

Bundel van de Raadsavond van 20 juni 2017

Agenda bijlagen

Uitnodiging en agenda gemeenteraad d.d. 20 juni 2017 - 17uit02174.pdf

- A OVER & WEER / starttijd 19:30u
- A.a Burgerspreekrecht.
- A.b Mededelingen.
- A.c Bespreking lijst met toezeggingen Raadsavond en Politieke Avond.
 - Lijst van recent afgehandelde toezeggingen gedaan in raad en commissies - 17int01003.pdf
 - Lijst van toezeggingen gedaan in raad, commissies en Politieke Avond - 17int01002.pdf
- A.d Bespreking lijst ingekomen stukken: zie voor de lijst en achterliggende stukken agendapunt B-04 van de raadsvergadering.
- A.e Vragen raadsleden en fractieassistenten.
- B RAADSVERGADERING / streeftijd start 20:15u
- B TECHNISCH BLOK
- B.01 Opening.
- B.02 Vaststelling van de agenda.
- B.03 Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van Politieke Avond d.d. 6 juni 2017 en de Raadsvergadering d.d. 8 mei 2017.
 - 1. Besluitenlijst openbare raadsvergadering 8 mei 2017 - 17int00829.pdf
 - 2. Aangenomen amendement Regl van Orde art. 40 verruiming Interpellatie - D66 - raad 8 mei 2017.pdf
 - 3. Ingetrokken amendement toegankelijkheid nieuwe raadzaal - Pro Duiven - raad 8 mei 2017.pdf
 - 4. Ingetrokken amendement Couleur Locale raadzaal - Pro Duiven - raad 8 mei 2017.pdf
 - 5. Ingetrokken amendement Regl. van Orde art. 40 Interpellatie - Pro Duiven - raad 8 mei 2017.pdf
 - 6. Ingetrokken amendement Reglement van Orde - deelname in Agendacommissie - Pro Duiven - raad 8 mei 2017.pdf
 - 7. Verworpen motie Duiven onderschrijft Jongerenmanifest - D66 - Raad 8 mei 2017.pdf
 - 8. Verworpen motie Regenboog - Pro Duiven - raad 8 mei 2017.pdf
 - 9. Besluitenlijst van de debattafel Politieke Avond d.d. 6 juni 2017 - 17int00977.pdf
- B.04 Vaststelling lijst ingekomen stukken.
 - 1a. get RVS Ingekomen stukken Raadsavond 20 juni 2017 - 17RV044.pdf
 - 1b. onget RVS Ingekomen stukken Raadsavond 20 juni 2017 - 17RV044.pdf
- B.04.a Lijst A: voor kennisgeving aan te nemen.
 - 0. Overzicht IS lijst A van de raadsavond 20 juni 2017 - 17int00742.pdf
 - 1.1.1 VNG - Idbr 17021 Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en commissies.mht
 - 1.1.2 VNG - Lbr. 17023 - Resultaat enquête naar beschikbaarheid accountants voor controle gemeentelijke jaarrekening.mht
 - 1.1.3 VNG - Lbr. 17022 - Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en commissies.mht
 - 1.1.4 VNG - Lbr. 17022 - Model Archiefverordening 2017 en aanhangende modellen.mht
 - 1.1.5 VNG - Lbr. 17032 Bekendmaking ontbreken tegenkandidaten voor vacatures in VNG bestuur en commissies.mht
 - 1.1.6 VNG - Lbr. 17033 CvALOGA 1706 - Technische wijzigingen CARUWO.mht
 - 1.1.6a VNG - Lbr. 17033 CvALOGA 1706 - Technische wijzigingen CARUWO.mht
 - 1.1.7a VNG - Lbr. 17034 - Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017.mht
 - 1.1.7b VNG - Rectificatie Lbr. 17034 - Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017.mht
 - 1.2a email bij Vivare Jaarverslag 2016.mht
 - 1.2b Vivare - Jaarverslagen Vivare_aspx.mht

1.3 Memo met beantwoording vraag Wilma Daams SP over gegronde bezwaren WOZ - raad 6 febr. 2017 - 17int00739.pdf

1.4a Regio Arnhem Nijmegen - Brief begroting Economic Board 26052017.pdf

1.4b Regio Arnhem Nijmegen - Aangepaste begroting 2017 Economic Board mei 2017.pdf

1.5 ANWB - Gemeenteraadsverkiezingen 2018.pdf

1.6 Verslag Euregioraadsvergadering van 1 juni 2017 - raadsmemo.pdf

1.7a Fair Trade - Brief raadsleden 4.0.pdf

1.7b Fair Trade - Kies voor eerlijke handel.pdf

2.1.1 VNG - Lbr. 17031 Voortgang regionale samenwerking waterketen.mht

2.2a NVWA - email t.a.v. De Gemeenteraad .mht

2.2b NVWA - Brief ter kennisgeving RAS.pdf

2.2c NVWA - Handleiding RAS v2.pdf

2.3 Zienswijze ontwerp bestemmingsplan Landgoed Welleveld 2016 - 17ink00962.pdf

2.4 Wecycle - Benchmark 2016 - 17ink01092.pdf

3.1.1 VNG - Lbr. 17029 - Financiering landelijke voorzieningen sociaal domein 2018 e.v..mht

3.1.2 VNG - Lbr. 17030 - Wijziging model huisvestingsverordening en nieuw model urgentieverordening.mht

3.2 a Proles - Intentie bestuurlijke samenwerking - 17E001629.pdf

3.3 Brief Q-support - Gemeente Duiven.cleaned.pdf

3.4a email bij Brief aan de gemeenteraad - kansen voor participatie van kinderen in armoede met sport en cultuur.mht

3.4b Kansen voor participatie van kinderen in armoede met sport en cultuur.pdf

B.04.b Lijst B: ter overweging en eventueel ter bespreking.

0. Overzicht IS lijst B van de raadsavond 20 juni 2017 - 17int00743.pdf

1.1 Provincie Gelderland - Aandacht voor goed en integer bestuur - 17ink00898.pdf

1.2 Stadsregio AN - Brief aan gemeenteraden gew Jaarrekening verslag 2016 en aanvulling - 17E001749.pdf

1.3 College van B&W - Kennisgeving gewijzigde jaarrekening Stadsregio in liquidatie - 17int00876.pdf

1.4 College van B&W - Beantw vragen ex art 37 van D66 mbt fase 2 VCD - 17uit01758.pdf

2.1 College van B&W - Kennisgeving Voortgang bestemmingsplanprocedure supermarkten centrum Duiven - 17int00355.pdf

2.2 College van B&W - Memo Hoe om te gaan met de bestemmingsreserve Horsterpark - 17int00595.pdf

3.1. Memo betr Afhandeling toezegging 17PB007 over productiecijfers Veilig Thuis Gld Mid - 17int00692.pdf

3.2 Kennisgeving Inspectierapport Kwaliteit Veilig Thuis Gld Mid stap 2 - 17int00700.pdf

3.2a Onderzoek naar de kwaliteit van Veilig Thuis-Gelderland-Midden-Stap 2 - 17int00703.pdf

3.2b Onderzoek naar de kwaliteit van Veilig Thuis-Stap 2 - 17int00704.pdf

3.3 Kennisgeving Update stand van zaken rondom Presikhaaf Bedrijven - 17int00810.pdf

3.4 Kennisgeving Continuering Kindertelefoon - Vertrouwenswerk Jeugd en Sensor - 17int00720.pdf

3.5a Cliëntenraad Jeugdbescherming Gld - brief aan gemeenten.pdf

3.5b Cliëntbesef.pdf

C HAMERSTUKKEN

C.05 Wijziging Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2015.

1. Behandeladvies Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 - 17int00784.pdf

2a. get RVS Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 - 17RV028.pdf

2b. onget RVS Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 - 17RV028.pdf

3. Concept Raadsbesluit Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 - 17RB022.pdf

4. Bijlage Was-wordt-tabel Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 - 17int00660.pdf

C.06 Verlenging benoemingstermijn externe voorzitter en leden Rekenkamercommissie Duiven.

1. Behandeladvies Rekenkamercommissie - 17int00783.pdf

2b. onget RVS Verlenging benoeming externe voorzitter en leden Rekenkamercommissie - 17RV043.pdf

3. Concept Raadsbesluit Verlening benoeming externe voorzitter en leden Rekenkamercommissie - 17RB037.pdf

4. Raadsbesluit tot benoeming van extern lid en herbenoeming voorzitter en extern lid Rekenkamercommissie van 30 mei 2011 - 11RB021.pdf

C.07

Vaststellen Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg.

1. Behandeladvies Regiovisie Publieke gezondheidszorg en Lokaal beleid publieke gezondheidszorg - 17int00945.pdf

2a. get RVS Regiovisie Publieke gezondheidszorg en Lokaal beleid Publieke gezondheidszorg - 17RV050.pdf

2b. onget RVS Regiovisie Publieke gezondheidszorg en Lokaal beleid Publieke gezondheidszorg - 17RV050.pdf

3. Concept raadsbesluit Regiovisie Publieke gezondheidszorg en Lokaal beleid Publieke gezondheidszorg - 17RB016.pdf

4. Lokaal beleid publieke gezondheidszorg - 16int03454.pdf

5. Regiovisie PGZ.pdf

6. 2017-03-21 advies Beleidsstuk Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg - 17E001148.pdf

7. Cie advies B&S 13 april 2017 op Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal beleids Publieke Gezondheidszorg - 17int00675.pdf

C.08

Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.

0a. Behandeladvies Vaststellen bedragen besteding fractieondersteuning 2016 - 17int00958.pdf

0b. Concept Behandeladvies Controlecommissie fractieondersteuning - 17int00958.pdf

1a. get. raadsvoorstel vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016 - 17RV058.pdf

1b. ong. raadsvoorstel vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016 - 17RV058.pdf

2. ontwerp-raadsbesluit vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016 - 17RB045.pdf

3. Bijl. overzicht besteding bijdr fractieonderst over 2016 bij advies Controlecie besteding fractieonderst.pdf

4. Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 - 14RB090.pdf

5. Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 - 1e wijziging - raad 16-3-2015-15RB006.pdf

6. Verzoek aan Pro Duiven aanpassing verantw over 2016 betr. schrappen abon.kosten De Gelderlander - 17uit01637.pdf

7a. Lokaal Alternatief - Verantwoordingsstaat - totaaloverzicht bestedingen fractievergoeding 2016.pdf

7b. Totaaloverzicht 2016 uitgaven D66.pdf

7c. 2016 CDA verantwoording fractievergoeding totaal jaar 2016.pdf

7d. GroenLinks - overzicht uitgaven - verantwoording besteding fractievergoeding 2016.pdf

7e. Verantwoording Pro Duiven 2016.pdf

7f. E-mail Karel Schols - 3 febr. 2017 - betr. geen gebruik budget fractievergoeding in 2016 PvdA.pdf

7g. SP - overzicht verantwoording inkomsten en uitgaven 2016 .pdf

7h. VVD - Kopie van Declaratieoverzicht 2016.pdf

C.09

Aansluiting bij de Nationale Ombudsman.

1. Behandeladvies Aansluiting bij Nationale Ombudsman - 17int00806.pdf

2a. get RVS Aansluiting bij Nationale Ombudsman - 17RV038.pdf

2b. onget RVS Aansluiting bij Nationale Ombudsman - 17RV038.pdf

3. Concept Raadsbesluit Aansluiting bij Nationale Ombudsman - 17RB033.pdf

C.10

Zienswijze conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM.

1. Behandeladvies conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM - 17int00796.pdf

2a. get RVS Conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM - 17RV035.pdf

2b. onget RVS Conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM - 17RV035.pdf

3. [Concept Raadsbesluit Conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM - 17RB029.pdf](#)
4. [Concept jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 VGGM - 17ink00622.pdf](#)
- 4a. [Jaarverslag_2016_voor_consultatie_gemeenteraden_.pdf](#)
- 4b. [bestuursbegroting_2018_voor_consultatie_gemeenteraden_.pdf](#)
- 4c. [kaderbrief_2018.pdf](#)
5. [Reactie op concept jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 - 17uit01689.pdf](#)
- C.11 Zienswijze conceptjaarrekening 2016 en –begroting 2018 SDL.
1. [Behandeladvies Zienswijze concept jaarrekening 2016 en concept begroting 2018-2021 SDL - 17int00765.pdf](#)
- 2a. [get. RVS Zienswijze concept jaarrekening 2016 en concept begroting 2018-2021 SDL - 17RV033.pdf](#)
- 2b. [onget. RVS Zienswijze concept jaarrekening 2016 en concept begroting 2018-2021 SDL - 17RV033.pdf](#)
3. [Concept raadsbesluit Zienswijze concept jaarrekening 2016 en concept begroting 2018-2021 SDL - 17RB028.pdf](#)
4. [email Jaarstukken 2016 Gemeensch Regeling SDL - 17E001333.pdf](#)
5. [email Meerjarenbegroting 2018-2021 Gemeensch Regeling SDL - 17E001334.pdf](#)
- C.12 Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie.
1. [Behandeladvies Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie - 17int00799.pdf](#)
- 2a. [get RVS Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio AN in liquidatie - 17RV036.pdf](#)
- 2b. [onget RVS Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio AN in liquidatie - 17RV036.pdf](#)
3. [Concept raadsbesluit Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio AN in liquidatie - 17RB030.pdf](#)
4. [Brief aan gemeenteraden jaarrekening 2016 -17E001461.pdf](#)
5. [Concept programmaverslag 2016 inclusief jaarrekening - 17E001462.pdf](#)
6. [Uitgaande reactie college op conceptjaarverslag - 17uit01692.pdf](#)
7. [Brief aan gemeenteraden gew Jaarrekening verslag 2016 en aanvulling - 17E001749.pdf](#)
8. [Kennisgeving college B&W inzake Gewijzigde jaarstukken 2016 Stadsregio in liquidatie - 17int00876.pdf](#)
- C.13 Zienswijze voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
1. [Behandeladvies voorl jaarrekening 2016 en ontw begroting 2018 GO AN City Region - 17int00798.pdf](#)
- 2a. [get RVS Voorlopige Jaarrekening 2016 en otw begroting 2018 GO AN City Region - 17RV031.pdf](#)
- 2b. [onget RVS Voorlopige Jaarrekening 2016 en otw begroting 2018 GO AN City Region - 17RV031.pdf](#)
3. [Concept Raadsbesluit Voorlopige Jaarrekening 2016 en otw begroting 2018 GO AN City Region - 17RB025.pdf](#)
4. [Algemene financ en beleidsmatige kaders 2018 en hoogte inwonerbijdrage - 17ink00721.pdf](#)
5. [Conceptbegroting 2018 Regio Arnhem Nijmegen - 17ink00722.pdf](#)
6. [Voorlopige jaarrekening 2016 GO Arnhem Nijmegen - 17ink00723.pdf](#)
7. [Cijfers en prestaties over 2016 GO Arnhem Nijmegen - 17ink00748.pdf](#)
- C.14 Zienswijze ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA.
1. [Behandeladvies Jaarstukken 2016 ODRA en ontw meerjarenprogrammabegroting - 17int00774.pdf](#)
- 2a. [get RVS ODRA Jaarstukken 2016-1e begrotingswijziging 2017 en ontw meerjarenbegroting 2018-2021 - 17RV037.pdf](#)
- 2b. [onget RVS ODRA Jaarstukken 2016-1e begrotingswijziging 2017 en ontw meerjarenbegroting 2018-2021 - 17RV037.pdf](#)
3. [Concept Raadsbesluit ODRA jaarstukken - 17RB031.pdf](#)
4. [ODRA Jaarstukken 2016 1e begrotingswijziging en ontw meerjarenprogr begroting - 17ink00703.pdf](#)
5. [1e Begrotingswijziging 2017 versie d.d. 13-04-2017 na AB - 17ink00704.pdf](#)
6. [Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 versie 13-04-2017 na AB -17ink00705.pdf](#)
7. [Jaarstukken 2016 versie AB 13 april 2017 definitief - 17ink00706.pdf](#)
8. [Zienswijze ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 - 17uit01757.pdf](#)
- C.15 Bestemmingsplan “Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening”.

1. Behandeladvies BP Buitengebied 2013 1e correctieve herziening - 17int00764.pdf
- 2a. get RVS BP Buitengebied 2013 1e corr herziening - 17RV026.pdf
- 2b. onget RVS BP Buitengebied 2013 1e corr herziening - 17RV026.pdf
3. Concept raadsbesluit BP Buitengebied 2013 1e correctieve herziening - 17RB020.pdf
4. Ontwerp BP Buitengebied 2013 1e corr herz -17int00229.pdf
5. BP Buitengebied eerste corr herz 08-02-2017 - 17int00230.pdf
6. BP Buitengebied eerste corr herz 08-02-2017 - 17int00231.pdf

D

DISCUSSIESTUKKEN

D.16

Maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven realisering tijdelijke blaashal.

1. Behandeladvies Maatsch initiatief MHC de Westerduiven tijdelijke blaashal - 17int00808.pdf
- 2a. get RVS Ondersteunen initiatief MHC Westerduiven blaashal - 17RV039.pdf
- 2b. onget RVS Ondersteunen initiatief MHC Westerduiven blaashal - 17RV039.pdf
3. Concept Raadsbesluit Ondersteunen initiatief MHC Westerduiven blaashal - 17RB036.pdf
4. Kennisgeving Inventarisatie vraag en aanbod gemeentelijke binnensportaccommodaties - 16int03855.pdf
5. Businesscase MHC de Westerduiven initiatief blaashal - 17E001579.pdf
- Presentatie Toelichting Blaashal .pptx
6. Bijlage 1 - aanvullende informatie bij raadsvoorstel Actielijst gemeente Duiven.pdf
7. Bijlage 2 - aanvullende informatie bij raadsvoorstel Actielijst MHC de Westerduiven.pdf
8. Amendement Maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven realisering tijdelijke blaashal - PvdA.pdf

D.17

Ingediende moties vreemd.

D.18

Sluiting.

E .100.a

Geluidsopnamen Over & Weer 20 juni 2017.

E.100.b

Geluidsopnamen raadsvergadering 20 juni 2017.



**Uitnodiging voor de openbare vergadering
van de gemeenteraad van Duiven op
dinsdag 20 juni 2017**

Aan de leden van de raad,

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 van de Gemeentewet nodig ik u hierbij uit tot het bijwonen van een openbare vergadering van de gemeenteraad op **dinsdag 20 juni 2017** in het gemeentehuis, Koning Willem-Alexanderplein 1 te Duiven.

Deze vergadering wordt gehouden op de Raadsavond die **om 19.30 uur** start.

De relevante stukken kunt u op uw tablet raadplegen in iBabs en op onze website www.duiven.nl onder "Organisatie en Bestuur".

Duiven, 9 juni 2017.

De burgemeester, (plv.)

Agenda openbare raadsavond op dinsdag 20 juni 2017 om 19.30 uur.

Voor inwoners bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van het Burgerspreekrecht tijdens het 'Over-en-weer'. U dient zich hiervoor aan te melden, vóór 09.00u de ochtend van de vergadering. Dat kan door te mailen naar griffie@duiven.nl. Vermeld daarbij het onderwerp waarover u wilt inspreken. U kunt ook contact opnemen de griffier de heer M. Gijsbers, (0316) 27 92 69 of de plv. griffier J. mevrouw Van Buren-van den Berg, (0316) 27 92 52.

OVER EN WEER – voorzitter dhr. em.prof.dr. J.W. Egtberts

Starttijd 19.30u

- a. Burgerspreekrecht.
- b. Mededelingen.
- c. Bespreking toezeggingen.
- d. Bespreking Lijst ingekomen stukken
- e. Vragen raadsleden en fractieassistenten.

RAADSVERGADERING – voorzitter burgemeester De Lange

Streeftijd start 20.15u

Portefeuillehouder

Technisch blok

- | | |
|---|-----------------|
| 1. Opening. | Raadsvoorzitter |
| 2. Vaststelling van de agenda. | Raadsvoorzitter |
| 3. Vaststelling van de besluitenlijst van de vergadering van de Politieke Avond d.d. 6 juni 2017 en Raadsvergadering d.d. 8 mei 2017. | Raadsvoorzitter |
| 4. Vaststelling lijst ingekomen stukken. | Raadsvoorzitter |

Hamerstukken

- | | |
|---|--------------------------|
| 5. Wijziging Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2015. | Weth. Knuiman |
| 6. Verlenging benoemingstermijn externe voorzitter en leden Rekenkamercommissie Duiven. | Burgemeester |
| 7. Vaststellen Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg. | Weth. Knuiman |
| 8. Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016. | em.prof.dr. J.W Egtberts |
| 9. Aansluiting bij de Nationale Ombudsman. | Burgemeester |
| 10. Zienswijze conceptjaarrekening 2016 en –begroting 2018 VGGM. | Weth. Knuiman |

- | | |
|--|---------------------|
| 11. Zienswijze conceptjaarrekening 2016 en –begroting 2018 SDL. | Burgemeester |
| 12. Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie. | Burgemeester |
| 13. Zienswijze voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region. | Burgemeester |
| 14. Zienswijze ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA. | Weth. Spaargaren |
| 15. Bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening". | Weth. Van Groningen |

Discussiestukken

- | | |
|---|-----------------|
| 16. Maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven realisering tijdelijke blaashal. | Weth. Goossen |
| 17. Ingediende moties vreemd. | Raadsvoorzitter |
| 18. Sluiting | Raadsvoorzitter |

Nummer	Onderwerp/afspraak toezegging	Datum afgeh.	Portefeuille	Afd./Team	Wijze van afhandeling
17PB019	Wethouder Knuiman zegt aan dhr. Schols toe binnenkort een schriftelijke update te versturen omtrent de stand van zaken rondom de Werkvoorziening Presikhaaf, zodra meer bekend is omtrent de plannen van Arnhem. Afgedaan per Kennisgeving dd 16 mei -17 int00810	07/06/2017	wethouder Knuiman	TEAM-RWZ	Overig:
16PB095	In vervolg op het genomen voorbereidingsbesluit Vitaal Centrum in de commissie mededelen dan wel middels een kennisgeving de raad informeren over de voortgang van het op te stellen bestemmingsplan. Raad per kennisgeving dd 1 juni 2017 geïnformeerd 17int00355	07/06/2017	wethouder Spaargaren	TEAM-RWZ	Brief, kennisgeving of memo met antwoord volgt
17PB015	Burgemeester De Lange heeft n.a.v. vragen uit de commissie toegezegd dat het college van B&W met een mededeling komt over de wijze waarop de afwikkeling van de Stadsregio Arnhem Nijmegen verder gaat plaatsvinden. Dit mede in verband met de behandeling van de jaarrekening 2016 van de Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie. 17-5: geagendeerd op 6 juni.	17/05/2017	Burgemeester	AFD-BEL	Overig:
17PB012	Weth Van Groningen zegt n.a.v. de vraag van dhr Albers/CDA over de stavaza Steengoed Benutten toe het visiedocument over de Rijksweg en de daar leegstaande panden te delen met de commissie. 17-5: presentatie Grondgebied	17/05/2017	wethouder van Groningen	TEAM-RWZ	Overig:
17PB003	De onderzoeksgegevens uit de activiteit Kleur uw Buurt meenemen in de gesprekken met wijkverenigingen en dorpsraden. In het kader van de overheidsparticipatie zal het	17/05/2017	wethouder Goossen	TEAM-RWZ	Overig:

Nummer	Onderwerp/afspraak toezegging	Datum afgeh.	Portefeuille	Afd./Team	Wijze van afhandeling
	college samen met de mensen zoeken naar de meest haalbare oplossingen. Het college zal de gemeenteraad informeren over de uitkomst van deze gesprekken. 17-5: wordt afgedaan in Stimuleringsbeleid.				
17PB001	Bij de planontwikkeling en herinrichting Rijksweg omwonenden op volwaardige wijze betrekken. 17-5: is opgepakt.	17/05/2017	wethouder van Groningen	TEAM-BI	Overig:
17PB009	Een reactie geven op de vraag van mevrouw Daams dat 50% van bezwaarmakers OZB in het gelijk worden gesteld. 17-5: afgedaan met memo	11/05/2017	wethouder van Groningen	TEAM-BBR	Brief, kennisgeving of memo met antwoord volgt
17PB008	De inbreng van de raad t.a.v. richtinggevers Stimuleringsbeleid meenemen en hier later in de cie B&S op terugkomen. Via DDWD en workshop d.d. 21 april afgehandeld.	11/05/2017	wethouder Goossen	TEAM-RWZ	Overig:
15PB131	In samenspraak met Gehandicaptenraad een scan maken van de toegankelijkheid van alle gemeentelijke gebouwen. College B&W 29-3-2016: wachten op uitnodiging Gehandicaptenraad voor overleg. B&W27-9-2016: overleg heeft plaatsgevonden. Scan wordt uitgevoerd.	11/05/2017	wethouder van Groningen	TEAM-ATH	Brief, kennisgeving of memo met antwoord volgt
17PB007	De raad per kwartaal informeren over het aantal meldingen bij Veilig Thuis. B&W 7-2-2017: weth. Knuiman overlegt met Veilig Thuis wat mogelijk is bij het aanreiken van de informatie over meldingen. De wethouder zal de raad hierover informeren. 2/5 memo 17int00692 ontvangen waarin antwoord wordt	04/05/2017	wethouder Knuiman	TEAM-WVM	Brief, kennisgeving of memo met antwoord volgt

Lijst met recent afgehandelde toezeggingen gedaan in de raad en de commissies / 17int01003

Nummer	Onderwerp/afspraak toezegging	Datum afgeh.	Portefeuille	Afd./Team	Wijze van afhandeling
	gegeven.				
17PB013	Weth Spaargaren zegt n.a.v. een vraag van mevr Daams/SP over de oversteek Rijksweg-Lombokstraat toe de commissie over de oplossing te informeren. 18/4 in de commissie Grondgebied van 11/4 heeft de wethouder deze vraag mondeling beantwoord.	18/04/2017	wethouder Spaargaren	AFD-BEH	Overig:
17PB010	Weth. Spaargaren zegt toe schriftelijk terug te komen op de vraag van dhr Smit/Pro Duiven over de bevoorrading via 't Buske. 18/4 in de commissie Grondgebied van 11/4 heeft de wethouder deze vraag mondeling beantwoord.	18/04/2017	wethouder Spaargaren	AFD-BEH	Brief, kennisgeving of memo met antwoord volgt

Lijst met nog niet afgehandelde toezeggingen gedaan in de raad en de commissie 17int01002

Nummer	Onderwerp/afsprake toezegging	Datum Toezeg.	Portefeuille	Afd./Team	Bewaking Afhandeling	Streefdatum
17PB033	Weth. Spaargaren zegt toe voor aanpassing van het handhavingsbeleid met name door zo nodig toepassen van bestuursdwang zal het college nog met een voorstel naar de raad komen.	06/06/2017	wethouder Spaargaren	TEAM-ATH	Overig:	20/07/2017
17PB032	Weth. Knuiman zegt namens pfh burg. De Lange toe dat de evaluatie van het functioneren van het GO Arnhem Nijmegen City Region dat is uitgevoerd, nog voor de zomer ter kennis gebracht wordt van de raad.	06/06/2017	Burgemeester	TEAM-WVM	Overig:	01/08/2017
17PB031	Weth. Knuiman zegt namens pfh burgemeester De Lange toe, dat in de toekomst het Jaarverslag SDL zal worden uitgebreid met een toelichting hoe met het aspect duurzaamheid is omgegaan.	06/06/2017	Burgemeester	TEAM-ADV	Overig:	30/06/2018
17PB029	wethouder Van Groningen zegt toe, op verzoek van mw. Snaas van GroenLinks, om een overzicht op te laten stellen van door Vivare in de afgelopen vijf jaren verkochte woningen en nieuw gebouwde betaalbare woningen.	08/05/2017	wethouder van Groningen	TEAM-RWZ	Overig:	20/06/2017
17PB028	Burgemeester De Lange zegt aan de heer Smit van Pro Duiven toe ervoor te zorgen dat de 2 minuten stilte tijdens de dodenherking op 4 mei precies om 20 uur starten.	08/05/2017	Burgemeester	TEAM-WVM	Overig:	31/12/2017
17PB027	Op de opmerking van mevrouw Snaas van GroenLinks over de verkoop van de 2e fase van Vitaal Centrum Duiven heeft wethouder Spaargaren de eerdere toezegging herhaald dat het college van B&W voor het zomerreces met een voorstel hierover komt.	08/05/2017	wethouder Spaargaren	TEAM-RWZ	Overig:	20/06/2017
17PB026	Op de vraag van de heer Neuteboom over het	08/05/2017	wethouder	AFD-BEL	In behandeling bij	20/06/2017

Nummer	Onderwerp/afspraken toezegging	Datum Toezeg.	Portefeuille	Afd./Team	Bewaking Afhandeling	Streefdatum
	opheffen van de Stadsbank door de gemeente Arnhem heeft wethouder Knuiman geantwoord dat met een aantal gemeenten waaronder Arnhem wordt gezocht naar een goed alternatief per 1 januari 2018. Zij komt daar later op terug.		Knuiman		afdeling	
17PB025	Wethouder Knuiman heeft op de vraag van de heer Neuteboom van de SP over negatieve publiciteit in de media over uitzendkrachten van sociale werkplaatsen, toegezegd na te gaan hoe Pre-sikhaaf Bedrijven hiermee is omgegaan.	08/05/2017	wethouder Knuiman	AFD-BEL	Overig:	20/06/2017
17PB024	Burgemeester De Lange heeft op de vraag van de heer Neuteboom van de SP toegezegd aandacht te hebben voor de garantietermijn van de nieuw te plaatsen glazen tussenwand.	08/05/2017	Burgemeester	TEAM-ATH	In behandeling bij afdeling	31/07/2017
17PB023	wethouder Van Groningen heeft toegezegd dat er een uitvoeringsparagraaf komt waarin een overzicht van de woningbehoefte wordt opgenomen. Met Woningbouwvereniging Vivare worden prestatieafspraken gemaakt.	08/05/2017	wethouder van Groningen	TEAM-RWZ	Overig:	20/06/2017
17PB022	Wethouder Knuiman heeft op de vraag van mevrouw Snaas over de bestuursrapportage RSD De Liemers geantwoord dat er nog een voorstel in het college van B&W komt over hoe om te gaan met het tekort bij het aspect Inkomen. De raad zal worden geïnformeerd over het besluit van het college van B&W hierover.	08/05/2017	wethouder Knuiman	AFD-BEL	Overig:	20/06/2017
17PB021	Wethouder Knuiman heeft op de vraag van mevrouw Snaas gezegd na te gaan wat de uitkomst is van de	08/05/2017	wethouder Knuiman	AFD-BEL	Overig:	20/06/2017

Nummer	Onderwerp/afsprak toezegeing	Datum Toezeg.	Portefeuille	Afd./Team	Bewaking Afhandeling	Streefdatum
	bijeenkomst van het Burgerkrachtcollectief over Kansen voor Pleegzorg (ingekomen stuk lijst A nrs. 3.2 t/m 3.2c).					
17PB020	Burgemeester De Lange heeft toegezegd om de in de besluitenlijst (17int00635) genoemde aandachtspunten t.a.v. garantie, toegankelijkheid, ergonomie etc. bij de vernieuwing van de inrichting van de raadzaal mee te nemen	10/04/2017	Burgemeester	AFD-BEH	Overig:	01/08/2017
17PB018	Weth Spaargaren zegt aan dhr Schrijner (VVD) toe dat de vraag of Duiven ook het fenomeen kent dat huishoudens geen restafval hebben, wordt meegenomen in de evaluatie.	11/04/2017	wethouder Spaargaren	TEAM-WVM	Overig:	23/05/2017
17PB017	Weth Van Groningen zegt aan dhr Albers (CDA) toe schriftelijk terug te komen op de vraag n.a.v. het ingekomen stuk m.b.t. Hornbach wat de planning van het vervolg is en wanneer terugbetaling van de voorfinanciering inzake de infrastructuur start.	11/04/2017	wethouder van Groningen	TEAM-RWZ	Overig:	16/06/2017
17PB014	Burgemeester De Lange zegt op de vraag van dhr. Holtus toe om in samenspraak met de politie na te gaan hoe de deelname aan Burgernet verder te vergroten.	20/02/2017	Burgemeester	TEAM-WVM	Overig:	03/04/2017
17PB004	De gemeenteraad schriftelijk informeren over de stand van zaken bij uitvoering van het Handhavingsplan en de integrale controle en handhaving van alle bedrijven.	14/11/2016	wethouder Spaargaren	TEAM-ATH	Brief, kennisgeving of memo met antwoord volgt	01/07/2017
17PB002	Werken aan verdere verbetering en beveiliging van de oversteek van de Rijksweg ter hoogte van de	14/11/2016	wethouder Spaargaren	TEAM-BI	Overig:	01/07/2017

Lijst met nog niet afgehandelde toezeggingen gedaan in de raad en de commissie 17int01002

Nummer	Onderwerp/afsprake toezegging	Datum Toezeg.	Portefeuille	Afd./Team	Bewaking Afhandeling	Streefdatum
	Lombokstraat (zoals opgenomen in het Mobiliteitsplan).					
16PB091	De uitgiftekaart snippergroen ter kennisname verstrekken aan de raadsleden en de raad via de raadscommissie Grondgebied regelmatig rapporteren over de voortgang van de exercitie.	29/11/2016	wethouder Spaargaren	TEAM-RWZ	Overig:	01/07/2017
16PB074	De PvdA vraagt nav een bericht in De Gelderlander dat Arnhem de privacy schendt met de persoonsgebonden afvalpas of dit ook in Duiven aan de orde is. Deze vraag wordt door wethouder Knuiman doorgeleid ter schriftelijke beantwoording door wethouder Spaargaren van de raadscommissie Grondgebied. memo 16int03425 ontvangen op dd 18 oktober 2016, waarin inhoudelijke beantwoording wordt uitgesteld totdat de rechtzaak is geweest.	15/09/2016	wethouder Spaargaren	TEAM-WVM	Brief, kennisgeving of memo met antwoord volgt	31/07/2017



Registratienr. Corsa: 17int00829

Procedure:

- * besluitvorming raad op 20 juni 2017
- * portefeuillehouder: raadsvoorzitter

Besluitenlijst van de openbare vergadering van de gemeenteraad van Duiven van 8 mei 2017.

Aanwezig:

Voorzitter: de heer drs. H.B.I. de Lange
Griffier: de heer M.P.M. Gijsbers

Leden:

- | | |
|---|--|
| 1. de heer H.J.M. Albers (CDA) | 13. de heer P.J.A.C. van Nispen (Lokaal Alternatief) |
| 2. de heer P.A.M. Arends (Lokaal Alternatief) | 14. de heer K.H.J.M. Schols (PvdA) |
| 3. mevrouw W.C.M. Daams-van Geijn (SP) | 15. de heer G.J.C. Schrijner (VVD) |
| 4. de heer P. Dijkstra (Lokaal Alternatief) | 16. mevrouw mr. J.C. Segers-Meijer (Lokaal Alternatief) |
| 5. de heer em. prof. dr. J.W. Egtberts (D66) | 17. de heer W.F. Smit (Pro Duiven) |
| 6. mevrouw H.J. de Geus-Bosschers (VVD) | 18. mevrouw M. Snaas (GroenLinks) |
| 7. de heer J. de Groot (Lokaal Alternatief) | 19. de heer ing. N.J. Stam (CDA) |
| 8. de heer H.A.M. Keultjes (Lokaal Alternatief) | 20. mevrouw ir. G.M. Tiedink-Koning (Lokaal Alternatief) |
| 9. de heer C.M.M. Koning (Lokaal Alternatief) | 21. de heer C.A. Veraart (SP) |
| 10. de heer P.P. Koopmans (CDA) | |
| 11. de heer drs. S.G.M. Lukkassen (VVD) | |
| 12. de heer P. Neuteboom (SP) | |

Tevens aanwezig zijn de wethouders J.J.A.M. van Groningen, H.C.M. Knuiman, drs. J. Goossen en T.J. Spaargaren en gemeentesecretaris de heer ing. C.J. (Chris) Papjes.

1. Opening en mededelingen

De voorzitter heeft om 20.00 uur de vergadering geopend. Hij heeft de heer Lukkassen gefeliciteerd die op 4 april 2017 aan de Radboud Universiteit is gepromoveerd tot doctor in de filosofie op het onderwerp "De Representatieve Democratie en Conditie van Communicatie". Hij heeft ook de heren Schols en Egtberts gefeliciteerd met het 150-jarig jubileum van het Rode Kruis waar zij als vrijwillig bestuurder deel van uitmaken.

De voorzitter heeft verder gewezen op de bijzondere agenda van deze raadsvergadering. Het is de laatste raadsvergadering in deze vorm. De volgende raadscyclus zal verlopen volgens de nieuwe vergaderstructuur. Op de agenda staat daarvoor een nieuw reglement van orde. Tevens staat de vernieuwing van de inrichting van de raadzaal en aanpassing van het klantcontactcentrum op de agenda.

2. Vaststelling van de agenda.

Er zijn twee moties ingediend.

De motie "Duiven onderschrijft Jongerenmanifest" is ingediend door de fractie D66.

De motie “Regenboog” is ingediend door de fractie Pro Duiven.

Beide moties betreffen een niet-geagendeerd onderwerp en komen aan de orde onder agendapunt 17.

Mevrouw Snaas van GroenLinks heeft gemeld dat zij het initiatiefvoorstel Voorzet tot inbreng voor de begroting 2018 – 2022 intrekt. Bij de komende behandeling van de nota Reserves en Voorzieningen zal zij terugkomen op de voorstellen in het initiatiefvoorstel.

Aan de heer Albers van het CDA is toegestaan om bij het hamerstuk agendapunt 9 Herijking vrijwilligersbeleid namens het CDA een vraag aan het college van B&W te stellen.

De agenda is aangepast vastgesteld.

3. Gebruik spreekrecht burgers.

Van het spreekrecht is geen gebruik gemaakt.

4. Vaststelling besluitenlijst van de raadsvergadering van 20 maart 2017 en lijst van acties en toezeggingen raad en commissies en besluitenlijsten Presidium en raadscommissies Bestuur, Grondgebied en Burger en Samenleving.

Naar aanleiding van de besluitenlijsten:

- Op de vraag van de heer Stam heeft wethouder Knuiman gewezen op het collegebesluit over Veilig Thuis en de kennisgeving Kinderen in Tel daarover. Het college onderneemt op meerdere vlakken acties om de leefsituatie van kinderen te verbeteren. Zij heeft eerder niet toegezegd dat er een voorstel van het college hierover aan de raad wordt voorgelegd.
- Mevrouw Snaas van GroenLinks heeft gemeld dat zij een gedegen financiële onderbouwing verwacht bij het nieuwe bestemmingsplan voor Huize Welleveld. In afwachting daarvan zal zij nu geen vragen daarover indienen.

Op verzoek van de heer Smit is besloten om in de besluitenlijst van het Presidium van 10 april 2017 bij de aanwezigen de naam van de heer Reebergen te wijzigen in zijn naam.

De gemeenteraad heeft besloten tot ongewijzigde vaststelling van de besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van 20 maart 2017.

5. Lijst ingekomen stukken.

Wethouder Knuiman heeft op de vraag van mevrouw Snaas gezegd na te gaan wat de uitkomst is van de bijeenkomst van het Burgerkrachtcollectief over Kansen voor Pleegzorg (ingekomen stuk lijst A nrs. 3.2 t/m 3.2c).

Over het kwartaalbericht 2017-01 van Presikhaaf Bedrijven (ingekomen stuk lijst A nr. 3.4) heeft wethouder Knuiman gesteld dat gewacht wordt op de gemeente Arnhem die met een nieuw voorstel komt over de toekomst van de sociale werkvoorziening in dit gebied. In vervolg daarop zal het college van B&W met een voorstel aan de raad komen over hoe in onze gemeente en de Liemers met deze problematiek om te gaan.

Wethouder Knuiman heeft op de vraag van mevrouw Snaas over de bestuursrapportage RSD De Liemers geantwoord dat er nog een voorstel in het college van B&W komt over hoe om te gaan met het tekort bij het aspect Inkomen. De raad zal worden geïnformeerd over het besluit van het college van B&W hierover.

De gemeenteraad heeft verder ingestemd met de lijst van ingekomen stukken en besloten conform de adviezen bij de ingekomen stukken.

Hamerstukken

6. Nota Activerings- en afschrijvingsbeleid.

De gemeenteraad heeft met overname van de motivering van het voorstel van burgemeester en wethouders conform het bij het raadsvoorstel gevoegd ontwerpbesluit unaniem besloten de vernieuwde Nota “Activerings- en afschrijvingsbeleid Duiven 2017” vast te stellen, welke in werking treedt op 1 januari 2017, onder gelijktijdige intrekking van de oude Nota “Activerings- en afschrijvingsbeleid” welke was vastgesteld op 1 november 2004.

7. Vaststelling Bouwkostenbeleid.

De gemeenteraad heeft met overname van de motivering van het voorstel van burgemeester en wethouders conform het bij het raadsvoorstel gevoegd ontwerpbesluit unaniem besloten:

- het “Bouwkostenbeleid gemeente Duiven 2017” vast te stellen;
- In de “Verordening leges Omgevingsvergunning 2017” naar het Bouwkostenbeleid gemeente Duiven 2017 en de UAV 2012 te verwijzen.

8. Regionaal Programma Werklocaties.

De gemeenteraad heeft met overname van de motivering van het voorstel van burgemeester en wethouders conform het bij het raadsvoorstel gevoegd ontwerpbesluit unaniem besloten in te stemmen met het indienen van een zienswijze op het concept van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) conform bijlage 2 van het voorstel van het college van B&W.

9. Herijking Vrijwilligersbeleid.

Wethouder Goossen heeft op de vraag van de heer Albers bevestigd dat de door vrijwilligers aan te vragen Verklaring omtrent gedrag vergoed wordt voor zover zij deze voor hun vrijwilligerswerk dienen aan te vragen. Daarmee is de VOG voor deze vrijwilligers gratis.

De gemeenteraad heeft met overname van de motivering van het voorstel van burgemeester en wethouders conform het bij het raadsvoorstel gevoegd ontwerpbesluit unaniem besloten:

- De herijking van het Vrijwilligersbeleid vast te stellen.
- In te stemmen met het opnemen van € 3.721,50 in de begroting voor het compenseren van de VOG.

Discussiestukken

10. Initiatiefvoorstel GroenLinks voorzet tot inbreng voor de begroting 2018 – 2022.

Dit voorstel is bij vaststelling van de agenda voor deze vergadering door mevrouw Snaas van GroenLinks ingetrokken en is derhalve van de agenda afgevoerd.

11. Vaststellen Beleidsnota Wonen.

Bij de bespreking is gebleken dat over het algemeen door de gemeenteraad wordt ingestemd met dit voorstel. Diverse vragen zijn op voldoende wijze door wethouder Van Groningen beantwoord. Daarbij heeft hij toegezegd dat er een uitvoeringsparagraaf komt waarin een overzicht van de woningbehoefte wordt opgenomen. Met Woningbouwvereniging Vivare worden prestatieafspraken gemaakt. Op verzoek van mevrouw Snaas van GroenLinks zal wethouder Van Groningen een overzicht laten opstellen van door Vivare verkochte woningen en nieuw gebouwde betaalbare woningen.

Mevrouw Snaas heeft in een stemverklaring gesteld het wel eens te zijn met de beslispunten 1 en 2 van het voorstel maar niet met beslispunt 3. Zij is van mening dat dit het budgetrecht van de gemeenteraad betreft en dat de keuze tot het beschikbaar stellen van de genoemde voorzieningen bij

de begroting aan de orde dient te komen. Vanwege deze afwijzing van beslispunt 3 heeft zij tegen het voorstel gestemd.

De gemeenteraad heeft met overname van de motivering van het voorstel van burgemeester en wethouders conform het bij het raadsvoorstel gevoegd ontwerpbesluit met meerderheid van stemmen besloten:

1. Woonvisie 2025 gemeente Duiven vast te stellen.
2. Woonagenda 2017 tot 2022 gemeente Duiven vast te stellen.
3. In te stemmen met het beschikbaar stellen van de voorziening "Betaalbare woningbouw" en de voorziening "Besteding Subsidiegelden woningbouw KAN" voor de uitvoering van de woonagenda en het college van burgemeester en wethouders voorts de opdracht te geven om in de meerjarenbegroting aan te geven wat eventueel aanvullend nodig is om deze agenda te kunnen realiseren.

De leden van de fracties Lokaal Alternatief, SP, Pro Duiven, D66, PvdA, CDA en VVD hebben voor gestemd (20 stemmen) en het lid van de fractie GroenLinks heeft tegen gestemd (1 stem).

12. Vernieuwen inrichting raadzaal, discussiesysteem en presentatievoorziening.

Bij aanvang van behandeling van dit agendapunt heeft de heer Arends de taak van voorzitter van de vergadering overgenomen.

Door de fractie Pro Duiven zijn 2 amendementen ingediend bij dit voorstel. Het betreft amendement toegankelijkheid "nieuwe" raadzaal en amendement Couleur Locale raadszaal. Beide amendementen zijn toegevoegd aan de vergaderstukken en in de bespreking meegenomen.

Uit de bespreking is gebleken dat geen van de andere fracties de amendementen ondersteunen. Ten aanzien van de toegankelijkheid voor gehandicapten is door meerdere fracties en de burgemeester gesteld dat hiervoor wel degelijk aandacht is. Uit het ontwerp voor de nieuwe raadzaal blijkt volgens hen dat er voldoende ruimte is voor rolstoelgebruikers. Bij de definitieve opstelling van het meubilair zal daar ook rekening mee worden gehouden.

Gezien de afwijzende reacties van de andere partijen en de beantwoording door de burgemeester heeft de heer Smit in de vergadering besloten om beide amendementen in te trekken.

De burgemeester heeft op de vraag van de heer Neuteboom van de SP toegezegd aandacht te hebben voor de garantietermijn van de nieuw te plaatsen glazen tussenwand.

De gemeenteraad heeft met overname van de motivering van het voorstel van de voorzitter en de griffier conform het bij het raadsvoorstel gevoegd ontwerpbesluit unaniem besloten:

1. tot vernieuwing van de inrichting van de raadzaal en aanpassing van het klantcontactcentrum conform ontwerp optie B van Concepts & Images te Westervoort;
2. tot vervanging van de huidige tussenwand tussen de raadzaal en de hal door een glaswand met mobiele glazen vouwwand;
3. tot aanschaf van een nieuw vergader- en presentatiesysteem zoals opgenomen in het Programma van Eisen passend bij de nieuwe vergaderstructuur. Daarbij wordt uitgegaan van projectie door middel van een projector en elektrisch scherm;
4. tot het plegen van groot onderhoud aan de raadzaal waarbij o.a. schilderwerk, vernieuwing dan wel aanpassing van de elektra en verlichting en vernieuwing van de vloerbedekking en stoffering;
5. in te stemmen met de bij dit voorstel gevoegde raming van kosten voor herinrichting van de raadzaal en tot het aanpassen van het klantcontactcentrum in de hal van het gemeentehuis ten behoeve van de nieuwe vergaderstructuur;

6. de investeringen bij de onder de punten 1 en 3 voorgestelde vernieuwingen en vervangingen conform het nieuwe activerings- en afschrijvingsbeleid te activeren. De totale jaarlijkse kapitaal-last daarvan op basis van een rentepercentage van 2,5% vanaf 1 januari 2018 vast te stellen op € 32.724,-;
7. de investeringen onder 4 geraamde kosten voor groot onderhoud ad € 34.376,- incl. niet verrekenbare BTW ten laste te brengen van het budget Groot onderhoud gebouwen;
8. de kosten van de ontwerpers voor de nieuwe inrichting, ad in totaal € 12.205,- incl. niet verrekenbare BTW ten laste te brengen van de Algemene Reserve.

Na vaststelling van dit raadsbesluit heeft de burgemeester de taak van voorzitter van de vergadering weer op zich genomen.

13. Vaststellen Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017.

Bij aanvang van behandeling van dit agendapunt hebben de heer Veraart van de SP en de heer Stam van het CDA plaatsgenomen aan de tafel van het college van B&W. Zij hebben dit voorstel namens de Werkgroep Veranderen vergaderpraktijk toegelicht en verdedigd.

Bij dit voorstel zijn 3 amendementen ingediend. Door de fractie D66 is het amendement Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2016 ingediend. De fractie Pro Duiven heeft 2 amendementen ingediend te weten het amendement Reglement van Orde en het amendement Reglement van Orde aangaande artikel 40: Interpellatie.

De amendementen zijn toegevoegd aan de vergaderstukken en in de bespreking meegenomen.

De heer Smit van Pro Duiven heeft toegelicht dat hij het eerste amendement heeft ingediend vanwege het feit dat zijn fractie voorstander is om te wachten met invoering van de nieuwe vergaderstructuur en het nieuwe reglement van orde tot na de komende verkiezing van de gemeenteraad in 2018. Zijn fractie is nu niet in staat een voorzitter te leveren maar wil wel door deelname in de agendacommissie invloed hebben op de agenda.

Het amendement over artikel 40 Interpellatie beoogt een vergaande verruiming van het debat bij een interpellatie. Voorgesteld wordt om de beperkende regels in het reglement te schrappen.

De heer Egtberts van D66 heeft aangegeven dat hij met zijn amendement wil bereiken dat er daadwerkelijk een debat ontstaat. Het huidige artikel 40 is te beperkend met name voor de andere raadsleden.

Bij de bespreking van het voorstel zijn nog enkele vragen gesteld om uitleg en toelichting die op voldoende wijze zijn beantwoord door de heer Stam en de heer Veraart. Daarbij is ook gewezen op de gezamenlijke voorbereiding van het nieuwe reglement van orde in de raadswerkgroep Verandering vergaderstructuur.

De amendementen van de fractie Pro Duiven hebben nauwelijks steun gekregen bij de behandeling. Mevrouw Snaas van de fractie GroenLinks heeft wel gesteld het eens te zijn met de kritiek dat het voor kleine fracties erg moeilijk is om een voorzitter voor de ronde en debattafels te leveren. Daardoor hebben zij geen zitting in de Agendacommissie. Op dat punt heeft zij aangegeven het amendement Reglement van Orde van Pro Duiven te ondersteunen.

De heer Stam heeft hierop geantwoord dat de fracties voorstellen aan de Agendacommissie kunnen doen. Verder wordt bij aanvang van elke vergadering de agenda behandeld en vastgesteld. Alsdan kunnen ook punten worden ingediend.

Aan het eind van de bespreking heeft de heer Smit van Pro Duiven, vanwege de geringe steun, de beide amendementen ingetrokken.

Het amendement Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2016 van D66 heeft bij de bespreking wel steun van de fracties SP, Pro Duiven, CDA en VVD gekregen. Zij hebben aangegeven het eens te zijn met de motivatie om de mogelijkheid tot debat te verruimen.

De fracties Lokaal Alternatief, PvdA en GroenLinks hebben aangegeven eerst ervaring te willen opdoen met de nieuwe vergaderstructuur. Op basis van de toekomstige evaluatie kan eventueel worden besloten tot aanpassing indien gewenst.

Aan het eind van de bespreking is door de heer Stam nogmaals gewezen op het opdoen van ervaring met de nieuwe vergaderstructuur en de evaluatie later.

Het amendement Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2016 van D66 is aangenomen met de stemmen van de fracties D66, SP, Pro Duiven, CDA en VVD voor (11 stemmen) en de stemmen van de fracties Lokaal Alternatief, PvdA en GroenLinks tegen (10 stemmen).

Vervolgens heeft de gemeenteraad unaniem besloten tot vaststelling van:

1. Het geamendeerde Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017 en de toelichting op het Reglement van Orde gemeenteraad Duiven.
2. Per 1 mei 2017 over te gaan tot een vaste vergoeding per maand voor fractieassistenten, zijnde 15% van de raadsvergoeding.
3. De financiële gevolgen van de uitbreiding van het aantal fractieassistenten en het overgaan naar een vaste vergoeding, zijnde in 2017 eenmalig een overschrijding van € 8.200, ten laste te brengen van de Algemene Reserve en opdracht te geven in de begroting van 2018 e.v. structureel een totaalbedrag van € 25.000 te reserveren voor de vaste vergoeding van fractieassistenten.
4. De financiële gevolgen van de uitbreiding van het aantal fractieassistenten voor de vergoeding van internet en gebruik eigen tablet, zijnde in 2017 een eenmalige overschrijding van € 960, ten laste te brengen van de Algemene Reserve en opdracht te geven in de begroting van 2018 e.v. structureel een bedrag van € 1.440 extra te reserveren voor deze vergoedingen.
5. Voor de voorziene overschrijding van de werkkostenregeling als gevolg van een toename van de vergoedingen uit beslispunt 4, een bedrag van € 768 voor 2017 eenmalig ten laste te brengen van de Algemene Reserve en opdracht te geven voor de begroting van 2018 e.v. structureel een bedrag van €1.152 hiervoor extra te reserveren.
6. Opdracht te geven aan de griffie een voorstel voor te bereiden dat de verordening op de rechtspositie hierop aanpast, waarbij de wijziging ingaat per 1 mei 2017.

14. Benoeming fractieassistenten.

De gemeenteraad heeft unaniem besloten tot benoeming van de volgende voorgedragen personen te weten:

- de heer M. (Marco) Holtus namens de VVD
- de heer E.H. (Erik) van den IJssel namens de VVD
- de heer G.C.A.J. (Ger) Kitzen namens D66
- de heer G. (Gerrit) de Goeijen namens D66
- de heer C.M. (Kees) Keet namens D66
- de heer S. (Syb) Feenstra namens GroenLinks
- mevrouw B.W.A. (Barbara) Nooijen-Roerdinkholder namens GroenLinks
- de heer J.S. (Jasper) Walraven namens de PvdA
- de heer R. (René) Looijs namens de PvdA
- de heer M.W.F. (Mathieu) Maanders namens Pro Duiven

tot fractieassistenten namens hun fracties, als bedoeld in artikel 5b van het Reglement van Orde van de gemeenteraad Duiven 2017.

Na de benoeming hebben deze fractieassistenten ten overstaan van de voorzitter de eed dan wel de verklaring en belofte afgelegd.

15. Benoeming tafelvoorzitters.

De gemeenteraad heeft unaniem besloten tot benoeming tot tafelvoorzitter, als bedoeld in artikel 2 van het Reglement van Orde van de Gemeenteraad Duiven 2017, van de heren:

- H.J.M. Albers
- P. Dijkstra
- em. prof. dr. J.W. Egtberts
- C.M.M. Koning
- P. Neuteboom
- G.J.C. Schrijner
- ing. N.J. Stam
- C.A. Veraart

16. Voorstel tot benoeming van de nieuwe griffier.

De gemeenteraad heeft met overname van de motivatie van de Werkgeverscommissie unaniem besloten:

1. Mevrouw G.J. van Buren – van den Berg met ingang van 1 juli 2017 in vaste dienst te benoemen tot raadsgriffier van de gemeente Duiven.
2. De functieomvang te bepalen op 0,8 fte.
3. Mevrouw Van Buren – Van den Berg per 1 juli 2017 aan te stellen in aanloopsschaal Xla.
4. Voor de functie van raadsgriffier het HR21 functieprofiel “Griffier II” van toepassing te verklaren.
5. De zittende griffier, de heer M.P.M. Gijsbers, met ingang van 1 juli 2017 uit zijn functie te onthef-
fen en hem per gelijke datum tot 1 januari 2018 te benoemen tot medewerker griffie.

17. Ingediende moties over niet-geagendeerde onderwerpen.

Motie “Duiven onderschrijft Jongerenmanifest”

Deze motie is ingediend door de fractie D66.

Bij de bespreking hebben de fracties GroenLinks, SP en PvdA zich uitgesproken voor steun aan de motie. De partijen Lokaal Alternatief, VVD en CDA hebben hun sympathie voor de motie uitgesproken maar daarbij gesteld dat het hier gaat om een landelijke kwestie. Zij betwijfelen of de gemeenteraad zich hierover uit moet spreken.

De burgemeester heeft namens het college van B&W aangegeven dat het college geen advies geeft en het aan de gemeenteraad overlaat om de motie wel of niet te aanvaarden.

Na de inhoudelijke bespreking is gestemd over de motie. Daarbij hebben de leden van de fracties GroenLinks, PvdA, D66, Pro Duiven en SP voor de motie gestemd (7 stemmen voor) en de leden van de fracties CDA, VVD en Lokaal Alternatief tegen de motie gestemd (14 stemmen tegen).

De motie is daarmee met meerderheid van stemmen door de gemeenteraad verworpen.

Motie Regenboog.

Deze motie is ingediend door de fractie Pro Duiven.

Alle fracties hebben hun sympathie uitgesproken voor de gedachte achter de motie. Zij steunen de gedachte dat de gemeente niet alleen toegankelijk wil zijn voor mensen met een zichtbare en/of onzichtbare beperking maar ook voor alle mensen ongeacht hun seksuele geaardheid. De voorgestelde wijze waarop dit uit te dragen wordt echter alleen ondersteund door de fracties D66 en GroenLinks. De overige fracties zeggen wel een signaal af te willen geven maar willen om uiteenlopende redenen dit niet doen via de aanleg van een oversteekplaats in de kleuren van de regenboog.

Wethouder Spaargaren heeft namens het college van B&W aangegeven dat de uit te dragen gedachte wordt ondersteund maar dat de vormgeving van oversteekplaatsen wettelijk is voorgeschreven en dat het onderhoud ook problemen zal geven. Het college geeft eveneens de voorkeur aan een andere vorm om deze gedachte te uiten.

Na de inhoudelijke bespreking is gestemd over de motie. Daarbij hebben de leden van de fracties GroenLinks, D66 en Pro Duiven voor de motie gestemd (3 stemmen voor) en de leden van de fracties PvdA, CDA, VVD, Lokaal Alternatief en SP tegen de motie gestemd (18 stemmen tegen). De motie is daarmee met meerderheid van stemmen door de gemeenteraad verworpen.

Na de stemming hebben meerdere raadsleden aangekondigd na te denken over een andere wijze waarop dit gevoel van de gemeenteraad namens de gemeente Duiven zichtbaar kan worden geuit. Zij willen daar later op terug komen.

18. Rondvraag.

Wethouder Knuiman heeft op de vraag van de heer Neuteboom van de SP over negatieve publiciteit in de media over uitzendkrachten van sociale werkplaatsen, toegezegd na te gaan hoe Pre-sikhaaf Bedrijven hiermee is omgegaan.

Op de vraag van de heer Neuteboom over het opheffen van de Stadsbank door de gemeente Arnhem heeft wethouder Knuiman geantwoord dat met een aantal gemeenten waaronder Arnhem wordt gezocht naar een goed alternatief per 1 januari 2018. Zij komt daar later op terug.

Wethouder Knuiman heeft de heer Egtberts geantwoord dat de adviezen van de Raad voor Sociaal Domein gewoon doorgaan naar de gemeenteraad.

Wethouder Spaargaren heeft de heer Neuteboom van de SP geantwoord dat het plaatsen van camera's in het centrum past binnen de privacyregels. De camera's zijn op palen geplaatst en zijn er voor toezicht gedurende bepaalde venstertijden.

Op de opmerking van mevrouw Snaas van GroenLinks over de verkoop van de 2^e fase van Vitaal Centrum Duiven heeft wethouder Spaargaren de eerdere toezegging herhaald dat het college van B&W voor het zomerreces met een voorstel hierover komt.

Richting de heer Schrijner van de VVD heeft wethouder Spaargaren gemeld dat de borden met de tijdsaanduiding voor de nieuwe parkeerplaatsen nabij de Jumbo zijn besteld en binnenkort worden geplaatst.

De voorzitter heeft de heer Smit van Pro Duiven geantwoord dat hij zijn kritiek ter harte neemt over het niet precies om 20.00 uur in acht nemen van 2 minuten stilte bij de recente dodenherdenking op 4 mei. Hij heeft toegezegd te gaan zorgen dat dit in de toekomst wel zal gebeuren.

19. Sluiting.

De voorzitter heeft op maandag 8 mei 2017 om 23.05 uur de vergadering gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad voornoemd,
griffier,

voorzitter,

Duiven

D66

Amen dement is aangenomen met de stemmen van de fracties D66, SP, Pro Duiven, CDA en VVD voor (11 stemmen) en de stemmen van de fracties Lokaal Alternatief, PvdA en GroenLinks tegen (10 stemmen).

*Duiven, 8 mei 2017
De griffier,*

AMENDEMENT

Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017

De raad van de gemeente Duiven in vergadering bijeen op maandag 8 mei 2017;

gelezen het voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017 (17DV00833 d.d. 30 maart 2017) en het bijbehorende vast te stellen Reglement van Orde gemeenteraad 2017 met toelichting;

gehoord de discussie in de gemeenteraad over dit onderwerp op 8 mei 2017;

overwegende dat:

- het recht van interpellatie, als omschreven in art. 155, lid 2 Gemeentewet, nadere regels behoeft die vastgesteld dienen te worden door de gemeenteraad;
- deze nadere regels mede dienen om aan te geven aan welke termijnen het aanvragen van een interpellatie moet voldoen, het moment waarop de interpellatie plaatsvindt, het aantal malen dat het woord mag worden gevoerd en de mogelijkheid voor andere raadsleden om aan het debat deel te nemen (zie: S.A.J. Munneke, in: T.D. Cammelbeek & H.R.B.M. Kummerling (ed.), *Tekst & Commentaar Gemeentewet/Provinciewet* (8^{ste} druk), Deventer: Wolters Kluwer 2015);

daarnaast overwegende dat:

- de in het Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017 genoemde termijn van 48 uur voor aanvang van de raadsvergadering realistisch genoemd kan worden (zie art. 40, lid 1 RvO gemeenteraad Duiven 2017);
- een interpellatiedebat een volwaardig debat dient te zijn indien de gemeenteraad besluit om het interpellatiedebat toe te staan (zie art. 40, lid 3 RvO gemeenteraad Duiven 2017);
- de regels rondom het aanvragen van het debat en het te voeren debat ruim dienen te worden opgevat, gezien de aard van deze ingrijpende bevoegdheid van de gemeenteraad;

gelet op art. 33 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad,

besluit:

- a. het Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017 art. 40, lid 1 zodanig te wijzigen dat na de eerste volzin omschreven is: "Het verzoek bevat in ieder geval duidelijke omschrijving van het onderwerp en in ieder geval een duidelijke indicatie van de aard en reikwijdte van de vragen.";
- b. het Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017 art. 40, lid 4 zodanig te wijzigen dat dit artikellid komt te luiden: "De interpellant krijgt de gelegenheid om alle voor de interpellatie relevante vragen te stellen, mits binnen de kaders van art. 40, lid 1 Reglement van Orde gemeenteraad Duiven 2017. Het college van burgemeester en wethouders en/of de overige raadsleden krijgen de gelegenheid om te reageren op de vragen die door de interpellant gesteld zijn, afhankelijk van aan wie interpellant de vragen heeft gesteld. Hierna krijgen de leden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nog minimaal eenmaal de gelegenheid om het woord te voeren, tenzij de raad anders bepaalt.



Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 8 mei 2017.

Lokaal Alternatief

CDA

SP

VVD

D66

PvdA

GroenLinks

ProDuiven

Amendement is ter vergadering door de indiener,
de heer W. Smit van Pro Duiven, ingetrokken.

Duiven, 8 mei 2017
De griffier,



Progressief
Realistisch
Ondernemend

De politieke partij die ook echt opkomt voor alle inwoners van de gemeente Duiven.

Amendement toegankelijkheid "nieuwe" raadszaal

De raad van de gemeente Duiven in vergadering bijeen op 8 mei 2017;

Gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 30 maart 2017 (17RV023),

Overwegende dat:

- Het Programma van Eisen nadrukkelijk spreekt over toegankelijkheid van de raadszaal;
- De raadszaal het visitekaartje is van de gemeente Duiven;
- Iedere inwoner van de gemeente Duiven de raadszaal volledig en zonder hulp moet kunnen betreden en in plaats kunnen nemen;

Nader overwegende dat:

- Geen van alle ontwerpen voor de heringerichte raadszaal recht doet aan de in het Programma van Eisen genoemde steekwoorden, open en toegankelijkheid;
- Juist en vooral de raadszaal van de gemeente Duiven, openheid en toegankelijkheid moet uitstralen.

Besluit:

De architect(en) te verzoeken een nieuw ontwerp te maken wat volledig aansluit bij de steekwoorden in het Programma van Eisen en tevens voldoet aan de eisen van toegankelijkheid die nu en in de toekomst vanzelfsprekend zijn en dit ontwerp daarna aan de raad ter besluitvorming voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Pro Duiven

D66

PvdA

Lokaal Alternatief

VVD

Groen Links

CDA

SP

Amendement is ter vergadering door de indiener,
de heer W. Smit van Pro Duiven, ingetrokken.

Duiven, 8 mei 2017.

De griffier,



Progressief
Realistisch
Ondernemend

De politieke partij die ook echt opkomt voor alle inwoners van de gemeente Duiven.

Amendement Couleur Locale raadszaal

De raad van de gemeente Duiven in vergadering bijeen op 8 mei 2017;

Gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders "Vernieuwen raadszaal" van 30 maart 2017 (17RV023),

Overwegende dat:

- Sedert vele jaren de kleuren blauw en oranje de huisstijl-kleuren van de gemeente Duiven zijn;
- Het gemeentewapen op geen enkele wijze terugkomt in het interieur van de "nieuwe" raadszaal
- De raadszaal het visitekaartje is voor de gemeente Duiven

Nader overwegende dat:

- In geen van alle ontwerpen voor de heringerichte raadszaal de geldende huisstijl en het wapen van de gemeente Duiven terug komen;

Besluit:

Bij de uitvoering van de inrichting en het groot onderhoud van de raadszaal, de kleuren die in de ontwerpen gebruikt zijn, te vervangen door blauw en oranje, op een dergelijke manier dat de huisstijl goed naar voren komt.

Tevens het radarwerk in de vloerbedekking te vervangen door het wapen van de gemeente Duiven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Pro Duiven

D66

PvdA

Lokaal Alternatief

VVD

Groen Links

CDA

SP

Amendement is ter vergadering door de indiener,
de heer W. Smit van Pro Duiven, ingetrokken.

Duiven, 8 mei 2017.

De griffier,



Progressief
Realistisch
Ondernemend

De politieke partij die ook echt opkomt voor alle inwoners van de gemeente Duiven.

Amendement Reglement van Orde aangaande artikel 40: Interpellatie

De raad van de gemeente Duiven in vergadering bijeen op 8 mei 2017;

gelezen het voorstel van de werkgroep Veranderen Vergaderpraktijk van 30 maart 2017 en het
bijbehorende Reglement van Orde

gelezen het Reglement van Orde art. 40 waar in lid 1 gesteld wordt: "Het verzoek bevat in ieder geval
duidelijke omschrijving van het onderwerp en de te stellen vragen"

tevens gelezen het Reglement van Orde art. 40 waar in lid 4 gesteld wordt: "De interpellant voert
niet vaker dan tweemaal het woord. De overige raadsleden, de burgemeester en wethouders niet
vaker dan éénmaal"

overwegende dat:

- Het interpellatiedebat een manier is om de democratische werking van de gemeenteraad
richting het College te waarborgen;
- Om het interpellatiedebat tot zijn recht te laten komen geen beperking mag worden
opgelegd in het aantal gestelde vragen;
- Daar het om een debat gaat kunnen niet alle vragen vooraf worden gesteld

Besluit:

Om in het Reglement van Orde art. 40 lid 1: "de vragen" te schrappen én lid 4 in zijn geheel te
verwijderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Pro Duiven

CDA

PvdA

Lokaal Alternatief

VVD

SP

Groen Links

D66

Amen dement is ter vergadering door de indiener,
de heer W. Smit van Pro Duiven, ingetrokken.



Progressief
Realistisch
Ondernemend

Daiven, 8 mei 2017
De griffier,

De politieke partij die ook echt opkomt voor alle inwoners van de gemeente Duiven.

Amendement Reglement van Orde

De raad van de gemeente Duiven in vergadering bijeen op 8 mei 2017;

gelezen het voorstel van de werkgroep Veranderen Vergaderpraktijk van 30 maart 2017

overwegende dat:

de agendacommissie te allen tijden het dualisme en het democratisch gehalte van de gemeenteraad moet waarborgen

Besluit:

Elke, door de kiezer gekozen en in de gemeenteraad vertegenwoordigde, partij in de agendacommissie vertegenwoordigd te laten zijn, zonder daarvoor tafelvoorzitter te zijn.

En gaat over tot de orde van de dag.



Pro Duiven

CDA

PvdA

Lokaal Alternatief

VVD

SP

Groen Links

D66

Motie "Duiven onderschrijft JongerenManifest"

De gemeenteraad van Duiven in vergadering bijeen op 8 mei 2017,

constaterende dat:

- er naar aanleiding van de Tweede Kamerverkiezingen een JongerenManifest is opgesteld;
- dat de voorzitters van 10 politieke jongerenorganisaties dit unaniem ondertekend hebben;

De tekst van het JongerenManifest

aangestuurd door Jan Terlouw

22 februari 2017

Ondergetekenden, voorzitters van tien politieke jongerenorganisaties, dringen erop aan dat onderstaande vijf punten worden opgenomen in een na 15 maart 2017 te sluiten regeerakkoord.

1. Het beleid van het kabinet zal erop zijn gericht dat Nederland gaat behoren tot de koplopers op het gebied van duurzaamheid, met name als het gaat om concretisering van de Parijse akkoorden, die erop neerkomen dat de temperatuurstijging van de atmosfeer deze eeuw beperkt moet blijven tot minder dan twee graden Celsius. Het kabinet zal daarvoor concrete maatregelen nemen.
2. Het principe 'de vervuiler betaalt' zal uitgangspunt zijn van het kabinetsbeleid. Daardoor wordt een gelijk speelveld gecreëerd voor de industrie, wat een voorwaarde is voor succesvolle innovaties op het gebied van duurzame productie.
3. Het kabinet zal iedere maatregel toetsen aan het effect ervan op de kwaliteit van de aarde, nationaal en internationaal, nu en in de toekomst.
4. Het kabinet zal alles in het werk stellen om in internationaal verband te bevorderen dat multinationale ondernemingen niet minder belasting betalen dan het midden- en kleinbedrijf.
5. Bij het realiseren van bovenstaande maatregelen zal voor het kabinet de menselijke maat norm zijn in wetgeving, regelgeving en beleid.

Ondertekenaars:

CDJA	(CDA)	Ard Warnink
DWARS	(GroenLinks)	Noortje Blokhuis
Jonge Democraten	(D66)	Wouter van Erkel
Jonge Socialisten	(PvdA)	Lieke Kuiper

Duiven

D66

Motie is verworpen met de stemmen van de fracties
GroenLinks, PvdA, D66, Pro Duiven en SP voor (7 stemmen)
en de stemmen van de fracties CDA, VVD en
Lokaal Alternatief tegen (14 stemmen).

Duiven, 8 mei 2019

Pegrieffier,

JOVD	(VVD)	Rutger de Ridder
OPPOSITIE	(DENK)	Enes Yigit
Perspectief	(ChristenUnie)	Jarin van de Zande
Pink!	(PvdD)	Sebastiaan Wolswinkel
ROOD	(SP)	Merel Stoop
SGP-J	(SGP)	Willem Pos

overwegende dat:

- de belangen genoemd in het manifest een hoge urgentie hebben;
- elke gemeente hier nog een grote opgave in heeft om het door te vertalen naar beleid;
- daarom sturing en (financiële) ondersteuning vanuit Den Haag noodzakelijk wordt geacht om dit effectief op gemeentelijk niveau tot uitvoering te kunnen brengen

draagt het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Duiven op

om de bij de formatie betrokken (in)formateur(s) voor het nieuwe kabinet namens de gemeente Duiven te verzoeken:

- dit JongerenManifest door de onderhandelende partijen te laten onderschrijven;
- er op aan te dringen dat de 5 punten uit het JongerenManifest in het regeerakkoord worden opgenomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Lokaal Alternatief

CDA

SP

VVD

D66

PvdA

Groenlinks

Pro Duiven

Motie is verworpen met de stemmen van de fracties Pro Duiven, D66 en GroenLinks voor (3 stemmen) en de stemmen van de fracties PvdA, CDA, VVD, Lokaal Alternatief en SP tegen (10 stemmen)



Progressief
Realistisch
Ondernemend

Duiven, 8 mei 2017

De griffier,

De politieke partij die ook echt opkomt voor alle inwoners van de gemeente Duiven.

Regenboog motie

De gemeenteraad in vergadering bijeen op maandag 8 mei 2017,

overwegende dat:

De gemeente Duiven best openlijk mag uitdragen dat zij niet alleen toegankelijk wil zijn voor mensen met een zichtbare en/of onzichtbare beperking maar dat zij ook toegankelijk, in de breedste zin des woord, wil zijn voor alle mensen ongeacht hun seksuele geaardheid.

en draagt het college op:

om te kijken naar de mogelijkheden om in het centrum gedeelte van Duiven een voetgangers oversteek plaats te realiseren welke uitgevoerd zal gaan worden in de kleuren van de regenboog.

En gaat over tot de orde van de dag.

Pro Duiven

CDA

VVD

SP

Groen Links

D 66

PVDA

Lokaal Alternatief



Besluitenlijst van de debattafel op de openbare Politieke Avond gehouden op dinsdag 6 juni 2017.

Onderwerp: Aansluiting bij de Nationale Ombudsman

Aanwezig:	De dames en heren:	Fractie/organisatie:
voorzitter	em.prof.dr. J.W. Egtberts	Tafelvoorzitter
secretaris	G.J. van Buren-van den Berg	Plv. griffier
leden	P.A.M. Arends P.P. Koopmans G.J.C. Schrijner M. Holtus C.A. Veraart ing. J.S. Walraven S. Feenstra ir. G. Kitzen	Lokaal Alternatief CDA VVD VVD SP PvdA GroenLinks D66
college B&W	H.C.M. Knuiman	wethouder
ambtenaren	J. Kersten	

De voorzitter heeft om 21.45 uur de debattafel geopend.

Gesproken is over het aansluiten bij de Nationale Ombudsman.
Argumenten die gewisseld zijn, hadden betrekking op o.a. de kosten van aansluiting, de onafhankelijkheid en de noodzaak van een wijziging van het beleid.

De tafel heeft geconcludeerd dat het voorstel geagendeerd kan worden op de raadsvergadering van 20 juni als een hamerstuk, met dien verstande dat een aantal partijen een stemverklaring wil afleggen.

De voorzitter heeft om 22:15 uur de debattafel gesloten.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 20 juni 2017.

De secretaris,
M.P.M. Gijsbers, raadsgriffier.



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV044

Zaaknr.: 17DV01696

Portefeuillehouder(s):

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Advisering door het Over en weer op 20 juni 2016

Voor vragen

Naam: E. van Raaij

Telefoon: (0316) 27 92 78

E-mail: e.vanraaij@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Lijst van ingekomen stukken raadsavond 20 juni 2017.

Beslispunten

1. In te stemmen met de lijst van ingekomen stukken.
2. De op bijlage A vermelde ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.
3. Bij de op bijlage B vermelde ingekomen stukken te besluiten conform de adviezen onder 'ter overweging en eventueel ter bespreking'.

Duiven, 8 juni 2017.

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

burgemeester,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17int00742

2. 17int00743

Omschrijving:

Overzicht ingekomen stukken lijst A raadsavond 20 juni 2017.

Overzicht ingekomen stukken lijst B raadsavond 20 juni 2017.



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV044

Zaaknr.: 17DV01696

Portefeuillehouder(s):

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Advisering door het Over en weer op 20 juni 2016

Voor vragen

Naam: E. van Raaij

Telefoon: (0316) 27 92 78

E-mail: e.vanraaij@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Lijst van ingekomen stukken raadsavond 20 juni 2017.

Beslispunten

1. In te stemmen met de lijst van ingekomen stukken.
2. De op bijlage A vermelde ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.
3. Bij de op bijlage B vermelde ingekomen stukken te besluiten conform de adviezen onder 'ter overweging en eventueel ter bespreking'.

Duiven, 8 juni 2017.

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

burgemeester,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17int00742

2. 17int00743

Omschrijving:

Overzicht ingekomen stukken lijst A raadsavond 20 juni 2017.

Overzicht ingekomen stukken lijst B raadsavond 20 juni 2017.

Overzicht van ingekomen stukken lijst A - 17int00742
Ter bespreking in het 'over en weer' van 20 juni 2017
ter vaststelling in de Raadsvergadering van 20 juni 2017

Nr.	Ontvangen op	Afzender	Onderwerp	Nadere informatie
1. BESTUUR				
1.	Diverse data	VNG	Diverse ledenbrieven over uiteenlopende onderwerpen.	De VNG stuurt regelmatig ledenbrieven rond over uiteenlopende onderwerpen. Voor zover nodig betreft het college van B&W dit bij de voorbereiding van het beleid en komt hier eventueel op terug.
2.	2 mei 2017	Vivare	Vivare Jaarverslag 2016	Vivare biedt het jaarverslag 2016 aan in een nieuwe en interactieve vorm.
3.	2 mei 2017	College van B&W	Memo met beantwoording vragen SP	Het college geeft antwoord op de door mevrouw Daams van de SP in de raadsvergadering van 6 februari 2017 gestelde vraag over gegronde bezwaren WOZ (17PB009).
4.	26 mei 2017	Regio Arnhem Nijmegen	Aanvullende informatie over de voorlopige jaarrekening 2016 en aangepaste begroting Stichting Economic Board 2017.	De Regio Arnhem Nijmegen biedt de bijgestelde begroting 2017 aan van de Stichting Economic Board.
5.	24 mei 2017	ANWB	Gemeenteraadsverkiezingen 2018	In de aanloop naar de verkiezingen voor gemeenteraden in maart volgend jaar heeft de ANWB zes onderwerpen benoemd waaraan de leden groot belang hechten en waarop de komende jaren ook voor het lokale bestuur grote uitdagingen liggen.
6.	7 juni 2017	Euregio Rhein Waal	Resultaten Euregioraadsvergadering d.d. 1 juni jl. in Mill	U ontvangt een memo met de belangrijkste resultaten van de Euregioraadsvergadering op 1 juni jl. Dit memo is een initiatief van het Euregio-platform voor raadsleden en geeft verslag over actuele ontwikkelingen binnen de Euregio Rijn-Waal.
7.	12 juni 2017	Fairtrade Gemeente	Fairtrade en duurzaamheid in het verkiezingsprogramma gemeenten	Fairtrade Gemeente geeft handvatten waarmee fairtrade en duurzaamheid in het verkiezingsprogramma kan worden opgenomen.

Overzicht van ingekomen stukken lijst A - 17int00742
Ter bespreking in het 'over en weer' van 20 juni 2017
ter vaststelling in de Raadsvergadering van 20 juni 2017

Nr.	Ontvangen op	Afzender	Onderwerp	Nadere informatie
-----	--------------	----------	-----------	-------------------

2. FYSIEK

1.	Diverse data	VNG	Diverse ledenbrieven over uiteenlopende onderwerpen.	De VNG stuurt regelmatig ledenbrieven rond over uiteenlopende onderwerpen. Voor zover nodig betreft het college van B&W dit bij de voorbereiding van het beleid en komt hier eventueel op terug.
2.	4 mei 2017	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	Register Attractie Toestellen (RAS)	De NVWA heeft sinds februari 2017 het RAS opengesteld voor gemeenten en brengt dit onder de aandacht.
3.	16 mei 2017	Pro Rail	Zienswijze ontwerp bestemmingsplan Landgoed Welleveld 2016	Pro Rail geeft zijn zienswijze op het ontwerp bestemmingsplan Landgoed Welleveld 2016.
4.	7 juni 2017	Wecycle	Benchmark 2016	Wecycle heeft een benchmark uitgevoerd en deelt de resultaten mee.

3. SOCIAAL

1.	Diverse data	VNG	Diverse ledenbrieven over uiteenlopende onderwerpen.	De VNG stuurt regelmatig ledenbrieven rond over uiteenlopende onderwerpen. Voor zover nodig betreft het college van B&W dit bij de voorbereiding van het beleid en komt hier eventueel op terug.
2.	5 mei 2017	Proles en SPO de Liemers	Intentie bestuurlijke samenwerking SPO de Liemers en Stichting Proles	De beide besturen spreken de intentie uit om te komen tot een vergaande vorm van bestuurlijke samenwerking.
3.	12 mei 2017	Q-Support	Problematiek van Q-koortspatiënten	Stichting Q-support vraagt aandacht voor de problematiek van Q-koortspatiënten in de gemeente.
4.	16 mei 2017	NOC*NSF	Ontwikkelingskansen van kinderen in armoede met sport en cultuur	Het NOC*NSF vraagt uw aandacht voor de mogelijkheden die sport en cultuur bieden voor de participatie van kinderen.

Van: VNG <vng=vng.nl@mail88.sea21.rsgsv.net> namens VNG
<vng@vng.nl>
Verzonden: dinsdag 2 mei 2017 14:53
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/021 Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en commissies

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en commissies

2 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

De kandidaten die de adviescommissie voordraagt voor de 15 vacatures in bestuur en commissies van de VNG zijn bekend. De leden stemmen in de ALV van 14 juni over alle door de commissie gestelde kandidaten en eventuele tegenkandidaten.

Een uitzondering geldt voor de drie kandidaten voor het lidmaatschap van de commissie Europa & Internationaal. Deze kandidaten worden conform het Reglement van de commissie aangewezen door het VNG-bestuur.

Downloaden

- [Ledenbrief: Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en commissies](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Email secured by Check Point

Van: VNG <vng=vng.nl@mail128.atl221.rsgsv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: dinsdag 9 mei 2017 15:11
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/023 - Resultaat enquête naar beschikbaarheid accountants voor controle gemeentelijke jaarrekening

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Resultaat enquête naar beschikbaarheid accountants voor controle gemeentelijke jaarrekening

9 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

In het najaar van 2016 bleek dat een aantal gemeenten geen accountant kon vinden voor het controlejaar 2016. Om tijdig in beeld te krijgen of dit probleem zich ook voor de controlejaren 2017 en 2018 voordoet, hebben wij onder gemeenten een korte enquête gehouden.

Uit de enquête is gebleken dat ongeveer 20% van de respondenten (42 gemeenten) bezorgd is dat ze voor de komende jaren geen of moeilijk een accountant kunnen vinden. Een groot aantal van deze gemeenten heeft laten weten dat ze over deze problematiek verder willen praten met andere gemeenten en/of de VNG.

Downloaden

- [Resultaat enquête naar beschikbaarheid accountants voor controle gemeentelijke jaarrekening](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Van: VNG <vng=vng.nl@mail126.sea21.rsgsv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: maandag 8 mei 2017 14:57
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/022 - Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en commissies

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Model Archiefverordening 2017 en aanhangende modellen

2 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

Er is een nieuw model Archiefverordening 2017, een model Aanwijzings- en benoemingsbesluiten informatiebeheer en een model Beheerregeling informatiebeheer.

De modellen zijn opgesteld conform de uitgangspunten van de heersende wetgevingsleer en aangepast aan gewijzigde wet- en regelgeving. In onze ledenbrief lichten we een en ander toe en gaan we in op de wijze van implementatie.

Downloaden

- [Model Archiefverordening 2017 en aanhangende modellen](#)
- [Model Archiefverordening 2017](#)
- [Model Aanwijzings- en benoemingsbesluiten informatiebeheer](#)
- [Model Beheerregeling informatiebeheer](#)

- [Model Raadsbesluit Archiefverordening 2017 \(word 2.0 versie\)](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Email secured by Check Point

Van: VNG <vng=vng.nl@mail118.suw15.mcsv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: maandag 8 mei 2017 15:02
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/022 - Model Archiefverordening 2017 en aanhangende modellen

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Model Archiefverordening 2017 en aanhangende modellen

8 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

Er is een nieuw model Archiefverordening 2017, een model Aanwijzings- en benoemingsbesluiten informatiebeheer en een model Beheerregeling informatiebeheer.

De modellen zijn opgesteld conform de uitgangspunten van de heersende wetgevingsleer en aangepast aan gewijzigde wet- en regelgeving. In onze ledenbrief lichten we een en ander toe en gaan we in op de wijze van implementatie.

Downloaden

- [Model Archiefverordening 2017 en aanhangende modellen](#)
- [Model Archiefverordening 2017](#)
- [Model Aanwijzings- en benoemingsbesluiten informatiebeheer](#)
- [Model Beheerregeling informatiebeheer](#)

- [Model Raadsbesluit Archiefverordening 2017 \(word 2.0 versie\)](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Email secured by Check Point

Van: VNG <vng=vng.nl@mail18.atl11.rsgsv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: woensdag 31 mei 2017 14:49
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/032 Bekendmaking ontbreken tegenkandidaten voor vacatures in VNG bestuur en commissies

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Bekendmaking ontbreken tegenkandidaten voor vacatures in VNG bestuur en commissies

31 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

Er zijn geen tegenkandidaten aangemeld voor de 15 vacatures in het VNG-bestuur en een aantal vaste beleidscommissies. De leden stemmen tijdens de Algemene Ledenvergadering van 14 juni over de door de adviescommissie voorgestelde kandidaten voor de invulling van de vacatures.

De leden stemmen niet over de kandidaten voor de commissie Europa & Internationaal (E&I): conform het Reglement van de commissie E&I benoemt het VNG-bestuur deze kandidaten.

Downloaden

- [Ledenbrief: Bekendmaking ontbreken tegenkandidaten voor vacatures in VNG bestuur en commissies](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Van: VNG <vng=vng.nl@mail26.atl91.mcsv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: woensdag 7 juni 2017 11:53
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/033 CvA/LOGA 17/06 - Technische wijzigingen CARUWO

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Technische wijzigingen CARUWO

7 juni 2017

Geachte heer Gijsbers,

Er zijn een aantal wijzigingen van de CARUWO met als doel technische onvolkomenheden in de regeling te herstellen. U treft ze aan in onze ledenbrief.

Downloaden

- [Ledenbrief: Technische wijzigingen CARUWO](#)
- [CAR-teksten](#)
- [CAR-UWO-teksten](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Van: VNG <vng=vng.nl@mail118.suw15.mcsv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: woensdag 7 juni 2017 13:56
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Rectificatie met juiste links - Lbr. 17/033 CvA/LOGA 17/06 - Technische wijzigingen CARUWO

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Technische wijzigingen CARUWO

7 juni 2017

Geachte heer Gijsbers,

Er zijn een aantal wijzigingen van de CARUWO met als doel technische onvolkomenheden in de regeling te herstellen. U treft ze aan in onze ledenbrief.

Downloaden

- [Ledenbrief: Technische wijzigingen CARUWO](#)
- [CAR-teksten](#)
- [CAR-UWO-teksten](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).

Voor vragen: mail naar info@vng.nl



Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Van: VNG <vng=vng.nl@mail64.sea21.rsgsv.net> namens VNG
<vng@vng.nl>
Verzonden: vrijdag 9 juni 2017 15:03
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/034 - Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017

9 juni 2017

Geachte heer Gijsbers,

Bij de VNG zijn tot nu toe zes moties binnengekomen ter behandeling in de Algemene ledenvergadering op woensdag 14 juni.

Met deze ledenbrief brengen we u op de hoogte gebracht van deze moties en de adviezen van het VNG-bestuur (voor zover op dit moment beschikbaar).

In een aantal gevallen volgt nog het advies van het bestuur.

De moties betreffen:

- de Omgevingswet (gemeente Utrechtse Heuvelrug)
- tekorten sociaal domein (gemeenten Enschede, Maastricht, Nijmegen, Almere, Zoetermeer en Leeuwarden)
- de omvang van de reserves van de VNG (gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk)
- accountantscontroles (gemeente Bunschoten)
- digitaal stemmen bij verkiezingen (gemeente Utrechtse Heuvelrug)
- de raamovereenkomst verpakkingen (gemeenten Bunschoten, De Ronde Venen, Leusden, Lopik, Wijk bij Duurstede en Zeist)

Moties die na het versturen van deze ledenbrief bij het VNG-bureau binnenkomen, maken we bekend via de VNG-website en de congres-app, inclusief de adviezen van het bestuur.

Downloaden

- [Ledenbrief: Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017](#)
- Bijlage(n):
 -  [Definitieve ALV-motie Utrechtse Heuvelrug inzake Omgevingswet](#)
 -  [Advies VNG bestuur motie gemeente Utrechtse Heuvelrug inzake Omgevingswet](#)
 -  [Motie Tekorten Sociaal Domein van 6 gemeenten](#)
 -  [Advies VNG bestuur inzake motie Tekorten Sociaal Domein](#)
 -  [Motie ALV 14 juni inzake omvang reserves VNG gemeente Heerhugowaard Alkmaar en Langedijk](#)
 -  [Advies VNG bestuur bij motie Bunschoten](#)
 -  [Motie ALV 14 juni 2017 accountantscontrole gemeente Bunschoten getekend](#)
 -  [Motie VNG digitaal tellen stemmen bij verkiezingen van gemeente Utrechtse Heuvelrug](#)
 -  [Motie raamovereenkomst verpakkingen van 6 gemeenten wo Lopik](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).

Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

vng.nl

Van: VNG <vng=vng.nl@mail64.sea21.rsgsv.net> namens VNG
<vng@vng.nl>
Verzonden: vrijdag 9 juni 2017 15:33
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Rectificatie : Lbr. 17/034 - Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017

9 juni 2017

Geachte heer Gijsbers,

Bij de VNG zijn tot nu toe zes moties binnengekomen ter behandeling in de Algemene ledenvergadering op woensdag 14 juni.

Met deze ledenbrief brengen we u op de hoogte gebracht van deze moties en de adviezen van het VNG-bestuur (voor zover op dit moment beschikbaar).

In een aantal gevallen volgt nog het advies van het bestuur.

De moties betreffen:

- de Omgevingswet (gemeente Utrechtse Heuvelrug)
- tekorten sociaal domein (gemeenten Enschede, Maastricht, Nijmegen, Almere, Zoetermeer en Leeuwarden)
- de omvang van de reserves van de VNG (gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk)
- accountantscontroles (gemeente Bunschoten)
- digitaal stemmen bij verkiezingen (gemeente Utrechtse Heuvelrug)
- de raamovereenkomst verpakkingen (gemeenten Bunschoten, De Ronde Venen, Leusden, Lopik, Wijk bij Duurstede en Zeist)

Moties die na het versturen van deze ledenbrief bij het VNG-bureau binnenkomen, maken we bekend via de VNG-website en de congres-app, inclusief de adviezen van het bestuur.

Downloaden

- [Ledenbrief: Stand van zaken moties ALV 14 juni 2017](#)
- Bijlage(n):
 -  [Definitieve ALV-motie Utrechtse Heuvelrug inzake Omgevingswet](#)
 -  [Advies VNG bestuur motie gemeente Utrechtse Heuvelrug inzake Omgevingswet](#)
 -  [Motie Tekorten Sociaal Domein van 6 gemeenten](#)
 -  [Advies VNG bestuur inzake motie Tekorten Sociaal Domein](#)
 -  [Motie ALV 14 juni inzake omvang reserves VNG gemeente Heerhugowaard Alkmaar en Langedijk](#)
 -  [Advies VNG bestuur bij motie Bunschoten](#)
 -  [Motie ALV 14 juni 2017 accountantscontrole gemeente Bunschoten getekend](#)
 -  [Motie VNG digitaal tellen stemmen bij verkiezingen van gemeente Utrechtse Heuvelrug](#)
 -  [Motie raamovereenkomst verpakkingen van 6 gemeenten wo Lopik](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).

Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

vng.nl

Van: griffie gem. Duiven
Onderwerp: FW: Vivare Jaarverslag 2016

Van: Tesser, Isabel [mailto:i.tesser@vivare.nl]
Verzonden: dinsdag 2 mei 2017 17:06
Aan: griffie gem. Duiven
Onderwerp: Vivare Jaarverslag 2016

Geachte lezer,

Vandaag verschijnt het Vivare jaarverslag 2016. Dit jaar in een nieuwe en interactieve vorm. En daar ben ik trots op.

Bij Vivare hebben we een duidelijk doel: huren betaalbaar houden voor mensen die dat nodig hebben. Nu en in de toekomst. Vivare vertaalt die betaalbaarheid zo ver mogelijk door. Bijvoorbeeld in onze jaarlijkse huurverhoging. Dat is nu weer te zien in de huurverhoging voor 2017. En ook in de gekozen aanpak voor duurzaamheid.

Door de nieuwe vorm hopen we een nog prettiger en meer leesbaar jaarverslag voor u te hebben. Met een paar muisklikken, vindt u wat u zoekt.

U kunt het jaarverslag [hier](#) raadplegen.
Ik wens u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,
Eric Angenent
Directeur Bestuurder



Postbus 5265, 6802 EG Arnhem
Meander 825, 6825 MH Arnhem
Telefoon: 088 054 11 99
Website: www.vivare.nl

Email secured by Check Point



Zoek

- • • • •

Jaarverslag 2016

Onze jaarrekening 2016 vindt u [hier](#).

De Raad van Commissarissen van Vivare neemt u ook graag mee in het bestuur van en toezicht op Vivare in 2016.

Het jaarverslag van 2015 kunt u [hier](#) inzien als pdf-bestand.
Antwoord op de 10 meest gestelde vragen, vindt u [hier](#).

[illegible]

Wilt u eerdere jaarverslagen en jaarrekeningen inzien? [Klik hier](#) voor een overzicht t/m 2007.
Ga direct naar

- Volg ons:
- Twitter
- Facebook



MEMO

Registratienr. Corsa: 17int00739

Zaaknr.:

aan: mevrouw W. Daams
in kopie aan: leden gemeenteraad
van: mevrouw W.G.M. Dikker
datum: 2 mei 2017

onderwerp: Vraag over gegronde bezwaren WOZ (17PB009)

In de raadsvergadering van 6 februari j.l. heeft u gevraagd hoe het kan dat 50% van de bezwaarschriften WOZ gegrond wordt verklaard. Ook wilt u weten wat er wordt gedaan om het aantal bezwaren in de toekomst te verlagen.

In het WOZ-tijdvak 2016 zijn 100 bezwaarschriften ingediend. De bezwaren zijn als volgt afgehandeld.

- Ongegrond verklaard : 28
- Gegrond verklaard : 56
- Niet-ontvankelijk, vernietigd en ingetrokken : 16

Voor het tijdvak 2016 zijn 11.867 WOZ-beschikkingen verzonden. Dat betekent dat er tegen 0,85% van de beschikkingen bezwaar is ingediend. Dat is relatief weinig, ook in vergelijking met het gemiddeld landelijke percentage in 2016 van 1,3.

Ruim de helft van de ingediende bezwaren is dus gegrond verklaard. Een deel betreft woningen in het duurdere segment (vrijstaande woningen). Weinig tot geen verkopen in dit segment maken het lastiger om een juiste WOZ-waarde te bepalen. Dit leidt dan tot aanpassing van de waarde in de bezwaarfase. Een ander deel betreft bedrijfspanden, en dan voornamelijk kantoren en opslagruimtes. Bij de berekening van de WOZ-waarde voor bedrijfspanden wordt rekening gehouden met een leegstandsrisico. Dit risico bleek nog groter dan vooraf bij de waardebepaling ingeschat. Daarom was het noodzakelijk om in de bezwaarfase waarden te verlagen.

Nu er weer beduidend meer woningen, ook in het duurdere segment, worden verkocht, wordt het makkelijker om een marktconforme waarde te bepalen. Daarnaast zal er bij de komende waardebepaling een betere inschatting van het leegstandsrisico worden gemaakt. Hierdoor zal het aantal bezwaren naar verwachting minder worden.

Het was uiteraard altijd al mogelijk om contact op te nemen met het team Belastingen om vragen te stellen over de WOZ-waarde. Met ingang van WOZ-tijdvak 2017 is het ook mogelijk om eerst 'informeel contact' op te nemen alvorens het formele bezwaarentraject wordt gestart. Dat betekent dat er gezamenlijk met de inwoners en de vertegenwoordigers van bedrijven wordt bekeken wat de vragen zijn en of er misschien onjuistheden in de taxatie zijn geslopen. Als blijkt dat de WOZ-waarde inderdaad onjuist is dan wordt de waarde 'ambtshalve' vermindert en hoeft er geen formeel bezwaar worden ingediend. De verwachting is dat ook hierdoor de komende jaren het aantal formele bezwaren minder wordt.

Het aantal gegrond verklaarde bezwaren voor het WOZ-tijdvak 2017 is niet bekend. Op dit moment wordt namelijk nog volop gewerkt aan de afhandeling van die bezwaren.

De gemeenteraden van 19 deelnemende gemeenten in
het GO Regio Arnhem Nijmegen.
i.a.a. leden van het Bestuurlijk Overleg.

Datum : 26 mei 2017
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : -
Contactpersoon : Henk van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Voorlopige jaarrekening 2016
Aangepaste begroting 2017 Economic Board.

Geachte voorzitter en leden,

Samenvatting

Bij brief van 13 april 2017 hebben wij u de voorlopige jaarrekening 2016 aangeboden. In deze brief hebben wij gemeld dat wij de Stichting Economic Board hebben verzocht een bijgestelde begroting 2017 te presenteren. Deze bieden wij u hierbij aan.

Achtergrond

Onderdeel van de jaarrekening 2016 is de verantwoording door de Stichting Economic Board van de inwonerbijdrage (€ 1.00) over 2016. De hoogte van het positieve exploitatiesaldo over 2016 was voor de het Bestuurlijk Overleg aanleiding de Board te verzoeken om in de begroting 2017 te laten zien op welke het overschot (groot € 326.091,00) wordt ingezet.

De aangepaste begroting 2017, met een doorkijk naar de jaren 2018/2019 en een nadere toelichting, treft u hierbij aan.

U kunt deze nadere informatie desgewenst betrekken bij de beoordeling en eventuele reactie op de jaarrekening 2016 danwel begroting 2018.

Slot

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie of een toelichting wensen, dan kunt u zich wenden tot de secretaris (06-467373747 of info@regioan.nl)

Namens het Bestuur van de Regio Arnhem Nijmegen,

w.g.

Carol van Eert
Vicevoorzitter

w.g.

Henk van den Berg
secretaris

i.a.a.: griffiers & secretarissen deelnemende gemeenten, secretarissen PFO's (allen per mail).

Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen
T.a.v. Bestuurlijk Overleg
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Nijmegen, 18.05.2017

Betreft: Begroting 2017 – 2019

Geachte bestuurders,

U had nog een aangepaste begroting 2017 van ons tegoed, met een doorkijk naar de jaren 2018/2019 en een nadere toelichting. Wij hebben in de brief van 18 april jl. aangekondigd dat u de begroting snel zou ontvangen. Wij hebben ervoor gekozen te werken met één begroting voor de periode 2017 – 2019.

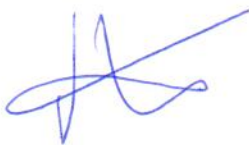
De begroting is ambitieus, maar is tevens realistisch en flexibel genoeg om in te kunnen spelen op veranderingen. Wij zijn u erkentelijk voor de basisfinanciering vanuit het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen. Naast de basisfinanciering leveren diverse partners in kind bijdragen aan The Economic Board. De in kind bijdragen zijn bijzonder belangrijk, omdat deze de betrokkenheid van kennisinstellingen en bedrijfsleven aantonen en zorgen voor een evenwichtige verdeling van de bijdragen over de drie geledingen. De in kind bijdragen maken daarom onderdeel uit van de begroting. Ons streven is om elk jaar een hoger bedrag te realiseren.

Wij sturen u de begroting 2018 – 2020 op vóór 1 oktober, conform de voorwaarden voor subsidieverstrekking die u heeft gesteld in uw brief van 21 december 2016 over de inwonersbijdrage voor The Economic Board.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Als u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van de begroting, dan vernemen wij dat graag. Wij zijn altijd bereid een toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Sigrid Helbig



Drs. S. Helbig
Directeur
+31(0)651598632

begroting
The Economic Board
2017-2019

mei 2017

inleiding

The Economic Board is een jonge organisatie. 2016 stond in het teken van de oprichting van de board, het bepalen van de werkwijze en het aanbrengen van focus. 2017 is het tweede levensjaar van de organisatie en het eerste jaar waarin de board en het projectbureau volledig operationeel zijn. De begroting 2017-2019 sluit aan bij de fase waarin The Economic Board zich bevindt. De begroting is ambitieus, maar is tevens realistisch en flexibel genoeg om in te kunnen spelen op veranderingen.

organisatie

Activiteiten

In het [strategisch plan 2016-2018](#) hebben wij de volgende missie geformuleerd: *“In 2025 is de regio Arnhem-Nijmegen, met Wageningen the place to be voor Food, Health, Energy en de cross-overs daartussen!”*

We hebben daarbij aangegeven dat wij onze visie uitdragen door drie activiteiten uit te voeren.

- **Communiceren:** wij vertellen het verhaal van de regio en etaleren de goede dingen;
- **Verbinden:** wij verbinden de goede dingen van de regio die er al zijn;
- **Aanjagen:** langs onze speerpunten jagen wij nieuwe initiatieven aan.

De activiteiten communiceren, verbinden en aanjagen passen wij onder andere toe bij het ondersteunen van projecten. Zoals in het strategisch plan is vermeld, financieren wij de uitvoering van projecten niet zelf, maar brengen we projecten verder. Dit gebeurt door het inzetten van procesgeld, kleine financiële projectondersteuning, netwerk, slagkracht en het openen van toegangspoorten tot verschillende (financierende) instanties.

Gezien de hierboven beschreven activiteiten van The Economic Board zijn de drie belangrijkste begrotingsposten **Personeels- en salariskosten, Projectondersteuning en Communicatie / Media**.

Inkoop diensten en producten

Ons inkoopbeleid is erop gericht om zo veel mogelijk diensten en producten van partijen uit de regio af te nemen. Principieel wordt er prudent met de (overheids-) gelden omgegaan. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de inrichting van onze kantoorruimte waar het kantoormeubilair in bruikleen is of tweedehands. Wij zetten dit inkoopbeleid de komende jaren voort.

budget 2017-2019

Restant budget 2016

Het budget van 2016 is niet volledig benut. Dit heeft de volgende redenen:

- 2016 was het oprichtingsjaar van The Economic Board. Het projectbureau is per 1 maart gestart, waardoor het in 2016 slechts 10 maanden operationeel was;
- Het personeelsbestand is geleidelijk gegroeid, waardoor de personeelskosten de eerste helft van 2016 beperkt waren. De laatste medewerker die in 2016 is aangenomen, is pas sinds 1 december 2016 voor The Economic board werkzaam;
- De uitgaven konden verder beperkt worden door (bij start nog niet bekende) *in kind* bijdragen van partners. Deze bijdragen bedroegen € 110.400,- vanaf de operationele start in maart

2016.

Het besluit om het resultaat over 2016 mee te nemen naar 2017 heeft instemming gekregen van het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) Regio Arnhem Nijmegen.

Begroting 2017 - 2019

2017 is het eerste jaar waarin de board en het projectbureau volledig operationeel zijn. Voor 2017 – 2019 hebben wij een zorgvuldige en tegelijkertijd ambitieuze begroting opgesteld die realistisch en flexibel genoeg is om in te kunnen spelen op veranderingen en om kansen te kunnen grijpen. Het is de ambitie van The Economic Board ervoor te zorgen dat de gemeenten gecommitteerd blijven aan de doelstellingen en dat de financiering hierdoor op zijn minst op het niveau van 2017 blijft.

Daarnaast is het streven de *in kind* bijdragen van bedrijven en kennisinstellingen geleidelijk te doen groeien.

We gaan ervan uit dat de gebudgetteerde overgebleven gelden uit 2017 en 2018 meegenomen kunnen worden naar de opvolgende jaren. Vanaf 2019 is voorzien dat de overloop naar het volgende jaar '0' is.

Alle bedragen x € 1.000,-

Begroting	totaal 2017	totaal 2018	totaal 2019
<i>Opbrengsten</i>			
Basisfinanciering GO	768	768	768
<i>In kind</i> bijdragen	180	200	250
Overloop budget (resultaat) vorig jaar	362	271	120
Totaal opbrengsten	1.310	1.239	1.138
<i>Kosten</i>			
Personeels- en salariskosten	486	501	516
Huisvestingslasten	50	50	50
Reis- en verblijfskosten	30	30	30
Projectondersteuning	115	125	135
Communicatie / Media	238	294	300
Advieskosten	35	35	35
Administratiekosten	12	12	12
Afschrijvingskosten	9	9	9
Kantoorkosten	14	14	14
Onvoorzien	50	50	37
Totaal kosten	1.039	1.120	1.138
Resultaat	271	120	0

Toelichting inkomstenkant

De grootste posten, zijnde **Basisfinanciering GO** en **In kind bijdragen**, lichten wij hieronder toe.

Basisfinanciering GO

De belangrijkste inkomsten van The Economic Board komen van de 19 deelnemende gemeenten in het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) Regio Arnhem Nijmegen. Deze gemeenten hebben in 2015 besloten € 1,- per inwoner via het GO beschikbaar te stellen aan The Economic Board. Dit resulteert in 2017 in een bedrag van € 768.151,-.

De basisfinanciering voor The Economic Board is door alle gemeenten toegezegd voor 2017. In het budget voor 2018 en 2019 wordt uitgegaan dat The Economic Board in staat is de basisfinanciering (ongeveer € 770.000,-) te handhaven. Vandaar de toevoeging 'nog te verwerven' in onderstaand schema.

Gemeente	Toezegging financiële bijdrage in 2015 voor duur van x aantal jaren (2016 = jaar 1)	Bijdrage 2017	Bijdrage 2018	Bijdrage 2019
Arnhem	5	153.864	153.864	153.864
Berg en Dal	5	34.037	34.037	34.037
Beuningen	5	25.285	25.285	25.285
Doesburg	5	11.336	11.336	11.336
Druten	5	18.407	18.407	18.407
Duiven	2	25.437		
Heumen	5	16.360	16.360	16.360
Lingewaard	5	45.952	45.952	45.952
Montferland	3	35.174	35.174	
Mook en Middelaar	5	7.757	7.757	7.757
Nijmegen	5	172.063	172.063	172.063
Overbetuwe	5	47.003	47.003	47.003
Renkum	5	31.247	31.247	31.247
Rheden	5	43.816	43.816	43.816
Rijnwaarden	3	10.869	10.869	
Rozendaal	5	1.497	1.497	1.497
Westervoort	3	15.002	15.002	
Wijchen	5	40.804	40.804	40.804
Zevenaar	3	32.271	32.271	
Nog te verwerven			25.437	118.753
Totaal		768.181	768.181	768.181

In kind bijdragen

Naast de basisfinanciering leveren diverse partners *in kind* bijdragen aan The Economic Board, bijvoorbeeld via het beschikbaar stellen van personeel, huisvesting, faciliteiten (zoals vergaderruimtes) en diensten (zoals de inzet van adviseurs of bijdragen tijdens events en activiteiten). De *in kind* bijdragen zijn bijzonder belangrijk, omdat deze de betrokkenheid van kennisinstellingen en bedrijfsleven aantonen en zorgen voor een evenwichtige verdeling van de

bijdragen over de drie geledingen. Ons streven is om elk jaar meer *in kind* bijdragen te realiseren. Het nu reeds toegezegde totaalbedrag aan *in kind* bijdragen van bijna € 180.000 voor 2017 is alweer aanzienlijk hoger dan het gerealiseerde totaalbedrag aan *in kind* bijdragen van € 110.000 in 2016.

Alle bedragen x € 1.000,-

<i>In kind</i> bijdragen	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019
Radboud Universiteit	47	47	8
Alliander	78	39	0
VNO-NCW Midden	23	23	23
HAN	31	10	0
Nog te verwerven	1	81	219
Totaal	180	200	250

Toelichting uitgavenkant

De grootste posten, zijnde **Personeelskosten en huisvesting**, **Projectondersteuning** en **Communicatie / Media**, lichten wij hieronder toe.

Personeels- en salariskosten

Het projectbureau faciliteert de board en geeft uitvoering aan de strategische agenda met de daaruit voortkomende activiteiten en projecten. De samenstelling van het team is grotendeels in 2016 gerealiseerd. In april 2017 is nog een medewerker begonnen die als *in kind* bijdrage ter beschikking is gesteld. Daarmee is in totaal een viertal medewerkers *in kind* beschikbaar gesteld door organisaties achter de leden van de board. Het is de bedoeling dat het projectbureau klein en slagvaardig blijft.

Er zijn momenteel 10 personen werkzaam voor het projectbureau (inclusief een stagiair vanuit de Radboud Universiteit). Het totale personeelsbestand staat gelijk aan 7,5 fte. Het projectbureau is vanaf 2017 op volle sterkte en over de periode 2017 – 2019 stabiel. De toename van de personeelskosten betreft een jaarlijkse indexatie van 3%.

Huisvesting

Sinds april 2016 is The Economic Board gehuisvest in het gebouw Mercator II op campus Heyendaal in Nijmegen. De Radboud Universiteit heeft de kantoorruimte als *in kind* bijdrage vooralsnog voor de looptijd van drie jaar (startdatum april 2016) ter beschikking gesteld.

Projectondersteuning

Alle bedragen x € 1.000,-

Projectondersteuning	115	125	135
Events, workshops & lunches	65	75	85
Projectstimuleringsbudget	50	50	50

Het projectstimuleringsbudget is bedoeld voor kleinschalige financiële ondersteuning van ideeën die van plan naar project ontwikkeld moeten worden. Per projectidee is er maximaal € 5.000,- beschikbaar. Het zijn initiatieven of ideeën op het gebied van Food, Health, Energy of de cross-overs ertussen die vooralsnog te klein van omvang of te pril zijn om voor een subsidie- of

investeringstraject in aanmerking te komen, maar wel de potentie hebben om tot een project uit te groeien.

Communicatie / Media

Alle bedragen x € 1.000,-

Communicatie / Media	238	294	300
Internet en automatiseringskosten	20	20	20
Telefoonkosten	10	10	10
Marketing en regiobranding	100	136	142
Content website	28	28	28
Advertentie-en reclamekosten	80	100	100

Er ligt een marketing- en communicatieplan ten grondslag aan deze uitgaven. In het marketingplan zijn de verschillende doelgroepen gedefinieerd en kosten opgenomen voor de positionering, identiteit en strategie van de regiobranding.

Voortvloeiend uit het marketingplan is het communicatieplan opgesteld waarin de praktische doorvertaling van de marketingstrategie plaatsvindt. Binnen het communicatieplan is er verschil gemaakt tussen de *baseline*, bijvoorbeeld communicatie over de parels, en de *projectline*, bijvoorbeeld het ontwikkelen van materiaal voor de inrichting van een *pop-up experience center*. Het communicatiemateriaal van een dergelijk center kan bijvoorbeeld ook lokaal worden ingezet bij inkomende handelsmissies of tijdens events.

Tot slot zijn er in het communicatieplan kosten opgenomen ter ondersteuning van onze beïnvloedingsstrategie, bijvoorbeeld door middel van (social) media en (guerrilla) campagnes.

● Directie

ons kenmerk HD/ALB/RG/yvb/2017-023

contactpersoon Drs. R.M. Gremmen

mobiel 06 10 96 85 34

e-mail rgremmen@anwb.nl

onderwerp Gemeenteraadsverkiezingen 2018

datum 24 mei 2017

Geachte heer/mevrouw,

Onze leden wonen graag in een duurzame en gastvrije gemeente. In de gesprekken die wij met hen voeren over hun woonomgeving, komen 6 thema's vaak naar voren:

Doorstroming, verkeersveiligheid (voornamelijk die van fietsers), laadmogelijkheden voor elektrisch vervoer, milieuzones, parkeren en groen in en om de stad.

Thema's van deze tijd, die alles te maken hebben met leefbaarheid en duurzaamheid, die veelomvattend zijn en onderling ook allerlei raakvlakken hebben. Bij de ANWB zijn we er in het belang van onze leden dagelijks mee bezig. We proberen daarbij verbeteringen te bewerkstelligen en belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze partners en met onze leden zelf.

Vanwege het grote belang dat eraan gehecht wordt, ook door de inwoners van uw gemeente, willen wij deze zes thema's in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 nu vast onder uw aandacht brengen. U bent ongetwijfeld al de nodige voorbereidingen aan het treffen binnen uw gemeente en binnen uw partij, want er liggen grote uitdagingen, zeker ook op deze zes terreinen.

Op www.anwb.nl/verkiezingen2018 hebben wij onze zienswijzen verder uitgewerkt, in praktische adviezen vertaald, van achtergrondinformatie voorzien en vermelden wij per onderwerp ook emailadressen van collega's voor nader contact, indien gewenst.

Wij wensen u veel succes bij alle voorbereidingen en blijven graag met u in contact.

Met vriendelijke groet,



Drs. F.J. van Bruggen
Hoofddirecteur

bijlage(n) Uitwerking 6 thema's

Bijlage

1. Doorstroming

Het wordt steeds drukker op onze wegen, fietspaden en in het openbaar vervoer. Allerlei maatregelen zijn nodig om gemeenten komende jaren bereikbaar te houden. Wij zien graag dat de organisatie van doorstroming van het verkeer en stimulans van de e-bike/duurzame vervoersmiddelen gefaciliteerd worden. Tenslotte kan het aansluiten bij bovenregionale ontwikkelingen op het gebied van smart-mobility zorgen voor een verbetering van de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid in uw gemeente.

2. Veilig op de fiets

Het fietsen wint nog steeds aan populariteit. Het is gezond, goed voor het milieu en goed voor de doorstroming in het verkeer. Kinderen op de basisschool zien we graag zelfstandig naar school gaan en ouderen zien we graag langer zelfstandig wonen en langer mobiel. Een goede en veilige fietsinfrastructuur is de basis voor succes. Dit vraagt van gemeenten een passende inzet op de fietsinfrastructuur.

3. Laadmogelijkheden voor elektrische voertuigen

Door (inter)nationale afspraken moet de luchtkwaliteit de komende jaren verbeterd worden. Een overgang naar elektrische voertuigen draagt daar aan bij. Het faciliteren van bewoners kan ervoor zorgen dat autobezitters de overstap maken.

4. Milieuzones

De ANWB pleit ervoor dat gemeenten terughoudend zijn met het invoeren van milieuzones. Hoewel de invoering in uitzonderlijke gevallen onvermijdelijk kan zijn om de Europese normen voor luchtkwaliteit te halen, levert de invoering vaak grote problemen op, zowel voor bewoners, bezoekers als de gemeente zelf.

5. Parkeren

Het parkeren in gemeenten is volop in beweging: Betaald parkeren wordt op steeds meer plaatsen ingevoerd, tegelijkertijd verlagen gemeenten tarieven en komen er nieuwe manieren om de gelden te innen. Betalen voor de werkelijke parkeertijd, betalen per minuut, wordt als eerlijker ervaren. Het is goed om dit waar mogelijk door te voeren. Het reguleren van parkeren in wijken kan ook efficiënt door het invoeren en handhaven van blauwe parkeerzones. Dit is wel zo gastvrij en voorkomt de olievlekwerking van parkeerheffingen in de stad.

6. Groen in en om de stad

Een goede kwaliteit én toegankelijkheid van de groene ruimte in en om de stad worden steeds belangrijker: steeds meer mensen maakt er gebruik van. Gemeenten kunnen aansluiten bij deze trend door te investeren in aantrekkelijke stadsnatuur en ook door goede verbindingen te maken tussen stad en ommeland voor wandelaars, fietsers en watersporters.

Kijk voor meer informatie op onze website; www.anwb.nl/verkiezingen2018

Resultaten Euregioraadsvergadering d.d. 1 juni jl. in Mill

Op uitnodiging van burgemeester Antoine Walraven van de gemeente Mill en Sint Hubert vond de Euregioraadsvergadering deze keer in het Cultureel Centrum Myllesweerd plaats. Myllesweerd staat in directe verbinding met het gemeentehuis en wordt gerund door vrijwilligers. Het Cultureel Centrum kan voor verschillende soorten activiteiten gebruikt worden.

Krachtige Kernen – Starke Dörfer

De gevolgen van de demografische ontwikkeling worden in de landelijke grensregio steeds duidelijker merkbaar. De voorzieningen in dorpen nemen af, en daarmee ook de leefbaarheid. Tegelijkertijd lijden identiteit, vitaliteit en attractiviteit van de dorpen er onder. Deze problematiek bestaat aan beide kanten van de Nederlands-Duitse grens.

In het kader van het KRAKE-project wordt in 40 pilot-dorpen gewerkt aan de verbetering en het behoud van de leefkwaliteit en sociale toekomstbestendigheid. De wensen van de dorpen staan hierbij centraal. Gecoördineerd wordt het project door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de Hochschule Rhein-Waal.

Tijdens de Euregioraadsvergadering stelde de Dorpsraad Langenboom uit de gemeente Mill zijn activiteiten als Krake-pilotdorp voor.

- ➔ Het is nog steeds mogelijk voor geïnteresseerde dorpsgemeenschappen uit de Euregio Rijn-Waal om aan dit project deel te nemen. Hiervoor kan contact worden opgenomen met de projectleiding van het KRAKE-project, Will Bongaerts (Tel. +31 6 57594190; mail: will.bongaerts@han.nl) en Rolf Laakmann (Tel. + 49 251 83-64611; mail: laakmann@ta.fh-muenster.de).

Actieteam Grensoverschrijdende Economie en Arbeid

Doel van het Actieteam is het de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en arbeidsmarkt door het wegnemen van hindernissen te stimuleren en het informatieaanbod te verbeteren. Het Actieteam is in de herfst van 2015 begonnen en heeft het afgelopen jaar een Actieagenda opgesteld, die op 30 januari in Nijmegen officieel werd gepresenteerd.

Tijdens de Euregioraadsvergadering heeft Matthijs Huizing, voorzitter van het Actieteam de tot nu toe behaalde resultaten en de vervolgstappen gepresenteerd:

- ➔ De belangrijkste thema's zijn informatievoorziening, arbeidsmarkt, buurtaal en de erkenning van diploma's.
- ➔ Het Actieteam heeft allereerst de Nederlandse situatie in kaart gebracht en problemen en mogelijke oplossingen uitgewerkt. Nu dienen deze oplossingsvoorstellen gezamenlijk met de buurlanden besproken en gerealiseerd te worden.
- ➔ Momenteel vindt hierover overleg plaats met de Staatskanzlei en het Ministerie voor werkgelegenheid van de deelstaat Nordrhein-Westfalen plaats. Prioritair worden de actiepunten op het gebied van de informatievoorziening opgepakt.
- ➔ De Euregioraad heeft zijn ondersteuning aangeboden bij het leggen van contacten aan Duitse zijde.

De Ministeries van Economische Zaken en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben het Actieteam in 2015 naar aanleiding van Kamervragen geïnstalleerd.

Euregio-Ambassadeurs

Het netwerk van Euregio-Ambassadeurs is eind 2009 opgericht. De Euregio-Ambassadeurs ondersteunen de Euregio Rijn-Waal bij de stimulering en ontwikkeling van de grensoverschrijdende samenwerking en het leggen van contacten. De Euregio-Ambassadeurs zetten hun eigen netwerk in om het grensoverschrijdende denken in het bedrijfsleven en maatschappij te stimuleren.

- ➔ Dit voorjaar zijn de volgende personen voor een periode van drie jaar tot Euregio-Ambassadeur benoemd:
- | | |
|-----------------------------------|--------------------------------------|
| Regio Nijmegen: | prof. dr. Paul Sars |
| Regio Noord-Oost Brabant/Limburg: | Jos Verbeeten |
| Regio Ede/Wageningen: | prof. dr. Frans Kok (nieuw) |
| Regio Arnhem | Jan van Zomeren (nieuw) |
| Kreis Kleve: | Manfred Palmen |
| Kreis Wesel: | Regine Schneider (nieuw) |
| Stadt Duisburg: | German Bensch |
| Voor de organisatie: | Erwin Schmitz en Berrie Schattenberg |
- ➔ Voor de regio Düsseldorf kon tot nu toe geen geschikte kandidaat worden gevonden. Er wordt intensief gezocht naar een vertegenwoordiger. Voorstellen zijn welkom en kunnen aan het secretariaat worden doorgegeven.

Verkiezingsjaar 2017

Op 15 maart vonden in Nederland de verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats. Vanuit de Euregio Rijn-Waal zijn de volgende personen lid van het nieuwe parlement:

- | | |
|--|------------|
| ▪ René Peters, Oss | CDA |
| ▪ Erik Ronnes, Boxmeer | CDA |
| ▪ Evert Jan Slootweg, Bennekom | CDA |
| ▪ Alexander Pechtold, Wageningen (Fractievoorzitter) | D66 |
| ▪ Maarten Groothuizen, Nijmegen | D66 |
| ▪ Rob Jetten, Nijmegen | D66 |
| ▪ Lisa Westerveld, Nijmegen | GroenLinks |
| ▪ Jeroen Dijsselbloem, Wageningen | PvdA |
| ▪ Alexander Kops, Nijmegen | PVV |
| ▪ Emile Roemer, Sambeek (Fractievoorzitter) | SP |
| ▪ Lillian Marijnissen, Oss | SP |

Op 14 mei vonden in Nordrhein-Westfalen de verkiezingen voor de Landdag plaats. Vanuit de Euregio Rijn-Waal zijn de volgende personen in de Landdag gekozen:

- | | |
|------------------|---|
| Kreis Kleve | Margret Voßeler (CDU), Dr. Günter Bergmann (CDU), Stephan Haupt (FD) |
| Kreis Wesel | Stefan Zimkeit (SPD), René Schneider (SPD), Charlotte Quik (CDU), Ibrahim Yetim (SPD) |
| Stadt Duisburg | Sarah Phillip (SPD), Rainer Bischoff (SPD), Ralf Jäger (SPD), Frank Börner (SPD) |
| Stadt Düsseldorf | Olaf Lehne (CDU), Marco Schmitz (CDU), Angela Erwin (CDU), Peter Preuß (CDU), Markus Herbert Weske (SPD), Monika Düker (Grüne), Christian Wolfgang Lindner (FDP), Rainer Matheisen (FDP), Nic Peter Vogel (AfD) |

Op 24 september vinden in Duitsland de verkiezingen voor de Bondsdag plaats. Over de uitslag wordt u t.z.t. geïnformeerd.

Euregionale 2022

De REGIONALE is een initiatief van de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen met als doel de regionale samenwerking te stimuleren. Als een regio de Regionale krijgt toegewezen, worden de voorgestelde maatregelen met voorrang met middelen uit de bestaande subsidieprogramma's ondersteund. De volgende Regionalen vinden in 2022 en 2025 plaats.

De Regio Niederrhein heeft zich als **Euregionale** kandidaat gesteld; dat betekent een Regionale voor dit Duits-Nederlandse grensgebied. De kern van dit gebied wordt gevormd door de Kreise Kleve en Wesel, de Stadt Duisburg en de Stadt Düsseldorf aan Duitse zijde en de Provincie Gelderland aan Nederlandse zijde.

Tijdens de Euregioraadsvergadering berichtte het bestuurslid dr. Stefan Dietzefelbinger (directeur van de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer zu Duisburg, Wesel, Kleve) over het Jurybesluit:

- ➔ De deelstaatregering van Nordrhein-Westfalen heeft op 14 maart de Regionalen 2022/2025 toegekend. Aan de regio NiederRhein samen met de aangrenzende Nederlandse regio is helaas geen Regionale toegekend.
- ➔ De grensoverschrijdende samenwerkingsaanpak van de kandidatuur werd door de jury als een uniek kenmerk beschouwd.
- ➔ De partners hebben zich er al voor uitgesproken, om de wil tot samenwerking in de regio als verdere verdieping van de regionale en grensoverschrijdende samenwerking voort te zetten en te intensiveren.
- ➔ In mei heeft hierover een gesprek plaats gevonden tussen de stuurgroep van de Euregionale en het Ministerium für Bauen, Wohnen, Stadtentwicklung.
- ➔ In 2020 zal er waarschijnlijk een nieuwe oproep voor de Regionale komen. De regio dient zich dan in een hernieuwde poging kandidaat te stellen. De tijd tot 2020 moet gebruikt worden om de opgebouwde samenwerkingsstructuur in stand te houden.

Stand van Zaken INTERREG V A

De projectontwikkeling in het kader van het programma INTERREG V A Deutschland-Nederland verloopt succesvol. Tot nu toe zijn 27 projecten door de stuurgroep goedgekeurd; 9 bovenregionale projecten en 18 regionale projecten met een totaal volume aan EU-middelen van € 116,7 miljoen. In totaal is er nu nog 12,4 miljoen euro aan INTERREG-middelen voor de regio beschikbaar.

- ➔ De Euregioraad heeft in de vergadering een positief standpunt met betrekking tot de volgende INTERREG-aanvraag ingenomen:
 1. De geschiedenis van oorlog en vrede zonder grenzen: project van het Nationaal Bevrijdingsmuseum en 15 Duitse en Nederlandse partners (wetenschap en musea) met als doel een geheel nieuw, multiperspectief, bilateraal platform te creëren voor een nieuwe presentatie en definitie van de gemeenschappelijke Duits-Nederlandse geschiedenis sinds 1914.
- ➔ Voor informatie over de projecten en het INTERREG-programma kunt contact opnemen met het Regionale Programmamanagement bij de Euregio Rijn-Waal: info@euregio.org, +49 2821 793038.

Jaarrekening 2016

Tijdens de Euregioraadsvergadering berichtte de voorzitter van de financiële controlecommissie, burgemeester Lex Roolvink van Grave over de controle van de jaarrekening 2016.

- ➔ De balans voor 2016 vertoont een overschot ter hoogte van € 45,55.
- ➔ De Euregioraad heeft de jaarrekening van 2016 vastgesteld en besloten het overschot ter hoogte van € 45,55 aan de bijzondere reserve toe te voeren.
- ➔ De Euregioraad heeft besloten om aan het Dagelijks Bestuur en de secretaris over het begrotingsjaar 2016 decharge te verlenen.

Promoot fairtrade binnen jouw politieke partij!

FAIRTRADE
GEMEENTE

Beste lezer,

Rond deze tijd treft iedereen voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018 en naar verwachting wordt binnenkort ook het begin gemaakt met het opstellen van een verkiezingsprogramma. Met het oog daarop willen wij graag aandacht vragen voor fairtrade.

Op dit moment zijn er in ons land 77 gemeenten die de titel Fairtrade Gemeente mogen voeren en daarnaast zijn Utrecht en Friesland erkend als Fairtrade Provincie. Ook kennen we in Nederland tientallen Fairtrade Scholen, Kerken, Restaurants, Hogescholen en Universiteiten en sinds kort ook het eerste Fairtrade Ziekenhuis en Fairtrade Waterschap. Onze ambitie is om heel Nederland fairtrade te maken. Samen met honderden gedreven vrijwilligers in het land en hopelijk jullie steun maken we heel Nederland fairtrade!

Miljoenen kleine producenten in Afrika, Azië en Zuid-Amerika leven van de opbrengst van hun land of van de spullen die zij maken. Zij kunnen op eigen kracht armoede aanpakken als ze een eerlijke prijs krijgen, zich organiseren en duurzaam ondernemen. Dat is eerlijke handel. Dat is fairtrade. Iedereen in Nederland kan daaraan bijdragen door eerlijke producten te (ver)kopen. Wij streven naar fairtrade als nieuwe standaard, waarbij ieder product voor een eerlijke prijs voor de producent wordt verkocht.

In een Fairtrade Gemeente worden onder andere fairtrade producten ingekocht door de gemeente en wordt dit actief gepromoot. Door fairtrade een plek te geven binnen de politieke campagne kunnen jullie bijdragen aan de realisatie van de titel Fairtrade Gemeente. Hierbij dragen jullie bij aan maar liefst acht van de Sustainable Development Goals, en dus de verduurzaming van de aarde waarop wij leven.

Jullie gemeente is (nog) geen Fairtrade Gemeente en we willen vragen om via jullie verkiezingsprogramma uit te spreken dat de gemeente zich in gaat zetten voor fairtrade. Wij hopen dat fairtrade en verduurzaming worden opgenomen binnen jullie verkiezingsprogramma. In de bijlage een voorbeeld van passages welke in het verkiezingsprogramma kunnen worden opgenomen.

Meer informatie over de criteria is te vinden op de volgende pagina! Meer weten? Neem dan gerust contact op via info@fairtradegemeenten.nl of kijk eens op onze website www.fairtradegemeenten.nl Het boekje '[Heel Nederland fairtrade](#)' kan jullie inspireren om van start te gaan. We hopen dat ook jullie gemeente binnen afzienbare tijd Fairtrade Gemeente wordt. En daar hoeft natuurlijk niet mee gewacht te worden tot ná de verkiezingen!

Faire groet,

Henk Zandvliet

Voorzitter stichting Fairtrade Gemeente Nederland

Criteria voor een Fairtrade Gemeente

- Criterion 1: Er is een lokaal kernteam met mensen uit verschillende sectoren van de samenleving, waaronder een vertegenwoordiger van de gemeente. Het kernteam toont aan dat de gemeente aan de criteria voldoet en stelt ook daarna jaarlijks een verantwoording op om de titel te behouden.
- Criterion 2: De gemeente spreekt zich uit voor fairtrade en koopt fairtrade producten in. De gemeenteraad en de verschillende gemeentelijke afdelingen nemen fairtrade op in hun beleid en handelen hiernaar.
- Criterion 3: In de plaatselijke winkels worden eerlijke producten verkocht en de plaatselijke horeca serveert fairtrade producten. Het minimaal te behalen aantal fairtrade producten in winkels en horeca wordt bepaald door het aantal inwoners van de gemeente.
- Criterion 4: Maatschappelijke organisaties (zoals scholen, kerken en verenigingen) en bedrijven gebruiken fairtrade producten. Zij organiseren activiteiten om de kennis over en de betrokkenheid bij fairtrade te vergroten.
- Criterion 5: Het kernteam van vrijwilligers zorgt ook voor lokale publiciteit rond de campagne om daarmee consumenten te stimuleren (meer) fairtrade producten aan te schaffen en te gebruiken.
- Criterion 6: De werkgroep zet een initiatief op om Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in de gemeente te stimuleren. Dit kan een meerjarig of kortlopend project zijn, bijvoorbeeld op het gebied van biologische of streekproducten, duurzame energie of eerlijk bankieren.

Kies ook voor eerlijke handel!

U zet zich in voor een sociale duurzame samenleving. U kijkt over grenzen heen. Neem daarom nu ook eerlijke handel op in uw verkiezingsprogramma.

Waarom eerlijke handel?

Eerlijke handel loont. Het stimuleert duurzaam ondernemerschap hier en zorgt dat boeren en producenten in ontwikkelingslanden op eigen kracht kunnen investeren in hun eigen toekomst. Als politieke partij kunt u zorgen dat het mes aan twee kanten snijdt. Door te zorgen dat de lokale overheid zelf investeert in eerlijke handel, en door lokale initiatieven voor fairtrade te steunen.

Wat u kunt doen

U kiest voor fairtrade door onderstaande passages op te nemen in uw verkiezingsprogramma:

Tekst 1: Fairtrade inkopen

“Wij zorgen dat de gemeente een voorbeeldrol vervult in maatschappelijk verantwoord ondernemen door producten in te kopen volgens de principes van eerlijke handel. Daarmee voldoet de gemeente aan de landelijke richtlijn voor duurzaam inkopen en investeert zij in duurzaam ondernemerschap in ontwikkelingslanden.”

Tekst 2: Steun lokale initiatieven

“Wij stimuleren initiatieven van inwoners, bedrijven en organisaties om eerlijke handel te bevorderen en zorgen samen met hen dat onze gemeente de titel Fairtrade Gemeente verdient.”

Kijk voor meer informatie op www.fairtradegemeenten.nl

Voor vragen is het campagne team bereikbaar via het e-mailadres info@fairtradegemeenten.nl en het telefoonnummer +31 (0)345 47 92 50.

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Van: VNG <vng=vng.nl@mail203.atl171.mcdlv.net> namens VNG
<vng@vng.nl>
Verzonden: woensdag 31 mei 2017 11:01
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/031 Voortgang regionale samenwerking waterketen

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



VNG Ledenbrief Voortgang regionale samenwerking waterketen

31 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

Met deze brief informeren wij u over de voortgang en het resultaat van de regionale samenwerking in de waterketen. In 2011 hebben Rijk, IPO, UvW, Vewin en VNG het Bestuursakkoord Water (BAW) gesloten. De afspraken in dit akkoord gaan over de beperking van de stijging van de kosten, het vergroten van de kwaliteit (professionaliteit) en het verminderen van de kwetsbaarheid in de waterketen. De uitwerking vindt plaats in 49 regio's.

In de meeste regio's werken gemeenten en waterschappen met de drinkwaterbedrijven, voorspoedig samen aan het behalen van de gestelde doelen. De totale besparing op de jaarlijkse beheerkosten van de afvalwaterketen bedraagt in 2017 € 295 miljoen. Dit is 78% van de totale ambitie van €380 miljoen minder meerkosten in de afvalwaterketen in 2020. De verwachting voor 2020 is dat vrijwel alle regio's hun ambitie gaan halen, waarbij enkele regio's zelfs meer doen. Met betrekking tot de professionaliteit van dienstverlening (kwaliteit) geldt dat waterschappen en gemeenten nu gemiddeld 63% van de eigen ambitie hebben gerealiseerd.

In de tweede helft van de uitvoeringstermijn van het BAW is de aandacht meer gericht op de moeilijker op te pakken uitdagingen. Wij zijn goed op koers om de doelstellingen uit het Bestuursakkoord voor 2020 te

realiseren, maar we zijn er nog niet. Door de krachten te blijven bundelen blijft het mogelijk om de doelen in 2020 te realiseren.

Downloaden

- [Ledenbrief: Voortgang regionale samenwerking waterketen](#)
- [Bijlage Voortgang en resultaat regionale uitwerking Bestuursakkoord Water, onderdeel waterketen](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Van: griffie gem. Duiven
Onderwerp: FW: t.a.v. De Gemeenteraad
Bijlagen: Brief ter kennisgeving RAS.docx; 5083 - NVWA Handleiding RAS v2.pdf

Van: Reinders, M.T.P. (Martijn) [<mailto:M.T.P.Reinders@nvwa.nl>]
Verzonden: donderdag 4 mei 2017 13:57
Onderwerp: t.a.v. De Gemeenteraad [Geregistreerd] [Geregistreerd] [Geregistreerd]

Ter attentie van het College van Burgemeester en Wethouders,

Geacht College,

Sinds februari dit jaar heeft de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) het Register Attractie Toestellen (RAS) opengesteld voor gemeenten. Door raadpleging van het RAS kunnen gemeenten zelf eenvoudig nagaan voor de controle op de kermistoestellen beschikken over het wettelijk verplichte Certificaat van Goedkeuring alvorens zij over gaan tot het verlenen van een vergunning voor de exploitatie van deze toestellen op kermissen en andere vergunningsplichtige evenementen (braderieën, festivals etc.). Het genoemde certificaat wordt verplicht gesteld in het Warenwetbesluit- Attractie en Speeltoestellen (WAS). Het wordt afgegeven aan een toestel dat is goedgekeurd door een daartoe bevoegde keuringsinstantie. Zonder een dergelijke keuring mag een kermistoestel niet draaien.

In februari is een brief over de openstelling van het RAS naar alle gemeenten in Nederland gestuurd, gericht aan de verantwoordelijke ambtelijke diensteenheden. U vindt deze brief in de bijlage van deze mail. In deze brief vindt u de achtergrond van het RAS, hoe het werkt, wat de gemeente er mee kan en ook wat het belang voor de gemeente is om het RAS te raadplegen alvorens tot verlening van de vergunning over te gaan.

Uit recent eigen onderzoek blijkt dat deze brief lang niet altijd op het juiste bureau is terecht gekomen dan wel om andere redenen onbekend is bij gemeenten. Waar de brief wel bekend is heeft dit niet altijd geleid tot inloggen bij en raadpleging van het RAS door gemeenten.

Vandaar dat wij deze brief onder de dringende aandacht van uw college en die van de Raad brengen. Laatstgenoemde zal deze brief in kopie ontvangen.

Hoewel de NVWA toezicht houdt op het Warenbesluit Attractie- en Speeltoestellen en hierop handhaaft kunnen de gemeenten een zeer belangrijke bijdrage leveren aan het borgen van de wettelijke keuringsplicht van attractietoestellen zodat uitsluitend gekeurde toestellen worden toegelaten op kermissen en andere events. Zij weten immers als eerste welke toestellen op hun kermis willen gaan staan.

In goede hoop op een effectieve samenwerking, horen wij graag uw reactie.

Hoogachtend,

Martijn Reinders
Project ondersteuner RAS
Afdeling Strategie Productveiligheid
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Email secured by Check Point

Een veilig (kermis-)evenement in uw gemeente.

Geachte mevrouw / heer,

Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende.

In uw gemeente vinden waarschijnlijk evenementen plaats waarbij attractietoestellen¹ zijn opgesteld. Bijvoorbeeld kermissen, maar ook braderieën, markten en muziekevenementen. De veiligheid van deze toestellen met hun soms hoge snelheden en grote krachten is van het grootste belang. Niet alleen voor de inzittenden maar ook voor de omstanders. Ook in 2016 waren er weer enkele incidenten met ernstige letsels te betreuren.

RAS open voor gemeenten per 20 februari 2017.

Met de openstelling van het RAS (Register Attractie- en Speeltoestellen) voor gemeenten per 20 februari 2017 krijgt u als gemeente de beschikking over een betrouwbaar en eenvoudig instrument om na te gaan of een toestel dat binnen uw gemeente zal worden geëxploiteerd, beschikt over een wettelijk verplicht certificaat van goedkeuring (CvG)². Daarbij maakt het niet uit of het toestel uit het buitenland komt of niet. Ook is niet van belang of er sprake is van tijdelijk gebruik in Nederland. Sinds 17 februari 2016³ is het voor elk attractietoestel, dat in Nederland wordt geëxploiteerd, verplicht om een geldig Nederlands CvG te hebben. Dat certificaat is een jaar geldig.

Het RAS helpt gemeenten om een veilig evenement te organiseren. Welke stappen kunt u als gemeente zetten om optimaal bij te dragen aan een veilig evenement?

1. Neem op in de vergunningsvoorwaarden voor (kermis-) evenementen dat het hebben van een geldig CvG voor attractietoestellen verplicht is.
2. Zorg ervoor dat, ruim voor aanvang van het evenement, de definitieve lijst met toestellen (inclusief de unieke RAS-nummers) in uw bezit is. Laat u de kermis door een derde organiseren? Vraag de organisator dan om deze lijst.
3. Controleer zelf in RAS of de attractietoestellen voorzien zijn van een geldig CvG, vlak voor aanvang van de kermis. Ontbreekt het CvG of verloopt het CvG gedurende het evenement? Ontzeg het toestel dan de toegang tot de kermis en informeer de NVWA.

Waarom zijn geldige keuringscertificaten belangrijk voor u als gemeente?

Volgens het WAS dient elk toestel jaarlijks⁴ te worden gekeurd door een door de minister van VWS aangewezen keuringsinstelling (AKI). Deze keuring richt zich op de veiligheid van het toestel. Toestellen zonder geldige keuring mogen niet in gebruik zijn. Wanneer de NVWA toch een toestel zonder keuring aantreft, wordt dit toestel direct buiten gebruik gesteld. Dit heeft ook voor u als gemeente vervelende neveneffecten, zoals een stilstaand toestel of een lege plek op uw evenement.

Jaarlijks toeren zo'n 1000 tot 1200 attractietoestellen door het land en doen daarbij meerdere gemeenten aan. Als gemeente bent u bestuurlijk de eerst verantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid. Vanuit de rol van vergunningverlener heeft u -al dan niet via een ingeschakelde organisator- als eerste zicht op de vraag welke toestellen wanneer binnen uw gemeente worden geëxploiteerd. Daarmee bent u in de ideale positie om tijdig na te gaan of een toestel over een geldig CvG beschikt. Bij het ontbreken daarvan kunt u het toestel weigeren op grond van de voorwaarden die in uw vergunning zijn opgenomen.

Nagaan of een toestel beschikt over een geldig CvG en het weren van een toestel bij het ontbreken daarvan, is om drie redenen van belang:

1. Bescherming van burgers tegen onveilige toestellen en de kans op ernstig letsel;

¹ Attractietoestellen zijn toestellen waarmee mensen motorisch worden voortbewogen zoals bedoeld in artikel 1, onder a, van het Warenwetbesluit attractie – en speeltoestellen (WAS).

² Het Certificaat van Goedkeuring is wettelijk verplicht volgens het WAS.

³ Wijziging van het WAS van 3 februari 2016; Stb. 2016, 061.

⁴ Op dit moment is de keuring jaarlijks verplicht. Mogelijk dat in de nabije toekomst de periodiciteit van de keuring wordt aangepast.

2. Bestuurlijk afbreukrisico: Een ongeluk met een niet-gekeurd toestel in uw gemeente waarvoor wel een vergunning is afgegeven, brengt bestuurlijk afbreukrisico met zich mee;
3. Voorkomen van wrijving en teleurstelling op de kermis. Wanneer de NVWA een toestel aantreft zonder CvG; leidt dit tot directe buiten gebruikstelling. De kermis is dan een attractie armer.

Hoe werkt RAS?

RAS is een door de NVWA beheerd, real time datasysteem. Op elk attractietoestel wordt sinds voorjaar 2016 door de AKI bij de periodieke keuring een uniek identificatienummer (RAS-nummer) aangebracht. Dit nummer is ook te vinden op het papieren Certificaat van Goedkeuring (CvG) dat door de AKI wordt afgegeven aan de exploitant. Het RAS-nummer blijft gedurende de totale levensduur van het toestel op het toestel aanwezig.

De AKI voert de naam van het toestel, het unieke RAS-nummer, het keuringsresultaat en de geldigheidsduur van de goedkeuring in het RAS in. Dit gebeurt zo snel mogelijk (binnen 24 uur) na de keuring. Het keuringsresultaat kan zijn: 1. goedgekeurd (tot aan een bepaalde datum), 2. afgekeurd en 3. niet vastgesteld. Dat laatste slaat op een toestel dat niet is gekeurd, of niet tijdig is herkeurd en dus niet beschikt over een geldig CvG.

Ook de NVWA kan tijdens inspectie het RAS inzien voor de keuringsstatus is van een toestel. Wanneer de NVWA een toestel onveilig heeft bevonden (ondanks de aanwezigheid van een geldig CvG) kan ze in het RAS invoeren dat het toestel is afgekeurd waarmee de goedkeuring door de AKI is vervallen. Keuringen blijven immers momentopnames.

Toegang tot het RAS

U krijgt als gemeente per 20 februari 2017 toegang tot het RAS.

In de Bijlage leest u stapsgewijs hoe u kunt inloggen en hoe het RAS precies werkt.

Door het invoeren van het RAS-nummer krijgt u in direct te zien of het toestel wel of niet beschikt over een geldig CvG. Bij de voorbereiding van de vergunningverlening raadpleegt u het RAS zodat u zeker weet dat u vergunning verleent aan een gekeurd toestel. Daarnaast doet u er verstandig aan ook vlak voordat de kermis begint het RAS te raadplegen; de keuringsgegevens kunnen zijn veranderd door bijvoorbeeld een interventie van de NVWA.

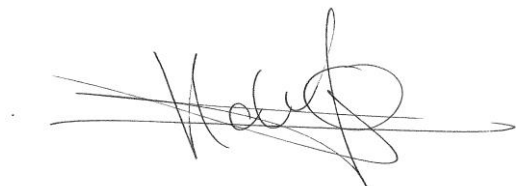
Overgangssituatie

Het zou kunnen dat u in de eerste helft van 2017 toestellen tegenkomt die nog geen RAS-nummer hebben. Dat komt omdat zij vroeg in 2016 zijn gekeurd: nog voordat RAS-nummers werden uitgereikt. Dit is een tijdelijke situatie. Komt u na 1 juni 2017 een kermistoestel tegen zonder een RAS-nummer, neem dan contact op met de NVWA. Tot die tijd adviseren we u naar het papieren CvG te vragen indien een toestel niet in RAS staat vermeld dan wel contact op te nemen met de NVWA (was@nvwa.nl).

Tot slot

Met de openstelling van het RAS heeft de gemeente een goed instrument gekregen om samen met exploitanten en het toezicht van de NVWA op de toestellen in kwestie bij te dragen aan een veilige kermis. Ik spreek de hoop uit dat vele gemeenten het RAS gaan gebruiken en daarmee de kermis nog veiliger maken.

Hoogachtend,



Drs H. de Groot

De Hoofdinspecteur Consument & Veiligheid,



Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

Handleiding Register Attractie- en Speeltoestellen (RAS)

Voor het gebruik van het RAS is e-herkenning noodzakelijk voor de autorisatie. Naast de authenticatie via e-herkenning, moet de gemeente gebruikers aanmelden in de applicatie. De gemeente geeft deze gegevens door aan de NVWA. De functioneel beheerder van de NVWA checkt de gegevens en activeert het gebruikersaccount. In de regel duurt dit verifiëren enkele dagen. Hierna kan de gemeentemedewerker aan de slag met de applicatie.

E-herkenning aanvragen

Als uw gemeente nog geen e-herkenning heeft, kunt u dit aanvragen via de website <https://eherkenning.nl>. Voor het RAS heeft u minimaal betrouwbaarheidsniveau 2+ nodig (inloggen met een gebruikersnaam en wachtwoord, aangevuld met sms- of pincode).

Aanmelden RAS

- 1 Ga daarna naar <http://ras.nvwa.nl> voor eenmalige registratie. Kies uw e-herkenningsleverancier.
- 2 Voer hier uw e-herkenningsgegevens in.
- 3 De NVWA-applicatiebeheerder beoordeelt binnen enkele dagen uw aanvraag. Dit duurt minimaal 24 uur. Bij goedkeuring wordt uw account geactiveerd. U krijgt hier automatisch bericht van.
- 4 Na activering kunt u de gebruikersgegevens van de gemeentemedewerkers in het RAS toevoegen.

Aan de slag met RAS

- 1 Log in op <https://ras.nvwa.nl>
- 2 Op het invoerscherm voor de gemeente kunt u het unieke 9-cijferige RAS-nummer van elk bij u aangemeld attractietoestel invoeren. Speeltoestellen, schiettenten en gokpaleizen hebben op dit moment nog geen RAS-nummer. **Druk op 'volgende'.**
- 3 In het volgende scherm ziet u per ingevoerd nummer: het toestel wat bij het nummer hoort (naam en afbeelding van het toestel), de keuringsstatus van het toestel (wettelijke status) en de geldigheidsduur van het certificaat van goedkeuring.

Wettelijke status

In het overzicht voor de gemeente wordt ook het veld 'Wettelijke status' weergegeven. Hier zijn **drie mogelijkheden**:

- **Goedgekeurd:** Het attractietoestel mag opengesteld worden voor het publiek;
- **Afgekeurd:** Het attractietoestel mag **niet** opengesteld zijn voor het publiek; Vanwege tekortkomingen is het toestel afgekeurd door een keuringsinstelling of door een NVWA-inspecteur. Een eerder afgegeven certificaat van goedkeuring is daarmee ongeldig verklaard.
- **Niet vastgesteld:** Er is nog geen oordeel vastgelegd in het systeem over het attractietoestel, omdat er nog geen keuring heeft plaatsgevonden of omdat er door de keuringsinstelling nog geen besluit is genomen naar aanleiding van een reeds uitgevoerde keuring.

Uniek nummer	Naam attractietoestel	Wettelijke status	Certificaat geldig tot	Foto attractietoestel
518062325	Lambda X-factor	Goedgekeurd	14-07-2017	
551287853	Bumper Frogs	Goedgekeurd	21-03-2017	
573725128	Mini-Cars	Goedgekeurd	17-02-2017	
537521658	Zweepmolen	Goedgekeurd	14-07-2017	
750634073	Draaimolen	Goedgekeurd	18-02-2017	



Dit is een uitgave van:

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Postbus 43006

3540 AA Utrecht

T (088) 223 33 33

F (088) 223 33 34

info@nvwa.nl

www.nvwa.nl

Februari 2017

Gemeenteraad van Duiven
Postbus 6
6920 AA DUIVEN

Datum 15 mei 2017
Ons kenmerk LJV/Dvn/PLA/ZW/#1130
Onderwerp Duiven; Ontwerp
bestemmingsplan "Landgoed
Welleveld 2016"

Eigenaar Jeannette van Barreveld
Telefoonnummer 088 231 15 15
Faxnummer 088 231 34 97
E-mail jeannette.vbarreveld@prorail.nl

Geacht College,

Financiën
Leefomgeving, Juridische
zaken en Vastgoed

Het ontwerp-bestemmingsplan "Landgoed Welleveld 2016", welke met ingang van 6 april tot en met 17 mei 2017 ter inzage ligt, geeft ProRail aanleiding om - in formele zin - tijdig de volgende zienswijze in te brengen.

Bezoekadres
Moreelsepark 2
3511 EP Utrecht
Nederland

Postadres
Postbus 2038
3500 GA Utrecht
Nederland

www.prorail.nl

Trillingen

Omdat de beoogde nieuwe woningen dichtbij het spoor zijn gepland kan trillinghinder voor de toekomstige bewoners ontstaan als gevolg van treinverkeer. Hoewel er geen wettelijke normen bestaan voor trillinghinder in dit soort situaties acht ProRail het gewenst dat er in de planvorming wel aandacht voor is. Wij raden u dan ook aan om het aspect trillingen te betrekken bij het ontwerp-uitwerkingsplan.

Met uw inschatting kan indicatief onderzoek worden gedaan naar de te verwachten trillingsniveaus. Indien de te verwachten trillingsniveaus groter zijn dan de na te streven waarden, zoals bijvoorbeeld aangegeven in de Richtlijn deel B "Hinder voor personen in gebouwen door trillingen, Meet- en beoordelingsrichtlijn" van de Stichting Bouwresearch (SBR), dan adviseren wij eisen/maatregelen op te nemen ten aanzien van de constructie van de gebouwen in de uitwerking van het plan en / of bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van de woningen.

Met vriendelijke groet



H.G.M.J. van Helvoort
Manager Leefomgeving, Juridische zaken en Vastgoed

Gemeente Duiven
t.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 6
6920AA DUIVEN

Datum: 31 mei 2017

Betreft: Benchmark 2016

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Uw gemeente wil minder restafval, op een verantwoorde manier met afval omgaan en tegelijk worden ontzorgd. Daarom heeft u met Wecycle een samenwerkingsovereenkomst voor de inzameling en recycling van afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen (e-waste).

Uw gemeente is via Wecycle verzekerd van optimale recycling van alle e-waste. Wij laten dit voor 97 procent nuttig toepassen. Hierdoor worden grondstoffen maximaal hergebruikt, schadelijke stoffen veilig verwijderd, illegale export voorkomen en CO₂-uitstoot vermeden.

Benchmark

Wecycle heeft voor het zevende jaar op rij een benchmark uitgevoerd naar de afgifte van e-waste via de gemeentelijke milieustraten. Voor 2016 levert dit voor uw gemeente het volgende resultaat op:

	Gemiddeld ingezameld per inwoner (in kilo's)
Uw gemeente	3,9
Bij gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse	4,8
Alle Wecycle-gemeenten	4,7

Wecycle Recycle Certificaat

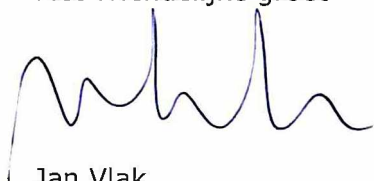
- ./.
- Bij deze brief ontvangt u het Wecycle Recycle Certificaat 2016 voor uw gemeente. Hierop ziet u hoeveel e-waste uw gemeente heeft afgegeven, welk materiaalhergebruik dit heeft opgeleverd en hoeveel CO₂-uitstoot is vermeden.

Circulair en sociaal

Wecycle verbindt de circulaire met de sociale economie. Zo ondersteunen wij partnergemeenten op het gebied van social return. Via onze Wecycle Service Centers stromen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door naar een baan of studie. Via de gemeentelijke inzamelcampagnes ondersteunen we lokale goede doelen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Wilt u meer informatie over de benchmark, het Wecycle Recycle Certificaat of de Wecycle Service Centers, neem dan contact op met onze adviseur Eric van der Schans via eric.vanderschans@wecycle.nl of (079) 7600 671.

Met vriendelijke groet



Jan Vlak
algemeen directeur

Wecycle Recycle Certificaat 2016

Gemeente Duiven geeft afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen af aan Wecycle. Deze gemeente levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de circulaire economie. Het Wecycle Recycle Certificaat is een overzicht van de door gemeente Duiven ingeleverde hoeveelheden, de vermeden CO₂-uitstoot, de hoeveelheid veilig verwijderde schadelijke stoffen en met welke percentages deze zijn gerecycled.

Naam: Gemeente Duiven

Periode: 1 januari - 31 december 2016

Hoeveelheid apparaten

100.300 kilo

Materiaalhergebruik

79%

Milieuwinst

Door optimale recycling van elektrische apparaten én de vernietiging van cfk's uit koel- en vriesapparaten, wordt de uitstoot van CO₂ vermeden. Dit draagt bij aan de teruggdringing van het broeikaseffect. Ook komen andere schadelijke stoffen niet in het milieu terecht. Gemeente Duiven levert hieraan de onderstaande bijdrage.

Vermeden CO₂-equivalenten

Door recycling	143.000 kg
Door vernietiging van cfk's	226.000 kg
Totaal	369.000 kg

Verwijderd kwik

Totaal 20 gram

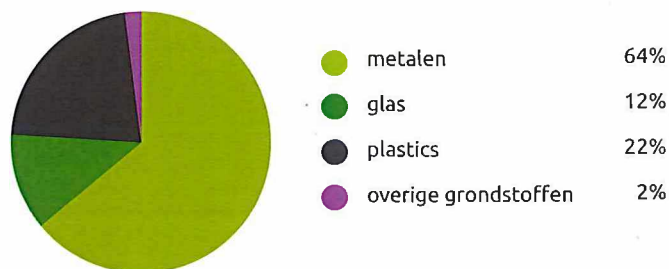
Verwijderde batterijen

Totaal 310 kg

Overzicht resultaat recycling



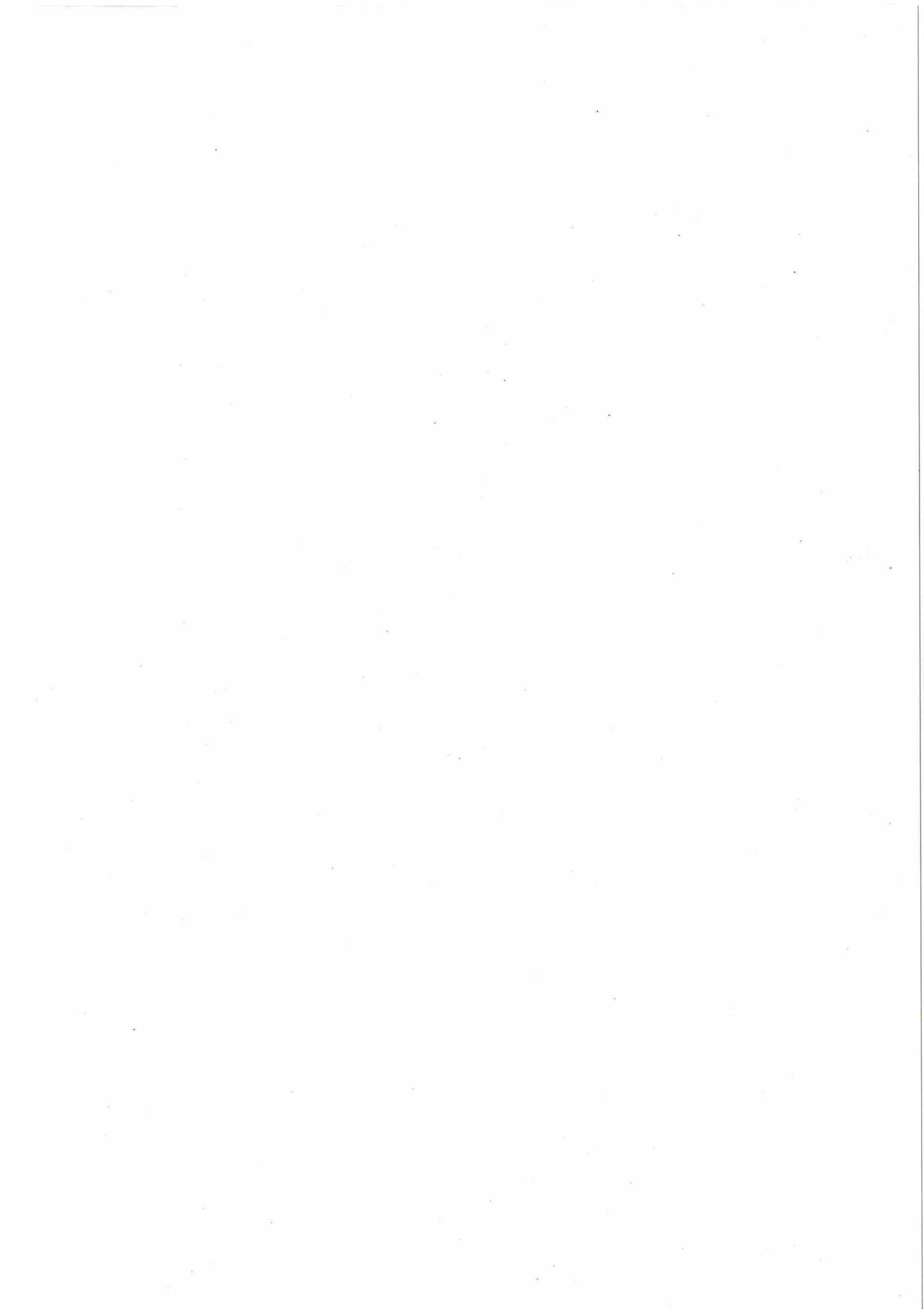
Uitsplitsing materiaalhergebruik



Wecycle rapporteert de resultaten van inzameling en hergebruik aan het Nationaal (W)EEE Register.

Jan Vlak
algemeen directeur





Van: VNG <vng=vng.nl@mail45.us4.mcsv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: donderdag 18 mei 2017 16:32
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/029 - Financiering landelijke voorzieningen sociaal domein 2018 e.v.

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



Financiering landelijke voorzieningen sociaal domein 2018 e.v.

18 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

Tijdens de buitengewone algemene ledenvergadering (BALV) in november 2016 hebben de leden een plan vastgesteld over de toekomst van een aantal landelijke voorzieningen in het sociaal domein. Die voorzieningen zijn tijdelijk door de VNG bekostigd vanuit het Gemeentefonds. Besloten is dat de VNG haar activiteiten op dat gebied met ingang van 2018 zal beëindigen.

Op 7 april 2017 hebben wij u in een ledenbrief gevraagd om voor 1 juni een overeenkomst aan te gaan met De Kindertelefoon, stichting Sensor (Luisterend Oor) en stichting AKJ (vertrouwenswerk Jeugd). Tot op dit moment hebben nog maar 29 gemeenten dit gedaan. Als uw gemeente nog geen overeenkomst heeft getekend, vragen wij u dit zo snel mogelijk te doen.

In deze ledenbrief gaan we in op de omgang met de overige instellingen/taken die in 2017 nog vanuit de VNG zijn gecontracteerd en bekostigd, maar waarvoor in 2018 een andere aanpak gaat gelden.

Downloaden

- [Ledenbrief Financiering landelijke voorzieningen sociaal domein 2018 e.v.](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).

Van: VNG <vng=vng.nl@mail246.suw14.mcdlv.net> namens VNG <vng@vng.nl>
Verzonden: woensdag 24 mei 2017 10:37
Aan: Mat Gijsbers
Onderwerp: Lbr. 17/030 - Wijziging model huisvestingsverordening en nieuw model urgentieverordening

[Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#)



Wijziging model huisvestingsverordening en nieuw model urgentieverordening

23 mei 2017

Geachte heer Gijsbers,

Bij wet van 14 december 2016 tot 'Wijziging van de Huisvestingswet 2014 inzake de huisvesting van vergunninghouders' (Stb. 2016, 534) is geregeld dat asielzoekers met een tijdelijke verblijfsvergunning als voorrangscategorie uit de Huisvestingswet 2014 (hierna: wet) worden geschrapt.

Om te kunnen voldoen aan de taakstelling om vergunninghouders te huisvesten is de model huisvestingsverordening aangepast. Tevens is in deze ledenbrief een model urgentieverordening toegevoegd voor die gemeenten waar er geen sprake is van schaarste op de woningmarkt. Ook die gemeenten kunnen in een verordening bepalen dat bepaalde categorieën woningzoekenden met voorrang worden gehuisvest.

Downloaden

- [Ledenbrief Wijziging model huisvestingsverordening en nieuw model urgentieverordening](#)

- [Bijlage Bestand Model Huisvestingsverordening 2014 Was-wordt tabel](#)
- [Bijlage Bestand Model Raadsbesluit wijziging Huisvestingsverordening 2014 \(Word 2.0\)](#)
- [Bijlage Bestand Model Huisvestingsverordening 2014](#)
- [Bijlage Bestand Model Urgentieverordening Huisvestingswet 2014](#)
- [Bestand Model Raadsbesluit Urgentieverordening Huisvestingswet 2014 \(Word 2.0\)](#)

De VNG verstuurt deze e-mail naar alle algemene e-mailadressen van gemeenten voor verspreiding binnen de gemeente. Daarnaast verzendt de VNG deze mail aan alle burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen en griffiers (op basis van het VNG relatiebeheersysteem).



Voor vragen: mail naar info@vng.nl

Heeft u deze mail op naam ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via deze [link](#).



College en Raad van gemeente Duiven
Postbus 6
6920 AA DUIVEN

Zevenaar, 5 mei 2017

Betreft : intentie bestuurlijke samenwerking SPO De Liemers en Stichting Proles
Kenmerk : 2017-063-AG-PF-Duiven

Geacht college, geachte raad,

Graag willen wij u informeren over het volgende. De besturen van Stichting Primair Onderwijs De Liemers (SPO De Liemers) en Stichting Proles ondertekenen vrijdag 12 mei a.s. een intentieverklaring waarin zij uitspreken dat zij de intentie hebben te komen tot een vergaande vorm van bestuurlijke samenwerking, bij voorkeur voorjaar 2018, en dat zij de haalbaarheid daarvan integraal wensen te onderzoeken.

Onder Stichting Proles ressorteren een aantal scholen voor openbaar en rooms-katholiek onderwijs in de gemeenten Westervoort, Duiven, Zevenaar en Rijnwaarden. Onder SPO De Liemers ressorteren een aantal scholen voor rooms-katholiek onderwijs, protestants-christelijke en interconfessionele scholen in de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.

In de gemeente Duiven betreft het de volgende scholen: IKC Het Veer, IKC De Wiekslag, Wereldwijzer en Toermalijn.

In januari 2016 is er een bijeenkomst geweest over de krimp in de regio De Liemers en de gevolgen daarvan voor het onderwijs met vertegenwoordigers van de scholen (directies, bestuurders, ouders, leerkrachten), de kinderopvang en de gemeentes (wethouders, ambtenaren, adviseurs).

Tijdens deze bijeenkomst is een nadrukkelijk beroep gedaan op de aanwezige onderwijsbestuurders tot vergaande samenwerking om te voorkomen dat de krimp leidt tot het omvallen van scholen en een achteruitgang van de kwaliteit van het onderwijs. SPO De Liemers en Stichting Proles hebben gehoor gegeven aan deze oproep van de samenleving aan het adres van de schoolbesturen.

Beide stichtingen zien allerlei ontwikkelingen op zich afkomen, waaronder het feit dat het aantal leerlingen in de komende periode nog verder zal afnemen. De stichtingen werken nu al op tal van onderwerpen samen, in het teken van passend onderwijs, in overleg met de gemeentes, voor het opleiden van studenten en voor werkgelegenheidsbevordering in de regio.

Daarnaast fungeren de besturen en de scholen op tal van plekken in de regio als elkaars concurrent. Concurrentie is niet onbekend in onderwijsland, maar de besturen hebben gezamenlijk geconstateerd dat een betere profilering te verkiezen is boven de concurrentie zoals die momenteel wordt vormgegeven.

In de periode tot en met september 2017 vindt daarom, in het licht van de gewenste verdergaande bestuurlijke samenwerking tussen SPO De Liemers en Stichting Proles, onderzoek plaats naar de meest optimale vorm van deze samenwerking met als doel condities te scheppen voor een divers aanbod van kwalitatief goed en thuisnabij onderwijs.

Een vergaande bestuurlijke samenwerking zal mogelijk leiden tot wijziging van de statuten van de (nieuwe) samenwerkingsstichting. Daartoe wordt met de drie gemeenten waar Proles scholen in stand houdt voor het openbaar onderwijs - Westervoort, Duiven en Zevenaar - contact opgenomen over de mogelijke wijziging, i.v.m. de verantwoordelijkheid van deze gemeentes t.o.v. het openbaar onderwijs.

Wij houden u uiteraard op de hoogte van het proces.

Wij vertrouwen u voldoende te hebben geïnformeerd.
Graag tot nadere toelichting bereid,

Stichting Proles



Pien Franken
directeur-bestuurder

SPO De Liemers



Toon Geluk
voorzitter college van bestuur

Aan de gemeenteraad van Duiven
T.a.v. raadsgriffier, de heer M.P.M. Gijsbers

's Hertogenbosch, 11 mei 2017

Geachte gemeenteraad,

Stichting Q-support is door het ministerie van VWS in het leven geroepen om voor de duur van vijf jaar Q-koortspatiënten te adviseren en te begeleiden en om onderzoek te initiëren. Voor patiënten met Q-koorts uit uw gemeente wil ik een beroep op u doen.

Q-support heeft patiënten breed begeleid. Individuele begeleiding op alle leefgebieden, groepstrainingen op het gebied van werk en inkomen en leren omgaan met een beperking, te veel om op te noemen. Met de afronding van de stichting voor de boeg constateren we dat we weliswaar veel hebben betekend voor Q-koortspatiënten, maar dat de patiënt niet beter is en dat er met name vanuit de gemeenten nog veel support nodig is.

Q-support heeft geïnvesteerd in het bewegen op maat. Patiënten die lijden aan de gevolgen van Q-koorts hebben vaak spier- en gewrichtsklachten. Helaas is de ziekte (nog) niet opgenomen in de lijst van chronische ziekten omdat het een jonge en onbekende aandoening is. Naar verwachting zal dit pas gerealiseerd kunnen worden per 2020. Q-support zal dit op de politieke en bestuurlijke agenda zetten maar voor dit moment is de patiënt daar niet mee geholpen. Om die reden doen we een beroep op u.

Q-support heeft honderden patiënten door het hele land de gelegenheid geboden om een beweegprogramma te volgen onder begeleiding van een fysiotherapeut in de eigen gemeente. Het is een belangrijk en zeer gewaardeerd programma-onderdeel geworden binnen de stichting. Belangrijk omdat Q-koortspatiënten om voornoemde redenen niet zomaar professionele begeleiding kunnen krijgen. Maar vooral belangrijk omdat bewegen en het leren aanvoelen van grenzen samen met lotgenoten als zeer waardevol en helpend is ervaren. Begeleiding door een fysiotherapeut met kennis van de ziekte is hierbij essentieel. Q-support heeft inmiddels een netwerk van meer dan 60 fysiotherapiepraktijken door het hele land opgebouwd.

Wij zetten in op vergoeding van medische fitness voor Q-koortspatiënten in het basispakket maar zover is het nog lang niet. Helaas kunnen wij vanwege de eindigheid van Q-support dit programma niet verder vergoeden en doen om die

redenen een beroep op u. De Q-koortspatiënt heeft door zijn of haar ziekte meestal niet de middelen om het fysioprogramma zelf te bekostigen en ik spreek de hoop uit dat u bereid bent om dit, bijvoorbeeld uit WMO-middelen te vergoeden. Het gaat hierbij concreet om een bedrag van € 150,- per 13 weken. Onderzoek heeft aangetoond dat de patiënt minimaal twee maal 13 weken moet trainen om het effectief te laten zijn. Het spreekt voor zich dat wij hopen dat hij of zij ook daarna in de gelegenheid gesteld wordt om dit programma te blijven volgen.

De Q-koortspatiënt is iemand die tussen het wal en het schip valt door de onbekendheid van deze ziekte. Bij monde van premier Rutte is inmiddels toegezegd dat het kabinet verder maatregelen gaat treffen voor deze doelgroep, maar zo ver is het nog niet. Wij hopen dat u bereid bent om in de tussenliggende periode met minimale middelen een inwoner uit uw gemeente te ondersteunen door deelname aan een beweegprogramma te faciliteren.

Wij doen een beroep op u vanwege de bijzondere vraag maar begrijpen dat een en ander ook praktisch uitgevoerd dient te worden. Met verwijzing naar deze brief zal een medewerker van Q-support contact opnemen met uw WMO-consulent om nadere afspraken te maken.

Wij hopen op een positief bericht van uw zijde maar het spreekt voor zich dat wij ons verzoek toe willen lichten. Peter Raaijmakers, fysiotherapeut en projectleider, eerder wethouder van een gemeente die zwaar getroffen is door de Q-koorts, is bereid om hierover met u in gesprek te gaan. U kunt hem hiervoor benaderen via e-mail: peter@fysiotherapieschajk.nl of telefonisch 06-50242139.

Hartelijk dank voor uw aandacht en hopelijk kunnen wij rekenen op uw medewerking voor deze verborgen groep mensen die uw ondersteuning echt nodig heeft.

Met vriendelijke groet,



Annemieke de Groot,
directeur van Q-support

Van: Public Affairs <public.affairs@nocnsf.nl>
Verzonden: dinsdag 16 mei 2017 14:41
Onderwerp: Brief aan de gemeenteraad - kansen voor participatie van kinderen in armoede met sport en cultuur
Bijlagen: Kansen voor participatie van kinderen in armoede met sport en cultuur.cleaned.pdf

In de bijlage(n) van deze mail zijn potentiële bedreigingen verwijderd.
Klik [hier](#) als u de originele bijlage(n) toch nodig heeft (een verklaring is vereist).

Geachte griffie,

Bijgaand ontvangt u een brief namens NOC*NSF, VSG en LKCA over ontwikkelingskansen van kinderen in armoede met sport en cultuur. Gemeenten hebben extra middelen ontvangen van het ministerie van SZW voor de bestrijding van kinderarmoede. In mei /juni wordt in de gemeenteraad de voorjaarsnota besproken. Via de voorjaarsnota wordt bepaald waar eventueel extra geld aan uit wordt gegeven. We vragen specifiek aandacht van de gemeenteraad voor de mogelijkheden die sport en cultuur bieden voor de participatie van kinderen. Zou u deze brief met de gemeenteraad willen delen?

Met vriendelijke groet,

NOC*NSF Public Affairs



Tav de gemeenteraad

Doorkiesnr.

026-4834466

Kenmerk

PA/MLS16052017

Datum

Arnhem, 16 mei 2017

Betreft:

Aandacht bij de voorjaarsnota voor participatie van kinderen in armoede

Geachte heer/mevrouw,

Vanaf 1 januari 2017 is er structureel 85 miljoen euro beschikbaar voor de bestrijding van kinderarmoede. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de middelen verdeeld via een decentralisatie-uitkering naar rato van het aantal kinderen in de gemeente dat opgroeit in een gezin met een laag inkomen (totaal 400.000 kinderen in Nederland, 212 euro per kind). Het doel is om met behulp van de extra middelen meer kinderen mee te laten doen en hen ontwikkelingskansen te bieden, o.a. met sport en cultuur.

Binnenkort bespreekt u de voorjaarsnota in uw gemeenteraad. Via de voorjaarsnota bepaalt u waar eventueel extra geld aan uit wordt gegeven. U kunt daarbij uw wensen meegeven voor de besteding van de middelen voor de bestrijding van kinderarmoede.

Mulier Instituut heeft kinderen die via het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds aan activiteiten deelnemen gevraagd wat sporten en cultuur voor hen betekent. Wanneer de thuissituatie instabiel of onveilig is, betekent het welkom zijn en thuis voelen op de vereniging extra veel voor een kind. Kinderen geven vaak aan dat ze leren om samen te werken en op de vereniging of het cultureel centrum nieuwe vrienden maken. Ook kunnen ze in sport en cultuur hun emoties kwijt. Sport en cultuur biedt hen een uitlaatklep, afleiding en leert ze doelen te stellen en door te zetten.

Wij vragen u de extra middelen te investeren in de ontwikkeling van kinderen. In de bijlage vindt u een aantal concrete voorbeelden van hoe u dit kunt aanpakken. Wij wensen u veel succes met de behandeling van de voorjaarsnota.

Met vriendelijke groet,



Erik Lenselink
Manager Sportontwikkeling
NOC*NSF



André de Jeu
Algemeen Directeur
VSG



Sanne Scholten
Algemeen Directeur
LKCA

Bijlage: Kansen met sport en cultuur voor kinderen in armoede

BIJLAGE: Kansen met sport en cultuur voor kinderen in armoede

Er zijn verschillende mogelijkheden om kinderen in een achterstandssituatie te ondersteunen om te gaan sporten of deelnemen aan culturele activiteiten.

1. Weten wat de wensen van kinderen zijn.

- Vraag kinderen naar wat ze graag doen of zouden willen doen. Diverse gemeenten doen dat met behulp van ConsultingKids of de Missing Chapter Foundation (Raad van Kinderen).

2. Aanwezigheid van voorzieningen in de buurt waar kinderen wonen.

- Check de aanwezigheid van faciliteiten op het gebied van sport en cultuur in de buurten waar kinderen uit de doelgroep wonen en match die met hun wensen. Pas waar nodig het aanbod aan of breid het uit.
- Creëer bij gebrek aan accommodaties Cruyff Courts, Krajicek Playgrounds, culturele 'trapveldjes' en buurtpodia. Dit zijn ook vaak vindplaatsen voor kinderen en jongeren om hen door te verwijzen naar structureel sport- en cultuuraanbod.

3. Kosten voor het lidmaatschap, lessen en materialen vergoeden.

- Vergoed kosten voor het lidmaatschap of lessen via het Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds of de gemeentepas voor de minima. Vaak is er ook een combinatie van beide voorhanden.
- Richt een Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds op als dit er nog niet is. Een van de belangrijkste redenen om met deze organisaties te werken is dat zij de kinderen weten te bereiken via intermediairs (leerkrachten, jeugdzorgmedewerkers, wijkteams etc.).

4. Bekendheid van het sport- en cultuuraanbod bij kinderen en ouders uit de doelgroep.

- Informeer ouders over de mogelijkheden die er zijn voor hun kinderen zodat zij hun kinderen kunnen stimuleren om naar een vereniging te gaan.
- Benader kinderen en jongeren ook via professionals bij wijkcentra, jeugdzorg, buurtsportcoaches, cultuurcoaches, sportverenigingen en scholen.

5. Opleiden van de vrijwilligers/trainers/docenten van club/vereniging/cultureel centrum.

- Ondersteun vrijwilligers, trainers en docenten met een goede opleiding voor het begeleiden van (kwetsbare) kinderen en jongeren en zorg voor (co)financiering van de opleidingen.

6. Sport- en cultuuraanbod aanbod op school.

- Maak samen met scholen een sport- en cultuurplan zodat alle kinderen met sport en cultuur in aanraking kunnen komen. Zo wordt de drempel om na schooltijd cultureel of sportief actief te zijn verlaagd.



Overzicht van ingekomen stukken lijst B - 17int00743
Ter bespreking in het 'over en weer' van 20 juni 2017
Ter vaststelling in de Raadsvergadering van 20 juni 2017

Nr.	Ontvangen op	Afzender	Onderwerp	Toevoegen aan dossier	Ter overweging en bespreking.
1. BESTUUR					
1.	8 mei 2017	Provincie Gelderland	Aandacht voor goed en integer bestuur	Verkiezingen	De Commissaris van de Koning vraagt, in aanloop naar de komende gemeenteraadsverkiezingen, aandacht voor goed en integer bestuur. Advies: Voor kennisgeving aannemen. U kunt deze brief van de CdK betrekken in uw voorbereidingen richting de verkiezingen.
2.	19 mei 2017	Stadsregio Arnhem Nijmegen	Gewijzigde jaarstukken 2016	Stadsregio AN	De Stadsregio Arnhem Nijmegen meldt dat het saldo van de concept jaarstukken gewijzigd is. Advies: Deze mededeling kunt u betrekken bij de behandeling van de jaarstukken Stadsregio AN. Het college komt met nader advies over deze wijziging.
3.	30 mei 2017	College van B&W	Kennisgeving Gewijzigde jaarstukken 2016 Stadregio in liquidatie	Stadsregio AN	Het college deelt mee dat het positieve resultaat over 2016 van de Stadregio in liquidatie lager uitvalt. Advies: deze kennisgeving is toegevoegd aan de vergaderstukken van de Jaarstukken Stadregio A-N in liquidatie, Politieke avond van 6 juni, Raadsvergadering van 20 juni. U kunt deze kennisgeving betrekken bij uw overwegingen omtrent de Jaarstukken van de Stadsregio A-N in liquidatie.
4.	1 juni 2017	College van B&W	Beantwoording vragen ex art. 37 RvO m.b.t. opstal VCD	Vitaal Centrum Duiven	Het college van B&W beantwoordt de vragen van D66 inzake de opstal Vitaal Centrum Duiven fase 2. Advies: voor kennisgeving aannemen. U kunt deze antwoorden betrekken bij uw overwegingen rondom Vitaal Centrum en de aanstaande bespreking over het Proces vervreemding fase 2.

2. FYSIEK					
1.	1 juni 2017	College van B&W	Kennisgeving Voortgang bestemmingsprocedure supermarkten centrum Duiven	Vitaal Centrum Duiven	Het college van B&W deelt mee welke vervolgstappen worden voorbereid om te komen tot een passend bestemmingplan. Advies: voor kennisgeving aannemen. Eventuele vragen n.a.v. deze kennisgeving kunt u stellen aan wethouder Spaargaren tijdens het 'over-en-weer' van 20 juni 2017 bij de bespreking van de Lijst ingekomen stukken.

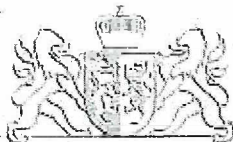
Nr.	Ontvangen op	Afzender	Onderwerp	Toevoegen aan dossier	Ter overweging en bespreking.
-----	--------------	----------	-----------	-----------------------	-------------------------------

2.	1 juni 2017	College van B&W	Memo Hoe om te gaan met de bestemmingsreserve Horsterpark	Horsterpark	Het college van B&W zet de acties op een rij die zijn ondernomen bij het bepalen hoe de bestemmingsreserve moet worden ingezet. Advies: vragen over deze kennisgeving kunnen gesteld worden tijdens het 'over-en-weer' van 20 juni 2017 bij de bespreking van de Lijst ingekomen Stukken aan wethouder Spaargaren.
----	-------------	-----------------	---	-------------	--

3. SOCIAAL

1.	2 mei 2017	College van B&W	Memo betreft Afhandeling toezegging 17PB007 over de productiecijfers Veilig Thuis Gelderland-Midden	Veilig Thuis	Deze memo beantwoordt de in de vergadering van de raadscommissie Burgen Samenleving van 19 januari 2017 gestelde vraag of er concrete aantallen beschikbaar zijn over de productie van Veilig Thuis in Duiven. Advies: Voor kennisgeving aannemen. Eventuele vragen over deze kennisgeving kunnen gesteld worden tijdens het 'over-en-weer' van 20 juni 2017 aan wethouder Knuiman.
2.	2 mei 2017	College van B&W	Kennisgeving Inspectierapport 'De kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden stap 2'	VGGM	De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg onderzoeken stapsgewijs de kwaliteit van de Veilig Thuis organisaties omdat de organisaties nog in ontwikkeling zijn. Advies: voor kennisgeving aannemen. Eventuele vragen over deze kennisgeving kunt u stellen tijdens het "over-en-weer" van 20 juni 2017 aan wethouder Knuiman.
3.	16 mei 2017	College van B&W	Kennisgeving Update stand van zaken rondom Presikhaaf Bedrijven	Presikhaaf Bedrijven	Wethouder Knuiman geeft de aan de heer Schols toegezegde schriftelijke update omtrent de stand van zaken rondom de Werkvoorziening Presikhaaf. Advies: Deze kennisgeving kunt u betrekking bij uw bespreking aan de Ronde Tafel op 8 juni a.s.
4.	16 mei 2017	College van B&W	Kennisgeving Continuering De Kindertelefoon, Vertrouwenswerk Jeugd, Sensor		Het college heeft zich uitgesproken voor de continuering van de dienstverlening van stichting De Kindertelefoon, stichting Sensor (Luisterend Oor) en stichting AKJ (Vertrouwenswerk Jeugd). Advies: Voor kennisgeving aannemen. Eventuele vragen over deze kennisgeving kunt u stellen tijdens het "over-en-weer" van 20 juni 2017 aan wethouder Knuiman.
5.	23 mei 2017	Clëntenraad Jeugdbescherming Gelderland	Kindbelang in al uw WMO-JEUGD overeenkomsten?		De cliëntenraad van de Jeugdbescherming Gelderland vraagt d.m.v. een brief aandacht voor het betoog om in vernieuwde contracten expliciet te verwijzen naar het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind.

Nr.	Ontvangen op	Afzender	Onderwerp	Toevoegen aan dossier	Ter overweging en bespreking.
					Advies: Voor kennisgeving aannemen.



Bezoekadres
Gebouw Marktstate
Eusebiusplein 1a
6811 HE Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

De Raad van de gemeente Duiven
Postbus 6
6920 AA DUIVEN

datum
8 mei 2017

zaaknummer
2017-005592

onderwerp
aandacht voor goed en integer bestuur

Geachte heer/mevrouw,

De landelijke verkiezingen zijn achter de rug en de aandacht zal zich nu gaan richten op de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018. U zult daar uw voorbereidingen al voor aan het treffen zijn. Ondanks de verscheidenheid van politieke standpunten zult u gezamenlijk moeten streven naar goed en integer bestuur, omdat we hiermee het vertrouwen van de burgers in de politiek verstevigen. Met deze brief wil ik hiervoor aandacht vragen bij alle politieke partijen die gaan deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen in Gelderland.

De toegenomen aandacht voor de onderwerpen (bestuurlijke) integriteit en ondermijning van de overheid beschouw ik als een positieve ontwikkeling. Met betrekking tot benoeming door de Kroon is screening en integriteit geborgd, maar dit is niet het geval met politieke benoemingen zoals die van wethouders en raadsleden. Mede om die reden hebben burgemeesters, dijkgraven en commissarissen van de Koning sinds 1 februari 2016 een formele zorgplicht op het gebied van integriteit gekregen. Met deze zorgplicht moeten zij de bestuurlijke integriteit bevorderen.

Onlangs heb ik een bijeenkomst georganiseerd voor alle Gelderse burgemeester en dijkgraven om te spreken over de wijze waarop deze zorgplicht momenteel wordt ingevuld. Hierbij zijn de mogelijkheden verkend om tot een gezamenlijke bevordering van bestuurlijke integriteit te komen, 'het Gelders model'. Onderkend wordt dat het laten uitvoeren van een risicoanalyse voor kandidaat wethouders hiervoor wenselijk is. Afgesproken is dat iedere gemeente dit in de procedure van de aankomende gemeenteraadsverkiezingen zal op nemen. In de bijlage van deze brief is een stappenplan opgenomen die ik wil aanbevelen.

Bij de vorige provinciale verkiezingen hebben wij bij de vorming van het huidige college van Gedeputeerde Staten al een soortgelijke toets uitgevoerd. Ook veel gemeenten hebben deze integriteitstoets/risicoanalyse uitgevoerd bij beoogd bestuurders bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2014. Van bestuurders die een dergelijke risicoanalyse hebben ondergaan hebben wij terug gekregen dat zij dit hebben ervaren als waardevol, aangezien zij meer inzicht kregen over mogelijke valkuilen waar zij rekening mee kunnen houden.

inlichtingen bij dhr. D. Oosterom
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 80 21

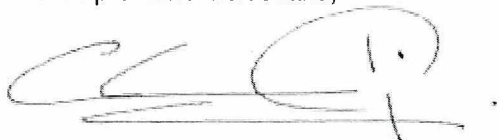
BNG Bank Den Haag, rekeningnummer 28.50.10.824
IBAN-nummer: NL74BNGH0285010824
BIC-code van de BNG: BNGHNL2G

btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

Voor de politieke partijen die deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen begint het gesprek over bestuurlijke integriteit bij het samenstellen van de verkiezingslijst. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft hiervoor de 'handreiking integriteitstoetsing kandidaten voor decentrale politieke partijen' uitgebracht die ik hierbij ook onder uw aandacht wil brengen. Toepassing hiervan is een verantwoordelijkheid van de politieke partijen zelf. Ik ben van mening dat dit instrument een hulpmiddel kan zijn om het gesprek over bestuurlijke integriteit te bevorderen binnen uw politieke partij.

Integriteit is een onderwerp dat in mijn ogen altijd op de agenda moet staan. Niet om politiek mee te bedrijven, maar elkaar te helpen om het goed te doen. Het is belangrijk dat we met elkaar een veilig klimaat creëren om hierover te spreken. Er mogen fouten gemaakt worden en niet iedere fout is een integriteitsfout, maar als het een integriteitskwestie is dan moet adequaat worden doorgepakt. Goed en integer bestuur is immers een verantwoordelijkheid van ons allemaal.

Hoogachtend,
Commissaris van de Koning
in de provincie Gelderland,



C.G.A. Cornielje

Bijlage

Stappenplan integriteitstoets kandidaat-wethouders

Hieronder staan een aantal processtappen die ik wil aanbevelen voor de procedure van de gemeenteraadsverkiezingen van 2018.

De politieke partijen zijn en blijven verantwoordelijk voor de persoon die zij voordragen als kandidaat-wethouder. Mocht in het proces blijken dat er twijfels bestaan over de integriteit dan is het aan de politieke partij om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Stap 1

De burgemeester gaat een gesprek aan met de afdelingsvoorzitters van de politieke partijen in de periode naar de gemeenteraadsverkiezingen toe. Tijdens dit gesprek onderstreept de burgemeester het belang van integriteit. De afdelingsvoorzitters/fractievoorzitters zijn immers verantwoordelijk voor de verkiezingslijst en kandidaat-wethouders die zij voordragen.

Stap 2

De politieke partijen gaan aan de slag met de 'handreiking integriteitstoetsing kandidaten voor decentrale politieke partijen'.

Stap 3

De burgemeester spreekt met kandidaat-wethouders¹ over bestuurlijke integriteit en stelt hiervan een verslag op.

Stap 4

De kandidaat-wethouder² overhandigt een Verklaring omtrent het Gedrag, (publieke ambtsdragers) aan de burgemeester.

Stap 5

De kandidaat-wethouder ondergaat een risicoanalyse onderzoek, uitgevoerd door een daarvoor bevoegd onderzoeksbureau³. De uitkomsten hiervan worden gedeeld met de kandidaat-wethouder en de burgemeester.

Stap 6

De burgemeester gaat met de kandidaat-wethouder⁴ het gesprek aan over de uitkomsten van de risicoanalyse.

Stap 7

De burgemeester komt terug bij de afdelingsvoorzitters/fractievoorzitters indien de uitkomsten van het integriteit gesprek en/of screeningsonderzoek daar aanleiding voor geven of een VOG niet verkregen wordt.

Al deze stappen kunnen tot de volgende uitkomsten leiden:

- Terugtrekken van kandidaat;
- benoembaar met nadere afspraken ten aanzien van in kaart gebrachte risico's; of
- benoembaar (géén bezwaar om over te gaan tot benoeming, op basis van bestuurlijke integriteit)

¹ Met kandidaat-wethouders worden zowel huidige als nieuwe wethouders bedoeld

² Zie 1

³ waarschijnlijk heeft het onderzoeksbureau een vergunning nodig voor dit onderzoek

⁴ Zie 1

Handreiking integriteitstoetsing kandidaten voor decentrale politieke partijen



Handreiking integriteitstoetsing kandidaten voor decentrale politieke partijen

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	5
2.	Aanleiding, doel en doelgroep	7
3.	Opzet, definities en algemene aandachtspunten	9
3.1	Opzet handreiking	9
3.2	Definitie van integriteit	9
3.3	"Integritisme"	10
3.4	Eerlijke en heldere voorlichting over het ambt en integriteit	11
3.5	De vorming van een selectiecommissie vanuit het oogpunt van integriteit	12
3.6	Rollen en verantwoordelijkheden van functionarissen vanuit het oogpunt van integriteit	13
4.	Toolbox integriteitstoetsing	17
	Colofon	44

1

1. Voorwoord

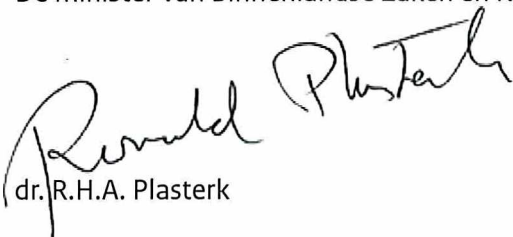
Goed bestuur is integer bestuur. Integriteit is daarom als één van de zeven leidende beginselen opgenomen in de Nederlandse Code voor Goed Bestuur. De integriteit van bestuurders en volksvertegenwoordigers is hier een integraal onderdeel van. Gezien de zorgen die onder meer bij de Tweede Kamer bestaan over de ondermijning van het lokaal bestuur is het belang hiervan de afgelopen periode alleen maar groter geworden. Ik heb daarom de Tweede Kamer toegezegd om in overleg te treden met vertegenwoordigers van de politieke partijen om over de rekrutering van politieke ambtsdragers en de risico's van ondermijning te spreken¹. Tijdens dit overleg kwam naar voren dat een handreiking integriteitstoetsing voor de wervings- en selectiecommissies van politieke partijen van toegevoegde waarde kon zijn.

Ik heb daarom besloten om een dergelijke handreiking, die tot doel heeft om de kwaliteit van de integriteitstoetsing van kandidaten voor volksvertegenwoordigende en bestuurlijke functies te verbeteren, op te laten stellen. Uitgangspunt hierbij was dat in de handreiking rekening zou worden gehouden met het feit dat de integriteitstoetsing van (kandidaat-) politieke ambtsdragers primair de verantwoordelijkheid van de politieke partijen zelf blijft. De afgelopen maanden heeft Berenschot deze opdracht uitgevoerd. Gezien het feit dat de integriteit van de politieke ambtsdragers uiteraard in alle bestuurslagen van belang is, zijn naast de (decentrale) politieke partijen ook de VNG, het IPO en de UvW nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de handreiking.

De handreiking biedt in de vorm van een handzame *toolbox* een overzicht van methoden die de wervings- en selectiecommissies van politieke partijen kunnen benutten bij het toetsen van de integriteit van - en het verbeteren van het bewustzijn over de integriteitsrisico's bij potentiële kandidaten. Dit gaat onder meer om een leidraad integriteit ten behoeve van selectiegesprekken en dilemmakaarten integriteit politieke ambtsdragers. Verder wordt in de handreiking ingegaan op het fenomeen spookvertegenwoordiging. Dit aspect van integriteit wordt als ongewenst en schadelijk voor het functioneren en het aanzien van de volksvertegenwoordiging beschouwd. Uit gesprekken met politieke partijen is gebleken dat er behoefte bestaat aan concrete handvatten om tijdens de werving en selectie potentiële spookvertegenwoordigers te kunnen herkennen en tegen te kunnen gaan. De tools uit deze handreiking zijn ook daarvoor geschikt.

De handreiking biedt derhalve methoden aan die al in een vroeg stadium van het wervings- en selectieproces van kandidaat-politieke ambtsdragers aandacht op het belang van integriteit vestigen. Ik verwacht dat dit een positieve bijdrage aan de integriteit van het openbaar bestuur kan leveren en beveel deze handreiking daarom van harte bij u aan.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,



dr. R.H.A. Plasterk

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2015-2016, 28 684, nr. 455

2

2. Aanleiding, doel en doelgroep

De kern van onze democratie is dat burgers hun vertrouwen stellen in politieke ambtsdragers. Iedere keer dat de integriteit van een politiek ambtsdrager ter discussie staat, schaadt dit het vertrouwen van de samenleving in het openbaar bestuur. Integriteit staat de laatste jaren volop in de schijnwerpers. Dit heeft zijn weerslag op het vak van politiek ambtsdrager. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft hierop integriteit tot een speerpunt gemaakt van zijn beleid. Het initiatief een handreiking integriteitstoetsing van kandidaten voor decentrale politieke partijen op te stellen, is hiervan een uitvloeisel.

Doel van voorliggende handreiking is het proces van werving en selectie van politieke ambtsdragers door decentrale politieke partijen op het gebied van integriteit te ondersteunen. Met (kandidaat) politieke ambtsdragers worden zowel kandidaat volksvertegenwoordigers (raadsleden, leden provinciale staten en leden van het algemeen bestuur van waterschappen (verder: AB-leden)) bedoeld, als kandidaat bestuurders (wethouders, gedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur van waterschappen (verder: DB-leden)).

Met decentrale politieke partijen worden zowel politieke partijen die uitsluitend lokaal opereren bedoeld, als landelijke partijen die lokaal actief zijn. Bij deze politieke partijen is deze handreiking in het bijzonder nuttig voor bestuursleden van decentrale politieke partijen, leden van de selectiecommissie, (kandidaat) fractieleden en (kandidaat) bestuurders.

De handreiking is nadrukkelijk niet bedoeld als een afvinklijst waaruit een bindend advies naar voren komt. Het doel van de handreiking is om bij te dragen aan vergroting van het integriteitsbewustzijn bij (kandidaat) politieke ambtsdragers en het in beeld brengen van integriteitsrisico's. In het geval een integriteitsrisico wordt gesignaleerd, is het raadzaam afhankelijk van de aard van het risico, hierover een gesprek te voeren met de kandidaat.

Indien relevant, wordt in de handreiking onderscheid gemaakt tussen volksvertegenwoordigers en bestuurders. Voor de toepassing van de tools in de handreiking is het verschil tussen volksvertegenwoordigers en bestuurders gering. Dit kan anders zijn voor de consequenties die aan bepaalde bevindingen worden verbonden.

3

3. Opzet, definities en algemene aandachtspunten

3.1 Opzet handreiking

De handreiking onderscheidt de volgende drie fasen:

- *De wervingsfase.* In deze fase vindt de afweging plaats of een kandidaat politiek ambtsdrager zich kandidaat stelt om volksvertegenwoordiger of bestuurder te worden. Daarnaast besluit in deze fase het partijbestuur van de decentrale politieke partij over de inrichting van zijn werving- en selectieproces.
- *De selectiefase.* In deze fase worden kandidaat volksvertegenwoordigers geselecteerd en op de kieslijst geplaatst. Vervolgens worden zij al dan niet verkozen en geïnstalleerd als volksvertegenwoordiger. Na de verkiezingen worden ook potentiële bestuurders geselecteerd en voorgedragen. Daarna worden zij benoemd.
- *De beheerfase.* Deze fase vangt aan nadat de politieke ambtsdragers benoemd zijn in hun ambt. In deze fase is de decentrale politieke partij medeverantwoordelijk voor het onder de aandacht houden van integriteit onder hun politieke ambtsdragers. Integriteit behoeft immers doorlopende aandacht.

De handreiking heeft de vorm van een toolbox met daarin zeven praktisch uitgewerkte tools. De meeste tools hebben betrekking op de selectiefase. In deze fase vindt immers de belangrijkste afweging plaats. De tools zijn zo vormgegeven dat ze direct toepasbaar zijn. U kunt ervoor kiezen één of enkele tools toe te passen. De tools zijn namelijk onafhankelijk van elkaar te gebruiken. Daarnaast is het mogelijk delen van de tools te gebruiken of te verrijken met elementen speciaal gericht op uw eigen partij.

3.2 Definitie van integriteit

Voor zowel decentrale politieke partijen als burgers met politieke aspiraties is niet altijd duidelijk wat integriteit binnen het openbaar bestuur inhoudt. Er bestaat ook geen eenduidige definitie van het begrip integriteit. Het wordt vaak gedefinieerd als handelen overeenkomstig de (daarvoor) geldende morele waarden en normen en de daarmee samenhangende regels.² Integriteit is daarmee deels afhankelijk van de context en

² L.W.J.C. Huberts, Integriteit en integritisme in bestuur en samenleving. Wie de schoen past trekke hem aan, 2005.

situatie. Er bestaat dan ook een groot grijs (volgens sommigen veelkleurig) gebied waarbinnen de scheidslijnen tussen integer en niet integer handelen minder helder zijn.

Enig houvast wordt geboden door wetten en codes. In de modelgedragscode integriteit voor volksvertegenwoordigers en bestuurders, opgesteld vanuit VNG, UVW en IPO, komen onderstaande onderwerpen aan de orde die veelal hun oorsprong vinden in wet- en regelgeving:

- Omgang met belangen en (inkomsten uit) nevenfuncties
 - Deelname aan stemming en besluitvorming bij een persoonlijk belang
 - Onverenigbaarheid politieke en bestuurlijke functies
 - Het niet mogen verrichten van bepaalde handelingen of het aangaan van bepaalde overeenkomsten
 - Openbaarmaking van nevenfuncties
 - Omgang met financiële belangen, waaronder onroerend goed
- Omgang met (vertrouwelijke) informatie
- Omgang met uitnodigingen en geschenken
- Gebruik van overheidsvoorzieningen

Al deze onderwerpen komen aan bod in de verschillende tools van deze handreiking.

Een bijzondere vorm van integriteit betreft de zogenaamde spookvertegenwoordiging. In deze handreiking wordt de volgende brede definitie van een spookvertegenwoordiger gehanteerd: 'Een volksvertegenwoordiger die zonder dringende reden zelden tot nooit aanwezig is of zelden tot nooit de werkzaamheden uitvoert die verbonden zijn aan het ambt van volksvertegenwoordiger'³. Spookvertegenwoordiging is geen wijdverspreid fenomeen, maar de impact die het heeft op de publieke opinie is groot. Het is derhalve schadelijk voor het functioneren en het aanzien van de volksvertegenwoordiging als geheel en daarom worden er in deze handreiking handvatten geboden om het tegen te gaan.

3.3 “Integritisme”

Bij deze handleiding past ook een relativerende opmerking. De integriteit van de politieke ambtsdrager is van groot belang, maar moet wel in het juiste perspectief worden geplaatst. Voorkomen moet worden dat integriteit doorslaat naar integritisme. Integritisme houdt in dat integriteitsoordelen worden geveld, terwijl daar geen grond voor is.⁴ In het geval van integritisme wordt integriteit dusdanig opgerekt dat zaken ten onrechte tot integriteitstekwesties worden gerekend. Dit is een ontwikkeling die ook in de politieke arena zichtbaar is. Het begrip integriteit wordt door volksvertegenwoordigers en

³ Gebaseerd op de definitie van minister Plasterk in zijn brief aan de Tweede Kamer in reactie op de motie-Fokke c.s. inzake spookvertegenwoordigers (11-09-2014).

⁴ L.W.J.C. Huberts, Integriteit en integritisme in bestuur en samenleving. Wie de schoen past trekke hem aan, 2005.

bestuurders regelmatig gebruikt terwijl daar onvoldoende concrete aanleiding voor is. Dit gebeurt soms door het overdrijven van het belang van in het geding zijnde normen en waarden. Maar ook door het veralgemeniseren van integriteitsoordelen.

Ook bij toepassing van de handreiking dient te worden gewaakt voor integritisme aan de zijde van de decentrale politieke partij. Constateert u een mogelijk integriteitsrisico bij een kandidaat politieke ambtsdrager dan wil dit niet zeggen dat deze ongeschikt is voor de functie. Wel is dit een aanleiding om hierover het gesprek te voeren en te onderzoeken in hoeverre het risico een goede uitvoering van het politieke ambt in de weg staat. Deze afweging kan in het geval van een kandidaat volksvertegenwoordiger anders uitpakken dan in geval van een kandidaat bestuurder. Bijvoorbeeld het lidmaatschap van de lokale ondernemersvereniging laat zich moeilijk verenigen met een wethouderschap maar staat een raadslidmaatschap in beginsel niet in de weg.

3.4 Eerlijke en heldere voorlichting over het ambt en integriteit

De toolbox biedt concrete tools die u kunt hanteren. Naast deze tools zijn er drie algemene aandachtspunten die zich niet in een tool laten vatten. Het eerste algemene aandachtspunt gaat over een eerlijke en heldere voorlichting in de wervingsfase over wat het ambt van politiek ambtsdrager inhoudt. In dit kader dient ook aandacht te worden besteed aan het thema integriteit.

Uit recent onderzoek is gebleken dat raadsleden gemiddeld 15,9 uur per week besteden aan hun raadswerk.⁵ Het is van belang dat er een goede voorlichting is over zaken als tijdbesteding, verantwoordelijkheden en verwachtingen. Voorlichting over het ambt van politiek ambtsdrager draagt bij aan het tegengaan van zogenaamde spookvertegenwoordigers. Duidelijke voorlichting stelt geïnteresseerden immers beter in staat een afweging te maken ten aanzien van een mogelijke functie binnen de partij. Overwegingen van kandidaten in dit kader kunnen zijn:

- *“Moet ik mij wel kandidaat stellen als ik een drukke baan heb of een eigen bedrijf dat in zwaar weer verkeert of werk heb waarvoor ik veel in het buitenland moet zijn?”*
Toelichting: Het ambt van politiek ambtsdrager betekent een aanslag op uw agenda. In het geval van een drukke baan is de kans aanwezig dat u niet altijd aanwezig kunt zijn of dat u zich onvoldoende kunt voorbereiden. Overweeg in hoeverre uw professionele verplichtingen te combineren zijn met het ambt van politiek ambtsdrager.
- *“Moet ik mij wel kandidaat stellen in het geval van bepaalde verzwarende persoonlijke omstandigheden zoals een relatie met iemand in het buitenland?”*

⁵ Daadkracht voor de overheid, Nationaal Raadsledenonderzoek 2014, Trendonderzoek naar de tijdsbesteding en werkzaamheden van gemeenteraadsleden: driemeting, januari 2016.

Toelichting: Het ambt van politiek ambtsdrager betekent dat u wekelijks verplichtingen heeft. Denk aan een fractievergadering, commissievergadering of werkbezoek. Een relatie in het buitenland kan betekenen dat u gedurende langere tijd afwezig bent. Overweeg in hoeverre uw persoonlijke situatie te combineren is met het ambt van politiek ambtsdrager.

- *“Moet ik mij wel kandidaat stellen nu ik een rechtszaak heb lopen die kan leiden tot mijn veroordeling?”*

Toelichting: Van een politiek ambtsdrager mag verwacht worden dat deze wet- en regelgeving strikt naleeft. Een mogelijke veroordeling past niet bij het gedrag dat van een politiek ambtsdrager verwacht mag worden. Daarnaast tast een veroordeling het vertrouwen van de burger aan in de politiek. Mogelijk kan een veroordeling er ook toe leiden dat een politiek ambtsdrager zijn vak niet uit kan oefenen omdat deze in de gevangenis zit. Beoordeel daarom altijd in hoeverre een lopend of aankomend geding de vervulling van een politiek ambt in de weg staat.

In aanvulling hierop moet de kandidaat ook voorlichting krijgen over het feit dat een politiek ambtsdrager in situaties terecht kan komen die de persoonlijke integriteit kunnen raken. Een politiek ambtsdrager wordt bijvoorbeeld door bekenden en minder bekenden aangesproken in de supermarkt over persoonlijke kwesties met de gemeente. Als politiek ambtsdrager dient U hier anders mee om te gaan dan als burger. De kandidaat dient zich ook te realiseren in een glazen huis terecht te komen waar persoonlijke zaken die de eigen integriteit kunnen raken in de openbaarheid komen.

Voorlichting over het “vak” van politiek ambtsdrager kan door de partij zelf worden verzorgd, maar ook door externe partijen. Zo geeft Prodemos, Huis voor democratie en rechtsstaat, voorlichting op dit gebied. Geadviseerd wordt bovenstaande overwegingen onderdeel te laten zijn van deze voorlichting. In de toolbox treft u kaarten aan met dilemma’s die u bijvoorbeeld tijdens een voorlichtingsbijeenkomst met kandidaat politiek ambtsdragers kunt bespreken.

3.5 De vorming van een selectiecommissie vanuit het oogpunt van integriteit

Het tweede algemene aandachtspunt gaat over de selectiecommissie. De meeste decentrale politieke partijen vormen een selectiecommissie om tot een kieslijst te komen voor respectievelijk de gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur. Dit is een verantwoordelijkheid van het partijbestuur van de decentrale politieke partij. Indien aanwezig, stelt de algemene ledenvergadering de kieslijst vast. De selectiecommissie heeft echter grote invloed op de samenstelling en volgorde van de kieslijst. De leden van de commissie kunnen als zij kandidaten privé of zakelijk goed kennen, worden beticht van vriendjespolitiek en/of het bevoordelen van kandidaten vanuit eigen belang.

Aandachtspunten vanuit het oogpunt van integriteit voor de samenstelling en werkwijze van de selectiecommissie zijn dan ook:

- Bij de keuze van de leden van de selectiecommissie kunnen partijen bepaalde functies weren uit de commissie (bijvoorbeeld leden van het partijbestuur of fractieleden) zodat er op dit gebied geen belangenverstrengeling ontstaat. Dit is een verantwoordelijkheid voor het partijbestuur van de decentrale politieke partij gehoord hebbend de ledenvergadering. Bij diverse partijen komt het voor dat de selectiecommissie (deels) wordt gevormd door bestuursleden. Wees u er in dat geval bewust van uw dubbele rol als uitvoerder (selectiecommissie) en toezichthouder (partijbestuur).
- Maak als partijbestuur van een decentrale politieke partij vooraf afspraken over wat een lid van de selectiecommissie dient te doen als deze in enige verhouding staat tot een kandidaat. Maak afspraken voor het geval een familielid, vriend of zakelijke connectie zich als kandidaat aandient. Spreek bijvoorbeeld af dat het lid van de commissie verplicht is dit te melden en zich afzijdig dient te houden bij de contacten met deze kandidaat en de discussie over de plaats op de kieslijst.

3.6 Rollen en verantwoordelijkheden van functionarissen vanuit het oogpunt van integriteit

Het derde algemene aandachtspunt gaat over rollen en verantwoordelijkheden van functionarissen. Zowel binnen de decentrale politieke partij als de decentrale overheid zelf hebben namelijk verschillende functionarissen een rol bij het thema integriteit.

Decentrale politieke partij

Elke decentrale politieke partij heeft sleutelfunctionarissen zoals de voorzitter van het bestuur, fractievoorzitter, fractielid, bestuurder (wethouder, gedeputeerde, DB-lid) en voorzitter van de selectiecommissie. Aandachtspunt voor de decentrale politieke partij is voor elke functionaris vast te leggen welke rol en verantwoordelijkheid die heeft vanuit het oogpunt van integriteit:

- **Fractievoorzitter.** De fractievoorzitter is het gezicht naar buiten. Daarnaast stuurt hij de fractie aan en heeft hij de verantwoordelijkheid integriteit structureel op de agenda van de fractie te houden. Juist ook als er geen directe aanleiding voor is. Indien de fractievoorzitter een voortgangsgesprek voert met een fractielid, dient ook integriteit op de agenda te staan. De aandacht voor integriteit binnen de fractie ligt in het verlengde van de aandacht die binnen respectievelijk de gemeenteraad, provinciale staten en het algemeen bestuur aan integriteit wordt gegeven.

- **Fractielid.** Net als de fractievoorzitter vertegenwoordigen fractieleden de partij naar buiten. Zij hebben een voorbeeldfunctie richting burgers. Het fractielid functioneert met inachtneming van de gedragscode integriteit, vastgesteld door respectievelijk de gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur. Fractieleden hebben daarnaast als taak de fractievoorzitter scherp te houden op het besteden van voldoende aandacht aan integriteit. Binnen de fractie is doorgaans een lid verantwoordelijk voor de financiën. Dit fractielid ziet erop toe dat besteding van het fractiebudget en declaraties conform de regels verloopt en dat daar op een transparante manier verantwoording over wordt afgelegd.
- **Bestuurder.** Als de partij een bestuurder mag leveren heeft deze uiteraard ook een voorbeeldfunctie binnen de partij en richting de samenleving op het gebied van integriteit. Een bestuurder maakt geen deel uit van de fractie waardoor de afstand tot de partij doorgaans groter is dan in het geval van een volksvertegenwoordiger. Dit neemt niet weg dat bijvoorbeeld in voortgangsgesprekken met het decentrale partijbestuur integriteit op de agenda staat. Als de bestuurder vanwege een integriteitskwestie in opspraak komt, heeft dit immers ook zijn weerslag op de partij.
- **Voorzitter partijbestuur.** Het bestuur wordt doorgaans gekozen door de ledenvergadering. Het partijbestuur is mede verantwoordelijk voor de aanlevering van integere politieke ambtsdragers. Vanuit die verantwoordelijkheid ziet de voorzitter van het partijbestuur erop toe dat de selectiecommissie integer handelt. Verder is het de taak van de voorzitter van het partijbestuur erop toe te zien dat fractievoorzitter, fractieleden en eventueel een bestuurder zich integer gedragen. Hij doet dit onder andere door integriteit in gesprekken met de politieke ambtsdragers aan de orde te stellen. Niet alleen als er een aanleiding voor is, maar juist ook als dit niet het geval is.
- **Voorzitter selectiecommissie.** Het is de taak van de voorzitter te bewaken dat het onderwerp integriteit voldoende aan bod komt tijdens de selectiegesprekken. De voorzitter van de selectiecommissie moet relationeel voldoende afstand hebben tot de kandidaten om tot een goede selectie van kandidaten te kunnen komen.
- **Vertrouwensfunctie.** De vertrouwensfunctie wordt bekleed door een persoon die de partij met raad en daad bijstaat op het gebied van integriteit. Met deze vertrouwenspersoon kunnen vertrouwelijk integriteitsdilemma's worden besproken. Volksvertegenwoordigers of bestuurders worden regelmatig geconfronteerd met dilemma's op het gebied van integriteit. De stap om dit binnen of met de fractie te bespreken kan soms (te) groot zijn, terwijl het bespreekbaar maken juist belangrijk is, ook om verdere escalatie te voorkomen. Partijen kunnen er daarom voor kiezen een vertrouwensfunctie in het leven te roepen. Daarbij valt te denken aan een ervaren oud partijbestuurder met enige afstand tot de decentrale politieke partij. Ook is het mogelijk binnen de fractie fractieleden in duo's als 'buddy' aan elkaar te koppelen. Bij landelijke partijen kan een vertrouwenspersoon uit de landelijke partijorganisatie worden benoemd.

Decentrale overheid

Voor zover relevant in het kader van deze handreiking spelen binnen de decentrale overheid de volgende personen een (formele) rol op het gebied van integriteit.

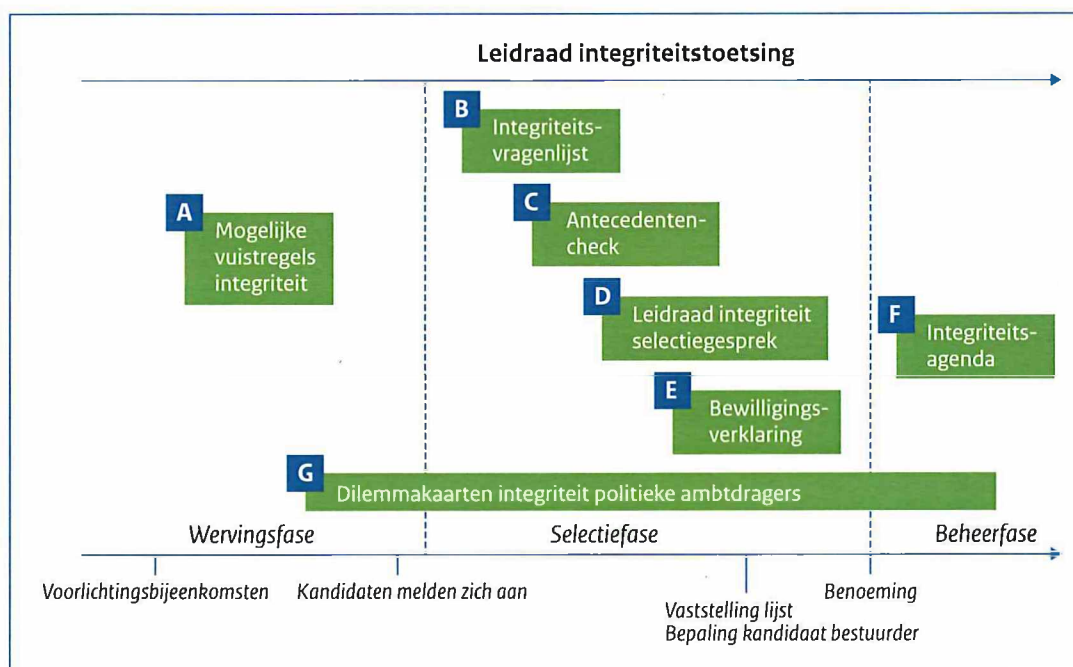
- **Burgemeester/Commissaris van de Koning/voorzitter Waterschap.** Op basis van de Gemeentewet (art. 170, tweede lid), Provinciewet (art. 175, tweede lid) en Waterschapswet (art. 94, tweede lid) bevorderen respectievelijk de burgemeester, Commissaris van de Koning en de voorzitter de bestuurlijke integriteit. Vanuit deze rol is het passend dat door hen integriteit onder de aandacht wordt gebracht van decentrale politieke partijen.
- **Griffier.** De griffier is de eerste adviseur van de voorzitter van respectievelijk de gemeenteraad en Provinciale Staten. Ook de waterschappen kennen een bestuursambtenaar met deze verantwoordelijkheid. Verder heeft de griffier de rol en verantwoordelijkheid volksvertegenwoordigers terzijde te staan. Vanuit deze rol kan de griffier dienen als klankbord in het geval van integriteitsdilemma's maar ook voorlichting geven en workshops organiseren over integriteit.

4

4. Toolbox integriteitstoetsing

De toolbox bestaat uit zeven tools die u helpen bij het vergroten van het integriteitsbewustzijn onder (kandidaat) politiek ambtsdragers en het in beeld brengen van integriteitsrisico's⁶. Deze zeven tools worden in onderstaand overzicht aangeduid met de letters A tot en met G. De dilemmakaarten (tool G) kunnen worden gebruikt in de combinatie met de tools D en F of op een ander moment naar keuze, bijvoorbeeld bij een voorlichtingsbijeenkomst voor kandidaat politiek ambtsdragers.

U kunt ervoor kiezen van alle tools gebruik te maken, maar het staat u uiteraard vrij naar eigen inschatting slechts één of enkele tools te hanteren. Een andere mogelijkheid is een deel van de tool te gebruiken. Ook kunt u ervoor kiezen een tool als basis te nemen en aan te passen al naar gelang de behoeften binnen uw partij. De tools kunnen worden toegepast bij de werving en selectie van zowel volksvertegenwoordigers als bestuurders. De toepassing van de tools kan dan wel verschillend zijn. Ook de weging van bepaalde bevindingen kan in het geval van een bestuurder anders zijn dan in het geval van een volksvertegenwoordiger (bijvoorbeeld bij nevenfuncties of financiële belangen).



⁶ De toepassing van de tools (B, C en D) levert privacygevoelige informatie op. Er is op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geen concrete bewaartermijn voor persoonsgegevens. Het bestuur van de decentrale politieke partij bepaalt hoe lang de gegevens nodig zijn voor het doel waarvoor deze zijn verzameld of worden gebruikt en hoe lang deze gegevens worden bewaard. De gegevens dienen bewaard te worden door het bestuur van de decentrale politieke partij onder veilige omstandigheden.

Tool A: Mogelijke vuistregels integriteit

Beschrijving

Over integriteit binnen het openbaar bestuur zijn normen en beginselen vastgelegd in wetten en codes. Op decentraal niveau is de belangrijkste hiervan de gedragscode integriteit die binnen de gemeente, provincie of het waterschap van kracht is. Ieder decentraal volksvertegenwoordigend orgaan is verplicht een dergelijke gedragscode vast te stellen voor zijn leden en bestuurders. In deze gedragscode zijn regels opgenomen met betrekking tot gedrag en integriteit.

Naast deze normen kan een decentrale politieke partij ervoor kiezen zijn eigen vuistregels op het gebied van integriteit op te stellen. Hiervoor kunnen twee redenen zijn. Ten eerste zijn de normen in de gedragscode integriteit alleen van toepassing op politieke ambtsdragers. Door eigen vuistregels op het gebied van integriteit te formuleren wordt al in de wervingsfase gewerkt aan het integriteitsbewustzijn en het voorkomen van risico's op het gebied van integriteit. Ten tweede kunnen de partijbeginselen op het gebied van integriteit verder gaan dan die in de gedragscode integriteit van gemeente, provincie of waterschap.

De tool beschrijft voorbeelden van vuistregels op het gebied van integriteit. Deze kunnen voor iedere partij anders zijn. De vuistregels kunnen bijvoorbeeld worden ontleend aan wet- en regelgeving, de gedragscode integriteit die binnen de decentrale overheid van toepassing is of aan de uitgangspunten van de partij. Welke vuistregels worden opgenomen en op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven is dus partijafhankelijk. Daar gaat deze handreiking dan ook niet op in. Wel worden een aantal voorbeelden gegeven waar een partij aan kan denken bij het opstellen van zijn eigen vuistregels.

Doel

- Vergroten integriteitsbewustzijn onder (kandidaat) partijfunctionarissen
- Uitdragen kernwaarden partij op het gebied van integriteit
- Leidraad in geval van twijfel, discussie en vragen met betrekking tot integriteit
- Voorkomen van integriteitsschendingen

Toepassing

De vuistregels worden vastgesteld door de algemene ledenvergadering dan wel bestuur van de decentrale politieke partij. De vuistregels zijn van toepassing op (kandidaat) volksvertegenwoordigers, (kandidaat) bestuurders, leden van het afdelingsbestuur en leden van de selectiecommissie. Alvorens een van deze functies te bekleden ondertekenen zij de vuistregels. Hiermee geven zij aan op de hoogte te zijn van de vuistregels en conform deze regels te handelen.

Voorbeelden vuistregels integriteit

- Dienstbaarheid: ik volg de wet- en regelgeving. Daarnaast sluit mijn handelen altijd en volledig aan op de (kern) waarden van de partij.
- Functionaliteit: mijn handelen heeft een herkenbaar verband met de functie die ik vervul in de partij.
- Onafhankelijkheid: bij mijn handelen zal geen vermenging optreden van oneigenlijke belangen.
- Openheid: mijn handelen is transparant, zodat optimale verantwoording mogelijk is en controlerende organen er volledig inzicht in hebben. Dat geldt ook voor mijn beweegredenen.
- Betrouwbaarheid: men kan op mij rekenen. Ik houd me aan mijn afspraken. Kennis en informatie waarover ik door mijn functie beschik, wend ik aan voor het bestemde doel.
- Zorgvuldigheid: ik handel zo dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen op correcte wijze zijn afgewogen.
- Delen: ik meld situaties waarbij de integriteit in het geding kan zijn. Ik spreek ook anderen aan op mogelijk niet-integer gedrag en maak dilemma's bespreekbaar.
- Eerlijkheid: ik verklaar dat ik bovenstaande vuistregels ken en zal handelen conform deze vuistregels.

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Tool B: Vragenlijst integriteit

Beschrijving

Als een kandidaat zich aanmeldt om politiek ambtsdrager te worden, ontvangt u doorgaans een CV en eventueel enige aanvullende informatie over de kandidaat. In aanvulling daarop is een integriteitsvragenlijst een middel om inzicht te krijgen in mogelijke integriteitsrisico's van een kandidaat. De vragen hebben o.a. betrekking op nevenfuncties, persoonlijke (financiële) belangen, eventuele relatie met de gemeente/provincie/waterschap, beroep en nevenfuncties van partner en familieleden. Enkele vragen geven ook inzicht in risico's die zouden kunnen leiden tot uitval en wellicht dat een volksvertegenwoordiger spookvertegenwoordiger wordt. Deze tool kan ook worden gebruikt om spookvertegenwoordiging tegen te gaan.

De vragenlijst integriteit is geen afvinklijst maar bedoeld om inzicht te krijgen in mogelijke risico's op het gebied van integriteit. *Mogelijke risico's*, omdat het enkele feit dat iemand nevenfuncties bekleedt geenszins hoeft te betekenen dat dit een risico oplevert. De weging in hoeverre bepaalde nevenfuncties, het aantal nevenfuncties of familiebanden in de weg staan aan de invulling van een politiek ambt kan in het geval van een kandidaat bestuurder anders uitvallen dan in het geval van een kandidaat volksvertegenwoordiger. Ook kan de weging afhangen van de context of omstandigheden van het geval. Ga daarom altijd het gesprek aan in het geval een mogelijk integriteitsrisico wordt gesignaleerd.

Doel

Het doel van de vragenlijst is informatie te krijgen over mogelijke integriteitsrisico's bij een kandidaat. De antwoorden bieden aanknopingspunten voor het gesprek met de selectiecommissie dan wel vertegenwoordigers van de partij die de kandidaat bestuurder voordragen. Daarnaast draagt het invullen van de vragenlijst bij aan het integriteitsbewustzijn van de kandidaat. De vragenlijst dwingt de kandidaat namelijk stil te staan bij mogelijke integriteitsrisico's die hij met zich meedraagt.

Toepassing

Stuur de integriteitsvragenlijst minimaal een week voor het selectiegesprek naar de kandidaat. Vraag de kandidaat de vragenlijst tenminste een dag voorafgaand aan het selectiegesprek ingevuld te retourneren.

Deze vragenlijst geldt voor zowel kandidaat volksvertegenwoordigers als kandidaat bestuurders. Indien gewenst kunt u de vragenlijst vergezeld laten gaan van de vuistregels integriteit (tool A) van uw partij en de kandidaat ook hier voor laten tekenen.

De integriteitsvragenlijst is uitgebreid. Toch wordt geadviseerd geen vragen uit de lijst over te slaan.

Sjabloon integriteitsvragenlijst

Het doel van deze vragenlijst is inzicht te krijgen in mogelijke risico's die gepaard gaan met uw vervulling van het ambt van politiek ambtsdrager. In het gesprek met de selectiecommissie dan wel vertegenwoordiger van de partij die bepaalt wie als bestuurder wordt voorgedragen, zal nader op uw antwoorden worden ingegaan. Uw antwoorden op de vragenlijst dienen als input voor het selectiegesprek en zullen vertrouwelijk worden behandeld.

Hoofdfuncties en belangen

1. Heeft u op dit moment een arbeidsrelatie (loondienst)? [nee / ja, namelijk...]
Bij ja: Staat uw huidige arbeidsrelatie in relatie tot gemeente/provincie/waterschap? [nee / ja, namelijk...]
2. Heeft u een eigen onderneming (inclusief ZZP), of heeft u deze de afgelopen 3 jaar gehad? [nee / ja, namelijk (naam onderneming)...]
Bij ja: Heeft de onderneming thans –voor zover bekend– een zakelijke relatie met gemeente/provincie/waterschap? [nee / ja, namelijk...]
3. Heeft u thans een belang in een niet eigen onderneming (niet beursgenoteerd) die thans – voor zover bekend – een zakelijke relatie met gemeente/provincie/waterschap heeft? [nee / ja, naam bedrijf en beschrijving relatie]
4. Bent u de afgelopen 3 jaar als advocaat of adviseur in geschillen werkzaam geweest ten behoeve van (het bestuur van) gemeente/provincie/waterschap dan wel ten behoeve van een wederpartij van (het bestuur van) gemeente/provincie/waterschap? [nee / ja, namelijk...]
5. Bent u de afgelopen 3 jaar als gemachtigde in geschillen werkzaam geweest ten behoeve van een wederpartij van gemeente/provincie/waterschap of het gemeente/provincie/waterschap-bestuur? [nee / ja, namelijk...]
6. Bent u de afgelopen 3 jaar zelf of als vertegenwoordiger/ adviseur voor derden een overeenkomst aangegaan met gemeente/provincie/waterschap? [nee / ja, namelijk...]

Nevenfuncties

7. Welke nevenfuncties⁷ heeft u op dit moment of recent (binnen nu en 3 jaar) beëindigd?
Beantwoord per nevenfunctie:
 - Bij welke organisatie heeft u deze nevenfunctie?
 - Welke functie bekleedt u bij deze organisatie?
 - Is deze nevenfunctie bezoldigd? [nee / ja]
 - Heeft deze organisatie enig financieel verband met de gemeente/provincie/waterschap; ontvangen zij bijvoorbeeld subsidie? [nee / ja, namelijk... / weet ik niet]
 - Behelst de uitoefening van deze nevenfunctie in uw optiek een risico met het oog op een goede invulling van uw toekomstige ambt? [nee / ja, namelijk... / weet ik niet]

Familie en vrienden

8. Vervult een familielid een functie bij gemeente/provincie/waterschap? [nee / ja, namelijk...]
9. Vervult een familielid een functie waarbij vanuit uw optiek sprake kan zijn van een risico met het oog op een goede invulling van uw ambt? [nee / ja, namelijk...]

⁷ Een nevenfunctie is een activiteit die iemand naast zijn of haar hoofdfunctie uitvoert. In het geval iemand volksvertegenwoordiger of bestuurder wordt, dan wordt dat aangemerkt als hoofdfunctie.

Tot slot

10. Hoeveel tijd heeft u per week gemiddeld beschikbaar voor besteding aan het ambt? [... uur / week] (uitsluitend voor kandidaat volksvertegenwoordigers en kandidaat deeltijd bestuurders)
11. Speelt er op dit moment iets in uw persoonlijke leven dat uw beschikbaarheid voor het ambt mogelijk (tijdelijk) kan verminderen? [nee / ja, namelijk...]
12. Heeft u zelf nog punten die u wilt meegeven en/of waar u tijdens het gesprek specifiek aandacht aan wilt besteden? [nee / ja, namelijk...]

Aanvullende vragen voor een kandidaat bestuurder

13. Is er vanuit uw privésituatie sprake van een financieel belang binnen de gemeente/provincie/waterschapsgrenzen? Denkt u hierbij aan: effecten, vorderingsrechten, (land)bouwgrond, een financiële deelneming in ondernemingen en onroerende goed (niet zijnde uw eigen woonhuis) [nee / ja, namelijk...]
14. Vervult een goede vriend(in) een functie bij gemeente/provincie/waterschap? [nee / ja, namelijk...]
15. Vervult een goede vriend(in) een functie waarbij vanuit uw optiek sprake kan zijn van een risico met het oog op een goede invulling van uw ambt? [nee / ja, namelijk...]

Tool C: Antecedentencheck

Beschrijving

Een antecedentencheck is een onderzoek naar het verleden van een kandidaat. De vorm en diepgang waarmee dit onderzoek wordt uitgevoerd kunnen verschillen. De antecedentencheck kan bestaan uit:

- Openbare bronnenonderzoek. Een onderzoek in bronnen die voor een ieder toegankelijk zijn.
- Aanvraag Verklaring omtrent het gedrag (VOG). Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het gedrag van de kandidaat in het verleden, geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving.
- Referentieonderzoek. Het opvragen van referenties en het bevragen van deze referenties op hun ervaringen met de kandidaat (alleen bij kandidaat bestuurders).

Doel

Door middel van een antecedentencheck kunt u zich een beeld vormen van mogelijke integriteitsrisico's van een kandidaat volksvertegenwoordiger of bestuurder.

Toepassing

De antecedentencheck kan op verschillende momenten in het proces van werving en selectie worden uitgevoerd (zie onder).

Openbare bronnenonderzoek

Een goed moment voor een openbaar bronnenonderzoek is in de aanloop naar een gesprek met de selectiecommissie dan wel met de vertegenwoordiger van de partij die bepaalt wie als bestuurder wordt voorgedragen. Het openbare bronnenonderzoek wordt uitgevoerd door de selectiecommissie dan wel een vertegenwoordiger van de partij. De resultaten van dit onderzoek vormen een aanvulling op de vragenlijst die door de kandidaat is ingevuld. De resultaten van het openbare bronnenonderzoek worden met de kandidaat besproken tijdens het selectiegesprek.

Verklaring Omtrent het gedrag (VOG)

Een goed moment om een kandidaat volksvertegenwoordiger of bestuurder een VOG aan te laten vragen is wanneer de selectiecommissie of de partij voornemens is deze kandidaat op de kieslijst te plaatsen dan wel voor te dragen als bestuurder. Hierdoor wordt nagegaan of de kandidaat geen strafbare feiten heeft begaan die de kandidaatstelling in de weg kan staan.

In het geval de kandidaat geen VOG wordt verstrekt, wordt aangeraden als partijbestuur hierover een gesprek te voeren met de kandidaat. Tijdens dit gesprek dient te worden afgewogen in hoeverre het niet verstrekken van de VOG in de weg staat tot het vervullen van het toekomstige ambt. Gezamenlijk dienen de risico's te worden afgewogen waarbij in het uiterste geval wordt besloten de kandidaat niet op de kieslijst te plaatsen dan wel niet voor te dragen als bestuurder.

Referentieonderzoek bij kandidaat bestuurders

Vraag de kandidaat minstens twee referenties op te geven. Met referenties worden personen (niet familieleden) bedoeld die iets kunnen verklaren over de integriteit van de kandidaat. Bel deze referenties na en stel enkele vragen (zie hiervoor Tool D - Leidraad integriteit selectiegesprek). Het referentieonderzoek vindt plaats nadat het selectiegesprek met de kandidaat bestuurder heeft plaatsgevonden. Het onderzoek dient om te checken of tijdens het selectieproces opgedane indrukken overeenkomen met die van derden. Omdat het een relatief zwaar middel is, wordt aangeraden dit alleen te gebruiken bij een voorgenomen voordracht van een kandidaat bestuurder.

Openbare bronnenonderzoek

Een openbare bronnenonderzoek bestaat uit een onderzoek in bronnen die voor een ieder toegankelijk zijn. Om toegang tot enkele van deze bronnen te krijgen dient een vergoeding te worden betaald. Onderstaande bronnen zijn allen toegankelijk via het internet. Bijgevoegde beschrijving biedt houvast bij het uitvoeren van dit onderzoek.

Google

- *Persoonlijk*: zoek op naam, ook in combinatie met gemeente, integriteit, conflict, misbruik
- *Werk*: zoek naar eventueel eigen bedrijf of voormalig werkgever – beoordeel in hoeverre (voormalige) activiteiten in relatie staan tot de beoogde functie
- *Check op vragenlijst*: zoek naar extra informatie bij eventuele aandachtspunten volgend uit de vragenlijst
- *Politieke banden*: zoek naar het politieke verleden van kandidaat, bijvoorbeeld of deze in het verleden lid is geweest van een andere partij.

LinkedIn

- *Arbeidsverleden*: beoordeel in hoeverre (voormalige) activiteiten in relatie staan tot de beoogde functie
- *Nevenactiviteiten*: beoordeel in hoeverre (voormalige) nevenactiviteiten in relatie staan tot de beoogde functie
- *Professionele relaties*: beoordeel in hoeverre professionele relaties in relaties staan tot de beoogde functie

Sociale Media (Twitter/Facebook/Instagram)

- *Gedrag*: Zoek naar controversiële tweets, foto's en posts, interesses en openlijke conflicten – beoordeel of iemand zijn handelen online overeenkomt met zijn handelen in real life
- *Persoonlijke overtuiging*: Beoordeel in hoeverre de uitingen van een kandidaat overeenkomt met de uitgangspunten van de partij.

Company Info (abonnement vereist)

- *Bedrijf/activiteiten*: Zoeken op naam en naam partner – beoordeel in hoeverre (voormalige) banden, activiteiten, bestuursfuncties en ondernemingen van zowel de kandidaat als de partner in relatie staan tot de beoogde functie

LexisNexis (abonnement vereist)

- *Persoonlijk/werk*: Zoek op naam (maak bij veel hits gebruik van zoektermen als 'naam woonplaats', 'integriteit', 'misbruik' en 'conflict'). Zoek ook naar eventuele aandachtspunten die voortkomen uit de vragenlijst.

Aanvragen Verklaring omtrent het gedrag (VOG)

Procedure VOG

Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) is een verklaring waaruit blijkt dat het gedrag van de kandidaat in het verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving.

Een VOG wordt afgegeven door Justis, de screeningautoriteit van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Als iemand een VOG aanvraagt, doet Justis onderzoek naar het justitiële verleden van een persoon. Een persoon krijgt in ieder geval een VOG als hij of zij geen strafbaar feit heeft gepleegd dat relevant is voor de betreffende functie.

Het specifieke screeningsprofiel dat gehanteerd wordt bij politieke ambtsdragers geldt voor alle kandidaat volksvertegenwoordigers, -wethouders en -gedeputeerden. Bij de toets aan dit screeningsprofiel geldt een terugkijktermijn van tien jaar.

Mocht Justis op basis van de screening voornemens zijn geen VOG te verstrekken dan krijgt de aanvrager hiervan melding. Ook wordt de aanvrager uitgenodigd zijn zienswijze hierop in te dienen, waarna Justis een definitief besluit neemt. Mocht de kandidaat geen VOG krijgen dan kan de kandidaat bezwaar maken bij de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Aanvragen VOG

Een VOG kan zowel digitaal als via de gemeente worden aangevraagd. Onderstaand een korte beschrijving. De link leidt naar een meer uitgebreide beschrijving van de aanvraagprocedure.

- *Digitaal.* Een kandidaat kan een VOG digitaal aanvragen als de aanvraag digitaal is klaargezet door de partij. Daarvoor moet de partij de beschikking hebben over eHerkenning en de aanvraag online voorbereiden via justis.nl.
- *Via gemeente.* Een kandidaat vraagt een VOG via de gemeente aan door een volledig ingevuld aanvraagformulier in te dienen bij de afdeling Burger-/Publiekszaken van de gemeente waar hij/zij staat ingeschreven in de Basisregistratie Personen. Dit formulier ontvangt de kandidaat van de partij.

<https://www.justis.nl/producten/vog/vog-aanvragen/>

Tool D: Leidraad integriteit selectiegesprek

Beschrijving

Belangrijk is om in het selectiegesprek aandacht te geven aan integriteit door de kandidaat hier verschillende vragen over te stellen. Naast vragen over de persoonlijke situatie (bijvoorbeeld naar aanleiding van de integriteitsvragenlijst) zijn er ook meer algemene vragen over integriteit. Sommige vragen zijn namelijk zo persoonlijk dat ze beter in een interview dan in een vragenlijst gesteld kunnen worden. Deze tool kan ook worden gebruikt om spookverteenwoordiging tegen te gaan.

Doel

Integriteit op gestructureerde wijze onderdeel maken van het selectiegesprek.

Toepassing

Tijdens het eerste gesprek bevroegt de selectiecommissie de kandidaat onder andere over integriteit. Dit kan aan de hand van de ingevulde integriteitsvragenlijst. Dit betekent dat tijdens het gesprek de onderwerpen aan de orde komen die op de vragenlijst staan aangegeven. Ook kunt u gedurende het selectiegesprek stil staan bij opmerkelijke antwoorden. U kunt onderstaande vragen ter aanvulling gebruiken. Eventueel kunt u een dilemma voorleggen van de dilemmakaarten (zie tool G).

Aanvullende vragen selectiegesprek

Activiteiten verleden

- Heeft u in het verleden in uw politieke of persoonlijke leven activiteiten ontplooid die u chantage kunnen maken? Heeft u bijvoorbeeld schulden? Ben u wel eens gechantageerd? Zo ja, wanneer en waarover?
- Heeft u in het verleden in uw politieke of persoonlijke leven activiteiten ontplooid die een belemmering vormen in uw toekomstig functioneren?

Conflicten

- Bent u wel eens (al dan niet openbaar) beschuldigd van niet integer gedrag? Zo ja, waarover en in welke verband? Wat waren de gevolgen?
- Bent u ooit in negatieve zin in de media verschenen in relatie tot uw integriteit?
- Heeft u conflicten gehad met organisaties of personen binnen de gemeente/provincie/waterschap? Zo ja welke en waarover? Zal dit een belemmering vormen in uw functioneren?
- Heeft u een strafblad? Zo ja, waarvoor?
- Bent u betrokken bij een rechtszaak, zo ja waarvoor?

Tenslotte

- Bent u lid (geweest) van een andere politieke partij? Zo ja, welke en wanneer? Heeft u voor die partij een bestuurs- of politieke functie bekleed? Zo ja, welke?
- Speelt er op dit moment iets in uw persoonlijke situatie (bijvoorbeeld veel in het buitenland of gezondheid) dat u in de uitoefening van uw toekomstige ambt kan belemmeren?
- Heeft u alles gemeld aangaande uw integriteit?

Extra vragen voor kandidaat bestuurder

- Bent u in de afgelopen jaren als gevolg van een (arbeids)conflict ergens vertrokken met een reden die (in)direct verband kan houden met de vervulling van uw toekomstige ambt? Wanneer was dat, waar en waarover?
- Bent u in de afgelopen jaren betrokken geweest (of thans betrokken) bij een juridische procedure/ geschil dat (in)direct gevolgen kan hebben voor de vervulling van uw toekomstige ambt? Zo ja, waar ging/gaat dit over?

Tool E: Bewilligingsverklaring

Beschrijving

Een bewilligingsverklaring is een verzameling bepalingen die een kandidaat politiek ambtsdrager voor de verkiezing tekent. Door ondertekening van een bewilligingsverklaring stemt de kandidaat in met de voorwaarden die de partij stelt. In plaats van onderstaand sjabloon, of in aanvulling daarop, kunt u in de bewilligingsverklaring partijregels of -beginselen opnemen die specifiek binnen uw partij gelden.

Doel

De bewilligingsverklaring is ook een tool om spookvertegenwoordiging tegen te gaan. De kandidaat committeert zich immers aan de verplichtingen behorende bij het ambt van volksvertegenwoordiger. Een beperking van de bewilligingsverklaring is dat het geen juridische status heeft.

Toepassing

U laat kandidaten de bewilligingsverklaring voor de definitieve vaststelling van de lijst tekenen. Onderstaand vindt u een sjabloon voor een bewilligingsverklaring die u aan de behoefte van uw partij aan kunt passen.

Sjabloon bewilligingsverklaring

1. Ik, (vermelden naam) ben lid van de partij/decentrale afdeling (vermelden naam decentrale partij/afdeling) en ik ben geen lid van een andere politieke partij.
2. Door deze verklaring te ondertekenen, bewillig ik in een kandidatuur voor (vermelden kandidaatstellingsprocedure).
3. Ik onderschrijf de grondslag, het doel en de kernwaarden, zoals vastgelegd in de vuistregels integriteit, van de partij.
4. Ik ben gehouden aan de binnen de partij geldende statuten, reglementen en voor het politieke werk relevante besluiten.
5. Ik ben gehouden om het door de partij opgestelde kernprogramma en het daarop gebaseerde verkiezingsprogramma uit te dragen en te verdedigen.
6. Indien ik word verkozen, zal ik bij mijn installatie de belofte of de eed afleggen.
7. Indien ik word verkozen, zal ik deel uitmaken van de fractie.
8. Indien ik word verkozen, ben ik bereid om regelmatig met het bestuur van de betreffende geleding gesprekken te voeren aangaande verwachtingen omtrent mijn functioneren en daarover afspraken te maken.
9. Gedurende de selectieprocedure heb ik naar waarheid verklaard.

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Tool F: Integriteitsagenda

Beschrijving

In een integriteitsagenda is opgenomen op welke wijze integriteit structureel wordt verankerd binnen de partij en fractie. Deze agenda bestaat uit een inhoudelijke component (wat), een procescomponent (wanneer, op welke manier) en een arenacomponent (met wie). De aandacht voor integriteit is hiermee een continue proces. De agenda is in aanvulling op activiteiten die door de griffie op het gebied van integriteit georganiseerd worden.

Doel

- Integriteit blijvend onder de aandacht houden binnen de fractie
- Continue aandacht voor integriteit binnen de fractie

Toepassing

De integriteitsagenda leent zich in het bijzonder voor toepassing binnen de fractie van een decentrale politieke partij. De fractie stelt de agenda vast waarmee iedereen zich aan de agenda committeert. De fractie is vervolgens zelf verantwoordelijk voor uitvoering van de agenda. Hierin speelt de fractievoorzitter een belangrijke rol. Onderstaand geven we de mogelijke onderdelen van een integriteitsagenda weer. Hierbij wordt aangesloten bij een aantal natuurlijke momenten gedurende de zittingsperiode (eerste fractievergadering na installatie, beoordelingsmomenten).

Mogelijke onderdelen integriteitsagenda

Inhoud	Proces	Wie
Vaststellen integriteitsagenda	Eerste fractievergadering na installatie vaststellen, daarna continu bijhouden	Fractieleden
Portefeuilleverdeling fractie	Eerste fractievergadering na installatie vaststellen, daarna continu bijhouden	Fractieleden
Dilemmasessie	Eenmaal per jaar	Fractieleden (eventueel met de bestuurder er bij)
Evaluatiegesprek fractielid	Minimaal één keer halverwege de zittingsperiode, zo mogelijk frequenter	Fractievoorzitter, fractielid, eventueel bestuurslid partij
Evaluatiegesprek fractievoorzitter	Minimaal één keer halverwege de zittingsperiode, zo mogelijk frequenter	Voorzitter partij, fractievoorzitter

Toelichting

Vaststellen integriteitsagenda

Besprek in de fractie hoe integriteit onder de aandacht wordt gehouden tijdens de zittingsperiode. Leg deze afspraken vast in een integriteitsagenda. Een integriteitsagenda kan alleen werken als deze wordt gedragen door de leden van de fractie, stel deze daarom als fractie vast. Houd gedurende de hele zittingsperiode bij dat deze agenda wordt gevolgd.

Portefeuilleverdeling

Besteed bij de verdeling van portefeuilles aandacht aan de nevenfuncties en -belangen van de fractieleden. Het ligt voor de hand een portefeuille toe te kennen aan een fractielid dat bekend is met het desbetreffende domein, let hierbij echter wel op eventuele potentiële verstrengeling van belangen. Besteed uiteraard ook bij wisselingen van portefeuilles gedurende de zittingsperiode aandacht hieraan.

Dilemmasessie

Organiseer jaarlijks een dilemmasessie voor alle fractieleden. Tijdens deze sessie kunnen door fractieleden voorbeelden worden aangedragen die zij zelf hebben meegemaakt. Onder leiding van de fractievoorzitter worden deze voorbeelden besproken. In het geval er geen voorbeelden worden aangedragen vanuit de fractie kan bij de dilemmasessie gebruik worden gemaakt van de dilemmakaarten (zie tool G).

In het geval de partij tevens een bestuurder levert, overweeg dan ook deze bestuurder uit te nodigen. In de dynamiek tussen volksvertegenwoordiging en bestuur kunnen zich interessante integriteitsdilemma's voordoen die zich lenen voor bespreking. Bijvoorbeeld op het gebied van de informatieplicht.

Voortgangsgesprek fractielid

Tijdens het evaluatiegesprek tussen de fractievoorzitter en het fractielid (eventueel in aanwezigheid bestuurslid van de partij) komen tal van onderwerpen aan bod. Het is ook een natuurlijk moment om het onderwerp integriteit te bespreken. Dit kan aan de hand van de volgende vragen:

- Ben je dilemma's tegengekomen op het gebied van integriteit?
- Ben je geconfronteerd met niet integer gedrag?
- Wordt volgens jou binnen de fractie voldoende aandacht besteed aan integriteit?

Voortgangsgesprek fractievoorzitter

Besteed tijdens het evaluatiegesprek als partijbestuur aandacht aan de rol van de fractievoorzitter in het bevorderen van bestuurlijke integriteit binnen de fractie. Vraag niet alleen naar de eigen ervaringen van de fractievoorzitter op het gebied van integriteit maar ook naar wat de fractievoorzitter heeft gedaan om de integriteit binnen de fractie te bevorderen. Dit kan aan de hand van de volgende vragen:

- Ben je dilemma's tegengekomen op het gebied van integriteit?
- Zijn leden van de fractie geconfronteerd met niet integer gedrag?
- Op welke wijze besteed je binnen de fractie aandacht aan het onderwerp integriteit?

Tool G: Dilemmakaarten integriteit politieke ambtsdragers

Beschrijving

In deze kaarten worden 20 dilemma's beschreven vanuit het oogpunt van politieke ambtsdragers binnen de verschillende bestuurslagen. Elk dilemma sluit aan op verschillende elementen uit de gedragscode integriteit voor politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen. De achterkant van de kaart beschrijft de overwegingen die bij de mogelijke oplossing van het dilemma.

Doel

De kaarten met dilemma's hebben tot doel een (kandidaat) volksvertegenwoordiger en/of (kandidaat) bestuurder inzicht te geven in wat integer handelen in de dagelijkse praktijk kan betekenen; voor welke afweging de functionaris kan komen te staan.

Toepassing

De dilemmakaarten kunnen in elke fase van het proces van werving en selectie worden gebruikt. Dit begint bij het vaststellen van de vuistregels integriteit. Vervolgens tijdens de voorlichting van, en selectiegesprekken met kandidaat politiek ambtsdragers. Ook lenen de dilemmakaarten zich voor toepassing tijdens een dilemmasessie integriteit binnen de fractie.

Het is niet nodig elke keer alle kaarten te bespreken. Bespreek de kaarten vooral goed. Reken elkaar niet af maar ga in gesprek over motivatie en achterliggende waarden.

Kaart 1

- Bestuurslaag: *gemeente*
- Doelgroep: (kandidaat) raadslid
- Integriteitsthema: *persoonlijk financieel belang*

Casus

U bent raadslid en tevens directeur groot aandeelhouder van een bedrijf dat is gevestigd op een bedrijven-terrein in uw gemeente. Er ligt bij de gemeenteraad een collegevoorstel voor het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan voor het bedrijventerrein. Uw bedrijf is niet positief over de plannen van het college. Voert u het woord bij de beraadslagingen in de fractie? Doet u mee aan de stemming in de raad?

Overwegingen

U kunt het beste transparant zijn en aangeven dat u een persoonlijk belang heeft. Dit begint in de eigen fractie, maar ook in de commissie en raadsvergadering. Het advies is in dit geval niet deel te nemen aan de discussie binnen de commissie, fractie of raad, het woord te voeren of te amenderen. Aan een eventuele stemming in de raad kunt u in beginsel wel deelnemen, dus ook als u een persoonlijk belang heeft. Dit lijkt in tegenspraak met de wet die voorschrijft dat u niet deel kunt nemen aan de stemming over een aangelegenheid die u rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat, maar is in lijn met de laatste jurisprudentie.

Kaart 2

- Bestuurslaag: *gemeente, provincie, waterschap*
- Doelgroep: (kandidaat) volksvertegenwoordiger
- Integriteitsthema: *financieel belang partner*

Casus

U bent volksvertegenwoordiger en uw partner (ongehuwd) is eigenaar van een drukkerij (Druk b.v.). De algemeen directeur van uw gemeente/provincie/waterschap neemt afscheid. Hiervoor wordt een receptie georganiseerd. U verneemt dat uitsluitend aan Druk b.v. een offerte wordt gevraagd om de uitnodigingen voor het afscheid te drukken. Vindt u dat uw partner hierop in moet gaan? Vindt u dat u hiervan melding moet maken en bij wie zou u dat doen?

Overwegingen

U mag als volksvertegenwoordiger geen overeenkomst sluiten met het orgaan waar u deel van uitmaakt (verboden handeling). Uw partner mag dit formeel gezien wel. Dan blijft het echter de vraag of het verstandig is dit te doen, gezien de schijn van belangenverstrengeling die een dergelijke overeenkomst oproept. Met het oog op deze schijn zou u er daarom verstandig aan doen uw partner te adviseren hier niet op in te gaan. U zou daarnaast het gesprek kunnen aangaan met de burgemeester, commissaris van de Koning of voorzitter als hoeder van de bestuurlijke integriteit over hoe om te gaan met de verstrekking van dergelijke opdrachten aan partners.

Kaart 3

- *Bestuurslaag: gemeente, waterschap*
- *Doelgroep: (kandidaat) volksvertegenwoordiger*
- *Integriteitsthema: persoonlijk belang (indirect financieel)*

Casus

Aan de overkant van uw huis is het waterschap/gemeente iets van plan dat tot waardevermindering zal leiden van uw huis. U bent volksvertegenwoordiger. In deze rol begrijpt u heel goed waarom het waterschap/de gemeente dit wil. Maar als huiseigenaar bent u op zijn zachtst gezegd niet blij met deze plannen. Er is een informatieavond waar een ambtenaar de buurt komt informeren. Gaat u hiernaar toe? Stelt u een vraag? Zou u zich kenbaar maken als volksvertegenwoordiger? Zou u lid worden van een actiegroep die de belangen van de buurt richting het waterschap/de gemeente gaat vertegenwoordigen?

Overwegingen

U kunt hier naar toegaan maar wij adviseren u geen prominente rol te spelen op de bijeenkomst. Als u vragen wilt stellen, maak kenbaar dat u ook volksvertegenwoordigers bent. U kunt beter geen lid worden van de actiegroep zodat u ook niet in een 'onderhandelingspositie' komt met de ambtelijke organisatie of bestuurder.

Kaart 4

- *Bestuurslaag: gemeente*
- *Doelgroep: bestuurder*
- *Integriteitsthema: ingaan op persoonlijk verzoek*

Casus

U bent wethouder Cultuur en u wordt aangesproken door de directeur van een plaatselijk theater. De directeur heeft van een ambtenaar begrepen dat het college voornemens is te besluiten dat het theater in 2014 75% minder subsidie krijgt. U kent de directeur persoonlijk heel erg goed en u bent een frequent bezoeker van het theater. U weet dat de directeur op u gestemd heeft omdat hij alle vertrouwen in u heeft vanwege uw uitstekende opvattingen over het cultuurbeleid. De directeur vindt dat het theater ten onrechte veel minder subsidie gaat krijgen en vraagt u om te bemiddelen. Gaat u daarop in?

Overwegingen

Het is beter niet zelf te bemiddelen. Eventueel kunt u wel het gesprek aan gaan. Doe dit echter niet alleen, neem altijd een ambtenaar of desnoods een collega bestuurder mee. Verder kunt u in dit geval de bemiddeling zelf het beste overlaten aan uw topambtenaar gezien uw persoonlijke band met de directeur.

Kaart 5

- Bestuurslaag: gemeente
- Doelgroep: (kandidaat) volksvertegenwoordiger
- Integriteitsthema: belang vanuit nevenfunctie

Casus

U bent als raadslid zeer actief binnen het verenigingsleven van de gemeente. Tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft u zich hard gemaakt voor betere sportaccommodaties. Er ligt bij de gemeenteraad een collegevoorstel om een voorgenomen opknapbeurt van sportterreinen af te blazen. Voor de voetbalclub waar uw kinderen spelen en waar u bestuurslid bent, betekent dit dat ze de komende jaren verder moeten met oude kleedkamers die al lang niet meer aan de eisen voldoen en dat het broodnodige extra veld er niet gaat komen. Doet u mee met de beraadslagingen in de fractie? Doet u mee aan de beraadslagingen en stemming in de raad?

Overwegingen

Als bestuurslid van de voetbalclub heeft u er een belang bij dat de bezuinigingen niet doorgaan. U kunt zich daarom beter afzijdig houden van beraadslagingen binnen de fractie, commissie en raad om zo geen invloed uit te oefenen op de besluitvorming. Wel bent u als raadslid gerechtigd om te stemmen, ook als u hierbij een persoonlijk belang heeft. Dit lijkt in tegenspraak met de wet die voorschrijft dat u niet deel kunt nemen aan de stemming over een aangelegenheid die u rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat, maar is in lijn met de laatste jurisprudentie.

Kaart 6

- Bestuurslaag: provincie, gemeente, waterschap
- Doelgroep: (kandidaat) volksvertegenwoordiger
- Integriteitsthema: verboden handeling

Casus

U heeft al jarenlang een klinkende naam op het gebied van beleidsonderzoek. Naast volksvertegenwoordiger bent u als zelfstandig beleidsonderzoeker actief. U doet gevoelige opdrachten voor gemeenten, de provincie en het waterschap bij u in de buurt. Omdat u zo'n goede naam heeft, wordt u door een ambtenaar van uw provincie, gemeente of waterschap gevraagd offerte uit te brengen voor een kleine opdracht om iets uit te zoeken. Zou u offerte uitbrengen?

Overwegingen

U mag geen opdracht uitvoeren voor de organisatie van de gemeente, provincie of het waterschap waar u volksvertegenwoordiger bent.

Kaart 7

- Bestuurslaag: *gemeente, provincie en waterschap*
- Doelgroep: *bestuurder*
- Integriteitsthema: *persoonlijk belang in de relatiesfeer*

Casus

Nadat u bent gescheiden, wordt u verliefd op één van uw eigen ambtenaren die als teamleider veel en goed werk voor u doet. De liefde is pril en slechts bij enkele ambtenaren bekend. Zij krijgt de mogelijkheid promotie te maken om afdelingshoofd te worden. Kan dit volgens u? Zou u uw liefde melden en bij wie?

Overwegingen

Een relatie staat promotie niet in de weg. Wel kunt u het beste transparant zijn over de relatie, zowel in het college als naar de ambtelijke top. Het is verder beter dat u als bestuurder niet in een gezagsverhouding komt met uw partner.

Kaart 8

- Bestuurslaag: *gemeente, provincie, waterschap*
- Doelgroep: *volksvertegenwoordiger, bestuurder*
- Integriteitsthema: *opkomen voor individueel belang*

Beschrijving

U bent net gekozen als volksvertegenwoordiger dan wel als bestuurder benoemd en komt op zaterdag in de supermarkt een bekende tegen. Deze feliciteert u en meldt direct dat hij een conflict heeft met een ambtenaar. Hij vraagt of u deze zaak kunt bespreken met desbetreffende ambtenaar.

Overwegingen

U kunt het beste niet zelf interveniëren, maar desbetreffende persoon verwijzen naar de procedure in het geval van een conflict tussen een ambtenaar en een burger.

Kaart 9

- Bestuurslaag: waterschap
- Doelgroep: volksvertegenwoordiger
- Integriteitsthema: omgaan met vertrouwelijke informatie naar derden

Casus

U wordt als AB-lid strikt vertrouwelijk geïnformeerd over grootschalige milieuvervuiling op een terrein binnen het waterschapsgebied. Er is nader onderzoek nodig om de precieze omvang vast te stellen en het dagelijks bestuur wil de resultaten van verder onderzoek afwachten om onrust te voorkomen. Uw dochter staat op het punt om een perceel te kopen om een woning te realiseren. Dit perceel ligt binnen het vervuilde gebied. Ze is niet op de hoogte van de vervuiling. Licht u uw dochter in? En als het uw buurman betreft. Licht u hem in?

Overwegingen

Als volksvertegenwoordiger is het u niet toegestaan om informatie waarvan u weet of moet vermoeden dat het vertrouwelijk is te delen met derden. Ook uw eigen familie en buurman is in deze een derde. Wees dus heel voorzichtig uw informatie te delen ook met familie, buurman etc..

Kaart 10

- Bestuurslaag: waterschap
- Doelgroep: bestuurder
- Integriteitsthema: omgaan met vertrouwelijke informatie uit het veld

Beschrijving

Heemraden worden vaak gekozen vanwege hun specialistische kennis van het veld en omdat ze een achterban vertegenwoordigen. Dit is zeker het geval bij geborgde zetels. Vaak zijn deze heemraden nog nauw betrokken bij de verenigingen of organisaties van hun achterban (Kamer van Koophandel, LTO, etc.), bijvoorbeeld als lid of adviseur van het regionale bestuur. Het openbaar bestuur is gebaat bij bestuurders die midden in de maatschappij staan en betrokken zijn bij hun achterban.

U komt bij de vereniging/organisatie (achterban organisatie) waar u bestuurslid of adviseur bent niet openbare informatie ter ore die zeer relevant is voor het wel of niet doorgaan van een groot project van het waterschap. En dat op een moment dat het dagelijks bestuur in discussie is met het algemeen bestuur en langzamerhand tot besluitvorming moet worden overgegaan. Deelt u de vertrouwelijke informatie die u bij uw achterban hebt vernomen met het waterschap?

Overwegingen

Het beste is het waterschap op zijn minst op hoofdlijnen te informeren. U heeft immers als heemraad een verantwoordelijkheid in deze.

Kaart 11

- Bestuurslaag: *gemeente, provincie, waterschap*
- Doelgroep: *volksvertegenwoordiger, bestuurder*
- Integriteitsthema: *privé handelingen*

Beschrijving

U bent politieke ambtsdrager. U laat uw tuin opknappen voor een schappelijk prijsje. Als al het werk gedaan is, vraagt de tuinman of hij contant betaald kan worden zonder factuur. Gaat u hierop in?

Overwegingen

U kunt hier beter niet op ingaan en voorstellen de rekening per factuur te voldoen.

Kaart 12

- Bestuurslaag: *gemeente, provincie, waterschap*
- Doelgroep: *volksvertegenwoordiger*
- Integriteitsthema: *gebruik van netwerk*

Casus

U bent oud bestuurder en bereidt als volksvertegenwoordiger een belangrijke motie voor. U heeft hiervoor snel aanvullende niet openbare achtergrond informatie nodig. U kent de ambtelijke organisatie nog goed van vroeger. Zou u telefonisch contact opnemen met de betrokken ambtenaar dan wel even bij hem binnenlopen om de juiste informatie op te halen?

Overwegingen

De wijze waarop informatie bij een ambtenaar wordt opgevraagd is afhankelijk van de afspraken die hier binnen de gemeente over zijn gemaakt. Zijn hier geen afspraken over gemaakt dan is het aan te raden niet direct de informatie bij de ambtenaar op te vragen. U kunt beter de weg bewandelen via de bestuurder/portefeuillehouder dan wel de griffier.

Kaart 13

- *Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap*
- *Doelgroep: bestuurder*
- *Integriteitsthema: invloed uitoefenen bij inhuur/aanbesteding*

Casus

Uw ambtelijke organisatie bereidt een onderhandse aanbesteding voor, voor de aankoop van kantoorstoelen. Het bedrijf waar uw moeder al jaren bij de receptie werkt staat niet op de shortlist. De betrokken ambtenaar vraagt aan u of u nog suggesties heeft voor de uit te nodigen partijen. Geeft u de ambtenaar de suggestie om dit bedrijf op de shortlist te zetten?

Overwegingen

U kunt dit wel doen, uw moeder heeft immers geen beleidsbepalende functie binnen het bedrijf. Dit zou anders zijn als uw moeder deel zou uitmaken van het bestuur of een financieel belang heeft in het bedrijf.

Kaart 14

- *Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap*
- *Doelgroep: bestuurder*
- *Integriteitsthema: indirect persoonlijk belang bij besluitvorming*

Casus

In het college/dagelijks bestuur moet een besluit worden genomen over de toewijzing van een grote opdracht in het kader van een aanbesteding. U verneemt uit de stukken dat wordt voorgesteld om het bedrijf van uw broer de opdracht te gunnen. Wat doet u als het agendapunt aan de orde komt?

Overwegingen

U kunt het beste bij aanvang van de behandeling van het agendapunt aangeven dat het bedrijf van uw broer in de prijzen valt en dat u als gevolg hiervan niet deelneemt aan het agendapunt en de besluitvorming hierover. Vergeet niet achteraf te controleren of dit ook is opgenomen in het verslag.

Kaart 15

- Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap
- Doelgroep: bestuurder
- Integriteitsthema: aanvaarden van een geschenk

Casus

U verricht een officiële opening van een gebouw. U krijgt hiervoor van de directeur een fles wijn waarvan u niet zeker weet wat de waarde is. Aanvaardt u de fles? Neemt u de fles mee naar huis?

Overwegingen

U kunt de fles aanvaarden. Neem de fles echter niet mee naar huis maar naar kantoor. Laat de fles daar registreren als een geschenk en handel conform hetgeen hierover in de gedragscode is opgenomen. Dit kan betekenen dat de fles wordt geretourneerd indien de waarde boven een bepaalde grens ligt.

Kaart 16

- Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap
- Doelgroep: volksvertegenwoordiger, bestuurder
- Integriteitsthema: aanvaarden van een geschenk thuis

Casus

U heeft zich met succes ingezet voor de bescherming van een belangrijk stukje natuur. Als dank krijgt u van de plaatselijke milieuverenigingen een groot pakket biologische voedingswaar door een vertegenwoordiger van deze verenigingen thuis aangeboden. Aanvaardt u dit geschenk?

Overwegingen

U kunt beter thuis geen geschenken aanvaarden maar vragen deze te bezorgen op het kantoor ter attentie van de fractie of het bestuur.

Kaart 17

- *Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap*
- *Doelgroep: bestuurder, volksvertegenwoordiger*
- *Integriteitsthema: omgang met uitnodiging*

Casus

U wordt door een projectontwikkelaar uitgenodigd voor een netwerklunch met enkele andere personen uit de bouwwereld. De bouw valt binnen uw aandachtsgebied/portefeuille en de lunch is een uitgelezen bijeenkomst op de hoogte te raken wat er speelt binnen de sector. Wat doet u?

Overwegingen

Een dergelijke uitnodiging is risicovol om aan te nemen. U kun verschillende dingen doen: een ambtenaar meenemen, aanbieden de lunch bij u op kantoor te nuttigen of melden dat u alleen komt als u zelf (uw organisatie) uw lunch betaalt.

Kaart 18

- *Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap*
- *Doelgroep: volksvertegenwoordiger, bestuurder*
- *Integriteitsthema: declaratiegedrag*

Casus

U moet in uw rol als volksvertegenwoordiger of bestuurder op pad naar stad A. Daarna reist u door naar stad B voor een partijbijeenkomst. Welke kosten declareert u?

Overwegingen

Kosten voor een partijbijeenkomst dient u niet te declareren bij de organisatie waar u uw functie uitoefent.

Kaart 19

- *Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap*
- *Doelgroep: volksvertegenwoordiger*
- *Integriteitsthema: spookvertegenwoordiging*

Casus

Eén van de raadsleden van uw partij is niet aanwezig geweest bij de laatste vijf vergaderingen. Deze persoon heeft zich niet afgemeld voor deze vergaderingen. Wat doet u als fractievoorzitter?

Overwegingen

Dit dient u te bespreken met uw fractiegenoot. U vraagt hoe het komt dat hij zo weinig tijd heeft voor het fractiewerk. Probeer gezamenlijk met een oplossing te komen. Als u geen vertrouwen heeft dat het beter zal gaan, kunt u overwegen hem te vragen zijn zetel te beschikking te stellen.

Kaart 20

- *Bestuurslaag: gemeente, provincie, waterschap*
- *Doelgroep: volksvertegenwoordiger*
- *Integriteitsthema: spookvertegenwoordiging*

Casus

Een fractielid is recent zeer ernstig ziek geworden en kan de vergaderingen niet bijwonen. Het is nog niet bekend wat de medische prognose is. Wat doet u?

Overwegingen

Dit is een onderwerp dat u het beste eerst met de fractievoorzitter kunt bespreken. Het is in het belang van u zelf, fractie en de partij om vervanging te regelen. Afhankelijk van de ernst, prognose en uw wens kunt u gezamenlijk bepalen of deze vervanging tijdelijk zal zijn.

Colofon

Een publicatie van

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen.

Deze publicatie is digitaal beschikbaar en tevens te downloaden op
www.politiekeambtsdragers.nl

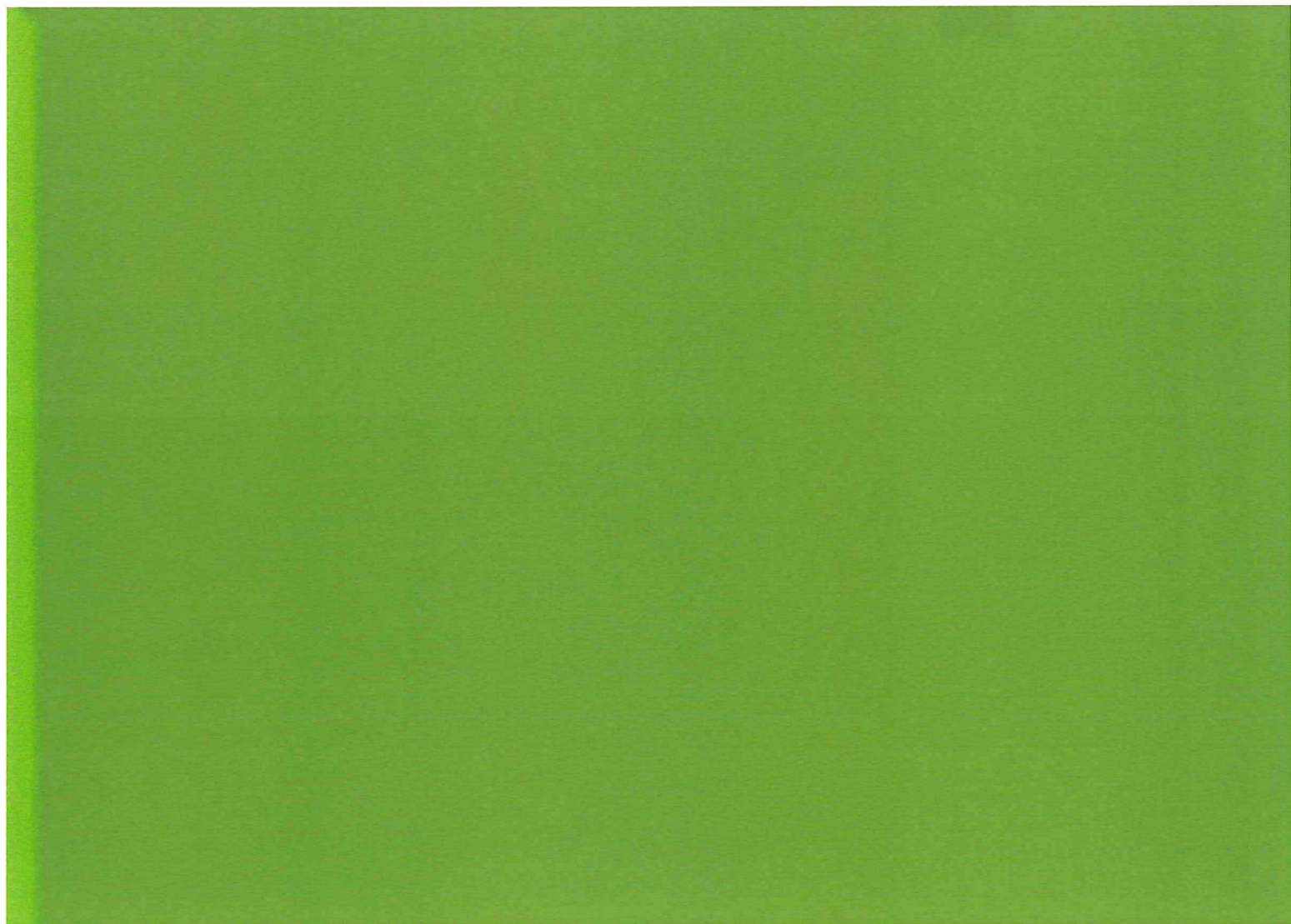
Januari 2017

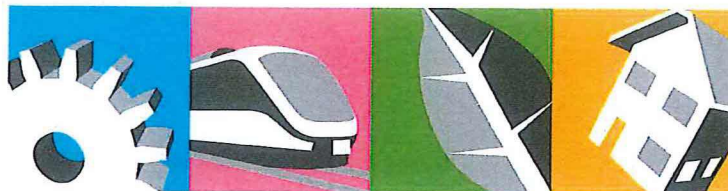
Opdrachtnemer

Berenschot



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties





STADSREGIO
ARNHEM NIJMEGEN

uw kenmerk
ons kenmerk
Behandelaar
projectnummer
betreft
bijlage(n)

17.0000066
Geert van de Hoef
9100.002.003
Gewijzigde jaarstukken 2016
1

Gemeenteraden van Stadsregiogemeenten

Nijmegen, 18 mei 2017

Geachte Gemeenteraad,

Op 20 april jl. hebben wij u door middel van onze brief, kenmerk 17.0000055, een concept jaarverslag toegezonden. In de concept stukken zijn wij uitgegaan van een positief saldo van € 527.977. Naar aanleiding van een gedegen onderzoek en controle van onze accountant Ernst en Young, waarbij een extra zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij u melden dat het saldo is gewijzigd.

In de controle van de afgelopen weken heeft onze accountant geconstateerd dat er bij de afrekening FES de lasten, van de rentebaten € 391.801, niet zijn gecorrigeerd c.q. niet zijn meegenomen in de eindafrekening.

Dit houdt in minder lasten om te declareren en dus geen te verwachten positieve eindafrekening van ruim € 278.000, maar een nog te betalen bedrag aan de provincie van € 113.675.

Hieronder geven wij u een uitleg van dit verschil.

Er zijn ruim € 10.842.026 lasten geweest in de periode 2008 – 2016.

Baten welke wij hebben ontvangen zijn:

- Voorschotten subsidie provincie	€ 10.213.900
- Ontvangen subsidie schone scheepvaart	€ 350.000
- Rente baten periode tot 2015	€ 391.801
Totale baten	€ 10.955.701

Lasten welke zijn gemaakt:

Totaal	€ 10.842.026
Af: ontvangen subsidie schone scheepvaart	-€ 350.000
Af: rente baten	-€ 391.801
Blijft over aan lasten voor FES eindafrekening provincie	€ 10.100.225
Voorschotten provincie FES 1-2 en 3 en 4 totaal	€ 10.213.900

Verschil € 113.675 terug te betalen aan de provincie.

U begrijpt dat wij mede hierdoor de cijfers in de jaarrekening moeten aanpassen.

Als gevolg van deze wijziging is het saldo gedaald van € 527.977 naar € 166.210. Verschil daling is dus € 361.767. De vermindering heeft te maken met een niet gecorrigeerd bedrag aan rente baten bij het programma luchtkwaliteit (FES). De rentebaten ad € 391.801 hadden wij moeten verminderen op de lasten. De werkelijke lasten kwamen hierdoor lager uit, namelijk € 10.492.026 verminderd met rentebaten € 391.801 is € 10.100.224. Daarnaast is er voor € 30.034 te veel opgenomen lasten geconstateerd. Samen verklaart dit de daling van het saldo van € 361.767.

De goedkeurende accountantsverklaring verwachten wij eind volgende week. Het concept van bevindingen van onze accountant hebben wij reeds ontvangen. De conclusie is dat zowel voor de getrouwheid als ook voor de rechtmatigheid een goedkeurende verklaring door onze accountant zal worden afgegeven.

Wij vinden het vervelend u nu pas te kunnen informeren over deze teleurstellende wijziging. Desalniettemin denken wij er goed aan te doen u dit tussenbericht toe te sturen. Zo gauw wij de getekende versie van de accountantsverklaring hebben ontvangen zenden wij u deze toe. Indien u vragen heeft over deze brief kunt u zich wenden tot mevrouw Ilse Houët, ihouet@destadsregio.nl.

Hoogachtend,
College van Bestuur Stadsregio Arnhem Nijmegen "in Liquidatie"
de secretaris



Roel Weaver



Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage: Gewijzigde jaarstukken 2016 volgt zo spoedig als mogelijk is samen met accountantsverklaring



Kennisgeving aan de gemeenteraad

Registratienr. Corsa: 17int00876

Zaaknr.: 17DV01312

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Voor vragen

Naam: Renzo Willemsen

Telefoon: 9263

E-mail: r.willemsen@duiven.nl

Onderwerp: Gewijzigde jaarstukken 2016 Stadsregio in liquidatie

Aanleiding voor deze kennisgeving

Op 19 mei 2017 ontvingen wij van de stadsregio in liquidatie een brief over de jaarstukken 2016. Deze waren al bij uw raad geagendeerd. In de nagekomen brief geeft de stadsregio aan dat naar aanleiding van het accountantsonderzoek (dat bij de eerste verzending nog niet was afgerond) het positieve resultaat over 2016 lager uitvalt.

Relevant beleidskader

Niet van toepassing.

Inhoud van de mededeling

De accountant van de stadsregio heeft bij de controle van de jaarstukken zaken geconstateerd die van invloed zijn op het saldo.

Als positief saldo werd in eerste instantie genoemd € 527.977. Na bestemming van € 180.000 bleef € 347.977 over. Uit de accountantscontrole is een niet-gecorrigeerd bedrag aan rentebaten gebleken bij het programma luchtkwaliteit. Dat gaat om € 391.801. Daarnaast is er voor € 30.034 aan te veel opgenomen lasten geconstateerd. Dat geeft een klein voordeel. Bij elkaar betekent dat een nadeel van € 361.767.

Het saldo na bestemming komt daarmee uit op € 13.790 negatief. Dat bedrag wordt onttrokken aan het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen heeft een omvang van 3,3 miljoen euro. Bij de definitieve opheffing van de stadsregio wordt het resterende weerstandsvermogen onder de deelnemende gemeenten verdeeld.

De gewijzigde gegevens leiden wat ons betreft niet tot een wijziging van de beslispunten zoals aan uw raad voorgelegd in het voorstel 17RV036.

Overigens heeft de accountant in haar concept van bevindingen aangegeven dat zowel voor getrouwheid als voor de rechtmatigheid een goedkeurende verklaring zal worden afgegeven.

Kennisgeving

Duiven, 30 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

Secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17E001749
2. 17RV036
3. 17uit01692

Omschrijving:

Brief stadsregio over gewijzigde jaarstukken 2016
Reeds verzonden raadsvoorstel over de jaarstukken 2016
van de stadsregio in liquidatie
Uitgaande brief d.d. 9 mei 2017 aan de stadsregio

Verdere informatie:

- 1.



D66 Duiven
Lemoenappel 10
6922 AC DUIVEN

Postbus 6, 6920 AA Duiven
Koning Willem-Alexanderplein 1, Duiven

Telefoon (0316) 27 91 11

Fax (0316) 27 92 79

www.duiven.nl

gemeente@duiven.nl

Facebook: /gemeenteduiven

Twitter: @gemeenteduiven

IBAN: NL98 BNGH 028 50 02 147

BIC: BNGHNL2G

KvK-nr: 09217727

BTW-nr.: 001202546B02

Uw brief van: 26 april 2017
Ons nummer: 17DV01482
Datum: 30 mei 2017
Kopie aan: Archief / Griffie t.b.v. iBabs
Onderwerp: **Beantwoording vragen ex artikel 37 RvO**

Geachte heer Egberts,

Namens D66 Duiven heeft u een zestal vragen gesteld inzake het opstal Vitaal Centrum Duiven fase 2. Hierbij geven wij antwoord op de door u ex. artikel 37 Reglement van Orde gestelde vragen.

1. Taxatiewaarde in relatie tot openbaarheid

De actuele taxatiewaarde is gedeeld in de pers op het moment dat het raadsvoorstel ten aanzien van fase 2 is verzonden aan de raads- en commissieleden. In de geest van BBV voorschriften heeft het college ervoor gekozen om een mogelijk financiële tegenvaller zo snel mogelijk onder de aandacht te brengen van uw raad. Met het vaststellen van de jaarrekening zou deze taxatiewaarde later in het jaar ook openbaar zijn geworden. Aangezien het betreffende raadsvoorstel een openbaar karakter had is met het verzenden van de stukken de informatie uit het voorstel openbaar. Als onderdeel van het raadsvoorstel komt tevens de actueel getaxeerde directe opbrengstwaarde van het opstal aan bod. Deze waarde bedraagt in afwijking van hetgeen u in uw schrijven aangeeft 6,5 miljoen euro. Ons college heeft ervoor gekozen om na verzending van de stukken een persmoment te beleggen om de pers actief te informeren en eventuele vragen te beantwoorden.

2. Totstandkoming taxatie

De opdrachtverlening richting taxateur heeft plaatsgevonden in nauwe afstemming met de gemeentelijke accountant. Conform afspraken is hiervoor een onafhankelijke gekwalificeerde register taxateur benaderd die geen eerdere betrokkenheid heeft gehad bij het project. Op basis van de erkende regels en richtlijnen van het Nederlands Register Vastgoed Taxateurs wordt een concept taxatie ter controle voorgelegd aan een tweede onafhankelijke register taxateur. Het taxatierapport zelf heeft, gelet op de bedrijfseconomische belangen van betrokken partijen, geen openbaar karakter. Desgewenst kan het rapport voor raadsleden vertrouwelijk ter inzage worden gelegd bij de griffie. Het staat de raad vrij een second opinion op de taxatie uit te laten voeren. Echter de gevolgde gang van zaken biedt voldoende waarborgen voor het onafhankelijk tot stand zijn gekomen van deze taxatie.

VERZONDEN 01 JUN 2017

3. Waardedaling

In de loop van het traject van ontwikkeling tot na realisatie van het pand zijn door verschillende partijen verschillende waarden voor het opstal afgegeven. Essentieel onderdeel van de taxatie is de wijze van waarderen en het verwerken van de huidige leegstand in de taxatiewaarde. Gezien de dynamiek en de ontwikkeling in het centrum als geheel is dit een complicerende factor bij de waardering van dit pand. De wijze waarop de risico's worden inschat zal in de loop der tijd verschillend zijn geweest. Los daarvan is gelet op de maatschappelijke functies die een plek hebben gekregen in dit pand tevens sprake van een belangrijke immateriële waarde van het pand. Tenslotte geldt dat de werkelijke waarde pas zal blijken na het te doorlopen proces tot vervreemding van het opstal.

4. Urgentie vervreemding

In de besloten commissievergadering van 31 maart 2015 is het voornemen tot vervreemding besproken met uw raad. Hierbij is aangegeven dat de timing van het verkoopproces van essentieel belang is voor een geslaagd traject en dat de actuele verhuursituatie hierin van groot belang is. Destijds is aangegeven dat om de kans op vervreemding zo groot mogelijk te maken er "zo veel mogelijk" units verhuurd dienen te zijn. Hieraan is geen percentage gekoppeld.

Het voornemen tot het opstarten van een gestructureerd verkooptraject is vervreemding is aangekondigd in de begrotingsstukken 2017 op pagina 38 onder 3.A.3. Primair is dit voornemen gebaseerd op het feit dat het optreden als eigenaar en verhuurder van deels commercieel vastgoed niet behoort tot de kerntaken van de gemeente. Los daarvan is het nooit de intentie geweest het pand langdurig te exploiteren. Bij het beschikbaar komen van de taxatie 2017 zijn verschillende eigendomsscenario's afgewogen. In de weging van de scenario's is het voeren van een duurzaam robuust financieel beleid en zich richting op gemeentelijke kerntaken van doorslaggevend belang geweest. Daadwerkelijke vervreemding van het opstal zal niet eerder dan in 2018 kunnen plaatsvinden, overeenkomstig de verwachting die op pagina 86 is opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020.

5. Proces tot vervreemding

Uiteraard mag u van ons college verwachten dat wij het proces tot vervreemding van het opstal op een zorgvuldige, objectieve en eerlijke wijze zullen vormgeven. Om de kans op een succesvolle verkoop te optimaliseren wordt een stapsgewijze structuur van het proces gekozen waarbij tussenliggende keuzes ter besluitvorming aan ons college zullen worden voorgelegd. Hierbij gaat het vooral om de condities en reikwijdte van de gemeentelijke propositie. Hierin wordt ook de relatie gelegd met de laatste fase (IV) van het project en een mogelijke combinatieverkoop. Het gestructureerde verkooptraject wordt in een aantal gevolgtijdelijke stappen opgeknipt. De eerste stap waarmee reeds is gestart betreft een marktconsultatie. Aan een beperkt aantal marktpartijen wordt gevraagd hoe zij het proces tot vervreemding zien en welke condities of maatregelen volgens hen bijdragen aan een succesvol te doorlopen verkooptraject. Daarna zal worden gewerkt aan een propositiebepaling, vervolgens worden marktpartijen geselecteerd en tenslotte volgt een traject van bieding en onderhandelingen.

6. Evaluatie

Ons college is zich ervan bewust dat in projecten met grote maatschappelijke en financiële impact regelmatige reflectie noodzakelijk is om koers te bepalen. Dergelijke reflectie maakt

onderdeel uit van de beraadslaging. Bovendien is in het geschetste gestructureerde verkooptraject ruimte voor eventuele bijstelling indien dit naar voortschrijdend inzicht van ons college noodzakelijk is.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J. (Chris) Papjes
secretaris

drs. H.B.I. (Rik) de Lange
burgemeester



Kennisgeving aan de gemeenteraad

Registratienr. Corsa: 17int00355

Zaaknr.: 17DV00589

Portefeuillehouder(s): Wethouder Spaargaren

Voor vragen

Naam: Haiko ter Heide/ Evelien Haak

Telefoon: 0316 – 279 387

E-mail: e.haak@duiven.nl

Onderwerp: Voortgang bestemmingsplanprocedure supermarkten centrum Duiven

Aanleiding voor deze kennisgeving

Vrijdag 2 december 2016 heeft u het voorbereidingsbesluit centrum Duiven gevestigd. Met dit voorbereidingsbesluit wordt beoogd een evenwichtige detailhandelsstructuur binnen het centrum van Duiven te waarborgen. Met name supermarkten en bijbehorende parkeervoorzieningen spelen hierbij een cruciale rol, derhalve de keuze voor de toepassing van dit instrument. Concreet betekent dit dat aanvragen omgevingsvergunningen betreffende (uitbreiding van) supermarkten die passend zijn binnen het van kracht zijnde bestemmingsplan toch niet rechtens kunnen worden verleend. Het college heeft echter de mogelijkheid om de aanhoudingsplicht te doorbereken indien zij het initiatief passend acht binnen het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan. Als vervolg op het voorbereidingsbesluit wordt momenteel een bestemmingsplan voorbereid. Middels deze kennisgeving wordt uw raad geïnformeerd over de voortgang.

Relevant beleidskader

In het centrum van Duiven gelden momenteel twee bestemmingsplannen, namelijk het bestemmingsplan 'Centrum' en het bestemmingsplan 'Vitaal Centrum'. Beide bestemmingsplannen kennen een zeer globaal karakter waardoor verschillende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn. De bestemmingsplannen hebben inmiddels hun doel bereikt, in die zin dat de herontwikkeling van het centrum op gang is gekomen. Nu een meer consoliderende situatie wordt genaderd worden ook nadelen ondervonden van de globale regeling. De flexibele regeling geldt namelijk ook voor de uitbreiding en nieuwvestiging van supermarkten. Het college beoogt regie te kunnen voeren op de ontwikkelingen van supermarkten en ervoor te zorgen dat in Duiven een evenwichtige detailhandelsstructuur blijft behouden.

Inhoud van de mededeling

Om te komen tot een passend bestemmingsplan worden de volgende vervolgstappen voorbereid.

1. Distributieplanologisch onderzoek

Aangezien de ontwikkelingsmogelijkheden van supermarkten in de huidige bestemmingsplannen niet begrensd zijn, zal een nieuw bestemmingsplan de ontwikkelingsmogelijkheden van supermarkten gaan beperken. Het is aannemelijk dat voor de



Kennisgeving

bestaande supermarkten voldoende marktruimte bestaat. Of er daarnaast nog uitbreidingsruimte resteert of zelfs ruimte voor nieuwvestiging is niet duidelijk. In het nieuwe bestemmingsplan zal de geboden winkelruimte moeten worden onderbouwd. Derhalve is het van belang te weten wat de behoefte aan vierkante meters supermarkt is in Duiven. Hiertoe zal een distributieplanologisch onderzoek worden uitgevoerd.

2. Gesprekken gebruikers en eigenaren panden

Bij de besluitvorming over het voorbereidingsbesluit heeft u aangegeven graag de betrokken gebruikers en eigenaren van de betreffende panden mee willen nemen in het bestemmingsplanproces. Gelet op de definitie van de supermarkt in het voorbereidingsbesluit worden gesprekken aangegaan met de eigenaren en gebruikers van panden waarin momenteel of in het verleden een supermarkt is gevestigd. Daarnaast wordt in de Duiven Post een oproep geplaatst zodat andere eigenaren van panden in het centrum met een oppervlakte groter dan 300 m² zich desgewenst kunnen melden. Insteek van deze gesprekken is het inventariseren van plannen en wensen van de betreffende eigenaren en ondernemers. Daarnaast zal bij de betreffende partijen worden geïnformeerd naar hun visie op het centrum als geheel en de ontwikkelingen in de detailhandelssector. De uitnodigingen voor deze gesprekken zijn inmiddels verzonden.

3. Bestemmingsplanherziening

Op basis van de resultaten van de gevoerde gesprekken en het DPO zal vervolgens een ontwerpbestemmingsplan worden opgesteld dat vervolgens in procedure wordt gebracht. Dit bestemmingsplan zal eind 2017 binnen de daarvoor wettelijk gestelde termijn in procedure worden gebracht.

Duiven, 30 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,



MEMO ter beantwoording vragen vanuit de Raadscommissie Grondgebied

Registratienr. Corsa:17int00595

Zaaknr.: 17DV01165

aan: leden van de Raad
in kopie aan: gemeenteraad/B&W/Griffie tbv iBabs
van: College van B&W tel: (0316) 27 93 49
datum: 23 mei 2017

vraag: Hoe om te gaan met de bestemmingsreserve Horsterpark?

Portefeuillehouder: T.J. Spaargaren

Antwoord:

Inleiding

Al een aantal jaren staat er een bestemmingsreserve Horsterpark in de begroting zonder dat deze ingezet wordt. In de bestemmingsreserve Horsterpark zit momenteel € 76.500,-. De raad heeft aangegeven dat uiterlijk juni 2017 aangegeven moet worden waar en wanneer deze gelden ingezet worden.

Het beheer van de openbare ruimte van het Horsterpark is grotendeels overgedragen aan SAH (Stichting Activiteiten Horsterpark). Bij de overdracht is een bestemmingsreserve ingericht. De rente van circa € 1.500,- per jaar werd gebruikt om een deel van de kosten van het onderhoud te financieren. In de kadernota is beslist deze wijze van financiering niet meer toe te passen. Daardoor kan dit bedrag nu gebruikt worden.

Werkwijze

Om te bepalen hoe de bestemmingsreserve ingezet moet worden hebben we de volgende acties ondernomen:

- Bestaande contractstukken bestudeerd.
- Alle personen die in het verleden betrokken zijn geweest bij het opstellen van de contractstukken gesproken.
- Overleg aangegaan met SAH.
- Visuele inspectie van de buitenruimte van het Horsterpark om het achterstallig onderhoud in kaart te brengen.

Door samen met het SAH te kijken wat er goed is en wat er verbeterd moet worden zijn we tot een pakket aan maatregelen gekomen waarin een onderscheid gemaakt wordt in wat noodzakelijk is i.v.m. de veiligheid en wat wenselijk is.

Wat doet SAH zelf?

SAH verzorgt zelf het groenbeheer. Zo werken ze nu intensief samen met de groen opleiding Groenhorst om de achterstand in de bossen weg te werken. SAH biedt werkplekken aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze mensen worden ingezet op het reguliere groenonderhoud en verrichten hand- en spandienst zoals klein onderhoud aan de paden.

VERZONDEN 01 JUN 2017

Wat gaan we doen

In overleg met de betreffende vakdisciplines en SAH is er gekeken waar de grootste behoefte aan is. Hieruit is een lijst gekomen waarvan we een selectie hebben gemaakt op basis van de hoogste prioriteit.

We gaan de volgende zaken oppakken:

- Het vervangen van de speelbrug.
- Plaatsen van fietsbeugels.
- Het renoveren van de half-verhardingspaden.
- Opstellen van een gezamenlijke en integrale visie en beheerplan.

Speeltoestellen

De speelbrug bij de twee kleine vijvertjes moet vanuit veiligheid vervangen worden. In overleg met SAH en betrokkenen gaan we de mogelijkheden bekijken.

Plaatsen fietsbeugels

Een groot probleem is dat er geen voorziening is om de fietsen te kunnen stallen. Hierdoor worden fietsen overal gestald en vastgemaakt aan hekwerken die daar niet geschikt voor zijn.

Het SAH heeft 26 oude fietsbeugels uit het centrum overgenomen van de gemeente. De fietsbeugels moeten alleen nog geplaatst worden. Het SAH heeft niet de middelen om de fietsbeugels zelf te plaatsen.

In samenspraak met SAH wordt de locatie voor de fietsbeugels bepaald.

Renoveren halfverhardingspaden

Uit de inspectie die uitgevoerd is, is gebleken dat een groot deel van de halfverhardingspaden niet voldoen. Het betreft 3.500 m² die opnieuw aangevuld en geprofileerd moeten worden. Deze paden liggen inmiddels zo laag dat ze moeilijk droog worden waardoor de kwaliteit nog verder afneemt. Alleen aanvullen is voor grote delen niet meer voldoende.

Beheerplan

De beheerafspraken die in het verleden gemaakt zijn sluiten inmiddels niet meer aan op de werkelijkheid. Er is een grote behoefte om een eenduidig en gezamenlijk beheerplan op te stellen.

Het opstellen het beheerplan zal in samenwerking gebeuren met betrokken partijen zoals:

- SAH
- gebruikers
- betrokken gemeente ambtenaren

Raming

We hebben de bovengenoemde werkzaamheden geraamd op de onderstaande kosten.

Bestemmingsreserve	€ 76.500,00
Vervangen speelbrug	€ 19.500,00
Fietsbeugels plaatsen	€ 1.500,00
Renoveren halfverhardingspaden	€ 26.450,00
Beheerplan	€ 30.000,00

saldo bestemmingsreserve	€ -950,00
---------------------------------	------------------

Uitvoering

Het streven is om de werkzaamheden die hierboven genoemd zijn in 2017 uit te voeren.

Echter is het niet haalbaar om het beheerplan dit jaar op te stellen. Dit zal in 2018 afgerond

Uitvoering

Het streven is om de werkzaamheden die hierboven genoemd zijn in 2017 uit te voeren. Echter is het niet haalbaar om het beheerplan dit jaar op te stellen. Dit zal in 2018 afgerond worden. Bij de eerste tussenrapportage zullen wij de raad verzoeken deze reserve voor deze werkzaamheden beschikbaar te stellen.

Duiven, 23 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,



MEMO ter beantwoording vragen vanuit de Raadscommissie Burger en Samenleving

Registratienr. Corsa: 17int00692

Zaaknr.: 17DV01379

aan: leden van de Raadscommissie Burger en Samenleving
in kopie aan: gemeenteraad/B&W/Griffie tbv iBabs
van: College van burgemeester en wethouders tel: (0316) 27 91 11
datum: 2 mei 2017

vraag: Afhandeling toezegging 17PB007 over de productiecijfers Veilig Thuis
Gelderland-Midden

Portefeuillehouder: H.C.M. Knuiman

In de vergadering van de raadscommissie Burger en Samenleving van 19 januari 2017 is in de behandeling van agendapunt 8. *Wensen en bedenkingen t.a.v. ontwerpbesluit GR VGGM en Veilig Thuis* door wethouder Knuiman een toezegging gedaan (17PB007). Deze toezegging is de aanleiding voor deze memo.

Vraag 1: Deze vraag is gesteld door de heer de Goeijen van D66.

Zijn er concrete aantallen beschikbaar, per kwartaal of per halfjaar, over de productie van Veilig Thuis in de gemeente Duiven? Het is de wens van D66 om deze cijfers te ontvangen om te weten welke diensten van Veilig Thuis door de gemeente Duiven afgenomen worden.

Antwoord:

Veilig Thuis Gelderland-Midden levert productiecijfers per gemeente aan. Wij zullen u van deze cijfers in kennis stellen door het toezenden van de halfjaarlijkse voortgangsrapportage en de jaarverantwoording die wij van Veilig Thuis Gelderland-Midden ontvangen. De jaarverantwoording 2016 verwachten wij medio mei te ontvangen. Wij zullen u daarvan zo spoedig mogelijk in kennis stellen.

Hopende uw vraag hiermee afdoende beantwoord te hebben.

Duiven, 2 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,



Kennisgeving aan de gemeenteraad

Registratienr. Corsa: 17int00700

Zaaknr.: 17DV01379

Portefeuillehouder(s): Wethouder Knuiman

Voor vragen

Naam: Dionne Tan-Romp

Telefoon: (0316) 27 91 11

E-mail: gemeente@duiven.nl

Onderwerp: Inspectierapport 'De kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden Stap 2'

Aanleiding voor deze kennisgeving

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg onderzoeken stapsgewijs de kwaliteit van de Veilig Thuis organisaties omdat de organisaties nog in ontwikkeling zijn.

Toezicht kwaliteit stap 1

In 2015 hebben de Inspectie stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 Veilig Thuis organisaties. Dit toezicht richtte zich op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Het inspectierapport van Veilig Thuis Gelderland Midden is in januari 2016 aan de gemeenteraad toegezonden.

Toezicht kwaliteit stap 2

In januari 2017 zijn de inspecties gestart met stap 2 van het toezicht bij de Veilig Thuis organisaties. Het toezicht stap 2 richtte zich op de kwaliteit van het doen van onderzoek en het inzetten van vervolgetrajecten door Veilig Thuis. Op 7 februari 2017 voerden de inspecties onderzoek uit bij Veilig Thuis Gelderland Midden. De bevindingen van dit onderzoek zijn vastgelegd in het bijgevoegde inspectierapport (17int00703).

De inspectierapporten zijn gepubliceerd op www.inspectiejeugdzorg.nl. Op basis van de onderzoeken bij de regionale Veilig Thuis organisaties hebben de inspecties het rapport *De kwaliteit van Veilig Thuis Stap 2, Landelijk beeld* opgesteld. Dit rapport is ook bijgevoegd (17int00704).

Relevant beleidskader

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Inhoud van de mededeling

De inspecties concluderen dat de kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden matig is. Veilig Thuis Gelderland Midden voldoet aan 22 van de 30 verwachtingen uit het toetsingskader.

De inspecties beoordelen dat Veilig Thuis Gelderland Midden voldoet aan de verwachtingen ten aanzien van het inzetten van vervolgetrajecten, het uitvoeren van triage en het afronden van onderzoeken binnen de wettelijke beoogde termijnen. Veilig Thuis voert tijdens het onderzoek altijd een of meerdere gesprekken met alle betrokkenen, vraagt informatie op bij

Kennisgeving

professionals die betrokken zijn bij een gezin of huishouden en betreft waar mogelijk ook het informele netwerk. Veilig Thuis Gelderland Midden heeft samenwerkingsafspraken met gemeenten vastgelegd over de overdracht van meldingen aan het lokale veld.

De inspecties concluderen ook dat er verbeterpunten zijn. Veilig Thuis Gelderland Midden past het opstellen van een veiligheidsplan of het maken van veiligheidsafspraken niet consequent toe. Veilig Thuis Gelderland Midden werkt nog onvoldoende samen met ketenpartners op het gebied van ouderen, licht verstandelijk beperkte volwassenen en anderszins kwetsbare mensen. Ook heeft Veilig Thuis het werkproces voor het monitoren van meldingen nog onvoldoende geïmplementeerd. Er wordt nog onvoldoende vastgelegd met wie en wanneer contacten in het kader van monitoring worden gelegd en of de monitoring is uitgevoerd.

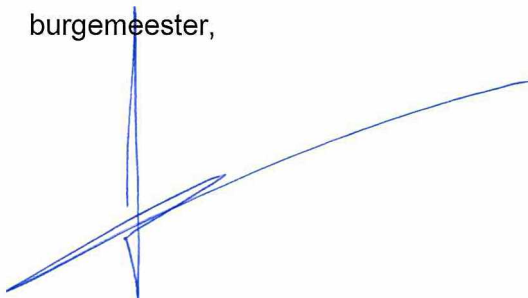
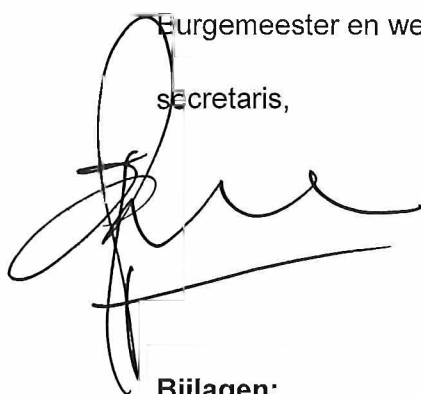
De inspecties zijn op 7 april 2017 geïnformeerd door Veilig Thuis Gelderland Midden over de verbetermaatregelen en de termijnen waarbinnen Veilig Thuis Gelderland Midden de maatregelen doorvoert. Uiterlijk 1 september 2017 willen de inspecties de resultaten van de interne audit, die Veilig Thuis Gelderland Midden moet uitvoeren, ontvangen. Op basis van de kwaliteit en de uitkomsten van deze audit zullen de inspecties een (beperkte) hertoets uitvoeren en/of de kwaliteit als voldoende beoordelen.

Duiven, 2 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,



Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17int00703
2. 17int00704

Omschrijving:

Inspectierapport 'De kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden Stap 2', Utrecht, april 2017.
Inspectierapport 'De kwaliteit van Veilig Thuis Stap 2, Landelijke beeld, Utrecht, april 2017.



Inspectie Jeugdzorg
Inspectie voor de Gezondheidszorg
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

De kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden Stap 2



Utrecht, april 2017

De kwaliteit van Veilig Thuis
Gelderland Midden
Stap 2

Samenvatting

Sinds 1 januari 2015 functioneren in Nederland 26 regionale Veilig Thuis organisaties. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis speelt als expertisecentrum een cruciale rol in de zorg voor een veilige omgeving voor kinderen en voor kwetsbare volwassenen en ouderen in afhankelijkheidsrelaties. Een goed functionerende en stabiele Veilig Thuis organisatie is een essentieel onderdeel binnen de zorgketen in gemeenten.

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna: de inspecties) onderzoeken de kwaliteit van Veilig Thuis stapsgewijs, omdat de Veilig Thuis organisaties nog in ontwikkeling zijn. In de tweede helft van 2015 hebben de inspecties stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 Veilig Thuis organisaties. Dit toezicht was gericht op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. In januari 2017 zijn de inspecties gestart met stap 2 van het toezicht. Dit toezicht richt zich op de kwaliteit van het inzetten van vervolgtrajecten en het doen van onderzoek door Veilig Thuis. Hiernaast toetsen de inspecties in stap 2 verwachtingen op het gebied van de cliëntenpositie en het kwaliteitsmanagement. Het toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2 is in juli 2016 vastgesteld en openbaar gemaakt op de websites van de inspecties.

Drie verwachtingen uit het toetsingskader hebben betrekking op de (wettelijke) termijnen ten aanzien van de triage en de start van een onderzoek, het uitvoeren van onderzoeken en het inzetten van vervolgtrajecten. Deze verwachtingen wegen extra zwaar mee in het eindoordeel van de inspecties. Indien een Veilig Thuis organisatie een wachtlijst heeft voor triage of voor het starten van een onderzoek (verwachting 2.1.1), dan beoordelen de inspecties de kwaliteit van die Veilig Thuis organisatie niet als voldoende. Het eindoordeel is in deze gevallen onvoldoende of matig, afhankelijk van de score op de overige verwachtingen. Dit omdat wachtlijsten bij Veilig Thuis grote risico's geven op het gebied van veiligheid en wachtlijsten een rem zetten op de doorontwikkeling van de kwaliteit van de Veilig Thuis organisatie.

Op 7 februari 2017 voerden de inspecties onderzoek uit bij Veilig Thuis Gelderland Midden. Veilig Thuis Gelderland Midden is een projectorganisatie. Per 1 april 2017 zal Veilig Thuis Gelderland Midden als stichting verder gaan onder bestuurlijke aansturing van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM). Veilig Thuis Gelderland Midden is gehuisvest in Arnhem en bedient zestien gemeenten.

De inspecties concluderen dat de kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden matig is.

Veilig Thuis Gelderland Midden voldoet aan 22 van de 30 verwachtingen uit het toetsingskader. Veilig Thuis Gelderland Midden moet concrete verbetermaatregelen treffen die ertoe leiden dat voldaan wordt aan alle verwachtingen. De inspecties zijn op 7 april 2017 geïnformeerd over deze

verbetermaatregelen en de termijnen waarbinnen Veilig Thuis Gelderland Midden de maatregelen doorvoert.

De inspecties verwachten dat Veilig Thuis Gelderland Midden er binnen een half jaar in kan slagen om het oordeel voldoende te behalen. De inspecties gaan binnen zes maanden na het verschijnen van dit rapport na of de kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden inmiddels als voldoende beoordeeld kan worden. De inspecties doen dit door het toetsen van een interne audit die Veilig Thuis Gelderland Midden moet uitvoeren en waarvan de inspecties de resultaten uiterlijk 1 september 2017 willen ontvangen. Afhankelijk van de kwaliteit en de uitkomsten van deze audit zullen de inspecties een (beperkte) hertoets uitvoeren en/of de kwaliteit als voldoende beoordelen en het oordeel publiceren op hun websites.

De inspecties hebben geconstateerd dat Veilig Thuis Gelderland Midden weinig aandacht heeft voor het onderwerp ouderenmishandeling.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Bevindingen.....	7
2.1 Inzetten vervolgtrajecten.....	7
2.2 Onderzoeken.....	10
2.3 Cliëntenpositie	12
2.4 Organisatie	13
2.5 Ouderenmishandeling.....	13
3 Eindoordeel en vervolg	15
Bijlage 1 – Toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2	17
Bijlage 2 – Beslisregels	21
Bijlage 3 – Verantwoording.....	23

1 Inleiding

Aanleiding

Sinds 1 januari 2015 functioneren in Nederland 26 regionale Veilig Thuis organisaties (in de wet aangeduid als AMHK: Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling). Hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en het bijbehorende uitvoeringsbesluit beschrijven de wettelijke taken van Veilig Thuis. Veilig Thuis speelt als expertisecentrum een cruciale rol in de zorg voor een veilige omgeving voor kinderen en kwetsbare volwassenen in afhankelijkheidsrelaties. Een goed functionerende en stabiele Veilig Thuis organisatie is een essentieel onderdeel binnen de zorgketen in gemeenten.

De inspecties volgen de ontwikkeling van de Veilig Thuis organisaties door middel van stapsgewijs toezicht. Het toezicht vindt stapsgewijs plaats omdat de Veilig Thuis organisaties nog in ontwikkeling zijn. In de tweede helft van 2015 hebben de inspecties Stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 Veilig Thuis organisaties. Het toezicht stap 1 was gericht op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. In januari 2017 zijn de inspecties gestart met stap 2 van het toezicht. Dit toezicht richt zich op de kwaliteit van het inzetten van vervolgtrajecten en het doen van onderzoek door Veilig Thuis. Hierbij focussen de inspecties op het handelen van Veilig Thuis om de directe veiligheid in een gezin of huishouden te herstellen. Hiernaast hebben de inspecties in stap 2 aandacht voor de cliëntenpositie en het kwaliteitsmanagement dat de Veilig Thuis organisaties uitvoeren.

Toetsingskader

De inspecties toetsen de kwaliteit van de 26 Veilig Thuis organisaties aan de hand van het toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2, dat is gebaseerd op wettelijke eisen, het protocol van handelen¹ dat door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is opgesteld en veldnormen. De inspecties hebben het toetsingskader voor stap 2 opgesteld met inbreng van het landelijk netwerk Veilig Thuis, de VNG, het programma 'de basis op orde'² en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het toetsingskader is in juli 2016 gepubliceerd op de websites van de inspecties.

Aandachtspunten

Wachtlijsten

De Veilig Thuis organisaties hebben vanaf 2015 hard gewerkt om een stabiele organisatie neer te zetten. Voor een groot deel zijn zij erin geslaagd om te voldoen aan basale kwaliteitseisen die bij

¹ VNG-Model Handelingsprotocol voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Veilig Thuis, VNG ondersteuningsprogramma Veilig Thuis / AMHK, november 2014

² Jan-Dirk Sprokkereef heeft van de VNG, met financiering van VWS en VenJ, de opdracht gekregen gemeenten en Veilig Thuis organisaties te ondersteunen in de opgaven die er liggen om te komen tot duurzame effectieve Veilig Thuisorganisaties.

stap 1 van het toezicht werden getoetst. Een aanzienlijk deel van de Veilig Thuis organisaties heeft echter te kampen met wachtlijsten. Wachtlijsten bij Veilig Thuis geven grote risico's op het gebied van veiligheid en zetten een rem op de doorontwikkeling van de kwaliteit van de Veilig Thuis organisaties. Om deze reden hebben de inspecties het voldoen aan de wettelijke termijnen opnieuw opgenomen in het toetsingskader stap 2 en wegen de verwachtingen op dit gebied extra zwaar (zie de beslisregels in bijlage 2). Indien een Veilig Thuis organisatie een wachtlijst heeft voor triage of het starten van onderzoeken (verwachting 2.1.1), dan beoordelen de inspecties de kwaliteit van die Veilig Thuis organisatie niet als voldoende. Het eindoordeel is in deze gevallen onvoldoende of matig, afhankelijk van de score op de overige verwachtingen. De inspecties verwachten dat de Veilig Thuis organisaties en de verantwoordelijke gemeenten er alles aan doen om wachtlijsten te voorkomen en bestaande wachtlijsten op korte termijn weg te werken.

Ouderenmishandeling

In Nederland is ouderenmishandeling een nog relatief onbekend fenomeen, waar veelal een groot taboe op rust. Recente cijfers zijn niet beschikbaar, maar deskundigen schatten in dat jaarlijks zo'n 200.000 ouderen (naast ongeveer 120.000 kinderen) het slachtoffer zijn van mishandeling, verwaarlozing, seksueel misbruik of financiële uitbuiting. Ouderenmishandeling is een relatief nieuw aandachtsgebied voor Veilig Thuis, waarbij de kennis over signalering en aanpak nog volop in ontwikkeling is. De taken van en eisen aan Veilig Thuis op het gebied van ouderenmishandeling zijn gelijk aan die bij huiselijk geweld en kindermishandeling. De verwachtingen uit het toetsingskader stap 2 zijn van toepassing op alle meldingen, zowel meldingen van kindermishandeling, als huiselijk geweld en ouderenmishandeling. Echter, de mate waarin de Veilig Thuis organisaties beschikken over expertise en zich actief en outreachend opstellen op het gebied van ouderenmishandeling verschilt per organisatie. Vandaar dat de inspecties in dit onderzoek specifiek hebben geïnventariseerd wat per Veilig Thuis organisatie de stand van zaken is op het gebied van ouderenmishandeling.

Veilig Thuis Gelderland Midden

De inspecties hebben in september 2015 Stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij Veilig Thuis Gelderland Midden, waarbij Veilig Thuis Gelderland Midden voldeed aan 17 van de 24 verwachtingen. De inspecties zijn op 16 december 2015 geïnformeerd over de verbetermaatregelen die ertoe moesten leiden dat voldaan wordt aan alle verwachtingen en over de termijnen waarbinnen Veilig Thuis Gelderland Midden de maatregelen zou hebben doorgevoerd.

De inspecties hebben in februari 2017 stap 2 van het toezicht uitgevoerd bij Veilig Thuis Gelderland Midden. In dit rapport staan de bevindingen van dit toezicht beschreven.

Veilig Thuis Gelderland Midden is een projectorganisatie. Per 1 april 2017 zal Veilig Thuis Gelderland Midden als stichting verder gaan onder bestuurlijke aansturing van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM).

Veilig Thuis Gelderland Midden is gehuisvest in Arnhem en bedient de volgende zestien gemeenten: Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

Veilig Thuis Gelderland Midden voert naast de wettelijke taken de volgende niet-wettelijke taak uit: casemanagement bij Tijdelijk Huisverbod.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk geven de inspecties hun oordeel weer op de verwachtingen onder de thema's Inzetten vervoltrajecten, Onderzoeken, Cliëntpositie en Organisatie. Elke paragraaf bevat een tabel met het oordeel van de inspecties over Veilig Thuis Gelderland Midden. In bijlage 2 staan de beslisregels op grond waarvan de inspecties tot hun eindoordeel komen.

V	voldoende
O	onvoldoende

Aan het einde van dit hoofdstuk in paragraaf 2.5 beschrijven de inspecties de stand van zaken bij Veilig Thuis Gelderland Midden op het gebied van ouderenmishandeling. Door het benoemen van good practices en ontwikkelpunten op dit gebied stimuleren de inspecties de Veilig Thuis organisaties zich verder te ontwikkelen en van elkaar te leren.

2.1 Inzetten vervoltrajecten

De inspecties verwachten dat Veilig Thuis vervoltrajecten inzet, met als doel het bewerkstelligen van duurzame veiligheid en herstel van de gevolgen van huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.

Oordeel

Criterium 1.1 Veilig Thuis zet vervoltrajecten in binnen de wettelijk beoogde termijnen	
Verwachting	
1.1.1 Veilig Thuis draagt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vijf dagen en tien weken na ontvangst van de melding ³ zorg voor het inzetten van een vervoltraject.	V

Onderbouwing

Ad 1.1 Veilig Thuis zet vervoltrajecten in binnen de wettelijk beoogde termijnen

Veilig Thuis Gelderland Midden draagt er zorg voor dat vervoltrajecten zo spoedig mogelijk worden ingezet. Indien de uitkomst van de triage is dat een melding kan worden doorgezet naar een wijkteam⁴, dan wordt de melding direct overgedragen.

³ Veilig Thuis geeft advies, biedt ondersteuning of neemt een melding aan. De inspecties definiëren een zaak als zijnde een melding, indien de Veilig Thuis organisatie deze als zodanig registreert.

⁴ Sociale wijkteams hebben per gemeente verschillende benamingen en verschijningsvormen, zoals buurtteam, gebiedsteam, jeugdteam en wijkteam.

Oordeel

Criterium 1.2 Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken vastgelegd met gemeenten over de overdracht van meldingen aan het lokale veld		
<i>Verwachtingen</i>		
1.2.1	Veilig Thuis heeft eigen normen uitgewerkt over wanneer meldingen direct na triage worden overgedragen.	V
1.2.2	In de samenwerkingsafspraken is vastgelegd dat het lokale veld voldoende is toegerust om hulp en/of ondersteuning te bieden aan het cliëntsysteem.	V

Onderbouwing

Ad 1.2 Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken vastgelegd met gemeenten over de overdracht van meldingen aan het lokale veld

Veilig Thuis Gelderland Midden beschikt over normen die aangeven wanneer meldingen direct na triage kunnen worden overgedragen. Veilig Thuis Gelderland Midden heeft samenwerkingsafspraken gemaakt met alle gemeenten binnen het werkgebied. In de samenwerkingsafspraken is vastgelegd dat de wijkteams voldoende zijn toegerust om hulp en/of ondersteuning te bieden aan het cliëntsysteem. Een aandachtspunt is dat in de praktijk meerdere wijkteams niet voldoende toegerust blijken om deze zaken op te pakken, wat een soepele overdracht van casussen belemmert.

Oordeel

Criterium 1.3 Veilig Thuis neemt verantwoordelijkheid voor veiligheid bij alle meldingen die na triage in behandeling blijven bij Veilig Thuis		
<i>Verwachtingen</i>		
1.3.1	Veilig Thuis draagt zorg voor het opstellen van een veiligheidsplan in alle meldingen waar sprake is van onveiligheid.	O
1.3.2	Veilig Thuis legt tenminste vast welke ondersteuning, hulp of behandeling wordt ingezet ten behoeve van de veiligheid.	V
1.3.3	Veilig Thuis legt tenminste vast wie toeziet op het naleven van de gemaakte afspraken.	V

Onderbouwing

Ad 1.3 Veilig Thuis neemt verantwoordelijkheid voor veiligheid bij alle meldingen die na triage in behandeling blijven bij Veilig Thuis

Veilig Thuis Gelderland Midden heeft een format voor een veiligheidsplan en afspraken in welke zaken een veiligheidsplan wordt opgesteld. De werkprocessen zijn in november 2016 beschreven en vastgesteld. Een verbeterpunt is dat het opstellen van een veiligheidsplan of het maken van veiligheidsafspraken niet consequent wordt toegepast. Dit komt deels door onvoldoende sturing op een eenduidige werkwijze en deels door een nog niet volledig geïmplementeerde werkwijze binnen de organisatie. Wel legt Veilig Thuis Gelderland Midden concreet vast welke ondersteuning, hulp of behandeling wordt ingezet ten behoeve van de veiligheid en wie toeziet op het naleven van de gemaakte afspraken.

Oordeel

Criterium 1.4 Veilig Thuis werkt samen met relevante ketenpartners		
<i>Verwachtingen</i>		
1.4.1	Veilig Thuis heeft contactpersonen aangesteld voor tenminste wijkteams en politie.	V
1.4.2	Veilig Thuis werkt aantoonbaar samen met ketenpartners op het gebied van ouderen, (licht)verstandelijk beperkte mensen, lichamelijk gehandicapten of anderszins kwetsbare mensen.	O
1.4.3	Veilig Thuis stelt de politie of de Raad voor de Kinderbescherming in kennis van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling indien het belang van de betrokkenen dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft.	V
1.4.4	Veilig Thuis kan een multidisciplinaire aanpak ++ (MDA++ ⁵) inzetten bij acuut, ernstig en langdurig geweld ⁶ .	

Onderbouwing

Ad 1.4 Veilig Thuis werkt samen met relevante ketenpartners

Veilig Thuis Gelderland Midden heeft contactpersonen aangesteld voor de wijkteams en de politie. Bij Veilig Thuis Gelderland Midden vindt wekelijks afstemmingsoverleg plaats met het OM en de politie. Veilig Thuis neemt deel aan overleggen binnen het Veiligheidshuis. In de regio Gelderland Midden is concreet vastgelegd wat de werkwijze van de jeugdbeschermingstafels is. Veilig Thuis Gelderland Midden kan een verzoek tot onderzoek (VTO) indienen bij de Raad voor de Kinderbescherming via de jeugdbeschermingstafel of rechtstreeks in geval van acuut gevaar. Een verbeterpunt is dat Veilig Thuis Gelderland Midden nog onvoldoende samenwerkt met ketenpartners op het gebied van ouderen, licht verstandelijk beperkte volwassenen en anderszins kwetsbare volwassenen. Onder de medewerkers van Veilig Thuis Gelderland Midden is bovendien behoefte aan deskundigheidsontwikkeling op deze gebieden. Het management en de medewerkers vinden dat training en scholing over volwassenenproblematiek in 2017 en 2018 noodzakelijk is.

MDA++

Een MDA++ werkwijze is nog niet beschikbaar in de regio Gelderland Midden. Veilig Thuis Gelderland Midden is betrokken bij de ontwikkeling van deze werkwijze in de regio.

Oordeel

Criterium 1.5 Veilig Thuis monitort meldingen		
<i>Verwachtingen</i>		
1.5.1	Veilig Thuis heeft afspraken vastgelegd over het monitoren van meldingen die direct worden overgedragen aan het lokale veld.	V
1.5.2	Veilig Thuis bepaalt aan de hand van de melding met wie en wanneer contacten in het kader van monitoring worden gelegd.	O
1.5.3	Veilig Thuis gaat bij de betrokken professionals en/of de betrokken gezinsleden na of de stappen die naar aanleiding van een melding in gang zijn gezet daadwerkelijk worden uitgevoerd.	O
1.5.4	Veilig Thuis gaat na of de stappen leiden tot het stoppen van het geweld en tot herstel van de veiligheid.	O

⁵ MDA++ is een intersectorale, multidisciplinaire, systeemgerichte, gecoördineerde en integrale aanpak vanuit één team.

⁶ Deze verwachting wordt in het toezicht Stap 2 alleen geïnventariseerd, niet beoordeeld.

Onderbouwing

Ad 1.5 Veilig Thuis monitort meldingen

Veilig Thuis Gelderland Midden heeft afspraken vastgelegd over het monitoren van meldingen die direct worden overgedragen aan het lokale veld. In het werkproces monitoring zijn deze afspraken uitgewerkt. Een eerste verbeterpunt is echter dat dit werkproces nog onvoldoende is geïmplementeerd en hier onvoldoende op wordt gestuurd. In afsluitbrieven wordt onvoldoende vastgelegd met wie en wanneer contacten in het kader van monitoring worden gelegd. Een tweede verbeterpunt het daadwerkelijk uitvoeren van de monitoring. Uit de geselecteerde dossiers is niet terug te zien dat de monitoring is uitgevoerd of een onderbouwing waarom de monitoring na onderzoek niet is ingezet.

Een derde verbeterpunt is dat medewerkers concreter moeten nagaan wat het effect is van de ingezette hulpverlening en of de veiligheid van alle gezinsleden is hersteld. De medewerkers moeten deze uitkomsten vastleggen in het dossier. Positief is dat Veilig Thuis Gelderland Midden vanaf 2017 budget krijgt voor monitoring om zich op deze taak verder te ontwikkelen.

2.2 Onderzoeken

De inspecties verwachten dat Veilig Thuis beoordeelt of er sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling, welke (onderliggende) problemen er zijn die (ook) moeten worden opgelost en welke maatregelen genomen moeten worden om te komen tot directe en duurzame veiligheid en herstel van de gevolgen van het geweld voor betrokkenen.

Oordeel

Criterium 2.1 Veilig Thuis voert onderzoek uit binnen de wettelijk beoogde termijnen⁷		
<i>Verwachtingen</i>		
2.1.1	Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen vijf dagen na ontvangst van de melding.	V
2.1.2	Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen vijf dagen en tien weken na ontvangst van de melding af.	V

Onderbouwing

Ad 2.1 Veilig Thuis voert onderzoek uit binnen de wettelijk beoogde termijnen

Veilig Thuis Gelderland Midden triageert alle meldingen binnen vijf dagen na binnenkomst. Na triage worden meldingen doorgezet naar de Backoffice, waar het onderzoek of het ondersteuningstraject snel van start gaat. Veilig Thuis Gelderland Midden had vanaf medio 2016 te kampen met oplopende wachtlijsten. Veilig Thuis Gelderland Midden heeft een aanvalsplan

⁷ Wachtlijsten bij Veilig Thuis geven grote risico's voor de veiligheid, daarom herhalen de inspecties criterium 2.1 uit het toetsingskader stap 1 voor toezicht naar Veilig Thuis 2015.

wachtlijst opgesteld en in 2016 extra budget ontvangen, waardoor Veilig Thuis Gelderland Midden in staat is om snel te starten met onderzoeken en deze binnen de wettelijke termijn af te ronden.

Oordeel

Criterium 2.2 Veilig Thuis stelt een plan van aanpak op voor de uitvoering van het onderzoek		
<i>Verwachtingen</i>		
2.2.1	Het plan van aanpak wordt intercollegiaal of multidisciplinair opgesteld.	V
2.2.2	Het plan van aanpak voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in het protocol van handelen.	V

Onderbouwing

Ad 2.2 Veilig Thuis stelt een plan van aanpak op voor de uitvoering van het onderzoek

Veilig Thuis Gelderland Midden stelt het plan van aanpak multidisciplinair op na de triage. Het plan van aanpak voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in het protocol van handelen.

Oordeel

Criterium 2.3 Veilig Thuis voert het onderzoek zorgvuldig uit		
<i>Verwachtingen</i>		
2.3.1	Veilig Thuis voert (een of meer) individuele gesprekken met alle direct betrokkenen bij het huiselijk geweld, de (kinder)mishandeling of de ouderenmishandeling ⁸ .	V
2.3.2	Kinderen worden altijd gezien en gesproken door Veilig Thuis, gesproken in ieder geval wanneer zij zes jaar of ouder zijn ⁹ .	O
2.3.3	Veilig Thuis vraagt waar nodig informatie op bij het professionele netwerk van de leden van het gezin of het huishouden.	V
2.3.4	Veilig Thuis betreft waar mogelijk het informele netwerk van de direct betrokkenen ¹⁰ bij het huiselijk geweld, de (kinder)mishandeling of de ouderenmishandeling.	V

Onderbouwing

Ad 2.3 Veilig Thuis voert het onderzoek zorgvuldig uit

Veilig Thuis Gelderland Midden voert altijd een of meer gesprekken met alle betrokkenen. Een verbeterpunt is dat medewerkers niet altijd alle kinderen uit een gezin zien en (vanaf zes jaar) met hen spreken. Hoewel in het werkproces is vastgelegd dat het spreken met kinderen vanaf zes jaar uitgangspunt is, bepalen medewerkers in de praktijk zelf of zij dit nodig vinden. Het afwijken van het uitgangspunt wordt niet in multidisciplinair overleg besloten en niet inhoudelijk onderbouwd in het dossier. Aandachtspunt is bovendien het betrekken van oudere kinderen bij het maken van een veiligheidsplan of veiligheidsafspraken.

Veilig Thuis Gelderland Midden vraagt uitgebreide informatie op bij professionals die betrokken zijn bij een gezin of huishouden. Waar mogelijk wordt ook het informele netwerk betrokken.

⁸ Hiervan kan worden afgeweken, mits zorgvuldig besloten en inhoudelijk goed onderbouwd.

⁹ Hiervan kan worden afgeweken, mits zorgvuldig besloten en inhoudelijk goed onderbouwd.

¹⁰ Onder informeel netwerk wordt verstaan familie, vrienden, burens en kennissen.

Oordeel

Criterium 2.4 Veilig Thuis beoordeelt of daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling		
<i>Verwachtingen</i>		
2.4.1	Veilig Thuis vormt een oordeel over de vraag of sprake is van enige vorm van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling in een intercollegiaal of multidisciplinair overleg.	V
2.4.2	Veilig Thuis legt de uitkomst van het onderzoek vast.	V
2.4.3	Indien het vermoeden van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling bevestigd is besluit Veilig Thuis tot het inzetten van een vervolgtraject.	V

Onderbouwing

Ad 2.4 Veilig Thuis beoordeelt of daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling

Veilig Thuis Gelderland Midden rondt ieder onderzoek af met een intercollegiaal of multidisciplinair overleg. De uitkomst van het onderzoek wordt vastgelegd in het dossier en in ieder geval in een afsluitbrief aan de cliënten. Veilig Thuis Gelderland Midden draagt zorg voor het inzetten van het benodigde vervolgtraject. Aandachtspunt voor de gemeenten hierbij is dat in de regio Gelderland Midden de wijkteams niet allemaal toegerust zijn op casuïstiek die complexer is of een minder vrijblijvende en outreachende benadering nodig hebben. Hierdoor vraagt het inzetten van een passend vervolgtraject veel tijd, coaching en inspanning van medewerkers van Veilig Thuis Gelderland Midden en kan niet altijd het meest optimale vervolgtraject ingezet worden.

2.3 Cliëntenpositie

De inspecties verwachten dat alle leden van gezinnen en huishoudens voldoende mogelijkheden krijgen om voor hun individuele en gemeenschappelijke belangen op te komen.

Oordeel

Criterium 3.1 Veilig Thuis geeft alle leden van gezinnen en huishoudens de mogelijkheid om voor hun individuele belangen op te komen		
<i>Verwachtingen</i>		
3.1.1	Veilig Thuis onderneemt actie indien leden van gezinnen of huishoudens aangeven ontevreden te zijn over het handelen van Veilig Thuis.	V
3.1.2	Personen die bij een melding aan Veilig Thuis betrokken zijn kunnen gebruikmaken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.	V
3.1.3	Alle leden van gezinnen en huishoudens kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.	V

Onderbouwing

Ad 3.1 Veilig Thuis geeft alle leden van gezinnen en huishoudens de mogelijkheid om voor hun individuele belangen op te komen

Medewerkers van Veilig Thuis Gelderland Midden bespreken eventuele onvrede met cliënten. Zij bieden cliënten desgewenst de mogelijkheid om een gesprek aan te gaan met de teamleider. Ook wijzen medewerkers cliënten op de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de onafhankelijke

klachtencommissie. Alle cliënten krijgen bij de start van de bemoeienis van Veilig Thuis Gelderland Midden een brief met daarin ook informatie over de vertrouwenspersoon en de klachtenprocedure. Een aandachtspunt is dat Veilig Thuis Gelderland Midden geen vertrouwenspersoon beschikbaar stelt voor melders en informanten.

2.4 Organisatie

De inspecties verwachten dat Veilig Thuis voorziet in de voorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.

Oordeel

Criterium 4.1 Veilig Thuis is gestart met systematisch kwaliteitsmanagement	
<i>Verwachtingen</i>	
4.1.1 Veilig Thuis heeft een keuze gemaakt voor een kwaliteitsmanagementsysteem.	V
4.1.2 Veilig Thuis is gestart met de invulling van het kwaliteitsmanagementsysteem.	O
4.1.3 Veilig Thuis heeft een tijdpad tot het behalen van het certificaat.	O

Onderbouwing

Ad 4.1 Veilig Thuis is gestart met systematisch kwaliteitsmanagement

Veilig Thuis Gelderland Midden heeft na een inventarisatie bij het Netwerk Veilig Thuis gekozen voor het kwaliteitsmanagementsysteem ISO norm 9001 versie 2015. Veilig Thuis Gelderland Midden zal vanaf 1 april 2017 onderdeel worden van VGGM. Om die reden zullen zij pas dan invulling geven aan en een tijdpad opstellen voor verdere implementatie van het kwaliteitsmanagementsysteem en het behalen van het certificaat. Dit zijn verbeterpunten.

2.5 Ouderenmishandeling

Veilig Thuis Gelderland Midden werkt niet met aandachtsfunctionarissen ouderenmishandeling. Wel hebben twee medewerkers expertise opgebouwd op het gebied van ouderenmishandeling, vanwege eerdere werkervaring en betrokkenheid bij casuïstiek over ouderenmishandeling. Zij worden benaderd bij vragen. Deze medewerkers verlaten binnenkort de organisatie. Dan is er niemand meer beschikbaar met expertise op het gebied van ouderenmishandeling. Medewerkers kregen vanuit de organisatie geen specifieke scholing over ouderenmishandeling. Alleen de twee medewerkers met expertise volgden enkele trainingen over het thema. Medewerkers bouwen tot nu toe vooral kennis op over ouderenmishandeling met de casuïstiek die ze behandelen. Er vindt dan veel intercollegiaal overleg plaats. Ouderenmishandeling is geen specifiek bespreekpunt in het inwerkprogramma.

Veilig Thuis Gelderland Midden heeft geen instrumenten en protocollen specifiek gericht op het thema ouderenmishandeling. Ouderenmishandeling en ontspoorde zorg zijn wel een apart kopje in het registratiesysteem. Het is echter nog niet goed mogelijk de juiste cijfers uit het systeem te krijgen. Het ging in 2016 om naar schatting enkele meldingen en adviezen per maand. Ook werden een beperkt aantal zaken in onderzoek genomen. De Leidraad Veilige zorgelatie is niet bekend in de organisatie.

Veilig Thuis Gelderland Midden neemt in de regio West/Veluwe – Vallei deel aan het project vanuit VWS over de aanpak van financiële uitbuiting van ouderen. Vanuit dit project vindt er halfjaarlijks een regionaal casuïstiekoverleg plaats waaraan Veilig Thuis Gelderland Midden deelneemt. Veilig Thuis Gelderland Midden heeft geen sociale kaart specifiek gericht op ouderenmishandeling. Met uitzondering van de regio West/Veluwe-Vallei is er geen specifieke samenwerking met ketenpartners in de regio Gelderland Midden op het gebied van ouderenmishandeling. Casuïstiek wordt individueel en op maat besproken. Bij casuïstiek rondom ouderenmishandeling is de huisarts vaak de belangrijkste partij. Veilig Thuis Gelderland Midden neemt deel aan het Landelijk Platform Bestrijding Ouderenmishandeling.

Veilig Thuis Gelderland Midden krijgt vanaf 1 april 2017 een eigen website. Hiermee hoopt zij ook de naamsbekendheid bij professionals en burgers in de regio te vergroten als het gaat om de aanpak van ouderenmishandeling. Burgers kennen Veilig Thuis als meldpunt voor ouderenmishandeling vooral vanuit de landelijke campagnes. Deze campagnes zorgen meestal direct voor een toename van het aantal meldingen en adviesvragen.

3 Eindoordeel en vervolg

De inspecties concluderen dat de kwaliteit van Veilig Thuis Midden matig is.

Veilig Thuis Gelderland Midden voldoet aan 22 van de 30 verwachtingen uit het toetsingskader.

Veilig Thuis Gelderland Midden moet concrete verbetermaatregelen treffen die ertoe leiden dat voldaan wordt aan alle verwachtingen. De inspecties zijn op 7 april 2017 geïnformeerd over deze verbetermaatregelen en de termijnen waarbinnen Veilig Thuis Gelderland Midden de maatregelen doorvoert.

De inspecties verwachten dat Veilig Thuis Gelderland Midden er binnen een half jaar in kan slagen om het oordeel voldoende te behalen. De inspecties gaan binnen zes maanden na het verschijnen van dit rapport na of de kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Midden inmiddels als voldoende beoordeeld kan worden. De inspecties doen dit door het toetsen van een interne audit die Veilig Thuis Gelderland Midden moet uitvoeren en waarvan de inspecties de resultaten uiterlijk 1 september 2017 willen ontvangen. Afhankelijk van de kwaliteit en de uitkomsten van deze audit zullen de inspecties een (beperkte) hertoets uitvoeren en/of de kwaliteit als voldoende beoordelen en het oordeel publiceren op hun websites.

De inspecties hebben geconstateerd dat Veilig Thuis Gelderland Midden weinig aandacht heeft voor het onderwerp ouderenmishandeling. Ontwikkelpunten zijn het opbouwen van expertise binnen de organisatie, scholing van medewerkers en de beschikbaarheid van aandachtfunctionarissen. Ook is aandacht nodig voor het opbouwen van een netwerk in de regio, de beschikbaarheid van een sociale kaart specifiek voor ouderenmishandeling en bekendheid met de Leidraad Veilige zorgrelatie. Daarnaast is het belangrijk dat Veilig Thuis Gelderland Midden zich meer profileert als organisatie voor burgers en professionals op het gebied van ouderenmishandeling. Een sterk punt van Veilig Thuis Gelderland Midden is de deelname aan een regionaal casuïstiekoverleg over financiële uitbuiting.

Bijlage 1 – Toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2

Toetsingskader Stap 2 voor toezicht naar Veilig Thuis

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg toetsen de kwaliteit van de 26 vestigingen van Veilig Thuis aan de hand van de onderstaande criteria op het gebied van Inzetten Vervolgtrajecten en Onderzoek. De verwachtingen zijn gebaseerd op wettelijke eisen, veldnormen¹¹ en professionele standaarden uit het protocol van handelen¹². Daarnaast toetsen de inspecties een aantal wettelijke eisen aan de hand van criteria van de thema's Cliëntenpositie en Organisatie uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd.

1. INZETTEN VERVOLGTRAJECTEN

Veilig Thuis zet vervolgtrajecten in met als doel het bewerkstelligen van duurzame veiligheid en herstel van de gevolgen van huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.

1.1 Veilig Thuis zet vervolgtrajecten in binnen de wettelijk beoogde termijnen.

Verwachtingen

1.1.1 *Veilig Thuis draagt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vijf dagen en tien weken na ontvangst van de melding¹³ zorg voor het inzetten van een vervolgtraject.*

1.2 Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken vastgelegd met gemeenten over de overdracht van meldingen aan het lokale veld.

Verwachtingen

1.2.1 *Veilig Thuis heeft eigen normen uitgewerkt over wanneer meldingen direct na triage worden overgedragen.*

1.2.2 *In de samenwerkingsafspraken is vastgelegd dat het lokale veld voldoende is toegerust om hulp en/of ondersteuning te bieden aan het cliëntsysteem.*

1.3 Veilig Thuis neemt verantwoordelijkheid voor veiligheid bij alle meldingen die na triage in behandeling blijven bij Veilig Thuis.

Verwachtingen

1.3.1 *Veilig Thuis draagt zorg voor het opstellen van een veiligheidsplan in alle meldingen waar sprake is van onveiligheid.*

1.3.2 *Veilig Thuis legt tenminste vast welke ondersteuning, hulp of behandeling wordt ingezet ten behoeve van de veiligheid.*

1.3.3 *Veilig Thuis legt tenminste vast wie toeziet op het naleven van de gemaakte afspraken.*

¹¹ De Veilig Thuis organisaties stellen gezamenlijk veldnormen op, waaronder het kwaliteitskader Veilig Thuis, onderdeel: zicht op veiligheid. In het toetsingskader Stap 2 sluiten de inspecties aan bij deze veldnormen.

¹² VNG-Model Handelingsprotocol voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Veilig Thuis, VNG ondersteuningsprogramma Veilig Thuis / AMHK, november 2014

¹³ Veilig Thuis geeft advies, biedt ondersteuning of neemt een melding aan. De inspecties definiëren een zaak als zijnde een melding, indien de Veilig Thuis organisatie deze als zodanig registreert.

1.4 Veilig Thuis werkt samen met relevante ketenpartners.

Verwachtingen

- 1.4.1 *Veilig Thuis heeft contactpersonen¹⁴ aangesteld voor tenminste wijkteams¹⁵ en politie.*
- 1.4.2 *Veilig Thuis werkt aantoonbaar samen met ketenpartners op het gebied van ouderen, (licht)verstandelijk beperkte mensen, lichamelijk gehandicapten of anderszins kwetsbare mensen.*
- 1.4.3 *Veilig Thuis stelt de politie of de Raad voor de Kinderbescherming in kennis van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling indien het belang van de betrokkenen dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft.*
- 1.4.4 *Veilig Thuis kan een multidisciplinaire aanpak ++ (MDA++¹⁶) inzetten bij acuut, ernstig en langdurig geweld¹⁷.*

1.5 Veilig Thuis monitort meldingen.

Verwachtingen

- 1.5.1 *Veilig Thuis heeft afspraken vastgelegd over het monitoren van meldingen die direct worden overgedragen aan het lokale veld.*
- 1.5.2 *Veilig Thuis bepaalt aan de hand van de melding met wie en wanneer contacten in het kader van monitoring worden gelegd.*
- 1.5.3 *Veilig Thuis gaat bij de betrokken professionals en/of de betrokken gezinsleden na of de stappen die naar aanleiding van een melding in gang zijn gezet daadwerkelijk worden uitgevoerd.*
- 1.5.4 *Veilig Thuis gaat na of de stappen leiden tot het stoppen van het geweld en tot herstel van de veiligheid.*

2. ONDERZOEKEN

Veilig Thuis beoordeelt of er sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling, welke (onderliggende) problemen er zijn die (ook) moeten worden opgelost en welke maatregelen genomen moeten worden om te komen tot directe en duurzame veiligheid en herstel van de gevolgen van het geweld voor betrokkenen.

2.1 Veilig Thuis voert onderzoek uit binnen de wettelijk beoogde termijnen¹⁸

Verwachtingen

- 2.1.1 *Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen vijf dagen na ontvangst van de melding.*
- 2.1.2 *Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen vijf dagen en tien weken na ontvangst van de melding af.*

¹⁴ Of een alternatief dat net zo goed werkt.

¹⁵ Sociale wijkteams hebben per gemeente verschillende benamingen en verschijningsvormen, zoals buurtteam, gebiedsteam, jeugdteam en wijkteam.

¹⁶ MDA++ is een intersectorale, multidisciplinaire, systeemgerichte, gecoördineerde en integrale aanpak vanuit één team.

¹⁷ Deze verwachting wordt in het toezicht Stap 2 alleen geïnventariseerd, niet beoordeeld.

¹⁸ Wachtlijsten bij Veilig Thuis geven grote risico voor de veiligheid, daarom herhalen de inspecties criterium 2.1 uit het toetsingskader Stap 1 voor toezicht naar Veilig Thuis 2015.

2.2 Veilig Thuis stelt een plan van aanpak op voor de uitvoering van het onderzoek.

Verwachtingen

2.2.1 *Het plan van aanpak wordt intercollegiaal of multidisciplinair opgesteld.*

2.2.2 *Het plan van aanpak voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in het protocol van handelen.*

2.3 Veilig Thuis voert het onderzoek zorgvuldig uit.

Verwachtingen

2.3.1 *Veilig Thuis voert (een of meer) individuele gesprekken met alle direct betrokkenen bij het huiselijk geweld, de (kinder)mishandeling of de ouderenmishandeling¹⁹.*

2.3.2 *Kinderen worden altijd gezien en gesproken door Veilig Thuis, gesproken in ieder geval wanneer zij zes jaar of ouder zijn²⁰.*

2.3.3 *Veilig Thuis vraagt waar nodig informatie op bij het professionele netwerk van de leden van het gezin of het huishouden.*

2.3.4 *Veilig Thuis betreft waar mogelijk het informele netwerk van de direct betrokkenen²¹ bij het huiselijk geweld, de (kinder)mishandeling of de ouderenmishandeling.*

2.4 Veilig Thuis beoordeelt of daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling.

Verwachtingen

2.4.1 *Veilig Thuis vormt een oordeel over de vraag of sprake is van enige vorm van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling in een intercollegiaal of multidisciplinair overleg.*

2.4.2 *Veilig Thuis legt de uitkomst van het onderzoek vast.*

2.4.3 *Indien het vermoeden van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling bevestigd is besluit Veilig Thuis tot het inzetten van een vervolgtraject.*

3. CLIËNTENPOSITIE

Alle leden van gezinnen en huishoudens krijgen voldoende mogelijkheden om voor hun individuele en gemeenschappelijke belangen op te komen.

3.1 Veilig Thuis geeft alle leden van gezinnen en huishoudens de mogelijkheid om voor hun individuele belangen op te komen.

Verwachtingen

3.1.1 *Veilig Thuis onderneemt actie indien leden van gezinnen of huishoudens aangeven ontevreden te zijn over het handelen van Veilig Thuis.*

3.1.2 *Personen die bij een melding aan Veilig Thuis betrokken zijn kunnen gebruikmaken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.*

3.1.3 *Alle leden van gezinnen en huishoudens kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.*

¹⁹ Hiervan kan worden afgeweken, mits zorgvuldig besloten en inhoudelijk goed onderbouwd.

²⁰ Hiervan kan worden afgeweken, mits zorgvuldig besloten en inhoudelijk goed onderbouwd.

²¹ Onder informeel netwerk wordt verstaan familie, vrienden, burens en kennissen.

4. ORGANISATIE

Veilig Thuis voorziet in de voorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.

4.1 Veilig Thuis is gestart met systematisch kwaliteitsmanagement.

Verwachtingen

4.1.1 *Veilig Thuis heeft een keuze gemaakt voor een kwaliteitsmanagementsysteem.*

4.1.2 *Veilig Thuis is gestart met de invulling van het kwaliteitsmanagementsysteem.*

4.1.3 *Veilig Thuis heeft een tijdpad tot het behalen van het certificaat.*

Bijlage 2 – Beslisregels

Het toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2 bestaat uit dertig verwachtingen die gescoord worden. Eén verwachting (1.4.4) wordt alleen geïnterpreteerd.

Drie van de dertig verwachtingen (1.1.1, 2.1.1, en 2.1.2) hebben betrekking op de (wettelijke) termijnen ten aanzien van de triage en de start van een onderzoek, het uitvoeren van onderzoeken en het inzetten van vervolgtrajecten.

Wachtlijsten bij Veilig Thuis geven grote risico's op het gebied van veiligheid, waardoor de inspecties de kwaliteit van een Veilig Thuis organisatie in het geval van een wachtlijst voor het uitvoeren van triage of het starten van onderzoek (2.1.1) niet als voldoende beoordelen. De score is in dat geval maximaal matig.

De verwachtingen die betrekking hebben op het tijdig inzetten van vervolgtrajecten (1.1.1) en het tijdig afronden van onderzoeken (2.1.2) tellen extra zwaar (2 punten), omdat het voor de veiligheid van gezinnen en huishoudens van groot belang is dat Veilig Thuis snel handelt.

De overige verwachtingen uit het toetsingskader wegen even zwaar (1 punt). Al deze verwachtingen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van Veilig Thuis. Uitgangspunt is dat de Veilig Thuis organisaties op termijn aan alle verwachtingen voldoen.

Beslisregel 1:

- Als een Veilig Thuis organisatie onvoldoende scoort op 2.1.1 (de verwachting dat zij de triage uitvoert en het onderzoek start binnen vijf dagen na ontvangst van de melding), dan is het eindoordeel maximaal *matig*.

Beslisregel 2:

- Als de verwachtingen 1.1.1 en 2.1.2 onvoldoende scoren (de verwachtingen dat vervolgtrajecten tijdig worden ingezet en onderzoeken tijdig worden afgerond) dan tellen deze verwachtingen dubbel negatief (aftrek – 2 punten per onvoldoende verwachting).

Beslisregel 3:

- De overige verwachtingen tellen ieder één maal negatief (aftrek -1 punt per onvoldoende verwachting).

Beslisregel 4:

- Als verwachting (2.1.1) voldoende scoort en Veilig Thuis daarnaast maximaal 7 aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *voldoende*.

Beslisregel 5:

- Als verwachting (2.1.1) voldoende scoort en Veilig Thuis daarnaast minimaal 8 en maximaal 11 aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *matig*.

Beslisregel 6:

- Als verwachting (2.1.1) voldoende scoort en Veilig Thuis daarnaast 12 of meer aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *onvoldoende*.

Beslisregel 7:

- Als verwachting (2.1.1) onvoldoende scoort, omdat sprake is van een wachtlijst en Veilig Thuis daarnaast maximaal 7 aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *matig*.

Beslisregel 8:

- Als verwachting (2.1.1) onvoldoende scoort, omdat sprake is van een wachtlijst en Veilig Thuis daarnaast 8 of meer aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *onvoldoende*.

Bijlage 3 – Verantwoording

Het toezicht is uitgevoerd bij Veilig Thuis Gelderland Midden. Het toezicht bestond uit de volgende onderdelen:

1. het door middel van een vragenlijst opvragen van relevante informatie en beleidsdocumenten over de Veilig Thuis organisatie;
2. interview met het management ondermeer aan de hand van relevante beleidsdocumenten;
3. twee interviews met in totaal vier uitvoerend medewerkers;
4. een interview met twee aandachtsfunctionarissen ouderenmishandeling;
5. interview met een vertrouwensarts, een gedragswetenschapper en een werkbegeleider;
6. zeven korte onaangekondigde interviews met willekeurig geselecteerde medewerkers over onderwerpen als werkomstandigheden, knelpunten in de organisatie en ouderenmishandeling;
7. dossieronderzoek.

Inspectie Jeugdzorg

Postbus 483

3500 AL Utrecht

088-3700230

www.inspectiejeugdzorg.nl

**Inspectie voor de
Gezondheidszorg**

Postbus 2680

3500 GR Utrecht

088 - 1205000

www.igz.nl



Inspectie Jeugdzorg
Inspectie voor de Gezondheidszorg
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

De kwaliteit van Veilig Thuis

Stap 2

Landelijk beeld



Utrecht, april 2017

De kwaliteit van Veilig Thuis

Stap 2

Landelijk beeld

Samenvatting

Aanleiding

Sinds 1 januari 2015 functioneren in Nederland 26 regionale Veilig Thuis organisaties. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis speelt als expertisecentrum een cruciale rol in de zorg voor een veilige omgeving voor kinderen en voor kwetsbare volwassenen en ouderen in afhankelijkheidsrelaties. Een goed functionerende en stabiele Veilig Thuis organisatie is een essentieel onderdeel binnen de zorgketen in gemeenten.

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna: de inspecties) onderzoeken de kwaliteit van Veilig Thuis stapsgewijs, omdat de Veilig Thuis organisaties nog in ontwikkeling zijn. In de tweede helft van 2015 hebben de inspecties stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 Veilig Thuis organisaties. Dit toezicht richtte zich op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. In januari 2017 zijn de inspecties gestart met stap 2 van het toezicht bij 24 Veilig Thuis organisaties. Bij de twee organisaties die naar aanleiding van het toezicht stap 1 onder verscherpt toezicht zijn gesteld, wordt stap 2 in de zomer van 2017 uitgevoerd. Het toezicht stap 2 richtte zich op de kwaliteit van het doen van onderzoek en het inzetten van vervolgtrajecten door Veilig Thuis.

Ontwikkeling

De inspecties constateerden tijdens het toezicht stap 2 dat de Veilig Thuis organisaties een enorme groei en ontwikkeling hebben doorgemaakt. Alle Veilig Thuis organisaties, ook de organisaties die matig of onvoldoende uit het toezicht komen, hebben grote stappen vooruit gezet in vergelijking met het toezicht stap 1 en werken hard aan verdere verbetering van de kwaliteit. Nieuwe werkwijzen zijn geïmplementeerd, de deskundigheid van medewerkers is vergroot en de Veilig Thuis organisaties investeerden fors in de samenwerking met ketenpartners en het lokale veld. De gemeenten nemen hun verantwoordelijkheid en faciliteren de Veilig Thuis organisaties meer en beter. Hierdoor kunnen de Veilig Thuis organisaties hun werkzaamheden steeds beter uitvoeren en daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan het vergroten van veiligheid en aan herstel van de gevolgen van huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.

Wat gaat goed?

De inspecties constateerden dat de Veilig Thuis organisaties voldoende tot goed zijn toegerust om meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling te beoordelen, deze meldingen zorgvuldig en waar nodig multidisciplinair te onderzoeken en een benodigd vervolgtraject in te (laten) zetten. Medewerkers van Veilig Thuis spreken bij een onderzoek met alle betrokkenen, ook vrijwel altijd met de kinderen. De Veilig Thuis organisaties hebben samenwerkingsafspraken vastgelegd met het lokale veld en werken samen met relevante ketenpartners, waaronder de politie. Verder hebben alle Veilig Thuis organisaties voldoende oog voor de cliëntenpositie. Zij bieden aan alle cliënten de

mogelijkheid tot ondersteuning door een vertrouwenspersoon en beschikken over een laagdrempelige klachtenprocedure. Tot slot zijn vrijwel alle Veilig Thuis organisaties actief bezig met de implementatie van een kwaliteitsmanagementsysteem.

Wat kan beter?

Verbetering is bij veel Veilig Thuis organisaties nodig of mogelijk op het gebied van het maken en vastleggen van veiligheidsplannen of veiligheidsafspraken. Indien sprake is van acute onveiligheid treden alle Veilig Thuis organisaties actief op, maar een deel van de organisaties legt mondeling gemaakte veiligheidsafspraken niet navolgbaar vast. Daarnaast moeten vrijwel alle Veilig Thuis organisaties hun werkwijze voor het uitvoeren van de zogenaamde monitorfunctie verbeteren. Een kwetsbaar punt voor alle Veilig Thuis organisaties blijft verder de mate waarin zij beschikken over voldoende capaciteit om alle meldingen binnen de wettelijke termijnen af te handelen. De afgelopen twee jaar is het aantal meldingen bij alle Veilig Thuis organisaties gegroeid en bovendien fluctueert de instroom van meldingen sterk. Ten tijde van het toezicht stap 2 had driekwart van de Veilig Thuis organisaties geen wachtlijst. Zes Veilig Thuis organisaties hadden een wachtlijst voor triage of onderzoek. Vrijwel alle Veilig Thuis organisaties overschreden echter de doorlooptijd van tien weken voor onderzoeken.

Eindoordeel

De inspecties zien dat alle Veilig Thuis organisaties zich positief ontwikkelen. De Veilig Thuis organisaties zijn voldoende tot goed toegerust voor hun werk. Medewerkers van Veilig Thuis spreken bij een onderzoek met alle betrokkenen, ook vrijwel altijd met de kinderen en hebben voldoende oog voor de cliëntenpositie. Samenwerkingsafspraken met het lokale veld en relevante ketenpartners zijn vastgelegd. Vrijwel alle Veilig Thuis organisaties zijn actief bezig met de implementatie van een kwaliteitsmanagementsysteem.

De inspecties verwachten aandacht voor het doorlopend sturen op verminderen en voorkomen van wachtlijsten, het verminderen van de doorlooptijd van onderzoek, het maken en vastleggen van veiligheidsplannen of veiligheidsafspraken en het invullen van de monitorfunctie.

Bij twaalf Veilig Thuis organisaties is stap 2 voldoende en bij tien Veilig Thuis organisaties matig. De kwaliteit van twee Veilig Thuis organisaties is onvoldoende. Vier Veilig Thuis organisaties scoren matig, omdat zij een wachtlijst hebben voor triage of onderzoek. Zes andere Veilig Thuis organisaties scoren matig, omdat zij niet voldoen aan zeven tot tien verwachtingen uit het toetsingskader. De twee Veilig Thuis organisaties die onvoldoende scoren hebben een wachtlijst voor onderzoek en scoren op negen verwachtingen onvoldoende.

De inspecties verwachten dat de geconstateerde positieve ontwikkeling zich bij alle Veilig Thuis organisaties zal voortzetten, zodat alle Veilig Thuis organisaties er binnen een half jaar in kunnen slagen om het oordeel voldoende te behalen. De inspecties gaan binnen zes maanden na het verschijnen van dit rapport na of de kwaliteit inmiddels als voldoende beoordeeld kan worden. Bij de tien Veilig Thuis organisaties die nu nog matig scoren volgen de inspecties de voortgang van de verbetermaatregelen aan de hand van de verbeterplannen die Veilig Thuis organisaties opstellen

en uitvoeren. Bij de twee Veilig Thuis organisaties die bij stap 2 een onvoldoende scoren voeren de inspecties een hertoets uit. De inspecties publiceren de herbeoordeling op hun websites.

Aandachtspunten voor gemeenten

Nog niet alle Veilig Thuis organisaties beschikken inmiddels structureel over voldoende mensen en middelen om hun capaciteit op orde te houden. Daarnaast ligt het gezien de prevalentie van geweld in afhankelijkheid en de toenemende maatschappelijke aandacht hiervoor in de lijn der verwachtingen dat in de komende jaren het aantal meldingen nog verder zal stijgen, zowel op het gebied van kindermishandeling, huiselijk geweld als ouderenmishandeling. Ook voor het professioneel en effectief uitvoeren van de monitorfunctie is het noodzakelijk dat de Veilig Thuis organisaties over voldoende capaciteit beschikken. De inspecties verwachten dat gemeenten actief en sturend optreden. Een belangrijke factor is daarbij ook het aansturen van de Veilig Thuis organisaties op de wettelijke eis om een kwaliteitsmanagementsysteem te hanteren. Tot slot benadrukken de inspecties het belang van een goede samenwerking tussen de Veilig Thuis organisaties en het lokale veld. Nog niet in alle gemeenten zijn de lokale teams in de praktijk voldoende toegerust om met complexe problematiek en veiligheidsrisico's om te gaan.

Ouderenmishandeling

In Nederland is ouderenmishandeling een nog relatief onderbelicht fenomeen, waar veelal een groot taboe op rust. In dit onderzoek inventariseerden de inspecties specifiek wat per Veilig Thuis organisatie de stand van zaken is op het gebied van ouderenmishandeling. Ouderenmishandeling is ook voor veel Veilig Thuis organisaties een onderwerp waarbij de kennis over signalering en aanpak nog volop in ontwikkeling is. De inspecties troffen daarnaast enthousiaste en betrokken professionals aan bij de Veilig Thuis organisaties, die zorgen voor inspirerende voorbeelden in de aanpak van ouderenmishandeling.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Oordeel en bevindingen	7
2.1 Totaal score	7
2.2 Wat gaat goed?	9
2.3 Wat moet beter?	17
2.4 Vervolg	21
3 Aandachtspunten voor gemeenten	22
4 Ouderenmishandeling	24
Bijlage 1 - Toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2	29
Bijlage 2 - Onderzoeksopzet	33

1 Inleiding

De Veilig Thuis organisaties

Sinds 1 januari 2015 functioneren in Nederland 26 regionale Veilig Thuis organisaties (in de wet aangeduid als AMHK: Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling). Hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en het bijbehorende uitvoeringsbesluit beschrijven de wettelijke taken van Veilig Thuis. Veilig Thuis speelt als expertisecentrum een cruciale rol in de zorg voor een veilige omgeving voor kinderen en kwetsbare volwassenen en ouderen in afhankelijkheidsrelaties. Een goed functionerende en stabiele Veilig Thuis organisatie is een essentieel onderdeel binnen de zorgketen in gemeenten.

Het toezicht door de inspecties

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna: de inspecties) richten hun toezicht risico-gestuurd in. Gezien de cruciale rol die Veilig Thuis heeft in het lokale veld en de risico's die samenhangen met het starten van een nieuwe organisatie hebben de inspecties besloten om in 2015 en de jaren daarna de Veilig Thuis organisaties nauw te volgen. De inspecties onderzoeken de kwaliteit van Veilig Thuis stapsgewijs, omdat de organisaties nog in ontwikkeling zijn.

In de tweede helft van 2015 hebben de inspecties stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 Veilig Thuis organisaties. Het toezicht stap 1 richtte zich op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Na afronding van het toezicht stap 1 hebben alle Veilig Thuis organisaties verbeterpunten doorgevoerd, waardoor zij inmiddels vrijwel geheel voldoen aan de basale kwaliteitseisen die bij stap 1 van het toezicht werden getoetst. Twee organisaties zijn na het stap 1 onderzoek onder verscherpt toezicht van de inspecties gesteld. Het lukte hen niet om tijdig de benodigde verbeteringen door te voeren. Inmiddels hebben de inspecties een hertoets naar stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij deze twee organisaties. Beide organisaties voldoen nu ook aan de verwachtingen van stap 1, zodat het verscherpt toezicht is opgeheven. Het toezicht stap 2 wordt bij deze twee Veilig Thuis organisaties eind juni respectievelijk begin juli 2017 uitgevoerd.

In januari 2017 zijn de inspecties gestart met stap 2 van het toezicht bij de overige 24 Veilig Thuis organisaties. Dit toezicht richtte zich op de kwaliteit van onderzoeken en het inzetten van vervolgtrajecten door Veilig Thuis. Hierbij focussen de inspecties op het handelen van Veilig Thuis om de directe veiligheid in een gezin of huishouden te herstellen. Hiernaast toetsten de inspecties verwachtingen op het gebied van de cliëntenpositie en het kwaliteitsmanagement. Deze rapportage geeft een overzicht van de resultaten van het toezicht stap 2. De inspecties publiceren de rapporten van de Veilig Thuis organisaties afzonderlijk op hun website.

Veilig Thuis en de gemeenten

De gemeenten hebben in de Wmo 2015 de opdracht gekregen tot het organiseren van Veilig Thuis en zijn daarmee in directe zin ook verantwoordelijk voor Veilig Thuis. Bij de start van Veilig Thuis in 2015 bestonden grote regionale verschillen in de aansturing vanuit de gemeenten en in de financiering van de 26 organisaties. Tijdens het toezicht stap 2 hebben de inspecties geconstateerd dat vrijwel overal de gemeenten hun verantwoordelijkheid voor Veilig Thuis hebben genomen en dat de meeste organisaties meer en beter gefaciliteerd zijn. Veel gemeenten zijn nauw betrokken bij de doorontwikkeling van Veilig Thuis en zetten zich in voor de verbetering van de kwaliteit in samenhang met de ontwikkeling van het lokale veld. Zichtbaar is dat door de Wmo 2015 en de transitie van de jeugdhulp het sociale domein overal in Nederland nog volop in beweging is en dat op veel plekken het afgelopen jaar vooruitgang is gerealiseerd.

Organisatiestructuur Veilig Thuis

Inmiddels hebben de gemeenten voor een groot deel van de Veilig Thuis organisaties de organisatiestructuur definitief bepaald. Een aantal organisaties is ondergebracht of aangehaakt bij een gecertificeerde instelling, een ander deel bij de GGD of in een andere gemeenschappelijke regeling. Ook is een aantal Veilig Thuis organisaties een zelfstandige stichting geworden. In sommige regio's is de organisatiestructuur van Veilig Thuis nog niet definitief. Dit geeft onzekerheid voor de medewerkers en bemoeilijkt de doorontwikkeling van deze organisaties.

Samenwerking en kwaliteit

De Veilig Thuis organisaties hebben zich verenigd in een landelijk Netwerk Veilig Thuis met als doel de kwaliteit te optimaliseren door gezamenlijk veldnormen te ontwikkelen en van elkaar te leren. Vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Veilig Thuis organisaties zelf is de afgelopen periode veel aandacht geweest voor kwaliteitsontwikkeling. De VNG heeft een protocol van handelen opgesteld voor de werkwijze van Veilig Thuis¹. Daarnaast voert de VNG het programma 'de basis op orde'² uit. Dit programma heeft als doel de Veilig Thuis organisaties te ondersteunen in het (door)ontwikkelen van hun kwaliteit. Het programma heeft het kwaliteitskader 'Zicht op Veiligheid'³ ontwikkeld, dat is vastgesteld door het Netwerk Veilig Thuis en is aangeboden aan de VNG Commissie Gezondheid en Welzijn. Hiermee heeft het kwaliteitskader de status van veldnorm gekregen.

Toetsingskader

De inspecties toetsen de kwaliteit van de Veilig Thuis organisaties aan de hand van het toetsingskader Veilig Thuis 2016, stap 2, dat is gebaseerd op wettelijke eisen, het protocol van handelen en veldnormen. De inspecties hebben het toetsingskader voor stap 2 opgesteld met inbreng van het landelijk netwerk Veilig Thuis, de VNG, het programma 'de basis op orde' en het ministerie van VWS. Het toetsingskader Veilig Thuis 2016, stap 2 is in juli 2016 vastgesteld en

¹ VNG-Model handelingsprotocol voor het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Veilig Thuis, VNG ondersteuningsprogramma Veilig Thuis / AMHK, november 2014

² Dhr. Sprokkereef heeft van de VNG, met financiering van VWS en VenJ, de opdracht gekregen gemeenten en Veilig Thuis organisaties te ondersteunen in de opgaven die er liggen om te komen tot duurzame effectieve Veilig Thuisorganisaties.

³ Kwaliteitskader Veilig Thuis, onderdeel: zicht op veiligheid, Utrecht 7 juli 2016.

openbaar gemaakt op de websites van de inspecties. Doel van het toezicht door de inspecties is om Veilig Thuis waar mogelijk te stimuleren om de kwaliteit te verbeteren. Maar ook om te signaleren en in te grijpen bij organisaties van Veilig Thuis waar door omstandigheden de ontwikkeling stagneert of achteruit gaat en de kwaliteit niet gegarandeerd kan worden.

Aandachtspunten bij het toezicht Stap 2

Wachtlijsten

Tijdens het toezicht stap 1 bleek een aanzienlijk deel van de Veilig Thuis organisaties te kampen met wachtlijsten voor het starten van de triage of het onderzoek. Wachtlijsten bij Veilig Thuis geven grote risico's op het gebied van veiligheid en zetten een rem op de doorontwikkeling van de kwaliteit. Om deze reden hebben de inspecties het voldoen aan de wettelijke termijnen opnieuw opgenomen in het toetsingskader stap 2 en de verwachtingen op dit gebied extra zwaar gewogen (zie de beslisregels in bijlage 2). Indien een Veilig Thuis organisatie een wachtlijst heeft voor triage of het starten van onderzoeken dan hebben de inspecties de kwaliteit van die organisatie niet als voldoende beoordeeld. Het eindoordeel is in deze gevallen matig of onvoldoende, afhankelijk van de score op de overige verwachtingen. De inspecties verwachten dat de Veilig Thuis organisaties en de verantwoordelijke gemeenten er alles aan doen om wachtlijsten te voorkomen en bestaande wachtlijsten op korte termijn weg te werken.

Ouderenmishandeling

In Nederland is ouderenmishandeling een nog relatief onderbelicht fenomeen, waar veelal een groot taboe op rust. Recente cijfers zijn niet beschikbaar, maar deskundigen schatten in dat jaarlijks zo'n 200.000 ouderen (naast ongeveer 120.000 kinderen) het slachtoffer zijn van mishandeling, financiële uitbuiting, verwaarlozing of seksueel misbruik. De taken van en eisen aan Veilig Thuis op het gebied van ouderenmishandeling zijn gelijk aan die bij huiselijk geweld en kindermishandeling. De verwachtingen uit het toetsingskader stap 2 zijn van toepassing op alle meldingen, zowel meldingen van kindermishandeling, als huiselijk geweld en ouderenmishandeling. Echter, voor veel Veilig Thuis organisaties is ouderenmishandeling een relatief nieuw aandachtsgebied. De mate waarin zij beschikken over expertise en zich actief en outreachend opstellen op het gebied van ouderenmishandeling verschilt per organisatie. Vandaar dat de inspecties in dit onderzoek specifiek hebben geïnventariseerd wat per Veilig Thuis organisatie de stand van zaken is op het gebied van ouderenmishandeling. De resultaten van deze inventarisatie en een aantal inspirerende praktijkvoorbeelden zijn opgenomen in hoofdstuk 4.

2 Oordeel en bevindingen

In dit hoofdstuk beschrijven de inspecties hun oordeel en bevindingen over de dertig getoetste verwachtingen van het toetsingskader stap 2. Gestart wordt met een overzicht van de totaal score. Daarna volgt een beschrijving van de criteria die goed gaan, gevolgd door criteria die beter kunnen.

2.1 Totaal score

De 24 Veilig Thuis organisaties zijn in de onderstaande tabel gerangschikt naar score op eindoordeel voldoende, matig en onvoldoende én op het aantal verwachtingen waar de Veilig Thuis organisatie aan voldoet. Bij een wachtlijst voor triage of voor onderzoek is de score maximaal matig (zie beslisregels in bijlage 2). Bij een gelijke score is gerangschikt op alfabetische volgorde.

Instellingen	Aantal verwachtingen met score voldoende	Aantal verwachtingen met score onvoldoende	Wachtlijst opgelost?
West-Brabant	28	2	Ja
Zuidoost-Brabant	28	2	Ja
Gooi en Vechtstreek	27	3	Ja
Groningen	27	3	Ja
Midden-Brabant	27	3	Ja
Utrecht	27	3	Ja
Friesland	26	4	Ja
Zeeland	26	4	Ja
Zuid-Holland Zuid	26	4	Ja
Flevoland	25	5	Ja
Haaglanden	25	5	Ja
Noord-Holland Noord	25	5	Ja
Brabant Noordoost	28	2	Nee
Noord- en Midden Limburg	25	5	Nee
Twente	24	6	Nee
Amsterdam-Amstelland	23	7	Nee
Kennemerland	23	7	Ja
Zaanstreek-Waterland	23	7	Ja
Gelderland-Midden	22	8	Ja
Noord- en Oost Gelderland	22	8	Ja
Zuid-Limburg	22	8	Ja
IJsselland	20	10	Ja
Hollands-Midden	21	9	Nee
Rotterdam-Rijnmond	21	9	Nee

Legenda

Voldoende
Matig
Onvoldoende

Overzicht score aantal verwachtingen

De 24 Veilig Thuis organisaties zijn in de onderstaande tabel eveneens gerangschikt op eindoordeel voldoende, matig en onvoldoende én op het aantal verwachtingen waar de Veilig Thuis organisatie aan voldoet. De nummering van de verwachtingen (kolommen) correspondeert met de nummering in het toetsingskader (zie bijlage 1).

Instelling Verwachting	1.1.1	1.2.1	1.2.2	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.4.1	1.4.2	1.4.3	1.5.1	1.5.2	1.5.3	1.5.4	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.4.1	2.4.2	2.4.3	3.1.1	3.1.2	3.1.3	4.1.1	4.1.2	4.1.3
West-Brabant																														
Zuidoost-Brabant																														
Gooi en Vechtstreek																														
Groningen																														
Midden-Brabant																														
Utrecht																														
Friesland																														
Zeeland																														
Zuid-Holland Zuid																														
Flevoland																														
Haaglanden																														
Noord-Holland Noord																														
Brabant Noordoost																														
Noord- en Midden Limburg																														
Twente																														
Amsterdam-Amstelland																														
Kennemerland																														
Zaanstreek-Waterland																														
Gelderland-Midden																														
Noord- en Oost Gelderland																														
Zuid-Limburg																														
IJsselland																														
Hollands-Midden																														
Rotterdam-Rijnmond																														

Eindoordeel

De inspecties concluderen dat de kwaliteit van twaalf Veilig Thuis organisaties voldoende is. Deze organisaties hebben geen wachtlijst voor triage of voor onderzoek en voldoen tenminste aan 25 van de 30 verwachtingen uit het toetsingskader.

Wanneer een Veilig Thuis organisatie een wachtlijst heeft, scoort deze nooit voldoende. Een score matig is dan het hoogst haalbare. De inspecties concluderen dat de kwaliteit van tien Veilig Thuis organisaties matig is. Vier organisaties scoren matig, omdat zij een wachtlijst hebben. Zes anderen scoren matig, omdat zij niet voldoen aan zeven tot tien verwachtingen uit het toetsingskader.

Wanneer een Veilig Thuis organisatie een wachtlijst heeft én aan minder dan 23 van de 30 verwachtingen voldoet dan scoort deze een onvoldoende. De inspecties concluderen dat de

kwaliteit van twee Veilig Thuis organisaties onvoldoende is. Zij hebben een wachtlijst voor onderzoek en scoren op negen verwachtingen onvoldoende.

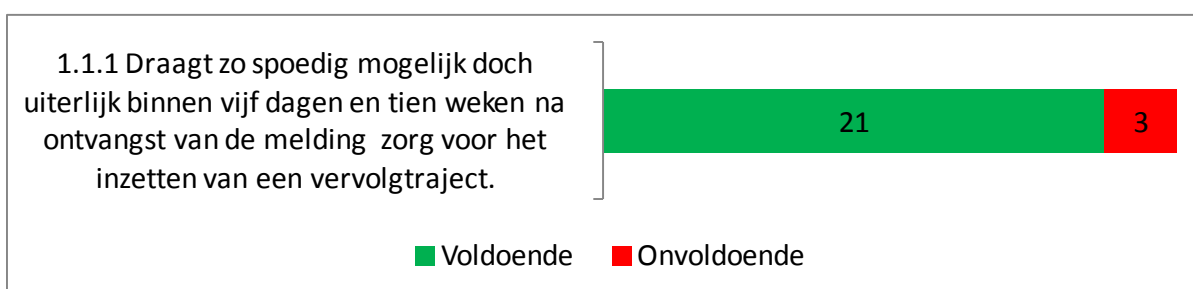
De inspecties constateerden tijdens het toezicht stap 2 dat alle Veilig Thuis organisaties in ontwikkeling zijn. Ook de organisaties die matig of onvoldoende uit het toezicht komen zijn op weg naar verdere verbetering van de kwaliteit.

2.2 Wat gaat goed?

In de hierna volgende paragraaf wordt schematisch per criterium weergegeven hoe de Veilig Thuis organisaties scoren op de getoetste verwachtingen.

Op acht van de elf criteria uit het toetsingskader scoren de Veilig Thuis organisaties overwegend positief. In onderstaande figuren wordt dit schematisch weergegeven.

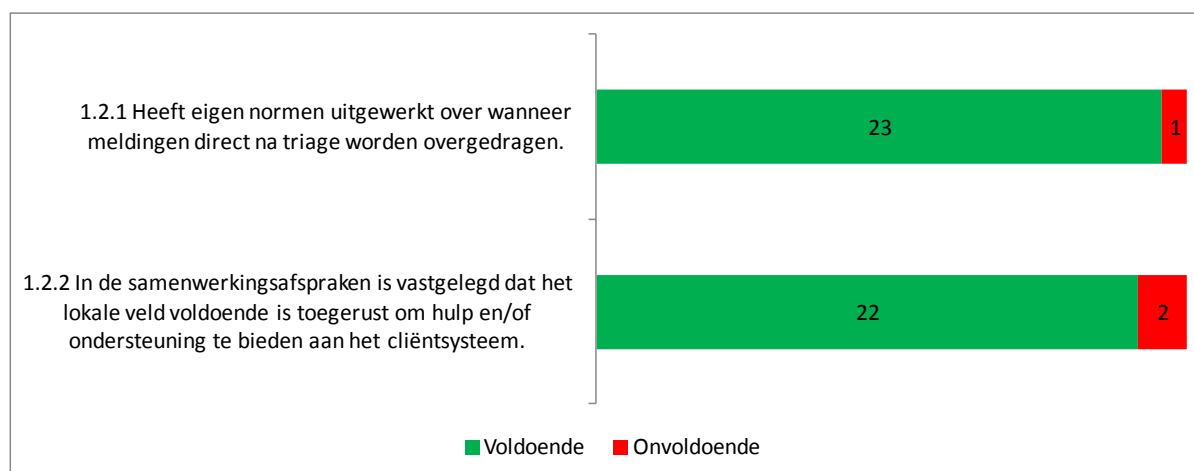
Criterium 1.1 Veilig Thuis zet vervolgtrajecten in binnen de wettelijk beoogde termijnen



Ad 1.1.1

Vrijwel alle Veilig Thuis organisaties (87,5%) zetten vervolgtrajecten in binnen de wettelijk beoogde termijnen. De werkwijze van de Veilig Thuis organisaties richt zich op het waar nodig zo spoedig mogelijk inzetten van adequate hulp. Een groot deel van de meldingen wordt direct na de triage of na een eerste contact met betrokkenen doorgezet naar het lokale veld of naar een al betrokken hulpverlener. Dit gebeurt over het algemeen binnen enkele dagen of weken.

Criterium 1.2 Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken vastgelegd met gemeenten over de overdracht van meldingen aan het lokale veld

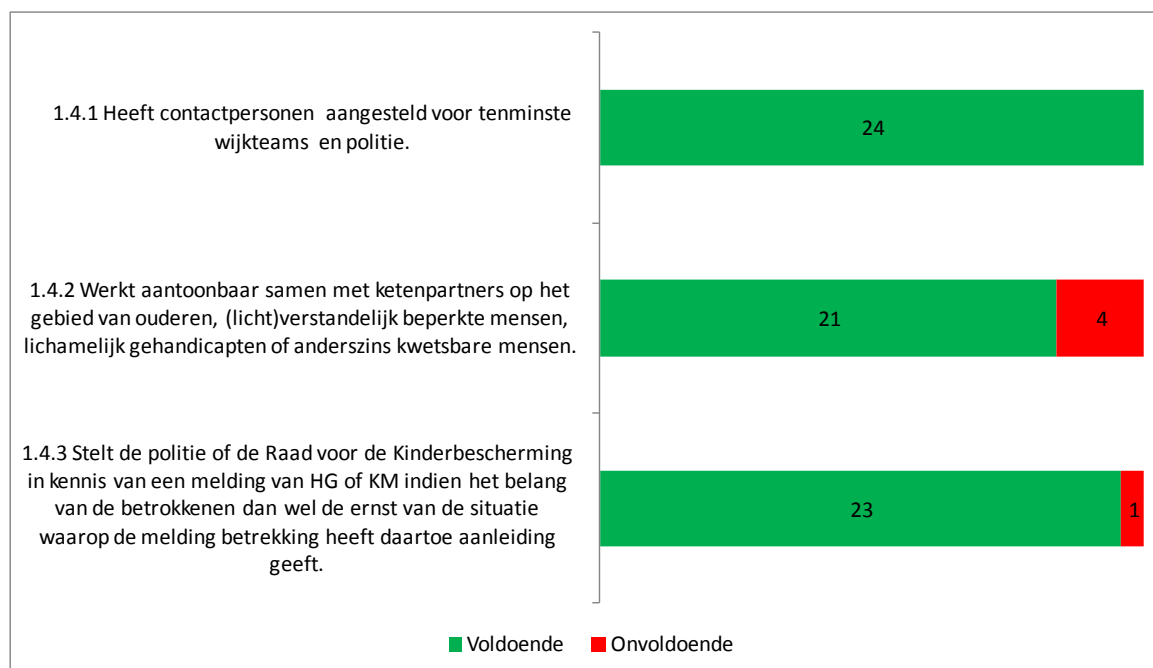


Ad 1.2.1 en 1.2.2

Een essentiële voorwaarde voor het werk van Veilig Thuis is een soepele samenwerking met het lokale veld. In alle gemeenten is het lokale veld anders georganiseerd met wijkteams, sociale teams of jeugdteams, die al dan niet outreachend werken. Alle Veilig Thuis organisaties, op één na, hebben normen uitgewerkt over wanneer meldingen direct na triage worden overgedragen. Alle organisaties hebben de afgelopen periode in samenwerking met de betrokken gemeenten hard gewerkt aan het maken en vastleggen van samenwerkingsafspraken. In deze samenwerkingsafspraken is opgenomen welke meldingen direct naar triage overgedragen kunnen worden, al dan niet met ondersteuning door Veilig Thuis. Verder is in deze samenwerkingsafspraken vastgelegd dat het lokale veld voldoende is toegerust om hulp en/of ondersteuning te bieden aan het cliëntsysteem. De inspecties constateren dat vrijwel alle Veilig Thuis organisaties (92%) samenwerkingsafspraken hebben gemaakt. De twee organisaties die nog onvoldoende scores op deze verwachtingen zijn al wel in een vergevorderd stadium met het maken van samenwerkingsafspraken.

De uitdaging voor de Veilig Thuis organisaties, de gemeenten en het lokale veld voor de komende jaren is om – met de samenwerkingsafspraken als basis - een nadere invulling te geven aan de samenwerking op casusniveau in de dagelijkse praktijk. Uit het toezicht komt naar voren dat de mate waarin de lokale teams in de praktijk zijn toegerust om met complexe problematiek en veiligheidsrisico's om te gaan, per gemeente, per wijkteam en soms per persoon nog sterk verschilt. Het merendeel van de Veilig Thuis organisaties speelt een belangrijke rol bij het vergroten van de deskundigheid van het lokale veld. Zij bieden deskundigheidsbevordering aan lokale teams en bieden ondersteuning aan medewerkers van lokale teams op casusniveau, door adviezen te geven, mee te denken of door aan te sluiten bij gesprekken met cliënten of bij casuïstiekoverleg. Voor de gemeenten blijft een belangrijk aandachtspunt dat zij moeten beschikken over lokale teams met voldoende deskundigheid en voldoende capaciteit. Dit is een noodzakelijke voorwaarde voor de gemeenten om vorm te geven aan hun verantwoordelijkheid voor de zorg voor kwetsbare burgers.

criterium 1.4 Veilig Thuis werkt samen met relevante ketenpartners



Ad 1.4.1, 1.4.2 en 1.4.3

Alle Veilig Thuis organisaties hebben contactpersonen aangesteld voor de wijkteams en de politie. Zij hebben per gemeente of wijkteam contactpersonen aangesteld, die meldingen overdragen, ondersteuning bieden aan het wijkteam bij vragen, aanwezig zijn bij overleggen of die aansluiten bij gesprekken met cliënten. Vrijwel alle Veilig Thuis organisaties (87,5%) werken aantoonbaar samen met ketenpartners op het gebied van ouderen, (licht)verstandelijk beperkte mensen, lichamelijk gehandicapten of anderszins kwetsbare mensen. Vrijwel alle organisaties beschikken over aandachtsfunctionarissen voor bijvoorbeeld seksueel misbruik, eerdergerelateerd geweld of vluchtelingenproblematiek en over aandachtsfunctionarissen voor ouderenmishandeling. De Veilig Thuis organisaties maken deel uit van samenwerkingsverbanden en hebben overzichten opgesteld van gespecialiseerde ketenpartners. Alle Veilig Thuis organisaties, op één na, stellen de politie of de Raad voor de Kinderbescherming in kennis van een melding als daar aanleiding toe is. Veel organisaties voeren wekelijks een afstemmingsoverleg met de politie en het Openbaar Ministerie. Een aantal Veilig Thuis organisaties is gehuisvest in een Veiligheidshuis⁴ of heeft medewerkers die dagelijks aanwezig zijn in het Veiligheidshuis. Hiermee zijn de lijnen kort en worden zorg- en strafketen op elkaar afgestemd. In vrijwel alle regio's werken Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming nauw samen via (jeugd)beschermingstafels.

1.4.4 MDA++⁵

Tijdens het toezicht stap 2 hebben de inspecties geïnventariseerd welke Veilig Thuis organisaties een multidisciplinaire aanpak kunnen inzetten bij acuut, ernstig en langdurig geweld. De

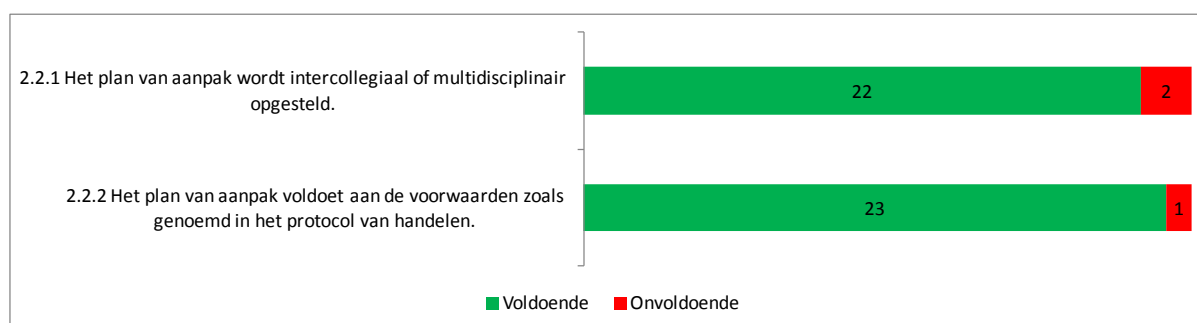
⁴ Veiligheidshuizen zijn netwerksamenwerkingsverbanden die partners uit de strafrechtketen, de zorgketen, gemeentelijke partners en bestuur verbinden in de aanpak van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit.

⁵ De MDA++ is een intersectorale, multidisciplinaire, systeemgerichte, gecoördineerde en integrale aanpak vanuit één team. Dat betekent samenwerking tussen de veiligheidsketen, de hulpverleningsketen en het medische zorgcircuit, tussen professionals met verschillende beroepen, het aanbod is gezinsgericht, er is een casemanager of zorgcoördinator en de aanpak richt zich op alle voorkomende vormen van geweld in het gezin.

gemeenten hebben in VNG-verband besloten dat uiterlijk eind 2018 een landelijk dekkende beschikbaarheid voor de MDA++ aanpak gerealiseerd moet zijn. In alle regio's wordt inmiddels gewerkt aan de vormgeving van deze aanpak. De Veilig Thuis organisaties zijn hier in meer of mindere mate bij betrokken. Inmiddels beschikken vrijwel alle regio's over een Centrum voor Seksueel Geweld. De (door)ontwikkeling van een MDA++ aanpak stagneert echter, omdat onduidelijkheid bestaat over structurele financiering van deze werkwijze.

In vijf Veilig Thuis regio's is een vorm van een multidisciplinaire aanpak beschikbaar. Goede voorbeelden zijn de regio's Friesland en Kennemerland, die beschikken over een Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling (MDCK). Het MDCK biedt een integrale en specialistische aanpak bij complexe problematiek. Een ander goed voorbeeld is de regio West-Brabant. Deze regio beschikt over een interventieteam samengesteld uit medewerkers van verschillende instellingen, dat werkt vanuit de veiligheidshuizen in de regio. De regio Haaglanden beschikt over multidisciplinaire Veilig Verder teams en de regio Noord- en Midden Limburg is met meerdere organisaties een pilot gestart om te komen tot een integrale aanpak in zeer complexe casussen.

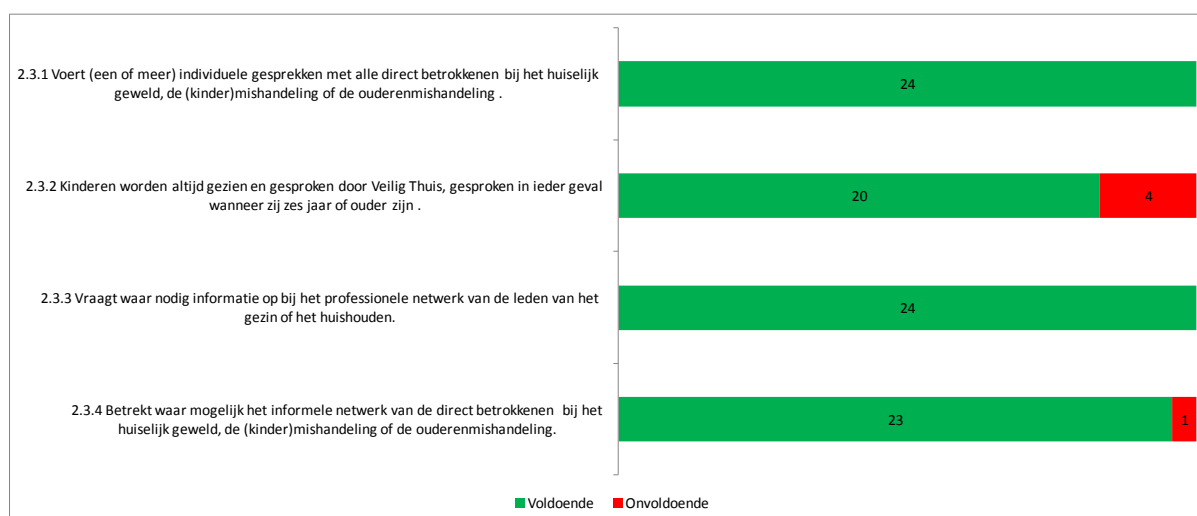
Criterium 2.2 Veilig Thuis stelt een plan van aanpak op voor de uitvoering van het onderzoek



Ad 2.2.1 en 2.2.2

Alle Veilig Thuis organisaties beschikken over een registratiesysteem waarin een format voor een plan van aanpak is opgenomen. Dit plan van aanpak wordt door vrijwel alle organisaties (92%) intercollegiaal of multidisciplinair opgesteld. Alle Veilig Thuis organisaties, op één na, hanteren een plan van aanpak dat voldoet aan de voorwaarden, zoals genoemd in het protocol van handelen. Een aandachtspunt voor alle Veilig Thuis organisaties is een heldere registratie van de activiteiten die zij verrichten. Momenteel beschikt een groot deel van de organisaties niet over mogelijkheden om het inzetten van vervolgtrajecten, het bieden van ondersteuning of het voeren van regie als zodanig vast te leggen in het registratiesysteem. Hierdoor worden bijvoorbeeld activiteiten geregistreerd als advies of onderzoek, terwijl dit feitelijk andere activiteiten zijn. Het netwerk Veilig Thuis ontwikkelt in samenwerking met het programma 'de basis op orde' momenteel eenduidige normen voor de registratie van de verschillende activiteiten die Veilig Thuis onderneemt.

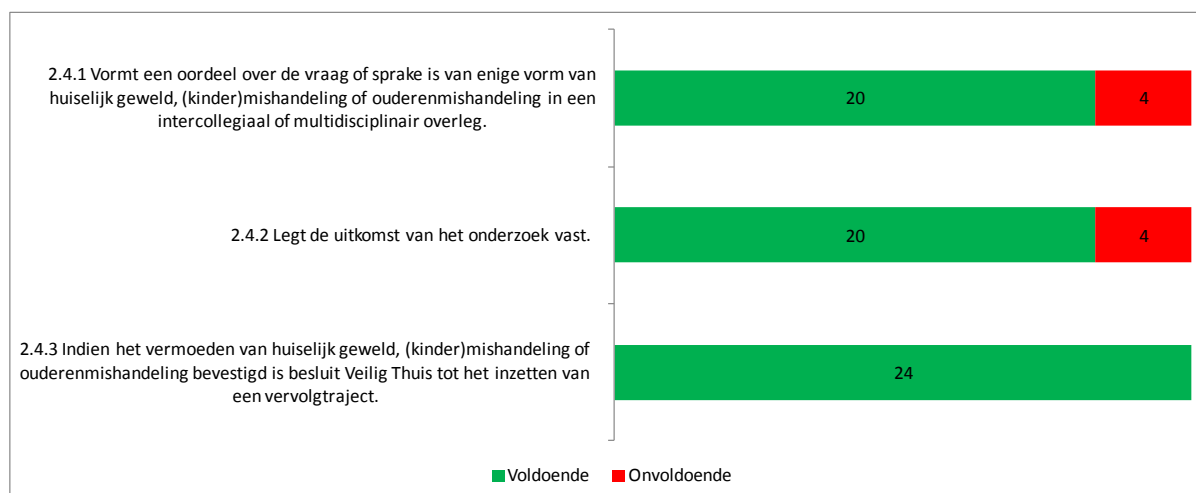
Criterium 2.3 Veilig Thuis voert het onderzoek zorgvuldig uit



Ad 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3 en 2.3.4

De inspecties constateren dat vrijwel alle Veilig Thuis organisaties onderzoeken zorgvuldig uitvoeren. Zij beschikken over deskundige professionals, die met de benodigde expertise onderzoeken uitvoeren. Alle organisaties voeren individuele gesprekken met de direct betrokkenen en vragen waar nodig informatie op bij het professionele netwerk van leden van het gezin of huishouden. Waar mogelijk sluiten medewerkers aan bij cliënten, proberen zij cliënten te motiveren en vragen om instemming voor het benaderen van informanten. Waar nodig maakt Veilig Thuis gebruik van het wettelijk recht om informanten te benaderen zonder instemming van de betrokkenen. De inspecties hebben bij het toezicht stap 2 in de gesprekken met medewerkers en in het dossieronderzoek specifiek aandacht besteed aan het spreken met kinderen. Dit omdat de inspecties grote waarde hechten aan dat er waar mogelijk niet over, maar juist ook met kinderen wordt gesproken. Een ruime meerderheid van de Veilig Thuis organisaties (83%) ziet en/of spreekt alle kinderen die betrokken zijn bij een melding, tenzij dit niet in het belang van het kind is. Het besluit om kinderen niet te spreken wordt dan multidisciplinair genomen en vastgelegd in het dossier. Vertrouwensartsen zien veelal de jonge kinderen en bij een vermoeden van seksueel misbruik of ontwikkelingsproblematiek worden bij een aantal organisaties de kinderen gesproken door gedragswetenschappers. Alle Veilig Thuis organisaties, op één na, betrekken waar mogelijk het informele netwerk. Cliënten worden uitgenodigd om personen uit hun netwerk aanwezig te laten zijn bij gesprekken. Veiligheidsplannen worden regelmatig opgesteld in netwerkbijeenkomsten, waarbij het netwerk een taak krijgt bij het ondersteunen van de cliënten of het zicht houden op veiligheidsafspraken. Enkele Veilig Thuis organisaties benaderen ook personen uit het informele netwerk als informanten bij het onderzoek.

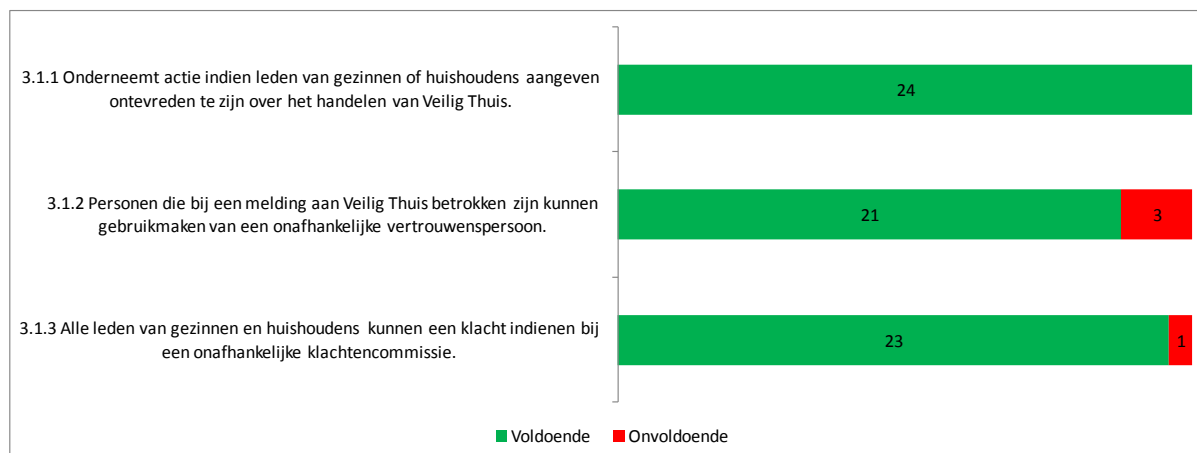
Criterium 2.4 Veilig Thuis beoordeelt of daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling



Ad 2.4.1, 2.4.2 en 2.4.3

Vrijwel alle Veilig Thuis organisaties (87,5%) vormen intercollegiaal of multidisciplinair een oordeel over de vraag of sprake is van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling. De wijze waarop de Veilig Thuis organisaties de resultaten van het onderzoek vastleggen verschilt, maar is over het algemeen voldoende (83%). Een deel van de organisaties stelt een uitgebreide onderzoeksrapportage op, die aan cliënten en aan de hulpverlener die verantwoordelijk is voor het vervolgtraject wordt opgestuurd. Andere organisaties maken uitgebreide veiligheidsplannen met daarin de uitkomsten van het onderzoek of sluiten een onderzoek af met een afsluitbrief waarin de uitkomsten van het onderzoek zijn samengevat. Voor vrijwel alle Veilig Thuis organisaties geldt dat informatie van informanten is geaccordeerd en dat melders en informanten schriftelijke informatie krijgen over de afronding van het onderzoek. Alle Veilig Thuis organisaties zetten indien het vermoeden van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling is bevestigd, een vervolgtraject in. Een aandachtspunt voor de betrokken gemeenten hierbij is dat in veel gemeenten wachtlijsten zijn bij zowel wijkteams als bij gespecialiseerde zorginstellingen. Ook is niet altijd het meest passende zorgaanbod beschikbaar, doordat een bepaald hulpaanbod niet voorhanden is in de regio. Waardoor leden van kwetsbare huishoudens en gezinnen niet steeds tijdig de meest passende hulp krijgen.

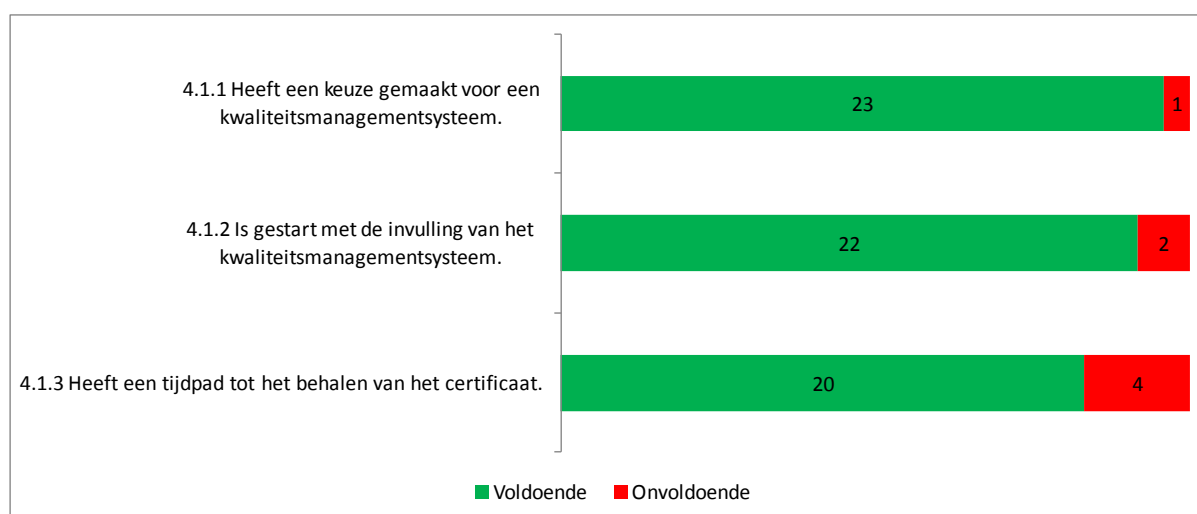
Criterium 3.1 Veilig Thuis geeft alle leden van gezinnen en huishoudens de mogelijkheid om voor hun individuele belangen op te komen.



Ad 3.1.1, 3.1.2 en 3.1.3

Alle Veilig Thuis organisaties ondernemen actie indien cliënten aangeven ontevreden te zijn over het handelen van Veilig Thuis. Medewerkers geven aan dat het door hun werkwijze, waarbij zij zoveel mogelijk aansluiten bij cliënten, relatief weinig voorkomt dat cliënten ontevreden zijn. Als dit wel het geval is dan bieden alle organisaties de mogelijkheid om een (bemiddelings)gesprek aan te gaan met een manager, gedragswetenschapper of teamleider. Cliënten kunnen gebruik maken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon. Alle gemeenten hebben gezorgd voor de beschikbaarheid van een vertrouwenspersoon van het Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ) of van Zorgbelang. Vrijwel alle Veilig Thuis organisaties (87,5%) informeren cliënten voldoende over de beschikbaarheid van de vertrouwenspersoon en maken duidelijk dat deze vertrouwenspersoon ook beschikbaar is voor cliënten zonder kinderen. Alle Veilig Thuis organisaties op één na, bieden toegang tot een onafhankelijke klachtencommissie. De organisatie die onvoldoende scoort op deze verwachting beschikt wel over een onafhankelijke klachtencommissie, maar informeert cliënten hier onvoldoende over.

Criterium 4.1 Veilig Thuis is gestart met systematisch kwaliteitsmanagement.



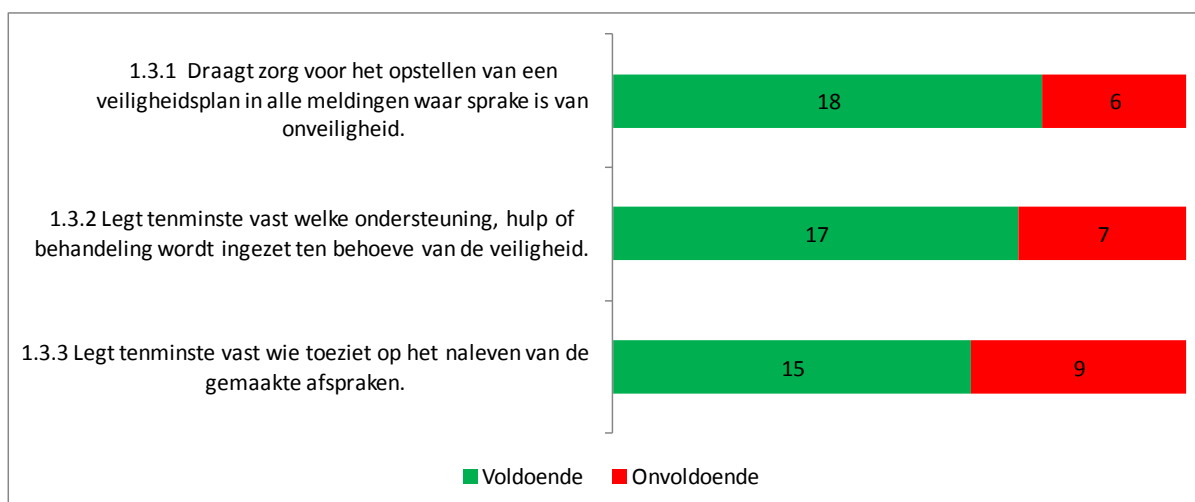
Ad 4.1.1, 4.1.2 en 4.1.3

Alle Veilig Thuis organisaties, op één na, hebben een keuze gemaakt voor een kwaliteitsmanagementsysteem. Het merendeel van de organisaties kiest voor ISO 9001, een enkele voor HKZ. Vrijwel alle Veilig Thuis organisaties zijn gestart met de invulling van het kwaliteitsmanagementsysteem. Sommigen zijn hiermee al heel ver en zijn zelfs al gecertificeerd, anderen zijn hier echter net mee gestart. Een ruime meerderheid van de organisaties (83%) heeft een tijdpad opgesteld voor het behalen van het certificaat. Artikel 4.2.2 van de Wmo 2015 schrijft voor dat de Veilig Thuis organisaties zorg moeten dragen voor een kwaliteitsmanagementsysteem. Nu Veilig Thuis ruim twee jaar bestaat verwachten de inspecties dat zij voortvarend vorm geven aan hun wettelijke verplichting om op systematische wijze gegevens te verzamelen en te registreren over de kwaliteit en daarmee de kwaliteit te bewaken.

2.3 Wat moet beter?

Naast de positieve resultaten constateren de inspecties dat een deel van de Veilig Thuis organisaties zich moet verbeteren op de onderstaande drie criteria uit het toetsingskader. In de hierna volgende paragraaf wordt schematisch per criterium weergegeven hoeveel van de organisaties voldoende of onvoldoende scoren op de getoetste verwachtingen.

Criterium 1.3 Veilig Thuis neemt verantwoordelijkheid voor veiligheid bij alle meldingen die na triage in behandeling blijven bij Veilig Thuis

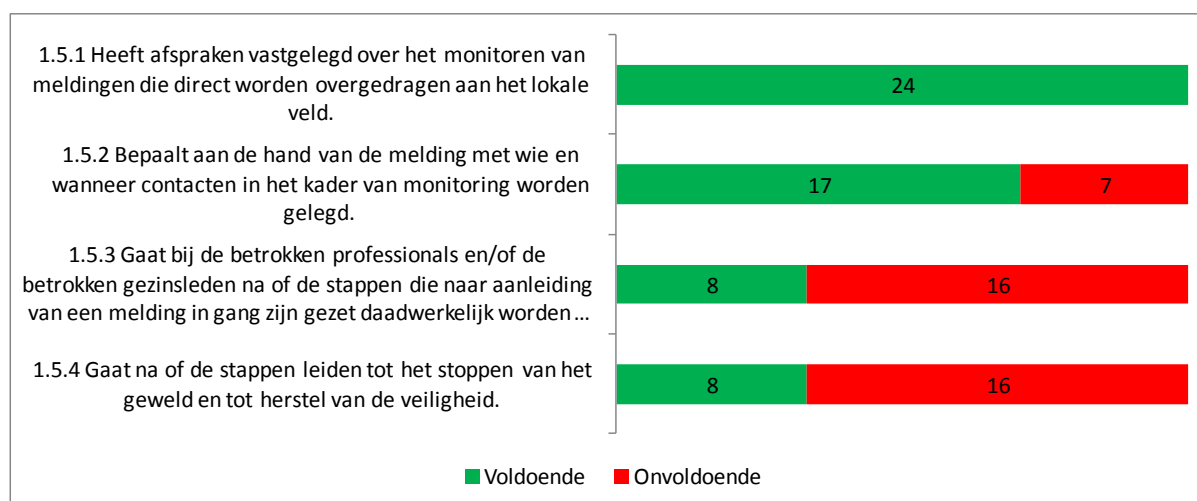


Ad 1.3.1, 1.3.2 en 1.3.3

Bij een kwart van de Veilig Thuis organisaties is verbetering nodig met betrekking tot het zorg dragen voor het opstellen van veiligheidsplannen en het vastleggen van veiligheidsafspraken. Indien sprake is van acute onveiligheid treden medewerkers actief op, maar veiligheidsafspraken die veelal wel mondeling zijn gemaakt worden niet altijd navolgbaar vastgelegd. Enkele Veilig Thuis organisatie stellen standaard bij ieder vervolgtraject of onderzoek een veiligheidsplan op. Bij deze organisaties is helder en navolgbaar vastgelegd wat risico's zijn en welke afspraken zijn gemaakt om de risico's weg te nemen. Bij een groot deel van de Veilig Thuis organisaties is het werken met veiligheidsplannen nog in ontwikkeling. Hier worden wel veiligheidsafspraken gemaakt en navolgbaar vastgelegd in afsluitrapportages of brieven. Voor cliënten en hulpverleners die verantwoordelijk zijn voor het vervolgtraject is zo herleidbaar welke afspraken zijn gemaakt en wat consequenties zijn als afspraken niet worden nagekomen. Bij een kwart van de Veilig Thuis organisaties gebeurt dit nog onvoldoende. Ook is bij een deel van de organisaties (29%) verbetering nodig bij het vastleggen van welke ondersteuning, hulp of behandeling wordt ingezet ten behoeve van de veiligheid. Deze Veilig Thuis organisaties leggen niet concreet vast in afsluitrapportage of afsluitbrieven welke bodemeisen worden gesteld en wat het resultaat moet zijn van de ondersteuning, hulp of behandeling die wordt ingezet. Voor cliënten en ketenpartners is daarmee onvoldoende herleidbaar wat precies de afspraken en doelen ten aanzien van de veiligheid zijn. Een derde verbeterpunt bij een deel van Veilig Thuis organisaties (38%) is dat zij niet concreet vastleggen wie toeziet op het naleven van gemaakte afspraken. Daarmee bestaat een aanzienlijk risico dat in het vervolgtraject niemand zich verantwoordelijk voelt als afspraken

door cliënten niet worden nagekomen.

Criterium 1.5 Veilig Thuis monitort meldingen



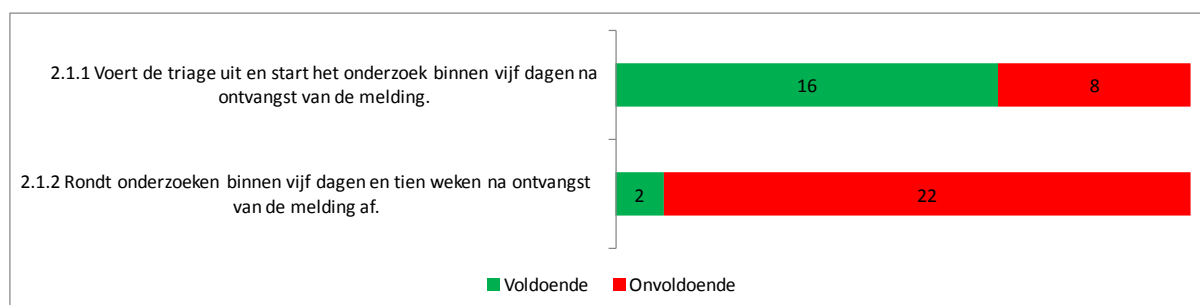
Ad 1.5.1, 1.5.2, 1.5.3 en 1.5.4

Het monitoren van meldingen houdt in dat Veilig Thuis na overdracht van een melding aan het lokale veld of aan een betrokken hulpverlener nagaat of de stappen die in gang zijn gezet ook daadwerkelijk worden uitgevoerd en of die stappen leiden tot het (duurzaam) stoppen van het geweld en tot herstel van de schade⁶. Alle Veilig Thuis organisaties hebben afspraken vastgelegd over het monitoren van meldingen die direct worden overgedragen aan het lokale veld. Over het algemeen is afgesproken dat het lokale veld verantwoordelijk is voor de monitoring van deze meldingen en dat zij Veilig Thuis informeren als daar aanleiding toe is, omdat er zorgen blijven over de veiligheid in gezinnen of huishoudens. De inspecties hebben geconstateerd dat bij bijna driekwart van de Veilig Thuis organisaties het monitoren van meldingen aandacht en verbetering behoeft. Bijna een derde van de organisaties bepaalt na onderzoek of na het inzetten van een vervolgtraject niet op maat (of legt niet vast) met wie en wanneer contacten in het kader van monitoring worden gelegd. Een deel van de Veilig Thuis organisaties monitort niet bij betrokkenen zelf en onderbouwt niet waarom niet. Daarnaast gaat tweederde van de Veilig Thuis organisaties niet systematisch bij alle zaken waar monitoring afgesproken is bij de betrokken professionals en/of de betrokken gezinsleden na of de stappen die naar aanleiding van een melding in gang zijn gezet daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dit hangt veelal samen met een te hoge werkdruk bij de medewerkers, een nog onvoldoende uitgewerkt werkproces en geen sturing of controle op het uitvoeren van de monitoring. Een volgend verbeterpunt is dat een groot deel van de Veilig Thuis organisaties (67%) bij monitoring niet standaard nagaat of het ingezette vervolgtraject heeft geleid tot het stoppen van het geweld en tot herstel van de veiligheid. Medewerkers moeten concreter nagaan wat het effect is van de ingezette hulpverlening, of de veiligheid van alle gezinsleden is hersteld en de uitkomsten hiervan vastleggen in het dossier.

⁶ Protocol van Handelen, paragraaf 7.4

Het belang van het verbeteren en verstevigen van de monitorfunctie weegt extra zwaar nu met het advies⁷ om de meldcode aan te scherpen de Veilig Thuis organisaties mogelijk meer een 'radarfunctie' gaan vervullen. Met de aanscherping van de meldcode zouden alle ernstige vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld moeten worden bij Veilig Thuis, zodat Veilig Thuis signalen van professionals uit verschillende sectoren over een langere periode kan combineren en daarmee een effectievere aanpak kan realiseren. Het uitvoeren van de monitorfunctie is een belangrijk onderdeel van deze voorgestelde werkwijze. Het inhoudelijk goed uitvoeren van de monitorfunctie vraagt veel van de Veilig Thuis organisaties, omdat dit proces zich afspeelt over een langere termijn en in wisselwerking met andere organisaties. De mogelijkheden om standaard monitoringsvragen uit te zetten bij de Jeugdgezondheidszorg, bij de lokale teams en/of bij de huisarts kan hierbij verder onderzocht worden. Daarnaast vraagt de registratie en ICT-ondersteuning van de monitoring om verbetering en moet het werkproces inhoudelijk verder ontwikkeld en geïmplementeerd worden. Tot slot vergt de uitbreiding en verbetering van de monitorfunctie (veel) extra capaciteit van medewerkers van de Veilig Thuis organisaties.

Criterium 2.1 Veilig Thuis voert onderzoek uit binnen de wettelijk beoogde termijnen⁸



Ad 2.1.1 en 2.1.2

Het uitvoeren van onderzoeken binnen de wettelijk beoogde termijnen blijft een belangrijk aandachtspunt voor vrijwel alle Veilig Thuis organisaties. Bij een derde van de organisaties lukt het niet om binnen vijf dagen na ontvangst van de melding de triage⁹ af te ronden en/of te starten met het onderzoek. Twee Veilig Thuis organisaties starten wel met de triage, maar nemen niet binnen vijf dagen na binnenkomst van de melding een triagebesluit. Een organisatie had ten tijde van het toezicht een wachtlijst voor de start van de triage en vijf organisaties een wachtlijst van zes tot acht weken voor de start van het onderzoek. Deze zes Veilig Thuis organisaties hebben als eindoordeel matig of onvoldoende gekregen, afhankelijk van de score op de overige verwachtingen. Dit omdat wachtlijsten bij Veilig Thuis grote risico's geven op het gebied van veiligheid.

Een verbeterpunt voor alle Veilig Thuis organisaties, op twee na, is het afronden van onderzoeken

⁷ Aanscherping en verbetering Meldcode en werkwijze Veilig Thuis, Jan-Dirk Sprokkereef, 3 oktober 2016.

⁸ Wachtlijsten bij Veilig Thuis geven grote risico's voor de veiligheid, daarom herhalen de inspecties criterium 2.1 uit het toetsingskader stap 1 voor toezicht naar Veilig Thuis 2015.

⁹ Op basis van de inhoud van de melding en op basis van een risicotaxatie neemt Veilig Thuis een besluit over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding.

binnen de wettelijke termijn. Zij slagen er niet in om een aanzienlijk deel van de onderzoeken binnen tien weken na de triage af te ronden. Dit houdt mede verband met het feit dat vrijwel alle Veilig Thuis organisaties in 2016 te kampen hadden met wachtlijsten, waardoor onderzoeken niet direct na triage van start konden gaan. Een andere oorzaak van het overschrijden van de tien weken termijn is dat veel organisaties een onderzoek pas afronden als zij daadwerkelijk een vervolgtraject hebben ingezet. Dit kan veel tijd vergen door bijvoorbeeld wachttijden bij zorgaanbieders of doordat een verzoek tot onderzoek is gedaan bij de Raad voor de Kinderbescherming. Verder is bij een deel van de Veilig Thuis organisaties de doorlooptijd van meldingen niet of slecht herleidbaar uit het registratiesysteem en ontbreekt het daarmee aan zicht en sturing op de doorlooptijden van onderzoeken.

Daarnaast kan een bepaalde categorie onderzoeken, bijvoorbeeld op het gebied van ouderenmishandeling of een vermoeden van seksueel misbruik, om inhoudelijke redenen langer dan tien weken duren. Zo lukt het veel Veilig Thuis organisaties niet om onderzoeken naar meldingen ouderenmishandeling binnen de wettelijke termijn van tien weken af te ronden. Dit heeft enerzijds te maken met kenmerken van de slachtoffers en anderzijds met onvoldoende specifieke beschikbaarheid van vervolghulp in het lokale veld. Veel slachtoffers hebben tijd nodig om te accepteren dat ze slachtoffer zijn en dat de situatie, die vaak in de loop der jaren zo is gegroeid, nu toch echt moet veranderen. Omdat de problematiek tot nog toe vaak onvoldoende in de openbaarheid kwam, hebben veel ketenpartners hier ook nog niet een specifieke hulpaanbod voor beschikbaar. Dit maakt wel dat Veilig Thuis ook na de termijn van tien weken vaak probleemeigenaar blijft. In dergelijke gevallen verwachten de inspecties dat de redenen voor overschrijding zijn besproken met een gedragswetenschapper of teammanager en zijn vastgelegd in het dossier.

Een groot deel van de Veilig Thuis organisaties heeft de wachtlijst voor het starten van een onderzoek in het laatste kwartaal van 2016 of begin 2017 weg kunnen werken door de inzet van tijdelijk personeel, het verbeteren van de werkprocessen en een toename van de mogelijkheden om meldingen over te dragen aan de wijkteams. Bij een deel van de Veilig Thuis organisaties is het budget en daarmee de capaciteit structureel bijgesteld. Door de wisselende en soms onvoorspelbare instroom van meldingen bij Veilig Thuis en doordat alle Veilig Thuis organisaties voorrang geven aan meldingen waar sprake is van acute onveiligheid, blijft het ontstaan van wachtlijsten en het overschrijden van de wettelijke termijnen een belangrijk risico. Een aantal Veilig Thuis organisaties heeft met de verantwoordelijke gemeenten afgesproken dat zij een beroep kunnen doen op een flexibel budget bij een hogere instroom van meldingen dan is begroot. De inspecties verwachten van alle Veilig Thuis organisaties dat zij rekening houden met piekmomenten in het aantal meldingen en dat zij anticiperen op een eventuele verhoogde instroom.

2.4 Vervolg

De Veilig Thuis organisaties die matig of onvoldoende hebben gescoord moeten binnen zes weken na toezending van het conceptrapport concrete verbetermaatregelen treffen die er toe leiden dat voldaan wordt aan alle verwachtingen en de inspecties informeren over de verbetermaatregelen en de termijnen waarbinnen deze worden uitgevoerd. Uit de verbetermaatregelen en verbeterplannen die de inspecties inmiddels ontvangen hebben blijkt dat bij de Veilig Thuis organisaties hard gewerkt wordt om in de loop van 2017 aan alle verwachtingen uit het toetsingskader stap 2 te voldoen.

De inspecties verwachten dat de geconstateerde positieve ontwikkeling zich bij alle Veilig Thuis organisaties zal voortzetten, waardoor de organisaties die nu matig of onvoldoende scoren er binnen een half jaar in kunnen slagen om het oordeel voldoende te behalen. Bij de Veilig Thuis organisaties die nu nog matig scoren volgen de inspecties de voortgang van de verbetermaatregelen. Afhankelijk van de voortgang, die de organisaties kunnen aantonen door middel van interne audits, zullen de inspecties deze Veilig Thuis organisaties als voldoende beoordelen. De inspecties voeren binnen zes maanden na het verschijnen van dit rapport een hertoets uit bij de twee Veilig Thuis organisaties die bij stap 2 onvoldoende scoren. Wanneer Veilig Thuis organisaties die matig scoren te weinig voortgang laten zien, dan kunnen de inspecties overwegen om ook bij deze organisaties een (beperkte) hertoets uit te voeren. De inspecties publiceren de herbeoordeling op hun websites.

3 Aandachtspunten voor gemeenten

Naast de verbeterpunten per Veilig Thuis organisatie constateerden de inspecties bij het toezicht stap 2 een aantal aandachtspunten voor de verantwoordelijke gemeenten.

Voldoende capaciteit

De Veilig Thuis organisaties hebben te maken met een toename van meldingen en een fluctuerende instroom. Zij moeten structureel over voldoende mensen en middelen kunnen beschikken om alle binnenkomende meldingen te verwerken. Het professioneel en effectief uitvoeren van de monitorfunctie vraagt ook om voldoende capaciteit. Tot dusver hebben gemeenten veelal incidenteel en achteraf gezorgd voor extra middelen bij Veilig Thuis om wachtlijsten weg te werken. De inspecties verwachten dat de gemeenten zorg dragen voor structureel voldoende capaciteit bij Veilig Thuis met daarbij de mogelijkheid om incidenteel en bij een stijgend aantal meldingen snel een beroep te kunnen doen op een flexibel inzet van mensen en middelen. Daarnaast is voldoende capaciteit bij zowel de lokale teams als bij gespecialiseerde zorginstellingen en een breed hulpaanbod in de regio van groot belang. Zodat Veilig Thuis snel een passend vervolgtraject kan inzetten om te komen tot structurele veiligheid en herstel, indien onveiligheid door Veilig Thuis is vastgesteld in een gezin of huishouden.

Sturing vanuit de gemeenten

Zoals eerder aangegeven in de brief van 3 oktober 2016¹⁰ verwachten de inspecties dat de gemeenten zich periodiek laten informeren over instroom en doorstroom van zaken bij Veilig Thuis. De gemeenten dienen actief zicht te houden op en zo nodig sturend op te treden bij het ontstaan van wachtlijsten en bij het oplossen van eventuele knelpunten. De gezamenlijke gemeenten en de verantwoordelijke wethouders dienen toe te zien op de stand van zaken bij Veilig Thuis. Een belangrijke factor is daarbij ook het aansturen van de Veilig Thuis organisaties op de wettelijke eis om een kwaliteitsmanagementsysteem te hanteren.

Operationaliseren van beleid

Alle gemeenten hebben inmiddels afspraken gemaakt over de samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale teams. De uitdaging voor de gemeenten, de Veilig Thuis organisaties en het lokale veld voor de komende jaren is om – met de samenwerkingsafspraken als basis – een nadere invulling te geven aan de samenwerking op casusniveau in de dagelijkse praktijk. Zoals geconstateerd door de samenwerkende inspecties¹¹ in verschillende inspectieonderzoeken is het vroegtijdig signaleren van onveiligheid, het duiden van signalen, het inschatten van de eigen kracht en het snel organiseren van de juiste zorg, een proces dat in de gemeenten nog niet vanzelfsprekend goed verloopt. Dit komt omdat de belangrijke uitgangspunten in het beleid in de uitvoeringspraktijk nog niet voldoende zijn geoperationaliseerd. Dit geldt ook voor de mate waarin de lokale teams in de praktijk zijn toegerust om met complexe problematiek en

¹⁰ Brief inspecties aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over Veilig Thuis, d.d. 3 oktober 2016.

¹¹ Beleid in de praktijk, Jaarbeeld 2016, Toezicht Sociaal Domein/Samenwerkend Toezicht Jeugd.

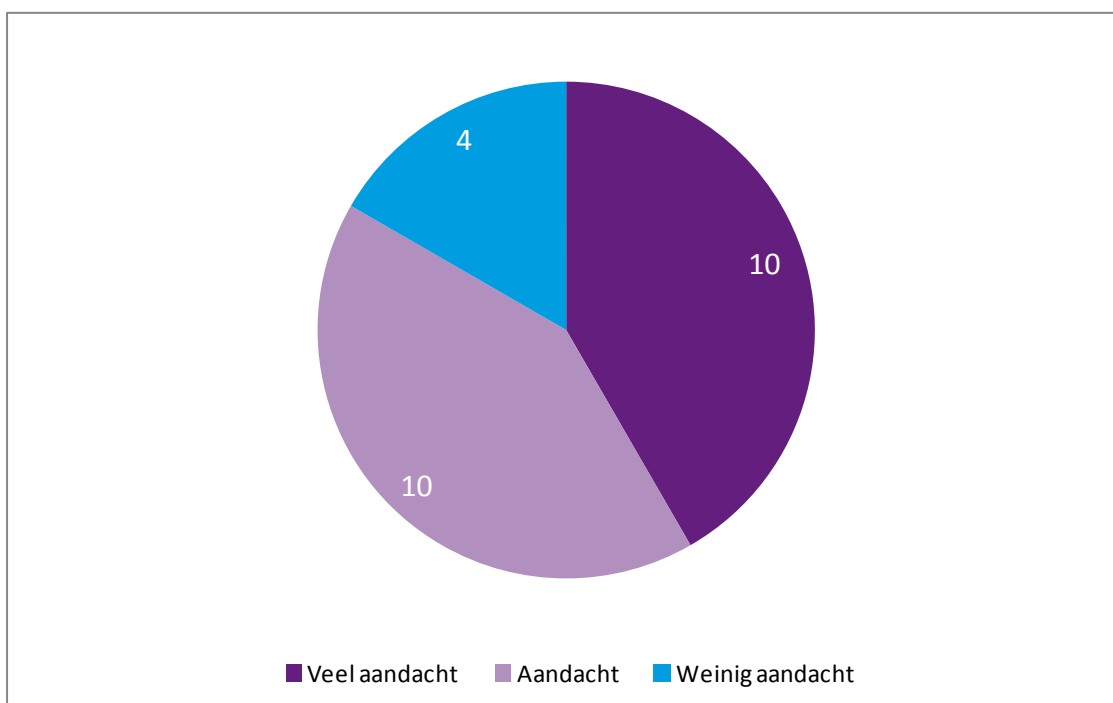
veiligheidsrisico's om te gaan. Voor de gemeenten blijft een belangrijk aandachtspunt dat zij moeten beschikken over lokale teams met voldoende deskundigheid en voldoende capaciteit. Dit is een noodzakelijke voorwaarde voor de gemeenten om vorm te geven aan hun verantwoordelijkheid voor de zorg voor kwetsbare burgers.

Organisatievorm Veilig Thuis

De Veilig Thuis organisaties zijn in januari 2015 vrijwel allemaal gestart als een voorlopig samenwerkingsverband tussen de voormalige moederorganisaties van het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Het merendeel van de Veilig Thuis organisaties heeft inmiddels een definitieve organisatievorm en is aangesloten bij een GGD of een gecertificeerde instelling of is een zelfstandige stichting geworden. In sommige regio's is de organisatievorm van Veilig Thuis echter nog steeds niet definitief. Dit geeft onzekerheid voor de medewerkers en bemoeilijkt de doorontwikkeling van deze Veilig Thuis organisaties. De inspecties verwachten van de gemeenten dat zij zich inspannen om te komen tot een definitieve organisatievorm voor deze Veilig Thuis organisaties.

4 Ouderenmishandeling

In dit hoofdstuk beschrijven de inspecties de bevindingen op het gebied van ouderenmishandeling. Voor dit onderzoek bekeken de inspecties de invulling van het aandachtsgebied ouderenmishandeling bij Veilig Thuis op basis van vier thema's. De thema's zijn: deskundigheid, registratiesysteem en instrumenten, samenwerking met ketenpartners en voorlichting aan burgers en professionals. In dit hoofdstuk komen per thema de belangrijkste bevindingen aan de orde. Daarbij kwamen de inspecties een aantal inspirerende praktijkvoorbeelden tegen, die mogelijk bruikbaar zijn voor andere Veilig Thuis organisaties. Deze praktijkvoorbeelden staan eveneens in dit hoofdstuk.



Figuur: Aandacht voor ouderenmishandeling (N=24)

De inspecties constateren dat alle Veilig Thuis organisaties aandacht hebben voor ouderenmishandeling. Alleen de mate van aandacht verschilt tussen de organisaties.

De belangrijkste reden voor deze verschillen heeft te maken met de prioriteitstelling binnen Veilig Thuis en/of de gemeentelijke aandacht voor het thema ouderenmishandeling.

Deskundigheid

Alle Veilig Thuis organisaties, op één na, hebben één of meerdere medewerkers aangesteld die de rol van aandachtsfunctionaris ouderenmishandeling vervullen. Deze aandachtsfunctionarissen adviseren en ondersteunen collega's bij casuïstiek over ouderenmishandeling. Ook spelen ze meestal een rol in de kennisontwikkeling over ouderenmishandeling binnen de eigen organisatie. Een aantal Veilig Thuis organisaties werkt met multidisciplinaire teams van experts op het gebied van ouderenmishandeling. De vertrouwensarts en de gedragswetenschapper maken hier deel van

uit. Bij enkele organisaties is de rol van aandachtsfunctionaris nog in ontwikkeling. De reden hiervan is meestal dat vanwege andere prioriteiten in de organisatie onvoldoende tijd en middelen beschikbaar waren om hier een goede invulling aan te kunnen geven.

Medewerkers van bijna alle Veilig Thuis organisaties kregen (een vorm van) scholing over het onderwerp ouderenmishandeling. Deels betreft dit de scholing van de VNG met een module ouderenmishandeling, deels een E-learning module of een andere basisscholing. Bij de meeste organisaties maakt het onderwerp deel uit van het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Bij een aantal Veilig Thuis organisaties staan voor 2017 scholingen en/of interne themabijeenkomsten gepland, waarbij verdieping van het thema centraal staat. Voorbeelden zijn themabijeenkomsten over financieel misbruik en ontspoorde mantelzorg. Daarnaast bouwen veel medewerkers van Veilig Thuis vooral kennis op door de casuïstiek die ze behandelen. Een klein deel van de Veilig Thuis organisaties organiseert op reguliere basis casuïstiekbesprekingen ouderenmishandeling binnen de teams. Hier sluiten naast de aandachtsfunctionaris ouderenmishandeling ook een vertrouwensarts en/of gedragswetenschapper bij aan.

Inspirerende praktijkvoorbeelden

- Op initiatief van vertrouwensartsen van de Veilig Thuis organisaties in de provincie Zuid-Holland is een driedaagse scholing ontwikkeld, gericht op ouderenmishandeling. Deze scholing is aangeboden aan alle vertrouwensartsen van de Veilig Thuis organisaties in de provincie Zuid-Holland.
- Bij Veilig Thuis Zuid-Holland Zuid werkt iedere week voor een dagdeel een medewerker van een GGZ-instelling. Voor specifieke vragen over ouderenmishandeling kunnen medewerkers bij deze functionaris terecht.
- Veilig Thuis Utrecht werkt met een multidisciplinair team van specialisten ouderenmishandeling waarin ook een jurist participeert.
- Veilig Thuis West-Brabant organiseert voor medewerkers een driewekelijks spreekuur over ouderenmishandeling door aandachtsfunctionarissen.
- Een medewerker van Veilig Thuis Flevoland gaat haar collega's in 2017 scholen op het gebied van ouderenmishandeling en gaat de cursus laten registreren zodat medewerkers hiervoor accreditatiepunten kunnen krijgen.

Registratiesysteem en instrumenten

Alle Veilige Thuis organisaties kunnen gegevens over ouderenmishandeling uit het registratiesysteem halen. Bij het merendeel van de organisaties is sprake van een toename van het aantal adviezen en meldingen ouderenmishandeling. Dit is vooral op het gebied van financieel misbruik en ontspoorde mantelzorg. Punt van aandacht is de eenduidige invoering van gegevens. Hierdoor zijn gegevens over ouderenmishandeling onvoldoende vergelijkbaar tussen de organisaties.

De bestaande instrumenten die breed voor huiselijk geweld en kindermishandeling zijn ontwikkeld bieden voldoende handvatten om triage en onderzoeken van meldingen ouderenmishandeling uit te voeren. Wel hebben een aantal Veilig Thuis organisaties behoefte aan een meer toegespitst triage instrument en een apart risicotaxatie instrument voor ouderenmishandeling.

Een enkele Veilig Thuis organisatie heeft zelf al de instrumenten aangepast en/of op ouderenmishandeling afgestemde checklisten ontwikkeld.

De Leidraad Veilige Zorgrelatie waarin ouderenmishandeling in de professionele zorgrelatie centraal staat is, is bij een deel van de Veilig Thuis organisaties onbekend. Het merendeel van de Veilig Thuis organisaties weet wel dat meldingen ouderenmishandeling gepleegd door een zorgprofessional bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg gemeld moeten worden.

Inspirerende praktijkvoorbeelden

- Veilig Thuis Utrecht, Brabant Noordoost, Gooi en Vechtstreek en Friesland werken met een signaleringslijst ouderenmishandeling en ontspoorde zorg.
- Veilig Thuis Utrecht, Brabant Noordoost, Zuidoost-Brabant en Hollands Midden werken met diverse checklisten op het gebied van financieel misbruik en/of voor advies en onderzoek naar ouderenmishandeling in de thuissituatie.
- Veilig Thuis Hollands Midden, Friesland, Utrecht en West-Brabant werken met een aangepast triage instrument voor meldingen ouderenmishandeling.
- Veilig Thuis Haaglanden heeft in het plan van aanpak een apart tabblad over ouderenmishandeling.
- Veilig Thuis Friesland heeft een module ouderenmishandeling in haar productenboek.
- Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond werkt met eigen werkbeschrijvingen en -processen bijvoorbeeld voor het aanvragen van bewindvoering en/of mentorschap.
- Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg heeft een risicotaxatie instrument ouderen(be)handeling ontwikkeld.

Samenwerking met ketenpartners

Bij alle Veilig Thuis organisaties vindt op casusniveau samenwerking met andere ketenpartners uit de regio plaats. Organisaties weten elkaar op het gebied van casuïstiek ouderenmishandeling over het algemeen goed te vinden. De communicatielijnen tussen medewerkers van Veilig Thuis en medewerkers van de verschillende ketenpartners zijn kort. Nog niet in alle regio's van Veilig Thuis is sprake van een optimale samenwerking. Vooral de samenwerking met ketenpartners zoals sociale wijkteams, huisartsen, verpleeghuizen en thuiszorgorganisaties vraagt in een aantal veilig Thuis regio's om verbetering. Volgens medewerkers van Veilig Thuis heeft dit mede te maken met het ontbreken van voldoende kennis en kunde bij sommige ketenpartners. Ook is niet altijd een specifiek op ouderen gericht hulpaanbod beschikbaar in de regio.

Ongeveer een derde van de Veilig Thuis organisaties geeft de samenwerking met ketenpartners meer formeel vorm. Bij deze organisaties vinden meerdere keren per jaar netwerkbijeenkomsten of bijeenkomsten van een expertteam plaats. Hieraan nemen ketenpartners deel zoals bijvoorbeeld GGZ, ziekenhuizen, verpleeghuizen, thuiszorgorganisaties, vrijwilligersorganisaties en sociale wijkteams. Kennisuitwisseling en casuïstiekbespreking vormen het hoofddoel van deze bijeenkomsten. In het kader van financieel misbruik onderhouden een aantal Veilig Thuis organisaties ook nauwe contacten met banken, notarissen, het openbaar ministerie en bewindvoerders.

Het merendeel van de Veilig Thuis organisaties beschikt (nog) niet over een sociale kaart specifiek gericht op ouderenmishandeling. Bij organisaties die wel werken met een dergelijke sociale kaart is de totstandkoming hiervan vaak geïnitieerd door een GGD of gemeente.

Bijna alle Veilig Thuis organisaties participeren in het Landelijk Platform Bestrijding Ouderenmishandeling. Om goed op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen is het voor Veilig Thuis organisaties aan te bevelen hierbij aansluiting te zoeken.

Inspirerende praktijkvoorbeelden

- Veilig Thuis Brabant Noordoost maakt samen met 21 andere ketenpartners deel uit van een regionale alliantie. Binnen deze alliantie zijn gezamenlijke voorwaarden benoemd voor de borging van de aanpak ouderenmishandeling.
- Samen met ketenpartners op het gebied van financieel misbruik gaat Veilig Thuis Zuid-Limburg een alliantie 'Veilig Financieel Ouder Worden Zuid Limburg' opstellen.
- Veilig Thuis Twente beschikt in de regio over drie consultatieteams, waarin casussen over ouderenmishandeling worden besproken met ketenpartners.
- Veilig Thuis Haaglanden beschikt over een sociale kaart 'samenwerkingspartners in de aanpak van ouderenmishandeling' en een uitvoeringsprotocol 'aanpak ouderenmishandeling'.
- Veilig Thuis Brabant Noordoost heeft afspraken met een hogeschool over het opzetten van learning community en afstudeerprojecten op het gebied van ouderenmishandeling.
- Veilig Thuis West-Brabant werkt samen met de politie op het gebied van zorgmeldingen voor ouderen. Zorgmeldingen via de politie worden gescreend door Veilig Thuis. Hiervoor is een apart formulier beschikbaar. Het betreft voornamelijk casuïstiek over verwaarlozing en ontspoorde mantelzorg.
- Veilig Thuis West-Brabant biedt intervisiebijeenkomsten aan voor ketenpartners over de aanpak van ouderenmishandeling.

Voorlichting aan burgers en professionals

Bijna alle Veilig Thuis organisaties geven in meer of mindere mate voorlichting over ouderenmishandeling aan burgers, professionals en vrijwilligers in de regio. Ongeveer de helft van de organisaties is zelfs heel actief op dit terrein. Naast voorlichting zijn ook een aantal Veilig Thuis organisaties actief op het gebied van deskundigheidsbevordering in de vorm van het geven van trainingen of scholingen aan professionals. De mate van activiteit op het gebied van voorlichting en deskundigheidsbevordering hangt in een aantal gevallen samen met het gemeentelijk beleid. Daar waar gemeenten veel waarde hechten aan preventie en aanpak van ouderenmishandeling zijn extra financiële middelen beschikbaar gesteld voor deze taken.

Niet bij alle Veilig Thuis organisaties is bijvoorbeeld voorlichtingsmateriaal over ouderenmishandeling beschikbaar in de vorm van papieren folders of via de website van Veilig Thuis. Enkele organisaties beschikten ten tijde van het inspectiebezoek niet over een eigen website. Als Veilig Thuis zich wil profileren als organisatie voor burgers en professionals op het gebied van ouderenmishandeling is dit tegenwoordig toch wel een van de vereisten, die met weinig inspanning geregeld kan worden. Zeker ook omdat mede door het Actieplan 'Ouderen in veilige

handen' divers materiaal op het gebied van ouderenmishandeling digitaal beschikbaar is, bijvoorbeeld over financieel misbruik.

Inspirerende praktijkvoorbeelden

- Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek ontwikkelde een meerdaagse training 'Leren signaleren en bespreekbaar maken van ouderenmishandeling' voor professionals.
- Veilig Thuis Brabant Noordoost en Veilig Thuis Zuid Limburg bieden een train de trainer cursus ouderenmishandeling aan, bestemd voor professionals.
- Veilig Thuis Zuid Limburg, Veilig Thuis Kennemerland en Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek geven scholing bij opleidingen; huisartsgeneeskunde, verpleegkunde en zorg en welzijn van het ROC.
- Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond beschikt over veiligheidsofficieren ouderenzorg die naast de functie van onderzoeker ook een voorlichtingstaak hebben in de preventie en bestrijding van financiële uitbuiting en diefstal in de thuissituatie en in de zorginstellingen.
- In de provincie Flevoland is de website ZorgOog beschikbaar voor professionals met uitgebreide informatie hoe te handelen bij ouderenmishandeling of ontspoorde mantelzorg.
- Veilig Thuis Utrecht ontwikkelde een werkwijze 'Ouderen Veilig Thuis' bestemd voor hulpverleners met een daarbij passend trainingsaanbod 'Ouderen Veilig Thuis'.

De inspecties verwachten dat de Veilig Thuis organisaties inspirerende voorbeelden op landelijk niveau uitwisselen en elkaar waar mogelijk bevragen en ondersteunen om tot een optimale werkwijze te komen.

Bijlage 1 - Toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2

Toetsingskader Stap 2 voor toezicht naar Veilig Thuis

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg toetsen de kwaliteit van Veilig Thuis aan de hand van de onderstaande criteria op het gebied van Inzetten Vervolgtrajecten en Onderzoek. De verwachtingen zijn gebaseerd op wettelijke eisen, veldnormen¹² en professionele standaarden uit het protocol van handelen¹³. Daarnaast toetsen de inspecties een aantal wettelijke eisen aan de hand van criteria van de thema's Cliëntenpositie en Organisatie uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd.

1. INZETTEN VERVOLGTRAJECTEN

Veilig Thuis zet vervolgtrajecten in met als doel het bewerkstelligen van duurzame veiligheid en herstel van de gevolgen van huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.

1.1 Veilig Thuis zet vervolgtrajecten in binnen de wettelijk beoogde termijnen.

Verwachtingen

1.1.1 *Veilig Thuis draagt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vijf dagen en tien weken na ontvangst van de melding¹⁴ zorg voor het inzetten van een vervolgtraject.*

1.2 Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken vastgelegd met gemeenten over de overdracht van meldingen aan het lokale veld.

Verwachtingen

1.2.1 *Veilig Thuis heeft eigen normen uitgewerkt over wanneer meldingen direct na triage worden overgedragen.*

1.2.2 *In de samenwerkingsafspraken is vastgelegd dat het lokale veld voldoende is toegerust om hulp en/of ondersteuning te bieden aan het cliëntsysteem.*

1.3 Veilig Thuis neemt verantwoordelijkheid voor veiligheid bij alle meldingen die na triage in behandeling blijven bij Veilig Thuis.

Verwachtingen

1.3.1 *Veilig Thuis draagt zorg voor het opstellen van een veiligheidsplan in alle meldingen waar sprake is van onveiligheid.*

1.3.2 *Veilig Thuis legt tenminste vast welke ondersteuning, hulp of behandeling wordt ingezet ten behoeve van de veiligheid.*

1.3.3 *Veilig Thuis legt tenminste vast wie toeziet op het naleven van de gemaakte afspraken.*

¹² De Veilig Thuis organisaties stellen gezamenlijk veldnormen op, waaronder het kwaliteitskader Veilig Thuis, onderdeel: zicht op veiligheid. In het toetsingskader Stap 2 sluiten de inspecties aan bij deze veldnormen.

¹³ VNG-Model Handelingsprotocol voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Veilig Thuis, VNG ondersteuningsprogramma Veilig Thuis / AMHK, november 2014

¹⁴ Veilig Thuis geeft advies, biedt ondersteuning of neemt een melding aan. De inspecties definiëren een zaak als zijnde een melding, indien de Veilig Thuis organisatie deze als zodanig registreert.

1.4 Veilig Thuis werkt samen met relevante ketenpartners.

Verwachtingen

- 1.4.1 *Veilig Thuis heeft contactpersonen¹⁵ aangesteld voor tenminste wijkteams¹⁶ en politie.*
- 1.4.2 *Veilig Thuis werkt aantoonbaar samen met ketenpartners op het gebied van ouderen, (licht)verstandelijk beperkte mensen, lichamelijk gehandicapten of anderszins kwetsbare mensen.*
- 1.4.3 *Veilig Thuis stelt de politie of de Raad voor de Kinderbescherming in kennis van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling indien het belang van de betrokkenen dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft.*
- 1.4.4 *Veilig Thuis kan een multidisciplinaire aanpak ++ (MDA++¹⁷) inzetten bij acuut, ernstig en langdurig geweld¹⁸.*

1.5 Veilig Thuis monitort meldingen.

Verwachtingen

- 1.5.1 *Veilig Thuis heeft afspraken vastgelegd over het monitoren van meldingen die direct worden overgedragen aan het lokale veld.*
- 1.5.2 *Veilig Thuis bepaalt aan de hand van de melding met wie en wanneer contacten in het kader van monitoring worden gelegd.*
- 1.5.3 *Veilig Thuis gaat bij de betrokken professionals en/of de betrokken gezinsleden na of de stappen die naar aanleiding van een melding in gang zijn gezet daadwerkelijk worden uitgevoerd.*
- 1.5.4 *Veilig Thuis gaat na of de stappen leiden tot het stoppen van het geweld en tot herstel van de veiligheid.*

2. ONDERZOEKEN

Veilig Thuis beoordeelt of er sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling, welke (onderliggende) problemen er zijn die (ook) moeten worden opgelost en welke maatregelen genomen moeten worden om te komen tot directe en duurzame veiligheid en herstel van de gevolgen van het geweld voor betrokkenen.

2.1 Veilig Thuis voert onderzoek uit binnen de wettelijk beoogde termijnen¹⁹

Verwachtingen

- 2.1.1 *Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen vijf dagen na ontvangst van de melding.*
- 2.1.2 *Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen vijf dagen en tien weken na ontvangst van de melding af.*

¹⁵ Of een alternatief dat net zo goed werkt.

¹⁶ Sociale wijkteams hebben per gemeente verschillende benamingen en verschijningsvormen, zoals buurtteam, gebiedsteam, jeugdteam en wijkteam.

¹⁷ MDA++ is een intersectorale, multidisciplinaire, systeemgerichte, gecoördineerde en integrale aanpak vanuit één team.

¹⁸ Deze verwachting wordt in het toezicht Stap 2 alleen geïnventariseerd, niet beoordeeld.

¹⁹ Wachtlijsten bij Veilig Thuis geven grote risico voor de veiligheid, daarom herhalen de inspecties criterium 2.1 uit het toetsingskader Stap 1 voor toezicht naar Veilig Thuis 2015.

2.2 Veilig Thuis stelt een plan van aanpak op voor de uitvoering van het onderzoek.

Verwachtingen

2.2.1 *Het plan van aanpak wordt intercollegiaal of multidisciplinair opgesteld.*

2.2.2 *Het plan van aanpak voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in het protocol van handelen.*

2.3 Veilig Thuis voert het onderzoek zorgvuldig uit.

Verwachtingen

2.3.1 *Veilig Thuis voert (een of meer) individuele gesprekken met alle direct betrokkenen bij het huiselijk geweld, de (kinder)mishandeling of de ouderenmishandeling²⁰.*

2.3.2 *Kinderen worden altijd gezien en gesproken door Veilig Thuis, gesproken in ieder geval wanneer zij zes jaar of ouder zijn²¹.*

2.3.3 *Veilig Thuis vraagt waar nodig informatie op bij het professionele netwerk van de leden van het gezin of het huishouden.*

2.3.4 *Veilig Thuis betreft waar mogelijk het informele netwerk van de direct betrokkenen²² bij het huiselijk geweld, de (kinder)mishandeling of de ouderenmishandeling.*

2.4 Veilig Thuis beoordeelt of daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling.

Verwachtingen

2.4.1 *Veilig Thuis vormt een oordeel over de vraag of sprake is van enige vorm van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling in een intercollegiaal of multidisciplinair overleg.*

2.4.2 *Veilig Thuis legt de uitkomst van het onderzoek vast.*

2.4.3 *Indien het vermoeden van huiselijk geweld, (kinder)mishandeling of ouderenmishandeling bevestigd is besluit Veilig Thuis tot het inzetten van een vervolgtraject.*

3. CLIËNTENPOSITIE

Alle leden van gezinnen en huishoudens krijgen voldoende mogelijkheden om voor hun individuele en gemeenschappelijke belangen op te komen.

3.1 Veilig Thuis geeft alle leden van gezinnen en huishoudens de mogelijkheid om voor hun individuele belangen op te komen.

Verwachtingen

3.1.1 *Veilig Thuis onderneemt actie indien leden van gezinnen of huishoudens aangeven ontevreden te zijn over het handelen van Veilig Thuis.*

3.1.2 *Personen die bij een melding aan Veilig Thuis betrokken zijn kunnen gebruikmaken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.*

3.1.3 *Alle leden van gezinnen en huishoudens kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.*

²⁰ Hiervan kan worden afgeweken, mits zorgvuldig besloten en inhoudelijk goed onderbouwd.

²¹ Hiervan kan worden afgeweken, mits zorgvuldig besloten en inhoudelijk goed onderbouwd.

²² Onder informeel netwerk wordt verstaan familie, vrienden, burens en kennissen.

4. ORGANISATIE

Veilig Thuis voorziet in de voorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.

4.1 Veilig Thuis is gestart met systematisch kwaliteitsmanagement.

Verwachtingen

4.1.1 Veilig Thuis heeft een keuze gemaakt voor een kwaliteitsmanagementsysteem.

4.1.2 Veilig Thuis is gestart met de invulling van het kwaliteitsmanagementsysteem.

4.1.3 Veilig Thuis heeft een tijdpad tot het behalen van het certificaat.

Bijlage 2 - Onderzoeksopzet

Tussen januari en maart 2017 hebben de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg gezamenlijk het toezicht stap 2 uitgevoerd bij 24 Veilig Thuis organisaties. In juni en juli 2017 wordt het toezicht stap 2 uitgevoerd bij de twee overige Veilig Thuis organisaties.

Toetsingskader

Ter voorbereiding op het toezicht hebben de inspecties een toetsingskader Veilig Thuis Stap 2 opgesteld en verstuurd aan alle Veilig Thuis organisaties en aan alle gemeenten. Daarnaast is het toetsingskader op 1 juli 2016 gepubliceerd op de website van de inspecties. De inspecties hebben het toetsingskader voor stap 2 opgesteld met inbreng van het landelijk netwerk Veilig Thuis, de VNG, het programma 'de basis op orde' en VWS. Het toetsingskader bevat 31 verwachtingen. Deze verwachtingen zijn gebaseerd op wet- en regelgeving, professionele standaarden en op veldnormen.

Uitvoering toezicht

Voorafgaand aan het bezoek aan de Veilig Thuis organisaties is per organisatie relevante beleidsinformatie opgevraagd. De verwachtingen uit het toetsingskader zijn tijdens het bezoek van de inspecties onderzocht. Hiervoor zijn gestandaardiseerde interviews afgenomen met het management, leidinggevendenden, uitvoerend medewerkers, vertrouwensartsen en gedragswetenschappers. Daarnaast zijn wettelijke termijnen onderzocht en heeft dossieronderzoek plaatsgevonden, waarbij de dossiers deels willekeurig door de inspecties zijn geselecteerd. Ook hebben de inspecties korte flitsinterviews afgenomen met diverse medewerkers van Veilig Thuis. Dit waren onverwachte elementen in het toezicht.

Specifiek voor het onderwerp ouderenmishandeling hebben de inspecties aan de hand van een vragenlijst gesprekken gevoerd met aandachtsfunctionarissen ouderenmishandeling en korte flitsinterviews afgenomen met medewerkers van de frontoffice van Veilig Thuis.

Beslisregels

De resultaten van het toezicht zijn systematisch verzameld, geanalyseerd en gescoord op dusdanige wijze dat de resultaten vergelijkbaar en eenduidig zijn voor alle 24 Veilig Thuis organisaties. Ieder thema is uitgewerkt in een aantal criteria. De criteria zijn uitgewerkt in verwachtingen. De inspecties stellen dat Veilig Thuis aan alle verwachtingen uit het toetsingskader moet voldoen. Het toetsingskader Veilig Thuis 2016, Stap 2 bestaat uit dertig verwachtingen die als voldoende of onvoldoende beoordeeld worden. Eén verwachting (1.4.4) wordt alleen geïnventariseerd.

Drie van de dertig verwachtingen (1.1.1, 2.1.1, en 2.1.2) hebben betrekking op de (wettelijke) termijnen ten aanzien van de triage en de start van een onderzoek, het uitvoeren van onderzoeken en het inzetten van vervolgtrajecten.

Wachttijsten bij Veilig Thuis geven grote risico's op het gebied van veiligheid, waardoor de inspecties de kwaliteit van een Veilig Thuis organisatie in het geval van een wachtlijst²³ voor het uitvoeren van triage of het starten van onderzoek (2.1.1) niet als voldoende beoordelen. De score is in dat geval maximaal *matig*.

De verwachtingen die betrekking hebben op het tijdig inzetten van vervolgtrajecten (1.1.1) en het tijdig afronden van onderzoeken (2.1.2) tellen extra zwaar (2 punten), omdat het voor de veiligheid van gezinnen en huishoudens van groot belang is dat Veilig Thuis snel handelt.

De overige verwachtingen uit het toetsingskader wegen even zwaar (1 punt). Al deze verwachtingen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van Veilig Thuis. Uitgangspunt is dat de Veilig Thuis organisaties op termijn aan alle verwachtingen voldoen.

Beslisregel 1:

- Als een Veilig Thuis organisatie onvoldoende scoort op 2.1.1 (omdat zij een wachtlijst hebben voor de triage of voor de start van het onderzoek binnen vijf dagen na ontvangst van de melding), dan is het eindoordeel maximaal *matig*.

Beslisregel 2:

- Als de verwachtingen 1.1.1 en 2.1.2 onvoldoende scoren (de verwachtingen dat vervolgtrajecten tijdig worden ingezet en onderzoeken tijdig worden afgerond) dan tellen deze verwachtingen dubbel negatief (aftrek – 2 punten per onvoldoende verwachting).

Beslisregel 3:

- De overige verwachtingen tellen ieder één maal negatief (aftrek -1 punt per onvoldoende verwachting).

Beslisregel 4:

- Als verwachting (2.1.1) voldoende scoort en Veilig Thuis daarnaast maximaal 7 aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *voldoende*.

Beslisregel 5:

- Als verwachting (2.1.1) voldoende scoort en Veilig Thuis daarnaast minimaal 8 en maximaal 11 aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *matig*.

Beslisregel 6:

- Als verwachting (2.1.1) voldoende scoort en Veilig Thuis daarnaast 12 of meer aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *onvoldoende*.

Beslisregel 7:

- Als verwachting (2.1.1) onvoldoende scoort, omdat sprake is van een wachtlijst en Veilig Thuis daarnaast maximaal 7 aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *matig*.

Beslisregel 8:

- Als verwachting (2.1.1) onvoldoende scoort, omdat sprake is van een wachtlijst en Veilig Thuis daarnaast 8 of meer aftrekpunten heeft dan is het eindoordeel *onvoldoende*.

²³ Verwachting 2.1.1 kan ook onvoldoende scoren als niet voldaan is aan de triagetermijn van vijf dagen. In dat geval weegt het onvoldoende score van deze verwachting even zwaar als de overige verwachtingen (1 punt).

Inspectie Jeugdzorg

Postbus 483

3500 AL Utrecht

088-3700230

www.inspectiejeugdzorg.nl

**Inspectie voor de
Gezondheidszorg**

Postbus 2680

3500 GR Utrecht

088 - 1205000

www.igz.nl



Kennisgeving aan de gemeenteraad

Registratienr. Corsa: 17int00810

Zaaknr.:

Portefeuillehouder(s): Wethouder Knuiman

Voor vragen

Naam: D.Duimel

Telefoon: (0316) 27 94 56

E-mail: d.duimel@duiven.nl

Onderwerp: Schriftelijke update stand van zaken rondom Presikhaaf bedrijven

Aanleiding voor deze kennisgeving

Toezegging van Wethouder Knuiman aan de heer Schols om een schriftelijke update te versturen omtrent de stand van zaken rondom de Werkvoorziening Presikhaaf, zodra meer bekend is omtrent de plannen van Arnhem.

Relevant beleidskader

Participatiewet.

Inhoud van de mededeling

In vervolg op vragen omtrent Presikhaaf Bedrijven, ex artikel 37 RvO van maart 2017, hierbij de toegezegde update van de huidige stand van zaken.

De gemeente Arnhem is voornemens om de publieke sociale onderneming "Werkbedrijf Arnhem" op te richten. In die positie is Arnhem opvolger van de bedrijfsactiviteiten van PHB. Hiermee ontstaat een perspectief op het behouden en uitbouwen van werkgelegenheid, een soepele transformatie van het huidige PHB, het beperken van ontmantelings- en frictiekosten en een meer eenduidige sturing op de bedrijfsresultaten en maatschappelijke prestaties. In deze opzet wil Arnhem de gelegenheid bieden om niet alleen de traditionele (zittende) SW-doelgroep te bedienen, maar ook andere inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Het college van Arnhem heeft op 2 mei 2017 het besluit genomen om het uitgewerkte voorstel over het "Werkbedrijf Arnhem" aan de Arnhemse gemeenteraad voor te leggen. Dit voorstel gaat uit van continuering van deelname voor het zittend bestand in Presikhaaf (voor Duiven 95 inwoners) met als voorwaarde een periode van 5 jaar. Hiermee kan de werkgelegenheid worden behouden en geborgd. Voor de module 8 groep inwoners (in duiven 16) geldt dat zij buiten de deal vallen, maar op basis van een apart contract (DVO) aan het werk kunnen blijven. Het geoffreerde tarief is een lager tarief dan het huidige tarief.

Ondertussen zet het "Arnhems werkbedrijf" in op een kanteling van de huidige 'oude' werkwijze naar een werkwijze die veel meer is gebaseerd op individuele ontwikkeling en verhoging van de loonvormende waarde.

Dit uitgebreide voorstel willen wij graag op korte termijn met u bespreken.



Kennisgeving

Parallel aan deze ontwikkelingen hebben de Liemerse gemeenten vanzelfsprekend niet stil gezeten. Samen met de gemeenten Westervoort, Zevenaar, Rijnwaarden, Doesburg en Montferland is in samenwerking met Radar Advies onderzoek gedaan naar een nieuwe uitvoeringsstructuur voor de Participatiewet.

De zogenoemde LMD-gemeenten, een regio met ruim 129.000 inwoners, hebben een schaal met potentieel voldoende slagkracht voor een werkbare uitvoeringsstructuur. Het gebied biedt veel werkgelegenheid en kent ook op onderwijsgebied veel voorzieningen.

Voor de verkenning naar scenario's voor de uitvoering van de Participatiewet hebben de gemeenten de volgende opdracht aan Radar Advies geformuleerd:

- Formuleer beleidskeuzes voor de LMD-gemeenten op basis van de Participatiewet (doelgroepenbeleid, dienstverlening, werkgeversbenadering, nieuw beschut werk: wettelijke verplichting, relatie dagbesteding en activerend werk).
- Betrek hierbij kwalitatieve overwegingen als: ondernemerschap, levensvatbaarheid, bestuurlijk commitment, innovatie, mogelijkheden tot samenwerking, sturing, grip en aansluiting op de arbeidsmarkt.
- Versterk de verbinding tussen Participatie en Economie (regionaal bedrijfsleven) en ontwerp hiertoe een aanzet voor een ontwikkelagenda die in de 2e helft van 2017 verder uitgewerkt en geoperationaliseerd kan worden.
- Ondersteun de gemeenten bij dit traject: begeleiding van het besluitvormingsproces. Het resultaat van dit traject is besluitvorming over de uitvoeringsstructuur in juni 2017 door de gemeenteraden van de gemeenten.

De omvang van de subregio, de economische structuur en de bestaande netwerken tussen de drie O's vragen om een subregionale benadering. Op dit terrein zijn al diverse initiatieven genomen. Een subregionale uitvoering van de Participatiewet sluit gezien de bestaande netwerken aan op het ingezette beleid en biedt kansen om dit beleid te versterken. De propositie van de gemeente Arnhem is onderdeel van en dus onlosmakelijk verbonden aan de Liemerse verkenning. Daarom willen wij beide onderwerpen in een integraal voorstel aan u doen toekomen.

De planning hiervoor is als volgt:

- 15 mei 2017. Behandeling concept Radar Advies door Liemerse portefeuillehouders
- 30 mei 2017. Behandeling College B&W Duiven van integraal voorstel Radar Advies en propositie Arnhem.
- 8 juni 2017. Ronde tafel Radar Advies & propositie Arnhem in Duiven.
- 27 juni 2017. Debat tafel Radar Advies & propositie Arnhem in Duiven.
- 11 juli 2017. Behandeling integraal voorstel in raadsvergadering.

Behandeling en agendering is onder voorbehoud van instemming agendacommissie.

Kennisgeving

Duiven, 16 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1.

Omschrijving:

Verdere informatie:

1.



Kennisgeving aan de gemeenteraad

Registratienr. Corsa: 17int00720

Zaaknr.: 17DV01434

Portefeuillehouder(s): Wethouder Knuiman

Voor vragen

Naam: M. van Genugten

Telefoon: (0316) 27 94 14

E-mail: m.vangenugten@duiven.nl

Onderwerp: Continuering De Kindertelefoon, Vertrouwenswerk Jeugd, Sensor

Aanleiding voor deze kennisgeving

Sinds 2015 zijn gemeenten wettelijk verantwoordelijk voor een groot aantal taken in het sociaal domein. De VNG is door de leden gemandateerd een aantal daarvan tijdelijk uit te (laten) voeren. VNG zal met ingang van 2018 stoppen met de uitvoering en financiering van deze taken. Drie van deze taken vragen nu bijzondere aandacht van de gemeenten: de Kindertelefoon, Luisterend Oor en het Vertrouwenswerk Jeugd. Gemeenten hebben zich uitgesproken voor de continuering van de dienstverlening van stichting De Kindertelefoon, stichting Sensor (Luisterend Oor) en stichting AKJ (Vertrouwenswerk Jeugd).

Het gaat om wettelijke taken op grond van de Wmo en de Jeugdwet, elke gemeente is verplicht deze functies aan de inwoners ter beschikking te stellen.

Sensor, AKJ en Kindertelefoon hebben hun krachten gebundeld en besloten een gezamenlijk aanbod aan alle gemeenten te doen waardoor de administratieve lasten beperkt kunnen blijven. Daarmee zijn drie belangrijke functies in het sociaal domein geborgd.

Omdat de contacten van de instellingen met de gebruikers anoniem kunnen (en mogen) zijn, is het niet mogelijk dat de instellingen met gemeenten gaan afrekenen op basis van 'verrichting' of per gebruiker. De prijs van die dienst is gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente. Omdat alle gemeenten de taken moeten uitvoeren, is dat een rechtvaardige werkwijze.

Relevant beleidskader

Jeugdwet en Wmo.

Inhoud van de mededeling

Uw college heeft ingestemd met de contractering van De Kindertelefoon, Vertrouwenswerk Jeugd, Sensor en met de financiering langs deze weg van de drie landelijke instellingen voor 2018. De nieuwe werkwijze is budgetneutraal omdat de benodigde middelen vanaf 2018 weer aan het gemeentefonds zullen worden toegevoegd. De kosten voor de drie landelijke voorzieningen bedragen voor onze gemeente $25.398 \text{ inwoners} \times \text{€ } 0,90 = \text{€ } 23.366,-$ op jaarbasis.



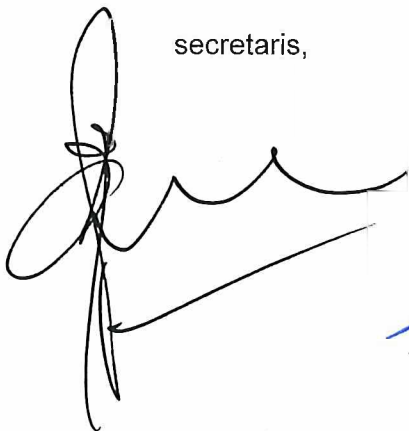
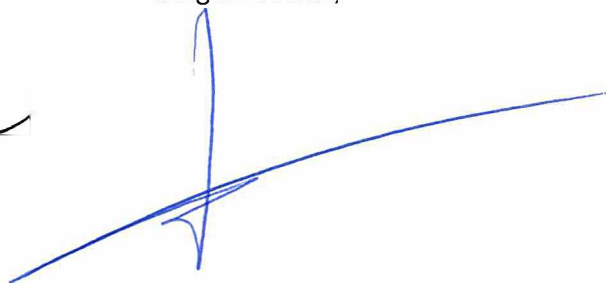
Kennisgeving

Duiven, 16 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large loop at the top and several smaller loops and strokes below it.A handwritten signature in blue ink, featuring a long, sweeping horizontal stroke with a vertical line intersecting it.

Aan: de Gemeenteraden in Gelderland

Datum : 01-05-2017

Betreft : Kindbelang in al uw WMO-JEUGD overeenkomsten??!!

Bijlage : "Cliëntbesef"

Geachte leden van de raad,

Vanuit uw mandaat verzorgt uw College van Burgemeester en Wethouders het contracteren van instellingen en diensten die namens u de uitvoering van gemeentelijke taken binnen de WMO en Jeugdwet verzorgen. Het raamwerk van dit mandaat is door u vastgesteld.

Veel van de contracten die zijn aangegaan zullen dit najaar verlengd worden. Een uitgelezen moment van herijking en eventuele aanpassing.

Omdat het ons als cliëntenraad fysiek onmogelijk is om bij alle 54 Gelderse gemeenten in te spreken, benaderen wij u door middel van deze brief. Bij een enkele gemeenteraad is van het recht tot inspreken gebruik gemaakt. De tekst van het betoog is als bijlage bij deze brief gevoegd. Ik nodig u van harte uit daar kennis van te nemen.

Een aspect uit het betoog wil ik graag extra onder uw aandacht brengen. Namelijk het pleidooi om in elk van uw vernieuwde contracten expliciet te verwijzen naar het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK). Door in de keten van hulp- en zorgverlening consequent een gelijke benadering jegens kinderen te volgen, wordt verwarring voorkomen en – nog belangrijker – de waardigheid van het kind gediend.

Het instrument dat u als gemeente(raad) ter beschikking staat - de zorgcontracten WMO-Jeugd - vormt ons inziens een uitstekend middel om de keten niet alleen qua samenwerken maar ook qua handelen te richten. Namelijk door als opdrachtgever te bepalen dat de opdrachtnemer (=de zorg-, hulp, of begeleidingsinstelling) jegens kinderen handelt overeenkomstig het IVRK.

Als cliëntenraad van Jeugdbescherming Gelderland beschouwen wij nadrukkelijk en principieel het kindbelang zoals bedoeld in het IVRK. Kinderen die in opdracht van u worden toevertrouwd aan de Jeugdbescherming zijn doorgaans al in contact geweest met andere vormen van Jeugdhulp dan wel

Jeugdzorg. Jeugdbescherming volgt dan veelal als laatste in de trits en die betrokkenheid is niet vrijblijvend.

Het lijkt zo logisch, doch de praktijk is weerbarstiger. Niet alle instituties benaderen het kindbelang vanuit eenzelfde zienswijze. Dat conflicteert en is niet in het belang van het kind en daarmee onze samenleving.

Jammer, want het IVRK zoals dat ook door Nederland in 1995 is erkend, toont een eenduidiger zienswijze op de belangen en rechten van het kind. Het biedt kortom een prachtige en respectvolle richting waarmee afstand wordt genomen van 'paternalisme' en eigen inkleuring.

Zo is bijvoorbeeld aangegeven dat bij iedere beslissing die kinderen raakt, vooraf de mening van het kind wordt gevraagd en waarbij die mening in de besluitvorming wordt betrokken (art 3-12 IVRK). Ook zal telkens bij ieder vraagstuk het belang van het kind bepaald moeten worden. Het IVRK somt een wezenlijk aantal van die belangen op. Volgens de verdragstekst vormen bij maatregelen de belangen van het kind de eerste overweging, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen etc.

Wij zien dat u in veel van uw contracten al laat opnemen, dat opdrachtnemers onderling samenwerken. Namens de cliëntenraad bepleit ik bij u, om in uw contracten in dezelfde geest als de bepaling tot 'samenwerken', toe te voegen dat jegens kinderen wordt gehandeld overeenkomstig het IVRK.

Samen – als bestuurlijke overheid en instellingen betrokken met jeugd – maken we ons daarmee sterk voor Jeugd met Toekomst.

Uw reactie zie ik dan ook zowel met vertrouwen als met belangstelling tegemoet,

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'C.D. Nienoord', with a large, sweeping flourish extending from the end of the signature.

Drs C.D. Nienoord- Buré

Voorzitter Cliëntenraad Jeugdbescherming Gelderland.

Voorzitter, dames en heren Van de Raad, (tekst analoog aan inspreken bij de commissie Samenleving van de gemeente Beuningen op 10 april 2017 door Ed Jissink, lid CR JBGI)

Dank dat u mij deze inspreektijd gunt. Graag wil ik u deelgenoot maken van het CLIËNT BESEF.

Juist aan de vooravond van herziening van de contracten die u als verantwoordelijk opdrachtgever aangaat met tal van instellingen in het Sociaal Domein. Immers, veel van die contracten eindigen aan het einde van dit kalenderjaar.

Waarom wil ik met u stilstaan bij het begrip CLIËNT? Het Sociaal Domein kent tal van cliënten. Cliënten in de WMO en cliënten in de Jeugdzorg en Jeugdbescherming. Cliënt is het sleutelbegrip dus.

Een fenomeen dat ver van ons af lijkt te staan. En de contracten waar u in de loop van dit jaar toe besluit, gáán over cliënten. Daarom vraag ik uw tijd ten aanzien van CLIENT BESEF.

Als voorbeeld neem ik u mee naar cliënten van de Jeugdbescherming en Jeugdzorg. Dat spreekt mij en u misschien ook u iets directer aan. Met hetzelfde gemak zouden we ook kunnen spreken over cliënten WMO. Ik put uit mijn ervaringen als lid van de Cliëntenraad in de Jeugdbescherming.

Gaat u met mij mee? Ik leid u aan de hand van een viertal vragen. Daar mag u in stilte antwoord op geven. U mag ook uw hand opsteken. Maakt niet uit. Voel geen schaamte.

Vraag 1: bent u ouder van een kind of kinderen, jonger dan 18 jaar? Als u 'Ja' antwoordt bent u volgens mij een gelukkig iemand.

Vraag 2: bent u grootouder van een kind of kinderen jonger dan 18 jaar? Volgens mij wordt de groep 'JA KNIKKERS' nu groter. Welk een geluk is u allen toebedeeld!

Vraag 3: bent u zoals u hier zit, in de laatste vijf jaren wel eens behandeld in een ziekenhuis? Klinisch of Poliklinisch? En herkent u, dat die behandeling u is overkomen? De groep 'JA KNIKKERS' is vast aanzienlijk groter.

Vraag 4: bent u cliënt van de Jeugdzorg of Jeugdbescherming? Ik zie bijna geen reactie. Laat ik de vraag scherper stellen. VOELT U ZICH **CLIËNT** van de Jeugdbescherming of Jeugdzorg?

Ik durf de stelling aan, dat u mijn laatste vraag eigenlijk met JA moet beantwoorden.

Immers, net zo min dat het uw vrije keuze was om klinisch of poliklinisch behandeld te worden in een ziekenhuis, net zo min heeft u de vrije keuze tot **CLIËNTSCHAP IN DE JEUGDZORG/JEUGDBESCHERMING**.

De zorg voor het kind of het gedrag van het kind zijn bepalend. Niemand wil, dat zijn of haar kind geen goede toekomst krijgt. Als het slecht gaat met het kind of het wordt voor het kind onveilig, dan moet er iets gebeuren! U bent het daar ongetwijfeld mee eens.

CLIENT: HET KAN ONS DUS ALLEMAAL OVERKOMEN.

-----Waar hebben cliënten dan baat en belang bij? Uit ervaring meld ik u, dat **TOEGANKELIJKHEID, DESKUNDIGHEID EN CONTINUÏTEIT** van groot belang zijn. Bij jeugd is dat buiten kijf. En continuïteit betekent dan: niet onnodig wisselen van begeleiding. Dat vraagt iets van de contracten die u afsluit. En de looptijd van die contracten.

Graag geef ik nog een aandachtspuntje mee: weet u zeker, dat alle door u gecontracteerde instellingen de Rechten van het Kind als basis van hun handelen nemen?

Veiliger wordt het, wanneer u de belangen en rechten van het kind borgt in uw contracten. Die rechten en belangen worden genoemd in **het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind**. Fraaier wordt het, wanneer de door u gecontracteerde instellingen u gaan rapporteren, hoe zij deze kindbelangen en kindrechten in hun handelen hebben gerespecteerd.

Tot slot als uitsmijter: Hoe is de INVLOED op ZORGCONTRACTEN die u afsluit verdeeld? De gemeente als opdrachtgever, de instelling als opdrachtnemer. Waar is de invloed van de cliënt? In het beste geval als raadpleger?

Dank voor uw aandacht. Ik wens u als Cliënten in spe een goede beraadslaging.

Behandeladvies – 17int00784

Onderwerp	Wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015.		
Registratienummer	17DV01240	Portefeuillehouder	Knuiman
Historie	Tijdens de raadsvergadering van 27 oktober 2014 is de Verordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld (14RB054/14DV01915)		
Termijn	Het uitvoeringsbesluit (reden tot wijziging verordening) treedt naar verwachting is per 1 juni 2017 in werking. Daarom dient deze wijziging van de verordening zo spoedig mogelijk vastgesteld te worden.		
Belangrijkste bespreek- en/of beslipunten	Wijziging artikel 18 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Duiven 2015 .		

Raadsavond	20 juni 2017		Hamerstuk	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Burgemeester			Sociaal	
Behandeladvies	De wijziging vloeit voort uit het gewijzigde Uitvoeringsbesluit WMO 2015, dit is een zogenaamde algemene maatregel van bestuur. Deze dient de gemeente op te volgen. Hierin zit geen keuzeruimte. Daarom is het advies om dit voorstel als een Hamerstuk te agenderen in de raadsvergadering. Technische vragen over dit voorstel kunt u stellen aan de behandelend ambtenaar, mevr. Van Asperen.			
Spreekrecht publiek	n.v.t.			

Opbrengst van de tafel	N.v.t
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV028

Zaaknr.: 17DV01240

Portefeuillehouder(s): Wethouder Knuiman
Productnummer:
Referendum mogelijk: Nee
Agendering door Agendacommissie op 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: M. van Asperen
Telefoon: (0316) 27 94 58
E-mail: m.vanasperen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015.

Beslispunten

1. Vast te stellen de wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning 2015.

Inleiding

Vooraf

Deze wijziging betreft een puur technische aanpassing van artikel 18 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 om te voldoen aan het landelijke gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, welke aanpassing vooral dient ter voorkoming van juridische procedures. Omdat het uitvoeringsbesluit naar verwachting al per 1 juni 2017 in werking treedt, dient deze wijziging zo spoedig mogelijk in de verordening vastgelegd te worden.

Aanleiding

Op 1 juni 2017 treedt het gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 in werking (*Stb.* 2017, 55). Aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, een algemene maatregel van bestuur onder de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), wordt een nieuw artikel 5.4 toegevoegd. Doel hiervan is dat een gemeente een reële prijs betaalt voor een Wmo dienst, waarmee de aanbieder kan voldoen aan de gemeentelijke eisen van kwaliteit en continuïteit van deze dienst en de arbeidsrechtelijke verplichtingen die deze dienst verleent aan de cliënt. Naar aanleiding hiervan moet artikel 18 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Duiven 2015 worden gewijzigd. De verschillen tussen het oude en nieuwe artikel 18 zijn te vinden in de bijlage (was-wordt-tabel 17int00660).

Hiervoor moet de raad de volgende zaken in de verordening vastleggen:

- Het college stelt een vaste prijs of een reële prijs vast voor Wmo diensten en deze prijs is tevens de ondergrens voor een inschrijving in een aanbestedingsprocedure.

Raadsvoorstel

- De vaste of reële prijs moet worden vastgesteld overeenkomstig de eisen van de kwaliteit van de dienst en het college moet daarbij rekening houden met de continuïteit van de hulpverlening.
- De kostprijsselementen waar een vaste of reële prijs op is gebaseerd.

Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 biedt het college de mogelijkheid om in plaats van zelf een vaste of reële prijs vast te stellen de eis aan de inschrijvende partij te stellen om een reële prijs voor de dienst te hanteren gebaseerd op de eisen met betrekking tot kwaliteit en continuïteit en rekening houdend met de in de verordening genoemde kostprijsselementen. Het college beslist met welke derde (aanbieder) hij een overeenkomst sluit. Voor bestaande overeenkomsten geldt een overgangstermijn. Bij verlenging van bestaande overeenkomsten moet worden beoordeeld of de overeenkomst voldoet aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is van toepassing op alle vormen van Wmo dienstverlening. Uitgezonderd zijn de verstrekking van hulpmiddelen en woningaanpassingen.

Beoogd effect

De wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Duiven 2015 bestaat uit een vervanging van het bestaande artikel 18 door een nieuw artikel 18. Daarin is de tekst van de algemene maatregel van bestuur (artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015) verankerd.

Argumenten

1.1 Gemeenten moeten hun verordening vóór 1 juni 2017 aanpassen.

Het niet tijdig aanpassen van de verordening door gemeenten in combinatie met het niet hanteren van een reële prijs, leidt tot het gevaar op juridische procedures door aanbieders van Wmo-diensten over de vraag of de gevoerde aanbestedingsprocedure voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Dit brengt het risico met zich mee dat de aanbestedingsprocedure mogelijk opnieuw zal moeten worden gevoerd. De VNG is nog met VWS in overleg over de consequenties wanneer gemeenten moeten aanbesteden, terwijl de verordening nog niet is aangepast.

1.2 De contractvrijheid van gemeenten wordt niet beperkt.

Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 bevat geen landelijke kwantitatieve normering van de verschillende kostprijsselementen. Er is geen sprake van tariefregulering of landelijke minimumtarieven. De contractvrijheid van ons college wordt niet beperkt. Het college moet de raad informeren over de overeengekomen prijzen en de weging die daarbij is gemaakt.

1.3 Een regeling kan alleen worden gewijzigd door een besluit van gelijke orde.

Een raadsverordening wordt vastgesteld bij raadsbesluit; de verordening kan daarom alleen worden gewijzigd bij nieuw raadsbesluit.

Kanttekeningen

1.1 Naar verwachting zullen de bestuurslasten toenemen.

Gemeenten dienen een reële prijs op basis van de relevante kostprijsselementen vast te stellen en deze met het oog op de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening als

Raadsvoorstel

ondergrens te hanteren bij aanbestedingsprocedures. Dit kan leiden tot een toename van de bestuurslasten.

1.2 De Raad voor Sociaal Domein Duiven is niet om advies gevraagd.

Omdat uitsluitend sprake is van een technische aanpassing en de verordening zo spoedig mogelijk moet worden vastgesteld om juridische procedures te voorkomen, is geen advies gevraagd aan de RvSDD. De aanpassing van dit artikel 18 in desbetreffende verordening heeft geen enkele invloed op de gebruikers van Wmo-voorzieningen, zodat een adviesaanvraag niet nodig is. De RvSDD wordt wel van deze aanpassing in kennis gesteld.

Financiële paragraaf

Bij de kanttelingen is al benoemd dat de bestuurslasten zullen toenemen.

Gelet op het uitgavenpatroon Wmo van de laatste twee jaren kan de te verwachten toename van de bestuurslasten worden opgevangen binnen de huidige budgetten.

Communicatieparagraaf

De verordening wordt gepubliceerd op de landelijke hiervoor bestemde website.

Duiven, 25 april 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB021

2. 17int00660

Omschrijving:

Raadsbesluit wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning

Was-wordt-tabel artikel 18 met toelichting



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV028

Zaaknr.: 17DV01240

Portefeuillehouder(s): Wethouder Knuiman
Productnummer:
Referendum mogelijk: Nee
Agendering door Agendacommissie op 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: M. van Asperen
Telefoon: (0316) 27 94 58
E-mail: m.vanasperen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015.

Beslispunten

1. Vast te stellen de wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning 2015.

Inleiding

Vooraf

Deze wijziging betreft een puur technische aanpassing van artikel 18 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 om te voldoen aan het landelijke gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, welke aanpassing vooral dient ter voorkoming van juridische procedures. Omdat het uitvoeringsbesluit naar verwachting al per 1 juni 2017 in werking treedt, dient deze wijziging zo spoedig mogelijk in de verordening vastgelegd te worden.

Aanleiding

Op 1 juni 2017 treedt het gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 in werking (*Stb.* 2017, 55). Aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, een algemene maatregel van bestuur onder de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), wordt een nieuw artikel 5.4 toegevoegd. Doel hiervan is dat een gemeente een reële prijs betaalt voor een Wmo dienst, waarmee de aanbieder kan voldoen aan de gemeentelijke eisen van kwaliteit en continuïteit van deze dienst en de arbeidsrechtelijke verplichtingen die deze dienst verleent aan de cliënt. Naar aanleiding hiervan moet artikel 18 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Duiven 2015 worden gewijzigd. De verschillen tussen het oude en nieuwe artikel 18 zijn te vinden in de bijlage (was-wordt-tabel 17int00660).

Hiervoor moet de raad de volgende zaken in de verordening vastleggen:

- Het college stelt een vaste prijs of een reële prijs vast voor Wmo diensten en deze prijs is tevens de ondergrens voor een inschrijving in een aanbestedingsprocedure.

Raadsvoorstel

- De vaste of reële prijs moet worden vastgesteld overeenkomstig de eisen van de kwaliteit van de dienst en het college moet daarbij rekening houden met de continuïteit van de hulpverlening.
- De kostprijscomponenten waar een vaste of reële prijs op is gebaseerd.

Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 biedt het college de mogelijkheid om in plaats van zelf een vaste of reële prijs vast te stellen de eis aan de inschrijvende partij te stellen om een reële prijs voor de dienst te hanteren gebaseerd op de eisen met betrekking tot kwaliteit en continuïteit en rekening houdend met de in de verordening genoemde kostprijscomponenten. Het college beslist met welke derde (aanbieder) hij een overeenkomst sluit. Voor bestaande overeenkomsten geldt een overgangstermijn. Bij verlenging van bestaande overeenkomsten moet worden beoordeeld of de overeenkomst voldoet aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is van toepassing op alle vormen van Wmo dienstverlening. Uitgezonderd zijn de verstrekking van hulpmiddelen en woningaanpassingen.

Beoogd effect

De wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Duiven 2015 bestaat uit een vervanging van het bestaande artikel 18 door een nieuw artikel 18. Daarin is de tekst van de algemene maatregel van bestuur (artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015) verankerd.

Argumenten

1.1 Gemeenten moeten hun verordening vóór 1 juni 2017 aanpassen.

Het niet tijdig aanpassen van de verordening door gemeenten in combinatie met het niet hanteren van een reële prijs, leidt tot het gevaar op juridische procedures door aanbieders van Wmo-diensten over de vraag of de gevoerde aanbestedingsprocedure voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Dit brengt het risico met zich mee dat de aanbestedingsprocedure mogelijk opnieuw zal moeten worden gevoerd. De VNG is nog met VWS in overleg over de consequenties wanneer gemeenten moeten aanbesteden, terwijl de verordening nog niet is aangepast.

1.2 De contractvrijheid van gemeenten wordt niet beperkt.

Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 bevat geen landelijke kwantitatieve normering van de verschillende kostprijscomponenten. Er is geen sprake van tariefregulering of landelijke minimumtarieven. De contractvrijheid van ons college wordt niet beperkt. Het college moet de raad informeren over de overeengekomen prijzen en de weging die daarbij is gemaakt.

1.3 Een regeling kan alleen worden gewijzigd door een besluit van gelijke orde.

Een raadsverordening wordt vastgesteld bij raadsbesluit; de verordening kan daarom alleen worden gewijzigd bij nieuw raadsbesluit.

Kanttekeningen

1.1 Naar verwachting zullen de bestuurslasten toenemen.

Gemeenten dienen een reële prijs op basis van de relevante kostprijscomponenten vast te stellen en deze met het oog op de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening als

Raadsvoorstel

ondergrens te hanteren bij aanbestedingsprocedures. Dit kan leiden tot een toename van de bestuurslasten.

1.2 De Raad voor Sociaal Domein Duiven is niet om advies gevraagd.

Omdat uitsluitend sprake is van een technische aanpassing en de verordening zo spoedig mogelijk moet worden vastgesteld om juridische procedures te voorkomen, is geen advies gevraagd aan de RvSDD. De aanpassing van dit artikel 18 in desbetreffende verordening heeft geen enkele invloed op de gebruikers van Wmo-voorzieningen, zodat een adviesaanvraag niet nodig is. De RvSDD wordt wel van deze aanpassing in kennis gesteld.

Financiële paragraaf

Bij de kanttekeningen is al benoemd dat de bestuurslasten zullen toenemen.

Gelet op het uitgavenpatroon Wmo van de laatste twee jaren kan de te verwachten toename van de bestuurslasten worden opgevangen binnen de huidige budgetten.

Communicatieparagraaf

De verordening wordt gepubliceerd op de landelijke hiervoor bestemde website.

Duiven, 25 april 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB021
2. 17int00660

Omschrijving:

Raadsbesluit wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning
Was-wordt-tabel artikel 18 met toelichting



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB021
Zaaknr.: 17DV01240

Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning.

De raad van de gemeente Duiven;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 april 2017;

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste, tweede, derde en zevende lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.1.7, 2.3.6, vierde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikelen 3.8, tweede lid, en 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;

b e s l u i t :

vast te stellen de aangepaste verordening: Verordening maatschappelijke ondersteuning Duiven 2015.

Artikel I Wijziging verordening

De Verordening maatschappelijke ondersteuning Duiven 2015 wordt als volgt gewijzigd.

A Artikel 18 komt te luiden:

Artikel 18. Verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast:
 - a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan van een overeenkomst met de derde; of
 - b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
 1. een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde, en
 2. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.
2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in het eerste lid, vast:
 - a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet, en
 - b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.
3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijscomponenten:
 - a. de kosten van de beroepskracht;

Raadsbesluit

- b. redelijke overheadkosten;
 - c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg;
 - d. reis en opleidingskosten;
 - e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;
 - f. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen, en
4. Het college kan het eerste lid, onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een reële prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in het tweede en derde lid. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.
5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in het eerste lid hij een overeenkomst aangaat.

Artikel II Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 juni 2017.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Bijlage 2 Was-wordt tabel en toelichting

Leeswijzer modelbepalingen

In de 'bestaande tekst' zijn de woorden en leestekens waaraan iets verandert, *cursief* gezet.
In de 'nieuwe tekst' zijn de nieuwe woorden en leestekens **vet** gedrukt.

Artikel 18 (onderdeel A van het wijzigingsbesluit) wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 18. Verhouding prijs en kwaliteit levering <i>voorziening</i> door derden 1. <i>Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten in ieder geval rekening met:</i> <i>a. de aard en omvang van de te verrichten taken;</i> <i>b. een redelijke toeslag voor overheadkosten;</i> <i>c. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;</i> <i>d. kosten voor bijscholing van het personeel.</i> 2. <i>Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen in ieder geval rekening met:</i> <i>a. de marktprijs van de voorziening, en</i> <i>b. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:</i> <i>1°. aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening;</i> <i>2°. instructie over het gebruik van de voorziening;</i> <i>3°. onderhoud van de voorziening, en</i> <i>4°. verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden.</i>	Artikel 18. Verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden 1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast: a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan overeenkomst met derde; of b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor: 1°. een inschrijving en het aangaan overeenkomst met de derde, en 2°. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a. 2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in het eerste lid, vast: a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet, en b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. 3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijscomponenten: a. de kosten van de beroepskracht; b. redelijke overheadkosten; c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte,

	scholing, werkoverleg; d. reis en opleidingskosten; e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst; f. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen, en g. [...]. 4. Het college kan het eerste lid, onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in het tweede en derde lid. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad. 5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in het eerste lid hij een overeenkomst aangaat.
--	--

Toelichting

Artikel I, onderdeel A (wijziging artikel 18)

Algemeen

Op 1 juni 2017 treedt het gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 in werking. Er wordt een nieuw artikel 5.4 toegevoegd aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dat tot doel heeft dat een gemeente een reële prijs betaalt voor een Wmo dienst, waarmee de aanbieder kan voldoen aan de gemeentelijke eisen van kwaliteit en continuïteit van deze dienst en de arbeidsrechtelijke verplichtingen aan de beroepskracht die deze dienst verleent aan de cliënt. Naar aanleiding hiervan wordt de verordening aangepast.

Eerste lid

In dit artikel wordt geregeld dat het college voor het leveren van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4. van de wet, of een vaste prijs vaststelt of een reële prijs vaststelt die geldt als ondergrens voor een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde of die geldt als ondergrens voor de vaste prijs. In het geval het college een reële prijs vaststelt, is het mogelijk dat inschrijvers een hoger tarief dan de reële prijs neerleggen. Het is niet mogelijk een lagere prijs neer te leggen. Indien het college een vaste prijs vaststelt, dan zal het tarief voor de inschrijvers gelijk zijn aan de vaste prijs.

Tweede lid

Bij het vaststellen van de prijs dient het college rekening te houden met de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet en met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. De invulling van de continuïteit van de hulpverleningsrelatie in financiële zin is nieuw voor de gemeenten. De aanbieder die de opdracht gegund krijgt moet overleggen met de aanbieder die de opdracht tot dan toe had

uitgevoerd over de overname van personeel. De gedachte is dat overname van personeel gemakkelijker verloopt indien de gemeente een reële prijs betaalt voor de opdracht.

Derde lid

Het college moet de vaste prijs of de reële prijs minimaal baseren op de in dit artikel genoemde kostprijsselementen. De opsomming in dit lid is niet uitputtend. De gemeente kan er elementen aan toevoegen.

Vierde lid

Dit lid is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 18. Het vierde lid biedt het college de mogelijkheid om geen vaste of reële prijs te bepalen op basis van de genoemde kostprijsselementen maar de bepaling van de hoogte van een reële prijs over te laten aan de inschrijvende partijen. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Vijfde lid

Dit lid is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 18. Het college bepaalt met welke derde hij een overeenkomst aangaat. Hieronder wordt verstaan een aanbieder, te weten een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die jegens het college gehouden is een voorziening te leveren (zie artikel 1.1.1 van de wet en artikel 1 van de toelichting bij deze verordening). Het overeenkomen van contracten is het primaat van het college. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt dan ook niet in de contractvrijheid van het gemeentebestuur. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

**Behandeladvies raadsvoorstel verlenging benoemingstermijn externe voorzitter en leden
Rekenkamercommissie Duiven – 17int00783**

Onderwerp	Verlenging termijn externe voorzitter en leden Rekenkamercommissie		
Registratienummer	<i>Nader te bepalen</i>	Portefeuillehouder	Burgemeester
Historie	Op 30 mei 2011 zijn de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie Duiven benoemd voor een periode van 6 jaar van 5 juli 2011 tot en met 4 juli 2017.		
Termijn	Op 5 juli 2017 verloopt de huidige benoeming van de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie. Vanwege de in voorbereiding zijnde instelling van een gezamenlijke Rekenkamercommissie voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Doesburg per 1 januari 2018 wordt voorgesteld om eenmalig de huidige benoemingstermijn te verlengen tot 1 januari 2018.		
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	Het raadsvoorstel is procedureel en technisch van aard. Bespreken of verwacht mag worden dat er brede instemming is met de eenmalige verlenging van de benoemingstermijn en of er geen politiek gevoelige omstandigheden of factoren bekend zijn die kunnen leiden tot discussie over dit voorstel. Overwegen om dit voorstel rechtstreeks aan de gemeenteraad als hamerstuk voor te leggen.		

Raadsavond			Hamerstuk	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Burgemeester	Mat Gijsbers	Raadszaal	Bestuur	
Behandeladvies	Betreft verlenging van de benoemingstermijn van de huidige externe voorzitter en leden tot het moment van de ambtelijke fusie per 1 januari 2018. In lijn met afspraken uit het fusietraject met Westervoort is een voorstel tot een gezamenlijke Rekenkamercommissie met in ieder geval de gemeente Westervoort vanaf 1 januari 2018 in voorbereiding. Dat voorstel wordt ter besluitvorming verwacht na de zomerperiode. Vanwege de technische aard van dit voorstel tot verlenging is het advies om deze als rechtstreeks hamerstuk te agenderen in de raad van 20 juni 2017.			
Spreekrecht publiek	N.v.t.			

Opbrengst van de tafel	N.v.t.
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV043

Zaaknr.:

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in de Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Mat Gijsbers

Telefoon: (0316) 27 92 69

E-mail: m.gijsbers@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017.

Onderwerp: Voorstel tot verlenging van de benoeming van de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie Duiven.

Beslispunten

1. Te besluiten tot eenmalige verlenging van de benoemingstermijn van de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie Duiven tot 1 januari 2018.

Inleiding

Bij het voorstel om te starten met de voorbereiding van de fusie van de ambtelijke organisaties van de gemeenten Westervoort en Duiven is tevens geconcludeerd dat ten gevolge van deze fusie het zinvol is om per 1 januari 2018 een gezamenlijke rekenkamercommissie in te stellen. Deze conclusie is unaniem door beide gemeenteraden onderschreven. In vervolg op deze conclusie is momenteel daarvoor een voorstel in voorbereiding voor beide gemeenteraden. De verwachting is dat dit voorstel na de zomerperiode aan de orde kan worden gesteld.

Beoogd effect

De benoeming van de huidige voorzitter en externe leden eindigt op 4 juli 2017. De benoeming was voor een periode van zes jaar vanaf 5 juli 2011. Zonder de ambtelijke fusie zou in deze periode een voorstel hebben voorgelegd voor herbenoeming of benoeming van nieuwe personen in de Rekenkamercommissie. De instelling van een nieuwe gezamenlijke Rekenkamercommissie is beoogd per 1 januari 2018. Ter overbrugging van de periode tot 1 januari 2018 willen wij u voorstellen om de huidige benoeming eenmalig te verlengen tot die datum.

Argumenten

De huidige Rekenkamercommissie heeft onderzoeken lopen die binnen afzienbare termijn aan uw gemeenteraad worden aangeboden. Het is gewenst dat bij de behandeling van de onderzoeken deze zo nodig door de Rekenkamercommissie kunnen worden toegelicht.

Raadsvoorstel

Het is niet zinvol om voor een korte periode van ongeveer zes maanden nieuwe kandidaten te zoeken voor de functies van externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie.

Er zijn ook geen argumenten bekend die de verlenging van de benoeming van huidige personen in de weg staan.

Om te voorkomen dat er een lacune ontstaat willen wij derhalve voorstellen om de huidige benoeming te verlengen tot 1 januari 2018. Bij de instelling van een gezamenlijke Rekenkamercommissie zal tevens een nieuwe verordening ter vaststelling worden voorgelegd. Daarbij zal gelijktijdig de huidige verordening worden ingetrokken.

Kanttelingen

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Het budget van de Rekenkamercommissie wordt per begrotingsjaar vastgesteld en bedraagt € 0,50 per inwoner per jaar. Aan de verlenging van de benoeming zijn geen extra kosten verbonden.

Communicatieparagraaf

De huidige externe voorzitter en leden zijn op de hoogte van dit voorstel tot verlenging van hun benoeming. Zij hebben mondeling meegedeeld hiermee in te kunnen stemmen. Na het besluit wordt de benoeming schriftelijk aan hen bevestigd.

Er behoeft verder geen bijzondere communicatie te worden gevoerd.

Duiven, 11 mei 2017.

griffier,

voorzitter,

M.P.M. (Mat) Gijsbers

drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB037

2. 11RB021

Omschrijving:

Ontwerp-raadsbesluit tot verlenging van de benoeming van de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie.

Benoemingsbesluit van 30 mei 2011.



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB037

Zaaknr.:

Besluit tot verlenging van de benoeming van de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie tot 1 januari 2018.

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat de huidige benoeming van de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie eindigt op 4 juli 2017;

dat een fusie van de beide ambtelijke organisaties van de gemeenten Westervoort en Duiven per 1 januari 2018 in voorbereiding is;

dat bij de start van het fusieproces is geconcludeerd dat het zinvol is om bij deze fusie een gezamenlijke rekenkamercommissie te hebben voor beide gemeenten;

dat momenteel een voorstel in voorbereiding is voor de instelling van deze gezamenlijke rekenkamercommissie per 1 januari 2018;

dat het ter overbrugging van de periode 5 juli 2017 tot 1 januari 2018 gewenst is om de huidige benoemingsperiode van de externe voorzitter en leden te verlengen tot 1 januari 2018;

gelezen het voorstel van de voorzitter en griffier tot eenmalige verlenging van de benoeming tot 1 januari 2018;

b e s l u i t :

tot eenmalige verlenging van de benoemingstermijn van de externe voorzitter en leden van de Rekenkamercommissie Duiven tot 1 januari 2018.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Raadsbesluit

Registratienr.: 11RB021

Nr. 2011/nummer

Benoeming van een extern lid en herbenoeming van de voorzitter
en externe lid Rekenkamercommissie Duiven.

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat de huidige benoeming van de voorzitter en de externe leden van de Rekenkamercommissie Duiven eindigt op 4 juli 2011;

dat het externe lid mevrouw A. Kuiper, Langeweg 37 te Vianen schriftelijk per brief van 18 oktober 2010 heeft meegedeeld niet voor herbenoeming in aanmerking te willen komen;

dat de externe voorzitter, de heer drs. S.H. Dijk, Oude Waelweg 74 te Diemen en het externe lid, de heer H. Boogaard, Haarskamp 8 te Ruurlo beiden hebben kenbaar gemaakt wel voor herbenoeming in aanmerking te willen komen;

dat voor de werving van een opvolger voor mevrouw Kuiper een sollicitatieprocedure is gevolgd en uit deze procedure de heer mr. J.G.W. de Warle, Mantet 51 te Duiven als benoembare kandidaat naar voren is gekomen;

gelezen het voorstel van de voorzitter en de griffier van 28 april 2011;

gelet op het raadsbesluit van 1 maart 2010 betreffende de evaluatie van het functioneren van de Rekenkamercommissie Duiven;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en de Verordening op de Rekenkamercommissie Duiven van 7 maart 2005;

b e s l u i t :

- de heer mr. Jacques Gerrit Wilhelmus de Warle, Mantet 51 te Duiven te benoemen als lid van de Rekenkamercommissie Duiven voor de periode van 5 juli 2011 tot en met 4 juli 2017;
- de heer drs. Steven Hendrik Dijk, wonende Oude Waelweg 74 te Diemen te herbenoemen als voorzitter van de Rekenkamercommissie Duiven voor de periode van 5 juli 2011 tot en met 4 juli 2017;
- de heer Hendrik Boogaard, Haarskamp 8 te Ruurlo te herbenoemen als lid van de Rekenkamercommissie Duiven voor de periode van 5 juli 2011 tot en met 4 juli 2017.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 30 mei 2011
De raad van de gemeente Duiven,
griffier, voorzitter,



Behandeladvies Vaststellen Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg – 17int00945

Onderwerp	Vaststellen Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg		
Registratienummer	17DV01048	Portefeuillehouder	Wethouder Knuiman
Historie	In de commissie B&S van 13 april 2017 is opiniërend gesproken over de Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg		
Termijn			
Belangrijkste bespreek- en/of besispunten	1. De Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden vast te stellen. 2. Het Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg vast te stellen.		

Politieke Avond	n.v.t.		Hamerstuk in de raadsvergadering van 20 juni	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
			Sociaal	
Behandeladvies	De stukken die ter vaststellen voorliggen zijn opiniërend besproken in de commissie B&S van 13 april jl. Het algemene beeld van de commissie destijds was positief. In de nota Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg zijn de opmerking die daar zijn gemaakt verwerkt. Gezien de opiniërende bespreking van 13 april jl. is het advies om dit voorstel nu als hamerstuk te agenderen in de raadsvergadering van 20 juni a.s. Fracties kunnen gebruik maken van een stemverklaring. Eventuele technische vragen kunnen vooraf gesteld worden aan mevr. Sommers (zie raadsvoorstel).			

Opbrengst van de tafel	N.v.t.
Raadsvergadering	Hamerstuk in de raadsvergadering van 20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV050

Zaaknr.: 17DV01048

Portefeuillehouder(s): Wethouder Knuiman

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie op 6 juni 2017

Voor vragen

Naam: A. Sommers

Telefoon: (0316) 27 94 82

E-mail: a.sommers@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 11 juli 2017

Onderwerp: Vaststellen Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal beleid Publieke Gezondheidszorg

Beslispunten

1. De Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden vast te stellen.
2. Het Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg vast te stellen.

Inleiding

Gemeente Duiven heeft medio 2016 samen met de 15 andere gemeenten uit de Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland de 'regiovisie publieke gezondheid' opgesteld. Op grond van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) is elke gemeente verplicht vervolgens aan te geven hoe op gemeentelijk niveau uitvoering wordt gegeven aan deze regionale nota. Dit is vastgelegd in de nota 'Lokaal Beleid Publieke gezondheidszorg'. Beide stukken zijn ter opiniëring voorgelegd aan de Raadscommissie Burger en Samenleving op 13 april 2017. In de nota Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg zijn de opmerking die daar zijn gemaakt verwerkt.

Beide documenten liggen nu ter vaststelling aan u voor.

Beoogd effect

De 'Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden' en het 'Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg' vaststellen en inzetten op bewustwording van de kentering naar positieve gezondheid (eigen regie, zelfredzaamheid) en de noodzaak tot een integrale aanpak.

Argumenten

1.1 Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden vaststellen

De Wet Publieke Gezondheid (WPG) regelt de overheidsbemoeienis met betrekking tot de



Raadsvoorstel

Publieke Gezondheidszorg (PG). Iedere gemeente moet volgens deze wet binnen twee jaar na vaststelling van de landelijke nota gezondheidsbeleid, een gemeentelijk gezondheidsbeleid vaststellen. Na het verschijnen van de landelijke kaders hebben de 16 gemeenten van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, waartoe ook Duiven behoort, besloten om een gemeenschappelijke visie op gezondheid te ontwikkelen. De regiovisie treft u hierbij aan. Wij verzoeken u de regiovisie vast te stellen.

1.2 Lokaal beleid publieke gezondheid vaststellen

Elke gemeente is verplicht om lokaal beleid vast te stellen vier jaar na het verschijnen van het landelijke beleid. De regiovisie, die de kentering binnen de gezondheidszorg beschrijft, geeft de aanzet voor het lokale beleid. Het Lokale Beleid Publieke gezondheid treft u hierbij aan. Wij verzoeken u het lokale beleid vast te stellen.

1.3 Inzetten op bewustwording van de verandering in gezondheidszorg

De publieke (gezondheids)zorg is aan het veranderen. Hoewel deze veranderingen en de gevolgen daarvan merkbaar zijn in de hele samenleving, blijft er altijd een zorgplicht voor de zeer kwetsbaren. Ook bij deze zorgplicht wordt, op basis van maatwerk binnen de mogelijkheden van de individuele burger, ingezet op zelfredzaamheid en participatie.

In de nieuwe kijk op gezondheid ligt de nadruk op veerkracht, eigen regie en welbevinden. Niet de ziekte of de beperking staat centraal, maar het vermogen en de eigen (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren. Dit heeft geleid tot een omslag van denken in termen van ziekte & zorg naar gezondheid & gedrag en kenmerkt zich als 'positieve gezondheid'.

Positieve gezondheid is gericht op het versterken van de eigen kracht, de eigen regie op het leven en het terugdringen van het gebruik van de 2^e en 3^e lijns zorg.

In de regiovisie wordt dit breed uitgedragen.

Het lokale beleid is een uitwerking hiervan en zet in op twee pijlers. Enerzijds op bewustwording (van de verandering naar positieve gezondheid) en integratie en anderzijds op preventie en stimulering. Door de veranderingen binnen het sociaal domein en de omgevingswet is het wenselijk de komende periode sterk in te zetten op bewustwording van de veranderingen binnen de gezondheidszorg. Deze verandering maakt het noodzakelijk integraal te gaan werken en in de kern het gedachtegoed van positieve gezondheid uit te dragen en te implementeren. Tevens blijft het wenselijk om, zoveel mogelijk onder eigen regie en op energie vanuit de samenleving, te kijken naar mogelijkheden voor preventie.

1.4 Lokaal beleid, korte termijn

Vanwege de dynamiek binnen het sociaal domein, de inwerkingtreding van de omgevingswet en de veranderingen in de publieke gezondheid is ervoor gekozen het lokaal beleid voor twee jaar vast te stellen en de focus sterk te leggen op bewustwording van de veranderingen en implementatie van de gezondheidszorg binnen andere beleidsterreinen. Door daarnaast te onderzoeken waar op energie van de samenleving behoefte is aan preventie is er over twee jaar een goed beeld om te beoordelen waar we staan en wat nodig is om publieke gezondheid verder vorm te geven in de gedachten van positieve gezondheid.

Raadsvoorstel

1.5 Advisering Raad voor Sociaal Domein Duiven (RvSDD)

De Raad voor Sociaal Domein heeft een adviserende rol gehad bij de totstandkoming van de het lokale beleid. In de verdere uitwerking van het beleid zal de RvSDD betrokken worden.

Kanttekeningen

1.5 Advisering Raad voor Sociaal Domein Duiven (RvSDD)

De Raad voor Sociaal Domein heeft een adviserende rol gehad bij de totstandkoming van de het lokale beleid. De RvSDD kan zich vinden in de twee pijlers van het lokaal beleid. Er zijn ook een paar aanbevelingen gegeven waarin wij ons kunnen vinden. We gaan samen kijken naar een manier om de aanbevelingen in te passen bij de uitwerkingen van de pijlers. De nota biedt daar ruimte voor. We blijven in gesprek met de RvSDD.

Financiële paragraaf

Voor onderzoek en interventie zijn middelen nodig.

Om te bepalen wat er nodig is en om de juiste interventies toe te passen is het nodig om samen met, het Basisnetwerk, huisartsen en met advisering van de raad voor het Sociaal Domein te bepalen op welke onderdelen onderzoek het meest nodig is. Vanuit deze onderzoeken worden de interventies vormgegeven.

Voor de begroting 2018 wordt eenmalig € 10.000,- gevraagd.

Communicatieparagraaf

Het is belangrijk met veel betrokken partijen te blijven sparren over de manier waarop de kentering binnen de publieke gezondheid het beste vorm kan krijgen. Wij zullen bij partijen blijven zoeken naar afstemming en aanvulling.

Duiven, 30 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB016

2. 16int03454

Omschrijving:

Concept raadsbesluit Regiovisie Publieke gezondheidszorg
Gelderland-Midden

Lokaal Beleid Publieke gezondheidszorg

Raadsvoorstel

Informatie:

1. Een Gezonder Nederland (Kernboodschappen van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2014)
2. Landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019 (kamerbrief 2015)
3. Betrouwbare publieke gezondheid'(gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk, kamerbrief 2014)
4. Gezondheid en Sociaal domein verbonden (VGGM)
5. De jeugd in Gelderland-Midden zelfredzaam, gezond, gelukkig? (GGD) (toezegging kennisgeving over de kinderombudsman in september 2016)



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV050

Zaaknr.: 17DV01048

Portefeuillehouder(s): Wethouder Knuiman

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie op 6 juni 2017

Voor vragen

Naam: A. Sommers

Telefoon: (0316) 27 94 82

E-mail: a.sommers@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 11 juli 2017

Onderwerp: Vaststellen Regiovisie Publieke Gezondheidszorg en Lokaal beleid Publieke Gezondheidszorg

Beslispunten

1. De Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden vast te stellen.
2. Het Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg vast te stellen.

Inleiding

Gemeente Duiven heeft medio 2016 samen met de 15 andere gemeenten uit de Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland de 'regiovisie publieke gezondheid' opgesteld. Op grond van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) is elke gemeente verplicht vervolgens aan te geven hoe op gemeentelijk niveau uitvoering wordt gegeven aan deze regionale nota.

Dit is vastgelegd in de nota 'Lokaal Beleid Publieke gezondheidszorg'. Beide stukken zijn ter opiniëring voorgelegd aan de Raadscommissie Burger en Samenleving op 13 april 2017. In de nota Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg zijn de opmerking die daar zijn gemaakt verwerkt.

Beide documenten liggen nu ter vaststelling aan u voor.

Beoogd effect

De 'Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden' en het 'Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg' vaststellen en inzetten op bewustwording van de kentering naar positieve gezondheid (eigen regie, zelfredzaamheid) en de noodzaak tot een integrale aanpak.

Argumenten

1.1 Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden vaststellen

De Wet Publieke Gezondheid (WPG) regelt de overheidsbemoeienis met betrekking tot de

Publieke Gezondheidszorg (PG). Iedere gemeente moet volgens deze wet binnen twee jaar na vaststelling van de landelijke nota gezondheidsbeleid, een gemeentelijk gezondheidsbeleid vaststellen. Na het verschijnen van de landelijke kaders hebben de 16 gemeenten van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, waartoe ook Duiven behoort, besloten om een gemeenschappelijke visie op gezondheid te ontwikkelen. De regiovisie treft u hierbij aan. Wij verzoeken u de regiovisie vast te stellen.

1.2 Lokaal beleid publieke gezondheid vaststellen

Elke gemeente is verplicht om lokaal beleid vast te stellen vier jaar na het verschijnen van het landelijke beleid. De regiovisie, die de kentering binnen de gezondheidszorg beschrijft, geeft de aanzet voor het lokale beleid. Het Lokale Beleid Publieke gezondheid treft u hierbij aan. Wij verzoeken u het lokale beleid vast te stellen.

1.3 Inzetten op bewustwording van de verandering in gezondheidszorg

De publieke (gezondheids)zorg is aan het veranderen. Hoewel deze veranderingen en de gevolgen daarvan merkbaar zijn in de hele samenleving, blijft er altijd een zorgplicht voor de zeer kwetsbaren. Ook bij deze zorgplicht wordt, op basis van maatwerk binnen de mogelijkheden van de individuele burger, ingezet op zelfredzaamheid en participatie.

In de nieuwe kijk op gezondheid ligt de nadruk op veerkracht, eigen regie en welbevinden. Niet de ziekte of de beperking staat centraal, maar het vermogen en de eigen (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren. Dit heeft geleid tot een omslag van denken in termen van ziekte & zorg naar gezondheid & gedrag en kenmerkt zich als 'positieve gezondheid'.

Positieve gezondheid is gericht op het versterken van de eigen kracht, de eigen regie op het leven en het terugdringen van het gebruik van de 2^e en 3^e lijns zorg.

In de regiovisie wordt dit breed uitgedragen.

Het lokale beleid is een uitwerking hiervan en zet in op twee pijlers. Enerzijds op bewustwording (van de verandering naar positieve gezondheid) en integratie en anderzijds op preventie en stimulering. Door de veranderingen binnen het sociaal domein en de omgevingswet is het wenselijk de komende periode sterk in te zetten op bewustwording van de veranderingen binnen de gezondheidszorg. Deze verandering maakt het noodzakelijk integraal te gaan werken en in de kern het gedachtegoed van positieve gezondheid uit te dragen en te implementeren. Tevens blijft het wenselijk om, zoveel mogelijk onder eigen regie en op energie vanuit de samenleving, te kijken naar mogelijkheden voor preventie.

1.4 Lokaal beleid, korte termijn

Vanwege de dynamiek binnen het sociaal domein, de inwerkingtreding van de omgevingswet en de veranderingen in de publieke gezondheid is ervoor gekozen het lokaal beleid voor twee jaar vast te stellen en de focus sterk te leggen op bewustwording van de veranderingen en implementatie van de gezondheidszorg binnen andere beleidsterreinen. Door daarnaast te onderzoeken waar op energie van de samenleving behoefte is aan preventie is er over twee jaar een goed beeld om te beoordelen waar we staan en wat nodig is om publieke gezondheid verder vorm te geven in de gedachten van positieve gezondheid.

1.5 Advisering Raad voor Sociaal Domein Duiven (RvSDD)

De Raad voor Sociaal Domein heeft een adviserende rol gehad bij de totstandkoming van de het lokale beleid. In de verdere uitwerking van het beleid zal de RvSDD betrokken worden.

Kanttekeningen

1.5 Advisering Raad voor Sociaal Domein Duiven (RvSDD)

De Raad voor Sociaal Domein heeft een adviserende rol gehad bij de totstandkoming van de het lokale beleid. De RvSDD kan zich vinden in de twee pijlers van het lokaal beleid. Er zijn ook een paar aanbevelingen gegeven waarin wij ons kunnen vinden. We gaan samen kijken naar een manier om de aanbevelingen in te passen bij de uitwerkingen van de pijlers. De nota biedt daar ruimte voor. We blijven in gesprek met de RvSDD.

Financiële paragraaf

Voor onderzoek en interventie zijn middelen nodig.

Om te bepalen wat er nodig is en om de juiste interventies toe te passen is het nodig om samen met, het Basisnetwerk, huisartsen en met advisering van de raad voor het Sociaal Domein te bepalen op welke onderdelen onderzoek het meest nodig is. Vanuit deze onderzoeken worden de interventies vormgegeven.

Voor de begroting 2018 wordt eenmalig € 10.000,- gevraagd.

Communicatieparagraaf

Het is belangrijk met veel betrokken partijen te blijven sparren over de manier waarop de kentering binnen de publieke gezondheid het beste vorm kan krijgen. Wij zullen bij partijen blijven zoeken naar afstemming en aanvulling.

Duiven, 30 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB016

2. 16int03454

Omschrijving:

Concept raadsbesluit Regiovisie Publieke gezondheidszorg
Gelderland-Midden

Lokaal Beleid Publieke gezondheidszorg

Raadsvoorstel

Informatie:

1. Een Gezonder Nederland (Kernboodschappen van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2014)
2. Landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019 (kamerbrief 2015)
3. Betrouwbare publieke gezondheid'(gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk, kamerbrief 2014)
4. Gezondheid en Sociaal domein verbonden (VGGM)
5. De jeugd in Gelderland-Midden zelfredzaam, gezond, gelukkig? (GGD) (toezegging kennisgeving over de kindermobuudsman in september 2016)



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB016
Zaaknr.: 17DV01048

Regiovisie Publieke gezondheidszorg Gelderland-Midden en Lokaal Beleid Publieke gezondheidszorg.

De raad van de gemeente Duiven;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 mei 2017;

gezien het advies van de Raadscommissie Burger en Samenleving van 13 april 2017;

b e s l u i t :

1. De Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden vast te stellen.
2. Het Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg vast te stellen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 11 juli 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

LOKAAL BELEID PUBLIEKE GEZONDHEIDSZORG

Gemeente Duiven (16int03454)

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Integratie gezondheid met andere beleidsterreinen	3
2.1	<i>Aanleiding</i>	3
2.2	<i>Voorstel</i>	3
2.3	<i>Wat gaan we er voor doen</i>	4
3	Preventie en stimulering	5
3.1	<i>Aanleiding</i>	5
3.2	<i>Voorstel</i>	5
3.3	<i>Wat gaan we er voor doen</i>	5
3.4	<i>Samenwerking</i>	
4	Middelen	9

1. Inleiding

De publieke (gezondheids)zorg is aan het veranderen. Deze veranderingen en de gevolgen daarvan zijn merkbaar in de hele samenleving. In de nieuwe kijk op gezondheid ligt de nadruk op veerkracht, eigen regie en welbevinden. Niet de ziekte of de beperking staat centraal, maar het vermogen en de eigen (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren.

Dit heeft geleid tot een omslag van denken in termen van ziekte & zorg naar gezondheid & gedrag en kenmerkt zich als 'positieve gezondheid'¹.

Positieve gezondheid² is het vermogen van de mens om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

De Regiovisie publieke gezondheidszorg Gelderland-midden (opgesteld door de 16 participerende gemeenten naar aanleiding van de verschenen Kamerbrief³ in december 2014) gaat in op deze veranderingen en benoemt de kansen en uitdagingen die hieruit voortkomen. Binnen deze, brede visie op publieke gezondheidszorg ligt de focus op:

- de aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen;
- de participatie van mensen met een chronische aandoening en
- een vangnet voor de zeer kwetsbaren.

Op grond van de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) moet (aansluitend op het verschijnen van het landelijk beleid) worden vastgesteld hoe op gemeentelijk niveau uitvoering wordt gegeven aan deze regionale nota. In deze nota geven we aan op welke manier het gemeentelijk beleid vorm gegeven kan worden. Wat publieke gezondheid betekent voor het lokaal sociaal beleid en welke mogelijkheden er zijn op het gebied van preventie. Wel blijft er altijd een zorgplicht ten aanzien van zelfredzaamheid en participatie voor de zeer kwetsbaren. De gemeente mag hierbij zelf bepalen met welke maatregelen nodig zijn. Daarbij is altijd sprake van maatwerk. We sluiten aan bij mogelijkheden van de individuele inwoner.

Vanwege de dynamiek binnen het sociaal domein, de inwerkingtreding van de omgevingswet en veranderingen in de publieke gezondheid wordt voorgesteld om het lokaal gezondheidsbeleid voor een periode van twee jaar vast te stellen. Daarna moet worden bezien of verlenging danwel herziening nodig is. We zetten in op twee pijlers.

De input van de commissie burger en samenleving (30 juni 2016) en het advies van de Raad voor Sociaal Domein is in deze nota meegenomen.

De twee pijlers van het lokaal gezondheidsbeleid 2017-2018

- * *Integratie van het gezondheidsbeleid met andere beleidsterreinen*
- * *Preventie en stimulering*

¹ Positieve gezondheid wordt steeds vaker als gangbare term gebruikt in beleidsnota's. We beseffen dat er persoonlijke situaties zijn waarbij de positieve kijk niet meer mogelijk is.

² De 6 pijlers van positieve gezondheid (Machteld Huber) zijn lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, kwaliteit van leven, sociaal-maatschappelijk participeren, dagelijks functioneren en spirituele existentiële dimensie.

³ Landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019

2. Integratie gezondheidsbeleid met andere beleidsterreinen

2.1 Aanleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid. De 16 gemeenten uit de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden hebben een gemeenschappelijke visie ontwikkeld met als doel eenzelfde vertaling van landelijk beleid⁴ richting lokale beleid te stimuleren. Het landelijke beleid is mede gebaseerd op de uitkomsten van de vierjaarlijkse Volksgezondheid Toekomst Verkenning van het RIVM.

Een belangrijke conclusie op basis van de volksgezondheid toekomstverkenning is:

- * dat de levensverwachting blijft stijgen;
- * dat de gezondheidsverschillen (tussen mensen met een lage SES⁵ en een hoge SES) niet zijn afgenomen;
- * dat een steeds groter deel van de bevolking een chronische aandoening heeft;
- * dat de zorgkosten blijven toenemen.

In relatie tot de nieuwe kijk op publieke gezondheid liggen lokale uitdagingen op het investeren in meer veerkracht binnen de samenleving waarbij niet de ziekte centraal staat maar de focus ligt op de positieve gezondheid. Zelfredzaamheid, samenredzaamheid en participatie staan centraal. Door te investeren en op verschillende domeinen bij te dragen aan gezondheid en veerkracht zullen effecten op langere termijn zichtbaar zijn.

Naast deze essentiële verandering die (op lange termijn) moet resulteren in de een afname van zorg in de 1^e en 2^e lijn, is door de jaren heen ook vast komen te staan dat de meeste 'gezondheidswinst' geboekt wordt buiten het domein van gezondheid. Anders gezegd. Met aandacht voor- en integratie van de gezondheidscomponent in andere beleidsterreinen kan veel winst worden gehaald. Het doel is dan ook dat het een 'vanzelfsprekendheid' wordt dat bij het maken van beleidskeuzes, de gezondheidscomponent specifiek aandacht krijgt.

2.2 Voorstel

Om ervoor te zorgen dat er verbinding ontstaat tussen gezondheid en andere beleidsterreinen willen we twee jaar lang focus leggen op:

- Het benoemen binnen de programma's 1, 2 en 3 van de raakvlakken tussen gezondheid, sociaal domein en omgeving met de focus op positieve gezondheid.
- Het onderzoeken van de raakvlakken en het benoemen van kansen die er zijn bij het verbinden van de beleidsterreinen en hoe deze elkaar kunnen versterken.

⁴ 'Alles is gezondheid' (het nationaal programma preventie 2013) 'Betrouwbare publieke gezondheid' (gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk, kamerbrief 2014) 'Stimuleringsprogramma betrouwbare publieke gezondheid' (kamerbrief 2015) 'Landelijke nota Gezondheidsbeleid 2016-2019 (kamerbrief 2015)

⁵ SES is Sociale Economische Status: Er bestaan in Nederland aanzienlijke verschillen in gezondheid naar sociaaleconomische status, gemeten naar opleiding, inkomen of beroepsniveau. Ook kan sprake zijn van gezondheidselectie, dat wil zeggen dat gezondheidsproblemen hebben geleid tot een lagere sociale positie.

2.3 Wat gaan we er voor doen:

2.3.1 Publieke gezondheid ↔ Sociaal Domein

Om de cruciale rol van gemeenten in de transformatie binnen het sociale domein te ondersteunen en te stimuleren zijn diverse wetten⁶ op elkaar afgestemd. Met deze samenhang is er een overkoepelende kapstok die een integrale aanpak en inzet op preventie mogelijk maakt. Vanuit gezondheid en het sociaal domein werken we uiteindelijk aan hetzelfde doel; het bevorderen van het welbevinden van burgers. De positie van gezondheid wordt de komende jaren binnen het sociaal domein versterkt.

Inzet 2017-2018:

De veranderingen in de gezondheids(zorg) -de omslag van denken in termen van ziekte & zorg naar gezondheid & gedrag- wordt uitgangspunt in beleidsdocumenten en in programma 2. Iedereen heeft eenzelfde beeld bij de term 'positieve gezondheid' en er is bewustwording dat deze term niet een op zichzelf staand beleidsonderdeel is maar in samenhang met andere beleidsterreinen positief te beïnvloeden is volgens het zogenaamde radarmodel.

2.3.2 Publieke gezondheid ← → Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet treedt in 2019 in werking (van 26 wetten naar 1 wet). Binnen deze wet is er aandacht voor een veilige en gezonde leefomgeving en is gezondheid expliciet als afwegingskader benoemd. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor het creëren van een gezonde leefomgeving. In welke mate dit in Duiven als afwegingskader wordt opgenomen wordt nog nader bepaald. Het biedt kansen om de publieke gezondheid effectiever te beschermen en te bevorderen door:

- samenhang tussen gezondheid, milieu, veiligheid en ruimtelijke ordening en leefomgeving te vergroten en in een vroeg stadium mee te nemen bij planvorming;
- de Wet publieke gezondheid (artikel 2c en 16) en Omgevingswet te verbinden en;
- het concept van positieve gezondheid met een link naar het radarmodel te introduceren binnen de Omgevingswet.

Inzet 2017 en 2018

Er is een procesplan implementatie omgevingswet Duiven Westervoort opgesteld. Implementatie zal projectmatig worden aangepakt. Gezondheidsbeleid is een expliciet afwegingskader en daarom zal vanuit gezondheid ingezet worden op deelname in de projectgroep / werkgroep op basis waarvan de belangen voor gezondheidszorg gewaarborgd worden.

⁶ WMO, Participatiewet, Omgevingswet, Jeugdwet, Wpg

3 Preventie en stimulering

3.1 Aanleiding

Participatie staat voor meedoen aan het maatschappelijke leven. Mensen met gezondheidsproblemen participeren over het algemeen minder vaak dan mensen zonder gezondheidsproblemen. Anders gezegd, deelname aan maatschappelijke activiteiten kan een positief effect hebben op de gezondheid. Eigen regie en zelfredzaamheid versterkt, waardoor dit op lokaal niveau bijdraagt aan het handelen naar gezondheid, in plaats van te kijken naar de beperking. Investeren in goede preventieve gezondheidszorg is daarom erg belangrijk. De publieke gezondheidszorg vult daarmee de reguliere zorg aan. Op lokaal niveau liggen er kansen in het versterken van de eigen kracht, de eigen regie op het leven en op het terugdringen van het gebruik van de 2e en 3e lijns zorg door in te zetten op preventie. Investeren aan de voorkant in de vorm van preventie en stimulering is beter dan repareren aan de achterkant.

3.2 Voorstel

Lokale beleidsruimte voor publieke gezondheid zit hoofdzakelijk in de preventie en stimulering. Daarom is het belangrijk hierin te blijven investeren, en vooral samen met partijen te kijken naar wat nodig om initiatieven te stimuleren en te ondersteunen.

We onderscheiden twee vormen van preventie:

- Collectieve preventie, die gericht is op de gehele bevolking
- Selectieve preventie, die gericht is op specifieke (risico) groepen
- Stimulering

3.3 Wat gaan we ervoor doen

3.3.1 Collectieve preventie en stimulering

Basisnetwerk: signaalfunctie, aanknopingspunt voor preventie

Het basisnetwerk in ontwikkeling gaat een grote rol spelen bij preventie en bewustwording binnen het sociaal domein (wmo, jeugd, participatie). Denken in mogelijkheden vanuit eigen regie, zelfredzaamheid en samenredzaamheid.

Het basisnetwerk is een samenwerkend en bewegend netwerk van instellingen, verenigingen en burgers die voortdurend aansluiten op nieuwe vragen, signalen en problemen uit de samenleving, waarbij de oplossing voor die problemen ook zo laagdrempelig mogelijk wordt gezocht.

Professionals en vrijwilligers werken er samen. Signalen vanuit het basisnetwerk rond thema's binnen gezondheid moeten geagendeerd worden. Voortbordurend op deze signalen kan ingezet worden op preventie. Het basisnetwerk levert hiervoor input en helpt in onderzoek naar de oplossingsmogelijkheden.

2017 / 2018

Het basisnetwerk is nu in ontwikkeling en wordt in 2017 verder uitgerold. Gemeente heeft voor 2017 geld beschikbaar voor de ontwikkeling van het basisnetwerk. Vanuit gezondheidsbeleid moet een goede wisselwerking met het basisnetwerk tot stand worden gebracht.

Dus signalen vanuit het basisnetwerk die het gezondheidsbeleid raken, moeten vanuit de gedachten van positieve gezondheid ingevuld worden. VGGM kan hierin adviseren.

Preventie- en handhavingsplan alcohol

Na de wijziging van de Drank- en Horecawet in 2013 ligt de handhaving van deze wet bij de gemeente. Een andere wijziging is dat gemeenten elke vier jaar een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol moeten vaststellen, gelijktijdig met de lokale nota gezondheidsbeleid. Het plan moet het beleid beschrijven met betrekking tot preventie van alcoholgebruik onder vooral jongeren en moet beschrijven op welke manier er invulling wordt gegeven aan de handhavingstaken die op grond van de DHW zijn verkregen.

De Liemerse gemeenten Zevenaar, Duiven, Westervoort en Rijnwaarden hebben het preventie- en handhavingsplan gezamenlijk opgesteld, vanuit de gezamenlijke missie om jongeren onder de achttien jaar geen alcohol te laten drinken en jongeren van achttien tot vierentwintig jaar te laten matigen in het alcoholgebruik.

2018

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan, met partijen uit de samenleving blijven inzetten op verantwoord alcohol- en drugsgebruik. Voor een preventief programma of bewustwording (interventie) is een stimuleringsbudget nodig.

Voorgesteld wordt om dit in 2018 uit te rollen.

Stimulering initiatieven uit de samenleving

Bij de organisatie van evenementen is inzet van EHBO vaak verplicht. Daarmee vervult de EHBO een belangrijke rol in de samenleving. We vinden het dan ook belangrijk om dit te ondersteunen en te faciliteren en samen te kijken naar wat nodig is voor de werkzaamheden en continuering van de activiteiten. Daarnaast is het hebben van een sluitend AED-netwerk in de gemeente Duiven erg belangrijk. Dit raakt iedere inwoner. Dit netwerk, opgezet vanuit een initiatief van de samenleving, verdient structurele waardering als ondersteuning om verder te professionaliseren.

2017 - 2018

Binnen het stimuleringsbeleid zal nadere uitwerking plaatsvinden.

3.3.2 Selectieve preventie

Naast de inzet van preventie en stimulering in algemene zin zijn er ook diverse doelgroepen die in de komende periode specifieke aandacht nodig hebben.

Jeugd

Voor de doelgroep jeugd is op gezondheidsgebied lokaal al veel aandacht. Via het consultatiebureau en schoolartsen en –verpleegkundigen worden ouders en jeugd geholpen en ondersteund waar nodig. Daarnaast zijn er sinds enkele jaren op de verschillende vindplaatsen (peuteropvang, kinderopvang, en scholen) professionals aanwezig. Een aantal keren per maand bieden zij laagdrempelig ondersteuning aan de vindplaatsen en aan ouders en jeugd. Zij hebben ook een signalerende en doorverwijzende functie. Daarnaast is er lokaal vanuit het Candea College expliciet aandacht voor weerbaarheid en psychosociale gezondheid via o.a. weerbaarheidstrainingen en het programma Over de Streep. Via de gezonde leefstijl, een van de routes onder BOSS, is er aandacht preventieve activiteiten voor alcohol en drugs en aanpak overgewicht. Seksuele gezondheid krijgt aandacht via programma van de GGD die zowel in het basisonderwijs als het VO worden ingezet.

In de onlangs ontvangen integrale jeugdrapportage worden diverse onderzoeksgegevens met elkaar gecombineerd. We zullen moeten kijken of hierin aanknopingspunten zitten om de aandacht voor speerpunten te verleggen dan wel te intensiveren. Ook de nog te ontvangen lokale gegevens van 'kinderen in tel' kan tot nieuwe inzichten leiden.

In 2017 zal het preventief jeugdbeleid, positief jeugdbeleid genaamd, doorontwikkeld worden. Dit leidt tot nieuwe inzichten en aanpassingen rondom de gezondheid van de jeugd. Integrale beleidsontwikkeling op dit terrein is wenselijk om zo op de juiste preventieve zorg te kunnen inzetten. Focus moet ook liggen op jeugd die al naar het middelbaar beroepsonderwijs gaat en daarmee voor Duiven uit beeld zijn.

Ouderen

Net als in heel Nederland, blijven ouderen in Duiven langer zelfstandig wonen. Er komen steeds meer ouderen en ouderen worden steeds ouder. Tot ongeveer 75 jaar zijn ouderen vitaal en behoorlijk zelfstandig. Na de 75 lopen zorgkosten voor deze groep sterk op. Prognose is dat in 2040 29% van de inwoners van Duiven 75 plus is. Als het huidige extramuraliseringsbeleid gehandhaafd blijft, zullen deze mensen zelfstandig thuis blijven wonen. Hoewel de ontwikkeling geleidelijk gaat, is het belangrijk hier nu op te anticiperen.

Inzet 2017 en 2018

Starten van onderzoek naar de wijze waarop gemeente op het gebied van gezondheid een rol kan / wil spelen bij mogelijkheden zodat mensen langer (veilig) zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Hiervoor is het nodig gesprekken te voeren met ouderen, met huisartsen, met zorginstellingen en met zorgverzekeraars met als doel om ontwikkelingen voor Duiven op het gebied van gezondheidsbeleid in relatie tot wonen in kaart te brengen. Ook het loket WWZ, de wijk & dorpsraden vervullen hierin een belangrijke signaleerfunctie.

Aandacht voor mensen met een laag inkomen

Mensen die moeten rondkomen met weinig middelen, geen werk hebben of door een (chronische) aandoening niet of nauwelijks kunnen deelnemen aan de samenleving hebben mogelijk meer ondersteuning nodig om gezond te kunnen leven. In Duiven zijn er vier vormen van inkomensondersteuning. In het Minimabeleid is de GerlePas opgenomen. Daarmee kunnen mensen gebruik maken van financiële steun bij meedoen aan diverse activiteiten zoals een dagje uit, het volgen van cursussen, bezoek aan theater of concert of lid worden van een vereniging. Om te kunnen beoordelen of dit voldoende bijdraagt aan een gezonde leefstijl willen we nader onderzoeken.

Inzet 2017 en 2018

Na onderzoek is er een helder beeld over de behoefte om al dan niet in te zetten op stimulering van een gezonde leefstijl voor mensen met een laag inkomen.

Eenzaamheid en depressie

Eenzaamheid en depressie geven een grote beperking op de sociale leefomgeving en de mentale gezondheid. In Duiven is 34% van de volwassenen sociaal eenzaam. Bij 6% en 8% bij respectievelijk

volwassenen en ouderen is (zeer) ernstige eenzaamheid vastgesteld. 9% van de jongeren heeft een matig tot hoog risico op een angststoornis op of een depressie. Bij volwassenen en ouderen ligt dit percentage op 35%.

Meedoen in de maatschappij is belangrijk en heeft een positief effect op de gezondheid.

2018

Samen met het basisnetwerk en ander maatschappelijke partners onderzoeken wat nodig is om eenzaamheid en depressie tegen te gaan. Inzicht maakt een passend preventief aanbod mogelijk.

3.4 Samenwerking

Om te bepalen wat er nodig is en om de juiste interventies toe te passen is het nodig om dit in samenwerking vorm te geven. Samen met het Basisnetwerk, huisartsen en met advisering van de raad voor het Sociaal Domein wordt bepaald op welke onderdelen onderzoek het meest nodig is. Vanuit deze onderzoeken worden de interventies vormgegeven.

4 Middelen

De focus op basis van dit lokale gezondheidsbeleid ligt op twee pijlers, te weten:

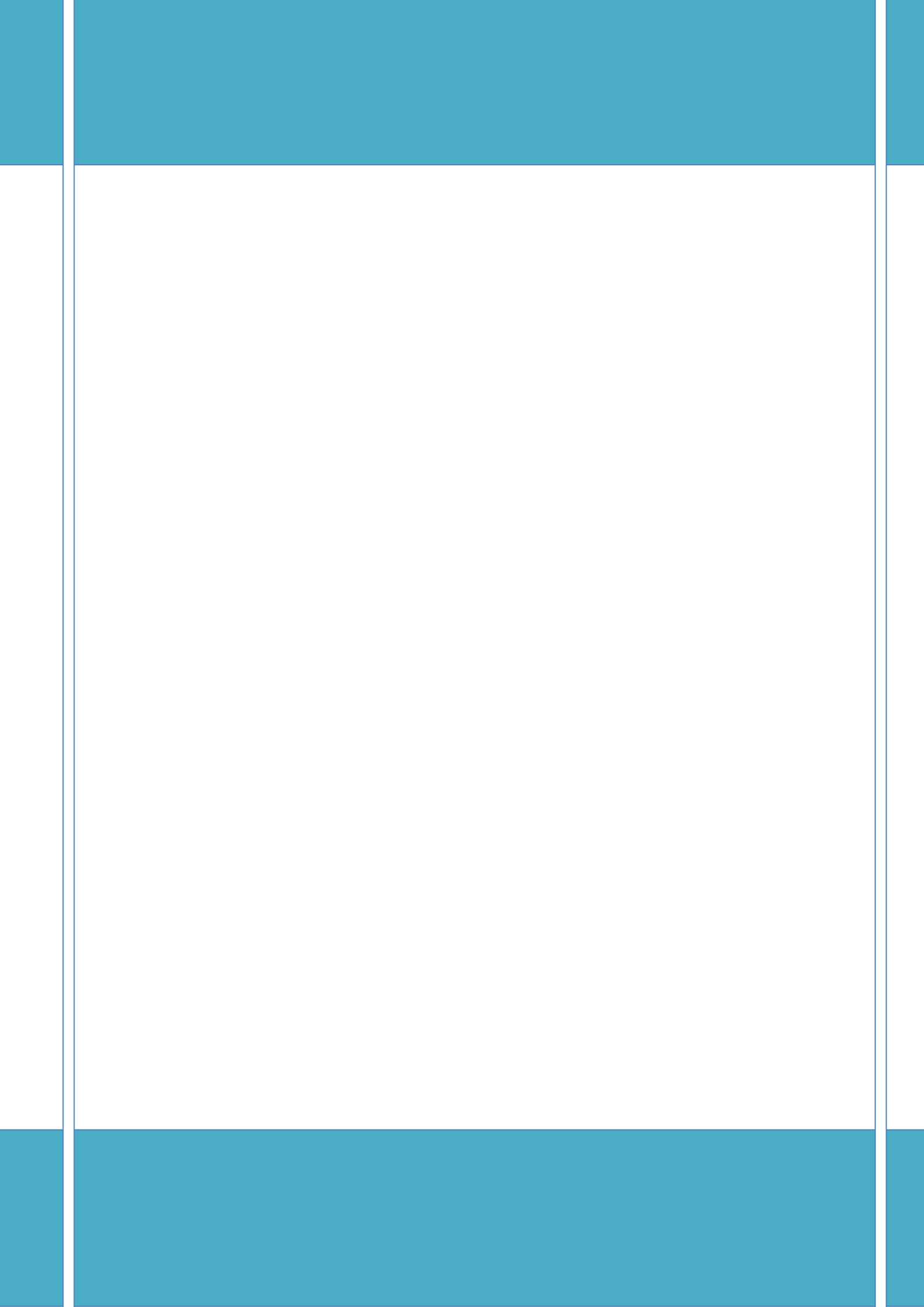
- integratie van het gezondheidsbeleid (positieve gezondheid) met andere beleidsterreinen en;
- preventie en stimulering.

Voor preventie en stimulering zijn middelen nodig.

Om in 2018 een aantal onderzoeken te kunnen uitvoeren en interventies te laten plaatvinden is eenmalig een bijdrage van € 10.000,- nodig.

2018

Samen met het Sociaal Team, het Basisnetwerk, huisartsen en met advisering van de raad voor het Sociaal Domein wordt bepaald op welke onderdelen onderzoek het meest nodig is. Vanuit deze onderzoeken worden de interventies vormgegeven.



REGIOVISIE PUBLIEKE GEZONDHEIDSZORG

GELDERLAND-MIDDEN



 gemeente
Barneveld

 gemeente
doesburg

Gemeente **Duiven**

 **ede**

 Gemeente **Renkum**

 gemeente
lingewaard

 GEMEENTE
Rijnwaarden

gemeente **wageningen**

GEMEENTE
Arnhem

gemeente
Nijkerk

 **Zevenaar**

gemeente **Rheden**



Gemeente
Scherpenzeel

Gemeente
ROZENDAAL

gemeente **Overbetuwe**

gemeente
Westervoort



GEZOND GELDERLAND- MIDDEN

GEZONDHEID ALS AANGRIJPINGSPOINT OM BINNEN DE UITDAGINGEN VAN HET LEVEN ZELF AAN HET ROER TE BLIJVEN



VOORWOORD

De (gezondheids)zorg, en dus ook de publieke gezondheid, ontwikkelt zich niet los van de samenleving, niet los van de economische, politieke, technologische en sociaal-culturele veranderingen. Hoewel deze veranderingen ogenschijnlijk autonoom zijn, hangen ze sterk met elkaar samen.

De ontwikkelingen binnen het sociaal domein zijn bijvoorbeeld nauw verbonden met de wijze waarop we de (gezondheids)zorg vormgeven. We kijken immers naar een toekomst waarin we steeds ouder worden. Een toekomst waarin ouderen, gehandicapten en dementerenden hun dagelijks leven en hun eigen zorg thuis steeds meer zelf kunnen, maar ook móeten regelen, om de zorg betaalbaar te houden. Een dynamische tijd waarin een steeds groter beroep wordt gedaan op het potentieel van de inwoner. We zien bij de transformatie van het sociaal domein en de ontwikkelingen binnen de publieke gezondheid dan ook parallelle processen. Die zijn gericht op het versterken van de eigen kracht, de eigen regie op het leven en op het terugdringen van het gebruik van de 2^e en 3^e lijns zorg.

De voorliggende visie gaat over de publieke gezondheid vanuit deze samenhangende optiek. De visie is beknopt en ook de uitwerking is relatief kort, zodat iedere individuele gemeente de ruimte heeft om haar eigen accenten in de uitvoering te leggen.



EÉN VISIE OP PUBLIEKE GEZONDHEIDSZORG IN GELDERLAND-MIDDEN

Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Deze zestien gemeenten vormen samen de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Zij hebben besloten tot het ontwikkelen van één gemeenschappelijke visie op de publieke gezondheid. Deze visie zal op sub-regionaal dan wel lokaal niveau worden uitgewerkt in nauwe samenhang met het brede sociaal domein en andere relevante gemeentelijke beleidsdomeinen, zoals de fysieke en sociale leefomgeving.

De meerwaarde van deze gezamenlijkheid is:

- kennis delen op gezondheidsthema's en het bieden van handvatten voor lokaal beleid (inspiratie);
- onze gedeelde bestuurlijke verantwoordelijkheid in de aansturing van de GGD (gemeenschappelijke regeling);
- éénzelfde vertaling van het landelijke beleid (kaders) richting lokale uitwerking.

Voorbeelden landelijke kaders:

- 'Alles is gezondheid', het nationaal programma preventie, 2013.
- [Betrouwbare publieke gezondheid](#): gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk', Kamerbrief 2014.
- [Stimuleringsprogramma betrouwbare publieke gezondheid](#)', Kamerbrief 2015.
- [Landelijke nota Gezondheidsbeleid 2016-2019](#), Kamerbrief 2015.



WWW

[Alles is gezondheid](#)
www.allesisgezondheid.nl

[Betrouwbare publieke gezondheid](#)
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2014/08/28/kamerbrief-over-betrouwbare-publieke-gezondheid-gezamenlijke-verantwoordelijkheid-van-gemeenten-en-rijk>

[Stimuleringsprogramma betrouwbare publieke gezondheid](#)
www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/10/05/kamerbrief-over-stimuleringsprogramma-betrouwbare-publieke-gezondheid

[Landelijke nota Gezondheidsbeleid 2016-2019](#)
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/12/04/kamerbrief-over-landelijke-nota-gezondheidsbeleid-2016-2019>



DEEL 1

POSITIEVE GEZONDHEID: DE VERBINDING TUSSEN PUBLIEKE GEZONDHEID EN SOCIAAL DOMEIN



WAT IS PUBLIEKE GEZONDHEIDSZORG (PG)?

De Wet Publieke Gezondheid (Wpg) regelt de overheidsbemoeienis met betrekking tot de Publieke Gezondheidszorg (PG) in Nederland. In deze wet is PG als volgt omschreven:

“de gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder begrepen het voorkómen en tijdig opsporen van ziekten.”

Vanuit deze omschrijving worden de drie kerntaken van de Publieke Gezondheidszorg gedefinieerd, namelijk **bewaken, beschermen en bevorderen**. Deze kerntaken blijven fier overeind, terwijl de domeinen waarin de Publieke Gezondheidszorg actief is veranderen met de manier waarop we als samenleving naar gezondheid kijken. In de visie van Gelderland-Midden zien we de Publieke Gezondheidszorg niet als een op zichzelf staande (gemeentelijke) taak, maar als een verantwoordelijkheid die in samenhang met de andere gemeentelijke taken wordt uitgevoerd.

Meer weten over Publieke Gezondheidszorg? Kijk dan op [Loket Gezond Leven](http://www.loketgezondleven.nl)

DE PUBLIEKE GEZONDHEIDSZORG IN HET ALGEMEEN:

- De PG richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.
- De PG wordt collectief door de overheid georganiseerd.
- De PG legt een sterk accent op preventie.
- De uitvoering van PG vindt niet alleen plaats in het domein gezondheidszorg, maar ook daarbuiten.
- De PG bestaat uit medisch- en maatschappelijk georiënteerde taken.

Rijk en gemeenten hebben een gedeelde verantwoordelijkheid in de verwezenlijking van deze opgaven en werken hierin nadrukkelijk samen met inwoners, bedrijven en organisaties.



WWW

[Loket gezond leven](http://www.loketgezondleven.nl)
www.loketgezondleven.nl



GEZONDHEID, EEN NIEUWE KIJK

Gezondheid wordt steeds vaker in termen van functioneren en participatie gezien, in plaats van alleen in somatische (lichamelijk) of psychische (geestelijk) zin. In de samenleving is een omslag van denken ontstaan van **ziekte & zorg** naar **gezondheid & gedrag**. Daarmee wordt gezondheid een breder begrip dat veel verder gaat dan het ontbreken van een ziekte of beperking.

Wereldwijd vindt nu de discussie plaatst of de huidige definitie van de World Health Organization niet te statisch is en te veel tot medicalisering leidt. In het navolgende filmpje wordt bovengenoemde discussie toegelicht: [WHO definitie gezondheid](#)

In deze nieuwe kijk op gezondheid ligt de nadruk op veerkracht, eigen regie en welbevinden. Niet de ziekte of de beperking staat centraal, maar het vermogen en de eigen (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren. Dit biedt kansen omdat we nu vanuit verschillende domeinen bij kunnen dragen aan gezondheid en (veer)kracht. De nieuwe kijk op gezondheid, **Positieve Gezondheid**, heeft de volgende definitie:

Het vermogen van de mens om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.¹

Meer weten over Positieve Gezondheid & Positieve Psychologie:
[Uitleg Positieve Gezondheid door Machteld Huber](#) (arts en onderzoeker van Louis Bolk Instituut)
[Positief Nijkerk in samenwerking met Jan Walburg](#)



WWW

[WHO definitie gezondheid](#)
[www.youtube.com/
watch?v=eNIVJptxJu0](http://www.youtube.com/watch?v=eNIVJptxJu0)

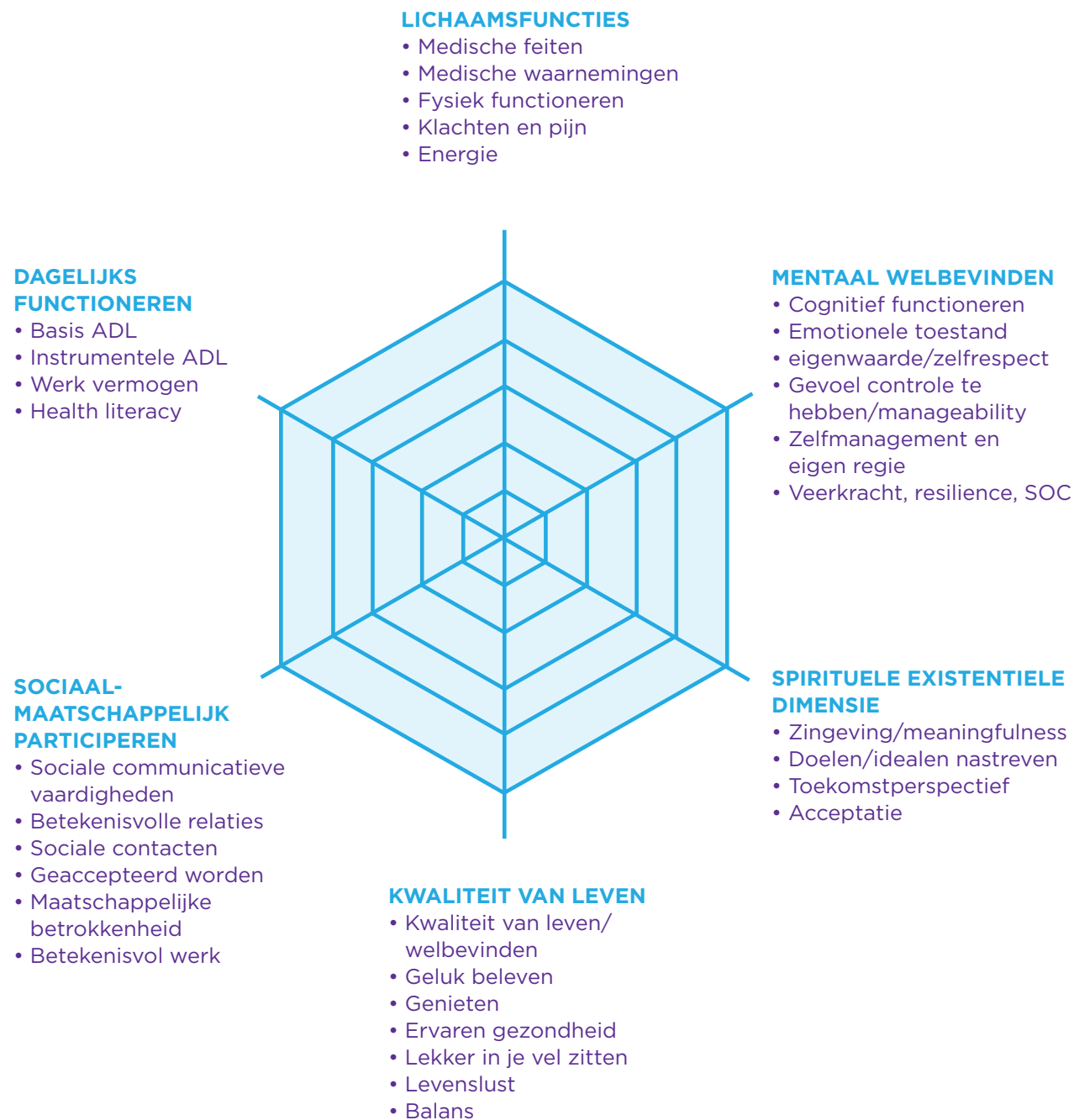
[Uitleg Positieve Gezondheid](#)
[door Machteld Huber](#)
[www.youtube.com/
watch?v=HrNuVU7jHw0](http://www.youtube.com/watch?v=HrNuVU7jHw0)

[Positief Nijkerk in](#)
[samenwerking met](#)
[Jan Walburg](#)
www.positiefnijkerk.nl

¹ Machteld Huber, (arts en onderzoeker van Louis Bolk Instituut)



**FIGUUR 1: DE ZES PIJLERS VOOR POSITIEVE GEZONDHEID
(MANIER OM INDIVIDUEEL DE GEZONDHEID IN BEELD TE BRENGEN)**



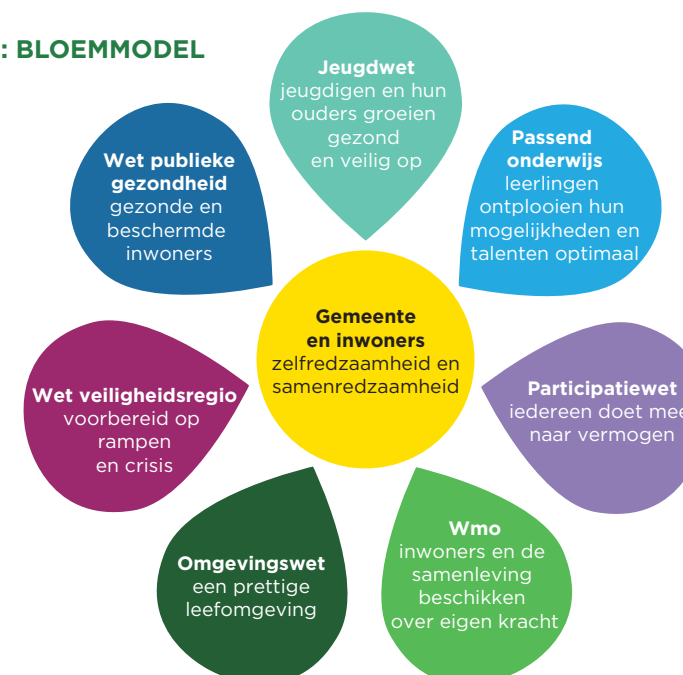
VERBINDING MET HET SOCIAAL DOMEIN

Het domein publieke gezondheid geeft gemeenten belangrijke aanknopingspunten om mensen gezond te houden en in staat te stellen eigen regie te voeren. Hiermee bevordert de PG de zelfredzaamheid en samenredzaamheid in de samenleving. Door positieve gezondheid als gemeenschappelijk vertrekpunt te nemen, komt er een meer vanzelfsprekende verbinding tussen welzijn en zorg. De meeste voorwaarden voor gezondheid worden immers buiten het domein van de zorg gecreëerd. Niet alleen de verbinding tussen zorg en welzijn is hierin van belang; ook op domeinen als fysieke omgeving, werk & inkomen, veiligheid en onderwijs worden belangrijke voorwaarden voor gezondheid gecreëerd en vice versa. Een groene leefomgeving bijvoorbeeld, draagt niet alleen bij aan woonplezier, maar heeft ook een positieve invloed op de psychische gezondheid van de mensen die in de groene leefomgeving wonen. Psychische ongezondheid draagt in belangrijke mate bij aan uitval van werk en school en kan leiden tot sociaal isolement. Het inrichten van groene wijken bevordert de psychische gezondheid en daarmee uiteindelijk ook de maatschappelijke participatie.

De nieuwe kijk op gezondheid sluit daarmee aan bij de veranderde maatschappelijke visie die uitgaat van de eigen kracht van mensen en de samenleving; zelfredzaamheid en samenredzaamheid.

Om de cruciale rol van gemeenten in deze transformatie te ondersteunen en te stimuleren zijn diverse wetten op elkaar afgestemd en aangepast (WMO, Participatiewet, Omgevingswet, Jeugdwet, Wpg).

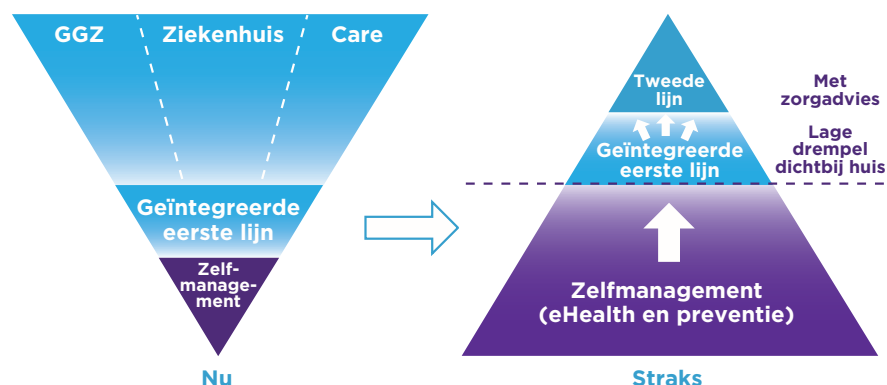
FIGUUR 2: BLOEMMODEL





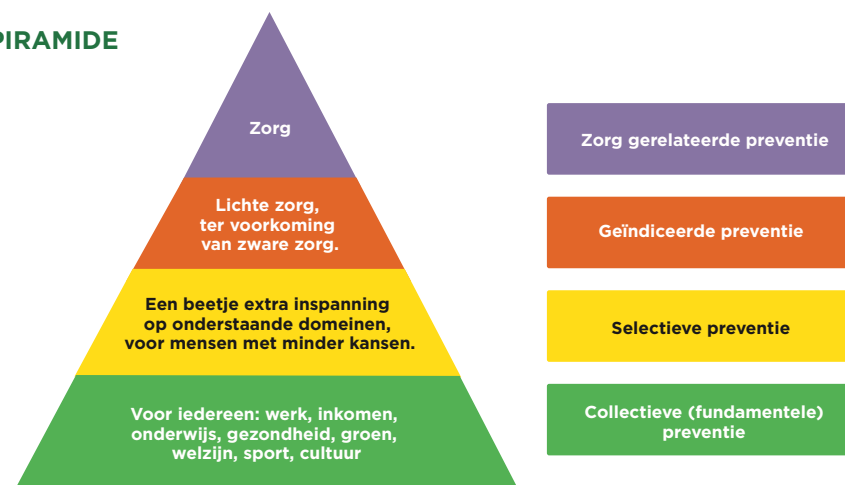
De kanteling (het omdenken) in de 0^e lijn (gemeentelijke taken op het sociaal domein en het domein van de publieke gezondheid) hangt samen met de gewenste kanteling in de 1^e en 2^e lijns zorg. En dat moet ook, want het betaalbaar houden van de zorg is een van de grootste opgaven voor zowel de publieke – als de curatieve gezondheidszorg. Hoe meer problemen er in de 0^e lijn worden voorkomen, hoe minder zorg er nodig is in de 1^e, 2^e en zelfs 3^e lijn. Het figuur hierna laat deze kanteling zien.

FIGUUR 3: SUBSTITUTIE VAN ZORG. DE KANTELING IN DE 0^e, 1^e EN 2^e LIJN.



Dit figuur is ontwikkeld door Menzis, een van de grootste zorgverzekeraars in Gelderland-Midden. De nieuwe regionale visie op Publieke Gezondheidszorg van de zestien gemeenten in Gelderland-Midden legt het accent nog sterker dan voorheen op preventie en (versterken van) de eigen kracht van inwoners. Om invulling te kunnen geven aan het (lokale) positieve gezondheidsbeleid is de inzet noodzakelijk van alle betrokken partijen in het gemeentelijke en het zorgdomein. De afgelopen jaren zijn zorgverzekeraars meer betrokken geraakt bij het gemeentelijke gezondheidsbeleid. Onze ambitie is om regionaal te onderzoeken op welke wijze de zorgverzekeraar maatschappelijke verantwoordelijkheid wil en kan dragen voor de uitvoering van lokaal gezondheidsbeleid. Gemeenten en zorgverzekeraar hebben hierin een gemeenschappelijk belang; vroegtijdig ingrijpen (preventie) voorkomt hoge zorgkosten in de toekomst. Alle reden om vanuit de regio de dialoog met de zorgverzekeraar aan te gaan. Zowel de gezondheidszorg als het sociaal domein maken een vergelijkbare kanteling door naar meer eigen kracht en regie. Door deze kanteling verandert ook de manier waarop we invulling geven aan preventie. Preventie kent vier niveaus. En op elk niveau worden activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan de opgaven binnen de publieke gezondheid en aan die van het sociaal domein. In bijlage 3 staan de voorbeelden. De raakvlakken met de zorgverzekeraar liggen vooral op de twee hoogste niveaus van preventie (geïndiceerd en zorg gerelateerd) en bieden daarom een goede ingang voor de dialoog.

FIGUUR 4: PREVENTIE PIRAMIDE



DE OPGAVEN VOOR DE PUBLIEKE GEZONDHEIDSZORG; WAT PAKKEN WE AAN?

De Nederlandse GGD'en hebben de wettelijke taak om voor de gemeenten inzicht te krijgen in de gezondheid van hun inwoners. De informatie die met deze taak gegenereerd wordt is niet alleen beschikbaar voor de gemeenten, maar ook voor het RIVM, dat er elke vier jaar gebruik van maakt voor de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV). In de VTV 'Een gezonder Nederland' (juni 2014) heeft het RIVM onderzocht hoe de huidige stand van zaken is met betrekking tot de volksgezondheid en welke trends er in de toekomst te verwachten zijn. Zo wordt duidelijk waar de Publieke Gezondheidszorg op in moet zetten. Op basis hiervan benoemt de minister speerpunten voor gezondheidsbeleid. Gemeenten moeten, volgens de Wpg, deze landelijke speerpunten vertalen naar lokaal beleid.

WVW

[Een gezonder Nederland
www.volksgezondheidtoekomstverkenning.nl/](http://www.volksgezondheidtoekomstverkenning.nl/)

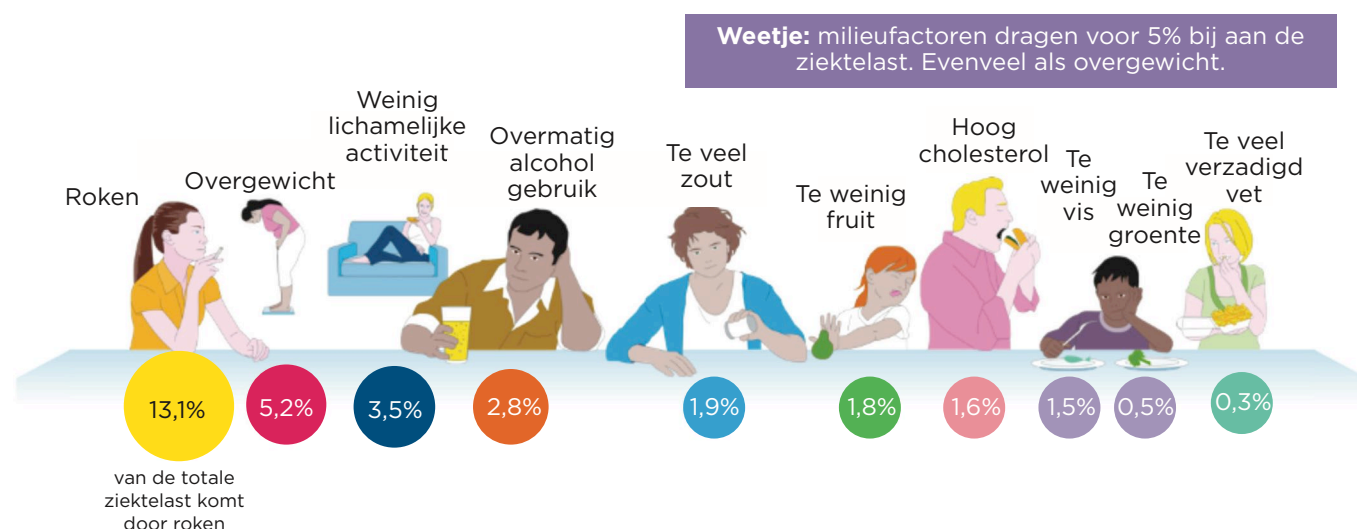




HOE IS HET GESTELD MET DE VOLKSGEZONDHEID IN NEDERLAND? WELKE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN?

Onze levensverwachting blijft stijgen, maar niet meer zo hard. In 2030 hebben we er weer twee à drie jaar bijgekregen. Nu leveren hart- en vaatziekten de grootste bijdrage aan de sterfte, in 2030 zal dit dementie zijn. Laagopgeleiden leven zes jaar korter dan hoogopgeleiden. Ook leven ze 19 jaar langer in ongezondheid. Deze sociaaleconomische gezondheidsverschillen blijven toenemen als het beleid niet verandert. Ruim vijf miljoen mensen hebben een chronische ziekte, in 2030 zal dit zeven miljoen zijn. Psychische stoornissen en hart- en vaatziekten veroorzaken de grootste ziektelast. Dit blijft zo. Mensen met een chronische ziekte participeren minder, maar dit is alleen zo als ze ook beperkingen hebben of zich niet gezond voelen. Er zijn 1,6 miljoen mensen met beperkingen. Dit aantal zal niet toenemen, ondanks de toename van de chronische aandoeningen. Wel zullen in 2030 meer mensen zich niet gezond voelen. Vergrijzing, omgeving en leefstijl bepalen de volksgezondheid. Bijna een kwart van de Nederlanders rookt, de helft heeft overgewicht. In 2030 is een kwart van de Nederlanders boven de 65 jaar, rookt nog altijd een op de vijf mensen en is het percentage mensen met overgewicht niet afgenomen. In 2012 werd 14% van het bbp uitgegeven aan zorg. In 2000 was dit nog 9,5%. In 2030 zal het, bij voortzetting van het huidige beleid, 19-21% zijn. Mede door de zorg steeg de levensverwachting met drie jaar. In bijlage 2 vindt u meer achtergrondinformatie over gezondheidsverschillen, chronische aandoeningen en participatie en ziektelast.

FIGUUR 6: BIJDRAGE LEEFSTIJLFACTOREN AAN ZIEKTELAST



De Volksgezondheid Toekomst Verkenningen wijzen uit dat de huidige leefstijlspeerpunten (roken, overmatig alcoholgebruik, overgewicht en bewegen) onverkort van belang blijven. Net als het bevorderen van de psychische gezondheid en het voorkomen van diabetes, de twee andere speerpunten van het gezondheidsbeleid. De minister heeft dan ook aangekondigd² dat deze speerpunten de komende periode gehandhaafd blijven, met alle ruimte voor de autonomie en keuzevrijheid van de inwoners. Mensen moeten zelf kunnen kiezen.

² In verschillende kamerbrieven, het Nationaal Programma Preventie, Stimuleringsprogramma Publieke Gezondheid. Allen als bijlage aan de definitieve versie toegevoegd.

Gezondheidsbescherming krijgt nadrukkelijk een prominentere plaats in het gezondheidsbeleid. Er zijn nu eenmaal factoren (milieu, infectieziekten) waartegen mensen zich niet zelf kunnen beschermen. Daar heeft de overheid een taak.

Ongezondheid kan leiden tot kwetsbaarheid en vice versa. Leven met een ziekte of een aandoening kan leiden tot een sociaal isolement. Het kan zelfs leiden tot sociale uitsluiting, wat weer een negatieve invloed op de veiligheid kan hebben.

Een belangrijke opgave, ook voor de publieke gezondheid, is het bevorderen van de participatie, de autonomie en de keuzevrijheid, juist van deze groep mensen.

Preventie moet een belangrijkere positie krijgen in het zorgdomein.

Om uiteindelijk de zorgkosten te verminderen zal er meer aan voorzorg moeten worden gedaan.

De samenhang met andere beleidsdomeinen wordt steeds belangrijker. Alleen als beleidsmaatregelen in samenhang worden uitgevoerd wordt het beoogde effect gerealiseerd.

FIGUUR 7: DE OPGAVER VOOR DE KOMENDE JAREN IN HET KORT





DEEL 1

PUBLIEKE GEZONDHEIDSZORG IN GELDERLAND- MIDDEN: WAAR LIGT DE FOCUS?



EEN SAMENHANGENDE, DOMEINOVERSTIJGENDE AANPAK

De maatschappelijke opgaven in Nederland gelden uiteraard ook voor Gelderland-Midden. Deze visie gaat uit van een brede kijk op gezondheid en legt nadrukkelijk een link met het sociaal domein en andere (gemeentelijke) beleidsdomeinen. Hiermee sluit de visie aan bij de opgaven en bij de landelijke insteek.

In deze visie wordt veel effect verwacht van preventieve activiteiten op wijk- en buurtniveau. Gekozen wordt om specifieke aandacht te vragen voor de groepen met grote gezondheidsrisico's. Groepen die op basis van achtergrondkenmerken, betrokkenheid en competenties extra ondersteuning nodig hebben. Denk aan inwoners die:

- een lage sociaaleconomische status hebben;
- een chronische aandoening en daardoor een lage participatiegraad hebben;
- zeer kwetsbaar zijn (vaak zijn dit inwoners met weinig zelfregie).

Specifieke aandacht voor deze groepen bestaat uit het **verkleinen van de sociaaleconomische gezondheidsverschillen, de bevordering van de participatie, kwaliteit van leven en eigen regie van chronisch zieken** en het borgen van de **vangnetfunctie voor zeer kwetsbare doelgroepen**. Door een samenhangende, domeinoverstijgende aanpak hierin, wordt bijgedragen aan de maatschappelijke opgaven voor de publieke gezondheid.

In onderstaande figuur wordt de verbinding tussen gezondheid en zelfredzaamheid verbeeld. Om volledig zelfredzaam te zijn moet een individu, of een groep, aan de voorwaarden in de piramide voldoen. Interventies vanuit verschillende beleidsdomeinen kunnen helpen om dit te bereiken.

FIGUUR 8: ZELFREDZAAMHEID PIRAMIDE

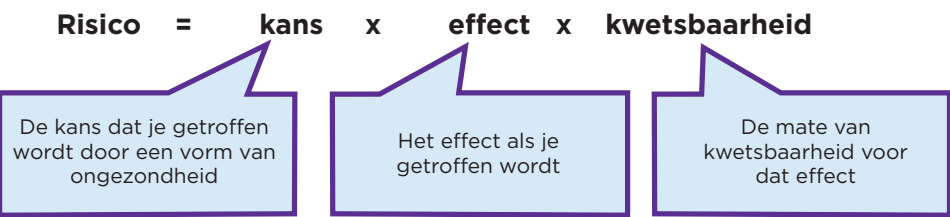


WMM



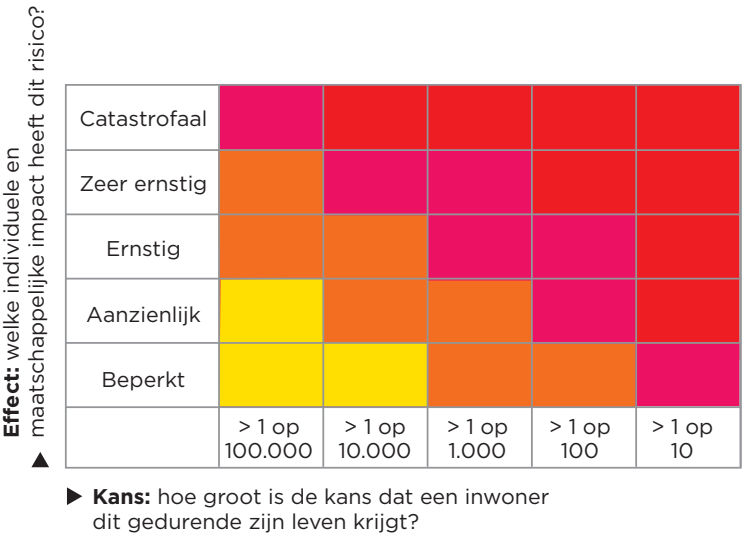
AANGRIJPINGS-PUNTEN VOOR GERICHT BELEID

Hoe weet een gemeente nu aan welke knoppen ze moet draaien om het gewenste effect te bereiken en waar de prioriteiten moeten liggen? In de visie van Gelderland-Midden wordt daarvoor gebruik gemaakt van de risicobenadering.



Door de risico's te wegen en tegen elkaar af te zetten ontstaat een matrix waarin in een oogopslag duidelijk wordt welke risico's het belangrijkst zijn om aan te pakken. Voor de Veiligheidsregio is het elke vier jaar opstellen van een risicoprofiel wettelijk verplicht. De GGD werkt nu, zonder wettelijke verplichting, aan een risicoprofiel publieke gezondheid. Dit kan de gemeenten ondersteunen bij het bepalen van de prioriteiten.

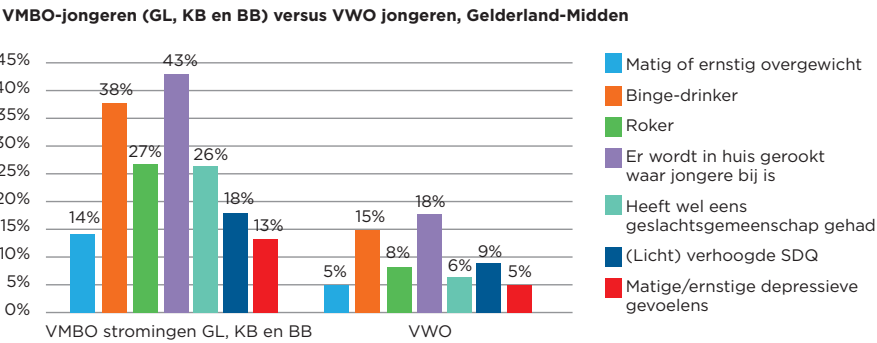
FIGUUR 9: DE RISICOBENADERING MATRIX



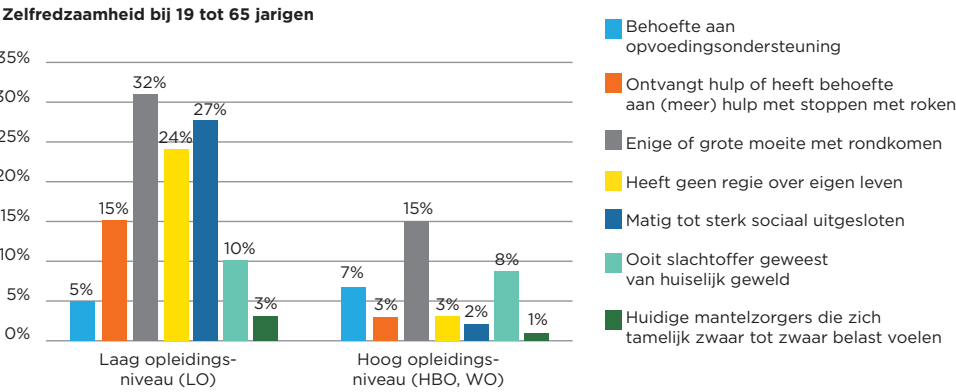
Het is niet voor niets dat in deze visie de focus wordt gelegd bij de mensen met een lage sociaaleconomische status of een chronische aandoening, of bij de extra kwetsbaren. Uit de risico-inventarisatie die de GGD in de zomer van 2015 deed om de totstandkoming van de regionale visie te ondersteunen, bleek ook duidelijk dat dit de groepen zijn die in het algemeen meer risico lopen op ongezondheid, uitval op de arbeidsmarkt en achterblijven in het maatschappelijk participeren. De figuren hierna laten de verschillen zien.



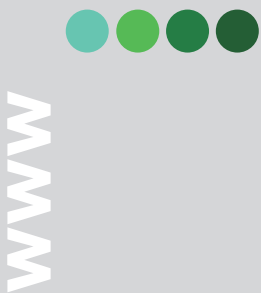
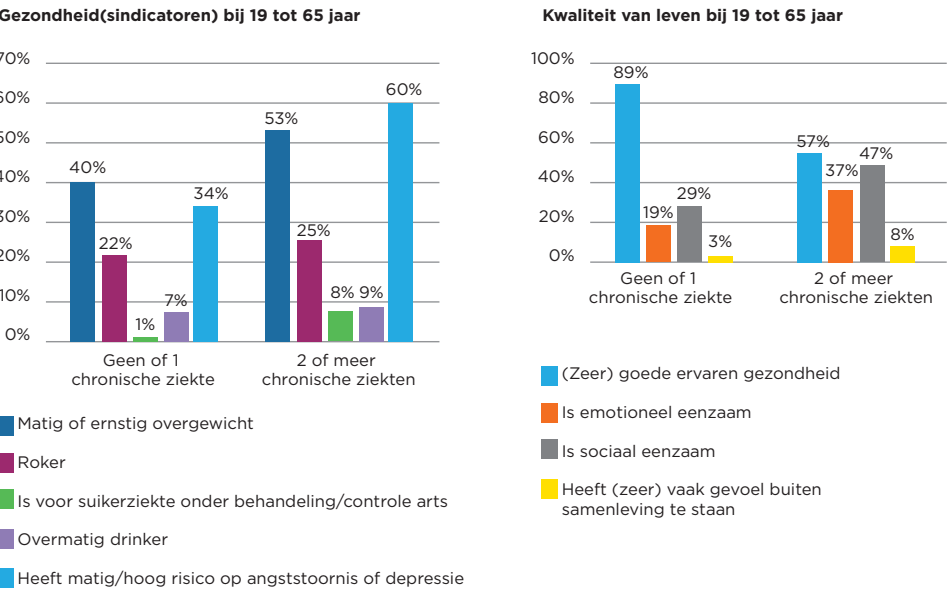
FIGUUR 10: GEZONDHEIDSVerschillen TUSSEN LAAG- EN HOOGOPGELEIDE JONGEREN (E-MOVO 2011)



FIGUUR 11: Verschillen in Zelfredzaamheid TUSSEN LAAG- EN HOOGOPGELEIDE VOLWASSENEN (MONITOR VOLWASSENEN 2012)



FIGUUR 12 EN 13: GEZONDHEIDSVerschillen BIJ MENSEN MET TWEE OF MEER CHRONISCHE AANDOENINGEN TEN OPZICHTE VAN MENSEN ZONDER OF MET ÉÉN CHRONISCHE AANDOENING



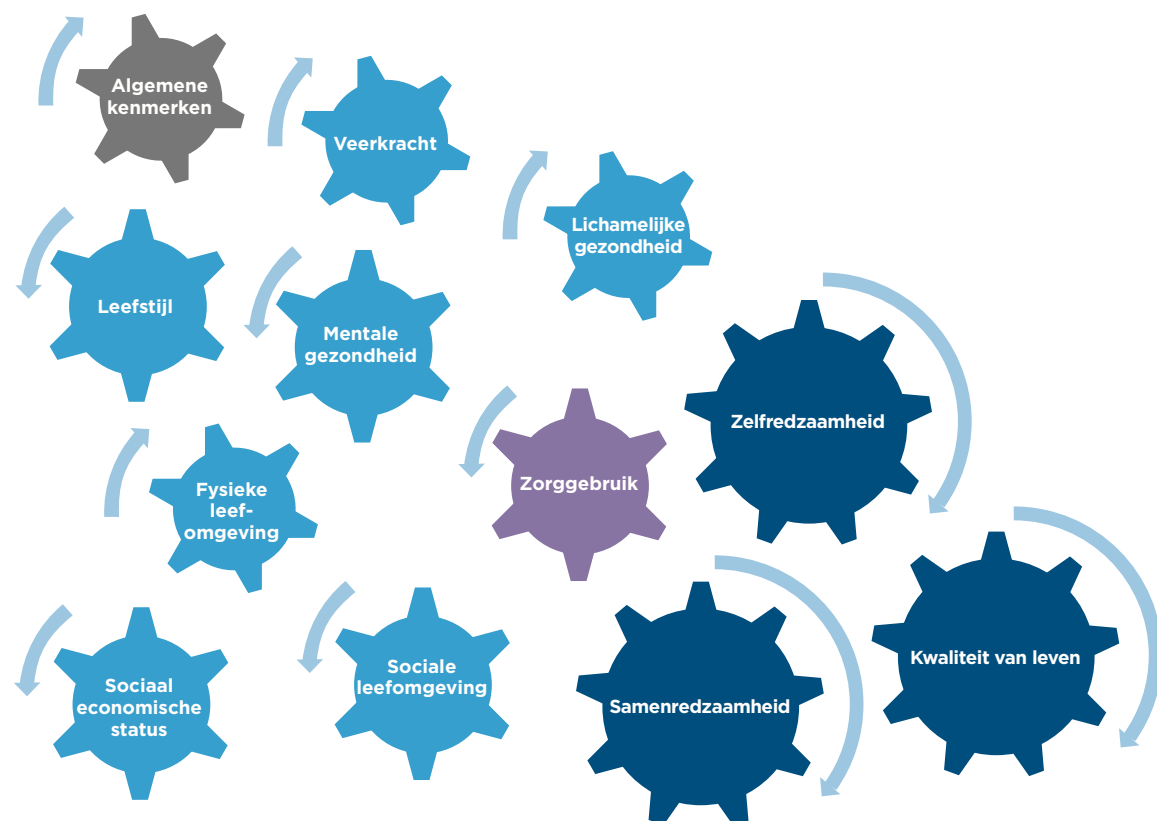
WMM



NIET ALLEEN TELLEN MAAR OOK VERTELLEN!

Elk van de genoemde opgaven heeft verschillende aangrijpingspunten voor sturing. Waar je als gemeente lokaal op wilt sturen zal afhangen van de lokale problematiek, lokale infrastructuur en de gemeentespecifieke waarden. Hoe krijg je nu in beeld waar die aangrijpingspunten voor sturing zitten? Daarvoor is informatie nodig. Vanuit hun taken hebben gemeenten en GGD een groot aantal gegevens tot hun beschikking. Daarnaast zijn er partijen als zorgverzekeraars, ROS'en, zorgaanbieders en welzijnsinstellingen die een schat aan informatie hebben. De uitdaging zit in het gezamenlijk verbinden en het duiden hiervan. Welke patronen zien we? Welk verhaal vertellen de cijfers? Per opgave worden met behulp van deze met elkaar verbonden gegevens (indicatoren) en het bijbehorende verhaal de aanknopingspunten voor effectief beleid zichtbaar. Hoe doen de risicogroepen het op de verschillende domeinen? Waar zien we de grootste uitval? Cijfers zijn er genoeg; de uitdaging zit vooral in het ontrafelen van het verhaal erachter. Dit leidt tot het nodige inzicht waarop gestuurd kan worden.

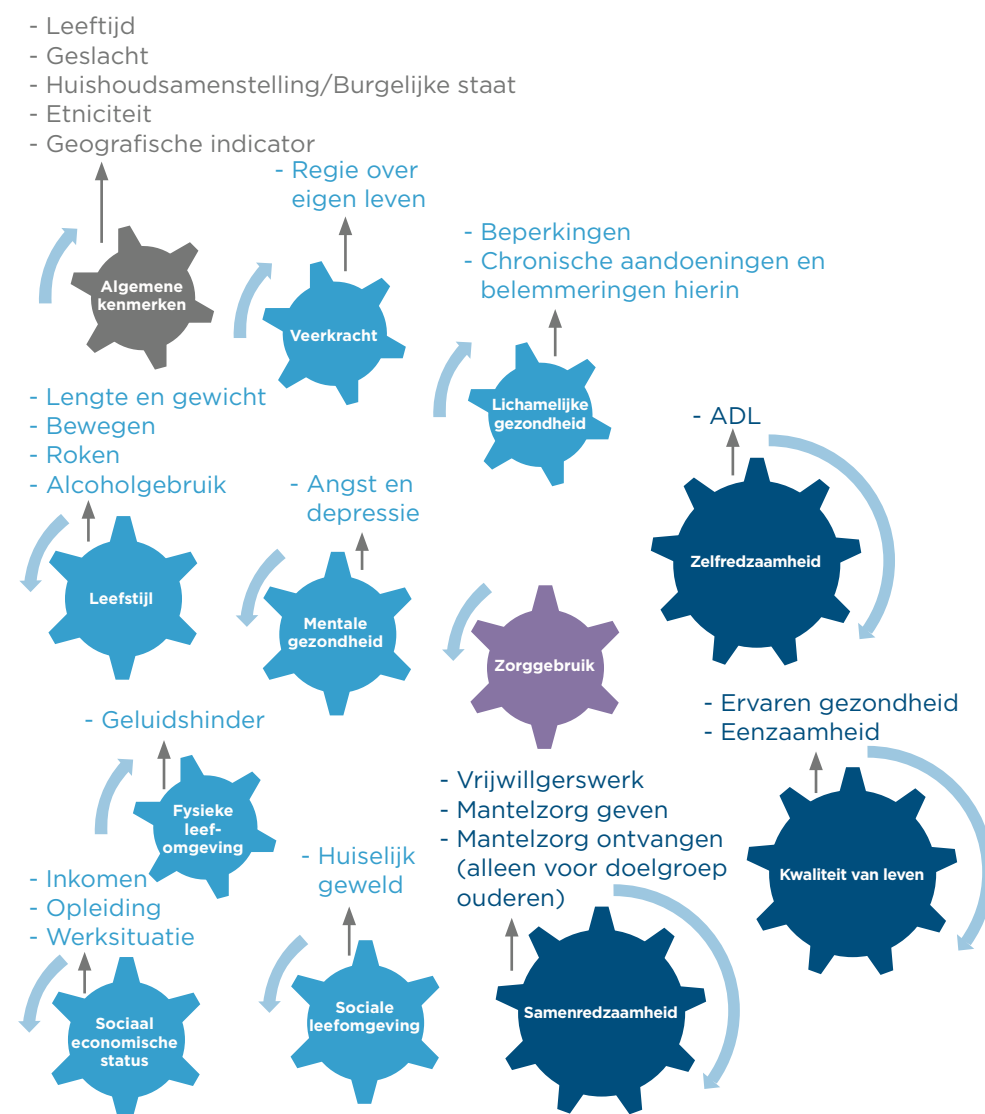
FIGUUR 14: RADERMODEL



Toelichting Radermodel:

De lichtblauwe raders zijn factoren die invloed hebben op de gezondheid. Ze grijpen in elkaar. 'Draaien' aan een van de raders heeft effect op de andere raders. De donkerblauwe raders zijn de uitkomstmaten. 'Goed' scoren op alle raders leidt tot 'goed' scoren op zelfredzaamheid, samenredzaamheid en kwaliteit van leven. Een goede score op alle raders leidt tot een afname van het zorggebruik.

FIGUUR 15: RADERMODEL MET EEN AANTAL INDICATOREN



In dit kader ontwikkelt GGD/GHOR Nederland met KING een basisindicatorenset³ waarmee Nederlandse gemeenten onderling met elkaar vergeleken kunnen worden. GGD Gelderland-Midden participeert hierin en ontwikkelde voor de gemeenten in onze regio bovenstaand Radermodel, met indicatoren die helpen om risicogroepen te definiëren en aangrijpingspunten voor beleid te vinden. Gezamenlijke duiding en interpretatie hiervan zijn onontbeerlijk om de richting te kunnen bepalen. Voorbeelden in bijlage 4.

³ GIDS (Gezond in de Stad, programma om gezondheidsachterstanden aan te pakken) en JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) maken ook gebruik van deze basisset, aangevuld met indicatoren die de specifieke doelstellingen in beeld brengen.



DEEL 3

DE GEZAMENLIJKE VISIE VAN GELDERLAND- MIDDEN



OVERTUIGINGEN ALS PIJLERS VOOR DE VISIE

De visie op Publieke Gezondheidszorg in Gelderland-Midden is gebaseerd op drie pijlers:

- het concept van de positieve gezondheid, waardoor een sterke verbinding met het sociaal domein ontstaat;
- het concept van het Radermodel: het vinden van aangrijpingspunten voor effectief beleid in verschillende domeinen met behulp van indicatoren;
- de overtuiging dat de problematiek op regionaal niveau in grote lijnen hetzelfde is, maar er op lokaal niveau verschillende manieren zijn om de problematiek aan te pakken.

De brede definitie van gezondheid maakt dat er verder gekeken wordt dan gezondheid alleen. Het gaat juist ook om de inzet op het vergroten van het welbevinden, de eigen regie en participatie. Dit past in de landelijke kaders en wetgeving, waarin ook zeer nadrukkelijk de verbinding met het sociaal domein wordt gelegd en beoogd. Meer samenhang en betere samenwerking tussen het domein van de publieke gezondheidszorg, het bredere sociaal domein en de fysieke en sociale leefomgeving zal bijdragen aan gezondere, meer zelfredzame mensen. Hierbij is het van belang dat er wordt aangesloten op wat er al is, het uitbouwen hiervan en het zo goed mogelijk benutten van bestaande structuren en netwerken.



WMM



FOCUS EN RICHTING

De focus in de publieke gezondheidszorg ligt bij drie opgaven:

1. verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen;
2. bevorderen van participatie van chronisch zieken;
3. bieden van een vangnet voor de extra kwetsbaren.

Daarnaast zijn de meer 'medisch georiënteerde'⁴ thema's' onverkort van toepassing.

Publieke gezondheidszorg heeft een sterk preventief karakter. Interventies kunnen plaatsvinden op de vier verschillende niveaus van preventie. Hierbij is van belang op te merken dat activiteiten die op het 1^e niveau, de collectieve preventie, worden uitgevoerd veelal gemeentelijke activiteiten zijn die vanuit een ander domein, vanuit een andere taak door de gemeente worden vormgegeven.

Aangrijpingspunten voor effectief (preventief) beleid zijn in vrijwel alle gemeentelijke beleidsdomeinen aanwezig. Om deze in beeld te brengen wordt gebruik gemaakt van indicatoren.

Huber (2012) onderscheidt in het concept van de Positieve Gezondheid zes hoofddimensies als indicator voor gezondheid. Deze dimensies bieden, op **individueel** niveau, een handvat voor de vertaling van de brede visie op gezondheid voor beleid.

De GGD ontwikkelde het 'Radermodel'. Dit model vertoont grote overeenkomsten met de dimensies van Huber, maar is bedoeld voor gebruik op **populatie**niveau.

Indicatoren vanuit de publieke gezondheid worden gebruikt om risico's en risicogroepen in beeld te brengen en op basis daarvan lokale prioriteiten te bepalen en aangrijpingspunten voor beleid te definiëren. Hierbij is gezamenlijke duiding en interpretatie van cijfers van heel groot belang.

Kortom: de visie op publieke gezondheidszorg in Gelderland-Midden is een gedachtegoed dat een hele stevige basis kan leggen voor het werken aan de opgaven waar gemeenten voor staan, in het kader van de publieke gezondheidstaken en de taken op het sociaal domein. Het gebruik van het concept Positieve Gezondheid en van de verschillende indicatorensets wordt ook landelijk gestimuleerd en ondersteund. Het samen duiden van deze indicatoren is onontbeerlijk voor het proces en zal uiteindelijk bijdragen aan integraal, samenhangend beleid.

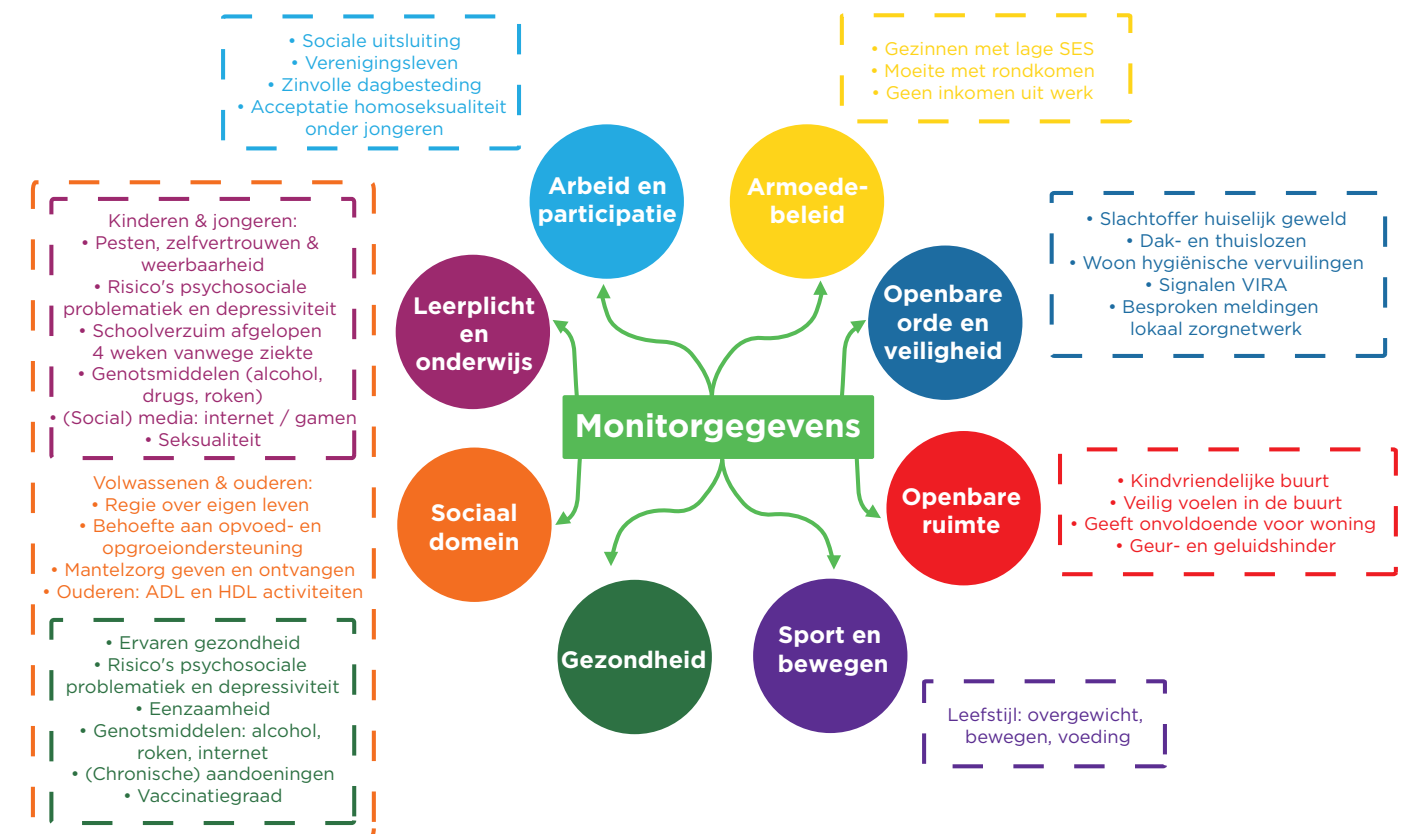
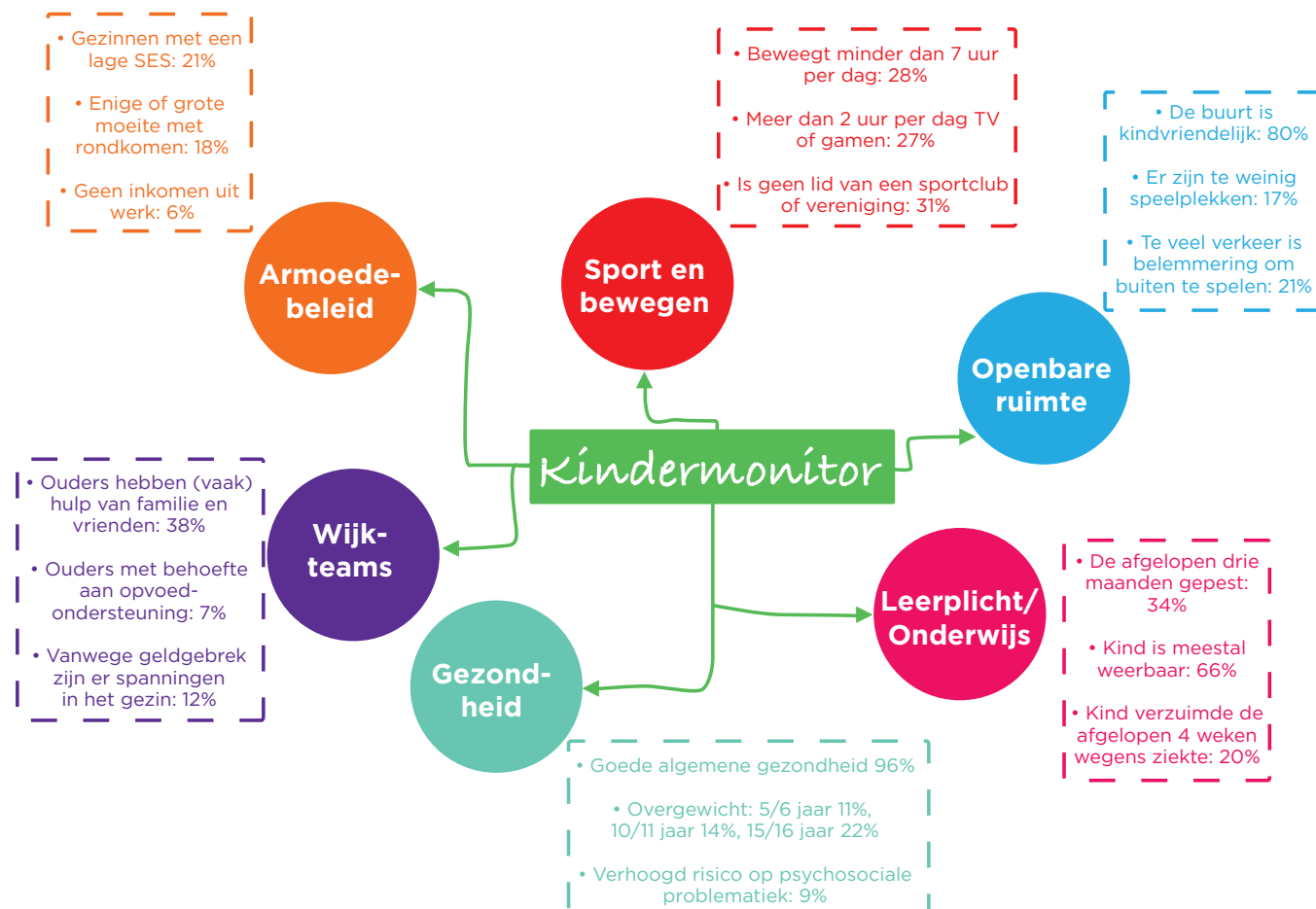
BIJLAGEN

⁴ De (gezondheidsbeschermende) taken die grotendeels bij de GGD belegd zijn.



BIJLAGE 1

Voorbeelden uit de GGD Kindermonitor en de Monitor Volwassenen, om aan te geven hoe indicatoren uit publieke gezondheid gebruikt kunnen worden op verschillende beleidsdomeinen.





BIJLAGE 2 DE VERDIEPING OP DE VTV

Gezondheidsverschillen, VTV 2014

Sociaaleconomische gezondheidsverschillen:

- Laagopgeleiden leven zes jaar korter dan hoogopgeleiden en zelfs 19 jaar korter met een goede ervaren gezondheid. Ook tussen autochtonen en allochtonen bestaan verschillen. Deze verschillen hangen sterk samen met werk en inkomen. Deze hangen op hun beurt weer samen met sociale en fysieke leefomstandigheden, leefstijl en toegang tot de zorg.
- De meest kwetsbare groepen zijn de dak- en thuislozen, asielzoekers en illegalen.
- Mensen in grote steden leven korter dan mensen op het platteland. Een deel van dit verschil in levensverwachting wordt veroorzaakt door de sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Krimpgemeenten zien de meest gezonde inwoners wegtrekken. Ook dit is een risico.
- De sociaaleconomische gezondheidsverschillen (SEGV) zijn niet afgenomen. Voor de komende jaren wordt zelfs een toename verwacht, omdat de effecten en gevolgen van de crisis nu voor vele mensen merkbaar worden. SEGV zijn een belangrijk aandachtspunt in de aanpak van de speerpunten.

Chronische ziekten en maatschappelijke participatie:

- Niet de diagnose is bepalend voor de mate waarin mensen participeren, maar de ervaren gezondheid en het hebben van beperkingen ten gevolge van de ziekte. Ditzelfde geldt voor het doen van vrijwilligerswerk. Een belangrijke onderschrijving van het concept Positieve Gezondheid. Het hebben van een opleiding, betaald werk of een zinvolle dagbesteding - participatie dus - heeft een positieve invloed op de gezondheid. Hier liggen kansen, ook bij chronisch zieken.
- Opleiding is het meest effectief: dit leidt tot meer kansen in het leven en daarmee tot betere omstandigheden en meer gezondheid.
- Mantelzorg, ook een vorm van maatschappelijke participatie, heeft niet altijd een gunstige invloed op de gezondheid: een op de vijf oudere mantelzorgers vindt dat zijn of haar eigen gezondheid achteruit is gegaan.

Ziektelast

- De meeste ziektebelasting wordt veroorzaakt door psychische stoornissen, hart- en vaatziekten en kanker. De ziektebelasting is hoog als de ziekte vaak voorkomt, lang duurt, relatief ernstig is of veel sterfte veroorzaakt.
- Roken levert de grootste bijdrage aan de ziektebelasting, gevolgd door overgewicht en weinig bewegen. Daarnaast zijn er specifieke risicogroepen: onder laagopgeleiden wordt anderhalf keer vaker gerookt, de overige leefstijltrends zijn ook ongunstiger onder deze groep. Jongeren drinken vaker extreem te veel.
- De sociale en fysieke omgeving dragen ook bij aan het ontstaan van ziekten. Zo is duidelijk geworden dat ongunstige arbeidsomstandigheden en milieufactoren elk voor 5% tot 6% bijdragen aan de ziektebelasting. Kansen zijn er echter ook. De inrichting van de omgeving kan een positief effect hebben op gezondheid. Niet alleen doordat de inrichting op zichzelf bijdraagt, maar ook doordat de inrichting het gedrag van mensen subtiel kan sturen naar gezond gedrag ('nudging').
- De speerpunten die de afgelopen beleidsperiode aangepakt werden zullen ook de komende jaren actueel blijven. Dit zijn: roken, diabetes, psychische gezondheid, overmatig alcoholgebruik, natuurlijk overgewicht en bewegen.



BIJLAGE 3 VOORBEELDEN VAN PREVENTIEVE ACTIVITEITEN IN VERSCHILLENDE DOMEINEN EN OP VERSCHILLENDE NIVEAUS

Collectieve preventie

Richt zich op de algemene bevolking, die niet gekenmerkt wordt door het bestaan van een verhoogd risico op ziekte. Collectieve preventie heeft tot doel de kans op het ontstaan van ziekte of risicofactoren te verminderen.

Bijvoorbeeld:

Groene wijken (rader Fysieke Leefomgeving) bevorderen de psychische gezondheid (rader Mentale gezondheid) van iedereen en daarmee de maatschappelijke participatie (rader Zelfredzaamheid).

Selectieve preventie

Richt zich (ongevraagd) op (hoog)risicogroepen in de bevolking. Selectieve preventie heeft als doel de gezondheid van specifieke risicogroepen te bevorderen door het uitvoeren van specifieke lokale, regionale of landelijke preventieprogramma's.

Bijvoorbeeld:

Interventies om pesten tegen te gaan uitvoeren op de laagste niveaus van het VMBO, omdat onder deze leerlingen het meest gepest wordt (rader Mentale gezondheid). Hiermee wordt participatie bevorderd (psychische gezondheid en schooluitval) en worden de raders Sociaal Economische Status en Zelfredzaamheid positief beïnvloed.

Geïndiceerde preventie

Richt zich op individuen die veelal nog geen gediagnosticeerde ziekte hebben, maar wel risicofactoren of symptomen. Geïndiceerde preventie heeft als doel het ontstaan van ziekte of verdere gezondheidsschade te voorkomen door een interventie/ behandeling.

Bijvoorbeeld:

Een inwoner met een gezin doet een beroep op een bijstandsuitkering. Financiële problematiek in gezinnen met kinderen kan leiden tot multi-problematiek. Dit vroegtijdig in beeld hebben levert winst op.

Zorg gerelateerde preventie

Richt zich op individuen met een ziekte of een of meerdere gezondheidsproblemen. Deze preventie heeft tot doel het individu te ondersteunen bij zelfredzaamheid, ziektelast te reduceren en erger te voorkomen.

Bijvoorbeeld:

Een huisarts verwijst een 65-plusser met COPD door naar de fysiotherapeut om onder begeleiding te sporten. Hiermee wordt voorkomen dat de aandoening erger wordt en dat de persoon door de ziekte in een isolement raakt.

BIJLAGE 4 RADERS EN INDICATOREN

Indicatoren die helpen om risicogroepen te kunnen definiëren:

- Leeftijd (bijv. percentage 75-plussers).
- Samenstelling huishouden/ burgerlijke staat (bijv. percentage eenoudergezinnen, percentage alleenwonenden).
- Etniciteit (bijv. percentage niet-westers allochtoon).
- Sociaaleconomische status (SES): inkomen (bijv. percentage mensen met een bijstandsuitkering, mensen met maximaal 105% van minimum inkomen), arbeidsmarktpositie (bijv. percentage mensen met inkomen uit arbeid), opleidingsniveau (bijv. percentage mensen met alleen LO), Statusscore SCP, percentage mensen dat moeite heeft met rondkomen.

Rader leefstijl

- percentage mensen met (ernstig) overgewicht
- percentage mensen dat voldoet aan beweegnorm
- percentage lid van een sportclub
- percentage kinderen dat dagelijks groenten/fruit eet
- percentage mensen/ jongeren die roken
- percentage kinderen/ jongeren die thuis meeroken
- percentage overmatige/ zware drinkers
- percentage binge drinkers – alcoholintoxicaties (jeugd)
- percentage indrinkers, percentage dronken jongeren
- voorbeeldgedrag ouders en opvoeding m.b.t. genotmiddelen
- risico op seksuele ongezondheid jeugd: percentage jongeren dat veilig vrijt, percentage jongeren slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag.

Rader Veerkracht

- percentage mensen met regie op het eigen leven
- kwetsbaarheidsindex
- 8 vragen over fysieke, mentale en sociale risicofactoren (waaronder risico op vallen).

Rader Mentale gezondheid

- percentage mensen met risico op angststoornis of depressie
- percentage mensen/ kinderen en jongeren met (risico op) psychosociale problematiek
- OGGZ registratie
- afgegeven IBS'en
- aantal LVB-ers

Rader Kwaliteit van Leven

- percentage mensen met een matig of slecht ervaren gezondheid
- eenzaamheid (emotioneel en sociaal)

Rader Fysieke leefomgeving

- ervaren geluidshinder
- ervaren geurhinder, groene buurten, risicofactoren in de woning, milieurisicobeleving.
- veiligheid (verkeer)
- veiligheidsmonitor
- woningvoorraad
- percentage ouders dat eigen buurt kindvriendelijk vindt
- belemmeringen om buiten te spelen (speelplekken/ water/ verkeer)
- veeteelt concentratie
- ambulance-inzet tgv verkeersongevallen per 1000 inwoners
- woningbrandrisico's



Rader Lichamelijke gezondheid

- percentage mensen met twee of meer chronische aandoeningen
- percentage mensen met diabetes
- percentage kinderen met een aandoening
- percentage mensen met belemmeringen tgv chronische aandoeningen
- percentage mensen met een beperking (zicht, gehoor, mobiliteit, ADL)
- infectieziekten-surveillance
- soa-surveillance
- TBC-surveillance
- registratie RAV

Rader Sociale leefomgeving

- percentage inwoners met onvoldoende sociale contacten (Leefbaarheidsmonitor)
- huiselijk geweld (ooit slachtoffer)
- percentage kinderen dat gepest wordt
- sociale uitsluitingsindex

Rader Sociaal economische status (SES)

- inkomen (bijv. percentage mensen met een bijstandsuitkering, mensen met max 105% van minimum inkomen), percentage mensen dat moeite heeft met rondkomen
- arbeidsmarktpositie (% mensen met inkomen uit arbeid, % werkzoekenden)
- opleidingsniveau (% mensen met alleen LO, % mensen met alleen LBO/MAVO)
- statusscore SCP

Raders Zelf- & Samenredzaamheid

- contact met de burens
- sociale uitsluitingsindex
- gebruik voorzieningen
- maatschappelijke participatie
- percentage mensen dat vrijwilligerswerk doet
- percentage mensen dat mantelzorg geeft
- percentage ouderen dat mantelzorg ontvangt
- percentage mensen dat in staat is om zelf hulp te kunnen regelen
- percentage ouders met hulp/ ondersteuning bij opvoeding uit eigen netwerk
- gebruik maken van eigen of openbaar vervoer
- ZRM / keukentafelregistraties

Rader Zorggebruik

- percentage ouders dat behoefte heeft aan opvoedingsondersteuning
- aantal mensen in gemeentelijke sociale teams
- aantal huishoudens met een of meer regelingen op gebied welzijn en zorg
- aantal mensen dat gebruik maakt van bijzondere bijstand
- gebruik voorzieningen (bijv. sociale teams)
- contact met de huisarts - tandarts - specialist - GGZ - AMW - paramedici
- percentage mensen met alleen basiszorgverzekering
- gemiddelde zorgkosten per inwoner (1^e lijn, 2^e lijn)
- aantal mensen dat gebruik maakt van preventieve activiteiten vergoed door zorgverzekeraar







Raad voor Sociaal Domein Duiven

meedoen mogelijk maken

Raad voor Sociaal Domein Duiven
Postbus 164
6920 AD DUIVEN
info@rvsdd.nl
www.rvsdd.nl

Gemeente Duiven
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 6
6920 AA DUIVEN

Duiven, 21 maart 2017

Ons kenmerk: 022017/KS/HS/vf

Uw kenmerk :

Betreft : Ongevraagd advies beleidsstuk Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg

Geacht College,

De Raad voor Sociaal Domein Duiven heeft de mail van mevrouw A. Sommers van 3 maart 2017 met daarbij het beleidsstuk Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg ontvangen. De Raad voor Sociaal Domein Duiven vond het fijn om in een vroeg stadium over deze nota mee te kunnen denken. Helaas is dit proces naar ons idee halverwege afgebroken, waardoor we niet een volledige inbreng hadden. Dit is telefonisch al besproken met mevrouw Sommers en de heer De Vries.

Om te voldoen aan de termijn die u gesteld hebt, zullen we ons beperken tot een globale reactie op de notitie.

Wij vinden het uitgangspunt van de nota goed. Kijken naar mogelijkheden, met daarbij wel de kanttekening dat je mensen ook ondersteuning moet bieden waar nodig. Dus dat er gekozen is om als twee pijlers te nemen de integratie van het gezondheidsbeleid met andere beleidsterreinen en preventie en stimuleren daar kunnen wij als Raad voor Sociaal Domein Duiven ons in vinden.

Hieronder geven wij een aantal punten mee, waar volgens de Raad voor Sociaal Domein Duiven nog nader naar gekeken moet worden:

- Het kader van de lokale gezondheidsnota is de Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden. Voor de lokale invulling is tevens het gemeenteprofiel Duiven (VGGM 2015) richtinggevend. Op basis van beide nota's zijn keuzes gemaakt voor de lokale nota. We hebben de indruk dat de gekozen speerpunten onvoldoende zijn besproken en getoetst bij in Duiven werkzame professionals. Met andere woorden werken we aan de juiste zaken?
- Naar onze mening staan er te veel zaken in de nota die nog onderzocht of uitgewerkt moeten worden. Er wordt weinig richting gegeven aan wat dit onderzoek of deze uitwerking dan inhoudt.



Raad voor Sociaal Domein Duiven

meedoen mogelijk maken

Raad voor Sociaal Domein Duiven
Postbus 164
6920 AD DUIVEN
info@rvsdd.nl
www.rvsdd.nl

- Aan het einde van de nota staat dat er voor 2018 een bedrag van € 10.000,- nodig is om onderzoek te kunnen doen en interventies te laten plaatsvinden. Dit is een punt waar zeker een nadere uitwerking nodig is. Wie bepaalt wat het waard is onderzocht te worden en aan welke interventies wordt er gedacht? Hoe is geborgd in uren c.q. budget, dat dit ook werkelijk uitgevoerd gaat worden?

Tenslotte wordt in de nota voorgesteld om het lokaal gezondheidsbeleid voor een periode van twee jaar vast te stellen en daarna te kijken of er verlenging of herziening nodig is. De Raad voor Sociaal Domein Duiven wil de aanbeveling doen om de genoemde periode van twee jaar te gebruiken om het huidige beleidsvoorstel te toetsen en op punten door te ontwikkelen. Betrek hier professionals en ervaringsdeskundigen bij. Zij weten heel goed wat er echt speelt in het veld. Ook de Raad voor Sociaal Domein Duiven wil hier graag haar bijdrage aan leveren. Laat dit alles de basis zijn voor de nota van 2019.

De Raad voor Sociaal Domein Duiven stemt positief in met het beleidsstuk Lokaal Beleid Publieke Gezondheidszorg, maar wel met aandacht voor bovenstaande opmerkingen inzake het proces en de inhoud.

Met vriendelijke groeten,
Raad voor Sociaal Domein Duiven

J.P.M. Seijsener
Voorzitter



Commissieadvies

Registratienr. Corsa: 17int00675

Zaaknr.: 17DV01048

Regiovisie Publieke gezondheidszorg en Lokaal beleid Publieke gezondheidszorg.

Advisering in de Raadscommissie Burger en Samenleving d.d. 13 april 2017

De commissie heeft opiniërend gesproken over de Regionota Publieke Gezondheid en de Lokale paragraaf. Onder meer de fracties van het CDA, SP, PvdA en Lokaal Alternatief geven aan de aandachtspunten van de Raad van het Sociaal Domein te onderschrijven. De fracties van het CDA en SP vragen aandacht voor de groep die niet in staat is om zelf de regie in handen te nemen. De fracties van GroenLinks en Lokaal Alternatief vragen naar een uitleg omtrent de inzet van de financiën.

In haar reactie geeft wethouder Knuiman aan het advies van de Raad van het Sociaal Domein mee te nemen in de verdere uitwerking van de nota. Met betrekking tot het gevraagde budget geeft zij aan dat dit gebruikt gaat worden voor een aantal onderzoeken waaruit naar een aantal gewenste interventies moeten komen.

Met de gemaakte opmerkingen is het algemene beeld van de commissie positief over het voorstel.

De secretaris van de **Raadscommissie Burger en Samenleving**
G.J. van Buren-van den Berg, plv. griffier

Behandeladvies vaststellen bedragen besteding bijdragen fractieondersteuning 2016 – 17int00958

Onderwerp	Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.		
Registratienummer		Portefeuillehouder	em.prof.dr. J.W. Egtberts
Historie	Bij aanvang van deze raadsperiode is op grond van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning aan de fracties in de gemeenteraad een bijdrage toegekend voor betaling van kosten ter ondersteuning van de fractie. Jaarlijks na afloop van het boekjaar leggen de fracties aan de gemeenteraad verantwoording af over de besteding. De Controlecommissie uit de gemeenteraad heeft de ingediende verantwoordingen over 2016 gecontroleerd en getoetst aan de verordening. In het raadsvoorstel Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016 brengt de Controlecommissie verslag uit van de controle en welke bedragen voor besteding uit de bijdrage fractieondersteuning vast te stellen.		
Termijn	Gebruikelijk is dat in de eerstvolgende raadsvergadering na uitvoering van de controle en de mogelijkheid voor een reactie van fracties het raadsvoorstel van de Controlecommissie aan de orde komt. In dit geval eindigde de termijn voor een reactie op 15 mei 2017.		
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	1. Bepalen dat de door de fracties Lokaal Alternatief, VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en D66 in de verslagen met bijlagen opgevoerde uitgaven over 2016 voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014. 2. Bepalen dat de door de fractie Pro Duiven in zijn verslag met bijlagen opgevoerde abonnementskosten op De Gelderlander niet worden beschouwd als uitgaven die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Verder te bepalen dat de overige door Pro Duiven opgevoerde uitgaven wel voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014. 3. De bedragen vast te stellen voor de fractieondersteuning over 2016 zoals vermeld in de bij dit voorstel behorende bijlage Besteding bijdragen voor fractieondersteuning raadsperiode 2014 – 2018.		

Raadsavond	20 juni 2017		Hamerstuk	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Burgemeester	Mat Gijsbers	Raadzaal	Bestuur	
Behandeladvies	De gemeenteraad controleert feitelijk zijn eigen bestedingen. Daarvoor is wel een bijzondere Controlecommissie ingesteld bestaande uit 4 raadsleden (2 oppositie en 2 coalitie). De uitkomst van de controle en eventuele vervolgacties zijn openbaar en verwoord in het raadsvoorstel en bijlagen. Gelet op de eigen controle en de vervolgactie in de vorm van een brief aan de fractie Pro Duiven gaan wij er van uit dat een ronde tafel en/of debattafel niet nodig zijn. De fractie Pro Duiven heeft niet gereageerd op de brief van de Controlecommissie. Wij adviseren om dit voorstel als een hamerstuk te agenderen in de raadsvergadering. Daarbij kunnen fracties een stemverklaring afleggen. Technische vragen over dit voorstel kunt u stellen aan de griffier.			

Spreekrecht publiek	n.v.t.
------------------------	--------

Opbrengst van de tafel	N.v.t
Raadsvergadering	20 juni 2017

Behandeladvies vaststellen bedragen besteding bijdragen fractieondersteuning 2016 – 17int00958

Onderwerp	Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.		
Registratienummer		Portefeuillehouder	em.prof.dr. J.W. Egtberts
Historie	Bij aanvang van deze raadsperiode is op grond van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning aan de fracties in de gemeenteraad een bijdrage toegekend voor betaling van kosten ter ondersteuning van de fractie. Jaarlijks na afloop van het boekjaar leggen de fracties aan de gemeenteraad verantwoording af over de besteding. De Controlecommissie uit de gemeenteraad heeft de ingediende verantwoordingen over 2016 gecontroleerd en getoetst aan de verordening. In het raadsvoorstel Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016 brengt de Controlecommissie verslag uit van de controle en welke bedragen voor besteding uit de bijdrage fractieondersteuning vast te stellen.		
Termijn	Gebruikelijk is dat in de eerstvolgende raadsvergadering na uitvoering van de controle en de mogelijkheid voor een reactie van fracties het raadsvoorstel van de Controlecommissie aan de orde komt. In dit geval eindigde de termijn voor een reactie op 15 mei 2017.		
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	1. Bepalen dat de door de fracties Lokaal Alternatief, VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en D66 in de verslagen met bijlagen opgevoerde uitgaven over 2016 voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014. 2. Bepalen dat de door de fractie Pro Duiven in zijn verslag met bijlagen opgevoerde abonnementskosten op De Gelderlander niet worden beschouwd als uitgaven die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Verder te bepalen dat de overige door Pro Duiven opgevoerde uitgaven wel voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014. 3. De bedragen vast te stellen voor de fractieondersteuning over 2016 zoals vermeld in de bij dit voorstel behorende bijlage Besteding bijdragen voor fractieondersteuning raadsperiode 2014 – 2018.		

Raadsavond	20 juni 2017		Hamerstuk	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Burgemeester	Mat Gijsbers	Raadzaal	Bestuur	
Behandeladvies	De gemeenteraad controleert feitelijk zijn eigen bestedingen. Daarvoor is wel een bijzondere Controlecommissie ingesteld bestaande uit 4 raadsleden (2 oppositie en 2 coalitie). De uitkomst van de controle en eventuele vervolgacties zijn openbaar en verwoord in het raadsvoorstel en bijlagen. Gelet op de eigen controle en de vervolgactie in de vorm van een brief aan de fractie Pro Duiven gaan wij er van uit dat een ronde tafel en/of debattafel niet nodig zijn. De fractie Pro Duiven heeft niet gereageerd op de brief van de Controlecommissie. Wij adviseren om dit voorstel als een hamerstuk te agenderen in de raadsvergadering. Daarbij kunnen fracties een stemverklaring afleggen. Technische vragen over dit voorstel kunt u stellen aan de griffier.			

Spreekrecht publiek	n.v.t.
------------------------	--------

Opbrengst van de tafel	N.v.t
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV058

Zaaknr.:

Portefeuillehouder(s): de heer em. prof. dr. J.W. Egtberts
Referendum mogelijk: Nee

Voor vragen

Naam: Mat Gijsbers
Telefoon: (0316) 27 92 69
E-mail: m.gijsbers@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.

Beslispunten

1. Te bepalen dat de door de fracties Lokaal Alternatief, VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en D66 in de verslagen met bijlagen opgevoerde uitgaven over 2016 voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.
2. Te bepalen dat de door de fractie Pro Duiven in zijn verslag met bijlagen opgevoerde abonnementskosten op De Gelderlander niet worden beschouwd als uitgaven die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Verder te bepalen dat de overige door Pro Duiven opgevoerde uitgaven wel voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.
3. De bedragen vast te stellen voor de fractieondersteuning over 2016 zoals vermeld in de bij dit voorstel behorende bijlage Besteding bijdragen voor fractieondersteuning raadsperiode 2014 – 2018. Daarbij worden de bedragen over 2016 vastgesteld van:
 - a. de geaccepteerde uitgaven van een fractie die in het vorige kalenderjaar uit de bijdrage bekostigd zijn;
 - b. de wijziging van de reserve;
 - c. de resterende reserve;
 - d. de verrekening tussen de in onder a. genoemde uitgaven en het ontvangen voorschot en, voor zover nodig, de hoogte van de terugvordering van ontvangen voorschotten.

Inleiding

De Controlecommissie besteding fractieondersteuning heeft de door de fracties ingediende verslagen over besteding van de fractievergoeding in 2016 beoordeeld en getoetst aan het bepaalde in art. 7 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014. Ingevolge het bepaalde in art. 12 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 hebben de fracties daartoe een verslag met bijlagen ingediend.



Beoogd effect

De raadsfracties krijgen jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie. Deze bijdrage bestaat uit een vast deel van € 150,-- voor elke fractie en een bedrag van € 260,-- voor elke raadszetel die een fractie telt. De fracties mogen de bijdrage besteden voor uitgaven ter versterking van hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. In het tweede lid van artikel 7 is bepaald waarvoor de bijdrage niet gebruikt mag worden. Aan de hand van het advies van de Controlecommissie, waarbij is getoetst aan de regels zoals hiervoor aangegeven, kan uw gemeenteraad een besluit nemen zoals bedoeld in lid 3 van artikel 12 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.

Argumenten

1. *Uitgaven van fracties die voldoen.*

De Controlecommissie heeft de door de fracties ingediende verslagen met bijlagen zorgvuldig doorgenomen en beoordeeld. Van 7 fracties, te weten Lokaal Alternatief, VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en D66, is geconstateerd dat de door hen in de verslagen met bijlagen opgevoerde uitgaven voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.

2. *Uitgave voor abonnementskosten opgevoerd door de fractie Pro Duiven.*

In het door de fractie Pro Duiven ingediende verslag met bijlagen staan uitgaven voor abonnementen op dagblad De Gelderlander opgevoerd. De Controlecommissie is van mening dat deze abonnementskosten niet dienen te worden beschouwd als uitgaven die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Deze uitgaven vloeien niet logischerwijs voort uit politieke activiteiten van de fractie. Het lezen van dag- en weekbladen is een algemeen gangbare gedraging om op de hoogte te blijven van het nieuws en de opinies. Deze beoordeling hebben wij per brief van 24 april 2017 aan de fractie Pro Duiven meegedeeld. Daarbij is de fractie de gelegenheid geboden om de door hen ingediende verantwoording voor 15 mei 2017 aan te passen.

Kanttekeningen

De fractie Pro Duiven heeft niet op ons aanbod gereageerd. Als Controlecommissie gaan we er derhalve van uit dat Pro Duiven het niet eens is met onze beoordeling.

Gezien de ook al vorig jaar gegeven beoordeling over abonnementskosten op dag- en weekbladen en gelet op de argumenten hiervoor blijven wij van mening dat deze niet vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. In de definitieve vaststelling van de bedragen voor de fractieondersteuning over 2016 zijn deze door Pro Duiven opgevoerde abonnementskosten niet meegenomen.

Financiële paragraaf

Op basis van dit advies stelt uw gemeenteraad ingevolge artikel 12, lid 3 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 de bedragen vast zoals die onder punt 3 a t/m d zijn genoemd. In de bij dit voorstel gevoegde bijlage Besteding bijdragen voor fractieondersteuning raadsperiode 2014 – 2018 is een overzicht opgenomen waarin de bedragen per

Raadsvoorstel

fractie staan vermeld.

Aan het begin van deze raadsperiode zijn de fractievergoedingen voor de gehele periode aan de fracties beschikbaar gesteld. Met de ingediende verslagen en de daarbij te accepteren kosten blijven de fracties binnen het aan hen ter beschikking staande budget. Er zijn verder geen financiële gevolgen aan dit advies verbonden.

Communicatieparagraaf

De door de fracties ingediende verslagen met bijlagen en de brief aan de fractie Pro Duiven zijn in het openbare iBabs toegevoegd aan dit voorstel.

Duiven, 1 juni 2017.

De Controlecommissie besteding fractieondersteuning,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB045
2. --
3. 14RB090
4. 15RB006
5. 17uit01637
6. --

Omschrijving:

- Ontwerpraadsbesluit Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.
- Overzicht van besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014- 1e wijziging.
- Brief aan fractie Pro Duiven met verzoek aanpassing verantwoording over 2016 betr. schrappen abonnementskosten De Gelderlander.
- De door de fracties ingediende verslagen met bijlagen.



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV058

Zaaknr.:

Portefeuillehouder(s): de heer em. prof. dr. J.W. Egtberts

Referendum mogelijk: Nee

Voor vragen

Naam: Mat Gijsbers

Telefoon: (0316) 27 92 69

E-mail: m.gijsbers@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.

Beslispunten

1. Te bepalen dat de door de fracties Lokaal Alternatief, VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en D66 in de verslagen met bijlagen opgevoerde uitgaven over 2016 voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.
2. Te bepalen dat de door de fractie Pro Duiven in zijn verslag met bijlagen opgevoerde abonnementskosten op De Gelderlander niet worden beschouwd als uitgaven die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Verder te bepalen dat de overige door Pro Duiven opgevoerde uitgaven wel voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.
3. De bedragen vast te stellen voor de fractieondersteuning over 2016 zoals vermeld in de bij dit voorstel behorende bijlage Besteding bijdragen voor fractieondersteuning raadsperiode 2014 – 2018. Daarbij worden de bedragen over 2016 vastgesteld van:
 - a. de geaccepteerde uitgaven van een fractie die in het vorige kalenderjaar uit de bijdrage bekostigd zijn;
 - b. de wijziging van de reserve;
 - c. de resterende reserve;
 - d. de verrekening tussen de in onder a. genoemde uitgaven en het ontvangen voorschot en, voor zover nodig, de hoogte van de terugvordering van ontvangen voorschotten.

Inleiding

De Controlecommissie besteding fractieondersteuning heeft de door de fracties ingediende verslagen over besteding van de fractievergoeding in 2016 beoordeeld en getoetst aan het bepaalde in art. 7 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014. Ingevolge het bepaalde in art. 12 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 hebben de fracties daartoe een verslag met bijlagen ingediend.

Beoogd effect

De raadsfracties krijgen jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie. Deze bijdrage bestaat uit een vast deel van € 150,-- voor elke fractie en een bedrag van € 260,-- voor elke raadszetel die een fractie telt. De fracties mogen de bijdrage besteden voor uitgaven ter versterking van hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. In het tweede lid van artikel 7 is bepaald waarvoor de bijdrage niet gebruikt mag worden. Aan de hand van het advies van de Controlecommissie, waarbij is getoetst aan de regels zoals hiervoor aangegeven, kan uw gemeenteraad een besluit nemen zoals bedoeld in lid 3 van artikel 12 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.

Argumenten

1. *Uitgaven van fracties die voldoen.*

De Controlecommissie heeft de door de fracties ingediende verslagen met bijlagen zorgvuldig doorgenomen en beoordeeld. Van 7 fracties, te weten Lokaal Alternatief, VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en D66, is geconstateerd dat de door hen in de verslagen met bijlagen opgevoerde uitgaven voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.

2. *Uitgave voor abonnementskosten opgevoerd door de fractie Pro Duiven.*

In het door de fractie Pro Duiven ingediende verslag met bijlagen staan uitgaven voor abonnementen op dagblad De Gelderlander opgevoerd. De Controlecommissie is van mening dat deze abonnementskosten niet dienen te worden beschouwd als uitgaven die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Deze uitgaven vloeien niet logischerwijs voort uit politieke activiteiten van de fractie. Het lezen van dag- en weekbladen is een algemeen gangbare gedraging om op de hoogte te blijven van het nieuws en de opinies. Deze beoordeling hebben wij per brief van 24 april 2017 aan de fractie Pro Duiven meegedeeld. Daarbij is de fractie de gelegenheid geboden om de door hen ingediende verantwoording voor 15 mei 2017 aan te passen.

Kanttekeningen

De fractie Pro Duiven heeft niet op ons aanbod gereageerd. Als Controlecommissie gaan we er derhalve van uit dat Pro Duiven het niet eens is met onze beoordeling.

Gezien de ook al vorig jaar gegeven beoordeling over abonnementskosten op dag- en weekbladen en gelet op de argumenten hiervoor blijven wij van mening dat deze niet vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. In de definitieve vaststelling van de bedragen voor de fractieondersteuning over 2016 zijn deze door Pro Duiven opgevoerde abonnementskosten niet meegenomen.

Financiële paragraaf

Op basis van dit advies stelt uw gemeenteraad ingevolge artikel 12, lid 3 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 de bedragen vast zoals die onder punt 3 a t/m d zijn genoemd. In de bij dit voorstel gevoegde bijlage Besteding bijdragen voor fractieondersteuning raadsperiode 2014 – 2018 is een overzicht opgenomen waarin de bedragen per

Raadsvoorstel

fractie staan vermeld.

Aan het begin van deze raadsperiode zijn de fractievergoedingen voor de gehele periode aan de fracties beschikbaar gesteld. Met de ingediende verslagen en de daarbij te accepteren kosten blijven de fracties binnen het aan hen ter beschikking staande budget. Er zijn verder geen financiële gevolgen aan dit advies verbonden.

Communicatieparagraaf

De door de fracties ingediende verslagen met bijlagen en de brief aan de fractie Pro Duiven zijn in het openbare iBabs toegevoegd aan dit voorstel.

Duiven, 1 juni 2017.

De Controlecommissie besteding fractieondersteuning,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB045
2. --
3. 14RB090
4. 15RB006
5. 17uit01637
6. --

Omschrijving:

- Ontwerpraadsbesluit Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.
- Overzicht van besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014- 1e wijziging.
- Brief aan fractie Pro Duiven met verzoek aanpassing verantwoording over 2016 betr. schrappen abonnementskosten De Gelderlander.
- De door de fracties ingediende verslagen met bijlagen.



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB045

Zaaknr.:

Vaststellen bedragen besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende, dat ingevolge de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 aan de fracties voor de raadsperiode 2014 - 2018 bijdragen ter beschikking zijn gesteld ter versterking van hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol;

dat ingevolge het bepaalde in artikel 12 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014 de fracties verantwoording dienen af te leggen aan de gemeenteraad onder overlegging van een verslag;

dat de verslagen over 2016 door de fracties in de gemeenteraad zijn ingediend en ter controle en advisering zijn beoordeeld door de Controlecommissie besteding fractieondersteuning;

gezien het voorstel van de Controlecommissie besteding fractieondersteuning van 1 juni 2017 en het bijbehorende overzicht van besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016;

b e s l u i t :

1. Te bepalen dat de door de fracties Lokaal Alternatief, VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en D66 in de verslagen met bijlagen opgevoerde uitgaven over 2016 voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014;
2. Te bepalen dat de door de fractie Pro Duiven in zijn verslag met bijlagen opgevoerde abonnementskosten op De Gelderlander niet worden beschouwd als uitgaven die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Verder te bepalen dat de overige door Pro Duiven opgevoerde uitgaven wel voldoen aan het bepaalde in artikel 7 van de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014;
3. De bedragen vast te stellen voor de fractieondersteuning over 2016 zoals vermeld in de bij dit voorstel behorende bijlage Besteding bijdragen voor fractieondersteuning raadsperiode 2014 – 2018. Daarbij worden de bedragen over 2016 vastgesteld van:
 - a. de geaccepteerde uitgaven van een fractie die in het vorige kalenderjaar uit de bijdrage bekostigd zijn;
 - b. de wijziging van de reserve;
 - c. de resterende reserve;
 - d. de verrekening tussen de in onder a. genoemde uitgaven en het ontvangen voorschot en, voor zover nodig, de hoogte van de terugvordering van ontvangen voorschotten.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Bijlage: overzicht van besteding bijdragen voor fractieondersteuning over 2016 behorende bij Advies Controlecommissie besteding fractieondersteuning.

Fractie:	Lokaal Alternatief	CDA	VVD	SP	Pro Duiven	PvdA	GroenLinks	D66
toegekende bijdrage over raadsperiode 2014 - 2018:	€ 10.020,02	€ 4.065,72	€ 4.065,72	€ 4.065,72	€ 1.684,01	€ 1.684,01	€ 1.684,01	€ 1.684,01
geaccepteerde uitgaven kalenderjaar 2014:	€ 2.587,83	€ 699,03	€ 846,15	€ 1.294,08	€ 318,36	€ 0,00	€ 198,63	€ 241,58
stand budget per 1-1-2015	€ 7.432,19	€ 3.366,69	€ 3.219,57	€ 2.771,64	€ 1.365,65	€ 1.684,01	€ 1.485,38	€ 1.442,43
geaccepteerde uitgaven kalenderjaar 2015:	€ 2.254,95	€ 619,18	€ 499,06	€ 784,91	€ 405,24	€ 0,00	€ 305,59	€ 774,84
stand budget per 1-1-2016:	€ 5.177,24	€ 2.747,51	€ 2.720,51	€ 1.986,73	€ 960,41	€ 1.684,01	€ 1.179,79	€ 667,59
wijziging reserve / geaccepteerde uitgaven kalenderjaar 2016:	€ 4.168,75	€ 1.841,76	€ 1.027,33	€ 488,34	€ 278,54	€ 0,00	€ 212,89	€ 365,49
afzonderlijk ontvangen bijdrage voor scholing in 2016:	€ 1.260,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
resterende reserve / verrekening tussen uitgaven en ontvangen voorschot / stand budget per 1-1-2017:	€ 2.268,49	€ 905,75	€ 1.693,18	€ 1.498,39	€ 681,87	€ 1.684,01	€ 966,90	€ 302,10



Raadsbesluit

Besluitnr.: 14RB090

Zaaknr.:

Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat in het kader van de dualisering van het gemeentebestuur wettelijk is vastgelegd dat de raad en elk van zijn leden recht hebben op ambtelijke bijstand en de fracties recht hebben op ondersteuning;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 november 2014;

gezien het advies van de Raadscommissie Bestuur van 24 november 2014;

gelet op artikel 33, derde lid, van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de **Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2014**;

Paragraaf 1. Ambtelijke bijstand

Artikel 1. Verzoek om informatie

1. Een raadslid wendt zich tot de griffier met een verzoek om:
 - a. feitelijke informatie van geringe omvang;
 - b. inzage in of afschrift van documenten die openbaar zijn;
 - c. bijstand bij het opstellen van voorstellen, amendementen en moties of andere bijstand.
2. De informatie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, wordt door de griffier, een medewerker van de griffie of op verzoek van de griffier door een ambtenaar gegeven.
3. Indien een ambtenaar twijfelt of het verzoek betrekking heeft op informatie bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, stelt hij de secretaris daarvan in kennis. De secretaris neemt het besluit.
4. De bijstand, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, wordt verleend door de griffier of een medewerker van de griffie. Indien de gevraagde bijstand niet door de griffier of een medewerker van de griffie kan worden verleend kan de griffier de secretaris verzoeken één of meer ambtenaren aan te wijzen die de gevraagde bijstand zo spoedig mogelijk verlenen.



Artikel 2. Verlenen van ambtelijke bijstand

1. Een ambtenaar verleent op verzoek van de secretaris ambtelijke bijstand aan een raadslid tenzij:
 - a. het raadslid niet aannemelijk heeft gemaakt dat de bijstand betrekking heeft op de werkzaamheden van de raad;
 - b. dit het belang van de gemeente kan schaden;
 - c. het bijstand, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, betreft en het raadslid reeds volledig gebruik heeft gemaakt van het hem op grond van artikel 5, eerste lid, beschikbaar gestelde aantal uren ambtelijke bijstand.
2. De secretaris beoordeelt of ambtelijke bijstand op grond van het eerste lid geweigerd wordt.
3. Indien de bijstand op grond van het eerste lid wordt geweigerd deelt de secretaris dit met redenen omkleed mee aan de griffier en aan het raadslid dat het verzoek heeft ingediend.
4. De secretaris verstrekt de betreffende portefeuillehouder in het college desgewenst een afschrift van het verzoek.
5. Indien (leden van) het college informatie wensen over een verzoek om ambtelijke bijstand of de inhoud van het gegeven advies, wenden zij zich daartoe rechtstreeks tot het betrokken raadslid.

Artikel 3. Weigering verzoek ambtelijke bijstand

Indien het verzoek om bijstand van een ambtenaar door de secretaris wordt geweigerd kan de griffier of het betrokken raadslid het verzoek voorleggen aan de burgemeester. De burgemeester beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek.

Artikel 4. Geschil over ambtelijke bijstand

1. Indien een raadslid niet tevreden is over de door een ambtenaar verleende ambtelijke bijstand kan hiervan mededeling worden gedaan aan de secretaris.
2. Indien overleg met de secretaris niet leidt tot een voor beide partijen bevredigende oplossing leggen zij de zaak voor aan de burgemeester. De burgemeester voorziet zo spoedig mogelijk in de kwestie.

Artikel 5. Register van ambtelijke bijstand

De secretaris houdt een register bij van de verleende ambtelijke bijstand als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, waarin per verzoek om bijstand aan de reguliere ambtelijke organisatie wordt opgenomen:

- a. welk raadslid om bijstand heeft verzocht;
- b. over welk onderwerp om bijstand is verzocht;
- c. welke ambtenaar de bijstand heeft verleend;
- d. hoeveel tijd het verlenen van de bijstand heeft gekost;
- e. de reden waarom een verzoek is geweigerd.

Paragraaf 2. Fractieondersteuning

Artikel 6. Recht op financiële vergoeding

1. De fracties als bedoeld in artikel 5 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad ontvangen jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie.

2. Deze bijdrage bestaat uit een vast deel van € 150,-- voor elke fractie. Daarnaast ontvangt elke fractie een bedrag van € 260,-- per raadszetel.

Artikel 7. Besteding financiële vergoeding

1. Fracties besteden de bijdrage om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol te versterken.
2. De bijdrage mag niet gebruikt worden ter bekostiging van:
 - a. uitgaven die in strijd zijn met wettelijke bepalingen en overige regelingen;
 - b. betalingen aan politieke partijen, met politieke partijen verbonden instellingen of natuurlijke personen anders dan ter vergoeding van prestaties (diensten of goederen) geleverd ten behoeve van de fractie op basis van een gespecificeerde, reële declaratie;
 - c. giften;
 - d. uitgaven welke dienen bestreden te worden uit vergoedingen die de leden ingevolge het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden toekomen;
 - e. algemene opleidingen voor raads- en commissieleden tenzij deze inhoudelijk gerelateerd zijn aan de politieke uitgangspunten van de deelnemers.

Artikel 8. Voorschot bijdrage fractieondersteuning

1. De bijdrage voor fractieondersteuning wordt vóór 31 januari van het betreffende kalenderjaar in de vorm van een voorschot op dat kalenderjaar verstrekt;
2. Het voorschot wordt verrekend met teveel ontvangen voorschotten in jaren waarvoor de raad de bedragen heeft vastgesteld.

Artikel 9. Tijdstip verstrekken voorschot in verkiezingsjaar

In afwijking van het bepaalde in artikel 8 wordt in een jaar waarin verkiezingen plaatsvinden het voorschot vóór 31 januari verstrekt voor de maanden tot en met de maand waarin de verkiezingen plaatsvinden. In de eerste maand na de maand waarin de eerste vergadering van de nieuw gekozen raad plaatsvindt wordt het voorschot verstrekt voor de overige maanden van dat jaar.

Artikel 10. Gevolgen splitsen fractie

1. Bij afsplitsing van een fractie wordt de op grond van artikel 8, tweede lid, vastgestelde bijdrage voor de oorspronkelijke fractie verdeeld over de betrokken fracties naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken leden.
2. Bij afsplitsing van een fractie wordt het aan de oorspronkelijke fractie verstrekte voorschot verrekend overeenkomstig de verdeling die volgt uit het tweede lid.

Artikel 11. Reserve

1. De raad reserveert het in enig jaar niet gebruikte gedeelte van de bijdrage toekomend aan een fractie ter besteding door die fractie in volgende jaren.
2. De reserve is niet groter dan 30% van de bijdrage die de fractie in het voorgaande kalenderjaar toekwam op grond van artikel 8.
3. Het beroep in enig jaar op de opgebouwde reserve, komt tot uitdrukking in de verrekening over dat jaar. Bevoorschotting vindt desgevraagd plaats.
4. De reserve blijft na verkiezingen beschikbaar voor de fractie die onder dezelfde naam terugkeert, dan wel voor de fractie die naar het oordeel van de raad als rechtsopvolger daarvan kan worden beschouwd.
5. Als bij zetelverlies de reserve voor een fractie hoger zou worden dan aangegeven in het tweede lid, vervalt het recht op dat meerdere.

6. Bij splitsing van een fractie, wordt de reserve verdeeld over de betrokken fracties naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken leden, voor zover deze reserve niet meer bedraagt dan 30% van de bijdrage die de oorspronkelijke fractie in het voorgaande kalenderjaar ontving.

Artikel 12. Verantwoording en controle

1. Elke fractie legt, binnen drie maanden na het einde van een kalenderjaar, aan de raad verantwoording af over de besteding van de bijdrage voor fractieondersteuning onder overlegging van een verslag.
2. Controle van het verslag vindt plaats door de accountant, belast met de controle van de jaarrekening. De accountant brengt advies uit aan de raad.
3. De raad stelt na ontvangst van het advies van de accountant de bedragen vast van:
 - a. de uitgaven van een fractie die in het vorige kalenderjaar uit de bijdrage bekostigd zijn;
 - b. de wijziging van de reserve;
 - c. de resterende reserve;
 - d. de verrekening tussen de in onderdeel a. genoemde uitgaven en het ontvangen voorschot en, voor zover nodig, de hoogte van de terugvordering van ontvangen voorschotten.

Artikel 13. Toepassing Awb

Titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de financiële middelen die een fractie ontvangt.

Paragraaf 3 Slotbepalingen

Artikel 14. Intrekking oude verordening

De Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 10 maart 2003 wordt ingetrokken.

Artikel 15. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 15 december 2014.

Artikel 16. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 15 december 2014.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,

voorzitter,

The image shows two handwritten signatures in dark ink. The signature on the left is for the griffier and the one on the right is for the voorzitter. Both signatures are stylized and written over a horizontal line.



Raadsbesluit

Besluitnr.: 15RB006
Zaaknr.:

Vaststellen 1e wijziging Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014.

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat voor de controle van uitgaven door fracties op basis van de bijdrage voor fractieondersteuning een voor onze gemeente beter toepasselijke regeling dient te worden getroffen;

gelezen het voorstel van de voorzitter en de griffier tot 1e wijziging van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2014;

gelet op artikel 33, derde lid, van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de 1^e wijziging van de Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2014;

Artikel 1. Wijziging artikel 12 Verantwoording en controle.

- a. Artikel 12, lid 2, wordt gewijzigd als volgt:
 2. Controle van het verslag vindt plaats door de ingevolge lid 3 ingestelde Controlecommissie besteding fractieondersteuning. De Controlecommissie brengt advies uit aan de raad.
- b. Aan artikel 12 worden na lid 2 de nieuwe leden 3 en 4 toegevoegd luidende als volgt:
 3. De Controlecommissie besteding fractieondersteuning wordt samengesteld uit 2 raadsleden van de coalitie dragende partijen en 2 raadsleden van de oppositiepartijen. De raad benoemt één van de leden van de controlecommissie tot voorzitter.
 4. De Controlecommissie laat zich bijstaan door de griffier.
- c. Het huidige lid 3 wordt gewijzigd en vernummerd tot lid 5 luidende als volgt:
 5. De raad stelt na ontvangst van het advies van de Controlecommissie besteding fractieondersteuning de bedragen vast van:

Raadsbesluit

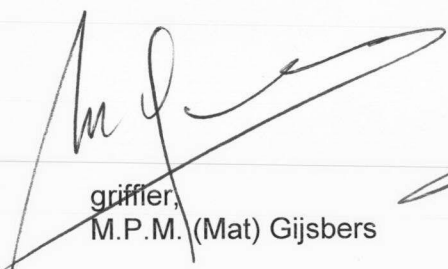
- a. de uitgaven van een fractie die in het vorige kalenderjaar uit de bijdrage bekostigd zijn;
- b. de wijziging van de reserve;
- c. de resterende reserve;
- d. de verrekening tussen de in onderdeel a. genoemde uitgaven en het ontvangen voorschot en, voor zover nodig, de hoogte van de terugvordering van ontvangen voorschotten.

Artikel 2. Inwerkingtreding.

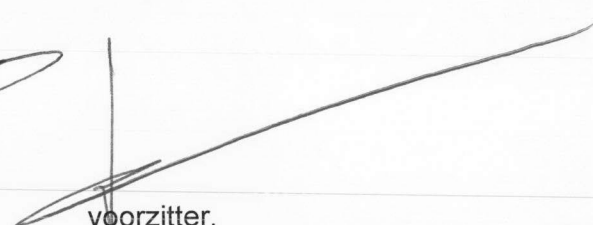
Deze wijziging treedt met terugwerkende kracht in werking op 15 december 2014.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 16 maart 2015.

De raad van de gemeente Duiven,



griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers



voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange



Aan de fractie Pro Duiven
p/a de heer W.F. Smit
Gabriëlstraat 56
6921 MS DUIVEN

Postbus 6, 6920 AA Duiven
Koning Willem-Alexanderplein 1, Duiven

Telefoon (0316) 27 91 11
Fax (0316) 27 92 79

www.duiven.nl
gemeente@duiven.nl

Facebook: /gemeenteduiven
Twitter: @gemeenteduiven

IBAN: NL98 BNGH 028 50 02 147

BIC: BNGHNL2G

KvK-nr: 09217727

BTW-nr.: 001202546B02

Ons nummer: 17uit01637

Datum: 24 april 2017

Kopie aan: archief / Controlecommissie

Onderwerp: **beoordeling ingediende verantwoording besteding bijdrage fractieondersteuning 2016**

Geachte Heer Smit,

De Controlecommissie belast met het beoordelen en adviseren over de besteding van de bijdragen voor fractieondersteuning heeft op 24 april 2017 jullie ingediende verantwoording besproken en beoordeeld. De Controlecommissie wijst er op dat al in 2015, bij de beoordeling van verantwoordingen over 2014, is aangegeven dat abonnementen op dag- en weekbladen niet passen binnen de doelstelling van de verstrekte financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie. De Controlecommissie beschouwt deze uitgaven niet als kosten die logischerwijze voortvloeien uit politieke activiteiten van de fractie. Het lezen van dag- en weekbladen is een algemeen gangbare gedraging om op de hoogte te blijven van het nieuws en opinies.

De gemeenteraad heeft op 6 juli 2015 deze argumentatie van de Controlecommissie overgenomen. Daarbij is overigens als overgangstermijn geaccepteerd dat bij uitzondering in 2015 eenmalig de opgevoerde kosten voor abonnementen op dag- en weekbladen wel zijn geaccepteerd. Dit vanwege de ruimere bepaling in de vorige verordening verstrekking bijdragen voor fractieondersteuning.

De Controlecommissie wil de gemeenteraad adviseren om de door Pro Duiven opgevoerde kosten voor het abonnement op De Gelderlander niet te beschouwen als een uitgave die vallen onder de regeling voor de bijdragen als tegemoetkoming voor de kosten voor het functioneren van de fractie. Voor dat dit advies wordt uitgebracht biedt de Controlecommissie jullie de gelegenheid om de door jullie ingediende verantwoording aan te passen door de abonnementskosten op De Gelderlander daaruit te schrappen. Graag zien wij de aangepaste verantwoording uiterlijk 15 mei 2017 tegemoet.

Mochten jullie je niet kunnen vinden in de beoordeling van de Controlecommissie dan verzoeken wij jullie dit gemotiveerd aan te geven. De Controlecommissie zal deze motivatie dan toevoegen aan het raadsvoorstel tot definitief vaststellen van de bijdragen voor fractieondersteuning over 2016.

Met vriendelijke groet,

De Controlecommissie in de gemeente Duiven,

M.P.M. (Mat) Gijsbers
secretaris

em. prof. dr. J.W. (Hans) Egtberts
voorzitter

17UIT01637



Bijl.:
Coll:

Verantwoordigstaat Lokaal Alternatief over het jaar 2016
--

Datum	Omschrijving	Bedrag
9-1-2016	Plant installatie John de Groot als raadslid	€ 12,99
9-1-2016	Nieuwjaarsadvertentie	€ 271,81
21-3-2016	Coachingskosten tbv Gemma Koning	€ 211,75
28-4-2016	Nieuwsbrieven	€ 35,39
28-4-2016	Vergaderkosten coalitie overleg	€ 44,70
28-4-2016	Deelname Netwerkavond Vr. Leiderschap	€ 35,00
2-6-2016	Afscheidkado Steef Huibers	€ 9,24
18-6-2016	Teambuilding/communicatie en pers.ontw	€ 104,95
18-6-2016	Jaarkontract kosten hostingpakket	€ 16,98
18-6-2016	Pakket tbv afscheid W. Moller als vz LA	€ 20,00
20-6-2016	Jaarvergadering fractie/bestuur en leden	€ 129,00
6-7-2016	Teambuilding/communicatie en pers.ontw	€ 508,20
6-7-2016	Teambuilding/communicatie en pers.ontw	€ 508,20
24-8-2016	Kosten domeinnaam	€ 7,99
24-8-2016	Teambuilding/communicatie en pers.ontw	€ 508,20
7-9-2016	BBQ tbv teambuilding fractie/bestuur	€ 357,45
10-9-2016	Vergaderkosten achterban "op lokatie"	€ 49,20
10-9-2016	Teambuilding/communicatie en pers.ontw	€ 508,20
6-10-2016	Politiek Ludiek	€ 49,71
6-10-2016	Nieuwsbrieven	€ 88,94
29-10-2016	Teambuilding/communicatie en pers.ontw consumties	€ 424,85
18-11-2016	Begrotingsdrukwerken tbv fractieleden	€ 160,00
10-11-2016	Curten, tbv teambulding fractie en bestuur	€ 106,00
		€ 4.168,75
21-6-2016	Bijdrage Gemeente Duiven, bijdrage scholing	€ 1.260,00
	Totaal kosten 2016 per bank betaald	€ 2.908,75

	In	Uit	Datum	Soort	Bijzonderheden
Transport 2015	€ 840,18				
Bol.com		€ 19,53	16-1-2016	Literatuur	
Bijeenkomst D66 Gelderland		€ 13,30	23-1-2016	Reiskosten	Apeldoorn: 2 x 35 km * € 0,19
Bol.com		€ 6,90	8-3-2016	Literatuur	
Bol.com		€ 22,50	8-3-2016	Literatuur	
Bol.com		€ 24,95	10-3-2016	Literatuur	
Bol.com		€ 34,90	30-4-2016	Literatuur	Overgeboekt naar J.W. Egtberts
Printerbind		€ 26,63	17-5-2016	Afdruk jaarrekening 2015	
Bol.com		€ 37,98	18-10-2016	Literatuur	
Gemeente Duiven		€ 80,00	23-10-2016	Afdrukken begroting 2017-2020	
Bol.com		€ 12,68	24-10-2016	Literatuur	Overgeboekt naar J.W. Egtberts
Bol.com		€ 8,99	24-10-2016	Literatuur	
Wolters Kluwer Nederland B.V.		€ 38,99	14-12-2016	Literatuur	
Bijdrage monument MH17		€ 20,14			
Bankkosten ASN (€ 1,25/maand)		€ 18,00			Eventueel inzage bankrekening (geer
	€ 840,18	€ 365,49			
Transport 2017		€ 474,69			

1 papieren afschriften)

CDA Duiven fractievergoeding verantwoording 2016

1 januari tot en met 31 december 2016								
ontvangsten 2014 - 2018			uitgaven over boekjaar 2016					
omschrijving	datum	bedrag	naam	omschrijving	datum2	aan	bedrag2	declnr.
saldo 2013 zie brief gemeente Duiven dd 8-7-14	8-7-2014	€ 1.536,11	uitgaven tot en met 2015 incl restitutie gemeente Duiven		31-12-2015		€ 2.849,29	
aanvulling periode 2014-2018		€ 4.060,69	H. Stam	declaratie 2015 (niet verantwoord in 2015)	22-1-2016	Stam	€ 37,41	A1
totale vergoeding 2014-2018		€ 5.596,80	P. Koopmans	abonn Binnenlands Bestuur 2016	19-4-2016	BB	€ 157,94	B1
			H. Albers	contributie CDA-BSV 2016	1-6-2015	Albers	€ 128,50	B2
			P. Koopmans	contributie CDA-BSV 2016	1-6-2015	Koopmans	€ 128,50	B3
			Zalenc. Berentsen	Coalltiebijeekomst	23-3-2016	Berentsen	€ 22,35	B4
			Zalenc. Berentsen	Coalitiebijeekomst	7-6-2016	Berentsen	€ 39,35	B5
			fractie CDA	Politiek Ludlek tbv CDA Gelderland	7-7-2016	Koopmans	€ 9,98	B6
			Zalenc. Berentsen	Coalltiebijeekomst	18-10-2016	Berentsen	€ 37,90	B7
			Gemeente Duiven	papieren exemplaren begroting	20-10-2016	Gem. Duiven	€ 48,00	B8
			Vangoud	workshop project snippergroen	19-12-2016	Van Goud	€ 1.007,33	B9
			H. Stam	declaratie reiskosten 2016	2-1-2017	Stam	€ 19,38	B10
			Gemeente Duiven	MH17 bijdrage	10-1-2017	Gem. Duiven	€ 60,42	B11
			H. Stam	contributie CDA-BSV 2016	20-2-2017	Stam	€ 128,50	B12
			fractie CDA	bankkosten jaar 2016 3 x € 1,80 + 9 x € 1,20	31-12-2016	fractie	€ 16,20	
totale uitgaven		€ 4.691,05					€ 4.691,05	
saldo nog te besteden		€ 905,75						

vergoeding per raadslid per jaar	€ 466,40
vergoeding fractie per jaar	€ 1.399,20
vergoeding fractie raadsperiode 2014-2018	€ 5.596,80
restitutie bijdrage voor cursussen e.d.	€ -1.531,08
maximaal te besteden 2014-2018	€ 4.065,72
uitgaven 2014	€ 699,03
uitgaven 2015	€ 619,18
uitgaven 2016	€ 1.841,76
saldo 31-12-2016	€ 905,75

Toelichting op:

A1	betreft declaratie over 2015 die voor een deel nog niet was verantwoord
B9	betreft een workshop over snippergroen gehouden op 29-11-16 waar tevens leden van de cde Grondgebied van andere fracties aan hebben deelgenomen alsmede de wethouder en enkele ambtenaren van de gemeente

Duiven, 21 maart 2017

H.J.M. Albers, fractievoorzitter



datum	doel	bedrag	
	1-1-2016 beginstand		1361,38
	17-1-2017 overleg GL Zevenaar	3,65	
	29-1-2017 overleg GL Nijmegen	11,32	
	10-2-2017 overleg fnv Arnhem	6,00	
	22-2-2017 overleg Westervoort raad	3,20	
	4-3-2017 overleg GL Provincie	5,00	
	19-3-2017 overleg landelijk GL vluchtelingen	34,00	
	11-4-2017 overleg raad Westervoort	3,20	
	10-5-2017 overleg Presihaaf in Westervoort	3,20	
	18-5-2017 overleg GL Nijmegen	11,32	
	3-6-2017 bijeenkomst de wereld van voedsel	34,80	
1.	22-7-2017 copieën	12,10	
	21-9-2017 overleg GL Westervoort	3,20	
	7-10-2017 overleg GL Provincie	5,00	
	12-10-2017 overleg Westervoort raad alleen heenreis	1,60	
	19-10-2017 overleg GL Westervoort	3,20	
2.	19-11-2017 copieën begroting	48,00	
3.	21-12-2017 copieën	24,10	
	totale uitgaven t/m 31-12-2016	212,89	212,89
		Totaal over	1148,49

fractie GroenLinks

Verantwoording besteding fractiebudget Pro Duiven 2016

	Datum	Kostenpost	Plaats	Aantal km v.v.	Per km	Totaal
1 - 2	16-feb-16	Informeel overleg	Den Haag	262	€ 0,19	€ 49,78
3	7-mrt-16	VEO Congres	Rotterdam	252	€ 0,19	€ 47,88
3	6-mei-16	Herdenking Pim Fortuyn	Duiven-Mediapark	85	€ 0,19	€ 16,15
			Mediapark-Rotterdam	80	€ 0,19	€ 15,20
			Rotterdam-Duiven	127	€ 0,19	€ 24,13
4	8-jul-16	Installatie en beëdiging burgemeester Oude IJsselstreek	Ulf	72	€ 0,19	€ 13,68
	12-jul-16	Gelderlander juni / juli 2016				€ 33,75
	27-jul-16	Gelderlander augustus 2016				€ 29,25
5	27-sep-16	Informeel overleg	Den Haag	262	€ 0,19	€ 49,78
	28-sep-16	Gelderlander oktober 2016				€ 29,25
	27-okt-16	Gelderlander november 2016				€ 29,25
6	28-nov-16	Informeel overleg	Oss	132	€ 0,19	€ 25,08
	28-nov-16	Gelderlander december 2016				€ 29,25
6	7-dec-16	Gelders Sportgala	Papendal	52	€ 0,19	€ 9,88
6	28-dec-16	Congres WMO	Bilthoven	142	€ 0,19	€ 26,98
		Totaal 2016				€ 429,29

Mat Gijsbers

Van: Karel Schols <scholska@icloud.com>
Verzonden: vrijdag 3 februari 2017 11:06
Aan: Mat Gijsbers
CC: Jasper Walraven; Herman Nierkens
Onderwerp: Re: brief namens de Controlecommissie aan de PvdA-fractie betr. verantwoording besteding fractievergoeding over 2016

Geachte heer Gijsbers

Bij deze deel ik u mede, dat wij als fractie geen gebruik gemaakt hebben van het budget. We schuiven e.e.a. door naar 2017.

Met vriendelijke groet

Karel Schols

Fractievoorzitter

> Op 2 feb. 2017, om 14:04 heeft Mat Gijsbers <m.gijsbers@duiven.nl> het volgende geschreven:

>

> <Brief aan PvdA-fractie betr. verantwoording besteding fractievergoeding over 2016 - 17uit00481.pdf>

Declaratieoverzicht Fractievergoeding VVD Duiven

2016

[illegible]

Behandeladvies – 17int00806

Onderwerp	Aansluiting bij de Nationale Ombudsman		
Registratienummer	17DV01516	Portefeuillehouder	Burgemeester (vervanging door wethouder Knuiman)
Historie	Op 14 februari 2014 heeft de gemeenteraad van Duiven de Verordening Ombudscommissie gemeente Duiven vastgesteld.		
Termijn	Aansluiting bij de Nationale Ombudsman per 1 januari 2018 kan alleen als de Nationale Ombudsman hierover voor 1 juli 2017 is geïnformeerd (Gemeentewet, artikel 81p). Daarom is besluitvorming in de raad van 20 juni 2017 gewenst.		
Belangrijkste bespreek- en/of beslipunten	Aansluiting bij de Nationale Ombudsman per 1 januari 2018 en hier jaarlijks een bedrag van € 5250,- per jaar voor te ramen vanaf begrotingsjaar 2018.		

Politieke Avond	6 juni		Debat tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Hans Egtberts	Josien van Buren	Publieksruimte	Bestuur	30 minuten
Behandeladvies	Het voeren van een debat over het voorstel om aan te sluiten bij de Nationale Ombudsman en daarvoor jaarlijks middelen te ramen in de begroting. Gezien de compactheid van het voorstel is het advies om hier direct een debat-tafel voor te organiseren en vervolgens tot besluitvorming over te gaan in de raadsvergadering van 20 juni 2017. Eventuele technische vragen kunnen vooraf gesteld worden aan mevr. J. Kersten (zie het betr. raadsvoorstel).			
Spreekrecht publiek	Men kan meepraten aan tafel			

Opbrengst van de tafel	Gesproken is over het aansluiten bij de Nationale Ombudsman. Argumenten die gewisseld zijn, hadden betrekking op o.a. de kosten van aansluiting, de onafhankelijkheid en de noodzaak van een wijziging van het beleid. De tafel heeft geconcludeerd dat het voorstel geagendeerd kan worden op de raadsvergadering van 20 juni als een hamerstuk, met dien verstande dat een aantal partijen een stemverklaring wil afleggen.
Raadsvergadering	20 juni 2017 - Hamerstuk



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV038

Zaaknr.: 17DV01516

Portefeuillehouder(s):

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: J. Kersten

Telefoon: (0316) 27 92 60

E-mail: j.kersten@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Aansluiting bij Nationale Ombudsman met ingang van 1 januari 2018.

Beslispunten

- 1) Met ingang van 1 januari 2018 de behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:19 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht op te dragen aan de Nationale Ombudsman.
- 2) Te besluiten tot het beëindigen van de Ombudscommissie van de gemeente Duiven per 1 januari 2018 en de Verordening Ombudscommissie gemeente Duiven zoals vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 14 februari 2014 per die datum in te trekken.
- 3) Hiervoor met ingang van het begrotingsjaar 2018 jaarlijks een bedrag van € 5.250,- te ramen in de begroting.

Inleiding

Voor de behandeling van klachten/verzoekschriften zoals bedoeld in artikel 9:18 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht heeft de gemeente Duiven in het verleden een eigen Ombudscommissie ingesteld. De gemeente Westervoort heeft zich voor de behandeling van klachten aangesloten bij de Nationale Ombudsman. In het kader van de ambtelijke fusie is het wenselijk voor een uniforme wijze van klachtbehandeling voor beide gemeenten te kiezen. Voorgesteld wordt om in Duiven een wijziging door te voeren. Dit betekent dat Duiven de ingestelde Ombudscommissie met ingang van 1 januari 2018 opheft en zich per die datum aansluit bij de Nationale Ombudsman.

Beoogd effect

Het beoogde effect is dat er voor de medewerkers van de fusieorganisatie 1Stroom duidelijkheid bestaat over de Ombudsvoorziening.

Argumenten

1.1 Uniforme regeling voor Duiven en Westervoort wenselijk

Na de ambtelijke fusie van start gaat is het voor de medewerkers wenselijk dat Duiven en Westervoort voor een uniforme wijze van klachtbehandeling door een ombudsman of ombudscommissie kiezen. Indien dit niet het geval is kan een medewerker te maken krijgen met twee verschillende ombudsvoorzieningen afhankelijk van het feit of de klacht door een inwoner van Duiven dan wel door een inwoner van Westervoort wordt ingediend. Dit is niet wenselijk. Voor dit moment gaat de voorkeur uit naar aansluiting bij de Nationale Ombudscommissie. De Nationale Ombudsman heeft een grote expertise op het gebied van klachtbehandeling over en door decentrale overheden.

1.2 Huidige afspraken met de gemeente Zevenaar

In de huidige situatie is er een afspraak met de gemeente Zevenaar over de uitwisseling van medewerkers voor de rol van secretarissen van de Ombudscommissie. Een medewerker van de gemeente Duiven fungeert als secretaris van de Ombudscommissie van Zevenaar en andersom. Vanwege de bestuurlijke fusie van Zevenaar en Rijnwaarden is het niet waarschijnlijk dat deze werkwijze voortgezet wordt. Vanuit de nieuwe gemeente Zevenaar/Rijnwaarden is aangegeven dat het nog niet duidelijk is welke keuze voor een ombudsvoorziening gemaakt wordt.

1.3 Mogelijkheden beëindiging Ombudscommissie

De instelling van een ombudsman of ombudscommissie kan slechts per 1 januari van enig jaar worden beëindigd. Indien de raad hiertoe besluit, dient het besluit tot beëindiging van de instelling aan de Nationale Ombudsman gezonden te worden voor 1 juli van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de instelling eindigt. In de situatie van Duiven betekent dit dat de raad het besluit voor 1 juli 2017 dient te nemen.

2.1 Intrekken Verordening Ombudscommissie

Met de keuze voor de Nationale Ombudsman is het niet meer noodzakelijk om een Verordening Ombudscommissie gemeente Duiven te behouden.

Kanttekeningen

1.1 De keuze voor aansluiting bij de Nationale Ombudsman heeft financiële consequenties

Het is een gegeven dat er door inwoners van Duiven relatief weinig klachten worden ingediend. De meeste klachten die worden ingediend worden door de ambtelijke organisatie naar tevredenheid afgehandeld waardoor daarna niet meer gekozen wordt voor een officiële gang naar de Ombudscommissie. Op dit moment zijn de met de instelling van een gemeentelijke Ombudscommissie gepaarde kosten dan ook vrijwel nihil terwijl de kosten voor aansluiting bij de Nationale Ombudsman voor Duiven uit zullen komen op € 5.250,-. Hier staat tegenover dat er met de keuze voor de Nationale Ombudsman gekozen wordt voor deskundigheid in klachtenafhandeling. In de toekomst kan bekeken worden of het voordelen heeft als Duiven en Westervoort gaan werken met een gezamenlijke Ombudscommissie dan wel zich aan te sluiten bij een ombudsvoorziening in een groter regionaal verband.

Raadsvoorstel

Financiële paragraaf

De kosten voor aansluiting bij de Nationale Ombudscommissie zijn gebaseerd op het inwonertal en komen voor Duiven op circa € 5.250,- jaarlijks. Hiervoor is op dit moment geen dekking in de begroting. Voorgesteld wordt om dit bedrag vanaf 2018 structureel te ramen in de begroting.

Communicatieparagraaf

De leden van de Ombudscommissie zullen op een zorgvuldige wijze geïnformeerd worden over het besluit tot opheffing van de Ombudscommissie. De Nationale Ombudsman wordt voor 1 juli 2017 geïnformeerd. Het besluit zal op de gebruikelijke wijze worden gecommuniceerd.

Behandelproces

Agendacommissie: 16 mei 2017

Uiterste besluitvorming: raad 20 juni

Aandachtspunten: Op grond van de gemeentewet moet de Nationale Ombudsman voor 1 juli geïnformeerd worden.

De raad is niet eerder betrokken geweest bij dit voorstel. Het is geen ingrijpende nieuwe ontwikkeling die om een uitgebreide informatie-uitwisseling vraagt.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB033

Omschrijving:

Concept raadsbesluit



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV038

Zaaknr.: 17DV01516

Portefeuillehouder(s):

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: J. Kersten

Telefoon: (0316) 27 92 60

E-mail: j.kersten@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Aansluiting bij Nationale Ombudsman met ingang van 1 januari 2018.

Beslispunten

- 1) Met ingang van 1 januari 2018 de behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:19 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht op te dragen aan de Nationale Ombudsman.
- 2) Te besluiten tot het beëindigen van de Ombudscommissie van de gemeente Duiven per 1 januari 2018 en de Verordening Ombudscommissie gemeente Duiven zoals vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 14 februari 2014 per die datum in te trekken.
- 3) Hiervoor met ingang van het begrotingsjaar 2018 jaarlijks een bedrag van € 5.250,- te ramen in de begroting.

Inleiding

Voor de behandeling van klachten/verzoekschriften zoals bedoeld in artikel 9:18 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht heeft de gemeente Duiven in het verleden een eigen Ombudscommissie ingesteld. De gemeente Westervoort heeft zich voor de behandeling van klachten aangesloten bij de Nationale Ombudsman. In het kader van de ambtelijke fusie is het wenselijk voor een uniforme wijze van klachtbehandeling voor beide gemeenten te kiezen. Voorgesteld wordt om in Duiven een wijziging door te voeren. Dit betekent dat Duiven de ingestelde Ombudscommissie met ingang van 1 januari 2018 opheft en zich per die datum aansluit bij de Nationale Ombudsman.

Beoogd effect

Het beoogde effect is dat er voor de medewerkers van de fusieorganisatie 1Stroom duidelijkheid bestaat over de Ombudsvoorziening.

Argumenten

1.1 *Uniforme regeling voor Duiven en Westervoort wenselijk*

Zodra de ambtelijke fusie van start gaat is het voor de medewerkers wenselijk dat Duiven en Westervoort voor een uniforme wijze van klachtbehandeling door een ombudsman of ombudscommissie kiezen. Indien dit niet het geval is kan een medewerker te maken krijgen met twee verschillende ombudsvoorzieningen afhankelijk van het feit of de klacht door een inwoner van Duiven dan wel door een inwoner van Westervoort wordt ingediend. Dit is niet wenselijk. Voor dit moment gaat de voorkeur uit naar aansluiting bij de Nationale Ombudscommissie. De Nationale Ombudsman heeft een grote expertise op het gebied van klachtbehandeling over en door decentrale overheden.

1.2 *Huidige afspraken met de gemeente Zevenaar*

In de huidige situatie is er een afspraak met de gemeente Zevenaar over de uitwisseling van medewerkers voor de rol van secretarissen van de Ombudscommissie. Een medewerker van de gemeente Duiven fungeert als secretaris van de Ombudscommissie van Zevenaar en andersom. Vanwege de bestuurlijke fusie van Zevenaar en Rijnwaarden is het niet waarschijnlijk dat deze werkwijze voortgezet wordt. Vanuit de nieuwe gemeente Zevenaar/Rijnwaarden is aangegeven dat het nog niet duidelijk is welke keuze voor een ombudsvoorziening gemaakt wordt.

1.3 *Mogelijkheden beëindiging Ombudscommissie*

De instelling van een ombudsman of ombudscommissie kan slechts per 1 januari van enig jaar worden beëindigd. Indien de raad hiertoe besluit, dient het besluit tot beëindiging van de instelling aan de Nationale Ombudsman gezonden te worden voor 1 juli van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de instelling eindigt. In de situatie van Duiven betekent dit dat de raad het besluit voor 1 juli 2017 dient te nemen.

2.1 *Intrekken Verordening Ombudscommissie*

Met de keuze voor de Nationale Ombudsman is het niet meer noodzakelijk om een Verordening Ombudscommissie gemeente Duiven te behouden.

Kanttelingen

1.1 *De keuze voor aansluiting bij de Nationale Ombudsman heeft financiële consequenties*

Het is een gegeven dat er door inwoners van Duiven relatief weinig klachten worden ingediend. De meeste klachten die worden ingediend worden door de ambtelijke organisatie naar tevredenheid afgehandeld waardoor daarna niet meer gekozen wordt voor een officiële gang naar de Ombudscommissie. Op dit moment zijn de met de instelling van een gemeentelijke Ombudscommissie gepaarde kosten dan ook vrijwel nihil terwijl de kosten voor aansluiting bij de Nationale Ombudsman voor Duiven uit zullen komen op € 5.250,-. Hier staat tegenover dat er met de keuze voor de Nationale Ombudsman gekozen wordt voor deskundigheid in klachtenafhandeling. In de toekomst kan bekeken worden of het voordelen heeft als Duiven en Westervoort gaan werken met een gezamenlijke Ombudscommissie dan wel zich aan te sluiten bij een ombudsvoorziening in een groter regionaal verband.

Raadsvoorstel

Financiële paragraaf

De kosten voor aansluiting bij de Nationale Ombudscommissie zijn gebaseerd op het inwonertal en komen voor Duiven op circa € 5.250,- jaarlijks. Hiervoor is op dit moment geen dekking in de begroting. Voorgesteld wordt om dit bedrag vanaf 2018 structureel te ramen in de begroting.

Communicatieparagraaf

De leden van de Ombudscommissie zullen op een zorgvuldige wijze geïnformeerd worden over het besluit tot opheffing van de Ombudscommissie. De Nationale Ombudsman wordt voor 1 juli 2017 geïnformeerd. Het besluit zal op de gebruikelijke wijze worden gecommuniceerd.

Behandelproces

Agendacommissie: 16 mei 2017

Uiterste besluitvorming: raad 20 juni

Aandachtspunten: Op grond van de gemeentewet moet de Nationale Ombudsman voor 1 juli geïnformeerd worden.

De raad is niet eerder betrokken geweest bij dit voorstel. Het is geen ingrijpende nieuwe ontwikkeling die om een uitgebreide informatie-uitwisseling vraagt.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17RB033

Omschrijving:

Concept raadsbesluit



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB033
Zaaknr.: 17DV01516

Aansluiting bij Nationale Ombudsman met ingang van 1 januari 2018.

De raad van de gemeente Duiven;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017;

b e s l u i t :

- 1) Met ingang van 1 januari 2018 de behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:19 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht op te dragen aan de Nationale Ombudsman.
- 2) Te besluiten tot het beëindigen van de Ombudscommissie van de gemeente Duiven per 1 januari 2018 en de Verordening Ombudscommissie gemeente Duiven zoals vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 14 februari 2014 per die datum in te trekken.
- 3) Hiervoor vanaf het begrotingsjaar 2018 jaarlijks een bedrag van € 5.250,- te ramen in de begroting.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Behandeladvies conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM – 17int00796.

Onderwerp	Zienswijze conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM.	
Registratienummer: 17DV01155	Portefeuillehouder: wethouder I. Knuiman.	
Historie	Bij het instellen van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden is geregeld dat de deelnemende gemeenten de gelegenheid krijgen om voorafgaande aan de definitieve vaststelling van de conceptjaarrekening en – begroting een zienswijze kunnen indienen.	
Termijn	Verzocht is een zienswijze voor 1 juni 2017 kenbaar te maken. Gelet op ons bestuurlijk proces kan dit echter niet eerder dan in de raad van 20 juni 2017. Vooruitlopend op dit raadsbesluit heeft het college van B&W onder voorbehoud een voorlopige zienswijze ingediend (zie de brief van het college van B&W van 9 mei 2017).	
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	Het college van B&W heeft in de voorlopige zienswijze een kanttekening gemaakt bij de voorbarigheid om het positieve resultaat bij de jaarrekening 2016 te bestemmen voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg. Verder heeft het college aangegeven dat meer verwacht was van het heroverwegen van het budgettair kader. Dit gelet op het financieel positieve resultaat van de laatste jaren. De raad wordt voorgesteld de ingediende voorlopige zienswijze te bevestigen.	

Politieke Avond	6 juni 2017		Ronde tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
<i>Naam voorzitter</i>	Mat Gijsbers	raadzaal	bestuur - budgetrecht	20 minuten
Behandeladvies	- Betreft beantwoording van eventuele vragen n.a.v. het raadsvoorstel - De discussie zal gaan over het al of niet ondersteunen van de door het college ingediende voorlopige zienswijze. I.c. is men het eens met de gemaakte kanttekening bij de reservering voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de kritiek op de beperkte heroverweging van het budgettair kader; - Afhankelijk van de uitkomst van de bespreking aan de ronde tafel kan bepaald worden of er toch een debattafel dient te worden gehouden. Aan de ronde tafel dient aan het einde van de behandeling te worden nagegaan of er fracties zijn die een andere mening hebben hierover. Zijn alle fracties het eens met de voorlopige zienswijze zoals ingediend door het college van B&W dan kan het voorstel direct na de ronde tafel ter besluitvorming naar de raad. In het andere geval stellen wij voor om op 6 juni 2017 aansluitend een debattafel te houden over dit onderwerp. Deze eventuele extra debattafel kan aansluitend aan de ronde tafel vanaf 22.15 uur in de raadzaal worden gehouden. Aangezien het mogelijk is dat er ook een debattafel is over de zienswijze bij de jaarstukken van de ODRA stellen wij voor om te beginnen met het debat over de ODRA en vervolgens aansluitend te debatteren over de zienswijze bij de conceptjaarrekening 2016 en - begroting 2018 VGGM.			
Spreekrecht publiek	- Eventuele belangstellenden kunnen meepraten aan tafel.			

Opbrengst van de tafel	Voorstel betreffende de conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM kan als hamerstuk naar de raad. Fracties kunnen eventueel nog amendementen of moties indienen. Er is geen noodzaak voor een debattafel.
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV035

Zaaknr.: 17DV01155

Portefeuillehouder(s): Burgemeester / Wethouder Knuiman

Productnummer: TV1.1 / TV7.1

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Renzo Willemsen

Telefoon: (0316) 27 92 63

E-mail: r.willemsen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM.

Beslispunten

1. In te stemmen met de conceptjaarrekening 2016 VGGM, inclusief de bijbehorende verdeling en bestemming van het voordelige resultaat, met de kanttekening dat de reservering voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar de VGGM wellicht voorbarig is.
2. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2018 VGGM, met de kanttekeningen dat wij meer hadden verwacht van de heroverweging van de brandweerbudgetten en dat de VGGM de noodzakelijke verbetering van de informatievoorziening naar de brandweerposten laat aansluiten bij de behoeften en wensen van de medewerkers in de posten zelf.
3. In te stemmen met de eerder door het college verzonden reactie op de financiële stukken van de VGGM.

Inleiding

De gemeente Duiven heeft samen met 15 andere gemeenten taken op het gebied van brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening, publieke gezondheidszorg, ambulancezorg alsmede rampenbestrijding en crisisbeheersing ondergebracht in de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM).

Jaarlijks stelt de VGGM financiële stukken op (begroting en jaarrekening) die ze voor een zienswijze voorlegt aan de gemeenteraden.

Beoogd effect

Met de mogelijkheid van het geven van een zienswijze heeft de gemeenteraad de gelegenheid om invloed te blijven houden op de financiën en de taken en te behalen doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.



Argumenten

1.1 De conceptjaarrekening sluit met een aanzienlijk positief resultaat

Het 'nog te bestemmen resultaat' over 2016 komt uit op € 3.278.000. Zie pagina 31 van het jaarverslag. Voorgesteld wordt € 884.000 hiervan te reserveren voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar de VGGM. Met name het harmoniseren van arbeidsvoorwaarden brengt extra kosten met zich mee. De rest van het resultaat wordt naar rato aan de gemeenten uitbetaald.

Het resultaat sluit in hoofdlijn aan op de prognose voor 2016 in de halfjaarrapportage, met uitzondering van de vrijval in de reservering voor het Individueel Keuzebudget. De kosten van de invoering van het IKB waren te hoog ingeschat. De frictiekosten voor het onderbrengen van Veilig Thuis bij VGGM zijn ook in de jaarrekening verwerkt.

1.2 De verdeling van het resultaat over de gemeenten vindt plaats naar rato van het ingebracht budget voor het brandweer-deel en naar rato van de inwoneraantallen voor het GGD-deel

Het positieve saldo 2016 heeft voor een belangrijk deel een incidenteel karakter. In het oog springende posten zijn de ruimte in het investeringsprogramma van de brandweer, vrijval reservering individueel keuzebudget, afrekening subsidies GGD, rentevoordeel, en opleiden & oefenen brandweer.

Aan het Algemeen Bestuur zal worden voorgesteld om aan de deelnemende gemeenten in totaal € 2.393.000 terug te storten. Voor Duiven leidt de voorgestelde verdeling van het resultaat tot een teruggave van € 82.000. Dit incidentele voordeel wordt verantwoord in de eerstvolgende tussenrapportage 2017.

2.1 De ontwerpbegroting 2018 is opgemaakt conform de keuzes die door het Algemeen Bestuur zijn gemaakt

In de begroting 2018 zijn prioriteiten opgenomen die voor een deel doorerschikking van middelen binnen het bestaande budgettaire kader gedekt kunnen worden. De ontwerpbegroting 2018 is opgemaakt conform de kaderbrief en de keuzes die door het Algemeen Bestuur zijn gemaakt.

Gezondheid

De inwonerbijdrage voor GGD en GHOR in de vorige begroting was € 12,84, deze stijgt naar € 13,32 per inwoner. De toename wordt toegeschreven aan loon- en prijscompensatie en de vier pijlers van de GGD. In de begroting vanaf 2018 is structureel 2 fte extra beleidscapaciteit voorzien om de doorontwikkeling op de pijlers goed in te kleuren: structureel € 180.000. De vier pijlers die het fundament vormen voor de publieke gezondheid zijn:

- Pijler 1: Monitoren, signaleren en adviseren
- Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
- Pijler 3: Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises
- Pijler 4: Toezicht houden

Raadsvoorstel

De GGD investeert in de door de Minister van VWS vastgestelde vier pijlers van de publieke gezondheid. Rijk en gemeenten moeten, vanuit ieders verantwoordelijkheid, de kwaliteit van deze pijlers gezamenlijk verankeren. De financiële ruimte daarvoor wordt voor een deel gevonden in de structurele ruimte in het budget voor rentekosten; met ingang van de begroting 2017 wordt de werkelijk betaalde rente doorgerekend.

Recapitulatie inwonerbijdrage 2017 - 2018

Inwonerbijdrage 2017 GGD + GHOR	12,84
Autonome ontwikkelingen:	
Loon-/prijscompensatie 2018	0,16
Loon-/prijscompensatie inhaaleffect 2016 (o.b.v. CEP 2017), per saldo +0,6%	0,08
Schrappen omslagrente GGD-aandeel	-0,03
4 pijlers van de publieke gezondheid	0,27
Bijdrage 2018	13,32

Brandweer

De begroting van de brandweer laat een stabiel beeld zien. Loon- en prijscompensatie leiden tot een verhoging, echter het rente-effect heeft een verlagend effect. De budgettaire heroverweging heeft € 300.000 opgeleverd, waardoor er financiële ruimte is voor de beleidsintensiveringen die als wens uit de evaluatie van de regionalisering zijn gekomen; namelijk informatievoorziening en vakbekwaamheid (zie ook 2.1 van de kanttekeningen). Voor Duiven stijgt de bijdrage aan de brandweer met € 5.000 van € 777.000 naar € 782.000.

Recapitulatie bijdrage brandweertaken 2017- 2018

In onderstaand overzicht is het voorstel voor de beleidsintensivering bij de brandweer (€ 150.000 informatievoorziening + € 150.000 organisatie vakbekwaamheid) opgenomen.

	Bijdrage 2017	Looncomp. 1,40%	Prijscomp. 0,80%	Heroverw. 2017	Evaluatie reg. 2018	Renteverl 2018	Up 2016 inhaal	Bijdrage Brw. 2018
Arnhem	€ 10.907.943	€ 108.898	€ 28.179	€ 88.874	€ 88.874	€ 137.743	€ 88.761	€ 10.970.038
Barneveld	€ 3.388.622	€ 33.189	€ 8.128	€ 28.910	€ 28.910	€ 42.785	€ 19.935	€ 3.405.108
Doesburg	€ 685.842	€ 8.523	€ 1.598	€ 5.289	€ 5.289	€ 8.408	€ 4.115	€ 689.472
Duiven	€ 777.730	€ 7.822	€ 1.887	€ 8.180	€ 8.180	€ 9.821	€ 4.788	€ 782.195
Edel	€ 8.098.017	€ 59.781	€ 14.635	€ 48.455	€ 48.455	€ 77.004	€ 38.372	€ 8.131.780
Lingewaard	€ 1.852.222	€ 18.152	€ 4.445	€ 14.718	€ 14.718	€ 23.389	€ 11.103	€ 1.862.593
Nijkerk	€ 2.627.237	€ 25.747	€ 6.305	€ 20.876	€ 20.876	€ 33.178	€ 15.834	€ 2.641.748
Overbetuwe	€ 2.087.205	€ 20.259	€ 4.981	€ 18.426	€ 18.426	€ 28.104	€ 12.350	€ 2.078.870
Renkum	€ 1.755.164	€ 17.201	€ 4.212	€ 13.946	€ 13.946	€ 22.164	€ 10.751	€ 1.765.164
Rheden	€ 2.652.920	€ 25.019	€ 6.127	€ 20.285	€ 20.285	€ 32.238	€ 15.488	€ 2.667.318
Rozendaal	€ 74.831	€ 731	€ 170	€ 593	€ 593	€ 942	€ 446	€ 75.044
Rijnwaarden	€ 874.857	€ 8.612	€ 1.819	€ 5.391	€ 5.391	€ 8.519	€ 3.972	€ 878.340
Scherpenzeel	€ 453.151	€ 4.441	€ 1.088	€ 3.601	€ 3.601	€ 5.722	€ 2.885	€ 456.623
Wageningen	€ 1.514.801	€ 14.848	€ 3.636	€ 12.037	€ 12.037	€ 19.130	€ 9.305	€ 1.523.559
Westervoort	€ 781.148	€ 7.655	€ 1.875	€ 6.207	€ 6.207	€ 9.864	€ 4.685	€ 785.479
Zevenaar	€ 1.685.768	€ 15.345	€ 3.758	€ 12.442	€ 12.442	€ 19.772	€ 9.482	€ 1.694.581
	€ 37.754.059	€ 389.999	€ 90.612	€ 300.000	€ 300.000	€ 476.759	€ 227.902	€ 37.986.712

Kanttekeningen

1.1 Het is nog niet zeker of de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg doorgaat

Van het positieve resultaat wordt voorgesteld om € 884.000 te reserveren voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden (JGZ 0-4 jaar) naar de VGGM (JGZ 4-18 jaar). Daarmee wordt de gehele jeugdgezondheidszorg bij VGGM ondergebracht. Met name het harmoniseren van arbeidsvoorwaarden brengt extra kosten met zich mee. Formele besluitvorming door het Algemeen Bestuur van VGGM heeft hierover echter nog niet plaatsgevonden. De reservering is dan ook onder enig voorbehoud.

2.1 De uitkomst van de heroverweging van de brandweerbudgetten is € 300.000

Al enkele jaren heeft VGGM een heroverweging van het budgettair kader aangekondigd. De heroverweging zou in 2017 (drie jaar na de regionalisering) plaatsvinden. Gelet op de hoge overschotten van de laatste jaren hadden wij hier hoge verwachtingen van. VGGM geeft nu aan dat de heroverweging € 300.000 heeft opgeleverd. Dit bedrag wordt verder niet onderbouwd. In voorgaande jaren is al wel € 2,2 miljoen bespaard op de brandweer. Desondanks hadden wij meer verwacht van de heroverweging.

2.2 Verbetering van de informatievoorziening naar de brandweerposten is noodzakelijk

Aan het einde van 2016 is de evaluatie van de regionalisering van de brandweer afgerond. De evaluatie heeft twee aandachtspunten opgeleverd voor de brandweer: vakbekwaamheid en informatievoorziening. De uitkomsten van deze evaluatie zijn betrokken bij de heroverweging van het budgettair kader van de brandweer. Wat betreft het verbeteren van de vakbekwaamheid is er extra ondersteuning nodig voor de posten en voor de ontwikkeling van moderne leersystemen. De informatievoorziening naar de beroeps- en brandweervrijwilligers in de 41 posten behoeft verbetering. Er is te veel ruis en onduidelijkheid in het licht van de nieuwe complexere organisatie (niet meer één commandant per gemeente). Het voorstel van de VGGM om extra geld uit de trekken voor informatie op maat en betere lijnverbinding met de posten wordt dan ook positief ondersteund. Het is daarbij wel belangrijk nauwlettend toe te zien of de resultaten die hiermee worden behaald, aansluiten bij de behoeften en wensen van de medewerkers in de posten zelf.

Financiële paragraaf

Uit het positieve resultaat 2016 van VGGM ontvangt Duiven incidenteel een bedrag van € 82.347.

Dit incidentele voordeel zullen wij meenemen in de eerstvolgende tussenrapportage 2017.

Communicatieparagraaf/behandelproces

Het Dagelijks Bestuur van VGGM heeft gevraagd de zienswijze uiterlijk 1 juni 2017 in te dienen. Voor die datum is er echter geen politieke avond of raadsvergadering geweest. Wij hebben als college de vrijheid genomen om alvast een zienswijze in te dienen, die gebaseerd is op dit raadsvoorstel. Zie bijlage. Mochten uit de raadsbehandeling afwijkende of aanvullende zaken naar voren komen, dan geven wij die zo spoedig mogelijk door aan VGGM. Op 28 juni 2017 vergadert het Algemeen Bestuur van de VGGM over de jaarstukken. Behandeling door uw raad voor die datum is dus gewenst.

Raadsvoorstel

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

Secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17ink00622

2. 17uit01689

3. 17RB029

Omschrijving:

Concept jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 van VGGM.

Reactie college op de jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 van VGGM.

Conceptraadbesluit.



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV035

Zaaknr.: 17DV01155

Portefeuillehouder(s): Burgemeester / Wethouder Knuiman

Productnummer: TV1.1 / TV7.1

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Renzo Willemsen

Telefoon: (0316) 27 92 63

E-mail: r.willemsen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Conceptjaarrekening 2016 en -begroting 2018 VGGM.

Beslispunten

1. In te stemmen met de conceptjaarrekening 2016 VGGM, inclusief de bijbehorende verdeling en bestemming van het voordelige resultaat, met de kanttekening dat de reservering voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar de VGGM wellicht voorbarig is.
2. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2018 VGGM, met de kanttekeningen dat wij meer hadden verwacht van de heroverweging van de brandweerbudgetten en dat de VGGM de noodzakelijke verbetering van de informatievoorziening naar de brandweerposten laat aansluiten bij de behoeften en wensen van de medewerkers in de posten zelf.
3. In te stemmen met de eerder door het college verzonden reactie op de financiële stukken van de VGGM.

Inleiding

De gemeente Duiven heeft samen met 15 andere gemeenten taken op het gebied van brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening, publieke gezondheidszorg, ambulancezorg alsmede rampenbestrijding en crisisbeheersing ondergebracht in de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM).

Jaarlijks stelt de VGGM financiële stukken op (begroting en jaarrekening) die ze voor een zienswijze voorlegt aan de gemeenteraden.

Beoogd effect

Met de mogelijkheid van het geven van een zienswijze heeft de gemeenteraad de gelegenheid om invloed te blijven houden op de financiën en de taken en te behalen doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.

Argumenten

1.1 De conceptjaarrekening sluit met een aanzienlijk positief resultaat

Het 'nog te bestemmen resultaat' over 2016 komt uit op € 3.278.000. Zie pagina 31 van het jaarverslag. Voorgesteld wordt € 884.000 hiervan te reserveren voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar de VGGM. Met name het harmoniseren van arbeidsvoorwaarden brengt extra kosten met zich mee. De rest van het resultaat wordt naar rato aan de gemeenten uitbetaald.

Het resultaat sluit in hoofdlijn aan op de prognose voor 2016 in de halfjaarrapportage, met uitzondering van de vrijval in de reservering voor het Individueel Keuzebudget. De kosten van de invoering van het IKB waren te hoog ingeschat. De frictiekosten voor het onderbrengen van Veilig Thuis bij VGGM zijn ook in de jaarrekening verwerkt.

1.2 De verdeling van het resultaat over de gemeenten vindt plaats naar rato van het ingebracht budget voor het brandweer-deel en naar rato van de inwoneraantallen voor het GGD-deel

Het positieve saldo 2016 heeft voor een belangrijk deel een incidenteel karakter. In het oog springende posten zijn de ruimte in het investeringsprogramma van de brandweer, vrijval reservering individueel keuzebudget, afrekening subsidies GGD, rentevoordeel, en opleiden & oefenen brandweer.

Aan het Algemeen Bestuur zal worden voorgesteld om aan de deelnemende gemeenten in totaal € 2.393.000 terug te storten. Voor Duiven leidt de voorgestelde verdeling van het resultaat tot een teruggave van € 82.000. Dit incidentele voordeel wordt verantwoord in de eerstvolgende tussenrapportage 2017.

2.1 De ontwerpbegroting 2018 is opgemaakt conform de keuzes die door het Algemeen Bestuur zijn gemaakt

In de begroting 2018 zijn prioriteiten opgenomen die voor een deel door herschikking van middelen binnen het bestaande budgettair kader gedekt kunnen worden. De ontwerpbegroting 2018 is opgemaakt conform de kaderbrief en de keuzes die door het Algemeen Bestuur zijn gemaakt.

Gezondheid

De inwonerbijdrage voor GGD en GHOR in de vorige begroting was € 12,84, deze stijgt naar € 13,32 per inwoner. De toename wordt toegeschreven aan loon- en prijscompensatie en de vier pijlers van de GGD. In de begroting vanaf 2018 is structureel 2 fte extra beleidscapaciteit voorzien om de doorontwikkeling op de pijlers goed in te kleuren: structureel € 180.000. De vier pijlers die het fundament vormen voor de publieke gezondheid zijn:

- Pijler 1: Monitoren, signaleren en adviseren
- Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
- Pijler 3: Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises
- Pijler 4: Toezicht houden

Raadsvoorstel

De GGD investeert in de door de Minister van VWS vastgestelde vier pijlers van de publieke gezondheid. Rijk en gemeenten moeten, vanuit ieders verantwoordelijkheid, de kwaliteit van deze pijlers gezamenlijk verankeren. De financiële ruimte daarvoor wordt voor een deel gevonden in de structurele ruimte in het budget voor rentekosten; met ingang van de begroting 2017 wordt de werkelijk betaalde rente doorgerekend.

Recapitulatie inwonerbijdrage 2017 - 2018

Inwonerbijdrage 2017 GGD + GHOR	12,84
Autonome ontwikkelingen:	
Loon-/prijscompensatie 2018	0,16
Loon-/prijscompensatie inhaaleffect 2016 (o.b.v. CEP 2017), per saldo +0,6%	0,08
Schrappen omslagrente GGD-aandeel	-0,03
4 pijlers van de publieke gezondheid	0,27
Bijdrage 2018	13,32

Brandweer

De begroting van de brandweer laat een stabiel beeld zien. Loon- en prijscompensatie leiden tot een verhoging, echter het rente-effect heeft een verlagend effect. De budgettaire heroverweging heeft € 300.000 opgeleverd, waardoor er financiële ruimte is voor de beleidsintensivering die als wens uit de evaluatie van de regionalisering zijn gekomen; namelijk informatievoorziening en vakbekwaamheid (zie ook 2.1 van de kanttekeningen). Voor Duiven stijgt de bijdrage aan de brandweer met € 5.000 van € 777.000 naar € 782.000.

Recapitulatie bijdrage brandweertaken 2017- 2018

In onderstaand overzicht is het voorstel voor de beleidsintensivering bij de brandweer (€ 150.000 informatievoorziening + € 150.000 organisatie vakbekwaamheid) opgenomen.

	Bijdrage 2017	Looncomp. 1,40%	Prijscomp. 0,80%	Heroverw. 2017	Evaluatie reg. 2018	Renteverl 2018	I/p 2016 inhaal	Bijdrage Brw. 2018
Arnhem	€ 10.907.943	€ 106.898	€ 26.179	€ 86.874	€ 86.874	€ 137.743	€ 66.761	€ 10.970.038
Barneveld	€ 3.386.622	€ 33.189	€ 8.128	€ 26.910	€ 26.910	€ 42.785	€ 19.935	€ 3.405.108
Doesburg	€ 665.642	€ 6.523	€ 1.598	€ 5.289	€ 5.289	€ 8.406	€ 4.115	€ 669.472
Duiven	€ 777.730	€ 7.822	€ 1.887	€ 6.180	€ 6.180	€ 9.821	€ 4.798	€ 782.195
Ede	€ 6.098.017	€ 59.761	€ 14.635	€ 48.455	€ 48.455	€ 77.004	€ 36.372	€ 6.131.780
Lingew aard	€ 1.852.222	€ 18.152	€ 4.445	€ 14.718	€ 14.718	€ 23.389	€ 11.163	€ 1.862.593
Nijkerk	€ 2.627.237	€ 25.747	€ 6.305	€ 20.876	€ 20.876	€ 33.176	€ 15.634	€ 2.641.748
Overbetuwe	€ 2.067.205	€ 20.259	€ 4.961	€ 16.426	€ 16.426	€ 26.104	€ 12.350	€ 2.078.670
Renkum	€ 1.755.164	€ 17.201	€ 4.212	€ 13.946	€ 13.946	€ 22.164	€ 10.751	€ 1.765.164
Rheden	€ 2.552.920	€ 25.019	€ 6.127	€ 20.285	€ 20.285	€ 32.238	€ 15.488	€ 2.567.316
Rozendaal	€ 74.631	€ 731	€ 179	€ 593	€ 593	€ 942	€ 448	€ 75.044
Rijnw aarden	€ 674.657	€ 6.612	€ 1.619	€ 5.361	€ 5.361	€ 8.519	€ 3.972	€ 678.340
Scherpenzeel	€ 453.151	€ 4.441	€ 1.088	€ 3.601	€ 3.601	€ 5.722	€ 2.665	€ 455.623
Wageningen	€ 1.514.901	€ 14.846	€ 3.636	€ 12.037	€ 12.037	€ 19.130	€ 9.305	€ 1.523.559
Westervoort	€ 781.148	€ 7.655	€ 1.875	€ 6.207	€ 6.207	€ 9.864	€ 4.665	€ 785.479
Zevenaar	€ 1.565.768	€ 15.345	€ 3.758	€ 12.442	€ 12.442	€ 19.772	€ 9.482	€ 1.574.581
	€ 37.754.959	€ 369.999	€ 90.612	€ 300.000	€ 300.000	€ 476.759	€ 227.902	€ 37.966.712

Kanttekeningen

1.1 Het is nog niet zeker of de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg doorgaat

Van het positieve resultaat wordt voorgesteld om € 884.000 te reserveren voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden (JGZ 0-4 jaar) naar de VGGM (JGZ 4-18 jaar). Daarmee wordt de gehele jeugdgezondheidszorg bij VGGM ondergebracht. Met name het harmoniseren van arbeidsvoorwaarden brengt extra kosten met zich mee. Formele besluitvorming door het Algemeen Bestuur van VGGM heeft hierover echter nog niet plaatsgevonden. De reservering is dan ook onder enig voorbehoud.

2.1 De uitkomst van de heroverweging van de brandweerbudgetten is € 300.000

Al enkele jaren heeft VGGM een heroverweging van het budgettair kader aangekondigd. De heroverweging zou in 2017 (drie jaar na de regionalisering) plaatsvinden. Gelet op de hoge overschotten van de laatste jaren hadden wij hier hoge verwachtingen van. VGGM geeft nu aan dat de heroverweging € 300.000 heeft opgeleverd. Dit bedrag wordt verder niet onderbouwd. In voorgaande jaren is al wel € 2,2 miljoen bespaard op de brandweer. Desondanks hadden wij meer verwacht van de heroverweging.

2.2 Verbetering van de informatievoorziening naar de brandweerposten is noodzakelijk

Aan het einde van 2016 is de evaluatie van de regionalisering van de brandweer afgerond. De evaluatie heeft twee aandachtspunten opgeleverd voor de brandweer: vakbekwaamheid en informatievoorziening. De uitkomsten van deze evaluatie zijn betrokken bij de heroverweging van het budgettair kader van de brandweer. Wat betreft het verbeteren van de vakbekwaamheid is er extra ondersteuning nodig voor de posten en voor de ontwikkeling van moderne leersystemen. De informatievoorziening naar de beroeps- en brandweervrijwilligers in de 41 posten behoeft verbetering. Er is te veel ruis en onduidelijkheid in het licht van de nieuwe complexere organisatie (niet meer één commandant per gemeente). Het voorstel van de VGGM om extra geld uit de trekken voor informatie op maat en betere lijnverbinding met de posten wordt dan ook positief ondersteund. Het is daarbij wel belangrijk nauwlettend toe te zien of de resultaten die hiermee worden behaald, aansluiten bij de behoeften en wensen van de medewerkers in de posten zelf.

Financiële paragraaf

Uit het positieve resultaat 2016 van VGGM ontvangt Duiven incidenteel een bedrag van € 82.347.

Dit incidentele voordeel zullen wij meenemen in de eerstvolgende tussenrapportage 2017.

Communicatieparagraaf/behandelproces

Het Dagelijks Bestuur van VGGM heeft gevraagd de zienswijze uiterlijk 1 juni 2017 in te dienen. Voor die datum is er echter geen politieke avond of raadsvergadering geweest. Wij hebben als college de vrijheid genomen om alvast een zienswijze in te dienen, die gebaseerd is op dit raadsvoorstel. Zie bijlage. Mochten uit de raadsbehandeling afwijkende of aanvullende zaken naar voren komen, dan geven wij die zo spoedig mogelijk door aan VGGM. Op 28 juni 2017 vergadert het Algemeen Bestuur van de VGGM over de jaarstukken. Behandeling door uw raad voor die datum is dus gewenst.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris, burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17ink00622
2. 17uit01689
3. 17RB029

Omschrijving:

Concept jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 van VGGM.
Reactie college op de jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 van VGGM.
Conceptradsbesluit.



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB029
Zaaknr.: 17DV01155

Concept jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM).

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat het Dagelijks Bestuur van VGGM aan de gemeenteraad heeft gevraagd een
zienswijze te geven op de concept jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 van VGGM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de conceptjaarrekening 2016 van de VGGM, inclusief de bijbehorende verdeling en bestemming van het voordelige resultaat, met de kanttekening dat de reservering voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar de VGGM wellicht voorbarig is.
2. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2018 van de VGGM, met de kanttekeningen dat wij meer hadden verwacht van de heroverweging van de brandweerbudgetten en dat de VGGM de noodzakelijke verbetering van de informatievoorziening naar de brandweerposten laat aansluiten bij de behoeften en wensen van de medewerkers in de posten zelf.
3. In te stemmen met de eerder door het college verzonden reactie (17uit01689) op de financiële stukken van de VGGM.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Raadsbesluit

De Gemeenteraad en het College van B&W van deelnemende gemeenten
in de regio Gelderland-Midden

Datum 31 maart 2017
Ons kenmerk 170331-0012
Contactpersoon Eric Neerijnen, van
Telefoonnummer 088 355 51 35
E-mailadres eric.van.neerijnen@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: concept jaarstukken 2016 en
ontwerpbegroting 2018

Geachte leden van de Raad, geachte leden van het College,

Jaarlijks wordt rond 1 april de ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar en de conceptjaarrekening van het afgelopen kalenderjaar aangeboden aan het gemeentebestuur. Per 1 januari 2015 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd en is onder meer de wettelijke reactietermijn van gemeenteraden voor het geven van een reactie op de ontwerpbegroting met twee weken verlengd van zes naar acht weken. Ook nieuw is dat de "algemene, financiële en beleidsmatige kaders worden aangeboden aan de raad (artikel 34b). Om die reden is de in december 2016 vastgestelde kaderbrief voor de begroting 2018 toegevoegd aan de jaarstukken.

Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen bij het Dagelijks Bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het Dagelijks Bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het Algemeen Bestuur op 28 juni a.s. ter vaststelling wordt aangeboden. Hoewel dit wettelijk niet is vereist, geven wij u ook de gelegenheid een zienswijze uit te brengen over de concept-jaarrekening. Ook deze zienswijze wordt op gelijkvormige wijze betrokken bij de finale besluitvorming over de jaarrekening door het Algemeen Bestuur.

In deze brief maken wij van de gelegenheid gebruik een korte toelichting op de stukken te geven. De achterliggende documentatie is openbaar toegankelijk via de volgende link:
http://www.vggm.nl/vggm/over_vggm/bestuur/jaarrekening_en_begroting

Jaarrekening 2016

Het nog te bestemmen financieel resultaat 2016 is groot € 3,3 mln.

Het Dagelijks Bestuur stelt voor € 885.000,-- te reserveren voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar de VGGM. Deze overdracht vloeit voort uit het beëindigen van de scheiding tussen de jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 4 jarigen en de jeugdgezondheidszorg voor 4 tot 18 jarigen. De integrale jeugdgezondheidszorg richt zich op 0 tot 18 jarigen. Het is wenselijk de medewerkers die werkzaam zijn voor de brede doelgroep onder een uniform arbeidsrechtelijke regime te brengen.

VGGM verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de 16 gemeenten van Gelderland-Midden

Het Dagelijks Bestuur stelt voor het restant resultaat ter grootte van € 2,4 mln. terug te storten naar de deelnemende gemeenten.

Begroting 2017

De ontwerpbegroting 2017 zijn twee beleidsintensiveringen opgenomen: de brandweer wil knelpunten die naar voren zijn gekomen uit de evaluatie van de regionalisering van de brandweer aanpakken en de GGD wil investeren in de vier pijlers van de publieke gezondheid. Het Dagelijks Bestuur wijst er op dat de beleidsintensivering van de brandweer uit de heroverweging van het budgettair kader van de brandweer gefinancierd kan worden. Daarnaast leidt het schrappen van de rekenrente tot een structurele besparing voor de brandweer en de GGD.

Graag verzoeken wij u uw reactie uiterlijk 1 juni 2017 te sturen aan het Dagelijks Bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,



Paul Joosten
directie

i.a.a.: DIV



Jaarstukken (jaarverslag & jaarrekening) 2016

Inhoudsopgave jaarverslag 2016

	Pag.
1. Jaarverslag	3
1.1 Voorwoord	5
1.2 Beslispunten en proces besluitvorming	6
1.3 Directiejaarverslag	7
1.3.1 Wettelijke ontwikkelingen	7
1.3.2 Multidisciplinaire crisisbeheersing en rampenbestrijding	7
1.3.3 Brandweer	7
1.3.4 GGD	11
1.3.5 Regionaal Ambulancevervoer	18
1.3.6 Inspectie van het Rijk	29
1.4 Analyse financiële positie en resultaat 2016	21
1.5 Investeringsoverzicht 2016	22
1.6 Weerstandsvermogen & risicobeheersing	23
1.7 Treasuryparagraaf	25
1.8 Onderhoud kapitaalgoederen	26
1.9 Verbonden partijen	27
1.10 Melding integriteitschendingen	27
2. Jaarrekening	29
2.1 Financiële resultaten	31
2.2 Voorstel resultaatbestemming/inwonersbijdrage	32
2.3 Waarderingsgrondslagen en bepaling resultaat	33
2.4 Balans	36
2.5 Staat van Baten en Lasten in de jaarrekening 2016	38
2.6 Toelichting van de activa op de balans	39
2.7 Toelichting van de passiva op de balans	41
2.8 Investeringsoverzicht	48
2.9 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	49
2.10 Toelichting op het Overzicht van Baten en Lasten in de jaarrekening 2016	50
2.11 Normering topinkomens	54
2.12 SISA en specifieke verantwoordingen	54
2.13 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	56
3. Specifieke Verslagen	57
3.1 Bedrijfsvoering paragraaf	62
3.2 Sociaal jaarverslag	63
3.3 Kwaliteitsbeleid	65
3.4 Klachtenjaarverslag	66
3.5 Van de ondernemingsraad	67
4. Bijlagen	71
4.1 Bestuurssamenstelling	75
4.2 Artikel 31/32/33/35 Gemeenschappelijke Regeling	77
4.3 Regionale inwoners- en brandweerbijdrage 2016	79
4.4 Specificaties ten bate van de nacalculaties NZA	80
4.5 Afkortingenlijst	84

1. Jaarverslag 2016

1.1 Voorwoord

De VGGM-organisatie is in de afgelopen jaren door de regionalisering van de brandweer en de overgang van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen in omvang fors toegenomen. Als gevolg daarvan is er veel energie gestoken in organisatorische vraagstukken. Daarnaast zijn wij voortdurend gericht op de vertaling van beleid naar uitvoering. Wij gaan er vanuit dat alleen een sterke uitvoeringsorganisatie adequaat op de beleidsmatige dynamiek kan reageren.

Wij stippen een aantal punten aan:

- Elke 5 jaar wordt op basis van de Wet Veiligheidsregio een visitatie uitgevoerd. In grote lijnen heeft de visitatiecommissie zich zeer positief geuit over onze regio;
- De evaluatie van de regionalisering van de brandweer is afgerond. Het streven is om deze verbeterpunten voor de zomer 2017 gerealiseerd te hebben, maar uiterlijk eind 2017;
- De nieuwe werkwijze en organisatie van natuurbrandbestrijding is ingevoerd;
- De regionale visie publieke gezondheid is vastgesteld;
- In januari 2016 is de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar van Icare over gekomen naar de VGGM. In 2016 is veel energie in de inhoudelijke en organisatorische doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg;
- In 2016 zijn ketenpartners vanuit zorg – veiligheid – gemeenten, regionaal een proces gestart om tot een meer sluitende ketenaanpak van personen met verward gedrag te komen;
- De publieke gezondheidszorg voor asielzoekers in de AZC's en de procesopvanglocaties (POL) neemt af. Deze zorg verschuift naar de groep statushouders die zich in gemeenten vestigen;
- Op het gebied van infectieziekten doen zich (inter)nationale ontwikkelingen voor. Het aantal nieuwe (ernstige) infectieziekten, de antibioticaresistentie en het risico op zoonosen neemt toe;
- Het vindpercentage positieve SOA 20,3% was in 2016 opnieuw hoog. Landelijk gezien kent de regio Oost de hoogste vindpercentages;
- VGGM voert vanaf 2016 voor een aantal gemeenten het Wmo calamiteitentoezicht en het kwaliteitstoezicht uit. Dat levert aanknopingspunten voor beleidsontwikkeling op;
- Het streven is vanaf 1 april 2017 de taken van het meldpunt Veilig Thuis onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM te brengen en daarvoor hebben in 2016 de voorbereidingen plaatsgehad;
- Het percentage op tijd verreden A1-inzetten (bedreiging vitale functies) is verbeterd 93,80% naar 94,80%. Bij ruim 96% van de A1-ritten arriveert de ambulance binnen 16 minuten.

1.2 Beslispunten en proces besluitvorming

Beslispunten

In het kader van de vaststelling van de jaarrekening in het Algemeen Bestuur worden de navolgende beslispunten voorgelegd:

- a. De resultaatbestemming (paragraaf 2.2)
- b. De inwonerbijdrage (paragraaf 2.2)
- c. Het jaarverslag 2016
- d. De jaarrekening 2016 en de toelichting daarop.

Het verloop van het bestuurlijke besluitvormingsproces

Wanneer	Wat	Datum
Week 11	<i>Verzending aan Financiële Commissie</i>	<i>13 maart 2017</i>
Week 12	Financiële Commissie	20 maart 2017
Week 12	<i>Verzending aan DB</i>	<i>22 maart 2017</i>
Week 13	Dagelijks Bestuur	29 maart 2017
Week 13	<i>Verzending aan gemeenten</i>	<i>31 maart 2017</i>
Week 14 t/m 20	Reactietijd B&W gemeenten	
Week 21	Financiële Commissie (bespreken reacties gemeenten)	24 mei 2017
Week 22	<i>Verzending nota van bemerkingen/wijzigingen</i>	<i>30 mei 2017</i>
Week 24	Dagelijks Bestuur	15 juni 2017
Week 26	Algemeen Bestuur	28 juni 2017
Week 26	Aanbieding aan Gedeputeerde Staten	30 juni 2017

1.3 Directiejaarverslag

In deze inleiding geven wij u een korte terugblik op de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2016 die van invloed zijn geweest op onze producten en dienstverlening.

1.3.1 Wettelijke ontwikkelingen

Landelijke Meldkamer

De verwachting was dat in de loop van 2015 een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer zou gaan in verband met de ontwikkeling van de Landelijke Meldkamerorganisatie. Dit voorstel zou voorzien in aanpassing van onder meer de Wet Veiligheidsregio en de Politiewet. Eind 2015 is door de minister van Veiligheid en Justitie besloten tot een aanzienlijke bijsturing van dit proces. Hierdoor is het onduidelijk geworden of en zo ja wanneer een wetsvoorstel over de LMO zal komen.

AMvB Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen

De verwachting is dat de AMvB Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen per 1 juli 2017 in werking treedt. Bij vaststelling van deze AMvB zullen de preventieve werkzaamheden met betrekking tot inrichtingen toenemen. De toename heeft voornamelijk te maken met de noodzaak om toezicht te moeten houden met o.a. campings en anders besloten terreinen (>50 mensen).

1.3.2 Multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing

Landelijke meldkamerontwikkeling Oost Nederland

In 2016 heeft een landelijke heroriëntatie plaatsgevonden en is een aangepaste projectstructuur vastgesteld. Deze heroriëntatie heeft die onder meer geleid tot een meer sturende rol voor de veiligheidsregio's in het realiseren van de regionale meldkamers. De directies van politie, brandweer en ambulancediensten in Oost-Nederland werken aan een concreet samenvoegingsplan dat naar verwachting in de eerste helft van 2017 gereed zal zijn. Tegelijkertijd wordt bewaakt dat vanuit de huidige meldkamer in Arnhem de gewenste dienstverlening kan blijven worden verleend.

Visitatie Veiligheidsregio's

Elke 5 jaar wordt op basis van de Wet Veiligheidsregio (VR) een visitatie uitgevoerd. Doel van de visitatie is het maken van een integrale en strategische 'foto' door een collegiale visitatiecommissie om als VR te leren en te ontwikkelen. Deze visitatie is in maart 2016 afgerond.

De visitatiecommissie heeft eind juni haar eindrapportage afgerond. In grote lijnen heeft de visitatiecommissie zich zeer positief geuit over onze regio. De kracht door verbinding en de aanwezigheid van samenwerking in het DNA van de organisatie worden positief gewaardeerd. Suggesties voor doorontwikkelingen worden projectmatig en grotendeels intern aangepakt. Het gaat daarbij primair om de (verdere) verbetering van de samenwerking in het veiligheidsbureau en om de doorontwikkeling van de bevolkingszorg. Ten aanzien van het extra onderwerp ("de verbondenheid van gemeenten en veiligheidsregio") loopt een gezamenlijke aanpak waarbij nadrukkelijk de samenwerking wordt gezocht met de gemeentesecretarissen en in 2017 ook de griffiers van de gemeenten.

GIRO D'Italia

In mei 2016 heeft de GIRO D'Italia een groot stuk van de regio Gelderland Midden doorkruist. Samen met de buurregio's heeft maximale inspanning plaatsgevonden op het zo veilig mogelijk laten verlopen van dit geweldige evenement.

1.3.3. Brandweer

Evaluatie regionalisering afgerond

In november 2015 is gestart met de uitvoering van de evaluatie onder verschillende groepen: medewerkers Brandweer Gelderland-Midden, medewerkers meldkamer, sleutelfunctionarissen binnen de afdeling facilitaire zaken van VGGM, brandweerverenigingen, leiders jeugdbrandweer, controllers van gemeenten, gebouwenbeheerders van gemeenten, ambtelijk contactpersonen en burgemeesters.

Het eindrapport evaluatie regionalisering Brandweer Gelderland-Midden is in december ter informatie aangeboden aan het algemeen bestuur. Hierin worden de resultaten beschreven van de verschillende deelonderzoeken. Het onderzoek onder de medewerkers heeft dit jaar een vervolg gekregen in de vorm van verdiepende gesprekken met de verschillende teams en posten. De uitkomsten van de schriftelijke enquête en de verdiepende gesprekken hebben geleid tot een rode draad in onderwerpen die vertaald zijn naar thema's. In het rapport wordt per thema wordt aangegeven wat er al gedaan is in het afgelopen jaar en welke verbeterpunten de komende tijd worden opgepakt. Het streven is om deze verbeterpunten voor de zomer 2017 gerealiseerd te hebben, maar uiterlijk eind 2017.

Doorontwikkeling repressieve organisatie

Vanaf 2014 is gestart met een groot aantal projecten onder de noemer "doorontwikkeling repressieve organisatie". De eerste projecten zijn inmiddels afgerond, een groot deel is in uitvoering en een paar projecten worden in 2017 opgestart.

In 2016 is een intensief traject gevoerd met de posten over de totstandkoming van het nieuwe dekkingsplan: gebaseerd op daadwerkelijk gerealiseerde uitruktijden van de afgelopen 5 jaar leverde dit hier en daar de nodige discussie op. In dit traject is gekozen voor zorgvuldigheid boven snelheid waardoor het nieuwe dekkingsplan een jaar later dan gepland wordt ingevoerd. Het concept dekkingsplan wordt bestuurlijk vastgesteld in maart 2017 en in april ingevoerd.

Een ander project dat inmiddels afgerond is, is "uitruk op maat". Voor deze procedure zijn kaders opgesteld om uitruk met minder dan 6 personen op een veilige manier mogelijk te maken. Dit kan helpen om de paraatheid met name overdag op peil te houden. Vanaf 1 februari 2017, wanneer alle posten zijn voorgelicht en bijscholing van bevelvoerders heeft plaatsgevonden, wordt de nieuwe procedure ingevoerd.

De projecten CBOT (centraal bedrijfsopvangteam), Betuweroute, rietenkapbrandbestrijdingsteams, kaders buiten dienst stellen van posten en herverdeling materieel zijn inmiddels ook (bijna) afgerond.

De posten worden betrokken bij de voortgang van deze projecten via de klankbordgroepen DRO die eens per kwartaal gehouden worden. Op onderdelen kunnen posten hun inbreng leveren en ook worden ze geïnformeerd over de voortgang van de verschillende projecten. De klankbordgroepen zijn een goede thermometer om te horen wat er in de posten leeft.

In de tabel hieronder staan de aantallen incidenten, onderverdeeld volgens landelijke classificatie, waarvoor de brandweer in 2016 is gealarmeerd. Het aantal binnen onze regio is iets lager dan het landelijk gemiddelde; landelijk circa 9 per 1000 inwoners (bron CBS) ten opzichte van 8,6 per 1000 inwoners in onze regio.

BRANDWEER INCIDENTEN GEALARMEERD IN 2016

	Brand	Brand OMS	Dienstverlening	Leefmilieu	Ongeval	Gezondheid	Verkeer	Overig	TOTAAL 2016	Totaal 2015	Totaal 2014
Arnhem	348	385	276	80	78	242	8	19	1.436	1.556	1.529
Barneveld	120	59	68	32	41	53		1	374	421	450
Doesburg	22	14	11	3	1	16	1	7	75	71	70
Duiven	33	40	20	4	16	26		2	141	142	159
Ede	290	215	153	64	60	159	10	12	963	1.009	925
Lingewaard	48	33	37	30	3	55		4	210	235	204
Nijkerk	66	64	40	16	19	47		7	259	270	226
Overbetuwe	87	37	54	39	39	67	1	2	326	293	283
Renkum	68	159	54	35	12	58		5	391	343	345
Rheden	88	91	66	29	20	88		2	384	367	353
Rozendaal	3	1	3	3		4			14	17	9
Rijnwaarden	11	5	8	4	1	18			47	56	58
Scherpenzeel	13	14	2	4	3	10	2	1	49	67	53
Wageningen	51	65	36	22	5	30		5	214	288	235
Westervoort	11	10	10	3	3	18		1	56	66	58

Zevenaar	61	40	36	11	19	58	2	4	231	243	208
buurregio	52	9	16	5	28	24	0	0	134	141	122
TOTAAL 2016	1.372	1.241	890	384	348	973	24	72	5.304		
Totaal 2015	1.341	1.325	742	783	382	944	17	51		5.585	
Totaal 2014	1.299	1.426	671	496	390	887	46	72			5.287

Opvallend is de daling van het aantal incidenten bij leefmilieu in 2016 (399 keer minder dan in 2015) deze is voornamelijk te wijten aan de storm in het voorjaar en zomer van 2015. Daarnaast een daling van het aantal Brand OMS en een licht stijging van Brand, Gezondheid en Dienstverlening over de drie jaren.

Opkomsttijd Prio 1 en behaalde norm

Uit het totaal van de kolommen Brand en Brand OMS (totaal 1.372 plus 1.241 is 2613) zijn 967 brandmeldingen geselecteerd waarvoor een wettelijke opkomsttijd geldt van 5, 6, 8 of 10 minuten. Omdat het bestuur op 24 juni 2015 heeft besloten om de normtijd van 5 en 6 minuten op te hogen naar 8 minuten wordt in onderstaande tabel aangegeven hoe vaak de opkomsttijd van 8 en 10 minuten wordt behaald en met welk percentage om ze daarmee ook onderling vergelijkbaar te maken. Daarnaast is er een verbetering doorgevoerd in de selectie van de norm gerelateerde branden door een aantal buitenbranden eruit te halen waardoor de opkomstpercentage iets afwijkt van de vorig jaar gepresenteerde cijfers.

Van deze meldingen staan in onderstaande tabel: het totaal aantal meldingen waarvoor een wettelijke opkomsttijd geldt, het aantal incidenten binnen de norm en het percentage dat de norm behaald is. Deze getallen zijn over een drietal jaren met elkaar vergeleken en op dezelfde manier bepaald. Het onderstaand overzicht laat zien dat er regionaal in 2016 een opkomstpercentage is behaald van 60%.

	2014	2015	2016
Totaal aantal meldingen wettelijke opkomst	948	1.009	967
Aantal binnen de norm van 8 en 10 minuten	563	657	585
Percentage	59%	65%	60%
Regionale gemiddelde opkomsttijd ¹	8:15	8:07	8:03
waarin de gemiddelde verwerkingstijd Meldkamer zit van	1:05	1:04	1:04

FRB

Bij de FRB meldingen en uitrukken zien we dat het aantal FRB uitrukken voor de brandweer redelijk stabiel is, FRB wordt circa 550 per jaar mee gealarmeerd. De tabel laat zien dat het aantal keren dat de brandweer als eerste ter plaatse is ten opzichte van de ambulance, stijgt. Ervaringen uit eerdere jaren laten zien dat in circa 50% van alle reanimaties waarbij FRB als 1^e ter plaatse komt een positief resultaat opleveren. Dat wil zeggen dat iemand met een herstelde hartcirculatie in het ziekenhuis aankomt.

Jaar	2014		2015		2016	
Incidenten	598		580		741	
FRB (mee) gealarmeerd	553	92%	554	92%	681	92%
Ambulance 1 ^{ste} ter plaatse	151	34%	111	24%	167	30%
FRB 1 ^{ste} ter plaatse	297	66%	344	76%	397	70%

Arbeidshygiëne

Brandweer Gelderland-Midden volgt de landelijke lijn met betrekking tot schoon werken om de besmetting met rook en roetdeeltjes zoveel mogelijk te beperken. Een implementatieplan is opgesteld vooruitlopend op de resultaten van Nederlands onderzoek om een aantal quick wins te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de manschappencabines en de remises schoon zijn en blijven. Concreet is dit ingevuld door te gaan werken met een systeem van wissel bluspakken in plaats van eigen bluspakken. Er is een logistiek concept ontwikkeld waarbij een voertuig schoon van de uitrukstelling vertrekt en er schoon naar terugkeert; er is een vervoers- en omkleed procedure bedacht en er is in alle clusters een was- en drooggelegenheid gerealiseerd. Hiermee denken we een wezenlijke bijdrage te leveren aan het gezond houden van ons repressief personeel.

¹ De regionale gemiddelde opkomsttijd is de totale tijdsduur vanaf het start moment van bellen van een burger en het moment dat er een brandweertankautospuiter met 6 brandweer personen voor de deur staat.

Migratie C2000/P2000

Momenteel vindt een vernieuwing van het C2000 en P2000 netwerk plaats. Dit is een groot ICT-project binnen de Rijksoverheid en cruciaal voor de hulpverleningsdiensten. De voorgenomen migratiedatum (dus ingebruikname van C2000 inclusief randapparatuur) was gepland in maart 2017. Begin juli 2016 is landelijk besloten dat deze datum niet haalbaar is en staat de nieuwe datum gepland half november 2017.

Risicobeheersing / Brandveilig Leven

Het toezichtsplan meldingen en vergunningen brandveilig gebruik is volledig uitgevoerd. Dit komt neer op zo'n 3500 objecten die gecontroleerd zijn.

In het kader van het programma Brandveilig Leven zijn in 2016 verschillende voorlichtingsactiviteiten verricht in het kader van brandveiligheid. Daarbij stond vaak de doelgroep (zelfstandig wonende) senioren centraal. Er zijn diverse wooncomplexen en zorgcentra bezocht en in een aantal gevallen werd de voorlichting gecombineerd met een ontruimingsoefening. Om deze doelgroep gericht te benaderen heeft de brandweer ook aansluiting gezocht bij bingo bijeenkomsten. Tijdens de pauzes werd kort en bondig uitleg gegeven over brandveiligheid en de brandweer stelde ludieke prijzen ter beschikking die een relatie hebben met brandveiligheid. Naast voorlichting gericht op de doelgroep senioren is ook voorlichting gegeven op o.a. scholen, beurzen en open dagen.

Op 19 september is het startsein gegeven voor de pilot 'Brandveilig leven scholen'. Groep 7 en 8 van de Daltonschool Lange Voren in Barneveld waren de eerste leerlingen die een brandweerles bijwoonden. Zij deden op interactieve wijze kennis op over het belang van brandveilig leven. Voor deze pilot zijn alle basisscholen in Barneveld en Huissen uitgenodigd voor een brandweerles aan groep 8.

Er is drie keer voorlichting na brand gegeven aan omwonenden. Tijdens deze bijeenkomsten wordt naar aanleiding van een brand uitleg gegeven over het optreden van de brandweer en het brandonderzoek. Tevens wordt voorlichting gegeven inzake brandpreventie. Uit de reacties blijkt dat dit zeer gewaardeerd wordt.

Omgevingswet

De Omgevingswet wil een fundament bieden voor de bundeling van omgevingsrecht. De Omgevingswet integreert daartoe de gebiedsgerichte onderdelen van de huidige wetten in één wet met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. Hiermee is er een betere aansluiting op Europese wet- en regelgeving. De uitvoeringsregelgeving staat niet in de wet zelf maar in 4 AMvB's. Bij de AMvB's gaat het om algemene, procedurele en materiele regels.

De implementatie van de Omgevingswet zal zowel voor gemeenten, omgevingsdiensten als VGGM impact hebben op de werkzaamheden. In de tweede helft van 2016 heeft VGGM een kernteam ingesteld die de impact en consequenties van de Omgevingswet voor de organisatie en de samenwerking met externe partners in kaart gaat brengen.

Omgevingsdiensten

In Gelderland-Midden is er vanaf het begin af aan een goede samenwerking tussen omgevingsdiensten en brandweer. Dit heeft ook een invulling gekregen op strategisch en tactisch niveau: 2x per jaar vindt er overleg plaats tussen het afdelingshoofd brandweer en de directeurs van beide omgevingsdiensten om te kijken naar ontwikkelingen en bestuurlijke wensen. Daarnaast is er elk kwartaal overleg tussen de teammanagers van de brandweer en beide omgevingsdiensten om werkzaamheden af te stemmen en eventuele knelpunten te bespreken. Binnen het werkgebied van de omgevingsdienst Arnhem en omstreken heeft de brandweer, voor de WABO-taken ook rechtstreeks te maken met gemeenten, omdat het merendeel van de gemeenten alleen het standaardpakket bij de omgevingsdienst hebben ingebracht.

In voorjaar heeft de brandweer samen met de beide omgevingsdiensten een brainstormsessie georganiseerd over de invulling van het uitvoerings- en handhavingsprogramma 2016/2017, rekening houdend met de bestuurlijke wensen. Tevens zijn de gezamenlijke speerpunten van de samenwerking bepaald, bedoeld om elkaar te versterken.

Op het niveau van Oost Nederland is er overleg geweest tussen afdelingshoofden risicobeheersing (5) van de veiligheidsregio's en directeurs omgevingsdiensten (9 in dit gebied). Besproken zijn de hoofdlijnen in het werk met betrekking tot handhaving en uitvoering van programma's. De intentie is uitgesproken om te gaan samenwerken met betrekking tot de implementatie van de nieuwe Omgevingswet.

Vernieuwing brandweeronderwijs

In 2015 heeft het Veiligheidsberaad samen met het ministerie van V&J, de raad van brandweercommandanten en het IFV een besluit genomen over een grote vernieuwing van het brandweeronderwijsstelsel. Voor Gelderland-Midden voert de Stichting brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO) het onderwijs uit.

In 2016 heeft de BOGO meegedaan met de landelijke pilot Manschap A om de onderwijsvernieuwing te implementeren. Het onderwijs wordt daarbij gereorganiseerd en blended learning² wordt de basis. Ook is in Gelderland-Midden de implementatie van de landelijke elektronische leeromgeving (ELO) gestart. ELO gaat ook het oefenen en bijscholen ondersteunen.

Binnen VGGM zijn de voorbereidingen getroffen om vanaf 2017 te kunnen starten met de nieuwe brandweeropleidingen. Hierbij wordt de theorie vooral thuis geleerd via een elektronische leeromgeving (ELO) en zijn de contactmomenten meer praktisch van aard.

De Brandweeracademie is dit jaar gestart met het vernieuwen van de nieuwe opleidingen, de eerste reacties zijn positief. De vernieuwingen in combinatie met de ELO maken het mogelijk om nieuwe ontwikkelingen sneller op te nemen in de bestaande opleidingen

Ontwikkeling Logistiek

In 2016 zijn weer grote stappen gezet en dat levert veel efficiëntievoordeel op. Zo zijn inmiddels alle onderhoudswerkzaamheden aan de voertuigen geconcentreerd in de werkplaatsen van Ede en Renkum. De vele adempluchtwerkplaatsen zijn teruggebracht tot 2 werkplaatsen, in Barneveld en Arnhem. Kleding, uitrusting, bekleding en oefenmaterieel zijn grotendeels geharmoniseerd om onderhoud en inkoop grootschaliger en efficiënter te kunnen uitvoeren. Deze operatie betekent overigens ook dat er plaatselijk afscheid is genomen van de vele kleinschalige voorzieningen.

Natuurbrandbestrijding

Per 1 januari 2016 is de nieuwe werkwijze en organisatie van natuurbrandbestrijding ingevoerd. Brandweer Gelderland-Midden en VNOG hebben deze geharmoniseerd naar aanleiding van de brand op de Hoge Veluwe in 2014. Ook de command & control is geharmoniseerd, zodat VGGM en VNOG m.b.t. natuurbrandbestrijding als één organisatie optreden. In het najaar 2016 en de maanden januari en februari 2017 hebben gezamenlijke oefeningen plaatsgevonden.

1.3.4. GGD: Publieke Gezondheid

De oriëntatie in de samenleving op gezondheid, zorg en ondersteuning verandert. Er wordt steeds meer uitgegaan van een zelf- of samenredzame burger die actief participeert. Niet ziekte, zorg en afhankelijkheid staan centraal, maar gezondheid, preventie en eigen kracht. De veranderende kijk op gezondheid, de veranderde verantwoordelijkheden van gemeenten en rijksoverheid ten aanzien van het sociale domein en een gelijktijdige centralisatie van een deel van de publieke gezondheidstaken (bescherming) hebben er mede toe geleid dat landelijk een proces in gang is gezet om binnen deze veranderende omgeving de publieke gezondheid te borgen.

Betrouwbare publieke gezondheid

In een al in 2014 verschenen kamerbrief 'Publieke Gezondheid Borgen' zijn de vier pijlers van de GGD geïntroduceerd. De pijlers vormen de taken die het fundament van elke GGD zijn: monitoring/ signalering/advies, gezondheidsbescherming, crisisbeheersing en toezicht. In het verlengde van de kamerbrief heeft in 2016 een aantal onderzoeken door de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) plaatsgevonden naar de wijze waarop de GGD-en hun taken uitvoeren: onderzoek naar de aansturing van de organisatie (governance), onderzoek naar de kwaliteit van de infectieziektebestrijding en onderzoek in het kader van de Jeugdgezondheidszorg. Dit laatste onderzoek vindt voor VGGM in februari 2017 plaats.

² Het aanbieden van training en opleiding zonder de nadelen van afstand en tijd.

De IGZ heeft onderzoek gedaan naar de staat van de infectieziektebestrijding bij VGGM. Vanwege toenemende internationale uitwisseling van mensen en goederen is er sprake van een (risico op een) toename van het aantal (ernstige) infectieziekten, risico op zoönosen en een toename van antibioticaresistentie. De IGZ komt tot de conclusie dat de kwaliteit van de infectieziektebestrijding bij VGGM wat betreft de uitvoering van surveillance, afhandeling van meldingen en het outbreakmanagement goed is. Wat betreft de taken waarop de GGD kwetsbaarder is, is VGGM in 2016 in staat geweest extra capaciteit in te zetten: proactieve taken, regionale netwerkvorming en het houden van crisisoefeningen.

Op basis van onderzoek naar de governancestructuur concludeert de IGZ dat GGD-en veel meer dan voorheen gericht zijn op innovatie en toegevoegde waarde voor de klant (burger, gemeente, zorgaanbieder en rijk). GGD-en zijn meer omgevingsbewust gaan werken en kunnen daarmee hun klanten beter bedienen. Deze positieve beweging vanuit GGD-en neemt niet weg dat er ook een aantal aandachtspunten zijn. GGD-en moeten voldoende omvang hebben om slagvaardig te kunnen zijn en hun taken efficiënt uit te kunnen voeren. Deze robuustheid neemt toe als er meer taken bij GGD-en worden belegd.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

In 2016 zien we een verschuiving in de zorg aan asielzoekers; de publieke gezondheidszorg voor asielzoekers in de AZC's en de procesopvanglocaties (POL) neemt af. Deze zorg verschuift naar de groep statushouders die zich in gemeenten vestigen. Deze groep kenmerkt zich in eerste instantie door een groot aantal alleengaanden en alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV) in afwachting van gezinshereniging. De verschuiving van zorg heeft een ander aanbod gevraagd van de GGD. Daarom is in 2016 de zorg voor statushouders opnieuw gedefinieerd, waaronder een extra huisbezoek bij gezinnen die nog niet in beeld waren bij de JGZ.

Vanuit het oogpunt van seksuele gezondheid en relationele weerbaarheid vraagt deze groep eveneens actie: deskundigheidsbevordering en het bespreekbaar maken van seksualiteit en weerbaarheid voor professionals en inspelen op de vraag naar voorlichting. Dit ter voorkoming van soa, ongewenste zwangerschappen, maar ook grensoverschrijdend gedrag, mensenhandel en gedwongen prostitutie. GGD Gelderland Midden heeft in 2015 het voortouw genomen in het ontwikkelen en uitvoeren van een AMV-mentoren ondersteuningstraject. In 2016 heeft deze trend zich doorgezet.

Personen met verward gedrag

In de samenleving is toenemende aandacht voor de opvang, zorg en ondersteuning van mensen die verward gedrag vertonen. De politie geeft signalen af dat zij meer capaciteit inzet voor incidenten rond deze groep. In 2016 zijn ketenpartners vanuit zorg – veiligheid – gemeenten, regionaal een proces gestart om de problematiek in beeld te krijgen en de knelpunten in de ketenaanpak te benoemen om van daaruit tot voorstellen voor een meer sluitende ketenaanpak te komen. VGGM heeft dit overleg geïnitieerd en gefaciliteerd. In 2017 worden voor verschillende bouwstenen plannen ter verbetering ontwikkeld en uitgevoerd. Initiatieven dienen hierbij steeds aan te sluiten bij het gemeentelijke beleid.

Veilig Thuis

De gemeenten in Gelderland-Midden hebben besloten een stichting onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op te richten. Gemeenten, VGGM en de beide latende organisaties Jeugdbescherming Gelderland en Moviera hebben in 2016 de overdracht van onderneming voorbereid. Verwacht wordt dat de overdracht per 1 april 2017 gerealiseerd wordt.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

De gemeenten hebben in 2016 verder vorm gegeven aan de decentralisatie van het sociaal domein. In veel gemeenten speelde daarbij ook het thema verwarde personen. Hierbinnen is aandacht voor het lokaal borgen van de noodzakelijke uitwisseling van gegevens tussen samenwerkingspartners, heldere (keten)processen en voorkomen dat burgers tussen wal en schip vallen. Voor gemeenten is een blauwdruk voor inrichting van een zorg- en veiligheidsstructuur beschikbaar.

In samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VGGM is in 2016 een pilot weegtafel gestart en wordt deelgenomen aan multidisciplinaire overleggen (MDO's). De pilot is ontstaan vanuit het gezamenlijke

streven naar een sluitende aanpak rondom verwarde personen. Uit de tussentijdse evaluatie blijkt de meerwaarde van de samenwerking tussen beide partijen.

Het meldpunt 'Ons een Zorg' is momenteel vooral actief voor de regio Arnhem. Burgers, hulpverleners, wijkteams, huisartsen, politie, gemeenten, woningbouwcorporaties en ziekenhuizen doen meldingen bij dit meldpunt. Na melding wordt een probleemanalyse uitgevoerd, worden verbindingen gelegd tussen partijen en informatie verzameld en gedeeld. Waar nodig behoudt het meldpunt de regie t.a.v. een casus tot deze kan worden belegd in de reguliere lijn. Het meldpunt kan in 2017 verder worden ontsloten voor andere gemeenten (passend bij hun lokale structuur) en kan in het perspectief van een sluitende ketenaanpak 'verwarde personen' ook een verbindende functie hebben.

Jeugdgezondheidszorg

Iedere gemeente ontvangt eigen gemeentelijke rapportages, integraal jaarverslag JGZ 0-18 en integrale jeugdrapportages. Gezien deze rapportages beperken we ons in dit verslag tot de hoofdlijnen.

Onder het motto 'JGZ in beweging ontwikkelt de JGZ zich door. Er vindt doorontwikkeling plaats gericht op een integrale, doelmatige en flexibele JGZ 0-18, die bijdraagt aan de transformatie-doelstellingen en goed aansluit bij het lokale sociale domein. In samenwerking met de professionals is in 2016 de toekomstvisie geconcretiseerd en uitgedragen aan alle medewerkers.

Met dat richtinggevend kader is ingezet op de volgende hoofdthema's:

1. Bedrijfsvoering

Er lopen verschillende projecten op het gebied van bedrijfsvoering om de (synergie)voordelen van een integraal werkende JGZ 0-18 mogelijk te maken en professionals te faciliteren bij hun taakuitvoering. Belangrijke aspecten hierbij zijn het:

- efficiënter inrichten van ondersteunende werkprocessen;
- faciliteren van professionals bij het flexibel kunnen uitvoeren en eigenstandig kunnen prioriteren van de preventieve taken in het lokale werkgebied;
- faciliteren van ouders in hun eigen regievoering en keuzemogelijkheden, o.a. bij het maken van afspraken.

De projecten verkeren in verschillende uitvoeringsfasen.

2. Multidisciplinaire teams

Vanaf begin 2016 is sprake van integrale aansturing van de JGZ 0-18. De drie uitvoeringsorganisaties zijn daartoe samengevoegd tot vier regiotteams 0-18. Er is een visie op integraal werken geformuleerd. Op basis van de implicaties van die visie is gestart met het ontwerpen van een nieuw organisatiemodel. Een model waarin professionals van -9 maanden tot 18 jaar multidisciplinair samenwerken aan continuïteit van zorg voor kinderen en ouders. Hierbij ligt de focus op het signaleren en monitoren van de meest kwetsbare kinderen en hun gezinnen in relatie tot de zorg vanuit de lokale zorgstructuur. In het verlengde van dit model is een projectgroep bezig met de uitwerking, waaronder een passende overlegstructuur.

3. Flexibilisering

Naast de taakherschikking in de JGZ 0-4 (flexibilisering naar discipline, zie 5) is eind 2016 een project gestart gericht op het uitbrengen van een advies over het meer vraaggericht aanbieden van contactmomenten naar vorm, aantal/moment en locatie, waaronder een verdere digitalisering. Het uitgangspunt is het nieuwe basispakket JGZ, uitgewerkt in het Landelijk Professioneel Kader (LPK). Alle daarin opgenomen contactmomenten blijven beschikbaar voor alle ouders/jeugdigen. Het LPK biedt echter ruimte voor een meer gedifferentieerd JGZ aanbod, waarbij in overleg tussen ouder/jongere en professional afgeweken kan worden van het basisaanbod in zowel aantal, inhoud, vorm als discipline. Dit biedt mogelijkheden om vanuit de basis zorg aan alle ouders/jeugdigen ruimte te creëren voor extra zorg aan die groep kinderen die dat nodig heeft.

4. Harmonisatie

Dit project richt zich op harmonisatie van de primaire werkprocessen en de inrichting van KD+ voor met name de JGZ 0-4. De uiteindelijke integratie met JGZ 4-18 vormt daarbij echter de richtlijn. Dit betekent dat de inhoudelijke werkwijze en inrichting van KD+ zoveel mogelijk 0-18 bepaald worden of daar tenminste op geanticipeerd wordt.

5. Taakherschikking JGZ 0-4

Dit betreft het herschikken van taken van de jeugdarts naar de jeugdverpleegkundige, waarbij de professionals in samenspraak met het gezin de zorg afstemmen op de behoefte van het gezin/kind. De implementatie van taakherschikking in de JGZ 0-4 zit in de afrondende fase. Vanaf maart 2017 werken alle consultatiebureaus taakherscht.

6. *Informatievoorziening en beleidsadvisering*

Evenals voorgaande jaren is in 2016 geïnvesteerd in informatievoorziening en beleidsadvisering. Dit vormt een belangrijk uitgangspunt bij de andere genoemde thema's, met name bij de projecten op het gebied van bedrijfsvoering en harmonisatie. Qua informatie en advies waren de inspanning in deze projecten in 2016 vooral gericht op het realiseren van een goede basis voor het ontsluiten van informatie over de JGZ 0-18. Verder zijn in 2016 diverse rapportages uitgebracht aan verschillende stakeholders, waaronder GGD-breed de eerste integrale jeugdrapportage op gemeenteniveau.

7. *Leidraad JGZ*

In december 2016 heeft het Bestuurlijk Overleg Publieke Gezondheid ingestemd met de 'Leidraad JGZ aanbod Gelderland-Midden'. Formele vaststelling vindt naar verwachting plaats in juni 2017. Deze leidraad is tot stand gekomen in samenwerking met ambtelijke werkgroep 'Basis Aanbod Preventie JGZ'. De leidraad schetst de activiteiten waarmee de JGZ kan bijdragen aan de uitvoering van het gemeentelijk jeugdbeleid. De leidraad biedt daarmee een gezamenlijk kader en faciliteert de bestuurlijke keuzes omtrent de invulling van het JGZ-aanbod in de 16 gemeenten. De leidraad dient tevens als input voor het vaststellen van de normatieve uitgangspunten (zie punt 9). Specifieke aandacht is besteed aan het aanbod prenatale zorg. Hierbij is gekozen om vanaf 2017 de interventie Voorzorg ook te implementeren in de regio Arnhem e.o. In de West Veluweregio wordt Voorzorg al uitgevoerd. Daarnaast was er specifieke aandacht voor het harmoniseren van afspraken in de diverse gemeenten over de toeleiding naar VVE voorzieningen. Beide thema's zijn uitgewerkt in aparte notities.

Forensische geneeskunde

Het totaal aantal activiteiten binnen de forensische geneeskunde is licht gestegen ten opzichte van 2014 en 2015. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van collegiaal overleg, euthanasie, niet-natuurlijk overlijden en medische zorg op het politiebureau. Huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde en medisch specialisten overleggen vaker dan voorheen met de forensisch arts alvorens zij een verklaring van natuurlijk overlijden afgeven.

Opvallend is dat het aantal meldingen van het overlijden van een minderjarige zeer gering is geweest in 2016 (3 tegenover 11 in 2015). De verwarring rond het beëindigen van de NODO - regeling (nader onderzoek doodsoorzaak) in 2015 en de grote onduidelijkheid rond de invoering van de nieuwe NODOK regeling (nader onderzoek doodsoorzaak van kinderen) is hier vermoedelijk debet aan.

In het eerste kwartaal van 2017 wordt het advies van de landelijke onderzoekscommissie Hoes verwacht. Deze commissie adviseert het ministerie van V&J over de toekomst van het forensisch medisch onderzoek en de arrestantenzorg en over nut en noodzaak van een nieuwe aanbesteding.

Infectieziekten

Antibioticaresistentie

De laatste decennia is er een toename van bacteriën die ongevoelig zijn voor (meerdere) antibiotica, terwijl er bijna geen nieuwe antibiotica meer worden ontwikkeld. Daarmee is antibioticaresistentie (ABR) een bedreiging voor de volksgezondheid geworden. Om ook in de toekomst de werkzaamheid van de beschikbare middelen te behouden, is het van belang een toename van resistentie te voorkomen. Vanuit het ministerie van VWS wordt gewerkt aan een landelijke structuur aanpak ABR met o.a. de vorming van 10 zorgnetwerken. Een van de zorgnetwerken in de regio Oost is GAIN: het Gelders Antibiotica-resistentie en Infectiepreventie Netwerk. Hierin wordt nauw samengewerkt met GGD Gelderland Zuid, GGD NOG, de arts-microbiologen uit de regio en de Acute Zorg Organisaties. VWS heeft financiering toegekend aan de regionale netwerken voor hun verdere ontwikkeling. Ook zijn er projectfondsen waarvoor voorstellen kunnen worden ingediend. Samen met GGD Gelderland-Zuid zal GGD Gelderland-Midden een project omtrent ABR en thuiszorg uitvoeren.

Infectiepreventie

Infectiepreventie blijft een belangrijk thema binnen de infectieziektebestrijding, waarbij met name

aandacht is voor de kwetsbare groepen. Zo heeft de inspectie beoordeeld dat de infectiepreventie in verpleeg- en verzorgingshuizen onder de maat is. Het verhogen van de kwaliteit van infectiepreventie in onder andere de ouderenzorg vraagt om extra aandacht. In 2016 is gestart met het intensiveren van het netwerk met verpleeghuizen.

MRSA in zorginstellingen

In 2016 is de GGD betrokken geweest bij 3 bron- en contactonderzoeken MRSA binnen zorginstellingen. Eenmaal bleek er sprake van (forse) verspreiding binnen een verpleeghuis, waarbij een outbreak-management-team (OMT) werd opgestart.

Zoönosen

GGD Gelderland-Midden is een regio met veel dieren en intensieve veehouderij. Dit brengt risico's op zoönosen met zich mee. In de regio Oost is een project gestart om een 'one-health' kennisnetwerk op te richten. Binnen GGD Gelderland-Midden wordt een risicoprofiel voor de witte kolom ontwikkeld, in eerste instantie gericht op zoönosen/intensieve veehouderij.

Een voorbeeld van zoönose is Vogelgriep. Het H5N8 type is in Nederland en omliggende landen reeds vele malen aangetroffen in dode wilde vogels. In het vierde kwartaal 2016 werden diverse pluimveebedrijven getroffen door deze vorm van vogelgriep, wat leidde tot grote maatschappelijke onrust, het instellen van algemene maatregelen en het ruimen van de bedrijven.

Een ander voorbeeld van een zoönose is het Hantavirus. In de tweede helft van 2016 werd een patiënt gemeld met een hantavirus infectie. Het bleek hierbij om het Seoul-type te gaan, dat nog niet eerder bij mensen in Nederland was aangetroffen. Als vermoedelijke bron van infectie werd een hobbyfokkerij voor bruine ratten geïdentificeerd, waar de patiënt vrijwilliger was. In samenwerking met de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) is het bedrijf begeleid bij het instellen van beschermingsmaatregelen. Tevens is er op nationaal niveau overleg en studie naar deze voor Nederland nieuwe infectie.

Sinds 2014 is er landelijk een stijging van de ziekte van Weil. Er is een duidelijke seizoensgebonden trend met meer meldingen in het 3^e kwartaal. Dit hangt waarschijnlijk samen met het zwemseizoen: de ziekte van Weil wordt verspreid door ratten. In 2016 hebben we 13 meldingen van de ziekte van Weil ontvangen (12 meldingen in 3^e kwartaal 2016, ten opzichte van 6 meldingen in 3^e kwartaal 2015). Waakzaamheid voor verdere verspreiding is dan ook geboden.

Reizigersvaccinatie

Bijna een half miljoen Nederlanders gaan ongevaccineerd op vakantie. Voornamelijk reizigers naar de dichtbij risicobestemmingen, zoals Kroatië en Turkije, zijn vaak niet geïnformeerd en gaan onbewust onbeschermd op vakantie. Mensen die naar het buitenland reizen om vrienden of familie te bezoeken hebben juist meer kans op bepaalde ziekten. Het risico is hoger omdat zij over het algemeen langer in het land verblijven, lokaal voedsel eten bij mensen thuis en vaak geen voorzorgsmaatregelen nemen om bijvoorbeeld insectenbeten te voorkomen. Deze groep heeft 8-10 keer zoveel kans om te worden geïnfecteerd met malaria. Deze reizigers nemen ten onrechte aan dat ze immuun zijn voor malaria omdat ze geboren of eerder gewoond hebben in een land waar malaria voorkomt. Echter, elke vorm van immuniteit verdwijnt snel na vertrek uit het land van herkomst.

Seksuele gezondheid

Het vindpercentage positieve SOA blijft hoog en is in 2016 gestegen naar 20,3 %. Landelijk gezien kent de regio Oost al een aantal jaren de hoogste vindpercentages. Door middel van statistische analyses en het opstellen van de jaarlijkse thermometer proberen we te begrijpen wat de oorzaak hiervoor is. Eén oorzaak is de aangescherpte triage met ingang van 2015; doordat alleen nog maar hoogrisico-groepen in aanmerking komen voor een gratis consult stijgt het vindpercentage.

In Nederland wordt de vraag om PREP (pre-expositie profylaxe) ter voorkoming van HIV steeds groter. Landelijk werden in 2016 richtlijnen ontwikkeld hoe met deze vraag om te gaan. In 2017 wordt dit verder uitgewerkt tot landelijk beleid.

TBC

In mei 2016 is rondom een jonge Nederlandse patiënt met besmettelijke longtuberculose een groot onderzoek gestart. Ruim 300 mensen zijn onderzocht en er zijn 70 TBC infecties gevonden. Bij negen van deze patiënten heeft deze infectie zich ontwikkeld tot tuberculose. Deze patiënten hebben geen

nieuwe infecties veroorzaakt omdat het op tijd ontdekt werd. Door de bijzondere populatie (veel mensen met een verstandelijke beperking) en de grote aantallen is de inzet groot geweest. De geïnfecteerde contacten hebben een preventieve behandeling van 3 à 4 maanden ondergaan. Het aantal consulten van de verpleegkundigen is hierdoor sterk toegenomen van 808 in 2015 tot 1290 in 2016.

Milieu en gezondheid

Met ingang van 2024 is er een verbod op asbestdaken. Gemeenten zijn geïnformeerd en kunnen beginnen met de voorbereiding van het verbod. Daarnaast heeft de Provincie Gelderland een bestuurlijk overleg georganiseerd om de urgentie van deze voorbereiding te benadrukken. De GGD heeft hier samen met onder andere de Omgevingsdiensten aan bijgedragen.

In een uitzending van Zembla is aandacht besteed aan het mogelijke gezondheidsrisico van gevaarlijke stoffen uit rubbergranulaat op sportvelden voor met name jonge voetballers. Deze uitzending heeft landelijk tot onrust geleid. De landelijke informatie vanuit onderzoek is gebruikt voor advisering aan gemeenten.

T.a.v. het binnenmilieu scholen wordt samengewerkt in het landelijke GGD GHOR NL project 'Binnenmilieu-onderhoudsplan voor scholen'. Borging van de binnenmilieukwaliteit blijkt essentieel en blijkt in de praktijk vaak niet goed vastgelegd te zijn. Voor dit doel is een Binnenmilieuscan ontwikkeld, die landelijk is afgestemd (GGD-werkgroep Binnenmilieu, TNO, installatiebranche) en eind 2016 via GGD GHOR NL landelijk is uitgerold.

De Gelderse GGD'en hebben in opdracht van de provincie en in samenwerking met adviesbureau RoyalHaskoning DHV de Gelderse Gezondheidswijzer ontwikkeld. Deze gezondheidswijzer stelt gemeenten in staat om snel en efficiënt inzicht te krijgen in de gezondheidswaarde van een buurt of wijk en geeft in één oogopslag een beeld van de gezondheidswaarde van een wijk of buurt. Deze tool kan in een vroeg stadium van planontwikkeling een gesprek faciliteren over de invloed van de lokale leefomgeving op gezondheid, verantwoordelijkheden, ambities en sturingsmogelijkheden.

Sinds 1 januari 2016 krijgen gemeenten die aan de Brandweer een omgevingsadvies aanvragen een multi-advies van Brandweer, GGD, GHOR en Politie: een integraal advies over veiligheid en gezondheid. Deze wijze van adviseren heeft bij een aantal gemeenten geleid tot gesprekken met en presentaties voor gemeente-ambtenaren (RO, milieu, PG) over gezondheid en veiligheid in de advisering in het kader van de Omgevingswet.

Gezondheid wordt in de nieuwe Omgevingswet expliciet als thema benoemd. Deze nieuwe wet biedt gemeenten meer mogelijkheden om gezondheidsaspecten integraal en vroegtijdig mee te nemen in het proces en bij de bestuurlijke afweging. Ter voorbereiding op de nieuwe omgevingswet heeft VGGM (GGD en brandweer) ingezet op een verdere uitbreiding en versterking van haar netwerk met gemeenten en corporaties.

Toezicht

De huidige toezichtssystematiek kinderopvang wordt de komende periode verbeterd en in de praktijk zal ervaring worden opgedaan met nieuwe manieren van werken. Vier gemeenten in Gelderland-Midden nemen in 2017 deel aan de pilot 'Herstelaanbod'. Deze pilot heeft als doel om sneller en effectiever tot herstel van een geconstateerde overtreding op een kwaliteitseis te komen. Verder zal in 2017 gestart gaan worden met 'Streng aan de poort'; de toezichthouder gaat nieuwe aanbieders intensiever onderzoeken alvorens de gemeente een besluit neemt over registratie in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). De beoordeling door de toezichthouder wordt verbreed naar de naleving van kwaliteitseisen bij eventueel andere kindercentra die de houder eerder heeft geopend.

In 2016 zijn zes calamiteitenonderzoeken Wmo uitgevoerd. Opvallend is dat de meldingen tot op heden komen van een beperkt aantal organisaties. Mogelijk is een deel van de organisaties die Wmo-ondersteuning bieden onbekend met de verplichting tot melding. Wat betreft de aard van de problematiek ging het met name om suïcides bij personen die of uitbehandeld zijn binnen de GGZ of die geen opname-indicatie hebben.

Een twintigtal Wmo aanbieders zijn bezocht vanwege Wmo kwaliteitstoezicht. Bij de inspecties bleek dat vaak niet werd voldaan aan de kwaliteitseisen. Knelpunten zitten o.a. bij dossiervoering, cliëntgerichtheid, deskundigheid van personeel en (gebrek aan) deskundigheidsbevordering, aansluiting op Wmo doelen (zelfredzaamheid, participatie), (ontbreken van) risico-inventarisaties en incidentenregistratie. Omdat de aanbieders van Wmo voorzieningen veelal ook Wlz zorg (Wet langdurige zorg) bieden wordt in de praktijk veel afgestemd met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). De bevindingen worden doorgegeven aan de gemeenten.

Onderzoek, Informatie en Advies

Vanuit Onderzoek, Informatie en Advies (OIA) realiseert de GGD een aantal bestaande en nieuwe producten en activiteiten die bijdragen aan de GGD pijler 'monitoring, signalering en advies'. De integrale verbinding tussen publieke gezondheid, sociale veiligheid en het sociaal domein én de zoektocht naar het beschikbaar maken van informatie op wijkniveau vormen het kader, steeds in dialoog met de gemeenten.

De werkzaamheden zijn te verdelen in vier kerntaken die in samenhang worden uitgevoerd:

1. *Uitvoeren van de gemeentelijke taak om de gezondheid te monitoren*

De monitor Volwassenen en Ouderen is in 2016 uitgevraagd en de Kindermonitor is voorbereid. In de vragenlijsten wordt zoveel mogelijk aangesloten op de Regionale Visie publieke gezondheid. Voor de zomer van 2017 komen de eerste rapportages op basis van de monitor Volwassenen en Ouderen beschikbaar voor gemeenten. De verzamelde gegevens vanuit de monitor worden daarbij verrijkt met landelijke bronnen. Ook worden er thematische factsheets gemaakt over gezondheid in relatie tot de leefomgeving en de preventieve ouderengezondheidszorg. In steeds meer gemeenten vinden individuele gesprekken en activiteiten plaats over de monitoring en het gebruik van monitorgegevens. De GGD werkt hierin zo lokaal mogelijk om recht te doen aan de gemeentelijke vraag, maar zoekt steeds naar een regionale basis.

2. *Ondersteunen van gemeenten bij de ontwikkeling, onderbouwing en evaluatie van regionaal en lokaal gezondheidsbeleid*

Regionaal is het voorjaar 2016 ingestemd met de Regionale Visie publieke gezondheid. Inmiddels is deze door meerdere gemeenten lokaal vastgesteld. De GGD is actief betrokken bij de lokale vertaling van deze visie naar concreet beleid. Binnen de lokale vertaling ligt overal het accent op integraal beleid. In september 2016 vond een ambtelijke inspiratiebijeenkomst plaats over de aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Voor 2017 bestaat het voornemen een kenniscafé te organiseren voor gemeenten waarin de lokale vertaling van de regionale visie centraal staat.

De GGD participeert in diverse onderzoeken (via de Academische Werkplaatsen Integraal Gezondheidsbeleid en Milieu en Gezondheid). Deze onderzoeken hebben allemaal betrekking op het vinden van handvatten waarmee gemeenten hun lokale beleid Publieke Gezondheid vorm kunnen geven.

3. *Ontwikkelen van een regionaal risicoprofiel Publieke Gezondheid, afgestemd op het risicoprofiel voor de veiligheidsregio en ondersteunend voor gemeenten voor het maken van beleidskeuzes.*

Om gemeenten te ondersteunen bij het maken van beleidskeuzes worden in monitorrapportages steeds de gezondheidsrisico's in beeld gebracht en wordt aangesloten op de regionale visie. Daarnaast worden samen met de brandweer de gemeenteprofielen uit 2015 doorontwikkeld tot een 3.0 versie. Deze zijn nog niet opgeleverd. Het betreft hier een innovatief project waardoor het niet goed mogelijk blijkt om in te schatten wanneer de resultaten zichtbaar zijn.

4. *Ondersteunen van gemeenten bij de monitoring van het Sociaal Domein, vanuit het perspectief van de publieke gezondheid en de (sociale) veiligheid.*

Het concept van de positieve gezondheid heeft een prominente plek in de regionale visie gekregen en daarmee ook in het werk van de GGD. De uitdaging is om voort te bouwen op positieve factoren, de eigen kracht van een individu en het netwerk te benutten en tegelijkertijd ook de kwetsbare groepen, voor wie eigen kracht een brug te ver is, in beeld te houden. In 2016 is de eerste integrale jeugd rapportage opgeleverd. Diverse in- en externe bronnen werden aan elkaar verbonden en gezamenlijk geduid. De rapportages zijn verspreid en in ambtelijke workshops is gebruik van de cijfers toegelicht en verkend. Deze werden goed bezocht en de rapportage is goed ontvangen. De GGD ondersteunt gemeenten in de verdere vertaling naar lokaal beleid en zal elk jaar met een update komen.

GHOR

Grootschalige Geneeskundige Bijstand

Per januari 2016 is overgegaan naar de 'nieuwe' werkwijze grootschalige geneeskundige bijstand. Samen met de partners Ambulancezorg Gelderland Midden en het NRK (Nederlandse rode kruis) vindt monitoring en doorontwikkeling plaats.

Opschaling GHOR: veiligheid, opgeschaalde publieke gezondheid en acute gezondheid

De sleutelfunctionarissen binnen de sector VGZ van VGGM zijn voorbereid op een overgang naar een aangepaste opschalingsstructuur en er is één aanspreekpunt 24/7 georganiseerd. Hierdoor is bij incidenten de aansluiting tussen publieke gezondheid en acute gezondheid maximaal georganiseerd. De bereikbaarheid van één aanspreekpunt 24/7 biedt een belangrijke meerwaarde voor de partners binnen en buiten de veiligheidsregio.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

Het veiligheidsberaad heeft het onderwerp zelfredzaamheid en burgerparticipatie benoemd als strategisch thema voor 2017. Andere thema's die spelen zijn de ontwikkeling van de landelijke visie GHOR 2020, de doorontwikkeling van zorgcontinuïteit in de Care sector, versterking van de multidisciplinaire aanpak advisering evenementen in samenwerking met gemeente en ontwikkeling van een visie voor de doorontwikkeling van planvorming – rampenbestrijdingsplannen.

1.3.5. Regionale ambulancevoorziening (RAV)

De Tijdelijke Wet Ambulancezorg (TWAZ) zou een looptijd hebben tot 1 januari 2018. Minister Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft besloten om de werking van de TWAZ met twee jaar te verlengen. Deze wet is ingegaan in 2013 en wordt verlengd tot 2020. In de huidige TWAZ is geregeld dat per regio één ambulancevoorziening is aangewezen die de ambulancezorg uitvoert en de meldkamer ambulancezorg (MKA) in stand houdt. Op dit moment is er nog volop discussie over de acute zorg in Nederland. Zo is nog niet duidelijk welke rol zorgverzekeraars kunnen gaan spelen in de acute keten en hoe de landelijke meldkamer precies georganiseerd gaat worden. De ketens waarbinnen ambulancezorg opereert zijn nog volop in beweging. Verwacht mag worden dat er in de eerste helft van 2017 meer zicht is op mogelijke consequenties van het verkrijgen van een nieuwe vergunning tot het verlenen van ambulancezorg.

Ontwikkelingen acute zorg

Versterken regionale benadering

De ontwikkelingen in de keten van acute zorg vragen om een regionale benadering. Het ROAZ (Regionaal Overleg Acute Zorg) functioneert hierin als platform en heeft een verbindende rol tussen de zorgpartners in de regio. Ambulancezorg Nederland ziet naar de toekomst toe een sterkere positie en leidende rol voor het ROAZ. De koepelorganisatie pleit ervoor dat een aantal onderwerpen op de agenda van het ROAZ komen: betere borging opvang en behandeling acute patiënten; herschikkingsthema rond spoedeisende zorg; verbinding van triage bij de huisartsenpost en op de meldkamer Ambulancezorg; effectievere aanpak GGZ populatie en met name de categorie 'verwarde personen'; een meer regionaal arbeidsmarkt beleid en gemeenschappelijke ontwikkeling kwaliteitsbeleid.

Ambulancezorg neemt ook deel aan diverse focusgroepen binnen AZO gericht op medisch-inhoudelijke afstemming over acute zorg m.b.t. onder andere neurologie, verloskunde en psychiatrie. Daarnaast werkt Ambulancezorg samen met het Radboud UMC aan onderzoeken op het gebied van sepsis (bloedvergiftiging) en pijnverlichting bij heupfracturen.

Samenwerking met huisartsenposten

In 2016 zijn meerdere overleggen gevoerd tussen zorgverzekeraar Menzis, Onze Huisartsen en Ambulancezorg Gelderland-Midden. Hier is afgesproken om een feitenonderzoek te doen naar het aantal ritten dat doorgezet worden van de huisartsenpost (HAP) naar de MKA. Belangrijkste bevinding op basis van dit onderzoek is dat zowel bij de HAP als bij de ambulancedienst de zorgvraag toeneemt. Er is dus geen relatieve verschuiving waarneembaar van HAP naar MKA, maar absoluut neemt het aantal zorgvragen wel toe sinds 2014. Zowel bij de HAP als de MKA is het aantal zorgvragen met 5% per jaar gestegen.

In alle regio's is sprake van samenwerkingsafspraken tussen HAP en ambulancedienst. Met de zogenoemde 'Springplankprojecten' willen koepelorganisatie Ambulancezorg Nederland en Ineen

(brancheorganisatie huisartsen) de samenwerking verder brengen. Het centrale thema binnen de projecten is 'zorgcoördinatie'. Het logistieke proces van triage en inzet van zorg op locatie van de ambulancezorg en de huisartsenpost heeft veel raakvlakken. RAV Gelderland-Midden, RAV Gelderland-Zuid, RAV IJsselland, HAP Gelderse Vallei, HAP Nijmegen en HAP Zwolle werken aan een gezamenlijk plan om de samenwerking te vergroten. De speerpunten hierbij zijn: triage, inzet van de juiste zorgverlener en het delen van patiëntinformatie. In december is er een landelijke bijeenkomst geweest waar de plannen van verschillende regio's in grote lijnen werden gepresenteerd.

Arbeidsmarktontwikkelingen

In de nabije toekomst wordt binnen de ambulancehulpverlening een terugloop van verpleegkundig beroepsbeoefenaars verwacht. Diverse ambulancediensten, met name in de grootstedelijke en uitgesproken landelijke gebieden, hebben nu al moeite om hun vacatures voor ambulanceverpleegkundigen (AVP's) op te vullen. Dergelijke problemen kent Ambulancezorg Gelderland-Midden nog niet. Op basis van demografische ontwikkelingen als vergrijzing en ontgroening mag aangenomen worden dat de arbeidsmarktkrapte ook binnen Gelderland-Midden een rol gaat spelen.

LMO

Binnen de regio Oost 5 is ook in 2016 gewerkt aan het voorbereiden van de inrichting van één meldkamer. Vanuit de betrokken disciplines is input gegeven aan benodigde faciliteiten. Zo heeft Ambulancezorg Gelderland-Midden, samen met de andere RAV's, scenario's ontwikkeld voor het aantal benodigde meldtafels op basis van voor ambulancezorg relevante uitgangspunten. Ambulancezorg Gelderland-Midden is op alle niveaus actief betrokken en levert haar bijdrage aan de voorbereidingen. Hierbij wordt ook nadrukkelijk het belang van ambulancezorg binnen de keten van acute zorg op het niveau van Gelderland-Midden in de gaten gehouden.

Productie en prestaties

In 2016 heeft Ambulancezorg Gelderland-Midden 41.031 ritten verreden. Ruim 47% van het totaal aantal ritten betrof een A1-rit. Ambulancezorg Gelderland-Midden heeft te maken met een stijging, 5.7%, van het aantal spoedritten (A1 en A2) binnen de regio (2015: 30.117 / 2016: 32.213). Het aantal besteld-vervoer-ritten is licht afgenomen t.o.v. 2015 (daling van ongeveer 1%). Het percentage A1-ritten binnen de planningsnorm van 15 minuten in de gehele regio Gelderland-Midden is 94,8 %, voor A2-ritten is het percentage 96,10%. Ten opzicht van 2015 (93,8 %) zijn de prestatiecijfers van A1-ritten erop vooruit gegaan. Ruim 96% van de ritten arriveert binnen 16 minuten. De totale productie is met 5% gestegen ten opzichte van 2015. Dit zijn 2.048 ritten meer in twaalf maanden, uitgevoerd vanuit dezelfde capaciteit.

In het interne verbeterplan van Ambulancezorg Gelderland-Midden wordt invulling gegeven aan het verhogen van de paraatheid op kritische momenten in de week en aan scenario's bij afnemende vrij beschikbare capaciteit. Voorbeelden hiervan zijn het optimaliseren van de posities van de posten in de regio (aan de hand van een huisvestingsplan), het maken van afspraken met buurregio's over bovenregionale inzet en het gericht (afhankelijk van tijd, locatie en omstandigheden) toepassen van een innovatieve methode voor het reguleren van de uitruk van de ambulance.

1.3.6. Inspecties van het rijk

Medische zorg asielzoekers

De Inspectie voor de Volksgezondheid (IGZ) heeft toezicht uitgeoefend op de medische zorg aan asielzoekers t.g.v. de uitbreiding van het aantal plaatsen (rapportage maart 2016). Dit onderzoek betrof de pré-pol in Ede. In dit onderzoek zijn de activiteiten van meerdere ketenpartners getoetst. Op het onderdeel technische hygiënezorg was nog geen norm vastgesteld door GGD GHOR NI en het COA. Daarom heeft de IGZ hierover geen oordeel gegeven. In de pré-po heeft wel een technische hygiënezorg-inspectie plaatsgevonden.

Voor de JGZ voldoet de GGD deels aan de normen. De kinderen van 0-4 jaar waren niet tijdig gezien door de JGZ en bij deze kinderen was niet binnen drie maanden gestart met de uitvoering van het RVP. De kinderen van 4-19 jaar waren niet gezien door de JGZ, vanwege de afspraken in het contract tussen GGD GHOR NL en het COA. In dit contract was opgenomen dat JGZ op (pré-)pol locaties alleen geboden wordt aan 0-4 jarigen. Inmiddels zijn de afspraken gewijzigd en is afgesproken dat ook op (pré-)pol locaties alle kinderen van 0-19 jaar gezien worden door de JGZ. De samenwerking tussen de ketenpartners in de pré-pol verloopt volgens de gesprekspartners inmiddels goed.

Staat van de rampenbestrijding

Op 7 december 2016 is de derde Staat van de rampenbestrijding uitgebracht door de Inspectie Veiligheid en Justitie. De inspectie beoordeelde de veiligheidsregio's in de periode 2013-2015 op de volgende 4 thema's: planvorming, samenwerking, operationele prestaties en kwaliteit. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden behoort al jaren bij de koplopers in Nederland waar het gaat om de organisatie van de rampenbestrijding. De Inspectie constateert eind 2016 dat de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden de samenwerking met netwerkpartners, gemeenten en interregionale samenwerking en de kwaliteitszorg in de basis op orde heeft. De internationale samenwerking en inzicht in de vakbekwaamheid van multi-functionarissen zijn voor verbetering vatbaar. De samenhang tussen de opgestelde plannen en het evalueren van incidenten is op niveau. De operationele prestaties zijn, waar het gaat om het toetsingskader, over het algemeen in de basis op orde. De meer kwalitatieve aspecten van de taakuitvoering zijn voor een groot deel in de basis op orde en voor een deel voor verbetering vatbaar. De Veiligheidsdirectie heeft in het kader van hoor- en wederhoor een flink aantal conclusies van de Inspectie ter discussie gesteld omdat de feiten de conclusies van de Inspectie niet onderschrijven. Helaas zijn een groot aantal van de conclusies van de Inspectie ongewijzigd gebleven. De Veiligheidsdirectie zal in het voorjaar van 2017 een voorstel voorleggen aan het bestuur over de implementatie van verbetertrajecten.

Infectieziektepreventie

N.a.v. het in juni 2016 uitgevoerde onderzoek naar de kwaliteit van de infectieziektebestrijding concludeert de IGZ dat de kwaliteit van de infectieziektebestrijding bij VGGM is verbeterd t.o.v. 2015. De inspectie beoordeelt de uitvoering van surveillance, afhandeling van meldingen en het outbreakmanagement als goed. De mate waarin invulling wordt gegeven aan preventie en de regie op het zijn werk zijn verbeterd.

Governance

De IGZ heeft een verkennend kwalitatief onderzoek onder alle DPG-en uitgevoerd om zicht te krijgen op de wijze waarop zij hun organisatie aansturen op de vier pijlers. De algemene conclusie is dat er een grote verscheidenheid bestaat in de Gemeenschappelijke Regelingen en daardoor in de taken en structuur van de GGD'en. Geconstateerd wordt alle GGD-en de taken uit de Wpg en de taken die onder de vier pijlers vallen kunnen uitvoeren. GGD-en hebben goed geanticipeerd op vernieuwingen bij gemeenten en werken waar nodig samen. De governancestructuur van de GGD-en is veel meer dan voorheen gericht op innovatie en toegevoegde waarde voor de klant (burger, gemeente, zorgaanbieder en rijk). GGD'en zijn meer omgevingsbewust gaan werken en kunnen daarmee hun klanten beter bedienen.

1.4 Analyse financiële positie en resultaat 2016

Voor een analyse van de financiële positie van de organisatie richten wij ons op drie zaken; de solvabiliteit, de liquiditeit en de bedrijfseconomische kwaliteit van het resultaat.

Solvabiliteit

Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is het eigen vermogen te consolideren op het in 2013 vastgestelde niveau van € 1.453.000. De solvabiliteit is in cijfermatig opzicht dan ook laag. Om drie redenen is voor een beperkt eigen vermogen gekozen:

-VGGM valt bij financiële problemen terug op de deelnemende gemeenten. Om te voorkomen dat dat bij de eerste de beste tegenvaller moet gebeuren, is in een relatief klein weerstandsvermogen voorzien.

-Als er sprake is van een grote ramp of crisis (bijvoorbeeld een overstroming of een grote uitbraak van een infectieziekte) wordt een beroep gedaan op faciliteiten op landelijk niveau.

-Geld 'oppotten' bij de gemeenschappelijke regeling wordt ongewenst geacht. Dat is 'dood geld' in de ogen van veel van de VGGM-bestuurders.

Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit houden wij naast het eigen vermogen ook rekening met een latente ruimte in de budgetten van maximaal 1% van het begrotingstotaal.

Liquiditeit

Ten aanzien van de liquiditeitspositie kan korthedshalve worden verwezen naar de treasuryparagraaf en het opgenomen kasstroomoverzicht.

De liquiditeitspositie van VGGM is in 2016 stabiel gebleven. De geplande aflossing van langlopende leningen vindt plaats. De liquiditeitspositie maakt mogelijk ook versneld af te lossen maar tot nu toe rekent de bank daarvoor een in onze ogen te hoge vergoeding.

Bedrijfseconomische kwaliteit van het resultaat

2016 sluit met een positief saldo van 4,4 mln. positief en een nog te bestemmen resultaat van € 3,3 mln. Dit is 4% van de totale lasten. Dit saldo heeft voor een belangrijk deel een incidenteel karakter.

In het oog springen de navolgende incidentele posten:

Ruimte in investeringsprogramma brandweer	€ 1,2 mln.
Vrijval reservering individueel keuze budget	€ 0,7 mln.
Incidentele opbrengsten en afrekening subsidies GGD	€ 0,6 mln.
Rentevoordeel	€ 0,4 mln.
Lagere uitvoeringskosten GGD	€ 0,2 mln.
Opleiden & Oefenen brandweer (inhaaleffect 2015)	€ 0,2 mln.

1.5 Investeringsoverzicht 2015

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen weer (in €).

Omschrijving	Boekwaarde	Investing	Afschrijving	Cumm.afschr. en incid.lst.	Boekwaarde
	01-01-2016	(+/+)	(-/)	(-/)	31-12-2016
Grond	1.450.737	-	-	-	1.450.737
Gebouwen	8.766.280	61.949	427.942	78.142	8.322.145
Vervoermiddelen	15.178.090	1.066.215	2.306.524	10.661	13.800.569
Machines/Apparaten en Installaties	6.899.945	3.779.470	2.171.470	332.707	8.301.790
	32.295.052	4.907.635	4.905.937	421.510	31.875.241

Grond

Betreft de grond van de brandweerkazernes Dieren, Pannerden, Bemmelen en Valburg en de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsselloord Arnhem.

Gebouwen

In 2016 hebben in drie consultatiebureaus aanpassingen aan het gebouw plaatsgevonden (62k).

Vervoermiddelen

In 2016 zijn 21 oefenaanhangers (101k), vijf ambulances (625), vier piketvoertuigen voor de GHOR (191k) en vier brandweervoertuigen (140k) wegens vervanging aangeschaft.

Machines / Apparaten en Installaties

In 2016 is ademluchtapparatuur vervangen (205k), redgereedschap en andere brandweerinventaris vervangen conform de nieuwe standaard (952k), is een deel van de uitrusting en helmen vervangen (540k), is een start gemaakt met de vervanging van de c2000 portofoons (326k), is de werkplaatsinrichting van diverse locaties gemoderniseerd en gestandaardiseerd (180k) en zijn er ICT-middelen vervangen (1.074k). De overname van de inventaris van consultatiebureaus tegen boekwaarde kostte 112k. Tevens zijn er vele kleinere investeringen doorgevoerd (390k).

Afwijkingen in het investeringsprogramma

In relatie tot de doorontwikkeling repressieve organisatie en de samenvoeging van regionaal brandweermaterieel is het investeringsprogramma van de brandweer geactualiseerd. Deze actualisatie is echter nog niet volledig in het investeringsplan verwerkt.

- *Niet geplande investeringen*

De overname van de gebouwen en inventaris van de consultatiebureaus was niet voorzien.

- *Vervallen investeringen*

Er zijn geen voorziene investeringen vervallen.

- *Uitgestelde investeringen*

In het meerjareninvesteringsprogramma wordt op basis van vastgestelde afschrijvingstermijnen de vervanging van bedrijfsmiddelen opgenomen. In praktijk blijkt dat enerzijds door gebrek aan voldoende capaciteit (veelal bij de vervanging van brandweermaterieel met specifieke eisen) anderzijds door de goede staat van de bedrijfsmiddelen gekozen wordt voor uitstel van de investering. Uitgestelde investeringen zijn onder andere het C2000, diverse grote brandweervoertuigen in afwachting op DRO, verbouwing aan de Eusebiusbuitensingel, brancards bij ambulancehulpverlening.

- *Extra afschrijvingen*

Uniformering van de nieuwe werkplekken ICT, helmen bij de brandweer en standaardisering van ademluchtapparatuur in de regio en extra afschrijving in het pand Eusebiusbuitensingel 43 leiden er toe dat de boekwaardes van de bestaande activa versneld afgeschreven worden.

1.6 Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde “kans x effect” methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij deze benadering wordt er een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstandscapaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen en de eventueel aanwezige stille reserves). Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2013 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren.

Kengetallen	Verslag t-1 2015	Begroting t 2016 *)	Verslag t 2016	
Netto schuldquote	29,6		29,3	
Vaststelling kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	nvt	nvt	nvt	
Solvabiliteitsratio	5,7		9,0	
Structurele Exploitatieruimte	5,7		5,7	
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	

Toelichting op de kengetallen:

- Netto schuldquote is relatief laag. De vaste schuld is laag en de omvang van de overlopende passiva is in 2016 in vergelijking met 2015 afgenomen.
- De solvabiliteitsratio is relatief laag. Het is een bewuste keuze om binnen de gemeenschappelijke regeling een beperkt eigen vermogen aan te houden. De reservering voor het onderhoud van de gebruiker aan de kazernes versterkt de solvabiliteit.
- De exploitatieruimte in 2016 is voor een deel vertaald naar structurele besparingen in de begroting 2017 en 2018.

Risico's

Bezuinigingen door het rijk

Het kabinet trekt in 2017 extra geld uit voor veiligheid. Een belangrijk gedeelte daarvan gaat naar de politie. In het financieel perspectief van de veiligheidsregio's en daarmee brandweerkorpsen is in 2017 niet veranderd.

De minister van WVS laat aan het begin van 2017 een onderzoek uitvoeren naar de uitvoering en de financiering van de kerntaken (de vier pijlers) door de GGD-en in Nederland. Het kan zijn dat de uitkomsten van dat onderzoek van invloed zijn op het budgettair kader van de GGD.

De minister van VWS heeft in 2017 extra beschikbaar gesteld voor de spreiding en beschikbaarheid van ambulances.

Voor de periode na 2017 wachten wij de plannen van een nieuw kabinet af.

Bezuinigingen door gemeenten

De meeste van aan de VGGM deelnemende gemeenten zijn in de collegeperiode 2014-2018 genooddaakt geweest om te buigen. VGGM heeft daaraan een bijdrage geleverd door na de regionalisering van de brandweer besparingen te realiseren.

Bij daling van de specifieke omzet uit maatwerk voor een individuele gemeente is afgesproken dat de spelregels van de gemeenschappelijke regeling voor afbouw in vier jaar gelden. Het risico van hoge frictiekosten neemt daarmee af omdat de directie van VGGM middels herschikking van capaciteit het probleem van boventalligheid van personeel weg kan nemen.

Toekomst ambulancedienst ongewis

In 2017 komt er meer duidelijkheid over de toekomst van de ambulancezorg. Het Zorginstituut zal in overleg met alle betrokken partijen in het voorjaar van 2017 een Kwaliteitskader Spoedzorg vaststellen waarin wordt vastgelegd hoe de spoedzorg in Nederland het beste georganiseerd kan worden. Het kader biedt een basis voor de feitelijke organisatie van de regionale spoedzorgketen door vast te stellen welke afspraken regionaal gemaakt moeten worden. Daardoor komt er meer helderheid over

de rol die zorgverzekeraars in de acute zorgketen kunnen vervullen om de samenhang en de samenwerking tussen ketenpartners in de acute zorgketen te optimaliseren. Vanzelfsprekend is dit nauw gelieerd aan het vraagstuk van de mate van invloed van verzekeraars op de keuze van de partijen die in de regio's ambulancezorg mogen aanbieden.

VGGM mag de ambulancezorg verzorgen tot 1 januari 2020. De minister van VWS heeft zich nog niet uitgesproken over de inrichting van het aanbestedingsproces voor een nieuwe concessieperiode. Mocht VGG onverhoopt de vergunning verliezen dan ontstaan achterlatingskosten in het VGGM-concern.

Beroepsveiligheid brandweer

De komende jaren vindt diepgaand onderzoek plaats naar de relatie tussen brandbestrijding en de kans op kanker. De brandweerkorpsen in Nederland nemen vooruitlopend daarop preventieve maatregelen ter voorkoming van de ontwikkeling van kanker ten gevolge van brandbestrijding. De medewerkers van de korpsen zijn daar zelf zeer nadrukkelijk bij betrokken geweest. Te denken valt bijvoorbeeld aan het veel vaker wassen van brandweerkleding.

Risico's in termen van bijvoorbeeld een afnemende animo voor vrijwilligheid of claims in het kader van beroepsziekten zijn niet te kwantificeren.

Groot onderhoud brandweerkazernes

In 2012 is in de regionalisering van de brandweer de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat er op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.).

In 2016 is vastgesteld dat alle gemeenten het meerjarig onderhoudsplan voor de kazernes hebben vertaald naar het gemeentelijk budgettair kader. VGGM wil in de jaarrekening 2016 een onderhoudsfonds vormen voor het onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Uitplaatsen meldkamer

Er komt één zelfstandige landelijke meldkamerorganisatie met maximaal 10 locaties: voor Oost Nederland in Apeldoorn. Er bestaat nog onduidelijkheid over de feitelijk invulling van de meldkamer in Oost Nederland. Om die reden zijn de financiële risico's voor VGGM niet volledig in te schatten.

Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert in de Europese projecten en de projecten in de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Veilig Thuis

Op 15 maart 2017 neemt het algemeen bestuur van VGGM een besluit over het oprichten van de stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden. Deze stichting wordt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM gebracht. Er al geen sprake zijn van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Nacalculatie ambulancezorg

De formele afwikkeling van de nacalculaties van de ambulancezorg over 2016 heeft nog niet plaatsgevonden.

1.7 Treasuryparagraaf

Het Algemeen Bestuur heeft op 15 december 2010 een aangepast treasury-statuuat vastgesteld. Het treasury-statuuat voldoet nu aan de Wet RUDDO.

Renterisicobeheer

In onderstaand overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van Wet fido.

	Bedragen in euro's per kwartaal * € 1.000			
	kw1 1	kw1 2	kw1 3	kw1 4
Omvang begroting 2016	88.512	88.512	88.512	88.512
(=grondslag)				
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
In procenten	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
In bedrag	7.258	7.258	7.258	7.258
Omvang vlottende korte schuld	-15.212	-9.004	-14.691	-32.491
Omvang vlottende middelen	12.891	9.908	13.281	32.003
<i>Toets kasgeldlimiet</i>				
Omvang vlottende korte schuld -/- omvang vlottende middelen	-28.103	-18.912	-27.972	-64.494
Toegestane kasgeldlimiet	7.258	7.258	7.258	7.258
Ruimte ten opzichte van overschrijding	35.361	26.170	35.230	71.752

Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. Op grond van de kapitaalbehoefte heeft VGGM een lange termijn portefeuille afgesloten. Deze lange termijn invulling kent een gespreide looptijd welke aansluit bij de zes brandweerkazernes welke zijn overgenomen in het kader van de regionalisering. Deze kazernes worden overigens weer teruggekocht door de gemeenten.

Liquiditeitenbeheer

Onderstaand kasstroomoverzicht geeft inzicht in de in- en uitgaande kasstromen, de financiering en de liquiditeit van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden.

Daar waar een positief bedrag wordt weergegeven spreekt men van een herkomst (positieve kasstroom), daarentegen is er sprake van een besteding (nadelige kasstroom) waar een negatief bedrag wordt weergegeven.

Kasstroomoverzicht Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de "indirecte methode".

Bedragen x € 1.000	Realisatie	Realisatie
Kasstroom uit operationele activiteiten	2016	2015
Exploitatiesaldo	3.278	4.408
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	5.327	6.633
Mutatie reserves	1.155	138
Mutatie voorzieningen	59	-237
Mutatie vaste passiva	0	-5.359
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	9.819	5.583
Mutatie in voorraden	6	-3
Mutatie in vorderingen	1.637	1.693
Mutatie in vlottende activa	-218	1.639
Mutatie in vlottende passiva	2.297	-6.614
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	3.722	-3.285
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	4.907	5.589
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Investerings in financiële vaste activa	3	-5
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringactiviteiten	4.910	5.584
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossing uit langlopende schulden	2.171	2.171
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	2.171	2.171
Mutatie liquide middelen	-983	1.113
Liquide middelen op 01-01	11.288	10.175
Liquide middelen op 31-12	10.305	11.288
Mutatie liquide middelen	-983	1.113

1.8 Onderhoud kapitaalgoederen

De belangrijkste kapitaalgoederen zijn de gebouwen.

Eind 2013 zijn de kazernes Bemmelen, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over onderhoud.

Voor het pand Groningensingel 1249 heeft de gemeente Arnhem het juridisch eigendom terwijl het economische eigendom bij VGGM berust.

De kazerne aan de Rietgrachtstraat in Arnhem is begin 2016 officieel in gebruik genomen. Het groot onderhoud hiervan ligt bij de gemeente Arnhem. Het pand aan de Gorinchemstraat is begin 2016 volledig overgedragen aan de gemeente Arnhem.

Aan diverse panden zijn in 2016 kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Beleid is dat het onderhoud ten behoeve van het rijdend brandweermaterieel in belangrijke mate in eigen beheer wordt uitgevoerd. Daarnaast is het onderhoud van de ambulances uitbesteed middels langdurige contracten. Dit geschiedt conform eigen onderhoudsplanning.

1.9 Verbonden partijen

Conform het BBV dient bij een verbonden partij sprake te zijn van een bestuurlijk én financieel belang. VGGM kent de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden als verbonden partij met een omzet van € 7.0 miljoen.

1.10 Melding integriteitschendingen

Op grond van de Ambtenarenwet artikel 125quater, onderdeel d legt de directie van VGGM verantwoording af over het gevoerde integriteitsbeleid en de naleving van de gedragscode. In 2016 hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voor gedaan.

2. JAARREKENING

Opgesteld door het Dagelijks Bestuur, d.d.

2.1 Financiële resultaten

Het saldo van baten en lasten is € 5.198.094 positief. Het saldo van incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten is € - 765.231. Er ontstaat als gevolg daarvan een gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 4.432.863 positief.

De verwerking van het resultaat en de effecten daarvan op de financiële huishouding zijn weergegeven in de navolgende paragrafen. Beslispunten hierbij zijn de definitieve vaststelling van de inwonersbijdrage en het voorstel ten aanzien van de bestemming van het resultaat 2016.

2.2 Voorstel resultaatbestemming / inwonersbijdrage

Definitieve vaststelling inwonersbijdrage 2016

Op 22 juni 2016 heeft het Algemeen Bestuur de gewijzigde Begroting 2016 vastgesteld. De hierin opgenomen inwonersbijdrage is € 12,64 per inwoner, deze is conform het Jaarverslag 2016.

Voorgesteld wordt de bijdrage conform vast te stellen.

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat met inachtneming van de incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten bedraagt € 4.432.863 positief.

Voorgesteld wordt dit resultaat conform onderstaande beslispunten te bestemmen:

Resultaat 2016 voor resultaatbestemming	€	4.432.863
<i>Reeds besloten reservemutaties:</i>		
BIJ: Doorontwikkeling JGZ	€	26.509
BIJ: Arbeidshygiëne/ innovatie	€	36.614
AF: Onderhoud kazernes brandweer-gebruikersdeel	€	980.340
AF: RAK Ambulancezorg	€	237.964
Saldo te bestemmen resultaat	€	3.277.682

Doorontwikkeling JGZ

De portefeuillehouders Jeugdgezondheidszorg hebben in het najaar van 2015 ingestemd met investeringen in de doorontwikkeling van de JGZ in het kader van de integratie van JGZ 0-4 met JGZ 4-18 om daarmee de effectiviteit en de efficiency te vergroten. In 2016 wordt € 26.509 aan de reserve onttrokken zijnde kosten samenhangend met de doorontwikkeling JGZ.

Arbeidshygiëne brandweer /innovatie

Het algemeen bestuur heeft bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 besloten € 300.000 beschikbaar te stellen voor innovatieve initiatieven voor het vergroten van de arbeidshygiëne bij de brandweer. In 2016 wordt € 36.614 onttrokken aan deze reserve zijnde kosten samenhangend met verbetering arbeidshygiëne.

Onderhoud kazernes brandweer-gebruikersdeel

Na inventarisatie en op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-jarig meerjarig onderhoudsplan over de diverse brandweerkazernes wordt € 980.340 bestemd voor gebruikersonderhoud aan de kazernes in de komende 10 jaren.

RAK Ambulancevervoer/CPA

De RAK ambulancevervoer muteert met € 237.964. Het positieve resultaat 2016 wordt ten gunste van de reserve aanvaardbare kosten gebracht.

De voorstellen voor de resultaatsbestemming luiden als volgt:

Te bestemmen resultaat 2016	€ 3.277.682
a. opbouwen budgettaire ruimte voor het overdragen van de medewerkers JGZ 0-4 jaar uit de stichting Publieke Gelderland-Midden naar VGGM en de doorontwikkeling van de JGZ	€ 884.329
b. resultaat brandweer verdelen naar rato van het ingebracht budget 2016 voor de brandweer per gemeente	€ 504.748
c. resultaat GGD + Facza verdelen naar rato van de inwoneraantallen	€ 1.888.605

2.3 Waarderingsgrondslagen en bepaling resultaat

De jaarrekening is samengesteld op basis van het "Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten" (BBV). In de jaarrekening zijn tevens overzichten opgenomen welke aansluiten bij de ingevoerde systematiek van de toedeling van kosten en opbrengsten in financieringsstromen. Als vergelijkende cijfers zijn de begroting over 2016 en de rekeningcijfers 2016 opgenomen.

Grondslagen voor waardering

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsonkosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Vaste activa

Algemeen

Binnen de vaste activa worden de rubrieken financiële vaste activa en materiële vaste activa onderkend. Tenzij anders vermeld worden de vaste activa gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen die gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur. Bij de waardering is rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in de categorieën: Gebouwen, Verbouwingen, Vervoermiddelen en Duurzame bedrijfsmiddelen. Waardering vindt plaats tegen historische kostprijs. Voor de verschillende categorieën van materiële vaste activa gelden verschillende afschrijvingstermijnen. Deze zijn afhankelijk van de te verwachten economische levensduur of externe voorschriften. De eventuele restwaarden worden conform BBV verwerkt.

De zes kazernes die aan het einde van 2013 van gemeenten door VGGM zijn overgenomen zijn gewaardeerd tegen de overnameprijs en de kapitaallasten zijn afgeleid van de financieringsafspraken met de bank. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over onderhoud.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen waarborgsommen in verband met aangegane verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van een noodzakelijke geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De voorziening per ultimo is dynamisch bepaald aan de hand van een percentage van het openstaande saldo ouder dan negentig dagen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en gebaseerd op de algemeen geldende opvattingen ter zake en het bepaalde in het BBV. De aard van de voorzieningen is toegelicht.

Voorziening personeelsaangelegenheden - de voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten kosten op gebied van wachtgeld en ww-uitkeringen.

Voorziening boventalligheid brandweer - de voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten boventalligheid bij de Brandweer na de regionalisering

Voorziening onderhoud huisvesting - de voorziening is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan en gezien de nieuwbouw van de kazerne in Arnhem Noord vinden geen dotaties meer plaats.

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget RAV - deze voorziening volgt uit de cao-RAV ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar en langer

De onderhandse leningen zijn opgenomen tegen nominale waarden verminderd met de eventueel gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit kortlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen en overlopende passiva met een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Boekjaar

Het boekjaar loopt parallel aan het begrotingsjaar en beslaat de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Toerekeningbeginsel

Bij het opstellen van de resultatenrekening is het toerekeningbeginsel gehanteerd:

- De baten en lasten, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel worden verliezen genomen zodra zij voorzienbaar zijn.
- Op grond van het realisatiebeginsel worden (positieve) resultaten pas verantwoord indien deze gerealiseerd zijn.
- Op grond van het matchingbeginsel worden de kosten van een bepaalde activiteit genomen in de periode waarin de opbrengsten van deze activiteit worden verantwoord. Kosten gemaakt voor een opbrengst die pas in een volgende periode wordt gerealiseerd, zijn per balansdatum geactiveerd.

Afschrijving op vaste activa

Op investeringen wordt, in het jaar van gereedmelding afgeschreven. De 1^e afschrijvingstermijn is afhankelijk van het moment van gereedmelding 100%, 75%, 50%, 25% of 0%.

Kostentoerekening

Evenals in de begroting is in de overzichten per geldstroom een kostentoerekening aan de diverse producten toegepast. De grondslagen voor de verdeling van de indirecte kosten zijn gebaseerd op feitelijk gebruik. Op basis van de nacalculatie van de werkelijke indirecte kosten vindt herrekening plaats.

2.4 Balans (voor verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>		31.875.241		32.295.052
Activa Nog te verdelen	-			
Grond	1.450.737		1.450.737	
Gebouwen	8.322.145		8.766.279	
Vervoermiddelen	13.800.569		15.178.090	
Machines/Apparaten en Installaties	8.301.790		6.899.946	
<i>Financiële vaste activa</i>		9.191		6.062
Waarborgsommen	9.191		6.062	
Totaal vaste activa		31.884.432		32.301.114
Vlottende activa				
<i>Voorraden</i>		32.351		26.661
Voorraden reizigersvaccins	32.351		26.661	
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		17.247.157		16.332.161
Vorderingen openbaar lichaam	-		-	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	11.259.654		11.981.753	
Rekening-courant Stichting PG	470.186			
Overige vorderingen	5.517.317		4.350.408	
<i>Liquide middelen</i>		18.453		25.781
Banksaldi	9.129		17.038	
Kassaldi	9.324		8.743	
<i>Overlopende activa</i>		1.731.154		1.949.631
Vooruitbetaalde posten	880.647		1.339.125	
Overige transitoria	850.507		610.506	
Totaal vlottende activa		19.029.115		18.334.234
TOTAAL		50.913.547		50.635.348

PASSIVA	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		7.843.880		3.411.017
Algemene reserves	1.453.000		1.453.000	
Bestemde reserves	3.113.198		1.958.017	
Nog te bestemmen resultaat 2016	3.277.682		-	
<i>Voorzieningen</i>		1.349.571		1.290.257
Voorzieningen	1.349.571		1.290.257	
<i>Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		15.613.146		17.784.212
Onderhandse leningen	15.613.146		17.784.212	
Overige langlopende transitoria	-		-	
Totaal vaste passiva		24.806.597		22.485.486
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		12.310.625		10.869.852
<i>Banksaldi</i>	973.583		719.305	
<i>Overige schulden</i>				
Kortlopende schulden overheid	6.081.359		2.843.064	
Kortlopende schulden privaat	-		3.166.269	
Nog te verrekenen Ambulancezorg	5.255.683		3.735.090	
Rekening-courant Stichting PG	-		406.124	
<i>Overlopende passiva</i>		13.796.324		17.280.009
Overige transitoria	13.796.324		17.280.009	
Totaal vlottende passiva		26.106.949		28.149.862
TOTAAL		50.913.547		50.635.348

2.5 Overzicht van Baten en Lasten in de jaarrekening 2016

Programmarekening VGGM	Jaarrekening 2016	Begroting 2016	Begroting 2016 geactualiseerd	Jaarrekening 2015
Baten				
Opbrengsten gemeenten regionaal	8.480.932	8.507.338	8.480.932	8.253.578
Opbrengsten gemeenten individueel	49.401.475	40.889.128	49.378.924	40.273.996
Opbrengsten van het Rijk	6.295.318	6.990.677	6.997.600	7.144.239
Directe opbrengsten inclusief NZA	25.258.833	22.649.435	22.639.394	24.313.086
Overige opbrengsten	81.945	92.147	1.015.074	34.425
Totaal baten	89.518.503	79.128.725	88.511.924	80.019.324
Lasten				
Salariskosten	56.621.303	51.923.286	58.051.466	48.356.378
Overige personeelskosten	3.481.781	3.027.443	2.660.095	2.782.784
Totaal personeelslasten	60.103.084	54.950.729	60.711.562	51.139.162
Huisvestingskosten	5.144.100	2.927.237	4.981.695	3.120.947
Overige organisatiekosten	0	0	0	-18.308
Totaal organisatiekosten	5.144.100	2.927.237	4.981.695	3.102.639
Directe kosten m.b.t. output	7.235.674	8.629.768	8.957.887	7.714.947
Overige indirecte kosten	6.510.104	5.004.729	6.269.240	5.548.343
Afschrijvingen	5.327.447	5.747.580	5.940.081	6.632.565
Totaal materiële lasten	19.073.225	19.382.076	21.167.207	19.895.855
Totaal lasten	84.320.409	77.260.042	86.860.464	74.137.656
Saldo van baten en lasten	5.198.094	1.868.683	1.651.460	5.881.668
Saldo incidentele baten en lasten	-482.831	-818.691	-788.144	-1.018.359
Saldo financiële baten en lasten	-282.400	-1.049.986	-863.315	-317.472
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	4.432.863	0	0	4.545.837
Reeds besloten resultaatmutaties				
Doorontwikkeling JGZ / integratie 0-4	26.509			-200.000
Arbeidshygiëne / innovatie	36.614			-300.000
Reserve Aanvaardbarekosten RAV	-237.964			362.453
Reserve onderhoud kazernes brandweer- gebr	-980.340			
Gerealiseerd resultaat	3.277.682	0	0	4.408.290
Nog te besluiten resultaatmutaties				
Opbouwen budgettaire ruimte voor overdracht medewerkers JGZ 0-4 jaar uit de stichting Publieke Gezondheid GM				
JGZ 0-4 jaar Oost	-578.861			
JGZ 0-4 jaar West	-305.468			
Nog te besluiten:terugstorten naar gemeenten	-2.393.353			-4.408.290
	0	0	0	0

2.6 Toelichting van de activa op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	31-12-2016	31-12-2015
Boekwaarde per 1 januari	32.295.052	33.338.937
Investeringsen	4.907.635	5.588.680
	37.202.688	38.927.617
AF: Totaal afschrijvingen	5.327.447	6.632.565
Boekwaarde per 31 december	31.875.241	32.295.052

Voor een nadere specificatie van materiële vaste activa wordt verwezen naar het investeringsoverzicht.

Grond

Betreft de grond van de brandweerkazernes Dieren, Pannerden, Bommel en Valburg en de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsselloord Arnhem.

Gebouwen

In 2016 hebben in drie consultatiebureaus aanpassingen aan het gebouw plaatsgevonden (62k).

Vervoermiddelen

In 2016 zijn 21 oefenaanhangers (101k), vijf ambulances (625), vier piketvoertuigen voor de GHOR (191k) en vier brandweervoertuigen (140k) wegens vervanging aangeschaft.

Machines / Apparaten en Installaties

In 2016 is ademluchtapparatuur vervangen (205k), redgereedschap en andere brandweerinventaris vervangen conform de nieuwe standaard (952k), is een deel van de uitrakkleding en helmen vervangen (540k), is een start gemaakt met de vervanging van de c2000 portofoons (326k), is de werkplaatsinrichting van diverse locaties gemoderniseerd en gestandaardiseerd (180k) en zijn er ICT-middelen vervangen (1.074k). De overname van de inventaris van consultatiebureaus tegen boekwaarde kostte 112k. Tevens zijn er vele kleinere investeringen doorgevoerd (390k).

Uniformering van de nieuwe werkplekken ICT, helmen bij de brandweer en standaardisering van ademluchtapparatuur in de regio en extra afschrijving in het pand Eusebiusbuitensingel 43 leiden er toe dat de boekwaardes van de bestaande activa versneld afgeschreven worden.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen

De financiële vaste activa bestaat uit vijf gestorte waarborgsommen, in totaliteit € 9.191.

Vlottende activa

Voorraden

De totale vaccinvoorraad voor de reizigersspreekuren bedraagt € 32.351 (jaar 2015: € 26.661)

Vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	11.259.654	11.981.753
Debiteuren RAV	4.390.752	3.156.841
Debiteuren overig	1.131.565	1.194.024
AF: voorziening dubieuze debiteuren	5.000	457
Rekening-courant Stichting PG	470.186	
	17.247.157	16.332.161

Per december 2013 is VGGM verplicht te schatkistbankieren bij het Rijk. Het drempelbedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal zijnde dan € 600.144, hieraan wordt voldaan

Van de openstaande debiteuren staat per 15-02-2017 € 622.976 nog open. Hiervan is € 266.814 ouder dan 60 dagen.

De voorziening debiteuren ambulancehulpzorg was in 2015 bijna uitgenut door een andere manier van ritregistratie waarbij alle ook niet te declareren ritten worden geregistreerd. Denk bijvoorbeeld aan ritten waarbij het adres van de patiënt onbekend is. Deze niet te innen facturen zijn in 2015 voor het eerst ten laste van de voorziening gebracht. Met de zorgverzekeraars wordt onderhandeld over een voldoende dekkend budget om de voorziening op het juist peil te krijgen en te houden. In 2016 is de voorziening met het saldo van de afgeboekte bedragen aangevuld vanuit het RAV-budget, er resteert een voorziening van € 5.000.

Liquide middelen

Betreffen de saldi van de bank en kas per balansdatum. De banksaldi zijn direct opeisbaar. De afzonderlijke debet- en creditposities zijn hierbij in de balans gehandhaafd.

Overlopende activa (vooruitbetaalde posten)

	31-12-2016	31-12-2015
Diverse, vooruitbetaalde inkoopfacturen	880.647	1.304.246
Diverse overige kosten	0	5.216
Nog te verdelen activa	0	29.663
	880.647	1.339.125

Overige transitoria

	31-12-2016	31-12-2015
Nog te ontvangen bedragen (zie specificatie)	815.905	548.726
Kruisposten	0	114
Diverse personeelsleden VGGM - Saldo Fietsplan	29.635	77.149
Nog te verrekenen salariscompenenten	4.968	-15.483
	850.507	610.506

Conform de BBV-regeling wordt er hieronder een verloopoverzicht opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen:

Specificatie Nog te ontvangen bedragen	01-01	Toevoeging	Ontvangen	31-12
Min. VWS, FLO Overgangsregeling	0	77.309	0	77.309
Min. lenM, 25 Kv voorziening	0	21.000	0	21.000
Diverse gemeenten, Maatwerk 2015	16.083	0	14.545	1.538
Diverse gemeenten, Maatwerk 2016	18.484	295.274	18.484	295.273
Diverse gemeenten, afwikkeling Brandweercontract	176.190	0	176.190	0
Diverse gemeenten, nto FLO	0	263.260	0	263.260
Belastingdienst, BPM/Motorrijtuigenbelasting	12.381	32.415	12.381	32.415
Veiligheidsregio Twente, project Omgevingsveiligheid	97.013	65.744	97.013	65.744
RVM, vaccinatieprogramma Hep.B		16.366	0	16.366
RVM, afwikkeling entingen	3.743	0	3.743	0
Estate, NtO Waarborgsom	4.623	0	4.623	0
Diverse credittota's	220.209	0	220.209	0
Promeetec, TBC gelden	0	40.000	0	40.000
Promeetec, IZ gelden	0	3.000	0	3.000
	548.726	814.368	547.188	815.905

2.7 Toelichting van de passiva op de balans

Vaste passiva

Eigen Vermogen

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
<i>Algemene Bedrijfsreserve</i>	1.453.000	0	1.453.000
Reserve aanvaardbare kosten RAV	407.619	237.964	645.583
Reserve aanvaardbare kosten CPA	31.278	0	31.278
Reserve onderhoud kazernes-gebruikersdeel	0	980.340	980.340
Reserve Activa	929.816	0	929.816
Diverse bestemde reserves	589.304	-63.123	526.181
<i>Bestemde reserves</i>	<i>1.958.017</i>	<i>1.155.181</i>	<i>3.113.198</i>
<i>Nog te bestemmen resultaat 2016</i>	<i>0</i>	<i>3.277.682</i>	<i>3.277.682</i>
Totaal reserves en fondsen	3.411.017	4.432.863	7.843.880

Specificatie reserves

Algemene bedrijfsreserve

De algemene bedrijfsreserve wordt gebruikt om exploitatieverschotten en verliezen te compenseren en de risicoparaagraaf af te dekken.

	2016	2015
Stand per 1 januari	1.453.000	1.453.000
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december 2016	1.453.000	1.453.000

Reserve Aanvaardbare Kosten RAV/CPA

De financiering van het ambulancevervoer en de CPA geschiedt op basis van aanvaardbare kosten. Overschrijdingen en onderscheidingen in enig jaar dienen te worden afgewikkeld via deze reserve.

	CPA	RAV	Totaal
Stand per 1 januari	31.278	407.619	438.897
Resultaatbestemming	0	237.964	237.964
Stand per 31 december 2016	31.278	645.583	676.861

De Reserve Aanvaardbare kosten RAV muteert met € 237.964 zijnde het gecalculeerde resultaat 2016.

Reserve onderhoud kazernes – gebruikersdeel

Na inventarisatie en op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-jarig meerjarig onderhoudsplan over de diverse brandweerkazernes wordt € 980.340 bestemd voor toekomstig onderhoud door de gebruiker aan de kazernes.

	2016	2015
Stand per 1 januari	0	0
Resultaatbestemming	980.340	0
Reserve onderhoud kazernes-gebruikersdeel	980.340	0

Reserve activa brandweer Ede

Gelijktijdig met de overname van activa in december 2013 van de gemeente Ede is de bestemmingsreserve activa meegekomen.

	2016	2015
Stand per 1 januari	929.816	929.816
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december 2016	929.816	929.816

Diverse bestemde reserves

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
Reserve informatietechnologie rampenbestrijding	89.304	0	89.304
Reserve Doorontwikkeling JGZ/Integratie 0-4 met	200.000	-26.509	173.491
Reserve Arbeidshygiene/Innovatie	300.000	-36.614	263.386
Stand per 31 december 2016	589.304	-63.123	526.181

Reserve informatietechnologie rampenbestrijding

In 2006 is € 89.304 vrijgevallen vanuit de voorziening project colocatie. Het budget is bestemd voor het crisis managementsysteem. Dit systeem kon in de afgelopen jaren met specifieke budgetten worden ontwikkeld. Voor de toekomstige ontwikkelingen wordt de reserve aangesproken.

Reserve Doorontwikkeling JGZ

De jeugdgezondheidszorg staat voor een grote veranderopgave, zowel inhoudelijk als in de bedrijfsvoering. Er moet geïnvesteerd worden om de JGZ effectiever en efficiënter te maken. Op verzoek van portefeuillehouders is budget gereserveerd. In 2016 is € 26.509 aan de reserve onttrokken zijnde kosten samenhangend met de doorontwikkeling JGZ.

Reserve Arbeidshygiene Brandweer

Bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 is door het algemeen bestuur besloten een budget vrij te maken voor innovatie gericht op het vergroten van de arbeidshygiene omdat er naast reguliere activiteiten (zoals bijvoorbeeld sneller vervangen van brandweerkleding) ook geëxperimenteerd moet kunnen worden in de repressieve handelswijze. In 2016 is € 36.614 onttrokken aan deze reserve zijnde kosten samenhangend met verbetering van de arbeidshygiene.

Voorzieningen

De organisatie beschikt over de navolgende voorzieningen.

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
Voorziening personeelsaangelegenheden	678.553	9.968	688.521
Voorziening boventalligheid brandweer	155.654	-155.654	0
Voorziening PLB - RAV	290.000	205.000	495.000
Voorziening onderhoud gebouwen	99.001	0	99.001
Voorziening Kring Oostelijke Directeuren	67.049	0	67.049
Totaal voorzieningen VGGM	1.290.257	59.314	1.349.571

Voorziening personeelsaangelegenheden

Deze voorziening is gevormd om verwachte personeelsaangelegenheden in de komende jaren te kunnen opvangen. Denk hierbij aan werk-naar-werk trajecten, outplacementafspraken en ww-verplichtingen.

	2016	2015
Stand per 1 januari	678.553	840.978
AF: Onttrekking	209.067	228.484
AF: Vrijval	0	367.036
BIJ: Dotatie	219.035	433.096
Stand per 31 december 2016	688.521	678.553

Voorziening boventalligheid brandweer

Er is in 2012 een voorziening voor de te verwachte boventalligheid in het kader van de regionalisering van de brandweer gevormd. De voorziening moet het mogelijk maken in de kosten op te vangen van plaatsingsproblematiek (minder functies en anders gekwalificeerde functies).

	2016	2015
Stand per 1 januari	155.654	364.425
AF: Onttrekking	155.654	193.474
AF: Vrijval	0	15.297
BIJ: Dotatie	0	0
Stand per 31 december 2016	0	155.654

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget - RAV

Deze voorziening volgt uit de CAO-RAV ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan.

	31-12-2016	2015
Stand per 1 januari	290.000	145.000
AF: Onttrekking	0	0
BIJ: Dotatie	205.000	145.000
Stand per 31 december 2016	495.000	290.000

Voorziening gebouwen

Deze voorziening is gevormd om het geplande onderhoud van de dienstgebouwen te kunnen uitvoeren. In afwachting van nieuwbouw van de brandweerkazerne in Arnhem wordt de voorziening niet gevoed.

	31-12-2016	2015
Stand per 1 januari	99.001	99.001
AF: Onttrekking	0	0
BIJ: Dotatie	0	0
Stand per 31 december 2016	99.001	99.001

Voorziening Kring Oostelijke Directeuren/MOA

In 2009 heeft de Kring oostelijke directeuren het beheer van KOD-gelden overgedragen aan VGGM. Conform afspraken zijn de gelden afgewikkeld met de betreffende GGD-en en wordt het restant

gebruikt als frictiekosten bij het opheffen van MOA en PGA en benut in de afwikkeling van de implementatiekosten van de PGA. De voorziening is in 2016 niet gemuteerd.

		31-12-2016	2015
Stand per 1 januari		67.049	77.910
AF: Onttrekking		0	10.861
BIJ: Dotatie		0	0
Stand per 31 december 2016		67.049	67.049

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen

Per december 2013 zijn diverse leningen aangetrokken bij de BNG met verschillende looptijden ter financiering van de overgenomen activa. In 2016 hebben de regulieren periodieke aflossing plaatsgevonden.

		31-12-2016	31-12-2015
Stand per 1 januari		17.784.212	19.955.277
BIJ: Aangegane leningen		0	0
AF: Aflossingen		2.171.066	2.171.065
Stand per 31 december 2016		15.613.146	17.784.212

De bijbehorende rentelast bedraagt € 282.381.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

		31-12-2016	31-12-2015
Liquide middelen		973.583	719.305
Kortlopende schulden		11.337.042	10.150.547
Totaal kortlopende schulden		12.310.625	10.869.852

Specificatie kortlopende schulden

Per balansdatum zijn de volgende kortlopende schulden opgenomen:

		31-12-2016	31-12-2015
Kortlopende schulden overheid		6.081.359	6.009.333
Kortlopende schulden overheid (afdracht BTW)		0	0
Nog te verrekenen ambulancezorg		5.255.683	3.735.090
Rekening-courant Stichting PG		0	406.124
Totaal kortlopende schulden		11.337.042	10.150.547

De kortlopende schulden overheid en privaat betreffen de reguliere crediteuren per balansdatum.

Specificatie Nog te verrekenen ambulancezorg (voorheen nog in tarieven te verrekenen)

Vanaf 2016 kent de ambulancezorg één totaal budget. De tarieven in het gehele land zijn uniform. De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2016 is per saldo € 5.255.683 en zal conform NZA-beschikkingen worden verrekend met de zorgverzekeraars.

	Vastgesteld	Voorlopig	Totaal
Stand per 1 januari	1.354.897	2.380.193	3.735.090
Mutatie	-684.751	2.205.344	1.520.593
Stand per 31 december 2016	670.146	4.585.537	5.255.683

De mutatie van € 2.205.344 bestaat voor € 2.305.381 aan teveel ontvangen gelden en een positieve afrekening van € 100.037 uit de definitieve vaststelling 2015.

Overlopende passiva

Per balansdatum zijn onder de overlopende passiva de volgende overige transitoria opgenomen:

		31-12-2016	31-12-2015
Nog te besteden middelen (zie specificatie)		10.891.695	10.046.408
Nog te betalen kosten (zie specificatie)		2.891.379	7.238.857
Nog te betalen kosten - salarissen, oa loonbelasting		13.251	-5.254
Betaling onderweg		0	0
Totaal overlopende passiva		13.796.324	17.280.009

Conform de BBV-regeling wordt hieronder een verloopoverzicht weergegeven van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen vooruit ontvangen bedragen:

Specificatie Nog te besteden middelen (zie overzicht op volgende pagina)

Specificatie Nog te besteden middelen	01-01	Toevoeging	Besteed	31-12
Ministerie van VenJ, nog te besteden BDUR *)	2.119.894	255.524	844.642	1.530.775
Ministerie van VenJ, project natuurbrand	87.126	0	0	87.126
Min.van VenJ, bijdr VR, Infovoorziening bevelvoerd	128.736	0	36.800	91.936
Ministerie van VWS, Zorgopleidingen 2e tranche	651	16.775	0	17.426
Gemeente Arnhem, 2e loopbaan brandweer	50.000	0	50.000	0
Gemeente Ede, Client volg systeem OGGZ	16.588	0	16.588	0
Gemeente Rheden, project nameting A12	16.529	0	16.529	0
Gemeente Arnhem, (huisvesting en FLO tot 2023)	5.105.991	0	19.679	5.086.312
Diverse gemeenten, CJG 2014	48.478	0	1.227	47.251
Diverse gemeenten, Maatwerk 2015	51.020	0	51.020	0
Diverse gemeenten, huisvesting kazernes	266.558	34.471	301.029	0
Diverse gemeenten, vooruitontvangen 2017	13.107	341.788	13.107	341.788
Gemeenten, onderhoud kazernes	262.525	0	31.707	230.818
ZonMw , Project Academische werkplaats, kortloper	32.171	0	15.000	17.171
KOD, afloop MOA	257.965	0	205.000	52.965
Curatieve poli	116.000	0	61.194	54.806
Doorontwikkeling JGZ	35.000	372.600	0	407.600
Afbouw BMI	381.768	1.385.332	0	1.767.100
Planning JGZ	111.497	0	111.497	0
Logopedie	270.499	0	0	270.499
Project MMK-Koersontwikk.	31.420	42.559	31.421	42.558
MMK-Acquisitie	32.623	0	0	32.623
MMK-Projectensaldo	139.283	0	12.500	126.783
MMK - Helix	44.857	23.843	40.887	27.813
Scholing infectieziekten	783	0	0	783
Overbrugging AWMG	71.987	0	15.000	56.987
MMK, Heat-Shield	0	26.922	0	26.922
Diversen, nog te besteden brw	28.952	0	28.952	0
GGD GHOR Nederland, Projectbureau PGVN Zielhuis	40.000	0	20.000	20.000
Brandweer, inhaal opleiden en oefenen	225.000	0	225.000	0
RAV, verplaatsen hoofdstandplaats	59.400	0	14.084	45.316
Diverse, Vrienden vd Dalkozen	0	929	0	929
AWPG MMK 2016	0	68.248	0	68.248
ZonMw , Groen in de steden	0	29.950	0	29.950
Eenmalige kst. Eusebiusbuitensingel 43	0	200.000	0	200.000
VeiligThuis	0	209.211	0	209.211
	10.046.408	3.008.152	2.162.863	10.891.695

*) Specificatie Nog te besteden BDUR

*) Specificatie - Nog te besteden BDUR				
	31-12	Toevoeging	Besteed	31-12
BDUR, Bijdrage VR (BTW)	975.908	255.524	0	1.231.432
BDUR, Gem. processen	160.290	0	53.815	106.475
BDUR, Implementatie ICT	253.887	0	165.653	88.234
BDUR, Project DRO	3.540	0	3.540	0
BDUR, inr.kosten region.	126.066	0	126.066	0
BDUR, versterking GROEP	62.521	0	32.418	30.103
BDUR, Watervoorziening Veluwe	37.683	0	34.684	2.999
BDUR, Migratie meldkamer naar MON	299.999	0	300.000	-1
BDUR, Opleidingen OVDG en vervanging	200.000	0	128.467	71.533
	2.119.894	255.524	844.643	1.530.775

Specificatie Nog te betalen kosten

Specificatie Nog te betalen kosten	01-01	Toevoeging	Besteed	31-12
Ministerie van VWS, FLO RAV	37.435	0	37.435	0
Diversen gemeenten, maatwerk 2013	9.699	0	9.699	0
Diversen gemeenten, maatwerk 2014	30.789	0	0	30.789
Diversen gemeenten, maatwerk 2015	10.000	0	8.279	1.721
Diversen gemeenten, maatwerk 2016	0	56.103	0	56.103
Diversen gemeenten, afrekening Brandweer 2015	800.982	0	800.982	0
Diverse gemeenten, specifieke brandweerafrekeningen		143.570	0	143.570
Deelnemende gemeenten, resultaat 2015	2.717.179	0	2.717.179	0
Gem. Arnhem, huur Rietgrachtstraat	0	102.802	0	102.802
Belastingdienst, raming vpb	0	25.000	0	25.000
Personeel VGGM, salariskosten 4e kw. 2015	777.872	76.557	0	854.429
Personeel VGGM, reservering ILB	53.854	0	53.854	0
Personeel VGGM, RAV, cao-salarisverplichting	450.000	0	450.000	0
Personeel VGGM, VT-reservering	1.691.111	0	690.136	1.000.978
Beekstraat (NtB)	0	145.009	0	145.009
BNG, rentekosten leningen	115.188	101.603	115.188	101.603
Diversen ICT	70.000	43.268	66.585	46.683
ICT doorontwikkeling	190.000	0	71.245	118.755
Accountantskosten, Deloitte	25.000	25.449	25.000	25.449
Diverse facturen VGZ	175.291	50.974	155.164	71.101
NtB 2015	17.492	0	17.492	0
Centraal Beheer, verzekeringen	27.465	3.000	19.965	10.500
Kon Monitor	39.500	0	39.500	0
ntb jgz 0-4	0	136.913	0	136.913
NtB Projecten Facza	0	19.977	0	19.977
	7.238.857	930.224	5.277.703	2.891.379

2.8 Investeringsoverzicht

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen weer (in €).

Omschrijving	Boekwaarde	Investing	Afschrijving	Cumm.afschr. en incid.lst.	Boekwaarde
	01-01-2016	(+/+)	(-/)	(-/)	31-12-2016
Grond	1.450.737	-	-	-	1.450.737
Gebouwen	8.766.280	61.949	427.942	78.142	8.322.145
Vervoermiddelen	15.178.090	1.066.215	2.306.524	10.661	13.800.569
Machines/Apparaten en Installaties	6.899.945	3.779.470	2.171.470	332.707	8.301.790
	32.295.052	4.907.635	4.905.937	421.510	31.875.241

Afschrijftermijnen - Gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, renovaties in 25 jaar, semipermanente nieuwbouw in 15 jaar en de inrichtingskosten in 10 jaar. Afhankelijk van het soort vervoermiddel bedraagt de afschrijvingstermijn 20, 15, 7, 6 of 5 jaar. Inventaris wordt afhankelijk van betreffende item afgeschreven tussen de 2 (bijvoorbeeld deel-ICT) en 10 jaar (bijvoorbeeld ademlucht apparatuur).

Uniformering van de nieuwe werkplekken ICT, helmen bij de brandweer en standaardisering van ademluchtapparatuur in de regio en extra afschrijving in het pand Eusebiusbuitensingel 43 leiden er toe dat de boekwaardes van de bestaande activa versneld afgeschreven worden.

2.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

VGGM breed

Ten aanzien van de opgebouwde verlofuren is, met uitzondering van de verlofuren bij de ambulancedienst, in de balans is geen post opgenomen voor de vordering van de werknemer op de werkgever. De uren worden niet gekapitaliseerd. Ten behoeve van de verlofuren kan maximaal 80 uur per persoon worden meegenomen naar het volgende kalenderjaar. In totaal is hier een bedrag mee gemoeid van maximaal € 1.700.000.

Specifiek

Ten behoeve van de bedrijfsvoering zijn circa 100 meerjarige overeenkomsten gesloten ten behoeve van de ondersteuning van de verschillende activiteiten welke de dienst uitoefent. Dit betreffen contracten op het gebied van inhuur personeel, huur gebouwen, onderhoud gebouwen en materiaal. De grote contracten zijn:

1. De verplichtingen voortvloeiend uit de exploitatie van de gemeenschappelijke meldkamer met de politie tot een bedrag van circa € 650.000 per jaar.
2. Huurovereenkomst met de gemeente Arnhem ten behoeve van het GGD pand Eusebiusbuitensingel 43 met een looptijd tot 30 juni 2017 tot een bedrag van circa € 460.000 per jaar.
3. Huurovereenkomst met de gemeenten Arnhem ten behoeve van het (nieuwe) brandweerpand Rietgrachtstraat 74 met een looptijd tot 2056 tot een bedrag van circa € 1.286.500 per jaar.

2.10 Toelichting op het Overzicht Baten en Lasten jaarrekening 2016

Algemeen

Het jaar 2016 was het tweede jaar na de regionalisering van de brandweer. In het eerste jaar was al gebleken dat het mogelijk is structureel te besparen op brandweerbudgetten. In 2016 is deze lijn doorgezet.

Met ingang van 2016 wordt de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen voor 11 gemeenten in het oosten van de regio en 4 gemeenten in het westen van de regio uitgevoerd door de VGGM. De exploitatie loopt via de stichting Publieke Gezondheid. In de actualisatie van de begroting 2016 zijn de baten en de lasten van de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden opgenomen in de begroting van VGGM. Deze mutatie is noodzakelijk omdat de belastingdienst voor de fiscale eenheid eisen stelt aan de mate van financiële verwevenheid tussen VGGM en de stichting Publieke Gezondheid. In bestuurlijke, beleidsmatige en financiële zin zijn de stichting en VGGM nauw verweven.

Het financiële beeld van VGGM wordt gekleurd door incidentele geldstromen die ontstaan omdat in specifieke financieringsstromen wordt gespaard voor toekomstige grote uitgaven. VGGM kent een groot aantal specifieke financieringsstromen. Naast de reguliere bijdrage van deelnemende gemeenten en het rijk komen er specifieke bijdragen binnen van gemeenten, rijk, provincie, Europese unie, het RIVM en onderzoeksinstituten. En via de verkoop van diensten ontvangen we geld van burgers en bedrijven. Als specifieke budgetten niet volledig zijn besteed worden met de geldverstrekker concrete afspraken gemaakt om de middelen als nog in de jaren daarna tot besteding te laten komen.

Baten

Opbrengsten gemeenten regionaal

Begroting	8.480.932
Jaarrekening	8.480.932
Verschil	0

De ontvangen inwonerbijdrage 2016 is conform de geactualiseerde begroting 2016.

Opbrengsten gemeenten individueel

Begroting	49.378.924
Jaarrekening	49.401.475
Verschil	22.551 V

De afwikkeling van de opbrengsten uit de gemeentelijke bijdragen voor de brandweer en het maatwerk voor individuele gemeenten leiden de navolgende mutaties:

- Specifieke afspraken met individuele gemeenten (FLO/brandkranen) brandweer € 143.570 –
- Meer opbrengst JGZ 0-4, € 55.203 +
- Afbouw CJG/OGGZ, 82.889 +
- Meer gemeentelijk maatwerk forensische geneeskunde, € 31.793 +
- Saldo diversen € 3.764 –

Opbrengsten van het Rijk

Begroting	6.997.600
Jaarrekening	6.295.318
Verschil	702.282 N

De bijdrage van het rijk is lager omdat gereserveerde 'nog te bestemmen middelen' worden ingezet:

- Reservering t.b.v. BTW € 340.894 –
- Vergoeding BTW huisvesting € 85.370 +

- Compensatie Bevolkingszorg uit nog te bestemmen middelen € 53.818 +
- Reservering voor wegvallen opbrengsten BMI € 734.268 -
- Financiering uit reserveringen in het verleden (toegangsbeveiliging, watervoorziening Veluwe, ICT e.d. € 236.295 +
- Overige posten € 2.603 -

Directe opbrengsten inclusief bijdrage zorgverzekeraars

Begroting	22.639.394
Jaarrekening	25.258.833
Verschil	2.619.439 V

De opbrengsten van derden zijn hoger door:

- Administratieve verschuiving met de categorie overige opbrengsten € 951.302 +
- Vergoeding voor FLO kosten brandweer van individuele gemeenten € 115.585 -
- Aanvullende opbrengsten jeugdgezondheidszorg (opleidingssubsidie, RVP, statushouders, PGA) € 781.502 +
- TBC/infectieziekten € 173.367 +
- Extra activiteiten GGD (forensisch geneeskunde, technische hygiënezorg en medische milieukunde) € 174.764 +
- Verhoging bijdrage zorgverzekeraars voor ambulancedienst € 113.236 +
- Aanvullende inkomsten WIA en ZW.-uitkeringen en detacheringen € 262.590 +
- Diversen € 40.161 +

Overige opbrengsten

Begroting	1.015.074
Jaarrekening	81.945
Verschil	933.129 N

Het resultaat overige opbrengsten ontstaat door:

- Inkomsten uit onderhuur CB-locaties € 30.693 +
- Administratieve verschuiving met de categorie directe opbrengsten € 951.302 –
- Diversen € 12.520 +

Lasten

Salariskosten

Begroting	58.051.466
Jaarrekening	56.621.303
Verschil	1.430.163 V

Het resultaat op salarislasteren ontstaat door:

- FLO € 401.626 +
- Lagere vrijwilligerskosten € 175.934 +
- Lagere kosten meldkamer opleiding/applicatiebeheer € 177.659 +
- Lagere FLO kosten Ambulancedienst € 44.725 +
- Niet invullen vacatures € 415.287 +
- Minder aanvullende inzet personeel JGZ € 234.264
- Diverse mutaties € 19.331

Overige personeelskosten

Begroting	2.660.095
Jaarrekening	3.481.781
Verschil	821.686 N

De overige personeelskosten laten een overschot zien door:

- Hogere inzet uitzend en inleenkracht ter extra ondersteuning en tijdelijke vacature overbruggingen € 806.222 -
- Diversen € 15.462 - (o.a. opleidings-, werving en keuringskosten)

Afschrijvingen

Begroting	5.940.081
Jaarrekening	5.327.447
Verschil	612.634 V

De afschrijvingslasten zijn hoger door:

- Vertraging vervangingen ICT (oa iPhone 's) en extra afschrijvingen ivm aanpassing levensduur € 39.166 +
- Versnelde afschrijvingen (huisvesting, brandweerhelmen), € 222.831 –
- Vertraagde uitvoering investeringsschema brandweer, € 476.503 +
- Vertraging vervangingen ambulancedienst (met name inventaris ambulances) € 231.609 +

Huisvestingskosten

Begroting	4.981.695
Jaarrekening	5.144.100
Verschil	162.405 N

De directe huisvestingslasten nemen toe:

- Meerkosten huisvesting (o.a. schoonmaak) ambulancedienst € 99.006 -
- Meerkosten huisvesting consultatiebureaus € 85.130 -
- Diverse posten € 18.822 –

Directe kosten m.b.t. output

Begroting	8.957.877
Jaarrekening	7.235.674
Verschil	1.722.213 V

De directe uitvoeringskosten zijn lager door:

- Besparing telefoonkosten na aanbesteding € 122.595 -
- Lagere kosten logistiek brandweer € 515.830 –
- Inzet gereserveerde middelen 2015 Opleiden & Oefenen € 225.000 –
- Minder kosten Opleiden & Oefenen € 346.189 -
- Diversen € 84.552 -

Overige indirecte kosten

Begroting	6.269.240
Jaarrekening	6.510.104
Verschil	240.864 N

De indirecte lasten zijn hoger door:

- Uitvoeringskosten Doorontwikkeling Repressieve Organisatie 92.420 +
- Raming VPB-last, € 25.000 -
- Meerkosten verzekeringen/ IFV € 152.733 -
- Diverse kosten met dekking vanuit rijksbijdragen voorgaand jaar, €182.820 +
- Diversen € 153.531 +

Incidentele baten en lasten

Begroting	-788.144
Jaarrekening	-482.831
Verschil	305.313 V

	Realisatie 2015	Begroting 2016	Realisatie 2016
<i>Incidentele activatransacties</i>			
extra afschrijvingen / verkoop	-252.948	0	-169.835
<i>Nog herschikken naar kostensoorten:</i>			
stelpost activa	0	727.043	0
<i>Taakstellingen:</i>			
saldoegaliseraties	50.761	295.772	147.981
afbouw CJG	0	-30.483	0
effecten st PG	0	111.103	0
<i>Diversen</i>			
Veilig Thuis	0		209.211
<i>Mutaties reserves en voorzieningen:</i>			
huisvesting / FLO	1.081.407	-203.099	-69.678
nacalculatie ambulancevervoer	0	61.727	0
personeelsvoorziening	145.000	0	205.000
reservering BMI	0	-153.058	0
projecten	0	-60.000	0
<i>Structurele mutaties reserves en voorzieningen:</i>			
onttrekking reserve KOD	-55.861	-10.861	0
voorziening dubieuze debiteuren	50.000	50.000	160.152
	1.018.359	788.144	482.831

Financiële baten en lasten

Begroting	-863.315
Jaarrekening	-282.400
Verschil	580.915 V

De lagere geldbehoefte en de lagere rente leidt tot een aanzienlijk voordeel van € 580.915.

2.11 Normering topinkomens

Verwijzend naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) treft u hieronder de bijbehorende specificatie voor VGGM aan:

<i>bedragen x € 1</i>	<i>Y. Schat</i>	<i>P.P.A Joosten</i>
Functie(s)	Directeur Publieke Gezondheid	Directeur Brandweer
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris?[1]	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?[2]	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	nvt	nvt
Individueel WNT-maximum[3]	179.000	179.000
Bezoldiging		
Beloning	129.902	128.280
Belastbare onkostenvergoedingen	2.244	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.032	14.936
<i>Subtotaal[4]</i>	<i>147.178</i>	<i>143.216</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	147.178	143.216
Gegevens 2015		
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1	1
Bezoldiging 2015		
Beloning	129.198	125.381
Belastbare onkostenvergoedingen	2.138	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.732	15.502
Totaal bezoldiging 2015	147.068	140.883
Individueel WNT-maximum 2015	178.000	178.000

<i>bedragen x C 1</i>	<i>H.J. Kaiser</i>	<i>C. van der Knaap</i>	<i>B. Staal</i>	<i>A.J. van Hout</i>	<i>M.H.F. Schuurmans</i>	<i>P.M. van Wingerden-Boers</i>	<i>J.W.A. van Dijk</i>	<i>R. de Lange</i>	<i>A.S.F. van Asseldonk</i>
Functie(s)	Voorzitter algemeen bestuur en voorzitter dagelijks bestuur	Plaatsvervangend voorzitter en lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur
Duur dienstverband	1/1 - 30/09	1/1 - 31/12	1/10 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum[1]	26.850	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging									
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal[2]	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motivering indien overschrijding: zie									
Gegevens 2015									
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2015									
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800

<i>G.D. Renkema</i>	<i>J.P. Gebben</i>	<i>H.L.M. Bloemen</i>	<i>J.H. Klein Molekamp</i>	<i>B. Visser</i>	<i>P. Schadd</i>	<i>G.J.M. van Rumund</i>	<i>J.A. de Ruiter</i>	<i>J.M. Staatsen</i>	<i>L.W.C.M. van der Meijjs</i>
Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur
1/1 - 31/12	1/1 - 18/4	19/4 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/08	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12
17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-	18/12 - 31/12
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800

2.12 SISA en specifieke verantwoordingen

SISA

De jaarrekening dient een SISA-bijlage te bevatten (single information single audit). Met deze door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde bijlage worden specifieke uitkeringen verantwoord aan de verstrekkers.

De van het Rijk ontvangen bijdrage Besluit Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR) komt hiervoor in aanmerking.



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties



SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017			
V&J	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: A2 / 01</i> € 6 295 318

BDUR-beschikking 2016	€	6.733.012
Ministerie Infrastructuur en Milieu, 25 kV	€	321.718
	€	7.054.730
Uitgestelde bestemmingen, naar balans	€	-1.640.856
Bestedingen voorgaande jaren, van balans	€	881.444
	€	6.295.318

2.13 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de, in de jaarstukken op de pagina's 31 tot en met 59 opgenomen, jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2015 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het besluit van het algemeen bestuur d.d. 16 december 2015 en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het algemeen bestuur op 16 december 2015 en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeenschappelijke regeling.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld bij besluit van 16 december 2015, via de besluitenlijst van het Algemeen Bestuur. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Arnhem, 27 mei 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M. Knip RA

3. Specifieke Verslagen

3.1 Bedrijfsvoering paragraaf

Inleiding

Aan overheden worden kritische eisen gesteld. Burgers, bedrijven, instellingen, opdrachtgevers en toezichthouders verwachten van de gemeenschappelijke regeling dat deze rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en responsief is. De bedrijfsvoering wordt ingestoken van 'buiten naar binnen'. Dit betekent aandacht voor onze kernwaarden: ontsluiten voor gemeenten & verbinden met gemeenten, co-creatief met partners & samenhangend in visie en beleid, effectief & efficiënt, en regionaal verbonden & lokaal verankerd.

In hoofdstuk 1 (paragraaf 1.4 + 1.8) en in hoofdstuk 3 komen de ontwikkelingen en speerpunten in de bedrijfsvoering aan bod. Met een goed functionerende bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de realisatie van beleidsinhoudelijke doelstellingen goed ondersteund.

In deze inleidende paragraaf treft u de belangrijkste zaken aan.

Speerpunten bedrijfsvoering

- Integreren voormalig Icare-organisatie (JGZ 0-4 jaar) in VGGM-organisatie;
- In samenspraak met gemeenten financieringsmethodiek voor de JGZ 0-18 jaar ontwikkelen;
- Gerichte wervingsacties voor vrijwilligers uitvoeren;
- In het kader van Arbo-beleid is arbeidshygiëne bij de brandweer topprioriteit;
- In het kader van preventie op ziekteverzuim ook periodiek medisch onderzoek voor kantoorpersoneel;
- Performance van de ICT-omgeving op constant hoog niveau brengen;
- ICT-innovatie mogelijk faciliteren;
- Medewerkers aanspreken op 'eigenaarschap' end daarmee verantwoordelijkheid voor de resultaten van het werk bij hen neerleggen.

3.2 Sociaal jaarverslag

Personeel VGGM in één oogopslag

31 december 2016	Eind 2014	Eind 2015	eind 2016
Totaal aantal personeelsleden (vast en tijdelijk dienstverband)	729	722	754
Toename / afname personeelsleden t.o.v. voorgaand jaar	20,8%	-1,0%	4,4%
Totaal aantal FTE (vast en tijdelijk dienstverband)	627,3	629,3	651,4
Toename / afname FTE t.o.v. voorgaand jaar	22,95%	0,32%	3,51%
Aantal personeelsleden dat is uitgestroomd	49	52	39
Percentage mannen van het totaal aantal personeelsleden	58,2%	58,2%	58,9%
Percentage vrouwen van het totaal aantal personeelsleden	41,8%	41,8%	41,1%
Percentage FTE dat door mannen wordt bezet	66,71%	63,14%	58,62%
Percentage FTE dat door vrouwen wordt bezet	33,29%	36,86%	41,38%
Percentage personeelsleden jonger dan 35 jaar (exclusief vrijwilligers)	16,26%	15,05%	14,71%
Percentage personeelsleden 55 jaar en ouder (excl. FLO en vrijwilligers)	18,43%	20,38%	22,53%
Ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschap)	3,30%	3,42%	4,46%

31 december 2016	BRW	VGZ	Facza	Directie	VGGM	Extra informatie
Dienstverbanden (vast en tijdelijk)	298	391	77	2	768	Binnen VGGM zijn er een aantal medewerkers met dubbele dienstverbanden. Dat verklaart het verschil tussen het aantal dienstverbanden en het aantal werkzame medewerkers. Daarnaast kan het vrijwillige dienstverband ook een 2e dienstverband zijn naast een vast of tijdelijk dienstverband.
FTE (vast en tijdelijk)	275	307	67,1	2	651,4	
Vrijwilligers	839	4	0	0	843	
Externen	9	22	7	0	38	
Stagiaires	4	4	1	0	9	
Totaal actieve dienstverbanden					1658	

31 december 2016	BRW	VGZ	Facza	Directie	VGGM
Medewerkers (vast en tijdelijk)	295	380	77	2	754

Op 31 december 2016 zijn er 754 medewerkers in vaste en tijdelijke dienst. T.o.v. 31 december 2015 een verschil van 32 medewerkers. Binnen de 3 sectoren is de instroom groter dan de uitstroom. Het betreft een toename van 22,1 FTE. Binnen de sector Facilitaire Zaken het verschil tussen de instroom en uitstroom + 2, waarvan 1 van de ingestroomde een nieuwe medewerker is die valt onder Participatiewetgeving. De verwachting is dat er in 2017 binnen de sector Brandweer meer medewerkers zullen instromen die vallen onder deze wet.

Zowel binnen de sector Brandweer als Volksgezondheid is het verschil tussen de instroom en uitstroom + 15 medewerkers.

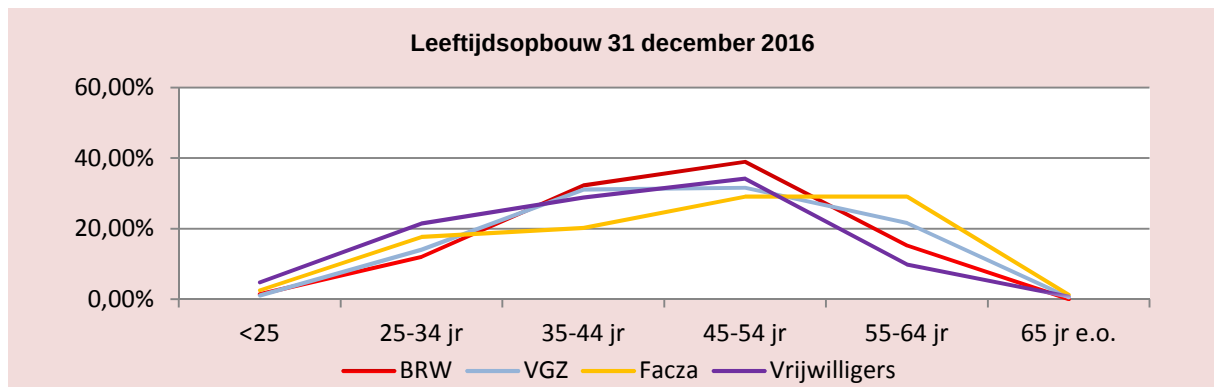
Aantal vacatures 2016	BRW	VGZ	Facza	VGGM	Aantal vacatures vrijwilligers/extra taken	BRW (vrijw.)	BRW (extra taak)	VGZ (extra taak)	VGGM
Opengesteld	24	33	8	65	Opengesteld	13	4	2	19
Intern opgevuld	12	3	1	16	Intern opgevuld	13	4	1	18
Extern opgevuld	10	26	6	42	Extern opgevuld	0	0	0	0
Openstaand	1	3	1	5	Openstaand	0	0	1	1

De interne doorstroommogelijkheden blijven zichtbaar binnen de sector brandweer, ook in 2016 is meer dan de helft van de vacatures intern opgevuld.

Zowel binnen de sector volksgezondheid als brandweer is 1 vacature ingetrokken.

De opengestelde vrijwilligersvacatures bij de brandweer betreffen doorstroomplaatsen van bevelvoerders en ploegchef. Binnen volksgezondheid gaat om externe instructeurs bij de regionale ambulancevoorziening en Officieren van Dienst Geneeskunde bij de GHOR.

In- en uitstroom 2016 (aantal)	BRW	VGZ	Facza	VGGM	In- en uitstroom 2016 (FTE)	BRW	VGZ	Facza	VGGM
Instroom	28	39	4	71	Instroom	22,17	28,14	3,27	53,58
Uitstroom	13	24	2	39	Uitstroom	11,1	16,34	1	28,44
Vershil	15	15	2	32	Vershil	11,07	11,8	2,27	25,14



Ziekteverzuim 2016	BRW	VGZ	Facza	VGGM
2016	5,0%	4,4%	2,8%	4,5%
2015	3,5%	3,4%	3,5%	3,4%
2014	2,9%	3,5%	3,8%	3,3%

Het ziekteverzuimbeleid is vanaf eind 2013 aangescherpt. De regie op het voorkomen van ziekteverzuim ligt bij het management. Zij worden hierin ondersteund door een verzuimconsulent. Er worden vroegtijdig acties ondernomen om (langdurig) uitval te voorkomen. De eerste effecten van dit aangescherpte beleid is zichtbaar in een daling van het ziekteverzuimpercentage van 4,9% in 2012 naar 3,3% in 2014. In 2015 is weer een lichte stijging waarneembaar naar 3,42% die in 2016 verder stijgt naar 4,5%. Dit is te verklaren door een hogere verzuimpercentage binnen de sector brandweer en volksgezondheid. Het beleid wordt in 2017 met de komst van een nieuwe bedrijfsarts weer opnieuw aangescherpt.

Bedrijfsarts

De bedrijfsarts wordt ingezet voor medische consultatie en advies. Gemiddeld houdt de bedrijfsarts een dagdeel per week spreekuur bij VGGM. De bedrijfsarts wordt sinds 1 januari 2015 ook ingezet voor het personeel van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden. In het afgelopen jaar heeft de bedrijfsarts 264 afspraken gehad met medewerkers en leidinggevenden. Een lichte stijging ten opzichte van 2015, verklaarbaar door een hoger verzuimpercentage. Eind 2016 is een aanbesteding gestart voor een nieuwe bedrijfsarts. De nieuwe bedrijfsarts zal half maart 2017 starten.

Arbocommissie

De arbocommissie heeft een coördinerende en controlerende functie op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van de medewerkers. De commissie is samengesteld uit leden van de organisatie, elke sector is vertegenwoordigd. Ook de OR heeft een afvaardiging in de commissie, de Arbocommissie is het adviesorgaan van de directie en OR.

Sinds 2016 is er naast de Arbocommissie ook een Arbowerkgroep, deze groep doet voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de Arbocommissie. De Arbocommissie is 5x bij elkaar geweest in 2016, de Arbowerkgroep 6x.

GO

In 2016 is het georganiseerd overleg (GO) twee keer bij elkaar geweest en heeft ook twee keer een technisch beraad gehouden. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van de Arbeidsvoorwaarden, de werktijdenregeling en het introduceren van het IKB waren onderwerpen van gesprek.

Vertrouwenspersoon

De hulp van de vertrouwenspersoon is in 2016 niet ingeroepen.

Bezwarencommissie

In 2016 zijn drie bezwaarschriften binnengekomen waarvan één reeds is afgerond en twee nog moeten voorkomen.

3.3 Kwaliteitsbeleid

Binnen VGGM wordt kwaliteitszorg integraal geïmplementeerd. De directie en afdelingen borgen kwaliteit vanuit de integrale managementverantwoordelijkheid. In 2016 zijn de volgende kwaliteitsactiviteiten ontplooid:

Brandweer/veiligheidsregio

- In 2016 is de evaluatie van de regionalisering brandweer afgerond. Dit heeft in 2016 geresulteerd in een plan van aanpak.
- In 2016 heeft een visitatie plaatsgevonden bij de Veiligheidsregio Gelderland-Midden. Een landelijk samengestelde commissie heeft daarin gekeken op welke wijze wij als veiligheidsregio omgaan met de thema's maatschappelijke opdracht, organisatie in samenwerking, leiderschap en verandervermogen en verbondenheid gemeenten en veiligheidsregio. De commissie sprak waardering uit voor het functioneren van onze veiligheidsregio en had ook enkele aanbevelingen. Dit heeft geleid tot een vervolgtraject waarin aandacht besteed wordt aan drie onderwerpen: multidisciplinaire samenwerking en aansturing, gemeentelijke processen en informatievoorziening m.b.t. gemeenten.
- Er is binnen het onderdeel brandweerteknik een start gemaakt met het procesgericht (samen)werken. In 2017 zal dit ook input zijn voor de verdere verkenning hoe invulling gegeven gaat worden aan processturing.

Publieke Gezondheid

- Eind 2016 is de externe audit in het kader van de HKZ-certificering van GGD en GHOR weer positief afgerond. Voor de GHOR betrof dit een hercertificering. De RAV externe audit is uitgesteld naar begin 2017.
- Er wordt binnen de GGD vanaf eind 2015 gewerkt met het nieuwe softwaresysteem voor kwaliteitsmanagement. Hierdoor zijn werkdocumenten en protocollen makkelijk raadpleegbaar voor alle medewerkers. In 2017 zal dit verder doorontwikkeld worden, o.a. om de onderlinge samenwerking te versterken.
- Voor een goede implementatie van de Wkkgz (Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg) zijn nieuwe regelingen en processen uitgewerkt, ondermeer op terrein van klachten en incidentmeldingen (VIM=veilig incident melden).
- Binnen het management is een van de afdelingshoofden als een portefeuillehouder kwaliteit&veiligheid benoemd. Dit zal bijdragen aan het verder doorontwikkelen van kwaliteitszorg.

Klachten en incidentmeldingen

In 2016 zijn er 55 klachten voor VGGM binnengekomen, 51 voor VGZ en 4 voor de Brandweer. De aard van de klachten is gelijkelijk verdeeld over inhoud en bejegening. Bij de onafhankelijke klachtencommissie zijn geen klachten behandeld.

Er zijn 47 MIK's (meldingen incident klant) geweest in 2016 voor VGZ, waarbij de RAV niet is meegenomen omdat die haar eigen incidentproces VIM (veilig incident melden) kent. De RAV kende in 2016 49 VIM-meldingen en 1 calamiteitenonderzoek.

De MIK-commissie heeft in 2016 meegedacht in de ontwikkeling van het nieuwe VIM (veilig incident meldingen) proces dat vanaf 2017 ingevoerd wordt. Vanaf 2017 zal de commissie een andere rol krijgen en meer op hoofdlijnen de directie en afdelingen adviseren.

3.4 Klachtenjaarverslag

2016 laat een stijging van het aantal klachten zien ten opzichte van 2015. Het aantal klachten dat VGGM in 2016 heeft ontvangen is 55. Eind 2016 zijn er 48 klachten afgehandeld en stonden er per 1 januari 2017 nog 7 klachten open.

Er zijn 2 klachten binnengekomen die buiten het werkgebied valt en is doorverwezen naar een andere organisatie.

De klachten hadden betrekking op de dienstverlening van de volgende organisatieonderdelen:

Ontvangen klachten per afdeling	2014	2015	2016
RAV-MKA	3	1	6
RAV-AHV	18	16	23
GHOR (per 1-1-16) voorheen Z&V	1	0	0
MZ	6	4	8
JGZ	5	16	13
OGGZ (per 1-1-16)	-	-	0
OIA (per 1-1-16)	-	-	1
Secretariaat VGZ (per 1-1-16) voorheen BBV	1	0	0
STAF brandweer	0	0	0
RB brandweer	0	0	4
IB brandweer	0	2	0
OV brandweer	0	0	0
F&C	0	0	0
A&S	0	0	0
DIR	0	0	0
Totaal	34	39	55

Aard ontvangen klachten	2014	2015	2016
Product	23	14	19
Bejegening	5	14	14
Product/bejegening	6	11	22
Totaal	34	39	55

De gemiddelde afhandelingstermijn van klachten was afgelopen jaar 31 dagen. (mediaan 22 dagen). De gemiddelde afhandelingsduur is daarmee gelijk gebleven ten opzichte van 2015.

Afhandeltermijnen van de afgehandelde klachten	2014	2015	2016
Gemiddelde termijn (dagen) afgeh. klachten	35	31	31
Mediaan (dagen) afgeh. klachten	28	23	22

In 2016 zijn 21 klachten van de 48 afgehandelde klachten ongegrond verklaard. Er zijn 12 klachten gegrond verklaard en 15 klachten gedeeltelijk gegrond. Er is sprake van een toename van het aantal ongegronde klachten.

Gegrondheid afgehandelde klacht	2014	2015	2016
Gegrond	10	14	12
Gedeeltelijk gegrond	13	13	15
Ongegrond	9	8	21
% ongegrond t.o.v. totaal	28%	23%	43%
Totaal	32	35	48

Klachtenjaarverslag 2016 onafhankelijke Klachtencommissie

De leden van de Klachtencommissie zijn:

- De heer mr. A.C. van der Haar (voorzitter);
- Mevrouw mr. G.J. van der Schaaf;
- De heer G.J.H. van den Brink;
- De heer mr. E.H.M. Schaakxs.

Er zijn door de klachtencommissie geen klachten behandeld in 2016.

Verder heeft De Nationale ombudsman geen verzoekschriften ontvangen of behandeld.

3.5 Van de ondernemingsraad

Inleiding

Inmiddels is de ondernemingsraad in de huidige samenstelling twee en een half jaar werkzaam. Er heeft een kleine wisseling plaatsgevonden en er is besloten om een vacature, in het zicht van de verkiezingen, niet in te vullen. Het reguliere overleg met de directie vond met regelmaat plaats en de nieuwsbrief is naar tevredenheid van de OR en de OC als communicatiemiddel uitgebracht.

Binnen de Onderdeelcommissie brandweer hebben wisselingen plaatsgevonden. Naast regulier overleg is de OC een enkele keer extra bijeen geweest.

Overleggen en bijeenkomsten

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad vergaderde in 2016 11 keer in onderling overleg en vergaderde 10 keer met de directie. In april is de tweedaagse studie georganiseerd. Daarnaast organiseerden de werkgroepen nog diverse onderlinge bijeenkomsten.

OC brandweer

De OC vergaderde in 2016 12 keer onderling en daarnaast 10 keer met de directeur brandweer. In oktober waren er een tweedaagse studie voor de OC waarbij is gekeken naar een thematische behandeling van onderwerpen, onderlinge samenwerking en teamrollen binnen de OC.

Landelijk

Vanuit de OR en OC zijn medewerkers afgevaardigd bij landelijke overleggen van ondernemingsraden van veiligheidsregio's (LOOV) en ambulancezorg (LPOAZ). De effectiviteit van de vergaderingen is niet altijd optimaal doordat er geen concrete beslissingen en acties uit voortvloeien, maar het is een meerwaarde om ervaring en informatie uit te wisselen met collega's uit het land.

Vacatures

Ondernemingsraad

In 2016 stelden twee OR leden hun zetel ter beschikking binnen de kiesgroep brandweer. De OR besloot om de zetels de laatste maanden voor de verkiezingen niet in te vullen, overeenkomstig het reglement. Halverwege het jaar besloot de plaatsvervangend voorzitter deze taak neer te leggen. Binnen de OR werd unaniem een nieuwe plaatsvervangend voorzitter gekozen.

OC brandweer

Binnen de OC stelden dezelfde OR-leden hun OC-zetel ter beschikking en nam nog een OC-lid afscheid. De OC kon door een reservelijst de zetels redelijk eenvoudig invullen en koos daarbij voor een afvaardiging die zorgde voor een evenredige verdeling vanuit de regio.

Studie

Alle nieuwkomers binnen de OR en de OC hebben een basiscursus gevolgd voor kennis over de Wet op de Ondernemingsraden. Daarmee zijn zij voldoende op de hoogte van de regels en wetgeving voor medezeggenschap. Het afgelopen jaar heeft de OR een bijscholing over privacy gevolgd en de OC een bijscholing over thematische behandeling van onderwerpen gecombineerd met teambuilding.

Communicatie

Samen met de OR van de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden wordt maandelijks de nieuwsbrief OROC Nieuws uitgebracht. In de nieuwsbrief staan de laatste ontwikkelingen in en rond de OR- en OC-vergaderingen. Daarnaast worden de verslagen gepubliceerd op intranet en ontvangen de vrijwillige brandweermensen de OC-verslagen via hun leidinggevendenden of (privé)mailadres.

Via de e-mail van de OR (or@vggm.nl) en OC (ocbrandweer@vggm.nl) komen met enige regelmaat vragen en opmerkingen binnen. Nadat de meegestuurde reactie van de leidinggevendenden is bestudeerd en feiten zijn achterhaald, wordt een onderwerp al dan niet in de OR of OC behandeld. In 2016 zijn 11 vragen uitgezocht, behandeld en beantwoord. Er zijn rond de 35 opmerkingen verwerkt in de mening, vragen en reacties van de OR en OC aan de directie.

Onderwerpen

Ondernemingsraad

- Voorstellen managers

In navolging van de OC brandweer nodigde de ondernemingsraad vanaf 2016 managers uit om zich voor te stellen tijdens een vergadering. Het doel hiervan is om een goed beeld te krijgen van de afdelingen, teams en leidinggevers. De ervaring van zowel de managers als de ondernemingsraad is positief.

- Integrale jeugdgezondheidszorg

De Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden is uitgebreid met de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar uit de omgeving West Veluwe Vallei. Daarnaast werd eind 2016 bekend dat ook de jeugdgezondheidszorg vanuit Nijkerk over zou gaan naar de stichting. Tussentijds hebben de ondernemingsraden van de stichting en VGGM met enige regelmaat overleg over (gezamenlijke) onderwerpen.

- Veilig Thuis

In maart werd duidelijk dat de projectorganisatie Veilig Thuis zou worden ontmanteld en dat er is gekeken naar een aansluiting bij VGGM. In juli en oktober werd duidelijk dat er aparte stichting wordt opgericht per april 2017. In december heeft de OR een kennismakingsgesprek gevoerd met een OR lid vanuit de huidige organisatie Veilig Thuis.

- Doorontwikkeling volksgezondheid

In 2015 gaf de OR advies over de doorontwikkeling van de sector Volksgezondheid. De OR heeft in 2016 specifiek gekeken naar de nieuwe functie van voorman en voorvrouw, het coachend leidinggeven en het scherp voor ogen houden van doelen die worden gesteld. Gaandeweg het jaar is de OR verder geïnformeerd over het organisatiebreed toepassen van procesverbeteringen met behulp van de Lean methodiek.

Bijkomend was het proces van het aanstellen van een plaatsvervangend directeur Publiek Gezondheid. De einddatum van juni 2016 werd niet gehaald en is met een jaar uitgesteld. Daarbij heeft de OR aangegeven dat zij het belangrijk vindt dat iedereen gelijke kans krijgt.

- Digitale ondersteuning

De Ondernemingsraad van VGGM, Onderdeelcommissie brandweer en ondernemingsraad Stichting Publieke Gezondheid vroegen gezamenlijk per brief om digitale faciliteiten voor de vergaderingen. Als antwoord hierop kregen de OR- en OC-leden een tablet of laptop gefaciliteerd waarop de vergaderstukken digitaal en actueel zijn raad te plegen.

- Enquête MKA

De OR heeft in 2015 een advies gegeven over een aangepast rooster in de meldkamer ambulancezorg. De OR kreeg in 2016 berichten dat de aanpassingen in het rooster niet als prettig werden ervaren. Na een nieuwe enquête heeft de OR naast een verlaging van de werkdruk een onevenredige verdeling van diensten en hoge belasting gesignaleerd. Hierover heeft de OR een advies geschreven. De directie heeft toegezegd deze adviezen mee te nemen in toekomstige ontwikkelingen.

- Aanpassing reglement

De ondernemingsraad heeft met de verkiezingen in 2017 het reglement aangepast. Daarmee wordt het mogelijk om digitaal te stemmen, waar dat voorheen met de hand gebeurde.

- Arbo

Twee OR-leden zijn afwisselend aangesloten in de Arbocommissie. Daarbij werden enkele onderwerpen ook in de ondernemingsraad besproken. Waaronder:

- CO-meters op ambulance. Om hoge concentraties CO in een afgesloten ruimte te kunnen detecteren, heeft de OR aangedrongen om de aanschaf van deze meters op de persoon. Het gaat hierbij met name om de eigen veiligheid van ambulancepersoneel. Gezien de kosten is gekozen voor verstrekking op de voertuigen.

- Herinspectie brandweer

De OR is door de arbeidsinspectie per brief geïnformeerd over de tekortkomingen die bleken na een inspectie bij de brandweer. Bij een hercontrole waren punten niet opgelost. De directie heeft aangegeven ontstent te zijn met de reactie van de arbeidsinspectie omdat zij gezamenlijk zijn opgetrokken bij het oplossen van tekortkomingen. De OR monitort het proces.

- Instemmingsverzoek RI&E, de OR ontving het verzoek van de koude RI&E. Daaruit bleek dat het schoonmaken van werklocaties een terugkomende opmerking was en mee is genomen in de aanbesteding van de schoonmaak. De OR verleende instemming.

- Instemmingsverzoek artsen MKZ

Naar aanleiding van wettelijke eisen werd het opleidingsbeleid voor MKZ artsen aangepast. De OR heeft de achterban geraadpleegd en zij gaf aan dat zij betrokken waren bij de totstandkoming. De OR heeft daarna ingestemd met het voorgestelde beleid.

- Werktijdenregeling

In oktober werd de OR medegedeeld dat het experiment van het afgelopen jaar integraal zou worden doorgevoerd. Hierop volgde een instemmingsverzoek. De OR heeft hiervoor overleg gevoerd met de ondernemingsraad van de stichting en vragen gesteld over de registratie van uren en uitvoering en declaratie van reistijd. Het onderwerp wordt in 2017 verder vervolgd. Waarbij de directie heeft aangegeven de pilot in 2017 organisatiebreed door te voeren omdat de werkwijze niet meer kan worden omgezet.

- Medewerkerstevredenheid onderzoek

Naar aanleiding van een inspectierapport vroeg de OR om een algeheel medewerkerstevredenheid onderzoek. De directie gaf aan hier geen gehoor aan te geven omdat er voor de brandweer diverse onderzoeken werden uitgevoerd, de RAV een regelmatig terugkerend medewerkeronderzoek organiseert en de open cultuur binnen VGGM ervoor zorgt dat signalen worden opgepakt. De OR heeft voorgesteld eind 2017 een onderzoek op te zetten om de veranderingen binnen de sector Volksgezondheid te monitoren.

- Nieuwe bedrijfsarts

Er was onvrede binnen de organisatie over het functioneren van de huidige bedrijfsarts en er trad geen verbetering op. Daarop is een onderhandse aanbesteding gestart waar de OR bij aangesloten was.

- Financiën

Op verzoek kreeg de OR de halfjaarrapportage 2016 en volgde een gesprek met de controller. Zij gaf een afvaardiging van de OR en OC een uitgebreide uitleg over de financiële ontwikkelingen welke als verhelderend en begrijpelijk is ervaren. De OR heeft begrepen dat de financiën de komende jaren positief blijven maar wel af zouden kunnen nemen ten opzichte van de huidige situatie.

- Huisvesting

De OR vond aansluiting in de werkgroep voor het verbouwen van de Eusebiusbuitensingel, het hoofdkantoor van VGGM/VGZ in Arnhem. Signalen die de OR bereikten over communicatie, inbreng van persoonlijke wensen en onvrede over de plannen konden daarmee direct worden beantwoord en doorgegeven aan de projectgroep en directie. De OR is blij met de tijdelijke huisvesting voor cliënt functies dichtbij de oorspronkelijke locatie.

- Landelijke meldkamer organisatie.

Nadat in 2015 bekend werd dat de landelijke meldkamer ambitieus was ingezet wordt er ingezet op een regionale uitwerking van een gezamenlijke meldkamer voor de vijf oostelijke veiligheidsregio's (Oost5) met de vier bestaande meldkamer. De OR had een commissie opgericht voor aansluiting bij de medezeggenschap van het landelijke project. Deze commissie is verder aangesloten bij de regionale ontwikkeling. Een vertrekkend commissielid is opgevolgd door een andere meldkamercentralist.

- ICT

De werkgroep vanuit de ondernemingsraad heeft gekeken naar de projecten die er voor ICT waren in 2015 en welke zijn meegenomen naar 2016. Daarbij heeft de OR zijn zorg uitgesproken over het groot aantal projecten. In de loop van 2016 heeft de werkgroep een enkele keer overleg gevoerd over de werkdruk, lopende projecten en ontwikkelingen in de toekomst.

- Directiestructuur

De OR heeft een advies mogen geven aan het Algemeen Bestuur (AB) over een mogelijk nieuwe directiestructuur van VGGM. Hierop volgde een open en eerlijk gesprek met de (plaatsvervangend) voorzitter en een extern adviseur. De OR wacht op het besluit van het AB.

- Vitaliteitsbeleid

Na de uitkomsten van het Preventief Medisch Onderzoek vroeg de OR naar het vervolg. Dit wordt vorm gegeven in een vitaliteitsbeleid. Vanuit de OR is hier een afgevaardigde bij aangesloten. Hierdoor kan de OR signalen van de werkvloer over de ervaring en communicatie van beschikbaar gestelde middelen direct doorgeven.

- Rapporten

In gezamenlijk overleg is besloten de multidisciplinaire rapporten niet meer te delen met de ondernemingsraad. Processen rondom evaluatie en verbeteringen worden door de organisatie opgepakt en daardoor is het monitoren door de OR niet meer noodzakelijk.

- Anonieme aangifte

De OR kreeg het bericht dat het anoniem aangifte doen van agressie en geweld bij de politie in een enkel geval niet mogelijk bleek. De procedure is intern en extern nogmaals gecommuniceerd en wanneer er problemen worden ervaren door collega's kunnen zij direct bij hun leidinggevende terecht.

- Leeftijd ambulancezorg

Na berichten van de werkvloer heeft de OR gevraagd naar een standpunt van de directie over maatwerk voor medewerkers binnen de ambulancezorg van 57 jaar en ouder die nachtdiensten als belastend ervaren. De geboden reactie is voor de OR een magere uitleg en onvoldoende concreet, maatwerk blijft mogelijk waarbij het organisatiebelang wordt meegewogen.

OC brandweer

- Evaluatie regionalisering

In 2016 werd de evaluatie van de regionalisering afgerond en daarbij is de OC geïnformeerd over de uitslag. Hierin is een onderscheid gemaakt in directe verbeteringen en maatregelen die in de toekomst genomen gaan worden.

- Oefenrooster

Tegelijkertijd met de evaluatie van de regionalisering vond ook de evaluatie van de oefensystematiek plaats. De resultaten van deze evaluatie werden gedeeld aan de hand van de door de OC aangegeven aandachtspunten. De OC ziet verbeteringen mogelijk die ook in de nieuwe systematiek opgenomen kunnen worden. En in overleg met de directeur brandweer is afgesproken dat komende oefenperiode gekeken wordt naar de mogelijkheden voor beoordelingen van brandweermensen. Over beoordelingen bestaan nu veel vragen.

- Dekkingsplan

De OC kreeg in 2016 veel signalen over onrust rondom het dekkingsplan. De OC begrijpt dat het gekozen systeem gevolgd moet worden en niet overal het gewenste antwoord oplevert. Daarbij heeft de OC aangedrongen op een goede communicatie en serieuze beantwoording en uitleg op vragen van de brandweerposten.

- Arbeidshygiëne

In februari ontving de OC op hoofdlijnen de beschrijving voor het schoon werken bij een uitruk. Na een uitleg en enkele aanpassingen verleende de OC instemming. De uitwerking van het beleid volgde in de opvolgende maanden waarbij de OC is geïnformeerd.

- Vervulling vacatures brandweer

De OC is in 2016 op de hoogte gebracht van een aantal afwijkende sollicitatieprocedures. Daarnaast vroeg de OC om verheldering in gevolgde procedures en verschuivingen. Daarbij zijn in sommige situaties koppelingen tussen bureauwerk en de uitruk (koud en warm) noodzakelijk en bepalend. De OC vindt het belangrijk dat iedereen een eerlijke kans heeft op vrij gekomen werk en dat hierover open en eerlijk gecommuniceerd wordt.

- Sportbeleid

In maart kreeg de OC een concept document van een regionaal sportbeleid voor repressief brandweerpersoneel. Hierin kon de OC zich niet vinden en deed zelf een voorstel. Nadat op een punt tegemoet is gekomen aan het voorstel besloot de OC het instemmingsverzoek naast zich neer te leggen.

- PPMO

Het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek werd in 2016 geëvalueerd. De OC heeft de evaluatie bestudeerd en een aantal aanbevelingen gegeven vanuit het werkveld. Vanaf 2016 wordt het PPMO uitgebreid met een ECG voor 40 jarigen en ouder, bloedtest en urineonderzoek voor iedereen. Verder blijft de test voor repressief brandweerpersoneel hetzelfde en is er voorlopig geen avondopenstelling.

- Uitruk op maat

De OC heeft ingestemd met de Risico Inventarisatie & Evaluatie voor uitruk op maat. Een goede borging van veiligheid en goede communicatie waren hierin essentieel voor de OC. Na instemming van de OC volgde het beleidsplan en uitwerking.

- Werklocaties Nijkerk en Zevenaar

In 2017 wordt onderzocht of er teams samen kunnen gaan op de locaties Nijkerk en Barneveld en Zevenaar en Velp. De OC heeft ook bij dit onderwerp om een duidelijke communicatie gevraagd voor de betrokken medewerkers.

- Acties FLO

Het Functioneel Leeftijds Ontslag voor bezwarende functies bestaat als zodanig niet meer. Maar er moest nog een regeling gemaakt worden voor personeel wat hier nog recht op had. Omdat deze landelijke onderhandelingen niet naar ieders wens verliepen werden er acties gevoerd, ook in Gelderland-Midden. De OC is hierover uitvoerig geïnformeerd waarbij zowel bestuurder als

actievoerders aangaven respect voor elkaar te hebben en in goed overleg te zijn en blijven met elkaar. In tegenstelling tot enkele collega ondernemingsraden besloten de OR en OC te blijven vergaderen omdat de acties betrekking hadden op beroepspersoneel en de OR en OC ook de vrijwilligers vertegenwoordigen die zij niet wilden benadelen. Gevolg was dat reparatie van het in- en doorstroombeleid daardoor stil bleef liggen.

- RI&E

De OC heeft het instemmingsverzoek voor de koude RI&E behandeld voor de brandweer, daar waar de OR dit voor de ambulance heeft gedaan. De OC heeft ingestemd met de opmerking dat input van de werkvloer belangrijk is en structurele terugkoppeling over de status aan de OC volgt.

- Rondgang

Om zichzelf voor te stellen aan de brandweercolllega's heeft de OC een rondgang georganiseerd. Op afspraak en goedvinden van de ploegcommandant kwamen zij een uitleg geven over medezeggenschap. De input die door collega's werd teruggegeven heeft de OC meegenomen in de diverse gespreksonderwerpen. Een verslag van bevindingen volgt in 2017.

- Folder verzekeringen

In 2016 werd door Facza een folder ontwikkeld met daarin een uitleg over de verzekeringen binnen VGGM. Volgens de OC wordt hiermee een wens vanuit zelfstandig ondernemers die vrijwillig brandweerman/-vrouw zijn vervuld. De verzekering wordt begin 2017 bestudeerd waar nodig bijgeschaafd en uitgebracht.

- Kennismaken met managers

In navolging van 2015 waarin kennis werd gemaakt met de afdelingshoofden stond 2016 in het teken van de kennismaking met teammanagers en clustercommandanten. Wederom wordt deze kennismaking als positief ervaren doordat wederzijds begrip en inzicht ontstaat. En daarom wordt de kennismaking doorgezet in 2017.

- Dubbelfuncties

In 2016 volgde een nieuwe uitwerking van beleid rondom dubbelfuncties. De OC kan zich vinden in de uitgangspunten en vindt het daarbij belangrijk dat de lokale ploegcommandant de situatie inschat en daarop beslissingen maakt. Het beleid is nogmaals gecommuniceerd en vacatureteksten werden verduidelijkt.

- Doorontwikkeling Repressieve Organisatie

De OC is geïnformeerd over de voortgang van het totale project en waar nodig over de individuele projecten. Daarbij stond de werkdruk die door alle projecten ontstaat centraal.

4. Bijlagen

4.1 Bestuurssamenstelling

Bestuurssamenstelling

per 31 december 2016

Tijdelijke invulling voorzitterschap Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

De door de Kroon benoemde voorzitter van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, de heer H.J. Kaiser, is langdurig ziek. Zijn functie als burgemeester van Arnhem wordt waargenomen door de heer Staal. Zijn functie als voorzitter van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden wordt ingevuld door de reeds eerder aangewezen eerste plaatsvervangend voorzitter, de heer Van der Knaap. De heer Staal is lid van het Algemeen Bestuur en de bestuurscommissie veiligheid en gezondheid en is uit hoofde van zijn functie van burgemeester van Arnhem qualitate qua lid van het Dagelijks Bestuur.

Samenstelling algemeen bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Plaatsvervangend voorzitter:

de heer C. van der Knaap

burgemeester van Ede

Vice-voorzitter:

mevrouw P.M. van Wingerden-Boers

burgemeester van Rheden

Leden:

de heer B. Staal

burgemeester van Arnhem

de heer J.W.A. van Dijk

burgemeester van Barneveld

mevrouw M.H.F. Schuurmans

burgemeester van Lingewaard

mevrouw L.W.C.M. van der Meijs

burgemeester van Doesburg

de heer R. de Lange

burgemeester van Duiven

de heer A.S.F. van Asseldonk

burgemeester van Overbetuwe

de heer G.D. Renkema

burgemeester van Nijkerk

de heer H.L.M. Bloemen

burgemeester van Renkum

de heer J. H. Klein Molekamp

burgemeester van Rozendaal de heer

de heer B. Visser

burgemeester van Scherpenzeel

mevrouw P. Schadd

burgemeester van Rijnwaarden

de heer G.J.M. van Rumund

burgemeester van Wageningen

de heer A.J. van Hout

burgemeester van Westervoort

de heer J.M. Staatsen

burgemeester van Zevenaar

Adviseurs:

de heer P.P.A. Joosten

directeur brandweer

de heer Y. Schat

directeur publieke gezondheid

Samenstelling bestuurscommissie veiligheid en gezondheid

Plaatsvervangend voorzitter:

de heer C. van der Knaap

burgemeester van Ede

Vice-voorzitter:

mevrouw P.M. van Wingerden-Boers

burgemeester van Rheden

Leden:

de heer B. Staal

burgemeester van Arnhem

Mevrouw A. Haga

wethouder van Arnhem

de heer J.W.A. van Dijk

burgemeester van Barneveld

de heer P.J.T. van Daalen

wethouder van Barneveld

mevrouw M.H.F. Schuurmans

burgemeester van Lingewaard

de heer J. Th. Sluiter

wethouder van Lingewaard

de heer T. Vugts

wethouder van Rheden

mevrouw L.W.C.M. van der Meijs

burgemeester van Doesburg

de heer P.J. Bollen
de heer R. de Lange
mevrouw H.C.M. Knuiman
mevrouw G. Ligtelijn-Bruins
de heer A.S.F. van Asseldonk
de heer R. van Hoeven
de heer G.D. Renkema
mevrouw M.L.C. Klein
de heer H.L.M. Bloemen
mevrouw H. J. van den Berg – van Zijl
de heer J. H. Klein Molekamp
de heer A. Logemann
de heer B. Visser
de heer H.J.C. Vreeswijk
mevrouw P. Schadd
mevrouw B. Elfrink
de heer G.J.M. van Rumund
mevrouw L.D. de Brito
de heer A.J. van Hout
de heer A. Boone
de heer J.M. Staatsen
de heer S.H. Bijl

Adviseurs:

de heer P.P.A. Joosten
de heer Y. Schat

wethouder van Doesburg
burgemeester van Duiven
wethouder van Duiven
wethouder van Ede
burgemeester van Overbetuwe
wethouder van Overbetuwe
burgemeester van Nijkerk
wethouder van Nijkerk
burgemeester van Renkum
wethouder van Renkum
burgemeester van Rozendaal
wethouder van Rozendaal
burgemeester van Scherpenzeel
wethouder van Scherpenzeel
burgemeester van Rijnwaarden
wethouder van Rijnwaarden
burgemeester van Wageningen
wethouder van Wageningen
burgemeester van Westervoort
wethouder van Westervoort
burgemeester van Zevenaar
wethouder van Zevenaar

directeur brandweer
directeur publieke gezondheid

Samenstelling Dagelijks bestuur

Plaatsvervangend voorzitter:

de heer C. van der Knaap

burgemeester van Ede

Vice-voorzitter:

mevrouw P.M. van Wingerden-Boers

burgemeester van Rheden

Leden:

de heer B. Staal
mevrouw A. Haga
namens de Liemers
de heer A.J. van Hout
namens de West-Veluwe/Vallei
de heer P.J.T. van Daalen
namens Overbetuwe
de heer A.S.F. van Asseldonk

burgemeester van Arnhem
wethouder van Arnhem

burgemeester van Westervoort

wethouder van Barneveld

burgemeester van Overbetuwe

Financiële commissie

Voorzitter:

de heer A.J. van Hout

burgemeester van Westervoort

Leden:

de heer H.J.C. Vreeswijk
de heer A.S.F. van Asseldonk
de heer J.H. Klein Molekamp

wethouder van Scherpenzeel
burgemeester van Overbetuwe
burgemeester van Rozendaal

4.2 Artikel 31/32/33/35 Gemeenschappelijke Regeling VGGM

Artikel 31 Begroting

1. Met inachtneming van de artikelen 34, 34a, 34b en 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen en – voor zover van toepassing – het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
 - a. zendt het dagelijks bestuur jaarlijks vóór 1 april de ontwerpbegroting en de ontwerp-meerjarenraming van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten;
 - b. geeft het dagelijks bestuur de raden van de deelnemende gemeenten acht weken na toezending gelegenheid om bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en meerjarenraming naar voren te brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren, waarin deze zienswijzen zijn vervat, en eventueel een nota van wijzigingen, bij de ontwerpbegroting en de meerjarenraming, zoals deze aan het algemeen bestuur worden aangeboden;
 - c. stelt het algemeen bestuur de begroting en de meerjarenraming vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting moet dienen;
 - d. stuurt het algemeen bestuur de vastgestelde begroting en de meerjarenraming toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, die de in deze begroting voor de gemeente als bijdrage in de kosten van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden geraamde bedragen in de gemeentebegroting voor het betreffende jaar opnemen;
 - e. zendt het dagelijks bestuur de vastgestelde begroting en de meerjarenraming binnen twee weken na de vaststelling doch in ieder geval vóór 15 juli aan gedeputeerde staten. In het geval de begroting niet in evenwicht is en het niet aannemelijk is dat in de eerstvolgende jaren een evenwicht wordt bereikt, verzoekt het dagelijks bestuur daarbij om goedkeuring van gedeputeerde staten. Van de goedkeuring doet het dagelijks bestuur mededeling aan het algemeen bestuur en de deelnemende gemeenten.
2. Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting.

Artikel 32 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke deelnemende gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. De berekening van deze bijdragen vindt plaats op basis van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is, vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.
2. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks voor 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage, genoemd in lid 1. Bij niet tijdige betaling is de wettelijke interest verschuldigd.
3. De deelnemende gemeenten betalen de bijdragen, bedoeld in lid 1, op basis van facturen, die de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden hen daartoe zal toezenden.
4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Artikel 33 Jaarstukken

1. Het dagelijks bestuur legt aan het algemeen bestuur over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. Het dagelijks bestuur voegt daarbij de stukken, bedoeld in artikel 30, derde lid.
2. De jaarstukken, genoemd in lid 1, voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, voor zover van toepassing.
3. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
4. De in het eerste lid bedoelde stukken liggen, zodra zij aan het algemeen bestuur zijn overgelegd, voor een ieder ter inzage en zijn algemeen verkrijgbaar. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaar stelling wordt openbaar kennisgegeven. Het algemeen bestuur beraadslaagt over de jaarrekening en het jaarverslag niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving.
5. Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken vast voor 1 juli volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben. Het dagelijks bestuur zendt de door het algemeen bestuur vastgestelde jaarstukken binnen twee weken aan gedeputeerde staten.
6. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot décharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.

Artikel 35 Toetreding en uittreding

1. Toetreding en uittreding van gemeenten is mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's volgens de bijlage bij artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.
2. Het algemeen bestuur regelt de procedure en alle gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding. Bij uittreding geldt als uitgangspunt dat de uittredende gemeente de kosten draagt die het rechtstreekse gevolg zijn van de uittreding en dat de overige gemeenten geen financieel nadeel van de uittreding ondervinden.

4.3 Regionale inwoners- en brandweerbijdrage 2016

Inwonersbijdrage per gemeente

Deelnemende gemeenten	2016		
	Inwoners	Per inwoner	Bijdrage
Arnhem	152.293	€ 12,64	€ 1.924.914
Barneveld	54.703	€ 12,64	€ 691.421
Doesburg	11.355	€ 12,64	€ 143.522
Duiven	25.548	€ 12,64	€ 322.915
Ede	111.575	€ 12,64	€ 1.410.257
Lingewaard	45.788	€ 12,64	€ 578.739
Nijkerk	40.870	€ 12,64	€ 516.578
Overbetuwe	46.833	€ 12,64	€ 591.948
Renkum	31.408	€ 12,64	€ 396.983
Rheden	43.625	€ 12,64	€ 551.400
Rozendaal	1.509	€ 12,64	€ 19.073
Rijnwaarden	10.912	€ 12,64	€ 137.923
Scherpenzeel	9.522	€ 12,64	€ 120.354
Wageningen	37.786	€ 12,64	€ 477.598
Westervoort	14.992	€ 12,64	€ 189.492
Zevenaar	32.265	€ 12,64	€ 407.815
	670.984		€ 8.480.932

Brandweerbijdrage per gemeente

	bijdrage 2016 =Voorschot	Specifiek 2016	Afstemming 2016
Arnhem	€ 10.784.538		€ 10.784.538
Barneveld	€ 3.348.308		€ 3.348.308
Doesburg	€ 658.111		€ 658.111
Duiven	€ 768.931		€ 768.931
Ede	€ 6.029.028	€ 135.570-	€ 5.893.458
Lingewaard	€ 1.831.267		€ 1.831.267
Nijkerk	€ 2.597.514		€ 2.597.514
Overbetuwe	€ 2.043.817		€ 2.043.817
Renkum	€ 1.735.307		€ 1.735.307
Rheden	€ 2.524.038	€ 8.000-	€ 2.516.038
Rozendaal	€ 73.787		€ 73.787
Rijnwaarden	€ 667.024		€ 667.024
Scherpenzeel	€ 448.025		€ 448.025
Wageningen	€ 1.497.763		€ 1.497.763
Westervoort	€ 772.311		€ 772.311
Zevenaar	€ 1.548.054		€ 1.548.054
	€ 37.327.823	€ 143.570-	€ 37.184.253

4.4 Specificaties ten bate van de nacalculaties Ambulancezorg

Rekenstaat Ambulancezorg

De exploitatie van de ambulancezorg is gebaseerd op de budgetafspraken met verzekeraars die zijn vastgelegd in één rekenstaat voor zowel de Ambulancehulpverlening als de meldkamertaak. Op basis van de rekenstaat wordt het nacalculatieformulier ingevuld. In deze nacalculatie zijn onder andere de definitieve loon- en prijsindexen verwerkt.

Hieronder is de laatst ontvangen rekenstaat ten bate van de ambulancezorg opgenomen en aangevuld met de aanvraag voor de nacalculatie. Deze aanvraag moet nog met verzekeraars afgestemd worden en zal leiden tot de definitieve afwikkeling. De rekenstaat zal leiden tot één gecombineerde beschikking.



Nederlandse
Zorgautoriteit

Overzicht aanvraag
Voorlopige opbrengstverrekening
Jaar 2016

Overzicht voor eigen administratie. Stuur dit overzicht NIET op naar de NZa.

Zorgaanbieder

Naam zorgaanbieder	Regionale Ambulancevoorziening Gelderland Midden
NZa Nummer	240 4700
Plaats	Arnhem
Contactpersoon	
Telefoonnummer	
E-mailadres	
Aanvraagnummer	240-4700-2016-1
Aanvraag vastgesteld	14-01-2016 13:50:52

Ambulancezorg

Opbrengstverrekening

Geschatte totaal budget	17.037.000
Geschatte opbrengsten	16.200.000
Geschatte opbrengstverschil	-837.000
Overeengekomen opbrengstverschil	-837.000,00
Maandelijks verrekening	-69.750

Totaal budget RAV conform raming	€ 17.150.000
Opbrengst exploitatie RAV, ritten	€ 19.455.382
Opbrengstverschil, teveel inkomsten	€ 2.305.382

Opbrengsten verantwoord in:

Cluster RAV	€ 15.710.377
Cluster MKA	€ 1.439.623
	€ 17.150.000

Specificatie Nog te verrekenen ambulancezorg (voorheen nog in tarieven te verrekenen)

Vanaf 2015 kent de ambulancezorg één totaal budget. De tarieven in het gehele land zijn uniform. De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2016 is per saldo € 5.255.683 en zal conform NZA-beschikkingen rechtstreeks worden verrekend met de zorgverzekeraars.

	Vastgesteld	Voorlopig	Totaal
Stand per 1 januari	1.354.897	2.380.193	3.735.090
Mutatie	-684.751	2.205.344	1.520.593
Stand per 31 december 2016	670.146	4.585.537	5.255.683

Exploitatie Ambulancevervoer

Cluster RAV

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2016	t/m dec 2016	2015
	(A)	(D)	(D)
Opbrengsten			
Opbrengsten gemeenten regionaal (uniform)	0	0	0
Opbrengsten gemeenten individueel (maatwerk)	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	61.000	61.000	30.000
Directe opbrengsten van derden m.b.t. output	15.710.377	15.669.600	15.173.796
Overige opbrengsten	1.175.856	937.167	2.756.359
Totaal opbrengsten	16.947.233	16.667.767	17.960.155
Kosten			
<u>Personele kosten</u>			
Salarissen (incl. sociale lasten etc.)	11.164.079	11.333.712	11.342.532
Overige personeelskosten	387.653	362.661	374.059
Totaal personeelskosten	11.551.732	11.696.374	11.716.591
<u>Materiele kosten</u>			
Directe kosten m.b.t. output	1.361.082	1.252.750	1.351.329
Overige indirecte kosten	534.133	554.050	623.834
Afschrijvingen	908.533	1.140.142	2.459.306
Totaal overige kosten	2.803.748	2.946.942	4.434.470
<u>Organisatiekosten</u>			
Huisvestingskosten direct	342.466	314.250	338.835
Huisvestingskosten doorbelast	25.653	25.653	13.614
Informatie- en automatiseringskosten	264.292	238.765	231.774
Overige organisatiekosten	39.260	39.260	143.561
Totaal organisatiekosten	671.671	617.928	727.784
Totale kosten	15.027.151	15.261.243	16.878.844
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	1.920.082	1.406.524	1.081.311
Incidentele baten en lasten	324.153	32.937	58.950
Doorbelast inkomsten	0	0	0
Doorbelast kosten	932.547	932.546	952.458
Financiële baten en lasten	39.032	130.480	169.259
Resultaat	624.351 V	310.560 V	99.356 N

Exploitatie Meldkamer

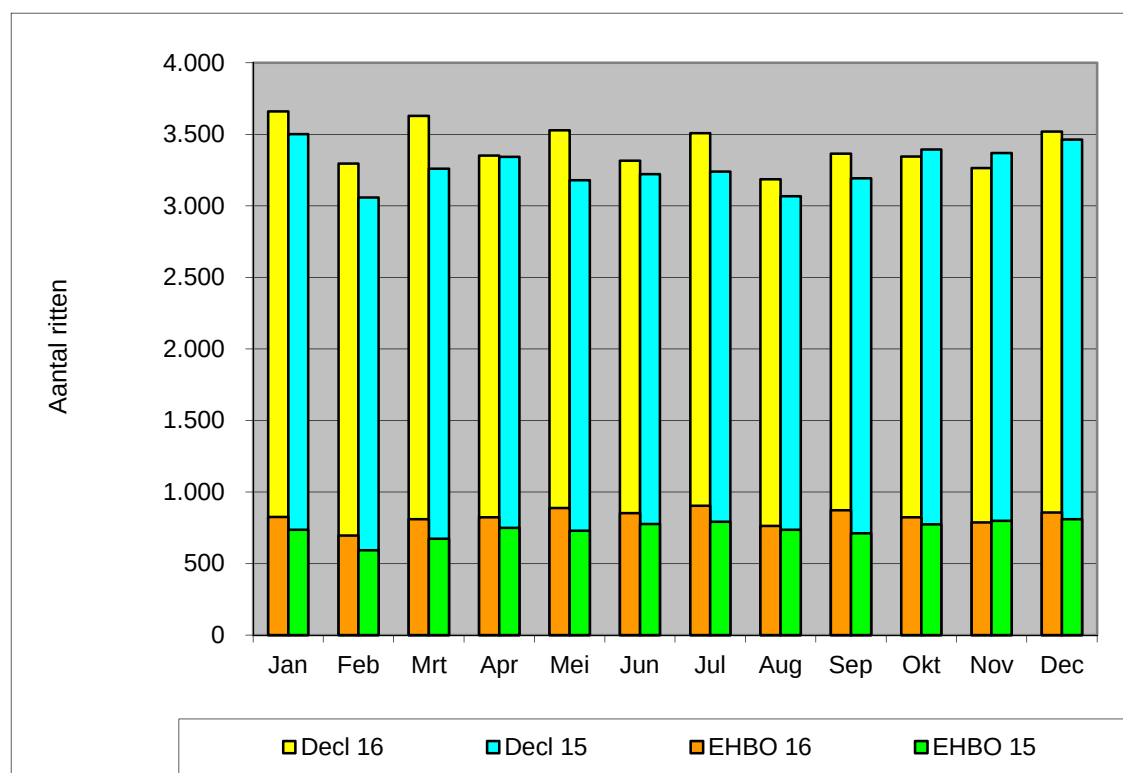
Cluster MKA

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2016	t/m dec 2016	2015
	(A)	(D)	(D)
Opbrengsten			
Opbrengsten gemeenten regionaal (uniform)	133.558	133.558	133.558
Opbrengsten gemeenten individueel (maatwerk)	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	111.250	111.250	111.250
Directe opbrengsten van derden m.b.t. output	1.439.623	1.367.400	1.367.400
Overige opbrengsten	14.135	11.600	19.505
Totaal opbrengsten	1.698.566	1.623.808	1.631.713
Kosten			
<u>Personele kosten</u>			
Salarissen (incl. sociale lasten etc.)	1.540.800	1.415.892	1.369.333
Overige personeelskosten	128.929	114.791	118.439
Totaal personeelskosten	1.669.729	1.530.683	1.487.772
<u>Materiele kosten</u>			
Directe kosten m.b.t. output	135.225	103.000	87.248
Overige indirecte kosten	53.281	73.800	75.473
Afschrijvingen	5.441	5.438	8.312
Totaal overige kosten	193.948	182.238	171.033
<u>Organisatiekosten</u>			
Huisvestingskosten direct	75.352	75.300	75.360
Huisvestingskosten doorbelast	0	0	0
Informatie- en automatiseringskosten	19.950	20.155	21.411
Overige organisatiekosten	0	0	0
Totaal organisatiekosten	95.302	95.455	96.771
Totale kosten	1.958.978	1.808.376	1.755.575
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-260.413	-184.568	-123.862
Incidentele baten en lasten	0	0	0
Doorbelast inkomsten	0	0	0
Doorbelast kosten	125.767	125.767	138.837
Financiële baten en lasten	208	225	397
Resultaat	386.387 N	310.559 N	263.097 N

Productieoverzicht Ambulancevervoer 2016

Maand	Decl. 2016	EHBO 16	Decl. 2015	EHBO 15
Jan	2.837	825	2.765	737
Feb	2.600	696	2.465	594
Mrt	2.818	811	2.586	674
Apr	2.529	823	2.595	749
Mei	2.640	889	2.449	730
Jun	2.465	852	2.446	777
Jul	2.603	905	2.447	793
Aug	2.424	762	2.332	737
Sep	2.494	872	2.482	712
Okt	2.522	824	2.619	775
Nov	2.476	788	2.572	798
Dec	2.664	857	2.655	810

Totaal	31.072	9.904	30.413	8.886
---------------	---------------	--------------	---------------	--------------



4.5 Afkortingenlijst

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ABW	Algemene Bijstandswet
ACIR	Adviescommissie Coördinatie ICT Rampenbestrijding
ADR	algemene doorlichting rampenbestrijding
AeO	Arnhem en omstreken
AGS	Adviseur gevaarlijke stoffen
AGZ	Algemene Gezondheidszorg
AHV	Ambulance Hulpverlening
AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
AK	Acellulair Kinkhoest
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
ANS	Ambulance Nieuwe Stijl
AO	Arbeidsongeschiktheid
Arbi	Verzamelpunt waar allerlei telefoonlijnen op binnen komen zoals bijvoorbeeld de 1-1-2 lijnen
ARBO	Arbidsomstandigheden
AVLS/GIS	Automatisch voertuig locatie systeem/gemeenschappelijk informatiesysteem
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AZN	Ambulance Zorg Nederland
ABR	Algemene Bedrijfsreserve
B&W	Burgemeester en Wethouders
BaO	Basisonderwijs
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording gemeente en politie
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BCG	Bacille Calmette Guerin
BEVI	Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIG	Beroepen in de Gezondheidszorg
BK	Borstkanker
BMI	Brandmeldinstallatie
BMR	Bof, Mazelen, Rode Hond
BO	Buitengewone Omstandigheden
BOGO	Brandweer Opleiding Gelderland Overijssel
BRI	Besluit Rampbestrijdingsplan Inrichtingen
Brw	Brandweer
BRZO	Besluit Risico Zware Ongevallen
BuCo	Bureau Communicatie en PR
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
C2000	Communicatie 2000
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CAR/UWO	CAO voor gemeentelijk personeel
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CC	Compagniescommandant
CJG	Centra voor Jeugd en Gezin
CIE	Compagnie
CITA	Centrale Informatie Technologie Afdeling
COA	Centraal Orgaan Asielzoekers
COBA	Coördinatieplan ongevalbestrijding autosnelwegen
COBA/CORI	Plan voor incidenten op snelwegen (COBA) en spoorwegen (CORI)
COPI	commandoterrein plaats incident
CORI	Coördinatieplan (complexe) railincidenten
CoRT	Commando Rampterrein
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer
Crib	Centraal registratie en informatie bureau
CTG	College Tarieven Gezondheidszorg
CTPI	Coördinatie Team Plaats Incident

CvD	Commandant van Dienst
CVI	Centrale Commissie Voor Indicatiestelling SO
DB	Dagelijks Bestuur
Decocontainer	Decontaminatiecontainer
DOT	Direct Observed Therapy
DTP	Difteri Tetanus Polio
EHBO	Eerste Hulp bij Ongelukken
EKD	Elektronisch Kind Dossier
EPD	Elektronisch Patiënten Dossier
Emovo	Electronische Monitor Voortgezet Onderwijs
EU	Europese Unie
FIDO	Wet Financiële Informatievoorziening Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijd Ontslag
fpu	Flexibele pensioen uitkering
fte	Formatieve eenheid
Fuwa	Functiewaardering
GAGS	Geneeskundig adviseur gevaarlijke stoffen
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GBT	Gemeentelijk beleidsteam
GCC	Gemeentelijk Coördinatie Centrum
GCV	Gelders Centrum voor Verslavingszorg
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GMS	Gemeenschappelijk Meldkamer Systeem
GMT	Gemeentelijk management team
GO	Georganiseerd Overleg
GOT	Gemeentelijk operationeel team
GRIP	Gecoördineerde regionale inzetbestrijdingsprocedure
GSO	Grootschalig Optreden
GVO	Gezondheidsvoorlichting en Opvoeding
GZ	Gehandicaptenzorg
GZB	Gezondheidsbevordering
HACCP	Hazard Analysis Critical Control Points
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
VGGM	Hulpverlening Gelderland Midden
HIB	Haemophilis Influenza B
HIV	Human Immune Deficiency Virus
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HOC	Hulpverlening bij Ongevallen en Calamiteiten
HS	Hoofd sectie
HTT	Helicopter traumateam
IBS	In Bewaring Stelling
IKB	Individueel Keuze Budget
IGZ	Inspectie gezondheidszorg
I&D	In- en Doorstroom (banen)
IKO	Integraal Kankercentrum Oost
IMS	Automatiseringssysteem materieel brandweer
IND	Immigratie en Naturalisatie Dienst
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IO	Indicatieorgaan
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg

ISO	International Standard of Organisation
IVMBO	Individueel Voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
IZ	(unit) Infectieziektebestrijding
IZA	Ziektekostenverzekeringsmaatschappij IZA
IZM	Infectieziektebestrijding en Medische milieukunde
JGZ	(unit) Jeugdgezondheidszorg
JIP	Jongeren Informatie Punt
KIVPA	Korte Indicatieve Vragenlijst Psychosociale problematiek Adolescenten
KON	Kring Oost Nederland, samenwerking van GGD-en
KWV	Kruiswerk West-Veluwe
LCI	Landelijk coördinatiecentrum infectieziekten
LCIG	Landelijk Centrum Indicatiestelling Gehandicaptenzorg
LCR	Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadviesing
LFAZ	Landelijke Federatie Ambulancezorg
LHV	Landelijke Huisartsenvereniging
LPG	Gas/ brandstof
LvGGD	Landelijke Vereniging van GGD'en
LVIO	Landelijke Vereniging Indicatieorganen
LVT	Landelijke Vereniging Thuiszorg
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MDO	Multidisciplinair overleg
MEV	Macro Economische Verkenning
MKA	Meldkamer ambulancevervoer
MMK	Medische milieukunde
MMT	Medisch Mobiel Team
MO	Maatschappelijke Ontwikkeling
MOB	Medische Ondersteuning Brandweer
NAI	Nederlands Ambulance Instituut
NBC	Nucleair, biologisch, chemisch (dreigingen)
NIBRA	Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding
NIFV	Nederlands Instituut voor fysieke veiligheid (vm NIBRA)
NIGZ	Nederlands Instituut voor Gezondheidszorg en Welzijn
NVBR	Nederlandse Vereniging Brandweer
NZA	Nederlandse Zorgautoriteit (vm CTG)
O.T.	Operationeel team
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OGS	Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen
OGS/WVD	Officier Gevaarlijke Stoffen/Waarschuwings- en Verkenningdienst
OGZ	Openbare gezondheidszorg
OMS	Openbaar Meldsysteem
OSP	Ondersteuningspeloton
OT	Operationeel Team
OTO	Opleiden, trainen, oefenen
OvD	Officier van Dienst
OvD-G	Officier van Dienst Geneeskundig
OvD HBM	Officier van Dienst Hoofdbrandmeester
OvD P	Officier van Dienst Politie
OVG	Onderwijs voorrangsgebied
P2000	Paging 2000
PBZO	Preventiebeleid Zware Ongevallen
PC	Pelotonscommandant
PCL	Permanente Commissie leerlingzorg
PGO	Preventief Gezondheidsonderzoek

PINCHE	Policy Interpretation Network on Children's Health and Environment
POG	Preventieve Openbare Gezondheidszorg
Pop	Persoonlijk ontwikkelingsplan
PPP	Preventie, Preparatie en Proactie
PR	Public Relations
PSHOR	Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
RAW	Repressie Arnhem Westervoort
RAC	Regionale (brandweer) Alarm Centrale
RAK	reserve aanvaardbare kosten
RAP	Regionaal Ambulance Plan
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RBP BRZO	Rampbestrijdingsplan besluit rampen en zware ongevallen
RBP LPG	Rampbestrijdingsplan LPG
RBP NH3	Rampbestrijdingsplan NH3 (=ammoniak)
RBR	Regionaal Beleidsplan Rampenbeheersing
RBS	Radio bediensysteem
RCC	Regionaal Coördinatie Centrum
RCH	Regionaal College Hulpverlening
REA	Reïntegratie Arbeidsgehandicapten
REC	Regionale Expertisecentra
Regio GZ	Regio Gelderland Zuid
Regio NOG	Regio Noord Oost Gelderland
REP	Repressie
REVI	Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen
RGF	Regionaal Geneeskundig Functionaris
RGO	Rampenbestrijding en Grootchalig Optreden
RHV	Regionale Huisartsen Vereniging
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluaties
RIBW	Regionaal Instituut Beschermde Wonen
RIO	Regionaal Indicatie Orgaan
RIVM	Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu
RJZ	Regeling Jaarverslaglegging Zorginstellingen
RO	Ruimtelijke Ordening
ROBO	Regionaal opleiden van bevelvoerders en officieren
ROGS	Regionaal Officier Gevaarlijke Stoffen
ROT	Regionaal operationeel team
Rvp	Rijksvaccinatieprogramma
RZ	Risicozorg
SARS	Severe Accute Respiratory Syndrome
SB	Dienst Stadsbeheer gemeente Arnhem
SbaO	speciaal basisonderwijs
SEC	Secretariaat VGZ
SenO	Samenwerking en Opschaling
Sherpa	Project om multidisciplinaire informatievoorziening op elkaar af te stemmen
SVGGM	Samenwerking hulpverlening Gelderland Midden
SIGMA	Snel inzetbare groepen ter medische assistentie
SIMAP	Spaanse vakbond voor artsen
SMA	Sociaal Medische Advisering
SO	Speciaal onderwijs
SO	Dienst Stadsontwikkeling gemeente Arnhem
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoeningen
STMG	Stichting Thuiszorg Midden Gelderland
SVO	Stuurgroep Vermindering (drugs)Overlast
SVOKON	Stichting Vroege Opsporing Kanker Oost-Nederland
SWOA	Stichting Welzijn Ouderen Arnhem
SWOT	Strenghts Weaknesses Opportunities Threats
TBC	Tuberculose

TRV	Tijdelijke Regeling Vroegsignalering
TS	Tankautospuut
TZ	Thuiszorg
UWV	Uitvoering werknemersverzekeringen
VGZ	(sector) Volksgezondheid
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
Vnet	Veiligheidsnet, systeem om geografische en administratieve informatie uit te wisselen tbv rampenbestrijding
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VRM	ministerie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VV	Verzorging en verpleging
VWS	Volksgezondheid Welzijn en Sport
WAV	Wet Ambulancevervoer
WBK	Wet Basisvoorziening Kinderopvang
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WetVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WHO	World Health Organization
Wkr	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding
WSNS	Weer samen naar school
WVD	Waarschuwing- en Verkenningdiensten
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WVP	Wet Verbetering Poortwachter
WVV	West-Veluwe/Vallei

Begroting 2018

Voorwoord

De begroting van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden voor het jaar 2018 bestaat uit een programmabegroting voor de veiligheidsregio (brandweer en GHOR), de GGD, de ambulancedienst en de sector facilitaire zaken. Met het splitsen van de begroting in vier programma's wordt invulling gegeven aan de in de Wet publieke gezondheid opgenomen eisen ten aanzien van de transparantie van de financiering van de GGD.

In begroting voor 2018 zijn prioriteiten opgenomen die voor een groot deel door herschikking van middelen binnen het bestaande budgettair kader gefinancierd kunnen worden:

- In 2017 heeft een herschikking van de middelen in het budgettair kader de brandweer plaatsgehad en dat levert ruimte op voor de twee prioriteiten vanaf 2018, te weten: ondersteuning van de vakbekwaamheid van de brandweer en de informatievoorziening aan vrijwilligers van de brandweer.
- Bij de GGD is door het efficiënter vormgeven van de ondersteunende functies ruimte ontstaan voor de intensivering van infectieziektebestrijding. Dit is verwerkt in de actualisatie van de begroting 2017. De GGD moet ook investeren in de door de Minister van VWS vastgestelde vier pijlers van de publieke gezondheid.
- De ambulancedienst profiteert van de uitzetting van het budget door de maatregelen van de Minister van VWS.

Inhoudsopgave

1. Aanbieding.....	4
2. Ontwikkelingen vertaald naar prioriteiten	5
2.1 Analyse van de omgeving.....	5
2.2 Vertaling van ontwikkelingen naar de begroting 2018	6
3. Begroting 2018.....	12
3.1 Exploitatieoverzicht, geconsolideerde begroting.....	12
3.2 Exploitatieoverzicht, begroting per sector	13
3.3 Inwonerbijdragen 2018	18
3.4 Inwonerbijdrage naar cluster	18
3.5 Gemeentelijke bijdragen aan brandweertaken	19
3.6 Gecomprimeerde balansstaten.....	20
3.7 Reserves en voorzieningen.....	20
3.8 Risicoparagraaf.....	21
3.9 Onderhoud kapitaalgoederen	23
3.10 Verbonden partijen	23
4. Meerjarenbegroting	24
4.1. Financiële ontwikkelingen 2017– 2020.....	24
5. Bijlagen.....	25
Bijlage 5.1. Artikel 31/32/33/35 Gemeenschappelijke regeling VGGM.....	25
Bijlage 5.2. Afkortingenlijst	27

1. Aanbieding

De begroting 2018 is een weergave van inhoud en financiën voor Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden in 2018. In deze begroting wordt weergegeven op welke wijze de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden inspeelt op landelijke ontwikkelingen en welke regionale accenten in de uitvoering van het beleid zijn gelegd.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid wordt bij het vaststellen van de begroting 2018 tevens de eerste actualisatie van de begroting 2017 aan het bestuur voorgelegd. De bijstelling is van administratief technische aard en vraagt als gevolg daarvan niet om besluitvorming zoals bedoeld in artikel 36 lid 8 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

De begroting 2018 is beleidsmatig gebaseerd op de navolgende stukken:

- Geactualiseerde begroting 2017
- Concept jaarverslag 2016
- Kaderbrief 2018

Het verloop van het bestuurlijke besluitvormingsproces

Wanneer	Wat	Datum
Week 11	Verzending aan Financiële Commissie	13 maart 2017
Week 12	Financiële Commissie	20 maart 2017
Week 12	Verzending aan DB	22 maart 2017
Week 13	Dagelijks Bestuur	29 maart 2017
Week 13	Verzending aan gemeenten	31 maart 2017
Week 14 t/m 20	Reactietijd B&W gemeenten	
Week 21	Financiële Commissie (bespreken reacties gemeenten)	24 mei 2017
Week 22	Verzending nota van bemerkingen/wijzigingen	30 mei 2017
Week 24	Dagelijks Bestuur	15 juni 2017
Week 26	Algemeen Bestuur	28 juni 2017
Week 26	Aanbieding aan Gedeputeerde Staten	30 juni 2017

2. Ontwikkelingen vertaald naar prioriteiten

2.1 Analyse van de omgeving

Veiligheidsregio (brandweer + GHOR + bevolkingszorg)

Omgevingswet

De totstandkoming van de omgevingswet wordt wel vergeleken met de grootste wetgevingsoperatie sinds de invoering van de Grondwet in 1848. De Omgevingswet vervangt tientallen wetten en honderden ministeriële regelingen en AMvB's over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water, die relevant zijn voor de leefomgeving. Veel gemeenten, provincies en waterschappen experimenteren al met de nieuwe mogelijkheden die de wet biedt. Volgens planning wordt in 2019 de huidige wet- en regelgeving vervangen door de Omgevingswet.

De invoering van de wet zal implicaties hebben voor de adviserende en controlerende rol van de brandweer en de GGD op het gebied van bouwen, milieu en ruimtelijke ordening.

AMvB Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen

De verwachting is dat de AMvB Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen per 1 juli 2017 in werking treedt. Bij vaststelling van deze AMvB zullen de preventieve werkzaamheden met betrekking tot inrichtingen toenemen. De toename heeft voornamelijk te maken met de noodzaak om toezicht te moeten houden op o.a. campings en anders besloten terreinen (>50 mensen).

Landelijke meldkamerorganisatie

Er komt één zelfstandige meldkamerorganisatie op 10 locaties. Voor het realiseren van de nieuwe landelijke meldkamerorganisatie is op onderdelen aanpassing van de wetgeving noodzakelijk. De verwachting is dat de aanpassingen vanaf 2020 in gaan.

Arbeidshygiëne brandweer

In de afgelopen decennia is er veel aandacht besteed aan persoonlijke beschermingsmiddelen voor brandweermensen. De aandacht ging hier vooral naar adembescherming ter voorkoming van inhalatie van gevaarlijke stoffen en beschermende kleding ter voorkoming van brandwonden. Uit recent onderzoek is gebleken dat meer aandacht besteed moet worden aan problematiek rond de opname van kankerverwekkende stoffen via de huid en de gevolgen van hittestress. Dit thema is landelijk opgepakt en ook in Gelderland-Midden staat dit onderwerp hoog op de agenda. Het plan van aanpak 'schoon werken bij brand' is in 2016 geïmplementeerd.

Evaluatie regionalisering afgerond

In 2016 is de evaluatie van de regionalisering van de brandweer afgerond. De bevindingen zijn vertaald naar een plan van aanpak dat vanaf 2017 wordt uitgevoerd.

GGD

Wettelijke ontwikkelingen

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdwet, Wmo en participatiewet. In de jeugdwet is de nieuwe organisatie van de jeugdhulp vastgelegd. Per 1 januari 2015 is tevens de wijziging van het Besluit Publieke Gezondheid in werking getreden, waarmee het nieuwe Basis Aanbod JGZ is geformaliseerd.

Branche ontwikkelingen

De nota Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) van het RIVM dient als basis voor de speerpunten in het nationaal en lokaal gezondheidsbeleid en daarmee voor de prioriteiten in 2016 en verder. De nadruk in het

landelijke gezondheidsbeleid 2016-2019 en de VTV ligt op de verbinding tussen gezondheidsbeleid en de doelstellingen in het sociaal domein: participatie, zelfregie en zelfredzaamheid.

Regionale ontwikkelingen

In 2015 is door gemeenten gezamenlijk een regionale visie op het gezondheidsbeleid ontwikkeld. Deze visie wordt elke vier jaar geactualiseerd. Het beleid is nadrukkelijk in samenhang gebracht met de ontwikkelingen in het sociaal domein. Daarnaast is het in lijn met de nieuwe kijk op gezondheid (positieve gezondheid): niet de ziekte of de beperking staat centraal maar het vermogen en de eigen (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren.

Prioriteiten op het vlak van publieke gezondheid

- Publieke gezondheid, sociale veiligheid en het sociaal domein zijn in toenemende mate met elkaar verbonden. Als gevolg van het wijkgericht werken moet informatie op wijkniveau beschikbaar komen. VGGM ondersteunt gemeenten bij het versterken van hun informatiepositie en ontwikkelt hiertoe een aantal nieuwe producten en activiteiten;
- Ontwikkelingen rond personen met verward gedrag, vluchtelingen en extramuralisering van de GGZ vereisen dat er vanuit publieke verantwoordelijkheid zicht is op de omvang en aard van de hiermee samenhangende problematiek. En dat vanuit publieke verantwoordelijkheid sturing wordt gegeven op de toeleiding naar zorg. VGGM zal in toenemende mate door gemeenten hierop bevestigd worden;
- De decentralisatie van de jeugdhulpverlening naar gemeenten leidt tot een fundamentele transformatie in de aanpak van jeugd- en gezinsproblematiek. De JGZ richt haar organisatie zodanig in, dat deze goed aansluit op het lokale jeugdstelsel om daarmee een optimale bijdrage te leveren aan hulpverlening binnen de jeugdketen. En om daarmee zo lokaal mogelijk (in verbinding met het sociaal domein) te adviseren en ondersteunen t.a.v. de zorg voor jeugd en kwetsbaren;
- Op het gebied van infectieziekten doen zich belangrijke (inter)nationale ontwikkelingen voor: toename aantal (ernstige) infectieziekten, zoönosen en antibioticaresistente. Het outbreakmanagement t.a.v. infectieziekten is goed op orde. De komende jaren zal echter meer geïnvesteerd moeten worden in de proactieve taken als preventie, surveillance, monitoring en regionale netwerkvorming. Ook en het onderzoek naar nieuwe ziektes en innovaties komt onvoldoende van de grond. Hiermee maken we de beweging van nazorg naar voorzorg.

Ambulancezorg

Wettelijke – en brancheontwikkelingen

De tijdelijke Wet Ambulancezorg is per 1 januari 2013 in werking getreden. VGGM heeft het recht gekregen de ambulancezorg in de regio te verrichten. Op basis van de tijdelijke Wet ambulancezorg mag VGGM de ambulancezorg verzorgen tot 1 januari 2018. In februari 2016 is de werking van de tijdelijke Wet verlengd met twee jaar tot 2020.

2.2 Vertaling van ontwikkelingen naar de begroting 2018

Budgettair kader voor de veiligheidsregio; bevolkingszorg, brandweer en GHOR

Bevolkingszorg

Het Algemeen Bestuur heeft de opdracht gegeven aan bevolkingszorg om in 2017 de aanbevelingen uit de externe visitatie van onze veiligheidsregio te vertalen in o.a. een visie op Bevolkingszorg. Binnen de bestaande krappe formatie bevolkingszorg (1,6 fte) wordt nu middels scherpe prioriteitsstelling voortvarend gewerkt om uitvoering te geven aan het vormen van deze visie. In het najaar 2017 zal deze visie, inclusief een voorstel hoe te komen tot een uitwerking van deze visie, voorgelegd worden aan het Algemeen Bestuur. Zoals reeds aangekondigd in de kaderbrief 2018, doen wij ook nu voor de begroting 2018 vast een voorwaarschuwing voor een claim op de begroting vanuit bevolkingszorg. De verwachting is dat het uitwerken van een dergelijke visie niet binnen de bestaande krappe capaciteit bevolkingszorg gerealiseerd kan worden en te voorzien is dat er

een vraag om tijdelijke uitbreiding van de capaciteit vanaf 2018 zal voorliggen aan het Algemeen Bestuur in het najaar van 2017.

Budgettair kader voor de brandweer

De deelnemende gemeenten dragen bij aan de kosten van de regionale brandweer op basis van hun oorspronkelijke gemeentelijke budget voor het brandweerkorps.

Heroverweging budgettair kader drie jaar na de regionalisering

Bij het vaststellen van de begroting voor 2017 is afgesproken in 2017 –drie jaar na de regionalisering van de brandweer- het budgettair kader van de brandweer te heroverwegen.

Aan het einde van 2016 is de evaluatie van de regionalisering afgerond. De uitkomsten van deze evaluatie zijn betrokken bij de heroverweging van het budgettair kader van de brandweer.

In de kaderbrief voor de begroting 2017 zijn twee aandachtspunten vastgesteld:

- **Ondersteuning vakbekwaamheid**
In de evaluatie zijn veel opmerkingen gemaakt over vakbekwaamheid. Enerzijds hebben die te maken met doorontwikkelingen die nog in volle gang waren, anderzijds is er gewoon te veel op mankracht bespaard. Daardoor kan de ondersteuning die de posten nodig hebben voor een goede kwaliteit onvoldoende geleverd worden. Ook de ontwikkelingen van moderne leersystemen zoals de elektronische leeromgeving brandweer vergt extra capaciteit. Totaal is structureel 2fte extra nodig: € 150.000.
- **Informatievoorziening**
Uit de evaluatie is gebleken dat de informatievoorziening naar de beroeps- en de vrijwilligers in de 41 posten verbetering betreft. Er is te veel ruis en onduidelijkheid. Vroeger was er een commandant per gemeente die alle benodigde informatie en een volledig mandaat had. Dat is in de nieuwe organisatie complexer. We willen sterk inzetten om hier verbetering in te brengen. Dat gaan we doen door de informatie en informatiesystemen persoonlijke, eenvoudiger en beter op maat te maken. Ook is het noodzakelijk de posten te voorzien van een betere lijnverbinding.

personele uitbereiding 1 fte	75.000
lijnaanpassing	50.000
systeemaanpassingen	<u>25.000</u>
Totaal structureel	€150.000

Arbeidshygiëne

Brandweer Gelderland-Midden volgt de landelijke lijn met betrekking tot schoon werken om de besmetting met rook en roetdeeltjes zoveel mogelijk te beperken. Een implementatieplan is -vooruitlopend op de resultaten van Nederlands onderzoek- opgesteld om een aantal quick wins te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de manschappencabines en de remises schoon zijn en blijven.

De activiteiten in het implementatieplan kunnen binnen beschikbare middelen worden gefinancierd.

Afbouw aansluitingen openbaar brandmeldsysteem

Al een aantal jaren daalt het aantal aansluitingen op het brandmeldsysteem en nemen de opbrengsten af. VGGM anticipeert op lagere inkomsten door voorzieningen te treffen en via het verder terugdringen van nodeloze meldingen lagere kosten te maken waarmee een deel van het budgettaire probleem getackeld kan worden.

In 2016 is Brandweer Nederland in afwachting van de uitkomsten van het aanvullend juridisch onderzoek naar de legitimiteit van het huidige vergoedingenstelsel. Het gevolg kan zijn dat de inkomsten volledig wegvallen. Mocht dat zo zijn dan moet de VGGM-begroting met € 350.000 naar beneden worden bijgesteld. Dit is een knelpunt tot en met 2020 want dan gaan de budgetten voor de meldkamer over naar de landelijke meldkamerorganisatie. In de jaarrekening 2016 is uit de ruimte in het investeringsprogramma van de brandweer geld gereserveerd voor het afdekken van dit knelpunt.

FLO

In november 2016 is tussen de werkgever (brandweerkamer VNG) en de vakbonden een akkoord op hoofdlijnen over de aanpassing van de flo-regeling afgesloten. Uit dat akkoord vloeit een substantiële kostenverhoging voort.

De flo-regeling is van toepassing op brandweerkorpsen met beroepspersoneel in bezwarende functies. Dat zijn vooral de grotere gemeenten. In onze regio kennen Arnhem, Ede, Renkum en Nijkerk een flo-regeling. Het budget voor flo-kosten is niet geregionaliseerd maar is de verantwoordelijkheid gebleven van de vier afzonderlijke gemeenten.

Budgettair kader voor de GGD

De inwonerbijdrage voor GGD-taken is relatief laag omdat in onze regio is gekozen voor een zo groot mogelijke beleidsvrijheid op lokaal niveau. Het collectieve pakket is relatief beperkt. Naast de inwonerbijdrage worden wettelijke taken en bovenwettelijke taken via het invullen van maatwerk per gemeente uitgevoerd.

Een stevige basis voor de GGD: de vier pijlers

Voor een goede borging van de publieke gezondheid is het belangrijk dat duidelijker is wat het Rijk en de gemeenten minimaal van de GGD mogen verwachten. Vier taken zijn voor het fundament van de publieke gezondheid van zo essentieel belang dat zij door elke GGD moeten worden uitgevoerd. Ze vragen een gespecialiseerde deskundigheid met een hoge mate van continuïteit en duidelijke aanspreekpunten. Deze taken vormen de vier pijlers van iedere GGD.

Rijk en gemeenten moeten, vanuit ieders verantwoordelijkheid, de kwaliteit van deze pijlers gezamenlijk verankeren.

Pijler 1: Monitoren, signaleren en adviseren

Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Pijler 3: Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises

Pijler 4: Toezicht houden

In de begroting voor 2018 vanaf 2018 is structureel 2 fte extra beleidscapaciteit voorzien om de doorontwikkeling op de pijlers goed in te kleuren: structureel € 180.000.

Infectiepreventie

Infectieziektebestrijding vraagt mede vanwege (inter)nationale ontwikkelingen toenemende aandacht. Het outbreak- en risicomanagement is op orde. Er moet wel meer capaciteit worden ingezet voor proactieve taken als preventie, regionale netwerkvorming en het houden van crisisoefeningen.

De formatie-uitbreiding is groot 1 fte arts (€ 91.000 excl. kosten werkplek) en 1 fte verpleegkundige (€ 57.000 excl. kosten werkplek). In totaal zijn de meerkosten € 158.000. In de actualisatie van de begroting 2017 is een voorstel opgenomen voor dekking van de kosten uit de efficiencywinst gerealiseerd in het afbouwen van het bedrijfsbureau binnen de GGD.

Als er een concreet stimuleringsprogramma infectieziektebestrijding gaat lopen (bijvoorbeeld gericht op antibioticaresistentie) dan kan dat betekenen dat wij een beroep op gemeenten moeten doen voor de dekking van de specifieke uitvoeringskosten.

Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) : transitie en fusie

De doorontwikkeling van de JGZ is zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig een grote opgave. De inhoudelijke opgave vloeit voort uit de transitie-opdracht in het Sociaal Domein. Dat vraagt om het herdefiniëren van professionele werkwijzen. De bedrijfsmatige opdracht bestaat uit de integratie van drie uitvoeringsorganisaties. In het kader van personeelsmanagement draait dat o.a. om: het generiek doorvoeren van taakherschikking, de vorming van integrale teams en het implementeren van een nieuwe planmethodiek in de teams. Op het gebied van ICT moet ook veel gebeuren. Denk aan het harmoniseren van de vastlegging in het Digitaal Dossier, de migratie van computersystemen en doorontwikkeling van de digitale dienstverlening aan ouders en kinderen. In de jaarrekening 2016 is een reservering opgenomen voor de aanvullende kosten in 2017 en 2018.

Nieuwe bekostigingssystematiek JGZ en RVP via gemeentefonds

Na de overdracht van de JGZ voor 0-4 jarigen van de thuiszorgorganisaties STMG en Icare naar VGGM is het gewenst een bekostigingssysteem voor de JGZ voor 0-18 jarigen te ontwerpen. Een nieuwe bekostigingssystematiek voor de JGZ voor 0-18 jarigen wordt ingevoerd op het moment waarop de financiering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) via het gemeentefonds gaat lopen. Dat is per 1 januari 2018.

Het RVP is op dit moment tijdelijk opgenomen in de Wet langdurige zorg (Wlz). In 2018 wordt dit budget overgeheveld van de rijksbegroting (begroting ministerie van VWS) naar het gemeentefonds. De gemeenten maken dan afspraken met de uitvoerende organisaties over de financiering en uitvoering.

In de circulaire voor het gemeentefonds in mei 2017 zijn naar verwachting de bedragen voor de individuele gemeenten in onze regio opgenomen.

Verhoogde asielinstroom en taken van de GGD

Op 28 april 2016 zijn door het Rijk en de VNG middels het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom nadere afspraken gemaakt over zorg, onderwijs, werk en integratie voor de grote aantallen statushouders die in de gemeenten komen wonen.

Aan alle gemeenten zijn extra financiële middelen verstrekt voor de lokale uitvoering van de publieke gezondheidszorg ten behoeve van een succesvolle integratie van statushouders. De totale landelijke bijdrage is € 353 miljoen. Het betreft integrale financiële ondersteuning voor zorg, onderwijs, werk en integratie, met als uitgangspunt "geld volgt vluchteling".

Per statushouder wordt, conform het landelijke rekenmodel, voor de publieke gezondheid uitgegaan van de navolgende bedragen:

- Jeugdgezondheidszorg: € 775 per statushouder-kind, waarvan € 255 voor professionele tolken.
- Overige WPG-taken: € 276 per statushouder, waarvan € 53 voor professionele tolken.

In Gelderland-Midden zijn in 2016 extra inspanningen door de GGD verricht en dat zal in 2017 ook gebeuren. De kosten worden op nacalculatiebasis bij gemeenten in rekening gebracht.

Personen met verward gedrag

Het thema verwarde personen is in de eerste helft van 2016 mede ten gevolge van het verschijnen van de tussenrapportage van het aanjaagteam Verwarde Personen, zeer actueel geworden.

VGGM heeft in 2017 via ZonMw subsidie gekregen voor het uitvoeren van een project gericht op effectieve telefonische triage in de meldkamers van politie en ambulancedienst.

De zorgverzekeraars maken afspraken over de vergoeding van niet verzekerde patiënten door de ambulancedienst.

Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden en Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

De stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden (uitvoering JGZ 0-4 jarigen) is in bestuurlijke, beleidsinhoudelijke en financiële zin nauw verbonden aan VGGM. VGGM en de stichting zijn een fiscale eenheid en dat betekent dat de kosten en de opbrengsten vanaf 2016 in de begroting van VGGM zijn opgenomen.

De stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden is bij het opmaken van de begroting 2017 in oprichting.

De stichting wordt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM gebracht maar krijgt een onafhankelijke financiële positie en als gevolg daarvan eigen jaarstukken.

Budgettair kader voor de ambulancedienst

Toename van de vraag naar spoedeisende zorg

Uit het rapport van het RIVM, dat op verzoek van de minister is opgesteld, blijkt dat tussen 2012 en 2015 de vraag naar spoedeisende ambulancezorg met ongeveer 19 procent is toegenomen, een stijging van gemiddeld 5,9% per jaar. Volgens het RIVM wordt dit deels verklaard door een groei van de bevolking en vergrijzing. Een andere oorzaak is het feit dat mensen eerder en gemakkelijker een beroep doen op de ambulancezorg.

Minister Schippers heeft 15,7 miljoen euro extra beschikbaar gesteld voor de spreiding en beschikbaarheid van

ambulances. Het geld voor de ambulancezorg is onderdeel van een bredere aanpak om de drukte in de spoedeisende zorg het hoofd te bieden.

Forse stijging van het aantal ritten in Gelderland-Midden

Sinds enkele jaren groeit het volume ambulancezorg fors in de regio Gelderland-Midden. Deze groei laat zich zien in de absolute toename van het aantal inzetten en de relatief grote stijging van het aandeel spoedinzetten. Direct gevolg van deze stijging is een hogere bezettingsgraad van het aantal parate ambulances waardoor druk ontstaat op het aantal en de spreiding van de vrij inzetbare ambulances ten behoeve van spoedinzetten. Dit gegeven heeft zich in de afgelopen jaren vertaald in een lichte achteruitgang van de performance, zichtbaar in het percentage op tijd verreden A1-ritten.

Aan het einde van 2016 is overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars over het beschikbaar stellen van aanvullende budget voor Gelderland-Midden in aansluiting op het budgettair kader van Spreiding & Beschikbaarheid. Dit biedt financiële ruimte voor het uitvoeren van het verbeterplan gericht op het verhogen van de paraatheid op kritische momenten in de week en de scenario's bij afnemende vrij beschikbare capaciteit. Het draait daarbij om het optimaliseren van de posities van de posten in de regio (aan de hand van een huisvestingsplan), het maken van afspraken met de buurregio's over bovenregionale inzet en het gericht (afhankelijk van tijd, locatie en omstandigheden) reguleren van de uitruk van de ambulance.

Indexering

VGGM hanteert de door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaande uit een voorcalculatie voor 2018 en nacalculatie over 2016.

- In de voorcalculatie voor de begroting 2018 gaan wij uit van de raming van het CPB in de Macro Economische Verkenning 2017. In de MEV (september 2016) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2017 van 1,4% en een prijsstijging in 2017 voor het materieel deel van 0,8%. Cijfers voor 2018 zijn niet beschikbaar omdat in het MEV geen doorkijk wordt gegeven naar de middellange termijn. Dat vertaalt zich naar een verhoging van de inwonerbijdrage 2018 voor GGD-GHOR taken en het in te brengen budget 2018 voor de brandweer. Bij het doorrekenen van deze percentages wordt de inwonerbijdrage voor GGD-taken verhoogd met € 0,14 voor lonen en € 0,02 voor prijzen. Per saldo dus een verhoging van € 0,16. De doorrekening op de brandweerbijdragen leidt tot een verhoging met € 369.999 (loonkosten) en € 90.612 (prijzen).
- In de nacalculatie wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2016 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld op basis van het Centraal Economisch Plan 2017 (CPB maart 2017). In de begroting 2016 is rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 2% en 1,5% voor de prijsontwikkeling. In de CEP 2017 zijn deze percentages gecorrigeerd tot respectievelijk 3,1% en 1,1%. Per saldo resulteert een bijstelling met 0,6% als gevolg van deze aanpassingen. De inwonerbijdrage neemt hierdoor met € 0,08 (€ 53.975) toe en de brandweerbijdrage met € 227.902.

Recapitulatie inwonerbijdrage 2017 - 2018

Inwonerbijdrage 2017 GGD + GHOR	12,84
Autonome ontwikkelingen:	
Loon-/prijscompensatie 2018	0,16
Loon-/prijscompensatie inhaaleffect 2016 (o.b.v. CEP 2017), per saldo +0,6%	0,08
Schrappen omslagrente GGD-aandeel	-0,03
4 pijlers van de publieke gezondheid	0,27
Bijdrage 2018	13,32

Bevolkingszorg	
Verevening op nacalculatiebasis (afhankelijk van de feitelijke inzet door de gemeente)	
Piket	0,08
Medewerker opleiden, trainen en oefenen	0,05

Recapitulatie bijdrage brandweertaken 2017- 2018

In onderstaand overzicht is het voorstel voor de beleidsintensivering bij de brandweer (€ 150.000 informatievoorziening + € 150.000 organisatie vakbekwaamheid) opgenomen.

	Bijdrage 2017	Looncomp. 1,40%	Prijscomp. 0,80%	Heroverw. 2017	Evaluatie reg. 2018	Renteverl 2018	I/p 2016 inhaal	Bijdrage Brw. 2018
Arnhem	€ 10.907.943	€ 106.898	€ 26.179	€ 86.674-	€ 86.674	€ 137.743-	€ 66.761	€ 10.970.038
Barneveld	€ 3.386.622	€ 33.189	€ 8.128	€ 26.910-	€ 26.910	€ 42.765-	€ 19.935	€ 3.405.108
Doesburg	€ 665.642	€ 6.523	€ 1.598	€ 5.289-	€ 5.289	€ 8.406-	€ 4.115	€ 669.472
Duiven	€ 777.730	€ 7.622	€ 1.867	€ 6.180-	€ 6.180	€ 9.821-	€ 4.798	€ 782.195
Ede	€ 6.098.017	€ 59.761	€ 14.635	€ 48.455-	€ 48.455	€ 77.004-	€ 36.372	€ 6.131.780
Lingew aard	€ 1.852.222	€ 18.152	€ 4.445	€ 14.718-	€ 14.718	€ 23.389-	€ 11.163	€ 1.862.593
Nijkerk	€ 2.627.237	€ 25.747	€ 6.305	€ 20.876-	€ 20.876	€ 33.176-	€ 15.634	€ 2.641.748
Overbetuwe	€ 2.067.205	€ 20.259	€ 4.961	€ 16.426-	€ 16.426	€ 26.104-	€ 12.350	€ 2.078.670
Renkum	€ 1.755.164	€ 17.201	€ 4.212	€ 13.946-	€ 13.946	€ 22.164-	€ 10.751	€ 1.765.164
Rheden	€ 2.552.920	€ 25.019	€ 6.127	€ 20.285-	€ 20.285	€ 32.238-	€ 15.488	€ 2.567.316
Rozendaal	€ 74.631	€ 731	€ 179	€ 593-	€ 593	€ 942-	€ 446	€ 75.044
Rijnw aarden	€ 674.657	€ 6.612	€ 1.619	€ 5.361-	€ 5.361	€ 8.519-	€ 3.972	€ 678.340
Scherpenzeel	€ 453.151	€ 4.441	€ 1.088	€ 3.601-	€ 3.601	€ 5.722-	€ 2.665	€ 455.623
Wageningen	€ 1.514.901	€ 14.846	€ 3.636	€ 12.037-	€ 12.037	€ 19.130-	€ 9.305	€ 1.523.559
Westervoort	€ 781.148	€ 7.655	€ 1.875	€ 6.207-	€ 6.207	€ 9.864-	€ 4.665	€ 785.479
Zevenaar	€ 1.565.768	€ 15.345	€ 3.758	€ 12.442-	€ 12.442	€ 19.772-	€ 9.482	€ 1.574.581
	€ 37.754.959	€ 369.999	€ 90.612	€ 300.000-	€ 300.000	€ 476.759-	€ 227.902	€ 37.966.712

3. Begroting 2018

3.1 Exploitatieoverzicht, geconsolideerde begroting

	Begroting 2016	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 geact.	Begroting 2018
Baten					
Opbrengsten gemeenten regionaal	8.480.932	8.480.932	8.615.128	8.662.633	8.986.483
Opbrengsten gemeenten individueel	49.378.924	49.401.475	49.806.060	50.070.737	50.282.379
Opbrengsten van het rijk	6.997.600	6.295.318	6.997.600	6.929.602	6.929.602
Directe opbrengsten incl NZA	22.639.394	24.068.842	22.639.394	22.800.614	23.005.220
Overige opbrengsten	1.015.074	1.271.936	1.015.074	704.651	1.216.940
Totaal baten	88.511.924	89.518.503	89.073.256	89.168.237	90.420.624
Lasten					
Salarislasten	58.051.466	56.621.303	58.662.376	59.905.455	61.125.711
Overige personeelskosten	2.660.095	3.481.779	2.660.095	2.763.561	2.760.508
Totaal personeelslasten	60.711.562	60.103.082	61.322.472	62.669.016	63.886.219
Huisvestingslasten	4.981.695	5.144.099	4.981.695	5.228.847	5.228.847
Totaal organisatielasten	4.981.695	5.144.099	4.981.695	5.228.847	5.228.847
Directe lasten m.b.t. output	8.957.887	7.235.675	8.807.887	7.467.340	7.467.340
Overige indirecte lasten	6.269.240	6.510.104	6.269.240	6.269.193	6.269.193
Afschrijvingen	5.940.081	5.327.447	5.940.081	6.567.931	6.616.986
Totaal materiële lasten	21.167.208	19.073.227	21.017.208	20.304.464	20.353.520
Totaal lasten	86.860.464	84.320.408	87.321.374	88.202.328	89.468.586
Saldo van baten en lasten	1.651.459	5.198.095	1.751.881	965.909	952.038
Saldo incidentele baten en lasten	788.144	482.831	888.566	44.699	652.556
Saldo financiële baten en lasten	863.315	282.400	863.315	921.207	299.482
Resultaat VGGM	0	3.548.535 V	0	0	0
Resultaat JGZ 0-4 Oost	0	578.861 V	0	0	0
Resultaat JGZ 0-4 West	0	305.468 V	0	0	0

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid wordt bij het vaststellen van de begroting 2018 tevens de eerste actualisatie van de begroting 2017 aan het bestuur voorgelegd. Eventueel vindt naar aanleiding van de halfjaarrapportage over 2017 een tweede actualisatie plaats.

3.2 Exploitatieoverzicht, begroting per sector

Begroting 2018					
Programmabegroting Facilitaire zaken en overige Overhead					
	Begroting 2016	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 geact.	Begroting 2018
Baten					
Opbrengsten gemeenten regionaal	0	0	0	0	0
Opbrengsten gemeenten individueel	0	0	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	45.076	210.729	45.076	45.076	45.076
Directe opbrengsten incl NZA	0	111.602	0	0	0
Overige opbrengsten	63.907	48.149	63.907	88.907	88.907
Totaal baten	108.983	370.480	108.983	133.983	133.983
Lasten					
Salarislasten	4.817.363	4.161.935	4.817.363	5.483.320	6.539.467
Overige personeelskosten	557.042	842.179	557.042	559.744	578.133
Totaal personeelslasten	5.374.405	5.004.114	5.374.405	6.043.063	7.117.601
Huisvestingslasten	-330.112	-44.202	-330.112	-298.271	-258.141
Informatie- en automatiseringslasten	-3.019.885	-2.825.677	-3.019.885	-2.680.278	-2.659.218
Overige organisatielasten	-95.775	-95.775	-95.775	0	0
Totaal organisatielasten	-3.445.772	-2.965.654	-3.445.772	-2.978.549	-2.917.359
Directe lasten m.b.t. output	718.250	595.655	718.250	272.903	272.903
Overige indirecte lasten	2.661.446	2.591.868	2.661.446	2.613.599	2.613.599
Afschrijvingen	1.369.372	1.330.206	1.369.372	1.429.253	1.526.349
Totaal materiële lasten	4.749.068	4.517.729	4.749.068	4.315.755	4.412.851
Totaal lasten	6.677.700	6.556.189	6.677.700	7.380.269	8.613.094
Saldo van baten en lasten	-6.568.717	-6.185.709	-6.568.717	-7.246.286	-8.479.111
Saldo incidentele baten en lasten	235.070	214.535	235.070	323.357	214.637
Saldo inter- en intersectorale financiering	-6.995.595	-7.255.174	-6.995.595	-7.757.303	-8.814.829
Saldo financiële baten en lasten	191.808	-247.333	191.808	187.660	121.081
Resultaat voor bestemming	0	1.102.264 V	0	0	0

Begroting 2018					
Programmabegroting Veiligheidsregio: Brandweer en GHOR					
	Begroting 2016	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 geact.	Begroting 2018
Baten					
Opbrengsten gemeenten regionaal	600.914	600.914	600.914	594.448	602.121
Opbrengsten gemeenten individueel	37.327.823	37.184.253	37.754.959	37.754.959	37.966.601
Opbrengsten van het rijk	6.700.274	5.799.921	6.700.274	6.602.276	6.602.276
Directe opbrengsten incl NZA	1.670.865	1.716.151	1.670.865	1.466.135	1.471.991
Overige opbrengsten	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Totaal baten	46.302.276	45.303.638	46.729.412	46.420.218	46.645.389
Lasten					
Salarislasten	24.225.733	23.655.463	24.722.576	25.330.658	25.036.141
Overige personeelskosten	1.011.092	1.020.912	1.011.092	859.897	847.058
Totaal personeelslasten	25.236.825	24.676.375	25.733.668	26.190.555	25.883.198
Huisvestingslasten	3.209.320	2.900.124	3.209.320	3.202.470	3.175.700
Informatie- en automatiseringslasten	1.458.043	1.520.966	1.458.043	1.350.808	1.340.008
Overige organisatielasten	122.851	122.851	122.851	121.870	121.870
Totaal organisatielasten	4.790.213	4.543.942	4.790.213	4.675.148	4.637.578
Directe lasten m.b.t. output	5.555.421	4.309.559	5.405.421	5.039.276	5.039.276
Overige indirecte lasten	2.002.225	2.356.110	2.002.225	1.971.216	1.971.216
Afschrijvingen	3.270.591	3.006.654	3.270.591	3.837.784	3.835.571
Totaal materiële lasten	10.828.237	9.672.322	10.678.237	10.848.277	10.846.064
Totaal lasten	40.855.276	38.892.639	41.202.119	41.713.980	41.366.840
Saldo van baten en lasten	5.447.000	6.410.999	5.527.293	4.706.238	5.278.549
Saldo incidentele baten en lasten	245.027	-194.014	325.320	-774.488	-315.403
Saldo inter- en intersectorale financiering	4.672.607	4.672.607	4.672.607	4.891.796	5.447.634
Saldo financiële baten en lasten	529.363	483.932	529.363	588.928	146.315
Resultaat voor bestemming	0	1.448.474 V	0	0	0

Begroting 2018						
Programmabegroting GGD						
		Actueel				
	Begroting 2016	Begroting 2016	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 geact.	Begroting 2018
Baten						
Opbrengsten gemeenten regionaal	7.746.460	7.746.460	7.746.460	7.880.656	7.934.627	8.250.804
Opbrengsten gemeenten individueel	12.051.101	12.132.413	12.217.222	12.051.101	12.315.778	12.315.778
Opbrengsten van het rijk	80.000	80.000	112.418	80.000	110.000	110.000
Directe opbrengsten incl NZA	3.931.529	3.506.741	5.091.090	3.931.529	4.130.711	4.154.640
Overige opbrengsten	0	0	31.396	0	0	0
Totaal baten	23.809.090	23.465.614	25.198.586	23.943.286	24.491.116	24.831.222
Lasten						
Salarislasten	16.258.766	14.972.333	16.099.025	16.372.833	16.413.834	16.281.091
Overige personeelskosten	614.509	818.805	1.102.107	614.509	867.005	860.569
Totaal personeelslasten	16.873.275	15.791.138	17.201.131	16.987.342	17.280.839	17.141.660
Huisvestingslasten	1.758.074	1.773.799	1.844.706	1.758.074	1.909.445	1.896.670
Informatie- en automatiseringslasten	1.302.924	1.302.924	1.020.469	1.302.924	1.092.001	1.084.441
Overige organisatielasten	-66.336	-162.111	-66.336	-66.336	-156.657	-156.657
Totaal organisatielasten	2.994.661	2.914.611	2.798.839	2.994.661	2.844.789	2.824.454
Directe lasten m.b.t. output	760.831	739.316	834.155	1.336.466	799.411	799.411
Overige indirecte lasten	977.718	1.024.178	974.712	977.718	1.056.528	1.056.528
Afschrijvingen	154.539	154.539	76.613	154.539	154.116	157.483
Totaal materiële lasten	1.893.088	1.918.033	1.885.480	2.468.723	2.010.055	2.013.422
Totaal lasten	21.761.024	20.623.782	21.885.451	22.450.726	22.135.682	21.979.537
Saldo van baten en lasten	2.048.066	2.841.832	3.313.135	1.492.560	2.355.434	2.851.685
Saldo incidentele baten en lasten	196.320	233.609	138.157	216.449	571.971	700.670
Saldo inter- en intersectorale financiering	1.840.312	1.698.599	1.524.253	1.264.677	1.775.531	2.149.335
Saldo financiële baten en lasten	11.437	11.437	6.562	11.437	7.933	1.682
Resultaat voor bestemming	0	898.190	759.833 V	0	0	0
Resultaat JGZ 0-4 Oost	0	0	578.861 V	0	0	0
Resultaat JGZ 0-4 West	0	0	305.468 V	0	0	0

Begroting 2018					
Programma-begroting Ambulancezorg Gelderland Midden					
	Begroting 2016	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 geact.	Begroting 2018
Baten					
Opbrengsten gemeenten regionaal	133.558	133.558	133.558	133.558	133.558
Opbrengsten gemeenten individueel	0	0	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	172.250	172.250	172.250	172.250	172.250
Directe opbrengsten incl NZA	17.037.000	17.150.000	17.037.000	17.203.768	17.378.589
Overige opbrengsten	948.767	1.189.991	948.767	613.344	1.125.633
Totaal baten	18.291.575	18.645.799	18.291.575	18.122.920	18.810.030
Lasten					
Salarislasten	12.749.604	12.704.879	12.749.604	12.677.643	13.269.012
Overige personeelskosten	477.453	516.582	477.453	476.916	474.748
Totaal personeelslasten	13.227.057	13.221.461	13.227.057	13.154.560	13.743.760
Huisvestingslasten	344.413	443.471	344.413	415.203	414.617
Informatie- en automatiseringslasten	258.919	284.241	258.919	237.469	234.769
Overige organisatielasten	39.260	39.260	39.260	34.787	34.787
Totaal organisatielasten	642.592	766.972	642.592	687.459	684.173
Directe lasten m.b.t. output	1.347.750	1.496.307	1.347.750	1.355.750	1.355.750
Overige indirecte lasten	627.850	587.414	627.850	627.850	627.850
Afschrijvingen	1.145.580	913.974	1.145.580	1.146.778	1.097.583
Totaal materiële lasten	3.121.180	2.997.695	3.121.180	3.130.378	3.081.183
Totaal lasten	16.990.829	16.986.129	16.990.829	16.972.397	17.509.116
Saldo van baten en lasten	1.300.746	1.659.670	1.300.746	1.150.523	1.300.914
Saldo incidentele baten en lasten	111.727	324.153	111.727	-76.141	52.652
Saldo inter- en intersectorale financiering	1.058.314	1.058.314	1.058.314	1.089.983	1.217.860
Saldo financiële baten en lasten	130.705	39.240	130.705	136.682	30.402
Resultaat voor bestemming	0	237.964 V	0	0	0

Toelichting mutaties op geconsolideerd niveau

In de actualisatie van de begroting 2017 zijn de navolgende posten opgenomen:

Opbrengsten gemeenten regionaal

In de aangepaste begroting voor 2017 is de aanpassing van het aantal inwoners verwerkt.

Opbrengsten gemeenten individueel

Nadere afstemming met individuele gemeenten leidt tot hogere opbrengsten.

Opbrengsten rijk

De bijdrage van het rijk muteert n.a.v. de indexering in 2016.

Opbrengsten derden

De opbrengsten van derden muteren voornamelijk door de indexering bij de inkomsten voor het ambulancevervoer.

Overige opbrengsten

Door de lager geraamde FLO-kosten bij de ambulancedienst in 2017 dalen ook de inkomsten.

Salarislasten

De salarislasten stijgen in 2017 door dat met name bij de brandweer materiele budgetten worden ingezet voor aanvullende personele capaciteit.

Huisvestingslasten

De directe huisvestingslasten nemen toe voornamelijk door de toevoeging van de kosten voor de consultatiebureaus.

Directe lasten m.b.t. de output

De directe uitvoeringskosten dalen door overheveling naar de personeelskosten en de afname van de telefoonkosten als gevolg van .

Afschrijvingen

Uit de actualisatie van het investeringsprogramma volgt een toename van de afschrijvingslasten. Deze stijging wordt binnen het beschikbare budgettair kader opgevangen.

Incidentele baten en lasten

Onder de incidentele baten en lasten zijn de navolgende posten opgenomen:

	Begroting 2016	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 geact.
Incidentele activatransacties				
extra afschrijvingen / verkoop	0	-169.835	0	0
Nog beschikbaar naar kostensoorten:				
stelpost activa	727.043	0	727.043	241.439
Taakstellingen:				
saldoegaliseraties	295.772	147.981	396.194	539.635
afbouw CJG	-30.483	0	-30.483	49.340
effecten st PG	111.103	0	111.103	0
Diversen:				
Veilig Thuis		209.211	0	0
Mutaties reserves en voorzieningen:				
huisvesting / FLO	-203.099	-69.678	-203.099	-405.938
nacalculatie ambulancevervoer	61.727	0	61.727	-126.141
personeelsvoorziening	0	205.000	0	0
reservering BMI	-153.058	0	-153.058	-292.775
projecten	-60.000	0	-60.000	0
Structurele mutaties reserves en voorzieningen:				
onttrekking reserve KOD	-10.861	0	-10.861	-10.861
voorziening dubieuze debiteuren	50.000	160.152	50.000	50.000
	788.144	482.831	888.566	44.699

Begroting 2018

De begroting 2018 zijn de mutaties uit de kaderbrief verwerkt. Alleen de autonome ontwikkelingen, in het bijzonder de stijging van loonkosten en prijzen, zijn verwerkt.

3.3 Inwonerbijdragen 2018

Inwoneraantallen per 1 januari 2016, op basis van gegevens CBS. In de actualisatie 2018 worden de inwoneraantallen per 1-1-2017 worden opgenomen. Deze zijn naar verwachting medio september 2017 bekend.

Deelnemende gemeenten	2017			2018		
	Inwoners	Per inwoner	Bijdrage	Inwoners	Per inwoner	Bijdrage
Arnhem	153.818	€ 12,84	€ 1.974.953	153.818	€ 13,32	€ 2.048.786
Barneveld	55.441	€ 12,84	€ 711.837	55.441	€ 13,32	€ 738.449
Doesburg	11.336	€ 12,84	€ 145.549	11.336	€ 13,32	€ 150.990
Duiven	25.433	€ 12,84	€ 326.548	25.433	€ 13,32	€ 338.756
Ede	112.427	€ 12,84	€ 1.443.511	112.427	€ 13,32	€ 1.497.476
Lingew aard	45.950	€ 12,84	€ 589.977	45.950	€ 13,32	€ 612.033
Nijkerk	41.199	€ 12,84	€ 528.976	41.199	€ 13,32	€ 548.752
Overbetuwe	47.002	€ 12,84	€ 603.484	47.002	€ 13,32	€ 626.045
Renkum	31.254	€ 12,84	€ 401.287	31.254	€ 13,32	€ 416.289
Rheden	43.824	€ 12,84	€ 562.680	43.824	€ 13,32	€ 583.716
Rozendaal	1.498	€ 12,84	€ 19.234	1.498	€ 13,32	€ 19.953
Rijnw aarden	10.866	€ 12,84	€ 139.514	10.866	€ 13,32	€ 144.730
Scherpenzeel	9.529	€ 12,84	€ 122.348	9.529	€ 13,32	€ 126.922
Wageningen	37.837	€ 12,84	€ 485.810	37.837	€ 13,32	€ 503.972
Westervoort	15.001	€ 12,84	€ 192.606	15.001	€ 13,32	€ 199.806
Zevenaar	32.269	€ 12,84	€ 414.319	32.269	€ 13,32	€ 429.808
	674.684		€ 8.662.633	674.684		€ 8.986.483

3.4 Inwonerbijdrage naar cluster

Cluster	2017 bestuursbegroting	2017 geactualiseerde begroting	2018 bestuursbegroting
directie & administratie	€ 0,42	€ -	€ -
Subtotaal	€ 0,42	€ -	€ -
GHOR	€ 0,90	€ 0,88	€ 0,89
JGZ	€ 7,40	€ 7,43	€ 7,49
Gezondheidsbewaking	€ 0,84	€ 0,86	€ 1,22
Medisch Milieukunde	€ 0,58	€ 0,61	€ 0,62
Infectieziekte bestrijding	€ 2,43	€ 2,73	€ 2,76
OGGZ	€ 0,08	€ 0,13	€ 0,14
Meldkamer	€ 0,20	€ 0,20	€ 0,20
Subtotaal VGZ	€ 12,42	€ 12,84	€ 13,32
Totaal	€ 12,84	€ 12,84	€ 13,32

De inwonerbijdrage voor de organisatiekosten van de GGD wordt vanaf 2017 ingezet t.b.v. infectieziektebestrijding.

De nieuwe bekostigingssystematiek JGZ wordt medio 2017 voor besluitvorming voorgelegd. Als gekozen wordt voor een inwonerbijdrage voor de JGZ 0-18 wijzigt bovenstaande inwonerbijdrage.

3.5 Gemeentelijke bijdragen aan brandweertaken

In het algemeen bestuur is de financieringsstructuur van de brandweer vastgesteld. De basis vormen de oorspronkelijk ingebrachte budgetten, waarbij de totale kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten naar rato van de inbreng.

De in te brengen budgetten zijn in detail afgestemd met de gemeenten. Alleen door gemeenten geaccordeerde mutaties worden doorgevoerd. Dat zijn bijvoorbeeld hogere afschrijvingslasten voortvloeiend uit het investeringsprogramma.

Specificatie van in paragraaf 3.2 opgenomen begrotingspost gemeenten individueel:

	Bijdrage 2017	Looncomp. 1,40%	Prijscomp. 0,80%	Heroverw. 2017	Evaluatie reg. 2018	Renteverl 2018	I/p 2016 inhaal	Bijdrage Brw. 2018
Arnhem	€ 10.907.943	€ 106.898	€ 26.179	€ 86.674-	€ 86.674	€ 137.743-	€ 66.761	€ 10.970.038
Barneveld	€ 3.386.622	€ 33.189	€ 8.128	€ 26.910-	€ 26.910	€ 42.765-	€ 19.935	€ 3.405.108
Doesburg	€ 665.642	€ 6.523	€ 1.598	€ 5.289-	€ 5.289	€ 8.406-	€ 4.115	€ 669.472
Duiven	€ 777.730	€ 7.622	€ 1.867	€ 6.180-	€ 6.180	€ 9.821-	€ 4.798	€ 782.195
Ede	€ 6.098.017	€ 59.761	€ 14.635	€ 48.455-	€ 48.455	€ 77.004-	€ 36.372	€ 6.131.780
Lingew aard	€ 1.852.222	€ 18.152	€ 4.445	€ 14.718-	€ 14.718	€ 23.389-	€ 11.163	€ 1.862.593
Nijkerk	€ 2.627.237	€ 25.747	€ 6.305	€ 20.876-	€ 20.876	€ 33.176-	€ 15.634	€ 2.641.748
Overbetuwe	€ 2.067.205	€ 20.259	€ 4.961	€ 16.426-	€ 16.426	€ 26.104-	€ 12.350	€ 2.078.670
Renkum	€ 1.755.164	€ 17.201	€ 4.212	€ 13.946-	€ 13.946	€ 22.164-	€ 10.751	€ 1.765.164
Rheden	€ 2.552.920	€ 25.019	€ 6.127	€ 20.285-	€ 20.285	€ 32.238-	€ 15.488	€ 2.567.316
Rozendaal	€ 74.631	€ 731	€ 179	€ 593-	€ 593	€ 942-	€ 446	€ 75.044
Rijnwaarden	€ 674.657	€ 6.612	€ 1.619	€ 5.361-	€ 5.361	€ 8.519-	€ 3.972	€ 678.340
Scherpenzeel	€ 453.151	€ 4.441	€ 1.088	€ 3.601-	€ 3.601	€ 5.722-	€ 2.665	€ 455.623
Wageningen	€ 1.514.901	€ 14.846	€ 3.636	€ 12.037-	€ 12.037	€ 19.130-	€ 9.305	€ 1.523.559
Westervoort	€ 781.148	€ 7.655	€ 1.875	€ 6.207-	€ 6.207	€ 9.864-	€ 4.665	€ 785.479
Zevenaar	€ 1.565.768	€ 15.345	€ 3.758	€ 12.442-	€ 12.442	€ 19.772-	€ 9.482	€ 1.574.581
	€ 37.754.959	€ 369.999	€ 90.612	€ 300.000-	€ 300.000	€ 476.759-	€ 227.902	€ 37.966.712

3.6 Gecomprimeerde balansstaten

ACTIVA	31-12-16	31-12-15	PASSIVA	31-12-16	31-12-15
	€	€		€	€
Vaste activa			Vaste passiva		
<i>Materiële vaste activa</i>	31.875.241	32.295.052	<i>Eigen vermogen</i>	7.843.880	7.319.307
<i>Financiële vaste activa</i>	9.191	6.062	<i>Voorzieningen</i>	1.349.571	1.290.257
Totaal vaste activa	31.884.432	32.301.114	<i>Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	15.613.146	17.784.212
Vlottende activa			Totaal vaste passiva	24.806.597	26.393.776
<i>Voorraden</i>	32.351	26.661			
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	17.247.157	16.332.161	Vlottende passiva		
<i>Liquide middelen</i>	18.453	25.781	<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	12.310.625	10.869.852
<i>Overlopende activa</i>	1.731.154	1.949.631	<i>Overlopende passiva</i>	13.796.324	13.371.720
Totaal vlottende activa	19.029.115	18.334.234	Totaal vlottende passiva	26.106.949	24.241.572
TOTAAL	50.913.547	50.635.348	TOTAAL	50.913.547	50.635.348

De balanswaarden zijn gebaseerd op historische prijzen.

3.7 Reserves en voorzieningen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden beschikt over de navolgende reserves:

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
<i>Algemene Bedrijfsreserve</i>	1.453.000	0	1.453.000
Reserve aanvaardbare kosten RAV	407.619	237.964	645.583
Reserve aanvaardbare kosten CPA	31.278	0	31.278
Reserve onderhoud kazernes-gebruikersdeel	0	980.340	980.340
Reserve Activa	929.816	0	929.816
Diverse bestemde reserves	589.304	-63.123	526.181
<i>Bestemde reserves</i>	<i>1.958.017</i>	<i>1.155.181</i>	<i>3.113.198</i>
<i>Nog te bestemmen resultaat 2016</i>	<i>0</i>	<i>3.277.682</i>	<i>3.277.682</i>
Totaal reserves en fondsen	3.411.017	4.432.863	7.843.880

Voorzieningen

De organisatie beschikt over de navolgende voorzieningen.

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
Voorziening personeelsaangelegenheden	678.553	9.968	688.521
Voorziening boventalligheid brandweer	155.654	-155.654	0
Voorziening PLB - RAV	290.000	205.000	495.000
Voorziening onderhoud kazernes	0	0	0
Voorziening onderhoud gebouwen	99.001	0	99.001
Voorziening Kring Oostelijke Directeuren	67.049	0	67.049
Totaal voorzieningen VGGM	1.290.257	59.314	1.349.571

3.8 Risicoparagraaf

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde “kans x effect” methode wordt jaarlijks in samenspraak met Deloitte een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij deze benadering wordt er een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstandscapaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen en de eventueel aanwezige stille reserves). Eind 2013 is vastgesteld dat een weerstandsvermogen van € 1.453.000 toereikend is.

Risico's

Bezuinigingen door het rijk

Het kabinet trekt in 2017 extra geld uit voor veiligheid. Een belangrijk gedeelte daarvan gaat naar de politie. In het financieel perspectief van de veiligheidsregio's en daarmee brandweerkorpsen is in 2017 niet veranderd. De minister van WVS laat aan het begin van 2017 een onderzoek uitvoeren naar de uitvoering en de financiering van de kerntaken (de vier pijlers) door de GGD-en in Nederland. Het kan zijn dat de uitkomsten van dat onderzoek van invloed zijn op het budgettair kader van de GGD. De minister van VWS heeft in 2017 extra beschikbaar gesteld voor de spreiding en beschikbaarheid van ambulances.

Voor de periode na 2017 wachten wij de plannen van een nieuw kabinet af.

Bezuinigingen door gemeenten

De meeste van aan de VGGM deelnemende gemeenten zijn in de collegeperiode 2014-2018 genooddaakt geweest om te buigen. VGGM heeft daaraan een bijdrage geleverd door na de regionalisering van de brandweer besparingen te realiseren.

Bij daling van de specifieke omzet uit maatwerk voor een individuele gemeente is afgesproken dat de spelregels van de gemeenschappelijke regeling voor afbouw in vier jaar gelden. Het risico van hoge frictiekosten neemt daarmee af omdat de directie van VGGM middels herschikking van capaciteit het probleem van boventalligheid van personeel weg kan nemen.

Toekomst ambulancedienst ongewis

In 2017 komt er meer duidelijkheid over de toekomst van de ambulancezorg. Het Zorginstituut zal in overleg met alle betrokken partijen in het voorjaar van 2017 een Kwaliteitskader Spoedzorg vaststellen waarin wordt vastgelegd hoe de spoedzorg in Nederland het beste georganiseerd kan worden. Het kader biedt een basis voor de feitelijke organisatie van de regionale spoedzorgketen door vast te stellen welke afspraken regionaal gemaakt moeten worden. Daardoor komt er meer helderheid over de rol die zorgverzekeraars in de acute zorgketen kunnen vervullen om de samenhang en de samenwerking tussen ketenpartners in de acute

zorgketen te optimaliseren. Vanzelfsprekend is dit nauw gelieerd aan het vraagstuk van de mate van invloed van verzekeraars op de keuze van de partijen die in de regio's ambulancezorg mogen aanbieden. VGGM mag de ambulancezorg verzorgen tot 1 januari 2020. De minister van VWS heeft zich nog niet uitgesproken over de inrichting van het aanbestedingsproces voor een nieuwe concessieperiode. Mocht VGG onverhoopt de vergunning verliezen dan ontstaan achterlatingskosten in het VGGM-concern.

Beroepsveiligheid brandweer

De komende jaren vindt diepgaand onderzoek plaats naar de relatie tussen brandbestrijding en de kans op kanker. De brandweerkorpsen in Nederland nemen vooruitlopend daarop preventieve maatregelen ter voorkoming van de ontwikkeling van kanker ten gevolge van brandbestrijding. De medewerkers van de korpsen zijn daar zelf zeer nadrukkelijk bij betrokken geweest. Te denken valt bijvoorbeeld aan het veel vaker wassen van brandweerkleding.

Risico's in termen van bijvoorbeeld een afnemende animo voor vrijwilligheid of claims in het kader van beroepsziekten zijn niet te kwantificeren.

Groot onderhoud brandweerkazernes

In 2012 is in de regionalisering van de brandweer de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat er op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.).

In 2016 is vastgesteld dat alle gemeenten het meerjarig onderhoudsplan voor de kazernes hebben vertaald naar het gemeentelijk budgettaire kader. VGGM wil in de jaarrekening 2016 een onderhoudsfonds vormen voor het onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Uitplaatsen meldkamer

Er komt één zelfstandige landelijke meldkamerorganisatie met maximaal 10 locaties: voor Oost Nederland in Apeldoorn. Er bestaat nog onduidelijkheid over de feitelijk invulling van de meldkamer in Oost Nederland. Om die reden zijn de financiële risico's voor VGGM niet volledig in te schatten.

Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert in de Europese projecten en de projecten in de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Veilig Thuis

Op 15 maart 2017 neemt het algemeen bestuur van VGGM een besluit over het oprichten van de stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden. Deze stichting wordt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM gebracht. Er al geen sprake zijn van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Nacalculatie ambulancezorg

De formele afwikkeling van de nacalculaties van de ambulancezorg over 2016 heeft nog niet plaatsgevonden.

3.9 Onderhoud kapitaalgoederen

Het groot onderhoud aan brandweerkazernes en de overige VGGM panden vindt door de eigenaar plaats.

Het onderhoud van het brandweermaterieel vindt voor een groot deel in eigen beheer plaats.

3.10 Verbonden partijen

Conform het BBV dient bij een verbonden partij sprake te zijn van een bestuurlijk én financieel belang.

VGGM kent geen verbonden partijen.

4. Meerjarenbegroting

4.1. Financiële ontwikkelingen 2017– 2020

Het maken van een meerjarenraming heeft voor Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden niet zo veel toegevoegde waarde. Dat komt omdat het budgettair kader in de verschillende financieringsstromen op jaarbasis wordt vastgesteld. Het verloop van de kosten in de verschillende domeinen wordt vervolgens op het budgettair kader afgestemd.

De navolgende ontwikkelingen zijn in meerjarig perspectief van belang:

- Voor 2015 heeft de herijking van de landelijke verdeelsystematiek van de rijksbijdrage voor rampenbestrijding & crisisbeheersing en de btw-compensatie plaatsgehad. Dat heeft voor de regio Gelderland-Midden geleid tot een korting vanaf 2017 ter grootte van € 200.000 op de rijksbijdrage. Deze korting is binnen het budgettair kader opgevangen.
- De gemeentelijke bijdrage voor de brandweer is in 2017 – drie jaar na de regionalisering- herijkt. De structurele budgettaire ruimte maakt het mogelijk de knelpunten uit de regionalisering van de brandweer op te vangen.
- De financiële betekenis van het GGD maatwerk voor individuele gemeenten is groot. Het inzicht in de ontwikkeling van het maatwerk in de periode 2017 t/m 2020 is in onvoldoende mate aanwezig omdat er geen meerjarige afspraken met gemeenten worden gemaakt. Voor de meerjarenbegroting is het uitgangspunt consolidatie van het niveau van 2017.
- Het budget voor de ambulancedienst is de resultante van de onderhandelingen met de zorgverzekeraars in de regio. De uitkomsten van die onderhandelingen zijn vertaald naar de geactualiseerde begroting 2017 en de begroting 2018. Vooralsnog gaan we er van dat dat niveau wordt gecontinueerd.

5. Bijlagen

Bijlage 5.1. Artikel 31/32/33/35 Gemeenschappelijke regeling VGGM

Artikel 31 Begroting

1. Met inachtneming van de artikelen 34, 34a, 34b en 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen en – voor zover van toepassing – het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
 - a. zendt het dagelijks bestuur jaarlijks vóór 1 april de ontwerpbegroting en de ontwerp-meerjarenraming van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten;
 - b. geeft het dagelijks bestuur de raden van de deelnemende gemeenten acht weken na toezending gelegenheid om bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en meerjarenraming naar voren te brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren, waarin deze zienswijzen zijn vervat, en eventueel een nota van wijzigingen, bij de ontwerpbegroting en de meerjarenraming, zoals deze aan het algemeen bestuur worden aangeboden;
 - c. stelt het algemeen bestuur de begroting en de meerjarenraming vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting moet dienen;
 - d. stuurt het algemeen bestuur de vastgestelde begroting en de meerjarenraming toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, die de in deze begroting voor de gemeente als bijdrage in de kosten van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden geraamde bedragen in de gemeentebegroting voor het betreffende jaar opnemen;
 - e. zendt het dagelijks bestuur de vastgestelde begroting en de meerjarenraming binnen twee weken na de vaststelling doch in ieder geval vóór 15 juli aan gedeputeerde staten. In het geval de begroting niet in evenwicht is en het niet aannemelijk is dat in de eerstvolgende jaren een evenwicht wordt bereikt, verzoekt het dagelijks bestuur daarbij om goedkeuring van gedeputeerde staten. Van de goedkeuring doet het dagelijks bestuur mededeling aan het algemeen bestuur en de deelnemende gemeenten.
2. Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting.

Artikel 32 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke deelnemende gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. De berekening van deze bijdragen vindt plaats op basis van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is, vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.
2. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks voor 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage, genoemd in lid 1. Bij niet tijdige betaling is de wettelijke interest verschuldigd.
3. De deelnemende gemeenten betalen de bijdragen, bedoeld in lid 1, op basis van facturen, die de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden hen daartoe zal toezenden.
4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Artikel 33 Jaarstukken

1. Het dagelijks bestuur legt aan het algemeen bestuur over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. Het dagelijks bestuur voegt daarbij de stukken, bedoeld in artikel 30, derde lid.
2. De jaarstukken, genoemd in lid 1, voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, voor zover van toepassing.
3. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
4. De in het eerste lid bedoelde stukken liggen, zodra zij aan het algemeen bestuur zijn overgelegd, voor een ieder ter inzage en zijn algemeen verkrijgbaar. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaar stelling wordt openbaar kennisgegeven. Het algemeen bestuur beraadslaagt over de jaarrekening en het jaarverslag niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving.
5. Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken vast voor 1 juli volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben. Het dagelijks bestuur zendt de door het algemeen bestuur vastgestelde jaarstukken binnen twee weken aan gedeputeerde staten.
6. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot décharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.

Artikel 35 Toetreding en uittreding

1. Toetreding en uittreding van gemeenten is mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's volgens de bijlage bij artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.
2. Het algemeen bestuur regelt de procedure en alle gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding. Bij uittreding geldt als uitgangspunt dat de uittredende gemeente de kosten draagt die het rechtstreekse gevolg zijn van de uittreding en dat de overige gemeenten geen financieel nadeel van de uittreding ondervinden.

Bijlage 5.2. Afkortingenlijst

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
B&W	Burgemeester en Wethouders
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BMI	Brandmeldinstallatie
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
COA	Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer
DB	Dagelijks Bestuur (van de gemeenschappelijke regeling)
DRO	Doorontwikkeling Repressieve Organisatie
IKB	Individueel Keuzebudget
FLO	Functioneel Leeftijd Ontslag
fte	Formatieve eenheid
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
IFV	Instituut voor Fysieke Veiligheid
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KOD	Kring Oost Directeuren
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
NZA	Nederlandse Zorgautoriteit
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
PLB	Persoonlijke Levensfase Budget
RAK	reserve aanvaardbare kosten
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RIVM	Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoeningen
St. PG	Stichting Publieke Gezondheid
VGGM	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
VGZ	(sector) Volksgezondheid
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTV	Volksgezondheid Toekomst Verkenning
VVT	(cao) Verpleging, Verzorging en Thuiszorg

VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid Welzijn en Sport
V&J	(Ministerie van) Veiligheid en Justitie
Wmo	Wet Maatschappelijke Ontwikkeling

MEMO

Datum : 7 november 2016

Aan : Dagelijks Bestuur

Van : Directie

Betreft : Concept Kaderbrief 2018

1 Samenvatting

Ter voorbereiding van de begroting voor het jaar 2018 stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (hierna af te korten met VGGM) beleidsinhoudelijke en financiële kaders vast.

De financiële ontwikkelingen in Nederland en bij de deelnemende gemeenten noopten de afgelopen jaren tot terughoudendheid vanuit de gemeenschappelijke regeling. VGGM heeft de afgelopen vijf jaren dan ook geen voorstellen voor budgettuitzetting gedaan. VGGM was na de regionalisering van de brandweer in staat in een aantal tranches besparingen door te voeren tot een totaal bedrag van € 2,2 mln.

Voor 2018 brengen wij als reactie op externe ontwikkelingen een aantal beleidsintensiveringen in beeld. De dekking voor deze voorstellen kan voor een groot deel na herschikking binnen bestaande budgettaire kaders plaatsvinden. Daarnaast levert de technische wijziging van het schrappen van de omslagrente budgettaire ruimte op. Wij brengen de navolgende intensiveringen onder uw aandacht:

- het versterken van de informatievoorziening en de organisatie van de vakbekwaamheid bij de brandweer;

- het doorontwikkelen van de vier pijlers van de GGD;

- het vergroten van de capaciteit voor pro-actie in het kader van infectieziektebestrijding;

Tevens vragen wij aandacht voor:

- het verder versterken van de bevolkingszorg;

- de impact van wijzigingen in het omgevingsrecht;

- het afnemen of zelfs volledig wegvallen van de opbrengsten uit de brandmeldinstallaties;

- de technische mutaties in de begroting als gevolg van de wijziging van het Besluit Begroting Verantwoording.

In de bijlage bij deze kaderbrief treft u een totaaloverzicht van de externe ontwikkelingen aan.

2. Kaders voor de begroting

Voor het opstellen van de begroting 2018 geeft het Algemeen Bestuur van VGGM een aantal kaders aan. Het stellen van beleidsprioriteiten vraagt om inzicht in de ontwikkelingen op beleidsmatig en financieel terrein die van invloed kunnen zijn op de begroting 2018. De concrete kaders die worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur treft u aan in deze kaderbrief.

De activiteiten van VGGM worden uit verschillende bronnen gefinancierd en de financiers stellen specifieke eisen aan de taakuitoefening. Dat is de reden dat er in de begroting een indeling is gemaakt naar financieringsstromen. Als uitgangspunt is genomen dat elke financieringsstroom qua inkomsten en uitgaven per saldo jaarlijks binnen de kaders van de financiële afspraken VGGM verloopt.

3. Beleidsmatige en financieel economische ontwikkelingen

In deze paragraaf schetsen wij de relevante ontwikkelingen per sector.

3.a Budgettaire kader voor multidisciplinaire samenwerking en meldkamer

Het kabinet trekt veel extra geld uit voor veiligheid. Een belangrijk gedeelte daarvan gaat naar de politie. In contrast hiermee staat een bezuiniging op het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en een bezuiniging op het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

MEMO

De bezuiniging op het IFV betekent dat veiligheidsregio's en gemeenten minder ondersteuning vanuit het IFV zullen krijgen. De verwachting is dat het Veiligheidsberaad een grotere bijdrage vanuit de veiligheidsregio's voor gemeenschappelijke projecten zal vragen. Op landelijk niveau maken de voorzitters van de veiligheidsregio's afspraken over gemeenschappelijke projecten in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De kosten van deze activiteiten worden omgeslagen over de regio's. Voor Gelderland-Midden zijn dat extra lasten waarvoor binnen de begroting ruimte moet worden gevonden.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is zowel landelijk als regionaal bezig met een professionaliseringsslag. Naar aanleiding van de externe visitatie van onze veiligheidsregio, uitgevoerd in maart 2016, is een aantal aanbevelingen gedaan voor het verder versterken van de bevolkingszorg in Gelderland-Midden. Startend in het laatste kwartaal van 2016 en lopende 2017 zal een nadere uitwerking worden gegeven aan deze aanbevelingen. Wellicht dat de uitwerking leidt tot aanpassingen in de budgetten voor bevolkingszorg. Het streven is bij het vaststellen van de begroting voor 2018 in de vergadering van het algemeen bestuur in juni 2017, concrete voorstellen aan te bieden.

Verhoogde asielinstroom

Nederland kreeg in 2015 en de eerste helft van 2016 te maken met een toenemend aantal asielzoekers. Dat leidt ook in Gelderland-Midden tot noodopvang en tot een uitbreiding van reguliere voorzieningen. Voor de crisisonoodopvang moet VGGM de taken van de GGD en de toezichttaken van de brandweer binnen de eigen begroting opvangen. Voor de GGD-inzet in reguliere voorzieningen voor asielzoekers gelden de afspraken met het COA. Voor activiteiten gericht op publieke gezondheid voor statushouders zijn aanvullende middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld.

Impact omgevingsrecht en visie risicogerichtheid

Het omgevingsrecht ondergaat momenteel grote wijzigingen, met de komst van de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en bijbehorende uitvoeringsbesluiten (AMvB's). Door deze wetwijzigingen en de door de Raad van directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Regionaal Brandweercommandanten en Raad van directeuren Publieke Gezondheid vastgestelde visie 'De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid in 2020: Samen zorgen voor échte coproductie!', veranderen de advies- en toezichtrol van de veiligheidsregio's, op het gebied van een gezonde en (brand)veilige leefomgeving. Deze operatie vergt een andere werkwijze / competenties van de medewerkers, en er moet worden aangesloten op een ander digitaal-systeem en informatiehuis. Het vraagt nader onderzoek om de effecten van bovenstaande ontwikkeling op het budgettaire kader van VGGM in te schatten.

Functionaris Gegevensbescherming

Het Europese Parlement en de Raad hebben officieel ingestemd met de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Alle organisaties in de publieke en private sector hebben nu twee jaar de tijd, tot 25 mei 2018, om aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Zo wordt het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming verplicht. Wij willen dit in samenspraak met een andere veiligheidsregio invullen en informeren het algemeen bestuur zodra meer duidelijkheid is verkregen over de mogelijkheden van samenwerking.

Uitname budget voor de meldkamer van de brandweer

Er is landelijk afgesproken dat de totale budgetten van de meldkamer van brandweer en ambulancedienst worden overgeheveld naar de landelijke meldkamerorganisatie onder beheer van de politie. Dat betekent een uitname uit het gemeentefonds en/of een afroeping van de BDUR. Er is tevens afgesproken dat dat niet tot herverdeleffecten tussen gemeenten en in het verlengde daarvan tussen regio's mag leiden. De uitname vindt in 2020 plaats.

In Oost Nederland gaan de vijf regio's volgens planning vanaf 2019 in locatie Apeldoorn samenwerken.

MEMO

3.b Budgettair kader voor de brandweer

De deelnemende gemeenten dragen bij aan de kosten van de regionale brandweer op basis van hun oorspronkelijke gemeentelijke budget voor het brandweerkorps.

Heroverweging budgettair kader drie jaar na de regionalisering

Bij het vaststellen van de begroting voor 2017 is afgesproken in 2017 –drie jaar na de regionalisering van de brandweer- het budgettair kader van de brandweer te heroverwegen.

Aan het einde van 2016 zal de evaluatie van de regionalisering zijn afgerond. De uitkomsten van deze evaluatie kunnen dan worden betrokken bij de heroverweging van het budgettair kader van de brandweer. Vooruitlopend op het aanbieden van de evaluatie aan het algemeen bestuur, vragen wij in de kaderbrief aandacht voor twee onderwerpen:

- **Ondersteuning vakbekwaamheid**
In de evaluatie zijn veel opmerkingen gemaakt over vakbekwaamheid. Enerzijds hebben die te maken met doorontwikkelingen die nog in volle gang waren, anderzijds is er gewoon te veel op mankracht bespaard. Daardoor kan de ondersteuning die de posten nodig hebben voor een goede kwaliteit onvoldoende geleverd worden. Ook de ontwikkelingen van moderne leersystemen zoals de elektronische leeromgeving brandweer vergt extra capaciteit. Totaal is structureel 2fte extra nodig: € 150.000.
- **Informatievoorziening**
Uit de evaluatie is gebleken dat de informatievoorziening naar de beroeps- en de vrijwilligers in de 41 posten verbetering betreft. Er is te veel ruis en onduidelijkheid. Vroeger was er een commandant per gemeente die alle benodigde informatie en een volledig mandaat had. Dat is in de nieuwe organisatie complexer. We willen sterk inzetten om hier verbetering in te brengen. Dat gaan we doen door de informatie en informatiesystemen persoonlijke, eenvoudiger en beter op maat te maken. Ook is het noodzakelijk de posten te voorzien van een betere lijnverbinding.

- personele voorbereiding 1 fte	75.000
- lijnaanpassing	50.000
- systeemaanpassingen	<u>25.000</u>
Totaal structureel	€150.000

Arbeidshygiëne

Brandweer Gelderland-Midden volgt de landelijke lijn met betrekking tot schoon werken om de besmetting met rook en roetdeeltjes zoveel mogelijk te beperken. Een implementatieplan is - vooruitlopend op de resultaten van Nederlands onderzoek- opgesteld om een aantal quick wins te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de manschappencabines en de remises schoon zijn en blijven. De activiteiten in het implementatieplan kunnen binnen beschikbare middelen worden gefinancierd.

Afbouw aansluitingen openbaar brandmeldsysteem

Al een aantal jaren daalt het aantal aansluitingen op het brandmeldsysteem en nemen de opbrengsten af. VGGM anticipeert op lagere inkomsten door voorzieningen te treffen en via het verder terugdringen van nodeloze meldingen lagere kosten te maken waarmee een deel van het budgettaire probleem getackeld kan worden.

In 2016 is Brandweer Nederland in afwachting van de uitkomsten van het aanvullend juridisch onderzoek naar de legitimiteit van het huidige vergoedingenstelsel. Het gevolg kan zijn dat de inkomsten volledig wegvallen. Mocht dat zo zijn dan moet de VGGM-begroting met € 350.000 naar beneden worden bijgesteld. Dit is een knelpunt tot 2020 want dan gaan de budgetten voor de meldkamer over naar de landelijke meldkamerorganisatie. Incidenteel voor een periode van drie jaar (2017, 2018 en 2019) zijn wij in staat uit de ruimte in het investeringsprogramma van de brandweer dit knelpunt op te lossen. Vanaf 2022 wordt de investeringsruimte bij de brandweer (budget voor kapitaallasten) volledig benut.

FLO

De onderhandelingen tussen de werkgever (brandweerkamer VNG) en de vakbonden over de aanpassing van de flo-regeling zijn voor de zomer van 2016 in een impasse beland. Er vinden sindsdien acties van personeel plaats. Achter de schermen wordt gezocht naar een oplossing. Begin november 2016 is een akkoord op hoofdlijnen gesloten. Uit dat akkoord vloeit een substantiële kostenverhoging voort.

MEMO

De flo-regeling is van toepassing op brandweerkorpsen met beroepspersoneel in bezwarende functies. Dat zijn vooral de grotere gemeenten. In onze regio kennen Arnhem, Ede, Renkum en Nijkerk een flo-regeling. Het budget voor flo-kosten is niet geregionaliseerd maar is de verantwoordelijkheid gebleven van de vier afzonderlijke gemeenten.

3.c Budgettair kader voor de GGD

De inwonerbijdrage voor GGD-taken is relatief laag omdat in onze regio is gekozen voor een zo groot mogelijke beleidsvrijheid op lokaal niveau. Het collectieve pakket is relatief beperkt. Naast de inwonerbijdrage worden wettelijke taken en bovenwettelijke taken via het invullen van maatwerk per gemeente uitgevoerd.

Een stevige basis voor de GGD: de vier pijlers

Voor een goede borging van de publieke gezondheid is het belangrijk dat duidelijker is wat het Rijk en de gemeenten minimaal van de GGD mogen verwachten. Vier taken zijn voor het fundament van de publieke gezondheid van zo essentieel belang dat zij op uniforme wijze in Nederland moeten worden geborgd. Ze vragen een gespecialiseerde deskundigheid met een hoge mate van continuïteit en duidelijke aansprekpunten. Deze taken vormen de vier pijlers van iedere GGD.

Rijk en gemeenten moeten, vanuit ieders verantwoordelijkheid, de kwaliteit van deze pijlers gezamenlijk verankeren.

Pijler 1: Monitoren, signaleren en adviseren

Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Pijler 3: Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises

Pijler 4: Toezicht houden

Wij willen vanaf 2018 structureel 2 fte extra beleidscapaciteit inzetten om de doorontwikkeling op de pijlers goed in te kleuren: structureel € 180.000. De dekking voor deze beleidscapaciteit kan voor een deel worden in het voordeel uit het schrappen van de omslagrente en daarnaast vragen wij om een verhoging van de inwonerbijdrage.

Infectiepreventie

Infectieziektebestrijding vraagt mede vanwege (inter)nationale ontwikkelingen toenemende aandacht. Het outbreak- en risicomanagement is op orde. Er moet wel meer capaciteit worden ingezet voor proactieve taken als preventie, regionale netwerkvorming en het houden van crisisoefeningen.

De formatie-uitbreiding is groot 1 fte arts (€ 91.000 excl. kosten werkplek) en 1 fte verpleegkundige (€ 57.000 excl. kosten werkplek). In totaal zijn de meerkosten € 158.000. Deze kosten kunnen wij dekken uit de efficiencywinst gerealiseerd in het afbouwen van het bedrijfsbureau binnen de GGD.

Als er een concreet stimuleringsprogramma infectieziektebestrijding gaat lopen (bijvoorbeeld gericht op antibioticaresistentie) dan kan dat betekenen dat wij een beroep op gemeenten moeten doen voor de dekking van de specifieke uitvoeringskosten.

Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) : transitie en fusie

De doorontwikkeling van de JGZ is zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig een grote opgave. De inhoudelijke opgave vloeit voort uit de transitie-opdracht in het Sociaal Domein. Dat vraagt om het herdefiniëren van professionele werkwijzen. De bedrijfsmatige opdracht bestaat uit de integratie van drie uitvoeringsorganisaties. In het kader van personeelsmanagement draait dat o.a. om: het generiek doorvoeren van taakherschikking, de vorming van integrale teams en het implementeren van een nieuwe planmethodiek in de teams. Op het gebied van ICT moet ook veel gebeuren. Denk aan het harmoniseren van de vastlegging in het Digitaal Dossier, de migratie van computersystemen en doorontwikkeling van de digitale dienstverlening aan ouders en kinderen. De eerste resultaten in 2016 in de JGZ-organisatie zijn goed. Maar misschien is het tempo op een aantal terreinen te hoog. Zorgvuldigheid gaat boven snelheid. Wellicht is het noodzakelijk de implementatie van een aantal zaken te verplaatsen naar 2017 en 2018. In financiële zin kan dat betekenen dat gereserveerde budgetten in 2016 nog niet volledig tot besteding zijn gekomen. In de jaarrekening 2016 informeren wij u hier over.

MEMO

Nieuwe bekostigingssystematiek JGZ en RVP via gemeentefonds

Na de overdracht van de JGZ voor 0-4 jarigen van de thuiszorgorganisaties STMG en Icare naar VGGM is het gewenst een financieringssysteem voor de JGZ voor 0-18 jarigen te ontwerpen. Een nieuwe bekostigingssystematiek voor de JGZ voor 0-18 jarigen wordt ingevoerd op het moment waarop de financiering van het Rijksvaccinatie-programma (RVP) via het gemeentefonds gaat lopen. Dat is per 1 januari 2018.

Het RVP is op dit moment tijdelijk opgenomen in de Wet langdurige zorg (Wlz). In 2018 wordt dit budget overgeheveld van de rijksbegroting (begroting ministerie van VWS) naar het gemeentefonds. De gemeenten maken dan afspraken met de uitvoerende organisaties over de financiering en uitvoering. Bij het opmaken van de kaderbrief zijn de effecten van de overheveling naar het gemeentefonds voor individuele gemeenten in onze regio en voor VGGM als uitvoerder van het RVP nog niet bekend.

Verhoogde asielinstroom en taken van de GGD

Op 28 april 2016 zijn door het Rijk en de VNG middels het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom nadere afspraken gemaakt over zorg, onderwijs, werk en integratie voor de grote aantallen statushouders die in de gemeenten komen wonen.

Aan alle gemeenten zijn extra financiële middelen verstrekt voor de lokale uitvoering van de publieke gezondheidzorg ten behoeve van een succesvolle integratie van statushouders. De totale landelijke bijdrage is € 353 miljoen. Het betreft integrale financiële ondersteuning voor zorg, onderwijs, werk en integratie, met als uitgangspunt 'geld volgt vluchteling'.

Per statushouder wordt, conform het landelijke rekenmodel, voor de publieke gezondheid uitgegaan van de navolgende bedragen:

- Jeugdgezondheidszorg: € 775 per statushouder-kind, waarvan € 255 voor professionele tolken.

- Overige WPG-taken: € 276 per statushouder, waarvan € 53 voor professionele tolken.

Voor Gelderland-Midden moet nog worden vastgesteld welke extra inspanningen de GGD moet leveren en wat de effecten daarvan zijn op het budgettaire kader.

Het OndersteuningsTeam Asielzoekers en Vergunninghouders (OTAV) ondersteunt de lokale gezondheidsbevordering middels de 'Impuls en toolkit lokale preventie'. De landelijke bijdragen zijn 3 miljoen in 2016 en 4 miljoen in 2017. Hiervoor wordt:

- Een regiocoördinator Publieke Gezondheid statushouders aangesteld, ondersteund en gefinancierd door het OTAV.

- Een landelijke toolkit gezondheidsbevordering statushouders ontwikkeld.

- De GGD in staat gesteld netwerkbijeenkomsten te organiseren voor zorg en welzijn-professionals werkzaam met statushouders.

Omdat de financiering van bovenstaande activiteiten via het OTAV verloopt, wordt geen besluitvorming van het algemeen bestuur gevraagd.

Verwarde personen

Het thema verwarde personen is in de eerste helft van 2016 mede ten gevolge van het verschijnen van de tussenrapportage van het aanjaagteam Verwarde Personen, zeer actueel geworden. Met ketenpartners zoals politie, openbaar ministerie, Veiligheidshuis en de beide centrumgemeenten hebben gesprekken plaatsgevonden. In het Dagelijks Bestuur is een richtinggevende notitie besproken.

Aansluitend werkt VGGM in de tweede helft van 2016 een aantal onderzoeksvragen uit. Onderdeel hiervan is het samen met ketenpartners werken aan verschillende bouwstenen die nodig zijn voor een sluitende ketenaanpak verwarde personen. Hierbij ligt in eerste instantie het accent op de groep verwarde personen die de openbare orde en veiligheid verstoren of een gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving.

Vanuit het Rijk wordt via ZonMW subsidie beschikbaar gesteld voor het actieprogramma lokale initiatieven voor mensen met verward gedrag, krijgt de ambulancesector € 6 mln. voor het vervoer van verwarde personen en is € 12 mln. beschikbaar voor de regeling onverzekerden.

In onze eigen regio is het mogelijk wenselijk dat vanwege de beoogde sluitende ketenaanpak een aantal van de reeds door VGGM uitgevoerde taken wordt geïntensiveerd dan wel nieuwe taken moeten worden uitgevoerd. Het kan zijn dat wij met de zorgverzekeraars en/of ketenpartners afspraken gaan maken over de financiering van onze aanvullende inzet.

MEMO

Aanbesteding arrestantenzorg

Met de politie in Oost Nederland vinden onderhandelingen plaats over de vergoeding van de kosten van de door VGGM te leveren arrestantenzorg. Er is nog geen overeenstemming over het contract voor 2017 bereikt. De Nederlandse politie is voornemens de arrestantenzorg voor de periode na 2017 opnieuw aan te besteden. Dat maakt de toekomst van de door VGGM uit te voeren arrestantenzorg ongewis.

Seksuele gezondheid

De subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) wordt in 2018 geëvalueerd. Het aanvullende aanbod van de GGD'en dat op grond van de ASG-regeling wordt geboden, is gericht op doelgroepen die via de reguliere zorg (vooralsnog) moeilijk bereikt worden en die een verhoogd risico op soa of problemen in bredere zin rondom seksualiteit hebben. Het kabinet wil het aanvullende aanbod van de GGD'en beperken. De eerste berichten zijn dat de regeling tot 2022 is gegarandeerd maar wij houden er wel rekening mee dat het budget na 2018 zou kunnen gaan dalen.

Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden en Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

De stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden (uitvoering JGZ 0-4 jarigen) is in bestuurlijke, beleidsinhoudelijke en financiële zin nauw verbonden aan VGGM. VGGM en de stichting zijn een fiscale eenheid en dat betekent dat de kosten en de opbrengsten vanaf 2016 in de begroting en van VGGM zijn opgenomen.

De stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden is bij het opmaken van de kaderbrief in oprichting. De stichting wordt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM gebracht maar krijgt een onafhankelijke financiële positie en als gevolg daarvan eigen jaarstukken.

3.d Budgettair kader voor de ambulancedienst

Toename van de vraag naar spoedeisende zorg

Uit het rapport van het RIVM, dat op verzoek van de minister is opgesteld, blijkt dat tussen 2012 en 2015 de vraag naar spoedeisende ambulancezorg met ongeveer 19 procent is toegenomen, een stijging van gemiddeld 5,9% per jaar. Volgens het RIVM wordt dit deels verklaard door een groei van de bevolking en vergrijzing. Een andere oorzaak is het feit dat mensen eerder en gemakkelijker een beroep doen op de ambulancezorg. Minister Schippers is van plan ongeveer 15,7 miljoen euro extra beschikbaar te stellen voor de spreiding en beschikbaarheid van ambulances. Het geld voor de ambulancezorg is onderdeel van een bredere aanpak om de drukte in de spoedeisende zorg het hoofd te bieden. Omdat er niet één oorzaak is aan te wijzen voor de toegenomen drukte is regionaal maatwerk noodzakelijk. Bij het opmaken van de kaderbrief voor de begroting 2018 is nog niet duidelijk hoeveel budget Gelderland-Midden extra krijgt.

Forse stijging van het aantal ritten in Gelderland-Midden

Sinds enkele jaren groeit het volume ambulancezorg fors in de regio Gelderland-Midden. Deze groei laat zich zien in de absolute toename van het aantal inzetten en de relatief grote stijging van het aandeel spoedinzetten. Direct gevolg van deze stijging is een hogere bezettingsgraad van het aantal parate ambulances waardoor druk ontstaat op het aantal en de spreiding van de vrij inzetbare ambulances ten behoeve van spoedinzetten. Dit gegeven heeft zich in de afgelopen jaren vertaald in een lichte achteruitgang van de performance, zichtbaar in het percentage op tijd verreden A1-ritten. Het aanpakken van het knelpunt vraagt om acties op verschillende niveaus. Op landelijk niveau moet het macrobudget toenemen. In de tweede plaats is het noodzakelijk dat het op regionaal niveau door de zorgverzekeraars beschikbaar gestelde bedrag aansluit op het budgettair kader van Spreiding & Beschikbaarheid. Dat is in de regio Gelderland-Midden niet het geval. De zorgverzekeraars in onze regio (Menzis en VGZ) bevestigen dit beeld. Dat leidt er voorsnog niet toe dat er meer geld is toegekend maar de zorgverzekeraars werken wel actief mee aan het optimaliseren van de samenwerking met huisartsen, huisartsenposten en ziekenhuizen. Tot slot geven wij in ons eigen verbeterplan invulling aan het verhogen van de paraatheid op kritische momenten in de week en de scenario's bij afnemende vrij beschikbare capaciteit. Denk daarbij aan het optimaliseren van de posities van de posten in de regio (aan de hand van een huisvestingsplan), het maken van afspraken met de buurregio's over bovenregionale inzet en het gericht (afhankelijk van tijd, locatie en omstandigheden) toepassen van een innovatieve methode voor het reguleren van de uitruk van de ambulance.

MEMO

4. Overige ontwikkelingen

Loon- en prijsontwikkeling

Cao

De loonkostenontwikkeling van VGGM voor 2017 vloeit voort uit vier cao-akkoorden, te weten: arbeidsvoorwaarden voor gemeenten, ambulancezorg, brandweervrijwilligers en thuiszorg.

- De cao voor het gemeentepersoneel loopt tot 1 mei 2017. Gemeentepersoneel krijgt per 1 januari 2017 een salarisverhoging van 0,4%. Vanaf 2017 wordt in het kader van flexibilisering van arbeidsvoorwaarden 14,4 uur verlof omgezet in geld en dat leidt tot een loonkostenstijging van 0,8%.
- De cao voor het ambulancepersoneel loopt tot 1 januari 2019. De salarissen worden per 1 januari 2017 structureel met 1,2% en per 1 januari 2018 structureel met 1,5% verhoogd. Daarnaast leidt de wijziging van de beschikbaarheidsvergoeding tot een substantiële kostenstijging.
- De vergoedingstabel voor vrijwilligers van de brandweer loopt tot 1 mei 2017.
- De cao voor de thuiszorg loopt tot 31 maart 2016. Bij het opstellen van de kaderbrief is bekend geworden dat een onderhandelingsakkoord voor de nieuwe cao zal worden voorgelegd aan de leden. Voorstel: in 2016 een loonsverhoging van 0,65 procent, 1 juli 2017 komt er een verhoging van 1 procent, en een ander deel van de totale salarisverhoging komt door de eindejaarsuitkering te verhogen. Dit gebeurt in drie stappen in drie jaren: eind dit jaar van 5,7 naar 7 procent, eind 2017 naar 7,4 procent en eind 2018 naar 8,33 procent. Dit betekent een totale loonsverhoging van zo'n vier procent.

Pensioenkosten

Het ABP verhoogt de pensioenpremie met 2,3 procentpunt naar 21,1%. En dat is slechts een eerste stap; de komende twee jaar zal de pensioenpremie verder omhooggaan, vanwege de gedaalde rente en de lagere rendementsverwachting. Het kabinet heeft aangegeven de lastenverzwaring voor de werknemer te willen compenseren maar dat geldt niet voor de kostenverhoging van de werkgever.

Indexering

VGGM hanteert de door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaande uit een voorcalculatie voor 2018 en nacalculatie over 2016.

- In de voorcalculatie voor de begroting 2018 gaan wij uit van de raming van het CPB in de Macro Economische Verkenning 2017. In de MEV (september 2016) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2017 van 1,4% en een prijsstijging in 2017 voor het materieel deel van 0,8%. Cijfers voor 2018 zijn niet beschikbaar omdat in het MEV geen doorkijk wordt gegeven naar de middellange termijn.
Dat vertaalt zich naar een verhoging van de inwonerbijdrage 2018 voor GGD-GHOR taken en het in te brengen budget 2018 voor de brandweer.
Bij het doorrekenen van deze percentages wordt de inwonerbijdrage voor GGD-taken verhoogd met € 0,14 voor lonen en € 0,02 voor prijzen. Per saldo dus een verhoging van € 0,16.
De doorrekening op de brandweerbijdragen leidt tot een verhoging met € 369.999 (loonkosten) en € 90.612 (prijzen).
- In de nacalculatie wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2016 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld op basis van het Centraal Economisch Plan 2017 (CPB maart 2017). In de begroting 2016 is rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 2% en 1,5% voor de prijsontwikkeling.

Financieel technische zaken

Wijziging Besluit Begroting Verantwoording

In de begroting 2018 verwerken wij de meeste recente wijzigingen van het BBV. Het betreft voor VGGM in het bijzonder de bepalingen met betrekking tot de toerekening van de rentekosten en het inzichtelijk maken van de overhead.

De behoefte aan inzicht in de kosten op de afzonderlijke taakvelden leidt er toe dat de feitelijke rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend. VGGM heeft langlopende leningen afgesloten bij de overdracht van het materieel van de brandweer (en om fiscale redenen tijdelijk

MEMO

zes kazernes) bij de regionalisering. Daarnaast wordt niet of nauwelijks extern geld aangetrokken. De omslagrente van 2,5 % wordt in begroting 2018 geschrapt en in plaats daarvan worden de feitelijke rentekosten voor 2018 toegerekend. Dit leidt tot een verlaging van het VGGM budgettair kader met een totaal bedrag van € 497.000 (Gecalculeerde rente € 860.000 - te betalen rente over geldleningen € 250.000 - rente kort geld € 25.000/ 15% toegerekend aan ambulancedienst).

Met het schrappen van de omslagrente verdwijnt er zogenaamde latente ruimte uit de VGGM-begroting. In overleg met de controllers van de deelnemende gemeenten maken wij het effect per gemeente inzichtelijk.

Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In het gewijzigde BBV worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd maar centraal onder een afzonderlijk taakveld. Voor VGGM betekent dit dat de directie + het eerste echelon leidinggevenden (afdelingshoofden van brandweer, GGD en ambulancedienst inclusief de secretariaten) worden opgenomen onder het programma voor facilitaire zaken. Het tweede echelon (teammanagers en bureauhoofden) is niet volledig vrijgesteld voor aansturing en deze functies blijven onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is er sprake van vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven. Publiekrechtelijke rechtspersonen zijn dan belastingplichtig, indien en voor zover zij een onderneming drijven, tenzij er sprake is van een vrijstelling. Een belangrijk deel van de activiteiten van VGGM zal buiten de belastingplicht op grond van de regeling vallen. Sommige activiteiten vallen mogelijk wel onder de belastingplicht. De koepelorganisaties Brandweer Nederland, GGD GHOR Nederland en Ambulancezorg Nederland hebben in 2016 in kaart gebracht welke activiteiten wel of niet belastingplichtig zijn. Op landelijk niveau vindt hierover overleg met de fiscus plaats. Vervolgens zal VGGM concrete afspraken met de eigen inspecteur maken. Vanaf boekjaar 2017 maken wij voor zover nodig naast de reguliere jaarrekening ook een fiscale jaarrekening op.

5. Recapitulatie inwonerbijdrage 2017 - 2018

Inwonerbijdrage 2017 GGD + GHOR	12,84
Autonome ontwikkelingen:	
Loon-/prijscompensatie 2018	0,16
Loon-/prijscompensatie inhaaleffect 2016 (o.b.v CEP maart 2017)	PM
Schrappen omslagrente GGD-aandeel	-0,15
4 pijlers GGD	0,27
Bijdrage 2018	13,12

Bevolkingszorg	
Verevening op nacalculatiebasis (afhankelijk van de feitelijke inzet door de gemeente)	
Piket	0,08
Medewerker opleiden, trainen en oefenen	0,05

MEMO

6. Recapitulatie bijdrage brandweertaken 2017- 2018

In onderstaand overzicht is het voorstel voor de beleidsintensivering bij de brandweer (€ 150.000 informatievoorziening + € 150.000 organisatie vakbekwaamheid) opgenomen.

	Bijdrage 2017	Looncomp. 1,40%	Prijscomp. 0,80%	Renteverl brw 2018	Bijdrage 2018 technisch	Heroverw. 2017	Evaluatie reg. 2018	Bijdrage Brw. 2018
Arnhem	€ 10.907.944	€ 106.898	€ 26.179	€ 114.512	€ 10.926.509	€ 86.674	€ 86.674	€ 10.926.509
Barneveld	€ 3.386.621	€ 33.189	€ 8.128	€ 35.553	€ 3.392.385	€ 26.910	€ 26.910	€ 3.392.385
Doesburg	€ 665.642	€ 6.523	€ 1.598	€ 6.988	€ 666.775	€ 5.289	€ 5.289	€ 666.775
Duiven	€ 777.730	€ 7.622	€ 1.867	€ 8.165	€ 779.053	€ 6.180	€ 6.180	€ 779.053
Ede	€ 6.098.017	€ 59.761	€ 14.635	€ 64.017	€ 6.108.396	€ 48.455	€ 48.455	€ 6.108.396
Lingew aard	€ 1.852.222	€ 18.152	€ 4.445	€ 19.445	€ 1.855.374	€ 14.718	€ 14.718	€ 1.855.374
Nijkerk	€ 2.627.237	€ 25.747	€ 6.305	€ 27.581	€ 2.631.709	€ 20.876	€ 20.876	€ 2.631.709
Overbetuwe	€ 2.067.205	€ 20.259	€ 4.961	€ 21.702	€ 2.070.723	€ 16.426	€ 16.426	€ 2.070.723
Renkum	€ 1.755.164	€ 17.201	€ 4.212	€ 18.426	€ 1.758.151	€ 13.946	€ 13.946	€ 1.758.151
Rheden	€ 2.552.920	€ 25.019	€ 6.127	€ 26.801	€ 2.557.265	€ 20.285	€ 20.285	€ 2.557.265
Rozendaal	€ 74.631	€ 731	€ 179	€ 783	€ 74.758	€ 593	€ 593	€ 74.758
Rijnwaarden	€ 674.657	€ 6.612	€ 1.619	€ 7.083	€ 675.805	€ 5.361	€ 5.361	€ 675.805
Scherpenzeel	€ 453.151	€ 4.441	€ 1.088	€ 4.757	€ 453.923	€ 3.601	€ 3.601	€ 453.923
Wageningen	€ 1.514.902	€ 14.846	€ 3.636	€ 15.903	€ 1.517.480	€ 12.037	€ 12.037	€ 1.517.480
Westervoort	€ 781.148	€ 7.655	€ 1.875	€ 8.201	€ 782.478	€ 6.207	€ 6.207	€ 782.478
Zevenaar	€ 1.565.768	€ 15.345	€ 3.758	€ 16.437	€ 1.568.433	€ 12.442	€ 12.442	€ 1.568.433
	€ 37.754.958	€ 369.999	€ 90.612	€ 396.352	€ 37.819.216	€ 300.000	€ 300.000	€ 37.819.216

MEMO

BIJLAGE ontwikkelingen voor begroting 2018

Ontwikkeling	Budgettaire omvang bekend	Dekkingsvoorstel
Versterken van de bevolkingszorg	Nee, wordt in 2017 duidelijk	Nog niet
Verhoogde asielstroom	Nee, hangt van concrete extra inzet t.b.v. asielzoekers en statushouders	Aanvullende middelen van het Rijk voor zorg aan statushouders. Kanttekening hierbij dat gemeenten, voor publieke gezondheidszorg, alleen voor 2016+2017 middelen hebben gekregen. Voor 2018 nog onzekerheid.
Regiocoördinator Publieke Gezondheid statushouders	Ja	Uit middelen van Ondersteuningsteam Asielzoekers en Vergunninghouders (OTAV)
Impact omgevingsrecht en visie risicogerichtheid	Nee, vindt nader onderzoek naar plaats.	Nee
Functionaris Gegevensbescherming	1 fte € 95.000 + € 5.000 (werkplek) en samen met andere veiligheidsregio	Herschikking BDUR
Evaluatie van de regionalisering van de brandweer: -verbeteren informatievoorziening -versterken organisatie van vakbekwaamheid	2 x € 150.000	Ja, uit herschikken budgettair kader van de brandweer drie jaar na de regionalisering.
Arbeidshygiëne brandweer	Nee, afhankelijk van concrete maatregelen	Ja, vooralsnog voldoende budget beschikbaar gesteld
Afbouw aansluitingen openbaar brandmeldsysteem	Ja, netto € 350.000 tot 2020	Ja, uit ruimte in investeringsprogramma brandweer
FLO brandweer	Nee, afhankelijk van onderhandelingsresultaat met vakbonden en feitelijk gebruik van de regeling in Arnhem, Ede Nijkerk en Renkum	Budget is niet geregionaliseerd dus vraagstuk voor Arnhem, Ede, Nijkerk en Renkum
Een stevige basis voor de GGD: de vier pijlers	€ 180.000	Dekkingsvoorstel: -uit verlagen omslagrente (GGD-aandeel) en uit verhogen inwonerbijdrage
Pro-actieve taken infectieziektebestrijding	€ 158.000	Ja, uit efficiencyvoordeel opheffen bedrijfsbureau
Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg: transitie en fusie	Nee, afhankelijk van voortgang proces doorontwikkeling JGZ	Ja, uit in balans gereserveerde middelen. Komt in jaarrekening over 2016 terug.
Nieuwe bekostigingssystematiek JGZ en RVP via gemeentefonds	Nee herverdeeldeffecten tussen gemeenten voorkomen	
Verwarde personen	Afhankelijk van afspraken over aanvullende inzet van de GGD	Met zorgverzekeraars en/of ketenpartners afspraken maken over de financiering van onze aanvullende inzet
Aanbesteding arrestantenzorg	Nee, afhankelijk van keuzes van politie.	

MEMO

	Nog geen overeenstemming over contract voor 2017	
Evaluatie subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg	Nee, uitkomsten evaluatie ongewis. Beleidslijn van het Rijk is wel helder: afbouwen aanvullende voorzieningen	Na 2018
Toename van de vraag naar spoedeisende zorg (ambulancedienst)	Nee, nog niet duidelijk waar onze regio op kan rekenen	Binnen budgettair kader ambulancedienst
Loon – en prijsontwikkeling	Aan de kostenkant onzekerheid: -Cao-effect helder. -Pensioenkosten nog niet	Aan de inkomstenkant duidelijk: Ja, voor bijdrage van gemeenten loopt de compensatiesystematiek via CPB cijfers (MEV + CEP)
Wijziging Besluit Begroting Verantwoording	Omslagrente naar 0% verlaagt de bijdrage van gemeenten aan de VGGM.	Brandweerdeel en GGD-deel.



Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
T.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM

Postbus 6, 6920 AA Duiven
Koning Willem-Alexanderplein 1, Duiven
Telefoon (0316) 27 91 11
Fax (0316) 27 92 79

www.duiven.nl
gemeente@duiven.nl
Facebook: /gemeenteduiven
Twitter: @gemeenteduiven
IBAN: NL98 BNGH 028 50 02 147
BIC: BNGHNL2G
KvK-nr: 09217727
BTW-nr.: 001202546B02

Uw brief van: 31 maart 2017
Uw kenmerk: 170331-0012
Ons nummer: 17DV01155
Datum: 9 mei 2017

Kopie aan: archief /

Onderwerp: **Reactie op concept jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018**

Geacht bestuur,

Procedureel is het voor ons niet mogelijk om voor 1 juni 2017 een zienswijze van onze gemeenteraad in te dienen op de conceptjaarstukken 2016 en de ontwerpbegroting 2018 van VGGM. De gemeenteraad van Duiven vergadert op 20 juni 2017.

Wij reageren daarom alvast als college op de toegezonden stukken.
Mocht de gemeenteraad later afwijkend oordelen, dan laten wij u dat weten.

Conceptjaarrekening 2016

Wij hebben ingestemd met de conceptjaarrekening 2016 van VGGM en de bestemming van het resultaat.

Wel hebben wij hierbij een kanttekening. Van het positieve resultaat wordt voorgesteld om € 884.000 te reserveren voor de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg en de overdracht van de medewerkers van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden (JGZ 0-4 jaar) naar de VGGM. Formele besluitvorming door het Algemeen Bestuur van VGGM heeft hierover echter nog niet plaatsgevonden. Gelet op de omvang van het resultaat kunnen wij deze reservering begrijpen, maar vinden wij die ook voorbarig. Wij vragen u ons inzicht te geven in het besluitvormingstraject dat nog gevolgd moet worden. Wat gebeurt er met het bedrag als een en ander onverhoopt later of niet doorgaat?

Ontwerpbegroting 2018

Wij hebben ingestemd met de ontwerpbegroting 2018.

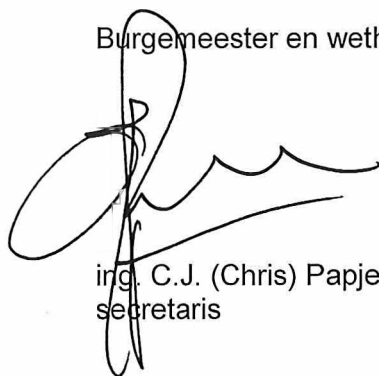
Het voorstel om de informatievoorziening naar de beroeps- en brandweervrijwilligers in de 41 posten te verbeteren, ondersteunen wij. Wij vinden het belangrijk dat er nauwlettend op wordt toegezien dat de verbeteringen aansluiten bij de behoeften en wensen van de medewerkers in de posten zelf.

Al enkele jaren heeft VGGM een heroverweging van het budgettair kader aangekondigd. De heroverweging zou in 2017 (drie jaar na de regionalisering) plaatsvinden. Gelet op de hoge

overschotten van de laatste jaren hadden wij hier hoge verwachtingen van. Blijkbaar heeft de heroverweging nu € 300.000 opgeleverd. Dit bedrag wordt verder niet onderbouwd. Hoewel er de afgelopen jaren al wel € 2,2 miljoen bespaard is op de brandweer, hadden wij meer verwacht van de heroverweging.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Duiven,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large loop followed by several smaller, connected strokes.

ing. C.J. (Chris) Papjes
secretaris

A handwritten signature in black ink, featuring a long, sweeping horizontal stroke that starts with a vertical line and ends with a small loop.

drs. H.B.I. (Rik) de Lange
burgemeester

Behandeladvies Concept-jaarrekening 2016 en concept-begroting 2018 SDL – 17int00765.

Onderwerp	Zienswijze concept-jaarrekening 2016 en conceptbegroting 2018-2021 Samenwerking de Liemers.	
Registratienummer: 17DV01217	Portefeuillehouder: burgemeester	
Historie	Bij het aangaan van de Samenwerking De Liemers is geregeld dat de deelnemende gemeenten de gelegenheid krijgen om voorafgaande aan de definitieve vaststelling een zienswijze te geven op de concept-jaarrekening en concept-begroting.	
Termijn	Verzocht is een zienswijze voor 1 juni 2017 kenbaar te maken. Gelet op ons bestuurlijk proces zal dit niet eerder zijn dan in de raad van 20 juni 2017.	
Belangrijkste bespreek- en/of beslistpunten	In het raadsvoorstel is aangegeven dat het bestuur van SDL de concept-jaarrekening 2016 en conceptbegroting 2018 voldoende heeft toegelicht. Ter onderbouwing daarvan is onder argumenten kort ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen. Er zijn geen kanttekeningen.	

Politieke Avond	6 juni 2017		Ronde tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Clemens Koning	Mat Gijsbers	Raadzaal	bestuur - budgetrecht	20 minuten
Behandeladvies	- Betreft beantwoording van eventuele vragen n.a.v. het raadsvoorstel - Voorstel kan direct na de ronde tafel ter besluitvorming naar de raad - Gelet op het feit dat de concept-jaarrekening en conceptbegroting voldoen aan de gemeenschappelijke regeling, er geen bijzonder afwijkende ontwikkelingen zijn en er verder binnen de kaders wordt gebleven wordt geadviseerd om geen debattafel te plannen.			
Spreekrecht publiek	- Eventuele belangstellenden kunnen meepraten aan tafel			

Opbrengst van de tafel	Voorstel betreffende concept-jaarrekening 2016 en conceptbegroting 2018-2021 Samenwerking de Liemers kan als hamerstuk naar de raad. Fracties kunnen eventueel nog amendementen of moties indienen. Er is geen noodzaak voor een debattafel. Gedane toezegging: In de toekomst zal het Jaarverslag SDL worden uitgebreid met een toelichting hoe met het aspect duurzaamheid is omgegaan.
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV033

Zaaknr.: 17DV01217

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in de Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Ronald Baltussen

Telefoon: (0316) 279 239

E-mail: r.baltussen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Zienswijze concept-jaarrekening 2016 en concept-begroting 2018-2021
Samenwerking de Liemers.

Beslispunten

1. Als zienswijze aan te geven zowel in te stemmen met de concept-jaarrekening 2016 als met de concept-begroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers.

Inleiding

Op 28 maart jl. is, door het Dagelijks Bestuur van Samenwerking de Liemers, aan uw raad de concept-jaarrekening 2016 en de concept-begroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers gestuurd. Aan uw raad is gevraagd, conform artikel 25 en 27 van de Gemeenschappelijke Regeling, uw zienswijze met betrekking tot beide stukken voor 1 juni 2017 kenbaar te maken. Wij zullen deze reactie na behandeling in de raad aan het bestuur kenbaar maken. Het Algemeen Bestuur neemt aan de hand van de reacties het besluit stukken al dan niet gewijzigd vast te stellen.

Beoogd effect

De zienswijze van de raad met betrekking tot de concept-jaarrekening 2016 en de concept-begroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers kenbaar te maken.

Argumenten

1. Zowel de concept-jaarrekening 2016 als de concept-begroting 2018-2021 zijn door het Dagelijks Bestuur afdoende toegelicht en gemotiveerd.

Raadsvoorstel

Jaarrekening 2016

De jaarrekening 2016 sluit ten opzichte van de stand na de tweede tussenrapportage met een voordeel van € 635.000.

Per programma	Onderschrijding
Programma 1: Bestuur	13.000
Programma 2: RID	100.000
Programma 3: Inkoop	-5.000
Programma 4: RSD	527.000
Totaal	635.000

De analyse van de verschillen op basis van de geconsolideerde exploitatierekening:

Analyse verschillen	
Personeelslasten	489.000
Kapitaallasten	122.000
Automatiseringskosten	20.000
Diversen	4.000
	635.000

Personeelslasten

Het voordeel op de personeelslasten is te danken aan het binnenhalen van Europese subsidiegelden bij de RSD.

Kapitaallasten

Door lagere rentelasten dan begroot is er per saldo een voordeel van € 122.000.

Meerjarenbegroting 2018-2021

Resultaat Meerjarenbegroting 2018 – 2021

De begroting 2018 heeft een exploitatietotaal van € 8,5 miljoen; ten opzichte van de begroting 2017 is dit een stijging van € 0,6 miljoen.

Per programma kan deze stijging als volgt gespecificeerd worden:

Raadsvoorstel

Specificatie kostenstijging op programmaniveau

Lasten	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2018	2019	2020	2021
Programma 1: Bestuur	400	400	200	400
Programma 2: RID	445.846	2.144	-20.007	23.140
Programma 3: Inkoop	6.318	4.748	4.843	4.939
Programma 4: RSD	157.744	28.940	29.229	29.522
Eliminatie doorbelasting intern	-11.000	-	-	-
Totaal lasten	599.308	36.232	14.265	58.001

De grootste afwijkingen op basis van de geconsolideerde exploitatierekening:

Specificatie van de afwijkingen op kostensoort

Lasten	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2018	2019	2020	2021
Bestuurskosten	400	400	200	400
Personele kosten	198.435	455.912	-6.140	36.335
Huisvestingskosten	19.100	1.700	1.900	1.900
Automatiseringskosten	-22.567	-25.500	1.000	-
Onderhoud applicaties	258.055	17.234	17.579	17.930
Facilitaire zaken	-3.286	-	-	-
Advies en Controle	-600	-	-	-
Sociale recherche	48.922	-	-	-
Ondersteunende dienst	1.476	1.380	1.408	1.436
Overige kosten	5.000	-	-	-
Kapitaallasten	94.372	42.425	-1.681	0
Projecten	-	-457.319	-	-
Totaal lasten	599.308	36.232	14.265	58.001

Personele kosten

Stijging personeelslasten is een gevolg van cao-stijgingen in 2016 en 2017, gevolgen functiewaardering, plus de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB). Bij de berekening van de personeelskosten is rekening gehouden met de reeds gemaakte afspraken:

- Extra budget RSD i.v.m. > 1.500 cliënten
- Tijdelijke uitbreiding RID Trainees t/m half 2019
- Tijdelijke uitbreiding adviseur informatiebeveiliging voor een periode van 3 jaar.

Huisvestingskosten 2018

In de begroting van 2018 zijn de extra kapitaallasten die voortvloeien uit de inrichtingskosten in verband met de verhuizing van zowel de RID als RSD begroot conform de geaccordeerde voorstellen.

Automatiseringskosten

De leaseovereenkomsten worden omgezet naar investeringskredieten met kapitaallasten. Hierdoor dalen de automatiseringskosten in 2018 en 2019, dan zijn alle leaseovereenkomsten beëindigd.

Onderhoud applicaties

In 2017 en 2018 zullen bijna alle Informatiebeleidsplan(IBP)-projecten zijn afgerond, waardoor de onderhoudskosten in 2018 sterk stijgen. Daarna is alleen rekening gehouden met indexering van de onderhoudslasten. De onderhoudslasten zijn conform de vastgestelde IBP-plannen opnieuw herzien en bijgesteld.

In 2017 zal gestart worden met de implementatie van een nieuwe financiële applicatie voor alle vier gemeenten. De onderhoudslasten bij de gemeenten vallen dan vrij c.q. verschuiven naar de RID, dit gaat om ongeveer € 100.000 per jaar.

Met de aanbesteding c.q. implementatie van een Liemersbreed 'belastingen' pakket is in deze meerjarenbegroting nog geen rekening gehouden.

Kapitaallasten

Alle projecten zijn weer opnieuw beoordeeld en in een tijdslijn gezet. Eventuele afgeschreven investeringen zijn weer meegenomen als herinvestering. Naar aanleiding daarvan zijn de kapitaallasten herrekend, rekening houdende met de aanpassingen die dit jaar voorgelegd zullen worden in een nieuw waarderingsgrondslagendocument.

De rekenrente voor investeringen is m.i.v. 1 januari 2017 verlaagd van 4% naar 3%, dit in lijn met de langlopende lening a 3,15%.

Kanttelingen

Geen verdere kanttekeningen.

Financiële paragraaf

In de begroting van de RID zijn de projecten uit het informatiebeleidsplan en de werkplannen opgenomen. De stijging van de kosten ten opzichte van de begroting 2017 vloeit met name voort uit het feit dat investeringsplannen opnieuw in een tijdslijn zijn weggezet. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten zijn herrekend waardoor verschuiving in de tijd is ontstaan. De stijging van de kosten wordt deels gecompenseerd door wegvallende kosten binnen de eigen begroting.

De totale bijdragen zullen worden verwerkt in de meerjarenbegroting 2018-2021 van de gemeente Duiven.

Communicatieparagraaf

Niet van toepassing.

Raadsvoorstel

Duiven, 2 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17 RB028

2. 17°001333

3. 17°001334

Omschrijving:

Concept raadsbesluit Zienswijze concept jaarrekening 2016 en Meerjarenbegroting 2018 – 2021 Samenwerking de Liemers.

Email Jaarstukken 2016 Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers

Email Meerjarenbegroting 2018 – 2021

Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV033

Zaaknr.: 17DV01217

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in de Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Ronald Baltussen

Telefoon: (0316) 279 239

E-mail: r.baltussen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Zienswijze concept-jaarrekening 2016 en concept-begroting 2018-2021
Samenwerking de Liemers.

Beslispunten

1. Als zienswijze aan te geven zowel in te stemmen met de concept-jaarrekening 2016 als met de concept-begroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers.

Inleiding

Op 28 maart jl. is, door het Dagelijks Bestuur van Samenwerking de Liemers, aan uw raad de concept-jaarrekening 2016 en de concept-begroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers gestuurd. Aan uw raad is gevraagd, conform artikel 25 en 27 van de Gemeenschappelijke Regeling, uw zienswijze met betrekking tot beide stukken voor 1 juni 2017 kenbaar te maken. Wij zullen deze reactie na behandeling in de raad aan het bestuur kenbaar maken. Het Algemeen Bestuur neemt aan de hand van de reacties het besluit stukken al dan niet gewijzigd vast te stellen.

Beoogd effect

De zienswijze van de raad met betrekking tot de concept-jaarrekening 2016 en de concept-begroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers kenbaar te maken.

Argumenten

1. *Zowel de concept-jaarrekening 2016 als de concept-begroting 2018-2021 zijn door het Dagelijks Bestuur afdoende toegelicht en gemotiveerd.*

Jaarrekening 2016

De jaarrekening 2016 sluit ten opzichte van de stand na de tweede tussenrapportage met een voordeel van € 635.000.

Per programma	Onderschrijving
Programma 1: Bestuur	13.000
Programma 2: RID	100.000
Programma 3: Inkoop	-5.000
Programma 4: RSD	527.000
Totaal	635.000

De analyse van de verschillen op basis van de geconsolideerde exploitatierekening:

Analyse verschillen	
Personeelslasten	489.000
Kapitaallasten	122.000
Automatiseringskosten	20.000
Diversen	4.000
	635.000

Personeelslasten

Het voordeel op de personeelslasten is te danken aan het binnenhalen van Europese subsidiegelden bij de RSD.

Kapitaallasten

Door lagere rentelasten dan begroot is er per saldo een voordeel van € 122.000.

Meerjarenbegroting 2018-2021

Resultaat Meerjarenbegroting 2018 – 2021

De begroting 2018 heeft een exploitatietotaal van € 8,5 miljoen; ten opzichte van de begroting 2017 is dit een stijging van € 0,6 miljoen.

Per programma kan deze stijging als volgt gespecificeerd worden:

Specificatie kostenstijging op programmaniveau

Lasten	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2018	2019	2020	2021
Programma 1: Bestuur	400	400	200	400
Programma 2: RID	445.846	2.144	-20.007	23.140
Programma 3: Inkoop	6.318	4.748	4.843	4.939
Programma 4: RSD	157.744	28.940	29.229	29.522
Eliminatie doorbelasting intern	-11.000	-	-	-
Totaal lasten	599.308	36.232	14.265	58.001

De grootste afwijkingen op basis van de geconsolideerde exploitatierekening:

Specificatie van de afwijkingen op kostensoort

Lasten	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2018	2019	2020	2021
Bestuurskosten	400	400	200	400
Personele kosten	198.435	455.912	-6.140	36.335
Huisvestingskosten	19.100	1.700	1.900	1.900
Automatiseringskosten	-22.567	-25.500	1.000	-
Onderhoud applicaties	258.055	17.234	17.579	17.930
Facilitaire zaken	-3.286	-	-	-
Advies en Controle	-600	-	-	-
Sociale recherche	48.922	-	-	-
Ondersteunende dienst	1.476	1.380	1.408	1.436
Overige kosten	5.000	-	-	-
Kapitaallasten	94.372	42.425	-1.681	0
Projecten	-	-457.319	-	-
Totaal lasten	599.308	36.232	14.265	58.001

Personele kosten

Stijging personeelslasten is een gevolg van cao-stijgingen in 2016 en 2017, gevolgen functiewaardering, plus de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB). Bij de berekening van de personeelskosten is rekening gehouden met de reeds gemaakte afspraken:

- Extra budget RSD i.v.m. > 1.500 cliënten
- Tijdelijke uitbreiding RID Trainees t/m half 2019
- Tijdelijke uitbreiding adviseur informatiebeveiliging voor een periode van 3 jaar.

Huisvestingskosten 2018

In de begroting van 2018 zijn de extra kapitaallasten die voortvloeien uit de inrichtingskosten in verband met de verhuizing van zowel de RID als RSD begroot conform de geaccordeerde voorstellen.

Automatiseringskosten

De leaseovereenkomsten worden omgezet naar investeringskredieten met kapitaallasten. Hierdoor dalen de automatiseringskosten in 2018 en 2019, dan zijn alle leaseovereenkomsten beëindigd.

Onderhoud applicaties

In 2017 en 2018 zullen bijna alle Informatiebeleidsplan(IBM)-projecten zijn afgerond, waardoor de onderhoudskosten in 2018 sterk stijgen. Daarna is alleen rekening gehouden met indexering van de onderhoudslasten. De onderhoudslasten zijn conform de vastgestelde IBM-plannen opnieuw herzien en bijgesteld.

In 2017 zal gestart worden met de implementatie van een nieuwe financiële applicatie voor alle vier gemeenten. De onderhoudslasten bij de gemeenten vallen dan vrij c.q. verschuiven naar de RID, dit gaat om ongeveer € 100.000 per jaar.

Met de aanbesteding c.q. implementatie van een Liemersbreed 'belastingen' pakket is in deze meerjarenbegroting nog geen rekening gehouden.

Kapitaallasten

Alle projecten zijn weer opnieuw beoordeeld en in een tijdslijn gezet. Eventuele afgeschreven investeringen zijn weer meegenomen als herinvestering. Naar aanleiding daarvan zijn de kapitaallasten herrekend, rekening houdende met de aanpassingen die dit jaar voorgelegd zullen worden in een nieuw waarderingsgrondslagendocument.

De rekenrente voor investeringen is m.i.v. 1 januari 2017 verlaagd van 4% naar 3%, dit in lijn met de langlopende lening a 3,15%.

Kanttekeningen

Geen verdere kanttekeningen.

Financiële paragraaf

In de begroting van de RID zijn de projecten uit het informatiebeleidsplan en de werkplannen opgenomen. De stijging van de kosten ten opzichte van de begroting 2017 vloeit met name voort uit het feit dat investeringsplannen opnieuw in een tijdslijn zijn weggezet. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten zijn herrekend waardoor verschuiving in de tijd is ontstaan. De stijging van de kosten wordt deels gecompenseerd door wegvallende kosten binnen de eigen begroting.

De totale bijdragen zullen worden verwerkt in de meerjarenbegroting 2018-2021 van de gemeente Duiven.

Communicatieparagraaf

Niet van toepassing.

Raadsvoorstel

Duiven, 2 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris, burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17 RB028

2. 17°001333

3. 17°001334

Omschrijving:

Concept raadsbesluit Zienswijze concept jaarrekening 2016 en Meerjarenbegroting 2018 – 2021 Samenwerking de Liemers.

Email Jaarstukken 2016 Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers

Email Meerjarenbegroting 2018 – 2021

Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB028
Zaaknr.: 17DV01217

Zienswijze concept jaarrekening 2016 en concept begroting 2018-2021 Samenwerking de Liemers.

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat door het Dagelijks Bestuur van Samenwerking de Liemers bij brief van 28 maart 2017 de zienswijze is gevraagd met betrekking tot de concept jaarrekening 2016 en concept begroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 mei 2016;

b e s l u i t :

Als zienswijze aan te geven zowel in te stemmen met zowel de conceptjaarrekening 2016 als met de conceptbegroting 2018-2021 van Samenwerking de Liemers.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Jaarstukken 2016

Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers

Corsa-nr.: 17int022
Versie : 2.1
Datum : 28-03-2017

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
JAARVERSLAG.....	5
1. Programma Bestuur	6
1.1 Netwerkdirectie	6
1.1.1 Missie	6
1.1.2 Visie.....	6
1.2 Ondernemingsraad	6
1.2.1 Missie.....	6
1.2.2 Gespreksonderwerpen.....	6
1.2.3 Scholing	7
1.3 Overige	7
1.4 Wat mag het kosten.....	7
2. Programma RID.....	8
2.1 Wat hebben we bereikt ?	8
2.1.1 Visie / ambities RID	8
2.1.2 Resultaten Informatiebeleidsplan.....	9
2.2 Projecten	11
2.2.1 Projecten uit Informatie Beleidsplan.....	11
2.2.2 ICT Projecten.....	13
2.2.3 Maatwerk projecten	14
2.3 Informatiebeveiliging	15
2.3.1 Gevolgen resolutie voor gemeenten en voor RID De Liemers.....	15
2.3.2 Status 2016	15
2.3.3 Informatiebeveiligingsbeleid 2013 en de verdere uitwerking in 2016.....	16
2.3.4 Stand van zaken 2016	17
2.4 Wat mag het kosten.....	19
3. Programma Inkoop	20
3.1 Wat hebben we bereikt ?	20
3.1.1 Visie / ambities Inkoop.....	20
3.2 Inkoop heeft bij de volgende niet-Europese aanbestedingen geadviseerd:	22
3.3 Overzicht afgeronde aanbestedingen inclusief resultaat	23
3.4 Speerpunten Inkoop	23
3.5 Wat mag het kosten.....	25
4. Programma RSD	26
4.1 Wat hebben we bereikt ?	26
4.1.1 Missie RSD.....	26
4.1.2 Visie / ambities RSD	26
4.1.3 A3-systematiek voor Jaarplan 2016	26
4.2 Wat mag het kosten.....	27

Paragrafen.....	28
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
5.2 Onderhoud Kapitaalgoederen	29
5.3 Financiering	29
5.4 Bedrijfsvoering	30
5.4.1 Bestuur	30
5.4.2 Personeelsbeleid	30
5.4.3 Planning – en controlcyclus	30
5.4.4 Rechtmatigheid.....	30
5.5 Verbonden partijen	31
5.6 Kostenverdelingsafspraken.....	31
JAARREKENING	33
6. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	34
7. Toelichtingen op het overzicht van baten en lasten.....	35
7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	35
7.2 Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en.....	35
semipublieke sector.....	35
8. Balans.....	38
8.1 Toelichting op de balans per 31-12-2016	38
8.2 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	39
8.3 Feiten en gebeurtenissen die na balansdatum bekend worden.....	39
8.4 Toelichting op de balans per 31-12-2016	40
9.1 Bestuur	42
9.2 RID	43
9.3 Inkoop.....	45
9.4 RSD	46
9.5 Werk, Inkomen & Dienstverlening	49
9.5.1 Inkomen.....	49
9.5.2 Werk	50
9.5.3 Dienstverlening (directe kosten).....	50
Bijlage 1: SiSa-verantwoordingsinformatie 2016.....	52
Bijlage 2: Mindmap Verbeteropgaaf RID de Liemers.....	54
Bijlage 3: KPI rapportage RID d.m.v. SLA ICT / per locatie / per maand	56
Bijlage 4: KPI's RSD Jaarplan 2016 – Realisatie 2016	58

Inleiding

Het jaar 2016 is beëindigd en hierover doen wij nu via deze jaarstukken de verantwoording. In deze jaarstukken geven wij inzicht over de gerealiseerde doelstellingen en de daarbij horende financiële verantwoording van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers.

In 2016 zijn twee tussenrapportages opgemaakt en voorgelegd, hierbij is al inzicht gegeven in de gewijzigde zaken. De jaarrekening is in lijn met de verwachtingen zoals vermeld in de tweede tussenrapportage. Het positieve resultaat is een gevolg van verschuivingen naar subsidieprojecten en incidenteel voordeel bij het activeren van de investeringsprojecten.

De RID heeft een financieel voordeel doordat de werkelijke rente lager is dan de rekenrente voor de investeringen zoals vastgesteld in de waarderingsgrondslagen. Daar naast zijn er beperkte verschillen ten opzichte van de begroting, deels al apart voorgelegd aan de Netwerkdirectie. Per saldo geeft het bij de RID een voordeel van € 100.000,=. Het voordeel bij de RSD is met name te danken aan het binnenhalen van subsidiebedragen, waardoor een deel van de exploitatiekosten wegvallen tegen deze subsidiebedragen. Daarnaast zijn de dienstverleningsovereenkomsten uitgebreid waardoor deze opbrengst gestegen is. Al met al een voordeel voor de RSD van € 546.000,=.

Door de verlaging van de vergaderfrequentie van de netwerkdirectie is er een voordeel op de bestuurskosten. Inkoop heeft een kleine overschrijding en de verrekening van de ICT-kosten tussen RID en RSD heeft een klein negatief effect.

Maar per saldo kan voor de gehele SDL een positief saldo van € 635.000,= vermeld worden.

Dit voordeel komt ten goede aan de participanten van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers zijnde:

- Gemeente Duiven
- Gemeente Rijnwaarden
- Gemeente Westervoort
- Gemeente Zevenaar

Deze jaarstukken zijn in lijn met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening en zijn ingedeeld in programma's:

Programma 1	Bestuur
Programma 2	RID
Programma 3	Inkoop
Programma 4	RSD

JAARVERSLAG

Programmaverantwoording

1. Programma Bestuur

1.1 Netwerkdirectie

1.1.1 Missie

Leiding geven aan de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers, waarbij door samenwerking de dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen, aan de deelnemende gemeenten goed verzorgd en gegarandeerd wordt.

1.1.2 Visie

Een goede dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers:

- Algemeen bestuur, bestaande uit leden van de colleges van de gemeenten, waaronder de voorzitter.
- Dagelijks bestuur bestaat uit 4 leden, bij voorkeur de burgemeesters; In 2016 waren dat burgemeester Schadd-de Boer van Rijnwaarden, burgemeester De Ruiter (tot 1 september) en burgemeester Staatsen (vanaf 1 september) van Zevenaar, burgemeester Van Hout van Westervoort en burgemeester De Lange van Duiven.
- De voorzitter van zowel het AB als het DB wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen. In 2016 was dat burgemeester De Lange.
- De netwerkdirectie bestaat uit de 4 gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeentes ondersteund door de netwerksecretaris.

Het Algemeen bestuur vergadert twee keer per jaar, het dagelijks bestuur drie keer. Vanaf 2016 vergadert de netwerkdirectie 1 keer per maand.

Deze lagere vergaderfrequentie vertaalt zich in een lagere urenbesteding van de netwerksecretaris.

1.2 Ondernemingsraad

1.2.1 Missie

Er is een gemeenschappelijke ondernemingsraad waarin vertegenwoordigers van de RID en de RSD zitting hebben. De ondernemingsraad wil fungeren als een betrouwbare, betrokken en transparante overlegpartner waarbij voortdurend gekeken wordt naar de balans tussen het collectieve belang van medewerkers en het organisatiebelang.

1.2.2 Gespreksonderwerpen

Onderwerpen waar de ondernemingsraad veel over gesproken heeft zijn:

- De knelpunten die ervaren worden binnen de samenwerking tussen Samenwerking de Liemers en de vier Liemerse Gemeenten als opdrachtgever.
- De herindeling/samenwerking met de vier Liemerse gemeenten en de gevolgen hiervan voor de SDL
- Werkdruk en ziekteverzuim
- De huisvesting van de medewerkers van de Samenwerking de Liemers
- De aanbesteding voor bedrijfsarts en de evaluatie van het Eigen Regiemodel
- Het opleidingsplan
- Het aanstellen van een vertrouwenspersoon

In 2016 heeft de ondernemingsraad zeven keer met de WOR bestuurders overleg gevoerd en waren er drie bijeenkomsten van het Liemers Platform. In totaal is de ondernemingsraad ongeveer 24 keer bij elkaar gekomen om te overleggen.

1.2.3 Scholing

De ondernemingsraad begon het jaar 2016 met twee nieuwe leden die enthousiast hun taak op zich hebben genomen. Daarnaast trad er in juli een nieuwe ambtelijk secretaris aan.

In het eerste kwartaal is de ondernemingsraad op een twee daagse training geweest, waarin de Wet op de Ondernemingsraden en de Gemeenschappelijke Regeling centraal stond. Tevens hebben we deze training gebruikt om nader kennis te maken met de twee nieuwe leden en de taken met elkaar te verdelen. Het was een goed en inspirerende training.

Tenslotte is de ondernemingsraad in december een dag lang begeleid door in trainer ter voorbereiding van de OR verkiezingen. Deze verkiezing staat gepland op 21 maart 2017.

1.3 Overige

In de begroting is een post opgenomen van € 5.000,= voor Onvoorzien/overige kosten. In 2016 zijn hier enkele kleine afrondingsposten op geboekt.

1.4 Wat mag het kosten

Bestuur	Realisatie 2015	Begroting VW 2016	Begroting NW 2016	Realisatie 2016	Verschil
Lasten	25.101	44.500	44.500	31.881	(12.619)
Baten	25.101	44.500	44.500	31.881	(12.619)
Saldo	-	-	-	-	-

2. Programma RID

2.1 Wat hebben we bereikt ?

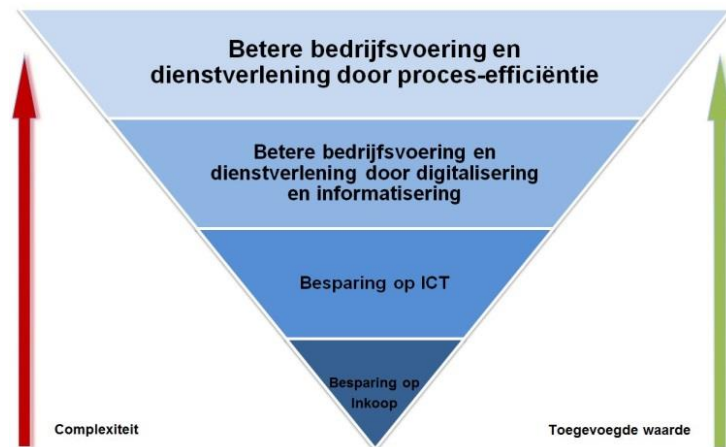
2.1.1 Visie / ambities RID

Een belangrijke ontwikkeling is de herijking van de missie, visie en strategieën in 2016. Deze herijking is reeds in 2015 ingezet en heeft zijn definitieve uitwerking in 2016 gekregen. Een aantal ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

- Cloud komt op;
- Veranderende vraag vanuit de gemeenten;
- Meebewegen in de ontwikkeling van de gemeenten;
- Opdrachtgeverschap binnen de gemeenten moet verder ontwikkeld worden;
- Toenemend takenpakket bij gemeenten én RID;

Belangrijk voor RID de Liemers is continu toegevoegde waarde te bieden aan de gemeenten en RSD. Waar dit in 2010 nog lag op stabiele en betrouwbare kantoorautomatisering, is dit in 2015 gedraaid naar Informatisering. Voor 2020 zal de ICT bijdrage aan het bedrijfsproces nog veel nadrukkelijker zijn. Het onderstaande plaatje geeft de beoogde verandering weer.

De samenwerking op het vlak van ICT en Inkoop is geboren vanuit besparen op gezamenlijke inkoop, besparingen realiseren op ICT door het gezamenlijk te 'doen'. Het Businessplan, de missie en visie van de RID raakt deels de digitalisering (Informatisering). Maar willen we écht toegevoegde waarde bieden, die ook werkelijk zichtbaar is, dan moet RID kijken waar ze haar dienstverlening kan verbeteren en zodanig kan inzetten dat verderop in de keten ook besparingen optreden. Daarvoor is een pro-actieve houding nodig waarin we dichterbij de business en samen met de business kijken hoe we ICT en Inkoop kunnen inzetten om (bedrijfsvoerings) processen te verbeteren en daarmee de (digitale) dienstverlening aan de burger/bedrijven kunnen garanderen en verbeteren (het toevoegen van waarde door ICT).



Deze ontwikkeling en groei is al even ingezet. Met als voorbeelden : Gecentraliseerd onderbrengen van nieuwe taken binnen de RID: procesbeheer, koppelingenbeheer, applicatiebeheer voor zaakgericht werken en digitale dienstverlening. Regie rollen binnen systeembeheer, focus op advisering en pro-activiteit, strategisch adviseurschap met specialisaties zoals Informatie Beveiliging.

De wereld staat niet stil en de ijkpunten en ontwikkelingen in de afgelopen vijf jaar leiden wel naar de vraag : doen we nog de juiste dingen ? Past de huidige dienstverlening nog bij de huidige behoefte ? In hoeverre zijn de vastgestelde missie, visie en doelstellingen nog even actueel als in 2010 ? In hoeverre kan goed ingespeeld worden op de genoemde ijkmomenten, lessen en ontwikkelingen ? Zijn we goed toegerust voor de toekomst ? Om dit in beeld te krijgen is gebruik gemaakt van een SWOT analyse en EVR analyse.

We zijn als strategisch partner verbindend en versterkend voor de gemeenten en laten daarbij een goede performance en resultaten zien. De (capaciteit van) dienstverlening staat

onder druk van toenemende en veranderende vraag, personeelsverloop en slecht werkende communicatie structuur.

Onze kansen liggen erin door meer bijdrage te leveren aan de gemeentelijke doelstellingen. Dit op een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige manier, op Liemerse schaal in plaats van individuele schaal. Daarbij moeten we rekening houden met achterblijvend opdrachtgeverschap bij gemeenten, een wisselend beleid van de gemeenten rondom Liemerse samenwerking en mogelijke uitbesteding van taken die nu nog bij RID liggen.

De combinatie van ijkmomenten, waarnemingen en ontwikkelingen, conclusies uit de SWOT en EVR analyse, hebben tot de overtuiging geleid dat er sprake is van spanning op de missie en kerntaken van de RID en de wijze waarop de RID is ingericht en functioneert. Is het niet nu, dan wel binnenkort. Hier moet de RID een pro-actieve houding in aan nemen.

Nieuwe Missie

De RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op gebied van ICT en Inkoop.

Wij bieden moderne technologie en specialistische kennis die gericht is op de behoefte van vandaag, en innovatie voor morgen mogelijk maakt. Wij maken het mogelijk dat de gemeenten hun doelstellingen op het vlak van efficiënte bedrijfsvoering en hoogwaardige dienstverlening behalen. Wij zorgen ervoor dat de gemeenten doelmatig en rechtmatig kunnen inkopen en optimaal gebruik kunnen maken van de kansen op de inkoopmarkt.

Nieuwe Visie

RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op de terreinen van ICT en Inkoop.

Als geen ander kennen en begrijpen wij de gemeenten en de doelen die zij willen bereiken. Als geen ander hebben wij specialistische kennis van ICT- en Inkoopontwikkelingen bij de centrale overheid, de gemeenten en de markt. Als geen ander zijn wij in staat om op het gebied van ICT en Inkoop proactief te adviseren en te begeleiden, regie te voeren en een informatieknooppunt te vormen. Daarmee bieden wij de gemeenten een uitstekende manier om de ambities en verantwoordelijkheid voor informatiemanagement, bedrijfsvoering, dienstverlening en inkoop dichtbij vorm te geven. Dit op een Liemerse schaal met hoge kwaliteit, efficiency, professionaliteit en flexibiliteit. Als strategisch partner van ICT diensten in eigen beheer, ontwikkelt RID de Liemers zich steeds meer naar ketenregisseur bij het organiseren van de ICT dienstverlening.

Samen met de gemeenten ontwikkelen en leveren we producten en diensten die bij hen passen. We zoeken een juiste balans tussen betrouwbaarheid en beheersbaarheid enerzijds, en klantwensen en behoeftes vanuit de gemeenten anderzijds. Wij brengen vraag en aanbod bij elkaar door een brug te slaan tussen de gemeenten en die leveranciers die het beste bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierbij staat het creëren van optimale waarde tegen aanvaardbare risico's centraal.

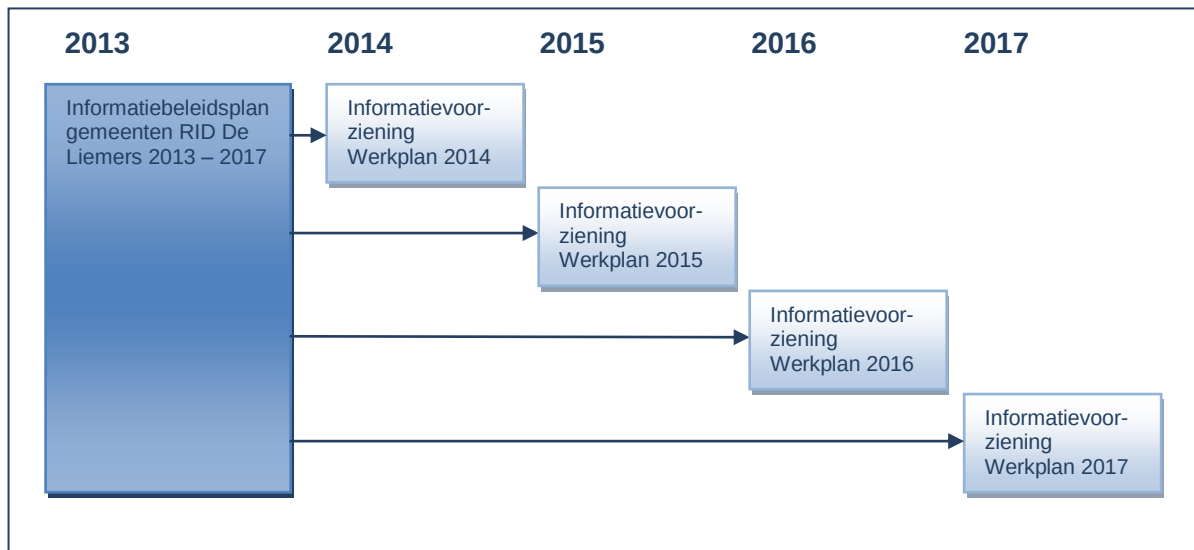
2.1.2 Resultaten Informatiebeleidsplan

In 2012 is het '*Informatiebeleidsplan gemeenten RID De Liemers 2013 – 2017*' opgeleverd.¹ In genoemd plan zijn rond de vijf-en twintig projecten genoemd die tot 2017 voor uitvoering in aanmerking komen. Zes daarvan zijn in 2013 opgepakt.

¹ RID De Liemers, *Informatiebeleidsplan gemeenten RID De Liemers 2013 – 2017*, 1 juni 2012.

Voor de jaren 2014, 2015 en 2016 zijn er vervolgnaties opgesteld: de zgn. 'werkplannen'. Deze werkplannen bevatten uitwerkingen van projecten die in het oorspronkelijke informatiebeleidsplan waren opgenomen.²

Met andere woorden: het oorspronkelijke informatiebeleidsplan voor de periode 2013 – 2017 is vooral 'richtinggevend' geweest voor de daarop volgende werkplannen. De volgende schets verduidelijkt een en ander voor de periode t/m 2017.³



Ook nu weer blijkt dat diverse projecten uit het oorspronkelijke informatiebeleidsplan en de latere werkplannen op dit moment nog in uitvoering zijn en een langere doorlooptijd kennen dan gedacht. Deze vertragingen zijn deels terug te voeren op gewijzigde omstandigheden. Zo hebben inspanningen op het gebied van de decentralisaties in het sociaal domein in termen van capaciteit een duidelijk verdringingseffect gehad richting de overige projecten. Genoemde decentralisaties zijn door het rijk ingezet; gemeenten hebben in een relatief kort tijdbestek met veel menskracht en energie de zaak moeten oppakken.

Daarnaast is in diverse situaties rijksregelgeving langzamer tot stand gekomen dan gehoopt. Enkele projecten zijn daardoor zelfs tijdelijk geparkeerd.⁴ Een voorbeeld hiervan is de modernisering van het GBA; thans wordt gesproken over de Basisregistratie Personen (BRP). Het programma heeft – na wat problemen in de opstartfase - een doorstart gemaakt. De bedoeling is nu dat de gemeenten in 2017/2018 aansluiten en wellicht is dat ook wel wat te optimistisch ingeschat.

In een enkel geval zijn de ramingen inzake capaciteit en doorlooptijd te krap gebleken. Zo heeft programma 1 – ook wel: 'Programma Front- en Midoffice' – meer van de organisaties gevraagd dan gedacht.

² Wellicht ten overvloede: wanneer we in dit schrijven over de Liemerse gemeenten spreken dan bedoelen we de gemeenten Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar. Afhankelijk van de context, mag de Regionale Sociale Dienst De Liemers (RSD) ook als een 'soort van' gemeente worden beschouwd; soms bedoelen we met de Liemerse gemeenten de 'afnemers' van diensten die RID De Liemers produceert. In die zin mag 'Liemerse gemeenten' dus soms wat 'breder' worden opgevat.

³ Een nieuw informatiebeleidsplan wordt momenteel voorbereid.

⁴ Bijvoorbeeld de modernisering van het GBA of de Basisregistratie Ondergrond.

Tot slot hebben de Liemerse gemeenten – om diverse redenen – geplande convergentietrajecten een jaar doorgeschoven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de convergentietrajecten op het gebied van Financiën en Belastingen.

2.2 Projecten

De RID is naast een beheerorganisatie ook een projecten organisatie. Om dit goed te kunnen sturen en monitoren is projectmatig werken een voorwaarde. Daarbij wordt aangesloten bij de principes van Prince 2, dé standaard voor projectmatig werken. Het projectmatig werken is van belang, niet de volledige Prince 2 methodiek. De werkwijze van de RID is dan ook als volgt:

Project opstart en initiatie: Dit door middel van een vast te stellen Startnotitie, incl. op te leveren resultaten en financieel kader en dekking.

Project uitvoering: Actuele en 'levende' Actielijst, incl. Besluitenlijst, Risico-/Issue-log.

Project oplevering: Project opleveringsdocument.

Zowel de Startnotitie als de Projectoplevering zijn formele documenten die voorzien dienen te worden van een ondertekening door de RID contactpersonen ter akkoord. Indien het project niet opgenomen is binnen de begroting van de RID, zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de dekking van dit project.

Deze werkwijze heeft ertoe geleid dat een flink aantal projecten, zowel op Automatisering als op Informatisering, uitgevoerd dan wel gaande zijn. Daarbij zijn de volgende typen projecten te benoemen:

1. Projecten uit het Informatie Beleidsplan: gezamenlijke projecten waar alle gemeenten in participeren. Projecten zijn benoemd in het vastgestelde Informatie Beleidsplan inclusief een financieel kader.
2. ICT projecten: gezamenlijke projecten waar alle gemeenten in participeren. Dit kunnen Automatiserings- en Informatiseringsprojecten zijn. Deze projecten zijn voornamelijk ontstaan voorafgaand aan het Informatie Beleidsplan.
3. Maatwerk projecten: projecten waar niet alle gemeenten in participeren. Dit kunnen Automatiserings- en Informatiseringsprojecten zijn.

Uit het merendeel van de projecten vloeien ook structurele onderhoudslasten. Bij de projecten uit het Informatie Beleidsplan zijn deze al opgenomen in de RID begroting. Voor ICT projecten en Maatwerk projecten geldt het volgende:

- In het geval van ICT projecten worden de structurele lasten overgeheveld naar de RID begroting. Gezien de gezamenlijkheid binnen ICT projecten kan dit conform de normale verdeelsleutel.
- In het geval van Maatwerk projecten is dit wisselend. Daar waar de RID als contractant naar de leverancier optreedt, zal de RID de betreffende onderhoudsbedragen voldoen. Afrekening met de deelnemende gemeenten vindt jaarlijks plaats op basis van de verdeelsleutel per maatwerk project.

2.2.1 Projecten uit Informatie Beleidsplan

In 2013 is het nieuwe, gezamenlijke Informatie Beleidsplan 2013-2017 bij alle gemeenten ambtelijk en bestuurlijk vastgesteld. Ook het Werkplan 2014 en Werkplan 2015 is ambtelijk en bestuurlijk bij alle gemeenten behandeld.

Onderdeel van het Informatie Beleidsplan is een projectenlijst; het gaat dan om projecten met prioriteit en projecten zonder. Deze is gebaseerd op het projectendashboard en de overige bevindingen. Daarnaast zijn er recent geformuleerde projecten toegevoegd.

Voor de projecten 1 tot en met 22 zijn hiervoor ook kapitaallasten geraamd en opgenomen in de RID begroting. De kosten voor het Werkplan 2015 zijn niet in de begroting opgenomen maar betreffen verschuivingen van de gemeenten naar RID c.q. moeten verhaald worden via kostenbesparingen op andere projecten. Specifiek voor de IBP projecten uit het Werkplan 2016 is afgesproken dat de huidige jaarlijkse lasten als basis gelden voor het projectbudget. En dat, conform de convergentie doelstellingen uit de Businesscase van de RID, een verlaging van 10% van de huidige ICT-lasten het uitgangspunt is.

Voor de projecten uit het Werkplan 2017 geldt dat de projecten hetzij budget neutraal, hetzij reeds dekking hebben uit de lopende begroting, hetzij incidenteel extra geld vragen. Het laatste is van toepassing voor IBP 30: Doorontwikkeling procesbeheer/Digitale Overheid

*) Gebruik MijnOverheid.nl: WOZ-beschikkingen

*) Brede inzet van e-formulieren

*) eHerkenning, Ondernemersplein

*) DigiD machtigen

Hierbij is eenmalig € 40.000,= extra dekking gevraagd, en € 15.000,= structureel. Aanvullend is met de gemeenten afgesproken dat IBP 30 reeds vanaf mei 2016 zijn aanvang zal krijgen. Dit om de eigen ambities rondom digitale dienstverlening en de doelstellingen van Digitale Overheid 2017 te kunnen halen.

Projectcode	Projecten Werkplan 2013	Status
IBP-Project 0	Strategische keuze	Klaar
IBP-Project 1	(Digitale) dienstverlening	Gaande
IBP-Project 2	Verplicht gebruik BAG-gegevens. Ook: BAG-WOZ-koppeling en aansluiting basisregistratie	Klaar
IBP-Project 3	Modernisering GBA (incl. RNI) en convergentie van het systeem van Burgerzaken	Gaande
IBP-Project 4	Convergentie personeels- en salarisadministratie	Klaar
IBP-Project 5	Convergentie beheersystemen	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2014	Status
IBP-project 6	Gegevensmagazijn en makelaar. En: geomagazijn	Gaande
IBP-project 7	Nieuw Handelsregister (NHR)	Klaar
IBP-project 8	Digikoppeling	Klaar
IBP-project 9	Digilevering	Gaande
IBP-project 10	Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)	Gaande
IBP-project 11	eHerkenning	Uitgesteld
IBP-project 12	DigiD Machtigen	Uitgesteld
IBP-project 13	DigiD audit	Klaar
IBP-project 14	Contractregistratie	Klaar
IBP-project 15	Het Nieuwe Werken (HNW)	Gaande
IBP-project 16	Convergentieplan/-notitie	Klaar
IBP-project 17	Antwoord voor bedrijven	Uitgesteld
IBP-project 18	Basisregistratie kadaster	Klaar
IBP-project 19	Basisregistratie Topografie	Klaar
IBP-project 20	Basisregistratie Inkomen	Klaar
IBP-project 21	Basisregistratie WOZ	Klaar
IBP-project 22	Basisregistratie Voertuigen	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2015	Status
IBP-project 23	Decentralisaties : additionele verbeteringen	Klaar
IBP-project 24	Lokale uitvoeringsdienst : additionele verbeteringen	Klaar
IBP-project 25	Verbeteringen beveiliging	Gaande
IBP-project 26	Uitbreiding technische faciliteiten (storage e.d.)	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2016	Status
IBP-project 27	Decentralisaties: additionele verbeteringen 2016	Klaar
IBP-project 28	Convergentie Financiën	Gaande
IBP-project 29	Convergentie Belastingen	Op te starten in 2017

Projectcode	Projecten Werkplan 2017	Status
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer *) Betalen en invorderen *) Koppeling GWS – Decos Join	Op te starten in 2017
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer / Digitale Overheid *) Gebruik MijnOverheid.nl: WOZ-beschikkingen *) Brede inzet van e-formulieren *) eHerkenning, Ondernemersplein *) DigiD machtigen	Klaar : Aansluiting MijnOverheid.nl tbv WOZ beschikkingen Op te starten in 2017
IBP-project 31	Convergentie/sanering datadistributiesysteem	Op te starten in 2017
IBP-project 32	Plan van Aanpak convergentie 'kleinere' toepassingen	Op te starten in 2017
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer *) Betalen en invorderen *) Koppeling GWS – Decos Join	Op te starten in 2017

De onderstaande tabel geeft de getotaliseerde kapitaallasten weer voor de IBP projecten 0 tot en met 26.

Investerings in het kader van het IBP-project 1-26

(Begrote bedragen n.a.v. meerjarenbegroting 2016-2019)

Kapitaallast gebaseerd op afschrijvingstermijn van 7 jaar
Rekenrente van 4%

Jaar	Kapitaallast		Duiven			Rijnwaarden			Westervoort			Zevenaar		
	Primitieve begroot	Jaarrekening realisatie	aandeel begroot	aandeel	30,40% realisatie	aandeel begroot	aandeel	13,10% realisatie	aandeel begroot	aandeel	18,20% realisatie	aandeel begroot	aandeel	38,30% realisatie
2013	21.933	11.050	6.668	30,4%	3.359	2.873	13,1%	1.448	3.992	18,2%	2.011	8.400	38,3%	4.232
2014	97.318	46.628	29.585	30,5%	14.222	12.749	13,0%	6.062	17.712	18,0%	8.393	37.273	38,5%	17.952
2015	365.450	133.833	111.097	30,5%	40.819	47.874	13,0%	17.398	66.512	18,0%	24.090	139.967	38,5%	51.526
2016	527.968	285.900	160.502	30,4%	86.914	69.164	13,0%	37.167	96.090	18,0%	51.462	202.212	38,6%	110.357
2017	607.563		184.699			79.591			110.576			232.697		
2018	607.563		184.699			79.591			110.576			232.697		
2019	607.563		184.699			79.591			110.576			232.697		

2.2.2 ICT Projecten

In het onderstaande overzicht worden de ICT projecten aangegeven die de volgende kenmerken hebben:

- Alle gemeenten nemen deel.
- Er is een project begroting opgesteld en geaccordeerd door de RID Contactpersonen. Dit door middel van een Startnotitie.
- Projecten kennen incidentele investeringen, deze worden omgeslagen naar kapitaallasten. Veelal vloeien uit projecten ook structurele onderhoudslasten. Deze worden geboekt op Activiteit 5130, Onderhoud software.

- De projecten houden een overheveling in van het projectbudget naar de RID. Dit betekent dus een verhoging van de RID begroting. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de dekking van deze verhoging.
- De financiële verdeelsleutel is op basis van de geldende verdeelsleutel van de RID begroting, zijnde de inwoneraantallen per gemeente.
- Projecten < € 10.000,= worden niet geactiveerd.

In 2016 zijn de onderstaande gezamenlijke tussentijdse ICT projecten opgestart en deels al klaar:

Tussentijdse ICT projecten	Status
Project IBIS Bodem	Klaar
Project Topdesk Facilitair	Klaar
Project DIGID audit	Klaar
Project Vervanging Oracle omgeving	Gaande

2.2.3 Maatwerk projecten

In het onderstaande overzicht worden de maatwerk projecten aangegeven die de volgende kenmerken hebben:

- Niet alle gemeenten nemen deel.
- Er is een project begroting opgesteld en geaccordeerd door de RID Contactpersonen. Dit door middel van een Startnotitie.
- Projecten kennen incidentele investeringen, deze worden doorbelast aan de gemeenten en drukken niet op de RID begroting. Veelal vloeien uit projecten ook structurele onderhoudslasten. Deze worden geboekt op Activiteit 75xx, Onderhoud applicaties. De gemeenten die deel hebben genomen krijgen jaarlijks dit onderhoud doorbelast.
- De financiële verdeelsleutel is op basis van een nader af te spreken verdeelsleutel per project

In 2016 zijn de onderstaande maatwerk projecten opgestart en deels al klaar:

Maatwerk projecten	Status
Project Squit2GO	Klaar
Project vervanging Burgerzaken applicatie Duiven / Westervoort	Klaar
Project software tbv decentralisatie taken sociaal domein	Klaar
Project Govroam	Gaande

GOVROAM

Govroam ondersteunt samenwerking tussen overheidsorganisaties door een slimme oplossing te bieden voor het delen van internettoegang. Het is een authenticatie- en autorisatie-oplossing die gebruik maakt van bestaande toegangsnetwerken (zoals WiFi). Het biedt medewerkers toegang tot internet in de eigen organisatie én bij alle andere deelnemende overheidsorganisaties. Na één keer inloggen, kan een medewerker overal online. Voor de Liemerse gemeenten is het interessant dat de volgende organisatie deelnemen: Gemeente Arnhem, Provincie Gelderland, Uitvoeringsdienst ODRA. Met deze organisaties vindt al een actieve uitwisseling van personen plaats in het kader van regionale samenwerking, herindeling, fusies etc. Dat maakt toetreden tot GOVROAM zeer interessant.

2.3 Informatiebeveiliging

Het spreekt voor zich dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het op orde hebben van hun informatieveiligheid. Maar deze verantwoordelijkheid gaat verder dan de informatieveiligheid van de eigen organisatie. Gemeenten hebben er collectief belang bij dat de gehele gemeentelijke branche informatieveiligheid op orde heeft zoals past bij het gemeentelijk imago. Dit zullen en mogen burgers en bedrijven, maar ook de ketenpartners, van gemeenten verwachten.

In verband met het voorafgaande vroeg de VNG tijdens de Buitengewone Algemene Ledenvergadering (BALV) op 29 november 2013 haar leden om in te stemmen met de resolutie *'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente'*. Genoemde resolutie is inmiddels aangenomen.

2.3.1 Gevolgen resolutie voor gemeenten en voor RID De Liemers

De resolutie heeft gevolgen voor de gemeenten. Zo is er de verplichting dat informatieveiligheid dient te worden opgenomen collegeambities en ook in de in de portefeuille van een van de leden van het college van B&W.

Gemeenten dienen sowieso er voor te zorgen voor verankering van informatieveiligheid op de gemeentelijke agenda, waarbij het college de gemeenteraad informeert. Dit dient te gebeuren door middel van een aparte paragraaf informatieveiligheid in het jaarverslag. Ook moet informatieveiligheid worden opgenomen in de planning- en controlcyclus.

Daarbij is ook de vaststelling van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (hierna: BIG) als hét gemeentelijke basisnormenkader voor informatieveiligheid, van belang. Tot slot dienen gemeenten rond informatiebeveiliging ook de nodige transparantie te betrachten.

De volgende opsomming laat de gevolgen voor RID De Liemers zien.

1. Adviesfunctie en tekstvoorbereiding voor wat betreft collegeambities e.d.
2. (Mede) voorbereiden tekst informatieveiligheid in de gemeentelijke jaarverslagen.
3. (Mede) voorbereiden tekst voor het bestuurlijk vaststellen van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten als hét gemeentelijke basisnormenkader voor informatieveiligheid.
4. (Mede) voorbereiden van tekst voor de bestuurlijke vaststelling van het gemeentelijk informatieveiligheidsbeleid aan de hand van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten als hét gemeentelijke basisnormenkader voor informatieveiligheid.
5. Aanpassen informatiebeveiligingsplan RID De Liemers zodat een en ander in overeenstemming is met Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten.
6. (Mede) voorbereiden van tekst t.b.v. de planning- en controlcyclus gemeenten.
7. Overige taken rond informatieverschaffing op het gebied van informatiebeveiliging.

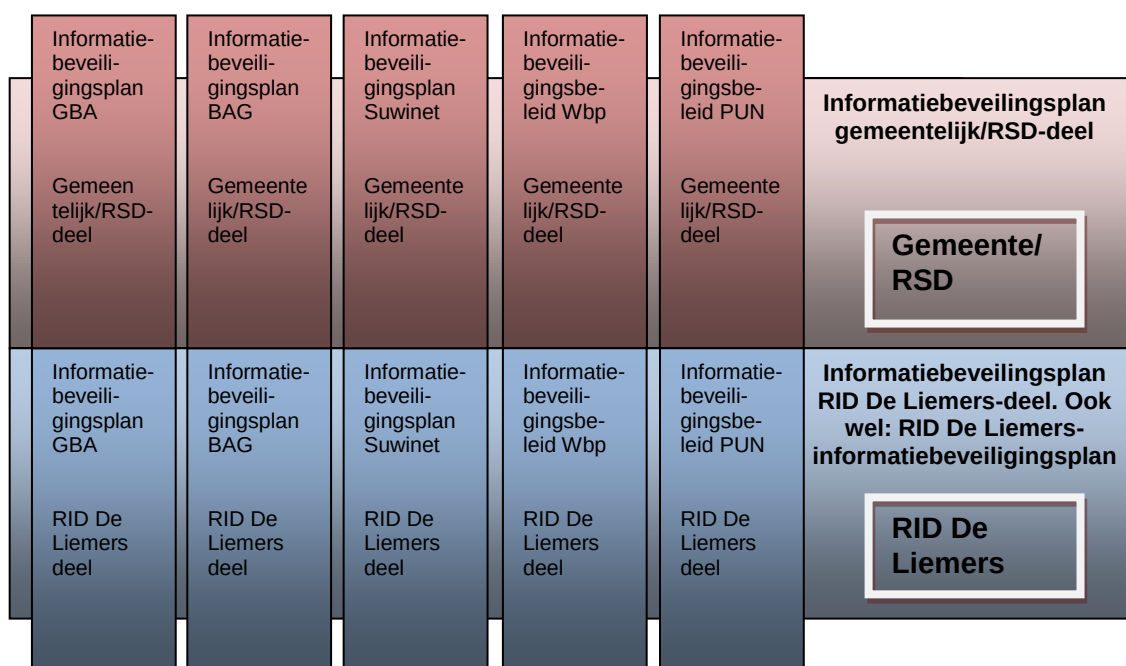
2.3.2 Status 2016

Voorafgaand aan BALV in november 2013 hadden de vier Liemerse gemeenten al een Informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. In 2016 was dit plan verder geïntegreerd in een BIG-variant. In 2014 werden daartoe als de voorbereidende werkzaamheden gestart.

De verdere indeling is als volgt. Hierna komt allereerst het in 2013 ontwikkelde beveiligingsbeleid aan de orde. Nadien staan we stil bij de integratie in, of 'ombouw' naar een 'BIG-versie'. We staan daarbij stil bij de huidige situatie en eveneens bij een paar nieuwe ontwikkelingen op gemeentelijk beveiligingsgebied.

2.3.3 Informatiebeveiligingsbeleid 2013 en de verdere uitwerking in 2016

In 2013 is voor RID De Liemers een informatiebeveiligingsplan ontwikkeld; de uitvoering is in 2014 gestart. Genoemd plan is 'complementair' aan de gemeentelijke informatiebeveiligingsplannen. Bij veel materiegebieden kleven beveiligingsaspecten; of het nu om het GBA gaat, de BAG of wat dan ook. Sommige beveiligingstaken dienen daarbij door de gemeenten te worden geregeld, terwijl andere taken weer op het bord van RID De Liemers liggen; er is dus steeds sprake van een 'gemeentelijk deel' en een 'RID-deel'. Anders: de informatiebeveiligingsplannen van de gemeenten en het beveiligingsplan van RID De Liemers vullen elkaar aan.⁵ De volgende figuur spreekt verder voor zich.



Het RID Beveiligingsplan heeft betrekking op het 'blauwe' gedeelte van bovenstaande afbeelding.

Ook gemeenten dienen beveiligingsplannen te ontwikkelen en aandacht te hebben voor de verschillende deelgebieden als het GBA, de BAG e.d. Het verschil met 'vroeger' is dat diverse onderdelen niet meer volledig beschreven hoeven te worden. Gemeenten hoeven immers niet meer zelf voor back up procedures te zorgen en hoeven ook geen uitwijkprocedures meer vast te leggen. In de eigen plannen kan op deze en vergelijkbare onderdelen worden volstaan met een verwijzing naar het Informatiebeveiligingsplan RID De Liemers 2013 (en de daaruit voortvloeiende documenten).

Voor het opstellen van het Informatiebeveiligingsplan RID De Liemers is de ISO27002-norm als leidraad gebruikt. Genoemde norm is richtinggevend. Het plan werd verder aangevuld met specifieke maatregelen die uit wet- en regelgeving voortkomen en maatregelen die zijn afgeleid van scenario's op het gebied van Openbare Orde en veiligheid. Diverse adviesbureaus hanteren een vergelijkbare werkwijze.

⁵ In deze redenering wordt de RSD ook als een gemeente gezien. Strikt juridisch beschouwd is dat natuurlijk onjuist.

2.3.4 Stand van zaken 2016

RID De Liemers ontvangt jaarlijks honderden beveiligingsmeldingen. Soms gaat het om buitengewoon ernstige bedreigingen: voor 2016 zagen wij een toename van het aantal meldingen.

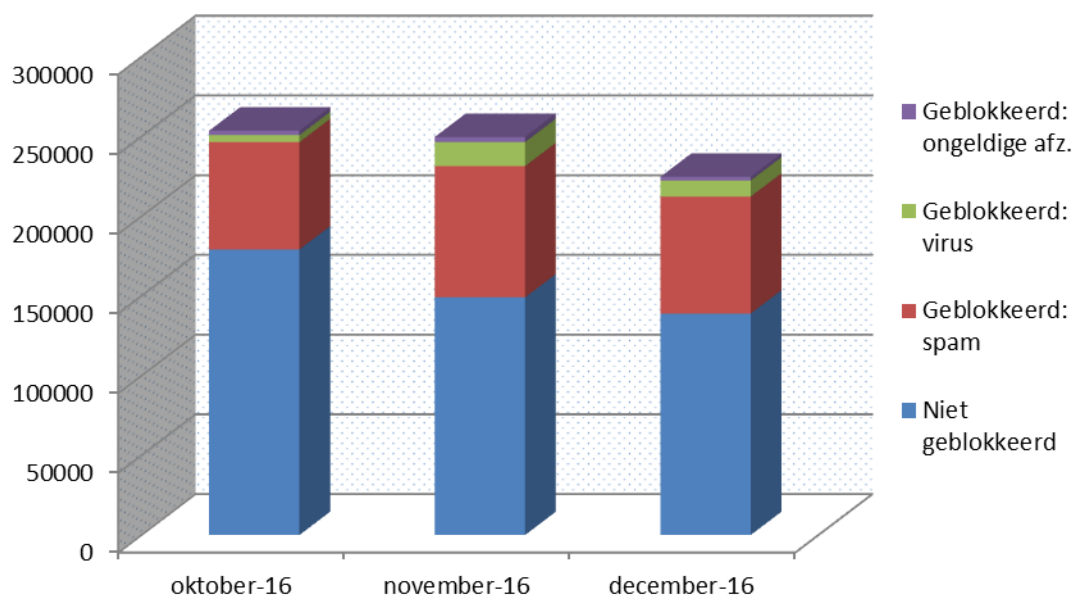
Daarbij ging het in sommige gevallen meldingen van algemene aard van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), maar vaak ook om meldingen van de Informatie Beveiligingsdienst (hierna: IBD), een gezamenlijk initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING). Tot slot waren er ook nog de 'gewone' gemeentelijke meldingen rond virussen e.d. Voor RID de Liemers betekenen meldingen doorgaans veel uitzoekwerk en vervolgacties. Naar verwachting zal de groei van het aantal meldingen de komende jaren verder toenemen.

Sowieso geldt: des te meer bedreigingen, des te meer meldingen. De risico's zullen eerder toenemen, dan afnemen. De beveiligingstools van RID vangen veel bedreigingen door virussen, spam e.d. op. Ter illustratie de volgende tabel voor de maanden oktober t/m december 2016 voor wat betreft de inkomende e-mail.

	Inkomende e-mail	Geblokkeerd: spam	Geblokkeerd: virus	Geblokkeerd: ongeldige afzender	Totaal geblokkeerd
oktober-16	253.655	67.310	4.362	2.855	74.527
november-16	249.696	82.362	15.051	3.250	100.663
december-16	224.695	73.379	10.052	2.342	85.773

Ter toelichting staan we stil bij de mails van oktober 2016. In totaal zijn er 253.655 binnen gekomen. Daarvan zijn er 67.310 geblokkeerd vanwege spam, 4.362 vanwege een virus en 2.855 vanwege een ongeldige afzender. Voor november en december zijn eveneens de cijfers in beeld gebracht.

Om de verhoudingen wat beter te kunnen inschatten treft u hierna een grafische presentatie van de tabel aan.



Ond
anks

dat veel door de inzet van juiste tools en een goede voorlichting omtrent mogelijke bedreigingen en risico's wordt afgevangen, kunnen er zich beveiligingsincidenten voordoen. In 2016 waren dat er 22, waarvan er 17 een 'serieuze' impact in termen van tijd

en inspanning op de organisatie hebben gehad. Van datalekken is hierbij geen sprake geweest.

Informatiebeveiliging is 'hot'. Informatiebeveiligingsbeleid is actueler dan ooit. Iedere gemeente dient informatieveiligheidsbeleid vast te stellen aan de hand van de BIG basishorizontale kader: de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

In 2015 is er in overleg met de RSD en vier Liemerse gemeenten een projectvoorstel aangenomen om de Baseline Informatiebeveiliging voor Gemeenten (BIG) te vertalen naar actiepunten, waarmee het oorspronkelijke beveiligingsplan van RID De Liemers verder werd geïntegreerd in de BIG.

Het project

De uitvoering van de actiepunten is – onder leiding van de RID - eerder in projectvorm opgepakt. Naar verwachting zal het project zeker tot 2018 doorlopen, wellicht zelfs langer. Dit vanwege de omvang; het gaat om ruim 300 actiepunten. Uiteraard is hierbij een prioritering aangebracht. De belangrijkste onderdelen krijgen natuurlijk voorrang. Einde 2016 blijken RID De Liemers en de gemeenten al een heel eind op weg te zijn. Inmiddels is ook gestart met de inzet van een Information Security Management System (ISMS) om de BIG-beveiligingsactiviteiten op een efficiëntere wijze te starten en te bewaken. Met het ISMS is het mogelijk continue te beoordelen of beveiligingsmaatregelen (nog) passend zijn en mogelijk moeten worden bijgesteld. RID De Liemers zal het distributieportal van het systeem beheren en daarmee een heleboel voorwerk voor de gemeenten verrichten.

De inzet van een ISMS is niet alleen in de projectfase van de BIG-implementatie van belang, maar zeker ook in de beheerfase. Dit brengt ons bij de volgende opmerking.

Opmerking

Bij informatiebeveiliging en de BIG gaat het niet om eenmalige acties. Informatiebeveiliging is – evenals het onderhoud van de BIG – een structurele bezigheid. De regelgeving schrijft een cyclisch proces voor: wijzigingen in bedrijfsvoering, wetgeving, taken en techniek vragen voortdurend om vernieuwingen en aanvullende maatregelen. Informatiebeveiliging en de BIG zijn dus **nooit af!**

Chief Information Security Officer

Invoering (en onderhouden) van de BIG betekent dat de informatiebeveiliging ook verder 'georganiseerd' moet worden. Hierin past de aanstelling van een Chief Information Security Officer (hierna: CISO). Doel van de functie van CISO is om op basis van de BIG zorg te dragen voor een samenhangend pakket aan maatregelen om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van de informatie binnen een organisatie te waarborgen. De projectleider van het bovengenoemde intergemeentelijke BIG-project is inmiddels CISO-gecertificeerd. RID De Liemers kan op die manier de gemeenten nog beter ondersteunen.

Recente ontwikkelingen

Tot op heden moesten gemeenten zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. In 2016 werd duidelijk dat dit voor het eerst in 2017/18 gebeurt met een nieuwe Audit systematiek: de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Deze nieuwe systematiek maakt het beantwoorden van de uitvraag over informatieveiligheid gemakkelijker en efficiënter.

Met ENSIA wordt de verantwoordingssystematiek over BRP, PUN, Suwi, BAG, BGT en DigiD gebundeld. Bovendien sluit hiermee de horizontale verantwoording over informatieveiligheid aan op de gemeentelijke planning en control-cyclus. Hierdoor heeft het

gemeentebestuur meer overzicht over de informatieveiligheid van hun gemeente en kan het bestuur beter sturen en verantwoording afleggen aan de gemeenteraad.

De verwachting is dat RID De Liemers en gemeenten in de voorbereidingen rond ENSIA gezamenlijk gaan optrekken, of op een vergelijkbare manier gaan samenwerken.

In 2016 werden gemeenten nader geïnformeerd over De Algemene Verordening Gegevensbescherming. Genoemde verordening stelt overheidsinstanties en -organen verplicht een Functionaris Gegevensbescherming te aan te stellen en diverse actie te ondernemen rond gegevensbescherming. Ook op dit terrein ligt een gezamenlijk optrekken van de Liemerse gemeenten met RID De Liemers voor de hand.

Slotopmerking

De allerbelangrijkste actiepunten zijn in het kader van het in 2013 opgestelde informatiebeveiligingsplan van RID De Liemers al eerder uitgevoerd. Het beveiligingsniveau is nu al heel hoog omdat RID De Liemers met het opstellen en uitvoeren van het eigen informatiebeveiligingsplan de ISO27001/2-norm heeft gevolgd.

Dat de lat al hoog ligt wordt bevestigd door de uitslagen rond diverse gemeentelijke beveiligingsaudits, waarvoor RID De Liemers met regelmaat ondersteuningsproducten heeft ontwikkeld en geleverd.

De komende jaren staan in het teken van verdere verbeteringen.

2.4 Wat mag het kosten

RID Zonder Maatwerkprojecten	Realisatie 2015	Begroting VW 2016	Begroting NW 2016	Realisatie 2016	Verschil
Lasten	2.951.806	3.438.909	3.623.045	3.522.367	(100.678)
Baten	2.951.806	3.438.909	3.623.045	3.522.367	(100.678)
Saldo	-	-	-	-	-

3. Programma Inkoop

3.1 Wat hebben we bereikt ?

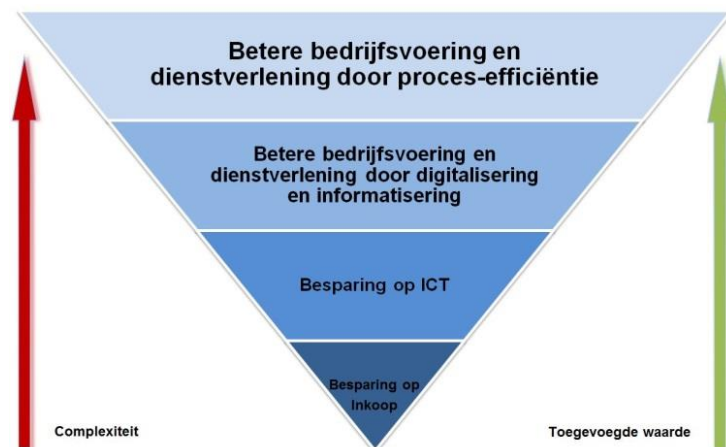
3.1.1 Visie / ambities Inkoop

Een belangrijke ontwikkeling is de herijking van de missie, visie en strategieën in 2016. Deze herijking is reeds in 2015 ingezet en heeft zijn definitieve uitwerking in 2016 gekregen. Een aantal ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

- Cloud komt op;
- Veranderende vraag vanuit de gemeenten;
- Meebewegen in de ontwikkeling van de gemeenten;
- Opdrachtgeverschap binnen de gemeenten moet verder ontwikkeld worden;
- Toenemend takenpakket bij gemeenten én RID;

Belangrijk voor RID de Liemers is continu toegevoegde waarde te bieden aan de gemeenten en RSD. Waar dit in 2010 nog lag op stabiele en betrouwbare kantoorautomatisering, is dit in 2015 gedraaid naar Informatisering. Voor 2020 zal de ICT bijdrage aan het bedrijfsproces nog veel nadrukkelijker zijn. Het onderstaande plaatje geeft de beoogde verandering weer.

De samenwerking op het vlak van ICT is geboren vanuit besparen op gezamenlijke inkoop van ICT middelen, besparingen realiseren op ICT door het gezamenlijk te 'doen'. Het Businessplan, de missie en visie van de RID raakt deels de digitalisering (Informatisering). Maar willen we écht toegevoegde waarde bieden, die ook werkelijk zichtbaar is, dan moet RID kijken waar ze haar dienstverlening kan verbeteren en zodanig inzetten dat verderop in de keten ook besparingen optreden. Daarvoor is een pro-actieve houding nodig waarin we dicht bij de business en samen met de business kijken hoe we ICT kunnen inzetten om (bedrijfsvoerings) processen te verbeteren en daarmee de (digitale) dienstverlening aan de burger/bedrijven kunnen garanderen en verbeteren (het toevoegen van waarde door ICT).



Deze ontwikkeling en groei is al even ingezet. Met als voorbeelden : Gecentraliseerd onderbrengen van nieuwe taken binnen de RID: procesbeheer, koppelingenbeheer, applicatiebeheer voor zaakgericht werken en digitale dienstverlening. Regie rollen binnen systeembeheer, focus op advisering en pro-activiteit, strategisch adviseurschap met specialisaties zoals Informatie Beveiliging.

De wereld staat niet stil en de ijkpunten en ontwikkelingen in de afgelopen vijf jaar leiden wel naar de vraag : doen we nog de juiste dingen ? Past de huidige dienstverlening nog bij de huidige behoefte ? In hoeverre zijn de vastgestelde missie, visie en doelstellingen nog even actueel als in 2010 ? In hoeverre kan goed ingespeeld worden op de genoemde ijkmomenten, lessen en ontwikkelingen ? Zijn we goed toegerust voor de toekomst ? Om dit in beeld te krijgen is gebruik gemaakt van een SWOT analyse en EVR analyse. We zijn als strategisch partner verbindend en versterkend voor de gemeenten en laten daarbij een goede performance en resultaten zien.

De (capaciteit van) dienstverlening staat onder druk van toenemende en veranderende vraag, personeelsverloop en slecht werkende communicatie structuur.

Onze kansen liggen erin door meer bijdrage te leveren aan de gemeentelijke doelstellingen. Dit op een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige manier, op Liemerse schaal in plaats van individuele schaal. Daarbij moeten we rekening houden met achterblijvend opdrachtgeverschap bij gemeenten, een wisselend beleid van de gemeenten rondom Liemerse samenwerking en mogelijke uitbesteding van taken die nu nog bij RID liggen.

De combinatie van ijkmomenten, waarnemingen en ontwikkelingen, conclusies uit de SWOT en EVR analyse, hebben tot de overtuiging geleid dat er sprake is van spanning op de missie en kerntaken van de RID en de wijze waarop de RID is ingericht en functioneert. Is het niet nu, dan wel binnenkort. Hier moet de RID een pro-actieve houding in aan te nemen.

Nieuwe Missie

De RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op gebied van ICT en Inkoop.

Wij bieden moderne technologie en specialistische kennis die gericht is op de behoefte van vandaag, en innovatie voor morgen mogelijk maakt. Wij maken het mogelijk dat de gemeenten hun doelstellingen op het vlak van efficiënte bedrijfsvoering en hoogwaardige dienstverlening behalen. Wij zorgen ervoor dat de gemeenten doelmatig en rechtmatig kunnen inkopen en optimaal gebruik kunnen maken van de kansen op de inkoopmarkt.

Nieuwe Visie

RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op de terreinen van ICT en Inkoop.

Als geen ander kennen en begrijpen wij de gemeenten en de doelen die zij willen bereiken. Als geen ander hebben wij specialistische kennis van ICT- en Inkoopontwikkelingen bij de centrale overheid, de gemeenten en de markt. Als geen ander zijn wij in staat om op het gebied van ICT en Inkoop proactief te adviseren en te begeleiden, regie te voeren en een informatieknooppunt te vormen. Daarmee bieden wij de gemeenten een uitstekende manier om de ambities en verantwoordelijkheid voor informatiemanagement, bedrijfsvoering, dienstverlening en inkoop dichtbij vorm te geven. Dit op een Liemerse schaal met hoge kwaliteit, efficiency, professionaliteit en flexibiliteit. Als strategisch partner van ICT diensten in eigen beheer, ontwikkelt RID de Liemers zich steeds meer naar ketenregisseur bij het organiseren van de ICT dienstverlening.

Samen met de gemeenten ontwikkelen en leveren we producten en diensten die bij hen passen. We zoeken een juiste balans tussen betrouwbaarheid en beheersbaarheid enerzijds, en klantwensen en behoeftes vanuit de gemeenten anderzijds. Wij brengen vraag en aanbod bij elkaar door een brug te slaan tussen de gemeenten en die leveranciers die het beste bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierbij staat het creëren van optimale waarde tegen aanvaardbare risico's centraal.

3.2 Inkoop heeft bij de volgende niet-Europese aanbestedingen geadviseerd:

BGT-BOR
GT Mobiele Communicatie (Liemerse gemeenten/SDL)
Billboards Duiven
Inkoop verbeterprogramma - Electro en Installatie
Digitaal aanbesteden
Cateringconcept Zevenaar
Huishoudelijke Hulp 2016
Accountantsdiensten Zevenaar 2015 en 2016
Duobakwagen Zevenaar
WMO hulpmiddelen 2016
Schuldhulpverlening Rijnwaarden
Kraakperswagen Zevenaar
Groenonderhoud Westervoort
Accountantsdiensten Duiven en SDL
Inkoop app
Marktdag/B2B de Liemers
Spendanalyse (2016)
Aanbesteding Firewall (RID)
Aanbesteding WIFI (RID)
Aanbesteding Oracle platform (RID)
Onderhoud grasvegetaties
Algemene voorzieningen Westervoort
Aanbesteding Schoonmaak 2017
Implementatie / training gewijzigde AW (2016)
Aanbesteding vrachtauto Rijnwaarden
Aanbesteding pickups & Kipper (Duiven)
Templates & formats Inkoop (2016/2017)
Deurwaardersdiensten 2017
Duurzame energie ism gemeente Nijmegen
Huisvesting RID
GT Vaste Communicatie (Liemerse gemeenten/SDL)
Minicontainers Zevenaar
Verzuimbegeleiding
Financieel systeem
Aanbesteding Brandblusmiddelen (D,R,W,Z)
Aanbesteding Schoonmaak (D,W,Z)

3.3 Overzicht afgeronde aanbestedingen inclusief resultaat

Afgeronde aanbestedingen 2016										
Gemeente	Budgethouder / teamleider	Betrokken mw	Inkoopadviseur	Onderwerp	Soort aanbesteding	Status	Gegund aan	Geraamde opdrachtwaarde totaal (excl. Btw)	Resultaat aanbesteding (inschrijfsom) (excl. Btw)	Verschil (over totale contractperiode)
Westervoort			Samantha	Groenonderhoud	2B Meervoudig onderhands	Gegund	Sight Landscaping	€ 551.400,00	€ 645.000,00	€ (93.600,00)
Duiven				Accountantsdiensten	Nationaal Openbaar	Gegund	Stolwijk Kelderman	€ 65.000,00	€ 61.200,00	€ 3.800,00
Westervoort	Luuk de Boer	Anke van Beurden	Saskia	Algemene voorzieningen	2B Meervoudig onderhands	Gegund	Diverse	€504.162,56	€504.162,56	
D, R, W, Z		Ben Legters	Annette	BOR	Gunnen 1-op-1		Riodesk	nbn	nbn	
D, W		Cili Laffra	Saskia	Deurwaardersdiensten	Meervoudig onderhands	Gegund	Invoned	€ 18.000,00	€ 10.000,00	€ 8.000,00
R, Z		Maria Soeter	Saskia	Deurwaardersdiensten	Meervoudig onderhands	Gegund	Cannock Chase	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ -
D, R, W, Z			Samantha	Duurzame energie MRAMARN	Europees	Aanbestedingsfase				
D, R, W, Z			Samantha	Financieel Systeem	Europees	Aanbestedingsfase				
Duiven		Twan Hoegen	Saskia	Geluidwerende voorzieningen	Meervoudig onderhands	Gegund	Liemers bouw	€ 37.302,37	€ 31.600,00	€ 5.702,37
RID, D, R, W, Z		W. Toeter, F. Kaptein, P. Reijnen, P. Bronmeier	Annette	GT Mobiele telefonie	Europees --> Raamovereenkomsten --> minicompentie tussen 4 partijen	Gegund	Vodafone		Nog niet precies bekend, net gegund, wel weer besparing t.o.v. huidige scherpe (OT) Vodafone contract	
Duiven		Hermie de Lofij	Annette	Kipper	Meervoudig onderhands	Gegund	Jansen Duiven	€ 22.000,00	€ 20.500,00	€ 1.500,00
Rijnwaarden		Ben Derksen	Annette	Knijperauto	Meervoudig onderhands	Gegund	MAN Truck	€ 73.000,00	€ 73.000,00	€ -
Rijnwaarden		Andre Kersten	Samantha	Maalbestek	Meervoudig onderhands	Gegund	Kummeling	€ 58.160,00	€ 64.010,00	€ (5.850,00)
Rijnwaarden		Simon de Koning	Saskia	Milleustraat	Meervoudig onderhands	Gegund	Suez	€ 65.000,00	€ 80.000,00	€ -15000
Zevenaar		Marcel Kroenbrink	Samantha	Mini containers	Europees	Gegund	Plastic Omnium	€ 298.800,00	€ 291.510,00	€ 7290
RID		Marcel van Maren	Annette	Oracle server	Meervoudig onderhands	Gegund	DBA	€ 145.000,00	€ 120.500,00	€ 24.500,00
D, W, Z, RSD		W. Nieuwenhuis, J. Geven, J. Lauwerier, M. Bouwman, P. van Kuilenburg	Annette	Postdiensten	Meervoudig onderhands (Sociale en andere specifieke diensten)	Gegund	SB Post	197000 per jaar (3 jaar contract)	Is nu nog lastig te zeggen, ingangsdatum contract 1-1-2017, kosten zijn afh. van aantal poststukken en gewicht. Maar verwachte besparing 20-30%	
D, R, W, Z			Samantha	Wmo hulpmiddelen	Europees	Gegund	RSR	€ 1.130.000,00	€ 998.088,69	€ 131.911,31

- Een eerste blik zou de conclusie kunnen geven dat er weinig (of steeds minder) financieel voordeel (kostenbesparing) wordt behaald. Dit moet echter in het licht gezien worden van :
- Er is steeds meer sprake van herhalings-aanbestedingen. Het dan te behalen financiële voordeel is minder dan bij een eerste, gezamenlijke, aanbesteding;
- De economische crisis is voorbij en de markt trekt aan. Dit heeft zijn effect op de aangeboden prijsstellingen;
- Er wordt minder op alleen laagste prijs gegund, er wordt steeds meer weging gegeven aan kwaliteit en aan andere beleidsdoelstellingen die met inkoop kunnen worden bereikt zoals duurzaamheid en social return on investment (gunnen op de beste prijs/kwaliteitverhouding) Dat betekent dat de leverancier met de laagste prijs niet altijd de winnaar is van de aanbesteding. Het resultaat is dan dat een duurzamere oplossing is ingekocht, met soms een langere levenscyclus, of dat er mensen aan werk of ervaring zijn geholpen. Dat resulteert dan weer in een hoger welzijn en kostenbesparing als mensen duurzaam aan het werk kunnen.
- Geraamde opdrachtwaardes zijn veelal gebaseerd op oude contractvoorwaarden.

3.4 Speerpunten Inkoop

Veranderde aanbestedingswetgeving en inkoopbeleid

In juli 2016 is nieuwe wetgeving van kracht geworden op het gebied van inkoop en aanbesteden. Het inkoopbeleid is hierop aangepast. Een aantal inkoopbeleidsthema's zijn verankerd in het nieuwe inkoopbeleid, zoals meer kansen voor het regionale MKB en Social Return on Investment. Vaststelling van het beleid volgt in maart 2017. In december 2016 heeft RID inkoop trainingen verzorgd voor gemeentelijke inkopers over veranderde wetgeving en beleid.

Regionale ondernemers / inkoopapp

RID inkoop heeft bijeenkomsten georganiseerd met bestuurlijk portefeuillehouders, MKB organisaties en MT's om het beleid te herijken. Afgesproken is het beleid aan te scherpen zodat regionale ondernemers meer kans hebben om mee te dingen naar opdrachten van de gemeenten.

Om invulling te geven aan bovenstaand beleidsonderwerp is **inkoopapp de Liemers** geïntroduceerd. Dit is de vervanging van de belangstellingslijst. De inkoopapp is bedoeld om gemeentelijke inkopers en (Liemerse) ondernemers elkaar beter te laten vinden. Het is een digitaal platform en is heel overzichtelijk. Team inkoop heeft in samenwerking met de MKB voorzitters deze app ingericht. Hierna heeft team inkoop de promotie verzorgd richting de MKB voorzitters en hun achterban en de gemeentelijke inkopers (via intranet, benoemd in trainingen en mond-tot-mond reclame). Zodra het nieuwe inkoopbeleid is vastgesteld is de intentie uitgesproken om een persmoment, met de betrokken wethouders en MKB voorzitters, te houden.

Klachtenregeling

De wijze waarop de gemeenten klachten afhandelen over aanbestedingen zullen worden opgenomen in het nieuwe inkoopbeleid. Insteek is om samen met Achterhoekse gemeenten een klachtenregeling en proces van afhandeling op te zetten voor ondernemers die klachten hebben over een aanbestedingsprocedure.

Social return

In navolging van het vastgestelde Social return beleid (2015). Zijn in 2016 roadshows georganiseerd bij alle Liemerse gemeenten voor de gemeentelijke inkopers. Dit om informatie te geven over het beleid en de ondersteuning van het projectteam toe te lichten. Daarnaast is een flyer ontwikkeld i.s.m. de betrokken wethouders en verspreid via intranet en alle gemeenten, ter promotie van Social return. De samenwerking tussen RID inkoop en RSD (projectgroep) werkt goed. Inmiddels van de start tot nu Social return waarde €394.000, ongeveer 20 invullingen. Aanbestedingen in 2016 waar Social return sowieso is toegepast: accountantsdiensten Duiven en SDL, groenonderhoud Westervoort, maaibestek Rijnwaarden, Post Liemerse gemeenten, WMO hulpmiddelen Liemerse gemeenten. Monitoring verloopt via de website Social Return Monitor de Liemers. De projectgroep en opdrachtnemers rapporteren hier de voortgang m.b.t. Social return invullingen per aanbesteding.

Spendanalyse

In 2016 is een analyse afgerond van alle inkoopuitgaven in de Liemers over de boekjaren 2014 en 2015. De uitkomsten zijn vergeleken met analyses uit eerdere boekjaren en geven inzicht in het uitgavepatroon van de gemeenten. De uitkomsten geven input voor het verbeteren van inkoop, zowel kwantitatief als kwalitatief en genereren sturingsinformatie over beleidsvoornemens (bijvoorbeeld hoeveel opdrachten door de gemeenten bij regionale ondernemers zijn verstrekt en het patroon hierin de laatste boekjaren).

Transitie sociaal domein

De Liemerse gemeenten maken onderdeel van het regionale initiatief (Arnhem en 12 andere gemeenten) voor verder inkoop van zorg. In 2016 moest de zorg opnieuw worden aanbesteed en is besloten dit vorm te geven door middel van een digitaal platform (IAS) waarop zorgaanbieders kunnen inschrijven. Voor aanbesteding en contractbeheer wordt een aparte beheerorganisatie opgericht. Deze inkoop organisatie zal nagenoeg alle zorg inkopen, op enkele onderdelen na waar een Liemerse keus in is gemaakt (Hulp bij het huishouden en wmo hulpmiddelen). WMO hulpmiddelen is in 2016 voor de 4 gemeenten opnieuw aanbesteed met begeleiding van RID inkoop. Het Liemerse contract voor hulp bij het huishouden is voor 2016 verlengd voor 2017. Begin 2017 zal dit opnieuw worden aanbesteed voor 2018 en verder.

Contractbeheer

RID Inkoop is in 2015 als kartrekker een project Contractbeheer gestart gezamenlijk met de Liemerse gemeenten en SDL met als doel contractbeheer binnen de gemeenten en SDL te implementeren en te borgen en inzicht te krijgen in lopende. Belangrijke mijlpalen in het project: aanschaf en implementatie van (tijdelijk) contractbeheersysteem 2Agree (bedoeling is op termijn de contractregistratie in JOIN in te richten), opstellen en vaststellen van Liemerse uitgangspunten voor Contractbeheer, start uitrol inrichting contractbeheer bij de gemeenten en SDL (vastleggen proces, bepalen taken en verantwoordelijkheden) en inventariseren en registeren contracten in het nieuwe systeem.

Aandacht afgelopen jaar vooral informeren, overtuigen en inventariseren contracten en ze registreren in 2Agree. Q1/Q2 2017 zal de focus nog extra liggen op promotie en borging van contractbeheer. Ook wordt geprobeerd aan te haken bij de werkgroepen i.h.k.v. de fusie/herindeling, daar wordt ook aandacht besteed aan het inventariseren van contracten, zodat de contracten ook gelijk in 2Agree kunnen worden geregistreerd.

Afgelopen jaar zijn weer een paar mooie stappen gemaakt. Voor de RSD en RID is een centrale contractbeheerder aangewezen. Hierdoor zijn inmiddels veel contracten van de RID en RSD geregistreerd in 2Agree en het proces geborgd. In Westervoort is ook een centrale contractbeheerder aangewezen om samen met de afdelingen en afdeling Finance alle contracten in beeld te brengen en te registreren in 2Agree. Ook in Duiven worden stap voor stap steeds meer contracten in 2Agree vastgelegd. Zevenaar heeft inmiddels al een goed beeld van alle contracten en zij hebben de behoefte uitgesproken de stap naar contractmanagement te maken. In totaal zijn er circa 880 contracten momenteel geregistreerd. In Q2-2017 zal dit project worden afgesloten en opgeleverd en zal een advies worden opgesteld voor een mogelijk vervolg.

Inkoopplan Westervoort

Per juni 2016 is er voor de gemeente Westervoort een tijdelijk Inkoper beschikbaar gesteld om de inkoop wat meer te ondersteunen en te structureren. Er is een inkoopactieplan opgesteld om enerzijds financiële voordelen te behalen en anderzijds ervoor te zorgen dat de beleidsaspecten als duurzaamheid, Social Return, Lokaal/regionaal etc. ook goed nageleefd worden.

Dit heeft geleid tot de volgende concrete acties:

- Opstellen "Checklist Inkoop";
- Inzichtelijk maken van alle contracten binnen Westervoort;
- Inzichtelijk maken van de toekomstige aanbestedingen;
- Verminderen van het aantal facturen.

Na een jaar zullen de resultaten geëvalueerd worden.

3.5 Wat mag het kosten

Inkoop	Realisatie 2015	Begroting VW 2016	Begroting NW 2016	Realisatie 2016	Vershil
Lasten	213.404	226.822	226.822	231.742	4.920
Baten	213.404	226.822	226.822	231.742	4.920
Saldo	-	-	-	-	-

4. Programma RSD

4.1 Wat hebben we bereikt ?

4.1.1 Missie RSD

De RSD wil op het gebied van Werk en Inkomen de uitvoeringsorganisatie zijn voor de Liemerse gemeenten en zoekt daarbij naar maximale samenwerking met werkgevers in de regio en overige partners.

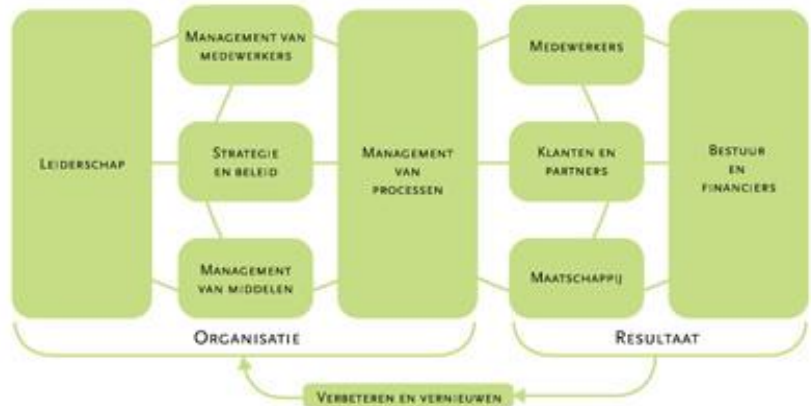
4.1.2 Visie / ambities RSD

We zijn gericht op het leveren van goede dienstverlening aan onze klanten. Hierbij streven we naar zelfredzaamheid en participatie van onze klanten, waarbij regulier werk voor iedereen voorop staat. Aan degenen, die geen/onvoldoende inkomen hebben, wordt eventueel tijdelijk een uitkering verstrekt. We controleren daarbij consequent op rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking. We werken hierbij effectief en efficiënt en streven naar maximaal resultaat.

4.1.3 A3-systematiek voor Jaarplan 2016

Werken aan een betere conditie van de organisatie lukt alleen als alle onderdelen op zichzelf en in samenhang in orde zijn. Het INK-managementmodel biedt een leidraad om aan de organisatie als geheel te werken. Dit, met het doel de prestaties te behalen die in de ogen van belanghebbenden en binnen de context van de ontwikkelingen in de maatschappij, nodig zijn. En die tevens passen bij wat de organisatie zelf als ambitie heeft neergezet en passend acht.

De activiteiten zijn overzichtelijk geordend in vijf organisatiegebieden, de resultaten voor alle betrokkenen in vier resultaatgebieden. De verbinding tussen wat de RSD doet (de organisatiegebieden) en wat dat oplevert (de resultaatgebieden) is de basis voor ontwikkeling, verbetering en succes. Het tiende aandachtsgebied 'Verbeteren en vernieuwen' gaat erover hoe de RSD op basis van de ervaringen en prestaties naar nieuwe mogelijkheden zoekt om doelen te behalen. De samenhang tussen de tien aandachtsgebieden is heel belangrijk.



Het jaarplan is opgesteld middels de A3 systematiek. De A3 systematiek dient in één oogopslag zowel kwalitatieve als kwantitatieve activiteiten weer te geven, met als onderlegger het INK Management model, zowel de 'wat' als de 'hoe' activiteiten. Met het SMART maken van deze activiteiten is het mogelijk om een beknopte Managementrapportage op te stellen en bij te houden. Deze is als bijlage toegevoegd.

4.2 Wat mag het kosten

RSD excl Uitkeringen	Realisatie 2015	Begroting VW 2016	Begroting NW 2016	Realisatie 2016	Verschil
Lasten	3.971.175	4.370.661	4.556.666	4.009.856	(546.810)
Baten	3.971.175	4.370.661	4.556.666	4.009.856	(546.810)
Saldo	-	-	-	-	-

JAARVERSLAG

Paragrafen

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De GR heeft geen eigen vermogen, voorzieningen of reserves.

De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de 4 deelnemende gemeenten gedragen.

Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportage wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.

5.2 Onderhoud Kapitaalgoederen

Onder onderhoud kapitaalgoederen worden in de GR Samenwerking De Liemers het Informatie Beleidsplan opgenomen.

Het Informatie Beleidsplan is in december 2012 door de gemeenteraden van de 4 gemeentes geaccordeerd. Verder wordt jaarlijks een werkplan ICT voorgelegd aan de ICT contactpersonen, die dit na akkoord inbrengen bij de deelnemende gemeenten.

De kosten van de al lopende projecten worden aan het eind van het jaar geactiveerd. Het eerste jaar worden er alleen rente lasten berekend. Vanaf T+1 wordt er op afgeschreven. Een deel van een jaar wordt hier gelijkgesteld met een half kalenderjaar, rente wordt het eerste jaar toegerekend met een rentepercentage van 4% voor een half jaar.

Structurele onderhoudslasten voor deze kapitaalgoederen worden jaarlijks in de exploitatie opgenomen.

5.3 Financiering

Lening

In 2012 is er een lening afgesloten bij de BNG bank om een aantal investeringen en de deelname in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk te bekostigen. De lening is groot € 700.000,=, heeft een looptijd van 15 jaar tegen een rentepercentage van 3,15%.

Rente last voor 2016 is € 17.526,=

Afschrijvingslasten 2016 € 40.854,=

Saldo van de lening per 31-12-2016 is € 543.917,=.

Kredietlimiet

Met ingang van 1 januari 2011 is met de BNG bank is een financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 01-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlegd met telkens een jaar. De kredietlimiet is € 2.500.000,=.

Tot aan de limiet wordt 1 maand-Euribor plus 30 basispunten in rekening gebracht door de BNG bank. Dat betekent op dit moment (begin 2017) dat de rente negatief is.

Schatkistbankieren

In 2016 is schatkistbankieren actief, automatisch wordt het saldo door de BNG 's middags rond 15.00 uur afgehaald. De volgende ochtend wordt het saldo dan door ons weer handmatig teruggeboekt.

Het drempelbedrag is 0,75% van begrotingssaldo en is vastgesteld op € 247.500,=.

Bankgarantie

Er zijn geen bankgaranties meer uitgegeven.

5.4 Bedrijfsvoering

5.4.1 Bestuur

De gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers kent de bestuurscomponenten:

- Algemeen Bestuur
- Dagelijks Bestuur
- Portefeuillehouderoverleg
- Netwerkdirectie en ambtelijk secretaris

De kosten voor de ambtelijk secretaris worden onder de Bestuurskosten verantwoord.

Binnen de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers is een eigen Ondernemingsraad actief. De ambtelijk secretaris wordt geleverd door de Ondersteunende dienst. De RSD is met 3 mensen vertegenwoordigd, RID/Inkoop met 2 mensen. De kosten voor opleiding en training van de OR-leden is verantwoord onder Bestuurskosten.

5.4.2 Personeelsbeleid

GR Samenwerking De Liemers heeft behoefte aan eigentijdse, moderne arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid die passen bij een veranderende omgeving. Samenwerking De Liemers heeft immers te maken met een veranderende vraag van burgers, veranderende taken en een veranderende arbeidsmarkt.

Als uitgangspunten voor het personeelsbeleid zijn geformuleerd:

- SDL werkt nadrukkelijk aan de dienstverlening, de klant- en servicegerichtheid staat centraal;
- SDL gaat uit van een grote mate van flexibiliteit, die betekent maatwerk;
- SDL wil een competentiegericht gestuurde organisatie zijn;
- SDL wil een organisatie zijn met medewerkers die bij voorkeur flexibel en breed inzetbaar zijn;
- SDL gaat uit van vakmanschap en ondernemerschap gericht op actie;
- SDL is resultaatgericht.
- Er is in overleg met de Ondernemingsraad een nieuw modern personeelsbeleid ontwikkeld.

5.4.3 Planning – en controlcyclus

Voor de gemeenschappelijke regeling is een Financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet opgesteld.

Naast de Begroting worden er 2 tussenrapportage opgesteld en het Jaarverslag incl. Jaarrekening. De begroting voor jaar T+1 wordt in maart aan de Netwerkdirectie voorgelegd. De 1^e tussenrapportage wordt in mei aan de Netwerkdirectie voorgelegd, de 2^e in september. Het jaarverslag en de jaarrekening worden in maart na afloop van het boekjaar voorgelegd aan de Netwerkdirectie. Alle stukken worden na de Netwerkdirectie voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Voordat de stukken in het Algemeen Bestuur komen worden ze voorgelegd aan de deelnemende gemeente met verzoek om een zienswijze.

5.4.4 Rechtmatigheid

In 2016 is het controleprotocol en het normenkader geactualiseerd en vastgesteld.

Bij de uitvoering van de Interne controle wordt gewerkt met steekproeven die door de accountant worden bepaald. Hierdoor is de onpartijdigheid gewaarborgd.

Het IC-plan van de RSD is uitgevoerd en een verslag van opgemaakt.

Er heeft ook een controle op het inkoop- en aanbestedingsbeleid plaatsgevonden, hierbij zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

De werkprocessen bij Debiteuren en Crediteurenadministratie zijn veelal via het systeem afgedwongen. Daar waar dat niet het geval is wordt dit via de werkprocessen geregeld. De werkvelden van de RID en de RSD brengen veel onzekerheid met zich mee, waardoor de realisatie behoorlijk kan afwijken van de begroting. Dit wordt via de twee tussenrapportage zo goed mogelijk in beeld gebracht en bijgesteld, maar de afhankelijkheid van externe factoren speelt hierin een grote rol.

5.5 Verbonden partijen

Met ‘verbonden partijen’ worden gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen bedoeld waarin de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers een bestuurlijk én financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur en/of het hebben van een stamrecht. Met financieel belang wordt bedoeld: een gemeentelijke bijdrage in de netto exploitatielasten van het samenwerkingsverband. Het risico bestaat dat de gemeente de betaalde bijdragen kwijt is bij een faillissement en/of dat de verbonden partij financiële problemen op de gemeente kan verhalen. Bij deelname in een vennootschap is het financiële belang het in bezit hebben van aandelen en het ontvangen van dividend.

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem. Doel van de deelneming is het ten behoeve van haar deelnemers (allen non-profit) in eigendom verwerven en/of beheren en/of exploiteren van een glasvezelinfrastructuur. Eind 2010 is hiervoor een Intentieverklaring afgegeven. De Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers is sinds 2011 een van de deelnemers. De constructie is dusdanig dat bij groei van het aantal deelnemers de gezamenlijke lasten dalen en er mogelijkheden zijn voor restitutie van trekkingsrechten en correcties op investeringen.

Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,=. De periodieke kosten voor 2016 zijn € 13.856,=. Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem is statutair gevestigd te Arnhem.

5.6 Kostenverdelingsafspraken

Bestuur

De bestuurskosten en de kosten voor de Ondernemingsraad worden gelijkelijk over de vier gemeenten verdeeld.

RID

De inwoneraantallen zijn het uitgangspunt voor de kostenverdeling naar de deelnemende gemeenten.

De RID is naast de 4 gemeenten, nog twee klanten de RSD en een dienstverleningsovereenkomst met Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP MG)(rechtspersoon in oprichting).

De dienstverleningsovereenkomst met WSP MG is een contract met vaste prijsafspraken. Deze worden conform de afspraken gefactureerd.

De afspraken inzake de toerekening van de kosten aan de RSD zijn in de 2^e tussenrapportage 2013 bijgesteld.

De toerekening van de ICT kosten aan de RSD bestaat uit 2 onderdelen:

1. De directe kosten voor software/licenties/kapitaallasten voor de RSD en
2. Een doorbelasting van de exploitatiekosten RID gebaseerd op een prijs per werkplek:
 - a. Exploitatiekosten minus de post Onderhoud applicaties, Kosten ondersteuning en kapitaallasten;
 - b. Saldo wordt dan gedeeld door het totaal aantal werkplekken in beheer bij RID;
 - c. Prijs per werkplek maal het aantal bij de RSD in gebruik zijnde werkplekken.

De gefactureerde bijdrage van WSP MG en de RSD bijdrage in de RID kosten worden in mindering gebracht op de totale exploitatiekosten van de RID. Het restant wordt aan de vier gemeenten in rekening gebracht conform de afgesproken verdeelsleutel.

Gemeente	Inwoners per 01-01-2016	Aandeel RID
Duiven	25.433	30,43
Rijnwaarden	10.866	13,00
Westervoort	15.001	17,95
Zevenaar	32.269	38,61

Inkoop

De verdeelsleutel voor de exploitatiekosten van de inkoop is gebaseerd op het aantal toe te rekenen uren van de inkoopadviseur. Aan Duiven en Zevenaar wordt beiden 1/3 deel van de kosten doorbelast. Aan Rijnwaarden en Westervoort wordt 1/6 deel van de kosten doorbelast.

RSD

De kostenverdeling die voor de exploitatiekosten van de RSD wordt gebruikt is gebaseerd op:

1. 50% op basis van het aantal inwoners (Vastgesteld CBS-cijfer)
2. 50% op basis van het aantal cliënten

Gemeente	Inwoners per 01-01-2016	Cliënten per 01-01-2016	Percentage
Duiven	25.433	434	27,83
Rijnwaarden	10.866	239	13,45
Westervoort	15.001	396	20,49
Zevenaar	32.269	651	38,23

JAAARREKENING

Overzicht van baten en lasten

6. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Consolidatie op programmaniveau

Lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Programma 1: Bestuur	25.101	44.500	44.500	31.881	-12.619
Programma 2: RID	2.951.806	3.438.909	3.623.045	3.522.367	-100.678
Programma 3: Inkoop	213.404	226.822	226.822	231.742	4.920
Programma 4: RSD	3.971.175	4.370.661	4.556.666	4.009.856	-546.810
Eliminatie doorbelasting intern	-343.133	-337.944	-337.944	-317.612	20.332
Totaal lasten	6.818.353	7.742.948	8.113.089	7.478.234	-634.855
Baten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Programma 1: Bestuur	25.101	44.500	44.500	31.881	-12.619
Programma 2: RID	2.951.806	3.438.909	3.623.045	3.522.367	-100.678
Programma 3: Inkoop	213.404	226.822	226.822	231.742	4.920
Programma 4: RSD	3.971.175	4.370.661	4.556.666	4.009.856	-546.810
Eliminatie doorbelasting intern	-343.133	-337.944	-337.944	-317.612	20.332
Totaal Baten	6.818.353	7.742.948	8.113.089	7.478.234	-634.855

Consolidatie Exploitatiekosten op kostensoort

Lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Bestuurskosten	25.101	44.500	44.500	31.881	-12.619
Personele kosten	4.449.432	4.835.578	5.170.378	4.071.885	-1.098.493
Huisvestingskosten	330.354	386.039	376.039	374.571	-1.468
Automatiseringskosten	370.663	322.627	364.857	344.582	-20.275
Onderhoud applicaties	506.355	606.060	607.387	611.675	4.288
Facilitaire zaken	94.926	87.528	120.528	122.947	2.419
Advies en Controle	20.644	23.194	23.194	21.010	-2.184
Sociale recherche	174.489	179.537	185.537	179.160	-6.377
Ondersteunende dienst	171.707	176.800	170.528	166.861	-3.667
Overige kosten	39.394	20.000	20.000	35.163	15.163
Kapitaallasten	367.459	690.615	659.672	538.115	-121.557
Project ESF	239.830	305.252	305.252	833.846	528.594
Project Social Return	28.000	41.796	41.796	117.540	75.744
Project Vakmanschap	-	23.421	23.421	28.998	5.577
Totaal lasten	6.818.352	7.742.948	8.113.089	7.478.234	-634.855
Baten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Incidentele bate	1.716				
Bijdrage Gemeente Duiven	1.939.193	2.242.581	2.311.899	2.100.684	-211.216
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	931.939	1.019.138	1.104.025	1.051.385	-52.640
Bijdrage Gemeente Westervoort	1.305.354	1.505.427	1.565.303	1.391.464	-173.839
Bijdrage Gemeente Zevenaar	2.557.962	2.906.802	3.043.056	2.828.628	-214.428
Bijdrage WSP MG	82.188	69.000	88.806	106.074	17.268
Totaal Baten	6.818.352	7.742.948	8.113.089	7.478.234	-634.855

Het voordeel op de exploitatiekosten is voor groot deel te danken aan de drie subsidieprojecten, daardoor kon € 488.600,= aan personeelslasten bespaard worden. De kapitaallasten waren in lijn met de bijgestelde lasten in de 2^e tussenrapportage. De besparing op kapitaallasten (€ 120.000,=) is een incidenteel voordeel doordat de rekenrente op investeringen 4% bedraagt. De investeringen zijn gefinancierd met kortdurende geldleningen waarop wij geld toe hebben gekregen. Als gevolg van de lage rente zal bij de begroting een voorstel worden ingediend de rekenrente te wijzigen. Daarnaast is er nog een incidentele besparing op de automatiseringskosten van € 20.000,=.

7. Toelichtingen op het overzicht van baten en lasten

7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording

De jaarrekening is opgesteld met in achtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De GR kent geen winsten of verliezen omdat per jaar het exploitatiesaldo wordt afgerekend met de deelnemende gemeenten.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

7.2 Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet verlaging Bezoldigingsmaximum WNT (hierna WNT-2) in werking getreden. De WNT is van toepassing op gemeenten volgens art. 1.2 WNT. En bij of krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersonen vallen onder de werkingssfeer van de WNT, zoals GR Samenwerking De Liemers.

De maximale bezoldiging mag voor een topfunctionaris in dienstverband niet meer bedragen dan € 178.000,= per jaar (norm WNT-2 met ingang van 1 januari 2015).

De WNT definieert het begrip topfunctionaris voor instellingen in de (semi)publieke sector als:

1. De leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen;
2. De hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan;
3. Degene of degenen belast met de dagelijkse leiding.

De leden van de netwerkdirectie, dagelijks bestuur en algemeen bestuur van GR Samenwerking De Liemers ontvangen geen bezoldiging en geen onkostenvergoeding van GR Samenwerking De Liemers.

Conform de beleidsregels toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel voor alle topfunctionarissen de voorgeschreven informatie opgenomen. Voor niet-topfunctionarissen is er geen informatie opgenomen omdat geen enkele medewerker boven de norm uitkomt. Alle functionarissen zijn onbezoldigd bij de GR Samenwerking De Liemers.

a	b	c	d	e	f	g	h	i
A.J. Van Hout	Bestuurslid AB/DB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
P. Schadd-de Boer	Bestuurslid AB/DB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
J.A. de Ruiter	Bestuurslid AB/DB	n.v.t.	1-9-2016	0	0	0	0	0
J.M. Staatsen	Bestuurslid AB/DB	1-9-2016	n.v.t.	0	0	0	0	0
H.B.I. de Lange	Bestuurslid AB/DB Voorzitter	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
A.M. Boone	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
J.P. Breunissen	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
T. Kampschreur	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
H. Sluiter	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
H. Winters	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
P. Putman	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
B. Elfrink	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
J. Lamers	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
H. Nijland	Bestuurslid AB	n.v.t.	12-9-2016	0	0	0	0	0
T. Spaargaren	Bestuurslid AB	13-9-2016	n.v.t.	0	0	0	0	0
J.J.A.M. van Groningen	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
J. Goossen	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
J.G. van Norel-Hanse	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
A. Albers	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
G. Hendriksen	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
S. Bijl	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
T. van der Werf	Bestuurslid AB	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0

Verklaring van de letters:

- a. de naam
- b. de functie
- c. de duur en omvang van het dienstverband
- d. het jaar waarin het dienstverband is geëindigd
- e. de beloning
- f. door de werkgever vrijwillig betaalde sv-premies
- g. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen
- h. de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
- i. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn

Jaarrekening

Balans

8. Balans

Balans

Activa	31-12-2015	31-12-2016	Passiva	31-12-2015	31-12-2016
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiele vaste activa			Vaste schulden	584.771	543.917
- Economisch nut	2.932.825	3.063.833			
Financiele vaste activa	9.000	9.000			
Totale vaste activa	2.941.825	3.072.833	Totale vaste passiva	584.771	543.917
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen SKB	-	1.043.215	Kasgeldlening	-	2.500.000
Overige vorderingen	1.787.717	4.181.861	Netto vlottende schulden	2.693.338	2.481.802
Liquide middelen		5.060.204	Liquide middelen	2.421.018	5.347.146
Overlopende activa	1.284.435	90.165	Overlopende passiva	314.850	2.575.413
Totale vlottende activa	3.072.152	10.375.445	Totale vlottende passiva	5.429.206	12.904.361
Totaal	6.013.977	13.448.278	Totaal	6.013.977	13.448.278

8.1 Toelichting op de balans per 31-12-2016

Vaste activa; overige investeringen met economisch nut

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaffings- of vervaardigingsprijs verminderd met bijdragen van derden. De normale jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte levensduur. Over de investeringen wordt, rekening houdende met de levensduur, annuïtair afgeschreven. Er wordt afgeschreven vanaf het begrotingsjaar dat volgt op gereedkoming.

Activeringsbeleid

De definitie van investering: een uitgave waarvan het nut zich over enkele jaren uitstrekt. Wanneer wordt een investering geactiveerd en wat er wordt verstaan onder aanschaffings- en vervaardigingsprijs:

- Activa met een verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs die hoger is dan € 10.000.
- Activa met een aanschaffings- of vervaardigingsprijs lager dan € 10.000 worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van de exploitatie.
- De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
- De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
- Zowel de vlottende activa als passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde.
- Bij debiteuren wordt rekening gehouden met oninbaarheid voor zover aanwezig.

Afschrijvingstermijnen

Voor de afschrijvingen hanteert de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers de volgende afschrijvingstermijnen:

- 4 jaar: overige automatiseringsapparatuur;
- 5 jaar: netwerk en bekabeling;

- 5 jaar: automatiseringsapparatuur (server) en telefoonservices;
- 7 jaar: software;
- 15 jaar: kantoormeubilair;
- 15 jaar: glasvezel

Rente

Over geïnvesteerde activa wordt 4% rente berekend.

Financiële vaste activa

Deelneming SSGA

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem. Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,=. Naast de afschrijvingslasten, rentelasten in verband met de lening zijn de periodieke kosten voor 2016 zijn € 13.856,=.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Er is tot op heden nog geen reden geweest om een voorziening voor oninbaarheid te vormen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

8.2 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurovereenkomsten:

RID heeft een huurovereenkomst tot en met 30 april 2017.

RSD heeft huurovereenkomsten tot 1 juli 2017.

De huurovereenkomsten zijn kortlopend omdat zowel de RID als de RSD in 2017 gaat verhuizen.

De RID gaat voor 1 mei 2017 verhuizen naar een gebouw van de Gemeente Westervoort en de RSD gaat rond 1 juli 2017 verhuizen naar het BAT-gebouw van de Gemeente Zevenaar.

Leaseovereenkomsten:

RID heeft I-pads en onderdelen van het computernetwerk geleased.

De leaseovereenkomst voor de I-pads is half 2016 beëindigd en afgekocht.

In 2017 vallen leaseovereenkomsten tot een bedrag van ong. € 15.600,= vrij en

In 2018 vallen leaseovereenkomsten tot een bedrag van ong. € 41.000,= vrij.

8.3 Feiten en gebeurtenissen die na balansdatum bekend worden

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen te noemen.

8.4 Toelichting op de balans per 31-12-2016

Vaste activa

Omschrijving		Beginbalans	Investering	Afschrijving	Eindbalans
Economisch nut RID		2.381.490	677.744	484.991	2.574.245
Economisch nut RSD		89.067		19.723	69.344
Deelname SSGA		462.268	-	42.024	420.244
Waarborgsom		9.000			9.000
Totaal		2.941.825	677.744	546.738	3.072.833

Activa

Flottende activa

Omschrijving		balanswaarde
SKB		1.043.215
		1.043.215
BTW gemeenten		985.532
Staat O		1.467.273
debiteuren		1.717.053
crediteuren		12.003
		4.181.861

Liquide middelen

Omschrijving		balanswaarde
BNG 028.51.57.795		5.060.204
		5.060.204

Overlopende activa

Omschrijving		balanswaarde
Terug te vord voorschotten		26.375
Voorschotten GWS		18.965
debiteuren RSD		2.364
sal.adm netto salarissen		42.461
		90.165

Passiva

Vaste passiva

Omschrijving		Beginbalans	Aflossing	Eindbalans
Lening BNG		584.771	40.854	543.917
Totaal		584.771	40.854	543.917

Deze lening is afgesloten om een aantal investeringen en de deelname aan SSGA te bekostigen. Deze lening heeft een looptijd van 15 jaar tegen een rentepercentage van 3,15%.

Passiva

Viottende passiva

Omschrijving		balanswaarde
Kasgeldlening		2.500.000
		2.500.000
Staat N		2.228.146
Crediteuren		34.272
Betalingen onderweg		219.384
		2.481.802

Liquide middelen

Omschrijving		balanswaarde
BNG 028.51.50.332		5.347.146
		5.347.146

Overlopende passiva

Omschrijving		balanswaarde
Aangifte BTW		50.664
Te bet. voorschotten		5.460
Af te dragen premies LH		441.941
Netto uitkeringen		1.767.035
Sal. adm. LB		260.961
Sal. adm afdr. ABP		49.242
Tussenrekening algemeen		100
Overige		10
		2.575.413

9. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2016

9.1 Bestuur

Bestuurskosten

Lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Verschil
Bestuurskosten	9.935	15.000	15.000	10.000	-5.000
Ondernemingsraad	16.882	24.500	24.500	21.725	-2.775
Onvoorzien	-1.716	5.000	5.000	156	-4.844
Totaal lasten	25.101	44.500	44.500	31.881	-12.619

Baten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Verschil
Incidentele bate	1.716				
Bijdrage Gemeente Duiven	5.846	11.125	11.125	7.970	-3.155
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	5.846	11.125	11.125	7.970	-3.155
Bijdrage Gemeente Westervoort	5.846	11.125	11.125	7.970	-3.155
Bijdrage Gemeente Zevenaar	5.846	11.125	11.125	7.970	-3.155
Totaal Baten	25.101	44.500	44.500	31.881	-12.619

Bestuur

De vergader frequentie is in 2016 gewijzigd naar 1 keer per maand. Daardoor is er ook een onderschrijding op de bestuurskosten.

Ondernemingsraad

De OR heeft in 2016 twee nieuwe leden mogen begroeten, deze hebben extra training gevolgd naast de reguliere trainingen.

9.2 RID

RID

Lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Personele kosten	1.431.294	1.561.134	1.725.934	1.739.303	13.369
Huisvestingskosten	148.677	146.000	164.000	170.347	6.347
Automatiseringskosten	225.294	229.000	210.751	187.291	-23.460
Datacomm.SSGA/Leasekst	157.992	121.100	169.100	169.216	116
Onderhoud applicaties	506.355	606.060	607.387	611.675	4.288
Overige kosten	39.394	20.000	20.000	35.163	15.163
Ondersteunende dienst	75.339	65.000	66.201	71.257	5.056
Kapitaallasten	367.459	690.615	659.672	538.115	-121.557
Totaal lasten	2.951.806	3.438.909	3.623.045	3.522.367	-100.678

Baten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Bijdrage Gemeente Duiven	770.578	924.749	974.870	943.038	-31.832
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	328.443	394.155	415.518	402.904	-12.614
Bijdrage Gemeente Westervoort	454.767	545.754	575.333	556.227	-19.106
Bijdrage Gemeente Zevenaar	972.697	1.167.307	1.230.574	1.196.512	-34.061
Bijdrage RSD	343.133	337.944	337.944	317.612	-20.332
Bijdrage WSP MG	82.188	69.000	88.806	106.074	17.268
Totaal Baten	2.951.806	3.438.909	3.623.045	3.522.367	-100.678

Salariskosten ICT

De salariskosten zijn iets hoger uitgevallen. Vanwege langdurig verzuim en het niet ingevuld krijgen van een vacature is capaciteit ingehuurd.

Huisvestingskosten

De kosten voor de huisvesting zijn iets hoger uitgevallen. Dit heeft met name te maken met het reeds in 2016 nemen van aanloopkosten ten behoeve van de nieuwe huisvesting. De netwerk directie is hiermee op 16 januari 2017 mee akkoord gegaan.

Automatiseringskosten

Hieronder vallen de kosten ten behoeve van audits van de uitwijkovereenkomst, inhuur van externe deskundigheid en de software van de RSD. Met name op de laatste is een eenmalig voordeel behaald, onderdeel licenties voor nieuwe medewerkers en tokens.

Lease / Datacommunicatie / SSGA

Geen bijzonderheden.

Onderhoud applicaties

Uit het merendeel van de projecten vloeien ook structurele onderhoudslasten. Bij de projecten uit het Informatie Beleidsplan zijn deze al opgenomen in de RID begroting. Voor ICT projecten en Maatwerk projecten geldt het volgende :

- In het geval van ICT projecten worden de structurele lasten overgeheveld naar de RID begroting. Gezien de gezamenlijkheid binnen ICT projecten kan dit conform de normale verdeelsleutel.

- In het geval van Maatwerk projecten is dit wisselend. Daar waar de RID als contractant naar de leverancier optreedt, zal de RID de betreffende onderhoudsbedragen voldoen. Afrekening met de deelnemende gemeenten vindt jaarlijks plaats op basis van de verdeelsleutel per maatwerk project.

Op een aantal deelcomponenten valt een voordeel te constateren. Dit zijn incidentele voordelen. Oorzaak ligt in nog niet doorbelaste abonnementen, verversing van beeldmateriaal, deels gefactureerd onderhoud na oplevering en een reeds in 2015 opgenomen voorziening, ingaande per 2016. Er zijn ook enkele incidentele nadelen te zien. Oorzaak hiervan ligt in het gelijktrekken van onderhoudscontracten met incidenteel overlappende lasten in 2016, doorontwikkelingskosten na oplevering project, eenmalige ophoging van gebruikerslicenties.

Overige kosten

De overige kosten zijn iets hoger uitgevallen. Deels is dit terug te herleiden op het reeds in 2016 nemen van aanloopkosten ten behoeve van de nieuwe huisvesting. De netwerk directie is hiermee op 16 januari 2017 mee akkoord gegaan. Deels is dit ook terug te vinden in extra kosten in voorzieningen ten behoeve van nieuwe medewerkers.

Ondersteunende dienst

De dienstverlening voor de ondersteunende dienst valt iets hoger uit. Dit is terug te herleiden op het reeds in 2016 nemen van aanloopkosten ten behoeve van de nieuwe huisvesting. De netwerk directie is hiermee op 16 januari 2017 mee akkoord gegaan.

Kapitaallasten

De kapitaallasten conform de waarderingsgrondslagen waren conform de begroting na wijziging. Maar doordat de rekenrente van de waarderingsgrondslagen 4% bedraagt en wij in 2016 voor de kasgeldleningen een rentevergoeding kregen is hier per saldo een incidenteel voordeel ontstaan.

Baten

Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD):

De bijdrage van de RSD in de exploitatiekosten van de RID bestaat uit twee componenten:

- Software die gebruikt wordt door de RSD;
- Bijdrage op basis van aantal werkplekken bij de RSD, afgezet tegen het totaal aan werkplekken in de Liemers. Deze verhouding wordt toegepast op de vaste exploitatie onderdelen van de RID, zoals personeelskosten, huisvestering etc.

Werkgevers Servicepunt Gelderland Midden (WSP MG):

De bijdragen van het WSP MG aan de begroting van de RID wordt gebaseerd op een afgesloten Dienstverlenings Overeenkomst (DVO). Hierbij wordt een vast bedrag per werkplek in rekening gebracht.

De exploitatielasten RID worden eerst verlaagd met de bovengenoemde baten, het restant wordt conform de verdeelsleutel toegerekend aan de deelnemende gemeenten.

9.3 Inkoop

Inkoop

Lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Verschil
Personele kosten	213.404	226.822	226.822	231.742	4.920
Totaal lasten	213.404	226.822	226.822	231.742	4.920

Baten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Verschil
Bijdrage Gemeente Duiven	71.135	75.607	75.607	77.247	1.640
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	35.567	37.804	37.804	38.624	820
Bijdrage Gemeente Westervoort	35.567	37.804	37.804	38.624	820
Bijdrage Gemeente Zevenaar	71.135	75.607	75.607	77.247	1.640
Totaal Baten	213.404	226.822	226.822	231.742	4.920

Veranderde aanbestedingswetgeving en inkoopbeleid

In juli 2016 is nieuwe wetgeving van kracht geworden op het gebied van inkoop en aanbesteden. Het inkoopbeleid is hierop aangepast. Een aantal inkoopbeleidsthema's zijn verankerd in het nieuwe inkoopbeleid, zoals meer kansen voor het regionale MKB en Social Return on Investment. Vaststelling van het beleid volgt in maart 2017. In december 2016 heeft RID inkoop trainingen verzorgd voor gemeentelijke inkopers over veranderde wetgeving en beleid.

Verder is er veel energie gestoken in de volgende onderwerpen:

- Regionale ondernemers/Inkoopapp
- Klachtenregeling
- Social return
- Spendanalyse
- Transitie Sociaal Domein
- Contractbeheer
- Inkoopplan Westervoort

In het Jaarverslag, zie pag. 23 punt 3.4, wordt hierop nader ingegaan.

9.4 RSD

Lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Personele kosten	2.804.734	3.047.622	3.217.622	2.100.841	-1.116.781
Huisvestingskosten	181.677	240.039	212.039	204.224	-7.815
Automatiseringskosten	330.508	310.472	322.950	305.687	-17.263
Facilitaire zaken	94.926	87.528	120.528	122.947	2.419
Advies en Controle	20.644	23.194	23.194	21.010	-2.184
Sociale recherche	174.489	179.537	185.537	179.160	-6.377
Ondersteunende dienst	96.367	111.800	104.327	95.603	-8.724
Project ESF	239.830	305.252	305.252	833.846	528.594
Project Social Return	28.000	41.796	41.796	117.540	75.744
Project Vakmanschap	-	23.421	23.421	28.998	5.577
Totaal lasten	3.971.175	4.370.661	4.556.666	4.009.856	-546.810
Baten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Vershil
Duiven: bijdrage exploitatie	946.462	1.089.930	1.099.128	748.588	-350.540
bijdrage projecten	97.398	107.045	107.045	275.478	168.433
bijdrage dienstverlening	47.774	34.124	52.047	48.362	-3.685
Rijnwaarden: bijdrage exploitatie	455.718	488.686	492.810	361.717	-131.093
bijdrage projecten	12.312	45.018	45.018	129.422	84.404
bijdrage dienstverlening	94.053	42.350	101.705	110.748	9.043
Westervoort: bijdrage exploitatie	704.576	821.200	828.130	551.007	-277.123
bijdrage projecten	81.915	75.229	75.229	197.651	122.422
bijdrage dienstverlening	22.682	14.316	38.575	39.985	1.410
Zevenaar: bijdrage exploitatie	1.316.414	1.454.080	1.466.351	1.028.254	-438.097
bijdrage projecten	76.205	143.177	143.177	377.833	234.656
bijdrage dienstverlening	115.666	55.506	107.451	140.811	33.360
Totaal Baten	3.971.175	4.370.661	4.556.666	4.009.856	-546.810

- Cijfers 2015: zijn aangepast met projectkosten en projectbijdragen die toen apart zijn gefactureerd, dit om de jaren vergelijkbaar te maken.

Salariskosten:

Het incidenteel voordeel op salariskosten is voornamelijk te danken aan het project ESF. Het voordeel op de salariskosten van € 1.116.781,= dient in combinatie te worden 'gezien' met de bijdrage van de gemeente in de uitvoeringskosten van de 3 projecten, te weten: project ESF, Social Return en professioneel vakmanschap.

De bijdrage aan uitvoeringskosten voor de gemeenten voor deze 3 projecten bedraagt namelijk € 609.916,=. Er zijn ook wat nadelen te noemen binnen de hulpkostenplaats personeel, zo is er meer ingehuurd dan vooraf ingeschat, zijn de studiekosten wat hoger uitgevallen en is er wat meer uitgegeven aan WKR personeelskosten. Per saldo levert dit voor 2016 een incidenteel voordeel op deze kostenplaats van € 506.865,=.

Dit voordeel zal worden terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.

Attentie: Maar hierbij willen wij adviseren dit voordeel te reserveren voor het verwachte tekort uitvoeringskosten participatiebudget dat voor 2017 wordt ingeschat. Dit is al op verschillende manieren gecommuniceerd.

Huisvestingskosten:

Het voordeel is voornamelijk toe te schrijven aan de lagere huurkosten en de hogere bijdrage van derden in 2016. Tevens zijn er op een aantal andere posten kleine voordelen en kleine nadelen behaald.

In totaal een incidenteel voordeel van € 7.815,= op deze kostenplaats.

Automatiseringskosten

Door de RID de Liemers worden de automatiseringskosten 1 keer per jaar (achteraf) doorbelast aan de RSD de Liemers. De automatiseringskosten bestaan uit twee componenten:

1. de directe kosten voor Software/Licenties bedragen € 140.619,= voor de RSD en
2. een doorbelasting van de bedrijfskosten RID gebaseerd op een prijs per werkplek maal het aantal werkplekken die door de RSD worden gebruikt. De kosten over 2016 komen voor de RSD uit op € 176.993,=.

De totale kosten bedragen € 317.612,=. Doordat de RSD de Sociale Recherche (SR) op grond van een andere verdeelsleutel verrekent, zijn de automatiseringskosten van de SR uit deze hulpkostenplaats onttrokken en overgeheveld naar de hulpkostenplaats SR. Dit gaat om een bedrag van € 11.925,=, waarmee de automatiseringskosten over 2016 uitkomen op € 305.687,=. Het voordeel is voornamelijk toe te schrijven aan het gegeven dat binnen de Liemers het aantal werkplekken is toegenomen, terwijl het aantal werkplekken binnen de RSD licht is gedaald.

In totaal is een voordeel op de automatiseringskosten behaald van ruim € 17.260,=.

Facilitaire zaken

Binnen deze hulpkostenplaats zijn er op onderdelen wel een aantal positieve en negatieve verschillen, maar per saldo loopt deze hulpkostenplaats redelijk in de pas. Binnen de hulpkostenplaats dienen in 2017 bij de 1^e tussenrapportage 2017 de onderdelen die meer dan € 2.500,= afwijken te worden aangepast, maar per saldo blijft dit budgettair neutraal.

Advies en controle

Deze hulpkostenplaats bestaat voornamelijk uit betaalde nota's t.b.v. de accountants-controle over 2016, de rentekosten en de kosten van de cliëntenraad RSD.

Het totale voordeel bedraagt € 2.183,=.

Sociale Recherche

Het voordeel van € 6.377,= op deze kostenplaats heeft te maken met het feit dat een deel van de kosten voor de SR is gekoppeld aan het totale exploitatieresultaat RSD.

Het voordeel op de SR komt voor het belangrijkste deel voort uit het voordelige exploitatieresultaat RSD.

Ondersteunende diensten:

Het voordeel op dit onderdeel heeft te maken met de beperkte uren die de RSD heeft gebruikt van de uren t.b.v. communicatie.

Projecten en budgetwijziging

POA de Liemers (periode 1-1-2016 t/m 31-12-2016)

Het Platform Onderwijs Arbeidsmarkt wordt voor een groot deel gefinancierd vanuit de provincie en de deelnemende gemeenten en instellingen.

De begroting voor dit project was volledig budgettair neutraal. Bij de afwikkeling is een klein voordeel ontstaan dat weer gebruikt gaat worden voor 2017.

ESF Actieve inclusief (periode 2014-2016)

De gemeente Arnhem is penvoerder voor deze ESF-aanvraag voor de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland. De RSD heeft vol ingeschreven op deze subsidie en de verwachting is dat het volledige begrote bedrag, over de ESF-periode 2015+2016, zal worden ontvangen. De subsidie zal - na de eindcontrole in april 2017 – daadwerkelijk worden uitgekeerd, waarbij het gaat om 50% cofinanciering. Bij de jaarrekening 2016 heeft de RSD rekening

gehouden met het benutten van de maximale subsidie (€ 480.000,= over 2 jaar). In het jaar 2015 was bij de jaarrekening al een 'resultaat genomen' van € 322.752,=, waardoor in 2016 bij de jaarrekening is uitgegaan van een verwachte ESF-opbrengst van € 157.248,=. Wanneer sprake is van onderuitputting binnen het totale regionale ESF-subsidie bedrag, kan de RSD, op basis van inzet en realisatie 2016, in 2017 nog aanspraak maken op meer subsidie. Het lijkt erop dat hiervan sprake is, aangezien enkele regio gemeenten 'achter' blijven met het benutten van de volledige subsidie. Hier zal de RSD in de loop van 2017 dan ook op terugkomen.

Social Return

Het project Social Return wordt voor een groot deel gefinancierd vanuit de 4 deelnemende gemeenten en is volledig budgettair neutraal. Het andere deel wordt door de RSD en de RID ingevuld.

Vitaliteit

Voor het project Vitaliteit heeft de RSD van de Dullertsstichting een subsidie van € 50.000,= ontvangen. Dit project kon volledig worden gefinancierd uit de subsidie en het Participatie-budget van de 4 gemeenten.

Professioneel Vakmanschap

Bij het A+O-fonds gemeenten is subsidie ingediend voor het project "Professioneel Vakmanschap". De RSD de Liemers is 1 van de pilotgemeenten in Nederland die heeft onderzocht hoe het beroep van klantmanager kan worden gecertificeerd/geregistreerd.

Door het A+O-fonds is aan de RSD hiervoor in 2016 een subsidie toegezegd ter hoogte van ongeveer € 29.000,=. De eindrapportage en de subsidieverantwoording is in december 2016 ingediend bij het A+O-fonds. In deze jaarrekening is deze subsidie als een bate verantwoordt, wat de bijdrage van de gemeente heeft verlaagd.

9.5 Werk, Inkomen & Dienstverlening

RSD Uitkeringen Baten		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting NW 2016	Rekening 2016	Verschil
Duiven:	Aantal uitkeringsgerechtigden	438	484	438	467	29
	Saldo Werk	295.053	160.000	314.930	283.659	-31.271
	Saldo inkomen	5.869.092	5.710.630	6.063.196	6.088.158	24.962
	Saldo dienstverlening	69.188	38.000	94.000	96.015	2.015
Rijnwaarden:	Aantal uitkeringsgerechtigden	238	266	238	256	18
	Saldo Werk	141.987	90.000	154.063	143.491	-10.572
	Saldo inkomen	3.327.048	3.036.784	3.605.623	3.370.790	-234.833
	Saldo dienstverlening	1.272.637	1.446.087	1.879.000	2.430.013	551.013
Westervoort:	Aantal uitkeringsgerechtigden	418	454	418	401	-17
	Saldo Werk	258.477	150.000	242.213	237.928	-4.285
	Saldo inkomen	5.404.544	5.600.669	5.360.454	5.166.085	-194.369
	Saldo dienstverlening	61.845	22.000	89.248	79.940	-9.308
Zevenaar:	Aantal uitkeringsgerechtigden	649	750	649	687	38
	Saldo Werk	532.501	250.000	577.894	615.398	37.504
	Saldo inkomen	8.744.793	8.473.157	9.194.612	9.024.327	-170.285
	Saldo dienstverlening	1.782.437	1.664.000	1.579.530	1.674.346	94.816
Totaal Baten		27.759.602	26.641.327	29.154.763	29.210.150	55.387

9.5.1 Inkomen

De uitkeringskosten voor de PW-inkomen, BBZ-starters, IOAW en IOAZ zijn ongeveer uitgekomen op de geprognosticeerde uitgaven n.a.v. de bijgestelde begroting bij de 2e tussenrapportage. De economische recessie is al weer een tijdje achter de rug en het aantal uitkeringsgerechtigden in de Liemers is met 3,9% gestegen in 2016. Hierover is uitgebreid gerapporteerd in de bestuursrapportage 2016 die zal worden besproken met de accountmanagers en bestuurders van de 4 gemeenten. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft aan de hand van de macro-economische ontwikkelingen (stijging WW en bijstandsaantallen) de landelijke budgetten voor het Inkomensdeel (Wet BUIG) naar boven bijgesteld op 28 september 2016. Voor de Liemerse gemeenten had dit een effect van ongeveer 0,4% hogere budgetten dan t.o.v. het budget van 26-4-2016. Als gevolg van deze bijstelling is het beoogde tekort iets afgenomen.

De gemeente Westervoort heeft als enige van de 4 Liemerse gemeenten geen tekort op het budget Inkomensdeel en heeft afgelopen jaar maar liefst 2,7% overgehouden. De gemeente Zevenaar is met 4,4% tekort net onder de 5% uitgekomen en hoeft om die reden over 2016 geen beroep te doen op de vangnetregeling. De gemeente Duiven zit met 8% tekort onder de 10%-norm. De gemeente Rijnwaarden zit met 15,6% zit ruim boven de norm. Voor deze laatste 2 gemeenten zal wederom de vangnetuitkering worden aangevraagd bij het Ministerie SZW via de toetsingscommissie.

De uitgaven voor Bbz-gevestigde zelfstandigen zijn voor alle gemeenten lager uitgevallen dan geraamd. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat er minder aanvragen zijn toegekend dan verwacht. Voor Westervoort en Zevenaar waren de terugontvangsten Bbz dermate hoog, respectievelijk € 67.500,- en € 41.700,- – hoger dan de lasten - dat er zelfs sprake is van een baat.

In de eindafrekening met deze gemeenten is hiermee rekening gehouden.

Voor een onderbouwing hoeveel cliënten van de RSD duurzaam aan het werk zijn gegaan, wordt verwezen naar de bestuursrapportage 2016 van de RSD de Liemers.

9.5.2 Werk

De kosten voor reïntegratie zullen bij benadering uitkomen op het begrote bedrag aan kosten. In de bestuursrapportage wordt uitgebreid ingegaan op hoe de budgetten zijn besteed en wat de effecten zijn geweest.

9.5.3 Dienstverlening (directe kosten)

Voor het programma Dienstverlening zijn een aantal bijstellingen t.o.v. de begroting 2016 opgenomen, aangezien afwijkingen in aantallen en uitgaven zijn geconstateerd. Ook waren vooraf enkele producten en/of regelingen op nacalculatie gezet. Hierover is in de eindafrekening DVO een specificatie van de realisatie opgenomen.

Hieronder vindt u de werkelijke uitgaven over 2016 en de bijdragen van de 4 gemeente nader gespecificeerd naar de programma's Werk, Inkomen en Dienstverlening.

Duiven: Werk, Inkomen & dienstverlening	Begroting 2016 na begrotingswijziging(en)	Realisatie 2016	Bij-/ Aframing	I/S	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2016	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2016
Uitkeringen Inkomensdeel	6.018.196	6.082.867	64.671	S	438	467
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	45.000	5.291	-39.709	I		
Uitgaven Participatie	314.930	283.659	-31.271	I		
Uitgaven bijz.bijst./WKO (DVO)	94.000	96.015	2.015	S		
Uitgaven Duiven	6.472.126	6.467.832	-4.294	I/S		
Bijdr.gemeente I-Deel+Bbz gev.zelfst.	6.063.196	6.088.158	24.962	S		
Bijdr.gemeente Participatiebudget	314.930	283.659	-31.271	I		
Bijdr.gem.dir.kst. bijz.bijst.	94.000	96.015	2.015	I		
Bijdrage gemeente Duiven	6.472.126	6.467.832	-4.294	S		
Rijnwaarden: Werk, Inkomen & dienstverlening	Begroting 2016 na begrotingswijziging(en)	Realisatie 2016	Bij-/ Aframing	I/S	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2016	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2016
Uitkeringen Inkomensdeel	3.532.170	3.332.450	-199.720	S	238	256
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	73.453	38.340	-35.113	I		
Uitgaven Participatie	154.063	143.491	-10.572	I		
Uitgaven WMO	1.469.000	2.003.026	534.026	S		
Uitgaven bijz.bijstand	410.000	426.987	16.987	S		
Uitgaven Rijnwaarden	5.638.686	5.944.293	305.607	I/S		
Bijdr.gemeente I-Deel+Bbz gev.zelfst.	3.605.623	3.370.790	-234.833	S		
Bijdr.gemeente Participatiebudget	154.063	143.491	-10.572	-		
Bijdr.gem.dir.kst. WMO	1.469.000	2.003.026	534.026	-		
Bijdr.gem.dir.kst. bijz.bijst.	410.000	426.987	16.987	S		
Bijdrage gemeente Rijnwaarden	5.638.686	5.944.293	305.607	S		

Westervoort: Werk, Inkomen & dienstverlening	Begroting 2016 na begrotingswijziging(en)	Realisatie 2016	Bij-/ Aframing	I/S
Uitkeringen Inkomensdeel	5.326.454	5.223.344	-103.110	S
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	34.000	-57.260	-91.260	I
Uitgaven Participatie	242.213	237.928	-4.285	I
Uitgaven bijz.bijst./WKO (DVO)	89.248	79.941	-9.307	S
Uitgaven Westervoort	5.691.915	5.483.953	-207.962	I/S
Bijdr.gemeente I-Deel+Bbz gev.zelfst.	5.360.454	5.166.085	-194.369	S
Bijdr.gemeente Participatiebudget	242.213	237.928	-4.285	-
Bijdr.gem.dir.kst. bijz.bijst.	89.248	79.941	-9.307	-
Bijdrage gemeente Westervoort	5.691.915	5.483.953	-207.962	S

Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2016	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2016
418	401

Zevenaar: Werk, Inkomen & dienstverlening	Begroting 2016 na begrotingswijziging(en)	Realisatie 2016	Bij-/ Aframing	I/S
Uitkeringen Inkomensdeel	9.153.112	9.033.808	-119.304	S
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	41.500	-9.481	-50.981	I
Uitgaven Participatie	577.894	615.398	37.504	I
Uitgaven WMO	683.500	764.220	80.720	S
Uitgaven bijz.bijstand	896.030	910.126	14.096	S
Uitgaven Zevenaar	11.352.036	11.314.072	-37.964	I/S
Bijdr.gemeente I-Deel+Bbz gev.zelfst.	9.194.612	9.024.327	-170.285	S
Bijdr.gemeente Participatiebudget	577.894	615.398	37.504	-
Bijdr.gem.dir.kst. WMO	683.500	764.220	80.720	-
Bijdr.gem.dir.kst. bijz.bijst.	896.030	910.126	14.096	-
Bijdrage gemeente Zevenaar	11.352.036	11.314.072	-37.964	S

Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2016	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2016
649	687

* Ook voor de projecten ESF en Vitaliteit is een deel van het participatiebudget gebruikt.

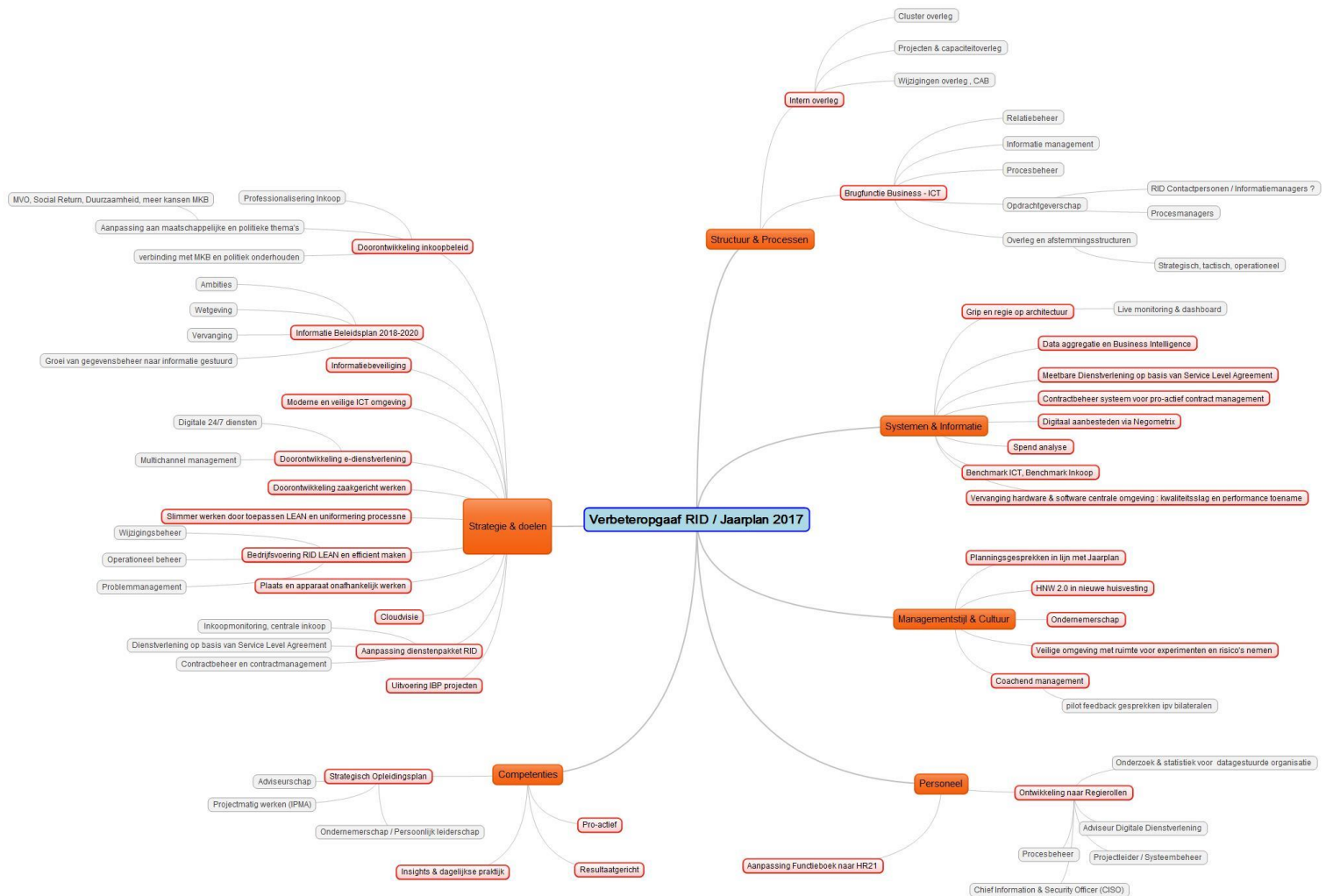
Het aantal uitkeringsgerechtigden dat in deze tabel is verwerkt is actueel en komt uit de uitkeringsadministratie van de RSD. Daarom wijkt deze af van de door het CBS gepubliceerde aantallen op 01-01-2016.

Participatiebudget aan	ESF	Vitaliteit
Duiven	3.766,21	7.514,86
Rijnwaarden	1.819,83	3.631,17
Westervoort	2.772,16	5.531,40
Zevenaar	5.173,23	10.322,35
Totaal per project	13.531,43	26.999,78

Bijlage 1: SiSa-verantwoordingsinformatie 2016

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017								
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2016 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle R Indicatornummer: G2B / 01	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 02	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 03	Besteding (jaar T) IOAW Deel openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 04	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 05	Besteding (jaar T) IOAZ Deel openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 06
			1 060226 Gemeente Duiven € 5.529.304	€ 116.424	€ 602.328	€ 8.612	€ 18.939	
			2 060196 Gemeente Rijnwaarden € 2.984.259	€ 43.469	€ 327.660	€ 17.646	€ 81.692	
			3 060293 Gemeente Westervoort € 4.952.092	€ 177.646	€ 421.285	€ 1.846	€ 25.653	
			4 060299 Gemeente Zevenaar € 8.206.224	€ 259.005	€ 972.860	€ 8.400	€ 65.357	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 07	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 08	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 09	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 10	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 11		
			1 060226 Gemeente Duiven € 0	€ 0	€ 630	€ 0		
			2 060196 Gemeente Rijnwaarden € 329	€ 382	€ 385	€ 0		
			3 060293 Gemeente Westervoort € 0	€ 144	€ 2.886	€ 0		
			4 060299 Gemeente Zevenaar € 72	€ 22.937	€ 0	€ 0		
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 12	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 13	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2B / 14				
			1 060226 Gemeente Duiven € 57.963	€ 0				
			2 060196 Gemeente Rijnwaarden € 36.481	€ 0				
			3 060293 Gemeente Westervoort € 6.549	€ 0				
			4 060299 Gemeente Zevenaar € 36.907	€ 0				
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) deel	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 01	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 03	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 05	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 06
			1 060226 Gemeente Duiven € 39.983	€ 0	€ 4.124	€ 33.024	€ 2.455	
			2 060196 Gemeente Rijnwaarden € 0	€ 30.000	€ 996	€ 1.423	€ 10.759	
			3 060293 Gemeente Westervoort € 7.495	€ 0	€ 7.280	€ 60.184	€ 2.709	
			4 060299 Gemeente Zevenaar € 23.109	€ 3.000	€ 4.201	€ 37.470	€ 6.081	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 07	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3B / 08	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3B / 09	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3B / 10			
			1 060226 Gemeente Duiven € 0	€ 0	€ 0			
			2 060196 Gemeente Rijnwaarden € 0	€ 0	€ 0			
			3 060293 Gemeente Westervoort € 0	€ 0	€ 0			
			4 060299 Gemeente Zevenaar € 0	€ 0	€ 0			

Bijlage 2: Mindmap Verbeteropgaaf RID de Liemers



Bijlage 3: KPI rapportage RID d.m.v. SLA ICT / per locatie / per maand



SLA rapportage definitief afgerond & (niet) gehaald

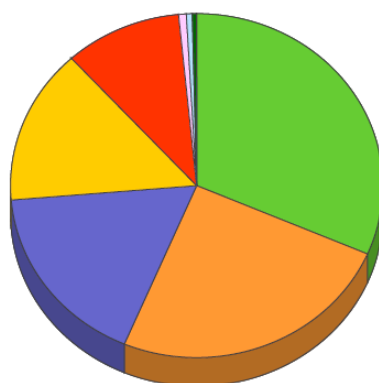
Gemaakt door Jeroen de Goey op 17 februari 2017

	Totaal			
	Afgerond en niet gehaald		Afgerond en gehaald	
				Aantal Totaal
Totaal	282	4%	6030	96%
				6312



SLA rapportage definitief afgerond & (niet) gehaald

Gemaakt door Jeroen de Goey op 17 februari 2017



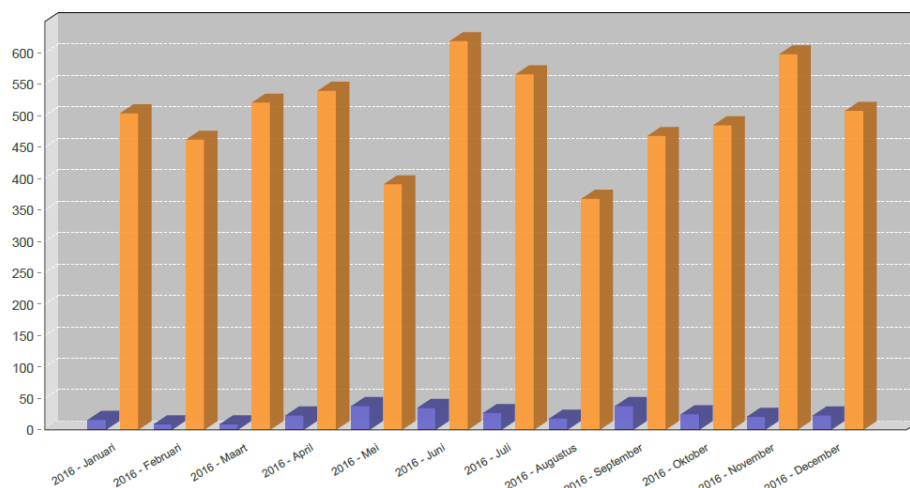
Legenda

Gemeente Zevenaar	1989	31,5%
Gemeente Duiven	1568	24,8%
RID de Liemers	1093	17,3%
Gemeente Westervoort	921	14,6%
Gemeente Rijnwaarden	643	10,2%
Onbekend	42	0,7%
RSD de Liemers	32	0,5%
WGSP	23	0,4%
Extern	1	0,0%



SLA rapportage definitief afgerond & (niet) gehaald

Gemaakt door Jeroen de Goey op 17 februari 2017



Legenda

Afgerond en niet gehaald Totaal
Afgerond en gehaald Totaal

Bijlage 4: KPI's RSD Jaarplan 2016 – Realisatie 2016

	Begroot 2016	Realisatie 2016	Opmerkingen
Uitstroom naar werk	200	210	De uitstroom naar werk is zoals verwacht de afgelopen maanden aanzienlijk gestegen.
waarvan:			
Uitplaatsing met loonkostensubsidie (40%-80%)	40	42	Op dit moment verloopt dit conform verwachting en is de RSD in de regio relatief gezien koploper
Uitstroom 45+ project	10	16	Dit project is per 1-5-2016 gestart. 39 klanten zijn daadwerkelijk gestart. Inmiddels zijn 12 klanten volledig uitgestroomd en 3 klanten hebben parttime werk gevonden en 1 klant heeft inmiddels contract aangeboden gekregen
Uitstroom pilot Handhaving	6	6	De uitstroom tot 1-1-2017. De pilot loopt tot 1-3-2017
Doorlooptijd aanvraag	< 30 dagen	28,4	Als gevolg van de invoering van de verplichte informatiebijkomensten hebben we de doorlooptijd in 2016 op 30 dagen gesteld.
%gegronde bezwaarschriften door bezwaarschriftencommissie	< 10%	3,8%	3 van de 80 bezwaarschriften zijn door de bezwaarschriftencommissie gegrond verklaard.
Ziekteverzuim	< 5%	7,24%	Het percentage is hoog als gevolg van meerdere langdurig zieken. Daarnaast is ook de meldingsfrequentie toegenomen.
Preventiequote	45%	53%	In 2016 hebben zich naar ongeveer 620 klanten gemeld voor een uitkering. 602 van hen zijn bij de voorlichtingsbijkomensten geweest. Uiteindelijk is voor 275 klanten een uitkering toegekend.
90% van trede 4/5 klanten zitten op traject	>90%	82%	Van de 530 klanten op trede 4/5 op 31-12-2016 zitten in de eerste 12 maanden 435 klanten op een traject.
Afbouw Serviceteams binnen de begroting	€ 178.500	€ 88.378	Het restant budget is benut voor het herplaatsen van personen bij andere projecten.
Participatiebudget 2016	€ 1.342.101	€ 1.346.119	Het Participatiebudget 2016 zal volledig benut worden. Voor de gemeente Westervoort is € 4.018 meer uitgegeven dan geraamd.
Exploitatiekosten 2016	€ 4.000.192	€ 3.029.472	In deze jaarrekening van de SDL 2016 is uitgebreid gerapporteerd over dit onderdeel.
Subsidies binnenhalen t.b.v. de doelgroep	2	6	ESF, Buddyproject, Grenzen Bewegen, POA de Liemers en A+O-fonds vakmanschap, project Vitaliteit
projecten initiëren passend bij de doelgroep en bestuurlijke opdracht	2	2	50+ project, Aan het werk in de Liemers
Rechtmatigheidsscore IC	< 1%	0,00%	De rechtmatigheidscontrole over heel 2016 is op dit moment nog niet afgerond. De rapportage over het 1e halfjaar 2016 laat een score zien van 0%.
Voldoen aan normen Suwinet			De RSD voldoet aan alle 7 specifieke voorwaarden van de Inspectie
Voorlichting Participatiewet aan zittend bestand	> 80%	81%	Van de 690 klanten zijn 556 klanten naar de voorlichting geweest.
Klanten op trede 2/3, zonder traject, voldoen aan tegenprestatie	80%	89,7%	In totaal betreft dit 710 klanten. Hiervan hebben 550 klanten een traject en/of een ontheffing van de arbeidsverplichting. Van de overige 290 klanten voldoen 260 klanten aan de tegenprestatie.
Jongeren <27: 70% buiten de poort	70%	74,7%	85 van 336 klanten - die de voorlichtingsbijkomensten hebben bijgewoond en/of een info&advies gesprek hebben gehad met de klantmanager jongerenpunt zijn ingestroomd. Dit heeft met name te maken met de verbreding van de doelgroep a.g.v. de invoering van de P-wet.

Meerjarenbegroting 2018 - 2021

Gemeenschappelijke regeling
Samenwerking De Liemers

Corsa-nr. SL17INK028

Versie 2.2

Datum 28-03-2017

Inhoud

Inleiding.....	5
Richtlijnen programmabegroting 2018 – 2021.....	6
Programmaplan	7
1. Programma Bestuur	8
1.1 Bestuur	8
1.2. Ondernemingsraad.....	8
1.3. Wat mag het kosten?	9
2. Programma RID	10
2.1 Ontwikkelingen 2017/2018	10
2.2. Wat willen wij bereiken?	14
2.3. Wat gaan we ervoor doen?.....	16
2.4. Wanneer zijn wij tevreden?	18
2.5 Wat mag het kosten.....	18
3. Programma Inkoop.....	19
3.1. Ontwikkelingen 2017 / 2018.....	19
3.2. Wat willen wij bereiken?	20
3.4. Wanneer zijn we tevreden?	22
3.5 Wat mag het kosten.....	23
4. Programma RSD	24
4.1. Algemeen	24
4.2. Kerntaak, missie, visie en doelstellingen.....	24
4.3. Uitgangspunten begroting 2018-2021.....	26
4.4. Inhoud programma's.....	27
4.5 Exploitatiekosten RSD (bedrijfsvoering).....	27
Paragrafen.....	32
5. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	33
6. Onderhoud kapitaalgoederen	35
7. Financiering.....	35
8. Bedrijfsvoering	35
9. Verbonden partijen	37
Financiële begroting.....	38
10. Overzicht van baten en lasten.....	39
10.1 Programma Bestuur	40
10.2 Programma RID.....	41
10.3 Programma Inkoop	46
10.4 Programma RSD	47

11. Programma Werk.....	48
11.1 Ontwikkelingen	48
11.2 Wat willen we bereiken?	51
11.3 Wat gaan we daarvoor doen.....	52
11.4 Wanneer zijn we tevreden?	54
11.5 Wat mag het kosten?	54
12. Programma Inkomen.....	55
12.1 Ontwikkelingen	55
12.2 Wat willen we bereiken?	56
12.3 Wat gaan we daarvoor doen?.....	58
12.4 Wanneer zijn we tevreden?	59
12.5 Wat mag het kosten?	59
13. Programma Dienstverlening.....	60
13.1 Wat zijn de nieuwe ontwikkelingen?	60
13.2 Wat willen we bereiken?	60
13.3 Wat gaan we daarvoor doen?.....	61
13.4 Wanneer zijn we tevreden?	61
13.5 Wat mag het kosten?	61
Bijlagen:	63
Geprognostiseerde meerjarenbalans	63
Kosten Overheid en per taakveld.....	63
Bijlagen Beleidsindicatoren:	63
Beleidsindicatoren Duiven	64
Beleidsindicatoren Rijnwaarden.....	67
Beleidsindicatoren Westervoort	70
Beleidsindicatoren Zevenaar	73

Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers 2018 tot en met 2021. In 2017 zullen de verhuizingen van de RID naar Westervoort en de verhuizing van de RSD naar Hal 12 van het BAT-gebouw plaatsvinden. De exacte gevolgen voor de kosten huisvesting zijn nog niet bekend. In deze begroting is in de lijn begroot plus de reeds geaccordeerde kapitaallasten i.v.m. inrichtingskosten van de verhuizing. De fusie van Gemeente Rijnwaarden met de Gemeente Zevenaar is definitief en in deze meerjarenbegroting is de bijdrage van Zevenaar het saldo van Rijnwaarden en Zevenaar bij elkaar, uitgaande van de bestaande verdeelsleutel. De ambtelijke fusie tussen Gemeente Duiven en Gemeente Westervoort per 01-01-2018 is ook definitief maar hiervoor hebben wij de verdeelsleutel als zelfstandige gemeenten gehandhaafd.

De meerjaren begroting 2018 – 2021 van Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers bevat de begrotingsinformatie voor de samenwerking op het gebied van ICT, Inkoop en Sociale Zekerheid van de gemeentes Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar.

Uitgangspunten voor de samenwerking zijn:

- Vermindert de kwetsbaarheid van de organisatie;
- Verbetert de kwaliteit van het werk en dus de dienstverlening aan de burgers;
- Kunnen zaken efficiënter worden uitgevoerd;
- Kunnen (wettelijke) ontwikkelingen sneller worden opgepakt.

De vier Liemerse gemeenten hebben een gedeelde bestuurlijke visie op samenwerking: *Samenwerking is het, met behoud van de huidige bestuurlijke zelfstandigheid, vergroten van de gemeentelijk slagkracht door bundeling van ambtelijke expertise op strategisch, tactisch en operationeel niveau met als resultaat verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.*

Kortom: een versterkte positie voor de vier gemeenten in de Liemers gericht op gezamenlijke uitvoering (bedrijfsvoering) van diverse taken.

Beleidsbepaling – daar waar mogelijk op elkaar afgestemd – blijft bij de individuele gemeenten en de uitvoering en ontwikkeling van het beleid wordt door de samenwerking opgepakt. Gemeenten hebben wel aanvullend de mogelijkheid om diensten af te nemen.

Als er sprake is van beleid bij de individuele gemeenten en uitvoering door het samenwerkingsverband, is de juridische structuur (vorm) een hulpmiddel om deze uitgangspunten te borgen.

Als vorm voor de samenwerking is gekozen voor het treffen van een gemeenschappelijke regeling waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld. De samenwerking op alle drie de terreinen – ICT, Inkoop en Sociale Zaken - zijn onder de werking van de gemeenschappelijke regeling gebracht.

Deze begroting 2018 – 2021 bestaat uit een Programmaplan, dit plan bevat:

- de te realiseren programma's, met per programma de 'W'-vragen en een overzicht van de baten en lasten per programma;
- de beleidsindicatoren zijn voor 'Werk en Inkomen', 'Bedrijvigheid en economie' en 'kinderen in uitkeringsgezin' en 'Werkloze jongeren' zijn per gemeente als bijlage toegevoegd;
- een overzicht van de kosten van overhead en per taakveld zijn ook als bijlage toegevoegd;
- de GR valt onder de Objectvrijstelling Vpb voor samenwerkingsverbanden waardoor er geen bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting is opgenomen.

Daarna volgen de paragrafen zoals Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering en Verbonden partijen.

Tot slot is de Financiële begroting per programma opgenomen, waarin de financiële vertaling van het programmaplan heeft plaatsgevonden. Inclusief de meerjarenraming met geprognosticeerde begin- en eindbalans.

Deze begroting geeft een stijging weer van € 599.300,= ten opzichte van de begroting 2017. Deze stijging komt voor het overgrote deel door de stijging van de personeelslasten € 198.500,= en de onderhoudslasten applicaties € 258.055,=. Daarnaast zijn de kapitaallasten gestegen met € 94.372,= en de kosten voor de sociale recherche zijn gestegen met € 48.922,=.

Richtlijnen programmabegroting 2018 – 2021

Personeelslasten

Bij bepaling van de loonkosten wordt rekening gehouden met bevorderingen naar de functieschaal en periodieke verhogingen waar per 1 januari 2018 recht op bestaat.

Voor 2018 wordt uitgegaan van een stijging van 2% (stijging gevolgen cao) de jaren erna ook 2%.

BTW

Indien de BTW compensabel is worden de kosten exclusief BTW geraamd. Bij niet compensabele BTW worden de kosten inclusief BTW geraamd. Er wordt gebruik gemaakt van de transparantieregeling. Dit houdt in dat de deelnemende gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het verrekenen van de BTW. De betaalde BTW zal afzonderlijk bij de deelnemende gemeente in rekening worden gebracht.

VPB

De dienstverlening van de GR aan de deelnemende gemeenten valt onder de Objectvrijstelling Vpb voor samenwerkingsverbanden aangezien:

- De activiteiten verricht voor de in het samenwerkingsverband participerende overheidslichamen;
- De activiteiten onbelast zouden zijn als ze door de participant zelf zouden zijn verricht;
- De participanten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten bijdragen aan het samenwerkingsverband.

Kapitaallasten

Kapitaallasten bestaan uit de afschrijvingslasten en rente toerekening.

De materiële vaste activa worden annuïtair afgeschreven in maximaal:

- 3 jaar: apparatuur t.b.v. de mobiele werkplek
- 4 jaar: overige automatiseringsapparatuur
- 4 jaar: hardware
- 4 jaar: ICT techniek voor centrale computerruimte
- 5 jaar: netwerk en bekabeling
- 5 jaar: apparatuur t.b.v. de decentrale vaste werkplek
- 7 jaar: software
- 10 jaar: software kernapplicaties
- 15 jaar: kantoormeubilair

Voor de toerekening van rente over de investeringen wordt gerekend met 3%

Voor het gebruik van de glasvezelkabel is geparticipeerd in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk. Dit betreft geen eigendom maar een gebruiksrecht. Daarom is deze activa geclassificeerd als materiële vaste activa waarop lineair wordt afgeschreven in 15 jaar.

Investeringen die individueel onder een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,= blijven worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd. Maar deelinvesteringen lager dan € 10.000,= die onderdeel zijn van een totaalkrediet worden wel als zodanig geactiveerd.

Prijsstijgingen

In deze begroting zijn de overige kosten zo goed mogelijk ingeschat, daar waar dit niet mogelijk was is een inflatiecijfer van gemiddeld 2% gehanteerd voor 2018 en volgend.

Beleidsbegroting

Programmaplan

1. Programma Bestuur

1.1 Bestuur

1.1.1 Wat willen wij bereiken

Leiding geven aan de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers, waarbij door samenwerking de dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen, aan de deelnemende gemeenten goed verzorgd en gegarandeerd wordt.

1.1.2. Wat gaan we daarvoor doen?

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers:

- Algemeen bestuur, bestaande uit leden van de colleges van de gemeenten, waaronder de voorzitter;
- Dagelijks bestuur bestaat uit 4 leden, bij voorkeur de burgemeesters;
- De voorzitter van zowel het AB als het DB wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen. Ingaande 2017 is volgens schema de burgemeester van Rijnwaarden normaal voor een periode van twee jaar voorzitter geworden. Maar aangezien per 01-01-2018 gemeente Rijnwaarden gaat fuseren met gemeente Zevenaar zal vanaf 2018 de burgemeester van Zevenaar voorzitter worden.
- De netwerkdirectie bestaat uit de 4 gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeentes ondersteund door de netwerksecretaris, met ingang van 01-01-2018 zullen dit nog 3 gemeentesecretarissen zijn.

Het Algemeen bestuur vergadert twee keer per jaar, het dagelijks bestuur drie keer. De netwerkdirectie komt in de regel eens in de vier weken bij elkaar.

Naast het bestuur heeft de SDL een ondernemingsraad. Deze raad vergadert ongeveer 5 keer per jaar.

1.1.3. Wanneer zijn we tevreden?

Gestreefd wordt naar een doelmatige en effectieve aansturing in samenspraak met de OR.

1.2. Ondernemingsraad

1.2.1. Wat willen wij bereiken?

De Ondernemingsraad wil fungeren als een betrouwbare, betrokken en transparante overlegpartner waarbij voortdurend gekeken wordt naar de balans tussen het collectieve belang van medewerkers en het organisatiebelang.

Ook in 2018 zal de organisatie zich volop met samenwerking en transformatie sociaal domein bezig houden. Dit heeft gevolgen voor het personeel. Daarom zullen ook in 2018 als belangrijkste speerpunten gelden: opleidings- en ontplooiingmogelijkheden, gevolgen voor personeel bij vormen van samenwerkingsverbanden en arbeidsomstandigheden.

De OR is een klankbord dat vanuit alle lagen van de organisatie meedenkt. Als OR spelen wij een actieve rol, die in goed gesprek met de bestuurder is.

Met deze speerpunten willen we bereiken dat medewerkers actief met de veranderingen in het werkveld dan wel de organisatie aan de slag kunnen.

Uiteindelijk draagt het werk van de OR bij aan een optimaal werkende GR waar medewerkers met plezier werken.

1.2.2. Wat gaan we daarvoor doen?

We nemen initiatief in het inbrengen van onderwerpen van gesprek met de bestuurder. Leggen ons oor te luisteren bij de medewerkers. We denken graag mee in processen en laten ons scholen. We nemen de tijd om te evalueren en van feedback te leren. We trekken samen op met de andere Liemerse (G)OR-en.

1.2.3. Wanneer zijn we tevreden?

Als ons werk bijdraagt aan continue verbetering van de organisatie, zodat we een optimaal werkende GR hebben waar medewerkers met plezier werken.

1.3. Wat mag het kosten?

Bestuur	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	31.881	43.000	43.400	43.800	44.000	44.400
Baten	31.881	43.000	43.400	43.800	44.000	44.400
Saldo	-	-	-	-	-	-

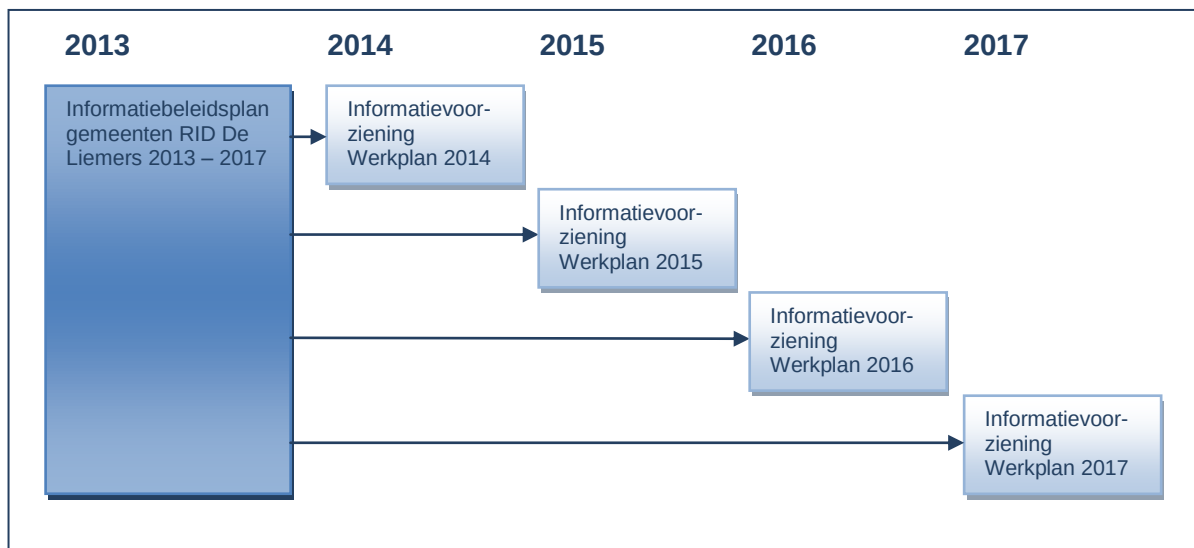
2. Programma RID

2.1 Ontwikkelingen 2017/2018

In 2012 is het 'Informatiebeleidsplan gemeenten RID De Liemers 2013 – 2017' opgeleverd.¹ In genoemd plan zijn rond de vijf-en twintig projecten genoemd die tot 2017 voor uitvoering in aanmerking komen. Zes daarvan zijn in 2013 opgepakt.

Voor de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017 zijn er vervolgoties opgesteld: de zgn. 'werkplannen'. Deze werkplannen bevatten uitwerkingen van projecten die in het oorspronkelijke informatiebeleidsplan waren opgenomen.²

Met andere woorden: het oorspronkelijke informatiebeleidsplan voor de periode 2013 – 2017 is vooral 'richtinggevend' geweest voor de daarop volgende werkplannen. De volgende schets verduidelijkt een en ander voor de periode t/m 2017.³



Diverse projecten uit het oorspronkelijke informatiebeleidsplan en de latere werkplannen zijn op dit moment nog in uitvoering en kennen een langere doorlooptijd dan gedacht. Deze vertragingen zijn deels terug te voeren op gewijzigde omstandigheden. Zo hebben inspanningen op het gebied van de decentralisaties in het sociaal domein in termen van capaciteit een duidelijk verdringingseffect gehad richting de overige projecten. Genoemde decentralisaties zijn door het rijk ingezet; gemeenten hebben in een relatief kort tijdbestek met veel menskracht en energie de zaak moeten oppakken.

Daarnaast is in diverse situaties rijksregelgeving langzamer tot stand gekomen dan gehoopt. Enkele projecten zijn daardoor zelfs tijdelijk geparkeerd.⁴ Een voorbeeld hiervan is de

¹ RID De Liemers, *Informatiebeleidsplan gemeenten RID De Liemers 2013 – 2017*, 1 juni 2012.

² Wellicht ten overvloede: wanneer we in dit schrijven over de Liemerse gemeenten spreken dan bedoelen we de gemeente Zevenaar, en de gemeenten Duiven en Westervoort dan wel de ondersteunende gemeenschappelijke regeling ten behoeve van de ambtelijke fusie. Afhankelijk van de context, mag de Regionale Sociale Dienst De Liemers (RSD) ook als een 'soort van' gemeente worden beschouwd;

³ Voor de periode na 2017 wordt een nieuw informatiebeleidsplan opgesteld.

modernisering van het GBA; thans wordt gesproken over de Basisregistratie Personen (BRP). Het programma heeft – na wat problemen in de opstartfase - een doorstart gemaakt. De bedoeling is nu dat de gemeenten in 2018/2019 aansluiten en wellicht is dat ook wel wat te optimistisch ingeschat.

Verder wijzen wij in dit verband op de recente beleidsontwikkelingen op het gebied van de gemeentelijke samenwerking in de Liemers. Zo hangt softwareconvergentie in het sociaal domein nauw samen met de ontwikkelingen op het gebied van transformatie en samenwerking in dat domein; de mogelijke keuze voor een gemeenschappelijke backoffice heeft invloed op diverse beslispunten in een convergentietraject. Het spreekt voor zich dat dit een ‘remmende’ werking op de applicatieconvergentie heeft. Informatievoorziening en automatisering zijn immers volgend op de bedrijfsvoering. Ook op andere gebieden zijn er recent beleidswijzingen doorgevoerd.

In een enkel geval zijn de ramingen inzake capaciteit en doorlooptijd te krap gebleken. Zo heeft programma 1 – ook wel: ‘Programma Front- en Midoffice’ – meer van de organisaties gevraagd dan gedacht.

Tot slot hebben de Liemerse gemeenten – om diverse redenen – geplande convergentietrajecten een jaar doorgeschoven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de convergentietrajecten op het gebied van Financiën en Belastingen.

Door de langere doorlooptijden, latere startmomenten e.d. kon bij het opstellen van dit werkplan ook niet meer enkel en alleen worden uitgegaan van het in 2012/2013 opgestelde informatiebeleidsplan. In verband met het voorafgaande is ten aanzien van de projecten vanuit het (nieuwe) Informatiebeleidsplan en Werkplannen een driedeling aangehouden waarbij rekening is gehouden met de volgende items:

- *regelgeving*: decentralisaties, Digitale Overheid 2017, Digitale Agenda 2020 en het omgevingsrecht;
- *beleid*: algemeen beleid, de ‘business’ en de gemeentelijke ambities;
- *efficiency*: convergenties, continuïteit e.d.

Projectcode	Projecten Informatie Beleidsplan 2013-2017	Status
IBP-Project 0	Strategische keuze	Klaar
IBP-Project 1	(Digitale) dienstverlening	Gaande
IBP-Project 2	Verplicht gebruik BAG-gegevens. Ook: BAG-WOZ-koppeling en aansluiting basisregistratie	Klaar
IBP-Project 3	Modernisering GBA (incl. RNI) en convergentie van het systeem van Burgerzaken	Gaande
IBP-Project 4	Convergentie personeels- en salarisadministratie	Klaar
IBP-Project 5	Convergentie beheersystemen	Klaar

⁴ Bijvoorbeeld de modernisering van het GBA of de Basisregistratie Ondergrond.

Projectcode	Projecten Werkplan 2014	Status
IBP-project 6	Gegevensmagazijn en makelaar. En: geomagazijn	Gaande
IBP-project 7	Nieuw Handelsregister (NHR)	Klaar
IBP-project 8	Digikoppeling	Klaar
IBP-project 9	Digilevering	Gaande
IBP-project 10	Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)	Gaande
IBP-project 11	eHerkenning	Uitgesteld
IBP-project 12	DigiD Machtigen	Uitgesteld
IBP-project 13	DigiD audit	Klaar
IBP-project 14	Contractregistratie	Klaar
IBP-project 15	Het Nieuwe Werken (HNW)	Gaande
IBP-project 16	Convergentieplan/-notitie	Klaar
IBP-project 17	Antwoord voor bedrijven	Uitgesteld
IBP-project 18	Basisregistratie kadaster	Klaar
IBP-project 19	Basisregistratie Topografie	Klaar
IBP-project 20	Basisregistratie Inkomen	Klaar
IBP-project 21	Basisregistratie WOZ	Klaar
IBP-project 22	Basisregistratie Voertuigen	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2015	Status
IBP-project 23	Decentralisaties : additionele verbeteringen	Klaar
IBP-project 24	Lokale uitvoeringsdienst : additionele verbeteringen	Klaar
IBP-project 25	Verbeteringen beveiliging	Gaande
IBP-project 26	Uitbreiding technische faciliteiten (storage e.d.)	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2016	Status
IBP-project 27	Decentralisaties: additionele verbeteringen 2016	Klaar
IBP-project 28	Convergentie Financiën	Gaande
IBP-project 29	Convergentie Belastingen	Op te starten in 2017

Projectcode	Projecten Werkplan 2017	Status
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer *) Betalen en invorderen *) Koppeling GWS – Decos Join	Op te starten in 2017
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer / Digitale Overheid *) Gebruik MijnOverheid.nl: WOZ-beschikkingen *) Brede inzet van e-formulieren *) eHerkenning, Ondernemersplein *) DigiD machtigen	Klaar : Aansluiting MijnOverheid.nl tbv WOZ beschikkingen Op te starten in 2017
IBP-project 31	Convergentie/sanering datadistributiesysteem	Op te starten in 2017
IBP-project 32	Plan van Aanpak convergentie 'kleinere' toepassingen	Op te starten in 2017
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer *) Betalen en invorderen *) Koppeling GWS – Decos Join	Op te starten in 2017

Voor de projecten 1 tot en met 22 zijn hiervoor ook kapitaallasten geraamd en opgenomen in de RID begroting. De kosten voor het Werkplan 2015 zijn niet in de begroting opgenomen maar betreffen verschuivingen van de gemeenten naar RID c.q. moeten verhaald worden via kostenbesparingen op andere projecten. Specifiek voor de IBP projecten uit het Werkplan 2016 is afgesproken dat de huidige jaarlijkse lasten als basis gelden voor het projectbudget. En dat, conform de convergentie doelstellingen uit de Businesscase van de RID, een verlaging van 10% van de huidige ICT-lasten het uitgangspunt is.

Voor de projecten uit het Werkplan 2017 geldt dat de projecten hetzij budget neutraal, hetzij reeds dekking hebben uit de lopende begroting, hetzij incidenteel extra geld vragen. Het laatste is van toepassing voor IBP 30: Doorontwikkeling procesbeheer/Digitale Overheid, onderdeel MijnOverheid.nl: WOZ-beschikkingen

Hierbij wordt eenmalig € 40.000,= extra dekking gevraagd, en € 15.000,= structureel. Aanvullend is met de gemeenten afgesproken dat IBP 30 reeds vanaf mei 2016 zijn aanvang zal krijgen. Dit om de eigen ambities rondom digitale dienstverlening en de doelstellingen van Digitale Overheid 2017 te kunnen halen.

Voor de periode 2018 -2020 is een nieuw Informatiebeleidsplan in ontwikkeling waarbij de constatering is dat :

- Diverse projecten nog overlopen / gaande zijn;
- Diverse projecten nog uitgesteld zijn tot nader orde;
- Er ook veel tijd op zal gaan aan de doorontwikkeling van zaakgericht werken en digitale dienstverlening (nu nog in het op te leveren project IBP 1 : Digitale Dienstverlening);
- De nieuwe Omgevingswet zijn gevolgen zal kennen, maar waarbij de eerste gesprekken met de gemeenten leren dat de gemeenten dit willen financieren vanuit eigen (niet-RID) middelen.
- De nieuwe gemeente Zevenaar en de GR Duiven/Westervoort van start zijn gegaan, en zich ongetwijfeld nog verder moeten zetten en ontwikkelen.

Dat betekent ook iets voor beschikbare capaciteit voor IBP projecten. Voorlopig wordt de insteek gehouden op noodzakelijke projecten :

- de wet Generieke Digitale Infrastructuur
- de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
- de Bekendmakingswet
- Wetgeving eld-stelsel en Bekendmakingswet
- E-factureren (27 november 2018 moeten facturen alle facturen elektronisch verwerkt kunnen worden.
- Invoering IPv6
- de Algemene verordening Gegevensbescherming (AVG) verplicht vanaf 25-5-2018
- en de Europese standaard voor Toegankelijke ICT vervangt het huidige webrichtlijnenbeleid.
- eIDAS regelt grensoverschrijdend gebruik van elektronische identificatiemiddelen (vanaf 18 september 2018 geldt de verplichte erkenning van elektronische identificatiemiddelen uit andere lidstaten
- Omgevingswet

Het nieuwe Informatiebeleidsplan 2018-2020 is nog in ontwikkeling. De financiële vertaling van de diverse projecten is nog niet verwerkt in deze meerjarenbegroting.

2.2. Wat willen wij bereiken?

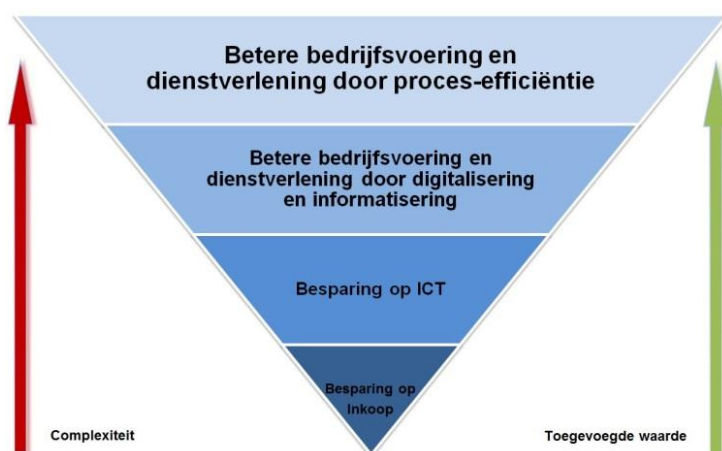
We zijn als strategisch partner verbindend en versterkend voor de gemeenten en laten daarbij een goede performance en resultaten zien. Om klaar te zijn voor de toekomst, en continu toegevoegde waarde te kunnen bieden als strategisch partner, is een heroriëntatie geweest op de originele Missie en Visie. De wereld staat immers niet stil en de ijkpunten en ontwikkelingen in de afgelopen vijf jaar leiden wel naar de vraag : doen we nog de juiste dingen ? Past de huidige dienstverlening nog bij de huidige behoefte ? In hoeverre zijn de vastgestelde missie, visie en doelstellingen nog even actueel als in 2010 ? In hoeverre kan goed ingespeeld worden op eerdere lessen en ontwikkelingen ? Zijn we goed toegerust voor de toekomst ?

De heroriëntatie is reeds in 2015 ingezet en heeft in 2016 meer vorm en inhoud gekregen. Een aantal ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

- Cloud komt op;
- Veranderende vraag vanuit de gemeenten;
- Meebewegen in de ontwikkeling van de gemeenten;
- Opdrachtgeverschap binnen de gemeenten moet verder ontwikkeld worden;
- Toenemend takenpakket bij gemeenten én RID;
- Gecentraliseerd onderbrengen van nieuwe taken bij de RID : procesbeheer, koppelingenbeheer, applicatiebeheer voor zaakgericht werken en digitale dienstverlening, Informatiebeveiliging;
- Ontstaan van Regierollen bij de RID;
- Evaluatie met de gemeentelijk opdrachtgevers over veranderende behoefte (groei naar informatiemanagement) en huidige construct.

Belangrijk voor RID de Liemers is continu toegevoegde waarde te bieden aan de gemeenten en RSD. Waar dit in 2010 nog lag op stabiele en betrouwbare kantoorautomatisering, is dit in 2015 gedraaid naar Informatisering. Voor 2020 zal de ICT bijdrage aan het bedrijfsproces nog veel nadrukkelijker zijn. Het onderstaande plaatje geeft de beoogde verandering weer.

De samenwerking op het vlak van ICT en Inkoop is geboren vanuit besparen op gezamenlijke inkoop, besparingen realiseren op ICT door het gezamenlijk te 'doen'. Het Businessplan, de missie en visie van de RID raakt deels de digitalisering (Informatisering). Maar willen we écht toegevoegde waarde bieden, die ook werkelijk zichtbaar is, dan moet RID kijken waar ze haar dienstverlening kan verbeteren en zodanig kan inzetten dat verderop in de keten ook besparingen optreden. Daarvoor is een pro-actieve houding nodig waarin we dichter bij de business en samen met de business kijken hoe we ICT en Inkoop kunnen inzetten om (bedrijfsvoerings) processen te verbeteren en daarmee de (digitale) dienstverlening aan de burger/bedrijven kunnen garanderen en verbeteren (het toevoegen van waarde door ICT).



Nieuwe Missie

De RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op gebied van ICT en Inkoop.

Wij bieden moderne technologie en specialistische kennis die gericht is op de behoefte van vandaag, en innovatie voor morgen mogelijk maakt. Wij maken het mogelijk dat de gemeenten hun doelstellingen op het vlak van efficiënte bedrijfsvoering en hoogwaardige dienstverlening behalen. Wij zorgen ervoor dat de gemeenten doelmatig en rechtmatig kunnen inkopen en optimaal gebruik kunnen maken van de kansen op de inkoopmarkt.

Nieuwe Visie

RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op de terreinen van ICT en Inkoop.

Als geen ander kennen en begrijpen wij de gemeenten en de doelen die zij willen bereiken. Als geen ander hebben wij specialistische kennis van ICT- en Inkoopontwikkelingen bij de centrale overheid, de gemeenten en de markt. Als geen ander zijn wij in staat om op het gebied van ICT en Inkoop proactief te adviseren en te begeleiden, regie te voeren en een informatieknooppunt te vormen. Daarmee bieden wij de gemeenten een uitstekende manier om de ambities en verantwoordelijkheid voor informatiemanagement, bedrijfsvoering, dienstverlening en inkoop dichtbij vorm te geven. Dit op een Liemerse schaal met hoge kwaliteit, efficiency, professionaliteit en flexibiliteit. Als strategisch partner van ICT diensten in eigen beheer, ontwikkelt RID de Liemers zich steeds meer naar ketenregisseur bij het organiseren van de ICT dienstverlening.

Samen met de gemeenten ontwikkelen en leveren we producten en diensten die bij hen passen. We zoeken een juiste balans tussen betrouwbaarheid en beheersbaarheid enerzijds, en klantwensen en behoeftes vanuit de gemeenten anderzijds. Wij brengen vraag en aanbod bij elkaar door een brug te slaan tussen de gemeenten en die leveranciers die het beste bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierbij staat het creëren van optimale waarde tegen aanvaardbare risico's centraal.

De verdere concrete uitwerking is nog gaande. Wel is duidelijk de volgende zaken minimaal vorm moeten krijgen in 2017/2018 en verder:

- Meer adviserende kwaliteiten rondom informatisering
- Meer (focus op) pro-activiteit
- Meer regie rollen rondom automatisering
- Meer (focus op) procesbeheer om ICT ten dienst van het bedrijfsproces te stellen. Begrip en vertaling van het bedrijfsproces van de klant naar LEAN en Informatisering staat hierin centraal.
- Meer (focus op) digitale dienstverlening
- Meer (focus op) gegevens management : integrale informatie ontsluiting, SMART City concept, data gestuurde organisaties.
- Meer (focus op) informatiemanagement binnen RID én gemeenten

2.3. Wat gaan we ervoor doen?

OGSM-businessplan RID De Liemers

Doelstelling 			
	Gemeenten ervaren RID als strategisch partner door haar onderscheidende bijdrage aan de realisatie van gemeentelijke doelstellingen, de wettelijke taken en de daarbij horende bedrijfsvoering. Genoemde bijdrage bestaat uit het zorgdragen voor de beschikbaarheid van de juiste functionaliteiten, data, infrastructuur, bijbehorende flexibiliteit e.d. Daartoe wordt o.a. informatiebeleid ontwikkeld.		
Doelen 	Strategieën 	Dashboard 	Actieplan (wie en wanneer) 
Ondersteunen middels advisering op het gebied van informatiebeleid (en coördinatie en facilitering van de informatievoorziening als gevolg hiervan). Inspiratie van het te formuleren beleid wordt gevonden in regelgeving, gemeentelijke beleidsdoelen en het efficiency-streven. Informatiebeleid dient ter ondersteuning van de gemeentelijke bedrijfsvoering voor de uitvoering van rijksregulering en gemeentelijk beleid. Tevens ondersteuning en/of facilitering van het informatiemanagement. In relatie tot de informatiehuishouding ook zorgdragen voor en/of een bijdrage leveren aan informatiebeveiliging.	Inventariseren gemeentelijke doelstellingen, gevolgd door bestudering/analyse van de begrotingen. Verificatie van de resultaten door gesprekken met bestuur en/of management. Pro-actief van karakter in dit alles.	Tussentijdse integrale rapportages op basis van plannings (werkplannen, beleidsplannen, tijdsbalken enz.) e.d.	Behoeften-analyse met als doel het tijdig beschikbaar stellen van de juiste data en functionaliteiten, van de juiste kwaliteit aan de juiste personen. Beschrijving: wie en wanneer? Inherent hieraan: inventariseren rijksregulering, gevolgd door bestudering/(behoefte-)analyse. Informatieverstrekking. Verificatie van de resultaten door gesprekken met management en materie-expertise.
	Inventariseren rijksregulering, gevolgd door bestudering/analyse. Verificatie van de resultaten door gesprekken met management en materie-expertise. Pro-actief van karakter in dit alles.	Zie bovenstaande tekst.	Zie bovenstaande tekst.
	Inventariseren en analyseren ontwikkelingen en mogelijkheden inzake cloud-cloudcomputing	Indien nodig: tussentijdse rapportage(s)	Ontwikkeling document en planning
	In afstemming met gemeenten zorgdragen voor extra advisering en uitvoeringsondersteuning op het gebied van gegevens- en/of informatiemanagement.	Tussentijdse integrale rapportages op basis van plannings (werkplannen, beleidsplannen, tijdsbalken enz.) e.d. Mogelijke aanvullingen: additionele adviezen e.d.	Zie bovenstaande teksten. Aanvullend hieraan: extra advisering op basis van behoeften. Mogelijk: uitvoeringsondersteuning in de sfeer van gegevensbeheer, applicatiebeheer e.d.
	Inventariseren en analyseren ontwikkelingen en mogelijkheden inzake datagericht werken	Indien nodig: tussentijdse rapportage(s)	Ontwikkeling document en planning
	Inventariseren stand van zaken informatiebeveiliging gemeenten en deze matchen met de landelijke standaarden, verplichtingen en mogelijkheden. Daarnaast: waarzaamheid en ondersteuning op het gebied van beveiligingsvraagstukken.	Tussentijdse integrale rapportages op basis van plannings (werkplannen, beleidsplannen, tijdsbalken enz.) e.d. Mogelijke aanvullingen: additionele adviezen e.d.	Invoering GAP-analyse in intergemeentelijk werkgroepverband. Zoveel mogelijk in gezamenlijkheid uniforme keuzes maken in de uitvoeringssfeer waarvoor een collectieve bewaking en onderlinge ondersteuning is/w ordt gekozen.

OGSM-businessplan RID			
Doelstelling 	Beter gemeentelijke bedrijfsvoering en dienstverlening door proces-efficiëntie en inzet van digitale dienstverlening		
Doelen 	Strategieën 	Dashboard 	Actieplan (wie en wanneer) 
Kortere doorlooptijden De klant maakt meer gebruik van het digitaal kanaal en het gebruik van andere kanalen neemt af. (Voor de producten die digitaal worden aangeboden) Lagere beheerkosten Hogere klanttevredenheid	Slimmer werken door toepassen lean methodiek en uniformering processen	Analyse per proces Mate van gebruik van digitale kanaal 2 procesverbeteringen door de voeren door Nicole (nader te selecteren)	Faciliteren van de gemeenten en SDL om te komen tot procesverbetering, met medewerkers uit de praktijk, door inzet van Lean-methodiek voor procesanalyse en herontwerp.* Het inrichten van front- en midofficesysteem op grond van uniforme processen van de gemeenten. Het inrichten van front- en midofficesysteem incl. koppeling aan backoffice systemen
	De klant heeft 24/7 inzage in zijn informatie door in te steken op digitale overheid	Oplevering Mijn overheid en berichtenbox tbv WOZ 1e kwartaal 2017 Rapportages gebruik Mijn Overheid.	Aansluiten op MijnOverheid.nl en Berichtenbox ten behoeve van de WOZ beschikkingen.
	Zo goed mogelijk af stemmen op de behoefte van de klant door met multichannelmanagement de dienstverleningsbehoefte te analyseren en daar als organisaties op af te stemmen.	PIWIK gegevens *) website bezoek *) welke producten / formulieren worden gebruikt *) afname van producten KCC gegevens Telefonie gegevens Gegevens project doorontwikkeling e-formulieren	Doorontwikkeling van e-formulieren.* (mogelijk samenhang met procesverbetering) Met het belang van de website als voorkeurskanaal, de werkgroep integrale dienstverlening aandrijven. Adviseur digitale dienstverlening inzetten om digitaal kanaal te positioneren. Zelf sturen op het helder krijgen van de gegevens vanuit de verschillende kanalen, zodat deze kunnen dienen als discussiepunt in de werkgroep integrale dienstverlening. Aanjager zijn voor een KTO (verantwoordelijkheid gemeente)
	Efficiënter beheerproces door het gecentraliseerd en uniform aanbieden en inrichten van front- en midofficesystemen.	Oplevering FOMO systemen : planning tot en met medio 2018 Inrichten beheer- & ontwikkelorganisatie tot en met eind 2017	Uitvoering project FOMO De gemeenten faciliteren in de uniformering van: zaaktypes, content, processen, etc. Centraal beheer van zoveel mogelijk uniform ingerichte front- en midoffice systemen Inrichten beheer- en ontwikkelorganisatie FOMO
	Verbeteren brugfunctie tussen en RID en gemeenten/RSD.	Monitoring volgens nadere uitwerking	Verdere uitwerking en inrichting van de brugfunctie op basis van het visiedocument inzake de inrichting van een efficiënte en effectieve beheer- en ontwikkelorganisatie.
	Goede stuurinformatie door het aanbieden van front- en midoffice.	Rapportage maken voor processen uit onderdeel Slimmer werken door toepassen lean methodiek en uniformering processen	Wensen inventariseren mbt stuurinformatie* Bouwen standaardrapportages*
	* De uitvoering van deze actiepunten hangt van de prioritering die wordt gekozen door de gemeenten op basis van de doorontwikkelijst.		

Doelstelling 	Moderne en veilige ICT werkomgeving door werkprocessen te standaardiseren, optimaliseren en automatiseren.		
Doelen 	Strategieën 	Dashboard 	Actieplan (wie en wanneer) 
Moderne en veilige ICT werkomgeving - 60% van de IBD meldingen binnen vier uur analyseren en afhandelen - 2/3 van de eindgebruikers heeft de beleving in een moderne ICT omgeving te werken Werkprocessen standaardiseren en automatiseren - in 2016 moeten 80% van de werkprocessen moet gestandaardiseerd zijn.	Meer "lean" maken van onze werkzaamheden door het wijzigingsbeheer te optimaliseren en operationeel beheer inrichten. Hiermee willen we de doorlooptijd verkorten.	Doorlooptijd incidenten met 50% terugdringen voor eind 2016.	- Wijzigingsbeheer optimaliseren, door meer standaard wijzigingen te maken in 2016. (Rob en Robin) - Operationeel beheerder inrichten zodat er minder adhoc beheer gedaan hoeft te worden (Q2 2016) - Nulmeeting uitvoeren op basis van doorlooptijd incidenten in 2015
	Inzichtelijk maken voor de eindgebruiker wat de mogelijkheden en de grenzen zijn van de ICT omgeving. Met informatiebeveiliging als leidraad	80% van de eindgebruikers vindt dat hij in een veilige ICT omgeving werkt.	- Modernisering van de netwerkbewaking op hard – en software in 2016 - Voorlichtingsprogramma opstellen om daarmee langs gemeenten te gaan - Tijdens de voorlichtingsbijeenkomsten pellen wat de organisatiebehoefte is om onze dienstverlening daarop aan te passen. - Q2 2017 D.m.v. een poll pijlen of de K.P.I gehaald is.
	Diensten voor plaats en apparaat onafhankelijk werken verder uitbreiden.	10% van alle kernapplicaties ontsluiten via mobiel device voor eind 2017	- Discussie naar de behoefte starten met de RID contactpersonen (Rob) - Ervaring opdoen bij andere gemeenten/SSC - Op zoek naar een oplossing(en) voor het mobiel ontsluiten van applicaties in Q2-2016 - Opstellen projectplan voor verdere uitvoering in Q3-2016.
	Optimaal gebruik van ICT resources om incidenten te verminderen, en duidelijkheid te creëren in de binnenkomende werkzaamheden voor de ICT	Openstaande incidenten bij automatisering verminderen met 40%. Terugkerende incidenten over periode van twee jaar verminderen tot 25%	- Topdesk als enige tool inzetten voor alle beheerzaken - Huidige incidenten scheiden in incidenten, wijzigingen en problemen. - Actief gebruikmaken van wijzigingsbeheer Q2 2016. - Alle terugkerende werkzaamheden opnemen in Operationele taken. Q3 2016 mee beginnen, en Q4 ingeregeld hebben. - Beheerders toegang geven tot de Topdesk mailimport, om alle rechtstreekse werkzaamheden, direct als incident of wijziging op te voeren.
	Medewerkers via een portal changes aan laten vragen, die geautomatiseerd uitgevoerd worden, om de doorlooptijd te verminderen (en werkdruk te verminderen op de SD/Beheer).	25% van alle standaard changes voor eind 2017 geautomatiseerd uit te laten voeren, zonder tussenkomst van de Servicedesk of beheerder.	Een producten en diensten catalogus beschikbaar stellen voor de eindgebruikers, en standaard changes automatiseren. - Systeembeheer een keuze laten maken welke tool gebruikt gaat worden in Q3 2016. - Eerste inrichting begin 2017 door beheer. - SD met beheer; changes uitschrijven die opgenomen moeten worden in Q4 2016. - Standaard wijzigingen die door de SD uitgevoerd worden, eind 2016 rapporteren als 0 meeting.

2.4. Wanneer zijn wij tevreden?

Wij zijn tevreden als de deelnemende gemeenten ons herkennen in de onderstaande (beoogde) visie:

RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op de terreinen van ICT en Inkoop.

Als geen ander kennen en begrijpen wij de gemeenten en de doelen die zij willen bereiken. Als geen ander hebben wij specialistische kennis van ICT- en Inkoopontwikkelingen bij de centrale overheid, de gemeenten en de markt. Als geen ander zijn wij in staat om op het gebied van ICT en Inkoop proactief te adviseren en te begeleiden, regie te voeren en een informatieknooppunt te vormen. Daarmee bieden wij de gemeenten een uitstekende manier om de ambities en verantwoordelijkheid voor informatie management, bedrijfsvoering, dienstverlening en inkoop dichtbij vorm te geven. Dit op een Liemerse schaal met hoge kwaliteit, efficiency, professionaliteit en flexibiliteit. Als strategisch partner van ICT diensten in eigen beheer, ontwikkelt RID de Liemers zich steeds meer naar ketenregisseur bij het organiseren van de ICT dienstverlening.

Samen met de gemeenten ontwikkelen en leveren we producten en diensten die bij hen passen. We zoeken een juiste balans tussen betrouwbaarheid en beheersbaarheid enerzijds, en klantwensen en behoeftes vanuit de gemeenten anderzijds. Wij brengen vraag en aanbod bij elkaar door een brug te slaan tussen de gemeenten en die leveranciers die het beste bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierbij staat het creëren van optimale waarde tegen aanvaardbare risico's centraal.

2.5 Wat mag het kosten

RID Zonder Maatwerkprojecten	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	3.522.367	3.818.165	4.264.011	4.266.156	4.246.149	4.269.288
Baten	3.522.367	3.818.165	4.264.011	4.266.156	4.246.149	4.269.288
Saldo	-	-	-	-	-	-

3. Programma Inkoop

3.1. Ontwikkelingen 2017 / 2018

Inkoopbeleid

Het huidige Liemerse inkoopbeleid is in verband met veranderende Europese wetgeving aangepast. Het beleid is pas definitief uitgewerkt eind 2016 in verband met vertraging van landelijke besluitvorming over inkoopwetgeving. Vaststelling staat gepland begin 2017 bij de Liemerse gemeenten en Samenwerking de Liemers. Een aantal inkoopbeleidsthema's zullen dan worden verankerd in het nieuwe inkoopbeleid:

Regionale ondernemers

RID inkoop heeft bijeenkomsten georganiseerd met stakeholders om het beleid te herijken. Afgesproken is het beleid wat aan te scherpen zodat regionale ondernemers meer kans hebben mee te dingen naar opdrachten van de gemeenten. Een aantal interventies zullen dit ondersteunen: Liemerse Inkoop-app, borging kansen MKB in Inkoop protocol, actuelere rapportages over geboden kansen voor regionale ondernemers.

Klachtenregeling

De wijze waarop de gemeenten klachten afhandelen over aanbestedingen moet worden opgenomen in het nieuwe inkoopbeleid. Onderzocht is of we samen met Achterhoekse gemeenten een klachtenregeling en proces van afhandeling kunnen opzetten voor ondernemers die klachten hebben over een aanbestedingsprocedure. Dit loopt nog.

Social return

Social return is het opnemen van voorwaarden in het inkooptraject ten behoeve van het sociale beleid van de gemeente. Samen met RSD is in 2015 Liemers (inkoop)beleid rondom social return ontwikkeld. In alle gemeenten is het beleid vastgesteld en zijn voorbereidingen in gang gezet voor een roadshow om het beleid en werkwijze toe te lichten. Social return is bij diverse aanbestedingstrajecten in 2015 en 2016 al toegepast.

Spendanalyse

In 2015 en 2016 is een analyse afgerond van alle inkoopuitgaven in de Liemers over de boekjaren 2012 en 2013. De uitkomsten zijn vergeleken met analyses uit eerdere boekjaren (2008 en 2011) en geven inzicht in het uitgavepatroon van de gemeenten. De uitkomsten geven input voor het verbeteren van inkoop, zowel kwantitatief als kwalitatief en genereren sturingsinformatie over beleidsvoornemens (bijvoorbeeld hoeveel opdrachten door de gemeenten bij regionale ondernemers zijn verstrekt en het patroon hierin de laatste boekjaren). Begin 2017 zal een nieuwe analyse worden uitgevoerd.

Benchmark Inkoop

Vanuit de Verbeteropgaaf van de RID over 2017 en verder is het ook zinvol om de huidige dienstverlening van de RID op het vlak van Inkoop te toetsen aan de wensen van de gemeenten, en een vergelijk te trekken met andere Inkoop samenwerkingen. Welke kansen liggen er nog? Bedoeling is om de Benchmark Inkoop reeds in 2017 uit te voeren, en in 2018 de uitwerking van kansen en mogelijkheden vorm te geven.

Contractbeheer

RID Inkoop is als kartrekker het project Contractbeheer gestart gezamenlijk met de Liemerse gemeenten en SDL met als doel contractbeheer binnen de gemeenten en SDL te implementeren en te borgen, inzicht te krijgen in lopende contracten en de juiste contractuele afspraken door het voeren van een daarvoor bestemde administratie. Hiervoor is een projectteam opgericht en een projectplan opgesteld en door de gemeenten ondertekend. De activiteiten uit het projectplan zijn in gang gezet. Belangrijkste behaalde mijlpalen tot nu toe: aanschaf en implementatie van (tijdelijk) contractbeheersysteem (*bedoeling is op termijn de contractregistratie in JOIN in te richten*), opstellen en vaststellen van Liemerse uitgangspunten voor Contractbeheer, inventariseren en opslaan contracten in het nieuwe systeem (*naast alle contracten die in het kader van het sociale domein zijn afgesloten, zijn inmiddels ook al veel andere contracten in het systeem geregistreerd*, totaal ca.470), gestart uitrol inrichting contractbeheer bij de gemeenten en SDL (vastleggen proces, bepalen taken en verantwoordelijkheden). De uitrol en borging van CB zal verder in 2017 worden voortgezet. Tevens zal in 2018 de mogelijkheden en inrichting van contractregistratie in JOIN verder worden onderzocht.

3.2. Wat willen wij bereiken?

We zijn als strategisch partner verbindend en versterkend voor de gemeenten en laten daarbij een goede performance en resultaten zien. Om klaar te zijn voor de toekomst, en continu toegevoegde waarde te kunnen bieden als strategisch partner, is een heroriëntatie geweest op de originele Missie en Visie. De wereld staat immers niet stil en de ijkpunten en ontwikkelingen in de afgelopen vijf jaar leiden wel naar de vraag : doen we nog de juiste dingen ? Past de huidige dienstverlening nog bij de huidige behoefte ? In hoeverre zijn de vastgestelde missie, visie en doelstellingen nog even actueel als in 2010 ? In hoeverre kan goed ingespeeld worden op eerdere lessen en ontwikkelingen ? Zijn we goed toegerust voor de toekomst ?

De heroriëntatie is reeds in 2015 ingezet en heeft in 2016 meer vorm en inhoud gekregen. Een aantal ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

- Cloud komt op;
- Veranderende vraag vanuit de gemeenten;
- Meebewegen in de ontwikkeling van de gemeenten;
- Opdrachtgeverschap binnen de gemeenten moet verder ontwikkeld worden;
- Toenemend takenpakket bij gemeenten én RID;
- Gecentraliseerd onderbrengen van nieuwe taken bij de RID : procesbeheer, koppelingenbeheer, applicatiebeheer voor zaakgericht werken en digitale dienstverlening, Informatiebeveiliging;
- Ontstaan van Regierollen bij de RID;
- Evaluatie met de gemeentelijk opdrachtgevers over veranderende behoefte (groei naar informatiemanagement) en huidige construct.

Belangrijk voor RID de Liemers is continu toegevoegde waarde te bieden aan de gemeenten en RSD.

Missie Regionale ICT Dienst en Inkoop samenwerking (RID)

De RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op gebied van ICT en Inkoop.

Wij bieden moderne technologie en specialistische kennis die gericht is op de behoefte van vandaag, en innovatie voor morgen mogelijk maakt. Wij maken het mogelijk dat de gemeenten hun doelstellingen op het vlak van efficiënte bedrijfsvoering en hoogwaardige dienstverlening behalen. Wij zorgen ervoor dat de gemeenten doelmatig en rechtmatig kunnen inkopen en optimaal gebruik kunnen maken van de kansen op de inkoopmarkt.

Visie / Ambities Regionale ICT Dienst en Inkoop samenwerking (RID)

RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op de terreinen van ICT en Inkoop.

Als geen ander kennen en begrijpen wij de gemeenten en de doelen die zij willen bereiken. Als geen ander hebben wij specialistische kennis van ICT- en Inkoopontwikkelingen bij de centrale overheid, de gemeenten en de markt. Als geen ander zijn wij in staat om op het gebied van ICT en Inkoop proactief te adviseren en te begeleiden, regie te voeren en een informatieknooppunt te vormen. Daarmee bieden wij de gemeenten een uitstekende manier om de ambities en verantwoordelijkheid voor informatiemanagement, bedrijfsvoering, dienstverlening en inkoop dichtbij vorm te geven. Dit op een Liemerse schaal met hoge kwaliteit, efficiency, professionaliteit en flexibiliteit. Als strategisch partner van ICT diensten in eigen beheer, ontwikkelt RID de Liemers zich steeds meer naar ketenregisseur bij het organiseren van de ICT dienstverlening.

Samen met de gemeenten ontwikkelen en leveren we producten en diensten die bij hen passen. We zoeken een juiste balans tussen betrouwbaarheid en beheersbaarheid enerzijds, en klantwensen en behoeftes vanuit de gemeenten anderzijds. Wij brengen vraag en aanbod bij elkaar door een brug te slaan tussen de gemeenten en die leveranciers die het beste bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierbij staat het creëren van optimale waarde tegen aanvaardbare risico's centraal.

De verdere concrete uitwerking is nog gaande. Wel is duidelijk de volgende zaken minimaal vorm moeten krijgen in 2017/2018 en verder:

- Portfoliomanagement: Invulling geven en het nakomen van heldere afspraken met haar klanten/opdrachtgevers met betrekking tot: de producten en diensten die inkoop levert. Dit op basis van het vastgestelde Service Level Agreement;
- Conformerend aan de vastgestelde Service Level Agreement van minimaal 90%;
- Verdere uitrol en vulling van het contractbeheersysteem;
- Uitvoering van een efficiënt en effectief digitaal inkoopproces;
- Inkoop samenwerking met de regio verdiepen;
- Deelname / ondersteuning aan positionering van Social Return in Inkoopbeleid;
- Contact onderhouden met lokale MKB organisaties in het kader van het Inkoopbeleid en kansen voor het lokale MKB. Inzet van digitale media zoals een Inkoop app om de contacten tussen budgethouders en MKB organisaties te vergemakkelijken en daarmee de kansen voor MKB organisaties te vergroten;
- Verdere concrete uitwerking van Duurzaamheid zoals verwoord in het Inkoopbeleid;
- Toetsing wensen gemeenten aan huidige dienstenpallet RID Inkoop. Inkoop Benchmark voor landelijke toetsing. Vertaalslag naar kansen en verbeteringen.

3.3. Wat gaan we daarvoor doen?

Bijdrage inkoop aan Verbeterplan RID 2017

Doelstelling 	Liemerse gemeenten kunnen hun inkoopdoelstellingen realiseren en kansen op de inkoopmarkt benutten door professionalisering van de inkoop			
Doelen 	Strategieën 	Dashboard 	Actieplan (wie en wanneer) 	
1. Bij minimaal 80% van onderhandse aanbestedingen kunnen regionale bedrijven meedingen.	Opdrachtgevers vragen vaker offerte binnen de regio door aanscherping kaders en bieden ondersteuning/tools (zoals inkoop-app)	100% van offerte aanvragen worden vastgelegd in Decos (ook die via Negometrix of mail zijn gegaan). 100% van regionale ondernemers kunnen aanmelden voor inkoop-app	0-meting percentage en in kaart brengen potentieel (Q1/2 2017). - Aanpassing en vaststelling inkoopbeleid (Q1 2017). - Beleid borgen via Intranet en afdelingsbezoek (Q1/2/3/4). - Persbericht na vaststelling nieuwe inkoopbeleid regionale ondernemers (Q1 2017) - Beleggen van rapportage over resultaten bij gemeenten (Q1/2)	
2. Professionaliteit gemeentelijke inkopers is gestegen van niveau .. Naar niveau .. (MSU)?	Inzicht in verbetermogelijkheden door benchmark RID inkoop en inkoopfunctie gemeenten.	- Alle gemeenten en SDL worden betrokken bij benchmark (methodiek MSU?) - Benchmark door gecertificeerd bureau die minimaal 5 gelijkwaardige gemeenten heeft onderzocht.	- Voorstel/pva maken (Q1). - Marktonderzoek en selectie bureau (Q2) - Uitvoeren onderzoek door bureau - Verwerken resultaten en aanbevelingen en presentatie (Q3)	
3. Min. 80% van ondervraagde gemeentelijke inkopers geeft aan beter ondersteund te zijn (MSU of KTO)?	Verbeteren professioneel inkopen door uitwerken en borgen inkoopprocessen, verzorgen trainingen en beschikbaar stellen goede inkoopdocumenten	- Formats voor onderhands aanbesteden beschikbaar via Decos - Minimaal ... trainingen - Inkoopprocessen beschikbaar gesteld.	- Ontwikkelen formats (Q1/2 2017) - Uitwerken inkoopprocessen (Q1/2) - Inventariseren behoefte trainingen (Q3/4 2017) - Uitwerken trainingsplan (+ financiering) voor 1-3 jaar - Organisatie trainingen	
	Meer inzicht in (ontwikkelingen) in gemeentelijke inkoop doelstellingen en -behoeften door beter relatiebeheer.	90% opdrachtgevers worden bezocht en bevraagd naar behoeften/doelstellingen.	- Maken plan van aanpak relatiebeheer (Q1/2 2017) - Organisatie bezoeken (Q3 2017) - Bezoeken (Q3/Q4 2017)	
	Meer inzicht in contracten door uitwerken proces voor contractregistratie en beschikbaar stellen en beheren (tijdelijk) contractbeheersysteem.	100% contracten kunnen worden opgenomen in tijdelijk contractbeheersysteem (in afwachting van Decos)	- Leiding geven aan contractbeheerproject dat een proces uitwerkt voor contractregistratie (2016 en Q1 2017) - Beschikbaar stellen en beheren tijdelijk contractbeheersysteem (2016 en 2017) - Deelname aan uitwerken inkoopproces contractbeheer in Decos (2017).	

3.4. Wanneer zijn we tevreden?

Wij zijn tevreden als de deelnemende gemeenten ons herkennen in de onderstaande (beoogde) visie:

RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op de terreinen van ICT en Inkoop.

Als geen ander kennen en begrijpen wij de gemeenten en de doelen die zij willen bereiken. Als geen ander hebben wij specialistische kennis van ICT- en Inkoopontwikkelingen bij de centrale overheid, de gemeenten en de markt.

Als geen ander zijn wij in staat om op het gebied van ICT en Inkoop proactief te adviseren en te begeleiden, regie te voeren en een informatieknoppunt te vormen.

Daarmee bieden wij de gemeenten een uitstekende manier om de ambities en verantwoordelijkheid voor informatie management, bedrijfsvoering, dienstverlening en inkoop dichtbij vorm te geven.

Dit op een Liemerse schaal met hoge kwaliteit, efficiency, professionaliteit en flexibiliteit. Als strategisch partner van ICT diensten in eigen beheer, ontwikkelt RID de Liemers zich steeds meer naar ketenregisseur bij het organiseren van de ICT dienstverlening.

Samen met de gemeenten ontwikkelen en leveren we producten en diensten die bij hen passen. We zoeken een juiste balans tussen betrouwbaarheid en beheersbaarheid enerzijds, en klantwensen en behoeftes vanuit de gemeenten anderzijds.

Wij brengen vraag en aanbod bij elkaar door een brug te slaan tussen de gemeenten en die leveranciers die het beste bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierbij staat het creëren van optimale waarde tegen aanvaardbare risico's centraal.

3.5 Wat mag het kosten

Inkoop	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	231.742	231.060	237.378	242.125	246.968	251.907
Baten	231.742	231.060	237.378	242.125	246.968	251.907
Saldo	-	-	-	-	-	-

4. Programma RSD

4.1. Algemeen

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2018-2021 van RSD de Liemers (RSD). In het jaar 2018 is de verwachting dat de transformatie van de decentralisaties, waaronder de Participatiewet, zal worden doorontwikkeld en bestendigd. Daarnaast zal het Werkgeversservicepunt Midden Gelderland (netwerkorganisatie van het Werkbedrijf) op volle sterkte gaan draaien. De uitgaven en opbrengsten die zijn opgenomen, zijn gestoeld op de huidige opdracht die de RSD van de 4 gemeenten heeft gekregen. Blijvend doorontwikkelen van instrumenten voor de doelgroep binnen de Participatiewet en zoveel mogelijk klanten met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt bemiddelen. Daarnaast extra aandacht voor jongeren en 50+. Daarnaast lopen er diverse pilots, waarvan eerst de meerwaarde bepaald dient te worden alvorens hier in de toekomst structureel middelen ter beschikking te stellen. In deze begroting is hier nog geen rekening mee gehouden, aangezien de definitieve besluitvorming hierover nog niet heeft plaatsgevonden. Bestuurlijk is aangegeven dat zij in 2017 de opdracht van de RSD willen herijken. Dit kan gevolgen hebben voor deze begroting.

4.2. Kerntaak, missie, visie en doelstellingen

De RSD maakt sinds 1 januari 2011 onderdeel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers. Dit is een samenwerkingsverband van de gemeenten Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar. De RSD voert voor deze gemeenten de sociale zekerheid uit en is tot half 2017 gehuisvest in Zevenaar op het adres Arnhemseweg 3-5a. Daarna zal de RSD verhuizen naar het BAT-gebouw in Zevenaar.

De belangrijkste wettelijke taken, die de RSD uitvoert voor de vier gemeenten zijn:

- De Participatiewet (m.u.v. beschut oud);
- Participatiewet-Inkomen voormalige Wet werk en bijstand;
- De Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (loaw);
- De Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (loaz);
- Het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz);
- De Wet kinderopvang;
- Toekomstige op het beleidsterrein van de sociale zekerheid tot stand komende wetten of regelingen;
- De Sociale Recherche.

We voeren daarnaast in opdracht van de deelnemende gemeenten de volgende taken uit:

- Uitbetaling bijzondere bijstand, minimaregelingen, voorzieningen WMO, Wmo-begeleiding en Jeugdzorg;
- Applicatiebeheer en interne controle bijzondere bijstand, minimaregelingen, voorzieningen WMO;
- Participatie binnen de sociale teams van een gemeente.

De RSD werkt vanuit de volgende visie, missie en doelstellingen:

Missie: De RSD zet mensen naar vermogen in hun kracht

Visie: We zijn gericht op het leveren van goede dienstverlening aan onze klanten. Hierbij streven we naar zelfredzaamheid en participatie van onze klanten, waarbij toeleiding naar regulier werk voor iedereen voorop staat. Aan degenen die geen werk hebben wordt, conform de wettelijke eisen, eventueel tijdelijk een uitkering verstrekt. We werken hierbij effectief en efficiënt en streven naar maximaal resultaat, waarbij medewerkers werken in een prettige omgeving waarbij talenten optimaal worden ontwikkeld en benut.

Doelstellingen:

- *Zo veel mogelijk mensen regulier aan het werk.*
Het realiseren van een zo groot mogelijke arbeidsparticipatie staat centraal.
- *Iedereen doet mee en mag meedoen.*
Het realiseren van een optimale maatschappelijke participatie van de doelgroep door bij te dragen aan de Liemerse lokale en regionale projecten, door scholing en persoonlijke ontwikkeling of door het verrichten van vrijwilligerswerk.
- *Doelgericht en efficiënt uitvoeren.*
Het realiseren van een functionele en efficiënte ondersteuningsstructuur voor toeleiding naar en begeleiding van de doelgroep Participatiewet naar de werkplek.
- *Adequate handhaving en fraudebestrijding.*
Uitvoering geven aan het ingevoerde handhavingsbeleid voor zowel uitkeringsverstrekking als meewerken aan re-integratie.

Ontwikkelingen op het gebied van Werk en Inkomen:

Bovengenoemde doelstellingen moeten gerealiseerd worden in een omgeving, waarin diverse ontwikkelingen mede van invloed zijn op de uitvoering van de taken op het terrein van werk en inkomen. Te noemen zijn:

- Een sterk veranderende arbeidsmarkt (economie, demografie en polarisatie).
- Een forse krimp op de beschikbare financiële middelen als gevolg van bezuinigingen door het Rijk.
- De regionale samenwerking (gemeenten regio Arnhem, UWV en Presikhaaf Bedrijven).
- De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de transformatie van de 3 decentralisaties.
- De ontwikkeling van de sociale teams binnen de Liemers

In de Programma's Werk en Inkomen gaan we hier nader op in.

Succes bepalende factoren:

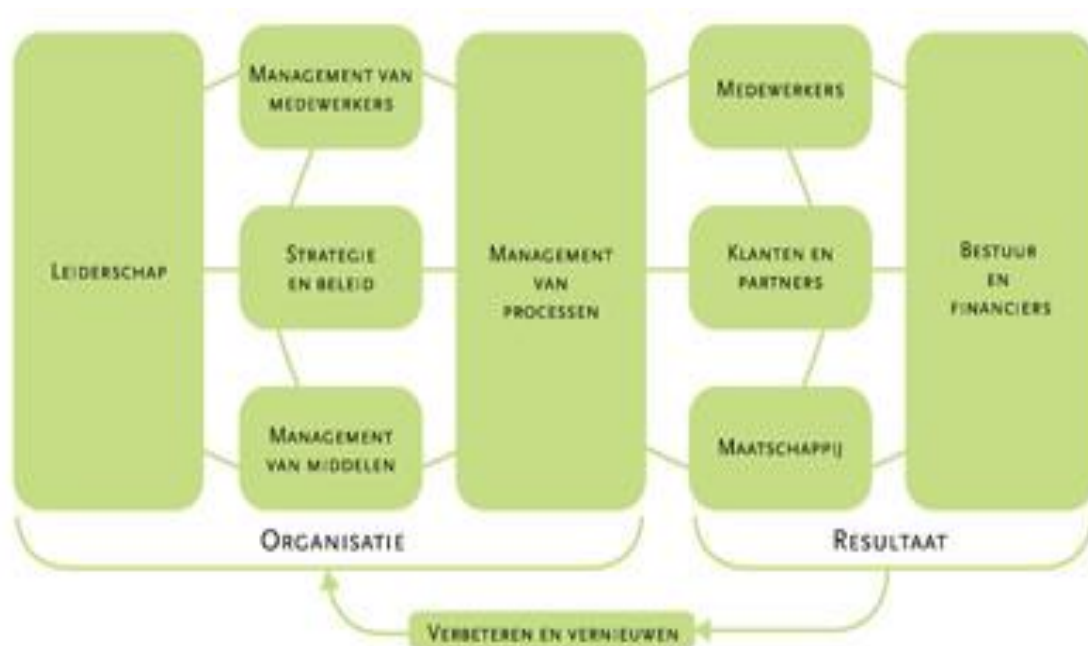
- Goede samenwerking en afstemming met de Liemerse gemeenten, de gemeenten in de regio Arnhem, de Sociale Werkvoorziening Presikhaaf Bedrijven en sociale partners binnen de Liemers.
- Doorontwikkeling van het Regionaal Werkgeversservicepunt MG.
- Verdere uitbouw van de lokale en regionale projecten en arrangementen.
- Deskundigheidsbevordering medewerkers / vakmanschap / ondernemerschap (certificering klantmanagers).
- Actieve deelname in het Platform Onderwijs Arbeidsmarkt de Liemers.
- Gerichte aanpak jongeren en ouderen.
- Focus en afbakening op de opdracht.
- Goed werkende poortwachtersfunctie en professionele handhavings- en fraudeaanpak.
- Financiën direct in beeld en strakke financiële sturing.

A3-systematiek voor Jaarplan 2018

Werken aan een betere conditie van de organisatie lukt alleen als alle onderdelen op zichzelf en in samenhang in orde zijn. Het INK-managementmodel biedt een leidraad om aan de organisatie als geheel te werken. Dit, met het doel de prestaties te behalen die in de ogen van belanghebbenden en binnen de context van de ontwikkelingen in de maatschappij, nodig zijn. En die tevens passen bij wat de organisatie zelf als ambitie heeft neergezet en passend acht.

De activiteiten zijn overzichtelijk geordend in vijf organisatie-gebieden, de resultaten voor alle betrokkenen in vier resultaatgebieden. De verbinding tussen wat de RSD doet (de organisatie-gebieden) en wat dat oplevert (de resultaat-gebieden) is de basis voor ontwikkeling, verbetering en succes. Het tiende aandachtsgebied 'Verbeteren en vernieuwen' gaat erover hoe de RSD op basis van de ervaringen en prestaties naar nieuwe mogelijkheden zoekt om doelen te behalen. De samenhang tussen de tien aandachtsgebieden is heel belangrijk.

Ook voor 2018 zal de RSD een jaarplan opstellen middels de A3 systematiek. De A3 systematiek dient in één oogopslag zowel kwalitatieve als kwantitatieve activiteiten weer te geven, met als onderlegger het INK Management model, zowel de 'wat' als de 'hoe' activiteiten. Met het SMART maken van deze activiteiten is het mogelijk om een beknopte Managementrapportage op te stellen en bij te houden.



4.3.

Uitgangspunt en begroting 2018 - 2021

- De me

rijarenbegroting 2018-2021 bestaat uit de programma's Werk, Inkomen en Dienstverlening. Deze worden vanuit de kostenplaats exploitatie gevoed.

- Voor de doorrekening naar de producten Werk en Inkomen is uitgegaan van 44,26 FTE (inclusief Sociale Recherche). Bij het opmaken zijn de besluiten n.a.v. de formatiecalculatie 2016 nog niet opgenomen.
- In deze begroting 2018 is uitgegaan dat aan de RSD een bedrag van € 1.442.101,- van het totale Participatiebudget 2018 wordt toegekend voor het activeren, re-integreren en aan het werk helpen van haar klanten.
- Voor de doorrekening naar het programma Dienstverlening is uitgegaan van de opgestelde dienstverleningsovereenkomsten 2017 met de deelnemende gemeenten. Dit is naar verwachting in totaal ongeveer 3 FTE.
- Voor de prijsindexatie (consumptieve bestedingen) is uitgegaan van het gemiddelde van de 4 deelnemende gemeenten. Deze komt uit op 2% voor de salariskosten voor 2018 t.o.v. 2017.
- Voor de salariskosten is uitgegaan van de opgave "begrote salariskosten 2018" van de afdeling P&O van de gemeente Duiven.
- De bijdrage aan het Regionaal Werkgeversservicepunt is buiten de begroting van de RSD gelaten. Hiervoor dienen gemeenten separaat middelen te reserveren.

Bij ieder programma geven we aan wat de ontwikkelingen zijn en waar we in 2018 en verder op zullen inzetten.

4.4. Inhoud programma's

De inspanningen op het gebied van Werk en Inkomen zijn erop gericht om inwoners zo actief mogelijk te laten deelnemen aan de samenleving. Dit vanuit de visie dat werken en actief meedoen goed is, goed voor de persoon zelf vanwege het inkomen, de ontplooiingsmogelijkheden en de sociale contacten en goed voor de samenleving als geheel. Een uitkering is daarom in beginsel tijdelijk en altijd ondersteunend aan het re-integratietraject. Met andere woorden: een uitkering is geen doel op zich.

De financiële condities voor de uitvoering van deze taken zijn de laatste jaren echter ingrijpend veranderd. De absolute focus vanuit de opdracht ligt bij directe plaatsing bij werkgevers en als dit tijdelijk nog niet kan bij plaatsing op de lokale en regionale projecten. Voor management en medewerkers van de RSD de uitdaging om dit met minder middelen en beperkte formatieve omvang te realiseren. Dit vraagt visie en beweging van de organisatie, maar vergt het continue aanpassen en vernieuwen van processen en het op een juiste manier aanspreken en inspireren van medewerkers.

In het programma Exploitatiekosten RSD (bedrijfsvoering) staat de interne organisatie van de RSD centraal. Goed personeelsbeleid om uiteindelijk meer werk met minder middelen te kunnen uitvoeren.

In het programma Werk staat uitstroom naar werk en een activerend arbeidsmarktbeleid centraal. Daarbij hoort het blijven monitoren van de huidige projecten en re-integratie-instrumenten op effectiviteit, goed contractbeheer (Social Return) en een integrale aanpak.

In het programma Inkomen staat inkomensondersteuning en een adequate uitvoering van de poortwachtersfunctie en het handavings- en fraudebeleid centraal.

In het programma Dienstverlening staat omschreven welke doelstellingen de RSD nastreeft bij extra ingekochte activiteiten door de deelnemende gemeenten.

Relatie met andere programma's

De programma's Werk en Inkomen hebben raakvlakken met de programma's Zorg en Welzijn ten aanzien van de brede doelstelling om de participatie van burgers te bevorderen. Ook zijn er raakvlakken met Onderwijs t.a.v. de aanpak van voortijdig schoolverlaters en de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Tot slot zijn er ook raakvlakken met Economische Zaken vanwege het benutten van netwerken voor werkgeverscontacten.

4.5 Exploitatiekosten RSD (bedrijfsvoering)

4.5.1 Ontwikkelingen

De uitvoering van overheidstaken op het gebied van Werk en Inkomen is de afgelopen jaren behoorlijk aan wijzigingen onderhevig. Gemeenten zien steeds meer taken op zich afkomen. Door de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is de doelgroep van de RSD uitgebreid met de doelgroep arbeidsbeperkte jongeren (voormalig Wajong). De Liemerse raden zijn zich bij het opmaken van deze begroting nog aan het beraden welke taken er bij de RSD worden belegd. De RSD heeft in 2017 een aanpak ontwikkeld voor de totale doelgroep waarbij de "inclusie samenleving" centraal staat. In 2018 en verder zal aangetoond moeten worden dat deze aanpak efficiënt en effectief is. Daarnaast zijn er structureel minder overheidsmiddelen beschikbaar om deze taken uit te voeren. Tot slot is sprake van een sterk veranderende arbeidsmarkt (economie, demografie en polarisatie).

Deze ontwikkelingen kunnen niet los gezien worden van deze paragraaf over de bedrijfsvoering van de RSD en de uitvoering van de taken op het gebied van Werk en Inkomen. Door de Liemerse gemeenten wordt onverminderd ingezet op het zo veel als mogelijk stimuleren van werk voor mensen

met een uitkering. Echter, de financiële condities voor de uitvoering van deze taken zijn ingrijpend veranderd. De absolute focus ligt dus bij directe plaatsing bij werkgevers en als dit tijdelijk nog niet kan bijplaatsing op de regionale projecten.

Voor management en medewerkers van de RSD ligt hier een flinke uitdaging om dit met relatief minder middelen en beperkte formatieve omvang te realiseren. Dit vraagt visie en beweging van de organisatie, maar vergt (opnieuw) aanpassing en vernieuwing van processen en het op een juiste manier aanspreken en inspireren van medewerkers.

Daarnaast zal de verhuizing van de RSD halverwege 2017 invloed hebben op de manier van werken. De RSD beoogt een semi-flexprincipe, die nog nader uitgewerkt dient te worden. Op dit moment werkt de RSD al enigszins flexibel met werkplekken, maar het is de bedoeling dit bij de verhuizing nog verder door te voeren. Wel altijd vanuit de gedachte dat dit geen nadelige consequenties heeft voor onze klanten en er voldoende draagvlak is binnen de medewerkers binnen de organisatie.

Aan de hand van de volgende onderwerpen gaan we hier nader op in:

1. Bedrijfsprocessen
2. Bedrijfscultuur
3. Personeelsbeleid
4. Communicatie
5. Middelen

4.5.2 Wat willen we bereiken?

Bedrijfsprocessen

We willen slim en uitstroomgericht processen organiseren en inrichten. We zetten daarbij werk (sollicitatieplicht) en de werkgevers centraal. Zij hebben immers de sleutel in handen om mensen regulier werk te geven. Het Regionaal Werkgeversservicepunt MG speelt hierin richting werkgevers een sleutelrol. Het is aan de RSD om te zorgen dat het klantenbestand optimaal in beeld is, zodat matching op vacatures soepel verloopt.

We blijven verbeteringen zoeken in onze processen, gericht op werkgeversdienstverlening, zelfstandigen (BBZ), inkomensvoorziening en re-integratie. We organiseren deze processen zonder dubbeling en zonder onnodige stappen (maximaal lean) en onderzoeken daarbij ook de mogelijkheden binnen de regionale samenwerking Arnhem.

Bedrijfscultuur

Bezuinigingen en veranderingen hebben impact op medewerkers. We hebben met minder kosten de processen en dienstverlening aan klanten optimaal ingericht. In het jaar 2016 is het project “van Sociale Dienst naar Sociale Onderneming” ingebed in de organisatie. Dit project is het antwoord van de RSD op de ontwikkelingen binnen het sociale domein. Door de beperkte hoeveelheid geld die we tot onze beschikking hebben, blijven we scherp kijken of de trajecten die we inzetten wel effectief genoeg zijn. Het behalen van resultaat is nog belangrijker geworden. Daarnaast vraagt het aanspreken van klanten op hun eigen verantwoordelijkheid om een nieuwe manier klantenbenadering. Om dit te bereiken, blijven we investeren in vakmanschap. In 2018 is naar verwachting vanuit de Beroepsvereniging van Klantmanagers het register van klantmanagers ingevoerd.

Om resultaten te halen zullen we moeten blijven samenwerken. Zowel met andere professionals als met maatschappelijke organisaties. Maar ook met andere afdelingen binnen onze eigen gemeenten. Alleen door samen te werken, kunnen we echt nog iets voor onze klanten blijven betekenen. We zullen de samenwerking zelf moeten opzoeken. Dit vraagt een proactieve houding van ons allemaal. De houding van een ondernemer.

Personeelsbeleid

Goed personeelsbeleid is een voorwaarde om de doelen, die we ons stellen te bereiken. Personeel krijgt de ruimte om binnen de geldende kaders en wettelijke regels te zoeken naar de meest effectieve/resultaatgerichte oplossing voor de klant. De RSD heeft zich in 2018 ontwikkeld tot een lerende organisatie. De RSD heeft er bewust voor gekozen dat iedere klantmanager is aangesloten bij de Beroepsvereniging voor Klantmanagers (BvK). Om aangesloten te mogen blijven, dient iedere klantmanager jaarlijks diverse vakgerichte scholingen te hebben gevolgd.

Onze medewerkers zijn het kapitaal van onze organisatie. Het is daarom belangrijk om als organisatie een aantrekkelijke werkgever te blijven. Hierin speelt de GR "Samenwerking de Liemers" een belangrijke rol.

De RSD kan hier aan bijdragen door:

- het realiseren van coachend leiderschap.
- zicht te hebben op de kwaliteiten van de medewerkers.
- het consequent toepassen van de Personele Jaarplancycclus.
- het bieden van opleidingsmogelijkheden conform het vastgestelde strategisch opleidingsplan Samenwerking de Liemers.
- het investeren in een prettig werkklimaat.
- uitvoering geven aan gezondheidsbeleid (arbo- en verzuimbeleid).

We vinden het belangrijk dat de visie, missie, doelstellingen en resultaten worden verbonden met het dagelijks werk van elke medewerker, om zo tot betere resultaatsturing te komen. Hiervoor biedt het jaarplan van de RSD de mogelijkheid.

Communicatie

Externe communicatie

We besteden veel aandacht aan heldere en begrijpelijke taal in onze folders, beleidsnotities, brieven en website. Wijzigingen in beleid of uitvoering, die van belang is voor onze klanten leggen we tijdig voor aan de cliëntenraad RSD. We maken gebruik van verschillende instrumenten, zoals persberichten, nieuwsbrieven, RSD app, flyers en internet. De mogelijkheden van de website wordt de komende jaren verder uitgebreid, waaronder het elektronisch aanvragen van bepaalde diensten. Klanten, die een uitkering aanvragen, ontvangen een uitgebreide informatiemap.

Interne communicatie

Het management zorgt voor optimale en transparante communicatie met de medewerkers, zodat zij goed op de hoogte zijn van alle ontwikkelingen en zich verbonden voelen met de organisatie. Zij hebben daarin een voorbeeldfunctie m.b.t. voorbeeldgedrag, nakomen van afspraken, integriteit, betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid.

Middelen

Belangrijke uitdaging voor 2018 en verder wordt om met de beschikbare middelen de bedrijfsdoelen te behalen. De RSD probeert steeds meer slim gebruik te maken van beschikbare subsidies om hiermee een extra impuls te kunnen geven aan bepaalde projecten.

Om te kunnen sturen is het cruciaal om de financiën in beeld te hebben en te houden. Een goede/heldere en transparante inrichting van de planning en controlcyclus en financiële administratie is daarbij van enorm belang. Dit geldt ook voor een goede afstemming en samenwerking met de ondersteunende dienst van de SDL en de individuele gemeenten.

Voor de ICT-infrastructuur geldt dat hier in samenwerking met de RID gezorgd moet worden voor een betrouwbaar en stabiel systeem, zodat de nieuwe wet- en regelgeving adequaat uitgevoerd kan worden, verantwoording aan het Rijk efficiënt en de dienstverlening aan de klanten optimaal kan gebeuren.

Op het gebied van kwaliteit en controle zullen we jaarlijks het kwaliteitsbeleid actualiseren. Daarbij zullen we gebruik maken van het Interne Controle Plan RSD. Via themacontroles en maandelijkse steekproeven achteraf wordt de kwaliteit gemeten.

4.5.3 Wat gaan we daarvoor doen?

1. *Bedrijfsprocessen:*

- We zorgen dat onze uitgaven voldoen aan de rechtmatigheidsnormen van het Rijk.
- Scherp blijven op het maximaal Lean houden van onze werkprocessen.

2. *Bedrijfscultuur:*

- Elk kwartaal worden de ambities en resultaten in het MT/de afdelingen besproken.
- Stimuleren van een klimaat, waarin het elkaar gevraagd en ongevraagd feedback geven en aanspreken op gedrag patronen normaal wordt.
- We proberen eigen kosten te beperken en onnodige investeringen te voorkomen.

3. *Personeelsbeleid:*

- Met iedere medewerker worden jaarlijks minimaal 3 HRM-gesprekken gevoerd (plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprek).
- De RSD als lerende organisatie
- Aanspreken volgens positief waarderende insteek waarbij het thema vakmanschap centraal blijft staan.
- Het ziekteverzuim beneden de 5%.

4. *Communicatie:*

- Bijsturingsacties worden gezamenlijk in het MT besproken.
- Periodiek overleg met de ondersteunende dienst, de accountmanagers, de netwerkdirectie en de bestuurders..
- 3-maal per jaar wordt een bestuursrapportage t.b.v. de accountmanagers, bestuurders en cliëntenraad opgesteld.
- 3-maal per jaar wordt een financiële rapportage SDL (waaronder de jaarrekening) t.b.v. de netwerkdirectie opgesteld.
- 2-wekelijkse nieuwsflits voor de medewerkers.
- 4-maal per jaar een kwartaalbijeenkomst voor alle medewerkers.
- Themabijeenkomsten voor alle medewerkers of bepaalde clusters.

5. *Middelen:*

- Financiën in beeld en via managementrapportages sturen op de budgetten.
- Actieve sturing op resultaten op alle niveaus van dienstverlening.

4.5.4 Wanneer zijn we tevreden?

De RSD is tevreden wanneer minimaal 85% van de beoogde resultaten in 2018 worden behaald. Zaken die niet zijn behaald, dienen goed beargumenteerd en onderbouwd te worden en tevens voorzien te zijn van een plan van aanpak met daarbij een SMART opgestelde planning hoe deze doelstelling wel behaald gaat worden.

De RSD binnen Divosa en de regio wordt gezien als een professionele en vooruitstrevende organisatie. Dit zal de RSD proberen te meten door eens per 2 jaar een klanttevredenheidsonderzoek uit te zetten bij onze partners.

4.5.5 Wat mag het kosten?

RSD excl Uitkeringen	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	4.009.856	4.167.908	4.325.652	4.354.592	4.383.821	4.413.343
Baten	4.009.856	4.167.908	4.325.652	4.354.592	4.383.821	4.413.343
Saldo	-	-	-	-	-	-

Toelichting RSD:

Zoals al eerder aangegeven zijn, op het moment van opstellen van deze begroting, de resultaten van de formatiecalculatie RSD bekend geworden. Afhankelijk van de besluiten n.a.v. deze formatiescan kan het zijn dat de begroting op onderdelen nog bijgesteld dient te worden.

Paragrafen

5. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit

De deelnemende gemeenten staan garant voor exploitatie tekorten. De Gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen vermogen, geen reserves en voorzieningen. De financiële risico's worden door middel van de begroting en 2 tussenrapportage gemonitord. Daarnaast wordt er per kwartaal een managementrapportage gemaakt voor de W/I/D onderdelen.

Financieel risico op Inkomensdeel

De hoogte van het budget dat gemeenten krijgen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen wordt met ingang van 2017 vastgesteld met een nieuw verdeelmodel, dat is ontwikkeld door het Sociaal en Cultureel Planbureau. Met dit model kan het ministerie beter dan voorheen een inschatting maken van de noodzakelijke bijstandsuitgaven voor een gemeente.

Gemeenten die (incidenteel of meerjarig) een tekort hebben op het Inkomensdeel Participatiewet-Inkomen van meer dan 5% onder voorwaarden een beroep doen op de Vangnetregeling. Bij een tekort van 5% tot 10% wordt de helft van de kosten vergoed. Boven de 10% worden alle kosten gecompenseerd, mits voldaan wordt aan de voorwaarden van de Vangnetregeling. Het maximale risico in financiële zin is dus 7,5% van het Inkomensdeel Participatiewet-Inkomen 2018.

Voorwaarden die gelden om in aanmerking te komen voor de Vangnetuitkering

Vooralsnog is de Vangnetregeling van kracht tot 1-1-2018. Het is mogelijk dat vanaf 2018 een nieuwe regeling in het leven wordt geroepen. In deze risicoparagraaf gaan we uit dat de regeling ook voor 2018 ongewijzigd blijft.

Voor alle gemeenten geldt dat een beroep op de vangnetregeling alleen in behandeling kan worden genomen als het tekort op het budget Inkomensdeel PARTICIPATIEWET-INKOMEN meer bedraagt dan 5%. Bij meer dan 5% te kort geldt een trapsgewijze vergoeding van 50% tot 12,5% te kort. Boven 12,5% te kort wordt onder voorwaarden het te kort geheel vergoed.

Of een gemeente hieraan voldoet, wordt beoordeeld op basis van de prognose netto bijstandsuitkeringslasten van het betreffende jaar. Dat wil zeggen het verschil tussen de verwachte uitgaven inkomensdeel en de ontvangsten inkomensdeel. Op het moment dat dit het geval is dient er een plan van aanpak opgesteld te worden op welke wijze men denkt de tekorten te reduceren. Dit plan dient te worden voorgelegd aan de Raad en zij dienen aan te geven of dit plan voldoende draagvlak heeft om de te verwachte tekorten te reduceren.

Huisvesting RID en Inkoop

Het huidige (in 2015) uitgebreide huurcontract van de RID voor de Scheefkelk loopt tot 1 mei 2017. De RID en Inkoop zullen half 2017 geherhuisvest worden in een pand van de gemeente Westervoort. De exacte contractvoorwaarde zijn nog niet bekend, maar de structurele huisvestingskosten mogen niet hoger zullen zijn dan op dit moment.

Huisvesting RSD

Het huidige huurcontract voor de Arnhemseweg 3-5 loopt tot 1-7-2017. Halverwege 2017 zal de RSD verhuizen naar het BAT-gebouw in Zevenaar. De randvoorwaarde is dat de structurele huisvestingskosten (m2 prijs) niet hoger zullen worden dan binnen het huidige huurcontract. De huurovereenkomst en servicelasten zijn nog niet bekend bij het opmaken van deze begroting.

Afhankelijkheid van het Werkgeversservicepunt Midden Gelderland (RWSP)

Met de oprichting van het WSP wordt beoogd de dienstverlening t.b.v. de werkgever te optimaliseren en de uitstroom van cliënten naar werk te verbeteren. Door de uitvoering op afstand te zetten, is de invloed wat op de uitvoering enigszins minder. Het is de bedoeling dat binnen het WSP gewerkt wordt met een Service Level Agreement (SLA). Deze SLA wordt periodiek binnen de bestuurlijke stuurgroep besproken. De manager van de RSD heeft zitting in deze stuurgroep en kan zo trachten de Liemerse bestuurders tijdig te informeren en eventueel bij te sturen.

Financiële risico's voor gemeenten i.v.m. toestroom vluchtelingen

Heeft de toename van het aantal vluchtelingen gevolgen voor de uitkeringsbudgetten van de gemeenten?

Zolang de vluchtelingen nog geen status hebben, worden ze onderhouden door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en hoeft er geen bijstand te worden verstrekt. Wel kan de gemeente er voor kiezen om asielzoekers te ondersteunen met hun re-integratie. Wanneer hiervoor wordt gekozen, dient dit te worden betaald vanuit het re-integratiebudget.

Pas wanneer een asielzoeker een status heeft en uitgeplaatst is, kan hij/zij een beroep doen op bijstand. Dit betekent dat des te meer statushouders in de gemeente gaan wonen, des te meer bijstand voor levensonderhoud en overbruggingsuitkeringen verstrekt moeten gaan worden.

Daarnaast zal er een beroep worden gedaan op bijzondere bijstand voor het inrichten van de woning. Dit betekent ook dat er ook een toename komt van het aantal aanvragen, dus extra werk.

Statushouders kunnen in het kader van gezinshereniging hun echtgenoot/echtgenote en kinderen over laten komen. Wanneer dit het geval is dient er een hogere bijstandsnorm te worden betaald.

Gemeenschapsonderdanen *) daarentegen komen in de regel gedurende de eerste 3 maanden niet in aanmerking voor bijstand. Verblijven zij langer dan 3 maanden in Nederland (moeten dit kunnen aantonen door inschrijving in het BPR), dan kunnen zij wel een beroep doen op bijstand. Aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) wordt dan melding gedaan dat belanghebbende beroep doet op bijstand. Dit kan aanleiding zijn dat de IND beslist dat belanghebbende het land moet verlaten. Zolang de IND hierover geen besluit heeft genomen, moet er bijstand worden verstrekt voor zover belanghebbende in bijstandsbehoeftige omstandigheden verkeert.

Een bijkomend financieel risico is dat belanghebbenden, die geen inburgeringsprogramma volgen, een toets in het kader van de Wet taaleis moeten maken. Mocht men zakken voor deze toets, dan moet de Nederlandse taal worden geleerd. Het maken van de taaltoets en het leren van de Nederlandse taal brengt kosten met zich mee.

*) Gemeenschapsonderdanen komen uit de volgende landen:

België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Zweden en Zwitserland.

Tabel kengetallen:

Begroting jaar 2018	Verloop van de kengetallen					
Kengetallen:	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Netto schuldquote	0	0	0	0	0	0
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	0	0	0	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0	0	0	0	0	0
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Aangezien de Gemeenschappelijke regeling geen reserves en voorzieningen heeft en het resultaat direct verrekend wordt met de deelnemende gemeenten komen de kengetallen op 0.

6. Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de GR zijn geen kapitaalgoederen zoals benoemd in art. 12 van de BBV.

7. Financiering

De deelnemende gemeenten zullen er voor zorgdragen dat Samenwerking De Liemers over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen. Voor de organisatiekosten van de dienstverlening van het basispakket worden voorschotnota's aan de deelnemende gemeente opgemaakt. De basis hiervoor vormt de begroting van het betreffende jaar. Twee keer per jaar wordt een tussenrapportage opgemaakt waarbij wordt besloten of bijstelling van de bevoorschotting noodzakelijk is.

Lening

In 2012 is er een lening afgesloten bij de BNG bank om een aantal investeringen en de deelname in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk te bekostigen.

De lening is groot € 700.000,=, heeft een looptijd van 15 jaar tegen een rentepercentage van 3,15%.

Rente last voor 2018 is € 15.806,=

Afschrijvingslasten 2018 € 43.469,=

Kredietlimiet

Met ingang van 1 januari 2011 is met de BNG bank is een financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 01-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlengd met telkens een jaar. De kredietlimiet is € 2.500.000,=.

Tot aan de limiet wordt 1 maand-Euribor plus 30 basispunten in rekening gebracht door de BNG bank. Dat betekent op dit moment (begin 2017) een negatieve rente.

Bankgarantie

De bankgaranties zijn vervallen.

8. Bedrijfsvoering

Bestuur

De gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers kent de bestuurscomponenten:

- Algemeen Bestuur
- Dagelijks Bestuur
- Portefeuillehouderoverleg
- Netwerkdirectie en ambtelijk secretaris

De kosten voor de ambtelijk secretaris worden onder de Bestuurskosten verantwoord.

Binnen de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers is een eigen Ondernemingsraad actief. De ambtelijk secretaris OR wordt geleverd door de Ondersteunende dienst. De RSD is met 3 mensen vertegenwoordigd, RID met 2 mensen en Inkoop met 0 mensen.

De kosten voor de ambtelijk secretaris en voor opleiding en training van de OR-leden wordt verantwoord onder Bestuurskosten.

De bestuurskosten en de kosten voor de Ondernemingsraad worden gelijkelijk over de vier gemeenten verdeeld.

Planning- en Controlcyclus

Voor de gemeenschappelijke regeling is een Financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet opgesteld.

Naast de Begroting worden er 2 tussenrapportage opgesteld en de jaarstukken, bestaande uit het Jaarverslag en de Jaarrekening.

De begroting voor jaar T+1 wordt in maart aan de Netwerkdirectie voorgelegd.

De 1e tussenrapportage wordt in mei aan de Netwerkdirectie voorgelegd, de 2e in september.

Het jaarverslag en de jaarrekening worden als de Jaarstukken SDL in maart na afloop van het boekjaar voorgelegd aan de Netwerkdirectie.

Alle stukken worden na de Netwerkdirectie voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

Personeelsbeleid

GR Samenwerking De Liemers heeft behoefte aan eigentijdse, moderne arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid die passen bij een veranderende omgeving. Samenwerking De Liemers heeft immers te maken met een veranderende vraag van burgers, veranderende taken en een veranderende arbeidsmarkt.

Als uitgangspunten voor het personeelsbeleid zijn geformuleerd:

- SDL werkt nadrukkelijk aan de dienstverlening, de klant- en servicegerichtheid staat Centraal;
- SDL gaat uit van een grote mate van flexibiliteit, dit betekent maatwerk;
- SDL wil een competentiegericht gestuurde organisatie zijn;
- SDL wil een organisatie zijn met medewerkers die bij voorkeur flexibel en breed inzetbaar zijn;
- SDL gaat uit van vakmanschap en ondernemerschap gericht op actie;
- SDL is resultaatgericht;
- met ingang van 2017 zal HR 21 geïmplementeerd worden.

RID

De regionale ICT en Inkoop Dienstencentrum werkt via een SLA voor de deelnemende gemeenten. De dienst wordt aangestuurd wordt door 1 manager en bestaat uit ongeveer 27 fte.

De inwoneraantallen zijn het uitgangspunt voor de kostenverdeling naar de deelnemende gemeenten. Naast de deelnemende gemeente worden de diensten verleend aan de RSD. De afspraken inzake de toerekening van de kosten aan de RSD zijn in de 2^e tussenrapportage 2013 bijgesteld. Daarnaast is er nog een DVO met het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland.

De toerekening van de ICT kosten aan de RSD bestaat uit 2 onderdelen:

1. De directe kosten voor software/licenties/kapitaallasten voor de RSD plus
2. Een doorbelasting van de exploitatiekosten RID gebaseerd op een prijs per werkplek:
 - a. De exploitatiekosten minus de post Onderhoud applicaties en Kosten ondersteuning
 - b. Dit saldo wordt dan gedeeld door het totaal aantal werkplekken in beheer bij RID
 - c. Deze Prijs per werkplek maal het aantal bij de RSD in gebruik zijnde werkplekken.

Deze RSD bijdrage en de DVO-ontvangsten in de RID kosten wordt in mindering gebracht op de totale exploitatiekosten van de RID. Het restant wordt m.i.v. 2018 aan de drie gemeenten in rekening gebracht conform de afgesproken verdeelsleutel, gebaseerd op de inwonersaantallen.

Voor deze begroting worden de laatst bekende CBS-gegevens - per 01-01-2016 – gehanteerd.

Gemeente	Inwoners per 01-01-2016	Aandeel RID
Duiven	25.433	30,43
Westervoort	15.001	17,95
Zevenaar	43.135	51,62

Inkoop

De verdeelsleutel voor de exploitatiekosten van de inkoop is gebaseerd op het aantal toe te rekenen uren van de inkoopadviseur. Aan Duiven en Zevenaar wordt beiden 1/3 deel van de kosten doorbelast. Aan Rijnwaarden en Westervoort wordt 1/6 deel van de kosten doorbelast.

RSD

De Regionale Sociale Dienst voert de werkzaamheden uit inzake de Sociale Zekerheid en via DVO specifieke werkzaamheden m.b.t. het sociaal domein/WMO. De dienst bestaat uit ongeveer 45 fte, aangestuurd door 3 teamleiders en 1 manager.

De kostenverdeling die voor de exploitatiekosten van de RSD wordt gebruikt is gebaseerd op:

1. 50% op basis van het aantal inwoners
2. 50% op basis van het aantal cliënten

Gemeente	Inwoners per 01-01-2016	Cliënten per 01-01-2016	Percentage
Duiven	25.433	434	27,83
Westervoort	15.001	396	20,49
Zevenaar	43.135	890	51,68

Ook hier wordt voor de begroting 2018 - 2021 gebruik gemaakt van de meest recente CBS-gegevens, zijnde 01-01-2016.

9. Verbonden partijen

Met 'verbonden partijen' worden gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen bedoeld waarin de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers een bestuurlijk én financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur en/of het hebben van een stamrecht. Met financieel belang wordt bedoeld: een gemeentelijke bijdrage in de netto exploitatielasten van het samenwerkingsverband. Het risico bestaat dat de gemeente de betaalde bijdragen kwijt is bij een faillissement en/of dat de verbonden partij financiële problemen op de gemeente kan verhalen. Bij deelname in een vennootschap is het financiële belang het in bezit hebben van aandelen en het ontvangen van dividend.

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk.

Doel van de deelneming is het ten behoeve van haar deelnemers (allen non-profit) in eigendom verwerven en/of beheren en/of exploiteren van een glasvezelinfrastructuur.

Eind 2010 is hiervoor een Intentieverklaring afgegeven. De Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers is sinds 2011 een van de deelnemers.

De constructie is dusdanig dat bij groei van het aantal deelnemers de gezamenlijke lasten dalen en er mogelijkheden zijn voor restitutie van trekkingsrechten en correcties op investeringen.

Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,=. De periodieke kosten zijn ongeveer € 14.000,=.

Met ingang van 2015 is er een pilot gestart met een Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland. De individuele gemeenten als RSD als RID hebben verwevenheden met deze organisatie in oprichting. Op het moment van opmaak van deze meerjarenbegroting is nog geen definitieve duidelijkheid over de rechtsvorm waarin deze organisatie zal gaan werken.

De manager van de RSD heeft zitting in de bestuurlijke stuurgroep van deze organisatie in oprichting.

Financiële begroting

10. Overzicht van baten en lasten

in de begroting en de toelichting

Consolidatie Exploitatiekosten

op kostensoort

Lasten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Bestuurskosten	31.881	43.000	43.400	43.800	44.000	44.400
Personele kosten	4.071.885	4.699.327	4.897.762	5.353.675	5.347.534	5.383.869
Huisvestingskosten	374.571	380.100	399.200	400.900	402.800	404.700
Automatiseringskosten	344.582	358.953	336.386	310.886	311.886	311.886
Onderhoud applicaties	611.675	603.645	861.700	878.934	896.513	914.443
Facilitaire zaken	122.947	135.686	132.400	132.400	132.400	132.400
Advies en Controle	21.010	28.400	27.800	27.800	27.800	27.800
Sociale recherche	179.160	194.505	243.427	243.427	243.427	243.427
Ondersteunende dienst	166.861	173.044	174.520	175.900	177.308	178.743
Overige kosten	35.163	20.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Kapitaallasten	538.115	822.154	916.526	958.951	957.270	957.270
Project ESF	833.846	457.319	457.319	-	-	-
Project Social Return	117.540	-	-	-	-	-
Project Vakmanschap	28.998	-	-	-	-	-
Totaal lasten	7.478.234	7.916.133	8.515.441	8.551.673	8.565.937	8.623.938

Baten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Incidentele bate						
Bijdrage Gemeente Duiven	2.100.684	2.254.184	2.416.482	2.426.872	2.430.583	2.447.588
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	1.051.385	1.118.705	-	-	-	-
Bijdrage Gemeente Westervoort	1.391.464	1.488.454	1.590.737	1.597.942	1.601.196	1.612.321
Bijdrage Gemeente Zevenaar	2.828.628	2.974.789	4.444.222	4.462.859	4.470.159	4.500.029
Bijdrage WSP MG	106.074	80.000	64.000	64.000	64.000	64.000
Totaal Baten	7.478.234	7.916.133	8.515.441	8.551.673	8.565.937	8.623.938

Consolidatie op programmaniveau

Lasten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Programma 1: Bestuur	31.881	43.000	43.400	43.800	44.000	44.400
Programma 2: RID	3.522.367	3.818.165	4.264.011	4.266.156	4.246.149	4.269.288
Programma 3: Inkoop	231.742	231.060	237.378	242.125	246.968	251.907
Programma 4: RSD *	4.009.856	4.167.908	4.325.652	4.354.592	4.383.821	4.413.343
Eliminatie doorbelasting intern	-317.612	-344.000	-355.000	-355.000	-355.000	-355.000
Totaal lasten	7.478.234	7.916.133	8.515.441	8.551.673	8.565.937	8.623.938

Baten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Programma 1: Bestuur	31.881	43.000	43.400	43.800	44.000	44.400
Programma 2: RID	3.522.367	3.818.165	4.264.011	4.266.156	4.246.149	4.269.288
Programma 3: Inkoop	231.742	231.060	237.378	242.125	246.968	251.907
Programma 4: RSD *	4.009.856	4.167.908	4.325.652	4.354.592	4.383.821	4.413.343
Eliminatie doorbelasting intern	-317.612	-344.000	-355.000	-355.000	-355.000	-355.000
Totaal Baten	7.478.234	7.916.133	8.515.441	8.551.673	8.565.937	8.623.938

10.1 Programma Bestuur

Bestuurskosten

Lasten	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Bestuurskosten	10.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Ondernemingsraad	21.725	23.000	23.400	23.800	24.000	24.400
Onvoorzien	156	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal lasten	31.881	43.000	43.400	43.800	44.000	44.400

Baten	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Incidentele bate						
Bijdrage Gemeente Duiven	7.970	10.750	10.850	10.950	11.000	11.100
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	7.970	10.750	-	-	-	-
Bijdrage Gemeente Westervoort	7.970	10.750	10.850	10.950	11.000	11.100
Bijdrage Gemeente Zevenaar	7.970	10.750	21.700	21.900	22.000	22.200
Totaal Baten	31.881	43.000	43.400	43.800	44.000	44.400

Bestuur

Voor 2018 en verder wordt er nu van uit gegaan dat de werkzaamheden voor de netwerksecretaris gelijk blijven.

OR

Voor de activiteiten en bijscholing van de OR is € 10.000,= begroot. Daarnaast worden de salariskosten van de secretaris OR hier begroot.

10.2 Programma RID

RID

Lasten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Personele kosten	1.739.303	1.784.888	1.877.399	1.842.305	1.802.093	1.803.966
Huisvestingskosten	170.347	161.000	178.000	179.700	181.600	183.500
Automatiseringskosten	187.291	221.453	234.886	234.886	234.886	234.886
Datacomm.SSGA/Leasekst	169.216	137.500	101.500	76.000	77.000	77.000
Onderhoud applicaties	611.675	603.645	861.700	878.934	896.513	914.443
Overige kosten	35.163	20.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Ondersteunende dienst	71.257	67.525	69.000	70.380	71.788	73.223
Kapitaallasten	538.115	822.154	916.526	958.951	957.270	957.270
		-				
Totaal lasten	3.522.367	3.818.165	4.264.011	4.266.156	4.246.149	4.269.288

Baten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Bijdrage Gemeente Duiven	943.038	1.035.773	1.170.173	1.170.825	1.164.737	1.171.779
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	402.904	442.352	-	-	-	-
Bijdrage Gemeente Westervoort	556.227	607.977	690.196	690.581	686.990	691.144
Bijdrage Gemeente Zevenaar	1.196.512	1.308.063	1.984.642	1.985.749	1.975.422	1.987.366
Bijdrage RSD	317.612	344.000	355.000	355.000	355.000	355.000
Bijdrage WSP MG	106.074	80.000	64.000	64.000	64.000	64.000
Totaal Baten	3.522.367	3.818.165	4.264.011	4.266.156	4.246.149	4.269.288

Personele kosten

€ 1.877.399

Salariskosten:

€ 1.820.583

De salariskosten zijn bepaald o.b.v. de begrote salariskosten 2017 aangeleverd door de ondersteunende dienst verhoogd met 2,0% per jaar als inschatting voor een nieuw af te sluiten cao. Tevens inbegrepen zijn kosten voor salarisadministratie, bedrijfsgezondheidsdienst en de kosten voor HR21.

De RID heeft 23,4 vaste formatieplaatsen.

De formatie bestaat uit de volgende functies:

- Manager	1,0 fte
- Strategisch adviseur	1,0 fte
- Projectleider/consulent (incl. Procesbeheerder)	2,0 fte
- Coördinator operationeel beheer en ondersteuning	1,0 fte
- Senior ICT beheerder	5,0 fte
- ICT beheerder	1,0 fte
- Medewerker servicedesk	2,8 fte
- Informatiebeheerder	2,5 fte
- Procesbeheerder	1 fte
- Informatiebeheerder (Functioneel beheerder)	5 fte
- Informatiebeheerder (Koppelingen beheerder)	1 fte
- Contentbeheerder / Adviseur Digitale Dienstverlening	1 fte

In lijn met besluitvorming in 2016 is deze formatie tijdelijk verruimd met drie (3) extra formatieplaatsen :

Tijdelijke trainees (2):

Eind 2015 en bij de vaststelling van de meerjarenbegroting 2017 is toestemming verleend voor het aantrekken van twee trainees voor een periode van 3 jaar, ingaande medio 2016. Dit om de ontwikkelingen die veel ICT capaciteit zullen vergen, zoals de herindeling en ambtelijke samenwerking binnen de Liemers, te kunnen uitvoeren.

Strategisch Adviseur, specialisatie Informatiebeveiliging

In 2013 is er door RID De Liemers een informatiebeveiligingsplan opgesteld. Op basis van dat plan zijn er inmiddels vele maatregelen genomen. Op strategisch, tactisch en operationeel niveau zijn er dus al de nodige stappen gezet. Inmiddels hebben het rijk en VNG ook niet stil gezeten. Genoemde organisaties hebben de zgn. Baseline Informatiebeveiliging (BIG), als gemeentelijke basishorizontale kader voor informatieveiligheid, ontwikkeld. Gemeenten hebben besloten zich aan de BIG te confirmeren. Intussen heeft KING al het nodige voorwerk met betrekking tot de uitvoering van de BIG gedaan en een zgn. Tactische Baseline uitgebracht. Deze Tactische Baseline omvat ruim 300 actiepunten. Sommige actiepunten zijn binnen de gemeenten Duiven, Rijnwaarden, Westervoort, Zevenaar en het Samenwerkingsverband De Liemers (hierna: SDL) al uitgevoerd; anderen nog niet en vragen dus de nodige aandacht. Hierbij mogen de gemeenten op onderdelen ook eigen risico-afwegingen maken; in beginsel geldt het 'pas-toe-of-leg-uit'-principe. Het traject vraagt om de inzet van a-structurele extra capaciteit voor de duur van het traject, ingeschat op 3 jaren. Het gaat om een adviseur die voor iedere gemeente voor één dag in de week beschikbaar moet zijn.

<i>Reis- en verblijfkosten:</i>	€ 10.000
<i>Opleidingen: Voor opleidingen is 2% van de loonsom geraamd</i>	€ 36.000
<i>Bedrijfsgezondheidsdienst:</i>	€ 5.000
<i>Kosten salarisadministratie:</i>	€ 4.000
<i>Kosten HR21</i>	€ 1.816

Overige kosten: € 25.000

Hieronder vallen de kosten van de Lidmaatschap gebruiksvereniging, VIAG, werving en selectie, abonnementen, contributies, beveiligingscertificaten, kleine reparaties etc. Met de overgang van de applicatiebeheerders naar de RID, de twee tijdelijke trainees en Strategisch Adviseur, specialisatie Informatiebeveiliging is hier een kleine verhoging bij benodigd.

Huisvesting € 178.000

Voor de RID is een huurovereenkomst aangegaan voor de locatie De Scheefkelk. De huurovereenkomst eindigt per 1 mei 2017. Met de gemeente Westervoort is een principe akkoord voor de huisvesting van de RID. Dit dient begin 2017 nog geformaliseerd te worden. De voorbereidingen zijn reeds gaande om per 1 april 2017 de ruimte op te leveren.

In 2015 is de formatie van de RID uitgebreid vanwege de centralisatie van applicatiebeheer. Qua huisvesting is toen tijdelijk gebruik gemaakt van de ruimte binnen de RID. Deze was niet structureel hierop bemeeten. Via de tussenrapportage 2015 is akkoord verleend op de

huur van extra kantoorruimte. Daarbij was de stijging van de huurkosten en servicekosten, en iets later de schoonmaakkosten, van de RID goed in beeld. Aangezien de nieuwe huisvesting qua m2 overeenkomt met de huidige huisvesting, wordt vooralsnog uitgegaan dat de verhoogde huisvestingskosten de maatstaf voor de nieuwe huisvesting vormen. De kapitaallasten voortvloeiend uit de verhuizing zijn onder kapitaallasten verantwoord.

Binnen de post verzekeringen worden verzekeringen voor computerapparatuur, brand etc in ondergebracht. Ook zijn hier de kosten van de auditor van toepassing. Huidig onderzoek naar cybercrime toont aan dat een verzekering hier sterk het overwegen waard is. Een verhoging van de post verzekeringen naar € 14.000,= wordt voorgesteld.

<i>Uitgesplitst naar:</i>	<i>Bedrag per jaar</i>
Verzekeringen	14.000
Huur	53.000
Servicekosten	11.000
Schoonmaakkosten	8.000
Gebruik kantine/vergader ruimte	3.000
Huur computerruimte	62.000
Overige kosten huisvesting	27.000
Totaal	178.000

Automatisering

€ 234.886

Audits uitwijkovereenkomst

€ 25.000

RID en gemeenten hebben een eigen uitwijkoplossing op een tweede locatie van het datacenter Arnhem. Iedere gemeente heeft de eigen uitwijkovereenkomst daardoor kunnen opzeggen. Het budget van € 25.000 is bedoeld om externe audits te laten uitvoeren naar de zekerheid en betrouwbaarheid van de eigen uitwijkoplossing.

Externe deskundigheid:

€ 30.000

Inhuur van vakspecialistische kennis ter ondersteuning. In 2015 is de formatie van de RID uitgebreid vanwege de centralisatie van applicatiebeheer. Ook op dit vlak is het noodzakelijk om vakspecialistische kennis in te kunnen huren. Een kleine verhoging is daarvoor benodigd.

Kosten RSD

€ 179.886

Deze kosten zijn gerelateerd aan de regionale sociale dienst en worden daarom één op één doorberekend.

<i>Uitgesplitst naar:</i>	<i>Bedrag per jaar</i>
Leasekosten Centric GWS	98.000
Pakket Stimulansz	5.000
Onderhoud Cognos	6.000
Kluwer en Liaan	38.000
SZ tool	6.000
Applicatie debiteurenbeheer	2.000
App+website InSZicht huisbezoeken	1.600
Kapitaallasten	23.286
Totaal	179.886

De kosten voor ICT infrastructuur zijn door de migratie naar de Liemerse ICT omgeving vervallen. Daarvoor in de plaats worden de kapitaallasten die voortvloeien uit de vervanging van de werkplekken en de migratie doorbelast aan de RSD.

Datacommunicatie/ SSGA / Leasekosten **€ 101.500**

Datacommunicatie: **€ 58.000**

Het bedrag aan datacommunicatie was in 2013 begroot op € 39.000. Door een succesvol project met goede onderhandeling is dit bedrag afgeraamd naar € 25.000.

In de tweede tussenrapportage van 2015 is het volgende vastgesteld:

Binnen de post datacommunicatie worden ook de kosten verrekend voor een gemeenschappelijke aansluiting met Gemnet. Per gemeente werden tot voor kort ook de abonnementen betaald. Deze splitsing is administratief inefficiënt. Voorgesteld is om ook deze abonnementen over te hevelen naar de RID begroting. Ambtelijk is hier een akkoord op. Structureel stijgt de post datacommunicatie hiermee met € 33.000,=.

De kosten hiervoor zijn afgeraamd in de gemeentelijke begrotingen.

Beheer en onderhoudskosten SSGA: **€ 17.000**

De totale beheer-en onderhoudskosten van SSGA bedragen ongeveer € 175.000. Het aandeel voor de RID begroting bedraagt € 17.000.

Onderhoud/leasekosten hard/software: **€ 26.500**

Vanaf 2018 valt een deel van de huidige leasekosten vrij. Ten behoeve van vervanging worden de betreffende kosten gekapitaliseerd. Deze komen via kapitaallasten terug in exploitatie.

Onderhoud applicaties **€ 861.700**

Betreft onderhoud op software vanuit de vastgestelde Informatie Beleidsprojecten, tussentijdse gezamenlijke projecten en onderhoud op software ten behoeve van centraal gegevensbeheer en geo informatie.

Ondersteunende diensten **€ 69.000**

De ondersteunende diensten worden door de gemeente Duiven verricht. Het betreft de financiële- en salarisadministratie, de werkzaamheden omtrent het personeel (P&O) en de facilitaire ondersteuning inclusief juridisch en communicatie.

De kosten worden verdeeld op basis van fte's .

De RSD heeft ongeveer 44 fte's en de RID 27 fte's.

De verhouding is 2/3 ten laste van de RSD en

1/3 ten laste van de RID. Voor de RID bedragen de kosten € 67.525.

Kapitaallasten: **€ 916.526**

De kapitaallasten zijn zo goed mogelijk ingeschat op basis van de budgetten in het IBP 1 tot en met 33. En de overige ICT-projecten.

Ten opzichte van voorgaande jaren wordt nu voorgesteld de rekenrente te verlagen Van 4% naar 3%. Dit meer in lijn met de langlopende lening ad 3,15%.

BatenRegionale Sociale Dienst de Liemers (RSD):

De bijdrage van de RSD aan de begroting van de RID bestaat uit twee componenten:
Directe kosten zoals software die gebruikt wordt door de RSD;
Bijdrage op basis van aantal werkplekken bij de RSD, afgezet tegen het totaal aan werkplekken in de Liemers. Deze verhouding wordt toegepast op de vaste exploitatie onderdelen van de RID, zoals personeelskosten, huisvestering etc.

Werkgevers Servicepunt Gelderland Midden (WGSP):

De bijdragen van het WGSP aan de begroting van de RID wordt gebaseerd op een afgesloten Dienstverlenings Overeenkomst (DVO). Hierbij wordt een vast bedrag per werkplek in rekening gebracht.

De bovengenoemde baten worden verrekend met de bijdrage per gemeente aan de begroting. Dit betekent dus een netto lagere bijdrage per gemeente aan de begroting.

In totaal bedragen de baten van RSD en WGSP in 2017 € 419.000

10.3 Programma Inkoop

Inkoop

Lasten	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Personele kosten	231.742	231.060	237.378	242.125	246.968	251.907
Totaal lasten	231.742	231.060	237.378	242.125	246.968	251.907
Baten	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Bijdrage Gemeente Duiven	77.247	77.020	79.126	80.708	82.323	83.969
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	38.624	38.510	-	-	-	-
Bijdrage Gemeente Westervoort	38.624	38.510	39.563	40.354	41.161	41.984
Bijdrage Gemeente Zevenaar	77.247	77.020	118.689	121.063	123.484	125.953
Totaal Baten	231.742	231.060	237.378	242.125	246.968	251.907

Team inkoop wordt begroot op 3 fte.

10.4 Programma RSD

RSD

Lasten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Personele kosten	2.100.841	2.683.379	2.782.986	3.269.245	3.298.474	3.327.996
Huisvestingskosten	204.224	219.100	221.200	221.200	221.200	221.200
Automatiseringskosten	305.687	344.000	355.000	355.000	355.000	355.000
Facilitaire zaken	122.947	135.686	132.400	132.400	132.400	132.400
Advies en Controle	21.010	28.400	27.800	27.800	27.800	27.800
Sociale recherche	179.160	194.505	243.427	243.427	243.427	243.427
Ondersteunende dienst	95.603	105.519	105.520	105.520	105.520	105.520
Project ESF	833.846	457.319	457.319	-	-	-
Project Social Return	117.540	-	-	-	-	-
Project Vakmanschap	28.998	-	-	-	-	-
Totaal lasten	4.009.856	4.167.908	4.325.652	4.354.592	4.383.821	4.413.343

Baten	Rekening 2016	Begroting 2017 nw	Begroting 2018	Meerjaren begroting		
				2019	2020	2021
Duiven: bijdrage exploitatie	748.588	951.258	976.950	1.112.290	1.120.426	1.128.643
bijdrage projecten	275.478	127.286	127.286			
bijdrage dienstverlening	48.362	52.097	52.098	52.098	52.098	52.098
Rijnwaarden: bijdrage exploitatie	361.717	459.647	-			
bijdrage projecten	129.422	61.504	-			
bijdrage dienstverlening	110.748	105.942	-			
Westervoort: bijdrage exploitatie	551.007	700.185	719.095	818.715	824.703	830.751
bijdrage projecten	197.651	93.690	93.690			
bijdrage dienstverlening	39.985	37.342	37.342	37.342	37.342	37.342
Zevenaar: bijdrage exploitatie	1.028.254	1.306.640	1.813.990	2.065.289	2.080.395	2.095.652
bijdrage projecten	377.833	174.839	236.343			
bijdrage dienstverlening	140.811	97.478	268.858	268.858	268.858	268.858
Totaal Baten	4.009.856	4.167.908	4.325.652	4.354.592	4.383.821	4.413.343

Salariskosten en formatie:

De drastische bezuiniging op het Participatiebudget van de RSD heeft als consequentie dat het niet meer mogelijk is om de Arbeidscontactfunctionaris uit dit budget te betalen. De grootste post binnen de personele lasten zijn de salariskosten.

De interne salariskosten zijn geraamd op € 2.379.929,= op basis van 41,28 fte (exclusief Sociale Recherche 3FTE, salariskosten voor ESF-project en een deel van de dienstverlenings-overeenkomsten). De salariskosten zijn bepaald o.b.v. de begrote salariskosten 2018, aangeleverd door de ondersteunende dienst. De inhuur /flexibele schil is geraamd op € 275.000. De salariskosten van de Sociale Recherche (3 fte) worden op een aparte hulpkostenplaats geraamd.

De formatie bestaat uit de volgende functies:

Manager	1,0	fte
Teamleiders	2,78	fte
Managementondersteuning	0,67	fte
Arbeidscontactfunctionaris	1,0	fte
Beleidsmedewerkers (inclusief Financiën)	5,81	fte
Klantmanagers (incl jobhunters, Bbz en jongerenloket)	17,81	fte
Applicatiebeheerders	1,89	fte
Medewerkers debiteurenadministratie	3,22	fte
Medewerkers uitkeringsadministratie	4,89	fte
Medewerkers receptie en facilitaire zaken	<u>2,22</u>	<u>fte</u>

Aantal formatieplaatsen RSD de Liemers 41,28 fte

Huisvestingskosten

De doelstelling is dat de RSD vanaf 1-7-2017 zal worden gehuisvest binnen Hal 12 van het voormalig BAT-gebouw. Dit dient structureel niet tot een kostenverhoging te leiden.

Sociale recherche

Doordat het participatiebudget verlaagd wordt, is het niet meer mogelijk om de 3^e Sociale rechercheur uit het participatiebudget te financieren. Daardoor lijkt er een verhoging van de kosten bij de RSD, maar het is een verschuiving van participatie-inkomsten naar exploitatie.

11. Programma Werk

11.1 Ontwikkelingen

11.1.1. Arbeidsmarktontwikkelingen

De afgelopen jaren is de werkloosheid sterk opgelopen, zowel landelijk als in de Liemers. De verwachting is dat de economie in 2018 verder zal aantrekken. Ondanks deze gunstige ontwikkelingen zijn er nog steeds relatief veel werklozen ten opzichte van het aantal vacatures. Ook blijft de daling van de werkloosheid beperkt, omdat meer mensen zich op de arbeidsmarkt aanbieden. Bovendien profiteren lang niet alle bevolkingsgroepen. Vooral jongeren hebben baat bij de opleving. En één op de twaalf langdurig werkzoekenden is een laagopgeleide vijftigplusser. De cijfers wijzen ook op een verdere flexibilisering van de arbeid: de groei zat in 2015 vooral in zelfstandigenbanen en veel minder in werknemersbanen. De bouwsector is hiervan een voorbeeld.

Ondanks de economische groei, verwacht het ministerie van Binnenlandse Zaken dat het aantal bijstandsgerechtigden de komende jaren blijft toenemen. Dit heeft meerdere redenen:

- Stijging van het arbeidsaanbod
- Stijging van de arbeidsproductiviteit. Dit remt de vraag naar extra personeel.
- Polarisatie op de arbeidsmarkt

De polarisatie op arbeidsmarkt is voor een belangrijk deel het gevolg van de verdergaande informatisering. Het aantal banen in het middensegment daalt en de lonen staan onder druk. Mensen die voorheen in midden-beroepen werkten, werken hierdoor steeds vaker in lager-betaalde banen aan de onderkant. Dit maakt het voor mensen met weinig kwalificaties of een laag opleidingsniveau extra moeilijk om aan het werk te komen. Bovendien staan hierdoor ook de lonen aan de onderkant onder druk. De groei van de werkgelegenheid en de lonen vindt vooral plaats aan de bovenkant van de arbeidsmarkt.

De verwachting is dat op langere termijn in De Liemers vooral het aantal banen in de sectoren zorg, welzijn en zakelijke dienstverlening zal toenemen. Tegelijkertijd blijven er ook vacatures in alle andere sectoren.

Om deze toekomstige krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden, is het belangrijk dat de partijen op de arbeidsmarkt een gezamenlijke arbeidsmarktagenda hebben. Verder is het noodzakelijk om de arbeidsparticipatie te verhogen en om onbenut personeel zoveel mogelijk in te schakelen.

Mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt kunnen echter niet voldoen aan de opleidingseisen die aan vacatures worden gesteld. Deze groep komt nog steeds moeilijk aan het werk. De landelijke baanafspraken voor mensen met een arbeidsbeperking, kunnen dit een positieve wending geven.

11.1.2. Politiek-bestuurlijke ontwikkelingen

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2015 hebben gemeenten er een groot aantal taken en verantwoordelijkheden bij gekregen. Zowel op het terrein werk en inkomen als op de terreinen maatschappelijke ondersteuning en zorg. Door taken en verantwoordelijkheden op alle 3 deze terreinen bij gemeenten te leggen, hebben gemeenten nu de mogelijkheid om een integrale aanpak binnen het sociale domein te ontwikkelen. Ten tijden van het opstellen van deze begroting kan worden vastgesteld dat gemeenten druk zijn met de transformatie en de RSD probeert hier zo goed mogelijk op aan te haken en te anticiperen

Participatiewet

Gemeenten zijn met de Participatiewet verantwoordelijk geworden voor bijstandsgerechtigden uit de voormalige Wet werk en bijstand en voor alle groepen met een arbeidsbeperking (nieuwe instroom jonggehandicapten en alle Wsw-ers) die (enige) loonwaarde hebben.

Begeleiding en Jeugdzorg

Ook de begeleiding, ondersteuning en verzorging uit de AWBZ ligt bij gemeenten, evenals de jeugdzorg. Het gaat hier om de provinciale jeugdzorg, de jeugdbescherming en -reclassering, de jeugd-ggz en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd.

Uitdaging en kansen

Op alle drie de terreinen zijn de budgetten aanzienlijk lager dan voorheen. Gemeenten moeten dus meer gaan doen met minder geld. De gemeenten zijn aan het transformeren door meer collectieve en minder individuele voorzieningen aan te bieden, door de eigen kracht en de eigen netwerken van burgers aan te spreken en door integraal te gaan werken. Door integraal te gaan werken, willen gemeenten zowel de kwaliteit van de dienstverlening als de efficiency vergroten. De meeste gemeenten willen dit bereiken door te werken met sociale teams, door slimme dwarsverbanden te leggen tussen de WMO, de Jeugdzorg en de Participatiewet en door overlappende dienstverlening te schrappen.

Taakvelden gemeenten

Binnen het sociale domein hebben gemeenten een verantwoordelijkheid om te zorgen voor:

- een goed functionerende arbeidsmarkt in de regio
- het versterken van de informele netwerken en daarmee de sociale samenhang binnen wijken en (dorps)kernen
- het organiseren van een breed scala aan lichte vormen van hulpverlening en ondersteuning dat voor iedereen eenvoudig toegankelijk is
- de beschikbaarheid van specialistisch zorg voor kwetsbare groepen
- de re-integratie naar werk van werkzoekenden met een uitkering op grond van de Participatiewet
- de mogelijkheden voor inwoners om te participeren in de samenleving
- de uitvoering van de wettelijke regelingen op het gebied van inkomensvoorziening

Liemerse aanpak

De Liemerse raden hebben de kaders van het Liemerse beleid voor het sociale domein bepaald. De raden hebben de volgende zes uitgangspunten vastgesteld:

1. Het beleid richt zich op iedereen
2. Mensen doen mee op basis van wat ze kunnen
3. Dienstverlening dicht bij de vindplaats
4. Eén gezin, één plan, één regisseur
5. Resultaatgerichtheid basis voor financiering
6. Gemeente integraal verantwoordelijk

Opdracht RSD

Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Participatiewet, hebben de Liemerse gemeenteraden besluiten genomen over de Participatiewet. De raden hebben besloten dat de RSD verantwoordelijk blijft voor de uitkeringsverstrekking en de re-integratie. De RSD heeft ook de opdracht gekregen om passende dienstverlening te ontwikkelen voor de nieuwe doelgroepen en om nauw samen te werken met andere instanties en afdelingen die betrokken zijn bij de decentralisaties.

In de Liemers is veel sociale infrastructuur aanwezig die past binnen de bewegingen binnen het sociale domein. Dit biedt volop kansen voor verdere doorontwikkeling. Het is aan de Liemerse gemeenten om de verschillende bouwstenen te ordenen en waar gewenst met elkaar te verbinden. De RSD wil hier de komende jaren graag aan bijdragen. De RSD zal hiertoe actief de samenwerking, met verschillende organisaties die binnen het sociale domein actief zijn, opzoeken.

De portefeuillehouders RSD hebben aangegeven in 2017 de opdracht van de RSD te willen herijken. Dit kan mogelijk leiden tot een bijstelling van deze begroting.

11.1.3 Financiële kader

Participatiebudget

Om de participatie van de inwoners in de samenleving te bevorderen, ontvangen gemeenten Participatiebudget. Gemeenten kunnen dit budget inzetten voor alles dat met participatie te maken heeft (onder andere re-integratie naar werk en volwasseneneducatie). Vanaf 2010 hebben opeenvolgende kabinetten echter drastisch op het Participatiebudget bezuinigd. In onderstaande tabel vind u het verloop van het Participatiebudget van 2010 tot en met 2016. De budgetten voor 2018 zijn bij het opmaken van deze begroting nog niet bekend.

Participatiebudget	2010	2011	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Duiven	1.299.747	1.138.023	509.848	496.686	520.091	548.456	568.608	624.395
Rijnwaarden	679.937	602.664	279.532	337.999	377.479	394.159	406.042	438.399
Westervoort	1.349.163	1.186.974	595.055	617.529	681.272	714.754	736.789	800.255
Zevenaar	1.992.028	1.712.631	728.883	888.863	977.717	1.023.720	1.056.508	1.146.193
Totaal De Liemers	5.320.875	4.640.292	2.177.022	2.341.076	2.556.559	2.681.090	2.767.947	3.009.242

De RSD de Liemers heeft voor 2017 en 2018 aparte afspraken gemaakt met de 4 Liemerse gemeenten. De gemeenten ontvangen namelijk met ingang van het jaar 2016 een zogenaamde integratie uitkering Sociaal Domein. Vanuit deze gelden dienen de re-integratiekosten te worden bekostigd. Voor de RSD ziet dit voor de 4 gemeenten als volgt uit.

Participatiebudget	Oorspronkelijk 2016	Definitief 2016	2018
Duiven	314.930	294.940	342.855
Rijnwaarden	154.063	148.942	167.564
Westervoort	216.113	246.231	262.634
Zevenaar	577.894	630.894	669.048
Totaal De Liemers	1.289.101	1.321.007	1.442.101

Om deze budgetverlagingen op te vangen, hebben de Liemerse gemeenten de uitgaven voor re-integratie sterk verlaagd. Zo heeft de RSD het aantal gesubsidieerde banen de laatste jaren sterk verlaagd. Ook gaat de RSD nog maar heel beperkt langdurige verplichtingen aan.

Inkomensdeel

Gemeenten ontvangen via het inkomensdeel middelen voor het betalen van de uitkeringen. Besparingen op het inkomensdeel mogen gemeenten houden en vrij besteden. Tekorten moeten ze vanuit de eigen middelen aanvullen.

De RSD zet daarom stevig in op volumereductie. Maar zelfs bij het realiseren van een volumereductie blijven de gevolgen voor het saldo van het I-deel onduidelijk. In het algemeen geldt dat wanneer de RSD beter presteert dan het landelijk gemiddelde het budget toereikend zou moeten zijn. Indien de RSD slechter presteert dan is de kans reëel dat er tekorten ontstaan. Het landelijke verdeelmodel is echter niet optimaal. Hierdoor blijft het lastig om het toekomstige saldo van het I-deel correct te ramen.

Relaties tussen de geldstromen

De verschillende geldstromen staan niet los van elkaar. Ze hebben invloed op elkaar:

- Het Participatiebudget beïnvloedt de andere uitgavenposten. Met het Participatiebudget financiert de gemeente haar re-integratie-inspanningen. Wanneer men een groot deel van het Participatiebudget beschikbaar stelt aan de RSD kunnen er meer re-integratieactiviteiten worden ingezet met als verwacht resultaat dat er meer klanten zullen uitstromen. Waardoor de druk op het Inkomensdeel wordt verminderd.
- Het Participatiebudget beïnvloedt ook de uitvoeringskosten. Een deel van de uitvoering (gericht op re-integratie) mag ten laste van het Participatiebudget worden gebracht. Deze kosten komen daarmee niet meer ten laste van de budgetten voor de uitvoeringskosten. Door het beperkte Participatiebudget t.b.v. de RSD zal hier nauwelijks gebruik van kunnen worden gemaakt.
- Tussen de uitvoeringskosten en het inkomensdeel bestaat een vergelijkbare relatie als tussen het Participatiebudget en het inkomensdeel. De uitvoeringskosten en de uitgaven ten laste van het inkomensdeel zijn in het algemeen positief met elkaar gecorreleerd. Meer geld voor de uitvoering kan leiden tot een kwalitatief betere uitvoering en daardoor minder mensen die afhankelijk zijn van een uitkering.

Tot slot

De forse vermindering van re-integratiemiddelen uit het Participatiebudget dwingt gemeenten om sterk op de financiën te sturen. Beperking van de uitkeringslasten blijft een belangrijk operationeel doel.

11.2 Wat willen we bereiken?

Op het gebied van werk en activering heeft de RSD 2 doelstellingen:

Doelstelling 1: zoveel mogelijk klanten regulier aan het werk.

De Liemerse raden hebben bepaald om de ondersteuningsmiddelen van de gemeente voor het aan het werk helpen van burgers zoveel mogelijk in te zetten voor mensen die zonder ondersteuning niet aan de slag zouden komen. waarbij prioriteit gegeven wordt aan jongeren, ouderen en mensen bij wie de kans hoog is dat re-integratie leidt tot uitstroom naar werk. Zoveel mogelijk klanten vanuit de nieuwe doelgroep uitkeringsonafhankelijk laten zijn door ze direct te bemiddelen naar werkgevers met de nieuwe vorm van loonkostensubsidie.

Doelstelling 2: zoveel mogelijk mensen maatschappelijk actief.

Deelname aan de samenleving is belangrijk. Zinvol bezig zijn in de samenleving geeft voldoening en versterkt bovendien de eigen sociale netwerken. Het hebben van sociale netwerken (familie, burens, vrienden en kennissen) is heel belangrijk voor de zelfredzaamheid van mensen. Mensen die kunnen terugvallen op sociale netwerken, maken over het algemeen minder gebruik van voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn.

Het stimuleren van het hebben van sociale netwerken is daarom ook voor de gemeente belangrijk. De RSD stimuleert haar klanten heel nadrukkelijk om maatschappelijk actief te worden. De maatschappelijke organisaties in de Liemers spelen hierbij een belangrijke rol. Bovendien kan maatschappelijke participatie een eerste stap richting werk zijn.

11.3 Wat gaan we daarvoor doen

Doelstelling 1: Zoveel mogelijk klanten regulier aan het werk.

De ambitie is om het aantal bijstandsgerechtigden in de periode 2018 –2021 te verminderen.

Dat doen we door:

- Een regionale werkgeversbenadering
- Eigen kracht staat centraal en klanten goed in beeld
- Groepsgewijze intakes, workshops en trainingen
- Een uitstroomgericht uitvoeringsproces
- Dienstverlening voor mensen met een arbeidsbeperking
- Een scherp handhavingsbeleid (nadere uitwerking bij programma Inkomen)
- Invulling te geven aan Social Return
- Actieve bijdrage te leveren aan het Platform Onderwijs Arbeidsmarkt (POA)

Regionale werkgeversbenadering

De sleutel voor het behalen van deze doelstelling ligt bij de werkgevers. Werkgevers hebben immers de mogelijkheid om mensen in dienst te nemen of de kans te geven om relevante werkervaring op te doen.

Gemeenten in Midden-Gelderland, Presikhaaf Bedrijven en het UWV Werkbedrijf werken op het gebied van werkgeversdienstverlening samen in het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP). Door deze bundeling van krachten is het WSP in staat om werkgevers in de verschillende sectoren deskundig te adviseren op het gebied van personele vraagstukken. Ook kan het WSP door de samenwerking putten uit een groter aantal potentiële kandidaten, zodat het mogelijk is om sneller en meer kandidaten aan werkgevers voor te stellen.

Eigen kracht staat centraal

De klantmanagers van de RSD begeleiden hun klanten individueel. Eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van de klant zijn hierbij het uitgangspunt. Jongeren, ouderen (50+), klanten die nieuw instromen en klanten die er klaar voor zijn om bij een werkgever aan de slag te gaan, hebben prioriteit. Om een succesvolle match te realiseren met de vacatures en baanopeningen die het WSP binnenhaalt, is het belangrijk dat de RSD het eigen klantenbestand goed in beeld te heeft. De focus ligt zowel op voltijds werk als op deeltijd werk. Ieder gewerkt uur is er één.

De jongeren worden begeleid vanuit het jongerenloket “het Startblok”. Klanten onder de 27 die geen startkwalificatie hebben, worden zoveel mogelijk teruggeleid naar school of een opleiding. Kwetsbare jongeren worden extra ondersteund. Voor anderen geldt de kortste weg naar werk.

Groepsgewijze intakes, workshops en trainingen

Naast de individuele begeleiding organiseert de RSD ook groepsgewijze trainingen en workshops voor werkzoekenden. Hierbij gebruiken we het groepsproces om mensen in beweging te krijgen. Deelnemers motiveren elkaar, spreken elkaar aan op dingen, breiden hun netwerk uit en sluiten vriendschappen. Op deze manier profiteren deelnemers van elkaars input. De begeleiding wordt hierdoor effectiever. Groepsbegeleiding is ook efficiënt omdat meerdere klanten tegelijk kunnen worden opgepakt.

Uitstroomgericht uitvoeringsproces

Werk gaat voor deelname aan re-integratietrajecten. Vanuit dit werk, betaald of met behoud van uitkering wordt de klant verder geholpen om uit te stromen. De klant is hier zelf verantwoordelijk voor, de RSD ondersteunt op maat. Instrumenten die de RSD hierbij kan inzetten zijn werken met behoud van uitkering, loonkostensubsidies, jobcoaching, scholing en voorzieningen voor zelfstandigen.

Dienstverlening voor mensen met een arbeidsbeperking

De Liemerse raden hebben de RSD de opdracht gegeven om in de eerste anderhalf jaar na invoering van de Participatiewet expertise en ervaring op te doen met het ondersteunen en arbeidsfit maken van mensen met een arbeidsbeperking. De beleidsprioriteit is hierbij om arbeidsbeperkten bij reguliere werkgevers aan de slag te helpen. Dit wordt ondersteund doordat deze klanten op basis van loonwaarde kunnen worden geplaatst bij een werkgever. Het overige deel wordt door middel van een tijdelijke loonkosten subsidie ondersteund.

Scherp handhavingsbeleid

Fraude mag niet lonen, is het uitgangspunt. Een scherp handhavingsbeleid is noodzakelijk om het maatschappelijk draagvlak voor sociale voorzieningen overeind te houden. Daarnaast heeft de RSD ook een financieel belang om alleen uitkeringen te verstrekken aan mensen die hier ook echt recht op hebben. Ook mag van uitkeringsgerechtigden verwacht worden dat ze zich maximaal inspinnen om weer aan het werk te komen. Gebeurt dit niet dan kan de uitkering worden verlaagd.

Social Return

De door RID en RSD vastgestelde beleidsnotitie Social Return in de Liemers en de daarmee samenhangende pilot die door de RSD wordt getrokken, is halverwege 2016 geëvalueerd. Op grond van deze evaluatie is in het najaar 2016 besloten om tijdelijk tot 1-1-2018 middelen toe te kennen aan Social Return. In de loop van 2017 zal nader worden bepaald of er structureel middelen worden toegekend. De RSD ziet een toenemend enthousiasme dat past bij de noodzaak die afdelingen zien om meer mensen met afstand tot de arbeidsmarkt een bijdrage te laten leveren bij de uitvoering van gemeentelijke taken. Zo wordt een oplossing gevonden voor de disbalans tussen personele taakstellingen, vervangingsvraag en de quotumverplichting voor bedrijven en gemeenten om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. Dit alles in nauwe samenwerking met de inkoopadviseurs van RID de Liemers.

POA de Liemers

Het Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt (POA) De Liemers is in 2007 van start gegaan. Veertien leden afkomstig uit de 3 O's (ondernemers, onderwijs en overheid) vormen gezamenlijk dit platform. Het platform fungeert als schakel tussen deze 3 O's. Het doel is om de arbeidsmarkt in de regio beter te laten functioneren en knelpunten op de arbeidsmarkt op te lossen. Vooral de aansluiting van het onderwijs op de personeelsvraag van de werkgevers in de regio heeft de aandacht. Het platform kijkt zowel naar de korte als naar de langere termijn.

Het POA heeft vooral een rol in het organiseren van regionale afstemming en het mogelijk maken van concrete projecten in een omgeving waarin partijen elkaar goed kennen. Belangrijke projecten zijn het Logistiek Expertise Centrum Liemers (LEC),, Aan het werk in de Liemers (voor de leerlingen uit het Speciaal en Praktijkonderwijs)), Innovatiehubs, Laaggeletterdheid bij werknemers, Zorgtechnologie en zorgprofessional en het Banenoffensief techniek. Ook organiseert het POA jaarlijks een arbeidsmarktconferentie, waarin netwerken en kennisdeling centraal staan.

Het POA zoekt zoveel mogelijk de verbinding met de sectortafels van de Liemerse Economische Agenda (LEA).

Doelstelling 2: Zoveel mogelijk mensen maatschappelijk actief.

Vrijwilligerswerk

Mensen die vrijwilligerswerk verrichten, leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving, versterken hun sociale netwerk en ontwikkelen hun eigen competenties. Klanten met een loonwaarde van minder dan 40% waarvan de klantmanager inschat dat het verrichten van vrijwilligerswerk een positief effect kan hebben op de situatie van de cliënt, worden daarom doorverwezen naar de diverse Liemerse vrijwilligerswerkpunten.

Tegenprestatie

Een tegenprestatie is het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden als wederdienst voor het ontvangen van een bijstandsuitkering. De tegenprestatie helpt bijstandsgerechtigden ook om een sociaal netwerk, arbeidsritme en regelmaat te behouden, daarmee worden tevens de kansen op de arbeidsmarkt vergroot.

Met de invoering van de Participatiewet zijn gemeenten verplicht om het beleid over de tegenprestatie vast te leggen in een verordening. De Liemerse raden hebben de volgende groepen vrijgesteld van het verrichten van een tegenprestatie:

- uitkeringsgerechtigden die parttime werken;
- uitkeringsgerechtigden die deelnemen aan een sociaal activeringstraject, het toekomstatelier of groepstrainingen;
- uitkeringsgerechtigden die mantelzorg of vrijwilligerswerk verrichten.

Bij klanten die niet tot één van deze groepen behoren wordt individueel afgewogen of een tegenprestatie in hun traject past, waarover indien zinvol wordt overlegd met het sociale team om tot een integrale afweging te komen.

Dagbesteding

Klanten met een loonwaarde van minder dan 40% komen niet in aanmerking voor voorzieningen als loonkostensubsidie en jobcoaching. Een deel van hen kan baat hebben bij dagbesteding. De RSD wil daarom met de gemeentelijke afdelingen WMO en met de zorgaanbieders dagbestedingsactiviteiten organiseren.

11.4 Wanneer zijn we tevreden?

We zijn tevreden als:

10% van de klanten met een PW-uitkering uitstroomt naar regulier werk (parttime of volledig). Dit betekent concreet (uitgaande van een geprognosticeerd bestandsvolume per 1 juli 2018):

Duiven 489 * 10%= 49

Rijnwaarden 270 * 10%= 27

Westervoort 424 * 10%= 42

Zevenaar 733 * 10%= 73

75% van de jongeren onder de 27 jaar wordt buiten de inkomensvoorziening gehouden.

20% van de mensen met een arbeidsbeperking die nieuw instromen worden met een loonkostensubsidie uitgeplaatst bij een werkgever.

75% van alle klanten maatschappelijk actief zijn

11.5 Wat mag het kosten?

Het doel is om het beschikbare Participatiebudget volledig te benutten en tegelijkertijd niet te overschrijden. In onderstaand overzicht is geen rekening gehouden met de herijking van de opdracht die halverwege 2016 zal plaatsvinden en tevens is in dit bedrag de Wet Taaleis nog niet opgenomen.

Budgetten Participatiebudget (RSD-deel)	Verwacht budget RSD 2018 (afgerond)
Budget Duiven	342.855
Budget Rijnwaarden	0
Budget Westervoort	262.634
Budget Zevenaar	836.612
Budget RSD de Liemers	1.416.001

De budgetten voor 2018 en de verwachte budgetten voor de komende jaren 2018 -2021 zijn in het programma Werk nader uiteengezet.
Hieronder volgt een nadere specificatie naar de producten van het programma Werk.

Zie tabel op pagina 62.

12. Programma Inkomen

12.1 Ontwikkelingen

Door de invoering van de Participatiewet is de doelgroep van de RSD verder uitgebreid. Het heeft ook een andere denk- en werkwijze gevraagd van de medewerkers.

Er zijn een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op de dienstverlening van de RSD waarvan de uitkomst met het opstellen van dit document nog niet bekend is. Eén daarvan is het wetsvoorstel Wet Taaleis die sinds 2016 van kracht is, maar waarvan ten tijde van het opstellen van dit document nog geen eensluitend besluit ligt vanuit de 4 gemeenten.. Het wetsvoorstel regelt dat een bijstandsgerechtigde moet aantonen dat hij/zij de Nederlandse taal beheerst. Het wetsvoorstel voorziet in het opnemen van beheersing van de Nederlandse taal als nadere verplichting, met een toets en een bijpassend maatregelenregime.

Daarnaast is het ministerie druk bezig met het introduceren van een nieuw verdeelmodel. Welke effecten dit zal hebben op de budgetten van de 4 Liemerse gemeenten is op dit moment nog lastig te voorspellen.

Met de invoering van bovenvermelde wetten wordt het volgende nagestreefd:

- Maximale productiviteit van de beroepsbevolking stimuleren;
- Het toenemend beroep op uitkeringen terugdringen;
- Een enorme bezuiniging realiseren;
- Terugdringen van bijstandsfraude;
- Uitstroom van arbeidsgehandicapten;

De omvangrijke bezuinigingen op het Participatiebudget die bij de invoering van de Fraudewet al zijn ingezet, worden verder doorgevoerd. In het Programma Werk zijn de effecten hiervan al nader beschreven.

Digitaliseren/ E-dienstverlening

De RSD heeft als doel om zoveel mogelijk te digitaliseren. Dat zal de komende jaren ook een speerpunt zijn. De website van de RSD is in 2015 vernieuwd. Dit is destijds in Liemers verband opgepakt. De nieuwe website heeft ervoor gezorgd dat de kwaliteit van de dienstverlening verbeterd is. Klanten kunnen de informatie beter terugvinden en het is mogelijk om diverse producten met behulp van je DIGI-D op te vragen. Dit levert ook een besparing opgeleverd op het gebied van portokosten.

De aanvragen levensonderhoud (e-PARTICIPATIEWET-INKOMEN formulieren) zullen via het UWV werkbedrijf blijven lopen. Daarom is het van belang om een goede samenwerking met het UWV-WERKbedrijf te onderhouden. De komende jaren zullen de mogelijkheden voor e-dienstverlening via werk.nl verder worden uitgebreid.

Binnen de RSD wordt er gedeeltelijk zaakgericht gewerkt. Het gedeelte van de niet-cliëntgerichte processen is volledig ingericht en in 2018 zal de verdere uitrol plaatsvinden naar de cliëntgerichte processen, zodat er binnen de RSD vanaf de tweede helft van 2018 volledig zaakgericht gewerkt wordt. In 2018 zal tevens de overgang van Corsa naar Decos Join plaatsvinden. Ook zal er worden ingespeeld op de vorming van een KCC. Hiervoor zullen intern diverse veranderingen plaatsvinden. Het is belangrijk om hier tijdig op in te spelen, door het proces in kaart te brengen, medewerkers op te leiden en nieuwe rollen toe te bedelen.

Hoogwaardig en activerend handhaven

Handhaving levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van onterechte instroom c.q. voorkomt dat er een langer beroep dan noodzakelijk op uitkering wordt gedaan. Vandaar dat handhaving een belangrijke pijler is. Hierbij moet niet alleen gedacht worden aan rechtmatige verstrekking van de uitkering, maar ook dat nauwlettend in de gaten wordt gehouden of de arbeidsverplichtingen wel worden nagekomen. Indien dit niet het geval is zal er worden gesanctioneerd, voor zover er geen dringende redenen zijn om hiervan af te zien. Bij het schenden van de inlichtingenplicht zal er een boete worden opgelegd en de eventueel ten onrechte verstrekte bijstand wordt teruggevorderd. Alle mogelijkheden worden aangewend om de ten onrechte verstrekte bijstand in te vorderen.

De rekenkamercommissie zal in 2018 hoogstwaarschijnlijk opnieuw een onderzoek instellen naar handhaving binnen de RSD. Zij zullen de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van 2015 opnieuw beoordelen.

Cliëntenparticipatie

De RSD heeft een eigen Cliëntenraad Werk en Inkomen, die actief en betrokken is. Zij volgen de nieuwe wet- en regelgeving nauwlettend, zijn betrokken bij de wijze waarop de RSD hiermee omgaat en op welke wijze wij communiceren met de cliënten en geven gevraagd en ongevraagd advies. Vanuit de RSD worden jaarlijks meerdere presentaties gegeven voor de leden van de Cliëntenraad om hen mee te nemen in actuele ontwikkelingen, zodat zij hun adviserende rol goed kunnen uitvoeren. Ook zelf doen zij er alles aan om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen. Juist ook door deze ontwikkelingen stellen zij zich zeer (pro)actief op.

12.2 Wat willen we bereiken?

Op het gebied van inkomen heeft de RSD vier doelstellingen:

Doelstelling 1: Beperken van de instroom door een actieve poortwachtersfunctie.

Doelstelling 2: Rechtmatige en tijdige inkomensondersteuning.

Doelstelling 3: Adequate uitvoering van het handhavings- en fraudebeleid.

Doelstelling 4: Activerend handhaven

Beperken van de instroom door een actieve poortwachtersfunctie.

Inwoners binnen de Liemers, die een beroep doen op ondersteuning bij het vinden van werk, vragen vaak om een (tijdelijke) uitkering. Het snel en zorgvuldig afhandelen van deze aanvragen blijft een belangrijk speerpunt van de RSD. Daarbij spelen handhavingsaspecten (poortwachtersfunctie) en re-integratieaspecten een grote rol. Vanuit het traject van Sociale Dienst naar Sociale Onderneming, zijn de mogelijkheden onderzocht om onze poortwachtersfunctie nog efficiënter uit te kunnen voeren. Dit betekent enerzijds inzet op preventie en goede voorlichting over rechten en plichten, het verhogen

van de nalevingsbereidheid van cliënten door actieve controle bij het begin van het aanvraagproces. En anderzijds een belangrijke focus op directe bemiddeling aan de poort naar werk (bemiddeling op vacatures, work first, leerwerktrajecten, terugkeer naar school, participatiebanen etc.). Deze huidige aanvraagprocedure loopt naar tevredenheid en werpt zijn vruchten af. Het heeft de preventiequote van de RSD verbeterd en gezorgd voor een lagere instroom.

Klanten wonen twee voorlichtingsbijeenkomsten bij alvorens zij een aanvraag kunnen indienen. Tijdens de eerste voorlichtingsbijeenkomst ligt de focus op het verkrijgen van werk. Naast voorlichting over de arbeidsverplichtingen krijgen de deelnemers opdrachten mee. Hierbij kan worden gedacht aan het maken van een CV, inschrijven bij uitzendbureaus en het verrichten van sollicitaties. Tijdens de werkintake zal worden beoordeeld of de opdrachten naar behoren zijn uitgevoerd. Wanneer dit niet het geval is, kan dit als consequentie hebben dat de toe te kennen uitkering tijdelijk wordt verlaagd of dat de uitkering niet wordt ingezet (< 27). Tijdens de tweede voorlichtingsbijeenkomst worden de potentiële aanvragers geïnformeerd omtrent de rechten en verplichtingen die verbonden zijn aan het verkrijgen van een uitkering. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan het tijdig en correct informeren van de RSD bij bijvoorbeeld het ontvangen van inkomsten en wijzigingen van de leefvorm. De consequenties bij het niet correct nakomen van de inlichtingenverplichting worden ook inzichtelijk gemaakt. Hierbij kan gedacht worden aan het terugvorderen van de ten onrechte verstrekte bijstand, het opleggen van een boete en uitsluiting van schuldhelpverleningstrajecten. Wanneer bij het eerste klantencontact wordt vastgesteld dat een potentiële uitkeringsgerechtigde niet in staat is om de voorlichtingsbijeenkomsten te volgen (denk hierbij aan de belemmeringen die de nieuwe doelgroepen kunnen hebben), zal hij/zij op individuele basis worden voorgelicht tijdens de werk- en uitkeringsintake.

Rechtmatige en tijdige inkomensondersteuning

Evenals in het verleden blijft de focus gericht op het bieden van een goed product, met een hoog dienstverleningsniveau en verantwoorde juridische kwaliteit. Daarnaast is onze ambitie dat voor al onze nieuwe klanten het recht op uitkering of inkomensvoorziening zo snel mogelijk wordt vastgesteld nadat eerst is gekeken of de betrokkene niet bemiddeld kan worden naar werk. Zo willen we de doorlooptijd kort houden en de klant- en servicegerichtheid verhogen. Uiteraard is onze klant hierin zelf ook leidend; d.w.z. dat zonder tijdige aanlevering van de noodzakelijke documenten door de klant deze ambitie niet haalbaar zal zijn. De huidige aanvraagprocedure heeft wel als gevolg dat de doorlooptijd wat wordt verlengd, omdat de aanvraag pas in behandeling wordt genomen nadat de voorlichtingsbijeenkomsten zijn gevolgd.

Adequate uitvoering van het handhavings- en fraudebeleid.

Binnen de RSD wordt er integraal gehandhaafd. Dit heeft ervoor gezorgd dat er meer samenspel is ontstaan tussen het nakomen van de inlichtingenverplichting, medewerkingsverplichting en de arbeidsverplichtingen. De fraude-alertheid onder de medewerkers is verder toegenomen en geborgd binnen de processen.

De klantmanagers Inkomen zijn samen met het handhavingsteam het aanspreekpunt op het gebied van een rechtmatige uitvoering van deze wetten. Zij kunnen diverse instrumenten op het gebied van handhaving en fraudebestrijding inzetten zoals een huisbezoek (indien er een reëel vermoeden is van misbruik). Worden er overtredingen geconstateerd, dan moet de rechtmatige situatie zo snel mogelijk worden hersteld en de overtreder met een passende boete en terugvordering worden geconfronteerd. Fraude mag immers nooit lonen!

- Bij de uitkeringsverstrekking wordt gericht onderzoek uitgevoerd. Dit gebeurt onder meer op basis van signalen en risicoanalyses;
- We voeren rechtmatigheidscontroles uit die tot aanpassing, beëindiging of terugvordering kunnen leiden;
- Ook worden bestandsvergelijkingen uitgevoerd. Door koppeling en vergelijking van gegevens in verschillende bestanden ontstaat zicht op het risico van fraude met uitkeringen. Koppelingen worden gelegd tussen de GBA, Suwinet, UWV, Sociale Verzekeringsbank, RDW, Kamer van Koophandel, DUO en Belastingdienst;

- We zetten in op preventie;
- We onderzoeken vermoedens van fraude en leggen waar nodig boetes op;
- We zetten in op goede communicatie en voorlichting over rechten en plichten en over de gevolgen het van niet nakomen van deze verplichtingen. Door een goede voorlichting aan de klanten proberen we te bewerkstelligen dat de klant zijn verplichtingen beter nakomt;
- Het uitvoeren van themacontroles.

Activerend handhaven

Uitkeringsgerechtigden die niet meewerken aan hun re-integratie worden nadrukkelijk op hun arbeidsverplichtingen gewezen. Wanneer zij desondanks weigeren de op hen van toepassing zijnde arbeidsverplichtingen na te komen, wordt er gesanctioneerd. Het betreft hier niet alleen uitkeringsgerechtigden die kans hebben om uit te stromen naar een betaalde baan, maar ook uitkeringsgerechtigden waarbij sociale activering het hoogste haalbare is. Want ook voor deze laatste groep is het goed dat zij in beweging komen om weer een normaal leefritme te verkrijgen. Het instrument tegenprestatie naar vermogen wordt ingezet om uitkeringsgerechtigden die niet actief zijn in beweging te krijgen met als doel hen onder de mensen de brengen door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te laten verrichten. Hierdoor worden zij uit het sociaal isolement gehaald.

12.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Beperken instroom door een actieve poortwachtersfunctie.

- Het aantal nieuwe PW-uitkeringen door middel van goede informatieverstrekking, voorlichting, handhavings- en fraudepreventie vroeg in het aanvraagproces zoveel mogelijk beperken.
- Jongeren < 27 jaar buiten de uitkering gehouden door hen direct terug te leiden naar school en/of werk. De uitkering van jongeren < 27 jaar die wel zijn ingestroomd en die onvoldoende startkwalificatie hebben om succesvol deel te nemen aan de arbeidsmarkt, wordt beperkt tot het eerst volgende moment waarop zij weer aan een studie kunnen beginnen.

Rechtmatige en tijdige inkomensondersteuning.

- Uitkeringsaanvragen zo snel mogelijk, in ieder geval binnen de wettelijke termijn, afhandelen.
- Potentiële aanvragers stimuleren om via de E-intake een uitkering aan te vragen
- Door goede scholing van medewerkers de kwaliteit van de besluiten op peil houden

Adequate uitvoering van het handhavings- en fraudebeleid.

- Actief inzetten van fraudepreventie door de fraudealertheid van medewerkers en door gebruik te maken van signalen van het Inlichtingenbureau, Suwinet inkijk enz.
- Opsporen van fraude door preventief en repressief inzetten van het cluster handhaving.
- Terugvorderen van teveel betaalde bijstandsuitkeringen.
- Opleggen van een boetes bij misbruik en oneigenlijk gebruik
- Opleggen van maatregelen bij onvoldoende medewerking bij de inschakeling in het arbeidsproces.
- Actief invorderen van ten onrechte verstrekte bijstand en boetes

Activerend handhaven

- Sanctioneren bij het niet of onvoldoende nakomen van de arbeidsverplichtingen
- Gebruik maken van de activeringsprojecten. Ziekteverzuim binnen de trajecten actief oppakken.
- Actief gebruik maken van alle ter beschikking gestelde reïntegratieinstrumenten om klanten te laten participeren.
- De klant actief blijven volgen op zijn/haar arbeidsverplichtingen en indien nodig sanctioneren.
- Klanten die niet actief zijn een tegenprestatie naar vermogen te laten verrichten.

12.4 Wanneer zijn we tevreden?

We zijn tevreden als:

- Onze uitgaven voldoen aan de rechtmatigheidsnormen van het Rijk;
- De ontwikkeling van het bestandsvolume PW en IOAW van de RSD de Liemers procentueel minimaal onder het landelijk gemiddelde blijft;
- Uitkeringsgerechtigden zodanig in beweging komen dat zij participeren;
- Aantal aan de bezwaarschriftencommissies voorgelegde bezwaarschriften, < 10% gemiddeld gegrond;
- De gemiddelde instroom niet toeneemt ten opzichte van voorgaande jaren;
- De duur van de uitkering wordt beperkt;
- De hoogte van de uitkering lager wordt door inkomsten uit deeltijd arbeid;
- Als klanten die de arbeidsverplichting niet nakomen, daadwerkelijk gesanctioneerd worden;
- Dat sanctioneren leidt tot een actieve opstelling van de klant.

12.5 Wat mag het kosten?

Er zijn een aantal uitgangspunten opgenomen voor het berekenen van de verwachte ontwikkeling van de uitgaven voor bijstand over de periode 2018 tot en met 2021. Deze uitgangspunten zijn:

- Voor de gebundelde budgetten Inkomensdeel 2018 wordt **niet** uitgegaan van het voorlopige gebundelde budget Inkomensdeel 2017 + 1%, maar de bijdrage die de gemeenten per voorschot aan de RSD dienen te betalen op basis van de verwachte uitgaven aan uitkeringen;
- De uitkeringskosten 2018 zijn berekend op basis van een verwachte uitkeringsaantallen 2017 + 5% bestandsontwikkeling en een prijsindexatie van 1% t.o.v. 1-1-2017;
- Voor de uitgaven I-deel is uitgegaan van de geprognosticeerde aantallen 2018 t/m 2021 het gemiddelde uitkeringsbedrag per maand per gemeente;
- Het gemiddelde uitkeringsbedrag per maand per gemeente is gebaseerd op het gemiddelde uitkeringsbedrag per gemeente berekend op basis van de werkelijke uitgaven over de periode januari tot en met november 2016;
- Zoals bij de inleiding van dit hoofdstuk al aangegeven, is het ministerie bezig met een nieuw verdeelmodel voor wat betreft de budgetten Inkomensdeel;
- Het maximale risico in financiële zin is 8,75% van het budget Inkomensdeel Participatiewet-Inkomen, mits wordt voldaan aan de criteria betreffende de Vangnetuitkering. Voor nadere toelichting zie Weerstandsvermogen en risicoparaagraaf.

Voor de verwachte Participatiewet-Inkomen-aantallen (incl. loaw, loaz en Bbz starters) is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

2018 een bestandsstijging van 5% t.o.v. 31-12-2017

2019 een bestandsstijging van 2% t.o.v. 31-12-2018

2020 een bestandsstijging van 1% t.o.v. 31-12-2019

2021 een bestandsstijging van 1% t.o.v. 31-12-2020

In een tabel vertaald ziet de verwachte ontwikkeling van de aantallen er als volgt uit:

Gemeente	Werkelijk 31-12-'14	Werkelijk 31-12-'15	Prognose 31-12-'16	Prognose 31-12-'17	Prognose 31-12-'18	Prognose 31-12-'19	Prognose 31-12-'20
Duiven	423	438	461	484	494	499	504
Rijnwaarden	232	238	254	267	272	275	278
Westervoort	397	418	400	420	428	432	436
Zevenaar	655	649	690	725	740	747	754
RSD	1.707	1.743	1.805	1.896	1.934	1.953	1.972

Zie ook de tabel op pagina 62.

Risico:

De ambitie is om het aantal uitkeringsgerechtigden in de periode 2018-2021 te reduceren met 155 uitkeringsgerechtigden (incl. loaw-loaz en Bbz starters). Bovenstaande aantallen zijn echter met de nodige onzekerheden 'omgeven':

- het is de vraag in hoeverre de gewenste bestandsreductie met bestaande middelen kan worden gerealiseerd. Het is een reëel risico dat de opgave tot bestandsreductie voor de RSD te groot is, als deze wordt afgezet tegen capaciteit en beschikbare middelen;
- ook de uitwerking van alle andere toekomstige veranderingen op het gebied van de sociale zekerheid (verbreding takenpakket met nieuwe doelgroepen, positie Sociale Werkvoorziening Presikhaaf Bedrijven, positie RSD, samenvoeging middelen voor Participatiewet-Inkomen, Wsw en Wajong in één ongedeeld re-integratiebudget, structurele kortingen op het budget, enorme tekorten op Wsw) heeft verregaande consequenties;
- de ontwikkelingen van de regionale arbeidsmarkt en ook de verwachtingen van het CPB dat het aantal bijstandsgerechtigden nog verder zal stijgen, maken het onzeker of deze bestandsreductie daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

13. Programma Dienstverlening

13.1 Wat zijn de nieuwe ontwikkelingen?

De RSD voert op verzoek van gemeenten ook extra werkzaamheden uit die buiten de kerntaken vallen. Hiervoor werkt de RSD met dienstverleningsovereenkomsten.

De werkzaamheden op het gebied van de Interne controle vanaf 2018 door de gemeente Zevenaar wordt uitgevoerd. Dit in het kader van het vergroten van de efficiëntie en effectiviteit van de dienstverlening. Dit zal gevolgen hebben voor de dienstverleningsovereenkomst.

Afhankelijk van de ontwikkelingen binnen de sociale teams in de Liemers kan er gevraagd worden om meer of minder inzet vanuit de RSD. Dit heeft gevolgen voor de omvang van de dienstverleningsovereenkomst.

Ook zal de functie van applicatiebeheer een andere invulling krijgen, meer adviesgericht. Dit betekent een verandering in de rol/functie van de applicatiebeheerders en tevens een uitbreiding van de dienstverleningsovereenkomst.

De samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Doesburg en de GR Samenwerking de Liemers is op het gebied van Sociale Recherche gecontinueerd. De kans bestaat dat door de meer fraudegerichte aanpak van de gemeente de dienstverleningsovereenkomst verder wordt uitgebreid.

In de toekomst wordt er ook een uitbreiding van de dienstverleningsovereenkomst verwacht voor het uitvoeren van de adresonderzoeken door de handhavers.

De RSD oriënteert zich op de ontwikkelingen en op de mogelijkheden om de bestaande dienstverleningsovereenkomsten verder uit te breiden en onderzoekt de mogelijkheden voor eventuele samenwerking met andere gemeenten.

13.2 Wat willen we bereiken?

Wij rekenen het tot de taak van RSD de Liemers dat de klant (burger of deelnemende gemeente) zo optimaal mogelijk wordt bediend. Dit betekent dat de afgesproken werkzaamheden in de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten o.b.v. de voorwaarden van die overeenkomst efficiënt, effectief en tijdig worden geleverd.

De RSD plant vaste evaluatiemomenten in met de accountmanagers om naast het evalueren tevens vooruit te kijken naar de ontwikkelingen en gebruikt dit als input voor het jaarlijks opstellen van de dienstverleningsovereenkomsten. Er zal tijdens deze gesprekken goed gekeken worden naar eventuele uitbreidingsmogelijkheden.

13.3 Wat gaan we daarvoor doen?

De taken en activiteiten die in de dienstverleningsovereenkomst tussen de RSD de Liemers en de gemeente, efficiënt uitvoeren.

De taken zijn o.a.:

- Opmaak uitkeringsdossier, verzorging betalingen.
- Controle facturen.
- Afhandelen aanvragen kinderopvang
- Afhandelen aanvragen Bijzondere bijstand/Minimabeleid
- Uitvoeren van huisbezoeken in het kader van de Bijzondere bijstand.
- Verzorging debiteurenadministratie.
- Doorvoering van Gemeentelijke Basis Administratiemutaties in GWS4All.
- Levering van kengetallen per gemeentelijk budget.
- Applicatiebeheer.
- Jaarlijkse evaluatie met de 4 gemeenten

13.4 Wanneer zijn we tevreden?

Wanneer de RSD de Liemers voldoet aan de uitvoering van de taken zoals omschreven in de dienstverleningsovereenkomst en dit ook blijkt uit de jaarlijks te voeren evaluatiegesprekken met de deelnemende gemeenten. In 2018 wil de RSD gaan werken met een Service Level Agreement (SLA).

13.5 Wat mag het kosten?

In de dienstverleningsovereenkomst zijn alle uit te voeren activiteiten in aantallen en tijd beschreven. Hieruit volgt een totale inschatting van de tijdsbesteding. Op grond van deze tijdsbesteding is een voorcalculatorische kostprijs overeengekomen met de cliënt (gemeente). De RSD streeft ernaar dat de kosten binnen de kostprijs blijven, zonder daarbij te tornen aan de kwaliteit van de dienstverlening.

Bijdrage dienstverlening per gemeente begroting 2018

omschrijving	bijdrage Duiven	bijdrage Rijnwaarden	bijdrage Westervoort	bijdrage Zevenaar
Dienstverlening				
Bijzondere bijstand	14.136	61.504	15.666	54.413
Statushouders	0	11.508	0	0
Planning & Control werkzaamheden	10.282	4.612	7.766	13.853
Detachering medewerker Sociaal team	23.768	15.644	13.910	15.644
Hulp bij het huishouden	0	10.589	0	6.245
Vervoersvoorzieningen	0	5.874	0	7.010
Rolstoelvoorzieningen	0	5.755	0	6.763
Woonvoorzieningen	0	5.755	0	6.516
Wmo-begeleiding	0	3.000	0	3.000
Jeugdzorg	0	4.000	0	4.000
Bijdrage per gemeente	48.186	128.241	37.342	117.444

Duiven: Werk, Inkomen & dienstverlening	Realisatie 2015	Begroting 2016 primair	Realisatie 2016	Begroting 2017 primaire begroting	Begroting 2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2017	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2017
Uitkeringen Inkomensdeel	5.791.460	5.679.355	6.082.867	6.080.480	6.433.713	461	484
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	77.632	75.670	5.291	83.000	69.000		
Uitgaven W-deel	286.771	160.000	283.659	260.000	342.855		
Uitgaven bijz.bijst./WKO (DVO)	69.188	38.000	96.015	75.500	75.500		
Uitgaven Duiven	6.225.052	5.953.025	6.467.832	6.498.980	6.921.068		
Bijdrage gemeente Duiven	6.225.052	5.953.025	6.467.832	6.498.980	6.921.068		
Rijnwaarden: Werk, Inkomen & dienstverlening	Realisatie 2015	Begroting 2016 primair	Realisatie 2016	Begroting 2017 primaire begroting	Begroting 2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2017	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2017
Uitkeringen Inkomensdeel	3.295.408	3.016.222	3.332.450	3.360.812	0	254	267
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	31.640	57.500	38.340	43.500	0		
Uitgaven W-deel	134.723	90.000	143.491	240.000	0		
Uitgaven WMO	985.566	1.334.159	2.003.026	1.035.000	0		
Uitgaven bijz.bijstand	287.071	111.928	426.987	309.000	0		
Uitgaven Rijnwaarden	4.734.407	4.609.809	5.944.293	4.988.312	0		
Bijdrage gemeente Rijnwaarden	4.734.407	4.609.809	5.944.293	4.988.312	0		
Westervoort: Werk, Inkomen & dienstverlening	Realisatie 2015	Begroting 2016 primair	Realisatie 2016	Begroting 2017 primaire begroting	Begroting 2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2017	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2017
Uitkeringen Inkomensdeel	5.425.037	5.576.408	5.223.344	5.765.671	5.636.769	400	420
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	6.000	61.139	-57.260	25.000	-18.000		
Uitgaven W-deel	246.271	150.000	237.928	300.000	262.634		
Uitgaven bijz.bijst./WKO (DVO)	61.845	22.000	79.941	53.500	53.500		
Uitgaven Westervoort	5.739.153	5.809.547	5.483.953	6.144.171	5.934.903		
Bijdrage gemeente Westervoort	5.739.153	5.809.547	5.483.953	6.144.171	5.934.903		
Zevenaar: Werk, Inkomen & dienstverlening	Realisatie 2015	Begroting 2016 primair	Realisatie 2016	Begroting 2017 primaire begroting	Begroting 2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2017	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2017
Uitkeringen Inkomensdeel	8.655.671	8.419.399	9.033.808	8.953.504	13.184.842	690	725
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	89.122	98.542	-9.481	103.000	68.500		
Uitgaven W-deel	521.452	250.000	615.398	500.000	836.612		
Uitgaven WMO	615.799	1.600.120	764.220	2.090.000	2.364.411		
Uitgaven bijz.bijstand	1.256.238	834.000	910.126	1.017.000	1.326.000		
Uitgaven Zevenaar	11.138.283	11.202.061	11.314.072	12.663.504	17.780.365		
Bijdrage gemeente Zevenaar	11.048.683	11.008.941	11.314.072	11.663.504	17.780.365		

Bijlagen:

Geprognostiseerde meerjarenbalans

Geprognostiseerde meerjaren balans

Activa	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	Passiva	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Vaste activa								Vaste passiva							
Materiele vaste activa								Vaste schulden	584.771	543.917	501.776	458.307	413.469	367.219	270.301
- Economisch nut	2.932.825	3.063.833	3.507.752	3.014.282	2.910.052	2.490.966	1.956.150								
Financiele vaste activa	9.000	9.000	-	-	-	-	-								
Totale vaste activa	2.941.825	3.072.833	3.507.752	3.014.282	2.910.052	2.490.966	1.956.150	Totale vaste passiva	584.771	543.917	501.776	458.307	413.469	367.219	270.301
Vlottende activa								Vlottende passiva							
Uitzettingen SKB	-	1.043.215						Kasgeldlening	-	2.500.000	-	-	-	-	-
Overige vorderingen	1.787.717	4.181.861	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	Netto vlottende schulden	2.693.338	2.262.419	3.295.976	3.145.975	3.186.583	2.913.747	2.575.849
Liquide middelen	5.060.204	2.400.000	2.400.000	2.400.000	2.400.000	2.400.000	2.400.000	Liquide middelen	2.421.018	5.566.530					
Overlopende activa	1.284.435	90.165	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	Overlopende passiva	314.850	2.575.412	2.400.000	2.100.000	2.000.000	1.900.000	1.800.000
Totale vlottende activa	3.072.152	10.375.445	2.690.000	2.690.000	2.690.000	2.690.000	2.690.000	Totale vlottende passiva	5.429.206	12.904.361	5.695.976	5.245.975	5.186.583	4.813.747	4.375.849
Totaal	6.013.977	13.448.278	6.197.752	5.704.282	5.600.052	5.180.966	4.646.150	Totaal	6.013.977	13.448.278	6.197.752	5.704.282	5.600.052	5.180.966	4.646.150

Kosten overhead en per taakveld

Kosten overhead	
Bestuur	43.400
RID	4.264.011
Inkoop	237.378
RSD	522.873
Totaal overhead	5.067.662
Totaal exploitatie	8.515.441
% overhead	59,51%

Kosten o.b.v. taakvelden		
Taakvelden	Exploitatie	Uitkeringen
0.4 overhead	4.712.662	-
6.2 wijkteams	73.292	-
6.3 inkomensregelingen	1.409.390	26.829.824
6.5 arbeidsparticipatie	2.078.639	1.442.101
6.6 maatwerkwoorzieningen wmo	120.729	1.164.411
6.71 maatwerkdienstverlening 18+	120.729	1.200.000
Totaal	8.515.441	30.636.336

Bijlagen Beleidsindicatoren (per 13-03-2017 op waar staat je gemeente)

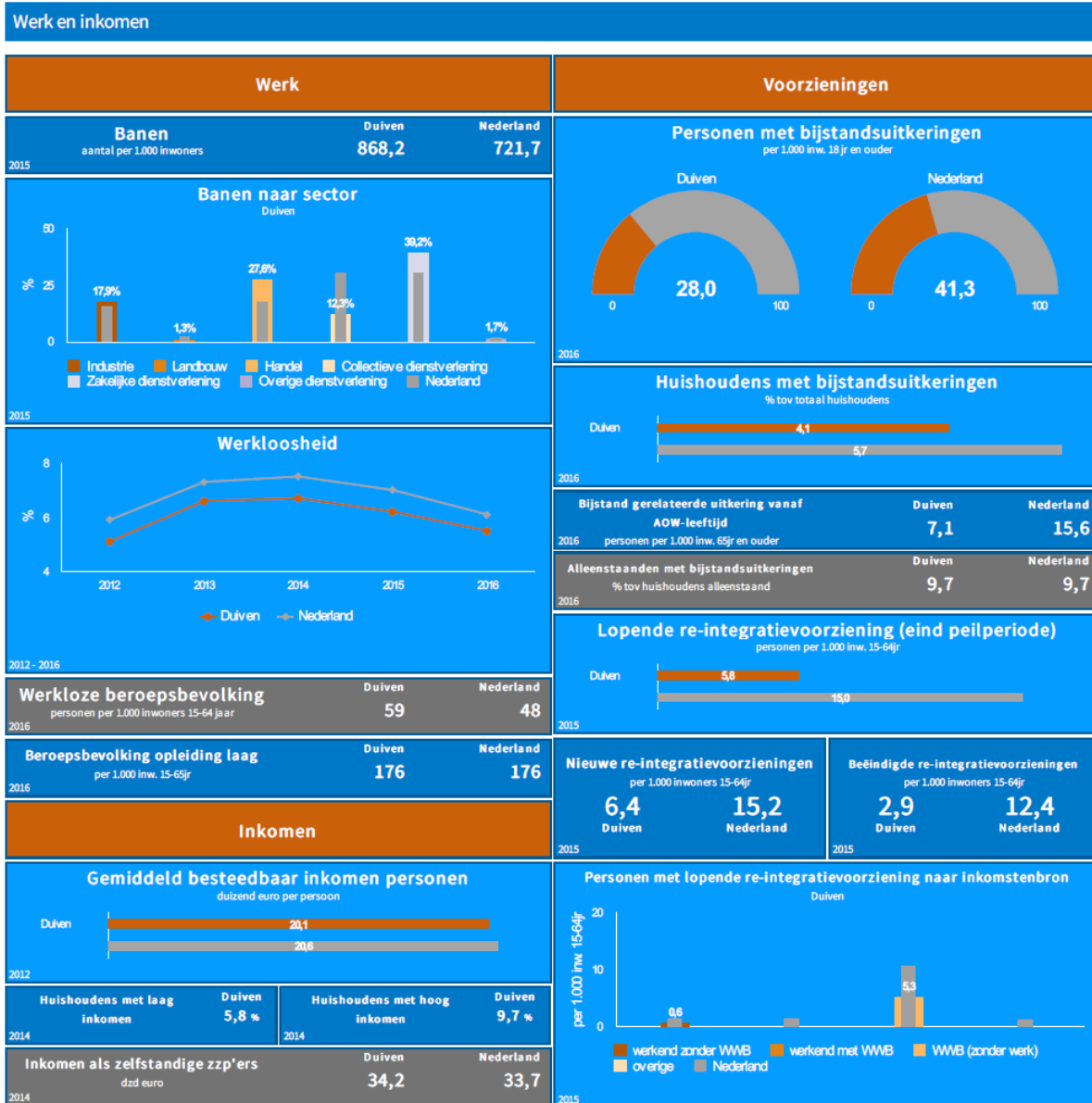
Werk en Inkomen per gemeente Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar

Bedrijvigheid en economie per gemeente Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar

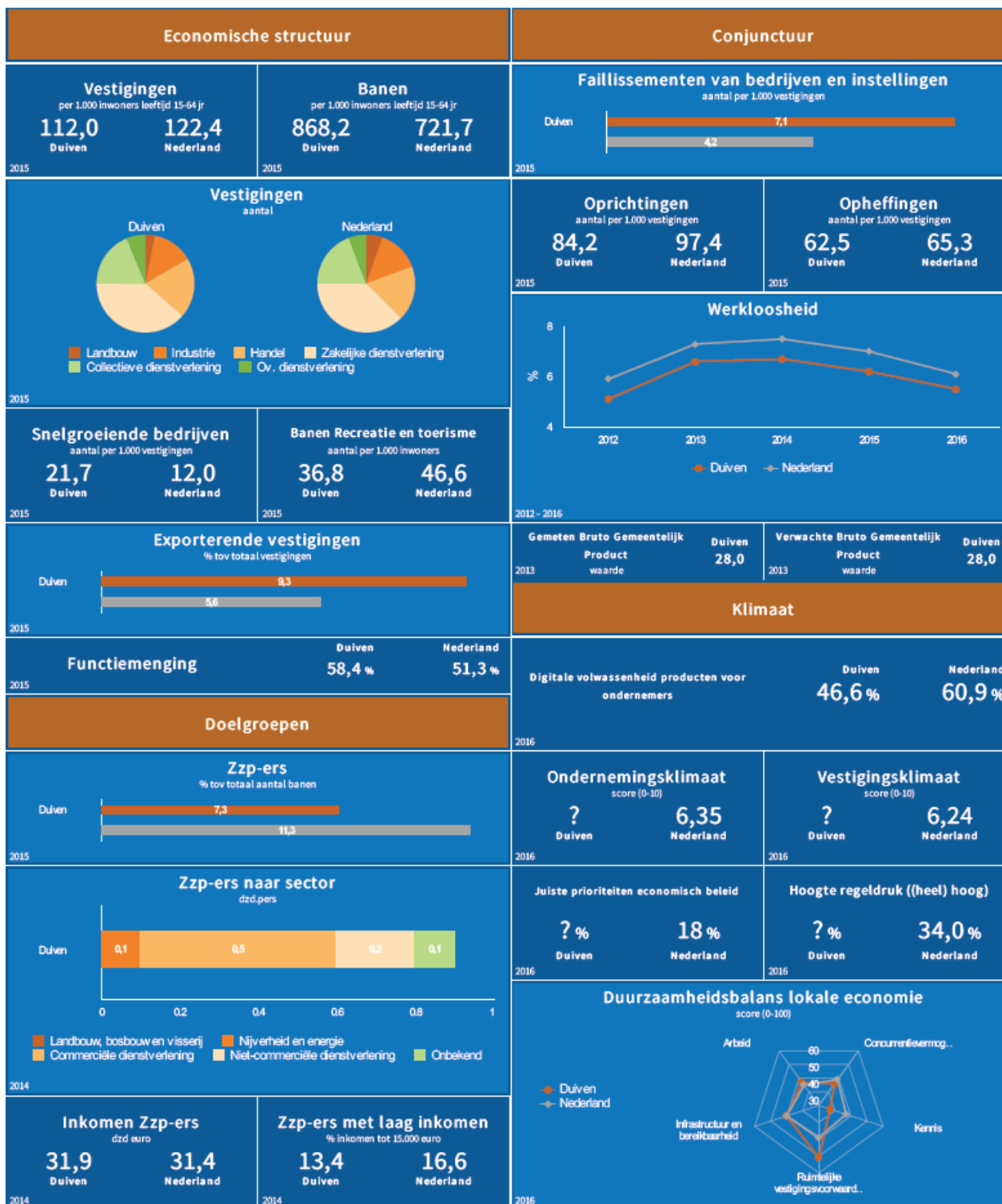
Kinderen in uitkeringsgezin per gemeente Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar

Werkloze jongeren per gemeente Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar per

Beleidsindicatoren Duiven



Bedrijvigheid en economie



Kinderen in uitkeringsgezinnen

2,64% van de kinderen in de gemeente Duiven maakt onderdeel uit van een uitkeringsgezin. In de referentieklassie is dit aandeel met 3,53% groter. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Duiven het aandeel kinderen in een uitkeringsgezin afgenomen met 13,0%.

Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)



Kaart Kinderen in uitkeringsgezinnen

Werkloze jongeren

In de gemeente Duiven is 0,89% van de jongeren in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar werkloos. In de groep gemeenten van vergelijkbare omvang is dit aandeel met 1,11% groter. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Duiven de werkloosheid onder jongeren afgenomen met 58,0%.

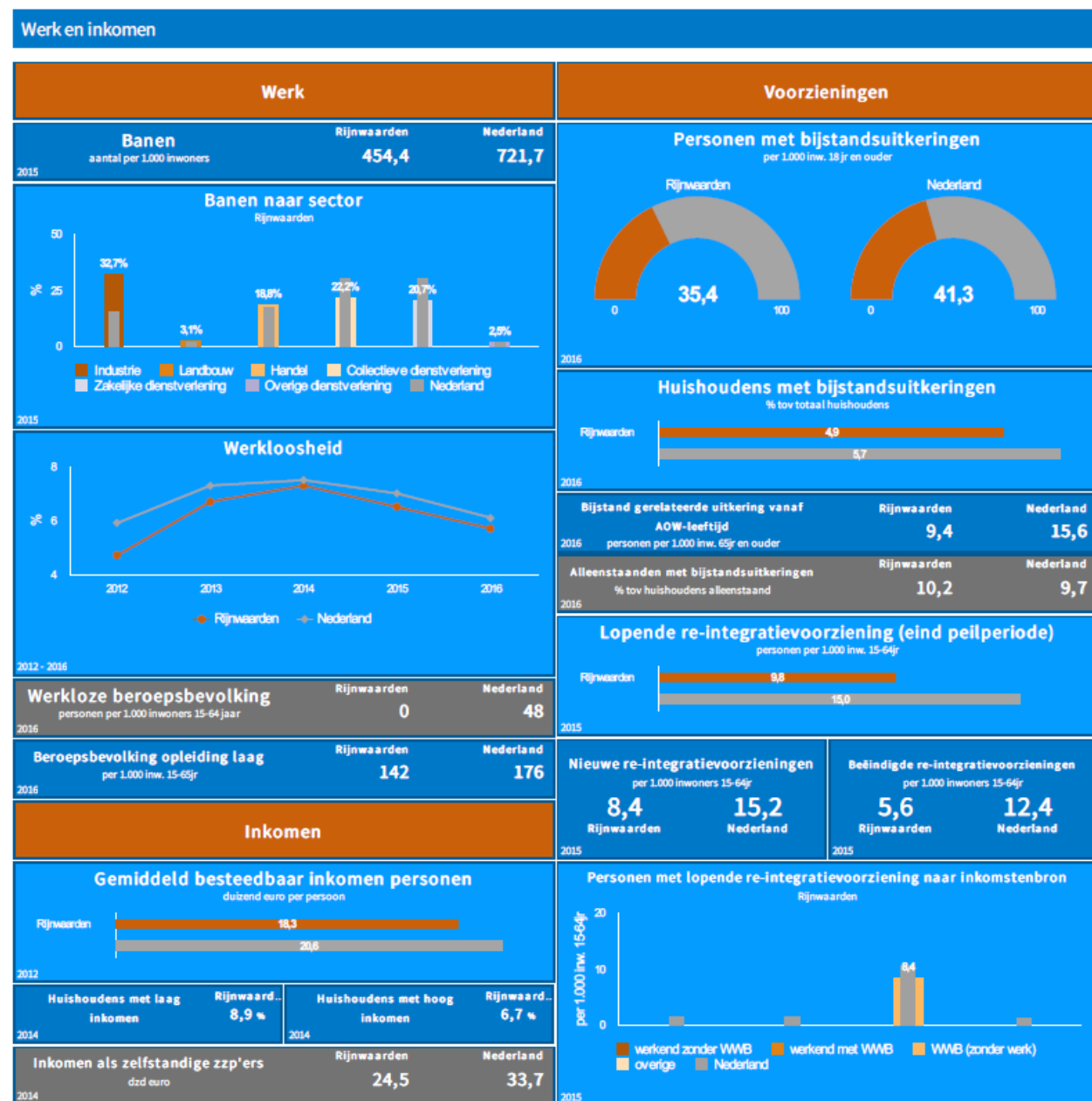
Sinds 2008 is de werkloosheid onder jongeren gestegen met 83,5%.

Werkloze jongeren (%)

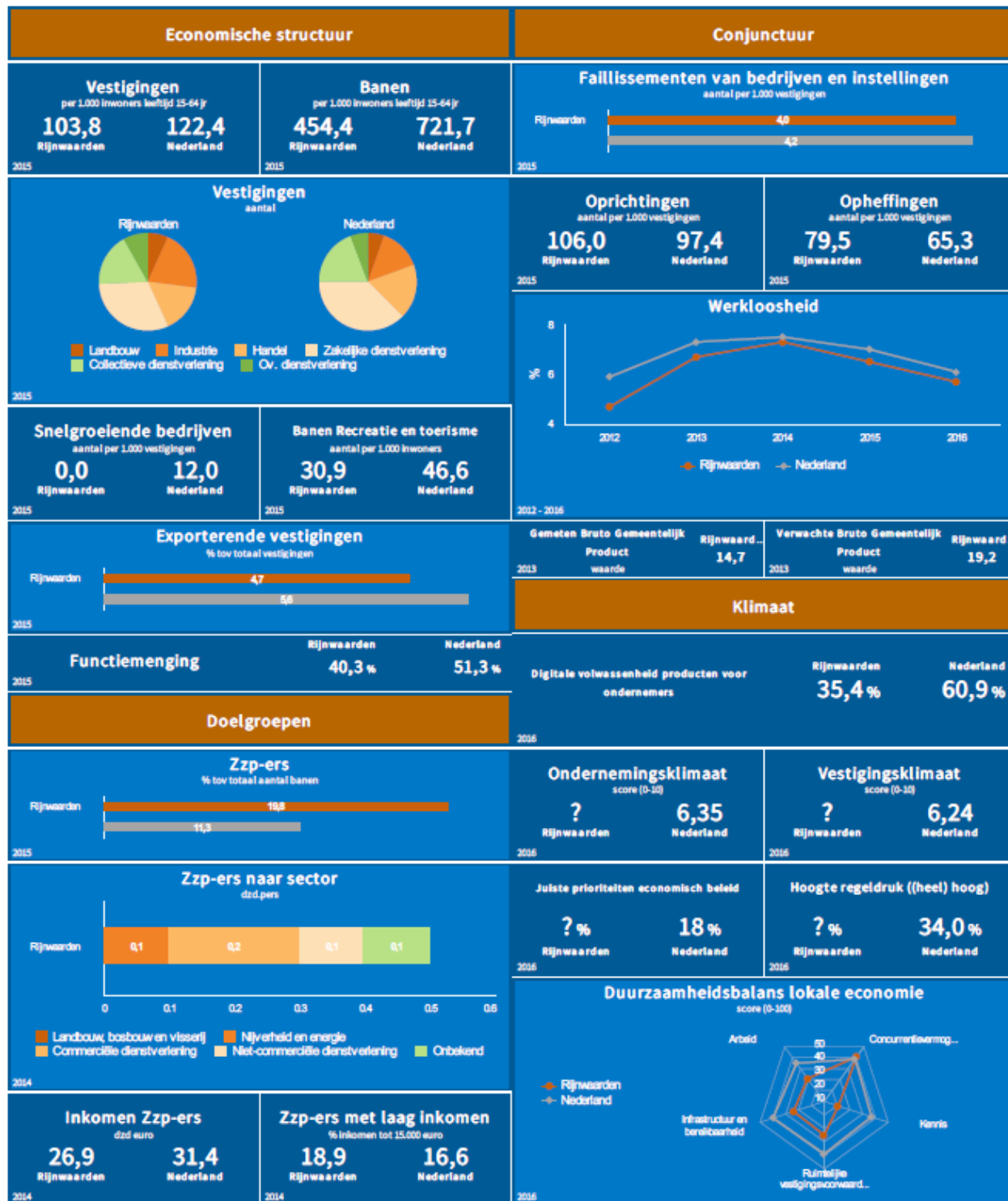


Kaart Werkloze jongeren

Beleidsindicatoren Rijnwaarden



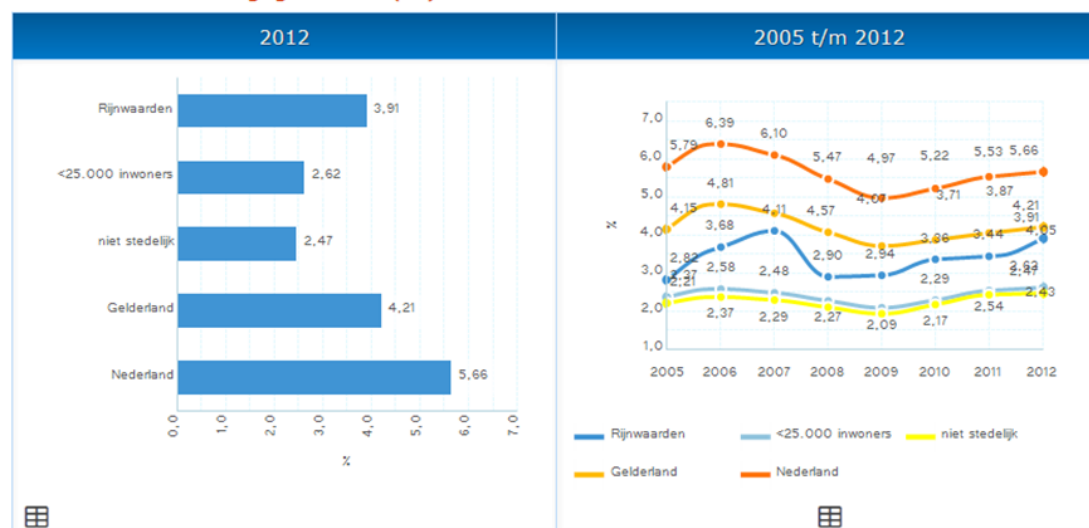
Bedrijvigheid en economie



Kinderen in uitkeringsgezinnen

3,91% van de kinderen in de gemeente Rijnwaarden maakt onderdeel uit van een uitkeringsgezin. In de referentieklassie is dit aandeel met 2,62% kleiner. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Rijnwaarden het aandeel kinderen in een uitkeringsgezin toegenomen met 38,9%.

Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)

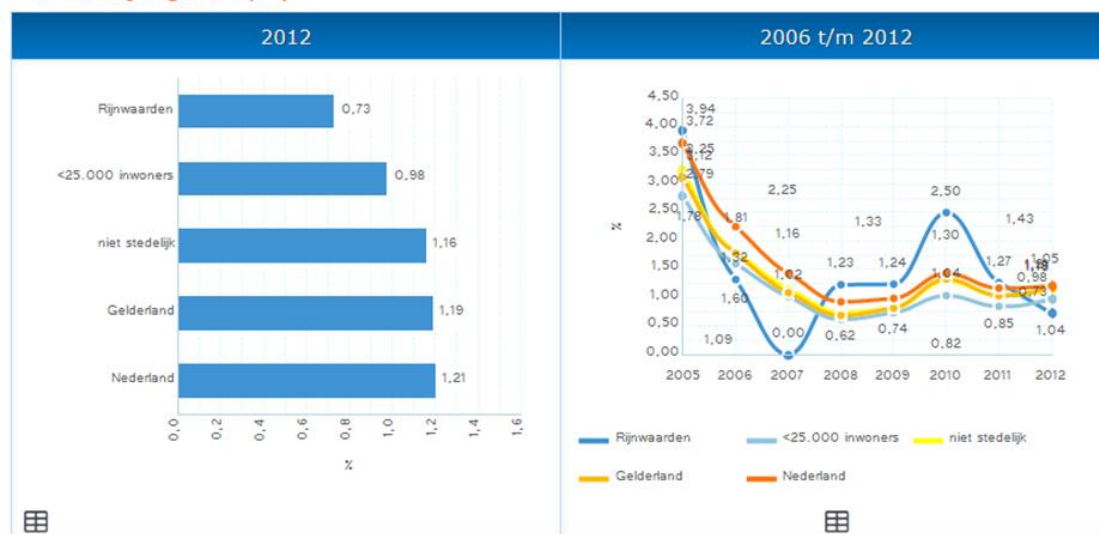


Werkloze jongeren

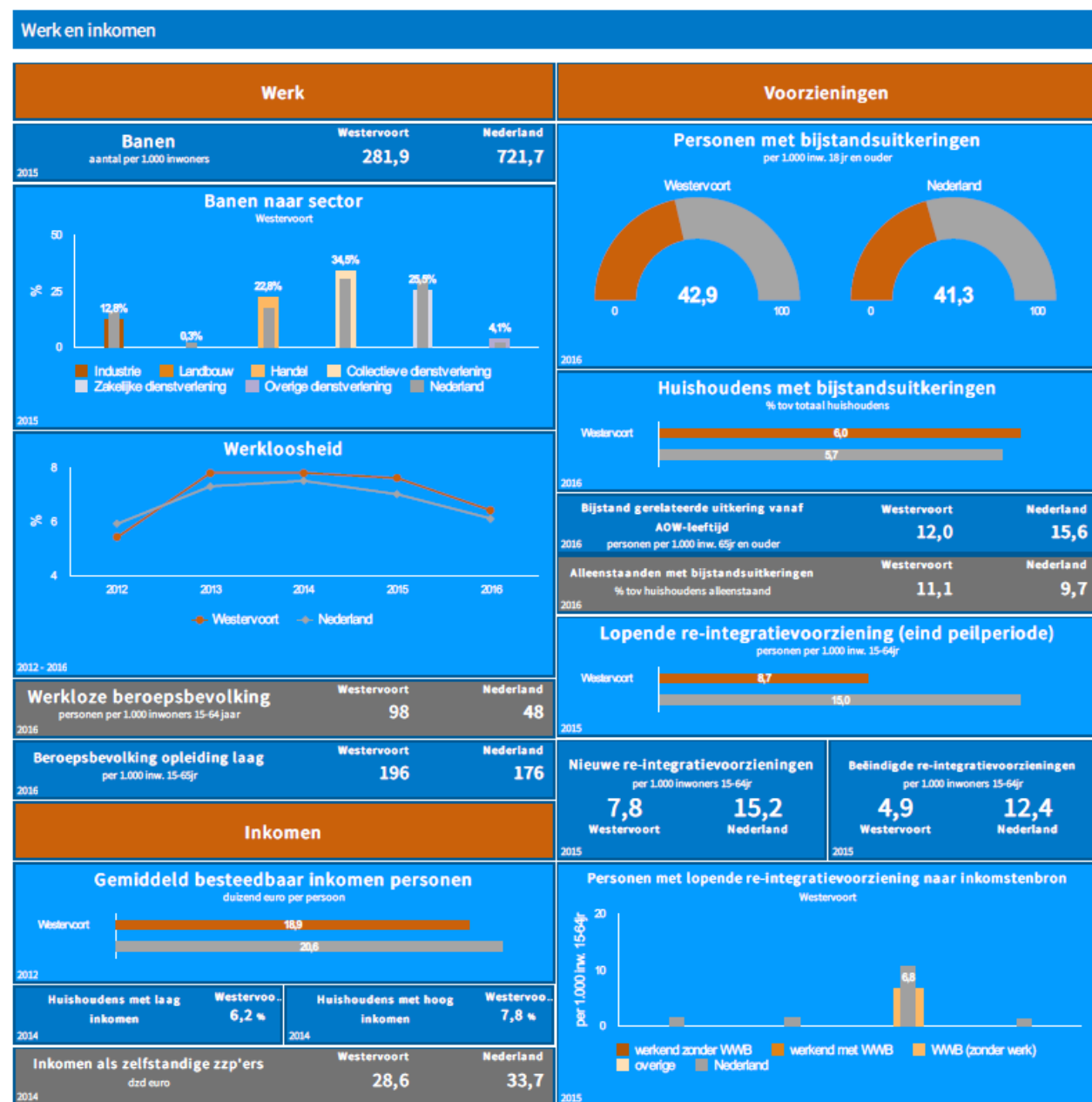
In de gemeente Rijnwaarden is 0,73% van de jongeren in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar werkloos. In de groep gemeenten van vergelijkbare omvang is dit aandeel met 0,98% groter. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Rijnwaarden de werkloosheid onder jongeren afgenomen met 81,4%.

Sinds 2008 is de werkloosheid onder jongeren gestegen met 40,7%.

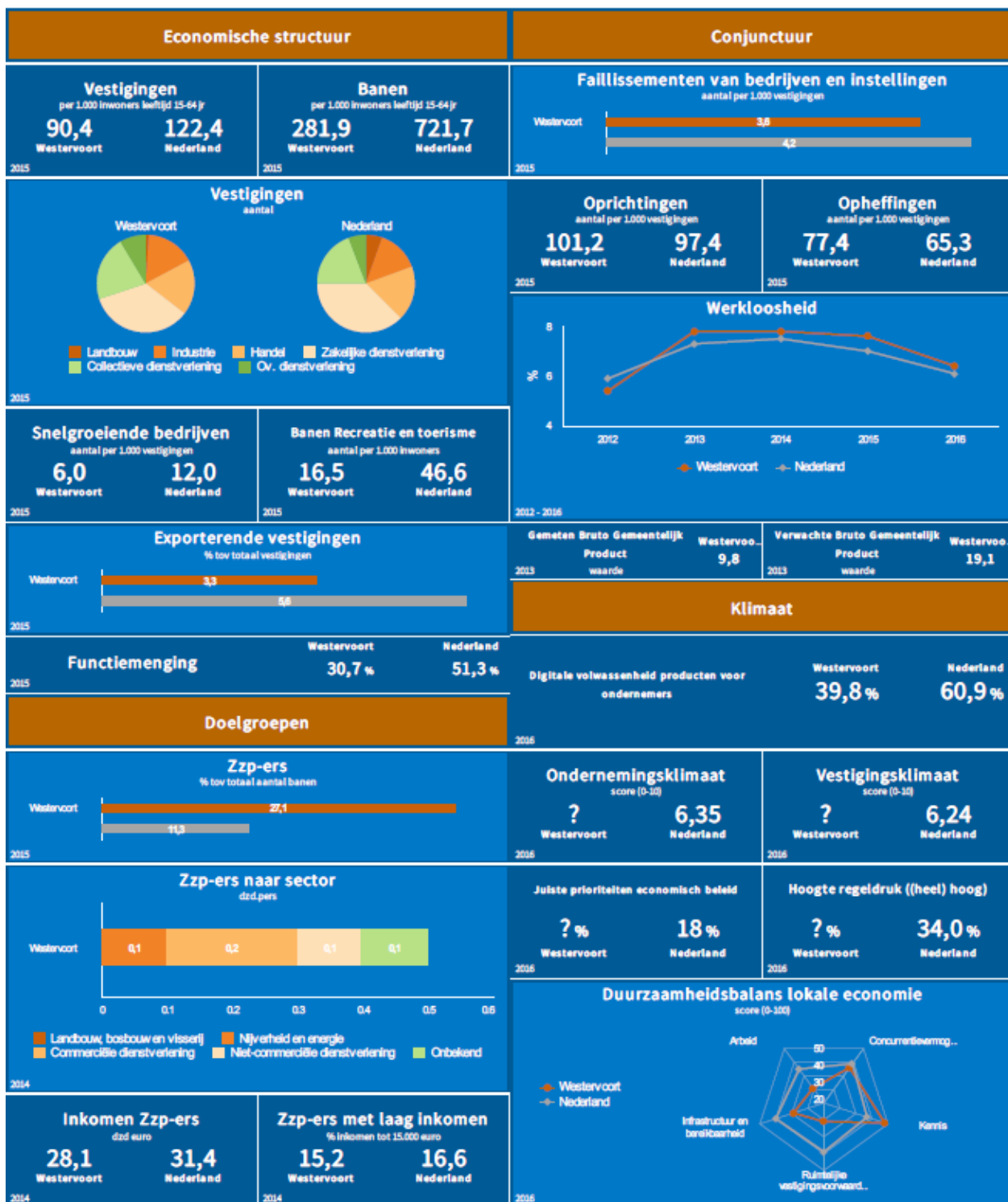
Werkloze jongeren (%)



Beleidsindicatoren Westervoort



Bedrijvigheid en economie



Kinderen in uitkeringsgezinnen

5,69% van de kinderen in de gemeente Westervoort maakt onderdeel uit van een uitkeringsgezin. In de referentieklassie is dit aandeel met 2,62% kleiner. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Westervoort het aandeel kinderen in een uitkeringsgezin toegenomen met 12,6%.

Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)



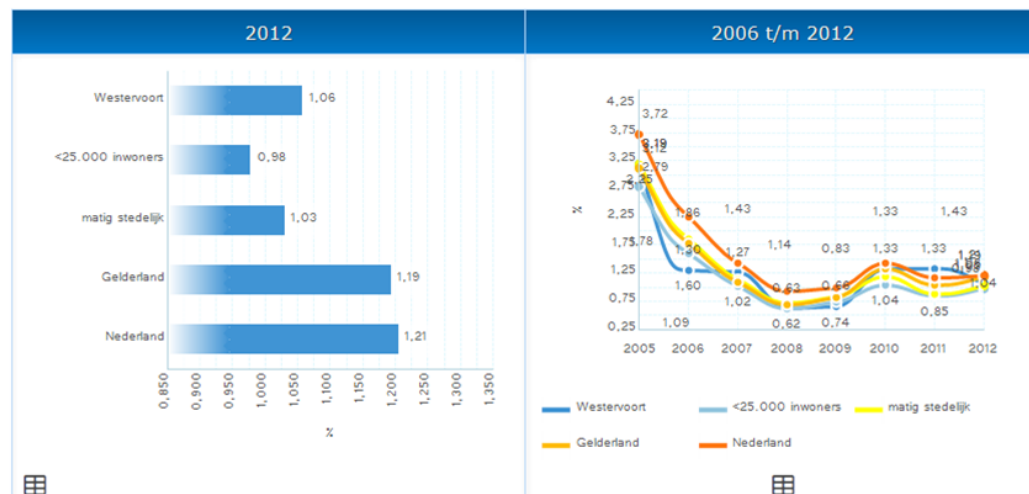
Kaart Kinderen in uitkeringsgezinnen

Werkloze jongeren

In de gemeente Westervoort is 1,06% van de jongeren in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar werkloos. In de groep gemeenten van vergelijkbare omvang is dit aandeel met 0,98% kleiner. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Westervoort de werkloosheid onder jongeren afgenomen met 66,8%.

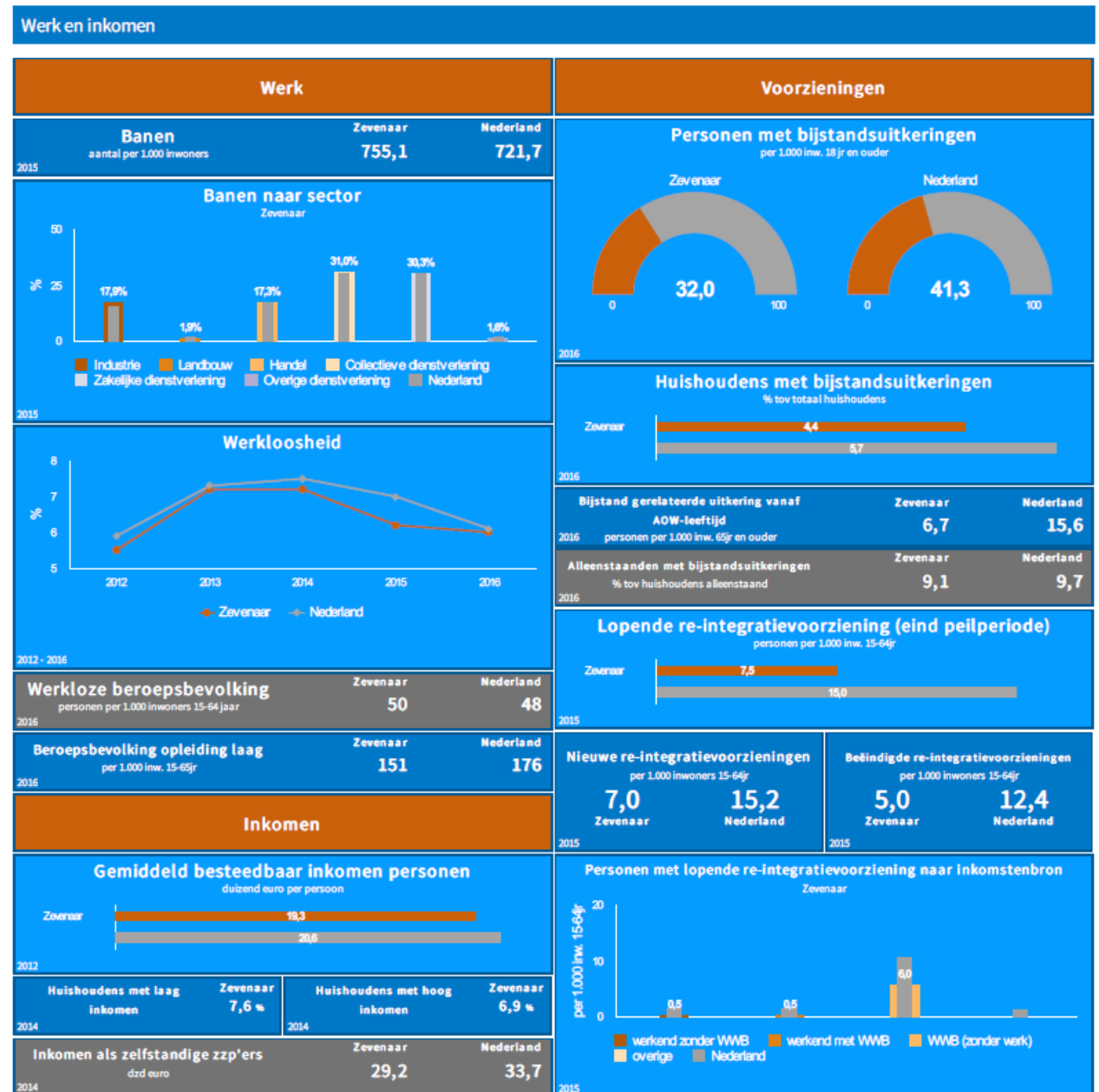
Sinds 2008 is de werkloosheid onder jongeren gestegen met 67,5%.

Werkloze jongeren (%)

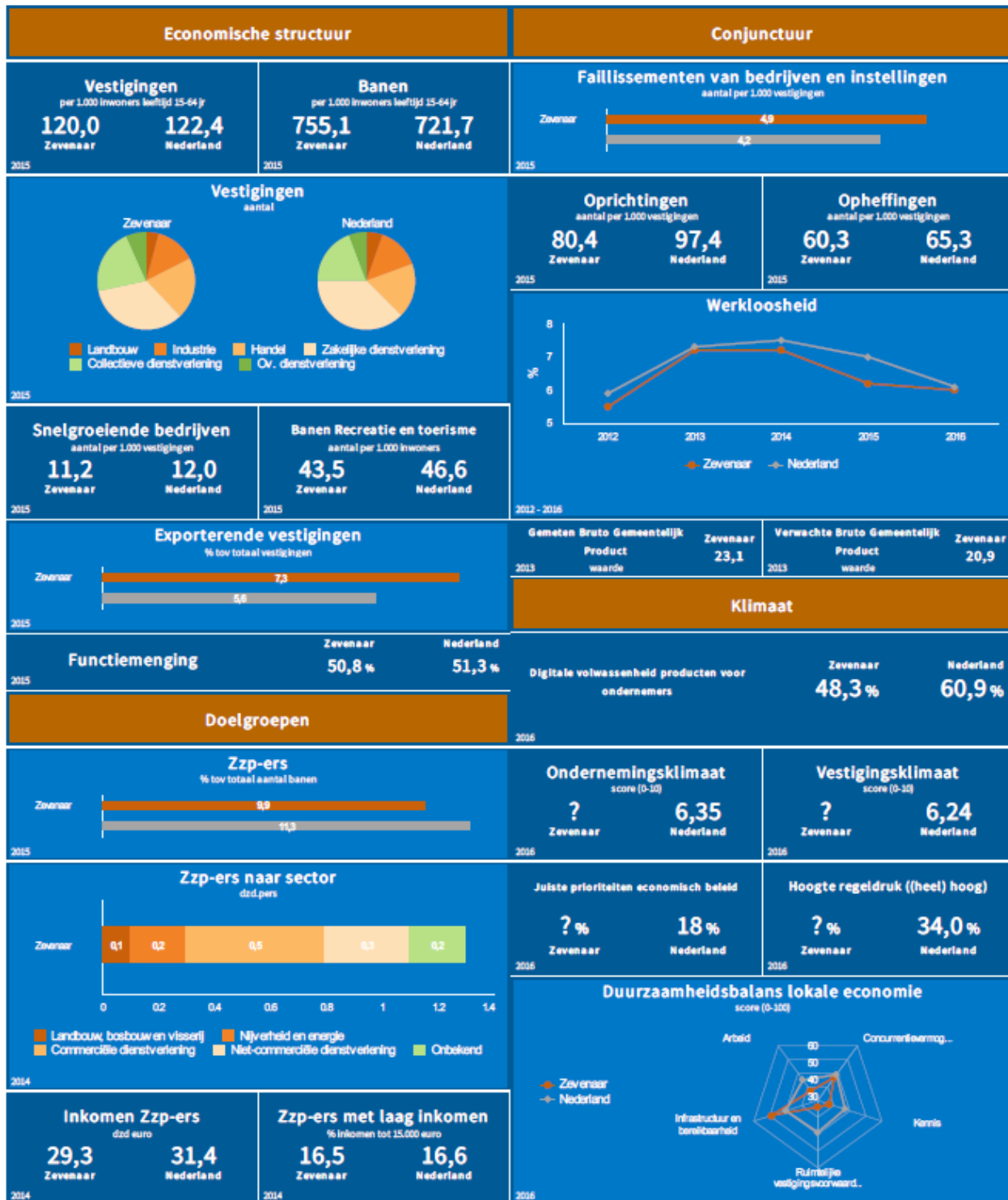


Kaart Werkloze jongeren

Beleidsindicatoren Zevenaar



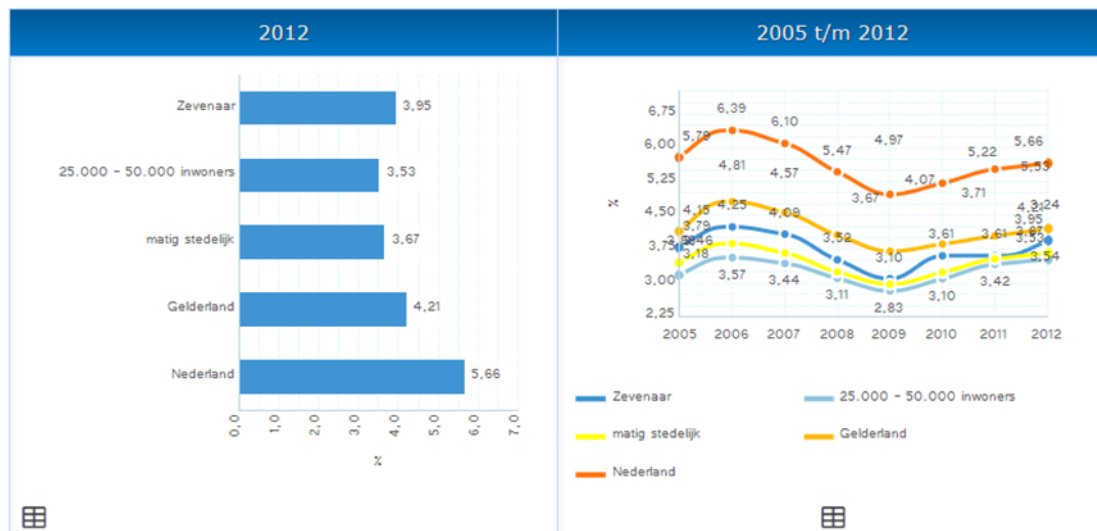
Bedrijvigheid en economie



Kinderen in uitkeringsgezinnen

3,95% van de kinderen in de gemeente Zevenaar maakt onderdeel uit van een uitkeringsgezin. In de referentieklassie is dit aandeel met 3,53% kleiner. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Zevenaar het aandeel kinderen in een uitkeringsgezin toegenomen met 4,1%.

Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)

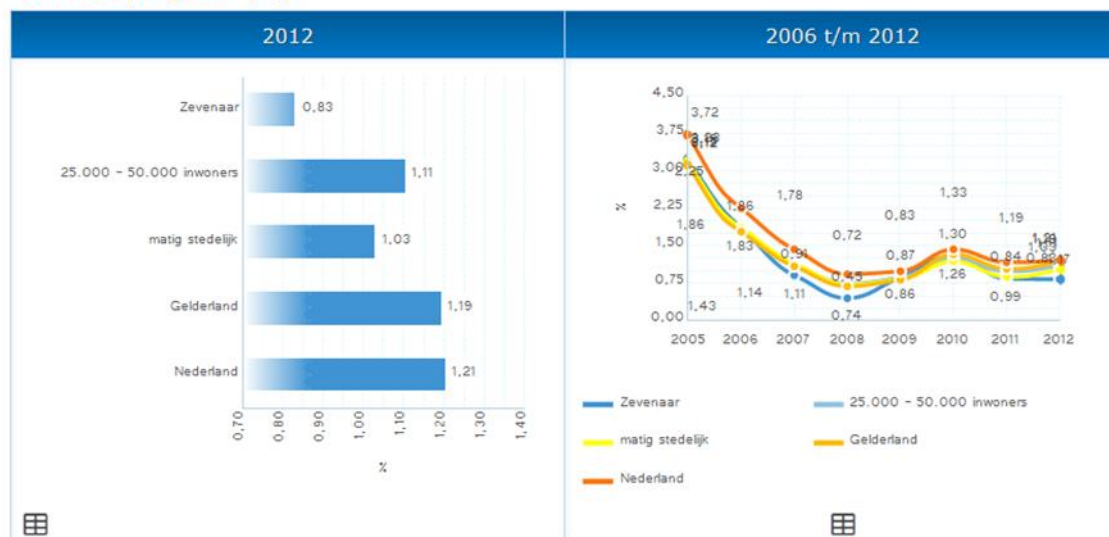


Werkloze jongeren

In de gemeente Zevenaar is 0,83% van de jongeren in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar werkloos. In de groep gemeenten van vergelijkbare omvang is dit aandeel met 1,11% groter. In de periode 2005-2012 is in de gemeente Zevenaar de werkloosheid onder jongeren afgenomen met 74,3%.

Sinds 2008 is de werkloosheid onder jongeren gestegen met 84,3%.

Werkloze jongeren (%)



Behandeladvies Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie – 17int00799.

Onderwerp	Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie.	
Registratienummer: 17DV01312	Portefeuillehouder: burgemeester	
Historie	Bij de liquidatie van de Stadsregio Arnhem Nijmegen per 1 juli 2015 is afgesproken dat de voormalig deelnemende gemeenten hun instemming moeten geven bij de jaarverslagen.	
Termijn	Verzocht is een eventuele zienswijze voor 1 juni 2017 kenbaar te maken. Gelet op ons bestuurlijk proces zal dit niet eerder zijn dan in de raad van 20 juni 2017. Het college van B&W heeft al wel een voorlopige zienswijze ingediend onder voorbehoud dat de gemeenteraad deze bevestigt (zie brief B&W aan Stadsregio Arnhem Nijmegen d.d. 9 mei 2017. Een eventueel afwijkend standpunt van de raad wordt aansluitend doorgegeven.	
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	In het raadsvoorstel is aangegeven dat het voorlopige jaarverslag een positief resultaat laat zien. Wel wordt er nog een kanttekening gemaakt daar er nog een risico is bij de liquidatie. Het is niet uitgesloten dat er nog aanspraak wordt gemaakt op het sociaal plan. Nog niet alle voormalig personeel is structureel ondergebracht bij nieuwe werkgevers.	

Politieke Avond	6 juni 2017		Ronde tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Clemens Koning	Mat Gijsbers	raadzaal	bestuur - budgetrecht	20 minuten
Behandeladvies	- Betreft beantwoording van eventuele vragen n.a.v. het raadsvoorstel - Voorstel kan direct na de ronde tafel ter besluitvorming naar de raad - Gelet op het feit dat het voorlopige jaarverslag voldoet aan de gemeenschappelijke regeling in liquidatie en er geen bijzonder afwijkende ontwikkelingen zijn wordt geadviseerd om geen debattafel te plannen.			
Spreekrecht publiek	- Eventuele belangstellenden kunnen meepraten aan tafel			

Opbrengst van de tafel	Voorstel betreffende het Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie kan als hamerstuk naar de raad. Fracties kunnen eventueel nog amendementen of moties indienen. Er is geen noodzaak voor een debattafel.
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV036

Zaaknr.: 17DV01312

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Productnummer: TV0.1

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Renzo Willemsen

Telefoon: (0316) 27 92 63

E-mail: r.willemsen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie.

Beslispunten

1. In te stemmen met het conceptjaarverslag 2016 van de stadsregio en de bestemming van het resultaat.
2. In te stemmen met de eerder door het college verzonden reactie (17uit01692) op het conceptjaarverslag 2016 van de stadsregio.

Inleiding

Na de intrekking van de Wet Gemeenschappelijke regelingen plus, is de Stadsregio Arnhem Nijmegen sinds 1 juli 2015 in liquidatie. Lopende zaken worden afgerond en voor het personeel zijn regelingen getroffen. Dit is de laatste jaarrekening van de stadsregio in liquidatie.

Beoogd effect

Met de mogelijkheid van het geven van een reactie heeft de gemeenteraad de gelegenheid om invloed te blijven houden op de financiën en de taken en te behalen doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling.

Argumenten

2.1 Er is een positief resultaat van € 347.977

In 2016 heeft de Stadsregio "in liquidatie" het Regiocontract verantwoord aan de Provincie, zijn projecten afgerond net als een aantal nog openstaande subsidietrajecten. Het positieve resultaat is mede veroorzaakt, omdat er bij de afronding van de diverse subsidietrajecten positieve verschillen naar boven zijn gekomen. Daarnaast zijn de verwachte frictiekosten tijdens de liquidatiefase meegevallen.



Raadsvoorstel

1.2 Het resultaat wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen

Het heeft niet zo veel zin om het overschot direct aan de gemeenten uit te keren. Het is logischer om dat eerst aan het weerstandsvermogen toe te voegen. In juni a.s. zal de accountant van de stadsregio nog een laatste controle houden en een eindbalans van de liquidatieperiode opstellen. Het bedrag op deze eindbalans wordt terugbetaald aan de voormalige stadsregiogemeenten. Op basis van de huidige gegevens zal dit ruim € 3,6 miljoen kunnen worden. Het definitieve bedrag wordt dan naar rato van het aantal inwoners, op basis van 1 januari 2015, verdeeld over de gemeenten. Dat zou voor Duiven om ruim € 100.000 kunnen gaan.

Kanttekeningen

1.1 Nog niet al het voormalige personeel is structureel ondergebracht

Het boventallig personeel en de personele zorg voor het personeel wat op 1 januari 2016 resteerde, is conform sociaal plan, overgedragen aan de gemeente Arnhem inclusief personele voorziening. Inmiddels is al het personeel ergens ondergebracht, maar nog niet allemaal structureel. Er bestaat dus nog een risico, dat er aanspraak gedaan kan worden op het Sociaal Plan. Mocht dat leiden tot hogere lasten dan de voorziening die is overgedragen aan de gemeente Arnhem, kan de gemeente Arnhem dit nog verhalen op de voormalige stadsregiogemeenten.

Financiële paragraaf

In juni wordt de definitieve eindbalans van de stadsregio in liquidatie opgemaakt. Het eindbedrag wordt naar rato van het aantal inwoners naar de deelnemende gemeenten overgemaakt. Zodra het bedrag bekend is, wordt dit opgenomen in de eerst mogelijke tussenrapportage.

Communicatieparagraaf / behandelproces

Het College van Bestuur van de stadsregio in liquidatie heeft de gemeenteraden gevraagd om eventuele opmerkingen over het jaarverslag uiterlijk 1 juni 2017 in te dienen. Voor die datum is er echter geen politieke avond of raadsvergadering geweest. Wij hebben als college de vrijheid genomen om alvast een zienswijze in te dienen, die gebaseerd is op dit raadsvoorstel. Zie bijlage. Mochten uit de raadsbehandeling afwijkende of aanvullende zaken naar voren komen, dan geven wij die zo spoedig mogelijk door aan de stadsregio.

Op 22 juni 2017 vergadert de stadsregioraad over het jaarverslag. Het is dus van belang dat de gemeenteraad voor die datum een uitspraak heeft gedaan c.q. besluit heeft genomen.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Raadsvoorstel

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17E001461
2. 17E001462
3. 17RB030
4. 17uit01692

Omschrijving:

Begeleidende brief stadsregio bij conceptjaarverslag 2016
Conceptjaarverslag 2016 stadsregio
Bijbehorend raadsbesluit
Uitgaande reactie college op conceptjaarverslag



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV036

Zaaknr.: 17DV01312

Portefeuillehouder(s): Burgemeester
Productnummer: TV0.1
Referendum mogelijk: Nee
Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Renzo Willemsen
Telefoon: (0316) 27 92 63
E-mail: r.willemsen@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie.

Beslispunten

1. In te stemmen met het conceptjaarverslag 2016 van de stadsregio en de bestemming van het resultaat.
2. In te stemmen met de eerder door het college verzonden reactie (17uit01692) op het conceptjaarverslag 2016 van de stadsregio.

Inleiding

Na de intrekking van de Wet Gemeenschappelijke regelingen plus, is de Stadsregio Arnhem Nijmegen sinds 1 juli 2015 in liquidatie. Lopende zaken worden afgerond en voor het personeel zijn regelingen getroffen. Dit is de laatste jaarrekening van de stadsregio in liquidatie.

Beoogd effect

Met de mogelijkheid van het geven van een reactie heeft de gemeenteraad de gelegenheid om invloed te blijven houden op de financiën en de taken en te behalen doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling.

Argumenten

2.1 Er is een positief resultaat van € 347.977

In 2016 heeft de Stadsregio "in liquidatie" het Regiocontract verantwoord aan de Provincie, zijn projecten afgerond net als een aantal nog openstaande subsidietrajecten. Het positieve resultaat is mede veroorzaakt, omdat er bij de afronding van de diverse subsidietrajecten positieve verschillen naar boven zijn gekomen. Daarnaast zijn de verwachte frictiekosten tijdens de liquidatiefase meegevallen.

1.2 Het resultaat wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen

Het heeft niet zo veel zin om het overschot direct aan de gemeenten uit te keren. Het is logischer om dat eerst aan het weerstandsvermogen toe te voegen. In juni a.s. zal de accountant van de stadsregio nog een laatste controle houden en een eindbalans van de liquidatieperiode opstellen. Het bedrag op deze eindbalans wordt terugbetaald aan de voormalige stadsregiogemeenten. Op basis van de huidige gegevens zal dit ruim € 3,6 miljoen kunnen worden. Het definitieve bedrag wordt dan naar rato van het aantal inwoners, op basis van 1 januari 2015, verdeeld over de gemeenten. Dat zou voor Duiven om ruim € 100.000 kunnen gaan.

Kanttekeningen

1.1 Nog niet al het voormalige personeel is structureel ondergebracht

Het boventallig personeel en de personele zorg voor het personeel wat op 1 januari 2016 resteerde, is conform sociaal plan, overgedragen aan de gemeente Arnhem inclusief personele voorziening. Inmiddels is al het personeel ergens ondergebracht, maar nog niet allemaal structureel. Er bestaat dus nog een risico, dat er aanspraak gedaan kan worden op het Sociaal Plan. Mocht dat leiden tot hogere lasten dan de voorziening die is overgedragen aan de gemeente Arnhem, kan de gemeente Arnhem dit nog verhalen op de voormalige stadsregiogemeenten.

Financiële paragraaf

In juni wordt de definitieve eindbalans van de stadsregio in liquidatie opgemaakt. Het eindbedrag wordt naar rato van het aantal inwoners naar de deelnemende gemeenten overgemaakt. Zodra het bedrag bekend is, wordt dit opgenomen in de eerst mogelijke tussenrapportage.

Communicatieparagraaf / behandelproces

Het College van Bestuur van de stadsregio in liquidatie heeft de gemeenteraden gevraagd om eventuele opmerkingen over het jaarverslag uiterlijk 1 juni 2017 in te dienen. Voor die datum is er echter geen politieke avond of raadsvergadering geweest. Wij hebben als college de vrijheid genomen om alvast een zienswijze in te dienen, die gebaseerd is op dit raadsvoorstel. Zie bijlage. Mochten uit de raadsbehandeling afwijkende of aanvullende zaken naar voren komen, dan geven wij die zo spoedig mogelijk door aan de stadsregio.

Op 22 juni 2017 vergadert de stadsregioraad over het jaarverslag. Het is dus van belang dat de gemeenteraad voor die datum een uitspraak heeft gedaan c.q. besluit heeft genomen.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Raadsvoorstel

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17E001461
2. 17E001462
3. 17RB030
4. 17uit01692

Omschrijving:

Begeleidende brief stadsregio bij conceptjaarverslag 2016
Conceptjaarverslag 2016 stadsregio
Bijbehorend raadsbesluit
Uitgaande reactie college op conceptjaarverslag



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB030
Zaaknr.: 17DV01312

Conceptjaarverslag 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat het college van bestuur van de stadsregio in liquidatie aan de gemeenteraad heeft gevraagd om eventuele opmerkingen over het jaarverslag 2016 van de stadsregio schriftelijk kenbaar te maken;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017;

b e s l u i t :

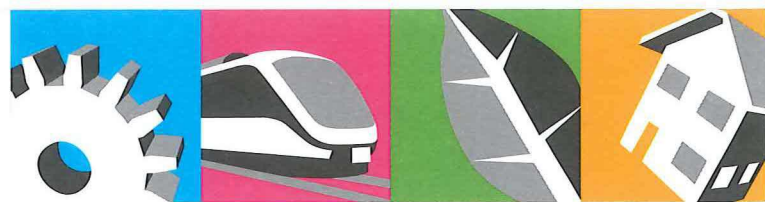
1. In te stemmen met het conceptjaarverslag 2016 van de Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie, inclusief de besteding van het resultaat.
2. In te stemmen met de eerder door het college verzonden reactie (17uit01692) op het jaarverslag 2016.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange



STADSREGIO
ARNHEM NIJMEGEN



uw kenmerk
ons kenmerk
Behandelaar
projectnummer
betreft

17.0000055

Geert van de Hoef

9100.002.003

Programmarekening 2016 Stadsregio Arnhem Nijmegen "in Liquidatie"

bijlage(n)

2

Aan de Gemeenteraden van de voormalige Stadsregio Arnhem Nijmegen
Aan de controllers van de deelnemende stadsregiogemeenten

Nijmegen, 20 april 2017

Geachte Raad,

Bijgaand treft u aan het concept jaarverslag, waarin opgenomen de jaarrekening 2016.

Ingevolge onze voormalige gemeenschappelijke regeling dient de concept jaarrekening vóór 1 juli door de stadsregioraad in liquidatie te worden vastgesteld. Wij willen de concept jaarrekening voor de stadsregioraad van 22 juni 2017 agenderen.

Wij vragen u eventuele opmerkingen over de jaarrekening 2016 uiterlijk 1 juni 2017 schriftelijk aan ons kenbaar te maken. Wij zullen voorts de stadsregioraad een raadsvoorstel voorleggen waarin de ingekomen reacties zijn verwerkt. Na vaststelling door de stadsregioraad wordt deze laatste jaarrekening aangeboden bij de Provincie Gelderland.

Onze verwachting is dat de accountant een goedkeurende controle verklaring zal afgeven. Op basis van de in bijgevoegde concept jaarrekening genoemde cijfers. De accountantscontrole wordt momenteel (formeel) afgerond. Mede gezien de korte reactie termijn bieden wij u de jaarrekening 2016 aan zonder accountantsverklaring. Het rapport van bevindingen en de accountants verklaring wordt z.s.m. nagezonden.

Zoals uit de jaarrekening blijkt is de opbouw van het resultaat als volgt:

Exploitatieresultaat 2016	€ 527.977
Af: Bestemming regiocontract gelden (2 projecten)	-€ 180.000
Netto resultaat voor bestemming 2016	€ 347.977

Dit resultaat kan worden toegevoegd aan het weerstandvermogen. In juni a.s. zal onze accountant nog een laatste controle houden en een eindbalans opstellen. Aan de hand van deze eindbalans wordt het eindresultaat van het terug te betalen bedrag aan de voormalige stadsregiogemeenten bekend gemaakt. Op basis van de huidige gegevens zal dit ruim € 3,6 miljoen kunnen worden. Het definitieve bedrag wordt dan naar rato van het aantal inwoners, op basis van 1 januari 2015, verdeeld over de gemeenten.

Voor een nadere toelichting op de cijfers verwijs ik u naar het bijgaande laatste concept jaarverslag 2016 van de voormalig stadsregio Arnhem Nijmegen.

Hoogachtend,
College van Bestuur Stadsregio Arnhem Nijmegen "in Liquidatie"
de secretaris



Roel Weaver



Marianne Schuurmans-Wijdeven

Namen bijlagen:

- (concept) Programmaverslag 2016
- Verslag van bevindingen en accountantsverklaring EY accountant worden nagezonden

**Concept
Programmaverslag
Stadsregio Arnhem Nijmegen
“in liquidatie”
2016**

Stadsregio Arnhem Nijmegen
“in liquidatie”,
Nijmegen, 13 april 2017

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	- 5 -
2. Jaarverslag.....	- 7 -
2.1 Programmaverantwoording	- 7 -
2.1.1. Programma Ruimte	- 7 -
2.1.2. Programma Wonen	- 10 -
2.2 Paragrafen	- 11 -
2.2.1. Paragraaf Weerstandsvermogen	- 11 -
2.2.2. Paragraaf Financiering	- 15 -
2.2.3. Paragraaf Bedrijfsvoering	- 16 -
3. Jaarrekening	- 17 -
3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	- 17 -
3.2. Balans per 31 december 2016 en de toelichting	- 20 -
3.3. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting	- 28 -
3.4. Bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.....	- 36 -
4. Controleverklaring	- 37 -

1. Voorwoord

Hierbij bieden wij u het Programmaverslag 2016 van de Stadsregio Arnhem Nijmegen “in liquidatie” aan. Als gevolg van de intrekking van de Wgr-plus per 1 januari 2015, zijn de taken, middelen en medewerkers op gebied van mobiliteit in het eerste kwartaal 2015 overgeheveld naar de provincie Gelderland. De Stadsregioraad heeft op gebied van de overige taken besloten deze niet meer voort te zetten in de huidige Gemeenschappelijke Regeling, maar over te gaan naar een nieuw op te richten gemeenschappelijk orgaan (GO) en daarnaast samen met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen op het gebied van economie een zgn. Triple Helix op te zetten. Op 16 juli 2015 hebben alle Colleges en Gemeenteraden ingestemd met de liquidatie van de Stadsregio Arnhem Nijmegen en het daarbij behorende liquidatieplan.

Gelet op de verlenging van de verantwoordingstermijn van 1 jaar inzake het Regiocontract 2012-2015 en uitstel op de subsidieverantwoording SiSa van NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), heeft de formele opheffing van de Stadsregio een jaar langer geduurd dan verwacht. In 2016 heeft de Stadsregio “in liquidatie” dan ook het Regiocontract verantwoord aan de provincie en zijn alle NSL projecten afgerond en verantwoord via de SISA.

Het jaar 2016 heeft dan ook voornamelijk in het teken gestaan van het kwalitatief afronden van deze subsidies, plus nog een aantal nog openstaande subsidietrajecten, zijnde Susreg, Groene Hub, Meters Maken, LEC Liemers en LEC Nijmegen en de finale afwikkeling van het project Sintropher. Op grond van juridische en praktische overwegingen zijn deze nog door de Stadsregio “in liquidatie” afgewikkeld.

Voor de nog te verwachten kosten voor bedrijfsvoering in 2017 is een voorziening gevormd, die na goedkeuring van de jaarrekening zal worden overgedragen aan de vereffenaar, zijnde de gemeente Nijmegen, zoals beschreven in het vastgestelde liquidatieplan.

Het vaste personeel is per 16 juli 2015 boventallig verklaard en zo veel mogelijk met behulp van het mobiliteitsbureau Thaeles en de deelnemende gemeenten begeleid naar een nieuwe baan. Het boventallig personeel en de personele zorg voor het personeel wat op 1 januari 2016 resteerde, is conform sociaal plan, overgedragen aan de gemeente Arnhem inclusief personele voorziening. Inmiddels is al het personeel ergens ondergebracht, maar nog niet allemaal structureel. Er bestaat dus nog een risico, dat er nog aanspraak gedaan kan worden op het Sociaal Plan. Mocht dat leiden tot hogere lasten dan de voorziening die is overgedragen aan de gemeente Arnhem, kan de gemeente Arnhem dit nog verhalen op de voormalige stadsregiogemeenten.

In het aan u aangeboden inhoudelijk jaarverslag gaan wij dieper in op alle zaken die in 2016 zijn gerealiseerd. In de jaarrekening ligt de nadruk op de financiële aspecten van het jaarverslag, waarbij wij ook nadrukkelijk ingaan op de consequenties van liquidatie van de Stadsregio en wat dit betekent voor de vereffenaar. Het jaar 2016 wordt afgesloten met een positief resultaat € 267.977, dit positieve resultaat werd mede veroorzaakt, omdat er bij de afronding van de diverse subsidietrajecten positieve verschillen naar boven zijn gekomen. Daarnaast zijn de verwachte frictiekosten tijdens de liquidatiefase meegevallen.

Onze accountant, Ernst & Young, geeft over de in dit Programmaverslag opgenomen jaarrekening een **goedkeurende** verklaring op zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Wij leggen dit laatste Programmaverslag met vertrouwen aan u voor en hopen op een positief besluit van uw raad bij de vaststelling er van in de raadsvergadering van 22 juni 2017.

Hoogachtend,
College van Bestuur Stadsregio Arnhem Nijmegen "in Liquidatie"
de secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Roel Weaver'.

Roel Weaver

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Marianne Schuurmans-Wijdeven'. The text 'de voorzitter' is written above the signature.

Marianne Schuurmans-Wijdeven

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

2.1.1. Programma Ruimte

Wat is de context?

Doel van het programma Ruimte is het werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat van de stadsregio voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. De stadsregio wil burgers en bedrijven aan de regio binden door het verbeteren van de condities voor 'het goede leven': het bieden van mogelijkheden voor prettig wonen en succesvol werken in een mooi, aantrekkelijk landschap en waar men zich snel en comfortabel kan verplaatsen. Randvoorwaarde hierbij is dat onze leefomgeving ook op de lange termijn duurzaam is. Binnen het programma Ruimte zetten we daarom ook in op een energie en klimaatopgave. Vanuit het luchtkwaliteitsprogramma Eureka is een verdergaande samenwerking met MRA en MARN ontstaan die werkt naar brede samenwerking op het gebied van energie en klimaat. Een regionale energie en klimaatopgave is aanvullend op lokale programma's en beleidsplannen en vervangt deze niet. Door de gemeenten is aangegeven dat regionale samenwerking meerwaarde moet bieden door schaalvoordelen, efficiency in werken door kennisdeling en gezamenlijke lobby. De stadsregio vult deze samenwerking met name in door in te zetten op slimme mobiliteit, duurzaam bouwen en stimuleren van energie en milieutechnologie. Hier ligt dan ook een sterk verband met de overige programma's van de stadsregio.

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma Ruimte worden de ruimtelijke ambities van de stadsregio vormgegeven. In 2016 is de uitvoering gericht op de bestuurlijke afwikkeling van de subsidieafwikkeling van:

- A. Regioprogramma 2012-2015
- B. Eureka/ Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Wat gaan we ervoor doen?

- A. Regioprogramma 2012-2015

De stadsregio is één van de zes Gelderse regio's waarmee de provincie Gelderland nieuwe contractafspraken in het kader van regio- en stadscontracten heeft gemaakt. In totaal is 15 miljoen euro aan de stadsregio door de provincie beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een achttal programmalijnen binnen het regioprogramma voor de periode 2012-2015. Daarbij is de stadsregio betaal- en beheerautoriteit richting de regiogemeenten over dit budget en de daarin begrepen verdeling over de acht programmalijnen. De stadsregio heeft een verantwoordingsplicht richting de provincie.

- B. Eureka/ Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Sinds 2007 werkt de stadsregio aan het Eureka-programma. Eureka bestaat uit verschillende projecten die anticiperen op het klimaat- en energievraagstuk, met een focus op het verbeteren van luchtkwaliteit in de regio. Dit programma wordt mogelijk gemaakt door rijksbijdragen vanuit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) waaraan de wettelijke doelstelling is gekoppeld dat per 1 januari 2015 in de hele stadsregio de normen voor respectievelijk fijn stof (PM10) en stikstofoxiden (NOx) worden gehaald.

We geven uitvoering aan projecten binnen het Eureka-programma zoals verbetering doorstroming op trajecten in en rondom Arnhem en Nijmegen, Stimulering duurzame stedelijke distributie, Rijden op Groengas, Stimulering schone scheepvaart (o.m. Walstroom), Elektrische fietsen en scooters. Daarnaast is de stadsregio beheer- en betaalautoriteit voor de rijksbijdragen vanuit NSL richting de regiogemeenten en verantwoordelijk voor verantwoording hiervan richting provincie en Rijk. Dit dient in

2015 plaats te vinden. Tevens zoeken we nieuwe financieringsmogelijkheden waarmee regionale luchtkwaliteitsknelpunten kunnen worden opgelost.

Wat hebben we ervoor gedaan?

A. Regioprogramma 2012-2015

De Stadsregio Arnhem Nijmegen is één van de zes Gelderse regio's waarmee de provincie Gelderland contractafspraken in het kader van regio- en stadscontracten heeft gemaakt. In totaal is 21 miljoen euro aan subsidie door de provincie aan de regio beschikbaar gesteld voor investeringen in uiteenlopende projecten binnen een achttal programmalijnen. Het totale projectvolume van het regioprogramma voor de periode 2012-2015 is, met een cofinancieringsvoorwaarde van minimaal 50%, 42 miljoen euro. Daarbij is de Stadsregio betaal- en beheerautoriteit met een verantwoordingsplicht richting de provincie.

De projecten binnen het Regiocontract Kijkend zijn eind 2015 allemaal afgerond en van alle projecten hebben we ultimo mei 2016 een eindrapportage ontvangen. Op basis van deze rapportages is op 1 oktober 2016 een eindrapportage met een bijbehorende accountant verklaring aangeleverd bij de provincie. In totaal is er € 51.435.980 aan subsidiabele kosten gedeclareerd bij de provincie. Opvallend is dat binnen een aantal programma's de bijdrage/cofinanciering van gemeenten en andere partners hoger blijkt te zijn dan vooraf begroot. Hieruit blijkt dat de subsidiebijdrage uit het Regiocontract een investeringsimpuls in de regio Arnhem Nijmegen heeft gerealiseerd die bijna 10 miljoen euro hoger is dan de in het contact opgenomen € 42 miljoen.

Op 15 december 2016 ontvingen wij van de provincie de vaststellingsbeschikking waarin een subsidiebedrag van € 20.652.304 subsidie en € 200.000 ter dekking van de beheerskosten definitief werd toegekend. Op basis van deze beschikking hebben wij voor de jaarwisseling 2016/2017 alle gemeenten een definitieve beschikking op project niveau kunnen toesturen en de laatste bedragen (20% van de toegezegde subsidie) kunnen uitbetalen. Door onderbesteding op project niveau is een overschot ontstaan, wat na consultatie van de Raadsleden in 2017 zal worden ingezet voor de regionale inkoop duurzame economie € 100.000, en het opzetten een regionaal mobiliteitsplan € 80.000. Het totaalbedrag van € 180.000 is in het resultaat 2016 opgenomen. Alle werkzaamheden die betrekking hebben op het Regiocontract zijn afgerond.

B. Eureka / Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Sinds 2007 werkt de stadsregio aan het Eureka programma. Eureka bestaat uit verschillende projecten die gericht zijn op het verbeteren van luchtkwaliteit in de regio. Dit programma wordt mogelijk gemaakt door rijksbijdragen vanuit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) waaraan de wettelijke doelstelling is gekoppeld dat per 1 januari 2019 in de hele stadsregio de normen voor respectievelijk fijn stof (PM10) en stikstofoxiden (NOx) worden gehaald.

De stadsregio is beheer- en betaalautoriteit voor de € 10,8 miljoen rijksbijdragen vanuit NSL richting de regiogemeenten en verantwoordelijk voor verantwoording hiervan richting provincie en Rijk. Eind 2015 is duidelijk geworden dat de bestedingstermijn van de subsidiegelden is verlengd naar uiterlijk 1 januari 2017.

2016 heeft geheel in het teken gestaan van het afronden van het NSL programma. Een en ander betekende dat alle uitgaven rond de NSL projecten uiterlijk 31 december 2016 moesten zijn gerealiseerd.

Uit de eindafrekening van het programma blijkt dat er uiteindelijk om diverse redenen (projecten die goedkoper zijn uitgevallen, annuleren van projecten, niet juist vastleggen van kosten) een onder realisatie is bij FES 3 van € 278.661, ten opzichte van de toegekende rijksmiddelen. Ook bij FES 4 schone scheepvaart is er sprake van een onder realisatie van € 108.612. Gezien de looptijd van het NSL programma kunnen deze middelen niet opnieuw worden ingezet voor projecten. V.w.b. FES 1 en 2 zijn de toegezegde subsidiebedragen volledig benut. Beschikking € 3.747.900, lasten € 3.799.301.

Zie voor financiële toelichting bij 3.3 overzicht eindafrekening FES gelden.

Wat hebben we niet gedaan?

Alle projecten zijn afgerond in 2016 inclusief de financiële afwikkeling. Door de onderbesteding bij FES 3 halen wij niet de volledige toegezegde subsidie binnen. Aangezien er voor een lager bedrag bevoorschot is hoeven ook geen bedragen te worden terug gestort aan de Provincie Gelderland.

Wat heeft het gekost?

	Oorspronkelijke begroting 2016	begroting 2016, incl. 1^e wijziging.	Werkelijk 2016
Lasten	1.150.000	1.888.000	1.751.635
Baten	1.150.000	1.825.000	2.209.762

Zie voor toelichting op de cijfers paragraaf 3.3.

2.1.2. Programma Wonen

Wat is de context?

Het doel van dit programma is het tijdig beschikbaar hebben van een juiste woning voor iedere (toekomstige) bewoner van de stadsregio. Dit kan bereikt worden door een mix van instrumenten zoals een regionale huisvestingverordening voor verdeling van sociale huurwoningen en afstemming van de programmering van woningbouwplannen tussen gemeenten. Daarbij is ook nadrukkelijke aandacht voor een duurzaam gebouwde omgeving.

De regio kiest hierbij voor de vraaggerichte benadering. Kwaliteit en de voorkeuren van de consument staan centraal bij keuzes voor woningbouw en de diversiteit in de regio kan daarbij beter benut worden. Het investeren in kwaliteiten is noodzakelijk om de huidige inwoners een prettig woonmilieu te blijven bieden, in te spelen op de woonbehoefte en mensen van buiten de regio te blijven aantrekken.

Wat wilden we bereiken in 2016?

N.v.t.

Wat hebben we bereikt in 2016?

In september 2015 is de eindafrekening ingediend van het SUSreg project ad. € 90.580,90, op basis waarvan we € 67.935 subsidie verwachtten. In het project werd internationaal kennis gedeeld over verduurzaming van woningen bij stadsvernieuwing. Adviesbureau W/E heeft de begeleiding van het project en de internationale aanvraag vormgegeven. Van deze declaratie was in het najaar 2016 maar € 57.676,90 geaccepteerd door Brussel op basis van inhoudelijke gronden, zodat de uitbetaling van subsidie maar € 39.969 bedroeg en de Stadsregio € 27.966 aan subsidie zou mislopen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De penvoerder WE Consult heeft hiertegen bezwaar aangetekend en dat is eind december gehonoreerd. Voor het bezwaarschrift heeft de Stadsregio meebetaald aan de administratieve lasten.

Wat hebben we niet gedaan?

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting 2016, Incl. 1 ^e wijziging	Werkelijk 2016
Lasten	0	28.000	72
Baten	0	72	72

Zie voor toelichting op de cijfers paragraaf 3.3.

2.2 Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de volgende, voor de stadsregio van toepassing zijnde paragrafen opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.

De paragrafen onderhoud kapitaalgoederen, lokale heffingen, verbonden partijen en grondbeleid zijn voor de stadsregio “in liquidatie” niet van toepassing.

2.2.1. Paragraaf Weerstandsvermogen

1. Aanleiding en achtergrond

Het weerstandsvermogen kan worden gedefinieerd als “het vermogen van de stadsregio om financiële tegenvallers te kunnen opvangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering” en bestaat uit de relatie tussen:

- de **weerstandscapaciteit**: de middelen en mogelijkheden waarover de stadsregio beschikt kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- alle **risico's**, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De Stadsregio Arnhem Nijmegen voert projecten uit die door omvang, looptijd en complexiteit risico's met zich meebrengen in zowel kosten als opbrengsten en is zich ervan bewust dat door een sluitende begroting en een goede projectbeheersing niet alle risico's kunnen worden uitgesloten. Om deze reden wordt het verstandig geacht om voldoende weerstandsvermogen beschikbaar te hebben. Zo kan de stadsregio eventuele tegenvallers, ook als ze zich gelijktijdig voordoen, opvangen.

Bepalend voor de optimale omvang van het weerstandsvermogen is de hoogte van de financiële risico's waaraan de stadsregio bloot staat en de kans dat dergelijke risico's zich daadwerkelijk voordoen. Ook de mate van flexibiliteit in de begroting speelt een rol: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen zonder dat dit gepaard gaat met ombuiging van beleid en daarmee gemoeide uitgaven.

De Stadsregio Arnhem Nijmegen acht het wenselijk om alle risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om de risico's van Stadsregio Arnhem-Nijmegen in kaart te brengen is in samenwerking met de stafdiensten een risicoprofiel opgesteld en de risico's worden op de momenten van de Planning & Control cyclus steeds geactualiseerd. Met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) worden risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Hierbij worden zowel financiële risico's gemeld als ook imago risico's die niet direct financiële gevolgen hebben.

2. Risicoprofiel

Om de risico's van Stadsregio Arnhem-Nijmegen in kaart te brengen is in samenwerking met de stafdiensten een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een workshop waarbij gebruik is gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de stafdiensten in totaal 6 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit met een maximum van 10.

Risico nummer	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R32	Eureka (Tranches FES-gelden):1) Projecten worden niet uitgevoerd dan wel afgerond voor 1 januari 2015.2) Onderzoek naleving subsidievoorwaarden niet volledig in beeld: een risico is evt stapeling subsidies en toerekening rente	Financieel - Subsidie wordt niet volledig toegekend/inmiddels gemaakte lasten niet gedekt, Imago - Politiek	50%	max.€ 500.000	51.09%
R81	De onzekere frictiekosten kunnen nadeliger uitvallen dan op basis van de schatting jaarrekening.	Financieel - In de voorziening personeel is gerekend met € 0,6 mln aan frictiekosten. De voorziening is overgedragen aan gemeente Arnhem. Er bestaat een kans dat de voorziening onvoldoende is. Sociaal plan loopt tot juli 2019. De gemeente Arnhem kan bij een tekort dit verhalen op de Stadsregiogemeenten.	30%	max.€ 500.000	30.71%
R43	Goedkeurende accountantsverklaring blijft uit	Financieel - Extra kosten voor herstel en accountant en/of mislopen subsidie, Imago - Negatieve publiciteit voor de gemeente en Ingrijpen provincie/rijk en imagoschade	70%	max.€ 50.000	7.14%
R54	Onrechtmatig financiële middelen onttrekken door medewerker(s)	Financieel - Financiële benadeling	30%	max.€ 50.000	4.29%
R13	Uitval ICT	Imago - Dataverlies, Financieel - Inproductieve uren	30%	max.€ 50.000	4.05%
R15	Langdurig ziekteverzuim/ Uitval huidige medewerkers	Financieel - Extra financiële lasten	50%	max.€ 20.000	2.71%

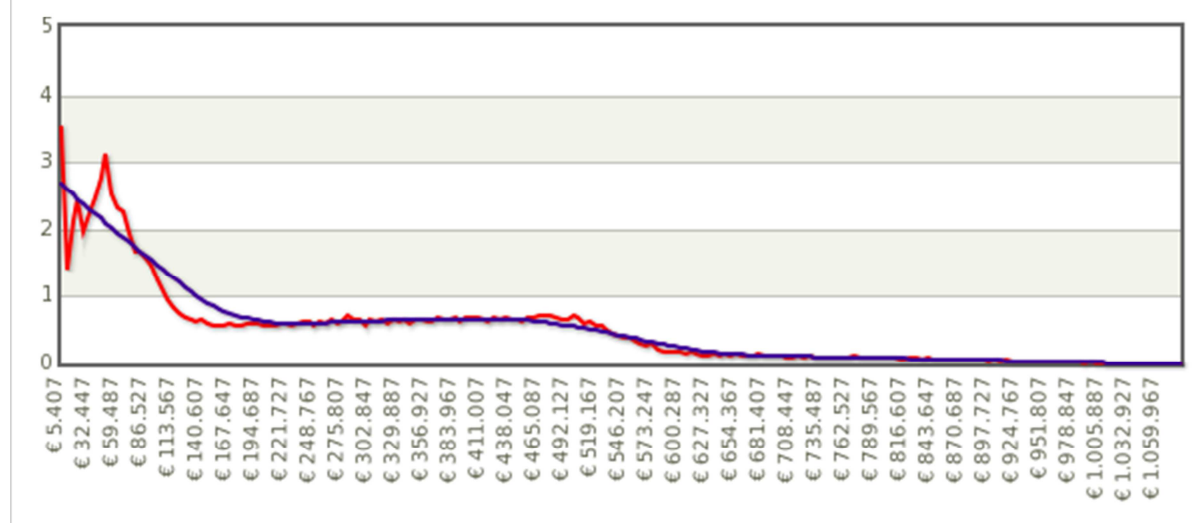
Totaal grote risico's: € 1.170.000

Overige risico's: € 0

Totaal alle risico's: € 1.170.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 1.170.000 - zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Kansverdeling



Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 10.983
10%	€ 22.861
15%	€ 35.555
20%	€ 45.212
25%	€ 55.199
30%	€ 67.576
35%	€ 83.836
40%	€ 105.224
45%	€ 143.549
50%	€ 190.585
55%	€ 236.223
60%	€ 280.089
65%	€ 323.486
70%	€ 365.275
75%	€ 406.790
80%	€ 446.788
85%	€ 486.288
90%	€ 530.585
95%	€ 639.958

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 530.585 (benodigde weerstandscapaciteit).

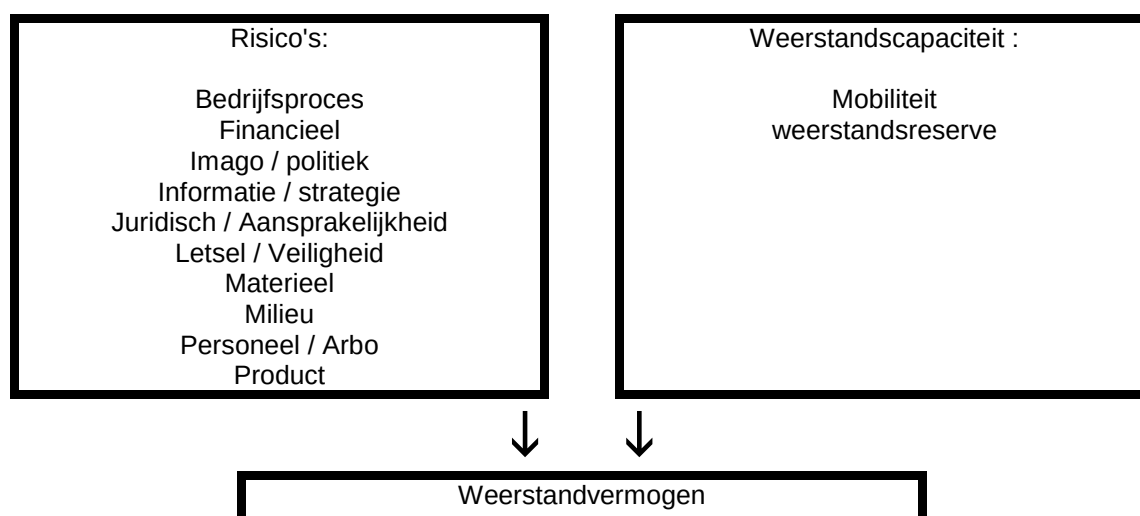
3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Stadsregio Arnhem-Nijmegen bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit
Mobiliteit	€ 0
weerstandreserve	€ 3.301.494
Totale weerstandscapaciteit	€ 3.301.494

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.



De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 3.301.494}{€ 530.585} = 6.22$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van uw organisatie valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

5. Nieuwe ontwikkelingen

Het BTW risico inzake regiotaxi is afgewikkeld in 2016. Echter heeft de belastingdienst voor de verschuiving van BTW naar BCF, rente in rekening gebracht. Er is bezwaar aangetekend tegen de hoogte van de in rekening gebrachte rente. De belastingdienst heeft de Stadsregio Arnhem Nijmegen hierover "gehoord", maar hierop is nog geen uitspraak ontvangen. De in rekening gebrachte rente is in rekening gebracht bij de provincie Gelderland, omdat de risicovoorziening regiotaxi was overgedragen per 1-1-2015 aan de provincie Gelderland. Mocht er nog een positieve uitkomst uit het bezwaarschrift komen, zal dit ten gunste komen van de provincie Gelderland verminderd met de gemaakte advieskosten.

2.2.2. Paragraaf Financiering

De uitvoering van de programma's wordt ondersteund door de financieringsfunctie. Deze omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geld dat niet direct nodig is. De stadsregio heeft het beleid inzake de treasuryfunctie vastgelegd in een treasurystatuut. Op 11 december 2014 heeft de stadsregioraad het geactualiseerde treasurystatuut vastgesteld, die als gevolg van invoering van het Schatkistbankieren, is geactualiseerd met ingangsdatum 16 december 2013.

Het treasurystatuut is zodanig opgesteld dat het een objectieve en transparante verantwoording mogelijk maakt en omvat de volgende onderdelen:

- Doelstellingen treasuryfunctie.
- Risicobeheer.
- Bedrijfsfinanciering.
- Kasbeheer.
- Administratie organisatie en interne controle.

Voor de inhoud verwijzen wij naar het betreffende stuk.

Algemene ontwikkelingen 2016

Liquiditeitspositie

De liquiditeitspositie van de stadsregio is in 2016 bijzonder sterk afgenomen als gevolg van de financiële afwikkeling subsidies. Begin 2016 is het saldo van de beschikbare liquide middelen € 6,2 miljoen. Na afrekening van met name subsidie uitkeringen in het kader van Regiocontract 2012-2015 en ingediende eindafrekeningen FES-projecten is het saldo gedaald tot een bedrag van € 3,6 miljoen.

Schatkistbankieren en het effect op de renteontwikkelingen

Op 16 december 2013 is het verplicht Schatkistbankieren zonder leenfaciliteit ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De Wet Schatkistbankieren regelt dat alle overtollige liquide middelen vanaf 16 december 2013 moeten worden overgedragen aan de schatkist. Langlopende middelen die voor 4 juni 2012 waren uitgezet zijn geëerbiedigd. De stadsregio mag alleen leningen verstrekken aan andere overheidsinstanties, behoudens degene waar een toezichtrelatie op van toepassing is.

De liquide middelen renderen dan ook na invoering van het Schatkistbankieren minimaal op basis van het schatkisttarief.

<i>Renteontwikkeling Schatkisttarief</i>	
1 ^e kwartaal 2016	0,00%
2 ^e kwartaal 2016	0,00%
3 ^e kwartaal 2016	0,00%
4 ^e kwartaal 2016	0,00%

De totale treasury baten over 2016 bedragen € 0.00.

2.2.3. Paragraaf Bedrijfsvoering

Vanuit de bedrijfsvoering wordt de uitvoering van de taken en activiteiten van de stadsregio ondersteund. Alle beherende, verantwoordende en controlerende activiteiten vallen hieronder, welke de organisatie in staat stelt om de voorgenomen programma's en prestaties zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. De kwaliteit van de bedrijfsvoering bepaalt in belangrijke mate het slagen van programma's.

Financieel Beleid en Financieel Beheer

De Stadsregioraad heeft in juni 2016 de jaarstukken over 2015 (jaarverslag, inclusief jaarrekening) en in juni 2015 de definitieve programmabegroting 2016 vastgesteld. Bij de jaarrekening over 2015 heeft de stadsregio goedkeurende verklaringen van de accountant ontvangen voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Het financieel beheer heeft zich in 2016 niet gericht meer op de toekomst, maar op de financiële afwikkeling van de taken en geldstromen die de stadsregio in liquidatie volgens het liquidatieplan zal afronden. In het jaar 2016 heeft er dan ook geen interim controle meer plaatsgevonden gericht op de toekomst.

Financiële verordeningen

De inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur heeft ook consequenties gehad voor de stadsregio. Net als bij de gemeenten dient de Stadsregioraad ingevolge de Gemeentewet de financiële verordeningen (Ex artikelen 212 en 213) vast te stellen. Dit is voor de stadsregio in 2005 gebeurd. In 2006 is de Nota Rechtmatigheid voor het eerst door de Stadsregioraad vastgesteld en in april 2009 is een herziende Nota Rechtmatigheid vastgesteld door de raad. In december 2014 is vervolgens een herzien Treasurystatuut door de Stadsregioraad behandeld en vastgesteld.

In de raad van juni 2011 is de nu op peil gebrachte nota reserves en voorzieningen bij het vaststellen van de jaarrekening 2010 behandeld en vastgesteld. In oktober 2012 is een algemene subsidieverordening vastgesteld in de Stadsregioraad voor met name de subsidies die buiten de mobiliteitsverordening vallen; deze verordening is met terugwerkende kracht ingevoerd vanaf 1 april 2012.

Er is een aangepaste mandateringsregeling vastgesteld, waarin bekrachtigd is hoe functiescheiding bij het aangaan van verplichtingen en betalingen is gedurende de liquidatiefase. Zolang de stadregio nog in liquidatie is blijven de huidige financiële verordeningen van kracht. In afwijking van de begroting 2016 is het Treasurystatuut gehanteerd gedurende de periode dat de stadsregio in liquidatie verkeert. Alle geldende verordeningen zullen na de formele opheffing niet meer van kracht zijn.

Personeel en organisatie

In maart 2015 is voor de medewerkers van de stadsregio een sociaal plan overeengekomen. Het personeel wat op moment van opheffing van de Stadsregio boventallig is verklaard, is zoveel mogelijk begeleid naar een nieuwe baan. Het boventallig personeel en de bijbehorende voorziening personeel op 1 januari 2016 is conform het liquidatieplan overgedragen aan het mobiliteitsbureau van de gemeente Arnhem.

<i>Voorziening personeel overgedragen aan de gemeente Arnhem</i>	
Loonkosten en WW rechten o.b.v. baanvindduur CBS voor 3,65 fte	€ 560.757,10
3 maanden loopbaanbegeleiding	€ 1.250,00
Werkplektarief gemeente Arnhem o.b.v. baanvindduur	€ 70.000,00
<u>Overgedragen voorziening personeel aan de gemeente Arnhem</u>	<u>€ 632.017,10</u>

Inmiddels is al het personeel ergens ondergebracht, maar nog niet allemaal structureel. Er bestaat dus nog een risico, dat er nog aanspraak gedaan kan worden op het Sociaal Plan tot juli 2019. Mocht dat leiden tot hogere lasten dan de voorziening die is overgedragen aan de gemeente Arnhem, kan de gemeente Arnhem dit nog verhalen op de voormalige stadsregiogemeenten.

3. Jaarrekening

Rekening 2016/programmabegroting 2016

De Stadsregioraad heeft in juni 2016 de jaarstukken over 2015 (jaarverslag (inclusief jaarrekening) vastgesteld. De rekening is aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland verzonden. De Stadsregioraad heeft in juni 2015 de definitieve programmabegroting 2016 vastgesteld en vervolgens ter kennisname verzonden aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland. Er is 1 begrotingswijziging voorgelegd en vastgesteld.

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De Jaarrekening 2016 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Nadere bepalingen die zijn opgenomen in de Financiële verordening – als nadere invulling van BBV-voorschriften – zijn ook van toepassing.

Liquidatie

Op 17 december 2014 besloot de Eerste Kamer in te stemmen met het intrekken van de Wgr-plus per 1 januari 2015. Op 16 juli 2015 hebben alle Colleges en Gemeenteraden ingestemd met de liquidatie van de huidige Stadsregio Arnhem Nijmegen. Volgens artikel 45 van de Gemeenschappelijke Regeling is tevens een liquidatieplan opgesteld en vastgesteld bij het liquidatiebesluit. In het liquidatieplan zijn de o.a. de financiële gevolgen van de liquidatie geregeld. Indien er bij de formele opheffing, naar verwachting in 2017, reserves resteren of tekorten resteren, zullen deze ten gunste c.q. ten laste van de deelnemende gemeenten komen. Op grond van bovenstaande zijn de financiële consequenties als gevolg van de opheffing van de stadsregio verwerkt in de jaarrekening.

Algemeen

De activa worden geactiveerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld. Voor zover niet anders vermeld zijn de passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. In het kader van de liquidatie zijn voorziene waardeverminderingen verwerkt alsmede voorzieningen getroffen voor verwachte opheffingskosten.

Activa

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn opgebouwd uit aan derden verstrekte leningen en belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen. Aan derden verstrekte geldleningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien noodzakelijk verminderd met een voorziening voor oninbare bedragen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de geschatte omvang van de verplichtingen en risico's waarvoor ze gevormd zijn. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering

geldt voor een aantal voorzieningen waarbij het tijdsaspect een betekenisvolle rol speelt. Deze voorzieningen hebben een omvang verminderd met verwachte toevoegingen in de loop der tijd. Deze voorzieningen worden dan gewaardeerd tegen contante waarde.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Met ingang van het jaar 2008 worden de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen niet langer onder de voorzieningen opgenomen, maar onder de overlopende passiva.

Vlottende passiva

Overeenkomstig de wijziging in de BBV-voorschriften zijn de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van de voorzieningen naar de vlottende passiva overgeheveld.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Balans
per 31 december 2016
en toelichting

3.2. Balans per 31 december 2016 en de toelichting

Omschrijving	Balans per 31 december 2016		Balans per 31 december 2015	
ACTIVA (in euro's)				
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Investerings economisch nut	0		0	
Totaal materiële vaste activa		0		0
<i>Financiële vaste activa</i>		0		0
Totaal vaste activa		0		0
Vlottende activa				
<i>Uitzettingen met een rente typische looptijd <1 jaar</i>				
Overige vorderingen	838.726		109.847	
Te vorderen Belastingdienst/ BTW Compensatiefonds	71.495		1.281.354	
RC Ministerie van Financiën	3.594.655		6.223.062	
Totaal Uitzettingen met een looptijd <1 jaar		4.504.876		7.614.263
<i>Liquide middelen</i>				
Rekening courant bank/kas	13.422		14.603	
Totaal liquide middelen		13.422		14.603
Totaal vlottende activa		4.518.298		7.628.865
TOTAAL ACTIVA		4.518.298		7.628.865

Omschrijving	Balans per 31 december 2016		Balans per 31 december 2015	
PASSIVA (in euro's)				
Vaste passiva				
<i>Eigen Vermogen</i>				
Weerstandsreserve	3.301.494		2.152.190	
Bestemmingsreserve Wonen	0		49.610	
Resultaat boekjaar voor bestemming (positief)	527.977		2.240.693	
Totaal Eigen Vermogen		3.829.471		4.442.493
<i>Voorzieningen</i>				
Voorziening pensioenen	251.443		247.747	
Voorziening frictiekosten	145.781		257.244	
Totaal Voorzieningen		397.224		504.991
Totaal vaste passiva		4.226.695		4.947.484
Vlottende passiva				
<i>Vooruit ontvangen middelen</i>				
Vooruit ontvangen middelen Ruimte	0		1.428.340	
Vooruit ontvangen middelen Wonen	0		22.149	
Totaal Vooruit ontvangen middelen		0		1.450.489
<i>Overige schulden</i>				
Overige schulden	291.603		1.230.892	
Totaal Overige schulden		291.603		1.230.892
Totaal vlottende passiva		291.603		2.681.381
TOTAAL PASSIVA		4.518.298		7.628.865

Toelichting balans 31 december 2016

ACTIVA

Materiële vaste activa

Gelet op de liquidatie per 16 Juli 2015 hebben er in reeds in 2014 inhaalafschrijvingen plaatsgevonden, waardoor er vanaf december 2014 geen materiële vaste activa meer zijn.

Financiële vaste activa

Na verkoop, in 2015, van de obligatie portefeuille zijn er geen financiële vaste activa aanwezig.

Vlottende activa

	31-12-2016	31-12-2015
Uitzettingen met rente typische looptijd < 1 jaar		
<i>Overige vorderingen</i>		
Nog te ontvangen bedragen openbare lichamen	718.389	106.082
Nog te ontvangen bedragen niet openbare lichamen	120.337	0
Debiteuren	0	0
Dubieuze debiteuren	0	0
Vooruit betaalde bedragen	0	3.765
Totaal overige vorderingen	838.726	109.847
<i>Te vorderen gemeenten/BTW Compensatiefonds</i>	71.495	1.281.354
<i>Rekening Courant Ministerie van Financiën inzake Schatkistbankieren</i>	3.594.655	6.223.062
Totaal uitz. rente typische looptijd < 1 jaar	4.504.876	7.614.263
Liquide middelen		
<i>Rekening Courant bank/kas</i>	13.422	14.602
Totaal liquide middelen	13.422	14.602

Toelichting vlottende activa

Nog te ontvangen bedragen

De nog te ontvangen bedragen van openbare lichamen bestaat onder andere uit € 131.000 aan een vordering bij de provincie Gelderland en eindafrekening project SUSreg, € 22.000 en nog € 70.000 te ontvangen van de provincie Gelderland voor de eindafrekening cofinanciering van het project schone scheepvaart en ruim € 278.000 eindafrekening luchtkwaliteit (FES). Tevens waren er nog voor ruim € 337.000 terug te ontvangen te veel voorgeschoten subsidie bijdragen aan projecten in het kader van regiocontract 2012-2015. Alle vorderingen regiocontract zijn intussen (febr. 2017) terug ontvangen.

Daarnaast is er nog een bedrag te ontvangen van de voormalige stadsregio gemeenten inzake terugvordering BTW compensatie via de transparantiemethode, € 71.495. Deze vorderingen zal worden meegenomen in de eindafrekening met de voormalige stadsregiogemeenten.

Rekening Courant Ministerie van Financiën inzake Schatkistbankieren

De afname van het saldo heeft vooral te maken met de afronding van zaken en projecten in 2016 van de stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie. Het gaat dan vooral om projecten Regioprogramma 2012-2015 en luchtkwaliteit (Eureka-FES) projecten.

In de Wet Schatkistbankieren mogen liquide middelen tot aan een drempelwaarde van 0,75% over de totale begroting nog op onze bankrekeningen staan, met een minimum van € 250.000; voor 2016 bedraagt de drempelwaarde 0,75% van € 2.065.000 zijnde € 15.487,50 gerekend over een periode van 90 dagen voor het jaar 2016. Aangezien deze drempelwaarde onder het minimumbedrag ligt, geldt het minimum van € 250.000 als drempelwaarde.

In alle kwartalen 2016 is onder de minimale drempel van € 250.000 euro gebleven conform de Wet Schatkistbankieren.

Maand	Gemiddeld saldi banken	Toelichting:
Jan	14.452,35	
Feb	14.360,64	
Mrt	25.179,64	
	€ 17.831,31 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>
April	13.850,26	
Mei	13.593,60	
Juni	11.263,37	
	€ 12.902,41 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>
Juli	11.873,44	
Aug	11.997,96	
Sept	12.261,24	
	€ 12.044,21 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>
Okt	18.620,56	
Nov	11.779,58	
Dec	12.548,16	
	€ 14.316,10 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>

Liquide middelen

Ter uitvoering van de regels binnen het Schatkistbankieren zijn alle spaarrekeningen -saldi al in 2015, na vrijval, gestort op onze rekening courant bij het Ministerie van Financiën. Daarnaast zijn er nog bij een 2-tal banken rekeningen, BNG en Rabobank.

Rekening courant bank/kas

	31-12-2016		31-12-2015	
Bank Nederlandse Gemeenten	10.000		9.999	
Rabobank – rekening courant	3.422		4.603	
Totaal Rekening Courant bank/kas		13.422		14.602

De banksaldi houden we laag om geen overschrijding te krijgen van het toegestane saldo binnen 90 dagen.

PASSIVA

Eigen Vermogen

In de Stadsregioraad van juni 2016 is de resultaatbestemming van 2015 vastgesteld. Dit resulteert in het volgende verloop van de reserves:

	Saldo 31-12-2015	Resultaat- bestemming 2015	Uitkering deelnemers	Saldo 31-12-2016
Algemeen				
Weerstandsreserve	2.152.190	1.149.304		3.301.494
Reserve rente- egalisatie	0		0	0
Programma Wonen				
Bestemmingsreserve Wonen	49.610	-49.610	0	0
Totaal resultaatbestemming 2015	2.240.693	-1.099.694	-1.140.999	

De resultaatbestemming 2016 is in een afzonderlijk voorstel opgenomen en zal na vaststelling worden verwerkt. Van de € 527.977 is begin februari 2017, door de Stadsregioraadsleden ingestemd met het bestemmen van € 180.000 regiocontract gelden aan een 2-tal projecten. Dit bedrag is reeds aan de gemeente Nijmegen als vereffenaar overgemaakt. Als toevoeging aan de weerstandsreserve resteert dan € 347.977.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	saldo 31-12-2015	toevoeging	aanwending	vrijval	saldo 31-12-2016
Bestuur					
Pensioen voormalig CvB leden	247.747	13.821	10.125		251.443
Voorziening frictiekosten	257.244	30.931	142.394		145.781

Toelichting Voorzieningen

Pensioen voormalig CvB leden

De voorziening is gebaseerd op de opgebouwde waarde per 31-12-2016 volgens opgave Raet. In 2016 zijn er, maandelijks, bedragen uitbetaald aan een gepensioneerd oud CvB-lid. Daarnaast is er een risicorenteberekening gemaakt voor wat betreft een oud bestuurder. Dit vanwege het feit dat deze bestuurder de pensioenleeftijd nog heeft bereikt. Per 1 januari 2017 is deze voorziening overgedragen aan de gemeente Nijmegen (de vereffenaar).

Voorziening frictiekosten

Reeds bij de jaarrekening 2014 is een voorziening getroffen voor frictiekosten inzake contractuele verplichtingen of taken die moesten doorlopen na 1 juli 2015 op grond van subsidieverplichtingen. In juni 2015 is het liquidatieplan vastgesteld en hierin is geregeld dat er nog een aantal taken door de Stadsregio "in liquidatie" worden afgewerkt.

Deze taken zijn o.a. opmaak jaarrekening, SiSa verantwoording NSL, afhandeling projecten en bezwaren tegen vaststelling (eindafrekening) regiocontract projecten, contractuele verplichtingen, accountantscontroles en Cool Region.

Zekere frictiekosten in 2017	31-12-2016
Contractuele verplichtingen bedrijfsvoering	
Contractuele verplichtingen (ICT, Exact, Corsa, BosworX)	35.920,00
Kosten Nijmegen: Pensioen werkzaamheden oud CvB leden	8.750,00
	44.670,00
Eenmalige kosten voor de financiële afwikkeling/liquidatie	
Accountantscontrole jaarrekening 2016 en project controle FES.	42.540,00
Kosten voor liquidatie (liquidatie jaarrekening, administratie/bestuur inzet tot 1-7-17)	36.636,00
Bankkosten BNG en Rabobank	755,00
	79.931,00
Contractuele verplichtingen sector Regionale Ontwikkeling	
Website Cool Region (Four Digits)	13.680,00
Afwikkeling Eureka/NSL	7.500,00
	21.180,00
Totale frictiekosten 2017	145.781,00

Vlottende passiva

Vooruit ontvangen middelen

Het verloop van de **vooruit ontvangen middelen: Bestuur, Werken, Ruimte en Wonen**:

	saldo 31-12-2015	vermeer- deringen/ correcties	vermin- deringen	Saldo 31-12-2016
Ruimte				
Luchtkwaliteit	1.283.992	278.000	1.561.992	0
Cofinanciering Luchtkwaliteit	34.903	70.000	104.903	0
Regioprogramma 2012-2015	109.381	715.523	824.904	0
De Groene Hub	64	63.163	63.227	0
	1.428.340			0
Wonen				
SUSreg	0	3.289	3.289	0
Meters Maken	22.149	0	22.149	0
	22.149			0

Vooruit ontvangen bedragen Ruimte

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) zijn er in 2016 alle nog lopende subsidie projecten afgerekend. Eindafrekening nog te ontvangen ruim € 278.000. Zie voor financiële toelichting bij paraaf 3.3 programma Ruimte pagina 30 en 31.

In het kader van het Regioprogramma 2012-2015 heeft er een finale afrekening plaatsgevonden met de provincie Gelderland, ad € 702.304. Daarnaast hadden er een aantal projecten te weinig geld uitgegeven. Van deze projecten werd een bedrag teveel gestorte voorschotten teruggevorderd. Alle projectuitvoerders hebben deze bedragen terugbetaald.

Alle nog te betalen 5% subsidies zijn in december 2016 uitbetaald aan project uitvoerders.

Het project de Groen Hub is een project dat gefinancierd wordt uit het Regioprogramma 2012-2015. De stadsregio is in 2013 gevraagd om de Groene Hub als trekker over te nemen vanwege het regionale karakter van dit project. Het project is eind 2016 definitief afgerekend.

Vooruit ontvangen bedragen Wonen

Het project Meters maken is in 2016 tot een finale eindafrekening gekomen. Voor het internationale project SUSreg zijn de laatste subsidiebedragen ontvangen in 2017. Hiermee is ook dit project succesvol beëindigd.

Overige schulden

	31-12-2016	31-12-2015
Crediteuren	21.134	155.346
Nog te betalen bedragen	270.469	1.075.546
	291.603	1.230.892

De crediteuren bestaan uit een bedrag van € 19.996 factuur afrekening project FES Nijmegen en nog een 3-tal kleine facturen van crediteuren.

Het bedrag van "Nog te betalen bedragen" bestaat met name uit eindafrekeningen binnen luchtkwaliteit over 2016.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bij deze jaarrekening zijn er geen niet uit de balans blijvende verplichtingen meer. Als gevolg van de opheffing van de Wgr-plus regelgeving, zijn de langlopende verplichtingen op gebied van mobiliteit overgegaan naar de rechtsopvolger provincie Gelderland. Er zijn geen langlopende contracten op gebied van regionale ontwikkeling of bedrijfsvoering meer. De kortlopende contracten blijken uit de balans.

3.3. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

	Programma rekening 2015	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk rekening 2016
LASTEN				
Bestuur	393.453		0	0
Mobiliteit	0		0	0
Werken	476.006		0	40.000
Ruimte	5.671.747	1.150.000	1.888.000	1.751.635
Wonen	499.343		28.000	72
Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen	-246.926		149.000	-69.850
Overschot BWS voor resultaatbestemming				
Totaal lasten	6.793.623	1.150.000	2.065.000	1.721.857
BATEN				
Bestuur	117.495		0	0
Mobiliteit	0		0	0
Werken	418.735		0	40.000
Ruimte	5.669.906	1.150.000	1.825.000	2.209.762
Wonen	329.210		0	72
Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen	2.498.970		0	0
Totaal baten	9.034.315	1.150.000	1.825.000	2.249.834
RESULTAAT				
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-2.240.693	0	-240.000	527.977

Gerealiseerde resultaat

SALDO	Werkelijk rekening 2015	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk rekening 2016
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	2.240.693	0	-240.000	527.977
Onttrekking bestemmingsreserve Wonen	49.610	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	2.290.303	0	-240.000	527.977

Bij de laatste begrotingswijziging was uitgegaan van een negatief resultaat van € 240.000. Het daadwerkelijke resultaat is € 527.977 positief. Met andere woorden een verschil van ruim € 767.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een positief saldo op programma ruimte van € 521.000 met name als gevolg van een overschot op het regiocontract, eindafrekening FES € 278.000, een positief resultaat op programma wonen van € 28.000 en een positief resultaat op het programma bedrijfsvoering van € 218.850 door lagere frictiekosten dan verwacht en het feit dat we de rentekosten BCF afwikkeling konden verhalen op de provincie Gelderland.

Over het exacte saldo, wat zal worden terugbetaald aan de voormalige stadsregiogemeenten, zullen wij u informeren in de raadsvergadering van 22 juni 2017.

Hieronder volgt een nadere toelichting per programma.

Toelichting per programma

Programma Ruimte

	Werkelijk 2015	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten	5.671.747	1.150.000	1.888.000	1.751.635	136.365
Baten	5.669.905	1.150.000	1.825.000	2.209.762	384.762
Saldo	1.842	0	63.000	458.127	521.127

Algemeen

De belangrijkste baten en lasten binnen dit programma betreffen Luchtkwaliteit (zie jaarverslagdeel) en het met de provincie afgesloten programma Regioprogramma 2012-2015. Het regioprogramma 2012-2015 bevat 60 projecten die, op twee projecten na, door de deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. De stadsregio vervult de coördinerende functie en voor 2 projecten meters maken en groene Hub ook de uitvoering. Voor zowel Luchtkwaliteit als het Regioprogramma geldt dat de lasten geheel gefinancierd worden uit vooruit ontvangen gelden waardoor de lasten en baten aan elkaar gelijk zijn.

De belangrijkste verschillen tussen de werkelijke lasten en baten en de begroting na wijziging zijn:

	Oorspronke- lijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten:				
Uitvoering Regioprogramma 2012-2015	500.000	500.000	388.219	111.781
Lucht – Eureka	<u>650.000</u>	<u>1.388.000</u>	<u>1.275.253</u>	<u>112.747</u>
Totaal	1.150.000	1.888.000	1.663.472	224.528
Baten:				
Uitvoering Regioprogramma 2012-2015	500.000	500.000	568.219	68.219
Lucht – Eureka	<u>650.000</u>	<u>1.325.000</u>	<u>1.553.380</u>	<u>228.380</u>
Totaal	1.150.000	1.825.000	2.121.599	296.599

1. Ruimte - algemeen

De lasten vallen iets lager uit en de baten van Ruimte algemeen vallen hoger uit dan begroot.

2. Uitvoering Regioprogramma 2012-2015

Op 5 december 2016 ontvingen wij van de provincie de vaststellingsbeschikking waarin een subsidiebedrag van € 20.652.304 subsidie en € 200.000 ter dekking van de beheerskosten definitief werd toegekend. Op basis van deze beschikking hebben wij nog een bedrag ontvangen van ruim € 700.000. Na afrekening was er nog een overschot van ruim € 180.000. Dit overschot zal in 2017, na raadpleging stadsregioraadsleden, worden ingezet op 2 projecten nl. € 100.000 voor de gezamenlijke inkoop duurzame energie en € 80.000 voor het opzetten van een regionaal mobiliteitsplan. Vooralsnog is dit bedrag opgenomen in het resultaat over 2016.

Alle werkzaamheden die betrekking hebben op het Regiocontract zijn afgerond.

3. Lucht – Eureka

De stadsregio is beheer-en betaalautoriteit voor de € 10,9 miljoen rijksbijdragen vanuit NSL richting de regiogemeenten en verantwoordelijk voor verantwoording hiervan richting provincie en Rijk.

Eind 2015 is duidelijk geworden dat de bestedingstermijn van de subsidiegelden is verlengd naar uiterlijk 1 januari 2017.

De lasten van Eureka worden gedekt uit toegekende NSL gelden. Deze NSL-gelden zijn beschikbaar gesteld om luchtknelpunten binnen de stadsregio op te lossen. De onttrekking aan de NSL-gelden bedroeg in 2016 € 1.275.253 De totale afwijking op de begroting aan zowel de baten- als de lasten kant is € 341.127.

2016 heeft geheel in het teken gestaan van het afronden van het NSL programma. Een en ander betekende dat alle uitgaven rond de NSL projecten uiterlijk 31 december 2016 moesten zijn gerealiseerd.

Uit de eindafrekening van het programma blijkt dat er uiteindelijk om diverse redenen (projecten die goedkoper zijn uitgevallen, annuleren van projecten, niet juist vastleggen van kosten) een onder realisatie is bij FES 3 van € 278.661 Ook bij FES 4 schone scheepvaart is er sprake van een onder realisatie van ruim € 108.612. Gezien de looptijd van het NSL programma kunnen deze middelen niet opnieuw worden ingezet voor projecten. V.w.b. FES 1 en 2 zijn de toegezegde subsidiebedragen volledig benut.

Er hoeft geen bedrag te worden terug betaald aan de provincie Gelderland. Als de werkelijke lasten € 10.492.026 worden verminderd met de voorschotten € 10.213.900, krijgen wij nog € 278.127 als eindafrekening van dit luchtkwaliteitsproject. Zie ook het overzicht hieronder.

Toelichting voor wat betreft de cofinanciering van de projecten luchtkwaliteit.

In de regelgeving is aangegeven dat er bij de besteding van gelden bij de uitvoering van de projecten 50% cofinanciering aanwezig moet zijn. Voor de tranches FES 1 en 2 is deze eis er niet. Bij de Tranches FES 3 en FES 4 is deze eis er wel.

De cofinanciering kan niet in de SISA bijlage worden vermeld. Mede hierdoor is er voor gekozen om deze gegevens bij de afronding van de subsidiebeschikking te vermelden in de jaarrekening. Dit is afgestemd met de provincie Gelderland en bevestigd via mail door de provincie Gelderland. Hieronder ziet u een overzicht van de toegezegde gelden in de beschikking, de ontvangen gelden, de werkelijk gerealiseerde lasten en de cofinanciering per tranche.

Overzicht ontvangen en verantwoorde gelden Luchtkwaliteit en cofinanciering per tranche

Tranche	Subsidiebeschikking	Ontvangen subsidie	Werkelijke lasten	Cofinanciering
FES 1+ 2	€ 3.747.900	€ 3.747.900	€ 3.799.300	€ 4.800.799
FES 3	€ 5.200.000	€ 4.680.000	€ 4.921.339	€ 9.751.376
FES 4	€ 1.880.000	€ 1.786.000	€ 1.771.387	€ 3.021.082
Totaal	€ 10.827.900	€ 10.213.900	€ 10.492.026	€ 17.573.257

Uit het overzicht blijkt dat wij ruim € 10,8 miljoen euro beschikkingen aan subsidie hebben ontvangen. Er is reeds ruim € 10,47 miljoen ontvangen als voorschot. Cofinanciering voor FES 1 en 2 was niet nodig, toch is er voor ruim € 4,8 miljoen cofinanciering gerealiseerd. Voor FES 3 moest € 5,2 miljoen cofinanciering gerealiseerd worden, gerealiseerd is ruim € 9,75 miljoen. Voor FES 4 zou een bedrag van ruim € 1,88 miljoen cofinanciering moeten zijn, werkelijk is dit ruim € 3 miljoen geworden. In de cofinanciering FES 4 zit ook voor € 350.000 cofinanciering schone scheepvaart van de provincie Gelderland.

De cofinanciering van zowel FES 3 als FES 4 is gerealiseerd door de gemeenten, bedrijven en instellingen die de projecten in het kader van het programma luchtkwaliteit hebben uitgevoerd.

Kortom er is ruim voldaan aan de cofinancieringseis in de regelgeving.

Programma Wonen

	Werkelijk 2015	Oorspronkelijk begroot 2016	Na wijzigingen begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten	499.343	0	28.000	72	27.928
Baten	329.210	0	0	72	72
Saldo	170.133	0	28.000	0	28.000

De belangrijkste verschillen tussen de werkelijke lasten en baten en de begroting na wijziging zijn:

De in de begroting opgenomen lasten hebben te maken met het verwachte tekort aan subsidie van het project SUSreg. Tegen de verwachting in kregen wij toch de uren vergoed voor de inzet bij dit project. Terwijl er in eerste instantie uit Brussel een negatief bericht werd ontvangen.

Bedrijfsvoering en Algemene Dekkingsmiddelen

Het programma Bedrijfsvoering alle baten en lasten die tijdens de afwerking van de laatste projecten gemaakt moeten worden en niet toe te rekenen zijn aan de programma's.

	Werkelijk 2015	Oorspronkelijk begroot 2016	Na wijzigingen begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten	-246.926	0	149.000	-69.850	218.850 V
Baten	2.498.970	0	0	0	0
Saldo	2.745.896	0	149.000	-69.850	218.850 V
Dekking uit rente- egalisatiereserve	0	0	0	0	0
Saldo na onttrekking bestemmingsreserve	2.745.896	0	149.000	-69.850	218.850 V

De belangrijkste verschillen tussen de werkelijke lasten en baten en de begroting na wijziging zijn:

Het positieve verschil op de lasten van ruim € 218.850 heeft te maken met lagere frictiekosten en de rentelasten BCF € 131.000 die wij verhaald hebben op de provincie Gelderland. Deze zijn geboekt ten gunste van de exploitatie 2016.

Wet normering bezoldigingen topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Stadsregio Arnhem Nijmegen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT maximum.

Het bezoldigingsmaximum is vanaf 2016 gewijzigd voor functionarissen die niet in dienstverband zijn bij de Stadsregio Arnhem Nijmegen € 175 per uur voor de secretaris/directeur. De stadsregio kent geen bezoldigingen die hoger zijn dan het maximum zoals gesteld in de WNT. De stadsregio heeft een topfunctionaris waarvan conform de WNT openbaar moeten worden gemaakt. Dit betreft dhr. R. Wever. Dhr. Wever is heel 2016 ingehuurd van BMC Advies en Management als directeur/secretaris. De totale bezoldiging bedroeg € 4.083 voor 0,02 FTE. Mw. Schuurmans heeft de rol van voorzitter overgenomen vanaf 1 juli 2015 voor het bestuur "in liquidatie". Zij is de burgemeester van de gemeente Lingewaard en wordt in de jaarstukken van Lingewaard voor de WNT verantwoord.

bedragen x € 1	Dhr. Wever
Functie(s)	Secretaris
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,02
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Ja
Individueel WNT-maximum	€175,- per uur
Bezoldiging	
Beloning	4.083
	€ 135,- per uur
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Sociale verzekeringspremies werkgever	-
<i>Subtotaal</i>	<i>4.083</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	4.083
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	0,2689
Bezoldiging 2015	
Beloning	48.811
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Sociale verzekeringspremies werkgever	-
Pensioenpremies	
Totaal bezoldiging 2015	48.811
Individueel WNT-maximum 2014	61.998

Het bestuur bestaat uit de volgende personen (bezoldiging € 0)

Stadsregioraad	
Naam	Functie
L. Manders	Lid
R. van Sprang	Lid
H. Montfrooy	Lid
D. Bülbül	Lid
H. Driessen	Lid
P. de Klein	Lid
E. Mulder	Lid
H. Nijland	Lid
R. de Lange	Lid
H. Keereweer	Lid
H. van den Berg	Lid
M. Schuurmans	Lid, voorzitter
T. Peren	Lid
I. Leppink	Lid
R. Visser	Lid
W. Gradisen	Lid
H. Tiemens	Lid
P. Oomen	Lid
M. van Nijnatten	Lid
M. Hulskorte	Lid
R. El Hafi	Lid
B. Ross	Lid
J. van Baal	Lid
J. Verstand	Lid
E. Heinrich	Lid
H. Heersink	Lid
R. Haverkamp	Lid
J. Lamers	Lid
J.H. Klein Molekamp	Lid
A. van Hout	Lid
A. Schaap	Lid
H. Verheijen	Lid
J.M. Staatsen	Lid
A. van Norel	Lid

College van Bestuur	
Naam	Functie
R. Wever	Secretaris
H. Verheijen	Lid
H. Tiemens	Lid
J.de Ruiter	Lid, tot 1 oktober 2016
M. Schuurmans	Lid, Voorzitter

Onderstaand overzicht geeft het saldo per programma (exclusief dekking uit bestemmingsreserves) weer:

	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
Werken	40.000	40.000	0
Ruimte	1.751.635	2.2099.762	458.127
Wonen	72	72	0
Bedrijfsvoering	-69.850	0	-69.850
Positief saldo voor resultaatbestemming			527.977
TOTALEN	1.681.857	1.989.762	527.977

3.4. Bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017							
I&M	E11B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente)	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL
		Provinciale beschikking en/of verordening					
		Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SiSa tussen medeoverheden)					
			Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 01	Aard controle R Indicatonummer: E11B / 02	Aard controle R Indicatonummer: E11B / 03	Aard controle R Indicatonummer: E11B / 04	Aard controle R Indicatonummer: E11B / 05
							Aard controle R Indicatonummer: E11B / 06
			1 2007-000467 FES 1+2	€ 98.596			€ 0
			2 2009-022426 FES 3	€ 1.130.717			€ 0
			3 2007-000467 FES 4	€ 58.963		€ 104.903	€ 0
			4				
			5				
			6				
			7				
			8				
			9				

			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van eigen middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) tot en met (jaar T)
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 10
			1 2007-000467 FES 1+2	€ 3.561.331	€ 0	€ 0
			2 2009-022426 FES 3	€ 4.780.807	€ 0	€ 0
			3 2007-000467 FES 4	€ 1.758.089	€ 0	€ 350.000
			4			
			5			
			6			
			7			
			8			
			9			

			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL tot en met (jaar T)	Waarde in hele euro's invullen	Cumulatief teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen tot en met (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor het komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 11	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 12		Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 13	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E11B / 14
			1 2007-000467 FES 1+2	€ 237.970		€ 0	Ja
			2 2009-022426 FES 3	€ 140.532		€ 0	Ja
			3 2007-000467 FES 4	€ 13.299		€ 0	Ja
			4				
			5				
			6				
			7				
			8				
			9				

4. Controleverklaring

Controleverklaring wordt nagezonden!



Stadsregio Arnhem Nijmegen
POSTBUS 6578
6503 GB NIJMEGEN

Postbus 6, 6920 AA Duiven
Koning Willem-Alexanderplein 1, Duiven
Telefoon (0316) 27 91 11
Fax (0316) 27 92 79

www.duiven.nl
gemeente@duiven.nl
Facebook: /gemeenteduiven
Twitter: @gemeenteduiven

IBAN: NL98 BNGH 028 50 02 147
BIC: BNGHNL2G
KvK-nr: 09217727
BTW-nr.: 001202546B02

Uw brief van: 20 april 2017
Uw kenmerk: 17.0000055
Ons nummer: 17DV01312
Datum: 9 mei 2017
Kopie aan: archief /
Onderwerp: **Reactie op conceptjaarverslag 2016**

Geacht bestuur,

Procedureel is het voor ons niet mogelijk om de gemeenteraad van Duiven voor 1 juni 2017 een schriftelijke reactie te laten geven op uw conceptjaarverslag 2016. Onze gemeenteraad vergadert op 20 juni 2017 over dit onderwerp.

Wij reageren daarom alvast als college op de toegezonden stukken.
Mocht de gemeenteraad later afwijkend oordelen, dan laten wij u dat weten.

Onze reactie

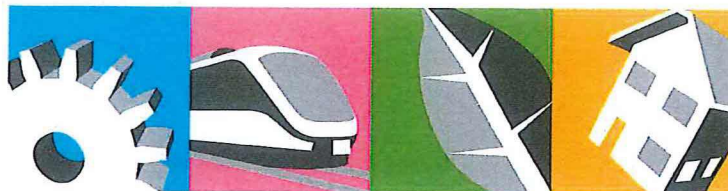
Wij hebben ingestemd met het conceptjaarverslag 2016 van de stadsregio in liquidatie. Wij gaan ermee akkoord om het positieve resultaat toe te voegen aan het weerstandsvermogen. Wij hebben onze gemeenteraad voorgesteld hetzelfde te doen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J. (Chris) Papjes
secretaris

drs. H.B.I. (Rik) de Lange
burgemeester



STADSREGIO
ARNHEM NIJMEGEN

uw kenmerk
ons kenmerk
Behandelaar
projectnummer
betreft
bijlage(n)

17.0000066
Geert van de Hoef
9100.002.003
Gewijzigde jaarstukken 2016
1

Gemeenteraden van Stadsregiogemeenten

Nijmegen, 18 mei 2017

Geachte Gemeenteraad,

Op 20 april jl. hebben wij u door middel van onze brief, kenmerk 17.0000055, een concept jaarverslag toegezonden. In de concept stukken zijn wij uitgegaan van een positief saldo van € 527.977. Naar aanleiding van een gedegen onderzoek en controle van onze accountant Ernst en Young, waarbij een extra zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij u melden dat het saldo is gewijzigd.

In de controle van de afgelopen weken heeft onze accountant geconstateerd dat er bij de afrekening FES de lasten, van de rentebaten € 391.801, niet zijn gecorrigeerd c.q. niet zijn meegenomen in de eindafrekening.

Dit houdt in minder lasten om te declareren en dus geen te verwachten positieve eindafrekening van ruim € 278.000, maar een nog te betalen bedrag aan de provincie van € 113.675.

Hieronder geven wij u een uitleg van dit verschil.

Er zijn ruim € 10.842.026 lasten geweest in de periode 2008 – 2016.

Baten welke wij hebben ontvangen zijn:

- Voorschotten subsidie provincie	€ 10.213.900
- Ontvangen subsidie schone scheepvaart	€ 350.000
- Rente baten periode tot 2015	€ 391.801
Totale baten	€ 10.955.701

Lasten welke zijn gemaakt:

Totaal	€ 10.842.026
Af: ontvangen subsidie schone scheepvaart	-€ 350.000
Af: rente baten	-€ 391.801
Blijft over aan lasten voor FES eindafrekening provincie	€ 10.100.225
Voorschotten provincie FES 1-2 en 3 en 4 totaal	€ 10.213.900

Verschil € 113.675 terug te betalen aan de provincie.

U begrijpt dat wij mede hierdoor de cijfers in de jaarrekening moeten aanpassen.

Als gevolg van deze wijziging is het saldo gedaald van € 527.977 naar € 166.210. Verschil daling is dus € 361.767. De vermindering heeft te maken met een niet gecorrigeerd bedrag aan rente baten bij het programma luchtkwaliteit (FES). De rentebaten ad € 391.801 hadden wij moeten verminderen op de lasten. De werkelijke lasten kwamen hierdoor lager uit, namelijk € 10.492.026 verminderd met rentebaten € 391.801 is € 10.100.224. Daarnaast is er voor € 30.034 te veel opgenomen lasten geconstateerd. Samen verklaart dit de daling van het saldo van € 361.767.

De goedkeurende accountantsverklaring verwachten wij eind volgende week. Het concept van bevindingen van onze accountant hebben wij reeds ontvangen. De conclusie is dat zowel voor de getrouwheid als ook voor de rechtmatigheid een goedkeurende verklaring door onze accountant zal worden afgegeven.

Wij vinden het vervelend u nu pas te kunnen informeren over deze teleurstellende wijziging. Desalniettemin denken wij er goed aan te doen u dit tussenbericht toe te sturen. Zo gauw wij de getekende versie van de accountantsverklaring hebben ontvangen zenden wij u deze toe. Indien u vragen heeft over deze brief kunt u zich wenden tot mevrouw Ilse Houët, ihouet@destadsregio.nl.

Hoogachtend,
College van Bestuur Stadsregio Arnhem Nijmegen "in Liquidatie"
de secretaris



Roel Weaver



Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage: Gewijzigde jaarstukken 2016 volgt zo spoedig als mogelijk is samen met accountantsverklaring



Kennisgeving aan de gemeenteraad

Registratienr. Corsa: 17int00876

Zaaknr.: 17DV01312

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Voor vragen

Naam: Renzo Willemsen

Telefoon: 9263

E-mail: r.willemsen@duiven.nl

Onderwerp: Gewijzigde jaarstukken 2016 Stadsregio in liquidatie

Aanleiding voor deze kennisgeving

Op 19 mei 2017 ontvingen wij van de stadsregio in liquidatie een brief over de jaarstukken 2016. Deze waren al bij uw raad geagendeerd. In de nagekomen brief geeft de stadsregio aan dat naar aanleiding van het accountantsonderzoek (dat bij de eerste verzending nog niet was afgerond) het positieve resultaat over 2016 lager uitvalt.

Relevant beleidskader

Niet van toepassing.

Inhoud van de mededeling

De accountant van de stadsregio heeft bij de controle van de jaarstukken zaken geconstateerd die van invloed zijn op het saldo.

Als positief saldo werd in eerste instantie genoemd € 527.977. Na bestemming van € 180.000 bleef € 347.977 over. Uit de accountantscontrole is een niet-gecorrigeerd bedrag aan rentebaten gebleken bij het programma luchtkwaliteit. Dat gaat om € 391.801. Daarnaast is er voor € 30.034 aan te veel opgenomen lasten geconstateerd. Dat geeft een klein voordeel. Bij elkaar betekent dat een nadeel van € 361.767.

Het saldo na bestemming komt daarmee uit op € 13.790 negatief. Dat bedrag wordt onttrokken aan het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen heeft een omvang van 3,3 miljoen euro. Bij de definitieve opheffing van de stadsregio wordt het resterende weerstandsvermogen onder de deelnemende gemeenten verdeeld.

De gewijzigde gegevens leiden wat ons betreft niet tot een wijziging van de beslispunten zoals aan uw raad voorgelegd in het voorstel 17RV036.

Overigens heeft de accountant in haar concept van bevindingen aangegeven dat zowel voor getrouwheid als voor de rechtmatigheid een goedkeurende verklaring zal worden afgegeven.

Kennisgeving

Duiven, 30 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

Secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17E001749
2. 17RV036
3. 17uit01692

Omschrijving:

Brief stadsregio over gewijzigde jaarstukken 2016
Reeds verzonden raadsvoorstel over de jaarstukken 2016
van de stadsregio in liquidatie
Uitgaande brief d.d. 9 mei 2017 aan de stadsregio

Verdere informatie:

- 1.

Behandeladvies voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region – 17int00798.

Onderwerp	Zienswijze voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.	
Registratienummer: 17DV01313	Portefeuillehouder: burgemeester.	
Historie	Bij het instellen van het gemeenschappelijk orgaan Arnhem Nijmegen City Region is bepaald dat de deelnemende gemeenten de gelegenheid krijgen om voorafgaande aan de definitieve vaststelling een zienswijze te geven op de voorlopige jaarrekening en ontwerpbegroting.	
Termijn	Verzocht is een eventuele zienswijze voor 15 juni 2017 kenbaar te maken. Gelet op ons bestuurlijk proces zal dit niet eerder zijn dan in de raad van 20 juni 2017.	
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	In het raadsvoorstel is aangegeven dat de voorlopige jaarrekening een positief resultaat laat zien. Verder zijn de financiële en beleidsmatige kaders niet gewijzigd en daarmee is de begroting 2018 niet anders van opbouw dan die van 2017. De bijdrage en handelwijze bij de Economic Board passen binnen de gemaakte afspraken. Er zijn geen kanttekeningen.	

Politieke Avond	6 juni 2017		Ronde tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Clemens Koning	Mat Gijsbers	raadzaal	bestuur - budgetrecht	20 minuten
Behandeladvies	- Betreft beantwoording van eventuele vragen n.a.v. het raadsvoorstel - Voorstel kan direct na de ronde tafel ter besluitvorming naar de raad - Gelet op het feit dat de voorlopige jaarrekening en ontwerpbegroting voldoen aan de gemeenschappelijke regeling, er geen bijzonder afwijkende ontwikkelingen zijn en er verder binnen de kaders wordt gebleven wordt geadviseerd om geen debattafel te plannen.			
Spreekrecht publiek	- Eventuele belangstellenden kunnen meepraten aan tafel			

Opbrengst van de tafel	Voorstel betreffende de zienswijze voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region kan als hamerstuk naar de raad. Fracties kunnen eventueel nog amendementen of moties indienen. Er is geen noodzaak voor een debattafel. Gedane toezegging: De evaluatie van het functioneren tot nu van GO Arnhem - Nijmegen City Region is uitgevoerd en wordt nog voor de zomer ter kennis gebracht aan de raad.
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV031

Zaaknr.: 17DV01313

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: de heer J.H.M. Kniest

Telefoon: (0316) 27 91 11

E-mail: gemeente@duiven.nl

Onderwerp: Voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Beslispunten

1. In te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
2. Kennis te nemen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
3. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2018 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Inleiding

Bij besluit van 13 oktober 2015 is ons college met uw toestemming de gemeenschappelijke regeling "Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region" (hierna: de Regeling) aangegaan. Het gemeenschappelijk orgaan richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Het gemeenschappelijk orgaan werkt intensief samen met de Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen.

Het gemeenschappelijk orgaan heeft tot taak een op afstemming van beleid gericht overleg te voeren op de volgende domeinen: wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid. Het overleg vindt per domein plaats in een door het gemeenschappelijk orgaan te organiseren portefeuillehoudersoverleg, zijnde een overleg waaraan wordt deelgenomen door de desbetreffende portefeuillehouder van elk deelnemend college. Verder stuurt het gemeenschappelijk orgaan het Bureau Brussel op strategisch-inhoudelijk niveau aan. Dit bureau, ondergebracht bij de gemeente Arnhem, behartigt de belangen van de Arnhem Nijmegen City Region in Europa.

De deelnemende gemeenten dragen geen publiekrechtelijke bevoegdheden over aan het gemeenschappelijk orgaan.



Raadsvoorstel

Op grond van artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 10 van de Regeling heeft het gemeenschappelijk orgaan de voorlopige jaarrekening 2016 toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft het gemeenschappelijk orgaan zijn ontwerpbegroting voor 2018 toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Beoogd effect

Het gemeenschappelijk orgaan stelt zijn jaarrekening over 2016 vast vóór 1 juli 2017 en is voornemens de begroting voor 2018 vast te stellen op 22 juni 2017. Het gemeenschappelijk orgaan nodigt de raden van de deelnemende gemeenten uit een eventuele zienswijze over de voorlopige jaarrekening 2016 en een zienswijze over de ontwerpbegroting 2018 vóór 15 juni 2017 naar voren te brengen.

Argumenten

1.1 De aangeboden jaarrekening laat een positief resultaat zien.

De voorlopige jaarrekening 2016 van het gemeenschappelijk orgaan laat een positief resultaat zien van € 58.194. Dit resultaat is mede te danken aan een bijdrage van € 38.199 van de gemeente Duiven voor 2016. Het gemeenschappelijk orgaan stelt voor de (incidentele) meevaller door te schuiven naar 2017 en te gebruiken voor onder meer de kosten verbonden aan de begin 2017 gestarte evaluatie van het eerste jaar van de bestuurlijke samenwerking in het 2015 gevormde gemeenschappelijk orgaan.

2.1 De algemene financiële en beleidsmatige kaders zijn niet gewijzigd.

De toezending van de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 is overeenkomstig het bepaalde in artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Er vinden geen wijzigingen plaats in de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018.

3.1 De begrotingsopbouw is gelijk aan die voor 2017 en opgesteld conform de daartoe opgestelde uitgangspunten en spelregels.

De ontwerpbegroting voor 2018 van het gemeenschappelijk orgaan is sluitend. Op grond van artikel 9 van de Regeling heeft het gemeenschappelijk orgaan vóór 1 mei 2017 het vaste bedrag per inwoner voor 2018, net als dat voor 2016 en 2017, vastgesteld op € 1,50.

Het gemeenschappelijk orgaan werkt intensief samen met Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen. Deze stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking in de regio tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen. Uit het bedrag van € 1,50 per inwoner wordt een bedrag van € 1,00 per inwoner beschikbaar gesteld aan de stichting. Het jaarverslag en de jaarrekening 2016 van de stichting is bijgevoegd.

Raadsvoorstel

Bij besluit van 13 oktober 2015 hebben wij de jaarlijkse bijdrage van € 1,00 per inwoner voor Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen gegarandeerd voor de jaren 2016 en 2017. Met ingang van 2018 draagt de gemeente Duiven dus € 0,50 per inwoner bij aan de Regeling oftewel € 12.699,50. In de ontwerpbegroting 2018 van het gemeenschappelijk orgaan is de lagere inwonerbijdrage van de gemeente Duiven opgenomen.

Uw raad heeft op 28 september 2016 besloten dat het college naar bevind van zaken mag handelen m.b.t. de Economic Board. Ons college zal over de continuëring van onze bijdrage een nadere afweging maken, mede op grond van de lopende evaluatie over de samenwerking in de regio. Het resultaat van deze afweging nemen wij mee in onze begrotingsvoorstellen 2018.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Op de gemeentebegroting voor 2016 is een bedrag van € 38.500 gebracht voor de bijdrage van de gemeente Duiven aan de Regeling voor 2016. De onderschrijving van € 301 komt ten gunste van het rekeningresultaat over 2016. De gemeentelijke bijdrage van € 12.700 voor 2018 zal worden meegenomen bij de opstelling van de programmabegroting 2018-2021.

Communicatieparagraaf

Uw besluit zal worden bekendgemaakt door toezending aan het gemeenschappelijk orgaan.

Behandelproces

Uw (eventuele) zienswijzen over de voorlopige jaarrekening 2016 en de ontwerpbegroting 2018 van het gemeenschappelijk orgaan kunnen vóór 15 juni 2017 niet naar voren worden gebracht. Uw besluit kan niet eerder worden gevormd dan in uw vergadering van 20 juni 2017. Hierover hebben wij de secretaris van het gemeenschappelijk orgaan bericht. Wij geven uw raad in overweging dit raadsvoorstel alleen besluitvormend te behandelen in uw vergadering van 20 juni 2017.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Raadsvoorstel

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17ink00721

2. 17ink00722

3. 17ink00723

4. 17ink00748

5. 17RB025

Omschrijving:

Algemene financiële kaders voor 2018 en hoogte inwonersbijdrage 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Conceptbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Voorlopige jaarrekening 2016 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Jaarverslag en jaarrekening 2016 Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen

Ontwerp raadsbesluit



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV031

Zaaknr.: 17DV01313

Portefeuillehouder(s): Burgemeester

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: de heer J.H.M. Kniest

Telefoon: (0316) 27 91 11

E-mail: gemeente@duiven.nl

Onderwerp: Voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Beslispunten

1. In te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
2. Kennis te nemen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
3. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2018 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Inleiding

Bij besluit van 13 oktober 2015 is ons college met uw toestemming de gemeenschappelijke regeling "Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region" (hierna: de Regeling) aangegaan. Het gemeenschappelijk orgaan richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Het gemeenschappelijk orgaan werkt intensief samen met de Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen.

Het gemeenschappelijk orgaan heeft tot taak een op afstemming van beleid gericht overleg te voeren op de volgende domeinen: wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid. Het overleg vindt per domein plaats in een door het gemeenschappelijk orgaan te organiseren portefeuillehoudersoverleg, zijnde een overleg waaraan wordt deelgenomen door de desbetreffende portefeuillehouder van elk deelnemend college. Verder stuurt het gemeenschappelijk orgaan het Bureau Brussel op strategisch-inhoudelijk niveau aan. Dit bureau, ondergebracht bij de gemeente Arnhem, behartigt de belangen van de Arnhem Nijmegen City Region in Europa.

De deelnemende gemeenten dragen geen publiekrechtelijke bevoegdheden over aan het gemeenschappelijk orgaan.

Raadsvoorstel

Op grond van artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 10 van de Regeling heeft het gemeenschappelijk orgaan de voorlopige jaarrekening 2016 toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft het gemeenschappelijk orgaan zijn ontwerpbegroting voor 2018 toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Beoogd effect

Het gemeenschappelijk orgaan stelt zijn jaarrekening over 2016 vast vóór 1 juli 2017 en is voornemens de begroting voor 2018 vast te stellen op 22 juni 2017. Het gemeenschappelijk orgaan nodigt de raden van de deelnemende gemeenten uit een eventuele zienswijze over de voorlopige jaarrekening 2016 en een zienswijze over de ontwerpbegroting 2018 vóór 15 juni 2017 naar voren te brengen.

Argumenten

1.1 De aangeboden jaarrekening laat een positief resultaat zien.

De voorlopige jaarrekening 2016 van het gemeenschappelijk orgaan laat een positief resultaat zien van € 58.194. Dit resultaat is mede te danken aan een bijdrage van € 38.199 van de gemeente Duiven voor 2016. Het gemeenschappelijk orgaan stelt voor de (incidentele) meevaller door te schuiven naar 2017 en te gebruiken voor onder meer de kosten verbonden aan de begin 2017 gestarte evaluatie van het eerste jaar van de bestuurlijke samenwerking in het 2015 gevormde gemeenschappelijk orgaan.

2.1 De algemene financiële en beleidsmatige kaders zijn niet gewijzigd.

De toezending van de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 is overeenkomstig het bepaalde in artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Er vinden geen wijzigingen plaats in de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018.

3.1 De begrotingsopbouw is gelijk aan die voor 2017 en opgesteld conform de daartoe opgestelde uitgangspunten en spelregels.

De ontwerpbegroting voor 2018 van het gemeenschappelijk orgaan is sluitend. Op grond van artikel 9 van de Regeling heeft het gemeenschappelijk orgaan vóór 1 mei 2017 het vaste bedrag per inwoner voor 2018, net als dat voor 2016 en 2017, vastgesteld op € 1,50.

Het gemeenschappelijk orgaan werkt intensief samen met Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen. Deze stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking in de regio tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen. Uit het bedrag van € 1,50 per inwoner wordt een bedrag van € 1,00 per inwoner beschikbaar gesteld aan de stichting. Het jaarverslag en de jaarrekening 2016 van de stichting is bijgevoegd.

Raadsvoorstel

Bij besluit van 13 oktober 2015 hebben wij de jaarlijkse bijdrage van € 1,00 per inwoner voor Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen gegarandeerd voor de jaren 2016 en 2017. Met ingang van 2018 draagt de gemeente Duiven dus € 0,50 per inwoner bij aan de Regeling oftewel € 12.699,50. In de ontwerpbegroting 2018 van het gemeenschappelijk orgaan is de lagere inwonerbijdrage van de gemeente Duiven opgenomen.

Uw raad heeft op 28 september 2016 besloten dat het college naar bevind van zaken mag handelen m.b.t. de Economic Board. Ons college zal over de continuëring van onze bijdrage een nadere afweging maken, mede op grond van de lopende evaluatie over de samenwerking in de regio. Het resultaat van deze afweging nemen wij mee in onze begrotingsvoorstellen 2018.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Op de gemeentebegroting voor 2016 is een bedrag van € 38.500 gebracht voor de bijdrage van de gemeente Duiven aan de Regeling voor 2016. De onderschrijving van € 301 komt ten gunste van het rekeningresultaat over 2016. De gemeentelijke bijdrage van € 12.700 voor 2018 zal worden meegenomen bij de opstelling van de programmabegroting 2018-2021.

Communicatieparagraaf

Uw besluit zal worden bekendgemaakt door toezending aan het gemeenschappelijk orgaan.

Behandelproces

Uw (eventuele) zienswijzen over de voorlopige jaarrekening 2016 en de ontwerpbegroting 2018 van het gemeenschappelijk orgaan kunnen vóór 15 juni 2017 niet naar voren worden gebracht. Uw besluit kan niet eerder worden gevormd dan in uw vergadering van 20 juni 2017. Hierover hebben wij de secretaris van het gemeenschappelijk orgaan bericht. Wij geven uw raad in overweging dit raadsvoorstel alleen besluitvormend te behandelen in uw vergadering van 20 juni 2017.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Raadsvoorstel

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17ink00721

2. 17ink00722

3. 17ink00723

4. 17ink00748

5. 17RB025

Omschrijving:

Algemene financiële kaders voor 2018 en hoogte inwonersbijdrage 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Conceptbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Voorlopige jaarrekening 2016 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Jaarverslag en jaarrekening 2016 Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen

Ontwerp raadsbesluit



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB025
Zaaknr.: 17DV01313

Voorlopige jaarrekening 2016 en ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

De raad van de gemeente Duiven;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de voorlopige jaarrekening over 2016 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
2. Kennis te nemen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
3. In te stemmen met de ontwerpbegroting voor 2018 van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

De gemeenteraden van 19 deelnemende gemeenten in
het GO Regio Arnhem Nijmegen.
i.a.a. leden van het Bestuurlijk Overleg.

Datum : 13 april 2017
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : -
Contactpersoon : Henk van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Financiën 2018.

Geachte voorzitter en leden,

Samenvatting

Inzicht in algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 en hoogte van de inwonerbijdrage 2018

Kaders 2018

Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijk regelingen (art. 34b Wgr) zendt een gemeenschappelijk regeling voor 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgend begrotingsjaar aan de deelnemende gemeenten. Onder deze kaders worden verstaan de veranderingen op hoofdlijnen die afwijken van eerder gestelde beleids-, uitvoerings- of financiële kaders.

Het Bestuurlijk Overleg van het Gemeenschappelijk Orgaan heeft in haar vergadering van 6 april jl. van gedachten gewisseld over mogelijke financiële vertaling van actuele ontwikkelingen binnen de regionale samenwerking.

De regionale samenwerking is december 2015 formeel gestart op basis van de voorstellen van de Stuurgroep Regionale Samenwerking. In de brief voor het (begrotings-) jaar 2017 is aangegeven dat een mogelijk eerste aanleiding voor een herijking van deze kaders gevonden zou kunnen worden in de geplande evaluatie van de samenwerking. De evaluatie is gestart en eind april presenteert het Kenniscentrum Publieke Zaak haar eindrapport. De daaropvolgende maanden zullen worden gebruikt om in gesprek te gaan over de aanbevelingen. Wat dit betekent, ook in financiële zin, voor de samenwerking is nu niet te duiden.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen binnen de portefeuillehoudersoverleggen (PFO) die maken dat de duidelijkheid voor 2018 minder eenvoudig te geven is. Te noemen zijn:

- het initiatief binnen het PFO Mobiliteit tot het opstellen van een regionale mobiliteitsplan. Een werkgroep van portefeuillehouders is hiermee sinds najaar 2016 aan de slag. Hiervoor is € 80.000,00 gevonden vanuit de middelen van de (voormalige) Stadsregio. Aan de uitvoering van deze ambitie is in de plannen personele capaciteit gekoppeld. Dekking hiervoor is nog niet bepaald.
- het voorstel over het Regionaal Programma Werklocaties kent eveneens een (intensivering) van ambtelijke inzet voor de uitvoering van de afspraken. Dit vraagt nog verdere uitwerking.
- het PFO Duurzaamheid is o.m. in gesprek over de actualisering van de routekaart 2013 en deze te vertalen naar een uitgewerkt ambitiedocument met consequenties en uitvoeringsprogramma voor regionale projecten. Hierin wordt invulling gegeven aan het Gelders Energieakkoord en de icoon Slimme Duurzaamheid uit de gezamenlijke investeringsagenda van de regio. Ingezet wordt op een pragmatische samenwerking door gemeenten, provincie en bestaande netwerken. Dit vraagt om een beperkte governance en financiële bijdragen van de gemeenten, ondersteunt door de provincie Gelderland.



Datum: 13 13 april 2017
Ons kenmerk:
Pagina: 2

- Vanuit het PFO Wonen wordt de wens luider om daadkrachtige inhoudelijke proces-/netwerkondersteuning te organiseren. Dit heeft nog niet geleid tot een concreet voorstel.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de keuze bij de start van de samenwerking om de voorzitter zijn/haar secretaris te laten regelen vanuit de eigen organisatie (of eventueel vanuit een andere gemeente), niet de benodigde mate van inhoudelijke ondersteuning heeft opgeleverd. De praktijk leert dat een secretaris te weinig uren heeft om, naast een zuivere secretariële ondersteuning van het PFO en haar Agendacommissie, ook nog de aanjager, verbinder, initiator te kunnen zijn. De inhoudelijke ondersteuning moet opgepakt worden door het collectief van de ambtenaren uit de 19 gemeenten. Er wordt immers gewerkt vanuit de gedachte 'bring your own ambtenaar'. In de praktijk blijkt dit weerbarstig en vergt veel energie. De ruimte die de secretaris heeft (gekregen) binnen zijn eigen organisatie wringt met de regionale ambitie van de portefeuillehouders. Dit beeld past ook op de beschikbare capaciteit voor de secretaris van het Gemeenschappelijk Orgaan.

Het is, gelet op het bovenstaande, aannemelijk dat er voor 2018 e.v. vanuit de 4 PFO's nieuwe financiële wensen worden neergelegd. Vaak rechtstreeks via de lijn van de deelnemende portefeuillehouders. Niet alleen voor concrete projecten maar ook voor personele inzet op de 4 thema's. Binnen het actuele bedrag van € 0,50 per inwoner is voor dit laatste geen ruimte aanwezig.

Een nauwkeuriger financieel beeld is door ons bestuur thans niet te geven. Volstaan moet worden met het schetsen van ontwikkelingen. De betrokken wethouders binnen uw gemeenten kunnen u nader informeren over de ontwikkelingen rond de vier thema's.

Inwonerbijdrage 2018

Het Bestuurlijk Overleg heeft besloten de inwonerbijdrage voor 2018 (ongewijzigd) op €1,50 vast te stellen. Hiermee wordt voldaan aan de verplichting zoals vastgelegd in de regeling om voor 1 mei de inwonerbijdrage voor het komende begrotingsjaar vast te stellen.

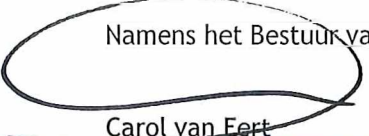
Begroting 2018

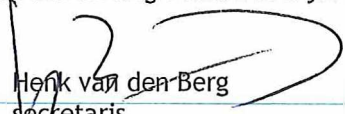
Spoedig wordt u de ontwerpbegroting 2018 aangeboden. Conform de bepalingen van artikel 35 Wgr heeft de gemeenteraad de mogelijkheid zienswijzen in te brengen. Het Bestuurlijk Overleg is voornemens in haar vergadering van 22 juni 2017 de begroting 2018 vast te stellen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Nadere informatie kunt u verkrijgen bij de secretaris, dhr. H. van den Berg.

Een afschrift van deze brief is toegezonden aan de colleges.

Namens het Bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan van de Regio Arnhem Nijmegen


Carol van Fert
Vicevoorzitter


Henk van den Berg
secretaris

i.a.a.: griffiers & secretarissen deelnemende gemeenten, secretarissen PFO's (allen per mail).

De gemeenteraden van 19 deelnemende gemeenten in
het GO Regio Arnhem Nijmegen.
i.a.a. leden Bestuurlijk Overleg

Datum : 13 april 2017
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : -
Contactpersoon : Henk van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Conceptbegroting 2018 Regio Arnhem Nijmegen

Voorstel

De gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze over de begroting 2018 van de Regio Arnhem Nijmegen naar voren te brengen voor 15 juni 2017.

Achtergrond

Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zendt het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan acht weken voordat de begroting wordt vastgesteld deze aan de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden kunnen hun zienswijze over de aangeboden begroting naar voren brengen. Het Bestuurlijk Overleg zal de begroting in haar vergadering van donderdag 22 juni 2017 vaststellen. U wordt uitgenodigd voor donderdag 15 juni te reageren.

Bij brief van 13 april 2017 bent u geïnformeerd over het feit dat het Bestuur op 8 april 2017 heeft besloten dat:

- geen wijzigingen plaatsvinden in de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018;
- de inwonerbijdrage voor 2018 (ongewijzigd) € 1,50 bedraagt.

Deze brief is integraal opgenomen in de bijgevoegde begroting. De begroting 2018 is qua opbouw identiek aan de begrotingen voor 2016 en 2017 en is opgesteld conform de memo "Uitgangspunten en spelregels begrotingsopbouw Gemeenschappelijk Orgaan" (juli 2015).

Slot

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie of een toelichting wensen, dan kunt u zich wenden tot de secretaris (06-46737374 of info@regioan.nl). Graag ontvangen wij uw (eventuele) zienswijzen voor 15 juni 2017.

Namens het Bestuur van de Regio Arnhem Nijmegen,



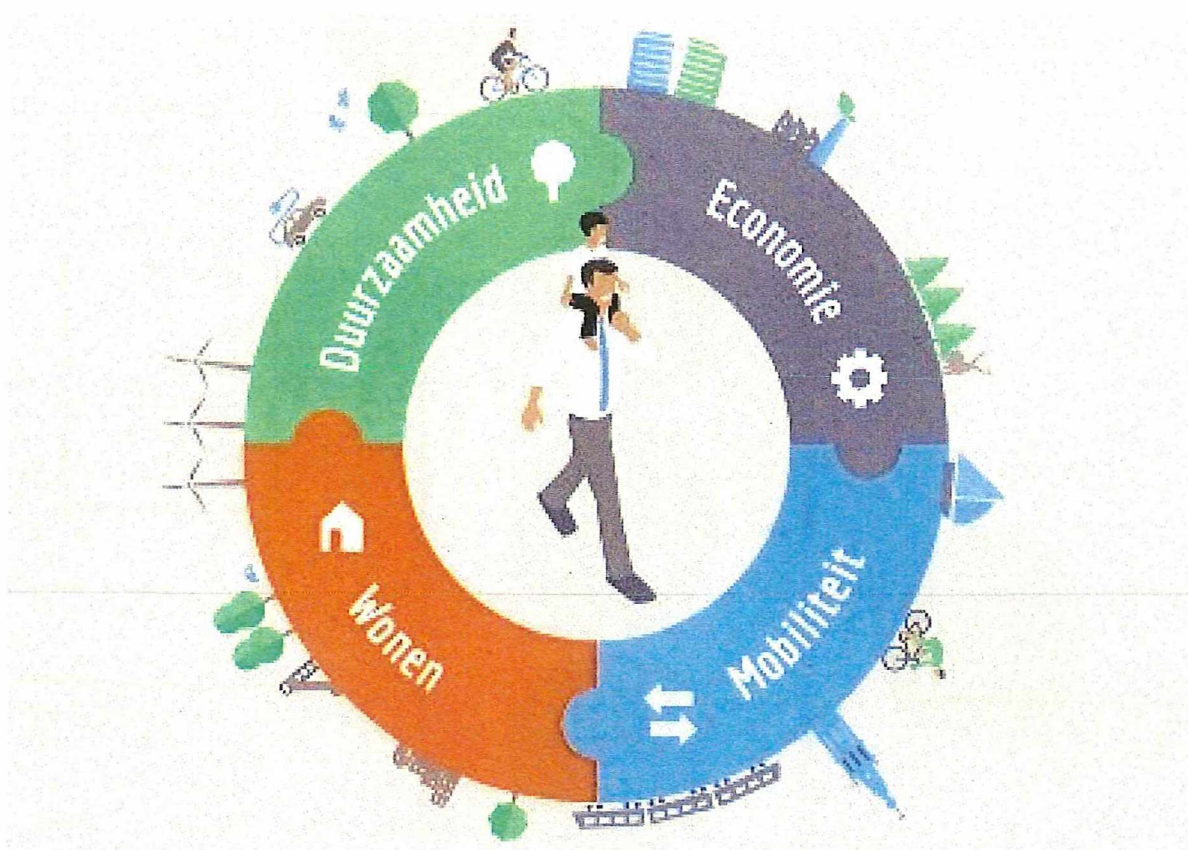
Carol van Eert
Vicevoorzitter



Henk van den Berg
secretaris

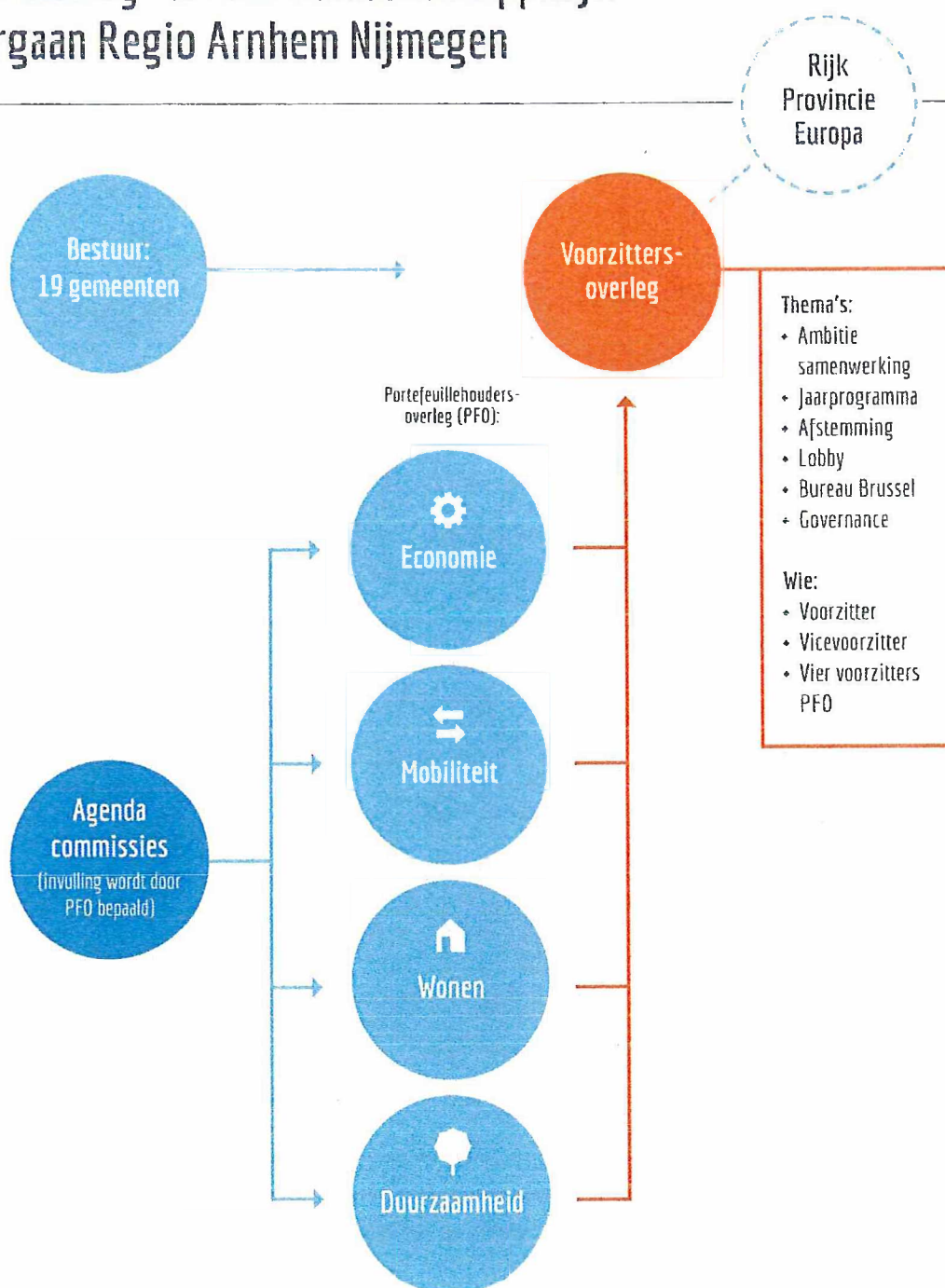
i.a.a. griffiers & secretarissen deelnemende gemeenten (per mail)

Concept
Begroting 2018



Samen voor een krachtige regio!

Inrichting van het Gemeenschappelijk orgaan Regio Arnhem Nijmegen



Begroting

Begroting 2018 Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen			
ONTVANGSTEN		UITGAVEN	
Gemeentelijke bijdrage (Bron aantal inwoners per 1-1-2017 x € 1,50 per inwoner)*	€ 1.134.989,00	Stichting Economic Board*	€ 748.193,00
		Bureau Brussel	€ 298.964,72
		Programmakosten G.O.	€ 63.213,26
		Regiodag	€ 12.500,00
		Overige kosten:	
		communicatie	€ 7.500,00
		overig	€ 4.618,02
Totaal ontvangsten	€ 1.134.989,00	Totaal uitgaven	€ 1.134.989,00

kader: bedrag per inwoner € 1,50
inwonersaantal 1-1-2017 773.592

* Duiven heeft voor 2018 geen inwonersbijdrage toegezegd voor Triple Helix samenwerking en draagt € 0,50 bij.

De begroting 2018 is qua opbouw identiek aan de begroting 2017 en is opgesteld conform de memo "Uitgangspunten en spelregels begrotingsopbouw Gemeenschappelijk Orgaan" (juli 2015). Uitgangspunt voor de begroting 2018 is het besluit van het Bestuurlijk Overleg van 6 april 2017 over de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 en de vaststelling van de hoogte van de inwonerbijdrage op € 1,50.

Door een aantal gemeenten zijn zienswijzen ingediend over de conceptbegroting voor 2017. Voorzover deze zienswijzen betrekking hadden op de begrotingsopbouw is daarmee rekening gehouden. Het merendeel van de zienswijzen betrof evenwel inhoudelijke opmerkingen (evaluatie, Regiodag, inzicht geven in de activiteiten van Bureau Brussel en the Economic Board).

Toelichting begroting

De inwonerbijdrage voor 2018 is gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari 2017 van de deelnemende gemeenten.

Voor de gemeente Duiven is een inwonerbijdrage van € 0,50 opgenomen. Bij raadsbesluit van 13 oktober 2015 is de bijdrage aan de Economic Board toegezegd voor 2 jaren (2016 en 2017). Per 1 januari 2018 fuseren de gemeente Zevenaar en Rijnwaarden tot een nieuwe gemeente Zevenaar. De nu separaat opgenomen bijdragen voor beide gemeenten vallen dan samen. Door de stijging van het aantal inwoners is het budget voor het Gemeenschappelijk Orgaan beperkt toegenomen (toename inwoneraantal x € 0,50).

Aan de uitgavenkant is het bedrag opgenomen voor The Economic Board van 18 gemeenten, conform genomen raadsbesluiten. De bijdrage voor 2018 is het laatste jaar voor de gemeenten Montferland, Rijnwaarden, Zevenaar en Westervoort. Jaarlijks biedt de Stichting Economic Board voor 1 oktober een vastgestelde begroting aan voor het komende jaar. Deze begroting is voorzien van een meerjarig perspectief waarmee inzicht wordt gegeven in de financiering van meerjarige projecten, gebaseerd op het strategische plan 2016-2018 "Krachten bundelen!"

De verdere uitgaven liggen vast in de volgende posten:

- Bureau Brussel (salaris, huur, lidmaatschappen, programmakosten).

De kosten van Bureau Brussel zijn afkomstig van een begroting van Bureau Brussel en bevinden zich op hetzelfde niveau als voor 2017. Door Bureau Brussel is op 6 april 2017 haar jaarprogramma "2017 and beyond" gepresenteerd. Dit leidt niet tot wijzigingen in het kostenpatroon zoals we dit al enige jaren kennen.

- Programmakosten (kosten secretariaat c.a.). Dit zijn de kosten voor de secretarisfunctie inclusief administratieve, financiële en communicatieve ondersteuning die conform afspraak door de gemeente Arnhem wordt geleverd. Dit bedrag is gebaseerd op een opgave van de gemeente Arnhem en zijn nagenoeg gelijk aan 2016 en 2017.

Voor de kosten van de secretariaten van de 4 Portefeuillehoudersoverleggen geldt ook in 2017 het uitgangspunt dat de voorzitter voor zijn eigen secretariële ondersteuning van het overleg zorgt.

- Regiodag (jaarlijkse ontmoeting van de regio gericht op informeren, versterken betrokkenheid, verantwoording, presentatie). De kosten van de Regiodag, de ontmoeting voor raads- en collegeleden, is neerwaarts bijgesteld. Dit bedrag was € 20.000,00 in 2017 maar gelet op de ervaring van de Regiodag 2016 kan volstaan worden c.q. is de uitdaging op een lager bedrag gelegd.

De posten 'Overige kosten' zoals deze in 2017 werd gebruikt is gesplitst. De verwachte kosten voor "communicatie" dekt de kosten van beheer, licenties (toegankelijkheidsverklaring Stichting Drempeelvrij) en onderhoud van website en verdere (digitale) communicatie uitingen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de *actieve informatieopdracht* die in het reglement is vastgelegd. De post "Overig" vormt de restantpost in deze begroting.

Het jaar 2018

De conceptbegroting voor het jaar 2018 is opgesteld in een periode dat de aanbevelingen uit de gestarte evaluatie nog niet bekend zijn en dus daarover nog geen besluitvorming heeft kunnen plaatsvinden. Daarnaast zijn er binnen de 4 thema's ontwikkelingen die mogelijksterwijs van invloed kunnen zijn op de begroting. Verwezen wordt naar de brief "Financiën 2018" zoals deze door het Bestuurlijk Overleg op 6 april 2017 is vastgesteld (bijlage 1). Bovengenoemd ontwikkelingen maken het niet eenvoudig op dit moment een doorkijk te maken naar 2018 en deze financieel te vertalen.

In 2017 is het accent gelegd op de profilering van de regio. Geconstateerd was dat veel werk, van de 4 Portefeuillehoudersoverleggen, Bureau Brussel en het Bestuurlijk Overleg, zich onttrekt aan de waarneming van raadsleden, bestuurders, burgers en andere partners. In de begroting 2017 is hieraan prioriteit gegeven. Sinds einde 2016 beschikt de samenwerking over een eigen website en nieuwsbrieven (GO Regio Arnhem Nijmegen en Bureau Brussel) en is actief op social media. Hiermee is de communicatie door en over de samenwerking ontwikkeld. Voor het realiseren van een steviger profiel van de regio vraagt nog de nodige inzet.

De inhoudelijke inzet van de 4 portefeuillehoudersoverleg vindt u niet in deze begroting. Jaarlijks stelt ieder overleg een jaaragenda op, die samengebundeld de Dynamische jaaragenda van de Regio vormt. Deze wordt geplaatst op de website.

Bureau Brussel gaat in 2018 onverminderd door met het behartigen van de belangen van de regio in Europa. Zij doet dit door subsidievererving, lobby & netwerken, advisering, kennisdeling en profilering van de regio (*vastgelegd in Jaarplan 2017 and beyond;: Bestuurlijk Overleg 6 april 2017*)).

Bijlage 1

De gemeenteraden van 19 deelnemende gemeenten in
het GO Regio Arnhem Nijmegen.
i.a.a. leden van het Bestuurlijk Overleg.

Datum : 13 april 2017
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : -
Contactpersoon : Henk van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Financiën 2018.

Geachte voorzitter en leden,

Samenvatting

Inzicht in algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2018 en hoogte van de inwonerbijdrage 2018

Kaders 2018

Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijk regelingen (art. 34b Wgr) zendt een gemeenschappelijk regeling voor 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgend begrotingsjaar aan de deelnemende gemeenten. Onder deze kaders worden verstaan de veranderingen op hoofdlijnen die afwijken van eerder gestelde beleids-, uitvoerings- of financiële kaders.

Het Bestuurlijk Overleg van het Gemeenschappelijk Orgaan heeft in haar vergadering van 6 april jl. van gedachten gewisseld over mogelijke financiële vertaling van actuele ontwikkelingen binnen de regionale samenwerking.

De regionale samenwerking is december 2015 formeel gestart op basis van de voorstellen van de Stuurgroep Regionale Samenwerking. In de brief voor het (begrotings-) jaar 2017 is aangegeven dat een mogelijk eerste aanleiding voor een herijking van deze kaders gevonden zou kunnen worden in de geplande evaluatie van de samenwerking. De evaluatie is gestart en eind april presenteert het Kenniscentrum Publieke Zaak haar eindrapport. De daaropvolgende maanden zullen worden gebruikt om in gesprek te gaan over de aanbevelingen. Wat dit betekent, ook in financiële zin, voor de samenwerking is nu niet te duiden.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen binnen de portefeuillehoudersoverleggen (PFO) die maken dat de duidelijkheid voor 2018 minder eenvoudig te geven is. Te noemen zijn:

- het initiatief binnen het PFO Mobiliteit tot het opstellen van een regionale mobiliteitsplan. Een werkgroep van portefeuillehouders is hiermee sinds najaar 2016 aan de slag. Hiervoor is € 80.000,00 gevonden vanuit de middelen van de (voormalige) Stadsregio. Aan de uitvoering van deze ambitie is in de plannen personele capaciteit gekoppeld. Dekking hiervoor is nog niet bepaald.
- het voorstel over het Regionaal Programma Werklocaties kent eveneens een (intensivering) van ambtelijke inzet voor de uitvoering van de afspraken. Dit vraagt nog verdere uitwerking.
- het PFO Duurzaamheid is o.m. in gesprek over de actualisering van de routekaart 2013 en deze te vertalen naar een uitgewerkt ambitiedocument met consequenties en uitvoeringsprogramma voor regionale projecten. Hierin wordt invulling gegeven aan het Gelders Energieakkoord en de icon Slimme Duurzaamheid uit de gezamenlijke investeringsagenda van de regio. Ingezet wordt op een pragmatische samenwerking door gemeenten, provincie en bestaande netwerken. Dit vraagt om een beperkte governance en financiële bijdragen van de gemeenten, ondersteunt door de provincie Gelderland.



Datum: 13 13 april 2017

Ons kenmerk:

Pagina: 2

- Vanuit het PFO Wonen wordt de wens luider om daadkrachtige inhoudelijke proces-/netwerkondersteuning te organiseren. Dit heeft nog niet geleid tot een concreet voorstel.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de keuze bij de start van de samenwerking om de voorzitter zijn/haar secretaris te laten regelen vanuit de eigen organisatie (of eventueel vanuit een andere gemeente), niet de benodigde mate van inhoudelijke ondersteuning heeft opgeleverd. De praktijk leert dat een secretaris te weinig uren heeft om, naast een zuivere secretariële ondersteuning van het PFO en haar Agendacommissie, ook nog de aanjager, verbinder, initiator te kunnen zijn. De inhoudelijke ondersteuning moet opgepakt worden door het collectief van de ambtenaren uit de 19 gemeenten. Er wordt immers gewerkt vanuit de gedachte 'bring your own ambtenaar'. In de praktijk blijkt dit weerbarstig en vergt veel energie. De ruimte die de secretaris heeft (gekreken) binnen zijn eigen organisatie wringt met de regionale ambitie van de portefeuillehouders. Dit beeld past ook op de beschikbare capaciteit voor de secretaris van het Gemeenschappelijk Orgaan.

Het is, gelet op het bovenstaande, aannemelijk dat er voor 2018 e.v. vanuit de 4 PFO's nieuwe financiële wensen worden neergelegd. Vaak rechtstreeks via de lijn van de deelnemende portefeuillehouders. Niet alleen voor concrete projecten maar ook voor personele inzet op de 4 thema's. Binnen het actuele bedrag van € 0,50 per inwoner is voor dit laatste geen ruimte aanwezig.

Een nauwkeuriger financieel beeld is door ons bestuur thans niet te geven. Volstaan moet worden met het schetsen van ontwikkelingen. De betrokken wethouders binnen uw gemeenten kunnen u nader informeren over de ontwikkelingen rond de vier thema's.

Inwonerbijdrage 2018

Het Bestuurlijk Overleg heeft besloten de inwonerbijdrage voor 2018 (ongewijzigd) op €1,50 vast te stellen. Hiermee wordt voldaan aan de verplichting zoals vastgelegd in de regeling om voor 1 mei de inwonerbijdrage voor het komende begrotingsjaar vast te stellen.

Begroting 2018

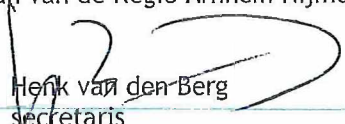
Spoedig wordt u de ontwerpbegroting 2018 aangeboden. Conform de bepalingen van artikel 35 Wgr heeft de gemeenteraad de mogelijkheid zienswijzen in te brengen. Het Bestuurlijk Overleg is voornemens in haar vergadering van 22 juni 2017 de begroting 2018 vast te stellen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Nadere informatie kunt u verkrijgen bij de secretaris, dhr. H. van den Berg.

Een afschrift van deze brief is toegezonden aan de colleges.

Namens het Bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan van de Regio Arnhem Nijmegen


Carol van Felt
Vicevoorzitter


Henk van den Berg
secretaris

i.a.a.: griffiers & secretarissen deelnemende gemeenten, secretarissen PFO's (allen per mail).

Bijlage 2

Dynamische Jaaragenda 2017 & beyond

Bureau Brussel -
Regio Arnhem Nijmegen



region arnhem
nijmegen



Dynamische Jaaragenda 2017 & beyond

Bureau Brussel

Regio Arnhem Nijmegen

Tijdens het Bestuurlijk Overleg van de Regio Arnhem Nijmegen (GO) op 6 april 2017 is de Dynamische Jaaragenda 2017 & beyond van Bureau Brussel besproken en aangenomen. De inzet is om vanaf 2017 versterkt in te zetten op de thema's Smart Energy, Sustainable Mobility en Health. Hierop acteert Bureau Brussel niet alleen, maar in samenwerking met en door nadrukkelijke voeding vanuit gemeenten en partijen uit de regio. Waar dit toe kan leiden is te lezen in deze jaaragenda en het bijgevoegde projectenoverzicht.

Cécile de Boer & Arnout Smit

Inhoud

Missie Bureau Brussel	3
1. Inleiding	3
2. Rol Bureau Brussel	4
3. Vanuit de regio: plannen & agenda's	6
Economische thema's Bureau Brussel	6
Regionale ambities van de Regio Arnhem Nijmegen	6
The Economic Board (Strategisch Plan)	6
Bestuursakkoord 'De kracht van het stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen' ('investeringsagenda') ..	7
Gelrestad (City Deal)	8
Slimme Specialisatie Oost Nederland (Kracht van Oost)	8
De Europese Agenda	9
4. Bureau Brussel in 2017 & beyond	12
4.1 Europese Projecten (subsidies en financiering)	12
Europese subsidievererving - aanpak 2017 & beyond	12
4.2 Profileren van de regio in Europa (Profile)	15
Profileren van de regio in 2017 & beyond	16
4.3 Netwerk(en) in de regio en in Brussel (Partners)	17
Netwerken in Brussel in 2017 & beyond	18
Netwerken in de regio in 2017 & beyond	18
4.4 Lobby (Public Affairs)	19
Lobby in 2017 & beyond	19
4.5 Kennisdisseminatie van, en advies over EU beleid in de regio (Policy)	20
Kennisdisseminatie en advies in 2017 & beyond	20
5. Terugblik en vooruitblik naar de toekomst.	21
Bijlage 1 Overzicht Europese projecten Arnhem Nijmegen	22
Bijlage 2: Overzicht Europese netwerken	36

Missie Bureau Brussel

“Bureau Brussel behartigt de belangen van de regio Arnhem Nijmegen in Europa. “

In opdracht van de Regio Arnhem Nijmegen werkt Bureau Brussel voor gemeenten (overheid), kennisinstellingen (onderwijs en onderzoek) en het bedrijfsleven (ondernemers) uit de regio. De basis hiervoor is de economische agenda van de regio (Uitvoeringsagenda MIRT, Investeringsagenda, Agenda Gemeenschappelijk Orgaan, Strategisch Plan The Economic Board). Bureau Brussel werkt voor de 19 gemeenten en in samenwerking met partners uit de “triple helix”. The Economic Board, opgericht in 2016, is een van de belangrijkste partners in de regio.

1. Inleiding

Regionale samenwerking is een veelbesproken thema in de regio Arnhem Nijmegen. Er wordt, inmiddels al bijna 30 jaar, ook daadwerkelijk samengewerkt: krachten worden gebundeld om de regio te versterken. Het afgelopen jaar is er, op vele fronten, concreet gewerkt aan het versterken van de samenwerking en door vele partijen de ambitie uitgesproken om de vierde economische regio van Nederland te blijven. Deze dynamische jaaragenda beschrijft de rol van Bureau Brussel hierbij: hoe kan Europa de regio verder brengen? We noemen het een dynamische jaaragenda, omdat de strategieën en thema's hetzelfde blijven, maar de diverse activiteiten daarbinnen kunnen verschillen. Ook in de Europese agenda's blijven de zwaartepunten voornamelijk hetzelfde tot de volgende budgetperiode in 2020. We beschrijven de functies die we vervullen, de thema's en activiteiten die we ophalen en aan elkaar verbinden, en waartoe dat in Europa kan leiden. Zo staat er volgend jaar een vergelijkbaar stuk, met enkel de activiteiten en focuspunten die zullen verschillen.

In de tussentijd informeren we en halen we ook op via twee vernieuwde communicatiemiddelen. De website www.regioan.nl geeft nieuws en informatie over Bureau Brussel. Ook kunt u zich daar aanmelden voor onze nieuwsbrief 'Brussels Lof' (onder kop Bureau Brussel 'blijf op de hoogte', of [hier een link](#) als u dit digitaal leest).

2. Rol Bureau Brussel

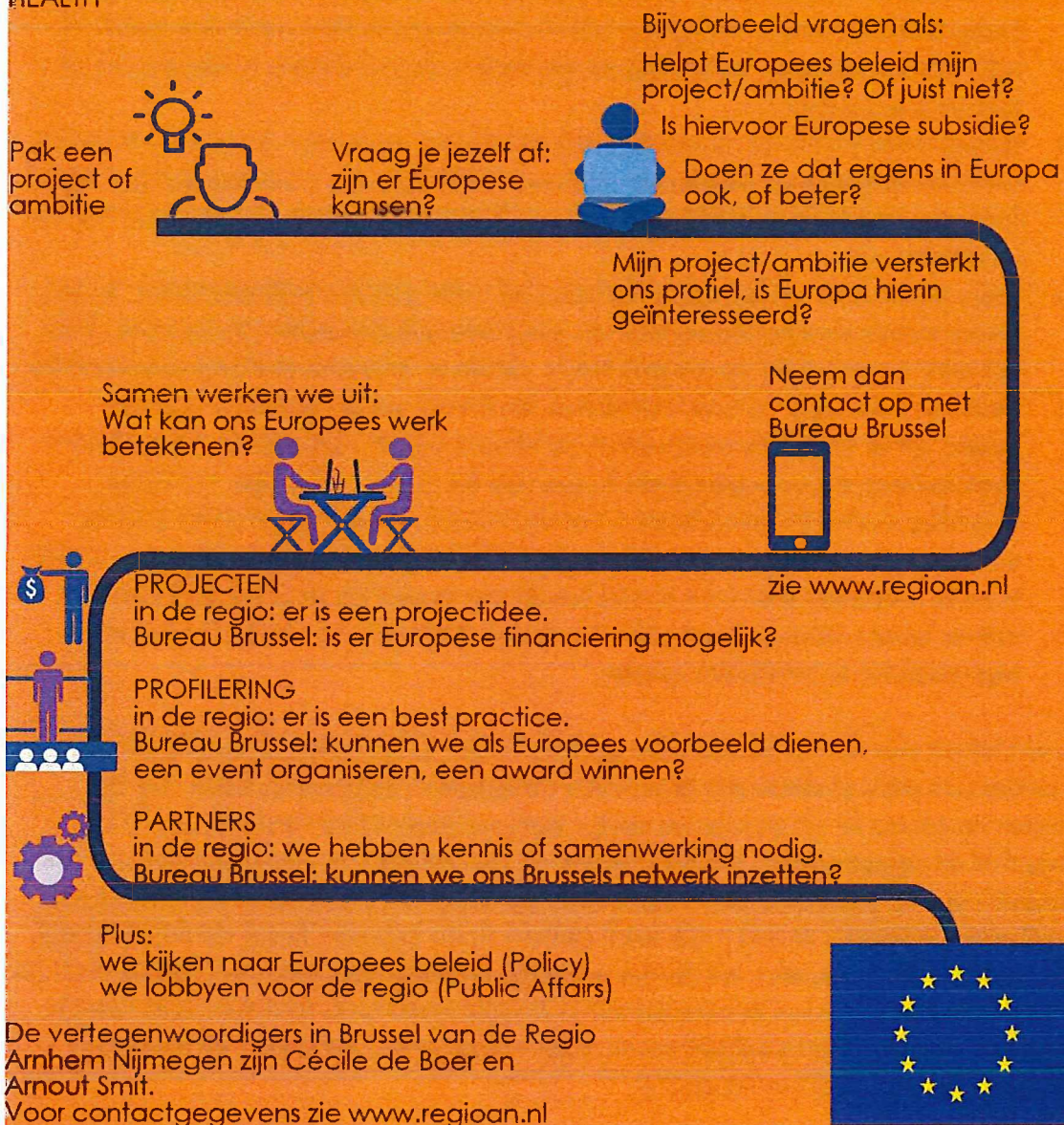
Bureau Brussel vervult richting haar stakeholders, partners en opdrachtgevers de volgende rollen:

1. Als adviseur over Europese kansen, geschikte subsidieprogramma's en deelname aan Europese netwerken. Ook treedt Bureau Brussel op als facilitator, coördinator en adviseur bij subsidieaanvragen.
2. Als lobbyist en/of kennisbeheerder om Europees beleid te beïnvloeden en relevante kennis en informatie uit EU beleid te halen. Bij deze rol is van belang dat Bureau Brussel relevante Europese ontwikkelingen vertaalt en verbindt naar de prioriteiten en projecten binnen de regio Arnhem Nijmegen. Dit doet Bureau Brussel m.n. via de Europese netwerken waar de regio bij is aangesloten.
3. Representatie/profilering: Bureau Brussel profileert de regio Arnhem Nijmegen in Brussel in verschillende gremia en onderhoudt contacten met de Europese Commissie en het Europees Parlement. Daarnaast faciliteert en organiseert Bureau Brussel werk- en studiebezoeken van en naar Brussel.
4. Lobby ten behoeve van de regio op Europees (en indien gewenst nationaal) niveau. Bureau Brussel zal zich blijvend inzetten voor een lobby richting beleidsmakers en netwerken (Polis en ERRIN) op het gebied van stedelijk beleid, energie en duurzame mobiliteit en gezondheid.
5. **Verbinder in de regio.** De twee werknemers, die betaald worden vanuit het regionale budget, zijn de enige 2 fte medewerkers die full time voor de regio werken. Bureau Brussel heeft daardoor ook een verbindende functie voor alle actoren in de regio. Een sterke verbinding met het Economic Board is hiervoor cruciaal. Vanaf 2017 zal verder gewerkt worden aan de samenwerking met de EB, die in 2016 is gestart, en zal duidelijk gaan worden in welke hoedanigheid en vorm Bureau Brussel met en voor het EB samen gaat werken richting Europa. Daarnaast horen hier ook de werkzaamheden bij waarin we actief uit de regio projecten en activiteiten ophalen.

Voor wat betreft al deze verschillende rollen geldt dat Bureau Brussel actief de samenwerking zoekt met partners. Zo werkt zij samen met de provincie Gelderland en de Economic Board voor het signaleren van kansen en het organiseren van b.v. gemeenschappelijke werkbezoeken, met de strategen uit de regiogemeenten voor het bepalen van haar strategie, met de subsidiebureaus voor het inspelen op subsidiekansen, met de vakinhoudelijke ambtenaren wanneer er expertise op een bepaald gebied gewenst is en met (triple helix) partners als the Economic Board, kennisinstellingen, ondernemers (IPKW, Engie, etc.). We zijn dus schakelaar tussen de regio en Brussel/Europa. Waar we in Brussel veel ophalen, en aan de hand daarvan in de regio schakelen en adviseren, willen we ook vooral uit de regio opdrachten ophalen en ons 'lobbymandje' vullen. We hebben die werkwijze versimpeld weergegeven in een infographic:

Van de Regio Arnhem Nijmegen naar Brussel

SMART ENERGY
SUSTAINABLE MOBILITY
HEALTH



In feite is de 'routekaart naar Brussel' ook andersom te lopen. Daarin adviseert Bureau Brussel aan de hand van Europese thema's en ontwikkelingen over kansen in de regio.

3. Vanuit de regio: plannen & agenda's

Zoals in het plaatje over de werkwijze van Bureau Brussel is weergegeven, vertrekken we vanuit de regionale agenda's naar Brussel. We focussen daarbij op Smart Energy, Sustainable Mobility en Health (plus aandacht voor food i.s.m. de lobbyist van Regio Foodvalley in Brussel, creatieve industrie en toerisme). Hier volgt een beknopt overzicht van strategische agenda's aan de hand waarvan Bureau Brussel de mogelijkheden verkent voor Europese steun voor de agenda van de Regio Arnhem Nijmegen. Voor Bureau Brussel bieden deze agenda's en plannen een goede basis om in Europa o.a. op zoek te gaan naar kansen en mogelijkheden die deze koers versterken en de economische kracht van de regio nog verder kunnen uitbouwen.

Economische thema's Bureau Brussel

Op basis van de onderstaande agenda's, zal Bureau Brussel zich in 2017 en de jaren daarop volgend voornamelijk toespitsen op de economische thema's die van belang zijn voor de regio. De thema's verschillen daarmee niet ten opzichte van vorig jaar, en zijn:

- Energie- en milieutechnologie (SMART ENERGY)
 - waarvan onderdeel is: duurzame mobiliteit, transport en logistiek (SUSTAINABLE MOBILITY)
- Gezondheid (HEALTH)
- Grensoverschrijdende samenwerking (CROSS BORDER CO-OPERATION)

Hierbij zijn voornamelijk de zogenaamde *crossovers* bij de verschillende thema's van groot belang. *Crossovers* zijn ook te behalen met de andere thema's waar we ook aandacht aan besteden vanuit de kracht van de regio: food, creatieve industrie en toerisme. Grensoverschrijdende samenwerking is een horizontaal thema, waarvan rekenschap van gegeven dient te worden bij elke activiteit die Bureau Brussel onderneemt.

Regionale ambities van de Regio Arnhem Nijmegen

Bureau Brussel werkt direct in opdracht van de Regio Arnhem Nijmegen. Er zijn vier thema's waar de 19 deelnemende gemeenten aan werken: Duurzaamheid, Economie, Wonen en Mobiliteit. Deze vormen de ruggengraat van de regionale samenwerking. De huidige Dynamische Jaaragenda wordt gevormd door de jaarplannen van de vier Portefeuillehouderoverleggen. Tegelijkertijd wordt er nu gewerkt aan een bredere regionale ambitieagenda. Alle PFO's maken nu een ontwikkeling door. Bureau Brussel wil graag gericht ophalen wat voor vraagstukken eventueel door Europa versterkt kunnen worden. Zo zullen onder in ieder geval de PFO mobiliteit en duurzaamheid een verdere visie en ook concrete projecten komen.

The Economic Board (Strategisch Plan)

De afgelopen jaren was de regio gezakt op "de ranglijstjes"; er is inmiddels een duidelijke "sense of urgency" dat dit moet veranderen. In het in januari 2017 gepubliceerde strategische plan van The Economic Board (EB) staat het stevig verwoord en is het nu tijd voor actie: "*Gemeenten beseffen dat zij nu actie moeten ondernemen om morgen succesvol te kunnen zijn. Het voornemen om nu*

daadwerkelijk krachten te bundelen, is de basis om te komen tot een Economic Board voor deze regio" (strategisch plan, pag.5).

Bureau Brussel heeft afgelopen jaar een goede relatie opgebouwd met de EB en deze relatie zal de komende jaren versterkt en geïntensiveerd worden. Hierbij is te denken aan projecten op en tussen de thema's Food, Health en Energy en de werkzaamheden op het gebied van de (internationale) positionering, lobby en profilering van de regio.

Bestuursakkoord 'De kracht van het stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen' ('investeringsagenda')

Vanuit de overheden is er afgelopen jaar hard gewerkt aan een gezamenlijke investeringsagenda. De gemeenten Arnhem, Nijmegen en de provincie Gelderland laten zien met deze investeringsagenda dat zij serieus werken aan het terugbrengen van de regio in de top van best presterende regio's in Nederland. In december 2016 hebben de beide steden en de provincie Gelderland deze investeringsagenda van bijna 50 miljoen euro ondertekend en zijn o.a. de gemeenten in de regio uitgenodigd om hier verder vervolg en invulling aan te geven. De voorzitter van de Regio Arnhem Nijmegen, Carol van Eert reageerde tijdens de ondertekening op 20 december 2016 enthousiast op deze nieuwe agenda:

"Voor de Regio Arnhem Nijmegen is het van groot belang dat de gezamenlijke ambities die we hebben op het gebied van de circulaire economische ontwikkeling, het woon- en leefklimaat en de mobiliteitsopgave, er ook concrete investeringen worden gedaan. Dat we met deze Investeringsagenda ook onze partners, provincie en rijksoverheid kunnen interesseren om met ons mee te doen is daarbij van grote waarde. Alleen een gezamenlijke en gedeelde inspanning van alle partijen kan onze regio verder brengen naar een duurzame en economisch competitieve speler in een (inter)nationale omgeving."

De gemeenten Arnhem, Nijmegen en de provincie Gelderland bundelen dus hun krachten. De partijen richten zich daarbij op de bestaande sterke punten van het stedelijk netwerk, vormgegeven in drie icoonprogramma's:

- Ruimte voor werk, kennis en innovatie in Health en Energy
Het stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen zet in op het ontwikkelen en verder versterken van een aantal hoogwaardige kennisconcentraties in de regio. Het is de bedoeling dat er 'hotspots' per stuwende sector ontstaan.
De sterke nadruk op kennis, innovatie en de bijbehorende positionering, lobby en profilering van de regio op Health en Energy (in samenwerking met the Economic Board), zorgt wat Bureau Brussel betreft voor voldoende aanleiding voor het verkennen van Europese mogelijkheden.
- Slimme Duurzaamheid
Slimme duurzaamheid haakt rechtstreeks in op wat wij 'Smart Energy' noemen. Vanuit dit sterke cluster wil de regio zich verder (economisch) ontwikkelen én het cluster gebruiken om bij te dragen aan de realisatie van de doelstelling tav energieneutraliteit in 2050 en de streefdoelen/mijlpalen op weg daarheen in 2030 (ook PFO Duurzaamheid, Energy Made in Arnhem, en agenda's van gemeenten, kennisinstellingen en ondernemers). Hier wordt

gewerkt aan regionale projecten op het gebied van circulaire economie, duurzame mobiliteit en energietransitie.

Dit zijn drie onderwerpen waar zowel de regio als Europa een sterke ontwikkeling in doormaakt. Het is de taak van Bureau Brussel dit elkaar te laten versterken. We adviseren projecten die voortkomen uit deze drie pijlers daarom gericht op Europese mogelijkheden (agendalid wanneer mogelijk in groene hub en duurzame mobiliteit. Energietransitie in oprichting).

- Bruisende Binnensteden aan de rivier

Het doel is dat de binnensteden Arnhem en Nijmegen elkaar gaan aanvullen met elk hun eigen karakter en onderscheidende aanbod. Hier zijn (tot nu toe) minder aanleidingen voor verkenning van Europese mogelijkheden.

Gelrestad (City Deal)

We verbinden niet alleen binnen de Regio Arnhem Nijmegen, maar ook nadrukkelijk met onze partners in Gelderland en Oost Nederland. Zo bundelen ook de vier grote steden van Gelderland (Apeldoorn, Arnhem, Nijmegen en Ede) de krachten.

De Gelderse stedelijke regio's koppelen hoogwaardige kennis van energie, voeding en gezondheid aan een prachtig en waardevol leef- en vestigingsklimaat. De City Deal Gelrestad maakt daarom werk van grote maatschappelijke opgaven: energietransitie, duurzame voedselvoorziening en gezondheid (energy, food & health). Samen met de provincie willen zij bewerkstelligen dat de (middel)grote steden in Gelderland nog beter gaan profiteren van elkaars nabijheid en steviger op de kaart komen te staan in Den Haag en Brussel. Op de verschillende lobbythema's wordt daarom intensief afgestemd met de Gelrestad partners.

Slimme Specialisatie Oost Nederland (Kracht van Oost)

Ook uit het grote onderzoekstraject de Kracht van Oost komt de economische kracht en positie van Arnhem Nijmegen als onderdeel van Oost Nederland naar voren. Grofweg komt dit neer op dezelfde punten: Health en Energy, maar ook innovatiekracht en ondernemerschap in de volle breedte. Oost-Nederland is namelijk 'Smart & Healthy'. Tal van kennisinstellingen en bedrijven in de regio lopen voorop in Europa als het gaat om innovaties in de sectoren Agro-Food, Life Sciences and Health, High Tech Systemen and Materialen, Energie en Milieutechnologie. Dit vormt de context van waaruit de regio in Brussel handelt.

Hetzelfde betreft de 'Slimme specialisatiestrategie Oost-Nederland'. Hierin zijn al in 2013 Health en Energy als de belangrijkste regionale sectoren genoemd, naast High Tech en Food. Dit is van belang voor zowel de inbedding van Arnhem Nijmegen in de bredere regio, alsook dat veel Europees beleid en financiering is opgehangen aan de economische thema's benoemd in iedere slimme specialisatiestrategie. De strategie is uit 2013 speelt daarbij nog steeds door:



De Europese Agenda

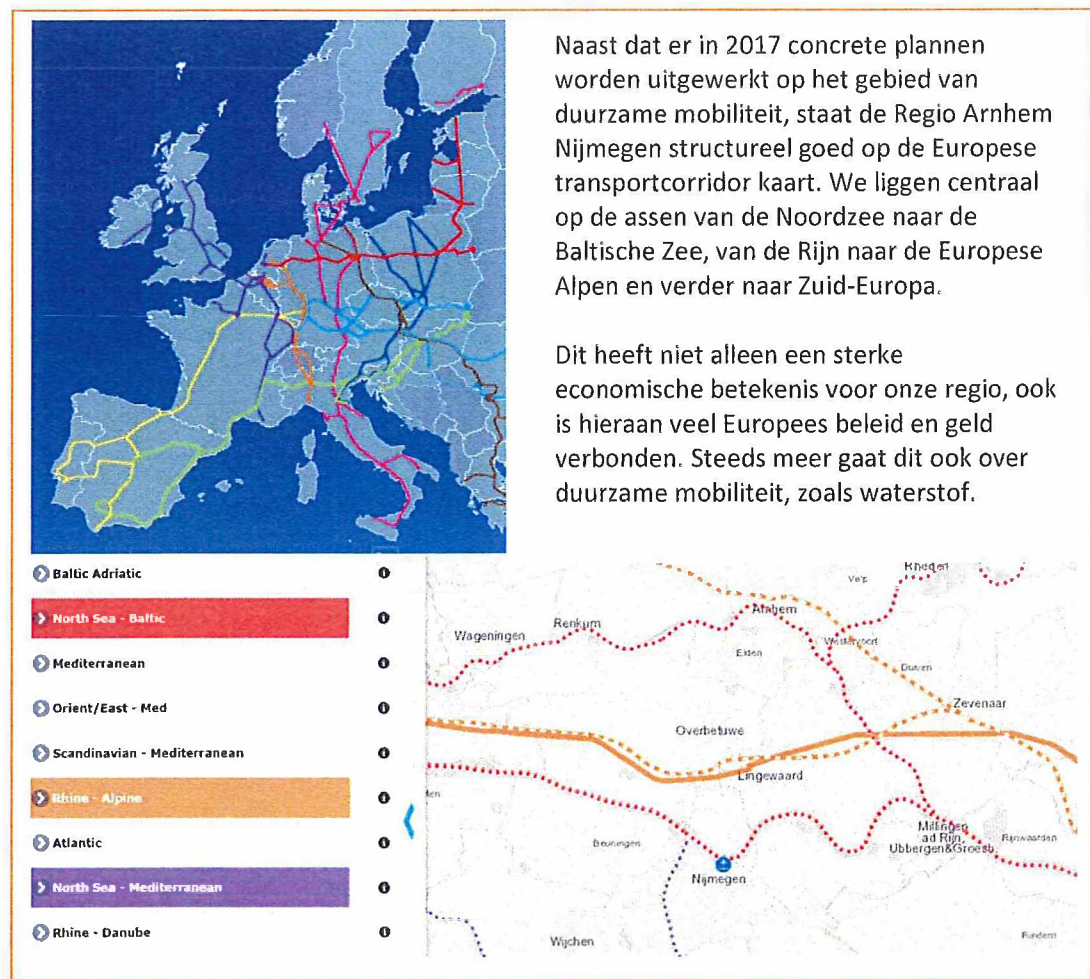
Als bovenstaande thema's, zoals beschreven in de vorige pagina's, deel uitmaken van onze eigen regionale agenda en duidelijk is waar wij goed in zijn, waar haken we dan op in? De Europese Commissie heeft in haar Werkprogramma 2017 de belangrijkste aankomende punten voor 2017 aangestipt. Er zijn veel ontwikkelingen op onze speerpunten Smart Energy, Sustainable Mobility en Health. Hieronder volgt een kleine schets aan de hand van deze thema's.

De Energie Unie blijft een van de grootste prioriteiten van de Europese Unie waar bovendien sprake is en blijft van een 'drive forward' met betrekking tot Europese samenwerking. Eind 2016 heeft de Commissie haar 'Clean Energy Pakket' gepresenteerd, met hierin een serie plannen voor hernieuwbare energie en energie efficiëntie. Ondermeer d.m.v. het bijgewerkte Strategic Energy Technology (SET) Plan wordt verder ingezet op innovatie, hernieuwbare energie, slimme energiesystemen met de consument centraal, efficiënte energiesystemen en duurzaam transport. Ook heeft de Europese Commissie speciale aandacht voor duurzame gebouwen, en komt met voorstellen voor slimme (renovatie) financieringsconstructies. Dit gebeurt nu al binnen het ELENA programma van de Europese Investeringsbank. Met behulp van EFSI (European Fund for Strategic Investments) en meer ondersteuning om tot projectvoorstellen te komen wil Europa ook meer private investeringen van de grond krijgen.

Wat heeft de regio hieraan? Naast het feit dat de mogelijkheden voor financiering concreter worden, steunt de Europese Commissie ook de ontwikkeling naar Regionale Energiesystemen die decentraal, duurzaam en min of meer onafhankelijk zijn. In dat kader past de gezamenlijke inkoop van regionaal geproduceerde duurzame energie in de Regio Arnhem Nijmegen.

Ook de plannen ten aanzien Circulaire Economie staat hoog op het lijstje van de EU's focus op 'zaken die ertoe doen'. Op dit gebied gebeurt ook veel in de Regio Arnhem Nijmegen, onder meer in de Groene Hub en de Investeringsagenda. 2017 staat voor de EU in het teken van implementatie van het Circulaire Economie Actie Plan. Zo wordt gewerkt aan herzien van afvalregelgeving om tot meer preventie, hergebruik en kwalitatieve recycling ('upcycling') te komen, om zo meer circulaire business modellen mogelijk te maken. Hier worden ook de Europese investeringsprogramma's (Cohesiegelden, Horizon2020, EFSI) op gericht.

Duurzame mobiliteit staat ook centraal in Europa. Er is reeds een 'strategie voor emissiearme mobiliteit'. Die wordt in 2017 verder uitgewerkt, onder meer door ondersteuning voor geleidelijke overschakeling naar emissieloze voertuigen en de inkoop en aanbesteding daarvan eenvoudiger te maken (Better Regulation). Dit wordt voor de regio een belangrijk thema in de aanloop naar de nieuwe ov-concessie.



Ten aanzien van het speerpunt 'Health' komt de Europese Commissie met een initiatief rond gecoördineerde evaluaties van gezondheidstechnologie ter bevordering van de interne markt hierin. Bureau Brussel kijkt samen met Health Valley hoe we hiervan gebruik van kunnen maken, bijv. door gerichte samenwerking en uitwisseling met regio's in Noorwegen en Denemarken.

Op veel thema's zijn de acties van de Europese Commissie erop gericht om meer investeringen los te krijgen. Hiervoor stelt Europa ook bepaalde instrumenten voor. Een selectie:

- de Europese Commissie wil de looptijd en de financiële slagkracht van het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) verdubbelen. Dit is het mechanisme waarmee Europa private investeringen losweekt door het risicodragend kapitaal in te brengen voor grote projecten op het gebied van transport, energie, innovatie, etc.
- Het werkprogramma van Horizon 2020, de Europese middelen voor onderzoek en innovatie. Hier zit ondermeer €6 mld op het gebied van energie in. Al begin 2017 sluiten een aantal regelingen op de prioriteiten Low Carbon Economy en Energie-efficiëntie.
- Urban Innovative Actions: in 2017 aandacht voor duurzame stedelijke mobiliteit, circulaire economie en integratie van vluchtelingen en migranten.
- Wifi4EU: financiering van gratis lokaal draadloos internet in publieke ruimtes en openbare buitenruimten.

4. Bureau Brussel in 2017 & beyond

Zoals hierboven beschreven heeft Bureau Brussel 4 verschillende rollen te vervullen. Hiermee samenhangend zal er –ook in 2017- gewerkt worden op de volgende 5 gebieden:

1. Europese subsidieverwerving (PROJECTS)
2. Profileren van de regio (PROFILE)
3. Netwerk(en) in de regio en in Brussel (PARTNERS)
4. Lobby (PUBLIC AFFAIRS)
5. Kennisdisseminatie van, en advies over EU beleid in de regio (POLICY)

4.1 Europese Projecten (subsidies en financiering)

Het aantal Europese fondsen is enorm. Aan de hand van het regionale profiel, de ambities, en bestaande capaciteit scant Bureau Brussel actief welke kansen interessant zijn om projecten en activiteiten uit de regio te laten versterken door Europa (met kennis, netwerk en financiering). Een beknopt overzicht van de relevante fondsen is te vinden in Bijlage 2. Voor een totaaloverzicht, kan de website van [Europa Nu](#) worden geraadpleegd.

Europese subsidieverwerving - aanpak 2017 & beyond

Zoals beschreven in de missie behartigt Bureau Brussel de belangen van actoren uit de regio. Zo ook met subsidieverwerving. Bureau Brussel probeert een brug te zijn tussen wat er in de regio aan project (en/plannen) bij verschillende actoren speelt en wat er in Brussel aan kansen door Bureau Brussel wordt gesignaleerd. Hierbij staat de P van PROJECTEN boven aan in het prioriteiten lijstje van Bureau Brussel.

De afgelopen jaren heeft Bureau Brussel veel tijd en aandacht besteed aan het begeleiden van verschillende (Horizon 2020, LIFE, Interreg) subsidievoorstellen. Dit waren regelmatig projectvoorstellen, waarbij Bureau Brussel signaleerde dat er in Brussel een consortium met een idee was en verbond regionale partijen aan deze ideeën. Reeds in het afgelopen jaarplan is gesignaleerd dat we dit zoveel mogelijk proberen om te draaien: we proberen zoveel mogelijk te vertrekken vanuit initiatief *uit de regio*. Er moet in de regio een probleem of projectvoorstel zijn, dat met behulp van EU fondsen (deels) opgelost en uitgevoerd kan worden. Bureau Brussel intensificeert dan ook in 2017 de mate waarin zij aansluit bij regionale overleg/projectstructuren, zoals de portefeuillehoudersoverleggen binnen de Regio Arnhem Nijmegen, the Economic Board, de Investeringsagenda stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen projectoverleggen en de daaraan gelieerde (ambtelijke) projectgroepen als de Groene Hub, Duurzame Mobiliteit en Energietransitie. **Bureau Brussel nodigt hen dan ook allen uit om met voorstellen voor projecten te komen.**

Zo werken we aan gedragen projectvoorstellen die realiseerbaar zijn door beschikbare capaciteit (die overigens bij een succesvolle aanvraag dan Europees gefinancierd wordt). Voor het concretiseren van een projectvoorstel is namelijk inhoudelijke expertise en capaciteit nodig. Soms ontbreekt de personele capaciteit in gemeentelijke organisaties om op korte termijn snel stappen te kunnen

zetten. Dit is ook logisch, want iedereen is druk genoeg met het 'reguliere werk' en het Europees maken kan inhouden dat niet meteen 1-op-1 de (kans op) opbrengst te benoemen is. Bureau Brussel zet alles op alles om te zorgen dat kansen niet als 'last' ervaren worden, maar als natuurlijke versterking van het originele doel. Tegelijkertijd willen we uit de paradox wegblijven dat capaciteitstekort in het voortraject leidt tot het missen van Europees gefinancierde werkzaamheden. Vandaar dat we zoveel mogelijk willen **ophalen** en daarover adviseren, in plaats van enkel kansen aandragen.

Tegelijkertijd blijft Bureau Brussel ook sterk in Brussel scannen naar kansen. Daar ligt onze kracht: in onze contacten met andere Europese steden en regio's, in het lidmaatschap van de Europese netwerken zoals ERRIN en Polis, en in onze Brusselse contacten met oa. de Europese Commissie.

Het afgelopen jaar zijn er nieuwe Europese projecten goedgekeurd (zie overzicht in Bijlage 1) waarbij vooral de steden Arnhem en Nijmegen project partner zijn. We zien een positieve trend vanaf 2015, de afgelopen tijd is er veel energie gestoken in het versterken van de samenwerking met o.a. de collega's van de subsidiebureau's die actief zijn bij de gemeenten in de regio. Bureau Brussel heeft hierin altijd de rol van aanjager, schakelaar en het doorzetten van kansen voor anderen die de kans/mogelijkheid in dit geval pakken en uiteindelijk verzilveren.

Bureau Brussel heeft, naast advies aan de steden, ook b.v. de gemeente Lingewaard geadviseerd in het Next Garden project. Voor 2017 heeft Bureau Brussel de ambitie om, indien gewenst, intensiever samen te werken met de kleinere gemeentes en Europese kansen en mogelijkheden te verkennen voor mogelijke projecten die interessant zijn om b.v. Europese samenwerking of Europees geld naar de regio te halen.

Ook neemt Bureau Brussel, in samenwerking met the Economic Board, vanaf 2017 steeds meer een rol op zich richting triple helix partners (kennisinstellingen, bedrijven, andere initiatieven).

Voorbeelden hiervan zijn the Economic Board zelf, het Clean Mobility Center, het IPKW, Windpark A15, het ENGIE-terrein, de DAR, de HAN, Radboud Innovation, de LECs (logistieke expertise centra), etc.

Op de thema's kunnen we alvast enkele activiteiten voor 2017 noemen die ondernomen worden:

- Smart Energy:
 - Voorbereidingen voor 'project brokerage sessie', met ERRIN te organiseren in Brussel in november 2017. Het doel is daar, in tegenstelling tot afgelopen jaar, met eigen projectvoorstellen te komen in plaats van aansluiting te zoeken bij andere partners.
 - Adviseren over Europese kansen lopende projectvoorstellen binnen PFO duurzaamheid, regionaal icoonprogramma slimme duurzaamheid (energietransitie, circulaire economie en duurzame mobiliteit), Energy Made in Arnhem, duurzaamheidsoverleg Nijmegen, en projecten regionale gemeenten.
 - Activiteiten Circulaire Economie: projectvoorstel op gebied van textiel en onderzoek evenementen met de DAR.
 - ELENA: projectvoorstel verduurzaming particuliere woningen. Indienen voor financiële ondersteuning Europese Investerings Bank voor voorbereiding investeringsprogramma.

- "Europa sessie" organiseren met PFO Duurzaamheid als regionale ambitie/visie is afgerond.
- Sustainable Mobility:
 - Voorbereidingen voor 'project brokerage sessie', met ERRIN te organiseren in Brussel in november 2017. Het doel is daar, in tegenstelling tot afgelopen jaar, met eigen projectvoorstellen te komen in plaats van aansluiting te zoeken.
 - Adviseren over Europese kansen lopende projectvoorstellen binnen PFO mobiliteit, afzonderlijke gemeenten en overige partijen actief op duurzame mobiliteit (bijv. Waterstof: HAN, Connexxion, stadslogistiek, etc.).
 - Adviseren over mogelijk inbrengen activiteiten Clean Mobility Center in Europees consortium.
 - Begin 2017 heeft Bureau Brussel reeds samen met de Gemeente Arnhem (en andere genodigden/partners) een project verkenningssessie georganiseerd gericht op 'Urban Innovative Actions' en stedelijke mobiliteit. Hier is nog geen concreet projectvoorstel uit voortgekomen, maar wel veel ideeën die in mogelijke vervolgtrajecten terug zullen komen (andere fondsen, Europese partners).
 - Ophalen projectideeën om in voorportaal lidmaatschap Urban Mobility Partnership in te brengen.
 - Als de regionale mobiliteitsvisie is afgerond een "Europa sessie" organiseren en hiervoor Polis expert uitnodigen om gesprek te voeren met regionale stakeholders.
- Health:
 - Samen met Health Valley, de NovioTech Campus en Radboud Innovation (ReShape) toewerken naar een te organiseren project brokerage sessie na de zomer met ERRIN.
 - Nader uitwerken verkenning uitwisseling en wederzijdse versterking Health clusters (startups, scaleups). Gesprekken lopen met Health Valley, Stavanger (Noorwegen) en Zuid-Denemarken.
- Crossborder Cooperation, Creatieve Industrie, Toerisme, crossovers, overig:
 - Liberation Route Europe:
 - Advisering vervolg algemeen project op basis van eventuele behoefte betrokkenheid gemeenten.
 - Advisering over projectvoorstel 'hiking trails' op basis van eventuele behoefte betrokkenheid gemeenten.
 - Advisering over projectvoorstel scholen en herdenking WOII (reeds ingediend projectvoorstel).
 - Economic Board:
 - Advisering idee ambassadeursproject Health, Food, Energy, (studenten, talentbehoud, aansluiting arbeidsmarkt).
 - Gezamenlijk werkbezoeken ontvangen.
 - Gezamenlijke lobby agenda ontwikkelen (i.s.m. stakeholders uit de regio).

Voorstel:

(1) Bureau Brussel blijft sterke aansluiting zoeken bij the Economic Board en de investeringsagenda Arnhem-Nijmegen met als doel concrete Europese projecten te ontwikkelen;

- (2) Bureau Brussel sluit actief aan bij bestaande regionale projectgroepen (Groene Hub, duurzame mobiliteit, energietransitie, etc.) en adviseert daar over mogelijke Europese kansen en mogelijkheden;
- (3) Bureau Brussel gaat actiever vragen om input bij (kleinere) regiogemeenten. De PFO's kunnen hierbij als platform dienen.
- (4) Bureau Brussel blijft optreden als facilitator voor partners uit de regio die hulp/ruimte/partners nodig hebben voor projectontwikkeling. Dit doet zij o.a. door het beschikbaar stellen van vergaderruimte in het pand aan de Palmerstonlaan, het zoeken van partners binnen relevante netwerken, het vragen om hulp bij relevante netwerken etc.

4.2 Profileren van de regio in Europa (Profile)

Bureau Brussel zet de Regio Arnhem Nijmegen in Brussel in de spotlights. Waarom vinden we dit belangrijk? Naast dat het in de regio het idee versterkt waar we goed in zijn, is het in Europa een manier om ervoor te zorgen dat er kansen op je af komen. Dit gebeurt, zodra actoren in Brussel weten wie je bent, wat je kunt en waarom dat interessant is. Op die manier kunnen consortia die partners zoeken, je gemakkelijk vinden en zo ontsluit je andere kansen die uiteindelijk kunnen leiden tot partnerschappen en Europese projecten. Zo realiseren we Europese steun voor de regionale ambities.

Bureau Brussel profileert de regio op verschillende manieren en momenten. Allereerst bij de netwerken waar de regio lid van is in Europa. Bureau Brussel bezoekt werkgroepen, ledenbijeenkomsten van de netwerken, evenementen en congressen. Bureau Brussel netwerkt daar met relevante, wisselt gegevens uit, legt contacten met potentiële partners en geeft presentaties over ideeën uit de regio voor samenwerking.

Ten tweede bezoekt Bureau Brussel infodagen, European Innovation Partnership bijeenkomsten en andere evenementen van de Europese Commissie. Bureau Brussel stelt vragen, netwerkt, en ontmoet potentiële partners. Telkens wordt de regio genoemd en wordt uitgelegd wat we hier te bieden hebben.

Ten derde profileert Bureau Brussel de regio actief tijdens de European Week of Regions and Cities in oktober (voormalig Open Days), Design Days in september, de Sustainable Energy Week in juni en andere relevante Brusselse evenementen waarbij actoren uit de gehele Unie zich in Brussel verzamelen. In het verleden heeft Bureau Brussel studiebezoeken, workshops, presentaties en lunches/diners/borrels georganiseerd.

Ten vierde onderhoudt Bureau Brussel contacten met het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) door middel van een maandelijks "Uurtje Oost" (overleg in Oost Nederland verband op het HNP met alle mensen die voor Oost Nederland in Brussel werken), de lobbyisten van de regio Food Valley en de Cleantech Regio (Apeldoorn en stedendriehoek). Ook wordt er regelmatig samengewerkt met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de Europese Unie, het Europees Parlement (m.n. de Nederlandse parlementariërs) en de Europese Commissie. Ook met andere partners zoals de

European Cyclists' Federation (ECF) waarmee de Velo-city 2017 conferentie mee wordt georganiseerd in de steden Arnhem en Nijmegen van 13-16 juni 2017.

Tot slot organiseert Bureau Brussel diverse lobby- en profileringsactiviteiten, zowel in de regio als in Brussel. Zo organiseert zij/draagt zij bij aan werkbezoeken van (hoge) EU ambtenaren en Nederlandse diplomaten aan de regio door daar actief over te adviseren en ze te benaderen. Zij organiseert werkbezoeken aan Brussel, evenementen van klein tot groot en begeleidt zij partners bij netwerkgelegenheden in Brussel.

Profileren van de regio in 2017 & beyond

Ook in 2017 en de daarop volgende jaren zal Bureau Brussel de regio blijven profileren, middels verschillende activiteiten (dynamische lijst):

- Middels het lidmaatschap van het Partnership Urban Mobility (Urban Agenda) zullen we ons verder profileren op duurzame mobiliteit richting andere leden (DG's Europese Commissie, lidstaten en Europese steden en stakeholders) en andere betrokkenen (Europarlement, Europese en Nederlandse steden, etc.). Dit gebeurt tijdens werkgroepen en partnershipbijeenkomsten, maar ook conferenties en de European Week of Regions and Cities;
- We profileren Velo-city 2017 verder, onder meer door een interview in het blad "Thinking Cities" van Polis en d.m.v. het pitchen tijdens verschillende evenementen. Verder dragen we bij aan de betrokkenheid van Europese genodigden, ondermeer tijdens de Velo-city Mayor's Conference;
- We zijn betrokken bij de legacy van Velo-city 2017, ondermeer tijdens het Big Bike Event op 28 juni, te organiseren in Brussel samen met Nederland, België en Luxemburg;
- We organiseren verschillende evenementen tijdens de European Week of Regions and Cities en betrekken hier ambtenaren en bestuurders uit de regio bij. Dit betreft activiteiten op de thema's: duurzame mobiliteit, circulaire economie en toekomstige (arbeidsmarkt) ontwikkelingen op Food, Health & Energy;
- We verkennen aanknopingspunten voor de Citydeal Gelrestad en de Citydeal Kennissteden om dit profiel verder te koppelen aan vergelijkbare andere Europese initiatieven;
- We presenteren de regionale *best practice* op het gebied van regionale inkoop van duurzame energie tijdens de EU Sustainable Energy Week;
- We dingen mee naar de EU Sustainable Energy Award met het project regionale inkoop van duurzame energie;
- We zijn betrokken bij de organisatie van de EU Design Days, om de creatieve/design sector over het voetlicht te brengen en om het 'design denken' in andere sectoren (bijv. Health) verder te profileren;
- We lobbyen voor de succesvolle invulling van Nijmegen Green Capital 2018. Dit krijgt o.a. invulling door contacten te leggen met Europese partners, het ondersteunen van het lobbytraject om Europese conferenties naar Nijmegen te halen, en het onder de aandacht brengen van Nijmegen Green Capital 2018 tijdens verschillende conferenties en bijeenkomsten;

- We werken mogelijke betrokkenheid bij de 9th European Innovation Summit (EIS) verder uit, onder meer om de regionale activiteiten op het gebied van startups en innovatie Europees verder te versterken;
- We organiseren, samen met Health Valley, een verkennende sessie met andere Europese regio's (Zuid Denemarken en Stavanger) met een sterk profiel op Health om onderlinge profiel te leren kennen en samenwerkingsmogelijkheden uit te werken;
- Bureau Brussel zal in 2017 verder verkennen of een actievere rol (bijvoorbeeld als co-leider) bij een werkgroep van ERRIN opportuun is;
- Bureau Brussel zal i.s.m. oa. the Economic Board verder werken aan de bredere profilering van de regio en wat het 'verhaal van de regio' is. Dit dient ook de profilering richting Noordrijn-Westfalen (NRW) en het Rijk.

Tot slot zal Bureau Brussel een blijvende rol spelen in de lobby rond Velo-City (2017), kandidatuur van Nijmegen voor de Europese Green Capital award (2018), Arnhem Trolley 2.0 en de Economic Board.

Ter versterking van het regionale profiel, doet Bureau Brussel de volgende voorstellen:

1. Op basis van de regionale ambitieagenda (in ontwikkeling), de Economic Board strategie en het profiel van de investeringsagenda één gezamenlijk profiel met daaronderhangende lobbythema's benoemen en uitdragen, bijv. in de vorm van een bookie/flyer ter promotie in Brussel in het engels;
2. Voort te bouwen op Velo-city 2017 en Nijmegen Green Capital 2018 door toe te werken naar een nieuw gezamenlijk doel (Europees icoonproject, Europese award, etc.).

4.3 Netwerk(en) in de regio en in Brussel (Partners)

Alle bovenstaande activiteiten gedijen alleen maar met een goed netwerk, zowel in de regio als in Brussel. Bureau Brussel fungeert hierbij als vooruitgeschoven post, om te zorgen dat in Brussel de deuren voor de regio open gaan en we goed weten met wie we kunnen en willen samenwerken. Dit netwerk wordt ingezet op de volgende manieren:

- Bij projectontwikkeling. Het is van belang dat Bureau Brussel goed weet welke projecten er in de regio zijn met mogelijke Europese potentie. Tevens is het van belang dat er in Brussel een netwerk is van potentiële partners. Het gaat dus om het koppelen van regionale partners aan Europese partners.
- Bij kennisdisseminatie. Om de kennis op te halen in Brussel is het van groot belang dat je op actuele ontwikkelingen wordt gewezen. Daarvoor is een goed netwerk onontbeerlijk. Anderzijds, om de kennis effectief in de regio te verspreiden is het hebben van een netwerk in de regio minstens zo belangrijk.
- Bij profileren. Profileren is alleen maar nuttig als je een duidelijke boodschap hebt, je doelstelling helder geformuleerd is en je publiek kent. Ook maken we hierbij vaak massa door samen te werken regionale/Nederlandse en Brusselse gelijkgestemde partners.

Netwerken in Brussel in 2017 & beyond

In Brussel is de Regio Arnhem Nijmegen lid van een heel aantal netwerken. Een uitgebreid verslag hiervan is te vinden in Bijlage 2: overzicht netwerken Regio Arnhem Nijmegen.

De Regio Arnhem Nijmegen is lid van ERRIN (European Regions Research and Innovation Network). ERRIN is bij uitstek een netwerk bedoeld voor de Brusselse kantoren van regio's en daardoor uitermate geschikt voor Bureau Brussel, onder andere voor projectontwikkeling en partners vinden. We verkennen of een actievere houding binnen het netwerk - bijv. door (co-)leiden van een bepaalde werkgroep - gewenst en realistisch is.

We zijn actief in verschillende werkgroepen (oa. Transport, Energie, Health, Design&Creativity). Zo zal in de ERRIN werkgroep Energie 2017 de samenwerking voortgezet worden met andere regio's en steden, de Europese commissie en andere Europese instellingen dit het thema energie en klimaat hoog op hun agenda's hebben staan. Onderwerpen zoals klimaat beleid en lokale maatregelen, energie systemen en actieprogramma's om bv. CO2 uitstoot te verminderen worden besproken in werkgroepverband. Kennisuitwisseling wordt gestimuleerd door het organiseren van events (o.a. tijdens Sustainable Energy Week) en het profiel van de regionale dimensie van klimaatbeleid wordt hierdoor meer zichtbaar gemaakt.

Op het thema duurzame mobiliteit schakelen we naast de partners in ERRIN, ook met het secretariaat en leden van Polis. In 2017 is de Regio Arnhem Nijmegen lid van de Polis Managing Committee, waardoor we in het voorportaal zitten voor informatie en kansen binnen Polis. Ook is de samenwerking met European Cyclist's Federation versterkt (Velo-city 2017), wordt er samengewerkt met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU en blijven we gebruik maken van het lidmaatschap van HyER (netwerk voor waterstof en elektrische mobiliteit). Deze activiteiten worden versterkt door het lidmaatschap van Nijmegen van het Urban Agenda Partnership over Urban Mobility. Hier heeft Bureau Brussel actief voor gelobbyd en is nog steeds betrokken bij deze samenwerking, contacten met partners en adviseert over activiteiten hierbinnen.

Naast deze netwerken heeft Bureau Brussel ook het eigen netwerk bij de Europese Commissie, het Europees Parlement, de Permanente Vertegenwoordig van Nederland bij de EU, etc. Ook hebben we veel structurele contacten met andere Europese steden en regio's om daar gezamenlijke samenwerkingskansen mee uit te werken (projects).

Netwerken in de regio in 2017 & beyond

Naast het netwerk bij de deelnemende gemeenten, onderhoudt Bureau Brussel veel netwerken in de Regio Arnhem Nijmegen en bredere regio. Sinds afgelopen jaar wordt er actief samengewerkt met the Economic Board. We werken gezamenlijk aan de profilering van de regio, zowel daarbinnen als daarbuiten (in ons geval Brussel). Ook adviseren we actief over projectmogelijkheden die passen in de strategie van the Economic Board en daaraan gelieerde triple helix partners. Daarnaast schakelen we veel met kennisinstellingen en andere partners als Radboud Innovation, ArteZ, ROC's, de DAR, het IPKW, etc.

Voorts is Bureau Brussel zijdelings betrokken bij het netwerk van de Euregio. Bureau Brussel zet haar kennis van de regio graag in voor samenwerking met de Duitse partners in NRW en verwijst partners uit de regio door naar o.a. het Euregio kantoor in Kleef waar dat nodig is. We maken ook onderdeel uit van het Gelrestad EU netwerk, waar ook de euregio in participeert.

Ook met de subsidiebureaus die in de regio gelieerd aan de gemeenten zijn (IGS5, Subsidienetwerk Nijmegen etc.) heeft Bureau Brussel een intensieve band. Bureau Brussel maakt graag gebruik van hun expertise en kennis van projecten die in de regio spelen. Andersom, wijst Bureau Brussel hen op kansen die zich vanuit Brussel voordoen in de hoop dat dit tot nieuwe projectontwikkeling kan leiden.

Tot slot wil Bureau Brussel in 2017 actiever aansluiten bij regionale overleggen als de PFO's, de Groene Hub, duurzame mobiliteit, etc om daar op te halen en te adviseren wat Europese activiteiten zouden kunnen zijn. Ook is de samenwerking met de verschillende ambtelijke organisaties belangrijk, voor projecten maar ook voor de gezamenlijke regionale agenda. Hiervoor organiseren we onder andere een werkbezoek van de gemeentesecretarissen naar Brussel.

4.4 Lobby (Public Affairs)

Niet los te zien van profilering (profileren is ook een vorm van lobbyen), werkt Bureau Brussel ook aan de lobby van de regio. Uiteraard focust de lobby zich rondom de thema's waarop Bureau Brussel aan het werk is. Zo probeert Bureau Brussel het belang van Smart Energy, Sustainable Mobility, Health en grensoverschrijdende samenwerking op de agenda van het Rijk en de EU te krijgen, ten einde hiervoor meer economische kansen, subsidies en beleid te genereren.

Lobby in 2017 & beyond

Bureau Brussel gaat door met deze lobby functie. Dit doet zij door middel van de bij "profileren" genoemde evenementen, maar ook door mee te werken aan nieuwe trajecten en lobbyprocessen. Ook onderhoudt Bureau Brussel nauw contact met het Huis van de Nederlandse Provincies om -waar mogelijk- aan te haken bij relevante beleidsbeïnvloeding waar zij mee bezig zijn. Dit heeft vanaf 2017 ook een meer eigenstandige vorm op het thema mobiliteit door het lidmaatschap van het Urban Mobility Partnership, de uit Velo-city 2017 voortvloeiende lobby voor een EU Fiets strategie en de betrokkenheid bij de lobby voor behoud en versterking van de ICE. Bureau Brussel houdt zich bezig met de lobby voor stedelijk beleid in Europa. Dit doet zij gezamenlijk, met de andere partners uit de netwerken ERRIN, POLIS en HyER, maar ook apart in gesprekken met de Europese Commissie en Europarlementariërs. Daarnaast is Bureau Brussel betrokken bij de lobby rondom Nijmegen Green Capital 2018 en het succesvol maken van dat jaar door het binnenhalen van (internationale) conferenties.

Vanaf 2017 zal een groot deel van de lobby bestaan uit lobby/profilering van de nieuwe samenwerkingsvorm(en) waarbinnen de regio Arnhem Nijmegen samenwerkt. De Economic Board

en het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen ontwikkelen zich in 2017 verder door. Bureau Brussel draagt actief bij aan (positieve) aandacht voor de regio en het belang dat het weer de vierde economische motor van Nederland wordt. Arnhem Nijmegen moet een voorbeeld worden voor anderen, van hoe *light* en effectief samenwerken in de praktijk werkt en wat het een regio kan opleveren. Tevens is het van groot belang dat de boodschap naar buiten gezamenlijk “geframed” wordt zodat de ontvangers continue dezelfde boodschap horen en zien (zie voorstel bij 4.2 Profilerings). Hiervoor werkt Bureau Brussel samen met the Economic Board, waar ook nog aparte lobbypunten uit voort kunnen komen.

4.5 Kennisdisseminatie van, en advies over EU beleid in de regio (Policy)

Bureau Brussel is de *voortgeschoven post* van de regio in Brussel. In deze rol verdiept zij zich in relevant EU beleid en geeft zij hierover advies aan beleidsmakers/bestuurders in de regio. Het ophalen van kennis gebeurt op verschillende manieren:

Kennisdisseminatie en advies in 2017 & beyond

- *Desk research* en informerende en adviserende memo's/nota's voor bestuurders uit de regio over Europese ontwikkelingen.
- *Via de Europese netwerken* waar de regio is aangesloten. Op dit moment is de Regio Arnhem Nijmegen aangesloten bij verschillende Europese netwerken (zie Bijlage 2). Deze netwerken zijn een ideale bron van kennis, contacten, netwerk en actuele *inside information*.
- *Via de nationale netwerken/contacten* van Bureau Brussel. Zo werkt Bureau Brussel intensief samen met de subsidiebureaus van Arnhem en Nijmegen, is zij aangesloten bij het VNG Europeanetwerk en is zij actief betrokken bij de CityDeal en de Gelrestad partners.

Deze kennis verspreidt Bureau Brussel op verschillende manieren:

- Bureau Brussel probeert elke week één dag op het gemeentekantoor in Arnhem en één dag op het gemeentehuis in Nijmegen te werken.
- Bureau Brussel heeft regulier overleg met voorzitter Carol van Eert.
- Bureau Brussel informeert op onregelmatige basis wethouders en burgemeesters. Ook met de portefeuillehouders Mobiliteit (wethouder Boone uit Westervoort) en Duurzaamheid (wethouder Schaap uit Wijchen) is regelmatig contact over de werkzaamheden van BB op deze thema's.
- Bureau Brussel heeft een zeswekelijks overleg met de strategen van Arnhem en Nijmegen.
- Bureau Brussel organiseert “bijpraatsessies” met bestuurders en ambtenaren uit de hele regio.
- Bureau Brussel heeft een driewekelijks overleg met IGS5 (InterGemeentelijk Subsidiebureau) en regulier overleg met het subsidienetwerk in Nijmegen.
- Bureau Brussel is agendalid bij de Groene Hub en het regionale overleg Duurzame Mobiliteit. Op basis van concrete ontwikkelingen adviseren en participeren we actief.
- Bureau Brussel informeert actief over Europese ontwikkelingen, onder meer via de nieuwsbrief Brussels Lof en via Twitter. U kunt zich aanmelden via de website www.regioan.nl (kopje Bureau Brussel 'blijf op de hoogte').

5. Terugblik en vooruitblik naar de toekomst.

Zoals op te maken is uit dit stuk, spelen er veel thema's en activiteiten in de regio en in Brussel. Dit jaarplan is dan ook niet zozeer een overzicht van activiteiten van Bureau Brussel zelf, maar vooral een blik op hoe we schakelen tussen partijen uit de regio die in Europa en Brussel actief zijn. Daarom worden in dit jaarplan voorstellen gedaan hoe Bureau Brussel meer en concreter gevoed kan worden.

De afgelopen tijd signaleert Bureau Brussel een groeiend besef in de regio dat de regio veel te bieden heeft: in een Europese context, maar ook in een regionale context waar meer samengewerkt wordt en resultaten behaald worden. De gezamenlijke ambitie groeit, en is al veel zichtbaarder en sterker geworden door activiteiten van de Economic Board in de regio. Bureau Brussel probeert dit proces actief door Europa te laten ondersteunen om zo de regio weer een stuk verder te brengen. Het gaat daarbij dus om verbinding en wederzijdse versterking, of in onze woorden: "Act local, think global".

Bijlage 1 Overzicht Europese projecten Arnhem Nijmegen

Het onderstaande overzicht bevat een weergave van Europese projecten en project voorstellen vanuit de Regio Arnhem Nijmegen die in 2016 zijn goedgekeurd en ontwikkeld. Het geeft daarmee een blik op de concrete resultaten waartoe Europese activiteiten vanuit de regio kunnen leiden. Dit overzicht geeft resultaten weer die voortkomen uit de samenwerking met subsidieadviseurs en vakinhoudelijke collega's in onze regio. Zoals bekend werkt Bureau Brussel ook aan profilering, partners, policy en public affairs. Daarnaast heeft Bureau Brussel bij de genoemde projecten in het overzicht (slechts) een verkennende, aanjagende, verbindende en/of adviserende rol gehad.

Europese projecten (in voorbereiding / in uitvoering) waar de gemeente Arnhem / Nijmegen '(Lead)Partner' is:

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
Charge & Go	E-mobility	EFRO - OP Oost	Ontwikkelen van samenhangende producten en bouwstenen voor (toekomstige) Elektrisch Vervoer	Arnhem is projectpartner Overige partners RU, Allego, CaseMaster Solutions, Industriepark Kleefse Waard, Lochem Energie, Parkagent, Van der Sijs Green Label Deelnemers regio Arnhem IPKW, Allego, CMC	Radboud Universiteit	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2016-2020	Totaal project Investering € 4,7 mln. Financiering Partners € 2,8 mln., EFRO € 1,9 mln. Arnhem Investering € 0,12 mln. Financiering Arnhem € 0,07 mln.

E-Bus 2020, In Motion Charging (Trolley 2.0)	Energie en CO2-arme economie (Prioriteit 1) E-mobility, smart grid	INTERREG V Deutschland-Nederland	Schoner milieu door emissieloos openbaar vervoer	Arnhem is projectpartner Overige partners EU: diverse Nederlandse en Duitse MKB bedrijven en kennisinstellingen Deelnemers regio Arnhem: gemeente Renkum en diverse Nederlandse MKB bedrijven, HAN	Vossloh Kiepe (D)	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2016-2020	Totaal project Investerings € 8,6 mln. Financiering Partners € 3,8 mln., INTERREG D-NL € 4,8 mln. Arnhem Investerings € 1,5 mln. Financiering Arnhem € 0,4 mln., INTERREG D-NL € 1,1 mln.
--	---	-------------------------------------	--	--	-------------------	---	---

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investerings-volume en financiering
De fruitallee in de Euregio Rhein-Waal: op weg naar een gezonde toekomst!	Natuur, landschap en milieu (Prioriteit 2) Biodiversiteit, ecologische verbindingen	INTERREG V Deutschland-Nederland	Haalbaarheidsstudie voor het realiseren van een fruitbomenlint in de Euregio Rijn-Waal	Arnhem is projectpartner Overige deelnemers: EU: ECNC, Overbetuwe, Rheinberg, KMU-Xanten, RBT Rivierenland	ECNC (European Centre for Nature Conservation), Kleve	Project is goedgekeurd; looptijd 1.10.2016 - 31.03.2017 Project vormt de 1e stap op weg naar een investeringsproject	Totaal project Kosten € 50.000 Financiering partners € 25.000, INTERREG D-NL € 25.000 Arnhem Kosten € 5.000 Financiering € 5.000

CAN (Climate Active Neighbourhoods)	Low Carbon Realisatie CO2-reductie (duurzaamheidsdoelstellingen) door stimuleren wijkinitiatieven	INTERREG V North-West Europe (NWE)	Ondersteunen wijkinitiatieven gericht op vermindering energieconsumptie en koolstofemissie met als doel deze initiatieven tot realisatie te laten komen (en dus bijdrage aan grotere opgave). Tevens bepalen rol van gemeente en partners in die proces van sociale innovatie.	Arnhem is projectpartner Overige partners EU: diverse Duitse, Belgische en Franse en Engelse gemeenten en kennisinstellingen Deelnemers regio Arnhem: waterschappen, provincie, Alliander, HAN, Radboud, Alterra, REIJE, corporaties, wijkinitiatieven (in ontwikkeling)	Climate Alliance (D)	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2016 - 2019	Totaal project Investering € 7,8 mln. Financiering Partners € 3,1 mln., INTERREG NWE € 4,7 mln. Arnhem Investering € 0,87 mln. Financiering Arnhem € 0,35 mln., INTERREG NWE € 0,52 mln.
--	---	------------------------------------	--	---	----------------------	---	---

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
CleanMobilEnergy	Low Carbon E-mobility, duurzame energieopwekking en ICT, Smart grid	INTERREG V North-West Europe (NWE)	Minder CO2-productie door optimale benutting van duurzame energiebronnen op lokaal niveau (ontwikkeling energie management systemen, efficiënte energieopslag, smart grids en EV-faciliteiten)	Arnhem is leadpartner Overige deelnemers: Londen, Nottingham, Schwäbisch Gmünd, Seraing, Nijmegen, kennisinstellingen (TNO, LIST), netwerkorganisaties (Polis, Avere) Deelnemers regio Arnhem: gemeente Nijmegen, MKB bedrijven	Arnhem	Step 1 proposal is goedgekeurd Step 2 proposal in voorbereiding (deadline 30.06.2017, beslissing medio september 2017)	Indicatief Totaal project Investering € 6,4 mln. Financiering Partners € 2,6 mln., INTERREG NWE € 3,8 mln. Arnhem Investering € 1,5 mln. Financiering Arnhem € 0,6 mln., INTERREG NWE € 0,9 mln.
RAINBOW (Resilient Adaptation by Innovative Nature-Based Solutions: Opportunities for Urban Climate and Water Management)	Smart and Sustainable Cities	Horizon 2020	Bepalen effecten van groen-blauwe maatregelen (natural based solutions), zowel direct (klimaat, energie) als indirect (beleving, gezondheid etc.)	Arnhem is projectpartner samen met Nijmegen Overige deelnemers: EU: Europese Green Capitals zijnde de frontrunner cities Nijmegen, Ljubljana en Essen, diverse Europese follower cities, kennisinstellingen (w.o. RU en VHL) en bedrijven	Universiteit Duisburg-Essen (D)	Definitieve projectaanvraag is ingediend; project is niet gehonoreerd, maar op de reservelijst gezet	Totaal project Investering € 10 à 11 mln. Arnhem Investering € 0,3 mln. zijnde 100% Horizon 2020 (geen cofinanciering vereist)

				Overige: steden en kennisinstellingen in China (Shangzhou en Wuhan) en Indonesia (Bandung)			
RAINBOW (vervolg)				Deelnemers regionaal, RU, VHL, Radboud, later aan te vullen met lokale en regionale partijen Totaal 35 partners			

'PTP Commute' (Personalised Travel Planning for the Digital Commuter Generation)	Smart, Green and Integrated Transport	Horizon 2020	PTP (= 'Persoonlijk Reis Advisering') is in diverse steden zeer succesvol gebleken. Doel is nu om in 50 EU steden 'PTP Commute' toe te passen om zo duurzame mobiliteit te stimuleren; 1. Ervaring en kennis delen en toepassen. 2. Een innovatieve app ontwikkelen.	(Regio) Arnhem is project-partner (Champion City) Overige deelnemers: EU: diverse partners uit NL (Utrecht, Tilburg) UK, Norway, Tjechië, België, Slovenië, Polen, Spanje, Frankrijk, Duitsland	London Council - LEPT (London European partnership for Transport)	Step 1 proposal is ingediend; beslissing april 2017	Totaal project: € 2-5 miljoen euro verspreid over 36 maanden.
--	---------------------------------------	--------------	--	--	---	---	---

SMARTIES (Smart Management for Renewables and storage Technology Integration into a sustainable Energy System)	Duurzame energieopwekking en ICT, Smart grid	Horizon 2020	Kennis en simulaties hoe duurzaam regionaal energiesysteem verder op te bouwen, met behulp van ICT, wanneer er verscheidende bronnen zijn (wind, zon, etc.), incl. lokale pilot Windpark A15 gericht op duurzamer en efficiënter energiemanagement.	Gemeente Nijmegen is projectpartner 1. (Coordinator) EDF Energy R&D UK Centre 2. Manchester City Council 3. Fundacio Institut De L'Energia De Catalunya (IREC) 4. Electricite de France (EDF SA) 5. Area Metropolitana De Barcelona (AMB) 6. Gemeente Nijmegen 7. Skelleftea Kommun (Zweden) 8. Skelleftea Kraft AB (Zweden)	EDF Energy R&D UK Centre	Voorstel Ingediend 14 Februari 2017 (single-stage)	Totaal project €3,3 mln. Nijmegen €170.000 + ca. €200.000 voor 32 arbeidsmaanden verspreid over 3 jaar
CLINSH Clean INland SHipping	Milieu Air quality	Life	Schonere binnenvaart door het verminderen van de uitstoot (testen vernieuwende technieken, alternatieve brandstoffen en walstroom); verbetering luchtkwaliteit in stedelijke gebieden bij	Nijmegen is projectpartner Overige deelnemers: EU: diverse partners uit Nederland, België, Duitsland en UK (overheden, bedrijven, onderzoeksinstellingen) Deelnemers regionaal:	Provincie Zuid-Holland	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2016-2020	Totaal project Investering € 8,8 mln. Financiering Partners € 3,7 mln., Life € 5,1 mln. Nijmegen Investering € 0,25mln. Financiering Nijmegen € 0,1 mln., Life € 0,15 mln.

			haven en aan waterwegen	Nijmegen			
--	--	--	----------------------------	----------	--	--	--

Liberation Route Europe - Next Level	Toerisme	COSME	Verbinden belangrijke plaatsen van de bevrijding van de Tweede Wereldoorlog met elkaar vanuit meerdere historische perspectieven, i.c.m. interactief toerisme	Regio Arnhem Nijmegen is projectpartner Overige deelnemers: EU: diverse partners uit Nederland, België, Duitsland, UK, Frank- rijk, Polen (overheden, bedrijven, musea, bureaus voor toerisme) Deelnemers regionaal: Regio Arnhem Nijmegen	Liberation Route Europe Foundation	Project is goedgekeurd en in uitvoering	Totaal project Investering Financiering Cosme € 0,25 mln.
---	-----------------	--------------	--	--	---------------------------------------	--	---

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
H2Nodes	Transport Waterstof	CEF-Transport	Inzicht in alle technische, economische en gebruikaspecten t.a.v. de ontwikkeling en het gebruik van een waterstofinfrastructuur voor de vervoerssector	Arnhem is projectpartner Overige deelnemers: EU: diverse partners uit Nederland, Letland en Estland (overheden, bedrijven) Deelnemers regionaal: Arnhem, provincie Gelderland	Rigas Satiksme Riga, Letland	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2014-2018	Totaal project Investering € 29,0 mln. Financiering Partners € 14,5 mln., CEF-Transport € 14,5 mln. Arnhem Investering Financiering € 0,2 mln.
MTPP (migrants Training and Placement Programme)	Integratie en Migratie	AMIF (Asylum, Migration and Integration Fund) - call december 2016	Bevorderen van de arbeidsparticipatie van migranten door het in beeld brengen van vraag en aanbod in steden, gerichte trainingen van migranten én in bedrijven, begeleiding van plaatsing, monitoring en evaluatie	Arnhem is projectpartner Overige deelnemers: EU: The Hague Proces (NGO - leadpartner), Moers (D), Maastricht University, KIT	The Hague Process, Den Haag	Projectaanvraag is in voorbereiding (single state, deadline 28.2.2017); beslissing juli 2017	Totaal project Investering € Financiering Partners 10%, AMIF 90% met max. van € 0,75 mln. Arnhem

Europese projecten (in voorbereiding / in uitvoering) waar de gemeente Arnhem / Nijmegen 'deelnemer' is:

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
CHIPS (Cycle Highways Intelligent Planning System)	Low Carbon Afname CO2 uitstoot, versterking overstap fiets-OV, sustainable transport for cities	INTERREG North-West Europe (NWE)	Governance, samenwerkings- en financieringsmodellen snelfietsroutes; Afstemming netwerk fiets-OV. Van lokaal OV los van fiets naar inter-regionaal OV dat wordt versterkt door de fiets. Marketing/promotie: promoten van gebruik van snelfietsroutes door E-bike pilots, campagnes of andere zaken	Provincie Gelderland is projectpartner Overige deelnemers: Regionalverband FrankfurtRheinMain Regionalverband Ruhr Verband Region Rhein-Neckar European Cyclists' Federation Flanders' Bike Valley vzw Sustrans Stichting NHTV internationale hogeschool Breda Deelnemers regionaal: Nijmegen, Arnhem, RU, VHL, bedrijven, OV-bedrijven	Provincie Vlaams-Brabant (B)	Project is goedgekeurd en in uitvoering Looptijd 2016-2019	Totaal project Investering € 4,5 mln. Financiering Partners € 1,8 mln., INTERREG NWE € 2,7 mln.

Europese initiatieven/ projecten waar de gemeente Arnhem /Nijmegen overweegt/heeft overwogen '(Lead)Partner of Associated Partner' te worden:

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
Smart Creativity Hubs Made4Life	Innovation Vergroten innovatie- en businesskracht in de creatieve industrie	INTERREG North-West Europe (NWE)	Het opzetten van 'Smart Creativity Hubs' die de creatieve sector stimuleren in het gebruik van digitale technologie	Arnhem overweegt associated partner te worden Overige deelnemers EU: diverse Belgische, Engelse Franse KvK's, MKB bedrijven en kennisinstellingen Deelnemers regio Arnhem ArtEZ	ERNACT (European Regions Network for Application of Communication Technologies)	Step 2 proposal is <u>afgewezen</u> .	

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
ISLAND (Integrated Solutions Low-carbon and Adaptive Neighbourhood Development)	Low Carbon Blijvende afname CO ₂ -uitstoot door veranderde methoden stedelijke planning.	INTERREG North-West Europe (NWE)	Stedelijke gebieden in NWE hebben te maken met effecten van klimaatverandering en moeten hun ruimtelijke plannen hierop aanpassen. De meeste strategieën bevatten mitigatiemaatregelen, een integrale aanpak met adaptatie en mitigatie ontbreekt. ISLAND wil barrières voor gecombineerde technische oplossingen waarin mitigatie en adaptatie worden geïntegreerd opheffen. ISLAND vindt plaats in NL, F, DE en UK met een beoogde spin-off naar overige NWE gebieden.	Nijmegen is leadpartner Overige deelnemers: Conseil départemental du Loiret, Radboud Universiteit - Faculteit der Managementwetenschappen, Ecole des Ingénieurs de la Ville de Paris, Communauté d'agglomération Orléans Val de Loire, Gemeente Dordrecht, University of Ulster, The Built Environment Research Institute	Nijmegen	Step 1 proposal is <u>afgewezen</u> . Er wordt gewerkt aan nieuw voorstel.	

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
Zero Emissie Mobiliteits Campussen / Electriche deelauto's 2.0 (werktitels)	Urban Mobility	UIA (Urban Innovative Actions) - call december 2016	Versterken van (de aantrekkelijkheid van) het gebruik van duurzaam (elektrisch) vervoer door het realiseren van een adequate infra-structuur	De gemeenten Arnhem en Nijmegen Beoogde partners: Provincie Gld, Clean Mobility Center, bedrijven, kennis-instellingen (o.a. HAN)	Arnhem of Nijmegen	Er is geen aanvraag ingediend <i>Toelichting</i> De mogelijkheden van het indienen van een aanvraag zijn samen met relevante stakeholders uitgebreid verkend. Binnen de beschikbare tijd ontbreken structuur en menskracht voor het ontwikkelen van een kansrijk (regionaal) voorstel. De verzamelde ideeën worden in portefeuille gehouden voor gebruik bij toekomstige EU-calls of andere subsidieregelingen.	n.v.t.

Europese initiatieven/ projecten waar Arnhemse / Nijmeegse instellingen bij betrokken zijn

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
Plug-in	Versterking van de sociaal-culturele en territoriale cohesie.	INTERREG V Deutschland- Nederland	een zichzelf dragende, ondernemende regionale infrastructuur voor beeldende kunst – producten op te zetten.	6 NL-D tentoonstellings- inrichtingen Museum Arnhem, Museum Nijmegen, ArtEZ, Tetem Enschede, Westfälischer Kunstverein	Gemeinde Haminkeln	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2015-2019	Totaal project Investering € 0,8 mln. Financiering Partners € 0,4 mln., INTERREG D-NL € 0,4 mln.
De Ler(n)ende Euregio doet het!	Werk- Versterking van de sociaal-culturele en de territoriale cohesie	INTERREG V Deutschland- Nederland	structurele versterking en verbetering van het NL/D beroeps- onderwijs in de grensregio	10 ROC's en 34 Berufskolleg's	ROC Nijmegen	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2015-2019	Totaal project Investering € 4,0 mln. Financiering Partners € 1,0 mln., INTERREG D-NL € 3,0 mln.
Cleantech Energy Crossing	Innovatie	INTERREG V Deutschland- Nederland	grensoverschrijdend meer en betere samenwerking te realiseren in de ontwikkeling van cleantech innovaties (elektrische mobiliteit, smart-homes & smart-grids en duurzame en decentrale opwek.	KiEMT, Energieagentur NRW, 10-20 (MKB) bedrijven	KiEMT	Projectaanvraag is in behandeling (besluitvorming december 2016)	Totaal project Investering € 5,9 mln. Financiering Partners € 2,9 mln., INTERREG D-NL € 3,0 mln.

Benaming Project	Thema	EU- Programma	Beoogd resultaat	Betrokken partners	Leadpartner	Stand van zaken project	Investeringsvolume en financiering
Zorg verbindt	Zorg - Verminderen van de barrièrewerking van de grens	INTERREG V Deutschland-Nederland	grensoverschrijdend zoeken naar oplossingen voor vraagstukken voor de burger, de verzekerde, de patiënt en aan de andere kant een optimaal inzetten en economisch gebruik van de zorgfaciliteiten.	Gezondheidsinstellingen en universiteiten in de Euregio Rijn-Waal	Euregio Rijn-Waal	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2015-2019	Totaal project Investering € 4,6 mln. Financiering Partners € 2,3 mln., INTERREG D-NL € 2,3 mln.
IJCA (International Junior Councillor Advisor)	Versterking van de sociaal-culturele en de territoriale cohesie	INTERREG V Deutschland-Nederland	Bevorderen samenwerking tussen raden van Nijmegen en Duisburg door begeleiding en met ondersteuning van NL en D studenten	Stadt Duisburg, Gemeente Nijmegen, Radboud Universiteit, Universität Duisburg-Essen	Stadt Duisburg	Project is goedgekeurd en in uitvoering	Totaal project Kosten € 50.000 Financiering partners € 25.000, INTERREG D-NL € 25.000
M4M Mensen voor Mensen	Versterking van de sociaal-culturele en de territoriale cohesie	INTERREG V Deutschland-Nederland	grensoverschrijdende uitwisseling van kennis en ervaringen tussen (semi)vrijwilligers-organisaties die actief zijn op het gebied van integratie van vluchtelingen en migranten	zes 100.000+steden Euregio Rijn-Waal (Düsseldorf, Duisburg, Moers, Arnhem, Nijmegen, Ede) + (semi)vrijwilligers-organisaties op het gebied van vluchtelingen en migranten	Stadt Duisburg (i.s.m. andere steden)	Project is goedgekeurd en in uitvoering; looptijd 2016	Totaal project Kosten € 50.000 Financiering partners € 25.000, INTERREG D-NL € 25.000

Bijlage 2: Overzicht Europese netwerken

Netwerkorganisaties in Brussel: waar is Bureau Brussel wel en niet actief in?

Naam netwerk	Geografisch of thematisch	Als thematisch: welk thema	Regio lid?	Kosten	Beleids-beïnvloeding	Projectontwikkeling
ERRIN	Geografisch – regio's		Ja	€2700,- per jaar	Ja, zij het marginaal.	Ja, hier ligt de focus op.
POLIS	Thematisch	Mobiliteit (in brede zin)	Ja	€9240,- per jaar	Ja.	Ja. Zij helpen mee en zijn bereid zelf ook in projecten te gaan en mee te helpen.
HyER	Thematisch	Waterstof en elektrische mobiliteit	Arnhem lid	€5000,- per jaar	Ja	Ja. Zitten zelf ook in verschillende H2020 projecten. Organiseren niet specifiek voor leden.
ICLEI	Thematisch	Klimaat	Nijmegen lid	-	Ja	Nee.
Covenant of Mayors	Thematisch	Klimaat	Arnhem, Nijmegen en Lingewaard signataires	-	Ja	Nee
Eurocities	Geografisch - steden met >250.000 inwoners		Geen lid	€15840,- per jaar of €4420,- per forum	Ja	Ja
CIVITAS/CIVINET	Thematisch en Geografisch. CIVINET =	Mobiliteit	Geen lid	-	Ja	Ja

	alleen voor NL/Vlaanderen					
International Research Universities Network	Geografisch – onderzoeksuniversiteiten	Onderzoek	Radboud Universiteit is lid	-	Nog niet	Nog niet

European Regions Research Innovation Network (ERRIN)

Regio lid

ERRIN is een groot Europees netwerk dat haar kantoor in Brussel houdt. Er zijn inmiddels meer dan 100 verschillende regio's lid van het netwerk. Vanuit Nederland zijn Arnhem Nijmegen, Food Valley, Utrecht, de Randstad, Eindhoven, Leeuwarden en Twente lid. ERRIN tracht de regionale R&D-capaciteit te ontwikkelen en doet dat middels vier speerpunten, de vier *P's*: *Policy, Partnerships, Projects and Profile* (Beleid, Partnerschappen, Projecten en Profilering). Dit doet zij via verschillende thematische werkgroepen.

Deze werkgroepen worden allen geleid door een regio en zij drijven op de actieve participatie van de leden van de werkgroep. Op dit moment is Arnhem Nijmegen City Region lid van de werkgroepen Bioeconomy, Design & Creativity, Energy & Climate Change, Health, Smart Cities en Transport. Zij vervult binnen geen van de werkgroepen een erg actieve of leidende rol. Iedere werkgroep organiseert werkgroep bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten hebben tot doel te werken aan de vier P's van ERRIN. Zo zijn er bijeenkomsten waar ambtenaren van de Europese Commissie uitgenodigd worden om het relevante EU-beleid op dat thema uit te leggen, maar ook bijeenkomsten waar regio's de kans krijgen te presenteren (profilering) of zogenaamde *brokerage events* (makelaars-evenementen) waarbij regio's elkaar kunnen ontmoeten en hun projectideeën kunnen bespreken (partnerschappen en projecten).

ERRIN kent een jaarlijkse contributie van €2700,- en is daarmee een relatief goedkoop netwerk. Dit valt af en toe terug te zien aan de professionaliteit van het netwerk. Ondanks dit, is ERRIN voor een regio zoals de onze een ideale plek om mensen te ontmoeten, kennis op te doen van lopende zaken op EU- en subsidiegebied en meetings te organiseren/onzelf te profileren. Vanuit het lidmaatschap bij ERRIN zijn in het verleden projectaanvragen gedaan, evenementen georganiseerd en kennis opgedaan. Ons voorstel is dan ook het lidmaatschap van ERRIN te continueren.

POLIS Netwerk

Regio lid

Naast ERRIN is de regio ook (weer) lid geworden van het POLIS netwerk. Ook dit is een *Brussel-based* netwerk, maar POLIS is in tegenstelling tot ERRIN een thematisch afgebakend netwerk: "POLIS tracht lokale/regionale transportsystemen te verbeteren door integrale strategieën m.b.t. economische, sociale en duurzame dimensies van transport te helpen ontwikkelen". POLIS is een oud netwerk, dat in 1989 door de Europese Commissie is opgericht om een regionale stem richting de Europese Commissie op mobiliteitsgebied te kunnen zijn. Sinds die datum hebben POLIS-leden samengewerkt om tot innovatieve en nieuwe transportoplossingen te komen.

Ook POLIS heeft verschillende werkgroepen: Environment and Health in Transport (Milieu en Gezondheid in Transport), Mobility and Traffic Efficiency (Mobiliteits- en verkeersmanagement), Transport Safety and Security (Veiligheid en Beveiliging) en Social and Economic Aspect of Transport (Sociaaleconomische aspecten van Transport). De provincie Gelderland is voorzitter van de werkgroep Environment and Health in Transport.

Polis is een waardevol netwerk omdat zij veel ervaring en expertise hebben op het gebied van beïnvloeding en projectontwikkeling. POLIS participeert zelf ook in een veelheid aan projecten. Sinds december 2016 is de regio Arnhem Nijmegen lid van het Management Committee van POLIS (ambtelijke vertegenwoordiging door Bureau Brussel). Hierdoor zitten we nog meer in het voorportaal van informatie en projectvorming.

HyER

Arnhem lid

De *European Association for Hydrogen and fuel cells and Electro-mobility in European Regions* (HyER) is een Europees netwerk op het gebied van waterstof en Electro mobiliteit. Met meer dan 35 deelnemende regio's en een heel aantal geassocieerde partners is het een belangrijk netwerk op het gebied. Zij doet aan beleidsbeïnvloeding, representatie en disseminatie van waterstof en elektromobiliteit.

ICLEI

Nijmegen lid

ICLEI is een mondiaal netwerk van meer dan 1200 steden en regio's. Het netwerk focust zich op het realiseren van een duurzame toekomst. ICLEI kent ook een Europese tak: ICLEI Europe. ICLEI doet aan beleidsbeïnvloeding bij de VN en de EU, op meerdere fronten (Europese Commissie, Committee van de regio's, Europees Parlement). De focus ligt dus niet op projectbeïnvloeding, maar wel op het verspreiden van kennis, het ondersteunen van lokale overheden op weg naar een duurzame toekomst en het profileren van duurzame steden op mondiaal niveau.

Covenant of Mayors

Arnhem, Nijmegen & Lingewaard lid

Het Covenant of Mayors is een beweging van lokale en regionale overheden in de strijd tegen klimaatverandering. Het gaat hier om een vrijwillige ondertekening van deze overheden om het doel van 20% CO2 reductie te realiseren in 2020. Het idee is dat degenen die getekend hebben een zogenaamd *sustainable energy action plan* inleveren, waarin ze uitleggen hoe ze denken dit te bereiken.

Dit netwerk is erg goed te gebruiken om een publiek statement te maken dat je als gemeente de CO2 reductie van belang vindt. Ook is het goed om door de Europese Unie herkend te worden als een gemeente die deze problematiek hoog op de agenda heeft. Het kan derhalve helpen bij het aanvragen van projectsubsidies op klimaatgebied.

Partnership Urban Mobility (Urban Agenda)

Nijmegen lid

In het kader van de Europese Urban Agenda zijn meerdere thematische partnerships opgezet waarbinnen steden samen met de Europese Commissie, lidstaten en stakeholdernetwerken werken aan betere Europese regelgeving, betere Europese kennisuitwisseling en betere Europese financiering. Vanuit het regionale focuspunt duurzame mobiliteit heeft Bureau Brussel in 2016 actief gelobbyd voor lidmaatschap van het partnership Urban Mobility. Zo zit de regio in het voorportaal voor Europese financiering en kennis voor de ambities op het gebied van duurzame mobiliteit. Nijmegen heeft het lidmaatschap opgepakt en Bureau Brussel blijft actief in de advisering over participatie in dit netwerk. In 2018 vormt het partnership een Actieplan, wat daarna uitgevoerd zal worden.

Eurocities

(Nog) geen lid

Eurocities is het netwerk van grote steden in Europa. Met 130 van Europa's grootste steden als lid, spreekt zij inmiddels namens 130 miljoen inwoners in 35 landen. Ook Eurocities werkt met thematische fora, werkgroepen, projecten en evenementen om kennis te verspreiden en leden kans tot netwerken te geven. Via Eurocities wordt aan beleidsbeïnvloeding en samenwerking gedaan.

Eurocities geeft de regio een profiel: dat van internationaal georiënteerde, ambitieuze en stedelijke regio. Dit profiel kan via Eurocities op nationaal zowel als internationaal (Europees) niveau worden uitgevent. Voorts kan lidmaatschap helpen richting te geven aan het EU beleid. Tot slot tap je met lidmaatschap van Eurocities potentieel in een pool van grote steden, waarmee je samen aan EU fondsenwerving kan doen.

Vanuit Nederland zijn Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven *full member*. Twente en Almere zijn *associated member*. Dit heeft te maken met de regels binnen Eurocities.

Oorspronkelijk was netwerk slechts bedoeld voor steden met >250.000 inwoners. Metropolitane gebieden kunnen ook lid worden, maar dan moet de administratieve kern van het gebied >200.000 inwoners hebben (zie Brabantstad). Andere metropolitane gebieden kunnen *associated member* zijn (zie Twente), en hebben dan feitelijk dezelfde privileges, behalve dat ze niet in het bestuur kunnen. Lidmaatschap kost €15.820 per jaar. Dit zou kunnen worden omgeslagen over de regionale gemeenten, of in Gelrestad verband opgepakt kunnen worden. Voorwaarde hiervoor is wel dat georganiseerd is wie op welk thema actief is in Eurocities, zeker ook omdat samenwerking op inhoud plaats vindt (waardoor Bureau Brussel zelf slechts kan coördineren en algemene lobby kan doen).

CIVITAS

Geen lid

CIVITAS is een platform voor politici, ambtenaren en experts op het gebied van stedelijke mobiliteit. Meer dan 200 steden zijn inmiddels lid en delen via het platform hun ervaringen. Vanuit Nederland zijn Rotterdam en Utrecht lid. Lid worden van CIVITAS kan door het tekenen van een niet-bindende

verklaring *the CIVITAS Declaration*. Na ondertekening kun je als stad gaan profiteren van de opgebouwde kennis en ervaringen van andere partners. CIVITAS organiseert verschillende studiereizen, trainingen en events om deze kennisuitwisseling te faciliteren. Ook is er ruimte voor deelnemende politici om in het *Political Advisory Committee* zitting te nemen en zo aan beleidsbeïnvloeding op Europese schaal te doen.

Ook heeft CIVITAS nationale netwerken. Voor ons zou dat het CIVINET Nederland-Vlaanderen zijn. Hiervan zijn onder andere Tilburg, Eindhoven, Den Bosch, Antwerpen, Kortrijk en Leuven lid. Als lid kun je je profileren, meedingen in subsidies en leren van andermans' *best practices*.

Conclusie en aanbevelingen

Netwerkorganisaties in Brussel hebben in het verleden bewezen van grote toegevoegde waarde te kunnen zijn. Wel geldt voor netwerken: hoe meer energie/tijd je erin steekt, hoe meer je eruit haalt. Aangezien veel netwerkorganisaties óf thematisch zijn, óf zich via thematische werkgroepen organiseren is expertise uit de regio van groot belang.

ERRIN is een netwerk van en voor Brusselse vertegenwoordigen, dus daar kan Bureau Brussel redelijk goed zelf in participeren, maar alle andere netwerken brengen pas wat op bij voldoende inzet vanuit de regio. Bij de ERRIN werkgroepen worden ook andere partners uit de regio betrokken zoals de Economic Board, Health Valley en de kenninstellingen.

Voor een actieve deelname in deze netwerken moet wel capaciteit beschikbaar zijn en moeten experts, beleidsadviseurs de mogelijkheid krijgen om tijd en energie in Europese projecten te stoppen. Dit blijft een continue punt van aandacht.

<https://www.regioan.nl/bureau-brussel/>

Bijlage 3

Gemeente	Inwonertal 2015	Inwonertal 2016	Inwonertal 2017
Arnhem	152.506	153818	155721
Berg en Dal	34.248	34574	34803
Beuningen	25.261	25289	25426
Doesburg	11.391	11336	11345
Druten	18.294	18407	18561
Duiven	25.466	25433	25399
Heumen	16.363	16360	16468
Lingewaard	45.808	45950	46173
Montferland	35.152	35173	35311
Mook en Middelaar	7.747	7755	7770
Nijmegen	170.943	172064	173592
Overbetuwe	46.838	47002	47388
Renkum	31.328	31254	31405
Rheden	43.535	43824	43650
Rijnwaarden	10.896	10866	10848
Rozendaal	1.502	1498	1495
Westervoort	15.011	15001	14985
Wijchen	40.870	40814	40878
Zevenaar	32.210	32269	32374
Totaal	731.121	768.687	773.592

Bron: CBS



Regio Arnhem Nijmegen

Postbus 9029
6800 EL Arnhem
026-3773410
info@regioan.nl
www.regioan.nl
@regioAN

Arnhem Nijmegen City Region

Brussels Office

3 Avenue Palmerston, B-1000 Brussels
www.regioan.nl
@BureauBrussel

Cecile.de.boer@arnhemnijmegen.eu
+31 6 214 93 637
Arnout.smit@arnhemnijmegen.eu
+31 6 439 85 688

De gemeenteraden van 19 deelnemende gemeenten in
het GO Regio Arnhem Nijmegen.
i.a.a. leden van het Bestuurlijk Overleg.

Datum : 13 april 2017
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : -
Contactpersoon : Henk van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Voorlopige jaarrekening 2016

Geachte voorzitter en leden,

Samenvatting

De gemeenteraden worden uitgenodigd een eventuele zienswijze over de jaarrekening 2016 van de Regio Arnhem Nijmegen naar voren te brengen voor 15 juni 2017.

Achtergrond

Op grond van artikel 10 van de regeling zendt het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan voor 15 april de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeente. De raden kunnen hun zienswijze over de aangeboden jaarrekening naar voren brengen alvorens de begroting voor 1 juli wordt vastgesteld. Het Bestuurlijk Overleg stelt de begroting in haar vergadering van donderdag 22 juni 2017 vast. U wordt uitgenodigd voor donderdag 15 juni te reageren.

Jaarrekening 2016

De voorlopige jaarrekening, zoals deze door het Bestuurlijk Overleg van 6 april jl. voorlopig is vastgesteld, sluit met een overschot van € 58.194,00. Voorgesteld wordt deze (incidentele) meevaller door te schuiven naar 2017 en te gebruiken voor o.m. de kosten verbonden aan de gestarte evaluatie. Deze inzet van het overschot is in het Bestuurlijk Overleg van 7 december 2016 gedeeld.

Onderdeel van de jaarrekening is verantwoording door de Stichting Economic Board van de inwonerbijdrage (€ 1.00) over 2016. De Stichting heeft het jaarverslag 2016 en de jaarrekening 2016 (met accountantsverklaring) aangeboden. Deze zijn in de jaarrekening opgenomen*. De hoogte van het positieve exploitatiesaldo over 2016 was voor de het Bestuurlijk Overleg aanleiding de Board te verzoeken om in de begroting 2017, met meerjarenperspectief, te laten zien op welke het saldo groot € 326.091,00 wordt ingezet. Deze begroting ontvangt u zo spoedig mogelijk.

Slot

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie of een toelichting wensen, dan kunt u zich wenden tot de secretaris (06-467373747 of info@regioan.nl)

Namens het Bestuur van de Regio Arnhem Nijmegen,



Carol van Eert
Vicevoorzitter

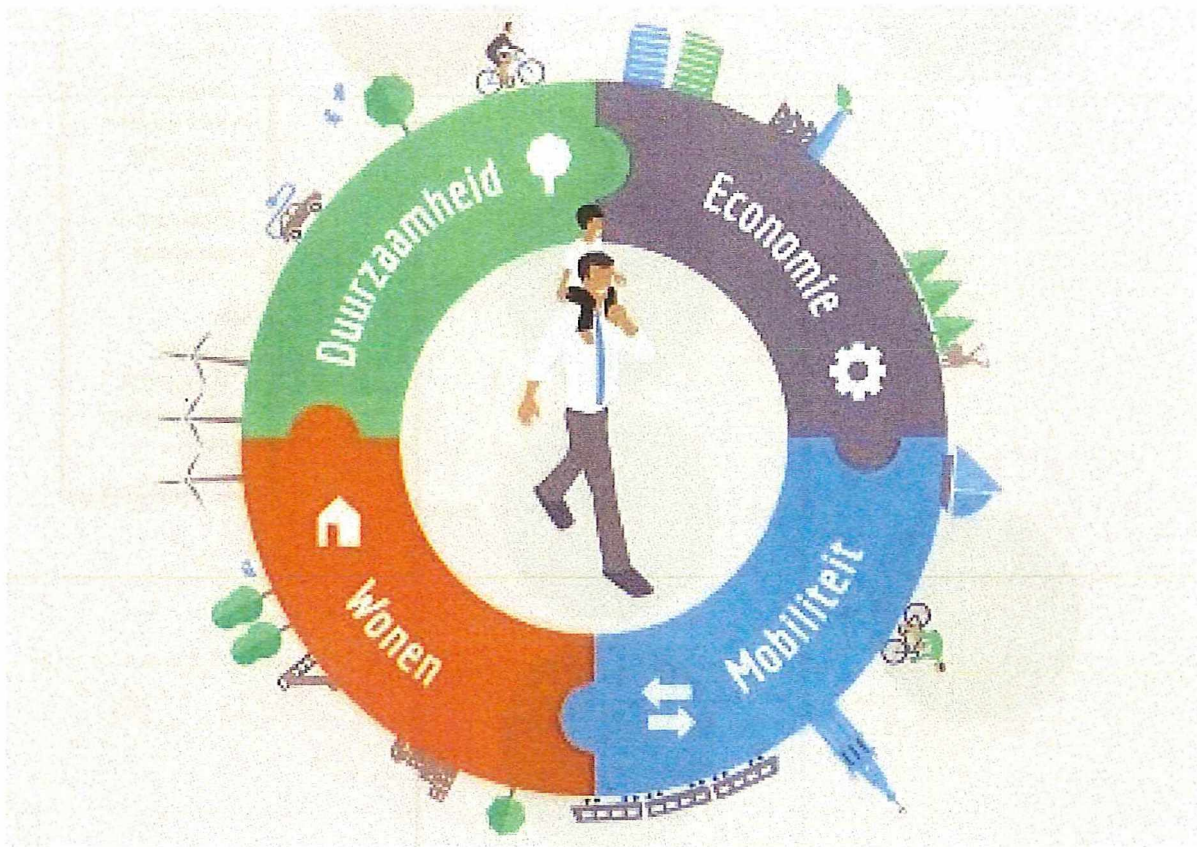


Henk van den Berg
secretaris

* De definitieve stukken zijn nog niet ontvangen. U ontvangt de jaarrekening zonder de stukken van de Economic Board. Volgende week ontvangt u de complete set.

i.a.a.: griffiers & secretarissen deelnemende gemeenten, secretarissen PFO's (allen per mail).

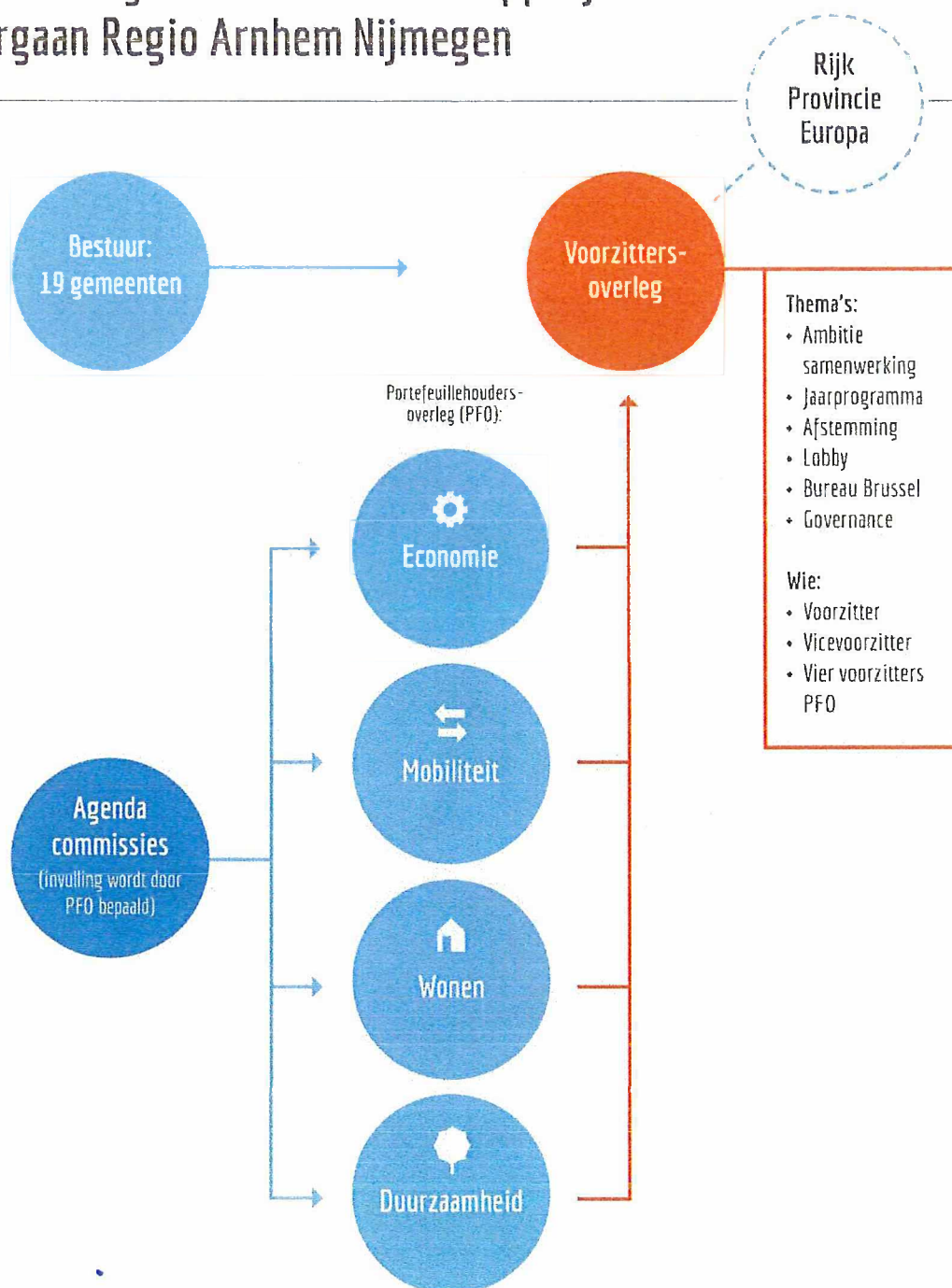
Cijfers en prestaties over 2016



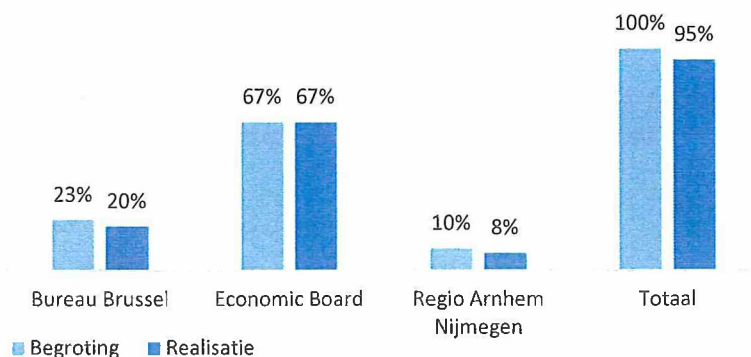
Samen voor een krachtige regio!

Vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg op 6 april 2017

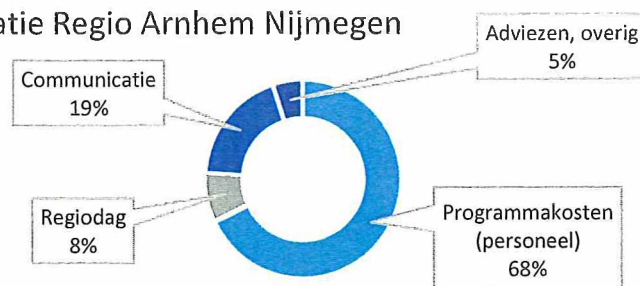
Inrichting van het Gemeenschappelijk orgaan Regio Arnhem Nijmegen



Begroting 2016 <=> realisatie: 5% overschot

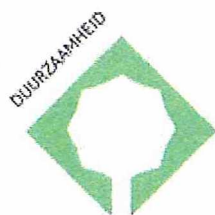


Realisatie Regio Arnhem Nijmegen



- 4 Bestuurlijke Overleggen, 4 Voorzittersoverleggen, 10 DB's
- vaststellen Reglement van Orde BO en Pfo
- Regiodag 17 november 2016
- start periodieke ontmoetingen VO - college GS Gelderland

- lancering website én nieuwsbrief gericht op gemeenteraadsleden
- wisseling fungerend voorzitterschap door ziekte burgemeester Kaiser
- vaststellen begroting 2017
- vaststellen aanpak evaluatie regionale samenwerking



- 4 bijeenkomsten
- Gelders Energie Akkoord
- Energieloket
- Investeringsagenda
- Energie inkoop



- Regionaal Programma Werklocaties
- 6 bijeenkomsten
- The Economic Board
- Investeringsagenda Stedelijk Netwerk Arnhem-Nijmegen
- wijziging voorzitterschap



- 2 bijeenkomsten
- themabijeenkomst over 'huisvesting statushouders'
- themabijeenkomst over 'bijzondere woonvormen'
- WoON2015
- wijziging voorzitterschap

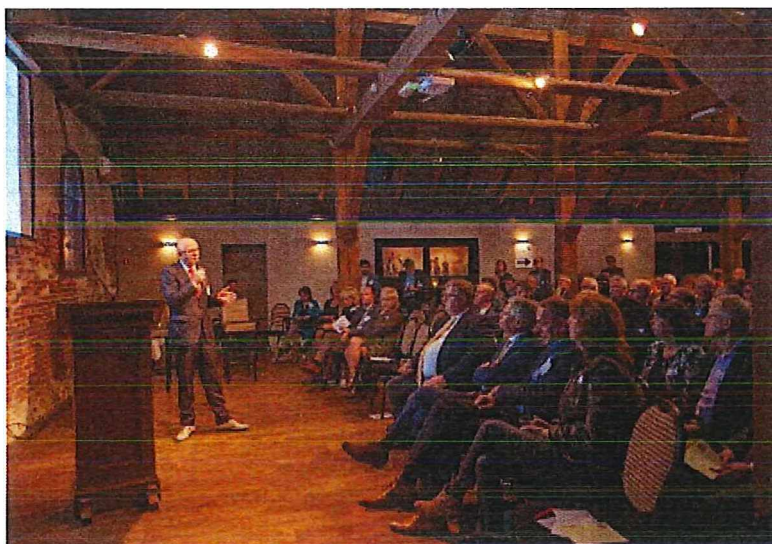


- Oprichting BVO DRAN
- 5 bijeenkomsten
- Beter Benutten
- Snelfietsroutes
- MIRT-agenda

Jaarrekening 2016 - Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen

Baten	Begroting	Realisatie
Gemeenschappelijke bijdrage	€ 1.148.054	€ 1.148.054
Totaal baten	€ 1.148.054	€ 1.148.054
 Lasten	 Begroting	 Realisatie
Economic Board	€ 765.369	€ 765.365
Bureau Brussel	€ 267.076	€ 230.974
Programmakosten	€ 76.545	€ 63.924
Regiodag 2016	€ 20.000	€ 7.611
Overig:	€ 20.100	
		Communicatie € 17.982
		Adviezen € 3.626
		Overig € 1.415
Totaal lasten	€ 1.149.090	€ 1.090.896
		€ 58.194 *

*) Voorstel: overschot schuift door naar 2017.



Toelichting Jaarrekening

Gemeenschappelijk Orgaan

Conform begroting is van alle 19 gemeenten de inwonerbijdrage, groot € 1,50, gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari 2015, ontvangen.

Conform begroting is het bedrag aan €1.00 per inwoner in twee termijnen, overgemaakt aan de Stichting Economic Board. Voor de overdracht van dit bedrag is een besluit genomen door het Bestuurlijk Overleg en een subsidiebeschikking door de gemeente Arnhem. Hierin is ondermeer de verantwoording over de besteding van de regiobijdrage vastgelegd *[verwacht medio maart; nog toe te voegen]*.

De 'Programmakosten', zijnde m.n. de kosten van de secretaris, zijn voordeliger uitpakkt dan begroot.

De kosten van de Regiodag 2016, op 17 november 2016 in Elst, zijn lager dan begroot door een eenvoudig(-er) en uitgekend programma én door inzet van gemeentelijke medewerkers bij de organisatie en tijdens het evenement.

De uitgaven die onder 'Communicatie' zijn verantwoord, zijn de kosten voor ontwikkeling van de website www.regioan.nl. Bij dit project is intensief samengewerkt met bvo DRAN om aanbestedingsvoordeel te behalen. Hieraan voorafgaande is de huisstijl ontworpen door Simons&Boom. Een belangrijke uitgave zijn de kosten voor het verkrijgen van de toegankelijkheidsverklaring voor de website. Het bedrag voor 'Adviezen' is besteed aan een fiscaal advies inzake de fiscale en financiële relatie van het Gemeenschappelijk Orgaan en de 19 deelnemende gemeenten met de Stichting Economic Board.

Bureau Brussel

De uitgaven van Bureau Brussel laten dit jaar zien dat er iets minder is uitgegeven dan geraamd in de begroting voor 2016. De programmakosten (personeel) zijn dit jaar iets lager uitgekomen aangezien er 3 maanden (van juni t/m augustus) 1.0 fte minder in dienst was vanwege vertrek van de jr. adviseur Europese Zaken. De nieuwe medewerker is per 1 september 2016 in dienst getreden en sinds die datum is Bureau Brussel op sterkte. Ook zijn er nog geen financiële middelen uitgegeven aan nieuwe Engelstalige brochures/informatiemateriaal aangezien het nieuwe regionale ambtiedocument, dat in de loop van 2017 wordt verwacht, hier de basis voor moet leggen. Voor 2017 is dit opgenomen in de begroting.

Bureau Brussel in 2016

Projects:	in 2016 zijn in totaal 5 Europese projecten goedgekeurd (zie bijlage jaarplan BB) in het Interreg programma en het LIFE programma. Er zijn een aantal projecten niet goedgekeurd (3) en bij 3 projecten is besloten dat er nog meer tijd nodig is om het projectvoorstel goed uit te werken en dat ze later ingediend worden in 2017 (Horizon 2020, ELENA aanvraag).
Profilering:	tijdens het Nederlands voorzitterschap (eerste helft 2016) is er, in samenwerking met een aantal andere NL. steden en regio's, een groot event georganiseerd over de "The Urban Agenda: the Dutch Approach" op de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging in Brussel. De Regio Arnhem Nijmegen heeft dit initiatief genomen en samen met Nederlandse partners georganiseerd. Tijdens de "European Week of Regions and Cities" is er een workshop georganiseerd over "Urban Mobility en de Urban Agenda for the EU". Dit was onderdeel van de lobby om lid te worden van het <i>European Partnership on Urban Mobility</i> waar Nijmegen een plek heeft gekregen (bekend gemaakt in januari 2017 door de Europese Commissie) en de regio voor de komende drie jaar vertegenwoordigd. Ook de Velo-city 2017 conferentie en het binnenhalen van de European Green Capital Award 2018 voor Nijmegen wordt gebruik in de profilering in Europa.
Partners:	de regio Arnhem Nijmegen is lid van het Europese POLIS netwerk (duurzame mobiliteit) en van het ERRIN netwerk (zie voor meer informatie jaarplan BB). In de regio wordt samengewerkt met de 19 gemeenten, kennisinstellingen en bedrijven. Ook met de Economic Board wordt samengewerkt en kansen en mogelijkheden gezocht voor concrete projectontwikkeling en gezamenlijke lobby.
Public Affairs:	er is in 2016 hard gewerkt aan de lobby voor de Urban Agenda en het European partnership on Urban Mobility (zie hierboven onder P van profilering). Ook lobby voor Velo-city 2017 en European Green Capital Nijmegen 2018 is vervolg aangegeven en wordt in 2017, o.a. in samenwerking met andere Europese partners, Europese Commissie en PV verder vervolg aan gegeven. Gezamenlijk met Economic Board is de lobby voor de ICE opgezet, is samenwerking met steden en provincie Gelderland.
Policy:	De PFO's (zowel ambtelijk als bestuurlijk) worden geïnformeerd over Europees beleid en kansen en mogelijkheden te verkennen en om projecten te ontwikkelen. In de Investeringsagenda en het strategisch plan van de Economic Board zijn Europese dimensies aangebracht en wordt er continue aansluiting gezocht om de regio en Europa met elkaar te verbinden.



GEMEENTE ROZENDAAL
Rokken 1, 6691 CL Rozendaal



Regio Arnhem Nijmegen

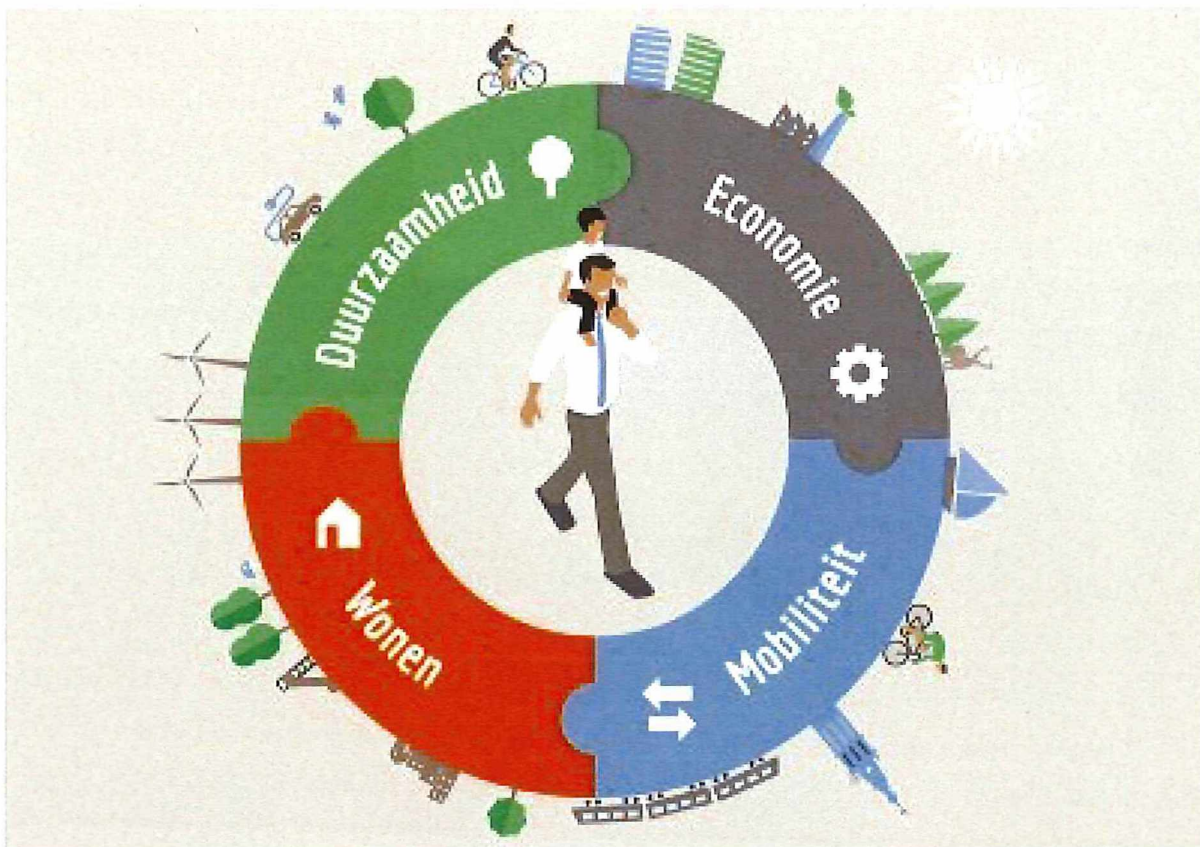
Postbus 9029
6800 EL Arnhem
026-3773410
info@regioan.nl
www.regioan.nl
@regioAN

Arnhem Nijmegen City Region Brussels Office

3 Avenue Palmerston, B-1000 Brussels
www.regioan.nl
@BureauBrussel

cecile.de.boer@arnhemnijmegen.eu
+31 6 214 93 637
arnout.smit@arnhemnijmegen.eu
+31 6 439 85 688

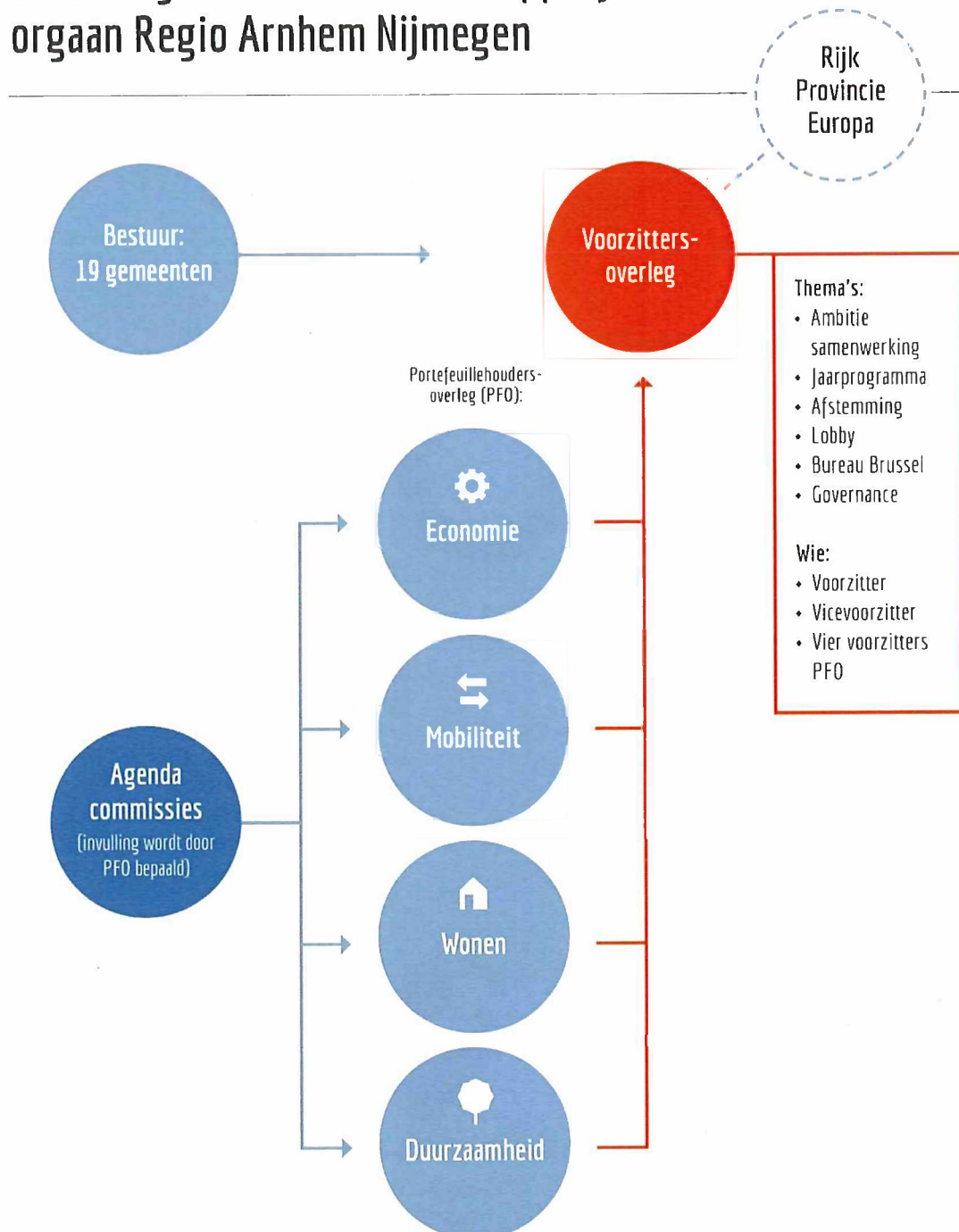
Cijfers en prestaties over 2016



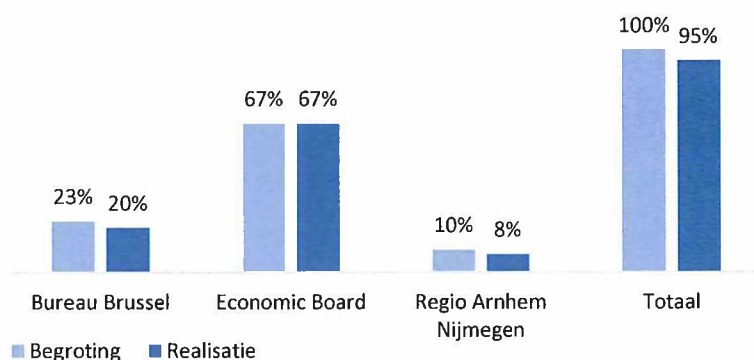
Samen voor een krachtige regio!

Vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg op 6 april 2017

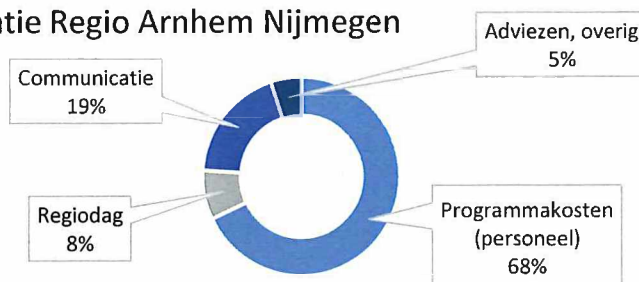
Inrichting van het Gemeenschappelijk orgaan Regio Arnhem Nijmegen



Begroting 2016 <=> realisatie: 5% overschot



Realisatie Regio Arnhem Nijmegen



- 4 Bestuurlijke Overleggen, 4 Voorzittersoverleggen, 10 DB's
- vaststellen Reglement van Orde BO en Pfo
- Regiodag 17 november 2016
- start periodieke ontmoetingen VO - college GS Gelderland

- lancering website én nieuwsbrief gericht op gemeenteraadsleden
- wisseling fungerend voorzitterschap door ziekte burgemeester Kaiser
- vaststellen begroting 2017
- vaststellen aanpak evaluatie regionale samenwerking



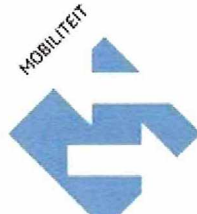
- 4 bijeenkomsten
- Gelders Energie Akkoord
- Energieloket
- Investeringsagenda
- Energie inkoop



- Regionaal Programma Werklocaties
- 6 bijeenkomsten
- The Economic Board
- Investeringsagenda Stedelijk Netwerk Arnhem-Nijmegen
- wijziging voorzitterschap



- 2 bijeenkomsten
- themabijeenkomst over 'huisvesting statushouders'
- themabijeenkomst over 'bijzondere woonvormen'
- WoON2015
- wijziging voorzitterschap



- Oprichting BVO DRAN
- 5 bijeenkomsten
- Beter Benutten
- Snelfietsroutes
- MIRT-agenda

Jaarrekening 2016 - Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen

Baten	Begroting	Realisatie
Gemeenschappelijke bijdrage	€ 1.148.054	€ 1.148.054
Totaal baten	€ 1.148.054	€ 1.148.054
 Lasten	 Begroting	 Realisatie
Economic Board	€ 765.369	€ 765.365
Bureau Brussel	€ 267.076	€ 230.974
Programmakosten	€ 76.545	€ 63.924
Regiodag 2016	€ 20.000	€ 7.611
Overig:	€ 20.100	
		Communicatie € 17.982
		Adviezen € 3.626
		Overig € 1.415
Totaal lasten	€ 1.149.090	€ 1.090.896
		€ 58.194 *

*) Voorstel: overschot schuift door naar 2017.



Toelichting Jaarrekening

Gemeenschappelijk Orgaan

Conform begroting is van alle 19 gemeenten de inwonerbijdrage, groot € 1,50, gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari 2015, ontvangen.

Conform begroting is het bedrag aan €1.00 per inwoner in twee termijnen, overgemaakt aan de Stichting Economic Board. Voor de overdracht van dit bedrag is een besluit genomen door het Bestuurlijk Overleg en een subsidiebeschikking door de gemeente Arnhem. Hierin is ondermeer de verantwoording over de besteding van de regiobijdrage vastgelegd [*verwacht medio maart; nog toe te voegen*].

De 'Programmakosten', zijnde m.n. de kosten van de secretaris, zijn voordeliger uitgekapt dan begroot.

De kosten van de Regiodag 2016, op 17 november 2016 in Elst, zijn lager dan begroot door een eenvoudig(-er) en uitgekapt programma én door inzet van gemeentelijke medewerkers bij de organisatie en tijdens het evenement.

De uitgaven die onder 'Communicatie' zijn verantwoord, zijn de kosten voor ontwikkeling van de website www.regioan.nl. Bij dit project is intensief samengewerkt met bvo DRAN om aanbestedingsvoordeel te behalen. Hieraan voorafgaande is de huisstijl ontworpen door Simons&Boom. Een belangrijke uitgave zijn de kosten voor het verkrijgen van de toegankelijkheidsverklaring voor de website. Het bedrag voor 'Adviezen' is besteed aan een fiscaal advies inzake de fiscale en financiële relatie van het Gemeenschappelijk Orgaan en de 19 deelnemende gemeenten met de Stichting Economic Board.

Bureau Brussel

De uitgaven van Bureau Brussel laten dit jaar zien dat er iets minder is uitgegeven dan geraamd in de begroting voor 2016. De programmakosten (personeel) zijn dit jaar iets lager uitgekomen aangezien er 3 maanden (van juni t/m augustus) 1.0 fte minder in dienst was vanwege vertrek van de jr. adviseur Europese Zaken. De nieuwe medewerker is per 1 september 2016 in dienst getreden en sinds die datum is Bureau Brussel op sterkte. Ook zijn er nog geen financiële middelen uitgegeven aan nieuwe Engelstalige brochures/informatiemateriaal aangezien het nieuwe regionale ambitiedocument, dat in de loop van 2017 wordt verwacht, hier de basis voor moet leggen. Voor 2017 is dit opgenomen in de begroting.

Bureau Brussel in 2016

Projects:	in 2016 zijn in totaal 5 Europese projecten goedgekeurd (zie bijlage jaarplan BB) in het Interreg programma en het LIFE programma. Er zijn een aantal projecten niet goedgekeurd (3) en bij 3 projecten is besloten dat er nog meer tijd nodig is om het projectvoorstel goed uit te werken en dat ze later ingediend worden in 2017 (Horizon 2020, ELENA aanvraag).
Profilering:	tijdens het Nederlands voorzitterschap (eerste helft 2016) is er, in samenwerking met een aantal andere NL. steden en regio's, een groot event georganiseerd over de "The Urban Agenda: the Dutch Approach" op de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging in Brussel. De Regio Arnhem Nijmegen heeft dit initiatief genomen en samen met Nederlandse partners georganiseerd. Tijdens de "European Week of Regions and Cities" is er een workshop georganiseerd over "Urban Mobility en de Urban Agenda for the EU". Dit was onderdeel van de lobby om lid te worden van het <i>European Partnership on Urban Mobility</i> waar Nijmegen een plek heeft gekregen (bekend gemaakt in januari 2017 door de Europese Commissie) en de regio voor de komende drie jaar vertegenwoordigd. Ook de Velo-city 2017 conferentie en het binnenhalen van de European Green Capital Award 2018 voor Nijmegen wordt gebruik in de profilering in Europa.
Partners:	de regio Arnhem Nijmegen is lid van het Europese POLIS netwerk (duurzame mobiliteit) en van het ERRIN netwerk (zie voor meer informatie jaarplan BB). In de regio wordt samengewerkt met de 19 gemeenten, kennisinstellingen en bedrijven. Ook met de Economic Board wordt samengewerkt en kansen en mogelijkheden gezocht voor concrete projectontwikkeling en gezamenlijke lobby.
Public Affairs:	er is in 2016 hard gewerkt aan de lobby voor de Urban Agenda en het European partnership on Urban Mobility (zie hierboven onder P van profilering). Ook lobby voor Velo-city 2017 en European Green Capital Nijmegen 2018 is vervolg aangegeven en wordt in 2017, o.a. in samenwerking met andere Europese partners, Europese Commissie en PV verder vervolg aan gegeven. Gezamenlijk met Economic Board is de lobby voor de ICE opgezet, is samenwerking met steden en provincie Gelderland.
Policy:	De PFO's (zowel ambtelijk als bestuurlijk) worden geïnformeerd over Europees beleid en kansen en mogelijkheden te verkennen en om projecten te ontwikkelen. In de Investeringsagenda en het strategisch plan van de Economic Board zijn Europese dimensies aangebracht en wordt er continue aansluiting gezocht om de regio en Europa met elkaar te verbinden.

Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem-Nijmegen
T.a.v. Bestuurlijk Overleg
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Nijmegen, 18.04.2017

Betreft: jaarverslag en jaarrekening 2016

Geachte bestuurders,

In navolging van de brief van 27 maart jl. sturen wij u met genoeg de definitieve versies van het jaarverslag en de jaarrekening met accountantsverklaring. Het jaarverslag is ten opzichte van de conceptversie op een aantal plekken tekstueel aangepast. Deze wijzigingen zijn minimaal te noemen.

De leden van The Economic Board hebben het jaarverslag en de jaarrekening goedgekeurd tijdens de vergadering van 12 april.

Wij kiezen ervoor een ongetekende versie van de jaarrekening te versturen en te publiceren op onze website, om onrechtmatig gebruik van de handtekeningen te voorkomen. De getekende versie van het jaarverslag is in te zien op het kantoor van het projectbureau.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Wij zijn u zeer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van de financiële middelen. U ontvangt op een later moment een aangepaste begroting voor 2017 met toelichting. Op een prettige voortzetting van de samenwerking!

Met vriendelijke groet,

Sigrid Helbig



Drs. S. Helbig
Directeur
+31(0)651598632

JAARREKENING 2016

STICHTING ECONOMIC BOARD REGIO ARNHEM-NIJMEGEN

NIJMEGEN

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT

A. Opdracht	pagina 3
B. Samenstellingsverklaring	pagina 3
C. Algemeen	pagina 4
D. Resultaten	pagina 4
E. Financiële positie	pagina 5

JAARREKENING

1. Balans per 31 december 2016	pagina 6
2. Staat van baten en lasten over 2016	pagina 8
3. Kasstroomoverzicht 2016	pagina 9
4. Grondslagen voor waardering en bepaling exploitatiesaldo	pagina 10
5. Toelichting op de balans per 31 december 2016	pagina 12
6. Toelichting op de staat van baten en lasten	pagina 13

Overige gegevens

1. Ontbreken van de verklaring	pagina 16
2. Statutaire regeling bestemming exploitatiesaldo	pagina 16
3. Voorstel bestemming exploitatiesaldo	pagina 16

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen
Toernooiveld 300
6525 EC Nijmegen

Wijchen, 24 maart 2017

Geacht bestuur,

A. Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen samengesteld.

Het bestuur van de stichting is op grond van wettelijke bepalingen verantwoordelijk voor de jaarrekening.

B. Samenstellingsverklaring

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van die gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot samenstellingsopdrachten, in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens. De aard en omvang van deze werkzaamheden brengen met zich mee dat zij niet kunnen resulteren in die zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring kan worden ontleend.

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaglegging en met de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9, Boek 2 BW.

C. Algemeen

Bedrijfsgegevens

De stichting is opgericht op 16 februari 2016 en heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en de regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.

Directie

Per balansdatum wordt de directie gevoerd door mevrouw S.M. Helbig.

D. Resultaten

Het exploitatiesaldo over 2016 bedraagt € 362.091.

De vergelijking van de staat van baten en lasten ten opzichte van de begroting ziet er als volgt uit:

	Gerealiseerd		Begroot		Verschil
	€	%	€	%	€
Baten	765.365	100,0	765.365	100,0	0
Personeels- en salariskosten	275.733	36,0	328.451	42,9	-52.718
Huisvestingskosten	711	0,1	3.000	0,4	-2.289
Reiskosten	9.159	1,2	10.000	1,3	-841
Events	18.673	2,4	15.000	2,0	3.673
Communicatie / Media	71.112	9,3	36.668	4,8	34.444
Advieskosten	3.353	0,4	45.000	5,9	-41.647
Administratiekosten	9.611	1,3	10.000	1,3	-389
Afschrijvingskosten	3.515	0,5	5.000	0,7	-1.485
Kantoorkosten	11.407	1,5	6.500	0,8	4.907
Totaal Lasten	403.274	52,7	459.619	60,1	-56.345
Resultaat	362.091	47,3	305.746	39,9	56.345

E. FINANCIËLE POSITIE

Het volgende overzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van de financiële positie:

	31-12-2016	16-2-2016
Beschikbaar op lange termijn:	€	€
Continuïteitsreserve	50.000	0
Bestemmingsreserve	312.091	0
		0
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	24.216	0
Werkkapitaal	337.875	0
Als volgt aangewend:		
Vorderingen	407	0
Liquide middelen	468.335	0
af: kortlopende schulden	130.867	0
	337.875	0

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid,

Hoogachtend,
De Administratiekamer



Twan Wijers

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(na verwerking exploitatiebestemming)

	<u>31-12-2016</u>	<u>16-02-2016</u>
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	24.216	0
Vlottende activa		
Nog te ontvangen bedragen	0	0
Overige vorderingen	407	0
	407	0
Liquide middelen	468.335	0
Totaal	<u>492.958</u>	<u>0</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>16-02-2016</u>
	€	€
Vermogen		
Continuïteitsreserve	50.000	0
Bestemmingsreserve	312.091	0
	362.091	0
Kortlopende schulden		
Crediteuren	108.759	0
Belastingen	10.079	0
Overige schulden	12.029	0
	130.867	0
 Totaal	 <u>492.958</u>	 <u>0</u>

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

	<u>2016</u>
	€
Baten	765.365
Personeels- en salariskosten	275.733
Huisvestingskosten	711
Reiskosten	9.159
Events	18.673
Communicatie / Media	71.112
Advieskosten	3.353
Administratiekosten	9.611
Afschrijvingskosten	3.515
Kantoorkosten	11.407
Totaal Lasten	403.274
Exploitatiesaldo	362.091

3. KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2016	
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	362.091	
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	3.515	
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	-407	
Mutatie kortlopende schulden	130.867	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		496.066
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa		-27.731
		<u>468.335</u>

Samenstelling geldmiddelen

	2016	
	€	€
Liquide middelen per 16 februari 2016	0	
Mutatie liquide middelen boekjaar	468.335	
Geldmiddelen per 31 december 2016		<u>468.335</u>

4. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING EXPLOITATIESALDO

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld conform de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschaffings- of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële lease-overeenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële lease-overeenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële lease-overeenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Waarderingsgrondslagen voor de staat van baten en lasten

Baten

De baten bestaan uit subsidiebijdragen van €1 per inwoner van de deelnemende gemeenten.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van economische levensduur. Boekwinsten en - verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, boekwinsten alleen voor zover deze niet in mindering zijn gebracht op vervangende investeringen.

Bestemming exploitatiesaldo 2016

Het exploitatiesaldo over 2016 bedraagt € 362.091.

De voorgestelde bestemming is opgenomen onder de overige gegevens.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

	31-12-2016	16-02-2016
	€	€
Inventaris		
Stand 1 januari	0	0
Investerings	27.731	0
Afschrijving	3.515	0
Stand 31 december	<u>24.216</u>	<u>0</u>
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	<u>407</u>	<u>0</u>
Liquide middelen		
Rabobank	168.335	0
Rabobank spaarrekeningen	300.000	0
	<u>468.335</u>	<u>0</u>
Continuïteitsreserve		
Stand 1 januari	0	0
Dotatie boekjaar	50.000	0
Stand 31 december	<u>50.000</u>	<u>0</u>
Bestemmingsreserve		
Stand 1 januari	0	0
Resultaat boekjaar	312.091	0
Stand 31 december	<u>312.091</u>	<u>0</u>
<i>In 2016 is de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen opgericht en zijn de activiteiten gestart. Het beschikbare budget is in het oprichtingsjaar niet volledig benut. Het overgebleven budget zal in 2017 benut worden voor diverse activiteiten die aansluiten bij de doelstelling van de Stichting, zoals vastgelegd in het strategisch plan.</i>		
Crediteuren		
Crediteuren	<u>108.759</u>	<u>0</u>
Belastingen		
Loonbelasting	<u>10.079</u>	<u>0</u>
Overige schulden		
Voorziening vakantiegeld	9.213	0
Rente en bankkosten	17	
Overige te betalen kosten	2.799	0
	<u>12.029</u>	<u>0</u>

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Er zijn geen niet uit de balans blijken de verplichtingen voor de

REITH & TEN BOHMER
Accountants en Belastingadviseurs
Postbus 85
6670 AB ZETTEN
Tel. 0488 - 47 33 47
Fax 0488 - 47 33 40

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2016

	2016
€	
Opbrengsten	
Subsidie gemeenten	765.365
Overige opbrengsten	0
	<u>765.365</u>
Personeels- en salariskosten	
Brutolonen- en salarissen	132.529
Ingehuurd personeel	106.921
Voorziening vakantiegeld	11.341
Sociale verzekeringen	13.875
Ziekengeldverzekering	2.782
Reiskostenvergoedingen	957
Werkkostenregeling vrije ruimte	968
Scholingskosten	1.712
Overige personeelskosten	4.648
	<u>275.733</u>
Huisvestingskosten	
Schoonmaakkosten	703
Kosten verhuizing	8
	<u>711</u>
Reiskosten	
Declaratie zakelijke kilometers	5.243
Reis- en verblijfkosten	2.764
Parkeerkosten	1.152
	<u>9.159</u>
Events	
Events	<u>18.673</u>
Communicatie / Media	
Internet en automatiseringskosten	10.915
Telefoon	3.653
Content website	20.025
Communicatie	25.025
Advertentie- en reclamekosten	11.494
	<u>71.112</u>
Advieskosten	
Advieskosten	<u>3.353</u>

REITH & TEN BOHMER
 Accountants en Belastingadviseurs
 Postbus 85
 6670 AB ZETTEN
 Tel. 0488 - 47 33 47
 Fax 0488 - 47 33 48

	2016
	€
Administratiekosten	
Administratiekosten	8.772
Salarisadministratie	839
	<u>9.611</u>
Afschrijvingskosten	
Afschrijvingskosten	<u>3.515</u>
Kantoorkosten	
Kantoorartikelen	2.376
Verzekeringen	1.518
Kleine aanschaffingen	2.555
Contributies en abonnementen	797
Representatiekosten	2.798
Rente en bankkosten	132
Overige kantoorkosten	<u>1.231</u>
	<u>11.407</u>

Bij de stichting waren in 2016 4 werknemers werkzaam. De brutolonen- en salarissen over het boekjaar 2016 voldoen aan de bezoldingsmaxima voor topfunctionarissen, zoals vastgelegd in de Wet Normering Topinkomens (WNT)

ONDERTEKENING BESTUUR VOOR AKKOORD

Nijmegen, 2017

Directeur: Mevrouw S. Helbig

Voorzitter: De heer H. Bruls

Voorzitter financiële auditcommissie: De heer A. van Asseldonk

Leden: De heer R. König

De heer C. Boele

De heer P. van Dongen

De heer B. Geerdink

De heer L. van Halder

De heer G. Meijer; afgetreden 01-01-2017

De heer M. Hielkema

De heer P. Molengraaf

Mevrouw M. Noomen

De heer E. de Rooij

De heer C. Smit

1. OVERIGE GEGEVENS

1 Ontbreken van de verklaring

Conform artikel 15.3 van de oprichtingsakte wordt de accountantsverklaring door de directie van de stichting aan deze jaarrekening toegevoegd.

2 Statutaire regeling exploitatiebestemming

In de statuten is geen regeling opgenomen over de bestemming van het exploitatieresultaat.

3 Voorstel exploitatiebestemming

De directie stelt voor om € 312.091 van het exploitatiesaldo over 2016 toe te voegen aan de bestemmingsreserve en € 50.000 te doteren aan de continuïteitsreserve. Vooruitlopend op de vaststelling door de bestuursvergadering is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.



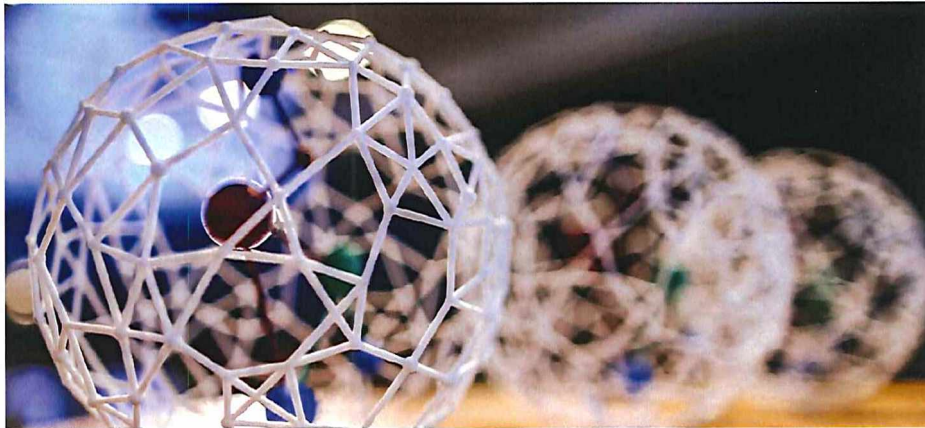
Food, Health, Energy

Hier leeft het

Jaarverslag The Economic Board
2016



inhoudsopgave



WOORD VOORAF	2
1. RESULTATEN 	4
Totstandkoming en oprichting	5
Missie	5
Activiteiten	6
Projecten	8
Potentiële Projecten – Work in progress	11
2. ORGANISATIE 	12
De board	13
Boardleden	14
Projectbureau	15
Huisvesting	16
3. FINANCIËN 	17
Basisfinanciering	18
In kind bijdragen	18
Inkoop diensten en producten	19
Financiële kerngegevens	20





woord vooraf

In 2016 maakte The Economic Board een vliegende start. Dankzij de financiering door een aantal gemeenten die een *'coalition of the willing'* smeedden en mede door ruimhartige *in kind* bijdragen, van met name de Radboud Universiteit, Alliander en VNO-NCW Midden evolueerde The Economic Board van een idee aan de tekentafel tot een slagvaardige organisatie.

Als echte start-up zijn wij met een professioneel en multidisciplinair team van enthousiaste medewerkers aan de slag gegaan om de regio op de kaart te zetten, projecten aan te jagen en reeds bestaande organisaties en initiatieven met elkaar te verbinden. Daarbij heb ik persoonlijk mogen ervaren dat het concept van samenwerking stevig in het DNA van de regio is verankerd. Het is mooi dat er mensen en organisaties zijn die de verbinding zoeken in een tijd waarin dit steeds minder vanzelfsprekend is en waarin velen zich op hun eigen erf terugtrekken.

Het doet me denken aan een parabel die ik in mijn kinderjaren hoorde en die me altijd is bijgebleven: Een man – het zou natuurlijk ook een vrouw kunnen zijn maar vooruit –, een man klopt aan de hemelpoort en Petrus laat hem binnen. De man vraagt om een rondleiding. Petrus stemt toe en opent de poort naar de hel. De hel is prachtig versierd, overal hangt kunst en er speelt mooie muziek. De tafels zijn gedekt met volle schalen en verrukkelijke spijzen. Toch is de sfeer bedrukt en diep bedroefd. De man kijkt naar de mensen. De meeste liggen apathisch langs de kant, anderen jammeren en weklagen. Nu ziet de man de reden: alle mensen hebben lange lepels en vorken in hun handen die ze niet los kunnen laten. Zij kunnen weliswaar het voedsel op de tafel bereiken maar niet naar hun mond brengen. De man is ontzet. "Kom," zegt Petrus, "ik laat je de hemel zien." Hij opent de poort. De man ziet hetzelfde tafereel: een prachtig versierde ruimte met overvolle tafels. Ook hier hebben de mensen lange lepels en vorken in hun handen. Maar nu klinkt er gelach. Er staan groepjes mensen ontspannen met elkaar te praten en plezier te hebben. En ondertussen voeden zij *elkaar*.

Sigrid Helbig
Directeur





resultaten

2016 stond in het teken van de oprichting van de board, het bepalen van de werkwijze en het aanbrengen van focus.





totstandkoming en oprichting

Samenwerking in de regio is niet nieuw. De oorsprong van samenwerking tussen Arnhem en Nijmegen ligt in de oprichting van het Stedelijk Knooppunt Arnhem-Nijmegen (KAN) in 1988, later voortgezet onder de naam Stadsregio Arnhem-Nijmegen. Deze samenwerking is uitsluitend bestuurlijk van aard. Kennisinstanties en bedrijfsleven zijn partners, maar niet rechtstreeks aangehaakt. Wanneer de wettelijke status van dit verbond verdwijnt, bezinnen de overheden zich op een nieuwe vorm van samenwerking.

In 2015 stemmen de 19 deelnemende gemeenten in met de oprichting van twee organen. De eerste is het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) regio Arnhem-Nijmegen, waarin de overheden op vier thema's (wonen, economie, duurzaamheid en mobiliteit) met elkaar afstemming zoeken. Het tweede orgaan is The Economic Board, waarin ondernemers, kennisinstellingen en overheden gezamenlijk werken aan de economische ontwikkeling van de regio. Begin 2016 zijn de laatste voorbereidingen voor beide organen afgerond. Dit betekent dat 2016 voor zowel het GO als The Economic Board in het teken stond van het opstarten en uitbouwen van de nieuwe samenwerkingsvorm.

missie

Bij de oprichting van de stichting Economic Board is in de statuten als doelstelling geformuleerd:

"Het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten."

In de loop van het jaar is deze algemene doelstelling verder geconcretiseerd. In het strategisch plan voor de periode 2016-2018 is onze missie als volgt opgeschreven:

"In 2025 is de regio Arnhem-Nijmegen, met Wageningen the place to be voor Food, Health, Energy en de cross-overs daartussen!"

De bijbehorende doelstellingen zijn terug te vinden in het [strategisch plan](#).





activiteiten

Veel activiteiten zijn in het teken van het opstarten van The Economic Board uitgevoerd. Van praktische zaken (zoals het regelen van huisvesting en het ontwikkelen van beeldmerken) tot het maken van strategische keuzes (zoals het aanbrengen van focus en het bepalen van de doelgroepen). We zien 2016 als het jaar waarin wij zijn begonnen met zaaien. De komende jaren gaan wij door met zaaien, maar kunnen we ook gaan oogsten.

Onze activiteiten zijn onder te verdelen in drie categorieën: communiceren, verbinden en aanjagen.

- *Communiceren:* Eén van de belangrijkste taken van The Economic Board is de regio als place to be op de kaart zetten. We vertellen en laten zien waar de regio in uitblinkt en waar kansen liggen;
- *Verbinden:* The Economic Board fungeert als matchmaker met een uitgebreid netwerk die partijen met elkaar in contact brengt en houdt. We stimuleren samenwerking tussen partijen, zodat kennis en ideeën met elkaar worden gedeeld;
- *Aanjagen:* The Economic Board is aanjager van nieuwe initiatieven en innovaties op de cross-overs. We agenderen en concretiseren kansen.

Op de volgende pagina is een overzicht weergegeven van de activiteiten die in 2016 hebben plaatsgevonden. Het overzicht is niet uitputtend. Enkele hoogtepunten lichten we verder toe.



Hubert Bruls
Burgemeester gemeente Nijmegen,
voorzitter The Economic Board

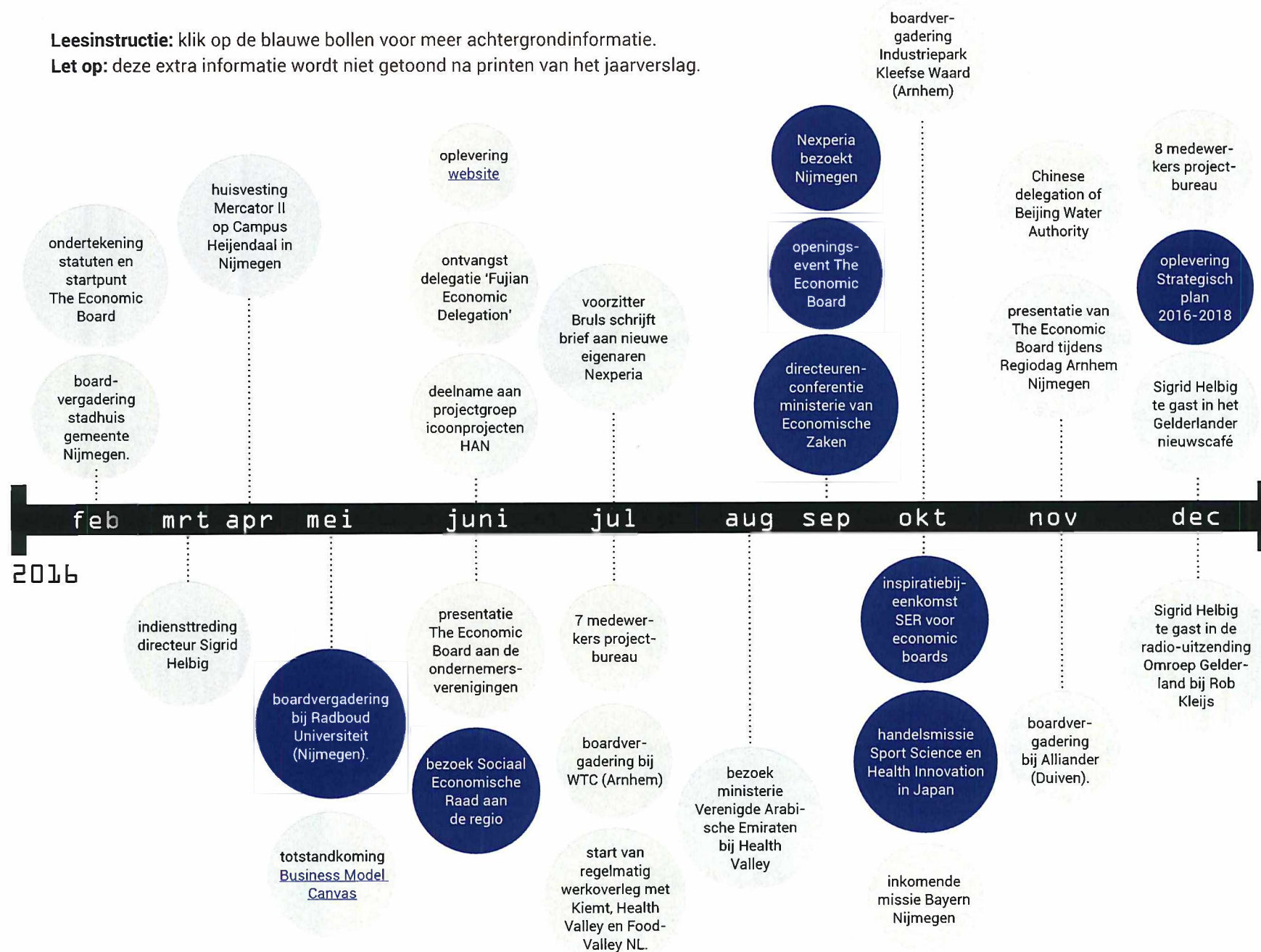
"In het eerste jaar hebben we onze opdracht bepaald. De grootste valkuil is dat we alles aanpakken. Alles doen is tegelijk niets doen. In onze regio kiezen we ervoor om economische ontwikkeling aan te jagen in drie sectoren. Op die focus ben ik trots. In food, health en energy zien we binnen de regio cross-overs ontstaan die elkaar versterken."



Peter Molengraaf
Voorzitter Raad van Bestuur Alliander

"We moeten onze regio beter op de kaart zetten. Tot nu toe staken we 'in bescheidenheid' boven het maaiveld uit. Dat siert, maar het weerhoudt ons er ook van om te vertellen wat we te bieden hebben. Daar gaat The Economic Board wat aan doen."

Leesinstructie: klik op de blauwe bollen voor meer achtergrondinformatie.
Let op: deze extra informatie wordt niet getoond na printen van het jaarverslag.

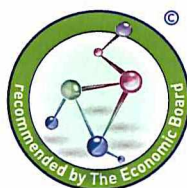




projecten

In het oprichtingsjaar 2016 is een begin gemaakt met het samenstellen van een projectenportefeuille. Een aantal projecten is in 2016 actief ondersteund. Een aantal andere is als potentiële projecten benoemd. Hiermee gaan wij in 2017 verder aan de slag.

The Economic Board kan projecten verder brengen door promotie, de inzet van ons netwerk of financiering. De betrokkenheid van The Economic Board kan per project verschillen. Wij hebben drie labels, die iets zeggen over de mate van betrokkenheid bij de projecten die wij ondersteunen. De labels zijn:



- **Recommended by:** Dit label gebruiken wij bij projecten en activiteiten die niet één-op-één vallen binnen onze speersectoren, maar wel daarmee raakvlakken hebben en belangrijk zijn voor de regionale economie. Wij bieden deze projecten en activiteiten bijvoorbeeld een podium, dragen bij aan de profilering ervan en brengen het onder de aandacht van ons netwerk;



- **Supported by:** Dit label gebruiken wij bij projecten en ideeën die wij actief ondersteunen, bijvoorbeeld door het vinden van procesgeld of projectgeld of het ter beschikking stellen van onze kennis of ons netwerk;



- **Approved by:** Dit label gebruiken wij uitsluitend bij projecten waarvan The Economic Board penvoerder is en waarvan de uitvoering onder leiding van The Economic Board plaatsvindt.

Hieronder staat een overzicht van projecten die wij hebben ondersteund in 2016. Een meer uitgebreide bedrijving per project vindt u op onze [website](#).





Roger van Hoesel
directeur Food Valley NL

"Bedrijven, kennisinstellingen en overheden hebben elkaar nodig om gave dingen te doen. We zien in onze sector op grote schaal nieuwe combinaties ontstaan. Ook met buitenlandse partijen. Ik ben nieuwsgierig naar de rol die The Economic Board gaat innemen."



Health & Techniek: Techniekpact en Zorgpact

Er ontstaat zowel in de techniek als in de zorg een mismatch tussen vraag naar en aanbod van arbeidskrachten. Dit heeft grote gevolgen voor de innovatiecapaciteit van onze regio. Om te werken aan oplossingen zijn er voorjaar 2016 de projecten Zorgpact en Techniekpact gelanceerd.

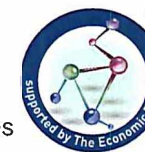
The Economic Board ondersteunt dit initiatief en heeft in 2016 opgetreden als subsidieaanvrager. Wij hebben deelgenomen aan de Werktafel om met name cross-overprojecten tussen health en techniek te agenderen en ook om zeker te stellen dat het bedrijfsleven goed aangehaakt blijft.



Food, Health, Energy & Legal: Legal Valley

De aanwezigheid van de juridische infrastructuur in de regio (onder andere met het Gerechtshof Arnhem) is een belangrijke factor voor ondernemerschap en innovatie in leidende branches zoals Food, Health en Energy. Zo zijn er bijvoorbeeld allerlei ontwikkelingen rond gepersonaliseerde data in de gezondheidszorg die tot jurisprudentie zullen leiden.

The Economic Board heeft binnen dit project een rol gespeeld bij het leggen van inhoudelijke verbindingen tussen de juridische sector en de speerpunten Food, Health en Energy. Het eerste congres heeft plaatsgevonden op 7 maart 2017.



Food & Health en andere cross-overs: Business Generator Health & High Tech

De aanwezigheid van het cluster semiconductors in de regio is voorwaardenscheppend voor het flagship 'concepts for a healthy life'. Dit project is een uitvoeringsprogramma dat gericht is op het vergroten van werkgelegenheid in de (top)sectoren Life Sciences & Health (LSH), High Tech Systemen & Materialen (HTSM) en chemie. Hierdoor ontstaat een integraal totaalaanbod voor innovatieve start-ups, scale-ups en gevestigde MKB-bedrijven die actief zijn in de genoemde (top)sectoren.

The Economic Board heeft het programma in 2016 actief ondersteund.





Chris Doomernik
directeur van Health Valley

"Health Valley heeft veel overeenkomsten met The Economic Board. Wij verbinden ook partijen aan elkaar en hebben aandacht voor profilering. We kunnen elkaar versterken. Het helpt als The Economic Board projecten en cross-overs stimuleert. Dát geeft Health Valley en de regio meer impact."



Food, Health en Energy: InScience Festival

Op het Dutch International Science Film Festival worden de allerbeste wetenschapsfilms vertoond, die in het voorgaande jaar wereldwijd zijn verschenen. Het festival heeft een aantal toonaangevende partners aan zich weten te binden zoals Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Rondom het festival is een randprogrammering. De themalijnen van het programma hebben raakvlakken met de speersectoren van onze regio, Food, Health en Energy. De tweede editie InScience vond plaats in Nijmegen van 2 tot en met 6 november 2016. Het festival heeft de potentie uit te groeien tot een toonaangevend (inter)nationaal festival. Het is daardoor een goede drager om onze regio te profileren. Daarnaast biedt InScience kansen de speersectoren Food, Health en Energy vanuit een wetenschappelijk perspectief te belichten.

The Economic Board heeft het festival in diverse media uitgedragen en onder de aandacht gebracht van haar netwerk. Voor komende edities wordt uitgewerkt hoe onze speersectoren nog zichtbaarder terug kunnen komen in het programma.



Economische Kwartaalbarometer

De Radboud Universiteit (RU), VNO-NCW Midden en The Economic Board startten zomer 2016 in samenwerking met lokale ondernemersverenigingen een doorlopend onderzoek naar de economie in de regio. Hoogleraar Joris Knoben meet met deze Kwartaalbarometer de sterktes en zwaktes van de regio. Ieder kwartaal ontvangen ruim 1100 ondernemers uit de regio Arnhem Nijmegen een korte vragenlijst: de Kwartaalbarometer.

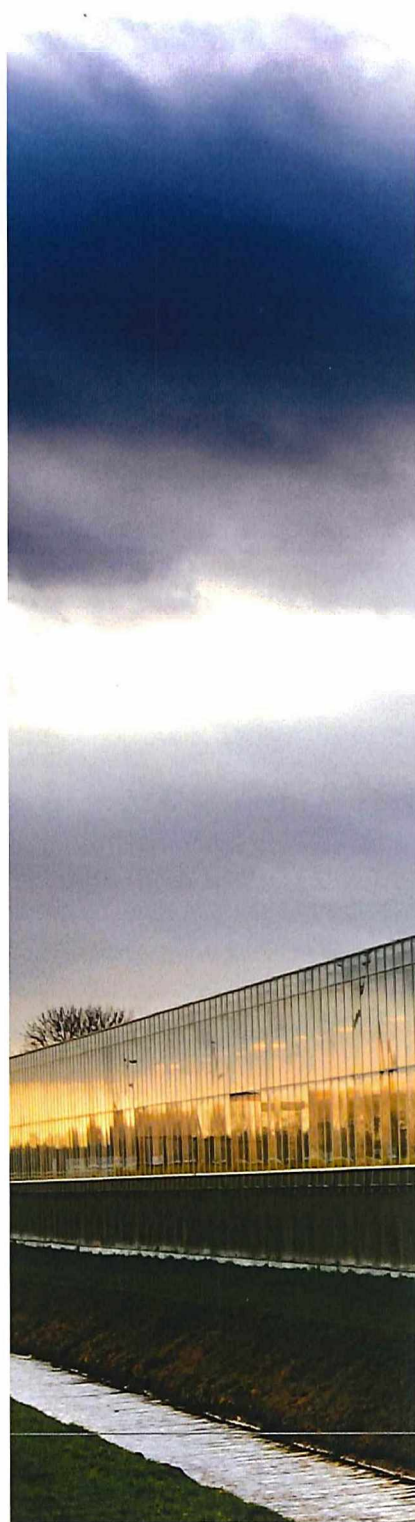
The Economic Board heeft input geleverd voor de vragenlijsten, heeft bijgedragen aan het verspreiden van de uitkomsten en heeft de cijfers gebruikt voor de profilering van de regio. Joris Knoben kreeg een podium tijdens het openingsevent van The Economic Board om de uitkomsten van de eerste Kwartaalbarometer te presenteren.





Jérôme Dangerman
directeur van Stichting kiEMT

"Er zijn vele overeenkomsten tussen ons, we zoeken nog naar de optimale manier van samenwerken. Gelukkig hebben we een zelfde manier van denken. Dat helpt als je samen aan de slag wilt."



potentiële projecten - work in progress

Food & Energy: Next Garden in Bergerden (gemeente Lingewaard)

In dit project werken bedrijven en overheden aan een state-of-the-art energiemix om warmte en elektriciteit te leveren aan de bedrijven en bewoners. De ambitie is om het eerste klimaatneutrale tuinbouwgebied ter wereld te worden. Dit project kan uitgroeien tot iconisch project voor de regio.

The Economic Board heeft Next Garden in 2016 op strategische momenten een podium geboden, bijvoorbeeld tijdens de directeurenconferentie van het ministerie van Economische Zaken en de regiogedag van het Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem Nijmegen.

Food & Health: Food & Cognition Programme

Dit cross-overproject is een samenwerking op het gebied van fundamenteel onderzoek. Het wordt getrokken door een aantal universiteiten en onderzoeksinstituten. Het moet inzicht geven in de correlatie tussen voeding en gezonde hersenen, een belangrijk vraagstuk in het kader van vergrijzing en het groeiend aantal Alzheimerpatiënten. Dit project kan uitgroeien tot iconisch project voor de regio.

Er is samen met partner Radboud Innovation onderzocht welke toegevoegde waarde The Economic Board kan hebben: het laten aanhaken van het bedrijfsleven. Dit wordt in 2017 verder uitgewerkt. Tot slot hebben wij het project op diverse plekken onder de aandacht gebracht. Zo is het programma bij het Donders Institute gepresenteerd aan het ministerie van Economische Zaken.



organisatie

The Economic Board is een jonge organisatie. De stichting zelf is in februari formeel opgericht. De board is vanaf dat moment actief, terwijl het projectbureau in maart van start is gegaan. Sinds april 2016 heeft het projectbureau een vaste locatie op campus Heijendaal in Nijmegen.





de board

De board is begin 2016 opgericht en bestaat uit vijftien leden die het regionale bedrijfsleven, overheden, onderwijs- en kennisinstellingen vertegenwoordigen. De Triple Helix samenstelling over de sectoren heen zorgt voor slagkracht. Op de volgende pagina staat de samenstelling van de board in 2016.

De board heeft veel expertise op het gebied van Food, Health en Energy en is zeer ervaren in strategische vraagstukken. Daarnaast is er gedegen kennis over innovatie, (risico) kapitaal, export en arbeidsmarkt. De board is een serieuze gesprekspartner die haar invloed kan

aanwenden in Den Haag, Brussel, Düsseldorf en andere regio's. De kracht van de board zit met name in de kwaliteit en de samenstelling van de leden. Zij hebben allen een groot, veelal internationaal, netwerk. Zij committeren zich aan de regio en hebben vanaf 2016 hun naam verbonden aan het succes van de board.



Kees Boele

Voorzitter College van Bestuur Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

"We moeten in ons gedrag laten zien dat het menens is. Enerzijds qua uitstraling en imago, anderzijds qua inhoud. We moeten ervoor zorgen dat het curriculum actueel is en aansluit bij de buitenwereld. Daarover gaan we in gesprek met bedrijven in The Economic Board."

Toon van Asseldonk representeert het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) van de Regio Arnhem en Nijmegen en neemt deel aan het portefeuillehouderoverleg Economie van de regiogemeenten. Hij is tevens voorzitter van de financiële auditcommissie van The Economic Board;

Gerard Meijer heeft eind 2016 een andere functie gekregen, waardoor hij afscheid heeft genomen als boardlid. Wilma de Koning, afkomstig uit het College van Bestuur van de Radboud Universiteit, is benoemd als nieuw bestuurslid. Zij heeft vanaf 1 januari 2017 deelgenomen aan de board;

Regioambassadeur Oost Nederland Edwin Ouwejan van het ministerie van Economische Zaken is in het najaar benoemd tot bijzonder agendalid. Hij ontvangt de agenda en verslagen van de vergaderingen en kan op uitnodiging aanschuiven bij de vergaderen. Hiermee wordt de goede relatie met het ministerie verstevigd.



boardleden



Hubert Bruls
Burgemeester
gemeente Nijmegen,
voorzitter The Economic Board



Toon van Asseldonk
Burgemeester gemeente
Overbetuwe



Kees Boele
Voorzitter College van
Bestuur Hogeschool
van Arnhem en
Nijmegen



Peter van Dongen
Voorzitter College van
Bestuur Van Hall
Larenstein University of
Applied Sciences



Cees van der Knaap
Burgemeester
gemeente Ede,
voorzitter Triple Helix
Food Valley



Gerard Meijer
Voorzitter College
van Bestuur
Radboud Universiteit



Ron König
Wethouder Economi-
sche Zaken gemeente
Arnhem



Peter Molengraaf
Voorzitter Raad van
Bestuur Alliander



Monique Noomen
Managing director Eiffel



Marcel Hielkema
Managing director
Dirkzwager advocaten
& notarissen, voorzitter
VNO-NCW Gelderland,
vice voorzitter The
Economic Board



Edwin de Rooij
Deputy CEO Synthon



Michiel Scheffer
Gedeputeerde Provincie
Gelderland



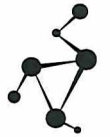
Ben Geerdink
Voorzitter College van
Bestuur Rijn IJssel



Leon van Halder
Voorzitter Raad van
Bestuur Radboudumc



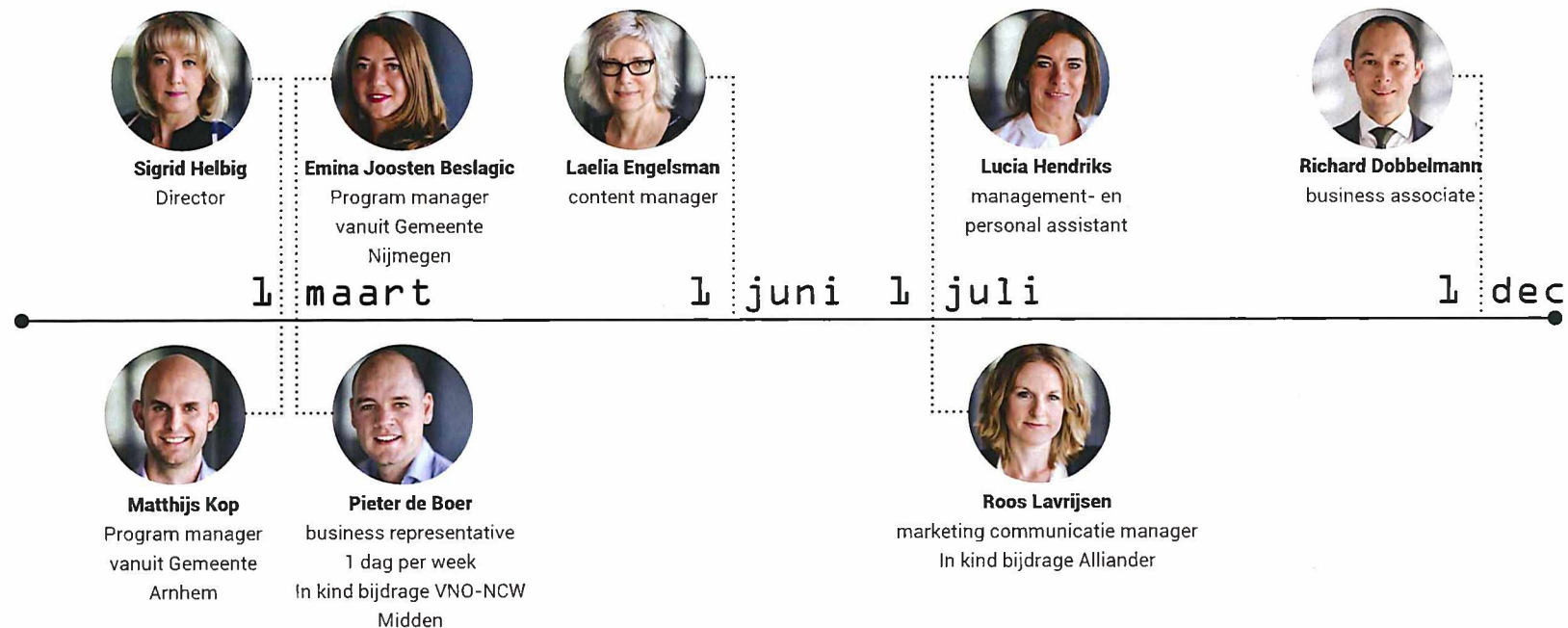
Charles Smit
Vice President NXP
Nederland

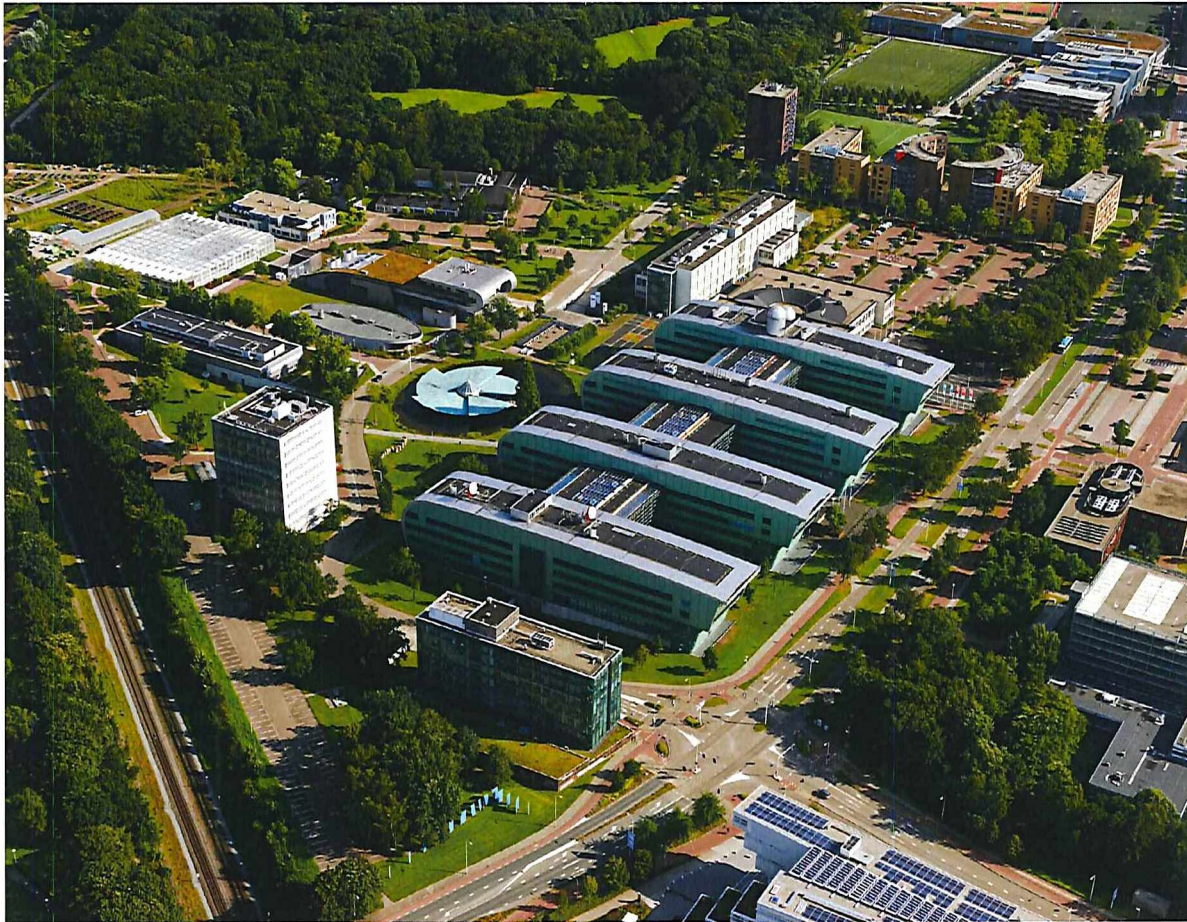
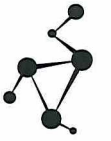


projectbureau

Het projectbureau faciliteert de board en geeft uitvoering aan de strategische agenda met de daaruit voortkomende activiteiten en projecten. De medewerkers komen uit de verschillende geledingen, hun talenten zijn complementair aan elkaar. Een aantal medewerkers is in kind beschikbaar gesteld door organisaties achter de leden van de board. Het bureau wordt aangestuurd door de directeur die haar

wortels heeft in het bedrijfsleven. In- en extern is de directeur het boegbeeld van het bureau en in die hoedanigheid zichtbaar in de relevante private en publieke netwerken. De samenstelling van het team zoals hieronder te zien, is in de loop van 2016 gerealiseerd. Eind 2016 waren er 8 personen werkzaam voor het projectbureau, gelijk aan 5,5 fte.





huisvesting

The Economic Board wil in de regio herkenbaar zijn en is daarom gevestigd op een vaste en goed (per OV) bereikbare plek. Er is gezocht naar een aansprekende laagdrempelige locatie waar kennisinstellingen, bedrijven en overheden elkaar makkelijk vinden. Thuisbasis is per april 2016 het gebouw Mercator II op Campus Heijendaal in Nijmegen. Het gebouw staat in een inspirerende omgeving waar studenten brainstormen en cross-overs en innovaties ontstaan. Nabije burens zijn Radboud Innovation, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, de Radboud Universiteit, het Radboudumc en ROC Nijmegen. De Radboud Universiteit heeft de kantoorruimte als in kind bijdrage ter beschikking gesteld.



financiën

Naast de basisfinanciering van de regiogemeenten hebben diverse partners in kind bijdragen geleverd aan The Economic Board. De belangrijkste financiële kerngegevens zijn opgenomen.



basisfinanciering

De belangrijkste inkomsten van The Economic Board komen van de 19 deelnemende gemeenten in het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) regio Arnhem-Nijmegen. Deze gemeenten hebben in 2015 besloten € 1,- per inwoner via het GO beschikbaar te stellen aan The Economic Board. Dit heeft in 2016 geresulteerd in een bedrag van € 765.365,-. De basisfinanciering voor The Economic Board is door de gemeenten toegezegd voor 5 jaar, met uitzondering van enkele gemeenten die zich voor een kortere periode hebben gecommitteerd.



in kind bijdragen

Diverse partners hebben in kind bijdragen geleverd aan The Economic Board, bijvoorbeeld via het beschikbaar stellen van personeel, huisvesting, faciliteiten (zoals vergaderruimtes) en diensten (zoals de inzet van adviseurs). Hieronder staat een overzicht van de bijdragen in 2016.

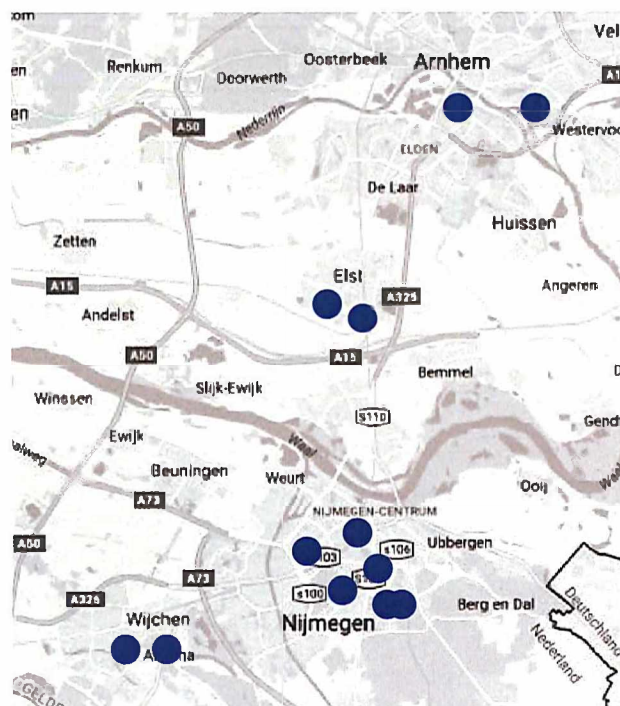
Bedrijf	Bedrag in euro's
Alliander	€ 45.740,00
Eiffel	€ 880,00
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)	€ 4.500,00
Industriepark Kleefse Waard (IPKW)	€ 150,00
Rabobank	€ 4.200,00
Radboud Universiteit	€ 42.666,60
VNO-NCW Midden	€ 12.280,00
Totaal	€ 110.416,60

In kind bijdragen vanaf operationele start 1 maart 2016

inkoop diensten en producten

Ons inkoopbeleid is erop gericht om zo veel mogelijk diensten en producten van partijen uit de regio af te nemen. Daarnaast wordt er prudent met de (overheids-) gelden omgegaan. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de inrichting van onze kantoorruimte waar het kantoormeubilair in bruikleen is of tweedehands. Hieronder staat een overzicht van de belangrijkste ingekochte diensten en producten:

- **ICT:** Hallo Morgen (*voorheen: GKO*) uit Wijchen
- **Administratie:** De Administratiekamer uit Elst
- **Salarisadministratie:** Van Deelen uit Wijchen
- **Website:** LinkU uit Nijmegen
- **Verzekeringen:** Smale Assurantiën uit Elst
- **Film en foto's van de regio:** ArtEffects uit Arnhem
- **Meubilair kantoor:** Radboud Universiteit (*bruikleen*), kringloopwinkel Radboud Universiteit en Mauron (*tweedehands*) uit Nijmegen
- **Duurzame koffie en thee:** Peeze uit Arnhem
- **Bloemen:** Bloemensalon Flora uit Nijmegen
- **Locatie openingsevent:** Van der Valk Nijmegen Lent
- **Catering:** Radboud Universiteit uit Nijmegen
- **Drukwerk:** Drukkerij Luxor uit Nijmegen



financiële kerngegevens

De jaarrekening 2016 van The Economic Board is te vinden op de [website](#). Voor een toelichting op de cijfers zoals hieronder genoemd, verwijzen wij u naar de jaarrekening.



Toon van Asseldonk
Burgemeester gemeente Overbetuwe
voorzitter financiële auditcommissie

"Ik ben gevraagd om te fungeren als voorzitter van de financiële auditcommissie van de board. Zo worden de belangen van de regiogemeenten behartigd en houden we zicht op de besteding van de (overheids) middelen."

Balans per 31 december 2016 (na verwerking exploitatiebestemming)

Vaste activa	31-12-16	16-02-16
Materiële vaste activa	€ 24.216	€ 0
Vlottende activa		
Handelsdebiteuren	€ 0	€ 0
Overige vorderingen	€ 407	€ 0
	€ 407	
Liquide middelen	€ 468.335	€ 0
Totaal	€ 492.958	€ 0

Vermogen	31-12-16	16-02-16
Stichtingsvermogen	€ 362.091	€ 0
Kortlopende schulden		
Crediteuren	€ 108.759	€ 0
Belastingen	€ 10.079	€ 0
Overige schulden	€ 12.029	
Liquide middelen	€ 130.867	€ 0
Totaal	€ 492.958	€ 0

Staat van baten en lasten over 2016

Opbrengsten	€ 765.365
Personeels- en salariskosten	€ 275.733
Huisvestingskosten	€ 711
Reiskosten	€ 9.159
Events	€ 18.673
Communicatie / Media	€ 71.112
Advieskosten	€ 3.353
Administratiekosten	€ 9.611
Afschrijvingskosten	€ 3.515
Kantoorkosten	€ 11.407
Totaal kosten	€ 403.274
Exploitatiesaldo	€ 362.091



Carol van Eert

Burgemeester gemeente Beuningen, vicevoorzitter
Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem-Nijmegen

"De bijdrage van € 1,00 aan The Economic Board maakt onderdeel uit de inwonerbijdrage die het GO ontvangt van de deelnemende gemeenten. Het is begrijpelijk dat The Economic Board in haar oprichtingsjaar niet het gehele bedrag heeft gebruikt. Zij mag het overgebleven budget meenemen en in 2017 inzetten voor een duurzame ontwikkeling van de regio."



€ 1,- per inwoner
Totale opbrengsten
€ 765.365,-



In kind bijdragen
€ 110.416,60



Totale kosten
€ 403.274,-



Exploitatiesaldo
€ 362.091,-

Behandeladvies jaarstukken 2016, begrotingswijziging 2017 en ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA – 17int00774.

Onderwerp	Zienswijze ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA.
Registratienummer: 17DV01296	Portefeuillehouder: wethouder T. Spaargaren.
Historie	Bij het instellen van de Omgevingsdienst Regio Arnhem is geregeld dat de deelnemende gemeenten de gelegenheid krijgen om voorafgaande aan de definitieve vaststelling van de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting een zienswijze kunnen geven.
Termijn	Verzocht is een zienswijze voor 23 juni 2017 kenbaar te maken. Gelet op ons bestuurlijk proces kan dit in de raad van 20 juni 2017.
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	In het raadsvoorstel is aangegeven dat het college van B&W vooruitlopende op de vaststelling van de zienswijze in de raad op 9 mei 2017 al een voorlopige zienswijze heeft ingediend bij de ODRA. Dit betreft de bijdrage voor energiebesparing waarvan het college wijst op andere al lopende acties in onze regio. Onze gemeente wil dat de door ODRA opgenomen investering voor energiebesparing wordt geschrapt.

Politieke Avond	6 juni 2017		Ronde tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Clemens Koning	Mat Gijsbers	raadzaal	bestuur - budgetrecht	20 minuten
Behandeladvies	- Betreft beantwoording van eventuele vragen n.a.v. het raadsvoorstel - De discussie zal gaan over het al of niet extra inzetten op energiebesparing naast de al lopende actie in deze regio; - Afhankelijk van de uitkomst van de bespreking aan de ronde tafel kan bepaald worden of er toch een debattafel dient te worden gehouden. Aan de ronde tafel dient aan het einde van de behandeling te worden nagegaan of er fracties zijn die een andere mening hebben hierover. Zijn alle fracties het eens met de voorlopige zienswijze zoals ingediend door het college van B&W dan kan het voorstel direct na de ronde tafel ter besluitvorming naar de raad. In het andere geval willen wij voorstellen om dan op 6 juni 2017 aansluitend een debattafel te houden over dit onderwerp. Dit vanwege de noodzaak dat voor 23 juni een definitieve zienswijze dient te zijn ingediend bij de ODRA. Deze eventuele extra debattafel kan direct aansluitend vanaf 22.15 uur in de raadzaal worden gehouden. Aangezien het mogelijk is dat er ook een debattafel is over de zienswijze bij de jaarstukken van de VGGM stellen wij voor om te beginnen met het debat over de ODRA en vervolgens aansluitend te debatteren over de zienswijze bij de conceptjaarrekening 2016 en - begroting 2018 VGGM.			
Spreekrecht publiek	- Eventuele belangstellenden kunnen meepraten aan tafel.			

Opbrengst van de tafel	Voorstel betreffende Zienswijze ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA kan als hamerstuk naar de raad.
------------------------	--

	Fracties kunnen eventueel nog amendementen of moties indienen. Er is geen noodzaak voor een debattafel. Gedane toezegging: Voor aanpassing van het handhavingsbeleid met name door zo nodig toepassing van bestuursdwang zal het college nog met een voorstel naar de raad komen.
Raadsvergadering	20 juni 2017



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV037

Zaaknr.: 17DV01296

Portefeuillehouder(s): Wethouder Spaargaren
Productnummer:
Referendum mogelijk: Nee
Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: A. Leferink
Telefoon: (0316) 27 93 34
E-mail: a.leferink@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Jaarstukken 2016, 1e begrotingswijziging 2017 en ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2016 ODRA.
2. Kennis te nemen en in te stemmen met de 1e begrotingswijziging 2017.
3. In te stemmen met het indienen van een zienswijze op de meerjarenprogrammabegroting 2018-2021.
4. In te stemmen met bijgevoegde zienswijzenbrief aan ODRA.

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van de ODRA heeft op 30 maart 2017 de concept jaarstukken 2016 vastgesteld en vervolgens zijn deze stukken ter besluitvorming op 13 april 2017 aan het Algemeen Bestuur aangeboden en vastgesteld.

Ook de ontwerp-meerjarenbegroting 2018-2021 is in de vergadering van 30 maart 2017 besproken in de vergadering van het Dagelijks Bestuur. Vervolgens is deze met enkele aanpassingen op 13 april 2017 aan het Algemeen Bestuur ter kennisgeving aangeboden. De 1^e begrotingswijziging 2017 is in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 30 maart 2017 eveneens besproken. Deze begrotingswijziging is met enkele kleine aanpassingen ter kennisgeving op 13 april 2017 aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Het Dagelijks Bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid om hun zienswijzen over de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2016 uiterlijk 23 juni 2017 kenbaar te maken. Het Dagelijks Bestuur voegt deze zienswijzen, voorzien van haar reactie, toe aan de stukken die aan het

Raadsvoorstel

Algemeen Bestuur worden aangeboden.

Vervolgens zal het Algemeen Bestuur van de ODRA, de meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2017 in haar vergadering op 6 juli 2017 vaststellen.

Beoogd effect

Een effectieve en efficiënte invulling van de aan de ODRA overgedragen basistaken milieu.

Argumenten

1.1 De jaarstukken ODRA 2016 zijn ter informatie naar uw raad gestuurd.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) dient de ODRA de jaarstukken ter kennisgeving aan uw raad voor te leggen. De Wgr voorziet niet in een mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze op de jaarstukken. De jaarstukken 2016 zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur ODRA en goedgekeurd door de accountant.

1.2 De jaarstukken 2016 sluiten met een positief resultaat

Het resultaat over het jaar 2016 bedraagt € 60.000. Een bedrag van € 49.500 zal conform het besluit van het Algemeen Bestuur ODRA worden toegevoegd aan een reserve RVMK (Regionale Verkeers Milieu Kaart) ter dekking van toekomstige uitgaven. Een bedrag van € 4.900 wordt toegevoegd aan de reserve Milieumetingen ter dekking van toekomstige uitgaven (vervanging van prijzige apparatuur) en het restant € 5.800 wordt aan de Algemene Reserve toegevoegd. De Algemene Reserve komt hiermee tijdelijk boven het maximale vastgestelde bedrag van € 500.000. Echter, in de 1^e begrotingswijziging 2017 wordt een tekort aangegeven van € 352.000 (waarvan € 60.000 wordt gedekt uit onvoorzien) voor de ODRA totaal. Hierdoor is er geen sprake meer van een overschrijding van het maximaal toegestane bedrag van de Algemene Reserve.

1.3 De jaarstukken 2016 zijn voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring

De ODRA heeft de concept jaarstukken ODRA 2016 voorgelegd aan Ernst & Young Accountants LLP. Naar het oordeel van de accountant geven de jaarstukken een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten als de lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016. Een en ander in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Daarnaast is de accountant van oordeel dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen zijn in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De accountant heeft derhalve een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

2.1 De 1^e wijziging van de begroting voor 2017 heeft geen consequenties voor de bijdrage van Duiven

De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op een nieuwe woon/werkregeling en extra inzet voor het uitvoeren van bouwtaken. Beide wijzigingen vragen om extra financiën, maar hebben geen consequenties voor de bijdrage van Duiven. De nieuwe woon/werkregeling wordt gefinancierd uit de post onvoorzien. De extra formatie bouwtaken is niet van toepassing voor Duiven omdat Duiven geen bouwtaken heeft ondergebracht bij de ODRA.

Raadsvoorstel

3.1 De bijdrage van de gemeente Duiven stijgt door extra taken rond energiebesparing

Ten opzichte van de begroting 2017 is in de concept-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 voor de partners een aantal nieuwe begrotingsposten toegevoegd. De bijdrage van de gemeente Duiven stijgt in 2018 van € 119.0000 naar € 149.000. Een deel van deze toename zal bekostigd worden uit de bestaande budgetten van de ODRA waar Duiven geen extra budget beschikbaar voor hoeft te stellen. Echter een bedrag van € 15.000 wordt door de ODRA opgenomen in de begroting ter bekostiging van energiebesparing. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat een bedrag van € 6.600 vanuit de rijksoverheid ontvangen wordt (EED-gelden). Het resterende bedrag zou opgenomen moeten worden in de begroting van de gemeente Duiven 2018-2021 ter bekostiging van een projectleider energie en bijdrage handhaving erkende maatregelenlijst 2018. Duiven neemt geen budget voor deze post op in haar eigen begroting. Voorgesteld wordt om voor de post energiebesparing een zienswijze in te dienen om vooralsnog geen aanvullend budget op te nemen in de MJPB van de ODRA.

4.1 Zienswijzen kenbaar maken aan ODRA betreffende gevraagd extra budget energiebesparing

Met het kenbaar maken van de zienswijzen t.a.v. het extra gevraagde budget bedoeld voor energiebesparingsproject wordt getracht te voorkomen dat boven het beschikbare budget voor de ODRA nog een extra budget beschikbaar gesteld moet worden. Tevens wordt dubbel werk voorkomen.

Kanttekeningen

3.1 Het akkoord gaan met toename bijdrage gemeente door extra taken energiebesparing ODRA leidt tot dubbel werk

Groene Allianties (initiatief van Alliander) en het Duurzaam Expertise Centrum de Liemers (initiatief van het ondernemersvereniging Lindus) gaan samen in Groene Allianties de Liemers (GAdL). GAdL werkt binnen de Liemers (Duiven, Zevenaar, Rijnwaarden, Westervoort, Montferland en Doesburg) aan het verduurzamen van alle 34 bedrijventerreinen. De ambitie is dat de gehele Liemers in 2020 duurzaam energieneutraal is.

De gemeente Duiven participeert in het GAdL met een in-kind bijdrage van 320 uur projectmanagement (gekapitaliseerde waarde ca € 25.000).

Er wordt grote waarde gehecht aan een bottom up benadering zoals deze door het GAdL wordt vormgegeven. Om dubbel werk te voorkomen (wat het lopende proces zou kunnen verstoren) wordt voorgesteld vast te houden aan de samen met het GAdL ingeslagen weg en noch te participeren-in noch bij te dragen-aan het top-down concept zoals de ODRA deze voorstaat.

Het niet instemmen met de door de ODRA ingediende ontwerpbegroting op dit punt (projectleider energie en bijdrage handhaving erkende maatregelenlijst 2018) dient via een zienswijze kenbaar gemaakt te worden.

Raadsvoorstel

3.2: Geen zekerheid over hoogte bedrag EED gelden

In de concept-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA staat voorgesteld dat de gemeente een bedrag van € 6.600 reserveert voor EED taken. Dit bedrag zou door de gemeente ontvangen worden van de rijksoverheid. Omdat er geen zekerheid bestaat of dit bedrag in de voorgestelde hoeveelheid ontvangen wordt, wordt geadviseerd dit bedrag niet in de begroting op te nemen maar te wachten tot hier zekerheid gegeven wordt vanuit de rijksoverheid welk bedrag daadwerkelijk uitgekeerd wordt aan de gemeente Duiven.

Financiële paragraaf

De ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 geeft vanuit financieel oogpunt reden om zienswijzen in te dienen ten aanzien van deze begroting. Met het indienen van zienswijzen betreffende de extra budgetten opgenomen voor het onderwerp energiebesparing in de ontwerpbegroting wordt voorkomen dat dubbel werk uitgevoerd wordt en geen overschrijding van het beschikbare budget van de gemeente Duiven plaatsvindt.

Het gevraagde extra budget vanwege energiebesparing (inclusief EED-gelden) bedraagt € 15.000.

Communicatieparagraaf

Op grond van de gemeenschappelijke regeling dienen de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de concept jaarstukken 2016 door de deelnemers voor eenieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar te worden gesteld. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaar stelling dient openbaar kennis te worden gegeven. De gemeenteraden vergaderen niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving over de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting en de concept jaarstukken. De raad kan bij het Dagelijks Bestuur zijn zienswijze over de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2016 naar voren brengen. Het Dagelijks Bestuur voegt deze zienswijzen, voorzien van zijn reactie, toe aan de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2016 zoals deze aan het Algemeen Bestuur worden aangeboden.

Behandelproces

Het voorstel is op 9 mei 2017 door het College van burgmeester en wethouders behandeld en geaccordeerd. Wenselijk is om dit voorstel uiterlijk op 20 juni aan de raad voor te leggen omdat uiterlijk 23 juni 2017 zienswijzen bij de ODRA ingediend moeten zijn.

Op voorhand is door het college een brief uitgedaan aan de ODRA waarin zij onder voorwaarde van goedkeuring door de raad, de zienswijzen reeds bekend hebben gemaakt aan de ODRA.

Raadsvoorstel

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17ink00703

2. 17ink00704

3. 17ink00705

4. 17ink00706

5. 17uit01757

6. 17RB031

Omschrijving:

Brief ODRA besluitvormingstraject Jaarstukken 2016, 1^e begrotingswijziging 2017 en ontwerp-meerjarenprogramma 2018-2021

1^e begrotingswijziging 2017 ODRA

Ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA
Jaarstukken 2016 ODRA

Zienswijzenbrief ODRA

Concept raadsbesluit



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV037

Zaaknr.: 17DV01296

Portefeuillehouder(s): Wethouder Spaargaren
Productnummer:
Referendum mogelijk: Nee
Ter agendering in Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: A. Leferink
Telefoon: (0316) 27 93 34
E-mail: a.leferink@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Jaarstukken 2016, 1e begrotingswijziging 2017 en ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2016 ODRA.
2. Kennis te nemen en in te stemmen met de 1e begrotingswijziging 2017.
3. In te stemmen met het indienen van een zienswijze op de meerjarenprogrammabegroting 2018-2021.
4. In te stemmen met bijgevoegde zienswijzenbrief aan ODRA.

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van de ODRA heeft op 30 maart 2017 de concept jaarstukken 2016 vastgesteld en vervolgens zijn deze stukken ter besluitvorming op 13 april 2017 aan het Algemeen Bestuur aangeboden en vastgesteld.

Ook de ontwerp-meerjarenbegroting 2018-2021 is in de vergadering van 30 maart 2017 besproken in de vergadering van het Dagelijks Bestuur. Vervolgens is deze met enkele aanpassingen op 13 april 2017 aan het Algemeen Bestuur ter kennisgeving aangeboden. De 1^e begrotingswijziging 2017 is in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 30 maart 2017 eveneens besproken. Deze begrotingswijziging is met enkele kleine aanpassingen ter kennisgeving op 13 april 2017 aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Het Dagelijks Bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid om hun zienswijzen over de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2016 uiterlijk 23 juni 2017 kenbaar te maken. Het Dagelijks Bestuur voegt deze zienswijzen, voorzien van haar reactie, toe aan de stukken die aan het

Raadsvoorstel

Algemeen Bestuur worden aangeboden.

Vervolgens zal het Algemeen Bestuur van de ODRA, de meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2017 in haar vergadering op 6 juli 2017 vaststellen.

Beoogd effect

Een effectieve en efficiënte invulling van de aan de ODRA overgedragen basistaken milieu.

Argumenten

1.1 De jaarstukken ODRA 2016 zijn ter informatie naar uw raad gestuurd.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) dient de ODRA de jaarstukken ter kennisgeving aan uw raad voor te leggen. De Wgr voorziet niet in een mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze op de jaarstukken. De jaarstukken 2016 zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur ODRA en goedgekeurd door de accountant.

1.2 De jaarstukken 2016 sluiten met een positief resultaat

Het resultaat over het jaar 2016 bedraagt € 60.000. Een bedrag van € 49.500 zal conform het besluit van het Algemeen Bestuur ODRA worden toegevoegd aan een reserve RVMK (Regionale Verkeers Milieu Kaart) ter dekking van toekomstige uitgaven. Een bedrag van € 4.900 wordt toegevoegd aan de reserve Milieumetingen ter dekking van toekomstige uitgaven (vervanging van prijzige apparatuur) en het restant € 5.800 wordt aan de Algemene Reserve toegevoegd. De Algemene Reserve komt hiermee tijdelijk boven het maximale vastgestelde bedrag van € 500.000. Echter, in de 1^e begrotingswijziging 2017 wordt een tekort aangegeven van € 352.000 (waarvan € 60.000 wordt gedekt uit onvoorzien) voor de ODRA totaal. Hierdoor is er geen sprake meer van een overschrijding van het maximaal toegestane bedrag van de Algemene Reserve.

1.3 De jaarstukken 2016 zijn voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring

De ODRA heeft de concept jaarstukken ODRA 2016 voorgelegd aan Ernst & Young Accountants LLP. Naar het oordeel van de accountant geven de jaarstukken een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten als de lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016. Een en ander in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Daarnaast is de accountant van oordeel dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen zijn in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De accountant heeft derhalve een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

2.1 De 1^e wijziging van de begroting voor 2017 heeft geen consequenties voor de bijdrage van Duiven

De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op een nieuwe woon/werkregeling en extra inzet voor het uitvoeren van bouwtaken. Beide wijzigingen vragen om extra financiën, maar hebben geen consequenties voor de bijdrage van Duiven. De nieuwe woon/werkregeling wordt gefinancierd uit de post onvoorzien. De extra formatie bouwtaken is niet van toepassing voor Duiven omdat Duiven geen bouwtaken heeft ondergebracht bij de ODRA.

3.1 De bijdrage van de gemeente Duiven stijgt door extra taken rond energiebesparing

Ten opzichte van de begroting 2017 is in de concept-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 voor de partners een aantal nieuwe begrotingsposten toegevoegd. De bijdrage van de gemeente Duiven stijgt in 2018 van € 119.0000 naar € 149.000. Een deel van deze toename zal bekostigd worden uit de bestaande budgetten van de ODRA waar Duiven geen extra budget beschikbaar voor hoeft te stellen. Echter een bedrag van € 15.000 wordt door de ODRA opgenomen in de begroting ter bekostiging van energiebesparing. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat een bedrag van € 6.600 vanuit de rijksoverheid ontvangen wordt (EED-gelden). Het resterende bedrag zou opgenomen moeten worden in de begroting van de gemeente Duiven 2018-2021 ter bekostiging van een projectleider energie en bijdrage handhaving erkende maatregelenlijst 2018. Duiven neemt geen budget voor deze post op in haar eigen begroting. Voorgesteld wordt om voor de post energiebesparing een zienswijze in te dienen om vooralsnog geen aanvullend budget op te nemen in de MJPB van de ODRA.

4.1 Zienswijzen kenbaar maken aan ODRA betreffende gevraagd extra budget energiebesparing

Met het kenbaar maken van de zienswijzen t.a.v. het extra gevraagde budget bedoeld voor energiebesparingsproject wordt getracht te voorkomen dat boven het beschikbare budget voor de ODRA nog een extra budget beschikbaar gesteld moet worden. Tevens wordt dubbel werk voorkomen.

Kanttekeningen

3.1 Het akkoord gaan met toename bijdrage gemeente door extra taken energiebesparing ODRA leidt tot dubbel werk

Groene Allianties (initiatief van Alliander) en het Duurzaam Expertise Centrum de Liemers (initiatief van het ondernemersvereniging Lindus) gaan samen in Groene Allianties de Liemers (GAdL). GAdL werkt binnen de Liemers (Duiven, Zevenaar, Rijnwaarden, Westervoort, Montferland en Doesburg) aan het verduurzamen van alle 34 bedrijventerreinen. De ambitie is dat de gehele Liemers in 2020 duurzaam energieneutraal is.

De gemeente Duiven participeert in het GAdL met een in-kind bijdrage van 320 uur projectmanagement (gekapitaliseerde waarde ca € 25.000).

Er wordt grote waarde gehecht aan een bottom up benadering zoals deze door het GAdL wordt vormgegeven. Om dubbel werk te voorkomen (wat het lopende proces zou kunnen verstoren) wordt voorgesteld vast te houden aan de samen met het GAdL ingeslagen weg en noch te participeren-in noch bij te dragen-aan het top-down concept zoals de ODRA deze voorstaat.

Het niet instemmen met de door de ODRA ingediende ontwerpbegroting op dit punt (projectleider energie en bijdrage handhaving erkende maatregelenlijst 2018) dient via een zienswijze kenbaar gemaakt te worden.

3.2: Geen zekerheid over hoogte bedrag EED gelden

In de concept-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA staat voorgesteld dat de gemeente een bedrag van € 6.600 reserveert voor EED taken. Dit bedrag zou door de gemeente ontvangen worden van de rijksoverheid. Omdat er geen zekerheid bestaat of dit bedrag in de voorgestelde hoeveelheid ontvangen wordt, wordt geadviseerd dit bedrag niet in de begroting op te nemen maar te wachten tot hier zekerheid gegeven wordt vanuit de rijksoverheid welk bedrag daadwerkelijk uitgekeerd wordt aan de gemeente Duiven.

Financiële paragraaf

De ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 geeft vanuit financieel oogpunt reden om zienswijzen in te dienen ten aanzien van deze begroting. Met het indienen van zienswijzen betreffende de extra budgetten opgenomen voor het onderwerp energiebesparing in de ontwerp-begroting wordt voorkomen dat dubbel werk uitgevoerd wordt en geen overschrijding van het beschikbare budget van de gemeente Duiven plaatsvindt.

Het gevraagde extra budget vanwege energiebesparing (inclusief EED-gelden) bedraagt € 15.000.

Communicatieparagraaf

Op grond van de gemeenschappelijke regeling dienen de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de concept jaarstukken 2016 door de deelnemers voor eenieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar te worden gesteld. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaar stelling dient openbaar kennis te worden gegeven. De gemeenteraden vergaderen niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving over de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting en de concept jaarstukken. De raad kan bij het Dagelijks Bestuur zijn zienswijze over de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2016 naar voren brengen. Het Dagelijks Bestuur voegt deze zienswijzen, voorzien van zijn reactie, toe aan de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 en de bestemmingsvoorstellen resultaat 2016 zoals deze aan het Algemeen Bestuur worden aangeboden.

Behandelproces

Het voorstel is op 9 mei 2017 door het College van burgmeester en wethouders behandeld en geaccordeerd. Wenselijk is om dit voorstel uiterlijk op 20 juni aan de raad voor te leggen omdat uiterlijk 23 juni 2017 zienswijzen bij de ODRA ingediend moeten zijn.

Op voorhand is door het college een brief uitgedaan aan de ODRA waarin zij onder voorwaarde van goedkeuring door de raad, de zienswijzen reeds bekend hebben gemaakt aan de ODRA.

Raadsvoorstel

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17ink00703

2. 17ink00704

3. 17ink00705

4. 17ink00706

5. 17uit01757

6. 17RB031

Omschrijving:

Brief ODRA besluitvormingstraject Jaarstukken 2016, 1^e
begrotingswijziging 2017 en ontwerp-meerjarenprogramma
2018-2021

1^e begrotingswijziging 2017 ODRA

Ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA

Jaarstukken 2016 ODRA

Zienswijzenbrief ODRA

Concept raadsbesluit



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB031
Zaaknr.: 17DV01296

Brief ODRA besluitvormingstraject Jaarstukken 2016, 1e
begrotingswijziging 2017 en ontwerp
Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat

- de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) per 1 april 2013 de basistaken milieu uitvoert voor de gemeente Duiven op basis van de Gemeenschappelijke Regeling ODRA;
- de ODRA de raad in de gelegenheid stelt zijn zienswijze kenbaar te maken over de voorgelegde concept jaarstukken 2016 Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA), de bestemmingsvoorstellen resultaat 2016 ODRA en de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 ODRA;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017;

gelet op artikel 28 lid 6 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem;

b e s l u i t :

Bij het Dagelijks Bestuur van de ODRA kenbaar te maken dat de raad:

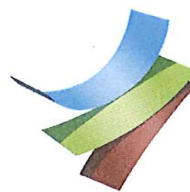
1. kennis neemt en instemt met de concept jaarstukken 2016 ODRA; en
2. instemt met de 1^e begrotingswijziging 2017 ODRA; en
3. zijn zienswijze kenbaar maakt op de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 middels een zienswijzenbrief.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange



Aan de Raden en Staten van de deelnemende partners
van de Gemeenschappelijke Regeling ODRA

Datum : 14 april 2017
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 20170414.01
Contactpersoon : M. Schaart
Telefoonnummer : (026) 377 5853

Onderwerp : Jaarstukken 2016,
1^e begrotingswijziging 2017 en
ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021

Geachte heer of mevrouw,

Met deze brief wil ik u informeren over het besluitvormingstraject van de jaarstukken 2016, de 1e begrotingswijziging 2017 en de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2018-2021.

De stukken zijn, na behandeling in het Algemeen Bestuur d.d. 13 april jl. op grond van de Wet gemeenschappelijke Regelingen, rechtstreeks naar de raden en staten gestuurd en zijn nog niet behandeld in de colleges van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten. Een voorstel voor behandeling in de raad zal worden voorbereid door de colleges van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten.

Jaarstukken 2016

Hierbij treft u de jaarstukken 2016 ter kennisgeving aan. De jaarstukken zijn voorzien van een goedkeurende verklaring van de accountant.

De concept jaarstukken zijn op 30 maart jl. door het Dagelijks Bestuur vastgesteld en vervolgens ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur d.d. 13 april ter vaststelling aangeboden. De jaarstukken 2016 zijn in deze vergadering door het Algemeen bestuur vastgesteld.

Het financiële resultaat over het jaar 2016 bedraagt € 60.255,47. Een bedrag van € 49.616 zal conform besluit van het Algemeen Bestuur worden toegevoegd aan een reserve RVMK (Regionale Verkeers Milieukaart) ter dekking van toekomstige uitgaven, voor een bedrag van € 4.859,01 aan de reserve Milieumetingen ter dekking van toekomstige uitgaven en het restant van € 5.780,46 aan de Algemene Reserve. De Algemene Reserve komt hiermee tijdelijk boven het maximale vastgestelde bedrag van € 500.000.

Conform Artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen zendt het Dagelijks Bestuur voor 15 april de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten.

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde jaarstukken 2016 zullen voor 15 juli a.s., aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden toegezonden.

1^e Begrotingswijziging 2017

De werkprogramma's 2017 zijn door alle partners ingevuld. De ingevulde werkprogramma's vormen de basis voor de 1e begrotingswijziging 2017 en leiden tot een uitbreiding van de formatie met 2,53 fte. Naast dat er rekening is gehouden met de ingevulde werkprogramma's 2017 is er rekening gehouden met de resultaten 2016, met name op het gebied van bouwtaken. Op basis van werkelijk gerealiseerde uren ten behoeve van bouw en de verwachting dat deze trend zich zal voortzetten zal de formatie ten behoeve van bouw met 2,25 fte moeten worden uitgebreid. Daarnaast is op basis van de huidige inzichten per saldo een toename van het aantal fte te verwachten van 0,72 voor diverse onderdelen. In totaal is er een toename van 5,50 fte ten opzichte van de primitieve begroting 2017.

In de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 30 maart jl. is de 1^e begrotingswijziging 2017 besproken. Vervolgens is deze met enkele kleine aanpassingen ter kennisgeving aan het Algemeen bestuur d.d. 13 april aangeboden.

De begrotingswijziging die u als bijlage aantreft bevat op dit moment alleen de wijzigingen voor wat betreft het financiële gedeelte. De wijzigingen in de programma's moeten nog worden samengesteld. Zo spoedig mogelijk zal u de gehele wijziging van de begroting 2017 worden toegezonden.

Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021

De werkprogramma's 2017 zijn door alle partners ingevuld. De ingevulde werkprogramma's vormen de basis voor de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021. Daarnaast zijn er diverse ontwikkelingen die leiden tot een uitbreiding van de productieve formatie met 4,15 fte ten opzichte van de begroting 2017 na 1^e wijziging.

De uitbreiding is het gevolg van te verwachten werkzaamheden voor:

- 0,45 fte uitbreiding projectleider Energie
- 2,00 fte uitbreiding van taken Wet natuurbescherming
- 1,70 fte uitbreiding van taken Handhaving Erkende Maatregelenlijst Energie
- 0,20 fte afname gemeente Lingewaard als gevolg van afname werkzaamheden duurzaamheid.

Ook de Ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 is in de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 30 maart jl. besproken en vervolgens met enkele kleine aanpassingen aan het Algemeen bestuur d.d. 13 april ter kennisgeving aangeboden.

De Ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2017-2020 die u als bijlage aantreft bevat op dit moment alleen het financiële gedeelte. De programmabegroting en de uitwerking als gevolg van de wijzigingen in het Besluit Begroten en Verantwoording moeten nog worden samengesteld. Zo spoedig mogelijk zal u het complete ontwerp van de meerjarenprogrammabegroting 2017-2021 worden toegezonden.

Besluitvormingstraject 1^e begrotingswijziging 2017 en Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021

- Conform artikel 28 lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem geschiedt de vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur, zoals bedoeld in artikel 58, eerste lid, van de Wet niet eerder dan 8 weken nadat deze aan de raden en staten van de deelnemers is verzonden in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
- Conform lid 5 van artikel 28 wordt de ontwerpbegroting door de deelnemers voor eenieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaarstelling wordt openbaar kennis gegeven.
- Conform lid 6 van artikel 28 vergaderen Provinciale Staten en de gemeenteraden vergaderen niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving over de ontwerpbegroting. Zij kunnen bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het Dagelijks Bestuur voegt deze zienswijzen, voorzien van zijn reactie, toe aan de ontwerpbegroting zoals deze aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden. Wij verzoeken u uw zienswijzen uiterlijk 23 juni a.s. bij ons in te dienen.
- Vervolgens zal de ontwerp- meerjarenprogrammabegroting 2017-2020 op 6 juli voor vaststelling aan het Algemeen Bestuur worden aangeboden.
- Na de vaststelling van de begroting zendt het Algemeen Bestuur de begroting aan Provinciale Staten en de gemeenteraden, die ter zake bij de minister hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
- Het Dagelijks Bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de minister.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst regio Arnhem,

Namens deze:

De directeur van de Omgevingsdienst regio Arnhem,



Ing. J.B.H. Robben

Bijlagen: Jaarstukken 2016, 1^e begrotingswijziging 2017 en ontwerp MJPB 2018-2021

i.a.a. de griffiers van de deelnemende partners, de leden van het Algemeen Bestuur van de ODRA en de leden van het ambtelijk partneroverleg ODRA



Omgevingsdienst
Regio Arnhem

1^e Begrotingswijziging 2017

(concept)

Inhoud

1.0	Inleiding	3
2.0	Toelichting op de 1e begrotingswijziging 2017	3
2.1	Toelichting op de lasten	3
2.2.1	Toelichting op de baten	6
3.0	Overzicht van Baten en Lasten 2017 na 1e wijziging 2017	9
4.0	Wijziging van de programmabegroting 2017.....	11
4.1	Programma Algemeen	11
4.1.1	Toelichting op de wijziging "Programma Algemeen".....	11
4.2	Programma Vergunningverlening Bouw	11
4.2.1	Toelichting op de wijziging "Programma Vergunningverlening Bouw"	11
4.3	Programma vergunningverlening Milieu	11
4.3.1	Toelichting op de wijziging "Programma Vergunningverlening Milieu"	11
4.4	Programma Handhaving Milieu	11
4.4.1	Toelichting op de wijziging "Programma Handhaving Milieu".....	11
4.5	Programma Handhaving Bouw, Bodem en Vuurwerk	11
4.5.1	Toelichting op de wijziging "Programma Handhaving Bouw, Bodem en Vuurwerk"	11
4.6	Programma Advies en Overige Taken	11
4.6.1	Toelichting op de wijziging "Programma Advies en Overige Taken".....	11
4.7	Totaal overzicht Programma's.....	11
4.7.1	Toelichting op het "Totaal overzicht Programma's"	11
5.0	Ondertekening.....	12
Bijlage 1.0	Bijdrage primair proces per deelnemer na 1e wijziging 2017	13
Bijlage 1.1	Bijdrage RVMK 2017 per deelnemer	14
Bijlage 1.2	Bijdrage Implementatie Omgevingswet.....	14
Bijlage 1.3	Bijdrage ORM 2017	15
Bijlage 1.4	Bijdrage EED 2017 obv uitkering gemeentefonds	15

1.0 Inleiding

Op 8 juli 2016 heeft u de Meerjaren programmabegroting 2016-2017 vastgesteld. Naar aanleiding van de jaarresultaten 2016, de ingevulde werkprogramma's van onze partners en diverse overige wijzigingen treft u hierbij een voorstel tot wijziging van de begroting aan. De wijzigingen zullen niet leiden tot een wijziging van het vastgesteld uurtarief van € 77,85. Wel wordt rekening gehouden met een tekort van € 352.000. Dit tekort wordt vooral veroorzaakt door externe factoren zoals de verhoging van de pensioenpremie en de regeling woonwerk-verkeer. Voorgesteld wordt om de post "onvoorzien" van € 60.000 in te zetten. Om de begroting sluitend te krijgen zal vervolgens worden voorgesteld om het resterende tekort van € 292.000 te onttrekken aan de algemene reserve. Uiteraard zal ODRA zich inspannen om het tekort zo veel mogelijk te beperken.

2.0 Toelichting op de 1e begrotingswijziging 2017

De scheiding tussen de exploitatielasten en baten en de "programmalasten en -baten" zoals de budgetten WABO die gemeenten Arnhem en Lingewaard ter beschikking stellen zijn mede op verzoek van onze accountant samengevoegd in één overzicht. In financieel opzicht heeft deze verschuiving geen voor- of nadelen tot gevolg.

Alleen die posten waar een wijziging in het budget wordt voorgesteld zullen worden toegelicht.

2.1 Toelichting op de lasten

In de in juli 2016 vastgestelde begroting 2017 werd rekening gehouden met een productieve formatie van 111,55 fte. Nu de werkprogramma's 2017 voor de partners zijn opgesteld blijkt dat er een toename van het aantal productieve fte's van 4,78 benodigd zal zijn. Daarnaast zal er vanwege diverse overige te verwachten ontwikkelingen per saldo een toename van het aantal productieve fte's van 0,72 benodigd zijn. In totaal zal het aantal productieve fte met 5,50 toenemen ten opzichte van de vastgestelde begroting. De toename van het aantal productieve fte zal op diverse posten een verhoging van de lasten tot gevolg hebben. Naast de stijging van de lasten door de toename van het aantal productieve fte is in deze wijziging ook rekening gehouden met de jaarresultaten 2016 en overige te verwachten ontwikkelingen.

1. Salariskosten en inhuur derden

De kosten van salarissen en inhuur derden stijgen ten opzichte van de primitieve begroting 2017 met € 838.200 naar een bedrag van € 9.813.800. Voor ongeveer € 408.000 wordt deze stijging veroorzaakt door de toename van het aantal productieve fte. Daarnaast is gebleken dat de bruto salariskosten die in 2017 zullen worden uitbetaald € 250.000 hoger zijn dan waar bij de opstelling van de begroting 2017 rekening mee was gehouden door onder andere de niet voorziene stijging van de pensioenpremies. Daarnaast hebben er diverse functiewijzigingen (o.a. door functiewaardering) plaatsgevonden waardoor de lasten met ongeveer € 130.000 zijn gestegen. Het restant van € 50.000 kan worden verklaard omdat vacatures voor gemiddeld schaal 10 worden ingeschat terwijl dit in de primitieve begroting gemiddeld schaal 9 was.

2. Opleidingskosten

De opleidingskosten zijn gebaseerd op 2% van de brutosalariskosten. Als gevolg van de stijging van de salariskosten zullen deze kosten met € 16.600 naar € 196.300.

3. Algemene personeelskosten

De algemene personeelskosten zullen stijgen met een bedrag van € 11.400 naar € 453.000. De kosten zullen met een bedrag van € 48.600 dalen op basis van de resultaten 2016. Daarentegen zullen ze stijgen met € 60.000 omdat onlangs tussen de werkgevers en werknemers van alle omgevingsdiensten in Gelderland is overeengekomen om met ingang van 1 mei 2017 over te gaan tot een vergoeding van de kosten van woon-werkverkeer voor alle werknemers die in dienst zijn van een Omgevingsdienst. De kosten op jaarbasis voor deze regeling zullen € 80.000 bedragen. Voor de periode vanaf 1 mei is daarom een bedrag van € 60.000 opgenomen. Dit bedrag is inclusief de kosten van een overgangsregeling voor medewerkers die gebruik maakten van de "oude" regeling. Voorgesteld wordt om deze lasten te dekken uit de post onvoorzien.

4. Overige uitgaven

De kosten die zijn opgenomen voor overige uitgaven zoals contributies en lidmaatschappen, porti, abonnementen ed. kunnen op basis van de resultaten 2016 met € 32.000 worden verlaagd naar een bedrag van € 48.000.

5. Huisvesting (gastheer)

De kosten van huisvesting kunnen op basis van de resultaten van 2016 met € 22.000 worden verlaagd naar een bedrag van € 635.000.

6. Ondersteunende taken (gastheer)

Op basis van de resultaten 2016 dienen de kosten van ondersteunende taken, met name door een toename in de kosten voor de financiële administratie die de gastheer voor ODRA uitvoert, met € 16.000 stijgen naar een bedrag van € 200.000.

7. ICT (gastheer)

In 2016 zijn met name de kosten voor ICT-licenties die de gastheer in rekening brengt. De raming voor 2017 dient daarom met € 58.000 naar een bedrag van € 950.000 te worden bijgesteld.

8. ICT (overig)

Op basis van de werkelijke uitgaven in 2016 kan deze raming voor ICT-uitgaven die in eigen beheer plaatsvinden worden verlaagd met € 50.000 naar een bedrag van € 350.000.

9. Wagenpark

De lasten voor het wagenpark kunnen op basis van de resultaten 2016 met een bedrag van € 9.500 worden verlaagd tot een bedrag van € 33.500.

10. Kosten accountant en overige advieskosten (voorheen kosten accountant en financieel advies).

Naast de kosten voor de accountant worden op deze post vooral advieskosten van derden geboekt in de breedste zin van het woord. Op basis van de resultaten in 2016 is het daarom noodzakelijk om deze post met € 50.000 te verhogen naar € 100.000.

11. Onvoorzien

Onder punt 3 wordt melding gemaakt van de kosten die verband houden met de regeling woon-werkverkeer voor de Gelderse Omgevingsdiensten voor een bedrag van € 60.000. Voorgesteld wordt om deze onvoorzien uitgaven te dekken uit de post onvoorzien.

12. Bijdrage Bovenregionale Taken

De bijdrage voor bovenregionale taken zoals Kennis en Portaal, Ketenhandhaving, Kwaliteit, BSBm en P&O dient op basis van afspraken die zijn gemaakt binnen het Gelderse Stelsel met een bedrag van € 20.400 te worden verhoogd naar € 235.900.

13. Dotatie/Onttrekking aan voorzieningen

Wegens het vertrek van voormalig medewerkers van provincie Gelderland zal er een bedrag van € 1.200 minder aan deze voorziening worden onttrokken.

14. Lasten Externe Veiligheid

In de primitieve begroting 2017 is rekening gehouden dat naast de kosten van formatie (uren x tarief) ook een bedrag van € 15.000 aan overige goederen en diensten zou worden besteed. Nu blijkt dat er alleen kosten worden gemaakt van inzet van personeel.

15. Lasten RVMK

Naast kosten voor overige goederen en diensten ad € 88.900 wordt een deel van de kosten ad € 16.100 (uren x tarief) gemaakt voor inzet van personeel.

16. Lasten ORM

Met de vaststelling van de 2^e begrotingswijziging 2016 is besloten om een bedrag van € 71.300 op te nemen voor de kosten van ORM ter dekking van kosten van vakberaden e.d.. In deze begrotingswijziging worden deze kosten nu ook opgenomen.

2.2.1 Toelichting op de baten

1. Baten Partners

De baten van de partners zijn met een bedrag van € 15.000 naar boven bijgesteld tot een bedrag van € 11.132.300 als gevolg van de opgestelde werkprogramma's. In het overzicht "bijdragen per partners is aangegeven welke mutaties er in financieel opzicht hebben plaatsgevonden.

De gemeenten Doesburg, Overbetuwe, Zevenaar en provincie Gelderland hebben in de werkprogramma's 2017 aangegeven dat zij meer producten van ODRA willen afnemen voor in totaal een bedrag van € 256.800 ten opzicht van de oorspronkelijke input. Omdat vooraf moeilijk in te schatten is of de gevraagde productie ook daadwerkelijk geleverd zullen worden wordt bij de voorschotnota's de oorspronkelijke opgenomen bedragen in rekening gebracht. Indien blijkt dat voor deze partners daadwerkelijk meer uren/producten zijn geleverd zal op basis van nacalculatie een aanvullende factuur worden gestuurd. Onder punt 3 "partners extra milieutaken" worden deze aanvullende inkomsten geraamd.

2. Baten Partners extra bouwtaken

Op basis van de resultaten van 2016 is gebleken dat er door de aantrekkende economie meer werkzaamheden voor bouwgerelateerde taken worden verricht. Het betreft in 2016 met name gemeente Arnhem. Voor 2017 is een inschatting gemaakt dat er voor een bedrag van € 241.700 aan extra bouw gerelateerde producten zullen worden afgenomen. Uiteraard zullen deze op basis van nacalculatie met de betreffende partners worden afgerekend.

3. Baten Partners extra milieutaken

Onder punt 1 "Baten Partners" is vermeld dat gemeenten Doesburg, Overbetuwe, Zevenaar en provincie Gelderland meer uren/producten willen afnemen dan oorspronkelijk geraamd. De baten voor een bedrag van € 256.800 zijn onder dit punt opgenomen en worden alleen gefactureerd indien er daadwerkelijk meer uren/producten voor deze partners zijn geleverd.

4. ISV-Arnhem

In de 2^e begrotingswijziging 2016 is een ten onrechte opgenomen bedrag voor werkzaamheden ISV-Arnhem uit de begroting geschrapt. In deze wijziging wordt als gevolg van het besluit in 2016 dit bedrag structureel uit de begroting gehaald voor een bedrag van € 92.400.

5. Derden Externe Veiligheid

Op basis van de nu bekende gegevens kan het bedrag dat aan subsidie zal worden ontvangen ten behoeve van externe veiligheid met € 5.000 verhoogd kunnen worden naar € 128.900.

6. Derden Bovenregionale taken

Ten behoeve van een 3-tal omgevingsdiensten in Gelderland verricht ODRA taken voor wat betreft complexe handhaving. Daarnaast verricht ODRA een aantal werkzaamheden in het kader van VVGB voor de Gelderse Omgevingsdiensten. Op basis van de werkprogramma's 2017 dient de oorspronkelijke raming van € 615.600 met € 205.200 naar beneden te worden bijgesteld.

7. Derden RVMK

De ontvangsten voor RVMK van oorspronkelijk € 105.000 wordt met deze wijziging gesplitst in een bedrag dat ontvangen wordt voor uren x tarief (€ 16.100) en een bedrag van € 89.400 voor overige goederen en diensten. In totaal blijft het bedrag gelijk aan het oorspronkelijke bedrag van € 105.000. (zie ook punt 15 lasten en punt 15 baten).

8. Derden EED

In het kader van EED gelden zal in 2017 een bedrag van € 117.100 aan bijdragen worden ontvangen.

9. Derden Overig

Personeel van ODRA levert op aanvraag diensten voor wat betreft juridische ondersteuning en taken in het kader van bouw aan andere omgevingsdiensten en gemeenten. De opbrengsten die op basis het voorgaande jaar wordt verwacht bedragen € 155.800.

10. Energie ODNL

Op basis van recente informatie is bekend geworden dat ODRA aanspraak kan maken op een bedrag van € 80.600 dat ontvangen zal worden van ODNL ten behoeve van de inzet op energie.

11. Overige inkomsten

De inkomsten die worden geraamd op deze post betreffen vooral de bijdrage in de harmonisatiekosten die in rekening wordt gebracht bij de partners van ODRA. De bijdrage op basis van de huidige inzichten kan met € 5.900 worden verhoogd naar € 100.000.

12. Bijdrage frictiekosten

Gemeente Arnhem heeft in 2017 op een aantal taken een bezuiniging doorgevoerd. Als gevolg daarvan zou Arnhem een bijdrage in de frictiekosten betalen dat in 3 jaar zou worden afgebouwd. In punt 3 onder het kopje lasten is gemeld dat door een toenemende vraag naar bouw gerelateerde producten door met name gemeente Arnhem de bijdrage is verhoogd. Door een toenemende vraag van Arnhem kunnen, mits Arnhem dit jaar ook een grotere afname dan begroot heeft, de frictiekosten komen te vervallen.

13. Onttrekking aan reserves

Alle bovenstaande mutaties kunnen niet worden doorgevoerd zonder een verhoging van het vastgesteld uurtarief van € 77,85. ODRA vindt een tussentijdse aanpassing van het tarief ongewenst. Om de begroting sluitend te krijgen wordt nu voorgesteld om bij een eventueel tekort een bedrag van maximaal € 292.000 aan de Algemene reserve te onttrekken.

14. Baten externe Veiligheid

Zie punt 14 bij lasten (geen budgettaire consequenties)

15. Baten RVMK

Zie 15 bij lasten (geen budgettaire consequenties)

16. Baten ORM

Dit betreft de dekking van de kosten die onder punt 16 bij de lasten is genoemd. Voor- en nadelen worden alleen met de deelnemende partners verrekend.

3.0 Overzicht van Baten en Lasten 2017 na 1e wijziging 2017

	Rekening 2016	Begroting 2017	1e Wijziging 2017	Begroting 2017 na 1e wijziging
Lasten				
Salariskosten	8.121.229	7.433.800	1.298.800	8.732.600
Inhuur personeel	2.411.354	1.541.800	-460.600	1.081.200
Opleidingskosten	289.047	179.700	16.600	196.300
Algemene Personeelskosten	405.066	441.600	11.400	453.000
Overige Uitgaven	57.082	80.000	-32.000	48.000
Huisvesting (gastheer)	632.606	657.000	-22.000	635.000
Ondersteunende taken (gastheer)	197.492	184.000	16.000	200.000
ICT (gastheer)	948.465	892.000	58.000	950.000
ICT (overig)	344.253	400.000	-50.000	350.000
Wagenpark	22.232	43.000	-9.500	33.500
Accountant en overige advieskosten	116.652	50.000	50.000	100.000
Onvoorzien	0	60.500	-60.500	0
			0	
Bijdrage Bovenregionale Taken	162.092	215.500	20.400	235.900
Dotatie/onttrekking aan voorzieningen	-112.797	-49.500	1.200	-48.300
Dotaties aan reserves				
Doorbelasting aan projecten	-69.826			
Lasten Provincie Milieumetingen	296.820	206.000		206.000
Lasten WABO Arnhem	35.390	50.000		50.000
Lasten WABO Lingewaard	92.753	123.000		123.000
Lasten Externe Veiligheid	0	15.000	-15.000	0
Lasten RVMK	90.825	105.000	-16.100	88.900
Lasten ORM	24.050		71.300	71.300
Lasten Implementatie Omgevingswet		75.000	0	75.000
Lasten Overige projecten	224.320	0	0	0
Lasten Incidenteel	0	0	0	0
Lasten Exploitatie	14.289.105	12.703.400	878.000	13.581.400

	Rekening 2016	Begroting 2017	1e Wijziging 2017	Begroting 2017 na 1e wijziging
Baten				
Baten Partners	-11.735.080	-11.117.300	-15.000	-11.132.300
Baten partners extra bouwtaken			-241.700	-241.700
Baten partners extra milieutaken			-256.800	-256.800
Derden Nijmegen	0	-35.500	0	-35.500
Derden ISV-Arnhem	0	-92.400	92.400	0
Derden Externe Veiligheid	-134.564	-123.500	-5.400	-128.900
Derden Bovenregionale Taken	-664.683	-615.600	205.200	-410.400
Derden RVMK			-16.100	-16.100
Derden EED			-117.100	-117.100
Derden Overig	-224.957		-155.800	-155.800
Energie ODNL			-80.600	-80.600
Overige Inkomsten	-283.582	-94.100	-5.900	-100.000
Bijdrage frictiekosten		-51.000	51.000	
Onttrekking aan reserves	-436.363		-292.000	-292.000
Baten Provincie Milieumetingen	-301.679	-206.000	0	-206.000
Baten WABO Arnhem	-35.390	-50.000	0	-50.000
Baten WABO Lingewaard	-92.753	-123.000	0	-123.000
Baten Externe Veiligheid	0	-15.000	15.000	0
Baten RVMK	-140.441	-105.000	16.100	-88.900
Baten ORM	-24.050		-71.300	-71.300
Baten Implementatie Omgevingswet		-75.000	0	-75.000
Baten Overige projecten	-224.320	0	0	0
Baten Incidenteel	-51.500	0	0	0
			0	
Baten Exploitatie	-14.349.361	-12.703.400	-878.000	-13.581.400
Geraamd totaal van Baten en Lasten	-60.255	0	0	
Aantal productieve fte		111,55		117,62
Aantal productieve uren per fte		1.380		1.380
Uurtarief		77,85		77,85

4.0 Wijziging van de programmabegroting 2017

De wijziging in de programma's zal zo spoedig mogelijk worden aangeleverd

4.1 Programma Algemeen

4.1.1 Toelichting op de wijziging "Programma Algemeen"

4.2 Programma Vergunningverlening Bouw

4.2.1 Toelichting op de wijziging "Programma Vergunningverlening Bouw"

4.3 Programma vergunningverlening Milieu

4.3.1 Toelichting op de wijziging "Programma Vergunningverlening Milieu"

4.4 Programma Handhaving Milieu

4.4.1 Toelichting op de wijziging "Programma Handhaving Milieu"

4.5 Programma Handhaving Bouw, Bodem en Vuurwerk

4.5.1 Toelichting op de wijziging "Programma Handhaving Bouw, Bodem en Vuurwerk"

4.6 Programma Advies en Overige Taken

4.6.1 Toelichting op de wijziging "Programma Advies en Overige Taken"

4.7 Totaal overzicht Programma's

4.7.1 Toelichting op het "Totaal overzicht Programma's"

5.0 Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst regio Arnhem van 6 juli 2017,

De voorzitter,

de secretaris,

Mevrouw W. Ruwhof

de heer ing. J.B.H. Robben

Bijlage 1.0 Bijdrage primair proces per deelnemer na 1e wijziging 2017

Bijdragen per deelnemer 2017					
	primair proces	RVMK	Implementatie Omgevingswet	WABO Milieumetingen	Totaal per partner
	2017	2017	2017	2017	2017
Gemeente Arnhem	-3.964.300	-35.500	-26.200	-50.000	-4.076.000
Gemeente Doesburg	-62.300	-2.600	-400		-65.300
Gennete Duiven	-118.200	-5.900	-800		-124.900
Gemeente Lingewaard	-2.135.800	-10.600	-14.500	-123.000	-2.283.900
Gemeente Overbetuwe	-481.300	-10.900	-3.300		-495.500
Gemeente Renkum	-1055.000	-7.300	-7.200		-1069.500
Gemeente Rheden	-460.900	-10.100	-3.100		-474.100
Gemeente Rijnwaarden	-113.700	-2.500	-1.300		-117.500
Gemeente Zevenaar	-276.100	-7.500	-1.900		-285.500
Gemeente Westervoort	-55.900	-3.500	-400		-59.800
Provincie Gelderland	-2.323.800		-15.900	-206.000	-2.545.700
Gemeente Rozendaal	0	-400			-400
					0
Gemeente Montferland		-8.200			-8.200
					0
Derden Nijmegen	-35.500				-35.500
Derden Externe Veiligheid	-138.500				-138.500
Derden Bovenregionale Taken	-615.600				-615.600
Derden Overig	0				0
Baten partners extra bouwtaken	0				0
Baten partners extra milieutaken	0				0
Derden Energie ODNL	0				0
Derden ISV-Arnhem	-92.400				-92.400
Frictiekosten Arnhem	-51.000				-51.000
Onttrekking reserves					0
					0
Overig	-94.100				-94.100
Totaal bijdrage partners DVO	-12.144.400	-105.000	-75.000	-379.000	-12.703.400

1e begrotingswijziging 2017								
1e wijziging primair proces	EED	Projectleider Energie	Natuur beschermingswet	HH Erkende Maatr. Lijst	ORM		Totaal na 1e wijziging per partner 2017	Verschil 1e wijziging tov primitieve begroting 2017
	2017	2017	2017	2017	2017			
0	-46.200				-26.000		-4.148.200	-72.200
0	-2.700				-1.900		-69.900	-4.600
0	-6.400				-4.400		-135.700	-10.800
0	-11.800				-7.800		-2.303.500	-19.600
0	-14.200				-8.000		-517.700	-22.200
0	-10.000				-5.400		-1084.900	-15.400
0	-11.400				-7.500		-493.000	-18.900
0	-2.600				-1.900		-192.000	-4.500
0	-8.100				-5.500		-299.100	-13.600
0	-3.100				-2.600		-65.500	-5.700
0							-2.545.700	0
-15.000	-600				-300		-15.300	-15.900
							0	0
							-8.200	0
							0	0
0							-35.500	0
9.600							-128.900	9.600
205.200							-410.400	205.200
-155.800							-155.800	-155.800
-241.700							-241.700	-241.700
-256.800							-256.800	-256.800
-80.600							-80.600	-80.600
92.400							0	92.400
51.000							0	51.000
-292.000							-292.000	-292.000
							0	0
-5.900							-100.000	-5.900
							0	
-689.600	-117.100	0	0	0	-71.300		-13.581.400	-878.000

Bijlage 1.1 Bijdrage RVMK 2017 per deelnemer

Specificatie bijdrage RVMK 2017 obv aantal inwoner					
	Aantal inwoners per	1-1-2015		bijdrage RVMK	
	Gemeente Arnhem	152.293		-35.500,00	
	Gemeente Doesburg	11.355		-2.600,00	
	Gemeente Duiven	25.548		-5.900,00	
	Gemeente Lingewaard	45.788		-10.600,00	
	Gemeente Overbetuwe	46.883		-10.900,00	
	Gemeente Renkum	31.408		-7.300,00	
	Gemeente Rheden	43.625		-10.100,00	
	Gemeente Rijnwaarden	10.912		-2.500,00	
	Gemeente Rozendaal	1.509		-400,00	
	Gemeente Westervoort	14.922		-3.500,00	
	Gemeente Zevenaar	32.265		-7.500,00	
				0,00	
	Gemeente Montferland	35.150		-8.200,00	
	Totaal	451.658		-105.000,00	

Bijlage 1.2 Bijdrage Implementatie Omgevingswet

Specificatie bijdrage Implementatie Omgevingswet 2017					
	Gemeente Arnhem			-26.200	
	Gemeente Doesburg			-400	
	Gemeente Duiven			-800	
	Gemeente Lingewaard			-14.500	
	Gemeente Overbetuwe			-3.300	
	Gemeente Renkum			-7.200	
	Gemeente Rheden			-3.100	
	Gemeente Rijnwaarden			-1.300	
	Gemeente Rozendaal			0	
	Gemeente Westervoort			-400	
	Gemeente Zevenaar			-1.900	
	Provincie Gelderland			-15.900	
	Totaal			-75.000	

Bijlage 1.3 Bijdrage ORM 2017

Specificatie bijdrage ORM 2017 obv aantal inwoners					
	Gemeente Arnhem			-26.000	
	Gemeente Doesburg			-1900	
	Gemeente Duiven			-4.400	
	Gemeente Lingewaard			-7.800	
	Gemeente Overbetuwe			-8.000	
	Gemeente Renkum			-5.400	
	Gemeente Rheden			-7.500	
	Gemeente Rijnwaarden			-1900	
	Gemeente Rozendaal			-300	
	Gemeente Westervoort			-2.600	
	Gemeente Zevenaar			-5.500	
	Provincie Gelderland				
	Totaal			-71300	

Bijlage 1.4 Bijdrage EED 2017 obv uitkering gemeentefonds

Specificatie bijdrage EED 2017 obv uitkering uit gemeentefonds					
	Gemeente Arnhem	152.293		-46.100	
	Gemeente Doesburg	11355		-2.700	
	Gemeente Duiven	25.548		-6.400	
	Gemeente Lingewaard	45.788		-11.700	
	Gemeente Overbetuwe	46.883		-14.100	
	Gemeente Renkum	31408		-10.000	
	Gemeente Rheden	43.625		-11.400	
	Gemeente Rijnwaarden	10.912		-2.600	
	Gemeente Rozendaal	1509		-600	
	Gemeente Westervoort	14.922		-3.100	
	Gemeente Zevenaar	32.265		-8.100	
	Provincie Gelderland				
	Totaal	416.508		-116.800	



Omgevingsdienst
Regio Arnhem

ONTWERP MEERJARENPROGRAMMABEGROTING 2018-2021

Inhoud

1.0	Inleiding.....	3
1.1	Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) 2017 en uniformering begrotingen Gelderse Omgevingsdiensten	3
1.2	Uitgangspunten meerjarenprogrammabegroting 2018-2021	3
2.0	Overzicht van Baten en Lasten 2018	4
2.1	Toelichting op het overzicht van Baten en Lasten 2018	5
2.1.0	Toelichting op de lasten	5
2.1.1	Toelichting op de baten.....	8
	Bijlage 1.0 Bijdragen per deelnemer 2018.....	11
	Bijlage 1.1 Bijdrage RVMK per deelnemer	12
	Bijlage 1.2 Bijdrage EED 2018 per deelnemer.....	12
	Bijlage 1.3 Bijdrage projectleider Energie 2018 per deelnemer	13
	Bijlage 1.4 Bijdrage Natuurbeschermingswet per deelnemer	13
	Bijlage 1.5 Bijdrage Handhaving Erkende Maatregelenlijst 2018 per deelnemer	14
	Bijlage 1.6 Bijdrage ORM 2018 per deelnemer	14
	Bijlage 1.7 Bijdrage Implementatie Omgevingswet 2018 per deelnemer	15

1.0 Inleiding

Hierbij treft u de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 van Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) aan.

Op grond van artikel 28 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem dient door het Dagelijks Bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaand op het jaar waarvoor zij dient een ontwerp-begroting te worden gezonden aan de Raden en Staten van de deelnemers. Vervolgens hebben zij 8 weken de tijd om een zienswijze op deze begroting in te dienen, waarna het Algemeen Bestuur de begroting vaststelt.

1.1 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) 2017 en uniformering begrotingen Gelderse Omgevingsdiensten

De publicatie van de wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording op 5 maart 2016 betekent voor alle Omgevingsdiensten in Nederland dat de begroting en de verantwoording (de jaarstukken) vanaf het boekjaar 2018 conform het BBV 2017 opgesteld moeten worden. Het nieuwe BBV schrijft verplicht voor hoe en waar lasten en baten geraamd en geboekt moeten worden. Hiervan mag niet worden afgeweken.

Ook schrijft het BBV 2017 voor dat een totaaloverzicht van lasten en baten per taakveld wordt opgenomen. Dit is een administratieve verplichting die geen toegevoegde waarde heeft voor de exploitatie van ODRA. De meeste lasten en baten zullen vallen onder het taakveld 7.4 Milieubeheer en 8.3 Wonen en bouwen.

Naast de wijzigingen in het BBV is in het Directeurenoverleg (DO) van het Gelderse Stelsel besloten om vanaf 2018 tot een meer uniforme opzet en indeling van de begroting en verantwoording van de 7 Gelderse Omgevingsdiensten te komen. Dit om de onderlinge vergelijkbaarheid te vergroten. Besloten is om vanaf 2018 de volgende programma's te hanteren:

- Programma 1 Vergunningverlening
- Programma 2 Toezicht en Handhaving
- Programma 3 Advies
- Programma 4 Stelseltaken
- Programma 5 Projecten

Bovenstaande wijzigingen hebben tot gevolg dat de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren moeilijker is/zal zijn.

1.2 Uitgangspunten meerjarenprogrammabegroting 2018-2021

De onderstaande uitgangspunten zijn gehanteerd voor het samenstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2018-2021:

- De begroting 2018 is gebaseerd op de begroting 2017 tot en met de 1^e wijziging en het resultaat 2016;
- Het aantal productieve uren wordt vastgesteld op 1.380 uur per fte (conform 2017)
- De stijging van lonen en prijzen voor het jaar 2018 worden gebaseerd op de laatste prognose in de Macro Economische Verkenning van het CPB van september 2016. Dit betekent voor 2018 een loonindexatie van 1,4% (1,0% met een correctie van 0,4%

van voorgaand jaar) en voor de prijsindex 0,4% (0,8% met een correctie van -0,4% van voorgaand jaar).

- Er is een totaalbedrag van € 120.500 opgenomen ten behoeve van de uitvoering van de EED-richtlijn. Dit bedrag is bij de afzonderlijke partners toegevoegd aan het gemeentefonds. In de begroting worden de bedragen per partner uitgesplitst.
- Een bedrag van € 80.000 is opgenomen ten behoeve van een regeling woon-werkverkeer.
- Tot en met het begrotingsjaar 2017 mocht het overheadpercentage maximaal 52,6% van de salariskosten van het primaire proces bedragen. Het besluit Begroting en Verantwoording van gemeenten gaat uit van andere definities van overhead zodat dit percentage niet meer toepasbaar is op begrotingen van 2018 en verder.

2.0 Overzicht van Baten en Lasten 2018

Onderstaand is de financiële meerjarenbegroting van ODRA weergegeven. Per onderdeel zal een toelichting worden gegeven.

	Rekening 2016	Begroting 2017 na 1e wijziging	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten						
Salariskosten	8.121.229	8.732.600	9.170.000	9.170.000	9.170.000	9.170.000
Inhuur personeel	2.411.354	1.081.200	1.070.800	1.015.800	1.015.800	1.015.800
Opleidingskosten	289.047	196.300	204.800	203.700	203.700	203.700
Algemene Personeelskosten	405.066	453.000	464.000	463.800	463.800	463.800
Overige Uitgaven	57.082	48.000	48.200	48.200	48.200	48.200
Huisvesting (gastheer)	632.606	635.000	637.500	637.500	637.500	637.500
Ondersteunende taken (gastheer)	197.492	200.000	200.700	200.700	200.700	200.700
ICT (gastheer)	948.465	950.000	951.100	951.100	951.100	951.100
ICT (overig)	344.253	350.000	351.400	351.400	351.400	351.400
Wagenpark	22.232	33.500	33.600	33.600	33.600	33.600
Accountant en overige advieskosten	116.652	100.000	100.400	100.400	100.400	100.400
Onvoorzien	0	0	66.700	66.400	66.400	66.400
Bijdrage Bovenregionale Taken	162.092	235.900	236.900	236.900	236.900	236.900
Dotatie/onttrekking aan voorzieningen	-112.797	-48.300	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000
Doorbelasting aan projecten	-69.826					
Lasten Provincie Milieumetingen	296.820	206.000	206.800	206.800	206.800	206.800
Lasten WABO Arnhem	35.390	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Lasten WABO Lingewaard	92.753	123.000	123.000	123.000	123.000	123.000
Lasten RVMK	90.825	88.900	88.800	88.800	88.800	88.800
Lasten ORM	24.050	71.300	71.300	71.300	71.300	71.300
Lasten Implementatie Omgevingswet		75.000	75.000	75.000		
Lasten Overige projecten	224.320	0	0	0	0	0
Lasten Exploitatie	14.289.105	13.581.400	14.115.000	14.058.400	13.983.400	13.983.400

	Rekening 2016	Begroting 2017 na 1e wijziging	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Baten						
Baten Partners	-11.735.080	-11.132.300	-11.717.900	-11.744.400	-11.744.400	-11.744.400
Baten partners extra bouwtaken		-241.700	-249.200	-249.200	-249.200	-249.200
Baten partners extra milieutaken		-256.800	0	0	0	0
Derden Nijmegen	0	-35.500	-36.500	-36.500	-36.500	-36.500
Derden Externe Veiligheid	-134.564	-128.900	-132.900	-132.900	-132.900	-132.900
Derden Bovenregionale Taken	-664.683	-410.400	-423.000	-423.000	-423.000	-423.000
Derden RVMK		-16.100	-16.600	-16.600	-16.600	-16.600
Derden EED		-117.100	-120.700	-120.700	-120.700	-120.700
Derden Overig	-224.957	-155.800	-160.600	-160.600	-160.600	-160.600
Projectleider Energie		0	-49.800	-49.800	-49.800	-49.800
Energie ODNL		-80600	-83.100	0	0	0
Taken Natuurbeschermingswet		0	-221.500	-221.500	-221.500	-221.500
Handhaving Erkende Maatregelen Lijst		0	-188.300	-188.300	-188.300	-188.300
Overige Inkomsten	-283.582	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Onttrekking aan reserves	-436.363	-292.000	0			
Baten Provincie Milieumetingen	-301.679	-206.000	-206.800	-206.800	-206.800	-206.800
Baten WABO Arnhem	-35.390	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Baten WABO Lingewaard	-92.753	-123.000	-123.000	-123.000	-123.000	-123.000
Baten RVMK	-140.441	-88.900	-88.800	-88.800	-88.800	-88.800
Baten ORM	-24.050	-71.300	-71.300	-71.300	-71.300	-71.300
Baten Implementatie Omgevingswet		-75.000	-75.000	-75.000		
Baten Overige projecten	-224.320	0	0	0	0	0
Baten Incidenteel	-51.500	0	0	0	0	0
Baten Exploitatie	-14.349.361	-13.581.400	-14.115.000	-14.058.400	-13.983.400	-13.983.400
Geraamd totaal van Baten en Lasten	-60.255		0	0	0	0
Aantal productieve fte		117,62	121,00	120,45	120,45	120,45
Aantal productieve uren per fte		1.380	1.380	1.380	1.380	1.380
Uurtarief		77,85	80,25	80,40	80,40	80,40

2.1 Toelichting op het overzicht van Baten en Lasten 2018

2.1.0 Toelichting op de lasten

1. Salariskosten en inhuur derden

- De kosten van salarissen en inhuur derden zijn gebaseerd op een formatie van 138,63 fte waarvan 121 fte productief/indirect productief en 17,53 fte overhead. Ten opzichte van de toegestane formatie na 1e begrotingswijziging 2017 is dit een stijging met 3,95 fte als volgt te verklaren:
 - o 0,45 fte stijging door extra benodigde capaciteit t.b.v. projectleider Energie
 - o 2,00 fte stijging door extra taken in het kader van de Wet natuurbescherming
 - o 1,70 fte stijging door extra taken Handhaving Erkende Maatregelenlijst energie
 - o 0,20 fte afname door wegvallen taken Lingewaard.
- De kosten voor salarissen en inhuur van derden zullen in totaal € 10.240.800 bedragen waarvan € 9.170.000 (124,26 fte) wordt geraamd op personeel in dienst van ODRA en € 1.070.800 (14,37 fte) op inhuur personeel. Hierbij is rekening gehouden met een salarisstijging van 1,4% ten opzichte van de salariskosten 2017 na 1^e wijziging. De hiervoor genoemde bedragen zijn inclusief de bedragen die ODRA uitbetaalt aan medewerkers die recht hebben op een harmonisatietoelage. Deze

toelagen worden of bij de latende organisaties in rekening gebracht dan wel onttrokken uit de daarvoor ingestelde voorziening.

2. Opleidingskosten

De opleidingskosten zullen in 2018 2% van de loonsom bedragen voor een bedrag van in totaal € 204.800.

3. Algemene personeelskosten

In de uitgangspunten die zijn opgesteld ten behoeve van de begroting 2018 is rekening gehouden met de regeling woon-werkverkeer die met ingang van 1 april 2017 in werking zou treden. Hiervoor is in eerdere instantie een bedrag van € 60.000 op jaarbasis genoemd. Inmiddels is bekend dat de regeling op jaarbasis € 80.000 gaat kosten. Naast dit bedrag worden ook andere personeel gerelateerde kosten zoals telefoonkosten, kosten van Arbo, verzekeringspremies en kosten van dienstreizen op deze post verantwoordt. In totaal bedraagt de raming voor 2018 € 464.000.

4. Overige uitgaven

Het bedrag dat in 2018 wordt geraamd voor overige niet personeel gerelateerde kosten zoals abonnementen, bankkosten en contributies bedraagt € 48.200.

5. Huisvestingskosten (gastheer)

ODRA is gehuisvest in het Stadskantoor van de gemeente Arnhem. De totale kosten voor huisvesting bedragen voor 101 werkplekken € 637.500. Dit bedrag is gebaseerd op de DVO die met gemeente Arnhem is afgesloten.

6. Ondersteunende taken (gastheer)

Een groot deel van de ondersteunende taken worden in gastheerschap uitgevoerd door gemeente Arnhem. Hieronder vallen o.a. de taken van de personeels- en salarisadministratie, de financiële administratie en de postregistratie. Voor 2018 is een bedrag geraamd van € 200.700.

7. ICT (gastheer)

De ICT kosten zoals de standaard werkplek, licentiekosten, hardware en technisch applicatiebeheer die gastheer gemeente Arnhem in rekening zal brengen worden voor 2018 geraamd op een bedrag van € 951.100.

8. ICT (overig)

Naast de ICT kosten die gastheer Arnhem in rekening brengt heeft ODRA ook eigen kosten ICT. Dit betreft licenties voor o.a. Digitale checklisten, Cyclorama, Cognos en andere specifieke ODRA-gerelateerde licenties. Ook worden hier kosten op geboekt van de periodiek te vervangen I-pads e.d. Voor 2018 is een bedrag geraamd van € 351.400.

9. Wagenpark

De exploitatiekosten van de bedrijfswagens van ODRA worden voor 2018 geraamd op een bedrag van € 33.600.

10. Accountant en overige advieskosten

Naast de kosten van de accountant voor een bedrag van € 30.100 worden hier ook de kosten van adviezen van juridische en financiële aard op verantwoordt voor een bedrag van € 70.300.

11. De kosten van onvoorzien bedragen 0,5% van de omzet en bedraagt voor 2018 € 66.700.

12. Bijdrage bovenregionale taken

In het Gelders Stelsel van omgevingsdiensten zijn diverse taken belegd bij een aantal andere omgevingsdienste zoals Kennis en Portaal, Ketenhandhaving, Kwaliteit, BSBm en de Stelstaak P&O. In totaal worden deze kosten geraamd op € 236.900.

13. Dotatie/onttrekkingen aan Voorzieningen

In 2014 heeft provincie Gelderland een bedrag betaald voor de afkoop van harmonisatiekosten, reiskosten en stuwmeerverlof. De voorziening voor reiskosten is in 2017 geheel besteed. Het bedrag van € 36.000 dat in 2018 is geraamd heeft alleen betrekking op de harmonisatiekosten

14. Lasten Provincie Milieumetingen

Deze kosten ad € 206.800 hebben alleen betrekking hebben op de overige uitgaven van de Meetdienst en wordt alleen bij provincie Gelderland in rekening gebracht.

15. Lasten WABO Arnhem

Het budget dat gemeente Arnhem zal bijdragen voor specifieke uitgaven in verband met de ingebrachte WABO brede taken bedraagt € 50.000. Een eventueel voor- of nadeel op deze kosten zal alleen met gemeente Arnhem worden verrekend.

16. Lasten WABO Lingewaard

Het budget dat gemeente Lingewaard zal bijdragen voor specifieke uitgaven in verband met de ingebrachte WABO brede taken bedraagt € 123.000. Een eventueel voor- of nadeel op deze kosten zal alleen met gemeente Lingewaard worden verrekend.

17. RVMK

ODRA voert voor alle partners (behalve provincie Gelderland) én gemeente Montferland de taak uit ten behoeve van de Regionale Verkeers Milieukaart (RVMK). De totale lasten voor RVMK zullen € 105.400 bedrage. Op dit onderdeel worden de kosten van overige uitgaven voor een bedrag van € 88.800 geraamd. (zie bijlage 1.1)

18. ORM

Op verzoek van de Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking (ORM) is een bedrag geraamd van € 71.300 ten behoeve van uitgaven die verband houden met de kosten van vakberaden van de voormalige Milieusamenwerking Regio Arnhem (MRA). Alle partners met uitzondering van Provincie Gelderland nemen deel aan de ORM.

19. Met de vaststelling van de begroting 2017 is besloten dat er 3 jaar lang een budget van € 75.000 opgenomen mocht worden ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet. Uitgaven mogen alleen worden gemaakt nadat het Dagelijks Bestuur een uitgewerkt plan hiervoor heeft goedgekeurd.

2.1.1 Toelichting op de baten

1. Baten partners

De baten van de partners zijn berekend op basis van de gevraagde uren in de werkprogramma's 2017. Het totaal van de uren vermenigvuldigd met het uurtarief komt uit op een bedrag van € 11.717.900. Het uurtarief dat voor 2018 is berekend bedraagt € 80,25.

2. Baten partners extra bouwtaken

In 2016 zijn meer uren besteed dan begroot aan ingebrachte formatie voor bouwtaken. De verwachting is dat deze trend zich zal voortzetten in 2017 en 2018. In de begroting 2018 is daarom gerekend met een extra opbrengst van € 249.200 van extra bouw gerelateerde werkzaamheden. Deze werkzaamheden worden alleen in rekening gebracht aan partners waarvoor deze taken worden uitgevoerd.

3. Derden Nijmegen

Voor gemeente Nijmegen voert ODRA een aantal bodemtaken uit. Het bedrag dat in rekening zal worden gebracht voor deze taken wordt in 2018 geraamd op € 36.500.

4. Derden Externe Veiligheid

Het bedrag dat naar verwachting aan subsidie voor de taak Externe Veiligheid zal worden ontvangen bedraagt in 2018 € 132.900. Voor latere jaren moet er mee rekening worden gehouden dat deze subsidie eindig is.

5. Derden Bovenregionale taken

ODRA voert voor een 3-tal Gelderse omgevingsdiensten de taak complexe handhaving uit. Daarnaast worden taken in het kader van VVGB voor alle Gelderse Omgevingsdiensten uitgevoerd. De opbrengsten die hiermee gemoeid zijn bedragen € 423.000.

6. Derden RVMK

De opbrengsten die ODRA ten behoeve van RVMK bij de deelnemende partners in rekening zal brengen in 2018 bedraagt € 105.400. Op dit onderdeel wordt de baten die verband houden met het aantal uren x tarief verantwoord voor een bedrag van

€ 16.600. De overige kosten zijn kosten die aan derden worden betaald voor onderzoeken en programmatuur. (zie bijlage 1.1.)

7. Derden EED

Gemeenten ontvangen via de uitkering van het gemeentefonds bedragen die ingezet moeten worden ten behoeve van EED. Het bedrag dat voor 2018 wordt geraamd is geschat op € 120.700 en is structureel in de begroting opgenomen. (zie bijlage 1.2)

8. Derden Overig

ODRA voert op verzoek (extra) werkzaamheden uit bij de overige Gelderse Omgevingsdiensten en reguliere partners. De baten die hiermee samenhangen worden geschat op € 160.600.

9. Projectleider Energie

Energie is een complex werkveld. Om de ontwikkelingen de komende jaren goed vorm te kunnen geven is de formatie met 0,45 fte verhoogd ten behoeve van een projectleider energie. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen in 2018 € 49.800. Voorgesteld wordt om deze kosten op basis van het aantal bedrijven per deelnemer te verdelen (o.b.v. het aantal bedrijven dat is genoemd in de verdeling van de kosten van de handhaving Erkende Maatregelenlijst). Voorlopig wordt uitgegaan van een periode van 4 jaar. (zie bijlage 1.3)

10. Energie OD.NL

Voor de inzet van de taken Energie wordt in 2018 een incidentele subsidie verwacht van € 83.100.

11. Taken Natuurbeschermingswet

Als gevolg van de ontwikkelingen op het gebied van de Wet Natuurbescherming en energie is een structurele extra formatie van 2 fte opgenomen. De baten worden geraamd op € 221.500. De verdeling van deze baten over de partners staat in bijlage 1.4 en heeft een structurele aard.

12. Handhaving Erkende Maatregelen lijst Energie

Ook dit onderdeel is nieuw in de begroting van ODRA. De baten worden begroot op € 188.300 en zijn structureel van aard. De bijdrage van de partners zal als volgt worden geregeld. In het 1^e jaar (2018) zal de financiering voor 50% door de gemeenten plaatsvinden en 50% zal plaatsvinden door cofinanciering door Provincie Gelderland. In 2019 zal 75% moeten worden betaald door de gemeenten en zal 25% op basis van cofinanciering plaatsvinden. Vanaf 2020 zal 100% financiering door gemeenten plaatsvinden. In bijlage 1.5 is weergegeven hoe de verdeling over de partners in 2018 zal worden geregeld.

13. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten betreffen de harmonisatiekosten die in rekening worden gebracht bij de partner (behalve provincie Gelderland) en worden geraamd op € 100.000.

14. Baten provincie Milieumetingen

Dit is de tegenhanger van de lasten die worden gemaakt ten behoeve van de meetdienst en worden alleen bij provincie Gelderland in rekening gebracht. In 2018 een bedrag van € 206.800.

15. Baten WABO Arnhem

Dit is de tegenhanger van de kosten die zijn opgenomen onder Lasten WABO Arnhem en worden alleen bij gemeente Arnhem in rekening gebracht. In 2018 voor een bedrag van € 50.000.

16. Baten WABO Lingewaard

Dit is de tegenhanger van de kosten die zijn opgenomen onder Lasten WABO Lingewaard en worden alleen bij gemeente Lingewaard in rekening gebracht. In 2018 voor een bedrag van € 123.000

17. Baten RVMK

Onder deze post worden de baten voor een bedrag van € 88.800 verantwoordt ten behoeve van overige kosten RVMK. De totale baten voor RVMK bedragen € 105.400 en worden verdeeld naar rato van het aantal inwoners per deelnemer. (zie bijlage 1.1)

18. Baten ORM

Dit is de tegenhanger van de lasten die worden gemaakt ten behoeve van de Overlegstructuur regionale Milieusamenwerking (ORM). De baten ad € 71.300 worden verdeeld op basis van het aantal inwoners per deelnemer. (bijlage 1.6)

19. Baten Implementatie Omgevingswet

De baten ad € 75.000 die verband houden met de Implementatie Omgevingswet zijn verdeeld op basis van de stemverhouding zoals die in de Gemeenschappelijke Regeling ODRA is opgenomen en mogen alleen worden besteed nadat een projectplan door het Dagelijks Bestuur is goedgekeurd. (zie bijlage 1.7)

Bijlage 1.0 Bijdragen per deelnemer 2018

Bijdragen per deelnemer 2018															
	Totaal per partner 2017 na 1e wijziging		primair proces 2018	RVM K 2018	EED 2018	Projectleider Energie 2018	Natuur beschermingswet 2018	HH Erkende Maatr. Lijst 2018	ORM 2018	Implementatie Omgevingswet 2018	WABO Milieumetingen 2018		Totaal per partner 2018		Verschil 2018 tov begroting 2017 na 1e wijziging
Gemeente Arnhem	-4.148.200		-4.086.500	-35.700	-47.700	-19.800	-75.800	-37.700	-26.200	-26.200	-50.000		-4.405.600		-257.400
Gemeente Doesburg	-69.900		-66.400	-2.600	-2.800	-1000	-2.800	-1800	-1900	-400			-79.700		-9.800
Gemeente Duiven	-135.700		-121.800	-5.900	-6.600	-3.100	-800	-5.900	-4.300	-800			-149.200		-13.500
Gemeente Lingewaard	-2.303.500		-2.179.500	-10.600	-12.100	-5.800	-62.200	-11000	-7.800	-14.500	-123.000		-2.426.500		-123.000
Gemeente Overbetuwe	-517.700		-548.200	-11000	-14.500	-5.900	-9.800	-11.100	-8.000	-3.300			-611.800		-94.100
Gemeente Renkum	-1084.900		-1087.500	-7.300	-10.300	-3.100	-56.100	-5.800	-5.300	-7.200			-1182.600		-97.700
Gemeente Rheden	-493.000		-431.400	-10.200	-11.800	-4.700	-5.900	-8.800	-7.500	-3.100			-483.400		9.600
Gemeente Rijnwaarden (samenvoeging met Zevenaar)	-192.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0		192.000
Gemeente Zevenaar/Rijnwaarden	-299.100		-555.300	-10.100	-11.100	-5.500	-1600	-10.300	-7.400	-3.200			-604.500		-305.400
Gemeente Westervoort	-65.500		-57.600	-3.500	-3.200	-800	-300	-1500	-2.600	-400			-69.900		-4.400
Provincie Gelderland	-2.545.700		-2.568.200				-6.200	-94.200	0	-15.900	-206.800		-2.891.300		-345.600
Gemeente Rozendaal	-16.300		-15.500	-300	-600	-100	0	-200	-300	0			-17.000		-700
													0		0
Gemeente Montferland	-8.200			-8.200									-8.200		0
													0		0
Derden Nijmegen	-35.500		-36.500										-36.500		-1000
Derden Externe Veiligheid	-128.900		-132.900										-132.900		-4.000
Derden Bovenregionale Taken	-410.400		-423.000										-423.000		-12.600
Derden Overig	-155.800		-160.600										-160.600		-4.800
Baten partners extra bouwteken	-241.700		-249.200										-249.200		-7.500
Baten partners extra milieutaken	-256.800	0	0										0		256.800
Derden Energie ODNL	-80.600		-83.100										-83.100		-2.500
													0		0
Onttrekking reserves	-292.000												0		292.000
													0		0
Overig	-100.000		-100.000										-100.000		0
Totaal bijdrage partners DVO	-13.581.400		-12.903.200	-105.400	-120.700	-49.800	-221.500	-188.300	-71.300	-75.000	-379.800		-14.115.000		-533.600

Bijlage 1.1 Bijdrage RVMK per deelnemer

Specificatie bijdrage RVMK 2018 obv aantal inwoner		
Aantal inwoners per	1-1-2016	bijdrage RVMK
Gemeente Arnhem	153.818	-35.700,00
Gemeente Doesburg	11.336	-2.600,00
Gemeente Duiven	25.433	-5.900,00
Gemeente Lingewaard	45.950	-10.600,00
Gemeente Overbetuwe	47.002	-11.000,00
Gemeente Renkum	31.254	-7.300,00
Gemeente Rheden	43.824	-10.200,00
Gemeente Rijnwaarden (samenvoeging met Zevenaar)		
Gemeente Rozendaal	1.498	-300,00
Gemeente Westervoort	15.001	-3.500,00
Gemeente Zevenaar/Rijnwaarden	43.135	-10.100,00
		0,00
Gemeente Montferland	35.173	-8.200,00
Totaal	451.658	-105.400,00

Bijlage 1.2 Bijdrage EED 2018 per deelnemer

Specificatie bijdrage EED 2017 obv uitkering uit gemeentefonds	
Gemeente Arnhem	-47.500
Gemeente Doesburg	-2.800
Gemeente Duiven	-6.600
Gemeente Lingewaard	-12.100
Gemeente Overbetuwe	-14.500
Gemeente Renkum	-10.300
Gemeente Rheden	-11.800
Gemeente Rijnwaarden	-2.700
Gemeente Rozendaal	-600
Gemeente Westervoort	-3.200
Gemeente Zevenaar	-8.400
Provincie Gelderland	
Totaal	-120.500

Bijlage 1.3 Bijdrage projectleider Energie 2018 per deelnemer

Specificatie bijdrage projectleider Energie (obv aantal bedrijven zoals bij Handhaving Erkende Maatregelenlijst)		
	1-1-2018	
Gemeente Arnhem	1448	-19.800,00
Gemeente Doesburg	71	-1000,00
Gemeente Duiven	228	-3.100,00
Gemeente Lingewaard	423	-5.800,00
Gemeente Overbetuwe	426	-5.900,00
Gemeente Renkum	222	-3.100,00
Gemeente Rheden	339	-4.700,00
Gemeente Rijnwaarden (samenvoeging met Zevenaar)		0,00
Gemeente Rozendaal	6	-100,00
Gemeente Westervoort	57	-800,00
Gemeente Zevenaar/Rijnwaarden	396	-5.400,00
Provincie Gelderland		
Totaal	3.616	-49.700,00

Bijlage 1.4 Bijdrage Natuurbeschermingswet per deelnemer

Specificatie bijdrage Natuurbeschermingswet 2018 obv verwachte uren inzet		
	1-1-2016	bijdr. Natuurbeschermingswet
Gemeente Arnhem	992	-75.800,00
Gemeente Doesburg	36	-2.800,00
Gemeente Duiven	11	-800,00
Gemeente Lingewaard	813	-62.100,00
Gemeente Overbetuwe	127	-9.700,00
Gemeente Renkum	733	-56.000,00
Gemeente Rheden	76	-5.800,00
Gemeente Rijnwaarden (samenvoeging met Zevenaar)		0,00
Gemeente Rozendaal		0,00
Gemeente Westervoort	4	-300,00
Gemeente Zevenaar/Rijnwaarden	21	-1600,00
Provincie Gelderland	81	-6.200,00
Totaal	2.894	-221.100,00

Bijlage 1.5 Bijdrage Handhaving Erkende Maatregelenlijst 2018 per deelnemer

Specificatie bijdrage Handhaving Erkende Maatregelenlijst obv aantal bedrijven per partner		
	1-1-2018	
Gemeente Arnhem	1448	-37.700,00
Gemeente Doesburg	71	-1850,00
Gemeente Duiven	228	-5.900,00
Gemeente Lingewaard	423	-11000,00
Gemeente Overbetuwe	426	-11050,00
Gemeente Renkum	222	-5.750,00
Gemeente Rheden	339	-8.800,00
Gemeente Rijnwaarden (samenvoeging met Zevenaar)		0,00
Gemeente Rozendaal	6	-150,00
Gemeente Westervoort	57	-1500,00
Gemeente Zevenaar/Rijnwaarden	396	-10.300,00
Provincie Gelderland (co-financiering)		-93.900,00
Totaal	3.616	-187.900,00

Bijlage 1.6 Bijdrage ORM 2018 per deelnemer

Specificatie bijdrage ORM 2018 obv aantal inwoners per 01-01-2016		
Gemeente Arnhem	153.818	-26.200
Gemeente Doesburg	11.336	-1900
Gemeente Duiven	25.433	-4.300
Gemeente Lingewaard	45.950	-7.800
Gemeente Overbetuwe	47.002	-8.000
Gemeente Renkum	31.254	-5.300
Gemeente Rheden	43.824	-7.500
Gemeente Rijnwaarden (samenvoeging met Zevenaar)		0
Gemeente Rozendaal	1.498	-300
Gemeente Westervoort	15.001	-2.600
Gemeente Zevenaar/Rijnwaarden	43.135	-7.400
Provincie Gelderland		
Totaal	418.251	-71.300

Bijlage 1.7 Bijdrage Implementatie Omgevingswet 2018 per deelnemer

Specificatie bijdrage Implementatie Omgevingswet 2018	
Gemeente Arnhem	-26.200
Gemeente Doesburg	-400
Gemeente Duiven	-800
Gemeente Lingewaard	-14.500
Gemeente Overbetuwe	-3.300
Gemeente Renkum	-7.200
Gemeente Rheden	-3.100
Gemeente Rijnwaarden (samenvoeging met Zevenaar)	
Gemeente Rozendaal	0
Gemeente Westervoort	-400
Gemeente Zevenaar/Rijnwaarden	-3.200
Provincie Gelderland	-15.900
Totaal	-75.000



Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Jaarstukken 2016



Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Jaarverslag.....	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Uitvoering programma's	7
2.2.1	Programma Omgevingsdienst algemeen	8
2.2.2	Programma vergunningverlening bouw	12
2.2.3	Programma vergunningverlening milieu	17
2.2.4	Programma handhaving milieu	22
2.2.5	Programma handhaving bouw, bodem en vuurwerk.....	27
2.2.6	Programma advies en overige taken.....	34
2.2.7	Totaal overzicht programma's 2016	40
2.3	Stelseltaken.....	41
2.4	Complexe handhaving ODRA.....	41
2.5	Evaluatie samenwerking Gelderse Omgevingsdiensten	41
3	Verplichte paragrafen	43
3.1	Inleiding	43
3.2	Weerstandvermogen en risicobeheersing	43
3.2.1	Bepaling weerstandscapaciteit.....	43
3.2.2	Inventarisatie risico's	44
3.2.3	Weerstandvermogen	45
3.2.4	Kengetallen	46
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	46
3.4	Financiering.....	46
3.5	Bedrijfsvoering	48
3.5.1	Dienstverleningsovereenkomsten.....	48
3.5.2	Rapporteren	49
3.5.3	Sociaal jaarverslag	49
3.5.4	ICT/Informatievoorziening/werkprocessen	49
3.6	Lokale heffingen	50
3.7	Verbonden partijen	50
3.8	Grondbeleid	50
4	Jaarrekening	51
4.1	Overzicht van Baten en Lasten naar categorie 2016	51
4.1.1	Toelichting op overzicht baten en lasten naar categorie 2016.....	53
4.2	Overzicht van baten en lasten 2016.....	60
4.2.1	Toelichting op overzicht van baten en lasten 2016	60
4.3	Saldo van de financieringsfunctie	60
4.4	Overzicht algemene dekkingsmiddelen	61
4.5	Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	61
4.6	Overzicht incidentele baten en lasten per programma	62
4.6.1	Toelichting incidentele baten en lasten per programma	62
4.7	Vennootschapsbelasting	62

4.8	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en publiek en semipublieke sector	62
4.9	Balans per 31-12-2016	71
4.9.1	Toelichting op de balans	74
4.10	Schatkistbankieren	80
4.11	Verantwoording SISA "Subsidieregeling sanering verkeerslawaa.....	81
5	Ondertekening.....	82
6	Controleverklaring	83

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van Omgevingsdienst Regio Arnhem.

In dit document leggen wij verantwoording af over:

- de bestede incidenteel beschikbare middelen en;
- de bestede structurele middelen voor de uitvoering van de ingebrachte taken.

Naast de toelichting op de jaarrekening treft u toelichtingen aan op de resultaten van de programma's. Ook het Sociaal Jaarverslag 2016 is integraal onderdeel van dit jaarverslag (bijlage 1). Omgevingsdienst Regio Arnhem blijft volop in beweging. Ook in 2016 volgden ontwikkelingen binnen en buiten ODRA zich in soms hoog tempo op. Graag nemen we u in de onderstaande inleiding en in de komende pagina's mee terug in 2016.

Productdienstencatalogus (PDC)

Omgevingsdienst Regio Arnhem heeft in 2015 een start gemaakt met de transitie van input- naar outputfinanciering. In 2016 heeft deze transitie een vervolg gekregen. De productdienstencatalogus 2016 is in juli 2016 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Deze catalogus bevat productkaarten die de partners van onze omgevingsdienst helderheid bieden, zowel op inhoud van de uitvoering van de taken als op kosten. Op basis van ervaringen heeft een doorontwikkeling van de productdienstencatalogus voor 2017 plaatsgevonden. De catalogus voor 2017 is in december 2016 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De kengetallen (productprijzen) zijn op basis van een steeds nauwkeuriger tijdschrijfmethode voor 2017 door het Algemeen Bestuur vastgesteld (als onderdeel van de productdienstencatalogus). De productdienstencatalogus van ODRA is een dynamisch document.

Outputfinanciering

Deze productdienstencatalogus is de basis voor de werkprogramma's 2017 die wij, samen met de regisseur van uw organisatie, in 2016 hebben opgesteld. Strikte toepassing van het systeem van outputfinanciering op basis van een productdienstencatalogus (PDC) betekent voor de partner dat hij betaalt voor het geleverde product. Deze prijzen/tarieven zijn in de PDC vastgelegd.

Het jaar 2017 is een proefjaar voor de outputfinanciering. ODRA rapporteert in 2017 zowel op basis van input (ingebbrachte formatie) als op basis van output. Er zal echter op basis van input worden afgerekend.

Realisatie werkprogramma's

In 2016 zijn veel van de geplande onderdelen van de werkprogramma's van onze partners gerealiseerd. Voor de meeste partners geldt ook dat de raming van vraaggestuurde programma's in 2016 is behaald. Bij een aantal partners bleef de vraag, bijvoorbeeld om advies of vergunningen milieu, achter bij de raming. De bouwpartners van ODRA (Arnhem, Lingewaard, Renkum en de provincie Gelderland) hebben ervaren dat de aanvragen vergunningen bouw de raming in 2016 fors hebben overschreden. Om aan de toegenomen vraag te voldoen, is hiervoor naast de flexibele schil ook extra capaciteit ingezet.

Ontwikkeling ODRA

In de jaren 2014 en 2015 hebben de voorbereidingen en de implementatie van S4O (Suite for Omgevingsdiensten; zaakgericht systeem) veel inzet en aandacht van de organisatie gevraagd. In 2016 heeft ODRA dit project afgerond. Daarmee is een krachtig fundament voor het zaakgericht werken (volgens de Gelderse zaaktypencatalogus) en het werken met

uniforme processen gebouwd.

Medewerkers hebben het werken met S4O steeds meer onder de knie gekregen. Hieraan gerelateerd is er ook een flinke slag met betrekking tot het tijdschrijven gemaakt. De tijdschrijfgegevens zijn van groot belang bij het bepalen van betrouwbare productprijzen (kengetallen).

Gegevensbeheer

Goede, actuele en volledige inrichtingsgegevens zijn van groot belang voor de uitvoering van werk door ODRA. Ook in 2016 is hard gewerkt om de inrichtingenbestanden voor de partners van ODRA actueel en kwalitatief goed op orde te krijgen. De eisen van het project I-GO binnen de Gelderse Omgevingsdiensten zijn hierin leidend geweest. De meest actuele kernregistratiemilieuinrichtingen (KRMI) is, samen met de risico-analyse en de handhavingsstrategie, de basis voor het bepalen van het aantal integrale controles voor de werkprogramma's 2017 geweest. Ook in 2017 wordt verder gewerkt aan het actueel houden van de inrichtingenbestanden. Voor het project I-GO moeten van veel bedrijven nog aanvullende gegevens worden verzameld.

Kwaliteit

Het leveren van kwaliteit blijft een belangrijk thema voor ODRA. Omgevingsdiensten zijn immers vanuit de wens tot kwaliteitsverbetering (in combinatie met een efficiënte uitvoering van taken) tot stand gekomen. De KPMG Kwaliteitscriteria 2.1 zijn leidraad. ODRA heeft zich tot doel gesteld te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarom is ook in 2016 volop geïnvesteerd in het verhogen van het kennisniveau van onze medewerkers. Binnen het Gelders Stelsel zijn alle OD's geaudit op voldoen aan de kwaliteitscriteria. De resultaten van deze audit voor ODRA vindt u in de bijlage 2.1 en 2.2. Opleiden is een continu proces. Ook voor de komende jaren is een opleidingsplan opgesteld. Over de professionaliteit van onze organisatie en de ODRA-medewerkers leest u hierna onder "Professionaliteit en duurzame inzetbaarheid" meer.

Planning en control cyclus

In 2016 is ODRA gestart met het werken met een organisatiebrede planning & control-cyclus (P&C). De P&C cyclus 2017 voor het bestuurlijke traject is door het bestuur vastgesteld.

Professionaliteit en duurzame inzetbaarheid

Om de professionaliteit van organisatie en medewerkers verder te vergroten is ook in 2016 de HR jaarcyclus doorlopen. Deze cyclus houdt in dat iedere ODRA-medewerker een jaargesprek met zijn/haar leidinggevende heeft gehad. Daarbij zijn in een Individueel Werkplan (IWP) afspraken vastgelegd over de te leveren prestaties (kwantitatief en kwalitatief). Ook concrete bijdragen aan de ontwikkeling van de afdeling/organisatie en competentieontwikkeling komen aan bod. Daarnaast heeft iedere ODRA-medewerker door middel van een persoonlijk ontwikkelplan zijn/haar ambities in kaart gebracht. De beoordelingsgesprekken met medewerkers over 2016 vinden uiterlijk maart 2017 plaats.

Bij het professionaliseren van ODRA gelden de volgende uitgangspunten:

- ODRA is een permanent lerende organisatie;
- we leveren kwalitatief hoogwaardige producten en diensten;
- de medewerkers zijn taakvolwassen (dé professional);
- de medewerkers werken met plezier;
- de verantwoordelijkheid ligt laag in de organisatie;
- de klant staat centraal en;
- ODRA heeft meerwaarde voor de klant.

Duurzame inzetbaarheid is en blijft een belangrijk thema binnen ODRA.

U leest hierover meer in het Sociaal Jaarverslag 2016 van ODRA (bijlage 1).

Ziekteverzuim

In 2015 had ODRA een ziekteverzuimpercentage van 5,53%. Dat was primair het gevolg van enkele langdurige, niet bedrijfsgerelateerde ziektegevallen en ongevallen. In 2016 steeg het gemiddeld ziekteverzuim van 5,53% naar 6,07%.

ODRA-breed is de gemiddelde duur van het verzuim in 2016 ten opzichte van 2015 flink gestegen. De verzuimfrequentie daarentegen is flink gedaald. Vier medewerkers hebben een ernstige en langdurige ziekte. In 2016 kreeg de organisatie met twee sterfgevallen te maken.

ODRA heeft zich ervoor ingezet de gevolgen daarvan voor de bedrijfsvoering zo goed mogelijk op te vangen. Vanuit oogpunt van goed werkgeverschap is geïnvesteerd in adequate aandacht en begeleiding.

Organisatiewijziging

De komende Omgevingswet vraagt nog meer integraliteit in uitvoering van werkzaamheden. Samenwerking, flexibiliteit en wendbaarheid moeten optimaal zijn. In 2015 zijn daarom de voorbereidingen voor een wijziging van de organisatiestructuur gestart. Op 1 april 2016 is deze wijziging geëffectueerd. Vanaf die datum bestaat de organisatie uit 4 afdelingen en een (kleine) stafafdeling. Voor de afdelingshoofden betekende dit meer sparring partner zijn en minder 'op de inhoud' te opereren. Aan die verandering is op individueel niveau en met het MT gewerkt. De medewerkers van ODRA zijn snel gewend geraakt aan de nieuwe organisatie.

In 2016 heeft de organisatie van drie afdelingshoofden (vast en interim) afscheid genomen. Het MT bestond per 31 december 2016 uit 4 afdelingshoofden en de directeur (eveneens afdelingshoofd staf).

Omgevingswet

Naar verwachting treedt in 2019 de Omgevingswet in werking. De impact van de Omgevingswet voor gemeenten is groot. Van de gemeenten worden nieuwe, ingrijpende keuzes verwacht, zoals het maken van omgevingsplannen. De Omgevingswet heeft ook invloed op de werkprocessen en de producten van partners en ODRA. Daarom is in 2016 met de partners afgesproken om een platform te vormen. Zo kunnen we kennis met elkaar delen, elkaar versterken in het proces en uniforme werkafspraken maken.

Communicatie met partners

De regisseurs van de partners stellen het op prijs als zij tijdig worden geïnformeerd over ontwikkelingen binnen ODRA. Zowel in het partneroverleg als tijdens de gesprekken met onze accountmanagers hebben we in 2016 verder gewerkt aan een verbetering van de informatievoorziening. De ODRA-accountmanagers waren ook in 2016 het eerste aanspreekpunt voor partners om de resultaten, plannen, wederzijdse ambities en eventuele knelpunten te bespreken. ODRA kijkt positief terug op de constructieve partneroverleggen in 2016.

Tot slot

ODRA heeft in 2016 verder gebouwd aan de organisatie. De basis is op orde en voldoende krachtig om vol vertrouwen naar de toekomst te kijken. De komst van de Omgevingswet vraagt de nodige wendbaarheid, daadkracht en flexibiliteit van onze organisatie. Daarop is voorgesorteerd door per 1 april 2016 de nieuwe organisatiestructuur te implementeren.

De medewerkers hebben gewerkt aan hun deskundigheid door het volgen en succesvol afronden van opleidingen en trainingen. Daarmee is de robuustheid van ODRA in 2016 gegroeid.

De strategische inspanningsprojecten, voortvloeiend uit het strategisch plan 2016-2017, kregen in 2016 tijd en aandacht van de medewerkers. We hebben ervaren dat de hoeveelheid projecten, in combinatie met de reguliere werkzaamheden, veel werkdruk (beleving) veroorzaakte. Daarom hebben we voor 2017 meer focus aangebracht. Dit neemt niet weg dat ODRA een ambitieuze organisatie is en blijft. We willen graag vooruit, maar beseffen ook dat 'stilstaan en reflecteren' deel uitmaken van vooruitgang.

In 2016 hebben we tijd in het verbeteren van onze externe communicatie gestoken. Uniforme werkprocessen vragen om uniforme briefteksten. Teksten die voor een 'gemiddelde lezer' leesbaar en begrijpelijk zijn. Met het opstellen van deze teksten is in 2015 een start gemaakt. In 2016 is hieraan ODRA-breed verder gewerkt en heeft een gefaseerde uitrol plaatsgevonden. Correspondentie blijft ook in 2017 een aandachtspunt. In 2016 hebben we ook aan onze telefonische bereikbaarheid gewerkt. Verbeterplannen worden in 2017 uitgevoerd.

Vooruitblik

Het jaar 2017 kent een aantal belangrijke doelen. We werken verder aan de professionalisering van onze organisatie. Samenwerking, werkplezier en verbondenheid zijn daarbij van groot belang. Ook dit jaar zetten de ODRA-medewerkers hun deskundigheid en professionaliteit in om werkprogramma's te realiseren. Verder richten we onze pijlen op de projecten Omgevingswet, Energie en Asbest. Daarnaast zetten we in 2017 volop in op de verdere ontwikkeling van de werkprocessen, de P&C cyclus en informatiemanagement. De werving en selectie van de nieuwe directeur voor ODRA zal in 2017 ook de nodige aandacht en energie vragen.

Ben Robben, directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

2 Jaarverslag

2.1 Inleiding

In 2016 is, via de partnerrapportages, verantwoording afgelegd over de gerealiseerde productie en bestede uren binnen de werkprogramma's. In dit hoofdstuk zijn de resultaten en bestede uren over het jaar 2016 per programma in beeld gebracht en toegelicht.

De 6 programma's binnen de rapportage zijn:

- Omgevingsdienst algemeen
- Vergunningverlening milieu
- Vergunningverlening bouw
- Handhaving milieu
- Handhaving bouw, bodem en vuurwerk
- Advies en overige taken

Inputfinanciering

Ook in 2016 werkte ODRA op basis van inputfinanciering. Dit betekent dat het budget en de formatie zijn ingebracht, die op de begroting van 2012 van de partners, ten behoeve van de betreffende taken waren geraamd.

2.2 Uitvoering programma's

In deze onderdeel van het jaarverslag leest u welke resultaten Omgevingsdienst Regio Arnhem per programma heeft behaald. De cijfers betreffen de periode van januari tot en met december 2016.

Programmabegroting 2016

Op grond van de financiële verordening ODRA (art. 3, lid 1) begroot ODRA op producten ingedeeld naar programma's: 'de programmabegroting'. In 2016 waren dat 6 programma's.

Volgens de Planning & Control cyclus ODRA is de programmabegroting 2016 in het eerste kwartaal van 2015 opgesteld. Op basis van ervaringscijfers zijn de producten per programma begroot.

Werkprogramma's 2016

Op basis van de productendienstencatalogus 2016 zijn de werkprogramma's in overleg met de partners opgesteld. Uitgangspunten bij het programma handhaving milieu zijn de probleem- en risicoanalyse en de handhavingsstrategie die in 2015 zijn vastgesteld.

Voldoen aan BBV

Om te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording wordt in dit jaarverslag verantwoording afgelegd over de realisatie van de productie ten opzichte van zowel de programmabegroting 2016 als de werkprogramma's 2016.

2.2.1 Programma Omgevingsdienst algemeen

Het programma 'Omgevingsdienst algemeen' is nieuw in de werkprogramma's van 2016, die zijn samengesteld op basis van de productendienstencatalogus 2016. In dit programma worden onder meer abonnementen, helpdesk, gegevensbeheer, klachtbehandeling, beleids- en bestuursondersteuning, projectleiding en ook onze juridische dienstverlening verantwoord.

Wat hebben we bereikt in 2016?

Doelstellingen binnen het programma Omgevingsdienst algemeen:

	Doelstelling
Productie	We zetten ons in om het werkprogramma conform afspraak te realiseren.
Tijdigheid	We zorgen ervoor dat zaken binnen de daarvoor afgesproken termijnen worden afgehandeld.
Kwaliteit	We leveren kwaliteit en streven naar kwaliteitsverbetering.
Klanttevredenheid	We streven naar tevreden klanten.

Binnen programma 'Omgevingsdienst algemeen' is er sprake van een grote verscheidenheid aan producten, diensten en abonnementen. De realisatie van dit onderdeel van het werkprogramma conform afspraak is uiteraard het doel. Daarbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat veel producten sterk vraaggestuurd zijn. Met andere woorden: in de uitvoeringspraktijk kunnen zich op basis van de actuele vraag/behoefte (grote) verschillen voordoen ten opzichte van de planning/raming. Dit blijkt ook uit de outputcijfers voor 2016 (zie hierna). Voor veel producten is een hogere dan geraamde productie gerealiseerd. Voor wat betreft de doelstelling 'kwaliteit' is in 2016 verder gewerkt aan het voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1. Ook is er geïnvesteerd in verdere stroomlijning van ODRA-werkprocessen, gericht op het verder verbeteren van effectiviteit en efficiency. In 2017 zal gestart worden met het uitvoeren van structureel klanttevredenheidsonderzoek.

Bij de bovenstaande doelstellingen zijn de volgende normen vastgesteld:

Product	Norm
Toezicht (tijdigheid)	Ten minste 80% van de klachten is binnen twee weken behandeld.

Deze norm is door ODRA gerealiseerd.

Wat hebben we gerealiseerd?

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 0, Omgevingsdienst (algemeen)		
A.02.1 WOB verzoek behandelen		12
A.05.2 Klacht behandelen	1.128	1.593
A.06.1 Bezwaar behandelen	44	51
A.06.2 Beroep behandelen	29	33
A.06.3 Zienswijze behandelen	189	147
A.06.4 Voorlopige voorziening	12	8
A.07.6 Beheer risicokaart		1
H.01.1 Handhavingsverzoek behandelen	47	76
H.01.2 Handhavingsbesluit nemen	194	147
H.01.3 Last onder bestuursdwang uitvoeren	20	1
H.01.4 Last onder dwangsom uitvoeren	37	58
Totaal	1.700	2.127

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten							
Algemeen uren x tarief directe kosten				2.495.886	3.974.691	-1478.805	nadelig
Totaal Lasten				2.495.886	3.974.691	-1478.805	nadelig
Baten							
Gemeente Arnhem				679.509	777.811	98.303	voordelig
Gemeente Doesburg				12.568	12.568		
Gemeente Duiven				30.108	30.108	1	voordelig
Gemeente Lingewaard				586.444	586.444		
Gemeente Overbetuwe				70.004	70.004		
Gemeente Renkum				391904	391904		
Gemeente Rheden				106.703	106.703		
Gemeente Rijnwaarden				58.804	58.804		
Gemeente Rozendaal				5.415	5.415		
Gemeente Westervoort				25.190	25.190		
Gemeente Zevenaar				40.124	40.124		
Provincie Gelderland				489.116	489.116		
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem							
Derden Externe Veiligheid							
Derden Overig					3.083	3.083	voordelig
Derden Projecten							
Derden meetdienst							
MRA							
Overige baten							
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)							
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)							
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)							
Derden GUOV programmakosten							
Derden RVM K programmakosten (zie bijlage)							
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)							
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)							
Totaal Baten				2.495.886	2.597.271	101.386	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves							
Toevoeging reserves							
Saldo					-1377.419	-1377.419	nadelig

Toelichting:

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2^e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma

zijn toegerekend dan waarmee met het opstellen van de 2^e wijziging rekening mee was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

De reguliere partnerbijdragen zijn gefactureerd. Daarnaast is aan gemeente Arnhem een aanvullende factuur gestuurd in verband met extra uren in relatie tot de ingebrachte bouwtaken. Daarnaast is er voor een bedrag van afgerond € 3.000 aan derden gefactureerd.

2.2.2 Programma vergunningverlening bouw

Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Renkum en provincie Gelderland verzorgt ODRA de meldingen en vergunningverlening die te maken hebben met bouwtaken. Daarbij geven we ook adviezen op het gebied van constructietechniek, de welstandstoets en monumentenzorg.

Bij planologische afwijkingen zoeken we afstemming met de partners. Voor gemeente Lingewaard behandelen we ook de bezwaar- en beroepsprocedures.

Ons uitgangspunt is dat we de burger en ondernemer professioneel en effectief willen ondersteunen bij de voorbereiding van zijn (bouw)plan ontwikkeling. Ter voorbereiding leveren we advies over de te zetten stappen. Vervolgens beoordelen we de aanvragen op juistheid en volledigheid. We zorgen ervoor dat deze aanvragen binnen de wettelijke termijnen afgehandeld zijn, meldingen beoordelen we op juistheid en volledigheid.

Wat hebben we bereikt in 2016?

Speerpunten binnen het programma vergunningverlening bouw zijn:

Product	Speerpunt
Vergunningverlening	De Omgevingsvergunning Bouw en alle daarmee samenhangende taken die door de partner aan ons zijn overgedragen, worden integraal behandeld en binnen de wettelijke termijnen voorzien van een besluit.
Ruimtelijke procedures	Procedures voor een planologische afwijking worden zo efficiënt mogelijk en afgestemd met de partner afgehandeld.
Meldingen	Meldingen worden binnen 2 weken afgehandeld.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Vergunningverlening WABO	Bij minimaal 90 % van alle vergunningen zijn er geen inhoudelijke gebreken aan beschikkingen bij bezwaar- en beroepsprocedures Alle vergunningen worden binnen de fatale termijnen afgehandeld.
Ruimtelijke procedures	Minimaal 80 % van de ruimtelijke procedures kent geen essentiële inhoudelijke gebreken.
Meldingen	Van de meldingen wordt minimaal 90% binnen 2 weken afgehandeld (excl. opschorting).

Prestatie indicatoren bereikt ja/nee?

Product	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
Vergunningverlening Wabo	Ja (binnen bandbreedte)	De vergunningen zijn in het algemeen binnen de termijn afgehandeld.
Ruimtelijke procedures	Ja (binnen bandbreedte)	Hoewel ruimtelijke procedures veel tijd kosten zijn deze in het algemeen tot een goed einde gebracht.
Meldingen	Ja	De meldingen zijn over het algemeen binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld.

Wat hebben we er voor gedaan?

We voeren de vergunningverlening uit met goed opgeleide medewerkers. Hun deskundigheid is essentieel. De Kwaliteitscriteria 2.1 zijn geïmplementeerd binnen het programma. In 2016 werden de vereiste opleidingen en trainingen afgerond. Door voortdurende scholing zorgen we dat het kennisniveau blijft voldoen aan de nieuwe (voortschrijdende wettelijke) kwaliteitscriteria. Ook beschikken de medewerkers over de juiste competenties:

- resultaatgericht en kostenbewust;
- denken in kansen en oplossingen;
- lef tonen;
- proactief en naar buiten gericht;
- initiatiefrijk en;
- communicatief vaardig.

De competenties hebben we in 2016 verder ontwikkeld. We houden ze op het gewenste niveau door sturing, coaching en intervisie.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 2 Vergunningverlening bouw		
A.03.5 Beleids- bestuursondersteuning bouw		
E.03.1 Advies verstrekken bouw	38	248
E.03.2 Advies verstrekken kabels en leidingen	25	
E.03.3 Advies verstrekken politiekeurmerk veilig wonen		1
E.03.4 Advies verstrekken subsidie monument	28	19
E.03.5 Advies verstrekken aanwijzen monument	37	
VB.01.1 Quick scan	10	4
VB.01.2 Vooroverleg	171	166
VB.02.1 Vergunningaanvraag regulier behandelen (klein)	628	751
VB.02.2 Vergunningaanvraag regulier behandelen (middel)	229	298
VB.02.3 Vergunningaanvraag regulier behandelen (groot)	90	15
VB.02.4 Vergunningaanvraag uitgebreid behandelen (middel)	21	40
VB.02.5 Vergunningaanvraag uitgebreid behandelen (groot)	26	7
VB.02.6 Vergunningaanvraag splitsing, onttrekking of leegstand	180	71
VB.02.7 Intrekken vergunning		4
VB.02.8 Ontheffingen en APV	10	11
VB.03.1 Melding behandelen sloop/asbest	585	850
VB.03.2 Gebruiksmelding	133	223
Totaal	2.211	2.708

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primaire	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Verschil	
Lasten							
Vergunningverlening bouw	uren x tarief 2.816.362		2.633.600	1.956.411	2.397.247	-440.836	nadelig
directe kosten	797.069		945.000	173.000	128.143	44.857	voordelig
Totaal Lasten	3.613.431		3.578.600	2.129.411	2.525.389	-395.978	nadelig
Baten							
Gemeente Arnhem	1712.493		1813.800	1259.114	1471248	212.135	voordelig
Gemeente Doesburg				2.295	2.295		
Gemeente Duiven							
Gemeente Lingewaard	828.461		819.800	457.700	457.700		
Gemeente Overbetuwe					12.454	12.454	voordelig
Gemeente Renkum	62.520			237.303	237.303		
Gemeente Rheden					383	383	voordelig
Gemeente Rijnwaarden							
Gemeente Rozendaal							
Gemeente Westervoort	2.490						
Gemeente Zevenaar							
Provincie Gelderland	38.109				38.755	38.755	voordelig
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem							
Derden Externe Veiligheid							
Derden Overig	63.527				83.385	83.385	voordelig
Derden Projecten							
Derden meetdienst							
MRA							
Overige baten							
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)							
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)	682.493		802.000	50.000	35.390	-14.610	nadelig
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)	114.576		143.000	123.000	92.753	-30.247	nadelig
Derden GUOV programmakosten							
Derden RVM K programmakosten (zie bijlage)							
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)							
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)							
Totaal Baten	3.504.668		3.578.600	2.129.411	2.431.665	302.254	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves							
Toevoeging reserves							
Saldo	-108.763				-93.724	-93.724	nadelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Door het aantrekken van de economie werden er in 2016 meer bouwaanvragen ingediend. Dat heeft geresulteerd in een hogere productie dan geraamd en een hoger aantal bestede uren voor met name gemeente Arnhem. De uren voor provincie Gelderland zijn gefactureerd op basis van nacalculatie en zijn niet in de begroting opgenomen. De hogere kosten zijn voor een groot deel gecompenseerd door hogere baten van gemeente Arnhem en provincie Gelderland. Daarnaast werden er in 2016 binnen dit programma bouw gerelateerde werkzaamheden voor andere omgevingsdiensten uitgevoerd.

Zowel de programmalasten als de programmabaten voor de gemeenten Arnhem en Lingewaard zijn lager dan begroot.

2.2.3 Programma vergunningverlening milieu

Voor alle aangesloten partners verzorgen we de vergunningverlening milieu. Vergunningaanvragen en meldingen beoordelen we op juistheid en volledigheid. We zorgen ervoor dat ze binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld.

Wabo-procedures behandelen we, zoveel mogelijk integraal. Daarbij is aansluiting op de 'loketten' van de partners.

Voor complexe milieuvergunningen en meldingen vragen we, in het kader van de afspraken binnen het Gelders Stelsel, advies aan Omgevingsdienst Regio Nijmegen. De coördinatie en proceduregang van deze zaken behandelen we intern. BRZO-inrichtingen worden volledig door Omgevingsdienst regio Nijmegen zelf afgehandeld.

Wat willen hebben we bereikt?

Speerpunten binnen het programma vergunningverlening milieu zijn:

Product	Speerpunt
Vergunningverlening	Vergunningaanvragen regulier worden binnen 4 weken beoordeeld op volledigheid. Uitgebreide procedures worden binnen 8 weken beoordeeld op volledigheid. De procedure wordt zoveel mogelijk binnen de wettelijke termijn (uitgebreid: binnen termijn van orde) afgehandeld.
Meldingen	Meldingen worden binnen vier weken beoordeeld op volledigheid. Na ontvangst van aanvulling streven wij naar een afhandeling binnen 8 weken.
Maatwerkvoorschriften	Na aanvraag voor maatwerk wordt deze binnen 8 weken opgesteld.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Vergunningverlening	Minimaal 80 % van de definitieve Wabo-beschikkingen is binnen de wettelijke termijn (termijn van orde) afgehandeld.
Meldingen	Minimaal 80 % van de meldingen is binnen 4 weken beoordeeld op volledigheid.
Juridisch	Minimaal 80 % van de bezwaar- en beroepsprocedures wordt binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Prestatie indicatoren bereikt ja/nee?

Product	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
Vergunningverlening	Ja	Er is voldaan aan de streefwaarden.
Meldingen	Ja	Meldingen worden in het algemeen binnen vier weken beoordeeld op volledigheid.
Juridisch	Ja	

Wat hebben we er voor gedaan?

In 2016 hebben we de opleidingstrajecten om te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1 nagenoeg afgerond. Het is noodzaak de kwaliteit op peil te houden. Hiervoor heeft ODRA een verdeling van expertise-taken onder de verschillende vergunningverleners gemaakt. Hiermee waarborgen we tenminste het gewenste kwaliteitsniveau. Door het aannemen en opleiden van jonge(re) medewerkers waarborgen we het behoud van kennis.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 1 Vergunningverlening milieu		
VM.01.1 Vooroverleg	36	20
VM.02.1 Vergunningaanvraag regulier behandelen	27	34
VM.02.2 Vergunningaanvraag uitgebreid behandelen	20	27
VM.02.3 Complexe milieuvergunningaanvraag behandelen	9	1
VM.02.4 Maatwerkvoorschriften regulier behandelen	32	27
VM.02.5 Maatwerkvoorschriften uitgebreid behandelen	16	10
VM.02.6 Intrekken vergunning	9	
VM.03.1 Melding behandelen (toestemming)	370	395
Totaal	519	514

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten							
Vergunningverlening milieu uren x tarief directe kosten	1651571		1386.400	980.960	1416.746	-435.787	nadelig
Totaal Lasten	1651571		1386.400	980.960	1416.746	-435.787	nadelig
Baten							
Gemeente Arnhem	310.980		414.100	236.309	236.309		
Gemeente Doesburg	26.320		17.200	16.983	20.946	3.963	voordelig
Gemeente Duiven	30.210		31800	29.376	29.376		
Gemeente Lingewaard	235.410		257.400	143.744	143.744		
Gemeente Overbetuwe	157.990		101400	111002	111002		
Gemeente Renkum	40.990		27.400	38.480	38.480		
Gemeente Rheden	95.510		93.200	68.085	68.085		
Gemeente Rijnwaarden	38.320		43.400	40.469	40.469		
Gemeente Rozendaal	769			1377	1377		
Gemeente Westervoort	5.810		13.800	9.792	9.792		
Gemeente Zevenaar	85.650		69.800	84.609	84.609		
Provincie Gelderland	278.250		316.900	200.736	200.736		
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem							
Derden Externe Veiligheid							
Derden Overig	8.897						
Derden Projecten							
Derden meetdienst							
MRA							
Overige baten							
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)							
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)							
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)							
Derden GUOV programmakosten							
Derden RVM K programmakosten (zie bijlage)							
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)							
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)							
Totaal Baten	1315.106		1386.400	980.960	984.922	3.963	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves					70.839	70.839	voordelig
Toevoeging reserves							
Saldo	-336.465				-360.985	-360.985	nadelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er zijn hogere lasten dan geraamd. Er zijn meer uren zijn gemaakt dan begroot (met name voor provincie Gelderland). Vanwege deze extra uren is een bedrag van afgerond € 71.000 aan de reserve Provincietaken onttrokken. Deze reserve was ten laste van het resultaat in 2013 ingesteld omdat een aantal taken in 2013 niet was uitgevoerd. In 2016 is een gedeelte van deze werkzaamheden alsnog uitgevoerd. Alle reguliere baten zijn gefactureerd. Daarnaast zijn er baten vanwege een extra opdracht van gemeente Doesburg op dit programma verantwoord.

2.2.4 Programma handhaving milieu

Voor al onze partners voeren we het milieutoezicht bij bedrijven uit en behandelen we eventuele klachten over bedrijven. Het toezichtprogramma, zoals opgenomen in de werkprogramma's, is leidend.

Onze inzet is erop gericht om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren. Daarmee zorgen we voor een verbetering van de veiligheid en leefbaarheid. We toetsen de wettelijke voorschriften, zijn oplossingsgericht en bij een overtreding volgen we de vastgestelde sanctiestrategie.

Naast werkzaamheden voor onze ODRA partners voeren we ook toezicht uit bij complexe bedrijven voor drie andere omgevingsdiensten (Omgevingsdienst Veluwe IJssel, Omgevingsdienst Noord-Veluwe en Omgevingsdienst De Vallei). We zijn gespecialiseerd in de uitvoering van toezicht bij complexe bedrijven binnen het Gelders Stelsel (zie paragraaf 2.4).

Wat hebben we bereikt?

Speerpunten binnen het programma handhaving milieu zijn:

Product	Speerpunt
Toezicht	De controles worden uitgevoerd in overeenstemming met het werkprogramma.
Toezicht	Aan bedrijven wordt tijdig en duidelijk kenbaar gemaakt wat het resultaat is van de controle.
Klachten	Klachten worden snel opgepakt en een klager wordt geïnformeerd over voortgang en afhandeling van de klacht.
Kwaliteit	Kwaliteits- en efficiëntieverbetering zijn een continu onderdeel van ons werkproces.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Toezicht	90-110% van het werkprogramma wordt uitgevoerd.
Toezicht	Bij 100% van de controles worden de resultaten aan het bedrijf kenbaar gemaakt.
Toezicht	De kwaliteit van het toezicht wordt verbeterd door ten minste 90% van de controles te voorzien van een bezoekverslag.
Klachten	Ten minste 80% van de klachten is binnen twee weken behandeld.

Product	Prestatie indicator	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
Toezicht	90-110% uitgevoerd	Ja (zie outputtabel hierna)	-
Toezicht	100% terugkoppeling richting bedrijf	Ja	100%, geborgd in S40
Toezicht	Tenminste 90% bezoekverslagen	Ja	100%, geborgd in S40
Klachten	80% klachten < 2 weken behandeld	Nee	66% gerealiseerd als het gaat om schriftelijke afhandeling. Een veel hoger percentage (nagenoeg 100%) is gerealiseerd als het gaat om het bellen met de klager.

Wat hebben we er voor gedaan?

We voeren toezicht en handhaving uit met goed opgeleide medewerkers. Hun deskundigheid is essentieel. De Kwaliteitscriteria 2.1 zijn geïmplementeerd binnen het programma. In 2016 zijn de vereiste opleidingen en trainingen zo goed als afgerond. Door voortdurende scholing zorgen we dat het kennisniveau blijft voldoen aan de nieuwe (voortschrijdende wettelijke) kwaliteitscriteria.

Om efficiënter te kunnen gaan werken, werd onze werkwijze in 2016 zo veel mogelijk verder geüniformeerd. Niet alleen voor de uitvoering van toezicht maar ook voor de afhandeling van klachten en meldingen.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 3 Handhaving milieu		
A.03.4 Lokaal handhavingsoverleg		
E.01.1 Rapport beoordelen milieu	63	21
E.04.1 Advies en informatie verstrekken milieuhandhaving		39
E.06.1 Ontwikkeling en afstemming LMA/afval		21
TM.01.1 Integrale controle categorie A1 en A2	134	9
TM.01.2 Integrale controle categorie B1 en B2	879	880
TM.01.3 Integrale controle categorie B3 t/m B6 en C1 t/m C3 (muv C3 agrarisch)	346	338
TM.01.4 Integrale controle categorie agrarisch C en D	37	39
TM.01.5 Integrale controle categorie C4 industrieel	49	78
TM.01.6 Integrale controle categorie C5/C6/D4/D5/D6	45	99
TM.02.1 Vervolgcontrole klein	2	10
TM.02.2 Vervolgcontrole middel	301	387
TM.02.3 Vervolgcontrole groot	48	68
TM.03.1 Aspectcontrole klein	388	136
TM.03.2 Aspectcontrole middel	147	149
TM.03.3 Aspectcontrole groot	3	39
TM.03.4 Aspectcontrole nav klacht	145	152
TM.04.1 Melden en registreren		19
TM.04.2 Meten en registreren		1
TM.04.3 Diepgaand administratief toezicht		1
TM.05.1 Beoordelen rapportageverplichting		414
TM.05.2 Beoordelen rapportageverplichting E-PRTR	37	58
Totaal	2.624	2.958

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primaire	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten							
Handhaving milieu uren x tarief directe kosten	3.207.325		3.908.600	2.592.682	2.059.956	532.726	voordelig
Totaal Lasten	3.207.325		3.908.600	2.592.682	2.059.956	532.726	voordelig
Baten							
Gemeente Arnhem	936.420		955.300	612.153	612.153		
Gemeente Doesburg	31.790		41.000	28.152	28.152		
Gemeente Duiven	111.590		105.500	55.692	55.692		
Gemeente Lingewaard	505.670		534.200	391.221	391.221		
Gemeente Overbetuwe	289.550		361.700	255.204	258.501	3.297	voordelig
Gemeente Renkum	264.100		163.800	152.006	152.006		
Gemeente Rheden	311.130		342.700	249.849	251.073	1.224	voordelig
Gemeente Rijnwaarden	127.620		122.100	81.090	81.090		
Gemeente Rozendaal	5.166			4.896	4.896		
Gemeente Westervoort	52.240		47.700	21.879	21.879		
Gemeente Zevenaar	151.160		163.900	112.455	112.455		
Provincie Gelderland	551.240		742.300	205.785	244.767	38.982	voordelig
Derden Bovenregionale Taken	598.753		260.800	354.700	664.683	309.983	voordelig
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem							
Derden Externe Veiligheid							
Derden Overig	160.302		67.600	67.600	54.450	-13.150	nadelig
Derden Projecten							
Derden meetdienst							
MRA							
Overige baten							
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)							
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)							
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)							
Derden GUOV programmakosten							
Derden RVM K programmakosten (zie bijlage)							
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)							
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)							
Totaal Baten	4.096.731		3.908.600	2.592.682	2.933.018	340.336	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves							
Toevoeging reserves							
Saldo	889.406				873.062	873.062	voordelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er zijn lagere lasten omdat er minder uren op dit programma zijn verantwoord dan begroot. Hogere baten voor een bedrag van afgerond € 340.000 vanwege een extra bijdrage (€ 310.000) in het kader van VVGB. Daarnaast zijn er aanvullende opdrachten door partners voor een bedrag van € 30.000 verstrekt.

2.2.5 Programma handhaving bouw, bodem en vuurwerk

We verzorgen het toezicht en de handhaving bouw voor de volgende partners: provincie Gelderland en de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum. Daarmee zien we erop toe dat er veilig wordt gebouwd. Ook zien we erop toe dat bestaande panden veilig blijven en gebruikt worden volgens het bestemmingsplan. We houden toezicht op kamerverhuur, maar ook op de bescherming van monumenten. We zorgen ervoor dat bij sloop geen onnodige verspreiding van stof, geluid of asbest plaatsvindt.

Voor bodem zien we toe op het beschermen en zo nodig herstellen van de bodemkwaliteit. We controleren welke kwaliteit grond wordt gebruikt. Door de sanering van de bodem te begeleiden en te toetsen, dragen we bij aan een schone bodem in heel Gelderland. Bij bouw- en milieuactiviteiten beoordelen we vooraf de onderzoeken die de initiatiefnemers aanleveren. We merken steeds meer dat partners onze deskundigheid vragen dan een aantal jaren geleden.

We verlenen ontbrandingstoestemmingen voor vuurwerkevenementen in heel Gelderland. Deze vergunningaanvragen handelen we binnen de gestelde termijnen af. We zien ook toe op een juiste uitvoering van vergunde en gemelde vuurwerkevenementen. Hierbij bewaken we dat de exploitanten de veiligheidsafstanden in acht nemen en geen onnodige hinder voor omgeving en flora en fauna veroorzaken.

Wat hebben we bereikt?

Speerpunten binnen het programma handhaving bouw, bodem en vuurwerk zijn:

Product	Speerpunt
Toezicht asbest	We zien toe op uitvoering conform de regels. De basis is een goed inventarisatierapport zodat risico's voor verspreiding van losse vezels minimaal is. Bij overtreding treden we bestuursrechtelijk en zo nodig strafrechtelijk op, waarbij we nauw samenwerken met de inspectie sociale zaken en werkgelegenheid.
Toezicht Besluit bodemkwaliteit	We toetsen alle ingekomen meldingen waarbij grond wordt toegepast binnen de termijn. Op onduidelijke of incomplete meldingen zien we extra scherp toe. We letten ook op niet gemelde grondwerken, omdat juist daar grotere risico's zijn op toepassing van niet geschikte grond.
Toezicht bodemsanering	We houden toezicht op doelmatige en kosteneffectieve uitvoering van bodemsaneringen, volgens wettelijke eisen.
Uitvoeren controles Wabo bouw, bestaande voorraad en bestemmingsplan	We zien toe op bouwen en gebruik conform woningwet/bouwbesluit. Kleine werken bezoeken we tijdens de afronding. Grote werken bezoeken we meerdere malen.
Handhaving BAG	We inspecteren en rapporteren bestaande panden op voldoen aan BAG-eisen. Ook geven we een advies voor het toekennen van huisnummers.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Toezicht asbest	Minimaal 1 controle per locatie.
Toezicht Besluit bodemkwaliteit	Het uitvoeren van milieutoezicht bij activiteiten die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit en milieutoezicht bij bodemsanering. We toetsen alle meldingen administratief en controleren ten minste 80 % van de werken in het veld.
Toezicht bodemsanering	We controleren minimaal 70 % van de Wbb saneringsgevallen. Elke saneringslocatie die we bezoeken controleren we minimaal 1 maal. Daarnaast beoordelen we 100 % van de ingediende evaluatieverslagen.
Uitvoeren controles Wabo bouw, bestaande voorraad en bestemmingsplan	Elke vergunning controleren we minimaal 2 maal. De vergunningvrije werken controleren we in 70 % van de gevallen.
Toezicht vuurwerk	We controleren tweederde van alle evenementenlocaties.

Product	Prestatie indicator	Gerealiseerd	Toelichting
Toezicht asbest	Minimaal 1 controle per locatie	Ja	De locaties die we controleren op basis van prioritering (dus de risicovolle saneringen) bezoeken we minimaal 1 maal.
Toezicht Besluit bodemkwaliteit	We toetsen 100 % van de meldingen administratief. 80% van alle werken wordt vervolgens in het veld gecontroleerd.	Ja/Nee	Alle ingediende meldingen zijn getoetst en administratief afgehandeld. Door capaciteitstekort heeft toezicht in het veld echter in een minimale variant plaats gevonden.
Toezicht bodemsanering	70% van alle gevallen is tenminste 1 maal gecontroleerd. 100% van de ingediende evaluatieverslagen (prov) is getoetst.	Nee Ja	Door capaciteitstekort is gemiddeld 53% gerealiseerd. Alle ingediende evaluaties zijn getoetst.
Controles Bouw	Elke vergunning controleren we tenminste 1 maal.	Deels	Vanwege druk op de capaciteit en een bezuinigingsmaatregel hebben wij een achterstand opgelopen.
Toezicht vuurwerk	60% van alle locaties gecontroleerd.	Ja	Controles voeren wij uit volgens de criteria uit het provinciale toezichtsplan vuurwerk 2007. Het criterium voor minimaal te controleren locaties is 60%. Het gerealiseerde percentage is 65,1%.

Wat hebben we er voor gedaan?

Vuurwerk: voorop staat een veilig gebruik van vuurwerk. Zowel rond de jaarwisseling als bij evenementen door het jaar heen. Kern is een veilig gebruik van professioneel vuurwerk door de bezigers en bescherming van toeschouwers.

Bodem: bodemverontreinigingen (percelen) betekenen mogelijk een risico voor de gebruiker. Voorkomen van contact met de verontreiniging is daarom speerpunt. Zowel bij verontreiniging in de bodem als bij het ontgraven en toepassen van grond in werken. Daartoe houden we toezicht op bodemsaneringen en op werken met grond. Bodem kent ook het risico van niet-ontplofte munitie (CE/OCE). De daarmee verbonden risico's noodzaken in de regio Arnhem tot voorzichtigheid bij graafwerkzaamheden.

Archeologie: in de bodem bevindt zich ook nog steeds een belangrijk deel van ons erfgoed. We verzekeren ons van een degelijke toets vooraf op plaatsen die een hoge archeologische verwachting kennen.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 4 Handhaving bouw bodem vuurwerk		
E.02.1 Advies verstrekken bodem	509	220
E.02.2 Rapport beoordelen archeologie	180	20
E.16.2 Advies verstrekken vuurwerk	5	1
TB.01.1 Controle bouw (klein)	1487	1076
TB.01.2 Controle bouw (gemiddeld)	805	1217
TB.01.3 Controle bouw (groot)	570	285
TB.01.4 Controle kamerverhuur	58	77
TB.02.1 Controle uitvoeren evenement	3	1
TB.03.1 Beoordelen rapportageverplichting		1243
TG.01.1 Melding behandelen bodemsanering		976
TG.01.2 Melding behandelen toepassen grond	293	278
TG.01.3 Beoordelen rapportageverplichting		4
TG.02.1 Controle uitvoeren bodemsanering	470	234
TG.02.2 Controle uitvoeren toepassen grond	50	26
TG.02.3 Controle uitvoeren puinbrekers	26	6
TV.01.1 Controle uitvoeren vuurwerk	220	96
TV.01.2 Beoordelen rapportageverplichting		39
VG.01.1 Beoordelen saneringsevaluatie	290	368
VV.01.1 Behandelen aanvraag ontbrandingstoestemming	83	51
VV.02.1 Melding behandelen vuurwerk	120	110
Totaal	5.169	6.328

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Toelichting belangrijkste afwijkingen

TG.01.1 Melding behandelen bodemsanering: dit product is zowel bij de provincie als bij Arnhem niet opgenomen geweest in de werkprogramma's van 2016. Het is echter een vast onderdeel is van het werkproces. De uren zijn echter (grotendeels) begroot onder het product Controle uitvoeren bodemsanering (TG.02.1).

TG.02.1 Controle uitvoeren bodemsanering: vanwege capaciteitstekort bleef realisatie achter op begroot.

TG.02.2 Controle toepassen grond: vanwege capaciteitstekort bleef realisatie achter op begroot.

VG.01.1 Beoordeling saneringsevaluatie: dit product is vraaggestuurd. Wettelijk moet 100% behandeld worden waarop een besluit wordt genomen.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primaire	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten							
Handhaving bouw, bodem en vuurwerk	uren x tarief directe kosten 3.056.491		2.833.600	2.944.707,00	2.528.170	416.537	voordelig
Totaal Lasten	3.056.491		2.833.600	2.944.707	2.528.170	416.537	voordelig
Baten							
Gemeente Arnhem	1370.537		1344.100	1206.558	1099.152	-107.406	nadelig
Gemeente Doesburg	6.440		6.300	4.973	4.973		
Gemeente Duiven	8.350		7.300	16.677	16.677		
Gemeente Lingewaard	590.160		584.500	468.333	468.333		
Gemeente Overbetuwe	68.390		66.900	63.036	63.036		
Gemeente Renkum	16.103		7.300	240.363	240.363		
Gemeente Rheden	61.660		42.300	44.523	44.523		
Gemeente Rijnwaarden	25.640		28.300	14.459	14.459		
Gemeente Rozendaal				612	612		
Gemeente Westervoort	5.860		5.000	6.579	6.579		
Gemeente Zevenaar	34.710		44.700	46.665	46.665		
Provincie Gelderland	799.910		696.900	797.130	797.130		
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen				34.800		-34.800	nadelig
Derden ISV-Arnhem							
Derden Externe Veiligheid							
Derden Overig							
Derden Projecten							
Derden meetdienst							
MRA							
Overige baten							
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)							
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)							
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)							
Derden GUOV programmakosten							
Derden RVM K programmakosten (zie bijlage)							
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)							
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)							
Totaal Baten	2.987.760		2.833.600	2.944.707	2.802.501	-142.206	nadelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves							
Toevoeging reserves							
Saldo	-68.732				274.331	274.331	voordelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er is een voordelig resultaat op uren x tarief omdat er minder uren zijn besteed dan begroot. Daartegenover staan lagere opbrengsten voor een bedrag van afgerond € 107.000 van gemeente Arnhem omdat er in 2016 minder handhavingsuren dan begroot zijn gemaakt in het kader van bouwtaken. Ook is een bedrag van afgerond € 35.000 niet aan gemeente Nijmegen gefactureerd omdat de overdracht van de betreffende taak pas eind 2016 concreet is gemaakt. De betreffende werkzaamheden zijn in 2016 ook niet uitgevoerd.

2.2.6 Programma advies en overige taken

We voeren op contractbasis diverse specifieke (advies)werkzaamheden uit op het gebied van o.a.:

- geluid: sanering (spoor)weglawaai, laag frequent geluid, trillinghinder, zonebeheer industrieterreinen, industrielawaai, besluiten hogere grenswaarden;
- externe veiligheid;
- (uitvoerings)beleid;
- programmering en verslaglegging;
- milieuadvisering i.r.t. ruimtelijke ordening en
- duurzaam bouwen.

Verder beschikt ODRA overeen geaccrediteerd Bureau Milieumetingen. Dit bureau voert metingen uit op het gebied van emissie, immissie en geluid, brengt over de uitkomsten (afhandelings)advies uit en verzorgt monsternemingen. In 2016 is ook gestart met uitvoering van lichthindermetingen en advisering over de uitkomsten. Ook worden werkzaamheden uitgevoerd voor de andere omgevingsdiensten in Gelderland, bijvoorbeeld emissiemetingen bij VVGB-inrichtingen. Op basis van specifiek verstrekte opdrachten worden incidenteel ook werkzaamheden voor omgevingsdiensten buiten Gelderland uitgevoerd.

Werkzaamheden op het gebied van externe veiligheid (GUOV) worden voor alle partners verricht.

Wat hebben we bereikt?

Er wordt onderscheid gemaakt tussen speerpunten die voor alle partners gelden en speerpunten die specifiek tussen één partner en ODRA zijn geformuleerd. Met name partner provincie Gelderland heeft specifieke speerpunten en daaraan gekoppelde prestatie-indicatoren ingebracht.

Speerpunten algemeen

Speerpunten binnen het programma advies en overige taken zijn:

Product	Speerpunt
Adviezen	Adviezen worden tijdig verstrekt, dus rekening houdend met wettelijke termijnen en/of gemaakte afspraken partner - ODRA.
Adviezen	Adviezen voldoen aan de daaraan te stellen wettelijke kwaliteitseisen en/of aan tussen partner en ODRA vastgelegde kwaliteitseisen.
Projecten	Projecten worden uitgevoerd conform vooraf tussen partner en ODRA vastgelegde projectcondities en resultaatbeschrijvingen.

Toelichting speerpunten algemeen:

De tijdigheid van advisering is in 2016 ten opzichte van 2015 verbeterd. Vacatures, ziekteverzuim en een hogere dan geraamde vraag naar bepaalde advisering (bijvoorbeeld geluidadvies) hebben in 2016 wel incidenteel tot termijnoverschrijdingen geleid. Voor bepaalde specialismen is binnen ODRA maar een beperkt aantal deskundigen beschikbaar. Dat kan continuïteitsproblemen veroorzaken.

ODRA heeft in 2016 gewerkt aan het opleiden van medewerkers om te kunnen voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1. Verder is ook op het gebied van advisering gewerkt aan het verbeteren van werkprocessen.

In 2016 uitgevoerde projecten hebben specifiek betrekking op saneringsprojecten spoor- en wegverkeerslawaaï. Projecten zijn uitgevoerd voor gemeenten Arnhem en Renkum. Verder is een aantal projecten uitgevoerd (en nog in uitvoering) in opdracht van Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ). Bij deze projecten worden de werkzaamheden gesubsidieerd door Bureau Sanering Verkeerslawaaï.

Speerpunten partner provincie Gelderland

Voor partner provincie Gelderland zijn de volgende speerpunten en daaraan gekoppelde prestatie-indicatoren vastgelegd:

Product	Speerpunt
<i>Operationeel beleid</i>	
Jaarverslag 2015	Het opstellen van het Jaarverslag Handhaving is een verplichting in het kader van de BOR. Onderdeel van het Jaarverslag is het overzicht van bedrijven waarover meer dan 20 klachten zijn binnengekomen.
Werkplan 2016	Het opstellen van een Werkplan voor handhaving is een verplichting in het kader van de BOR. Voor de provincie en de Gelderse Omgevingsdiensten is het van belang scherp te hebben wat de prioriteiten en werkzaamheden voor 2016 zijn.
Naleefgedrag	KPI naleefgedrag monitoren.
Kwaliteitscriteria	Voldoen aan de kwaliteitscriteria.
<i>Milieumetingen</i>	
Emissiemetingen	Uitvoering regulier meetprogramma 2016. Uitvoering project Stookinstallaties. Uitvoering project 4 ^e tranche Activiteitenbesluit.
Geluidmetingen	Uitvoering regulier meetprogramma en metingen in klachtsituaties.
Advisering	Ondersteuning vergunningverlening en toezicht/handhaving.
Luchtkwaliteitsmetingen	Metingen langs wegen van fijn stof, zwarte rook en NO ₂ .
Monsternemingen	Reguliere monsternemingen indirecte lozingen o.b.v. regulier meetprogramma provincie Gelderland / project indirecte lozingen.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren voor milieumetingen vastgesteld:

Product	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
90 % van uitgevoerde milieumetingen vindt plaats conform de van toepassing zijnde werkvoorschriften	Ja	Score 100%. KPI is gerealiseerd.
90 % van de concept-rapporten milieumetingen is binnen een termijn van twee weken na binnenkomst van de analyseresultaten beschikbaar	Nee	Score 74%. KPI is niet gerealiseerd. Een KPI van 90% is niet realistisch. Door de voortgang in de uitvoering van metingen staat deze KPI altijd onder druk en is een score van 90% niet haalbaar.
90% van het jaarplan milieumetingen wordt uitgevoerd	Nee	Score 75%. KPI is niet gerealiseerd. Mede als gevolg van een vacature die per 1 juni 2016 pas is ingevuld en de uren die ingezet zijn op het project Natuurbeschermingswet en het project Enose.
90% van de definitieve rapporten milieumetingen wordt binnen een termijn van drie weken na verschijnen door handhaving verzonden aan de inrichtinghouder	Nee	Bureau Milieumetingen heeft in aanvraag en afhandeling aan opdrachtgevers opgenomen om het bureau binnen 3 weken na verschijning rapport een afschrift te sturen. Bij circa de helft van de rapporten verstuurd door handhaving ontvangen we een kopie van de brief. Daarmee is niet te bepalen, of aan de KPI is voldaan.

Wat hebben we er voor gedaan?

We hebben de werkzaamheden die vallen binnen het programma advies en overige taken uit met goed opgeleide en gedreven medewerkers uitgevoerd. De Kwaliteitscriteria 2.1 zijn daar waar relevant (o.a. externe veiligheid, geluid, lucht) geïmplementeerd binnen het programma. In 2016 zijn de in dat verband vereiste opleidingen en trainingen goeddeels afgerond. Daar waar de Kwaliteitscriteria 2.1. voor bepaalde advies- en overige taken niet van toepassing zijn streeft ODRA eveneens naar hoge kwaliteit van dienstverlening op basis van duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 5 Advies		
E.07.2 Advies verstrekken geluid		33
E.08.1 Controle meting geluid	14	14
E.08.2 Onderzoek LFG en trillingen	2	17
E.08.3 Referentie meting geluid	10	1
E.09.1 Advies verstrekken lichthinder		2
E.10.3 Rapport beoordelen lucht complex	28	30
E.10.4 Rapport beoordelen lucht eenvoudig	73	51
E.11.1 Monsterneming afvalwater	12	7
E.12.1 Onderzoek en advies lucht klein		7
E.12.2 Onderzoek en advies lucht middel	44	20
E.12.3 Onderzoek en advies lucht groot		6
E.12.4 Onderzoek en advies meten en registreren	19	12
E.12.5 Luchtkwaliteitsmeting langs wegen		3
E.13.3 Advies verstrekken subsidie woningisolatie		74
E.14.2 Advies verstrekken omgevingsveiligheid		66
E.15.1 Advies verstrekken milieuzonering		128
Totaal	202	471

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

De hiervoor gepresenteerde cijfers zijn voor wat betreft de levering door Bureau Milieumetingen beïnvloed door een vacature binnen dat team en uitvoering van omvangrijke werkzaamheden voor projecten in opdracht van provincie Gelderland. Verder is gegeven dat de levering van een aantal producten (sterk) vraaggestuurd is. In de praktijk kan hierdoor de realisatie afwijken van hetgeen geraamd is (bijvoorbeeld product referentie meting geluid, advies verstrekken geluid).

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Verschil	
Lasten							
Advies en overige taken	uren x tarief 1761476		1307.800	1467.056	1217.965	249.090	voordelig
directe kosten	770.413		257.500	343.800	566.188	-222.388	nadelig
Totaal Lasten	2.531.890		1565.300	1810.856	1784.153	26.702	voordelig
Baten							
Gemeente Arnhem	232.340		152.600	152.159	152.159		
Gemeente Doesburg	1850		2.000	1530	1530		
Gemeente Duiven	-6.650		-1000	1148	1148		
Gemeente Lingewaard	152.100		116.100	93.560	93.560		
Gemeente Overbetuwe	11270		-3.200	5.355	5.883	528	voordelig
Gemeente Renkum	14.960		-1100	25.245	25.245		
Gemeente Rheden	13.000		3.200	12.240	12.240		
Gemeente Rijnwaarden	11520		8.900	7.880	7.880		
Gemeente Rozendaal	586						
Gemeente Westervoort				3.060	3.060		
Gemeente Zevenaar	13.580		6.600	1148	1148		
Provincie Gelderland	656.670		671.000	590.733	615.596	24.863	voordelig
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem	138.040						
Derden Externe Veiligheid	134.557			121.400	134.564	13.164	voordelig
Derden Overig	30.445		140.400	232.600	84.039	-148.561	nadelig
Derden Projecten	503.433				224.320	224.320	voordelig
Derden meetdienst	13.346						
MRA			98.200				
Overige baten	125.780		114.100	114.000	283.582	169.582	voordelig
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)	206.000		206.000	206.000	301.679	95.679	voordelig
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)							
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)							
Derden GUOV programmakosten				15.000		-15.000	nadelig
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)				105.000	140.441	35.441	voordelig
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)				71.300	24.050	-47.251	nadelig
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)	247.200		51500	51500	51500		
Totaal Baten	2.500.027		1565.300	1810.856	2.163.620	352.765	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves	175.614				365.524	365.524	voordelig
Toevoeging reserves							
Saldo	143.751				744.991	744.991	voordelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er is een voordelig saldo op uren x tarief voor een bedrag van afgerond € 249.000 en een nadelig resultaat op de directe kosten van afgerond € 222.000.

De directe kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Kosten ORM: € 24.000

Kosten overige projecten: € 170.000

Kosten RVMK: € 76.000

Kosten Meetdienst: € 297.000

De baten op dit programma laten een voordelig saldo van afgerond € 353.000 ten opzichte van de begroting zien.

In dit programma wordt de onttrekking aan de volgende reserves verantwoord.

Reserve IKB (vakantiegeld juni 2016 tot en met december 2016)	€ 250.000
Reserve Opleidingsplan	€ 99.000
Reserve Externe Veiligheid	€ 17.000

2.2.7 Totaal overzicht programma's 2016

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten							
TOTAAL	12.493.226		12.070.000	12.437.700	13.594.774	-1157.074	nadelig
uren x tarief							
directe kosten	1567.482		1202.500	516.800	694.331	-177.531	nadelig
Totaal Lasten	14.060.708		13.272.500	12.954.500	14.289.105	-1334.605	nadelig
Baten							
Gemeente Arnhem	4.562.770		4.679.900	4.145.800	4.348.831	203.031	voordelig
Gemeente Doesburg	66.400		66.500	66.500	70.463	3.963	voordelig
Gemeente Duiven	143.500		143.600	133.000	133.001	1	voordelig
Gemeente Lingewaard	2.311.801		2.312.000	2.110.000	2.110.000		
Gemeente Overbetuwe	527.200		526.800	504.600	520.879	16.279	voordelig
Gemeente Renkum	398.673		197.400	1085.300	1085.300		
Gemeente Rheden	481.300		481.400	481.400	483.007	1607	voordelig
Gemeente Rijnwaarden	203.100		202.700	202.700	202.700		
Gemeente Rozendaal	6.520			12.300	12.300		
Gemeente Westervoort	66.400		66.500	66.500	66.500		
Gemeente Zevenaar	285.100		285.000	285.000	285.000		
Provincie Gelderland	2.324.179		2.427.100	2.283.500	2.386.100	102.600	voordelig
Derden Bovenregionale Taken	598.753		260.800	354.700	664.683	309.983	voordelig
Derden Nijmegen				34.800		-34.800	nadelig
Derden ISV-Arnhem	138.040						
Derden Externe Veiligheid	134.557			121.400	134.564	13.164	voordelig
Derden Overig	263.172		208.000	300.200	224.957	-75.243	nadelig
Derden Projecten	503.433				224.320	224.320	voordelig
Derden meetdienst	13.346						
MRA			98.200				
Overige baten	125.780		114.100	114.000	283.582	169.582	voordelig
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)	206.000		206.000	206.000	301.679	95.679	voordelig
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)	682.493		802.000	50.000	35.390	-14.610	nadelig
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)	114.576		143.000	123.000	92.753	-30.247	nadelig
Derden GUOV programmakosten				15.000		-15.000	nadelig
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)				105.000	140.441	35.441	voordelig
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)				71.300	24.050	-47.251	nadelig
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)	247.200		51.500	51.500	51.500		
Totaal Baten	14.404.293		13.272.500	12.954.500	13.912.997	958.497	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves							
Toevoeging reserves							
Vennootschapsbelasting							
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting							
Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	519.198			0	-376.108	-376.108	nadelig
Mutatie reserves							
Onttrekking reserves	175.614				436.363	436.363	voordelig
Het gerealiseerde resultaat	519.198			0	60.255	60.255	voordelig

Toelichting:

In het totaaloverzicht programma's is het totaal van de programma's weergegeven.

Het totaal van dit overzicht sluit aan bij de totalen die genoemd zijn in het overzicht van Baten en Lasten van paragraaf 4.1.

Voor de bedragen die genoemd zijn bij "derden RVMK" en "derden ORM" gelden specifieke verrekeningsleutels. Overzichten van de bijdragen per deelnemer zijn als bijlagen toegevoegd. Ook zijn voor de bijdragen "primair proces", "programmakosten" en "Incidenteel" per partner bijlagen opgenomen.

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

2.3 Stelseltaken

Binnen het stelsel van Gelderse Omgevingsdiensten is afgesproken dat iedere omgevingsdienst een zogenaamde stelseltaak uitvoert. Dit houdt verband met efficiency en robuustheid (voldoen aan kwaliteitscriteria). ODRA staat opgesteld voor complexe handhaving. De budgetten voor deze stelseltaken zijn door de partners ingebracht bij de regionale omgevingsdienst. De uitvoerende omgevingsdienst brengt de kosten voor het uitvoeren van de stelseltaak in rekening bij de andere omgevingsdiensten. De kosten van de stelseltaken die ODRA uitvoert, worden in rekening gebracht bij de andere Gelderse Omgevingsdiensten. Hieronder leest u een toelichting op de stelseltaak van ODRA.

2.4 Complexe handhaving ODRA

Omgevingsdienst Regio Arnhem voert de stelseltaak met betrekking tot toezicht en handhaving bij complexe bedrijven uit. In elke regio van één van de zeven Gelderse Omgevingsdiensten zijn bedrijven gevestigd die vallen onder de categorie "complexe bedrijven". Voor deze bedrijven geldt de afspraak dat ze worden gecontroleerd door toezichthouders die voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1 voor het onderdeel "complex". Drie omgevingsdiensten hebben onvoldoende complexe bedrijven (van een bepaalde categorie) in hun gebied liggen. Voor die categorie bedrijven voert ODRA - als stelseltaak - het toezicht bij die bedrijven uit, zodat aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan. Bij deze stelseltaak hoort ook het diepgaande administratieve toezicht, het specialisme melden en het registreren van afvalstoffen. Indien nodig worden door de ODRA medewerkers ook projecten bij complexe bedrijven uitgevoerd.

In 2016 heeft ODRA net als eerdere jaren toezicht uitgevoerd bij complexe bedrijven bij drie omgevingsdiensten in de Vallei, Noord-Veluwe en de regio Veluwe IJssel.

2.5 Evaluatie samenwerking Gelderse Omgevingsdiensten

In 2016 is de samenwerking binnen de Gelderse Omgevingsdiensten geëvalueerd. De evaluatie is door een extern bureau uitgevoerd. Het doel van de evaluatie was het inzicht krijgen in het functioneren van het Gelders Stelsel en het benoemen van ontwikkelpunten. Provincie en gemeenten hebben een bijdrage aan deze evaluatie geleverd. Uit de evaluatie bleek dat het stelsel de afgelopen jaren zijn meerwaarde heeft bewezen. De Gelderse Omgevingsdiensten hebben recht van bestaan. Ze zijn voldoende adaptief en stabiel gebleken. Uit de evaluatie bleek eveneens dat de Gelderse Omgevingsdiensten in staat zijn in te spelen op en zich aan te passen aan de (nieuwe) eisen en behoeften van partners binnen

en buiten het stelsel. Voor de 'highlights' van het stelsel verwijzen we u naar de bijlage 3, 'Highlights Gelderse Omgevingsdiensten'. In bijlage 4 vindt u de eindrapportage projectportfolio 2016 van de Gelderse Omgevingsdiensten.

Wilt u meer weten over de stelselactiviteiten van de Gelderse Omgevingsdiensten in 2016? Lees dan het document 'Eindrapportage projectportfolio 2016'. U vindt dit document in de bijlage.

3 Verplichte paragrafen

3.1 Inleiding

In deze paragrafen wordt ingegaan op het beleid met betrekking tot de beheersmatige aspecten van de organisatie. In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de begroting ten minste de volgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Lokale heffingen
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) van toepassing. De overige paragrafen staan hieronder.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate ODRA in staat is financiële tegenvallers op te vangen. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- inventarisatie van de risico's
- inventarisatie van het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

3.2.1 Bepaling weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Tot de aanwezige weerstandscapaciteit van de omgevingsdienst kunnen slechts twee posten worden gerekend:

- Reserves
- Post onvoorzien

In onderstaande tabel is de opbouw van het weerstandsvermogen per 01-01-2016 en per 31-12-2016 weergegeven.

	1-1-2016 (excl. bestemming rekeningresultaat 2015)	31-12-2016 (excl. bestemming rekeningresultaat 2016)
Algemene Reserve	500.000	500.000
Bestemmingsreserves		
- Provincietaken	162.613	91.774
- Bureau Milieumetingen	186.925	202.650
- Opleidingsplan	98.546	0
- MRA Externe Veiligheid	16.978	0
Onvoorzien (niet gebruikt in 2016)	59.500	59.500
Totaal	1.024.562	853.924

Na uitnutting van de weerstandscapaciteit is de omgevingsdienst op de bijdrage van de deelnemers aangewezen.

De gekwantificeerde risico's dienen op de weerstandscapaciteit in mindering te worden gebracht.

3.2.2 Inventarisatie risico's

In 2015 heeft een uitgebreide risico-analyse plaatsgevonden. Hiervoor hebben de directeur, afdelingshoofden en de controller van ODRA input geleverd. Ten behoeve van de jaarstukken 2016 is bekeken of de risico's zich hebben voorgedaan en is gekeken of er aan deze lijst nieuwe risico's toegevoegd moesten worden.

De voornaamste risico's waren/zijn:

Risico's taak-uitvoering

Hieronder wordt verstaan het risico van aansprakelijkstelling bij de reguliere taakuitvoering, risico dat gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Efficiency-taakstelling

ODRA moet hetzelfde werk verzetten met minder capaciteit.

Dit risico heeft zich in 2016 voorgedaan vanwege de efficiency taakstelling en is opgevangen door de flexibele schil te verkleinen.

ICT

Risico's als gevolg van het gebruik van verschillende (workflow)systemen

Eind 2015 is ODRA geheel over op het workflowsysteem S4O. Ook in 2016 zijn nog wel kinderziektes en afstemmingsproblemen met partners.

Informatie-huishouding

Gegevens zijn nog niet optimaal vindbaar, processen m.b.t. informatieverwerking etc. zijn nog niet sluitend.

Ultimo 2016 is er nog een aantal openstaande punten.

Invoering vennootschapsbelasting

Gevolgen van de invoering van vennootschapsbelasting voor ODRA.

In 2016 zijn door de omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst, waardoor het risico op het verschuldigd zijn van vennootschapsbelasting zich in 2016 niet heeft voor gedaan.

Outputfinanciering

Het risico van outputfinanciering is dat de vraag af kan wijken van de begroting. Hierover zijn in december 2016 in het Algemeen Bestuur afspraken gemaakt. Daardoor zal het genoemde risico zeer beperkt zijn.

Dit risico is niet opgetreden in 2016. In 2016 was nog sprake van inputfinanciering.

Externe ontwikkelingen m.b.t. bouwen

Risico's indien privatisering wordt doorgevoerd en taken uitgevoerd kunnen gaan worden door private partijen en/of wanneer er als gevolg van de bouwcrisis minder werk is.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Aanbesteden ipv quasi-inbesteden

Werkzaamheden mogen niet meer dan een bepaald deel van de omzet bedragen, wil er nog sprake zijn van quasi-aanbesteden bij haar deelnemers.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Mismatch aanwezige en benodigde capaciteit

Als gevolg van verschil in soort opdrachten en beschikbare mankracht, niet mee kunnen komen met de noodzakelijke ontwikkeling naar ondernemende ambtenaar of bij schoksgewijze opdrachtverstrekking.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Terugtrekken deelnemers

Risico dat een partner besluit taken (gedeeltelijk) niet meer door ODRA te laten uitvoeren.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Onderhanden werk

Uren die niet gefactureerd kunnen worden.

Dit risico heeft zich in 2016 voorgedaan. Niet alle gerealiseerde uren voor partners pasten binnen de inputfinanciering.

3.2.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Dit bedraagt 2,1 (€ 853.924 / € 401.125). Dit is ruim voldoende.

3.2.4 Kengetallen

Jaarverslag 2016		Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	Verslag 2015	Begroting 2016	Verslag 2016	
netto schuldquote	-17,2%	9,5%	-11,2%	
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-17,2%	9,5%	-11,2%	
solvabiliteitsrisico	29,2%	29,2%	20,1%	
structurele exploitatieruimte	4,7%	4,7%	1,0%	
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel van deze kengetallen is inzicht te verschaffen of de begroting structureel en duurzaam in evenwicht is. De netto schuld quote en de netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Aangezien de ODRA geen vaste schulden heeft en wel eigen middelen via het schatkistbankieren komt er een negatief percentage uit. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODRA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is relatief laag. Dit komt met name door een hoog bedrag aan kortlopende passiva. De ODRA houdt dit percentage nauwlettend in de gaten. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een percentage van 1% lijkt klein, maar kan als positief worden aangemerkt.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van ODRA betreffen auto's en apparatuur.

Hierbij gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

Categorie	Subcategorie	afschrijvingstermijn
Vervoermiddelen:		
	Personenauto's	5 jaar
	Materieelvoertuigen (Meetdienst)	10 jaar
Machines, apparaten en installaties:		
	Hardware	4 jaar
	Apparaten	5 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa		
	Inventaris	5 jaar

3.4 Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het treasury statuut zijn de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, namelijk risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Het Algemeen Bestuur heeft eind 2016 een

geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld. De wijzigingen betreffen onder meer het opnemen van het in 2014 ingevoerde schatkistbankieren en het schrappen van bepalingen die niet relevant zijn voor ODRA.

Het financieringsvraagstuk van ODRA is van beperkte omvang. Dit heeft vooral te maken met het feit dat de meeste bedrijfsvoeringsonderdelen worden afgenomen van gemeente Arnhem. Het grootste deel van de begroting bestaat uit personeelslasten of daaraan gerelateerde kosten. De financieringsrisico's zijn daarom slechts beperkt.

Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het verkrijgen van meer zicht op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op korte als op lange termijn.

Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Schatkistbankieren is eind 2013 in werking getreden. Decentrale overheden dienen vanaf december 2013 banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het Ministerie van Financiën. Voor ODRA bedraagt de drempelwaarde € 1,75 miljoen.

Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- geen overschrijding van de renterisiconorm conform de Wet Fido;
- nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves.

De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden. Deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

Renterisiconorm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisiconorm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rentetypische looptijd groter dan één jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rentetypische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisiconorm is de spreiding van het renterisico over de jaren.

Ultimo 2016 heeft ODRA geen leningen.

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

3.5 Bedrijfsvoering

Omgevingsdienst Regio Arnhem staat voor een efficiënte en kwalitatief goede uitvoering van overgedragen taken door de partners. Samenwerking, vertrouwen, professionaliteit en flexibiliteit zijn hierbij van groot belang. ODRA voert deze werkzaamheden uit ter verbetering van de fysieke leefomgeving in Gelderland.

Dit doet ODRA door:

- een efficiënte, kwalitatief goede en prijsbewuste uitvoering van taken op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH);
- te werken vanuit gezamenlijk vertrouwen tussen partners en ODRA;
- medewerkers de ruimte te geven voor ontwikkeling en ondernemerschap.

Medewerkers vormen het kapitaal van ODRA. Onze kernwaarden die wij belangrijk vinden om succesvol te zijn naar de klanten zijn:

- Betrokkenheid
- Durf
- Innovatie
- Integriteit
- Kwaliteit
- Ondernemerschap
- Verantwoordelijkheid

3.5.1 Dienstverleningsovereenkomsten

De aan ODRA deelnemende partners zijn onze opdrachtgevers en partners. ODRA legt de aard en omvang van werkzaamheden (werkprogramma's) die opdrachtgevers aan ons overdragen vast in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Daarin nemen we ook de randvoorwaarden op, waarbinnen ODRA deze werkzaamheden uitvoert. De werkprogramma's passen we jaarlijks, samen met de partners aan. De DVO enkel als daar aanleiding toe is.

3.5.2 Rapporteren

ODRA rapporteert per programma op productniveau aan haar partners. De rapportage kent qua structuur dezelfde opbouw als de werkprogramma's die ODRA met haar partners afsprekt. De partnerrapportage is in 2017 nog een overzicht van de geleverde prestaties en bestede uren. In 2017 maakt ODRA de overstap naar een outputbegroting. De focus in de rapportage verschuift daarmee van bestede uren naar geleverde producten. Vanaf 2017 rapporteert ODRA alleen nog de geleverde productie. De rapportages worden per 4 maanden opgesteld.

3.5.3 Sociaal jaarverslag

In bijlage 1 van dit jaarverslag vindt u het sociaal jaarverslag 2016 van ODRA. Hierin leest u onder meer over onze robuustheid (Kwaliteitscriteria 2.1.), het ziekteverzuim en duurzame inzetbaarheid.

Hieronder een aantal belangrijke feiten uit 2016:

- de implementatie organisatieontwikkeling met de aanstelling van 2 nieuwe afdelingshoofden;
- het invulling geven aan de participatiewet en doelgroepenbeleid Gelders Stelsel;
- het inzetten van de talentscan van alle medewerkers als instrument van strategische personeelsplanning;
- het werven en laten instromen van 3 jongeren onder 27 jaar in 2016 en 2017;
- de professionalisering van ODRA naar robuustheid op de VTH-Kwaliteitscriteria 2.1 heeft tot resultaat dat de organisatie op 14 van de 21 VTH deskundigheidsgebieden robuust is.

Vooruitblik

In 2017 blijven de professionalisering van mensen en werkprocessen belangrijke thema's. Ook zal er meer focus zijn op:

- het resultaat- en doelgericht sturen en werken;
- het realiseren van betere samenwerking tussen afdelingen en vakdisciplines;
- het verder ontwikkelen van de teamkwaliteit en;
- het versterken van de organisatieloyaliteit.

Het aspect 'duurzame inzetbaarheid' bij medewerkers wordt benaderd vanuit het perspectief van aantrekkelijk werkgeverschap en vanuit het perspectief kansen en mogelijkheden. De kwaliteit van individuele medewerkers versterkt de kwaliteit van de verschillende teams en afdelingen als geheel. Daarnaast wordt geïnvesteerd in strategische personeelsplanning en bijbehorende instrumenten om ook in de toekomst te kunnen voorzien in een goed kwalitatief en kwantitatief personeelsbestand.

3.5.4 ICT/Informatievoorziening/werkprocessen

Het project ROADmap en de implementatie van S4O (Suite for Omgevingsdiensten) heeft veel inzet en aandacht gevraagd. In 2016 is het project afgerond. ODRA heeft nu een samenhangende structuur waarin ze geautomatiseerd de procesmatige afhandeling van zaken die ODRA voor haar klanten uitvoert. Werkprocessen zijn het systeem opgenomen die borgen dat medewerkers juist en controleerbaar de zaaktypen volgens de afgesproken Gelderse zaaktypencatalogus uitvoeren. De productie is gekoppeld aan registraties voor bestede tijd, geleverde producten en financiële doorvertaling. Tenslotte is ook ingebouwd dat de stukken volgens een vaste procedure conform eisen van de Archiefwet worden samengesteld om aan

de partners over te dragen. We realiseren ons dat we hiermee een complexe informatie en processystematiek hebben gemaakt.

Na deze opstartfase werkt ODRA nu aan een transitie naar de beheersfase. Om verbeteringen structureel vorm te geven en goed in te bedden stelde ODRA een scrumteam in. We willen daarmee vereenvoudiging en efficiëntie bereiken.

Het zaaksysteem (S4O) en het zaakgericht werken betekenden voor de ODRA-medewerkers een periode van gewenning. Ook voor de partners betekende S4O een verandering. In deze verandering heeft ODRA hen meegenomen. De zogenoemde stekkerafspraken zijn hierin leidend. Daarnaast zijn voor individuele partners desgewenst tijdelijke oplossingen vastgelegd (workarounds) en partnerspecifieke afspraken gemaakt.

Een belangrijk punt van aandacht is nu nog de digitale uitwisseling met partners van archief (waardige) stukken. In 2017 hopen we hierin met alle partners afspraken te maken.

ODRA maakt voor ICT gebruik van faciliteiten en diensten van gastheer gemeente Arnhem. De gastheer draagt zorg voor architectuur, hardware en software. ODRA heeft de verantwoordelijkheid voor het functioneel beheer van applicaties.

3.6 Lokale heffingen

n.v.t.

3.7 Verbonden partijen

n.v.t.

3.8 Grondbeleid

n.v.t.

4 Jaarrekening

4.1 Overzicht van Baten en Lasten naar categorie 2016

	Rekening 2015	Begroting 2016 Primitief	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Vershil	
Exploitatie						
Salariskosten	7.447.249	7.393.100	7.885.400	8.121.229	-235.829	nadelig
Inhuur personeel	2.279.469	1.895.900	1.516.500	2.411.354	-894.854	nadelig
Opleidingskosten	315.492	185.800	188.000	289.047	-101.047	nadelig
Algemene Personeelskosten	495.186	439.400	440.600	405.066	35.534	voordelig
Overige Uitgaven	56.770	46.850	79.300	57.082	22.218	voordelig
Huisvesting (gastheer)	649.027	661.400	661.400	632.606	28.794	voordelig
Ondersteunende taken (gastheer)	180.880	178.800	178.800	197.492	-18.692	nadelig
ICT (gastheer)	881.867	837.100	837.100	948.465	-111.365	nadelig
ICT (overig)	121.738	175.250	275.000	344.253	-69.253	nadelig
Wagenpark	20.377	42.500	42.500	22.232	20.268	voordelig
Accountant en financieel advies	78.613	17.500	22.500	116.652	-94.152	nadelig
Onvoorzien	0	59.500	60.800	0	60.800	voordelig
Bijdrage Bovenregionale Taken	168.526	213.000	213.000	162.092	50.908	voordelig
Dotatie/onttrekking aan voorzieningen	-119.127	-76.100	-68.200	-112.797	44.597	voordelig
Dotaties aan reserves						
Doorbelaasting aan projecten	-82.842			-69.826	69.826	voordelig
Lasten Exploitatie	12.493.226	12.070.000	12.332.700	13.524.948	-1.192.248	nadelig
Baten Partners	11.373.573	11.388.900	11.407.600	11.735.079,64	327.480	voordelig
Derden Overig	263.172	208.000	300.200	224.957	-75.243	nadelig
Derden Nijmegen	0	34.800	34.800	0	-34.800	nadelig
Derden ISV-Arnhem	73.311	0	0	0	0	
Derden Externe Veiligheid	134.557	0	121.400	134.564	13.164	voordelig
Derden RVMK	0	0	0	0	0	
Derden Bovenregionale Taken	598.753	226.000	354.700	664.683	309.983	voordelig
Overige Inkomsten	208.621	114.100	114.000	283.582	169.582	voordelig
Bijdrage frictiekosten	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	175.614	0	0	436.363	436.363	voordelig
MRA		98.200	0	0	0	
Baten Exploitatie	12.827.600	12.070.000	12.332.700	13.479.229	1.146.529	voordelig
Saldo exploitatie	334.374	0	0	-45.720	-45.720	nadelig

	Rekening 2015	Begroting 2016 Primitief	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Vershil	
Programmabudgetten						
Lasten Provincie Milieumetingen	206.991	206.000	206.000	296.820	-90.820	nadelig
Baten Provincie Milieumetingen	222.716	206.000	206.000	301.679	95.679	voordelig
Saldo Provincie Milieumetingen	15.725	0	0	4.859	4.859	voordelig
Lasten ISV-geluid Arnhem	64.729	0		0	0	
Baten ISV-geluid Arnhem	64.729	0		0	0	
Saldo ISV-geluid Arnhem	0	0	0	0	0	
Lasten WABO Arnhem	682.493	802.000	50.000	35.390	14.610	voordelig
Baten WABO Arnhem	682.493	802.000	50.000	35.390	-14.610	nadelig
Saldo WABO Arnhem	0	0	0	0	0	
Lasten WABO Lingewaard	114.576	143.000	123.000	92.753	30.247	voordelig
Baten WABO Lingewaard	114.576	143.000	123.000	92.753	-30.247	nadelig
Saldo WABO Lingewaard	0	0	0	0	0	
Lasten Externe Veiligheid		0	15.000	0	15.000	voordelig
Baten Externe Veiligheid		0	15.000	0	-15.000	nadelig
Saldo Externe Veiligheid	0	0	0	0	0	
Lasten RVMK		0	105.000	90.825	14.175	voordelig
Baten RVMK		0	105.000	140.441	35.441	voordelig
Saldo RVMK	0	0	0	49.616	49.616	voordelig
Lasten ORM			71.300	24.050	47.251	voordelig
Baten ORM			71.300	24.050	-47.251	nadelig
Saldo ORM	0	0	0	0	0	
Lasten Overige projecten	441.608	0		224.320	-224.320	nadelig
Baten Overige projecten	441.608			224.320	224.320	voordelig
Saldo Overige projecten	0	0	0	0	0	
Lasten programma totaal	1.510.397	1.151.000	570.300	764.157	-193.857	nadelig
Baten programma totaal	1.526.122	1.151.000	570.300	818.632	248.332	voordelig
Saldo Programma's	15.725	0	0	54.475	54.475	voordelig
Lasten Incidenteel	78.102	51.500	51.500	0	51.500	voordelig
Baten Incidenteel	247.200	51.500	51.500	51.500	0	
Saldo incidenteel	169.099	0	0	51.500	51.500	voordelig
Totaal Lasten	14.081.724	13.272.500	12.954.500	14.289.105	-1.334.605	nadelig
Totaal Baten	14.600.922	13.272.500	12.954.500	14.349.361	1.394.861	voordelig
Totaal saldo van Baten en Lasten	519.197,51	0	0	60.255	60.255	voordelig

Grondslagen voor de exploitatieberekening

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2012. Baten worden verantwoord in het jaar dat zij gerealiseerd zijn. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Exploitatieresultaat

ODRA mag een Algemene Reserve vormen van maximaal 5% van de jaarlijkse exploitatielasten of € 500.000 en wel de laagste van deze twee. Daarnaast kan het Algemeen Bestuur besluiten tot het instellen van bestemmingsreserves. Mocht er na het verrekenen van het exploitatieresultaat 2016 met de Algemene Reserve en/of bestemmingsreserves nog een saldo resteren, dan wordt dit op basis van de gemeenschappelijke regeling op basis van stemverhouding afgerekend. Het boekjaar 2016 van ODRA wordt met een positief resultaat afgesloten.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in het betreffende jaar verwerkt.

Opbrengsten

Onder de opbrengsten wordt verstaan: de bijdragen van de deelnemende gemeenten en de provincie, de bijdrage van overige partners, subsidies en overige inkomsten voor diensten die toegerekend kunnen worden aan het verslagjaar. Zij worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slechts genomen wanneer ze zijn gerealiseerd.

4.1.1 Toelichting op overzicht baten en lasten naar categorie 2016

Algemeen

1^e begrotingswijziging 2016

1. Provincie Gelderland heeft bij brief d.d. 12 mei 2015 een zienswijze ingediend over de ontwerp-programmabegroting 2016 omdat een deel van de bevoegdheden van de VTH-taken met ingang van 1 januari 2014 over was gedragen van de provincie naar gemeenten. Dit betekende dat de vastgestelde bijdrage voor provincie Gelderland voor 2016 € 144.000 te hoog was vastgesteld. De juiste bijdrage is in deze begrotingswijziging verwerkt. Budgettair heeft deze wijziging echter geen consequenties omdat het bedrag van € 144.000 kan worden gefactureerd bij de andere Gelderse Omgevingsdiensten.
2. Per 1 oktober 2015 draagt gemeente Renkum alle bouwtaken over aan ODRA. Met deze overdracht komt feitelijk 8,49 fte van gemeente Renkum over. Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 zal de bijdrage van Renkum afgerond € 888.000 stijgen.
3. Verwacht wordt dat begin 2016 nog meer bouwtaken door partners naar ODRA worden overgedragen. Hiermee is 1,48 fte gemoeid. Totdat de besluitvorming hierover is afgerond wordt de extra bijdrage ad € 156.000 die hiervoor wordt verwacht op derden overig geraamd.
4. Per 1 januari 2016 zal de MRA worden geliquideerd en zullen de taken van de MRA worden geïncorporeerd bij de ODRA.
 - De bijdrage van de MRA ad € 98.000 die was begroot voor de werkzaamheden in het kader van Externe Veiligheid in 2016 zal uit de begroting worden geschrapt. Daartegenover staat een toename van inkomsten (GUOV-subsidie) van afgerond € 136.000. Hiervan zal afgerond € 121.000 worden omgezet in formatie. € 15.000 zal worden omgezet als programmabudget.
 - Jaarlijks werd ten behoeve van RVMK een bedrag van € 105.000 door MRA gefactureerd aan alle partners van ODRA met uitzondering van provincie Gelderland en met een toevoeging van gemeente Montferland.

Een en ander werd gefactureerd op basis van inwoneraantallen. De werkzaamheden in het kader van RVMK werden echter uitgevoerd door ODRA. Door de liquidatie van MRA zal ODRA in het vervolg aan alle aan de RVMK deelnemende partijen het voor RVMK benodigde bedrag van in totaal € 105.000 op basis van inwoneraantallen in rekening brengen. De baten en lasten zijn als programmabudget in de gewijzigde begroting 2016 opgenomen.

5. Ten behoeve van de door gemeente Arnhem ingebrachte bouwtaken is vanaf de start van ODRA een vacatureruimte van 5 fte aangehouden. Jaarlijks werden de salariskosten die met deze vacatureruimte waren gemoeid verrekend met gemeente Arnhem. Door de overkomst van bouwtaken van onder andere gemeente Renkum is het mogelijk om de vacatureruimte (na de ingeboekte efficiëncyslag van 5%¹ nog 4,75 fte) niet meer in de begroting van ODRA op te nemen zonder dat dit consequenties heeft voor het uurtarief. De bijdrage van gemeente Arnhem zal ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 met afgerond € 501.000 dalen. Daarnaast bezuinigt Arnhem op bouw gerelateerde taken (in formatie) voor een bedrag van € 134.000. Op dit moment is het nog niet te zeggen of de betreffende formatie op een andere wijze kan worden ingezet. Er kunnen dus frictiekosten ontstaan. Om frictiekosten te voorkomen wordt deze formatieve bezuiniging daarom incidenteel van het ingebrachte programmabudget afgeraamd. Bij het opstellen van het werkprogramma 2016 wordt bekeken of dit structureel kan worden opgelost.
6. we dat incidenteel oplossen met programmabudget en dat we bij het opstellen van het werkprogramma 2016 zullen zien hoe we dat oplossen.
7. Evenals bij gemeente Arnhem is ook voor gemeente Lingewaard vacatureruimte aangehouden voor de ingebrachte bouwtaken van 0,7 fte die jaarlijks op basis van bespaarde salariskosten werd verrekend. Na verrekening met de 5% ingeboekte efficiëncyslag resteert hiervan 0,67 fte die niet meer in rekening wordt gebracht bij gemeente Lingewaard. Onlangs is in overleg besloten om 1 fte ten behoeve van microplanologie niet meer door ODRA uit te laten voeren. Na de ingeboekte efficiëncyslag van 5% resteert per saldo een formatie van 0,95 fte die niet meer in rekening zal worden gebracht bij gemeente Lingewaard. Ook deze verlaging van het aantal fte met in totaal 1,62 fte heeft geen consequenties voor het uurtarief.
8. Tot deze begrotingswijziging werd een groot deel van de ICT-kosten uit de programmabudgetten van Arnhem en Lingewaard betaald omdat met name voor deze partners ICT-systemen in de lucht werden gehouden. Voor de andere partners werd via het principe "verlengde kabels" gewerkt. Nu ODRA een eigen ICT-systeem S40 heeft dat voor elke partner wordt gebruikt is gezocht naar de mogelijkheid om de kosten van dit systeem in het uurtarief te verwerken. Omdat de overhead van ODRA niet is gewijzigd geeft een toename van het aantal fte bij een gelijkblijvend uurtarief van € 76,50 financiële ruimte. Deze ruimte is toegevoegd aan het budget ICT (overig) en komt daarmee op een bedrag van € 275.000 per jaar. De verwachting is dat de jaarlijkse kosten van onderhoud aan het programma S40 en andere eigen ICT gerelateerde kosten zoals de vervanging van I-pads, licenties en dergelijke uit dit budget bekostigd kunnen worden. Voor gemeente Arnhem betekent dit dat het programmabudget van € 802.000, waaruit de ICT-kosten ten behoeve van gemeente Arnhem werd betaald, verlaagd kan worden met € 134.000. Hiermee wordt de onder punt 5 genoemde bezuiniging van € 134.000 gerealiseerd. Voor gemeente Lingewaard betekent de verhoging van het ICT-budget dat de licentiekosten Squit niet meer uit het ter beschikking gestelde programmabudget ad € 143.000 betaald hoeven te worden.

¹ Feitelijk is meer dan 8% bezuinigd wegens het aanhouden van de 0-lijn ten opzichte van de begroting 2015

Bovenstaande wijzigingen hebben vooral een verhoging van het budget salariskosten (toename van het aantal fte door de overkomst van bouwtaken van Renkum) en een afname van de kosten van inhuur derden (minder fte wegens afname vacatureruimte bouwtaken van Arnhem en Lingewaard) tot gevolg. Ook is het budget ICT-overig gestegen. Per saldo is er een toename van het aantal fte ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 te zien van 2,49 fte.

Naast de wijzigingen in de budgetten van salariskosten, inhuur personeel en ICT (overig) zijn er diverse kleine aanpassingen in de begroting verwerkt zonder dat deze consequenties hebben voor het uurtarief. Voor die partners waar geen wijzigingen hebben plaatsgevonden zijn de bijdragen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 ongewijzigd.

2^e begrotingswijziging 2016

1. Met ingang van 1 januari 2016 zijn provincies bevoegd gezag voor wat betreft BRZO bedrijven geworden. De gemeenten Arnhem, Overbetuwe en Duiven, waarin BRZO-bedrijven gevestigd zijn, betaalden voorheen hun bijdrage voor deze BRZO bedrijven aan ODRA. De werkelijke taak werd uitgevoerd door Omgevingsdienst Regio Nijmegen die ODRA hiervoor een factuur stuurde. Nu het bevoegd gezag bij provincie Gelderland ligt is besloten dat vanaf 2016 zonder tussenkomst van ODRA provincie Gelderland BRZO met ODRN regelt zowel inhoudelijk als financieel. De bijdragen voor gemeenten Arnhem, Overbetuwe en Duiven zijn in deze begrotingswijziging daarom verlaagd.
2. In de begroting 2016 is een bedrag voor ISV-Arnhem opgenomen voor een bedrag van € 90.800. Dit bleek achteraf onterecht te zijn omdat deze taak onder door Arnhem ingebrachte bouwtaken viel. De begroting is voor dit onderdeel gewijzigd.
3. Gemeente Rozendaal heeft bij de start van ODRA in 2013 geen taken ingebracht. Wel neemt gemeente Rozendaal enkele producten van ODRA voor in totaal afgerond € 12.300. Hiervoor is in 2016 ook een werkprogramma opgesteld.
4. Het saldo van bovenstaande punten 1 tot en met 3 ad € 144.000 is opgenomen onder het kopje "Derden Overig". De verwachting is dat in totaal ongeveer € 300.000 aan opdrachten van derden door ODRA zal worden ontvangen.
5. Gemeente Arnhem heeft bij de start van ODRA ongeveer € 1.000.000 aan middelen (programmabudget) ingebracht ten behoeve van WABO-brede taken. De afgelopen jaren is het budget verlaagd naar € 668.000. Andere analyse heeft uitgewezen dat het meer praktisch is als gemeente Arnhem een groot deel van de facturen die ten laste van dit budget worden geboekt zelf betaald. Het budget wordt daarom in deze begrotingswijziging verlaagd naar € 50.000.
6. Gemeente Lingewaard heeft een budget ingebracht van € 143.000 (programmabudget) ten behoeve van WABO-brede taken. Een gedeelte van de ingebrachte WABO-brede taken wordt weer door gemeente Lingewaard zelf uitgevoerd. Een gedeelte van het aan deze werkzaamheden gerelateerd programmabudget van € 20.000 vloeit daarom ook terug naar gemeente Lingewaard.
7. Op 14 oktober jl. is er een vergadering geweest van het Algemeen Bestuur. Na deze vergadering hebben de aanwezige leden een besluit genomen over de financiering van met name de vakberaden van de voormalige MRA, nu de "Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking" (ORM). Besloten is dat de inkomsten en uitgaven van de ORM voor een bedrag van in totaal € 71.300 (bijdrage wordt verdeeld op basis van het aantal inwoners per deelnemende gemeente) in de begroting van ODRA wordt opgenomen en dat ODRA de administratie voor haar rekening neemt. Het bedrag van € 71.300 is in deze begrotingswijziging opgenomen. Voor- en nadelen op deze begrotingspost worden alleen verrekend met de deelnemende partners.

Lasten

Salariskosten

De totale formatie van ODRA mocht (na de 2^e begrotingswijziging 2016) in 2016 134,37 fte bedragen. De totale geraamde loonsom bedroeg € 9.401.900 waarvan € 1.516.500 is geraamd op inhuur derden vanwege het aanhouden van een flexibele schil. De werkelijke loonsom in 2016 voor de formatie in dienst van ODRA bedroeg afgerond € 8.121.000. Dit is € 236.000 hoger dan geraamd. In verband met de invoering van het IKB (Individueel Keuze Budget) per 1 januari 2017 is ten laste van het resultaat 2015 in 2016 een reserve van € 250.000 ingesteld ter dekking van het opgebouwde vakantiegeld over de maanden juni t/m december 2016. In 2016 is deze reserve vrijgevallen en "omgezet" in een te betalen bedrag voor het opgebouwde vakantiegeld van juni t/m december 2016. Het te betalen vakantiegeld voor een bedrag van € 245.000 is verantwoord onder de post salariskosten. Het restant ad € 5.000 is ten gunste van de exploitatie 2016 geboekt.

Inhuur derden

Ongeveer 16% (€ 1.516.500) van de totale loonsom is geraamd op inhuur derden. Een bedrag van afgerond € 2.411.000 is in 2016 aan inhuur van personeel besteed. Een overschrijding van € 895.000. Naast de inzet voor ICT-gerelateerd onderwerpen zoals de invoering van S4O was ook inzet benodigd voor vervanging van (langdurig) ziek personeel en de toenemende vraag voor bouwgerelateerde producten.

Opleidingskosten

Het totale budget voor opleidingskosten bedroeg in 2016 € 188.000. Dit is 2% van de totale loonsom (eigen personeel en inhuur derden). In 2016 is er voor afgerond € 289.000 aan opleidingskosten uitgegeven. Dit is € 101.000 meer dan begroot. De dekking van deze hogere kosten heeft plaatsgevonden door de vrijval van het restant van de reserve opleidingsplan ad € 99.000.

Algemene personeelskosten

Het bedrag dat voor reis- en verblijfkosten, telefonie, verzekeringen etc. in 2016 is uitgegeven is afgerond € 405.000. Dit is € 36.000 lager dan de raming van € 441.000.

Overige uitgaven

Voor diverse overige uitgaven zoals portiekosten, contributies en lidmaatschappen is in 2016 afgerond € 57.000 uitgegeven. Dit is € 22.000 lager dan de raming van € 79.000.

Huisvesting (gastheer)

De kosten van huisvesting die gastheer gemeente Arnhem bij ODRA over 2016 in rekening heeft gebracht zijn € 29.000 lager dan de raming van € 661.000.

Ondersteunende taken (gastheer)

De kosten voor ondersteunende taken zoals de personeels-en salarisadministratie, de financiële administratie en de standaardfaciliteiten in het kader van ICT, die gastheer gemeente Arnhem voor ODRA uitvoert, bedroegen in 2016 € 197.000. Dit is € 19.000 hoger dan geraamd.

ICT (gastheer)

De ICT-kosten die gastheer gemeente Arnhem in 2016 in rekening heeft gebracht bedroegen € 111.000 meer dan de raming van € 837.000. Dit komt met name doordat licentiekosten (bijvoorbeeld voor Microsoft) hoger uitvielen dan geraamd.

ICT (overig)

De kosten van ICT die direct door ODRA aan derden wordt betaald bedroegen in 2016 afgerond € 344.000. Dit is € 69.000 meer dan begroot. Ook bij dit onderdeel vielen de licentiekosten hoger uit dan begroot.

Wagenpark

De kosten voor het wagenpark bedragen afgerond € 22.000. Dit is € 21.000 lager dan begroot.

Accountant en financieel advies

Op deze post is een bedrag van € 22.500 begroot. Op deze post verantwoorden we de kosten van de accountant (€ 32.000) en de overige advieskosten (€ 84.000) die de bedrijfsvoering van ODRA raken. Dit heeft in 2016 een overschrijding van € 94.000 tot gevolg.

Onvoorzien

Van de post onvoorzien van € 60.800 is in 2016 geen gebruik gemaakt.

Bijdrage Bovenregionale Taken

De bijdrage aan bovenregionale taken valt afgerond € 51.000 lager uit dan geraamd met name vanwege lagere kosten voor de stelseltaak P&O en BSBm.

Dotatie/onttrekking aan voorzieningen

In 2014 is een aantal voorzieningen ingesteld ter dekking van harmonisatiekosten, reiskosten en opgebouwd stuwmeerverlof van voormalig personeel van provincie Gelderland. Voor 2016 was een onttrekking voorzien van € 68.200 ten behoeve van de dekking van harmonisatiekosten en reiskosten. In 2016 is een bedrag van € 113.000 aan de voorzieningen onttrokken met name door een niet in de raming opgenomen onttrekking van het de voorziening stuwmeerverlof. Daarnaast is gebleken dat vanwege het vertrek van een aantal medewerkers de voorziening Harmonisatiekosten Provincie Gelderland te hoog was om de toekomstige harmonisatiekosten te dekken. Een bedrag van € 25.000 is daarom extra vrijgevallen.

Doorbelasting aan projecten

ODRA voert een aantal projecten uit voor derden (o.a. ten behoeve van maatregelen in het kader van geluidsanering). Deze projecten zijn niet in de begroting meegenomen. De baten van afgerond € 70.000 worden evenals vorige jaren in mindering gebracht op de kosten.

Baten

Baten partners

De baten van de partners van ODRA waren in 2016 begroot op afgerond € 11.408.000. In totaal is een bedrag van afgerond € 11.736.000 gefactureerd. Dit is afgerond € 327.000 hoger dan geraamd. Dit komt omdat met name voor gemeente Arnhem (€ 203.000), provincie Gelderland (€ 103.000) en gemeente Overbetuwe (€ 16.000) meer (aanvullende) werkzaamheden zijn verricht in het kader van bouwtaken. Daarnaast zijn er door diverse partners nog kleinere aanvullende opdrachten aan ODRA verstrekt.

Derden overig

Deze baten van afgerond € 225.000 hebben betrekking op werkzaamheden die buiten de DVO's voor derden worden gedaan. De opbrengsten zijn € 75.000 lager dan geraamd.

Derden Nijmegen

Deze baten van afgerond € 35.000 voor werkzaamheden ten behoeve van bodem zijn in 2016 niet gefactureerd omdat de overdracht van de taken nog niet was geregeld. Eind 2016 is er overeenstemming bereikt over het uitvoeren van deze taak met ingang van 2017.

Derden Externe Veiligheid

De opbrengsten, gebaseerd op het te verwachten subsidiebedrag, van afgerond € 135.000 zijn € 14.000 hoger dan de begroting van € 121.000. Hier staat echter een lagere opbrengst tegenover van €15.000 bij de programmalasten.

Derden bovenregionale taken

ODRA voert een aantal complexe handhavingstaken uit voor omgevingsdiensten OVIJ, ODDV en ODNV. Daarnaast is, evenals in 2015, een bedrag van afgerond € 310.000 extra ontvangen. Deze ontvangst heeft te maken met de overdracht van VVGB-taken die in 2014 heeft plaatsgevonden.

Overige Inkomsten

Deze inkomsten hebben met name betrekking op de uitkering van WAO- en ziekengelden en de bijdragen van partners ten behoeve van de compensatie van harmonisatie- en reiskosten in het kader van het Gelders Sociaal Plan en zijn afgerond € 170.000 hoger dan begroot.

Onttrekking aan reserves

In de begroting 2016 waren er geen onttrekkingen aan reserves opgenomen. In 2016 zijn de volgende bedragen aan reserves onttrokken.

€ 17.000 aan de reserve Externe Veiligheid

Deze reserve was ter dekking van extra kosten in 2015 ingesteld. Het restant van afgerond € 17.000 is in 2016 vrijgevallen.

€ 99.000 aan de reserve Opleidingsplan

Ter dekking van een gedeelte van de kosten van het opleidingsplan was een reserve ingesteld. In 2015 is een bedrag aan deze reserve onttrokken. Het restant van € 99.000 is ter dekking van de hogere opleidingskosten in 2016 ingezet om de hoger opleidingskosten te dekken.

€ 250.000 aan de reserve Vakantiegeld 2016/IKB

Ten laste van het resultaat 2015 is een reserve ingesteld van €250.000 ter dekking van de lasten van vakantiegeld dat in de periode van juni 2016 t/m december 2016 is opgebouwd. Dit bedrag is in 2016 vrijgevallen en is als nog te betalen bedrag op de balans opgenomen.

€ 71.000 aan de reserve Provincietaken

Ten laste van het resultaat 2013 is een reserve ingesteld ten behoeve van werkzaamheden die in 2013 niet voor provincie Gelderland zijn uitgevoerd. In 2016 is een aantal werkzaamheden uitgevoerd die niet in het werkprogramma 2016 van provincie Gelderland was opgenomen. Ten behoeve van deze werkzaamheden is in 2016 een bedrag van afgerond € 71.000 aan de reserve onttrokken.

Programma's

Van de partners gemeente Arnhem, gemeente Lingewaard en provincie Gelderland zijn programmabudgetten overgekomen ten behoeve van specifieke taken.

WABO- Arnhem en Lingewaard

De baten en lasten van de overgekomen budgetten van de gemeenten Lingewaard en Arnhem zijn lager dan begroot. Voor gemeente Arnhem zijn de baten en lasten afgerond € 15.000 lager en voor de gemeente Lingewaard afgerond € 30.000.

Bureau Milieumetingen

Het saldo van de programmakosten milieumetingen is afgerond € 5.000 positief. Evenals in de afgelopen jaren wordt voorgesteld om dit batig saldo in de reserve Bureau Milieumetingen te storten om toekomstige uitgaven te kunnen bekostigen.

Externe Veiligheid

Bij het opstellen van de begroting 2016 werd er van uitgegaan dat er naast de formatieve lasten (uren x tarief) ook een budget ter dekking van overige kosten benodigd was. Er zijn echter geen overige kosten in 2016 gemaakt.

RVMK

Ten behoeve van de Regionale Verkeers Milieu Kaart worden er door ODRA werkzaamheden verricht die bij alle partners exclusief provincie Gelderland en inclusief gemeente Montferland op basis van een bijdrage per inwoner in rekening wordt gebracht. Deze taak was voorheen ondergebracht bij MRA. In 2016 is de MRA geliquideerd. Op het onderdeel RVMK bestond een reserve RVMK ter dekking van toekomstige kosten van afgerond € 35.000 en heeft een hoger baten voor dit bedrag bij ODRA als gevolg. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt dan begroot voor een bedrag van afgerond € 14.000. Voorgesteld zal worden om evenals bij MRA het batige saldo van afgerond € 50.000 te reserveren voor toekomstige kosten ten behoeve van RVMK.

ORM

In de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 14 oktober 2016 is besloten dat ODRA de uitgaven en inkomsten van de Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking (ORM) in haar begroting zal opnemen voor een bedrag van afgerond € 71.000. In 2016 is een bedrag van afgerond € 24.000 aan baten en lasten verantwoord.

Overige projecten

Evenals in vorige jaren zijn in 2016 werken uitgevoerd voor projecten van derden. Het betreft o.a. werkzaamheden ten behoeve van met name gevelmaatregelen BSV. In 2016 gaat het om een bedrag van afgerond € 224.000

4.2 Overzicht van baten en lasten 2016

		Rekening 2015		Begroting 2016 Primitief	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Verschil	
Algemeen	Lasten	0		0	2.495.886	3.974.691	-1.478.805	nadelig
	Baten	0		0	2.495.886	2.597.271	101.386	voordelig
	Saldo	0		0	0	-1.377.419	-1.377.419	nadelig
Vergunningverlening Bouw	Lasten	3.613.431		3.578.600	2.129.411	2.525.389	-395.978	nadelig
	Baten	3.504.668		3.578.600	2.129.411	2.431.665	302.254	voordelig
	Saldo	-108.763		0	0	-93.724	-93.724	nadelig
Vergunningverlening Milieu	Lasten	1.651.571		1.386.400	980.960	1.416.746	-435.787	nadelig
	Baten	1.315.106		1.386.400	980.960	984.922	3.963	voordelig
	Saldo	-336.465		0	0	-431.824	-431.824	nadelig
Handhaving Milieu	Lasten	3.207.325		3.908.600	2.592.682	2.059.956	532.726	voordelig
	Baten	4.096.731		3.908.600	2.592.682	2.933.018	340.336	voordelig
	Saldo	889.406		0	0	873.062	873.062	voordelig
Handhaving Bouw, Bodem en Vuurwerk	Lasten	3.056.491		2.833.600	2.944.707	2.528.170	416.537	voordelig
	Baten	2.987.760		2.833.600	2.944.707	2.802.501	-142.206	nadelig
	Saldo	-68.732		0	0	274.331	274.331	voordelig
Advies en Overige Taken	Lasten	2.531.890		1.565.300	1.810.856	1.784.153	26.702	voordelig
	Baten	2.500.027		1.565.300	1.810.856	2.163.620	352.765	voordelig
	Saldo	-31.863		0	0	379.467	379.467	voordelig
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting				0	0	0	0	
Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		343.584		0	0	-376.108	-376.108	nadelig
Onttrekking reserves		175.614				436.363	436.363	voordelig
Het gerealiseerde resultaat		519.198		0	0	60.255	60.255	voordelig

4.2.1 Toelichting op overzicht van baten en lasten 2016

Voor een toelichting op het overzicht van baten en lasten 2016 wordt verwezen naar de paragrafen 2.2 tot en met 2.3.6 in het jaarverslag en paragraaf 4.1.1 van de jaarrekening.

4.3 Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Zowel de raming als de realisatie van de financieringsfunctie is minder dan € 1.000.

4.4 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2016		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
									x € 1.000
Lokale heffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	11.389	0	11.389	11.408	0	11.408	11.735	0	11.735
Totaal overige algemene dekkingsmiddelen	11.389	0	11.389	11.408	0	11.408	11.735	0	11.735

De overige algemene dekkingsmiddelen bestaan uit baten partners. Deze baten waren in 2016 begroot op afgerond € 11.408.000. In totaal is een bedrag aan afgerond € 11.735.000 gefactureerd. Dit is € 327.000 hoger dan begroot omdat aan diverse partners aanvullende facturen zijn verstuurd voor met name bouwgerelateerde producten.

4.5 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2016		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Reservemutaties									
x € 1.000									
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:									
BR Provincietaken	0	0	0	0	0	0	71	0	71
BR Bureau Milieumetingen	0	0	0	0	0	0	0	16	-16
BR Opleidingsplan	0	0	0	0	0	0	99	0	99
BR MRA Externe Veiligheid	0	0	0	0	0	0	17		17
BR Individueel Keuzebudget	0	0	0			0	250	250	0
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	436	266	170

Aan de reserve Provincietaken is in 2016 afgerond € 71.000 onttrokken.

Aan de reserves Opleidingsplan en Externe Veiligheid is in totaal afgerond € 116.000 onttrokken. Tegenover de onttrekking aan de reserve Opleidingsplan stonden hogere kosten van opleidingen dan geraamd voor een bedrag van € 101.000.

Het restant van de reserve Externe Veiligheid van afgerond € 17.000 die ingesteld was van meerkosten in 2015 is in 2016 vrijgevallen.

Ten laste van het resultaat 2015 is conform besluit van het Algemeen Bestuur een bedrag van afgerond € 16.000 aan de reserve Bureau Milieumetingen toegevoegd.

Er waren in het begrotingsjaar 2016 geen structurele toevoegingen en/of onttrekkingen geraamd.

4.6 Overzicht incidentele baten en lasten per programma

	Algemeen	Vergunningverlening Bouw	Vergunningverlening Milieu	Handhaving Milieu	Handhaving Bouw, bodem en vuurwerk	Advies en Overige Taken
Incidentele lasten						
Projecten						224.320
Incidenteel						
RVMK						
Totaal incidentele lasten						224.320
Incidentele baten						
Projecten						224.320
Incidenteel						51.500
RVMK						35.441
Totaal incidentele baten						311.261

4.6.1 Toelichting incidentele baten en lasten per programma

Projecten

ODRA krijgt incidentele opdrachten om projecten uit te voeren. Deze projecten waaronder gevelmaatregelen/BSV, worden verantwoord onder het programma advies en overige taken. De baten en lasten bedragen in 2016 afgerond € 224.000.

Incidenteel

ODRA heeft in 2016 een bedrag ontvangen van € 51.500 om incidentele kosten in de eerste jaren van de opstartfase te kunnen bekostigen. Er zijn geen lasten op deze post in 2016 uitgegeven.

RVMK

Nadat de liquidatie van de MRA in 2016 was afgerond is het saldo van de reserve RVMK van afgerond € 35.000 overgeheveld naar ODRA. Voorgesteld zal worden om deze middelen aan een reserve te doteren om toekomstige uitgaven ten behoeve van RVMK te dekken.

4.7 Vennootschapsbelasting

In 2016 zijn door de omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst, waardoor ODRA geen vennootschapsbelasting verschuldigd is in 2016.

4.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en publiek en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Omgevingsdienst Regio Arnhem van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor de ODRA is €179.000.

Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1				J.B.H. Robben
	2015 Jaarrekening	2015 Nieuwe berekening	verschil oud- nieuw 2015	2016
Functie(s)	Directeur			
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000	178.000	179.000
Bezoldiging				
Beloning	94.285,00	99.418,72	5.133,72	98.541
Belastbare onkostenvergoedingen		402,30	402,30	0
Beloningen betaalbaar op termijn	17.328,00	13.872,78	-3.455,22	14.291
<i>Subtotaal</i>				
-/- Onverschuldigd betaald bedrag				0
Totaal bezoldiging	111.613,00	113.693,80	2.080,80	112.832
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015				1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				1
Bezoldiging 2015				
Beloning				99.419
Belastbare onkostenvergoedingen				402
Beloningen betaalbaar op termijn				13.873
Totaal bezoldiging 2015				113.694
Individueel WNT-maximum 2015				178.000

De vermelde bedragen onder 2015 wijken af in verband met een achteraf geconstateerde onjuiste berekening. De bedragen voor wat betreft de beloning, belastbare onkostenvergoedingen en beloningen betaalbaar op termijn zijn in 2015 op een onjuiste wijze berekend. Hertoetsing van de gecorrigeerde cijfers aan de destijds van toepassing zijnde normen leidt echter niet tot onverschuldigde betalingen.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking:

<i>bedragen x € 1</i>	A. Mink	W. Ruwhof	H. Nijland	W. Ruwhof
Functie(s)	DB voorzitter	DB voorzitter	DB lid	DB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 – 29/3	7/10 – 31/12	1/1 – 12/9	1/1 – 7/10
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	Nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	Nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	6.456	6.236	12.471	13.694
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1-31/12	Nvt	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	0	17.800	17.800

<i>bedragen x € 1</i>	G. Ritsema	T. Spaargaren	M. Scheffer	T.Janssen
Functie(s)	DB lid	DB lid	DB lid	DB lid
Duur dienstverband in 2016	8/7 – 31/12	14/10 – 31/12	1/1-31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	Nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	Nee	nee
Individueel WNT-maximum	12.911	3.815	17.900	17.900
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	nvt	nvt	4/9-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	0	0	5.755	17.800

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen:

<i>bedragen x € 1</i>	W. Ruwhof	W. Ruwhof	G. Ritsema	T.J. Spaargaren
Functie(s)	AB voorzitter	AB lid	AB lid	AB lid
Duur dienstverband in 2016	8/7 - 31/12	1/1 - 8/7	8/7 - 31/12	20/9- 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	12.911	9.243	12.911	4.989
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1-31/12	1/1-31/12	Nvt	nvt
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	17.800	0	0

<i>bedragen x € 1</i>	T. Janssen	B. Ross	N. Olland	G. van Gorkum
Functie(s)	AB lid	AB lid	AB lid	AB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	17.800	17.800	17.800	17.800

<i>bedragen x € 1</i>	P. Putman	H. Breunissen	T. van der Werf	M. Scheffer
Functie(s)	AB lid	AB lid	AB lid	AB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	4/9 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	17.800	17.800	17.800	5.755

<i>bedragen x € 1</i>	A. Mink	F. Jansen
Functie(s)	AB voorzitter	AB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 – 29/3	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Nee	nee
Individueel WNT-maximum	6.456	17.900
Bezoldiging		
Beloning	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	0	0
Gegevens 2015		
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)		
Bezoldiging 2015		
Beloning	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	17.800

4.9 Balans per 31-12-2016

Activa	31-12-2015	31-12-2016 <i>x € 1.000,=</i>
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	71	86
Materiele vaste activa met economisch nut	71	86
Financiële vaste activa	9	5
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	9	5
Totaal vaste Activa	80	91
Vlottende activa		
Vorraden	9	0
Onderhanden Werk	9	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.857	3.179
Rekening Courantverhouding Rijk	4.000	436
Vorderingen op publiekrechtelijke lichamen	855	2.736
Overige vorderingen	2	8
Liquide middelen	131	949
Kassaldi	0	0
Banksaldi	131	949
Overlopende activa	11	30
Vooruitbetaalde bedragen	11	30
Totaal vlottende activa	5.008	4.158
Totaal generaal	5.088	4.249

Passiva	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Vaste Passiva		
Eigen Vermogen	1.484	855
Algemene Reserve	500	500
Bestemmingsreserves:	465	294
Provincietaken	163	92
Bureau Milieumetingen	187	203
Opleidingsplan	99	0
MRA Externe Veiligheid	17	0
Resultaat Boekjaar	519	60
Voorzieningen	1.060	785
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	826	756
Stuwmeer verlof Prov. Gelderland	41	21
Reiskosten woon-werkverk. Prov. Gelderland	25	8
Stuwmeer verlof Gemeente Arnhem	6	0
RVU 62+	163	0
Totaal vaste passiva	2.545	1.640
Vlottende Passiva		
Kortlopende schulden	1.187	1.253
Overige schulden aan publiekrechtelijke lichamen	1.005	1.082
Overige schulden	182	170
Overlopende passiva	1.357	1.357
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	555	586
de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;	307	310
Overige vooruitontvangen bedragen	495	461
Totaal vlottende passiva	2.543	2.609
Totaal generaal	5.088	4.249

Grondslagen voor waardering

Besluit Begroting en Verantwoording

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2016.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut zijn geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijke van het resultaat in aanmerking genomen. Zoals is bepaald in de financiële verordening wordt er lineair afgeschreven op basis van de economische levensduur.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de ontvangen subsidies die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijke van het resultaat in aanmerking genomen.

Vlottende Activa

De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorraden – Onderhanden werk

De “onderhanden werken” zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Eigen Vermogen

Onder het Eigen Vermogen zijn opgenomen de Algemene Reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende Passiva

De vlottende passiva en vooruit ontvangen bedragen hebben betrekking op een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.9.1 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Specificatie Materiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Investerings met een economisch nut:		
Vervoermiddelen	47	65
Machines, apparaten en installaties	24	21
Overige materiële vaste activa	0	
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven	0	0
Totaal	71	86

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2016:

Verloopoverzicht van de materiële vaste activa							
x € 1.000	Boek- waarde 1 januari 2016	Investe- ringen	Des- invest- eringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden / reserves	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31 decem- ber 2016
Investerings met economisch nut							
Vervoermiddelen	47	27	0	9	0	0	65
Machines, apparaten en installaties	24	0	0	3	0	0	21
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal investeringen met economisch nut	71	27	0	12	0	0	86
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
nvt	0	0	0	0	0	0	0
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut							
nvt	0	0	0	0	0	0	0
Totaal materiële vaste activa	71	27	0	12	0	0	86

Financiële vaste activa

Specificatie Financiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Regelingen werknemers (fiets)	9	5
Totaal	9	5

Vlottende Activa

Specificatie Onderhanden Werk	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Beheer RVMK	0	0
Saneringsproject W. Druckerstraat	0	0
Saneringsproject Vosselmanstraat	2	0
Saneringsproject Deventerstraat	2	0
Saneringsproject Anklaarseweg	1	0
Saneringsproject Zutphenerstraat	1	0
Saneringsproject Johannahoeve VBT	3	0
BSV Uitv Gevelmtr schermw.SPK 2016	0	0
Totaal	9	0

Specificatie uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Min.v. Financiën	4.000	436
Debiteuren Publiekrechtelijk	855	2.736
Overige vorderingen	2	8
Totaal	4.857	3.179

Specificatie Liquide Middelen	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Bank	131	949
Totaal	131	949

Vaste passiva

Specificatie Eigen Vermogen	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Algemene Reserve	500	500
Resultaat voor bestemming	519	60
BR Provincietaken (t.b.v. werkzaamheden die in 2013 niet zijn uitgevoerd)	163	92
BR Bureau Milieumetingen (ter dekking van toekomstige investeringen)	187	203
BR Opleidingsplan	99	0
BR MRA Externe Veiligheid	17	0
Totaal	1.484	855

Specificatie Voorzieningen	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	826	756
Stuwmeer verlof Prov. Gelderland	41	21
Reiskosten woon-werkverk. Prov. Gelderland	25	8
Stuwmeer verlof Gemeente Arnhem	6	0
RVU 62+	163	0
Totaal	1.060	785

Vlottende passiva

Specificatie Overige schulden publiekr. Lichamen	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
BTW	228	472
Loonheffing	397	375
Afdracht IP/OP/NP premies	82	76
Afdracht premie FPU	14	12
Diversen	284	147
Totaal	1.005	1.082

Specificatie Overige Schulden	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Diversen	182	170
Totaal	182	170

Specificatie Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Vakantiegeld mei 2016 tm december 2016	0	245
Afrekening DVO gemeente Arnhem	0	104
Diverse facturen die in het in 2017 zijn ontvangen maar betrekking hadden op 2016	0	237
Diverse facturen die in het in 2016 zijn ontvangen maar betrekking hadden op 2015	555	0
	0	
Totaal	555	586

Specificatie van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Gevelisolatie ISV 3 Rheden	112	104
Uitvoeringsplan energiebesparing	62	62
Saneringsproject Trans eo VBT	34	30
Subsidie sanering verkeerslawaaï (Arnhem) *	99	0
project W. van Pontl. 1141, Arnhem	0	114
Totaal	307	310

* Saldo op 31-12-2016 is -/- € 30.000. Dit wordt verantwoord onder de overlopende activa.

Specificatie Overige vooruitontvangen bedragen	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Onderzoek General Electric	20	20
ISV-geluid gemeente Arnhem	420	420
BSV Aanv. Gevelmtr. Schermw. RL	14	
Project Automatisering Roxit	42	16
Spijkerkw.1129, Arnhem	0	5
Totaal	496	461

Verloop voorschotbedragen specifieke uitkeringen					
x € 1.000	Saldo 1 januari 2016	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetaling en	Saldo 31 december 2016
Subsidie sanering verkeerslawaaï	112		8	0	104
Subsidie energiebesparing	62			0	62
Subsidie sanering verkeerslawaaï (Arnhem)	99	63	191	0	-30
Subsidie sanering verkeerslawaaï (Trans)	34		4	0	30
Subsidie sanering van Pontlaan		116	3	0	114
Totaal van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	307	179	205	0	280

De subsidie sanering verkeerslawaaï (Arnhem) betreft een subsidieregeling die in de SiSa wordt verantwoord. Het saldo van -/- € 30.000 voor dit project wordt verantwoord onder de post overlopende activa.

Verloopstaten reserves en voorzieningen

Verloop reserves

Omschrijving	Stand per 1-1-2016	Bestemming resultaat 2015	Toevoeging	Onttrekking	Uitkering deelnemers	Stand per 31-12-2016
Algemene Reserve	500.000					500.000
BR Provincietaken	162.613			-70.839		91.775
BR Individueel keuze budget	0		250.000	-250.000		0
BR Bureau Milieumetingen	186.925		15.725			202.650
BR Opleidingsplan	98.546			-98.546		0
BR MRA Externe Veiligheid	16.978			-16.978		0
Geraliseerd resultaat 2015	519.198	-265.725			-253.472	0
Totaal	1.484.260	-265.725	265.725	-436.363	-253.472	794.425

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toelichting verloop reserves

Algemene Reserve

Geen mutaties in 2016.

Bestemmingsreserve Provincietaken

In 2013 is een aantal werkzaamheden voor provincie Gelderland niet uitgevoerd. Het Algemeen Bestuur heeft bij de resultaatbestemming 2013 besloten tot het instellen van deze bestemmingsreserve om kosten die met deze werkzaamheden zijn gemoeid te dekken. In 2016 is afgerond € 71.000 onttrokken aan deze reserve.

Bestemmingsreserve Individueel Keuze Budget

Het Algemeen Bestuur heeft bij de resultaatbestemming 2015 besloten om een reserve IKB in te stellen. Dit ter dekking van het vakantiegeld dat in de maanden juni tm december 2016 op de balans moet worden verantwoord. Deze reserve is in 2016 vrijgevallen om het door medewerkers opgebouwde vakantiegeld in de maanden juni t/m december 2016 te dekken.

Bestemmingsreserve Bureau Milieumetingen

Ten behoeve van dekking van toekomstige kosten van het Bureau Milieumetingen heeft het Algemeen Bestuur in 2014 besloten om deze bestemmingsreserve in te stellen ten laste van het resultaat 2013. In 2016 is door het Algemeen Bestuur besloten om het resultaat van Bureau Milieumetingen over 2015 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Opleidingsplan

In 2015 is door het Algemeen Bestuur besloten om een gedeelte (€ 111.638) van het resultaat over 2015 toe te voegen aan deze reserve. Met de 1^e begrotingswijziging 2015 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met een onttrekking aan deze reserve ter dekking van de kosten van het opleidingsplan. Het opleidingsplan is niet geheel in 2015 uitgevoerd. Het restant van de reserve van afgerond € 99.000 is in 2016 aan de reserve onttrokken vanwege de hoger opleidingskosten voor een bedrag van € 101.000.

Bestemmingsreserve MRA Externe Veiligheid

In 2015 heeft het Algemeen Bestuur besloten een bestemmingsreserve ad € 60.000 in te stellen ter dekking van een eventueel tekort op Externe Veiligheid. Het tekort op Externe Veiligheid bedroeg in 2015 afgerond € 43.000. Dit bedrag is in 2015 aan deze reserve onttrokken. Het restant van afgerond € 17.000 is in 2016 vrijgefallen.

Verloop voorzieningen

Verloop van voorzieningen in 2016				
Omschrijving	Stand per 1-1-2016	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2016
Harmonisatietoelage Prov.Gelderland	826.329		70.083	756.246
Stuwmeer verlof Prov.Gelderland	41.229		20.442	20.787
Reiskst woon-werkverk. Prov.Gelderl.	24.509		16.673	7.836
Stuwmeer verlof gemeente Arnhem	5.599		5.599	0
Boete RVU 62+	162.592		162.592	0
Totaal voorzieningen	1.060.258	0	275.389	784.869

Voorziening Harmonisatietoelage

In 2014 is provincie Gelderland is een bedrag van € 925.288 ontvangen ter afkoop van harmonisatiekosten van voormalig personeel van provincie Gelderland dat nu in dienst is van ODRA. Dat bedrag is in 2014 aan de betreffende voorziening toegevoegd. In 2016 is een bedrag van € 45.083 aan deze voorziening onttrokken. Een aantal medewerkers heeft de dienst verlaten. Als gevolg van dit vertrek is gebleken dat de hoogte van deze voorziening, uitgaande van een inflatiecorrectie van 1,5%, € 25.000 te hoog was. Dit laatste bedrag is eveneens ten gunste van het resultaat 2016 vrijgefallen.

Voorziening Stuwmeerverlof Prov. Gelderland

Enkele voormalig medewerkers van provincie Gelderland hadden een verlofstuwmeer opgebouwd ter grootte van € 124.218. Dit bedrag is in 2014 ontvangen en aan de voorziening toegevoegd. In 2016 is voor een bedrag van afgerond € 20.000 aan verlof afgebouwd. Dit bedrag is aan de voorziening onttrokken.

Voorziening Reiskosten Woon-Werkverkeer Prov. Gelderland

Voormalig medewerkers van provincie Gelderland hadden recht op een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer. In het Gelders Sociaal Plan is afgesproken dat medewerkers dit recht tot 1-4-2017 behouden. Ter afkoop van deze vergoeding is van provincie Gelderland een bedrag

van € 70.738 ontvangen. Een bedrag van afgerond € 17.000 is aan deze voorziening onttrokken ter dekking van de uitbetaalde kosten woon-werkverkeer. Het restant zal in 2017 aan de voorziening worden onttrokken.

Voorziening Stuwmeerverlof gemeente Arnhem

Van enkele voormalig medewerkers van gemeente Arnhem bedraagt het resterende opgebouwde stuwmeerverlof per 31-12-2015 € 5.600. In 2016 is deze voorziening afgebouwd.

Voorziening Boete RVU 62+

Per 1 december 2014 zijn 4 medewerkers met vervroegd pensioen gegaan. Het was te verwachten dat de Belastingdienst met een naheffing van maximaal € 162.592 zou komen. Dit bedrag is in 2014 aan de betreffende voorziening toegevoegd. In 2016 is het volledig opgebouwde bedrag aan de Belastingdienst betaald.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

ODRA heeft de volgende niet uit de balans blijkende verplichtingen:

Huurovereenkomsten

Gehuurd Item	Gehuurd van	Startdatum	Einddatum	Waarde resterend contract bedrag
Markt 23	Prov. Gelderland	01-04-2013	31-03-2019	€ 47.000

Diversen

Gastheerschap Gemeente Arnhem Stadhuis (gedeelte, incl. dienstverlening)

Gemeente Arnhem	01-04-2013	31-12-2017	€ 1.800.000
-----------------	------------	------------	-------------

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

4.10 Schatkistbankieren

Het drempelbedrag dat buiten het Schatkistbankieren mocht blijven bedroeg in 2016 € 1.750.000.

		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.750			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	62.622	111.862	79.294	72.302
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	688	1.229	862	786

4.11 Verantwoording SISA "Subsidieregeling sanering verkeerslawaa



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties



SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (jaar T- 1)	
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa						
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)						
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	
1		lenM/BSK-2014/169607	€ 180.892	€ 0	€ 7.002	€ 0		Eindverantwoording Ja/Nee
		Kopie beschikingsnummer	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 06	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 11
1		lenM/BSK-2014/169607	€ 0	€ 332.882	€ 0	€ 0	Ja	

5 Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2017,

De voorzitter,

de secretaris,

Mevrouw W. Ruwhof

de heer ing. J.B.H. Robben



Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV); zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de relevante verordeningen, zoals opgenomen in het Controleprotocol 2015-2017 Omgevingsdienst Regio Arnhem voor de accountantscontrole op de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- het overzicht van baten en lasten over 2016;
- Verantwoording SISA "Subsidieregeling sanering verkeerslawaal
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 december 2015 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem zoals verelst in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 142.800, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
het jaarverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van Omgevingsdienst Regio Arnhem, zoals opgenomen in Controleprotocol 2015-2017 Omgevingsdienst Regio Arnhem voor de accountantscontrole op de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidselen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.



Wij communiceren met het dagelijks bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 13 april 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. B. Smeenk RA



Omgevingsdienst Regio Arnhem
De heer ing. J.B.H. Robben
Postbus 3066
6802 DB ARNHEM

Postbus 6, 6920 AA Duiven
Koning Willem-Alexanderplein 1, Duiven
Telefoon (0316) 27 91 11
Fax (0316) 27 92 79

www.duiven.nl
gemeente@duiven.nl
Facebook: /gemeenteduiven
Twitter: @gemeenteduiven

IBAN: NL98 BNGH 028 50 02 147
BIC: BNGHNL2G
KvK-nr: 09217727
BTW-nr.: 001202546B02

Uw brief van: 14 april 2017
Uw kenmerk: 20170414.01
Ons nummer: 17DV01296
Datum: 20 juni 2017

Kopie aan: archief /

Onderwerp: **Zienswijze ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021**

Geachteheer Robben,

Op 14 april 2017 hebben wij uw brief met bovenstaand kenmerk ontvangen. Conform de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem wordt onze raad de mogelijkheid geboden om voor 23 juni 2017 haar zienswijze te geven op de 1^e begrotingswijziging 2017 ODRA en ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA).

Ten aanzien van de 1^e begrotingswijziging ODRA 2017 dienen wij geen zienswijze in.

Ten aanzien van de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting dienen wij de volgende zienswijzen in:

Ten aanzien van het aspect energie vraagt ODRA de gemeente Duiven een extra bedrag van € 15.000 te reserveren in haar begroting van 2018. Dit bedrag is bedoeld voor de Projectleider energie, Handhaving erkende maatregelenlijst 2018 en bijdrage EED.

- De bijdrage EED is een budget dat vanuit de rijksoverheid aan de gemeente uitgekeerd wordt. Door u is gesteld dat deze voor Duiven € 6.600 bedraagt. Tot op heden is er geen zekerheid dat het door u gestelde bedrag van € 6.600 ook daadwerkelijk ontvangen wordt van de rijksoverheid. Derhalve verzoeken wij u dan ook het voorgestelde bedrag niet op te nemen in uw begroting.
- Ten aanzien van het resterende bedrag € 8.400 bedoeld voor Projectleider energie en Handhaving erkende maatregelen 2018 verzoeken wij u eveneens dit bedrag niet op te nemen in uw begroting. Groene Allianties (initiatief van Alliander) en het Duurzaam Expertise Centrum de Liemers (initiatief van het ondernemersvereniging Lindus) gaan samen in Groene Allianties de Liemers (GAdL). GAdL werkt binnen de Liemers (Duiven, Zevenaar, Rijnwaarden, Westervoort, Montferland en Doesburg) aan het verduurzamen van alle 34 bedrijventerreinen. De ambitie is dat de gehele Liemers in 2020 duurzaam energieneutraal is. De gemeente Duiven participeert in het GAdL met een in-kind bijdrage van 320 uur projectmanagement (gekapitaliseerde waarde ca €25.000). Er wordt grote waarde gehecht aan een bottom up benadering zoals deze door het GAdL wordt vormgegeven. Om dubbel werk te voorkomen (wat het lopende proces zou

kunnen verstoren) wordt voorgesteld vast te houden aan de samen met het GAdL ingeslagen weg en noch te participeren-in noch bij te dragen-aan het top-down concept zoals de ODRA deze voorstaat.

Wij zijn van mening dat deze extra taak t.a.v. energie geen onderdeel uitmaakt van het basistakenpakket dat onze gemeente aan de ODRA heeft overgedragen. Via de begroting kan onze gemeente derhalve ook niet worden verplicht aan deze taak bij te dragen.

Hoogachtend,

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Behandeladvies Bestemmingsplan 2013, eerste Correctieve Herziening – 17int00764.

Onderwerp	Bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste Correctieve Herziening"	
Registratienummer: 17DV00355.		Portefeuillehouder: Wethouder Van Groningen.
Historie	Op 1 juni 2015 heeft de raad het bestemmingsplan "Buitengebied 2013" vastgesteld. Dit bestemmingsplan is opgesteld om een actueel juridisch-planologisch kader te hebben voor het buitengebied van Duiven.	
Termijn	n.v.t.	
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	Bij het vaststellen van het bestemmingsplan in 2015 is verzuimd voor een 4-tal locaties een bouwvlak vast te stellen terwijl dat wel had moeten. Met het vaststellen van dit correctieve bestemmingsplan worden de vier locaties alsnog voorzien van een correct juridisch-planologisch kader door het opnemen van een bouwvlak voor deze locaties.	

Politieke Avond	6 juni 2017		Ronde tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Piet Dijkstra	Elke van Raaij	Karmijn	fysiek, planologie bestuur (vraag: of aansluiten bij opzet begroting?)	10 minuten
Behandeladvies	- Betreft beantwoording van eventuele vragen n.a.v. het raadsvoorstel - Voorstel kan direct na de ronde tafel ter besluitvorming naar de raad - Gelet op formeel herstel – correctie van eerder vastgesteld bestemmingsplan wordt geadviseerd om geen debattafel te plannen.			
Spreekrecht publiek	- Eventuele belanghebbenden kunnen meepraten aan tafel			

Opbrengst van de tafel	Nadat is vastgesteld dat het huisnummer is gecorrigeerd van 57 naar 25, heeft de tafel unaniem geconcludeerd dat het voorstel geagendeerd kan worden als hamerstuk op de raadsvergadering van 20 juni a.s.
Raadsvergadering	20 juni 2017 - Hamerstuk



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV026

Zaaknr.: 17DV00355

Portefeuillehouder(s): Wethouder Van Groningen

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Agendering door Agendacommissie op 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Yvette Visser

Telefoon: doorkiesnummer 9217

E-mail: y.visser@duiven.nl

Mogelijke besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste Correctieve Herziening"

Beslispunten

1. Het bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening" als vervat in de bestandenset met identificatiecode NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01, langs elektronische weg en in analoge vorm ongewijzigd vast te stellen, waarbij voor de locatie van het plangebied gebruik is gemaakt van een ondergrond welke in ontleend aan de GBKN versie d.d. 1 november 2016.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen conform artikel 6.2 lid 1 Wet ruimtelijke ordening.

Inleiding

In het bestemmingsplan Buitengebied 2013 is voor een viertal locaties op de verbeelding abusievelijk geen bouwvlak opgenomen. Het gaat om drie bedrijfsbestemmingen gelegen aan Helhoek 20 Groessen, Ooijsebrug ong. Groessen en Plaksestraat 7/9 Duiven en om één recreatieve bestemming gelegen aan Rivierenweg 25 Duiven. Op grond van het vigerende bestemmingsplan dient (bedrijfs)bebouwing binnen het bouwvlak gerealiseerd te worden. Door het ontbreken van het bouwvlak is dit echter niet mogelijk. Deze omissie wordt met de voorliggende eerste correctieve herziening hersteld.

Beoogd effect

Het vaststellen van het bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening" waarmee voor vier locaties de omissie wordt hersteld en deze locaties een bouwvlak wordt toegekend.



Raadsvoorstel

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van het bestemmingsplan worden vier locaties voorzien van een correct juridisch-planologisch kader.

Gebleken is dat vier locaties in het buitengebied niet zijn voorzien van een bouwvlak, terwijl deze op basis van de planregels daar wel van voorzien hadden moeten zijn. Met het voorliggende plan wordt dit hersteld door het opnemen van een bouwvlak voor deze locaties. Onderliggende bestemmingen en planregels veranderen niet en blijven gelijk aan het huidige bestemmingsplan Buitengebied 2013.

2.1 Het bestemmingsplan bevat geen ontwikkelingen waarvoor een kostenverhaal mogelijk is. Het is daarom niet nodig een exploitatieplan vast te stellen.

Kanttekeningen

1.1 Er bestaat nu risico op planschade door het ontbreken van de bouwvlakken.

Door de omissie is de bebouwing van twee bedrijfslocaties en van een recreatieve bestemming onder het overgangsrecht komen te vallen. Voor één locatie is het nu niet mogelijk bebouwing te realiseren. Hieruit kan planschade volgen. Tot op heden is geen verzoek tot planschade ingediend. Middels voorliggende correctieve herziening wordt dit hersteld en wordt het risico op planschade weggenomen.

Financiële paragraaf

De gemeente is initiatiefnemer van dit bestemmingsplan. De kosten voor de planvorming/-procedure worden gedekt uit de middelen voor (de actualisatie van) bestemmingsplannen.

Communicatieparagraaf

Het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan wordt gepubliceerd in de Staatscourant, De Duiven Post en het digitale gemeenteblad. Het vastgestelde plan wordt voor een termijn van zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kan beroep worden ingesteld.

Duiven, 18 april 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17int00230, 17int00231 en 17int00229
2. 17RB020

Omschrijving:

Ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening" (concept) Raadsbesluit



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV026

Zaaknr.: 17DV00355

Portefeuillehouder(s): Wethouder Van Groningen
Productnummer:
Referendum mogelijk: Nee
Agendering door Agendacommissie op 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: Yvette Visser
Telefoon: doorkiesnummer 9217
E-mail: y.visser@duiven.nl

Mogelijke besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste Correctieve Herziening"

Beslispunten

1. Het bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening" als vervat in de bestandenset met identificatiecode NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01, langs elektronische weg en in analoge vorm ongewijzigd vast te stellen, waarbij voor de locatie van het plangebied gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBKN versie d.d. 1 november 2016.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen conform artikel 6.2 lid 1 Wet ruimtelijke ordening.

Inleiding

In het bestemmingsplan Buitengebied 2013 is voor een viertal locaties op de verbeelding abusievelijk geen bouwvlak opgenomen. Het gaat om drie bedrijfsbestemmingen gelegen aan Helhoek 20 Groessen, Ooijsebrug ong. Groessen en Plaksestraat 7/9 Duiven en om één recreatieve bestemming gelegen aan Rivierenweg 25 Duiven. Op grond van het vigerende bestemmingsplan dient (bedrijfs)bebouwing binnen het bouwvlak gerealiseerd te worden. Door het ontbreken van het bouwvlak is dit echter niet mogelijk. Deze omissie wordt met de voorliggende eerste correctieve herziening hersteld.

Beoogd effect

Het vaststellen van het bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening" waarmee voor vier locaties de omissie wordt hersteld en deze locaties een bouwvlak wordt toegekend.

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van het bestemmingsplan worden vier locaties voorzien van een correct juridisch-planologisch kader.

Gebleken is dat vier locaties in het buitengebied niet zijn voorzien van een bouwvlak, terwijl deze op basis van de planregels daar wel van voorzien hadden moeten zijn. Met het voorliggende plan wordt dit hersteld door het opnemen van een bouwvlak voor deze locaties. Onderliggende bestemmingen en planregels veranderen niet en blijven gelijk aan het huidige bestemmingsplan Buitengebied 2013.

2.1 Het bestemmingsplan bevat geen ontwikkelingen waarvoor een kostenverhaal mogelijk is.
Het is daarom niet nodig een exploitatieplan vast te stellen.

Kanttekeningen

1.1 Er bestaat nu risico op planschade door het ontbreken van de bouwvlakken.

Door de omissie is de bebouwing van twee bedrijfslocaties en van een recreatieve bestemming onder het overgangsrecht komen te vallen. Voor één locatie is het nu niet mogelijk bebouwing te realiseren. Hieruit kan planschade volgen. Tot op heden is geen verzoek tot planschade ingediend. Middels voorliggende correctieve herziening wordt dit hersteld en wordt het risico op planschade weggenomen.

Financiële paragraaf

De gemeente is initiatiefnemer van dit bestemmingsplan. De kosten voor de planvorming/-procedure worden gedekt uit de middelen voor (de actualisatie van) bestemmingsplannen.

Communicatieparagraaf

Het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan wordt gepubliceerd in de Staatscourant, De Duiven Post en het digitale gemeenteblad. Het vastgestelde plan wordt voor een termijn van zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kan beroep worden ingesteld.

Duiven, 18 april 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. 17int00230, 17int00231 en 17int00229
2. 17RB020

Omschrijving:

Ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening"
(concept) Raadsbesluit



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB020
Zaaknr.: 17DV00355

Bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening"

De raad van de gemeente Duiven;

overwegende dat overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening, dat het ontwerpbestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening" met ingang van 16 februari 2017 gedurende zes weken voor eenieder ter inzage heeft gelegen;

dat er geen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan zijn ingediend;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2017 met bijbehorende bijlagen;

gelezen de opmerking van de Agendacommissie van 16 mei 2017;

gelet op het bepaalde in afdeling 3.1 en 3.2 van de Wet ruimtelijke ordening, hoofdstuk 3 van het Besluit ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht;

b e s l u i t :

1. het bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening" als vervat in de bestandenset met identificatiecode NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01, langs elektronische weg en in analoge vorm gewijzigd vast te stellen betreffende het corrigeren van het huisnummer voor de locatie Rivierweg (van 57) in 25, en waarbij voor de locatie van het plangebied gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBKN versie d.d. 1 november 2016.
2. geen exploitatieplan vast te stellen conform artikel 6.2 lid 1 Wet ruimtelijke ordening.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange

Raadsbesluit



Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Duiven maken bekend dat met ingang van donderdag 16 februari 2017 tot en met woensdag 29 maart 2017 ter inzage ligt:

- **het ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening"** met identificatiecode NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01

Plangebied

In het bestemmingsplan Buitengebied 2013 is voor een viertal locaties abusievelijk geen bouwvlak opgenomen. Deze omissie wordt met de eerste correctieve herziening hersteld. Het gaat om de volgende locaties: Helhoek 20 Groessen, Ooijsebrug ong. Groessen, Plaksestraat 7/9 Duiven en Rivierweg 25 Duiven.

Inzien

Het ontwerpbestemmingsplan ligt met ingang van 16 februari 2017 tot en met 29 maart 2017 voor iedereen ter inzage bij het Omgevingsloket, Koning Willem-Alexanderplein 1 te Duiven. Dit loket is van maandag tot en met vrijdag op afspraak geopend van 8.30 uur tot 12.30 uur. Voor inzage van de stukken kunt u een afspraak maken via de afspraakmodule op de gemeentelijke website www.duiven.nl of via telefoonnummer (0316) 279 111. Daarnaast is het ontwerpbestemmingsplan te lezen op de gemeentelijke website, <http://0226.roview.net> en de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl (IDN: NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01).

Zienswijze

Gedurende de genoemde periode kan iedereen schriftelijk een zienswijze indienen gericht aan de gemeenteraad van Duiven, Postbus 6, 6920 AA Duiven. Voor het indienen van een mondelinge zienswijze kunt u tot drie werkdagen vóór de afloop van de termijn van terinzagelegging een afspraak maken met de behandelend ambtenaar. U kunt een zienswijze niet via email of digitaal indienen.

Meer informatie

Voor vragen over deze publicatie of inzage in de stukken buiten openingstijden kunt u telefonisch een afspraak maken met de behandelend ambtenaar mevrouw Y. Visser. Zij is bereikbaar via (0316) 27 92 17.

Bestemmingsplan

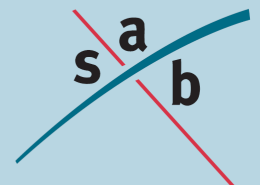
Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening

Gemeente Duiven

Datum: 8 februari 2017

Projectnummer: 170146

ID: NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01



INHOUD

TOELICHTING

1	Inleiding en planbeschrijving	3
1.1	Aanleiding en achtergrond	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Vigerend bestemmingsplan	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Relevant beleid en onderzoeksaspecten	5
3	Juridische opzet	6
3.1	Algemeen	6
3.2	Dit bestemmingsplan	6
3.3	Omschrijving regeling	6
4	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	8
5	Economische uitvoerbaarheid	9

1 Inleiding en planbeschrijving

1.1 Aanleiding en achtergrond

Op 1 juni 2015 is het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” vastgesteld door de raad van De gemeente Duiven. Dit bestemmingsplan is opgesteld om een actueel juridisch-planologisch kader te hebben voor het buitengebied van Duiven.

In het bestemmingsplan is een omissie geslopen, in de zin dat voor een viertal locaties abusievelijk geen bouwvlak is opgenomen.

Middels deze correctieve herziening wordt deze omissie hersteld. Deze herziening voorziet de vier deelgebieden van een correct juridisch-planologisch kader.

1.2 Plangebied

Het plangebied betreft vier locaties die alle zijn gelegen in het buitengebied van Duiven. De locaties zijn:

- 1 Helhoek 20
- 2 Plaksestraat 7/9
- 3 Oijsebrug ong.
- 4 Rivierweg 57

Op de navolgende topografische kaart zijn deze vier locaties aangeduid.



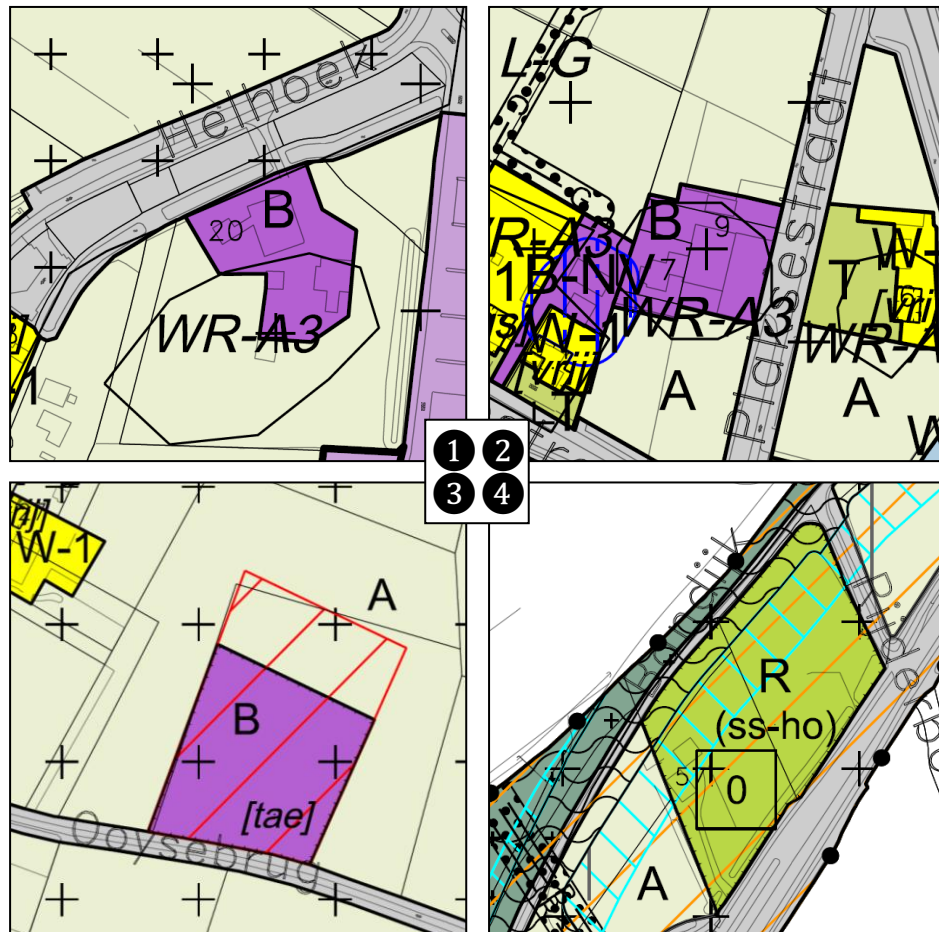
Topografische kaart met aanduidingen plangebieden

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Het vigerende bestemmingsplan is het bestemmingsplan ‘Buitengebied 2013’, zoals vastgesteld op 1 juni 2015 door de gemeente Duiven.

Deelgebied 1 t/m 3 van onderhavige correctieve herziening zijn in dit bestemmingsplan bestemd als 'Bedrijf'. Deelgebied 4 is bestemd als 'Recreatie'. Verder gelden bij enkele locaties een aantal (archeologische) dubbelbestemmingen en aanduidingen. Opvallend is dat op deelgebied 3 een wijzigingsgebied is aangeduid (de rode diagonale arcering). Deze geeft aan dat het plan ter plekke kan worden gewijzigd. De inhoud van deze wijzigingsbevoegdheid is voor deze correctieve herziening verder niet relevant.

Onderstaande kaartbeelden geven een impressie van de geldende regeling.



1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op het relevante beleid en de onderzoeksaspecten. In hoofdstuk 3 volgt de juridische opzet en in hoofdstuk 4 volgt een verslag van de procedure.

2 Relevant beleid en onderzoeksaspecten

In het kader van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” heeft reeds een toets plaats gevonden aan alle relevante beleidstukken, milieu- en ruimtelijke aspecten. Korthedshalve wordt hier naar het vastgestelde plan (met identificatiecode NL.IMRO.0226.BPBuitengebied-VS02) verwezen. Onderhavig plan betreft uitsluitend het corrigeren van enkele omissies. De conclusies zoals gesteld in het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” blijven hiermee van toepassing. Derhalve zijn er geen planologisch-juridische beletselen om ter plaatse de omissie in het geldende bestemmingsplan te herstellen.

3 Juridische opzet

3.1 Algemeen

Een bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld. De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van een bestemmingsplan geeft een weergave van de aanleiding, onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen.

3.2 Dit bestemmingsplan

Dit correctieve bestemmingsplan is een (beperkte) herziening van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013”.

De herziening ziet enkel toe op het corrigeren van een omissie op de planverbeelding, namelijk het toevoegen van een bouwvlak bij alle vier de deelgebieden. Deze toevoeging heeft geen consequenties voor de regels van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013”. In dit bestemmingsplan worden de regels van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” dan ook ongewijzigd van toepassing verklaard.

Dit correctieve bestemmingsplan gaat tevens gepaard met een verbeelding. Op de verbeelding is bij alle vier de locaties een bouwvlak toegevoegd. Bij de eerste drie locaties (de drie bedrijfsbestemmingsplan) is het bouwvlak gelijk aan het bestemmingsvlak. Bij de vierde locatie (de recreatiebestemming) is, gezien de omvang van het totale perceel, rondom de bestaande bebouwing een passend bouwvlak aangeduid.

De overige bepalingen op de verbeelding, zoals deze van kracht zijn op grond van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” blijven ongewijzigd van toepassing. Deze zijn voor de volledigheid tevens op de verbeelding weergegeven.

3.3 Omschrijving regeling

De regels bestaan uit drie hoofdstukken:

- Inleidende regels (hoofdstuk 1);
- Bestemmingsregels (hoofdstuk 2);
- Algemene regels (hoofdstuk 3);
- Overgangs- en slotregels (hoofdstuk 4).

Hierna wordt een korte toelichting gegeven op de in het plan voorkomende regeling.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

In dit hoofdstuk is een aantal begrippen verklaard.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Aangezien dit bestemmingsplan slechts ziet op een (beperkte) wijziging van de verbeelding en dit geen aanpassingen aan de regels behoeft, zijn de regels van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013” ongewijzigd van toepassing verklaard.

Hierbij moet worden aangetekend dat op grond van de geldende RO-standaarden 2012 de aanduiding ‘wro-zone - wijzigingsgebied’ dient te worden aangegeven als ‘wetgevingzone - wijzigingsgebied’. Dit is aldus op de verbeelding aangeduid. Daar waar op deze verbeelding sprake is van de aanduiding ‘wetgevingzone - wijzigingsgebied’ dient deze dus te worden begrepen als de aanduiding ‘wro-zone - wijzigingsgebied’ zoals genoemd in de regels van het bestemmingsplan “Buitengebied 2013”.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

In dit hoofdstuk is een anti-dubbeltelregel opgenomen.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Er is overgangsrecht opgenomen. In de slotregel is de officiële naam van het plan bepaald. Onder deze naam kan het bestemmingsplan worden aangehaald.

4 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De formele aankondiging van dit bestemmingsplan is in week 6 van 2017 gepubliceerd in de Informeel, de Staatscourant en op de gemeentelijke website.

Het ontwerpbestemmingsplan zal conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht), gedurende zes weken ter inzage gelegd worden.

5 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een nieuw ruimtelijk project dient op grond van artikel 3.1.6 lid 1, sub f van het Bro onderzoek plaats te vinden naar de uitvoerbaarheid van het plan. Op basis van 'afdeling 6.4 grondexploitatie', artikel 6.12, lid 2 van de Wro kan de gemeenteraad bij het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan echter besluiten geen exploitatieplan vast te stellen.

Bij onderhavig plan is een exploitatieplan niet benodigd, aangezien deze herziening uitsluitend toeziet op het verbeteren van een omissie in het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2013'. Het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' is verder een consoliderend plan. Onderhavig bestemmingsplan maakt eveneens geen ontwikkelingen mogelijk. Er is daarom geen sprake van mogelijke kosten. Ook kan van planschadekosten geen sprake zijn.

Bestemmingsplan

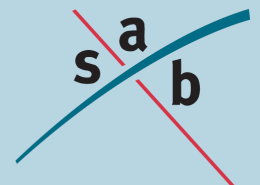
Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening

Gemeente Duiven

Datum: 8 februari 2017

Projectnummer: 170146

ID: NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01



INHOUD

REGELS

1	Inleidende regels	3
Artikel 1	Begrippen	3
2	Bestemmingsregels	4
Artikel 2	Toepassingsbereik regels	4
3	Algemene regels	5
Artikel 3	Anti-dubbeltelregel	5
4	Overgangs- en slotregels	6
Artikel 4	Overgangsrecht	6
Artikel 5	Slotregel	6

De verbeelding

Verbeelding met legenda

1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 *plan:*

het bestemmingsplan Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening met identificatienummer NL.IMRO.0226.BPBUITENGEBIED014-ON01 van de gemeente Duiven.

1.2 *bestemmingsplan:*

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels.

2 Bestemmingsregels

Artikel 2 Toepassingsbereik regels

2.1 Algemeen

De regels van het bestemmingsplan "Buitengebied 2013", zoals vastgesteld door de raad van de gemeente Duiven op 1 juni 2015, met identificatienummer NL.IMRO.0226.BPBuitengebied-VS02 zijn ongewijzigd van toepassing op het plan.

2.2 Aanduiding

Waar in het in artikel 2.1 bedoelde bestemmingsplan wordt verwezen naar de aanduiding 'wro-zone - wijzigingsgebied', wordt geacht te worden verwezen naar de in dit plan opgenomen aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied'.

3 Algemene regels

Artikel 3 Anti-dubbelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

4 Overgangs- en slotregels

Artikel 4 Overgangsrecht

4.1 *Overgangsrecht bouwwerken*

- a Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
 - 1 gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 - 2 na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
- b Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
- c Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

4.2 *Overgangsrecht gebruik*

- a Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
- b Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- c Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
- d Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 5 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013, eerste correctieve herziening'.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van ____ 2017.

Behandeladvies – 17int00808

Onderwerp	Maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven realisering tijdelijke Blaashal		
Registratienummer	17DV01506	Portefeuillehouder	Goossen
Historie	Kennisgeving- 16int03855 d.d. 2 febr. 2017 - Inventarisering vraag en aanbod gemeentelijke binnensportaccommodaties.		
Termijn	Gezien de tijd die levering van de blaashal in beslag neemt en beoogde ingebruikname in het najaar, is een zo spoedig mogelijk raadsbesluit gewenst doch uiterlijk voor het zomerreces.		
Belangrijkste bespreek- en/of beslipunten	Beeldvorming over het voorstel tot ondersteuning van het maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven voor het realiseren van een tijdelijke Blaashal door het beschikbaar stellen van een krediet van €220.000,-.		

Politieke Avond	6 juni		Ronde tafel	
Voorzitter	Griffie	Zaal	Domein	Duur
Geert-Jan Schrijner	Josien van Buren	Raadzaal	Sociaal	60 minuten
Behandeladvies	Tijdens de Ronde Tafel komt MHC de Westerduiven een toelichting geven op haar plannen om een tijdelijke Blaashal te realiseren. Dhr. J. van Wijk, voorzitter van MHC de Westerduiven, verzorgt de presentatie (circa 20 minuten). Er is ruimte voor het stellen tot vragen aan MHC de Westerduiven en de portefeuillehouder/ambtelijke organisatie. Zodat u een compleet beeld over het voorstel kunt krijgen. Aan het eind van de Ronde Tafel zal de voorzitter aan de raadsleden en fractieassistenten die deelnemen aan de tafel vragen of: 1) Zij behoefte hebben aan een Debat-tafel op 27 juni, waarna besluitvorming op 11 juli kan plaatsvinden. Of, 2) Dat het voorstel direct geagendeerd kan worden ter besluitvorming op de raadsvergadering van 20 juni.			
Spreekrecht publiek	Men kan meepraten aan tafel			

Opbrengst van de tafel	Dhr. Van Wijk heeft een toelichting gegeven op de plannen van MHC Westerduiven m.b.t. de blaashal. Diverse fracties hebben vragen gesteld aan zowel dhr. Van Wijk als aan weth. Goossen. Deze vragen zijn beantwoord. Voor de raadsvergadering komt weth. Goossen met een schriftelijk antwoord op de vraag m.b.t. de punten waarover aanvullende voorwaarden opgesteld gaan worden. Die beantwoording volgt in de week vóór de raadsvergadering. De meerderheid van de aanwezige fracties geeft aan dat tot besluitvorming in de raad van 20 juni overgegaan kan worden. Twee fracties geven aan behoefte te hebben aan een debat. Besloten wordt om dit voorstel als discussiestuk in de raad van 20 juni 2017 te agenderen.
Debat tafel	n.v.t.
Raadsvergadering	20 juni 2017 - discussiestuk



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV039

Zaaknr.: 17DV01506

Portefeuillehouder(s): Wethouder Goossen

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in de Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: A. Sommers

Telefoon: (0316) 27 94 82

E-mail: a.sommers@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Ondersteunen van het maatschappelijk initiatief van MHC de Westerduiven voor realiseren van een semipermanente blaashal.

Beslispunten

1. Het maatschappelijk initiatief van MHC de Westerduiven voor realisering van een semipermanente blaashal op sportpark Horsterpark te omarmen, het past binnen het stimuleringsbeleid
2. Het probleem van vraag en aanbod in de winterperiode voor gebruik binnensportfaciliteiten te onderkennen.
3. Het initiatief te ondersteunen door het beschikbaar stellen van een krediet van € 220.000,- onder nader vast te leggen voorwaarden.

Inleiding

Binnen de gemeente Duiven kampen de sportverenigingen die binnensport bedrijven in de winterperiode (oktober t/m februari) met een tekort aan binnensportruimte. Dit wordt veroorzaakt omdat er in deze periode voor hockey en korfbal een zaalcompetitie wordt gespeeld en er behoefte is aan zaaltraining. De sportverenigingen die normaal buiten sporten komen dan 'naar binnen'. Het tekort aan beschikbare uren in deze periode is ongeveer 20 uur per week o.b.v. dagelijks gebruik van 17.00 uur tot 23.00 uur. Buiten deze winterperiode is er geen tekort aan binnensportaccommodatie.

In 2014 is op gezamenlijk initiatief van de betrokken sportverenigingen én de gemeente Duiven een werkgroep geformeerd die mogelijke alternatieven voor dit probleem heeft onderzocht. Na een intensief traject, waarbij niet op voorhand uitgegaan werd van een financiële bijdrage van de gemeente, was de conclusie dat er onvoldoende mogelijkheden bestonden om gezamenlijk het capaciteitstekort op te vangen. Aansluitend hierop is in 2016 een eventuele uitbreiding van de bestaande sportzaal van het



Raadsvoorstel

Candea College naar een volwaardige sporthal onderzocht. Eind 2016 bleek uiteindelijk ook voor deze permanente oplossing onvoldoende organisatorisch en financieel commitment. Er waren slechts drie sportverenigingen, waaronder MHC de Westerduiven, bereid financieel bij te dragen en in het proces verder mee te werken.

Vanwege het niet doorgaan van de uitbreiding van de Candea zaal heeft MHC de Westerduiven begin dit jaar het initiatief genomen om de haalbaarheid van een tijdelijke blaashal mét omni-mogelijkheden te onderzoeken. Dit om het tekort aan specifieke zaalhockeycapaciteit, maar ook een tekort aan binnensportaccommodatie in de winterperiode op te vangen. De plannen van MHC de Westerduiven zijn in een vergevorderd stadium. Het bestuur vraagt ons het initiatief te ondersteunen. Bijgaande business case geeft nadere toelichting en uitwerking van het initiatief. In dit voorstel wordt het verzoek nader beschreven en wordt geadviseerd over de ondersteuning die de gemeente hierin zou kunnen / moeten geven.

Beoogd effect

- Het huidige capaciteitsprobleem voor binnensportactiviteiten in de winterperiode binnen de gemeente Duiven oplossen, voor de middellange termijn (uitgangspunt is 10 jaar).
- Het versterken van sociaal kapitaal door partnerschap en ondersteuning (investering).
- Bijdragen vanuit BOSS en het stimuleringsbeleid aan een vitale samenleving en de investeren voor een meerwaarde van sportpark Horsterpark

Argumenten

1.1. Maatschappelijk initiatief vanuit de kracht van de samenleving

MHC de Westerduiven heeft geheel op eigen initiatief het plan opgepakt om mogelijkheden te onderzoeken voor de plaatsing van een semipermanente blaashal op het hockeycomplex. Hiermee wordt het tekort aan binnensportaccommodaties voor alle binnensportverenigingen in de winterperiode op een innovatieve en praktische manier opgelost.

MHC de Westerduiven vraagt ons als gemeente te participeren in het initiatief.

Het past binnen BOSS waarbij we samen werken aan een vitale samenleving en het past binnen de ontwikkelingen van het nieuwe stimuleringsbeleid.

Het raakt een drietal ontwikkellijnen van het stimuleringsbeleid, te weten:

- *ontwikkelgericht ondersteunen*
- *gemeente als partner*
- *investeren in initiatieven*

MHC de Westerduiven laat als maatschappelijk partner zien waar de kracht en de energie zit in de samenleving. De gemeente heeft de taak om daarbij te helpen en om mee te denken. Door initiatieven te stimuleren en te denken in kansen en niet in bedreigingen. Dit waardevolle initiatief wil MHC de Westerduiven graag in samenspel met de gemeente vormgeven. En door het omarmen en ondersteunen hiervan laten we zien wat we belangrijk vinden en waar we voor staan.

1.2 Plannen goed voorbereid en in een vergevorderd stadium

Bijgaande businesscase en de presentatie die de hockeyvereniging recent heeft gehouden in het middagcollege laat zien dat de plannen concreet, zorgvuldig en direct uitvoerbaar zijn. Het getuigt van lef en daadkracht.

Raadsvoorstel

Het goed voorbereide plan gaat naast 'de aanleiding' in op 'de investering', 'de exploitatie', 'technische aspecten', 'de gewenste organisatievorm', 'planning & implementatie', 'benutting' etc.

Ook ligt er inmiddels een positief advies van de welstandscommissie en heeft de vereniging met omwonenden het gesprek gevoerd over het initiatief. Deze gesprekken zijn goed en positief verlopen en omwonenden hebben richting MHC de Westerduiven geen bezwaren kenbaar gemaakt.

Daarnaast is afdeling beheer door MHC de Westerduiven nauw betrokken bij de ontwikkeling van de plannen in verband met de verankering en consequenties voor het bestaande veld en direct omliggende groenstroken etc. Wij zien in MHC de Westerduiven een professionele partner.

1.3 Een vitale samenleving

Wij willen met elkaar werken aan een vitale samenleving. Met BOSS als middel zetten we samen in op het vormgeven van Bewegen, Ontmoeten Sport en Spelen. Daarnaast is er het nieuwe stimuleringsbeleid. Met ondersteuning van het sociaal kapitaal 'als de energie in de samenleving' ontstaat er gezamenlijke doe-kracht! En dat maakt onze samenleving vitaal. Niet alleen in fysieke zin, maar ook in de zin van waardering voor het zelforganiserende vermogen van de samenleving.

2.1 Initiatief neemt grote druk op binnensportaccommodatie weg

Met de kennisgeving van 31 januari 2017 (16int03855) is het probleem van het tekort aan binnensportaccommodaties met de gemeenteraad gedeeld.

Het initiatief dat zich nu aandient biedt een concrete oplossing voor het tekort aan binnensportaccommodatie in de winterperiode gedurende 10 jaar. Dit raakt direct ruim 1500 sporters. Deze tijdelijke blaashal wordt ieder jaar in oktober/november door de vereniging (ondersteund met inzet van vrijwilligers) opgebouwd, eind februari weer afgebroken en opgeslagen op het sportpark.

2.2 Verbetering van het inroosteringsproces

Door het huidige tekort aan binnensportaccommodatie is het jaarlijks proces tussen gemeente en verenigingen voor inroosting van uren voor het nieuwe sportseizoen een intensief proces. Dit tot grote ergernis en teleurstelling van de sportverenigingen die niet het aantal uren krijgen waarop gehoopt. Het kost zowel intern (afd. beheer) als extern (afstemming met de verenigingen en het krijgen van trainers op steeds andere tijden) veel tijd om gezamenlijk het rooster tot stand te brengen.

Het initiatief leidt direct tot een grote verbetering van het inroosteringsproces. Voor onze organisatie betekent dit minder tijdsinvestering in ingewikkelde gesprekken over de roosters. Voor de verenigingen geeft dit extra trainings- en wedstrijdcapaciteit in Duiven, biedt het kansen voor ontwikkeling van nieuwe initiatieven en ontnemt het vrijwilligers de frustraties over de huidige inroosting.

Het roosterproces zal opnieuw vorm moeten krijgen, onder de voorwaarde dat op termijn onze bemoeienis minimaal moet zijn en de verantwoordelijkheid door initiatiefnemers gedragen wordt.

Tevens is het een voorwaarde dat de compensatieregeling (verschil in huur bij gebruik van

Raadsvoorstel

een accommodatie in een omliggende plaats wordt nu nog gecompenseerd) met ingang van realisatie van de blaashal komt te vervallen. Dit met uitzondering van onomkeerbare afspraken die verenigingen nu al hebben gemaakt voor gebruik van binnensportaccommodaties in omliggende gemeenten.

2.3 Multifunctioneel inzetbaar

De blaashal wordt geschikt gemaakt voor zaalhockey, korfbal en/of handbal. Er komt een multifunctionele belijning. MHC de Westerduiven is in gesprek met diverse partijen (Duko, handbalverenigingen, voetbalverenigingen, HVZ, de korfbalbond, AAC Velp) voor medegebruik.

De hal is eventueel ook geschikt voor sporten met een kleiner benodigd vloeroppervlak en/of hoogte. Er wordt een kunststof sportvloer aangebracht die voldoet aan de normen. Als voorwaarde hierbij geldt dat Duivense sportverenigingen voorrang hebben op sportverenigingen van buiten Duiven.

2.4 Geen concurrerende hal, maar een passende aanvulling op het tekort

Met de plaatsing van de blaashal is onmiddellijk het tekort aan zaalruimte in de winterperiode opgelost. Uitgangpunt bij realisering moet zijn dat er geen concurrerende huur mag worden berekend voor het gebruik van de blaashal. Bovendien moeten er geen nadelige consequenties zijn voor de exploitatie van sportaccommodatie Triominos. Gezamenlijke inroostering en bepaling van het huurtarief is een vereiste.

Naar verwachting zal door de mogelijkheden van de blaashal, deze eerder concurrerend worden voor de sportzaal bij het Candea College.

3.1 Ondersteunen van het initiatief door een krediet te vragen aan de raad van € 220.000,-

MHC de Westerduiven is een betrouwbare maatschappelijke partner.

De totale investering voor realisering van de blaashal is € 357.287,- (*exclusief BTW*).

Om het initiatief haalbaar te maken vraagt MHC de Westerduiven een eenmalige bijdrage van € 220.000,- aan de op te richten stichting. Deze stichting draagt samen met MHC de Westerduiven de overige investeringskosten.

De kansen bij realisering van de blaashal voor de sport en voor sportpark Horsterpark zijn groot. Medewerking om een krediet te vragen aan de gemeenteraad is te verantwoorden.

3.2 Blaashal goedkoper dan exploitatie Spelleward

Een investering in de blaashal en het krediet activeren voor een kapitaallast van € 25.025,- per jaar ten opzichte van ongeveer € 160.000,- voor exploitatielasten Spelleward is goedkoper.

Kanttekeningen

1.1 Nog niet alles uitgekristalliseerd

Er is veel sympathie voor het initiatief. Toch zijn er nog diverse zaken waarover nadere afspraken moeten worden gemaakt. Vanwege de tijdsdruk (initiatief begin 2017 gestart tot bestellen van de blaashal is kort), het vernieuwde karakter van dit initiatief en proces is het onmogelijk om alles uitgewerkt te hebben. Als wij willen participeren in dit maatschappelijk initiatief, is dit nu een gegeven en moeten we samen met MHC de Westerduiven het proces nader vormgeven. Als we eerst alles uitgezocht willen hebben belemmert dat op korte termijn

het besluitvormingstraject.

1.2 Praktische invulling in nauwe samenwerking

Gemeente en de op te richten stichting moeten met elkaar om de tafel om de werkzaamheden te bespreken die de eigendommen van de gemeente raken (kwaliteit).

Als het gaat om de risico's en verantwoordelijkheden met betrekking tot de ondergrondse infrastructuur moet er een en ander worden vastgelegd en nauw worden samengewerkt.

2.1 Geen duidelijk zicht op ontwikkeling sport in Duiven.

Op basis van demografische ontwikkelingen lijkt het aannemelijk dat er een verschuiving komt in het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties. Hoewel ook eerder gedacht werd dat de druk op de gemeentelijke accommodaties zou afnemen is dat in de praktijk niet gebeurd. Omdat we enerzijds het gebruik nog niet structureel monitoren en anderzijds we onvoldoende zicht hebben op ontwikkelingen bij sportclubs is het moeilijk in te schatten hoe vraag en aanbod in de toekomst zich tot elkaar gaan verhouden. Wel zijn veel initiatieven vanuit accommodatiebeleid gericht op multifunctioneel gebruik en werken we aan een vitale samenleving. Wel neemt de belangstelling gezonde leefstijl toe en stijgt de populariteit van sport als middel.

3.1 Afspraken vastleggen

MHC de Westerduiven is een betrouwbare partner. Aan eventuele investering zullen we voorwaarden stellen, waaronder het vormgeven van het nieuwe roosterproces met minder bemoeienis van de gemeente, het vastleggen van verantwoordelijkheden en het huurtarief. Ook is het denkbaar dat afspraken nodig zijn over participeren in de stichting, inzage in de jaarrekening, over het terugvloeien van de restwaarde en wat er nog praktisch, juridisch en formeel geregeld moet worden etc.

Dit is een proces wat we samen met de stichting moeten vormgeven.

Financiële paragraaf

MHC de Westerduiven vraagt een eenmalige bijdrage van € 220.000,- voor de realisering van een semipermanente blaashal. Deze bijdrage zou ten goede komen aan de nog op te richten stichting, welke de blaashal gaat exploiteren.

De blaashal kent een gemiddelde levensduur van tien jaar. Tien jaar is het uitgangspunt voor het aantal afschrijvingstermijnen, waarbij een rentepercentage van 2,5% geldt. Voor de afschrijvingsmethode wordt gebruik gemaakt van de lineaire methode. Om de kapitaallasten te bepalen is het uitgangspunt genomen dat er geen restwaarde op de blaashal van toepassing is. Aangezien er gebruik gemaakt wordt van de lineaire afschrijvingsmethode zijn de kapitaallasten in de eerste jaren hoger dan in de laatste jaren. De gemiddelde kapitaallast per jaar over een periode van tien jaar is € 25.025,-.

Structurele dekking van de jaarlijkse kapitaallasten vanuit een verhoging van het uurtarief van de overige binnensportaccommodaties is niet haalbaar.

De dekking kan uit de Algemene Reserve onttrokken worden, aangezien er voor de aankomende jaren een overschot geraamd is.

Communicatieparagraaf

Algemeen: er is een uitstekend contact en een prima samenwerking met de vereniging. Er is regelmatig contact en op alle fronten werken we goed met elkaar samen om dit proces vorm te geven.

Het vervolgproces en de gestelde voorwaarde moeten schriftelijk worden vastgelegd.

Behandelproces

Tot nu toe heeft met name MHC de Westerduiven als initiatiefnemer in het proces de regie gevoerd. In bijgaande businesscase is te lezen wat zoal is uitgewerkt. Om het initiatief haalbaar te maken is een samenwerking met de gemeente noodzakelijk. Daarin willen wij graag voorzien.

Omdat MHC de Westerduiven initiatiefnemer is willen zij het verzoek tijdens de politieke avond (ronde- of debattafel) nader toelichten en presenteren. Naast alle werkzaamheden die al in gang zijn gezet, offertes opvragen, businesscase opstellen, gesprekken met partners, onderzoek naar mogelijkheden oprichten stichting, gesprekken met financiers, pre advies bij de welstand etc. zal er nog veel nader uitgewerkt moeten worden.

Wat nu van belang is, is dat de blaashal op tijd wordt besteld. De hal moet op maat worden gemaakt en dat kost tijd. Dit kan alleen als vanuit de gemeente er commitment is en het licht op groen gaat voor medefinanciering. Die risico's wil en kan de vereniging op dit moment niet financieel dragen. Parallel aan dit proces wordt het vergunningstraject in gang gezet.

Als er een krediet beschikbaar wordt gesteld moeten we in samenspel het proces verder vormgeven. Het belangrijkste is dat de neuzen dezelfde kant op staan en de intentie er is om dit maatschappelijk initiatief te ondersteunen.

MHC de Westerduiven wil haar plannen in de politieke avond op 6 juni aanstaande graag nader toelichten.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

loco
secretaris,

burgemeester,

Raadsvoorstel

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

16int03855

17E001579

Omschrijving:

Kennisgeving gemeenteraad inzake probleem

binnensportaccommodaties

Businesscase MHC de Westerduiven initiatief blaashal



Raadsvoorstel

Registratienr. Corsa: 17RV039

Zaaknr.: 17DV01506

Portefeuillehouder(s): Wethouder Goossen

Productnummer:

Referendum mogelijk: Nee

Ter agendering in de Agendacommissie d.d. 16 mei 2017

Voor vragen

Naam: A. Sommers

Telefoon: (0316) 27 94 82

E-mail: a.sommers@duiven.nl

Besluitvorming door de gemeenteraad op 20 juni 2017

Onderwerp: Ondersteunen van het maatschappelijk initiatief van MHC de Westerduiven voor realiseren van een semipermanente blaashal.

Beslispunten

1. Het maatschappelijk initiatief van MHC de Westerduiven voor realisering van een semipermanente blaashal op sportpark Horsterpark te omarmen, het past binnen het stimuleringsbeleid
2. Het probleem van vraag en aanbod in de winterperiode voor gebruik binnensportfaciliteiten te onderkennen.
3. Het initiatief te ondersteunen door het beschikbaar stellen van een krediet van € 220.000,- onder nader vast te leggen voorwaarden.

Inleiding

Binnen de gemeente Duiven kampen de sportverenigingen die binnensport bedrijven in de winterperiode (oktober t/m februari) met een tekort aan binnensportruimte. Dit wordt veroorzaakt omdat er in deze periode voor hockey en korfbal een zaalcompetitie wordt gespeeld en er behoefte is aan zaaltraining. De sportverenigingen die normaal buiten sporten komen dan 'naar binnen'. Het tekort aan beschikbare uren in deze periode is ongeveer 20 uur per week o.b.v. dagelijks gebruik van 17.00 uur tot 23.00 uur. Buiten deze winterperiode is er geen tekort aan binnensportaccommodatie.

In 2014 is op gezamenlijk initiatief van de betrokken sportverenigingen én de gemeente Duiven een werkgroep geformeerd die mogelijke alternatieven voor dit probleem heeft onderzocht. Na een intensief traject, waarbij niet op voorhand uitgegaan werd van een financiële bijdrage van de gemeente, was de conclusie dat er onvoldoende mogelijkheden bestonden om gezamenlijk het capaciteitstekort op te vangen. Aansluitend hierop is in 2016 een eventuele uitbreiding van de bestaande sportzaal van het

Raadsvoorstel

Candea College naar een volwaardige sporthal onderzocht. Eind 2016 bleek uiteindelijk ook voor deze permanente oplossing onvoldoende organisatorisch en financieel commitment. Er waren slechts drie sportverenigingen, waaronder MHC de Westerduiven, bereid financieel bij te dragen en in het proces verder mee te werken.

Vanwege het niet doorgaan van de uitbreiding van de Candeaazaal heeft MHC de Westerduiven begin dit jaar het initiatief genomen om de haalbaarheid van een tijdelijke blaashal mét omni-mogelijkheden te onderzoeken. Dit om het tekort aan specifieke zaalhockeycapaciteit, maar ook een tekort aan binnensportaccommodatie in de winterperiode op te vangen. De plannen van MHC de Westerduiven zijn in een vergevorderd stadium. Het bestuur vraagt ons het initiatief te ondersteunen. Bijgaande business case geeft nadere toelichting en uitwerking van het initiatief. In dit voorstel wordt het verzoek nader beschreven en wordt geadviseerd over de ondersteuning die de gemeente hierin zou kunnen / moeten geven.

Beoogd effect

- Het huidige capaciteitsprobleem voor binnensportactiviteiten in de winterperiode binnen de gemeente Duiven oplossen, voor de middellange termijn (uitgangspunt is 10 jaar).
- Het versterken van sociaal kapitaal door partnerschap en ondersteuning (investering).
- Bijdragen vanuit BOSS en het stimuleringsbeleid aan een vitale samenleving en de investeren voor een meerwaarde van sportpark Horsterpark

Argumenten

1.1. Maatschappelijk initiatief vanuit de kracht van de samenleving

MHC de Westerduiven heeft geheel op eigen initiatief het plan opgepakt om mogelijkheden te onderzoeken voor de plaatsing van een semipermanente blaashal op het hockeycomplex. Hiermee wordt het tekort aan binnensportaccommodaties voor alle binnensportverenigingen in de winterperiode op een innovatieve en praktische manier opgelost.

MHC de Westerduiven vraagt ons als gemeente te participeren in het initiatief.

Het past binnen BOSS waarbij we samen werken aan een vitale samenleving en het past binnen de ontwikkelingen van het nieuwe stimuleringsbeleid.

Het raakt een drietal ontwikkelijnen van het stimuleringsbeleid, te weten:

- *ontwikkelgericht ondersteunen*
- *gemeente als partner*
- *investeren in initiatieven*

MHC de Westerduiven laat als maatschappelijk partner zien waar de kracht en de energie zit in de samenleving. De gemeente heeft de taak om daarbij te helpen en om mee te denken. Door initiatieven te stimuleren en te denken in kansen en niet in bedreigingen. Dit waardevolle initiatief wil MHC de Westerduiven graag in samenspel met de gemeente vormgeven. En door het omarmen en ondersteunen hiervan laten we zien wat we belangrijk vinden en waar we voor staan.

1.2 Plannen goed voorbereid en in een vergevorderd stadium

Bijgaande businesscase en de presentatie die de hockeyvereniging recent heeft gehouden in het middagcollege laat zien dat de plannen concreet, zorgvuldig en direct uitvoerbaar zijn. Het getuigt van lef en daadkracht.

Raadsvoorstel

Het goed voorbereide plan gaat naast 'de aanleiding' in op 'de investering', 'de exploitatie', 'technische aspecten', 'de gewenste organisatievorm', 'planning & implementatie', 'benutting' etc.

Ook ligt er inmiddels een positief advies van de welstandscommissie en heeft de vereniging met omwonenden het gesprek gevoerd over het initiatief. Deze gesprekken zijn goed en positief verlopen en omwonenden hebben richting MHC de Westerduiven geen bezwaren kenbaar gemaakt.

Daarnaast is afdeling beheer door MHC de Westerduiven nauw betrokken bij de ontwikkeling van de plannen in verband met de verankering en consequenties voor het bestaande veld en direct omliggende groenstroken etc. Wij zien in MHC de Westerduiven een professionele partner.

1.3 Een vitale samenleving

Wij willen met elkaar werken aan een vitale samenleving. Met BOSS als middel zetten we samen in op het vormgeven van Bewegen, Ontmoeten Sport en Spelen. Daarnaast is er het nieuwe stimuleringsbeleid. Met ondersteuning van het sociaal kapitaal 'als de energie in de samenleving' ontstaat er gezamenlijke doe-kracht! En dat maakt onze samenleving vitaal. Niet alleen in fysieke zin, maar ook in de zin van waardering voor het zelforganiserende vermogen van de samenleving.

2.1 Initiatief neemt grote druk op binnensportaccommodatie weg

Met de kennisgeving van 31 januari 2017 (16int03855) is het probleem van het tekort aan binnensportaccommodaties met de gemeenteraad gedeeld.

Het initiatief dat zich nu aandient biedt een concrete oplossing voor het tekort aan binnensportaccommodatie in de winterperiode gedurende 10 jaar. Dit raakt direct ruim 1500 sporters. Deze tijdelijke blaashal wordt ieder jaar in oktober/november door de vereniging (ondersteund met inzet van vrijwilligers) opgebouwd, eind februari weer afgebroken en opgeslagen op het sportpark.

2.2 Verbetering van het inroosteringsproces

Door het huidige tekort aan binnensportaccommodatie is het jaarlijks proces tussen gemeente en verenigingen voor inroostering van uren voor het nieuwe sportseizoen een intensief proces. Dit tot grote ergernis en teleurstelling van de sportverenigingen die niet het aantal uren krijgen waarop gehoopt. Het kost zowel intern (afd. beheer) als extern (afstemming met de verenigingen en het krijgen van trainers op steeds andere tijden) veel tijd om gezamenlijk het rooster tot stand te brengen.

Het initiatief leidt direct tot een grote verbetering van het inroosteringsproces. Voor onze organisatie betekent dit minder tijdsinvestering in ingewikkelde gesprekken over de roosters. Voor de verenigingen geeft dit extra trainings- en wedstrijdcapaciteit in Duiven, biedt het kansen voor ontwikkeling van nieuwe initiatieven en ontnemt het vrijwilligers de frustraties over de huidige inroostering.

Het roosterproces zal opnieuw vorm moeten krijgen, onder de voorwaarde dat op termijn onze bemoeienis minimaal moet zijn en de verantwoordelijkheid door initiatiefnemers gedragen wordt.

Tevens is het een voorwaarde dat de compensatieregeling (verschil in huur bij gebruik van

een accommodatie in een omliggende plaats wordt nu nog gecompenseerd) met ingang van realisatie van de blaashal komt te vervallen. Dit met uitzondering van onomkeerbare afspraken die verenigingen nu al hebben gemaakt voor gebruik van binnensportaccommodaties in omliggende gemeenten.

2.3 Multifunctioneel inzetbaar

De blaashal wordt geschikt gemaakt voor zaalhockey, korfbal en/of handbal. Er komt een multifunctionele belijning. MHC de Westerduiven is in gesprek met diverse partijen (Duko, handbalverenigingen, voetbalverenigingen, HVZ, de korfbalbond, AAC Velp) voor medegebruik.

De hal is eventueel ook geschikt voor sporten met een kleiner benodigd vloeroppervlak en/of hoogte. Er wordt een kunststof sportvloer aangebracht die voldoet aan de normen. Als voorwaarde hierbij geldt dat Duivense sportverenigingen voorrang hebben op sportverenigingen van buiten Duiven.

2.4 Geen concurrerende hal, maar een passende aanvulling op het tekort

Met de plaatsing van de blaashal is onmiddellijk het tekort aan zaalruimte in de winterperiode opgelost. Uitgangspunt bij realisering moet zijn dat er geen concurrerende huur mag worden berekend voor het gebruik van de blaashal. Bovendien moeten er geen nadelige consequenties zijn voor de exploitatie van sportaccommodatie Triominos. Gezamenlijke inroostering en bepaling van het huurtarief is een vereiste.

Naar verwachting zal door de mogelijkheden van de blaashal, deze eerder concurrerend worden voor de sportzaal bij het Candea College.

3.1 Ondersteunen van het initiatief door een krediet te vragen aan de raad van € 220.000,-

MHC de Westerduiven is een betrouwbare maatschappelijke partner.

De totale investering voor realisering van de blaashal is € 357.287,- (*exclusief BTW*).

Om het initiatief haalbaar te maken vraagt MHC de Westerduiven een eenmalige bijdrage van € 220.000,- aan de op te richten stichting. Deze stichting draagt samen met MHC de Westerduiven de overige investeringskosten.

De kansen bij realisering van de blaashal voor de sport en voor sportpark Horsterpark zijn groot. Medewerking om een krediet te vragen aan de gemeenteraad is te verantwoorden.

3.2 Blaashal goedkoper dan exploitatie Spelleward

Een investering in de blaashal en het krediet activeren voor een kapitaallast van € 25.025,- per jaar ten opzichte van ongeveer € 160.000,- voor exploitatielasten Spelleward is goedkoper.

Kanttelingen

1.1 Nog niet alles uitgekristalliseerd

Er is veel sympathie voor het initiatief. Toch zijn er nog diverse zaken waarover nadere afspraken moeten worden gemaakt. Vanwege de tijdsdruk (initiatief begin 2017 gestart tot bestellen van de blaashal is kort), het vernieuwde karakter van dit initiatief en proces is het onmogelijk om alles uitgewerkt te hebben. Als wij willen participeren in dit maatschappelijk initiatief, is dit nu een gegeven en moeten we samen met MHC de Westerduiven het proces nader vormgeven. Als we eerst alles uitgezocht willen hebben belemmert dat op korte termijn

het besluitvormingstraject.

1.2 Praktische invulling in nauwe samenwerking

Gemeente en de op te richten stichting moeten met elkaar om de tafel om de werkzaamheden te bespreken die de eigendommen van de gemeente raken (kwaliteit).

Als het gaat om de risico's en verantwoordelijkheden met betrekking tot de ondergrondse infrastructuur moet er een en ander worden vastgelegd en nauw worden samengewerkt.

2.1 Geen duidelijk zicht op ontwikkeling sport in Duiven.

Op basis van demografische ontwikkelingen lijkt het aannemelijk dat er een verschuiving komt in het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties. Hoewel ook eerder gedacht werd dat de druk op de gemeentelijke accommodaties zou afnemen is dat in de praktijk niet gebeurd. Omdat we enerzijds het gebruik nog niet structureel monitoren en anderzijds we onvoldoende zicht hebben op ontwikkelingen bij sportclubs is het moeilijk in te schatten hoe vraag en aanbod in de toekomst zich tot elkaar gaan verhouden. Wel zijn veel initiatieven vanuit accommodatiebeleid gericht op multifunctioneel gebruik en werken we aan een vitale samenleving. Wel neemt de belangstelling gezonde leefstijl toe en stijgt de populariteit van sport als middel.

3.1 Afspraken vastleggen

MHC de Westerduiven is een betrouwbare partner. Aan eventuele investering zullen we voorwaarden stellen, waaronder het vormgeven van het nieuwe roosterproces met minder bemoeienis van de gemeente, het vastleggen van verantwoordelijkheden en het huurtarief. Ook is het denkbaar dat afspraken nodig zijn over participeren in de stichting, inzage in de jaarrekening, over het terugvloeien van de restwaarde en wat er nog praktisch, juridisch en formeel geregeld moet worden etc.

Dit is een proces wat we samen met de stichting moeten vormgeven.

Financiële paragraaf

MHC de Westerduiven vraagt een eenmalige bijdrage van € 220.000,- voor de realisering van een semipermanente blaashal. Deze bijdrage zou ten goede komen aan de nog op te richten stichting, welke de blaashal gaat exploiteren.

De blaashal kent een gemiddelde levensduur van tien jaar. Tien jaar is het uitgangspunt voor het aantal afschrijvingstermijnen, waarbij een rentepercentage van 2,5% geldt. Voor de afschrijvingsmethode wordt gebruik gemaakt van de lineaire methode. Om de kapitaallasten te bepalen is het uitgangspunt genomen dat er geen restwaarde op de blaashaal van toepassing is. Aangezien er gebruik gemaakt wordt van de lineaire afschrijvingsmethode zijn de kapitaallasten in de eerste jaren hoger dan in de laatste jaren. De gemiddelde kapitaallast per jaar over een periode van tien jaar is € 25.025,-.

Structurele dekking van de jaarlijkse kapitaallasten vanuit een verhoging van het uurtarief van de overige binnensportaccommodaties is niet haalbaar.

De dekking kan uit de Algemene Reserve onttrokken worden, aangezien er voor de aankomende jaren een overschot geraamd is.

Communicatieparagraaf

Algemeen: er is een uitstekend contact en een prima samenwerking met de vereniging. Er is regelmatig contact en op alle fronten werken we goed met elkaar samen om dit proces vorm te geven.

Het vervolgproces en de gestelde voorwaarde moeten schriftelijk worden vastgelegd.

Behandelproces

Tot nu toe heeft met name MHC de Westerduiven als initiatiefnemer in het proces de regie gevoerd. In bijgaande businesscase is te lezen wat zoal is uitgewerkt. Om het initiatief haalbaar te maken is een samenwerking met de gemeente noodzakelijk. Daarin willen wij graag voorzien.

Omdat MHC de Westerduiven initiatiefnemer is willen zij het verzoek tijdens de politieke avond (ronde- of debattafel) nader toelichten en presenteren. Naast alle werkzaamheden die al in gang zijn gezet, offertes opvragen, businesscase opstellen, gesprekken met partners, onderzoek naar mogelijkheden oprichten stichting, gesprekken met financiers, pre advies bij de welstand etc. zal er nog veel nader uitgewerkt moeten worden.

Wat nu van belang is, is dat de blaashal op tijd wordt besteld. De hal moet op maat worden gemaakt en dat kost tijd. Dit kan alleen als vanuit de gemeente er commitment is en het licht op groen gaat voor medefinanciering. Die risico's wil en kan de vereniging op dit moment niet financieel dragen. Parallel aan dit proces wordt het vergunningstraject in gang gezet.

Als er een krediet beschikbaar wordt gesteld moeten we in samenspel het proces verder vormgeven. Het belangrijkste is dat de neuzen dezelfde kant op staan en de intentie er is om dit maatschappelijk initiatief te ondersteunen.

MHC de Westerduiven wil haar plannen in de politieke avond op 6 juni aanstaande graag nader toelichten.

Duiven, 9 mei 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Raadsvoorstel

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

16int03855

17E001579

Omschrijving:

Kennisgeving gemeenteraad inzake probleem
binnensportaccommodaties

Businesscase MHC de Westerduiven initiatief blaashal



Raadsbesluit

Besluitnr.: 17RB036

Zaaknr.: 17DV01506

Ondersteunen van het maatschappelijk initiatief van MHC de Westerduiven voor realiseren van een semipermanente blaashal.

De raad van de gemeente Duiven;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017;

b e s l u i t :

1. Het maatschappelijk initiatief van MHC de Westerduiven voor realisering van een semipermanente blaashal op sportpark Horsterpark te omarmen, het past binnen het stimuleringsbeleid
2. Het probleem van vraag en aanbod in de winterperiode voor gebruik binnensportfaciliteiten te onderkennen
3. Het initiatief te ondersteunen door het beschikbaar stellen van een krediet van € 220.000,- onder nader vast te leggen voorwaarden.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 20 juni 2017.

De raad van de gemeente Duiven,

griffier,
M.P.M. (Mat) Gijsbers

voorzitter,
drs. H.B.I. (Rik) de Lange



Kennisgeving aan de gemeenteraad

Registratienr. Corsa: 16int03855

Zaaknr.: 16DV00475

Portefeuillehouder(s): Wethouder Van Groningen / Wethouder Goossen

Voor vragen

Naam: Tim Kleingeld

Telefoon: (0316) 27 9190

E-mail: t.kleingeld@duiven.nl

Onderwerp: Inventarisatie vraag en aanbod gemeentelijke binnensportaccommodaties

Aanleiding voor deze kennisgeving

Vanwege knelpunten die in de winterperiode ontstaan in de gemeentelijke binnensportaccommodaties en de sluiting van sporthal De Spelleward zijn gemeente en binnensportverenigingen eind 2014 met elkaar in gesprek gegaan over mogelijke oplossingen voor deze knelpunten.

Relevant beleidskader

- Kadernota GTS, vastgesteld door gemeenteraad op 22 april 2013 (13RB022)
- Implementatieplan GTS, vastgesteld door het college van B&W op 24 september 2013 (13BW0409)
- Nota maatschappelijk vastgoed 2016, vastgesteld door het college van B&W op 5 april 2016 (16BW0121).

Inhoud van de mededeling

Knelpunten rooster

Met de bouw van sportcentrum Triominos ter vervanging van de geplande sluiting van sporthal De Spelleward is de vraag naar binnensportaccommodaties toegenomen en was van de voorspelde afnemende druk op binnensportaccommodaties geen sprake. De overcapaciteit die is ontstaan door het tijdelijk openhouden van sporthal De Spelleward had tot gevolg dat in de winterperiode (november-maart) de vraag naar binnensportruimte groter is dan het aanbod. In de periode april-oktober is de sporthal daarentegen juist aanmerkelijk lager bezet. Het komen tot een sportrooster is een proces dat door de toenemende vraag steeds stroever verloopt en ook daarom zijn binnensportverenigingen en gemeente met elkaar in gesprek gegaan om mogelijke oplossingen voor de knelpunten in beeld te brengen.

Opties

Uit het eerste overleg met de binnensportverenigingen kwamen een aantal opties naar voren waarvan een blaas-/tijdelijke sporthal het meest realistische leek. Op initiatief van de binnensportverenigingen heeft de gemeente een aantal bijeenkomsten gefaciliteerd waarin de verschillende opties zijn uitgewerkt. Tijdens de uitwerking van de opties ontstond een nieuwe optie: uitbreiding van sporthal Saturnus van het Candea College van 2/3 naar 3/3. Deze optie was ten opzichte van de tijdelijke sporthal interessant vanwege duurzaamheid (tijdelijk ten



Kennisgeving

opzichte van permanent), de sporthal overdag al benut wordt en daarmee voordelen oplevert op gebied van bezetting en energielasten, een derde partij als mogelijke investeerder kan deelnemen en een derde partij als risicodrager deelneemt.

De binnensportverenigingen hebben aangegeven de optie uitbreiding Saturnus te willen uitwerken en op basis daarvan zijn gesprekken gestart tussen Candea College, een afvaardiging namens de binnensportverenigingen en gemeente.

Uit de gesprekken werd duidelijk dat het Candea College open staat voor een dergelijke uitbreiding van de sporthal en is er gesproken over mogelijke investeringen en risico's van en voor het Candea College. Uit diverse opgevraagde offertes kwam een prijs van ± 750.000,- inclusief BTW naar voren om de uitbreiding van een volwaardige trainingsaccommodatie te realiseren.

Go/No-go bijdrage binnensportverenigingen

Om de haalbaarheid van de uitbreiding van sporthal Saturnus te toetsen zijn de gesprekken die met het Candea College zijn gevoerd teruggekoppeld aan de binnensportverenigingen. Uit deze terugkoppeling kwam naar voren dat de uitbreiding alleen haalbaar is wanneer de binnensportverenigingen gezamenlijk een behoorlijke financiële bijdrage leveren aangezien voor de gemeente een kostendekkende uitwerking het vertrekpunt is. Voor wat betreft de eigen bijdrage zijn de verschillende mogelijkheden door binnensportverenigingen verkend: een bijdrage via tarieven en subsidies, incidenteel, structureel, een bedrag per lid en een voordeel van jaarlijks lagere exploitatielasten. In twee bijeenkomsten met de binnensportverenigingen is met elkaar afgesproken om uiteindelijk op 1 december per vereniging een 'go of no-go' te geven op een bijdrage vanuit de binnensportverenigingen. Deze bijdrage bestond uit € 1,- per lid per maand voor de periode van 10 jaar. Daarmee zouden de binnensportverenigingen naar schatting € 200.000,- bijdragen aan de investering voor de sporthal Saturnus. Met daarnaast een eenmalige bijdrage van € 50.000,- en een nog nader uit te werken voordeel in lagere exploitatielasten zouden de binnensportverenigingen ruim 1/3^e deel van de uitbreiding financieren.

Van de 10 deelnemende binnensportverenigingen hebben 3 verenigingen een GO gegeven op een eigen bijdrage en hebben 7 verenigingen een NO-GO gegeven.

Met deze uitslag hebben we de conclusie getrokken dat het op dit moment niet haalbaar is de uitbreiding van sporthal Saturnus van het Candea College met 1/3 deel uit te breiden tot een volwaardige trainingshal om zodoende de knelpunten in de winterperiode op te vangen.

Indien binnensportverenigingen in de toekomst opnieuw willen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om knelpunten in het sportrooster op te lossen staan we daar uiteraard voor open.

Proces roosteren gemeentelijke binnensportaccommodaties

Nu er geen oplossing voor het creëren van extra binnensportruimte is gevonden blijft er maar één alternatief over: scherper roosteren. Dat betekent dat bij het maken van het volgend sportrooster alle uren van 17.00 uur tot 23.00 uur bezet dienen te zijn en dat binnensportverenigingen meer gebruik moeten maken van de sportzaal in het Huis van Droom dan nu het geval is.

Kennisgeving

Met bovenstaande maatregel worden de knelpunten echter niet opgelost. Er zal in de kaders om te komen tot het rooster aanpassingen moeten worden doorgevoerd.

In 2012 hebben we samen met de binnensportverenigingen getracht de kaders voor inroostering scherper te stellen. Dat is deels gelukt door procesafspraken te maken en jaarlijks gezamenlijk het rooster te ontwerpen. Het lukte echter niet om de toewijzingscriteria met elkaar af te stemmen. In 2017 gaan wij daarom samen met de binnensportverenigingen toewijzingscriteria opstellen die ervoor zorgen dat het rooster voor gebruik van gemeentelijke binnensportaccommodaties in de toekomst soepeler tot stand komt, waarbij binnensportverenigingen goed tot hun recht komen en de sporthal zo goed mogelijk bezet is. De verantwoordelijkheid voor het tot stand komen van het rooster ligt daarmee in eerste instantie bij de binnensportverenigingen. Doel is om het proces zo effectief mogelijk in te richten en te bekijken welke toewijzingscriteria aangepast moeten worden door bijvoorbeeld tariefdifferentiatie toe te passen.

Dit is echter niet meer te realiseren voor de start van het roosterproces voor het sportseizoen 2017/2018.

Duiven, 31 januari 2017.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

secretaris,

burgemeester,

Bijlagen:

Registratienummer Corsa:

1. Vul hier het stuknummer in (NIET het zaaknummer). Selecteer veld, begin te typen en tabtoets gebruiken voor de volgende cel.

Omschrijving:

Verdere informatie:

- 1.



Business case

Binnensportaccommodatie

Horsterpark, Duiven

Een initiatief van M.H.C. De Westerduiven

<i>Versie:</i>	<i>Revisiedatum:</i>	<i>Auteur:</i>	<i>Omschrijving:</i>
01	15-1-2017	MM, RS, FW, JvW.	Eerste opzet business case
02	6-3-2017	FW	Toevoeging hoofdstuk m.b.t. tijdelijk karakter

Inhoudsopgave

I.	Samenvatting	3
	Belangrijkste punten	
	Beoogde doelstelling	
	Voorstel	
	Beknopt financieel overzicht	
II.	Aanleiding.....	4
	De vereniging	
	Missie	
	Ambities van de vereniging m.b.t. zaal hockey 2017 en verder	
	Krimp binnensportaccommodaties binnen de gemeente Duiven	
	Ondernomen activiteiten	
	Conclusie	
III.	Verricht vooronderzoek.....	7
	Algemeen	
	Hal	
	Fundatie/verankering van de hal	
	Techniek en verlichting	
	Sportvloer	
	Overig	
IV.	Voorstel	9
	Investering	
	Kenmerken van de blaashal, techniek en sportvloer	
	Situering	
	Financiële overzichten	
	Organisatievorm	
	Tijdelijk karakter	
	Planning, strategie en implementatie	
V.	Overige punten	16
	Aannames, kansen en bedreigingen	
	Vervolgstappen	
VI.	Bijlagen.....	17
	Bijlage 1: situatietekening huidig veld 3 en positionering blaashal in het Horsterpark, Duiven	
	Bijlage 2: foto's tijdens opbouw blaashal	
	Bijlage 3: foto's buitenzijde blaashal	
	Bijlage 4: foto's binnenkant hal	
	Bijlage 5: foto's verankering buitenkant hal	
	Bijlage 6: foto's (elektro-)technische ruimte	
	Bijlage 7: foto's plaatsen van sportvloer	

Samenvatting

Belangrijkste punten

M.H.C. De Westerduiven kent de afgelopen jaren een explosieve groei van het aantal deelnemende leden aan zaal hockey. Sinds 2011 is het aantal zaal hockeyteams gestegen van 13 naar 23. Zonder belemmeringen zou op korte termijn een verdere groei mogelijk zijn naar meer dan 30 teams met -in totaal- meer dan 350 deelnemende leden.

Dit staat in contrast met de afname aan binnensportcapaciteit binnen de gemeente Duiven. Medio 2015 is één sporthal buiten gebruik gesteld, terwijl de recent gebouwde sporthal niet voor zaal hockey geschikt is.

Daarnaast heeft een herverdeling van alle binnensporten over de nu aanwezige binnensportcapaciteit tot onvoldoende resultaat geleid als gevolg waarvan, zonder nadere maatregelen of acties, alle sportverenigingen hun binnensportactiviteiten met 20% zouden moeten krimpen. Een gezamenlijke oplossing is -mede op instigatie van De Westerduiven- voorgesteld en nader uitgewerkt, maar is niet van de grond gekomen.

De Westerduiven heeft een projectteam samengesteld teneinde te onderzoeken of aanvullende binnensportcapaciteit kan worden gerealiseerd. Deze business case is een weergave van deze inspanningen en waarin een concreet voorstel is opgenomen.

Beoogde doelstelling

Het huidige capaciteitsprobleem voor binnensportactiviteiten binnen de gemeente Duiven oplossen, ook voor de middellange termijn (5 a 10 jaar). De voor te stellen oplossing dient -binnen bepaalde voorwaarden- exploitabel te zijn.

Voorstel

Het realiseren van een tijdelijke sporthal op het huidige sportcomplex van De Westerduiven (i.c. op veld 3), die geschikt is voor meerdere binnensporten met een vereiste hoge zaalhoogte.

De blaashal wordt alleen in de wintermaanden (van november tot en met februari) gebruikt.

De blaashal wordt primair geschikt gemaakt voor zaal hockey, maar kan ook worden gebruikt voor andere binnensporten zoals korfbal en/of handbal die eenzelfde belijning kennen als bij zaal hockey. De hal is eventueel ook geschikt voor sporten met een kleiner benodigd vloeroppervlak en/of hoogte.

De hal wordt geïnvesteed door een aparte stichting die de hal ook exploiteert middels verhuur aan De Westerduiven, aan andere sportverenigingen, sportbonden en in voorkomend geval aan derde partijen.

Beknopt financieel overzicht

Investeringskosten	Blaashal	€ 180.000
	Fundatie/verankering	€ 32.402
	Sportvloer incl. ondervloer en belijning	€ 92.585
	Diverse sportbenodigdheden	€ 15.800
	Overige posten	€ 36.500
	<i>Af: eenmalige bijdragen</i>	<u>€ - 250.000</u>
		<u>€ 107.287</u>
Exploitatiekosten	Kapitaalslasten	€ 13.228
	Verzekering	€ 1.500
	Energie	€ 7.000
	Overige kosten	€ 6.000
	<i>Reservering onvoorziene kosten</i>	€ 2.192
	<u>Totaal jaarlijkse kosten</u>	<u>€ 29.920</u>
Opbrengsten	(detail-overzicht op pag. 10)	<u>€ 29.920</u>

Aanleiding

De vereniging

M.H.C. De Westerduiven is op 4 maart 1991 opgericht. De naam geeft al aan dat de vereniging zich richt op de gemeenten Westervoort en Duiven. Voor 95% komen de leden uit deze beide gemeenten. De overige 5% komt uit overige gemeenten. Sinds de opstart in 1991 heeft de nog jonge vereniging een explosieve groei doorgemaakt en inmiddels telt de vereniging ruim 630 leden. Sinds een aantal jaren zijn dames-, heren-, veteranen- en jeugdteams actief in de competitie onder de vlag van de KNHB.

Naast veldhockey wordt ook zaalhockey in competitieverband gespeeld. Daar waar in de afgelopen vijf jaar het ledenaantal toenam met ca. 20%, is bij het zaalhockey het aantal deelnemers gegroeid met ca. 70%. (van 13 naar 23 teams). Gedurende het huidige seizoen 2016-2017 spelen 277 leden van De Westerduiven in zaalhockey-competitie.

Missie

De Westerduiven wil recreatief en prestatief hockey aanbieden aan haar leden. De Westerduiven wil als hockeyvereniging groeien naar ca. 650 leden. Kernwaarden: respect, sportiviteit, gedrevenheid, gezelligheid, kwaliteit, sociale veiligheid. De Westerduiven is een gezellige familievereniging waar ieder lid op het bij hem/haar passende niveau hockey kan spelen.

Zaalhockey neemt daarin een steeds prominentere rol, zo blijkt uit de deelnemersaantallen in de afgelopen jaren.

Ambities van de vereniging m.b.t. zaalhockey 2017 en verder

De Westerduiven wil zaalhockey een volwaardige positie geven binnen de vereniging, waarbij een hoge mate van clubbetrokkenheid wordt nagestreefd. Tevens wil de vereniging zaalhockey bereikbaar maken voor meerdere geledingen, zoals voor de E en D8-teams. Deze teams spelen nu nog geen zaalhockey terwijl dit bij veel andere verenigingen wel het geval is. Ook voor recreatief seniorenzaalhockey bestaat interesse.

De huidige winterstop bij veldhockey (december-februari) wordt door vele leden als een onwelkome en hinderlijke onderbreking van het sportseizoen ondervonden, waardoor zaken als (door-)trainen en het spelen van 'thuis'-wedstrijden tijdens de winterperiode e.d. worden gemist; (sociale) aspecten zoals clubbetrokkenheid en teamsaamhorigheid nemen daardoor af, juist vanwege de lange winterperiode. Dit 'schuurt' nadrukkelijk met de gedachte van een gezellige familievereniging die De Westerduiven gedurende het hele sportseizoen (en zelfs nog daarbuiten) wil zijn voor Duiven en omstreken met een sociale en maatschappelijke betrokkenheid voor en door leden.

Daarnaast is het een feit dat meedoen aan zaalhockey een uitstekende leerschool is voor veldhockey: techniek, snelheid en spelinzicht staan daarbij op een duidelijk hoger niveau dan bij veldhockey. Na de winterstop blijkt dat leden die aan de zaalhockeycompetitie hebben meegedaan, over duidende betere hockeyvaardigheden beschikken, wat goed merkbaar is gedurende het vervolg/verloop van de resterende veldhockeycompetitie.

Door diverse oorzaken (zie hierna) zijn er momenteel beperkingen t.a.v. zaaltraining- en zaalwedstrijdcapaciteit waardoor deze ambities worden belemmerd.

Er is nog steeds sprake van duidelijk toenemende belangstelling voor zaalhockey. Indien zich geen capaciteitsproblemen zouden voordoen, dan zouden bij De Westerduiven momenteel al potentieel 27 teams direct zaalhockey kunnen beoefenen. Indien ook E- en D8 teams mee gaan doen, is er nu al sprake van 31 zaalhockeyteams. Voor E-teams is zaalhockey weliswaar vooral bedoeld als een eerste kennismaking, maar ook hier stijgt de hockeytechniek en spelinzicht en bevordert dit de verdere sportieve ontwikkelingen van de jongste jeugd.

Voor De Westerduiven is ca. 350 zaalhockeyleden voor de nabije toekomst een reële optie.

Krimp binnensportaccommodaties binnen de gemeente Duiven

Enkele jaren geleden is door de gemeente Duiven besloten tot het opheffen en afbreken van sporthal De Spelleward in het centrum. Tot die tijd maakte De Westerduiven in voldoende mate en tot tevredenheid gebruik van deze -al wat oudere- sporthal voor zowel gewenste trainingen (20 uur per week) als de KNHB-compitie. (6 à 8 weekenden).

De Spelleward is medio 2015 buiten gebruik gesteld en eind 2015 ook daadwerkelijk gesloopt.

Inmiddels is wel een nieuwe sporthal (Triominos) gebouwd, naast de sporthal De Endesprong, maar de nieuwe sporthal Triominos is helaas niet beschikbaar voor zaal hockey.

Het verschuiven c.q. herverdelen van alle binnensporten over de beide hallen (ic. Triominos en Endesprong) geeft geen afdoende resultaat, omdat met name korfbal en zaal hockey de sporthal alleen gedurende de winterperiode gebruiken.

De binnensporten met een benodigd klein(er) speelveld of kleinere ruimte kunnen nog uitwijken naar (bijvoorbeeld) Huis van Droom; dit echter in tegenstelling tot korfbal en zaal hockey (en ook handbal) die een groot speelveld nodig hebben.

Gedurende deze winterperiode (korfbal 17 weken en zaal hockey 12 weken) bestaat een duidelijk aantoonbaar capaciteitsstekort en wordt sinds medio 2015 feitelijk één complete (grote) sportzaal gemist.

Dit capaciteitsstekort doet zich bij zaal hockey nog extra gelden als gevolg van het feit dat een zaal hockeyteam uit gemiddeld 11 spelers bestaat, terwijl een veld hockeyteam uit gemiddeld 16 spelers bestaat. Niet iedereen die dat wil, komt zo aan spelen toe (of moet gedwongen rouleren), terwijl het splitsen van bijvoorbeeld 2 veldteams in 3 zaalteams nu niet mogelijk is, als gevolg van het al bestaande capaciteitsstekort.

Dit capaciteitsprobleem is onlangs (november 2016) nogmaals door de Gemeente Duiven onderkend door recente bezettingsoverzichten en berekeningen. Hierbij wordt aangetekend dat op dit moment nog geen zaalvoetbal wordt gespeeld in Duiven; iets wat in de nabije toekomst mogelijkerwijs wel wordt nagestreefd door diverse voetbalverenigingen.

Het niet gezamenlijk oplossen van dit capaciteitsprobleem van binnensportaccommodatie impliceert een noodzakelijke krimp van 20% van de totale zaalcapaciteit voor alle sportverenigingen. Immers: de gemeente Duiven heeft zich herhaaldelijk op het standpunt gesteld dat het capaciteitsprobleem voor binnensportaccommodatie een gezamenlijk probleem is van alle Duivense sportverenigingen en dat de aanwezige capaciteit “in eerlijkheid en redelijkheid” moet worden verdeeld over alle gebruikers.

Ondernomen activiteiten

Eind 2014 is door een werkgroep -op gezamenlijk initiatief van de Gemeente Duiven en alle sportverenigingen- een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden om het tekort aan binnensportaccommodatie het hoofd te bieden. De Spelleward is weliswaar nog een jaar langer in gebruik gebleven als oorspronkelijk was bedoeld, maar het capaciteitsstekort diende zich in 2014 al nadrukkelijk aan.

De werkgroep heeft verschillende mogelijkheden onderzocht: het aanschaffen van een tijdelijke blaashal of tent, het geschikt maken van een leegstaande bedrijfshal of manege tot binnensportaccommodatie, het (toch) in stand houden van De Spelleward, het verplaatsen van delen van De Spelleward en in afgeslankte vorm elders opnieuw opbouwen, etc, etc. Daartoe zijn verschillende -al bestaande- alternatieven ook concreet bezocht en zijn diverse business cases opnieuw doorgerekend naar de gewenste situatie in Duiven.

Al deze opties bleken echter ofwel technisch niet of onvoldoende uitvoerbaar, of waren geen juiste locaties voorhanden of ze bleken simpelweg te duur.

In een latere fase is een eventuele uitbreiding van de bestaande sportfaciliteit van het Candea College onderzocht. Deze optie zou een goed extra alternatief bieden omdat deze zaal een optimale bezetting kent: overdag scholieren en 's avonds verenigingen. Hiertoe zou de reeds bestaande sportzaal van de school worden verhoogd en verlengd tot een volwaardig te gebruiken grote binnensportzaal.

De investering van deze uitbreiding zou ca € 800.000,- bedragen waarbij het Candea College bereid was € 100.000,- tot € 150.000,- te financieren; de **gezamenlijke** binnensportverenigingen zouden vanuit een verhoging van € 1,- per lid per maand (totaal over ca 3000 binnensportleden) in 10 jaar een bedrag van € 300.000,- financieren waarbij de vraag aan de gemeente voorgelegd zou worden om het restant in te vullen.

De Westerduiven was in deze constructie bereid om per hockey-lid de genoemde 1 euro per maand bij te dragen aan de financiering van deze uitbreiding. Indien alle sportverenigingen binnen Duiven datzelfde zouden doen, bleek deze optie, met een gemeentelijke financiële bijdrage, ook reëel haalbaar.

Hoewel meerdere verenigingen dit voorbeeld wél wilden volgen, bleek eind 2016 uiteindelijk onvoldoende draagkracht en belangstelling voor dit alternatief.

Omdat niet alle Duivense sportverenigingen het probleem ook echt onderkennen en onderschrijven, willen ze ook niet financieel bijdragen aan de oplossing van het probleem.

Een 20% noodzakelijke krimp van de binnensportaccommodatie lijkt, zonder het nemen van extra maatregelen, nog niet echt bij alle sportverenigingen te zijn doorgedrongen en het huidige probleem wordt vooral gezien als 'slechts' een probleem van korfbal en hockey.

Conclusie

De capaciteit voor binnensportactiviteiten binnen de gemeente Duiven is sinds ruim drie jaar onvoldoende om aan de huidige vraag te kunnen voldoen en belemmert bovendien De Westerduiven in haar ambities m.b.t. zaalhockey.

Het capaciteitstekort zal in potentie de komende jaren alleen nog maar stijgen.

Meerdere ondernomen (en door De Westerduiven ondersteunde) activiteiten hebben tot nu toe geen afdoende resultaat opgeleverd.

De Westerduiven heeft daarom besloten zelf te gaan zoeken naar andere c.q. alternatieve mogelijkheden en heeft daarvoor een projectteam samengesteld.

Verricht vooronderzoek

Algemeen

Veel hockeyverenigingen in Nederland kampen met een soortgelijk probleem. De KNHB heeft daarom in 2016 meerdere presentaties verzorgd, met als goede voorbeelden een aantal hockeyverenigingen die een tijdelijke of semipermanente blaashal heeft gerealiseerd t.b.v. zaalhockey. Daarnaast zijn leveranciers van (onderdelen van) binnensporthallen aanwezig geweest tijdens deze presentaties en hebben veel informatie beschikbaar gesteld.

Het projectteam van De Westerduiven heeft deze presentaties bijgewoond en heeft op basis daarvan bezoeken gebracht aan verschillende reeds gerealiseerde (tijdelijke) hallen en/of heeft gesproken met de technisch en organisatorisch verantwoordelijken van die verenigingen (o.a. bij Kampong, Cartouche en Fletiomare)

Naast veel ontvangen gegevens van deze genoemde verenigingen heeft het projectteam de beschikking gekregen over diverse vormen van business cases van HC Naarden, MHC Zoetermeer, Leonidas en HGC.

Er zijn vervolgens meerdere offertes opgevraagd van (toe-)leveranciers, om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de mogelijkheden, investeringen, bijkomende kosten, technische en organisatorische punten etc.

Hal

In vrijwel alle gevallen is sprake van een tijdelijke blaashal, die in november wordt opgebouwd en eind februari weer wordt afgebroken en opgeslagen. De levensduur van een dergelijke hal wordt geschat op 8 à 12 jaar, afhankelijk van de gebruiksintensiteit en de wijze van opslag.

De meeste hallen kennen een dubbelwandig membraan. Bij Kampong, HGC en Zoetermeer staat een enkelwandige hal, maar die kent vaak condens-problemen. De projectgroep heeft dat ook bij een bezoek aan Kampong geconstateerd. Een enkelwandige hal is daarom niet aan te raden. Een evenementenhal zoals bij Leonidas is feitelijk te laag voor zaalhockeycompetitie en is alleen geschikt voor zaaltrainingen.

De projectgroep heeft drie offertes aangevraagd: European Turf Group (DUOL), Open Cover en Polyned. De voorkeur van het projectteam gaat in beginsel uit naar een dubbelwandige hal en bovendien met voldoende hoogte waardoor er ook in competitieverband zaalhockey kan worden gespeeld.

Een dubbelwandige hal is beter geïsoleerd en daarom energiezuiniger, geeft geen condensvorming (dus geen aparte energievretende luchtdrogers nodig) en heeft een vuilwerende losse buitenlaag. Een zwaar stalen buitennet is ook niet nodig; Een dubbelwandige hal is beter geluiddempend en is minder licht-doorlatend.

Een dubbelmembraan hal is iets duurder in aanschaf en het doek is ook zwaarder met op- en uitrollen tgv dubbele wandconstructie.

Omwille van capaciteit en omni-mogelijkheden is er een voorkeur voor één hal met 2 wedstrijdelden, gescheiden door een middenstrook van ca. 4 meter en een tussennet van ca. 3 meter hoog.

Fundatie/verankering van de hal

Langs de blaashal worden lange grondankers in de grond geboord. Deze ankers hebben aan de bovenkant een metalen lus, net onder het maaiveld, waarmee de blaashal middels spanbanden wordt vastgesjord.

Het heeft de voorkeur om deze ankers zoveel mogelijk aan de buitenzijde van de kunstgrasmat te plaatsen. Bij Kampong zijn de ankers in de grasmat zelf geboord, waardoor duidelijk waarneembare schade aan de mat ontstaat. Dit betekent dan een jaarlijks terugkerende (dure) reparatie aan de kunstgrasmat. Dit verdient geen schoonheidsprijs en tast bovendien de kunstgras- en speelkwaliteit aan tijdens het veldhockeyseizoen.

Techniek en verlichting

Een of meerdere ventilatoren (400V) zorgen voor het op druk houden van de hal en binnenwand. Krachtstroom ter plaatse is dus wel een vereiste. De hal wordt verwarmd middels een verwarmingsinstallatie, meestal op gas. Een gasaansluiting is dan ook noodzakelijk en is bij alle toepassingen die we hebben gezien, en moet ook apart worden aangelegd. Het alternatief is een bovengrondse gastank, zonder aansluiting op het gasnet. Dit moet prijstechnisch nog nader worden onderzocht.

De temperatuur in de hal wordt in de regel tussen de 10 en 13 graden Celsius gehouden. 1 of 2 Ventilatoren zorgen voor de verspreiding van warme lucht.

Al met al is een aparte “technische ruimte” met funderingsplaten noodzakelijk, in de onmiddellijke nabijheid van de hal.

De verlichting kan zowel op basis van LED als op basis van gasontlading zijn. Een lichtopbrengst van 500 lux (gewenst). De voorkeur van de projectgroep gaat uit naar LED-verlichting in verband met (het voorkomen van) mogelijke schaduwen op het veld, het aantal vereiste lux en de kelvinwaarde (de kleur) van het kunstlicht.

De leverancier van de blaashal zorgt tevens voor het onderdeel techniek en verlichting, omdat dit onlosmakelijk is verbonden met de hal zelf.

Sportvloer

In de hal ligt in vrijwel alle gevallen eerst een ondervloer van geotextiel, die optrekkend vocht e.d. moet voorkomen. De hallen staan immers direct op een kunstgrasveld en, afhankelijk van de grondsituatie en positionering, wordt de mat dan in meer of mindere mate vochtig. Dit optrekkend vocht wordt door toepassing van de ondervloer tegen gehouden.

Bovenop de ondervloer ligt de feitelijke sportvloer, die bestaat uit vierkante kunststofplaten en is in de meeste gevallen voorzien van kleine gaatjes en/of sleufjes die eventueel vocht kunnen doorlaten naar beneden toe. De gekozen belijning wordt fabrieksmatig opgebracht.

De projectgroep heeft verschillende vloeren toegepast gezien en heeft vervolgens drie offertes aangevraagd: Urbania, Royal Campen en W&H. Er bestaat op dit moment nog geen duidelijke voorkeur voor een bepaald type of soort.

Overig

De projectgroep heeft diverse sport-inrichtingen gezien en van verschillende kwaliteit. Van belang is dat de sportvloer alleen wordt betreden met sportschoenen. Beschermende matten langs de sportvloer en in de zgn. “vrije ruimte” is dan ook een pré c.q. vereiste.

Verder dienen de noodzakelijke sportinrichtingen te worden aangeschaft: doelen, netten, balken, banken, scorebord etc, etc. Al deze zaken worden meegenomen in het investeringsvoorstel.

De projectgroep heeft hiervoor nog geen offertes opgevraagd. De kosten zijn ingeschat op basis van kennis en ervaring en online catalogi van leveranciers. De bestel- en levertijden zitten bovendien ook niet op het kritieke pad in de planning.

Op basis van “Best Practice” heeft de projectgroep van De Westerduiven in deze business case een mogelijke oplossing uitgewerkt, die -binnen bepaalde randvoorwaarden- goed uitvoerbaar zou kunnen zijn om het bestaande capaciteitstekort aan binnensportaccommodatie gedurende de winterperiode op te vangen.

Voorstel

Investering

Een dubbelwandige opblaasbare binnensporthal van ca. 46 x 50 meter waarin 2 wedstrijdvelden naast elkaar worden aangelegd. Het investeringsvoorstel is gebaseerd op concrete offertes van Open Cover (blaashal en techniek) en W&H (Versacourt sportvloer).

De hal is geschikt voor zaalhockey en is -door 1 veld van een dubbele belijning te voorzien- ook geschikt voor korfbal. De hoogte van ca. 12 meter voldoet ruimschoots aan de normen van de hockey- en korfbalbond.

Kenmerken van de blaashal, techniek en sportvloer

Blaashal: Het principe van de luchthal berust op een lichte overdruk in de hal. De halhuid (het zeildoek of membraan) is luchtdicht verankerd aan de bodem, waardoor het mogelijk is om een lichte overdruk op te bouwen in de hal. Het wordt dan als het ware een ballon die wordt opgeblazen. De druk is laag (deze varieert tussen de 150 en 250 Pa) en heeft geen invloed op het menselijk lichaam. Het is voldoende om de druk van de wind te weerstaan. De ventilator draait permanent om de druk in de hal op peil te houden. Bij harde wind gaat de ventilator automatisch harder draaien om meer druk te creëren om de winddruk te weerstaan.

De halhuid is zodanig gevormd (toegesneden) dat deze uit zichzelf de juiste vorm aanneemt. Een staalkabelnet is hierbij niet nodig. Aan de binnenkant hangt een tweede membraan ("binnenhuid") aan de halhuid en is verdeeld in kamers. In deze kamers wordt verwarmde lucht geblazen doordat ze onderling zijn verbonden. De lucht ontsnapt mondjesmaat weer uit deze kamers en komt terug in de hal. De belangrijkste voordelen van een dubbelmembraanhal t.o.v. een enkelmembraan hal zijn:

- veel betere isolatie;
- geen condens aan de binnenzijde van de hal;
- goede akoestiek; weinig echo door de zachte wanden;
- geen schade aan het membraan door hockeyballen;
- geen zwaar (kilo's) staalkabelnet dat jaarlijks moet worden aangebracht;
- geen dik isolatiepakket (bubbeltjesfolie) dat moet worden aangebracht, opgeslagen en op termijn moet worden vervangen;
- hal wordt in kleinere delen (5 elementen) opgevouwen en opgeborgen; ca. 2000 kg per element;
- mooie gladde vormgeving (doek aan de buitenzijde heeft geen staalkabelnet en beschermfolie).

De halhuid is opgebouwd uit twee lagen:

1. Buitenlaag: de halhuid is gemaakt van pvc gecoat polyesterweefsel met een gewicht van 900 gr/m². Het materiaal is lichtdoorlatend en daardoor kan er overdag bij helder weer zonder kunstlicht gespeeld worden. Verschillende kleurstellingen zijn mogelijk; het doek is onbrandbaar en bestand tegen uv-straling.
2. Binnenlaag: de binnenhuid is ook van pvc-gecoat polyesterweefsel gemaakt, maar lichter in gewicht namelijk 600 gr/m². Deze hangt aan de buitenhuid.

Verankering van de hal: De constructie is gebaseerd op het aanbrengen van grondankers en buizen die daarin worden geschoven. De constructie ligt op de grond en een flap wordt onder de mat geschoven, of er worden zandzakken op gelegd. De afdichting is niet optimaal waardoor er lekverliezen ontstaan. Dit is geen probleem, want ventilatie is nodig.

De hal is voorzien van een draaideur. Dit voorkomt dat er teveel overdruk verloren gaat. Daarnaast zijn twee nooddeuren in de hal aanwezig.

Techniek: De verwarmingsinstallatie zorgt tevens voor de druk in de hal. Als er geen warmte nodig is, draait deze op een lager toerental, voldoende om de hal op druk te houden.

Zodra er warmte nodig is gaat de blower sneller draaien. Deze zorgt voor circulatie van de lucht uit de hal (70%) en aanvoer van verse lucht van buiten (30%). Tegelijk wordt de lucht verwarmd tot de gewenste temperatuur. Dit systeem zorgt voor een permanente circulatie van de warme lucht, waardoor de warmte gelijkmatig wordt verdeeld. Goede

afstelling van de temperatuuropnemers in de hal en in de luchtkanalen garandeert een gelijkmatige temperatuur in de hal.

De technische installatie is een aardgasinstallatie met een capaciteit van 592 kW. De binnentemperatuur in de hal is max. 12 graden; met een delta T van max. 20 graden kan deze installatie dan een buitentemperatuur aan van max -8 graden

De capaciteit van de verwarming is 592 kW en de ventilator voor recirculatie is 15 kW.

Mocht onverhoopt de stroom uitvallen dan is er een noodventilator (dieselbrandstof) die automatisch start en de hal op druk houdt (de verlichting en de verwarming worden op dat moment niet van stroom voorzien).

Sportvloer: De modulaire sportvloer bestaat uit tegels die zijn vervaardigd uit duurzaam polypropyleen (bestand tegen scheuren en breuken), voorzien van UV-stabilisatoren en hebben een levensverwachting van 25-30 jaar. Het 'interlocking'-systeem zorgt voor een goede onderlinge verbinding en de juiste sporttechnische eigenschappen. De ondervloer is van geotextiel 'sport' 165 grams (soort vezeldoek).

Situering

De hal kan worden geplaatst op het bestaande halve kunstgrasveld (veld 3) bij De Westerduiven. Dit heeft als voordeel dat 3 van de 4 vaste zijden van het huidige veld kunnen worden benut voor verankering van de blaashal, terwijl de vierde zijde (de "lijzijde") door middel van betonblokken en Stelcon-platen op de plaats kan worden gehouden. Hiertoe worden door de leverancier de benodigde constructieberekeningen gemaakt.

Hiermee wordt bereikt dat zo min mogelijk in het veld (bij voorkeur helemaal niet) hoeft te worden gesneden om de fundering/verankering aan te leggen.

Capaciteit en bezetting

De halcapaciteit en de mogelijke bezetting wordt toegelicht in de volgende grafiek:

	<i>aantal weken</i>	<i>uren per week</i>	<i>veld BH1</i>	<i>veld BH2</i>
DUKO	17	12		204
De Westerduiven	12	25	300	
HVZ	12	12		144
KNHB	10	10	100	
Totaal uren per jaar			400	348

Inkomstenprognose

Op basis van de verwachte bezetting en verdeling zijn de volgende jaarlijkse inkomsten (zonder indexering) voorzien:

	totaal aantal uren	uurtarief	Inkomsten
DUKO	204	€ 40	€ 8.160
De Westerduiven	300	€ 40	€ 12.000
HVZ	144	€ 40	€ 5.760
KNHB	100	€ 40	€ 4.000
Totaal per jaar	748		€ 29.920

Nb: bedragen zijn exclusief btw

Financiële overzichten

NB: alle genoemde bedragen zijn exclusief btw.

Investeringsoverzicht:

Hal		€	180.000
	incl. nooddeuren en noodverlichting, verwarmingsinstallaties, elektra installaties/ Led-verlichting		
Fundatie	fundering middels ankers en ballast	€	32.402
Sportvloer	toplaag, ondervloer, belijning	€	92.585
Sportbenodigdheden			
	zijbalken voor 2 complete velden	€	5.000
	doelen 3 x 2 mtr. 4 stuks	€	4.000
	net 42 meter t.b.v. veldscheiding	€	2.000
	spelersbanken (maat m) 8 stuks	€	3.800
	wedstrijdtafels/stoelen/scoreborden	€	1.000
Overige			
	infra-aanpassingen t.b.v. elektra	€	5.000
	infra-aanpassingen t.b.v. gasinstallatie	€	10.000
	aanpassingen hekwerk en bossages	€	6.000
	opslagruimte extern	€	8.000
	uitbreiding alarminstal./camerabewaking	€	1.500
	leges	€	1.000
	diverse benodigdheden	€	5.000
AF:	eenmalige bijdragen	€	-250.000
	Totaal te investeren bedrag	€	107.287

Kostenoverzicht:

rente en aflossing, annuïtair berekend (r=4)	€	13.228
verzekering	€	1.500
stroomkosten	€	1.000
verwarming	€	6.000
onderhoud aan hal e.d.	€	2.000
ondersteuning bij opbouwen/afbreken	€	2.000
diverse kleine kosten (stelposten)	€	2.000
reservering onvoorziene kosten	€	2.192
	Totaal jaarlijkse kosten	€ 29.920

Totaal financieel overzicht:

<u>Investerings</u>	blaashal	€ 180.000
	fundatie/verankering	€ 32.402
	sportvloer incl. ondervloer en belijning	€ 92.585
	diverse sportbenodigdheden	€ 15.800
	overige posten	€ 36.500
	<i>Af: eenmalige bijdragen</i>	€ -250.000
		<u>€ 107.287</u>
<u>Exploitatiekosten</u>	kapitaalslasten	€ 13.228
	verzekering	€ 1.500
	energie	€ 7.000
	overige kosten	€ 6.000
	reservering onvoorziene kosten	€ 2.192
	<u>totaal jaarlijkse kosten</u>	<u>€ 29.920</u>
Opbrengsten	(zie pagina 10)	<u>€ 29.920</u>
Tekort/overschot		<u>€ 0</u>

Organisatievorm

De Westerduiven wil de aanschaf en exploitatie van de blaashal onderbrengen in een afzonderlijke (btw-plichtige) stichting. Deze stichting is de juridische huls waarbinnen de hal geëxploiteerd zal worden, maar het moge duidelijk zijn dat De Westerduiven als initiatiefnemer, financieel betrokkene en leverancier van de benodigde vrijwilligers, feitelijk de verantwoordelijke partij is.

“Stichting Binnensportbevordering Horsterpark” lijkt de projectgroep een leuke naam, alhoewel “SBH” waarschijnlijk wel wat gemakkelijker uit te spreken is...

De stichting wil langlopende gebruikers/huurovereenkomsten aangaan met o.a. De Westerduiven, de in fusie zijnde korfbalvereniging DUKO/Weststar, Hockeyvereniging Zevenaar, de KNHB en eventuele andere geïnteresseerden, teneinde de halcapaciteit ten volle te benutten en dus zo exploitabel mogelijk te maken.

Tijdelijk karakter

De Westerduiven gaat uit van een tijdelijk karakter van de voorgestelde oplossing om een blaashal te realiseren c.q. via een stichting te exploiteren.

Deze tijdelijkheid wordt vooral en met name ingegeven door de verwachting dat op middellange c.q. lange termijn (>10 jaar) de ledenaantallen van de Duivense sportverenigingen substantieel zullen dalen. De demografische ontwikkelingen binnen de gemeente Duiven geven daar ook specifiek aanleiding toe.

Ter toelichting: De *primaire* doelgroep t.a.v. zaalhockey is de leeftijdsgroep van 10 t/m 30 jaar. Deze doelgroep vult immers de huidige juniorenteams D t/m A (23 teams = 90%) en de groep senioren (2 teams = 10%) die actief aan zaalhockey mee (kunnen) doen. Wil De Westerduiven de deelnemende jeugdteams in de toekomst uitbreiden naar de E-jeugd (8 tot 10 jaar) dan zou deze doelgroep nog *secundair* kunnen worden meegenomen. De verhouding blijft ook bij een uitbreiding naar 30 deelnemende teams, zoals in deze business case al besproken overigens nog altijd ca. 90-10%.

De demografische ontwikkelingen t.a.v. de juniorengroep (tot 18 jaar) zijn daarom het meest relevant. In hoofdstuk 1.2.5 van de beleidsnotitie “Demografische ontwikkelingen in Duiven” (gemeente Duiven 2014) is de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw binnen de gemeente Duiven weergegeven:

	Gemeente Duiven																							
leeftijd	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
0-4	1190	1160	1144	1110	1116	1110	1102	1095	1086	1077	1071	1066	1059	1059	1063	1064	1065	1066	1068	1065	1061			
5-9	1425	1393	1338	1317	1299	1252	1219	1206	1172	1176	1169	1165	1157	1148	1137	1132	1127	1122	1124	1129	1132			
10-14	1900	1811	1741	1615	1516	1473	1443	1384	1357	1337	1294	1264	1252	1226	1228	1221	1212	1205	1197	1188	1183			
15-19	1928	1963	1970	1950	1864	1784	1693	1625	1513	1432	1400	1378	1327	1306	1282	1244	1221	1212	1195	1193	1186			
20-24	1292	1316	1350	1403	1461	1494	1477	1456	1418	1384	1336	1298	1270	1230	1179	1168	1147	1111	1104	1084	1067			
25-29	1099	1083	1081	1086	1075	1072	1065	1065	1064	1084	1094	1103	1103	1112	1105	1094	1073	1060	1043	1021	1015			
30-34	1162	1181	1175	1168	1178	1184	1165	1154	1140	1130	1129	1134	1145	1157	1164	1175	1181	1181	1186	1181	1168			
35-39	1344	1283	1273	1282	1268	1235	1243	1230	1212	1214	1219	1208	1203	1202	1197	1199	1203	1209	1224	1238	1246			
40-44	1932	1782	1630	1505	1465	1444	1386	1362	1358	1338	1304	1306	1297	1291	1290	1296	1282	1280	1282	1278	1283			
45-49	2465	2444	2372	2278	2134	2025	1886	1741	1617	1570	1540	1482	1457	1451	1430	1401	1402	1391	1384	1380	1379			
50-54	2433	2504	2541	2543	2558	2477	2455	2393	2304	2179	2079	1951	1819	1705	1659	1626	1565	1537	1527	1504	1477			
55-59	1977	2030	2103	2219	2262	2366	2433	2468	2470	2482	2409	2398	2351	2281	2163	2069	1954	1831	1729	1685	1651			
60-64	1549	1603	1676	1753	1840	1893	1941	2004	2107	2145	2237	2299	2330	2336	2351	2291	2282	2237	2167	2066	1987			
65-69	1292	1380	1456	1465	1445	1485	1535	1600	1666	1746	1796	1838	1894	1989	2023	2104	2157	2192	2204	2219	2167			
70-74	903	912	938	1024	1139	1200	1272	1342	1356	1343	1385	1436	1498	1557	1632	1677	1709	1758	1842	1878	1951			
75-79	759	775	779	771	792	818	826	847	919	1019	1076	1140	1207	1230	1220	1256	1302	1357	1410	1470	1508			
80-84	572	604	650	639	646	638	650	657	650	668	687	700	727	785	873	924	979	1029	1048	1048	1084			
85-89	273	277	289	326	355	393	412	441	431	440	441	452	464	471	482	498	508	529	568	632	666			
90-94	81	90	100	112	117	117	117	123	145	161	177	184	190	187	194	198	206	211	215	215	220			
95 ..	14	15	13	12	18	16	16	22	25	25	25	25	25	26	27	28	29	34	39	40	40			
Totaal	25590	25606	25619	25578	25548	25476	25336	25215	25010	24950	24868	24827	24776	24750	24700	24666	24603	24552	24556	24514	24471			
Woningen	10592	10728	10840	10942	10991	11032	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050	11050			
GWB	2,42	2,39	2,36	2,34	2,32	2,31	2,29	2,28	2,26	2,26	2,25	2,25	2,24	2,24	2,24	2,23	2,23	2,22	2,22	2,22	2,21			

Reflecteren we deze gegevens aan de specifieke (en hiervoor toegelichte) doelgroepen (primair en secundair) voor zaal hockey, dan ontstaat het volgende beeld:

aantallen inwoners gemeente Duiven			
		2017	2027
leeftijd	5-9 jaar	1317	1148
	10-14 jr	1615	1226
	15-19 jaar	1950	1306
	totaal	4882	3680
			-24,6%
	20-24 jaar	1403	1230
	25-29 jaar	1086	1112
	totaal	2489	2342
			-5,9%

NB: Deze leeftijdsopbouw volgt de verdeling in junioren- en senioren hockeyers niet voor 100%. Deze gegevens dienen daarom enigszins te worden "gecorrigeerd" c.q. in nuance iets anders te worden geïnterpreteerd, omdat de genoemde leeftijdsgroep 15-19 jaar gedeeltelijk ook (voor een klein gedeelte) uit senioren hockeyers bestaat (>18 jaar).

Evident is echter dat op basis van deze gegevens Het aantal deelnemende zaal hockeyers t/m 19 jaar over 10 jaar naar verwachting zal zijn teruggelopen met ca. 25% en boven de 19 jaar met 6%.

Gezien de reeds toegelichte verhouding tussen junioren en senioren zaal hockeyers (90% c.q. 10%) is een generale terugloop van 20 tot 22% als zeer reëel te veronderstellen.

In de al genoemde beleidsnotitie worden de invloeden van de demografische ontwikkelingen op de gemeente Duiven nog nader geanalyseerd en toegelicht. In hoofdstuk 3.6.1: "Afname leden (sport)verenigingen" staat het volgende:

"Niet alleen door demografische ontwikkelingen, maar ook door individualisering neemt het aantal leden van (sport)verenigingen af in de toekomst. Doordat het aandeel jongeren afneemt en het aandeel ouderen toeneemt, zullen verenigingen hun activiteiten steeds meer moeten richten op senioren. Alleen dan kunnen zij de vrije val van het ledenaantal deels remmen"

Dit is op zich volstrekt juist en geeft de Westerduiven alle reden om haar beleid hierop aan te passen; In het kader van deelnemers aan de zaal hockeycompetitie (t/m 30 jarige leeftijd) zal een toekomstige beleidsaanpassing de terugloop in zaal hockey echter niet kunnen keren. Voor zaal hockeyers boven 30 jaar (veteranen) is naar verwachting vooral recreatief zaal hockey een mogelijkheid.

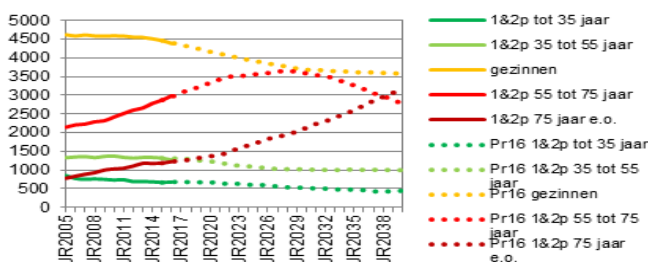
Meer recente rapporten t.a.v. demografische ontwikkelingen binnen de gemeente Duiven onderstrepen deze verwachte terugloop:

MOOZ prognose februari 2016: lagere scholen in Duiven (6 t/m 12 jaar): 2017: 1934 leerlingen; in 2026: 1692 leerlingen; een terugloop van ca. 13%

Leerlingenprognose en ruimtebehoefte voortgezet onderwijs 2016, Regio Liemers (Pronexus): Candea-college (12 t/m 18 jaar; 2017: 2145 leerlingen; in 2026: 1701 leerlingen; een terugloop van ca. 21%

Een bevolkingsonderzoek van Primos uit 2012 prognosticeert dat de groep 15-29 jarigen in de gemeente Duiven van 2015 tot en met 2025 terugloopt van 4481 naar 3742; een daling van 17%

De Huishoudensprognose naar type in de gemeente Duiven 2005-2040 laat zien dat het aantal gezinnen (toch de primaire doelgroep voor de aanwas van beginnende hockeyers) in de periode 2017-2026 substantieel daalt. Dit geldt m.m. ook voor de groep 1&2 persoonshuishoudens tot 35 jaar. Zie onderstaande grafiek.



Deze onderbouwing van het tijdelijke karakter is vooral ingegeven vanuit het gezichtspunt van zaalhockey; Zonder de finesses te kennen van andere (binnensport-)verenigingen, neemt De Westerduiven aan dat deze demografische ontwikkelingen eenzelfde invloed in ongeveer gelijke grootte zullen hebben op andere grotere (binnen-)sporten en derhalve op de capaciteit van binnensportaccommodaties binnen de gemeente Duiven.

Conclusie: op basis van de demografische ontwikkelingen is het reëel te veronderstellen dat de huidige ondercapaciteit (lees: "tekort") m.b.t. zaalhockeyaccommodatie van tijdelijke aard zal zijn en dat over ca 10 jaar deze ondercapaciteit aan binnensportaccommodatie (in dit geval voor zaalhockey, maar ook voor andere binnensporten) vrijwel geheel zal zijn vereffend.

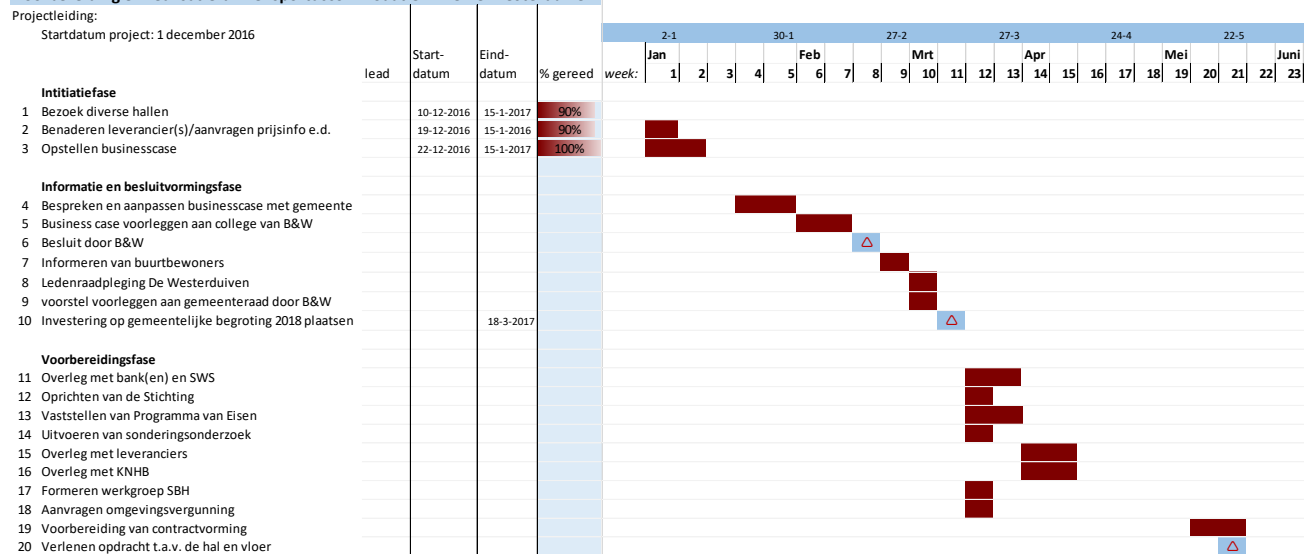
De reikwijdte van de Business case strekt zich dan ook uit over een periode van 10 jaar. Niet alleen op basis van bovenstaande onderbouwing, maar ook gezien de verwachte technische levensduur van een blaashal (10 tot 12 jaar).

Redenen waarom de exploitatie van de tijdelijke blaashal wordt gebaseerd op een periode van 10 jaar en een vergunning wordt gevraagd voor de maximale periode van 10 jaar.

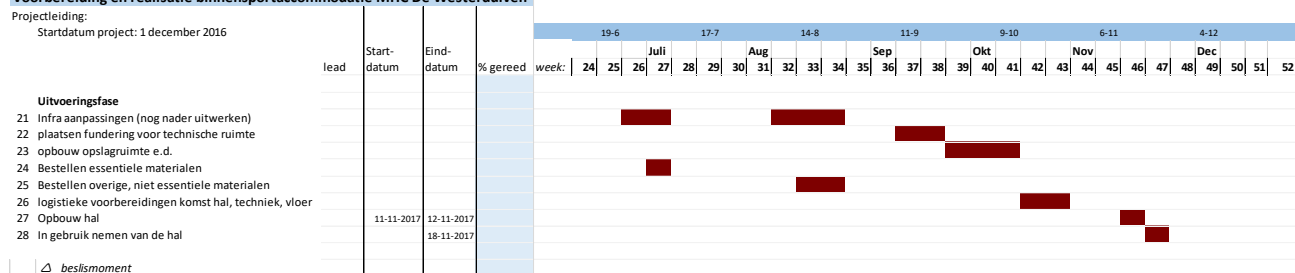
Planning, strategie en implementatie

NB: dit is een (voorlopige en globale) planning.

Voorbereiding en realisatie binnensportaccommodatie MHC De Westerduiven



Voorbereiding en realisatie binnensportaccommodatie MHC De Westerduiven



De kritische punten in de planning de planning zijn:

- Besluit van de gemeenteraad m.b.t. begroting 2018: 18 maart 2017;
- Aanvragen vergunning 20 maart 2017;
- Verlenen opdracht aan halleverancier: uiterlijk 22 mei 2017;
- Ingebruikneming hal: 18 november 2017.

Overige punten

Aannames, kansen en bedreigingen

Financiering:

Bij het opstellen van deze reële business case is de projectgroep uitgegaan van enkele (financiële) aannames:

- Het oprichten van een stichting met mogelijkheid tot verrekening van btw.
- Een eenmalige financiële bijdrage/deelname van € 30.000,- van De Westerduiven aan de door Westerduiven op te richten Stichting, die door de vereniging wordt gefinancierd via een bijdrage door de (zaalhockey-)leden van 1,- per maand per lid gedurende 10 jaar.
- Een financiële bijdrage ad € 220.000,- van de gemeente Duiven aan de op te richten Stichting. Een (dekkende) financiering kan worden gerealiseerd door een verhoging van ca. 4,- per zaaluur die de gemeente Duiven bij binnensportverenigingen in Duiven in rekening brengt. Op deze manier betalen alle binnensportverenigingen mee aan de oplossing van het capaciteitsprobleem.
- Het door de stichting realiseren van de rest-financiering van € 107.287,- via het aangaan van additionele leningen, Crowdfunding en/of benodigde garantstellingen door de gemeente dan wel door SWS. De financieringslasten daarvan worden gedekt door de inkomsten c.q. exploitatie van de hal.
- Inkomsten zoals geprognosticeerd, met langjarige vaste gebruikers-/huurovereenkomsten en tegen marktconforme tarieven zoals deze ook door de gemeente Duiven worden gehanteerd.

Overig:

Het verkrijgen van de nodige vergunningen en binnen de gestelde tijd is -niet te onderschatten- afzonderlijk aandachtspunt.

In praktische zin is ook de inzet van vrijwilligers door zowel de toekomstige Stichting als De Westerduiven een belangrijk aandachtspunt. Dit betreft zowel de opbouw en exploitatie van de hal, als ook de vaste faciliteiten (clubhuis, kantine en kleedkamers) bij De Westerduiven waarvan gebruikgemaakt gaat worden.

Vervolgstappen

Met deze business case schetst de projectgroep van De Westerduiven een reële mogelijkheid tot realisatie van een voor de regio unieke tijdelijke sporthal, in een optimaal samenwerkingsverband tussen de gemeente Duiven en de sportvereniging.

Het bespreken van de business case met ambtelijk vertegenwoordigers van de gemeente is een eerste stap om -in samenspraak- te komen tot een voor het college van B&W aanvaardbaar en haalbaar document.

Indien daar positief op wordt gereageerd, kunnen de vervolgstappen worden uitgevoerd zoals in de planning verder in detail is aangegeven. Het doel is om eind 2017 de hal ook effectief in gebruik te hebben.

Duiven, maart 2017

Projectteam binnensportaccommodatie Horsterpark

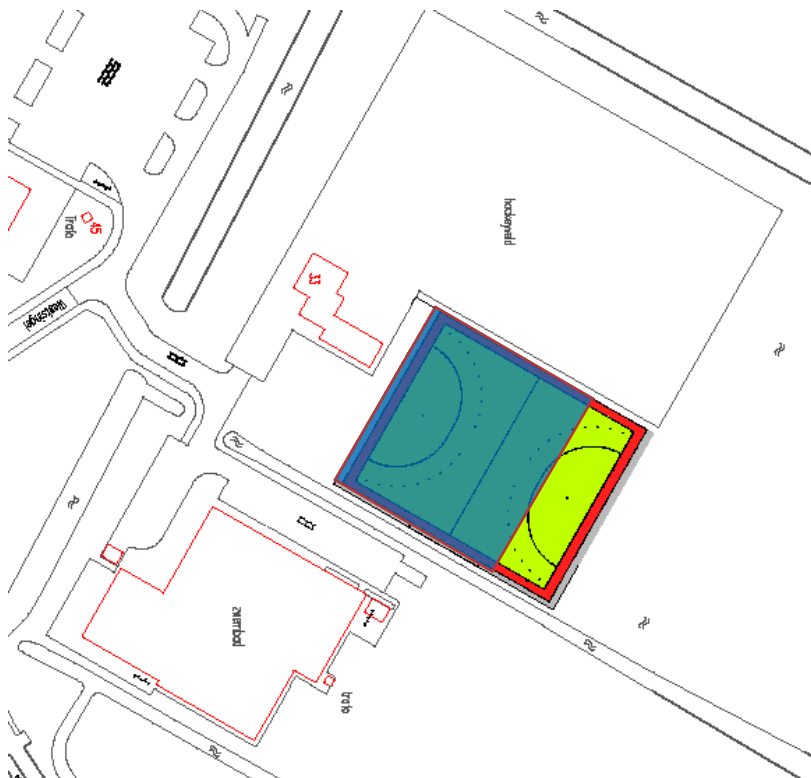
Bijlagen

Bijlage 1: situatietekening huidig veld 3 en positionering blaashal in het Horsterpark, Duiven

Huidig veld 3



Positie blaashal



Bijlage 2: foto's tijdens opbouw blaashal



Bijlage 3: foto's buitenzijde blaashal



Bijlage 4: foto's binnenkant hal



2 trainingsvelden (dwars) en 1 wedstrijdveld in lengterichting



Geotextiel als ondervloer



Vilttapijt langs de sportvloer

Bijlage 5: foto's verankering buitenkant hal



Verankering aan de vaste zijden van het veld



Verankering middels Stelconplaten, betonblokken en spanbanden aan de 4^e zijde van het veld:



Bijlage 6: foto's (elektro-)technische ruimte



Ventilatieschachten vanuit technische ruimte naar de hal, ten behoeve van de druk in de hal en voor de verwarming.

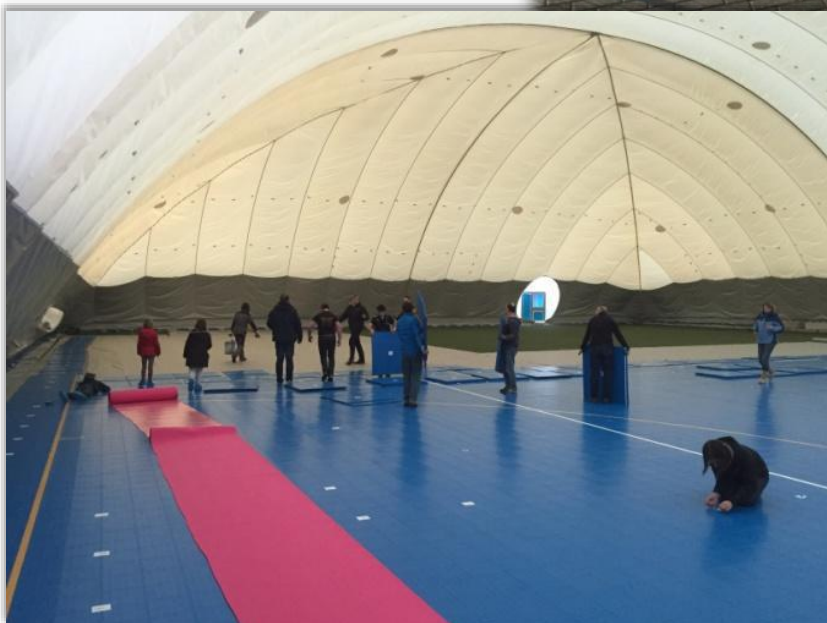
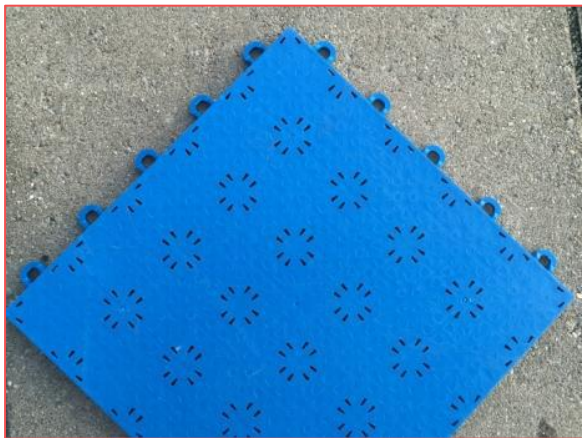
Buitenzijde technische ruimte



Binnenkant technische ruimte



Bijlage 7: foto's plaatsen van sportvloer



Toelichting

Blaashal

6 juni 2017

Een initiatief van M.H.C. De Westerduiven

Oorzaak en aanleiding

- 2014/2015 sluiting Spelleward
- Tekort aan binnensportaccommodatie in gemeente Duiven.
- Sportparticipatie bevolking harder gestegen dan verwacht
- Tekort volledig wedstrijdveld 20 x 40 meter
- Gemeente en verenigingen sinds 2014/2015 in gesprek over alternatieven.
- Gezamenlijk onderzoek naar alternatieven: geen resultaat opgeleverd.
- Mogelijkheid uitbreiding sporthal Candea College (locatie Saturnus).

Oorzaak en aanleiding

- Urentekort per week 30 tot 35 uur
- Tekort gedurende 16 weken van oktober tot februari
- Tekort groot wedstrijdveld 20 x 40 meter
- 2500 leden krijgen onvoldoende kans om te trainen
- 2500 inwoners uit Duiven, Groessen en Loo kunnen minder vaak sporten dan zij eigenlijk willen.
- Verenigingen wijken uit naar Pannerden, Westervoort, Doesburg
- Leden in winter 's avonds fietsen naar Pannerden/Westervoort

Oorzaak en aanleiding

- Mogelijkheid Candea College: leek ideaal uitbreiding 2/3 hal naar volledige hal.
- 3 partijen: gemeente, Candea en binnensportverenigingen
- Investering ca € 800.000,-.
- Gemeente, Candea en Binnensportverenigingen zouden naar draagkracht bijdragen.
- Idee gestrand omdat situatie te complex was.
- Candea eigenaar, verenigingen kapitaalslasten opbrengen voor Candea.

Oplossing: Realiseren tijdelijke blaashal



Oplossing

- Flexibele oplossing
- Alleen in periode dat tekort zich voordoet
- 2 wedstrijdvelden van 20 x 40 meter
- Maximaal 10 jaar
- Kosten efficiënt
- Investering totaal andere orde dan nieuwbouw of uitbreiding Candea



Binnenkant blaashal



Gebruikers en voorwaarden

- Duiven/Groessen/Loo verenigingen voorrang
- Uurtarief gelijk aan Triominos
- Planning via planningsoverleg gemeente
- Handbal Duiven, Groessen en Loo
- DUKO
- De Westerduiven
- DVV
- HVZ

Organisatie:

Onderbrengen in een stichting

- Stichting Binnensportaccommodatie Horsterpark
- Stichtingsbestuur (3p) is eindverantwoordelijk en staat los van De Westerduiven.
- Beheergroep (4-5p) is verantwoordelijk voor jaarlijks opbouwen, beheer tijdens gebruik en het afbreken van de hal, incl. logistiek.
- Ondersteuninggroep (20p) biedt hulp bij opbouwen en afbreken.

NB: Grote Logistieke operatie.

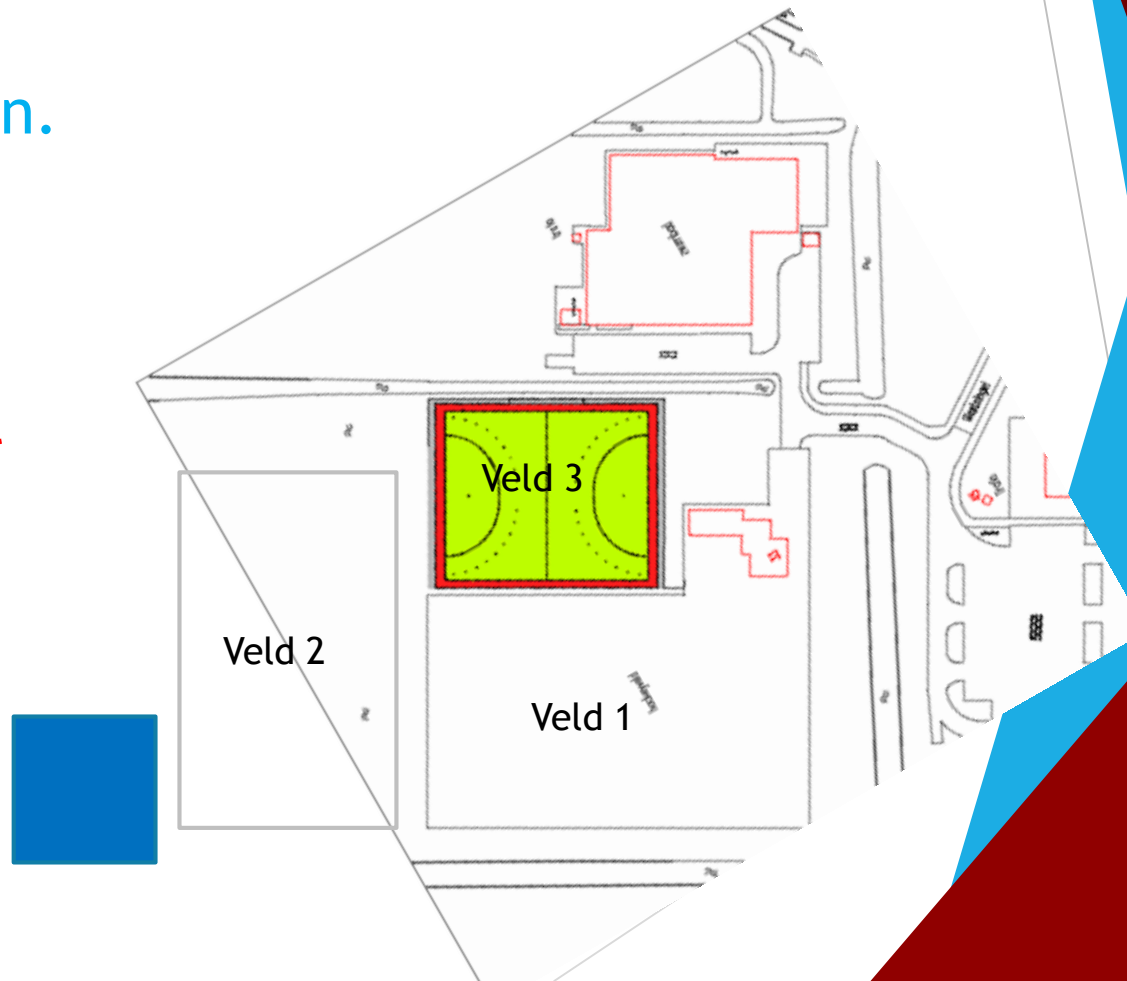
Situering bij De Westerduiven

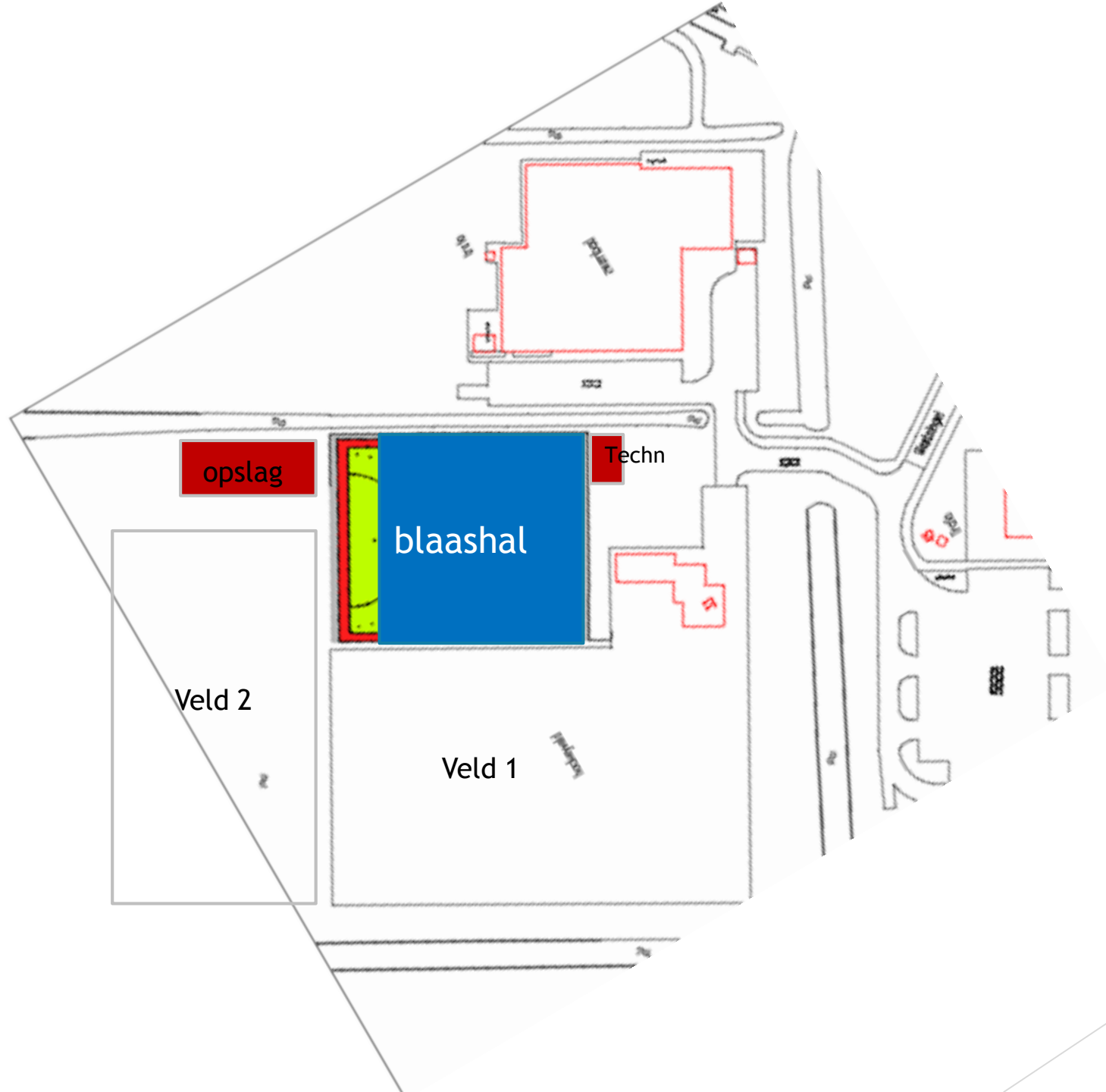
Voorstel: tijdelijke blaashal van
47 x 50 mtr.

2 volwaardige wedstrijdvelden.

Omni-mogelijkheden!

NB: geen aantasting kwaliteit
kunstgrasveld!!







Dubbelwandig: isolerend
en energiezuinig;

Verwarming tot max.15 gr.

Elektrische installatie via
De Westerduiven;

Kunststof sportvloer;

Kleedkamers via De
Westerduiven;

Rolstoeltoegankelijk.

Planning

- ▶ Uiterlijk 30 juni 2017 bestellen i.v.m. productie- en levertijd van met name de blaashal zelf (de “halhuid”);
- ▶ Voor die tijd alle juridische, financiële en fiscale zaken geregeld;
- ▶ Per 1 juli beginnen met infra aanpassingen;
- ▶ Per 1 september beginnen met logistieke voorbereidingen.

Vraagstelling

- ▶ Financiële ondersteuning van € 220.000,- eenmalig voor 10 jaar = ca € 22.000,- per jaar
- ▶ Vanuit exploitatie en eigen middelen € 140.000,-
- ▶ Garantstelling bij financiering door de stichting.

- ▶ Gelegenheid tot vragen
- ▶ Hartelijk dank voor uw aandacht.

Aanvullende informatie bij raadsvoorstel 17RV039: Maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven realisering semipermanente blaashal

Het initiatief vanuit de MHC de Westerduiven is tot heden als coproductie opgepakt. In goede samenwerking tussen vereniging en gemeente is er veel afstemming en overleg geweest wat heeft geresulteerd in het voorstel zoals de nu voorligt. De vereniging is klaar om verder te gaan in het proces en toe te werken naar realisering van de blaashal voor het komende winterseizoen. Maar inherent aan het proces en de planning is nog niet alles uitwerkt en vastgelegd.

In deze bijlage treft u een overzicht van de werkzaamheden die er nog gedaan moeten worden, wat er nog uitgezocht moet worden en waaraan we moeten denken. Zowel financieel, juridisch en praktisch. Ook vanuit MHC de Westerduiven is een bijdrage gegeven (zie bijlage 2). Er vindt op korte termijn over beide actielijsten afstemming plaats. Het geeft een mooi kader en inzicht waar nog rekening mee moet worden gehouden en waarop afstemming nodig is

Financieel

Eenmalige bijdrage á € 220.000,-

- ➔ In een contract of overeenkomst vooraf vastleggen:
 - dat de op te richten stichting zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
 - en dat de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de op te richten stichting in gebreke blijft.

Borgstelling

- ➔ Een toets op de financiële resultaten en de meerjarenbegroting van de Westerduiven is nodig voor de borgstelling.

Juridisch

- ➔ Eigendomsverhouding regelen: de gemeente is eigenaar van de velden. Met de plaatsing van de hal (zonder nadere regeling daarover) wordt de gemeente o.g.v. natrekking eigenaar van de hal.
- ➔ Aansprakelijkheid.
- ➔ Verzekering.
- ➔ Wie is verantwoordelijk voor eventuele schade aan de velden, veldinventaris en overige terreintoebehoren?

Vergunningsprocedure

- ➔ Ten aanzien van de omgevingsvergunning moet advies worden gevraagd aan de Brandweer.
- ➔ Nog te ontvangen een uiteenzetting van hun constructeur m.b.t. de zgn. klapankers. Als dit allemaal positief is kan verder worden gegaan met de aanvraagprocedure voor vergunningen.

Praktisch

Ten aanzien van de huidige accommodatie (velden, veldinventaris en overig)

- ➔ Afstemming over inrichting/aanpassing terrein, binnen en buiten de afrastering/verharding/hekwerken/groen.
- ➔ Het terrein dient in oude staat hersteld te worden na beëindiging of opzegging van de overeenkomst door de club.
- ➔ De wijzigingen aan en/of binnen de hekwerken dienen aan de norm van NOC*NSF-KNHB te voldoen.

Ten aanzien van de blaashal

- ➔ Afspraken over verdeling uren (primair clubs uit Duiven) en verhuur in relatie tot gemeentelijke binnensportaccommodaties.
- ➔ Onderhoud van de hal.
- ➔ Tarieven binnensportaccommodaties vs blaashal.
- ➔ Consequenties voor rooster 2017/2018.
- ➔ Roosterproces komende jaren.

Activiteiten Blaashalproject 2017



1. Algemeen

Algemene Ledenvergadering De Westerduiven	Toestemming krijgen van leden omtrent het aangaan diverse verplichtingen m.b.t. aanschaf en exploitatie van de blaashal. Idem voor overeenkomsten tussen stichting en Vereniging. Idem voor lening van leden aan de Westerduiven
Bestuur Stichting	Werven en formeren van een bestuur van de stichting
Beheergroep	Werven en formeren van een beheergroep voor de blaashal

2. Gemeente Duiven

Omgevingsvergunning e.d.	Bepalen trekkrachten op verankering, als toevoeging op aanvraag vergunning Verlenen en ontvangen van de vergunning Melding indienen voor gebruik gastank
Garantstelling	Aanvraag indienen omtrent garantstelling t.b.v. lening Rabobank Vergunning aanvragen voor creëren opslagruimte d.m.v. containers
Overeenkomsten	Opstellen diverse overeenkomsten met gemeente: o.a. aanpassen gebruikersovereenkomsten en de bijdrage van 220k
Financiering	Afstemmen financieringsbehoefte en terbeschikkingstelling van de bijdrage van 220k van de gemeente. Zie aparte bijlage.

3. Financiering en commitment van potentiële gebruikers van de hal

Overleg met bank(en)	Regelen van aanvullende financiering bij Rabobank van 110k
Overleg SWS	Regelen van garantstelling t.b.v. aanvullende financiering
Opzetten leningssysteem derden	Aangaan van individuele leningen van derden aan MHC De Westerduiven Idem voor de 30k van MHC De Westerduiven aan De Stichting
Overleg met andere verenigingen over intentieverklaringen tbv gebruik hal	Aanvullende gebruikers zoeken voor met name weekenden; o.a. AHC Velp.
Sponsoring in/rond de hal	Werven van evt. sponsoren

Activiteiten Blaashalproject 2017



4 Opzetten Stichting en bijbehorende fiscaliteit

Fiscaliteit uitzoeken	Aanvraag tot toepassing vooraftrek van btw bij de fiscus
Oprichten Stichting	Oprichten van de stichting via de notaris
	Inschrijven van de stichting bij de KvK

5 Diversen

Vorbereiding	Elektra aansluitingen uitzoeken en arrangeren
	Egaliseren opslagterrein
	Egaliseren ruimte voor Techniek en gastank
	Hekwerken
	Bestellen opslagruimte; inrichten terrein



Amendement Maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven realisering tijdelijke blaashal

De raad van de gemeente Duiven, in vergadering bijeen op dinsdag 20 juni 2017,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017 (17DV01506) inzake Maatschappelijk initiatief MHC de Westerduiven realisering tijdelijke blaashal:

Overwegende dat:

- Het voorstel is om het initiatief te ondersteunen door een krediet van € 220.000,- beschikbaar te stellen onder nader vast te leggen voorwaarden.
- De totale investering voor realisering van de blaashal € 357.287,- (exclusief BTW) bedraagt.

Nader overwegende dat:

- Het college het probleem van vraag en aanbod in de winterperiode voor gebruik binnen sportfaciliteiten onderkent.
- De structurele dekking van de jaarlijkse kapitaallasten vanuit een verhoging van het uurtarief van de overige binnensportaccommodaties niet haalbaar is, maar de dekking uit de Algemene Reserve onttrokken kan worden, aangezien er voor de aankomende jaren een overschot geraamd is.
- Verenigingen niet de problemen van de gemeente op moeten lossen en hierdoor ook nog financiële risico's lopen.

Besluit:

- Dat het college de totale investering voor de realisering van de blaashal van € 357.287,- (exclusief BTW) zonder aanvullende voorwaarden op zich neemt en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van de Gemeenteraad Duiven:

CDA

Lokaal Alternatief

VVD

PvdA

GroenLinks

SP

Pro Duiven

D66